

New Testament

Chatino, Lachao Yolotepec Language

Chatino, Lachao Yolotepec - Bible - New Testament

Mateo	3	
Marcos	75	
Lucas	120	
Juan	196	
Hechos	252	
Romanos	320	
1 Corintios	351	
2 Corintios	382	
Gálatas	401	
Efesios	412	
Filipenses	423	
Colosenses	431	
1 Tesalonicenses	438	
2 Tesalonicenses	445	
1 Timoteo	449	
2 Timoteo	458	
Tito	464	
Filemón	468	
Hebreos	470	
Santiago	492	
1 Pedro	500	
2 Pedro	509	
1 Juan	514	
2 Juan	522	
3 Juan	524	
Judas	526	
Apocalipsis	529	

Chatino, Lachao Yolotepec - Bible - New Testament

MATEO

MATEO 1

Nten cuityi 'in Jesucristo

- 1 Nde nguinu scua nii nten cuityi 'in Jesucristo, sne' nten cuityi 'in David, cui' sne' nten cuityi 'in Abraham.
- 2 Abraham ncua sti Isaac, Isaac ncua sti Jacob, Jacob ncua sti Juda lo'o lyigaa la na'an ta'a ngula.
- 3 Juda can' ncua sti Fares lo'o Zara, lo jyi'an can' ncua naa Tamar, lo Fares ncua sti Esrom, Esrom ncua sti Aram.
- 4 Aram can' ncua sti Aminadab, Aminadab ncua sti Naason, Naason ncua sti Salmon.
- 5 Salmon ncua sti Booz, lo jyi'an can' ncua naa Rahab, Booz ncua sti Obed, lo jyi'an can' ncua naa Rut, Obed ncua sti Isai.
- 6 Isai ncua sti nu ncua ree David, ree David can' ncua sti Salomon, lo jyi'an can' ncua cuilyo'o Uria.
- 7 Salomon ncua sti Roboam, Roboam ncua sti Abia, Abia ncua sti Asa.
- 8 Asa ncua sti Josafat, Josafat can' ncua sti Joram, Joram ncua sti Uzia.
- 9 Uzia ncua sti Jotam, Jotam ncua sti Acaz, Acaz ncua sti Ezequia.
- 10 Ezequia ncua sti Manases, Manases can' ncua sti Amon, Amon ncua sti Josia.
- 11 Josia ncua sti Jeconia lo'o ta'a ngula, cui' Babilonia ncua cuine' bra yaa ne' Israel presu.
- 12 Chun' nde'en bra nguila ne' yaa ne' Babilonia ncua cuine' Salatiel, cui' sne' Jeconia, Salatiel ncua sti Zorobabel,
- 13 Zorobabel ncua sti Abiud, Abiud ncua sti Eliaquim, Eliaquim ncua sti Azor.
- 14 Azor ncua sti Sadoc, Sadoc ncua sti Aquim, Aquim ncua sti Eliud.
- 15 Eliud ncua sti Eleazar, Eleazar ncua sti Matan, Matan ncua sti Jacob.
- 16 Jacob ncua sti See, cui' nu ncua cuilyo'o Maria nu ncua jyi'an Jesus, ni nu lca Crixtu.

17 Ncuana'an yato'o ngui'ni sa tijlcua nten cuityi, ti' chelyuu nu mdi'in Abraham hasta chelyuu nu mdi'in David, ticui' ncuana'an ngui'ni cha tijlcua nten cuityi, ti' chelyuu 'in David bra nguila ne' Israel yaa ne' presu se'en lca Babilonia, ticui' ncuana'an ngui'ni cha tijlcua nten cuityi, ti' bra nguila ne' yaa ne' Babilonia hasta mdiyaan Crixtu chelyuu.

Bra ngula Jesucristo

18 Ndena'an yato'o bra ngula Jesucristo: Ncu cuiya' cha' siyana See ntsu'hui cha' ca cuiyo'o 'in Maria, jyi'an Jesus, una ti' lyiji tyucuan cuinta 'in Maria, bra cua ncu tyacan na'an lo'o cha' cuiya' 'in Espiritu nu Luhui 'in Ndiose.

19 Una See can' tsu'hue nten lca, a ncu ri' xcune cha' can', lo ncu ri' siyana buna ti si'yu co' cha' can'.

20 Cui' cha' can' ntsu'hui tiee, bra ngulu'u tloo sca angajle 'in Ni X'na na 'in loo cala, lo nu juin 'in: See, sne' nten cuityi 'in David, a cutsen tyucuan cuinta 'in Maria nu ca cuiyo'o, siyana cuhui' nu nda'an lo'o cua, lo'o cha' cuiya' 'in Espiritu nu Luhui 'in Ndiose lca cui'.

21 Cuhui' nu tyi'in cua ca naa cui' Jesus, siyana culo laa ni quichen 'in ni squi'ya qui'ya nducui ne'.

22 Lyigaa cha' re yato'o na, siyana ca cha' nu mxiyucui' Ni X'na na 'in Isaia bra nu juin:

23 —Na'an huan, ntsu'hui cha' ca tyacan na'an sca ne' cuna'an ti cuine' ti lo tyi'in sne' ne', lo ca naa can' Emanuel—. Cha' re ndyca ri' tyucui', Ndiose ndi'in ni lo'on na.

24 Bra mxaa ri' See can', mducua cha' nu yucui' angajle 'in Ni X'na na lo'o, lo ndyucuan cuinta 'in Maria.

25 Una la cua mdiyaan cuhui' chelyuu rcan' ngu'ni ca'an 'in nten 'in, lo mxya nii cuhui' ca naa cui' Jesus, nde sne' ne' nu culoo.

MATEO 2

Bra ya na'an mago 'in Jesús

1 Bra nu ncu cuine' Jesus quichen Belen se'en lyi'ya loo Judea, cui' bra nu lca Herode ree, rcan' mdiyaa tucua sna ne' mago quichen Jerusalen nu mdo'o tijyu', tsu' se'en ndyucua cuicha,

2 lo nganicha': .La mdi'in nu lca ree 'in ne' judio, nu ngula can'? Siyana cua na'an hua mdo'o tucua sca cuila, lo ndyucui' na cha' 'in ni, llyan hua siyana cu'ni tnu hua 'in ni.

3 Bra yna ree Herode cha' re, msu'hua cha' tiee, lo cui' ncuana'an quichen Jerusalen.

- 4 Nga'ni cha' nguio' ti'in lyigaa nu ntsu'hui cuinta 'in laa, tsatlyu lo'o ne' escriba nu ndi'in quichen can', lo nganicha' 'in ne' si la ntsu'hui cha' cala ni nu lca Crixtu.
- 5 Mxcuen ne' 'in: Cui' quichen Belen se'en lyi'ya loo Judea, siyana ndena'an nguinu scua cha' nu mxiyucui' Ndiose 'in msu 'in ni ti s'ni:
- 6 —Nu'hui Belen, cui' quichen nu ngu'ni ca'an 'in Juda, a lca nu chin' la cha' 'in lja nu ndun loo lati se'en lyi'ya loo Judea, siyana loo nu'hui ntsu'hui cha' tyo'o sca nu culo ca tnan, nu chu'hui cuinta 'in quichen 'yan nu lca Israel—.
- 7 Rcan' Herode msi'ya buna ti 'in ne' mago can', lo nganicha' tsu'hue 'in ne', ni braa mdo'o tucua cuila can',
- 8 rcan' nga'an tnan 'in ne' tsa ne' quichen Belen, lo nu juin: Yaan huan, lo cuna tsu'huen huan rsuun na'an ndi'in cha' 'in cuhui' can', bra quija lyoon huan 'in cui', xtucuin huan lo quitsan' huan 'yan, siyana lo'on na' tsa cu'nin tnun 'in cui'.
- 9 Bra mdyi yucui' ree can' lo'o ne', mdo'o nguiaa, lo yuhue 'a ri' siyana xiya' mdo'o tucua cuila nu cua na'an, tsu' se'en ndyucua cuicha, lo mducua loo na loo hasta mdiyaa na se'en ndi'in cuhui' can', lo can' yaa tucui na.
- 10 Ndiyyin ya' tsu'hue ntsu'hui tiee bra na'an 'in na.
- 11 Bra nguiten na'an can', na'an 'in cuhui' can' lo'o Maria jyi'an cuhui', mdi'ya xtyin' lo nga'ni tnu 'in cuhui', msla se'en ntsu'hui cha' tsu'hue nu ljian lo'o, lo ndaa na oro 'in cui', lo'o na txi nu ndiquin ne' tloo Ndiose, lo'o mirra.
- 12 Yato'o ngujui nu nguitsa' 'in ne' loo cala, siyana a xtucui 'a se'en ndi'in Herode, can' cha' xca tucuiin mxtucui nde quichen tyi.

Bra yujui ne' cuhui' quichen Belén

- 13 Bra cua nguiaa ne' mago can', sca angajle 'in Ni X'na na ngulu'u tloo 'in See can' loo cala, lo nu juin 'in: Ndla ti cu'ni, lo tsa lo'o 'in cuhui' cua lo'o jyi'an cui' se'en lca Egipto, can' tyi'in huan la bra nu na' quitsan' 'in, siyana Herode nan na'an nu cujui 'in cui'.
- 14 Cui' braa mdyo'o scala, lo ticui' tla can' mdo'o nguiaa lo'o cuhui' can' lo'o jyi'an cui' se'en lca Egipto.
- 15 Can' ndi'in bra ngujui Herode, yato'o cha' re siyana ca cha' nu mxiyucui' Ni X'na na 'in msu 'in ni ti s'ni, lo ndyucui' na: —Se'en lca Egipto msi'yan 'in Snen'—.
- 16 Lo yato'o lyee 'a ndyucuen tique' Herode, bra ngui ri' siyana nganilyo'o ne' mago 'in, ngulo tnan siyana caja lyigaa cuhui' nu ndi'in quichen Belen lo'o ca tyi'iin tsu', tsalca cuhui' nu ntsu'hui tucua yjan, nu nguia nde qui'ya.
- 17 Ncuana'an ncu cha' nu mxiyucui' Ndiose 'in nu ncu naa Jeremia bra nu juin:

18 —Ngune msi'ya yja cueen ne' quichen Rama, nguinan ne', ti'i ntsu'hui tiee Raquel squi'ya sne', lo a ncuari' ti caja nu taa cha' tnu tiee 'in siyana ngujui sne'—

19 Bra cua ngujui Herode can', ngulu'u tloo sca angajle 'in Ni X'na na 'in See can' loo cala, se'en ndi'in loo quichen Egipto,

20 lo nu juin 'in: Tyaa juersa xtucui se'en lca Israel lo'o cuhui' cua lo'o jyi'an cui', siyana cua ngujui nu ncuari' cujui 'in cui'.

21 Rcan' mxtucui lo'o cuhui' can', lo nguila se'en lca Israel.

22 Bra yna cha' siyana Arquelao ndlo tnan se'en lyi'ya loo Judea, loo Herode sti, ytsen quila can', una ngujui nu nguitsa' 'in ne' loo cala, can' cha' mdo'o nguiaa se'en lyi'ya loo Galilea.

23 Mdiya ti'in quichen Nazaret, ncuana'an ncuari' nu yucui' lyigaa nu mxiyucui' Ndiose 'in ti s'ni, siyana ca naa ni Nazareno.

MATEO 3

Cha' 'in Xuhua nu nducua tya 'in nten

1 Ya to'o sca tsan, Xuhua nu nducua tya 'in nten, mdisanan yucui' cha' tsu'hue 'in Ndiose sca se'en bityi, cui' se'en lyi'ya loo Judea,

2 lo ndyucui': Xtun rin' huan qui'ya ngui'ni huan, siyana cua mdiyaa braa culo Ndiose tnan 'huan.

3 Nde cha' nu mxiyucui' Ndiose 'in Isaia ti s'ni: —Tya'an se'en bityi lo tyucui' cueen: Cu'ni chu'huen huan tucuiin se'en caan Ni X'na na, lo cu'ni lni huan tucuiin nu ntsu'hui cha' tyijyin ni—.

4 Xuhua can' lcu' sca te' nu nguiaa' lo'o quichan' camello, lo'o sca quiijyin ndycan' na sii', lo na nu ndyucu lca 'in tsucu', lo ndi'yo cuinan' nu ntsu'hui ni' quixin'.

5 Mdiyaan nten nu mdo'o quichen Jerusalem se'en nda'an, lo'o quichen se'en lyi'ya loo Judea, lo'o sa tyucui se'en lyi'ya loo tyucu tlyu Jordan,

6 mducua tya 'in ne' tyucu tlyu can', lo ngunee ne' qui'ya 'in ne'.

7 Bra na'an siyana quina'an ne' fariseo lo'o ne' saduceo llyan ne' siyana tyucua tya ne', ndyucui' lo'o ne': 'Huan nten nu cuini, .ti ca ngulu'u 'huan siyana xnan yu'huin huan, lo a caja cha' nsin' ri' nu tyo'o tiee Ndiose tiyaa braa 'huan?'

8 Xtun rin' huan qui'ya ngui'ni huan, lo tya'an huan lo'o sca chelyuu nu luhui.

9 A cu'ni siye' huan lo ta nu juin huan: Sne' nten cuityi 'in Abraham lca hua. Tyucuin' lo'on huan sca cha': Ndiose ca cu'ni ni cha' tyo'o xca nten cuityi chun' quee re, lo ca can' sne' Abraham.

10 A cuinta tyucuan yca cua nducui cuta na chun' yca, can' cha' lyigaa yca nu a ndyo'o si'yu loo ntsu'hui cha' xi'yu na, lo tsaa na loo quii'.

11 Ni siya nducua tyan 'huan lo'o tyi'a, siyana cua mxtun rin' huan qui'ya 'huan, una nde loo la re ljan sca nu ndun loo la que 'yan na', lo ndyijyin ya' tsu'hue ntsu'hui tien si ca xtin' ti squinan ni, cui' ni tucua tya ni 'huan lo'o Espiritu nu Luhui 'in Ndiose, a cuinta lo'o quii'.

12 Yaa' ni cua nducua tiaa na nu ntsu'hui cha' si'yu trigo nu cua nguio' ti'in, lo xu'hua se'en ni trigo can', a cuinta ntsu'hui cha' tiquin ni quixin can', lo'o sca quii' nu a ntsu'hui 'a cha' ti' suhui'.

Bra mducua tya Jesús

13 Rcan' mdo'o Jesus se'en lca Galilea, lo mdiyaa ni tyucu tlyu Jordan siyana tucua tya Xuhua 'in ni.

14 Una Xuhua a ncu ri' tucua tya 'in ni, lo nu juin: Nu'hui ntsu'hui cha' tucua tya 'yan na', lo nde ljan siyana na' tucua tyan 'in.

15 Una mxcuen Jesus 'in: Tyaa ya', siyana ncuana'an ntsu'hui cha' tucua na cha' lyigaa cha' nu lni 'in Ndiose. La rcan' mslyaa.

16 Na'aan mducua tya Jesus mdyo'o ni loo tyi'a, cui' braa nguila ni' cuaan, lo na'an ni ngui'ya Espiritu 'in Ndiose que ni, tsana'an ndyca ri' ndi'ya sca cun.

17 Rcan' ngune yucui' sca nu yucui' la ni' cuaan: Nde nu lca Snen' na' nu tca'a lati 'yan, tsu'hue 'a ntsu'hui tien lo'o.

MATEO 4

Ncu ri' ne' xña'an xtyu 'in Jesús loo qui'ya

1 Rcan' Espiritu 'in Ndiose nga'ni cha' Jesus tsaa ni sca se'en bityi, lo can' ncu ri' ne' xna'an xtyu 'in ni loo qui'ya.

2 Bra cua nga'ni ni ayuna tucua yla tsan lo tucua yla tla, rcan' mdisnan nguite' ri' ni.

3 Cui' na'an braa yaan ne' xna'an tloo ni, lo nu juin 'in ni: Si nu'hui lca Sne' Ndiose, tyucui' lo'o quee re lo tyca na quijaxtlya.

4 Mxcuen ni 'in, ndena'an ndyucui' quityi 'in Ndiose: —Tsi'i lo'o cha' ndyucu ti ndyu'hui nten chelyuu, siyana lo'o lyigaa cha' nu ndyucui' Ndiose—.

5 Rcan' ya lo'o ne' xna'an 'in ni quichen Jerusalen, lo ndyucuen lo'o ni sca se'en cuaan lati 'in laa can',

6 lo nu juin 'in ni: Si lca Sne' Ndiose, tyo'o cuaan re lo qui'ya tun la qui'ya cua, siyana ndyucui' quityi 'in Ndiose: —Culo ni tnan 'in angajle 'in ni siyana chu'hui cuinta 'in, lo su'hua yaa' can' 'in se'en nguiaa, siyana a tsa tun quiya' loo quee—.

7 Lo nu juin Jesus: Una lo'o cha' re nguinu scua na loo quityi 'in Ndiose: —A tyijyin lyoo 'in Ndiose X'nan—.

8 Rcan' ya lo'o ne' xna'an 'in ni sca loo qui'ya cuaan ya', lo ngulu'u 'in ni sa tyucui chelyuu se'en ndlo tnan, lo'o cha' cuilyiya' 'in,

9 lo nu juin 'in ni: Na'aan cha' re taan 'in, si tyun xtyin' lo cu'ni tnu 'yan.

10 Mxcuen Jesus: Tyo'o tsu' siin', Ne' xna'an, siyana ndena'an ndyucui' quityi 'in Ndiose: —'In Ndiose X'na ntsu'hui cha' cu'ni tnu, lo scati 'in ni tyucua tlo—.

11 Rcan' mdo'o tsu' ne' xna'an can' sii' ni, cui' na'an braa mdiyaan angajle nu ta yaa' 'in ni.

Mdisnan nga'ni Jesús tñan 'in Ndiose

12 Bra yna Jesus cha' siyana Xuhua cua ntsu'hui na'an tyucuan, mxtucui ni se'en lca Galilea.

13 Rcan' mdo'o ni quichen Nazaret, lo mdi'in ni Capernaum, sca quichen ndi'in tu'hua tiyu', cui' loo yuu nu ngu'ni ca'an 'in Zabulon lo'o Neftali,

14 siyana tsato'o cha' nu mxiyucui' Ndiose 'in Isaia ti s'ni bra nu juin:

15 —Yuu nu ngu'ni ca'an 'in nten cuityi 'in Zabulon lo'o se'en lyi'ya loo Neftali, cui' tucuiin nu ndiyaa tu'hua tiyu' xca tsu' tyucu tlyu Jordan, se'en lyi'ya loo Galilea, se'en ndi'in ne' gentil,

16 sca quichen ndi'in se'en tla, na'an ne' sca xaa nu tlyu, nten nu ntsu'hui yaa' cha' ndija, ngu'ni sca xaa 'in ne'—.

17 Ti' rcan' mdisnan Jesus ngulu'u ni 'in nten, lo ndyucui' ni: xtun rin' huan qui'ya ngui'ni huan, siyana cua mdiyaa braa culo Ndiose tnan 'huan.

18 Yato'o sca tsan mda'an Jesus tu'hua tiyu' Galilea, lo na'an ni 'in Tyu lo'o Ndre ta'a ngula, nduguun quitan loo tyi'a can' siyana cuta cuila lca.

19 Lo nu juin ni 'in ne': Tyucui ndyca'an huan 'yan, na' culu'un 'huan cu'ni huan cuta, 'in nten.

20 Ticui' braa ngula' sti quitan 'in, lo ngutucui ndyca'an 'in ni.

21 Chin' ti se'en ti' mda'an ni, bra na'an ni 'in tucua nu nda'an lo'o ta'a ngula, Jacobo lo'o Xuhua, nda'an lo'o Zebedeo sti ni' sca yca na'an, nxcuan su'hua quitan 'in, lo msi'ya ni 'in ne'.

22 Cui' braa mdyo'o ni' yca na'an can', ngula' tun 'in sti lo ngutucui ndyca'an 'in ni.

23 Na'aan se'en lyi'ya loo Galilea mda'an lo'o ni cha' tsu'hue 'in Ndiose, lo'o se'en nguio' ti'in ne' judio, ngulu'u ni na'an ntsu'hui cha' culo Ndiose tnan 'in nten, lo nga'ni tyca ni 'in lyigaa nu ti'i lo'o lucuati loo quicha.

²⁴ Na'aan se'en lyi'ya loo Siria ngune cueen cha' 'in ni, ngutucui yan 'in ne' nu ti'i lo'o lucuati loo quicha, a cuinta lo'o nu ntsu'hui cui'in xna'an 'in, lo'o nu mxni cui'in 'in, lo'o nu ndyucun' quiya', lo nga'ni tyca ni 'in.

²⁵ Quina'an 'a nten ngutucui ndyca'an 'in ni nu mdo'o se'en lyi'ya loo Galilea, lo'o Decapolis, lo'o quichen Jerusalem, lo'o se'en lyi'ya loo Judea, a cuinta nu mdo'o xca tsu' tyucu tlyu Jordan.

MATEO 5

Bra ngulu'u Jesús 'in nten

¹ Bra na'an Jesus siyana quina'an 'a nten mdiya ti'in can', ndyucuen ni sca se'en nu cuaan la, lo na'aan ndi tucua ni mdiyaa ta'a nda'an ni tloo ni.

² Rcan' mdisnan ngulu'u ni 'in nten, lo nu juin ni:

³ Tsu'hue ca xu'hue nu ndi'ya cuinta siyana 'ni cha' 'in lo'o Ndiose, can' nu caja cha' tsu'hue 'in se'en ndlo Ndiose tnan.

⁴ Tsu'hue ca xu'hue nu nguinan, can' nu caja cha' tnu tiee 'in.

⁵ Tsu'hue ca xu'hue nu rsuun nten lca, can' nu caja yuu se'en ndlo Ndiose tnan 'in.

⁶ Tsu'hue ca xu'hue nu nguite' ri' lo nguityi ri' cha' nu lni 'in Ndiose, can' nu cha'an yu'hui carsya 'in.

⁷ Tsu'hue ca xu'hue nu 'tna ri' 'in ta'a, can' nu caja nu ca 'tna ri' 'in.

⁸ Tsu'hue ca xu'hue nu luhui carsya 'in, can' nu na'an tloo 'in Ndiose tiyaa braa.

⁹ Tsu'hue ca xu'hue nu nan na'an tyi'in tsu'hue lo'o lyigaa tucui, can' nu ca naa sne' Ndiose.

¹⁰ Tsu'hue ca xu'hue nu ndijin ndi'i squi'ya tnan tsu'hue nu ngui'ni, can' nu caja cha' tsu'hue 'in se'en ndlo Ndiose tnan.

¹¹ Tsu'hue ca xu'huen huan bra caja nu na'an ti'i 'huan, lo tyucui' ca'an 'huan squi'ya cha' 'yan, lo tnan ne' scaxca qui'ya 'huan.

¹² Xcui rin' huan lo ca tsu'hue chu'hui tieen huan, siyana tlyu cha' tsu'hue caja 'huan la ni' cuaan, siyana ncuana'an ngujui nu nga'ni lyo'o 'in ne' nu mxiyucui' Ndiose 'in ti s'ni.

Cha' 'in teje'

¹³ 'Huan ndyca rin' 'huan na'an ndyca ri' teje' lja nten chelyuu, si teje' can' tyo'o tiyen' na, .ni na'an ti ca tiyen' na xiya'? A la 'a cu'ni tsu'hue na, tsaloo tyucuan ti na lo caja nu lyo' su'hua 'in na.

Cha' 'in xaa

¹⁴ 'Huan ndyca rin' 'huan na'an ndyca ri' xaa nu ntsu'hui loo chelyuu, cui' ncuana'an sca quichen nu ndi'in sca loo qui'ya, a ca tycan' na.

15 A tucui nu ca'an sca quii' lo nde tucun ti'in 'in na, siyana cuaan tyucua na siyana chu'hui xaa 'in lyigaa nu ndi'in na'an can'.

16 Cui' ncuana'an taan huan ya' can huan sca xaa 'in nten chelyuu, siyana ca tycan' tnan tsu'hue nu ngui'ni huan, lo cu'ni tnu ne' 'in Stina Ndiose, ni nu nducua ni' cuaan.

Cha' 'in lee

17 A culucua rin' huan ta lryan siyana tyijyin lyoon 'in lee, lo'o cha' nu nga'an scua nu mxiyucui' Ndiose 'in ti s'ni, tsi'i na xcuan tloon 'in na, cui' siyana tucuan cha' 'in na.

18 Nu chin ni tyucuin' lo'on huan, tsalja nu ti' tycan' ni' cuaan lo'o chelyuu re, ni sca cha' nu suhue lati nducua loo lee can', lo a tyijyin cha' 'in na ncuati na'an, siyana ca lyigaa cha' nu nducua loo na.

19 Can' cha' na'an nu ti cuicha ti'in cha' nu suhue lati ngulo Ndiose tnan, lo si ncuana'an culu'u can' 'in xca tucui, a caja nu cu'ni cuinta 'in se'en ndlo Ndiose tnan. Una nu tucua cha' 'in na lo culu'u 'in na, can' nu ca sca nu ndun loo se'en ndlo Ndiose tnan.

20 Tyucuin' lo'on huan sca cha', si a lyee la quinan huan 'in Ndiose que na'an nga'ni ne' escriba lo'o ne' fariseo, a ca sten huan se'en ndlo Ndiose tnan.

Cha' nu ndyucuen tique' ne'

21 cua ngune 'huan na'an ngujui nu yucui' lo'o ne' mdi'in s'ni: —A cujui nten—, lo nu cujui nten tyo'o qui'ya 'in lo ca cuiya' cha' 'in.

22 Una na' tyucuin' lo'on huan, nu nscuen tique' lo'o ta'a, tyo'o qui'ya 'in lo ca cuiya' cha' 'in. Ticui' ncuana'an si caja nu tyucui' lo'o ta'a: A nee 'in, tyo'o qui'ya 'in can' se'en ndyca cuiya' qui'ya. Lo na'an nu ti tyucui' lo'o ta'a: Tantu 'a, chen ndyucui tsaa can' loo quii'.

23 Can' cha' bra yan lo'on huan sca loo mstan 'in Ndiose, lo lja rcan' xu'hua rin' huan siyana nducui ndyca'an cha' 'huan lo'o ta'an huan,

24 cula' scuan huan loo mstan can', lo qui'ni chu'huen huan cha' 'huan lo'o ta'an huan la nducua la, rcan' xtucuin huan, lo taan huan loo mstan can' 'in Ndiose.

25 Ndla ti cu'ni chu'huen huan cha' 'huan lo'o ta'a cusuun huan tucuiin nguiaa huan, lja nu ti' lyiji ca cuiya' cha' 'huan, siyana a tyaa can' 'huan tloo bse, lo bse can' tyaa 'huan yaa' sulyiya, can' nu su'hua 'huan na'an tyucuan.

26 Nu chin ni tyucuin' lo'on huan, a tyo'on huan na'an tyucuan, si a su'hua lyiyan' huan lyigaa cuinta nu nducui ndyca'an 'huan.

Cha' nu nguiten yu'hui ne' lo'o cuilyo'o nten

27 Cua ngune 'huan na'an ngujui nu yucui': —A sten yu'hui lo'o cuilyo'o nten—.

28 Una na' tyucuin' lo'on huan, nu na'an cui'ya 'in sca ne' cuna'an, lo su'hua cha' nu a tsu'hue ni' carsya 'in lo'o ne', cua nguiten yu'hui lo'o ne'.

29 Si quiloo 'ni qui'ya, lyoo 'in na, tsu'hue lati si nlyiji sca tsu' quiloo sten ni' cuaan, lo tsi'i na'an tyucua quiloo tsa loo quii'.

30 Cui' ncuana'an, si qui'ya cu'ni na qui'ya, si'yu co' 'in na, tsu'hue lati si nlyiji sca tsu' quiyaa' sten ni' cuaan, lo tsi'i na'an tyucui tsa loo quii'.

Cha' 'in nten nu cula ti'in ta'a

31 A cuinta ngujui nu yucui': —Sca ne' qui'yu nu ndyca ri' cula ti'in 'in cuilyo'o, 'ni cha' tsa' scua sca quityi 'in—.

32 Una na' tyucuin' lo'o huan, nu cula' ti'in 'in cuilyo'o, lo si tsi'i siyana nguiten yu'hui ne' lo'o xca tucui, ngui'ni 'in ne' siyana sten yu'hui ne' lo'o na'an nu ti, lo nu ca cuilyo'o 'in can', lo'o can' cu'ni qui'ya.

A xtyan can na sca cha'

33 A cuinta cua ngune 'huan na'an ngujui nu yucui' lo'o ne' mdi'in s'ni: —A xtyan huan sca cha'—, siyana —tucuan huan cha' nu xtyaan huan tloo Ni X'na na—.

34 Una na' tyucuin' lo'on huan: Ni sca cha' lo a ntsu'hui cha' xtyan huan, ni ni' cuaan lo a cu'ni ti'yan huan siyana la cua nducua Ndiöse,

35 ni loo chelyuu re siyana nde ntxtnan' quiya' ni, ni a cu'ni ti'yan huan quichen Jerusalem siyana lca na quichen 'in ni nu lca Ree.

36 Ni a xtyan huan chelyuu 'huan, siyana ni sca quichan' quen huan lo a ca cu'ni huan cha' ca ngata na ta ca ngaten na.

37 Bra tyucuin' huan sca cha', nu juin huan: Cui' na, ta, tsi'i na, siyana si ti' tucuan lan huan cha' can', cua lo'o cha' cuini llyan na.

Chu'hui cha' tsu'hue 'na lo'o ta'a cusuun na

38 cua ngune 'huan ngujui nu yucui': —Si caja nu culo quiloön huan, cui' ncuana'an cu'ni huan lo'o can', si caja nu xtyu lyi'yan huan, ticui' ncuana'an cu'ni huan—.

39 Una na' tyucuin' lo'on huan, a cu'ni stu'huan huan 'huan lo'o nu nducun', si jycuan' ne' sca tsu' tloon huan, tyaan huan xca tsu' na jycuan'.

40 Si nde'en nu ndyca ri' taa qui'ya 'huan lo culaa xcan' huan, tyaan huan na 'in lo'o xcan' huan nu tnu tu'hua can' 'huan.

41 Si caja nu cuni 'huan cui'yan huan su'hua sca kilometro, 'huan cui'yan huan 'in na tucua kilometro.

42 Si nde'en la na jnan ne' 'huan, tyaan huan na, cui' ncuana'an si ntsu'hui nu jni' na 'huan, a cu'ni tijin huan lo'o can'.

43 cua ngune 'huan ngujui nu yucui': —Ca 'tna rin' huan 'in ta'a nten huan—, lo xcuan tloon huan 'in ta'a cusuun huan.

44 Una na' tyucuin' lo'on huan: Tyca 'tna rin' huan 'in ta'a cusuun huan, lo tyucuin' huan cha' tsu'hue lo'o nu ndyucui' cha' ti'i 'huan, cu'ni huan tsu'hue lo'o nu nxcuan tloo 'huan, jnan huan 'in Ndiose cha' 'in nu nducua yuhue' 'huan lo nducui ndyca'an 'huan,

45 ncuana'an ca tycan' na'an siyana lcan huan sne' Stina Ndiose, ni nu nducua ni' cuaan, ni nu 'ni cha' ndyu'hui xaa 'in nten nducun' lo'o nten nu tsu'hue, lo ndi'ya ni quioo 'in nten nu tsu'hue lo'o nten nu nducun'.

46 Siyana si chu'hui cha' tsu'hue 'huan lo'o tsalca nu ntsu'hui cha' tsu'hue 'in lo'on huan, .ni cha' tsu'hue ra nducua tloon huan rcan'? .Ta tsi'i lo'o nten nu nducun' ngui'ni ncuana'an?

47 Si tyucui' chan' huan 'in tsalca ta'an ti huan, .ta tnu la ngui'ni huan 'in xca tucui'? .Ta tsi'i lo'o ne' gentil ngui'ni ne' ncuana'an?

48 Can' cha' can huan sca nten nu lni ndi'in cha' 'in, tsana'an Stin huan ni nu nducua ni' cuaan, lni ndi'in cha' 'in ni.

MATEO 6

Cha' 'in loo mstan

1 Xni huan cuinta tsi'i tloo nten cu'ni huan scaxca lo'o cha' tsu'hue, ta siyana cu'ni tnu ne' 'huan, lo si ncuana'an cu'ni huan, a sca cha' tsu'hue caja 'huan lo'o cha' 'in Stina Ndiose nu nducua ni' cuaan.

2 Can' cha' bra taan huan sca loo mstan, a xcune huan cha' can' tloo nten, siyana ncuana'an 'ni sca nu a lni ndi'in cha' 'in se'en 'ni tnu ne' 'in Ndiose, ta sca se'en yla, siyana caja nu cu'ni tnu 'in can'. Nu chin ni tyucuin' lo'on huan, lo'o tsacan' ti lca squiya' can'.

3 Una bra taan huan sca loo mstan, a ntsu'hui cha' ca jlyo ri' tsu' cuica 'huan na nu taa tsu' cuen 'huan,

4 buna ti ntsu'hui cha' taan huan loo mstan, lo Stin huan, ni nu na cui'ya lyigaa lo'o cha", xtucui ni cha' tsu'hue 'huan tloo na'an nten.

Tyucuin' lo'o na lo'o Ndiose

5 Bra tyucuin' huan lo'o Ndiose, a cu'ni huan tsana'an 'ni nu a lni ndi'in cha' 'in, siyana ndiyaa ri' can' ndyun ndyucui' lo'o Ndiose se'en 'ni tnu ne' 'in ni, ta sca se'en yla, siyana caja nu cu'ni tnu 'in can'. Nu chin ni tyucuin' lo'on huan, lo'o tsacua ti na'an cua ngujui squiya' can'.

6 Una bra tyucuin' huan lo'o Stina Ndiose, sten huan na'an 'huan lo tucun huan tuna'an, lo tyucuin' huan lo'o ni nu a tycan' nducua, lo Stin huan, ni nu na cui'ya lyigaa lo'o cha', xcuen ni 'huan tloo na'an nten.

- 7 Bra ndyucuin' lo'o Ndiose, a tyucuin' huan ticui' ti lo'o cha' tsana'an 'ni ne' gentil nu a ntsu'hui lyoo 'in Ndiose, ndlucua ri' ne' ta siyana quina'an cha' tyucui' ne', caja nu cu'ni cuinta 'in ne'.
- 8 A ndyca cha' cu'ni huan na'an nu 'ni ne', siyana ni nu lca Stin huan cua jlyo ri' ni cha' nu 'ni 'huan, nisiya ti' lyiji jnan huan 'in na.
- 9 Can' cha' bra tyucuin' huan lo'o Ndiose, ndena'an tyucuin' huan: Ndiose Sti hua, nu'huin ni nu nducua ni' cuaan, scati ntsu'hui cha' cu'ni tnu hua 'in.
- 10 Ndyca ri' hua siyana tsatlyu culo tnan 'hua, lo cu'ni tsana'an nu lca tiee loo chelyuu re, cui' tsana'an 'ni la ni' cuaan.
- 11 Cuinta scaa tsan taa na nu cu'ni tsu'hue 'hua.
- 12 Cu'ni cha' tlyu ri' 'hua squi'ya qui'ya ngui'ni hua, siyana ncuana'an ngui'ni hua cha' tlyu ri' 'in lyigaa nu ngui'ni cha' a tsu'hue lo'o hua.
- 13 A taa cha' cuiya' sten cha' a tsu'hue tiee hua, siyana culo tsu' 'hua loo cha' a tsu'hue can', siyana scati ndlo tnan, lo tlyu cha' cuiya' ntsu'hui 'in, sa tyucui braa cu'ni tnu hua 'in. Amen.
- 14 Si cu'ni huan cha' tlyu ri' 'in ta'a nten huan, cui' ncuana'an Stin huan, ni nu nducua ni' cuaan, cu'ni ni cha' tlyu ri' 'huan,
- 15 una si a cu'ni huan cha' tlyu ri' 'in ta'a nten huan, ticui' ncuana'an Stin huan, ni nu nducua ni' cuaan, a cu'ni ni cha' tlyu ri' 'huan squi'ya qui'ya ngui'ni huan.

Yucui' Jesús cha' ni ña'an cu'ni na ayuna

- 16 Bra cu'ni huan ayuna, a taan huan ya' ca xni'in tloon huan tsana'an 'ni nu a lni ndi'in cha' 'in, ngui'ni xni'in can' tloo siyana ca jlyo ri' nten siyana ngui'ni ayuna. Nu chin ni tyucuin' lo'on huan, tsacan' ti na'an cua ngujui squiya' can'.
- 17 Una bra cu'ni huan ayuna, cu'ni chu'huen huan 'huan, lo scuin huan tyi'a tloon huan,
- 18 siyana a ca tycan' na'an siyana ngui'ni huan ayuna, siyana cu'ni huan cha' can' tloo Stina Ndiose, ni nu a tycan' nducua, lo Stin huan, ni nu naa cui'ya lyigaa lo'o cha', xcuen ni 'huan tloo na'an nten.

Cha' 'in cha' cuilyiya'

- 19 A xo ti'in huan cha' cuilyiya' loo chelyuu re, se'en nu sta 'ni 'in na lo jlyo na, se'en nu sten ne' cuna lo cui'ya 'in na,
- 20 siyana xo ti'in huan cha' cuilyiya' la ni' cuaan, se'en nu a ca sta 'ni 'in na, ni a ntsu'hui cha' jlyo na, ni ne' cuna lo a cui'ya 'in na.
- 21 Siyana se'en ndi'in cha' cuilyiya' 'huan, can' ndyca carsya 'huan.

Quiloon na ndyu'hui xaa 'na

22 Quiloon huan ndyu'hui xaa 'huan, can' cha' bra nu tsu'hue xaa quiloo, na'aan ngutsa'an yu'hui xaa can' 'in,

23 una si a tsu'hue xaa quiloo, ticui' ncuana'an na'aan tla. Lo si tla cha' tiyaa 'in, .quina'an nu ca tla?

Cha' 'in tucua x'na ne'

24 A tucui nu ca chu'hui tucua x'na, siyana na'an ti'i 'in sca, lo xca can' lyee la cu'ni cuinta, ta lyee la cu'ni cuinta 'in sca, lo xca xcuan tloo. Cui' ncuana'an a ca xtyaan huan quiloon huan 'in Ndiose, lo ticui' braa tyucua quiloon huan 'in cha' cuilyiya'.

Cha' 'in cha' nduhue ri'

25 Can' cha' tyucuin' lo'on huan: A su'huan huan cha' nduhue ri' tieen huan lo'o na nu cu'ni tsu'hue 'huan, ni sten' huan lo a chu'hui yuhue' rin' huan. .Ta a ndun loo la chelyuu 'huan que 'in cha' ndyucu, cui' ncuana'an cuinan' huan, ta a ntsu'hui lyoo la na que 'in sten' huan?

26 Xni huan cuinta na'an ndi'in cha' 'in quini, a ndya 'in jyaan, a sca na nxo' 'in, ni a ntnan 'in ju'hua, una Stin huan, ni nu nducua ni' cuaan nxcu 'in 'in. .Ta tsi'i lyee la ntsu'hui lyoon huan que 'in quini?

27 Nisiya lyee la nsu'huan huan cha' nduhue ri' tieen huan, .ta ndlucua rin' huan ca tya calan la huan 'huan lo'o xca cuaja' scun huan?

28 A cuinta lo'o te' nu ntsu'hui cha' cun' huan, .ni cha' lyee 'a nsu'huan huan cha' nduhue ri' tieen huan lo'o na? xni huan cuinta na'an ndlyu sca yca quee nu nducua ni' quixin', a 'ni na tnan, ni a ntnan na te',

29 una tyucuin' lo'on huan sca cha', ni ree Salomon tsana'an nu ncu cuilyiya', lo a yucu' que na'an quee cua.

30 Si ncuana'an nxcu' Ndiose 'in quixin', ri nii tsu'hue na'an na una quiaa tyucuna' na lo tsa na loo quii'. .Ta tsi'i nde lyee la xcu' ni 'huan, 'huan nu cunu nguiana'an ri' 'in ni?

31 Can' cha' a su'huan huan cha' nduhue ri' tieen huan, ta nu juin huan: .Ni na cun na, ni na co'on na, lo ni na cun' na?

32 Siyana chun' lyigaa cha' re nducua quiloo ne' gentil, una ni nu lca Stin huan, ni nu nducua ni' cuaan, jlyo ri' ni siyana 'ni cha' 'huan lo'o lyigaa cha' re.

33 Quinan huan 'in Ndiose la nducua la, lo tucua huan cha' nu lni 'in ni, lo lyigaa cha' re tya cala ni 'huan.

34 Can' cha' a su'huan huan cha' nduhue ri' tieen huan na'an tyijyin huan tsan quiaa, siyana quiaa cua lryan lo'o na cha' nduhue ri' 'in na, cui' lya lo'o cha' nu ndyca tsan ri nii.

MATEO 7

A su'huan na qui'ya 'in ta'an na

- 1 A ndyca cha' su'huan qui'ya 'in ta'an huan, siyana a caja nu su'hua qui'ya 'huan.
- 2 Siyana tsana'an nsu'huan huan qui'ya 'in xca tucui, ncuana'an caja nu su'hua qui'ya 'huan, lo'o cuiya' nu nsu'hua cuiyan' huan, cui' ncuana'an caja nu su'hua cuiya' 'huan.
- 3 .Ni cha' lyee 'a nxni cuinta si'yu nu ntsu'hui quiloon ta'a nten, lo a 'ni cuintan co' yca nu ntsu'hui quiloo?
- 4 .Ni na'an ra ca nu juin 'in ta'a: Tyaa culoon si'yu nu ntsu'hui quiloo, lo si quiloo ntsu'hui sca co' yca 'in na?
- 5 Nu'huin nu a lni ndi'in cha' 'in, lyoo co' yca nu ntsu'hui quiloo la nducua la, la rcan' ca tyacan' tsu'hue 'in quilyoo si'yu nu ntsu'hui quiloo xca tucui.
- 6 A su'huan huan na nu luhui tloo xni', ni a su'huan huan na nu ntsu'hui lyoo 'huan tloo kuhue', siyana lyo' su'hua 'in 'in na, can' cha' xni huan cuinta 'huan lo'o nten.

Ntsu'hui cha' jñan na 'in Ndiose

- 7 Jnan huan na nu ndyca rin' huan, lo caja na 'huan, quinan huan cha' can' lo quiija lyoo na 'huan, tyucuin' huan lo caja nu sla tuna'an 'huan.
- 8 Siyana lyigaa nu jnan sca cha', caja na 'in, lo nu nan cha' can', quiija lyoo na 'in, lo nu ndyucui', ndijyi nu sla tuna'an 'in.
- 9 .Ni na'an huan ndi'in sne' huan, lo bra jnan quijaxtlya 'huan, ta xtyi rin' huan taan huan quee 'in can'?
- 10 .Si jnan cuila 'huan, ta xtyi rin' huan taan huan cuinaan 'in can'?
- 11 Si 'huan lcan huan nten nu nducun', lo ndaan huan na nu tsu'hue 'in sne' huan, .ni xnu ca Stina Ndiose, ni nu nducua ni' cuaan, taa ni cha' tsu'hue nu jnan huan 'in ni?
- 12 Can' cha', tsana'an nu nducua tloon huan cu'ni nten lo'on huan, ncuana'an ntsu'hui cha' cu'ni huan lo'o ne', siyana cha' re lca na cha' nu ndyucui' lee lo'o cha' nu yucui' nu mxiyucui' Ndiose 'in ti s'ni.

Cha' 'in tuna'an nu lucu'hui

- 13 Quinan huan na'an sten huan tuna'an nu lucu'hui, siyana xeen 'a tuna'an lo xeen tucuiin nu ndiyaa loo cha' a tsu'hue, lo quina'an 'a nten nguiten ne' tuna'an can'.
- 14 Siyana lucu'hui tuna'an lo ltiti tucuiin nu ndiyaa se'en caja chelyuu, lo chin' nu nguija lyoo na 'in.

Chu'hui lyoon na nten cua ña'aan tñan 'ni ne'

- 15 Xni huan cuinta 'huan lo'o nu cuini nu ndyucui' siyana Ndiose nxiyucui' 'in, nu ngui'ni 'in tsana'an ndyca ri' sca slya', una carsya ' nguia cha' 'in na na'an ndyca ri' 'ni yla.
- 16 Lo'o tnan nu ngui'ni can' chu'hui lyoon huan 'in. .Ta ca tyo'o si'yu uva loo ti quiche', ta tyo'o si'yu higo loo yca quiche'?
- 17 Cui' ncuana'an ndi'in cha' 'in sca yca: Si tsu'hue na, tsu'hue si'yu ndyo'o loo na, lo si a tsu'hue na, ticui' ncuana'an a tsu'hue si'yu ndyo'o loo na.
- 18 Siyana sca yca nu tsu'hue, a ntsu'hui cha' tyo'o si'yu nu a tsu'hue loo na, cui' ncuana'an sca yca nu a tsu'hue, a ca tyo'o si'yu nu tsu'hue loo na.
- 19 Can' cha' lyigaa yca nu a ndyo'o si'yu nu tsu'hue na'an loo, xi'yu na lo tsa na loo quii'.
- 20 Can' cha' lo'o tnan nu 'ni sca nten ca chu'hui lyoo na 'in ne'.

Cha' 'in nu a siya' yu'hui lyoo ni 'in

- 21 Tsi'i lyigaa nu ndyucui': Ni X'na hua, Ni X'na hua, ca sten se'en ndlo Ndiose tnan, siyana tsalca nu nducua cha' na'an nu ndyca ri' Stin, ni nu nducua ni' cuaan.
- 22 Quina'an 'a nu tyucui' lo'on tiyaa braa, lo nu juin: Ni X'na hua, Ni X'na hua, .ta tsi'i lo'o cha' cuiya' 'in mda'an yucui' hua cha' tsu'hue re? .Ta tsi'i lo'o cha' cuiya' 'in ngulo hua cui'in xna'an nu ntsu'hui 'in nten? .A cuinta nga'ni hua scaxca cha' nu tnu lo'o cha' cuiya' 'in?
- 23 Rcan' xcuen ni 'in can': —A siya' yu'hui lyoon 'huan, tyo'o tsu' huan siin', 'huan nu ngui'ni qui'ya—.

Cha' 'in quiya' tucua na'an

- 24 Nu quine 'in cha' nu ndyucuin' re, lo tucua cha' 'in na, ndyca ri' can' tsana'an ndyca ri' sca nten nu mxtya quiya' na'an 'in loo quee nu tla.
- 25 Mdisnan ngui'ya quioo lo ndyucuen yla tyucu tlyu, a cuinta yaan cui'in tnu nu mdijin se'en nducua na'an can', una a ndlyu na siyana tsu'hue ndi'in quiya' na chun' quee can'.
- 26 Una nu quine 'in cha' nu ndyucuin' re, lo a xlya cu'ni 'in na, ndyca ri' can' na'an cha' 'in nten nu nlyiji cha' tiyaa 'in, nu mxtya quiya' na'an 'in loo ysin.
- 27 Mdisnan ngui'ya quioo lo ndyucuen yla tyucu tlyu, yaan cui'in tnu lo mxtyu 'in na, lo na'aan na 'in ne' ngujlyo na.
- 28 Bra mdyi yucui' Jesus cha' can', lyee 'a yuhue ri' ne' na'an cha' nu ndlu'u ni,
- 29 siyana lo'o cha' cuiya' ndlu'u ni, lo tsi'i na'an ndlu'u ne' escriba.

MATEO 8

Nu ncu ti'i lo'o quitso' yla

- 1 Bra mdo'o Jesus loo qui'ya lyu' ti can', quina'an 'a nten ngutucui ndyca'an 'in ni.
- 2 Rcan' yaan sca nu nguixen quitso' yla 'in se'en ndun ni, lo mdi'ya xtyin' tloo ni lo nu juin: Ni X'na hua, si ndyca ri' cu'ni tyca 'yan.
- 3 Jesus mxnii ni yaa' ni lo yla' ni 'in, lo nu juin ni: Ndyca ran' cu'ni tyca 'in, quinu luhui lo'o quicha cua 'in. Ticui' braa nguilyijyi quitso' yla can' 'in.
- 4 Rcan' nu juin Jesus 'in: Na'an, a tyucui' lo'o ni sca tucui, siyana tsa lo culu'u 'in tloo nu ntsu'hui cuinta 'in laa, lo taa sca loo mstan tsana'an nu ngulo Moise tnan, ncuana'an ca jlyo ri' nten siyana cua ndyca.

Bra ndyca msu 'in x'na sundaru

- 5 Bra mdiyaa Jesus tu'hua quichen Capernaum, sca x'na sundaru yan ya te'en 'in ni, lo mdisnan mjnan cha' tsu'hue 'in ni,
- 6 lo nu juin: Ni X'na hua, sca msu 'yan ntsu'cua la na'an 'yan, ti'i 'a ndijin lo a ndyca tya'an.
- 7 Rcan' mxcuen Jesus 'in ne': Na' tsa'an lo cu'ni tyca 'in.
- 8 X'na sundaru can' mxcuen 'in ni: Ni X'na, a nga'an cha' 'yan sten na'an 'yan, tsaloo ti tyucui' sca cha' lo tyca msu 'yan.
- 9 Siyana lo'on na' ntsu'hui nu ndlo tnan 'yan, a cuinta ndlon tnan 'in sca lta sundaru, lo si tyucuin' lo'o sca: Nde se'en tsa, lo tsa. Si tyucuin' lo'o xca: Quiaan nde re, lo quiaan. Si tyucuin' lo'o msu 'yan: Nde tnan cu'ni, lo cu'ni 'in na.
- 10 Bra ngune 'in Jesus cha' can', yuhue 'a ri' ni lo nu juin ni 'in nten nu nda'an ndyca'an 'in ni: Nu chin ni tyucuin' lo'on huan, ni sca ne' Israel, lo a nguiana'an ri' na'an nguiana'an ri ne' re 'yan.
- 11 Tyucuin' lo'on huan sca cha', quina'an 'a ne' nu ntsu'hui cha' tyo'o tsu' se'en ndyucua cuicha, lo'o tsu' se'en nguiaa cuicha, can' nu tyucua sca se'en ti lo'o Abraham, lo'o Isaac, lo'o Jacob la ni' cuaan se'en ndlo Ndiose tnan.
- 12 Una nu ntsu'hui ca cha' caja 'in se'en ndlo Ndiose tnan, can' nu tsato'o quinu nde chun' na'an se'en tla, lo xi'ya yja cueen can' loo lyee tyijyin ndi'i.
- 13 Rcan' nu juin Jesus 'in x'na sundaru can': Quia lya, lo ca na'an nu nguiana'an ri'. Ticui' braa ndyca msu 'in.

Bra ndyca jyi'an laa Tyu

- 14 Mdiyaa Jesus la se'en ndi'in Tyu, lo na'an ni siyana jyi'an laa ntsu'cua ti'i lo'o tique'.
- 15 Yla' ni yaa', lo cui' bra mdyo'o tique' can' 'in, mditun lo mdisnan nga'ni cuinta 'in ni.

16 Bra ngui'ya tla mdisnan mdiyan lo'o ne' quina'an 'a nu ntsu'hui cui'in xna'an 'in se'en ndun ni, lo ngulo ni cui'in xna'an can' lo'o cha' nu yucui' ni, lo nga'ni tyca ni 'in lyigaa nu ti'i,

17 siyana ca cha' nu mxiyucui' Ndiose 'in Isaia bra nu juin: —Cui' ni nga'ya ni quicha 'na, lo mdijin ni ndi'i loon na—.

Cha' 'in nu ncuari' tyucui ndyca'an 'in Jesús

18 Na'an Jesus siyana quina'an 'a nten msu'hua lo'o 'in ni, can' cha' mxtya ni cha' siyana tyijyin xi'yu ne' xca tsu' tiyu'.

19 Yaan sca ne' escriba se'en ndun ni lo nu juin 'in ni: Nu'huin ni nu lca Mistro, tyucui ndyca'an 'in lyigaa se'en tsa.

20 Mxcuen Jesus 'in: Sca cuita' ndia tu quee ndyu'hui 'in, cui' ncuana'an quini ndia sni' 'in, una Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan, a ndia se'en nxtnan' ni.

21 Xca nu nducui ndyca'an 'in ni nu juin 'in ni: Ni X'na, taa cha' cuiya' qui'an cutsin' 'in stin la nducua la.

22 Mxcuen Jesus 'in: Tyucui ndyca'an 'yan, siyana a s'nan nu catsi' 'in nu cua ngujui.

Nga'ni Jesús cha' ngüilyiji quio cui'in

23 Na'aan nguiten Jesus ni' yca na'an, lo'o ta'a nda'an ni nguiten ni' na.

24 Cui' braa ti can' yaan sca quio cui'in tnu, lo mdisnan nguitsa tiyu' can', mditun na lo ngo'o ti'in na 'in yca na'an can', una Jesus ntsu'cua lja' ni.

25 Ta'a nda'an ni ngüilyoo scala ni lo nu juin 'in ni: !Ni X'na hua, culo laan huan 'hua, cua quityin' yu'huin tin na!

26 Nu juin ni 'in ne': .Ni cha' nguitsen huan, ta cunu 'a nguiana'an rin' huan? Rcan' mditun ni, lo ngusun lo'o ni 'in cui'in can' lo'o tiyu' can', lo cui' bra ncuatiin na.

27 Ndiyyin ya' yuhue ri' ta'a nda'an ni lo nu juin: .Ti ca lca ni re, ni cha' hasta cui'in lo'o tiyu' re, lo tucua na cha' 'in ni?

Bra ndyca ne' Gadara

28 Bra mdiyaa ne' xca tsu' tiyu' can' se'en lca loo yuu 'in ne' Gadara, yan tucua nu ntsu'hui cui'in xna'an 'in, nu mdo'o ni' lyo'o se'en nguitsi' nten, ndyijyin ya' yla, ni a tucui 'a 'ni tee tyijyin tucuiin can'.

29 Yucui' cueen: Jesus, Nu'huin ni nu lca Sne' Ndiose, .ni cha' llyan taa cha' nsin' ri' 'hua? .Ta na llyan taa ndi'i 'hua, lo ti' lyiji tiaa braa 'hua?

30 Cua tijyu' chin' nda'an nan ycu sca lta cuhue'.

31 Cui'in xna'an can' mjnan cha' tsu'hue 'in ni, lo nu juin: Si ntsu'hui tiee culo 'hua, una taa cha' cuiya' sten hua 'in cuhue' cua.

³² Mxcuen ni 'in: Yaan huan. Cui' braa mdo'o cui'in xna'an can' lo nguiten se'en ndi'in cuhue' can', cui' na'an braa mdo'o 'in msnan 'in, lo tsatlyu mxtyu tloo 'in loo tiyu' can', can' ngujui yu'hui 'in.

³³ Nu na'an seen 'in 'in, msnan nguiaa nde quichen, mdaa rsuun cha' nu yato'o, lo'o cha' 'in ne' nu ntsu'hui cui'in xna'an can' 'in.

³⁴ Na'aan quichen ne' ya te'en ne' 'in Jesus. Lo bra na'an ne' 'in ni, mjanan ne' cha' tsu'hue 'in ni siyana xtucui ni nde se'en mdo'o ni.

MATEO 9

Bra ndyca sca nu a ndyca tya'an

¹ Rcan' nguiten ni ni' yca na'an can', mdyo'o ca'an ni xca tsu' lo nguila ni quichen se'en ndi'in ni.

² Yato'o mdiyan lo'o ne' sca nu ti'i ntsu'cua loo qui'nan se'en ndun ni, lo a ndyca tya'an. Bra na'an Jesus siyana lyee nguiana'an ri' nu ndiya lo'o 'in nu ti'i can', rcan' nu juin ni 'in nu ti'i can': Snen', cu'ni tnu tiee, cua nguten qui'ya 'in.

³ Lja can' nducua tucua sna ne' escriba, lo ngulucua ri' ne': nu nde, ndyucui' ca'an 'in Ndiose.

⁴ Jesus, cui' bra ngui ri' ni na'an cha' nu ndlucua ri' ne', lo nu juin ni 'in ne': .Ni cha' ndlucua ri' carsya 'huan cha' a tsu'hue?

⁵ .Ni na'an cha' a tucui la tyucuin' lo'o nu ti'i re: Ta tyucuin' lo'o, cua nguten qui'ya 'in, ta na tyucuin' lo'o, ti tun, xni qui'na 'in lo quiaa?

⁶ Ca jlyo ri' huan siyana lo'on na', Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan, ndia cha' cuiya' 'yan cuityen qui'ya 'in nten, (rcan' nu juin ni 'in nu ti'i can'): Titun, xni qui'na 'in lo quiaa nde na'an 'in.

⁷ Cui' braa mditun nu ti'i can', lo nguiaa nde na'an 'in.

⁸ Bra na'an ne' cha' nu yato'o, ndijyin ya' yuhue ri' ne lo nga'ni tnu ne' 'in Ndiose, siyana tsacua na'an cha' cuiya' ndaa ni 'in nten chelyuu.

Bra msi'ya Jesús 'in Mateo

⁹ Rcan' mdo'o Jesus nguiaa ni, se'en mdijin ni, can' na'an ni sca nu naa Mateo, nducua se'en nsu'hua lyiya' nten tni, lo nu juin ni 'in: Tyucui ndyca'an 'yan. Cui' braa mditun lo ngutucui ndyca'an 'in ni.

¹⁰ Yato'o sca tsan mdiyaa ni sca na'an, lo ndi tucua ni loo misa lo'o ta'a nda'an ni, a cuinta quina'an nu mdiya ti'in can', ne' nducun' lo'o nu nchini tni, tsatlyu nducua ne' lo'o Jesus.

¹¹ Bra na'an ne' fariseo cha' re, nu juin ne' 'in ta'a nda'an ni: .Ni cha' sca se'en ti ndyucu nu lca Mistro 'huan lo'o nu nducun', lo'o nu nchini tni?

12 Bra ngune 'in Jesus cha' nu yucui' ne', rcan' nu juin ni: Nten nu tsu'hue lca 'in, a 'ni cha' 'in ne' lo'o jo'o, una nu ti'i can' nu 'ni cha' 'in.

13 Quinan huan cha' tiaa 'huan ni cha' ndyca ri' tyucui' cha' re: —Cha' tsu'hue nu tyo'o ni' carsya 'huan ndyca ran', lo tsi'i nu tiquin huan 'ni tloon—. Siyana a jlyan nan 'in nten nu cua lca tsu'hue, siyana 'in nten nu ngui'ni qui'ya, siyana xtun rin' ne' cha' a tsu'hue 'in ne'.

Cha' 'in ne' nu 'ni ayuna

14 Yato'o sca tsan mdiyaa tucua sna ta'a nda'an Xuhua, lo nganicha' 'in Jesus: .Ni cha' huare' lo'o ne' fariseo lyee 'a 'ni hua ayuna, lo ta'a nda'an a 'ni ayuna?

15 Lo nu juin Jesus 'in ne': .Ta ca tyi'in nu'un ri' nten nu ndi'in se'en ndiji cuiyo'o ne', si na ti' nducua nu ndiji cuiyo'o can'? Una tia tsan, nu ndiji cuiyo'o can', a quine cueen a, la rcan' cu'ni ne' ayuna.

16 A tucui nu nxcuan su'hua sca te' cula lo'o tsa 'hue te' tiji, siyana te' tiji can' xiya' na, lo se'en mda' 'in na quita lyiji na.

17 Cui' ncuana'an a tucui nu nsu'hua vinu nu cui ti ni' sca cuijyin quijyin nu cula, siyana si cu'ni ne' ncuana'an, catsu quijyin can' lo quilu vinu can', a cuinta jlyo quijyin can'. Can' cha' nsu'hua ne' vinu nu cui ti ni' sca cuijyin quijyin nu cui ti, lo ni sca na lo a jlyo na rcan'.

Cha' 'in sñe' Jairo lo'o nu yla' ste' Jesús

18 Lja nu ti' ndyucui' ni cha' can' mdiyaan sca nu ndun loo quichen can' se'en ndun Jesus, mdi'ya xtyin' tloo ni lo nu juin: Sca snen' na' nu cuna'an tya ngujui, cu'ni sca cha' tsu'hue tsa'a o' xtya tyaa yaa' que, lo qui'u.

19 Cui' braa mdo'o Jesus nguiaa ni lo'o ta'a nda'an ni la na'an 'in.

20 Una nde chun' ni ngutucui ndyca'an sca ne' cuna'an, nu cua ntsu'hui tityucua jyan ti'i lo'o quicha nguilu tne, lucui' ti mdiyaa ne' lo yla' ne' loo ste' ni,

21 siyana ndena'an ngulucua ri' ne': Si tsu'hue ste' ti ni calan', lo tycan.

22 Una Jesus mxtun ni lo na'an ni 'in ne', lo nu juin ni: Snen', cu'ni tnu tiee, cua ndyca siyana nguiana'an ri'. Ticui' braa can' ndyca ne'.

23 Bra nguiten Jesus na'an 'in ne' nu ndun loo can', na'an ni siyana cua ndi'in yla ne' cuhui, a cuinta quina'an nten cua ndi'in can'.

24 Lo nu juin ni 'in ne': Quian lyan huan, siyana tsi'i na ngujui cuhui' re, na lja' ti cui'. Rcan' mstylyo'o ne' 'in ni.

25 Bra cua nga'ni ni cha' ndyo'o ne' nde chun' na'an, nguiten ni na'an, msni ni yaa' cuhui' can', lo cui' bra nguitucui cui'.

26 Na'aan se'en can' ngune cueen cha' nu yato'o.

Tucua nu cuityin' nguila xaa quiloo

27 Bra mdo'o Jesus nguiaa ni, tucua nu cuityin' ngutucui ndyca'an 'in ni, msi'ya yja cueen, lo ndyucui': Nu'huin ni nu lca Sne' nten cuityi 'in David, tyca 'tna ri' 'hua.

28 Bra mxtucui ni nde na'an, mdiya ndyca'an nu cuityin' can' 'in ni, lo nu juin Jesus 'in ne': .Ta nguiana'an rin' huan siyana ca cu'ni tyca 'huan? Mxcuen: Nguiana'an ri' hua, Ni X'na hua.

29 Rcan' yla' ni quiloo lo nu juin ni: Cui' tsana'an nguiana'an rin' huan, lo ncuana'an tsato'o na.

30 Cui' braa nguila xaa quiloo ne'. Una Jesus tla mxtya ni cha' 'in ne' nu juin ni: Na'an huan, a tyucui' huan lo'o ni sca tucui cha' re.

31 Una bra mdo'o nguiaa, mdisanan nga'ni cueen cha' 'in ni sca tyucui se'en can'.

Bra ndyca sca nu cu'un

32 Na'aan mdo'o ne' se'en can', cua mdiyan lo'o ne' sca nu cu'un nu ntsu'hui cui'in xna'an 'in.

33 Bra ngulo ni cui'in xna'an can', nu cu'un can' cui' bra mdisanan yucui'. Ndyijyin ya' yuhue ri' nten lo ndyucui' ne': Ni siya' lya na'an na cha' nu ncuana'an se'en lca Israel.

34 Una ne' fariseo nu juin ne': Lo'o cha' cuiya' 'in x'na cui'in xna'an, ndlo re cui'in xna'an ntsu'hui 'in nten.

Yucui' Jesús siyana quina'an tñan ndi'in

35 Jesus mdisanan mdijin ni scaxca quichen tnu lo'o quichen suhue ti, ndlu'u ni 'in nten se'en 'ni tnu ne' 'in Ndiose, ndyucui' ni cha' tsu'hue 'in ni na'an ntsu'hui cha' culo ni tnan 'in nten, lo ngui'ni tyca ni 'in lyigaa nu ti'i lo'o lucuati loo quicha.

36 Bra na'an ni 'in nten quina'an can' ncuca 'tna ri' ni 'in ne', siyana lca ne' na'an ndyca ri' slya' nu a ntsu'hui x'na, sca nu cua na'an nda'an ti, lo a tucui nu ntsu'hui cuinta 'in.

37 Rcan' nu juin ni 'in ta'a nda'an ni: Nu chin ni s'ni, quina'an 'a tnan ndi'in lo chin' msu 'yan.

38 Can' cha' jnan huan 'in ni nu lca X'na tnan re, lo ca'an tnan ni msu 'in ni loo xnan ni.

MATEO 10

Bra ngulosuhui Jesús 'in ta'a mda'an ni

1 Rcan' msi'ya ni 'in tsa tityucua nu ca ta'a nda'an ca ni, lo mdaa ni cha' cuiya' 'in ne' siyana culo cui'in xna'an nu ntsu'hui 'in nten, lo cu'ni tyca lyigaa nu ti'i lo'o lucuati loo quicha.

² Ndena'an naa quita'a tityucua nu lca apostol: Nu culoo can' lca Simun nu ndyucui' ne' lo'o lca Tyu, lo'o Ndre ta'a ngula, lo'o Jacobo lo'o Xuhua, sne' Zebedeo,

³ Lpe, Bartolome, Tuma, lo'o Mateo nu nchini tni, Jacobo, sne' Alfeo, Lebeo nu ndyucui' ne' lo'o lca Tadeo,

⁴ Simun nu lca ne' cananista, lo'o Juda Iscariote, nu mdyaa 'in ni.

Tsa tityucua nu nga'an tñan Jesús

⁵ Tsa tityucua re nga'an tñan Jesus 'in ne', lo ngulu'u ni 'in na'an ntsu'hui cha' cu'ni, lo nu juin ni: A ylca cha' tsaan huan se'en ndi'in ne' gentil, ni quichen Samaria lo a sten huan,

⁶ siyana la nducua la tsaan huan lo'o ne' Israel, cui' slya' nu nguna' yu'hui can'.

⁷ Cuana'an nda'an huan, tyucuin' huan lo'o ne': cua mdiyaa braa culo Ndiose tnan 'na.

⁸ Cu'ni tyca huan nu ti'i, lo'o nu nducua quitso' yla 'in, cu'ni huan cha' qui'u nu cua ngujui, lo culo huan cui'in xna'an nu ntsu'hui 'in nten. Cha' tsu'hue nu cua ngujui 'huan, cui' ncuana'an taan huan na 'in xca tucui.

⁹ A lyca cha' cui'yan huan tni,

¹⁰ ni cuijyin lo a cui'yan huan, ni a cui'yan huan xca lta ste' huan, ni quina, ni yca lo a tyucua yaa' huan, siyana sca nu 'ni tnan nga'an cha' 'in ne' cu loo tnan nu ngui'ni.

¹¹ Bra tiyaan huan scaxca quichen cuna huan se'en quinu huan, can' quinu huan tsalja tyi'in huan quichen can'.

¹² Tyucui' chan' huan bra sten huan na'an can'.

¹³ Si nten can' tyucuan xu'hue ne' 'huan, caja cha' tsu'hue 'in ne', una si a tyucuan xu'hue ne' 'huan, a caja cha' tsu'hue can' 'in ne'.

¹⁴ Si a tyucuan xu'hue ne' 'huan lo'o cha' nu ndyucui' huan, tyo'on huan se'en can' lo scuin huan yuu quiyan' huan, quinu cuinta 'in ne' si ntsu'hui la cha' caan 'in ne'.

¹⁵ Nu chin ni tyucuin' lo'on huan, bra cu'ni cuiya' Ndiose cha' 'in nten chelyuu, nten ndi'in quichen can', lyee la tyijyin ne' ndi'i que na'an ntsu'hui cha' tyijyin ne' Sodoma lo'o Gomorra.

Tyijyin ne' scaxca cha' squi'ya Jesús

¹⁶ Na'an huan, na' ca'an tnan 'huan tsaan huan na'an ndyca ri' sca slya' lja 'ni yla, can' cha' nda'an tiaan huan na'an nda'an sca cuinaan, lo rsuun na'an cu'ni huan 'huan na'an ndyca ri' sca cun.

¹⁷ xni huan cuinta 'huan lo'o nten, siyana ntsu'hui cha' tyaa ne' 'huan tloo bsya, lo jyi'in ne' 'huan se'en 'ni tnu ne' 'in Ndiose.

- 18 Lo hasta tloo gobiernu lo'o ree ntsu'hui cha' tyaa ne' 'huan squi'ya cha' 'yan, siyana taan huan rsuun lo'o can' tsatlyu lo'o ne' gentil na'an ndi'in cha' 'yan.
- 19 Bra tyaa ne' cuinta 'huan tloo bsya, a chu'hui yuhue rin' huan na'an ntsu'hui cha' xcuen huan, lo ni cha' nu tyucuin' huan, siyana lja rcan' caja cha' nu tyucuin' huan,
- 20 una tsi'i lo'o cha' tiaa 'huan, siyana Espiritu 'in Stina Ndiose xiyucui' 'huan rcan'.
- 21 A cuinta ne' qui'yu ntsu'hui cha' tyaa 'in ta'a ngula se'en caja nu kujui 'in, cui' ncuana'an tyaa ne' 'in sne' ne', lo sne' ne' ca ti'i ri' 'in ne' lo tyaa can' 'in nten cula 'in se'en caja nu kujui 'in.
- 22 Lyigaa tucui ntsu'hui cha' xcuan tloo 'huan squi'ya cha' 'yan, una nu ta loo hasta tsatii cha' nu ndyca loo chelyuu re, can' nu tyo'o laa.
- 23 Bra tisna cu'ni lyo'o ne' 'huan quichen se'en tiyaan huan, tsaan huan xca quichen. Nu chin ni tyucuin' lo'on huan, ni a lyiji tyo'o yisun huan na'aan se'en lca Israel, bra quiaan Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan xiya'.
- 24 Sca nu 'ni tyca, a ndun loo la que 'in nu ndlu'u 'in, cui' ncuana'an lo'o sca msu, a ndun loo la que 'in x'na.
- 25 Nu 'ni tyca can', quinu tsu'hue tiee ca na'an ndyca ri' nu ndlu'u 'in, cui' ncuana'an msu can', quinu tsu'hue tiee ca na'an ndyca ri' x'na. Nu lca x'na nu ndi'in sca na'an, si ndlo naa ne' 'in lca Beelzebu, x'na cui'in xna'an, .ni xnu ca nu juin huan 'in lyigaa la na'an nu ndi'in na'an can'?

Chu'hui sca cha' chen 'na lo'o Ndiose

- 26 Can' cha' a cutsen huan 'in nten, siyana a sca cha' nu ndyca buna ti, ta a ca tycan' na, lo lyigaa na nu ndyca catsi' ti, quine cha' 'in na.
- 27 Cha' nu tyucuin' lo'on huan se'en tla, tyucuin' ylan 'in na loo xaa, cha' nu ngune 'huan buna ti, ca tyucui' cueen huan 'in na sca se'en yla.
- 28 A cutsen huan 'in nu ndujui nten, siyana a lo'o carsya 'huan ca cuijlyo can', siyana cutsen huan 'in ni nu ca su'hua 'huan lo'o carsya 'huan loo quii'.
- 29 .Ta tsi'i lo'o jacua tni ti nxi'i ne' tucua quini? Nisiya ncuana'an, lo a caja cha' cuiya' tiu 'in, si tsi'i lo'o cha' cuiya' 'in Stina Ndiose.
- 30 Hasta quichan' quen huan, lo lucua na 'in ni.
- 31 Can' cha' a su'huan huan cha' tieen huan, siyana quina'an la ntsu'hui lyoon huan que 'in quina'an la quini.
- 32 Na'an nu ti tyucuan xu'hue 'yan, cui' ncuana'an tyucuan xu'huen 'in can' tloo Stin, ni nu nducua ni' cuaan.

33 Una nu xcuan tloo 'yan, cui' ncuana'an xcuan tloon 'in can' tloo Stin, ni nu nducua ni' cuaan.

Tyi'in cusuun nten lo'o cha' 'in Jesús

34 A culucua rin' huan ta siyana llyan, cha' tyi'in tsu'hue nten, siyana lo'o cha' 'yan tisna xuun ne'.

35 Ncuana'an tsato'o —ne' qui'yu xuun lo'o sti, ne' cuna'an xuun ne' lo'o jyi'an ne', cui' ncuana'an ne' cuna'an xuun ne' lo'o jyi'an laa ne',

36 ticuii' nu ndi'in sca na'an xuun—.

37 Nu lyee la 'ni cuinta 'in sti lo'o jyi'an que 'yan na', a ca tyucui ndyca'an 'yan. Cui' ncuana'an nu lyee 'ni cuinta 'in sne' nu qui'yu ta nu cuna'an que 'yan na', a ca tyucui ndyca'an 'yan.

38 Si cua nga'ni tiee can' tyaa 'in siya' ti squi'ya cha' 'yan, a ca tyucui ndyca'an 'yan.

39 Siyana lyigaa nu ngulucua ri' culo laa 'in ticuii', tyucuna' can' tiyaa braa, una lyigaa nu tyaa carsya 'in 'yan, can' nu tyo'o laa.

Ntsu'hui xu'hue na lo'o tñan ngui'ni na

40 Nu tyucuan xu'hue 'huan, lo'o 'yan na' tyucuan xu'hue can', lo nu tyucuan xu'hue 'yan, cui' ncuana'an tyucuan xu'hue 'in ni nu nga'an tnan 'yan.

41 Nu tyucuan xu'hue 'in sca nu nda'an yucui' cha' 'in Ndiöse, squi'ya cha' 'yan, scana'an ti caja cha' tsu'hue 'in lo'o nu ndyucui' can'. Nu tyucuan xu'hue 'in sca nu ngui'ni tnan tsu'hue, squi'ya cha' 'yan, scana'an ti caja cha' tsu'hue 'in lo'o nu ngui'ni tnan can'.

42 Na'an nu ti ca taa nisiya sca vasu ti tyi'a co'o nu chin' la cha' 'in re, cui' siyana nducui tyca'an 'yan, nu chin ni tyucuin' lo'on huan, a tyucuna' xu'hue ntsu'hui 'in can'.

MATEO 11

Cha' 'in ta'a mda'an Xuhua nu mducua tya 'in nten

1 Bra mdyi cha' nu ngulu'u Jesus 'in sa tityucua ta'a nda'an ni, mdo'o ni se'en can', nguiaa ni scaxca quichen, ngulu'u ni lo yucui' ni cha' tsu'hue 'in Ndiöse.

2 Ti' se'en ntsu'hui Xuhua na'an tyucuan yna cha' lyigaa tnan nu ngui'ni Crixtu, rcan' nga'an tnan tucua ta'a nda'an se'en nda'an ni.

3 Nde cha' nu nganicha' 'in ni: .Ta cui' lca ni nu ntsu'hui cha' caan, ta na tyuhuitan na 'in xca tucui'?

4 Rcan' mxcuen Jesus 'in ne': Quia yitsan' huan 'in Xuhua lyigaa cha' nu ngune 'huan lo na'an huan ri nii:

- 5 —Nu cuityin' nguila xaa quilloo, nu co' quiya' ndyca ndya'an—, nu ti'i lo'o quitso' yla nguinu luhui can', —lo'o nu cu'un cua ne 'in—, lo nu ngujui ndyo'o qui'u, —lo' nu ti'i ndijyi nu ndyucui' cha' tsu'hue 'in Ndiose lo'o—.
- 6 Tsu'hue ca xu'hue nu a 'ni tucua ri' lo'on.
- 7 Bra mdo'o nu nga'an tnan Xuhua can' nguiaa, rcan' mdisnan yucui' Jesus lo'o nten can' cha' 'in Xuhua, lo nu juin ni: .Ni na ya na cui'yan huan se'en bityi cua? .Ta cui' quii nu ngacha ti'in cui'in can'?
- 8 Si tsi'i na, .ni na ya na cui'yan huan rcan'? .Ta cui' 'in sca ne' qui'yu nu lcu' te' tsu'hue na'an? Na'an huan, nu lcu' te' tsu'hue na'an, can' nu ndi'in na'an 'in ree.
- 9 .Ti na'an huan rcan'? .Ta sca nu nxiyucui' Ndiose 'in? Cui', una tyucuin' lo'on huan sca cha': Ndun loo la can' que 'in sca nu nxiyucui' Ndiose 'in.
- 10 Ndena'an nguinu scua sca cha' loo quityi cha' 'in Xuhua: —Na'an huan, ca'an tnan sca nu tyucua loo, cu'ni chu'hue tucuiin nu tsa—.
- 11 Na'an huan, tsalca nten nu cua mdiyaan loo chelyuu re, ni sca nu mxiyucui' Ndiose 'in, lo a ndun loo la can' que na'an Xuhua nu mducua tya 'in nten. Una ri nii tsana'an nu ndlo Ndiose tnan 'in nten, nu chin' la cha' 'in, can' nu ndun loo la que na'an cha' 'in Xuhua.
- 12 Ti' tsan nu mda'an Xuhua mducua tya 'in nten hasta ri nii, tsana'an ntsu'hui cha' culo Ndiose tnan 'in nten, ljian nguilu na lo'o sca cha' cuiya' nu tlyu, lo tsalca ti can' tnu tiee nguiten lo'o cha' can'.
- 13 Siyana lyigaa nu mxiyucui' Ndiose 'in ti s'ni lo'o cha' 'in lee nu nguinu scua, ndyucui' siyana ncuana'an tsato'o tsan nu caan Xuhua.
- 14 Si ndyca rin' huan tyucuan xu'huen huan cha' re, Xuhua can' lca Elia nu ntsu'hui cha' caan, tsana'an cha' nu nguinu scua.
- 15 Lyigaa nu nee 'in cha' nu yucuin' re cu'ni cuinta 'in na.
- 16 .Ni na'an ra cha' nu ca xtyan na siyana nten cuityi re na'an nu ndyca ri' ne'? Nguiaa cha' 'in ne' re, na'an cha' 'in nu suhue ti ca ndi'in loquiya' lo nxi'ya ta'a,
- 17 lo ndyucui': Yla hua cuhii quii, lo a yla quiyan' huan, yla hua jyiin nu nguitsi' nten, lo yna huan.
- 18 Bra mdiyaan Xuhua nu mducua tya nten, lo siyana a yucu ni a yo'o, can' cha' nu juin huan: cui'in xna'an ntsu'hui 'in ne'.
- 19 Ri nii mdiyaan Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan, lo siyana ndyucu lo ndi'yo, can' cha' ndyucuin' huan: nde lca sca nu tucun' lo ndyucu, cu'hui, lo ta'a tsu'hue 'in nu nchini tni lo'o nu nducun'. Lo'o cha' tiaa nu lni ndyca tyacan' scaxca tnan nu tsu'hue.

Caan yuhue' 'in nten nu mscuan tloo 'in Jesús

20 Rcan' mdisnan ngusun lo'o ni 'in scaxca quichen se'en nga'ni ni cha' nu tnu, siyana a mslyaa ne' xtun ri ne' qui'ya 'in ne', lo nu juin ni:

21 'Tnan ca huan, 'huan nu ndi'in quichen Corazin, lo 'tna ca huan, 'huan nu ndi'in quichen Betsaida, snu na'an cha' nu tnu cua nga'nin tloon huan, lo si nga'nin cha' re nde quichen Tiro lo'o Sidon, ti s'ni mxtun ri' ne' qui'ya 'in ne', lo ca tyacan' siyana ti'i ntsu'hui tiee ne' lo'o na'an nu ndycu' ne' a cuinta lo'o na'an nu 'ni ne'.

22 Can' cha' tyucuin' lo'on huan sca cha': Tsaan nu ntsu'hui cha' ca cuiya' cha' 'in nten chelyuu, lyee la tyijyin huan ndi'i que na'an nu tyijyin quichen Tiro lo'o Sidon.

23 A cuinta 'huan nu ndi'in quichen Capernaum, —xque' rin' huan siyana cua ngujui xu'hue huan la ni' cuaan, una tiaa braa caja nu su'hua 'huan se'en ndyijyin ne' ndi'i—, lo si nga'nin cha' nu tnu quichen Sodoma tsana'an nu nga'nin se'en ndi'in huan, quichen can' ti' ndi'in na hasta ri nii.

24 Can' cha' xiya' tyucuin' lo'on huan: Tsaan nu cu'ni cuiya' Ndiose cha' 'in nten chelyuu, lyee la tyijyin huan ndi'i que na'an tyijyin quichen Sodoma.

N'ni Jesús cha' xtñan' carsya 'na

25 Ticui' braa can' mdisnan yucui' ni lo nu juin ni: Stina Ndiose, na' cu'nin tnun 'in, Nu'huin nu lca X'na ni' cuaan lo'o chelyuu re, siyana msu'hua catsi' cha' re 'in nu tiyaa la lo'o nu nxque' ri' lyee la nga'ni cha'an, lo nguiyo scua yla cha' re 'in nu chin' la cha' 'in.

26 Chi' ni, 'in nu lca Stin, ncuana'an lca tiee.

27 Ni nu lca Stin lyigaa loo cha' mdyaa ni cuinta 'yan, lo a tucui nu ndyu'hui lyoo 'in Sne' ni, siyana scati Stina Ndiose, lo a tucui nu ndyu'hui lyoo ca 'in Stina Ndiose, siyana scati Sne' ni, a cuinta quilyo scua yla can' cha' re lo'o tsalca nu ndyca ri' ni.

28 Quiaan huan, lyigaan 'huan nu cua tnan' lo xni'in chelyuu 'in, —lo' na' cu'ni cha' xtnan' carsya 'huan—.

29 Taan huan ya' ca sca cha' ti 'yan lo'on huan, tyucui tyca'an huan 'yan, siyana cuti carsya 'yan, rsuun na'an ndi'in cha' 'yan, lo xtnan' carsya 'huan,

30 siyana a tucui tnan nu taan 'huan, lo ni a ti'in na.

MATEO 12

Bra mstun ne' trigo

1 Nu ncua sca tsan, cui' tsan nu nxtnan' ne' judio, mdijin Jesus lo'o ta'a nda'an ni sca loo jyaan se'en nducua trigo, lo siyana nguite' ri', mstun trigo can' lo yucu 'in na.

2 Bra na'an tucua sna ne' fariseo na'an ngui'ni, lo nu juin ne' 'in ni: Na'an huan, xni huan cuinta na'an ngui'ni ta'a nda'an huan, sca cha' nu a ntsu'hui cha' cu'ni na tsan nu ntxnan' na.

3 Mxcuen ni 'in ne': .Ta a lyiji tyucuin' huan se'en ndyucui' cha' 'in David na'an nga'ni bra nguite' ri' lo'o ta'a mda'an?

4 Nguiten se'en 'ni tnu ne' 'in Ndiose, lo yucu quijaxtlya nu cua ngulucuan 'in Ndiose, na nu a nga'an cha' cu, ni lo'o ta'a nda'an, siyana tsalca ti nu ntsu'hui cuinta se'en can', ca cu 'in na.

5 .Ta a lyiji tyucui' huan se'en nguinu scua cha' 'in lee can', siyana nu ntsu'hui cuinta se'en 'ni tnu ne' 'in Ndiose 'ni tnan tsan nu ntxnan' ne', una a nducui qui'ya lo'o cha' can'?

6 Una tyucuin' lo'on huan sca cha', ljan na re ndun sca nu ndun loo lati que cha' 'in laa.

7 Si ca jylo rin' huan, ni cha' ndyca ri' tyucui' sca cha' nu cua nguinu scua loo quityi: —Cha' tsu'hue nu tyo'o ni' carsya 'huan ndyca ran', lo tsi'i na tiquin ti'in huan 'ni tloon—. Si qui'yan huan cuinta cha' re, lo a su'huan huan qui'ya 'in nu a ngui'ni qui'ya,

8 siyana Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan lca Ni X'na tsan nu ntxnan' na.

Ndyca sca nu qui'yu nu bityi sca tsu' yaa'

9 Na'aan mdo'o ni can' mdiyaa ni se'en 'ni tnu ne' 'in Ndiose.

10 Can' ndi'in sca nu bityi sca tsu' yaa'. Ne' fariseo ngana ne' na'an nu su'hua ne' qui'ya 'in ni, lo nganicha' ne' 'in ni: .Ta ndia cha' cuiya' cu'ni tyacan na sca nu ti'i tsan nu ntxnan' na?

11 Mxcuen ni 'in ne': Si ndun sca slya' 'huan, lo tiu yu'hui 'in sca tiu tsan nu ntxnan' na, .ta tsi'i cui' bra quilyoon huan 'in 'in?

12 .Ta a ntsu'hui lyoo la sca nten que sca slya'? Can' cha' lyigaa loo tnan tsu'hue ca cu'ni na nisiya tsan nu ntxnan' na.

13 Rcan' nu juin ni 'in nu ti'i can': Xnii yaa'. Cui' braa mxnii yaa', lo ndyca tsu'hue na 'in tsana'an xca tsu' can'.

14 Ne' fariseo bra mdyo'o ne' se'en can', nga'ni cuiya' ne' cha' na'an ca kujui ne' 'in Jesus.

Sca msu nu cua mdo'o hui 'in Ndiose

15 Bra nguijlyo ri' Jesus cha' can', mdo'o ni nguiaa ni, lo quina'an 'a nten ngutucui ndyca'an 'in ni, lo nga'ni tyca ni 'in lyigaa nu ti'i.

16 Una mxtya ni sca cha' 'in ne', siyana a tyucui' yla ne' cha' 'in ni lo'o nten,

17 siyana ca cha' nu mxiyucui' Ndiose 'in Isaia bra nu juin:

18 —Nde nu lca msu 'yan nu cua ngulosuhuin, ni nu tca'a lati 'yan, lo ndijyin ya' tsu'hue ntsu'hui tieen lo'o ni. Taan Espiritu 'yan chu'hui ni' carsya 'in ni. Tya'an yucui' ni lo'o ne' gentil cha' nu lni 'yan.

19 Ni a jnan ri' ni cha' cusuun, ta xi'ya lo'o ni 'in ne', ni a quine bra tyucui' ni.

20 Ni sca quii nu cua ngutsa' tucui, lo a cuicha lyiji ni 'in na. A cuinta sca quii' nu cua suhui' ti, a nsuhui' lyiji ni 'in na, si tsi'i la cua nguilyo scua yla ni cha' nu lni 'in Ndiose,

21 lo squi'ya ni lyigaa ne' gentil tucua tloo ne' tyo'o laa ne'—.

Nten nu ndyucui' ca'an 'in Espíritu

22 Chun' nde'en can' ya lo'o ne' 'in sca nu ntsu'hui cui'in xna'an 'in tloo Jesus, a cuinta cuityin' lo cu'un. Nga'ni tyca ni 'in, cui' bra ncuca tyca' 'in lo mdisnan yucui'.

23 Ndiyyin ya' yuhue' ri' ne', lo ndyucui' ne': .Ta xtyi ri' cui' Sne' nten cuityi 'in David, ni nu ntsu'hui cha' caan lca ni re?

24 Bra ngune 'in ne' fariseo cha' re, rcan' nu juin ne': nde ndlo cui'in xna'an ntsu'hui 'in nten lo'o cha' cuiya' 'in Beelzebu, xnan cui'in xna'an.

25 Ngui'ya Jesus cuinta na'an lca tiee ne', lo nu juin ni 'in ne': Sca quichen tnu tsatii cha' 'in na si tisna xuun na lo'o ticuii' ta'a na, cui' ncuana'an lo'o cha' scaa quichen ta cuinta scaa na'an, si xuun can' lo'o ticuii' ta'a, a tyo'o scua cha' 'in.

26 Si Ne' xna'an ndlo 'in cui'in xna'an, ticuii' ta'a ndlo tsu' rcan'. .Lo na'an ra ca tyo'o scua cha' 'in se'en ndlo tnan?

27 Si na' ndlon cui'in xna'an lo'o cha' cuiya' 'in Beelzebu, lo ti ca ndaa cha' cuiya' 'in nu ta'a nda'an huan ndlo cui'in xna'an si na can'? Can' nu cu'ni cuiya' cha' 'huan lo'o cha' re.

28 Una si na' ndlon cui'in xna'an lo'o cha' cuiya' 'in Espiritu 'in Ndiose, ca jylo rin' huan siyana cua mdiyaa tsan nu culo Ndiose tnan 'huan.

29 A tucui nu ca sten na'an 'in sca nu ngula ri' lo cui'ya na ndi'in 'in ne', si tsi'i la nducua la caja nu scan' 'in ne', la rcan' ca cui'ya can' na nu ndi'in 'in ne'.

30 Nu a nguiaa tsu' 'yan, can' nu lca ta'a cusuun, lo nu a nxo' ti'in slya' 'yan, can' nu nde nsu'hua lta 'in 'in.

31 Tyucuin' sca cha' lo'on huan: Ndiose cu'ni ni cha' tlyu ri' 'in nten lo'o lyigaa loo qui'ya nu ngui'ni ne', lo'o lyigaa lo'o cha' a tsu'hue nu ndyucui' ne', una nu ndyucui' ca'an 'in Espiritu, a chu'hui 'a cha' tlyu ri' 'in ni lo'o can'.

32 Lyigaa tucui nu ndyucui' cha' ti'i 'in Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan, ti' chu'hui cha' tlyu ri' 'in ni lo'o can', una nu ndyucui' cha' ti'i 'in Espiritu nu Luhui 'in Ndiose, a cu'ni ni cha' tlyu ri' 'in can', ni ri nii lo ni nde loo.

33 Sca yca nu tsu'hue, ticui' tsu'hue si'yu ndyo'o loo na, lo yca nu a tsu'hue, ticui' a tsu'hue si'yu ndyo'o loo na. Chu'hui lyoon na sca yca cua na'aan si'yu ndyo'o loo na.

34 !'Huan lcan huan nten cuini! .Ta ca tyucuin' huan cha' nu tsu'hue si lcan huan nten nu nducun'? Cha' nu ntsu'hui ni' carsya 'in nten, can' cha' nu ndyo'o tu'hua ne'.

35 Sca nten nu tsu'hue cha' 'in, ndyucui' cha' tsu'hue nu ntsu'hui ni' carsya 'in, cui' ncuana'an sca nten nu nducun', ndyucui' cha' nducun' nu ndyo'o ni' carsya 'in.

36 Una tyucuin' lo'on huan sca cha', lyigaa cha' nu tsi'i na'an ndyucui' nten, ntsu'hui cha' tyaa ne' cuinta tsan nu ntsu'hui cha' ca cuiya' cha' 'in ne'.

37 Lo'o cha' nu ndyucuin' huan ca tyucuna' huan ta ca tyo'o laan huan.

Nten nducun' njñan cha' nu tnu

38 Rcan' tucua sna ne' escriba lo'o ne' fariseo nu juin 'in ni: Nu'huin ni nu lca Mistro, ndyca ri' hua cu'ni sca cha' nu tnu tloo hua.

39 Mxcuen ni 'in ne': nten nducun' nu a lni ndi'in cha' 'in, can' nu njnan scaxca cha' nu tnu, una a ntsu'hui cha' na'an ne' cha' can', cui' lya lo'o cha' nu yato'o 'in Jonas.

40 Tsana'an —yu'hui ni' cuila sna tsan lo sna tla—, ticui' ncuana'an Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan ntsu'hui cha' caja nu su'hua 'in ni' tiuu sna tsan lo sna tla.

41 Bra ca cuiya' cha' 'in nten chelyuu, ti tun ne' Ninive lo culo qui'ya ne' 'in nten re, siyana nten can' mxtun ri' ne' qui'ya 'in ne' lo'o cha' nu yucui' Jonas, una lja na re ndun sca nu ndun loo lati que 'in Jonas.

42 Ticui' ncuana'an ne' cuna'an 'in ree nu mdo'o se'en lca Arabia, ti tun ne' lo culo qui'ya ne' 'in nten re bra nu ca cuiya' cha' 'in nten chelyuu, siyana tijyu' mdo'o ne' siyana quine 'in ne' cha' ttaa nu taa Salomon, una lja na re ndun sca nu ndun loo lati que 'in Salomon.

Cha' 'in cui'in xña'an nu nxtucui xiya'

43 Bra cui'in xna'an ndyo'o 'in sca nten, nda'an nan can' se'en tyi'in sca se'en bityi, una a ndijyi na 'in.

44 Ndena'an ndyucui' rcan': Tsu'hue lati cha' xtucuin se'en mdo'on. Lo bra quila can' se'en mdi'in, quija lyoo 'in na lja na, cua lca luhui na, a cuinta ncu tsu'hue na.

45 Rcan' tsa nan cha tycati cui'in xna'an nu nducun' lati que 'in, lo stu'hua tyi'in can' se'en nguila, lo nducua la cu'ni ne' que na'an ti' culoo. Cui' ncuana'an tsato'o 'in nten nducun' re.

Jyi'an Jesús lo'o ta'a ngula ni

46 Lja nu ti' ndyucui' ni lo'o nten can', bra mdiyaa tun jyi'an ni lo'o ta'a ngula ni tuna'an can', lo ndyca ri' tyucui' lo'o ni.

47 Lo ngujui nu nguitsa' 'in ni: La tuna'an cua ndun jyi'an lo'o ta'a ngula, ndyca ri' tyucui' lo'o.

48 Rcan' mxcuen ni 'in nu nguitsa' 'in ni: .Ti ca lca jyi'an lo ti ca lca ta'an ngulan?

49 Ngulu'u yaa' ni se'en ndi'in lyigaa ta'a nda'an ni lo nu juin ni: Nde ndi'in nu lca jyi'an lo'o ta'a ngulan.

50 Na'an nu ti nu tucua cha' nu ndyca ri' Stin, ni nu nducua ni' cuaan, can' nu lca ta'an ngulan lo can' nu lca jyi'an.

MATEO 13

Cha' 'in nten nu ndya si'yu

1 Ticui' tsan can' mdyo'o Jesus na'an can', lo mdiyaa ni tu'hua tiyu'.

2 Mdisnan nguio' ti'in quina'an nten se'en nda'an ni, ndi tucua ni ni' sca yca na'an, lo nten can' ndi'in ne' tu'hua tiyu' can',

3 ngulu'u ni scaxca cha' lo ndyucui' ni: Nu ncua sca tsan mdo'o sca nu nguia yta si'yu trigo.

4 Se'en msne si'yu can' nguilu chin' na tu'hua tucuiin, cui' bra ti yaan quini lo yucu 'in si'yu can'.

5 Tichin' si'yu can' nguilu na sca se'en nu chin' ti yuu nducua loo quee, lo cui' bra mducua na siyana chin' ti yuu can',

6 una bra cua ngu'ni tique' cuaan 'in na, cui' bra nguinan' na, lo siyana a ngujui se'en ti'ya suun na, can' cha' nguityi na.

7 Tichin' si'yu can' nguilu na lja yca quiche', una yca quiche' can' yujui su'hua na 'in trigo can'.

8 Tichin' si'yu can' nguilu na loo yuu tsu'hue, lo tsu'hue ncua tnan na: Ntsu'hui na' nu mdo'o sca cientu si'yu loo, ntsu'hui nu mdo'o sna yla na, a cuinta ntsu'hui nu mdo'o cla tyii na 'in.

9 Lyigaa nu nee 'in cha' nu yucuin' re, cu'ni cuinta 'in na.

Nganicha' ne' 'in Jesús cha' nu yucui' ni

10 Rcan' ta'a nda'an ni nganicha' 'in ni xiya': .Ni cha' scaxca cha' nxytaa lo'o nten cua?

11 Mxcuen ni 'in ne': 'Huan cua mdaa Ndiose cha' cuiya' ca jylo rin' huan scaxca cha' nu yu'hui catsi' 'in ni, tsana'an ntsu'hui cha' culo ni tnan 'huan, una cha' nu 'in ne' cua, a mdaa ni cha' cuiya' qui'ya ne' cuinta cha' re.

12 Nu cua ntsu'hui cha' 'in Ndiose ni' carsya 'in, nde taa la ni cha' tiaa 'in can', lo ni a cuilyiji na 'in, una tsalca nu a ntsu'hui cha' re ni' carsya 'in, nde caja nu lyoo chin' cha' nu cua ngune 'in.

13 Can' cha' nxytan scaxca cha' lo'o ne', siyana nisiya lyee la na'an ne' lo a ca tycan' 'in ne', nisiya lyee la quine 'in ne' lo a qui'ya ne' cuinta.

14 Tsato'o 'in ne' na'an mxyucui' Ndiose 'in Isaia bra nu juin: —Ni si lyee la quine 'huan, lo a qui'yan huan cuinta, nisiya lyee la na'an huan, lo a ca tycan' 'huan.

15 Siyana nten re ncuca tla carsya 'in ne', mducun ne' quilloo ne', siyana a ca tycan' 'in ne', ni a quine 'in ne', ni a qui'ya ne' cuinta, ni a quinan ne' 'yan siyana nu cu'nin tycan' 'in ne'—.

16 Una tsu'hue ca xu'huen huan siyana tsu'hue xaa quilloon huan, lo nee 'huan.

17 Tyucuin' sca cha' nu lni lo'on huan: Quina'an nu mxyucui' Ndiose 'in ti s'ni, lo'o nu nga'ni tnan tsu'hue, ncuca ri' na'an cha' nu na'an huan ri nii, una a na'an 'in na, ni a ngune 'in cha' nu ne 'huan ri nii.

Jesús ngüilyo scua yla ni cha' 'in trigo

18 Qui'yan huan cuinta na'an ndyca ri' 'in ne' nu ndya si'yu trigo:

19 Sca nten nu ne 'in cha' tsu'hue 'in Ndiose, lo a ndi'ya ne' cuinta cha' can', cui' bra ndya'an ne' xna'an lo ndlyoo cha' tsu'hue nu cua nguita ni' carsya 'in ne'. Can' nu ndyca ri' tsana'an ndyca ri' si'yu nu nguilu tu'hua tucuiin can'.

20 Si'yu nu nguilu se'en chin' ti yuu nducua loo quee can', ndyca ri' na tsana'an ndyca ri' nten nu ne 'in cha' tsu'hue 'in Ndiose, lo ticui' braa ndyucuan xu'hue ne' cha' can', tsu'hue ntsu'hui tiee ne'.

21 Lo siyana a ndi'ya suun tsu'hue na ni' carsya 'in ne', chin' ti braa nda lo'o ne' lo'o cha' can', lo'o scaxca cha' nu ndijyin ne' squi'ya cha' tsu'hue 'in Ndiose, cui' bra ndyo'o tsu' ne'.

22 Si'yu nu nguilu se'en nducua yca quiche' can', ndyca ri' 'na tsana'an ndyca ri' nten nu ne 'in cha' tsu'hue 'in Ndiose, una lo'o scaxca cha' nu ndyca loo chelyuu re, ta lo'o cha' cuilyiya' nu nilyo'o 'in ne', can' nu ndujui su'hua cha' tsu'hue nu cua nguita ni' carsya 'in ne', lo a ndijyi na'an qui'ni na.

23 Una si'yu nu nguilu loo yuu nu tsu'hue can', ndyca ri' na tsana'an ndyca ri' nten nu ne 'in cha' tsu'hue 'in Ndiose, tsu'hue ndi'ya ne' cuinta cha' can', ndyca tycan' loo chelyuu 'in ne' tsana'an ndyca ri' trigo nu ndaa sca cientu si'yu loo, ta sna yla na, ta cla tyii na scaa loo na.

Xca loo quixin' nu nducua lja trigo

24 Yucui' ni xca cha' lo nu juin ni: Tsana'an ndlo Ndiose tnan 'in nten, ndyca ri' na tsana'an ndyca ri' 'in sca nten nu msne si'yu trigo nu tsu'hue lati loo jyaan 'in,

25 una tla bra lja' ne' yaa ta'a cusuun ne', msne si'yu nu a tsu'hue lja trigo can', rcan' mdo'o nguiaa.

26 Tsatlyu mdo'o tucua na, una bra mdisnan mducua na, la rcan' ncua tyacan' na'an na siyana tsi'i xcui' trigo nducua can'.

27 Tucua sna msu ya yitsa' 'in x'na tnan can', lo nu juin: Nu'huin nu lca x'na hua, .ta tsi'i si'yu nu cua mdo'o hui yta loo x'nan? Lo xca loo si'yu can', .la mdo'o na rcan'?

28 Rcan' mxcuen x'na tnan can' 'in ne': Nde'en la ta'a cusuun na ya yi'ni tnan cua. Lo nu juin msu can': .Ta ndyca ri' xtun hua 'in na?

29 Mxcuen x'na 'in: A quitun na, chen cha' lo'o trigo cua xtun huan.

30 Tyaan huan calu na stu'hua lo cala tucua na, lo bra quio' na tyucuin' lo'o msu can': Xon' huan la nducua la quixin' nu a tsu'hue can', scan' huan 'in na lo squin na, rcan' xon' huan si'yu trigo can' lo tyi'in se'en na.

Cha' 'in si'yu mostaza

31 Nde xca cha' nu yucui' Jesus: Tsana'an nu ndlo Ndiose tnan 'in nten, ndyca ri' na tsana'an ndyca ri' si'yu mostaza nu yta sca ne' qui'yu loo xnan.

32 Ni siya lca na sca si'yu nu suhue lati que 'in lyigaa loo si'yu, una tnu la ndlyu na que 'in lyigaa loo quixin', ndlyu na tsana'an ndyca ri' sca yca, lo hasta quini nsu'hua snin' 'in lja stan' na.

Cha' 'in na nu ndyu'hui loo quijaxtlya

33 Nde xca cha' nu yucui' ni: Tsana'an nu ndlo Ndiose tnan 'in nten, ndyca ri' na tsana'an ndyca ri' na nu ndyu'hui loo quijaxtlya nu mxtiya' ne' lo'o sna cuiya' quita, lo tsatlyu ndyucuen na rcan'.

Nde cha' yucui' ndyucun Jesús

34 Lyigaa cha' re yucui' ndyucun Jesus lo'o nten, lo a ncua a cha' a tyucui' ndyucun ni lo'o ne',

35 cui' siyana ca cha' nu mxiyucui' Ndiose 'in msu 'in ni bra nu juin: —Xcui' cha' nu ntsu'hui ndyucun tyucuin' lo'o nten, quilyo scua ylan cha' nu ntsu'hui catsi' 'in Ndiose ti' bra nganan ni chelyuu—.

Cha' 'in quixin' nu mducua lja trigo

36 Bra msla' ta'a Jesus lo'o nten can' nguiten ni na'an can', lo ta'a nda'an ni yaa cui' la se'en ndun ni, lo nu juin 'in ni: Cu'ni cha' tsu'hue quitsa' yla 'hua ni cha' ndyca ri' tyucui' cha' 'in quixin' nu mducua lja trigo can'.

37 Mxcuen ni 'in ne': nu ndya si'yu nu tsu'hue can' lca Me' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan.

38 Yuu se'en nguita na lca na chelyuu re, lo lyigaa nu lca sne' Ndiose lca si'yu nu tsu'hue can', lo si'yu nu a tsu'hue can' lca sne' ne' xna'an.

39 Ne' xna'an can' lca ta'a cusuun x'na tnan can', cui' nu ya sne si'yu can', lo bra quio' na ndyca ri' tyucui' bra tsatii cha' nu ndyca loo chelyuu re, lo nu ntsu'hui cha' xo' 'in na lca angajle.

40 Cui' na'an quitun quixin' nu nducua lja trigo can' lo squin na, ncuana'an tsato'o tiaa braa bra tsatii cha' nu ndyca loo chelyuu re.

41 Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan ca'an tnan angajle 'in se'en ndlo tnan, xo' ti'in can' 'in lyigaa nu ndyucui ndijin lo'o lyigaa nu ngui'ni qui'ya,

42 lo su'hua 'in can' loo quii' tnu, can' xi'ya yja cueen loo lyee tyijyin ndi'i.

43 Rcan' tsana'an luhui xaa 'in titsan, ncuana'an tyo'o scua yla cha' 'in lyigaa nu lni ndi'in cha' 'in se'en ndlo Ndiose tnan. Lyigaa nu nee 'in cha' nu yucuin' re, cu'ni cuinta 'in na.

Cha' 'in tñi nu ntsu'hui catsi'

44 Ti' nu juin la ni: Tsana'an nu ndlo Ndiose tnan 'in nten, ndyca ri' na na'an ndyca ri' tni nu ntsu'hui catsi' ni' tiuu, lo nguija lyoo na 'in sca nten, una msu'hua catsi' ne' 'in na xiya'. lo tsu'hue ntsu'hui tiee ne' yujui' ne' lyigaa na nu ndi'in 'in ne' lo msi'i ne' yuu can'.

Cha' 'in perla nu ntsu'hui lyoo

45 A cuinta nde xca cha' nu ca qui'ya huan cuinta tsana'an nu ndlo Ndiose tnan 'in nten, ndyca ri' na tsana'an ndi'in cha' 'in sca nu ndujui' na, lo nan xcui' perla nu tsu'hue la,

46 lo bra nguija lyoo sca perla nu ndi'ya la can', rcan' yujui' lyigaa na nu ndi'in 'in lo msi'i 'in na.

Cha' 'in quitan nguinu cuila

47 Ti' nu juin la ni: Tsana'an nu ndlo Ndiose tnan 'in nten, ndyca ri' can' tsana'an ndyca ri' 'in quitan nu nduguun ne' loo tyi'a, lo nguinu lucuati loo cuila,

48 lo bra cua nguinu 'in, ndlyoo ne' 'in na nde tu'hua tyi'a, rcan' ndyucua ndlo suhui ne' cuila can', nu tsu'hue can' nsu'hua se'en ne', lo nxcuan ne' nu a tsu'hue can'.

49 Ncuana'an tsato'o bra tsatii cha' nu ndyca loo chelyuu re, caan angajle lo culo tsu' 'in nten nu nducun' lja nten nu lni ndi'in cha' 'in,

50 lo su'hua 'in can' loo quii' tnu, can' xi'ya yja cueen loo lyee tyijyin ndi'i.

Na nu cui ti lo'o na nu cula

51 Lo nu juin Jesus 'in ta'a nda'an ni: .Ta ngui'yan huan cuinta cha' re? Mxcuen 'in ni: Nguiya hua cuinta Ni X'na hua.

52 Rcan' nu juin ni 'in ne': Sca nu tsu'hue ndi'ya cuinta na'an ndi'in cha' 'in Ndiose, ndyca ri' ne' tsana'an ndyca ri' sca nten nu ntsu'hui cuinta sca na'an, siyana loo na nu ntsu'hui se'en can' 'in, ndi'in na nu cui ti lo'o na nu cuila.

Jesús nguila ni quichen Nazaret

53 Bra mdyi yucui' Jesus scaxca cha' can', mdo'o ni nguiaa ni,

54 nguila ni quichen se'en mdi'in ni, lo mdisnan ngulu'u ni 'in nten se'en 'ni tnu ne' 'in Ndiose, lo nten can' lyee 'a yuhue ri' ne' 'in ni lo ndyucui' ne': .La ngulo re cha' tiaa tsana'an nu ndyucui' lo 'ni cha' nu tnu?

55 .Ta tsi'i sne' cuityi ca' lca re? .Ta tsi'i jyi'an lca Maria, lo ta'a ngula lca Jacobo, lo'o See, Simun lo'o Juda?

56 .Ta tsi'i lyigaa nu cuna'an ta'a ngula ndi'in lo'on na quichen re? .La ngulo lyigaa cha' re?

57 Squi'ya cha' can' nguiten cha' tucua ri' ni' carsya 'in ne' lo'o ni. Una nu juin Jesus 'in ne': Sca nu nxiyucui' Ndiose 'in ndijyi nu tyucuan xu'hue 'in ne' xca se'en, una quichen tyi ta lja nten cuityi 'in.

58 A nga'ni ni quina'an la cha' nu tnu quichen tyi ni, siyana na a yana'an ri' ne' 'in ni.

MATEO 14

Bra ngujui Xuhua nu mducua tya 'in nten

1 Herode Antipas nu ndlo tnan can', yna lyigaa cha' nu nga'ni Jesus,

2 lo nu juin 'in msu 'in: Cui' Xuhua nu mducua tya 'in nten lca cua, lo ri nii mdyo'o qui'u, can' cha' ndyca 'ni scaxca cha' nu tnu.

3 Nu juin Herode ncuana'an siyana cui' nga'ni cha' nguinu Xuhua can', lo mscan' 'in lo'o cadena, lo msu'hua 'in na'an tyucuan, squi'ya Herodia, ne' cuna'an 'in Lpe ta'a ngula.

4 Siyana Xuhua ndyucui' lo'o Herode: A tsu'hue tyi'in lo'o ne' cuna'an 'in ta'a ngula.

5 Can' cha' ncua ri' Herode cujui 'in Xuhua, una ntsen tloo nten quichen siyana 'ni cuinta ne' 'in lca sca nu nxiyucui' Ndiose 'in.

6 Una bra ngui'ya ta nii Herode, lja rcan' sca nu cuna'an sne' Herodia yla quiya' jlu'hue la se'en nducua, lo mdiyaa 'a ri' na'an yla quiya',

7 lo squi'ya cha' can', mxytya sca cha' nu chin ni ca lo'o nu cuna'an can', siyana taa na'an na ti nu jnan ne' 'in.

8 Lo jyi'an nu cuna'an can' msu'hua cha' tiee siyana tyucui': Ri nii ndyca ran' sca qui'nan se'en ndi'in que Xuhua nducua tya 'in nten.

9 Ree can' cui' bra ngunu'un ri'. Lo squi'ya sca cha' nu cua mxtya tloo lyigaa ta'a nducua, mxcuen cha' nu ncuu ri' ne',

10 ngulo tnan siyana xi'yu yni Xuhua se'en ntsu'hui na'an tyucuan.

11 Ni' sca qui'nan mdi'in que can' llya'an lo'o 'in na, lo mdyaa 'in na 'in ne' cuna'an can', cui' bra mdyaa ne' 'in na 'in jyi'an ne'.

12 Rcan' ta'a mda'an Xuhua can' ngui'ya 'in se'en su, lo ya ngatsi' 'in. Chun' nde'en can' ya yitsa' 'in Jesus cha' nu yato'o.

Mxcu Jesús ca'yu mii ne' qui'yu

13 Bra ncuu jlyo ri' Jesus cha' can', cui' bra mdo'o ni nguiaa ni lo nguiten ni ni' sca yca na'an, mdiyaa ni sca se'en scati ni se'en nu a ntsu'hui nten. Bra ncuu jlyo ri' nten la nde nguiaa ni, cui' bra mdo'o ne' scaxca quichen mda'an quiya' ti ne' ya ndyca'an ne' 'in ni.

14 Bra mdyo'o ni ni' yca na'an can', na'an ni siyana quina'an 'a nten cua ndi'in can', ndyca 'tna ri' ni 'in ne' lo nga'ni tyca ni 'in nu ti'i.

15 Bra cua ngusiin tsan can' mdiya yucui' ta'a nda'an ni lo'o ni, lo nu juin: cua ngusiin 'a lo tijyu' a nguinu se'en re, tsu'hue lati sla' 'in nten re, lo tsa si'i ne' na nu cu ne' scaxca quichen suhue ti.

16 Lo nu juin Jesus 'in ne': A najo'o quiaa ne', 'huan xcun huan 'in ne'.

17 Mxcuen 'in ni: Una a nda'an lo'o hua na quina'an la, tiseen ca'yu quijaxtlya lo'o tyucua ti cuila nda'an lo'o hua.

18 Lo nu juin ni 'in ne' rcan': Tyaa huan na 'yan.

19 Rcan' ngulo ni tnan siyana ti tucua nten can' loo quixin' suhue ti can'. Msni ni ca'yu quijaxtlya lo'o tyucua cuila can', mxcuen ni tloo ni lo mdyaa ni xu'hue 'in Ndiose, msu'hue ni 'in na lo mdaa ni 'in na 'in ta'a nda'an ni, can' cua nditsa' 'in na 'in nten can'.

20 Lyigaa ne' yucu ne' hasta ngula' ri' ne', lo cha tityucua xcuhui ti' nga'ni cha'an lo'o yu'hue quijaxtlya nu nguinu can'.

21 Nten nu yucu can' mdiyaa ne' sa ca'yu mii ne' tsalca ne' qui'yu ti, lo ni a ngulucua 'in ne' cuna'an lo'o nu suhue ti.

Bra mda'an Jesús loo tyi'a

22 Rcan' msu'hua Jesus 'in ta'a nda'an ni, siyana tyucua loo tsa ni' yca na'an, lo tyo'o ca'an xca tsu' tiyu' can', lja nu ti' nsla' ni 'in nten can'.

23 Bra cua msla' ta'a ni lo'o nten can', ndyucuen ni sca loo qui'ya lyu' ti, can' xtucui ni scati ni bra ngui'ya tla.

24 Yca na'an can' cua nguiaa na jlu'hue tiyu' can', lyee ngui'ni scua na loo tyi'a squi'ya cui'in nu llyan loo na.

- 25 Tla nde cua llyan xaa, mdo'o Jesus nguia te'en ni 'in ne' loo tyi'a can', lo nda'an quiya' ti ni.
- 26 Ta'a nda'an ni na'an llyan sca nu nda'an quiya' ti loo tyi'a can', lyee ytsen lo msi'ya yja cueen, lo ndyucui': !Sca cuixee lca cua!
- 27 Una cui' bra yucui' Jesus lo'o: !Cu'ni tnu tieen huan siyana na' lcan, a cutsen huan!
- 28 Rcan' mxcuen Tyu 'in ni: Ni X'na hua, si nu'huin lca, cu'ni cha' tsa'an loo tyi'a re.
- 29 Lo nu juin ni 'in: Cuan lya. Tyu can' cui' bra ngui'ya tun loo tyi'a can', lo mdisnan mda'an ya te'en 'in ni.
- 30 Una bra na'an siyana lyee ndyca cui'in cui' bra ytsen, cui' na'an braa nguityi' yu'hui, lo yucui' cueen: !Ni X'na hua, culo laa 'yan!
- 31 Lo Jesus cui' bra mxnii ni yaa', nguilyoo ni 'in, lo nu juin ni: .Ta cunu 'a nguiana'an ri', ni cha' nga'ni tucua ri'?
- 32 Bra cua ndyucuen ni lo'o ni' yca na'an can', cui' na'an cua lo'o cui'in can' nguilyijyi na.
- 33 Rcan' lyigaa nu ntsu'hui ni' yca na'an can', cui' bra mdi'ya xtyin' tloo ni lo nga'ni tnu 'in ni, lo ndyucui': Nu chin ni ca siyana Sne' Ndiose lca.

Nga'ni tyca Jesús 'in ne' Genesaret

- 34 Rcan' mdo'o ca'an ne' tu'hua tiyu' loo yuu 'in ne' Genesaret.
- 35 Bra yu'hui lyoo nten can' 'in ni, cui' na'an braa mxcune ne' cha' sa tyucui se'en can', lo cui' bra ya lo'o ne' 'in lyigaa nu ti'i se'en ndun ni.
- 36 Mjnan ne' cha' tsu'hue 'in ni siyana ca cala' ne' nisiya loo ste' ti ni, lo lyigaa nu yla' ste' ni ndyca.

MATEO 15

Cha' nu cuu' ntsu'hui ni' carsya 'in nten

- 1 Rcan' mdiya ti'in tucua sna ne' escriba, lo'o ne' fariseo nu mdo'o quichen Jerusalen, lo ndyucui' ne':
- 2 .Ni cha' ta'a nda'an ncha ti'in cha' nu mxnu scua nten cula 'na? .Ni cha' a naan' bra ndyucu?
- 3 Mxcuen ni 'in ne': Ticui' ncuana'an 'huan, .ni cha' ncha ti'in huan cha' nu ndlo Ndiose tnan, lo'o na'an cha' nu cua ntsu'hui 'huan?
- 4 Nde cha' nu ndyucui' Ndiose: —Cu'ni rsuun huan 'huan tloo sti huan lo'o jyi'an huan—, lo nde xca cha': —Nu nducua yuhue' 'in sti lo'o jyi'an tyo'o tnan caja can' —.

- 5 Una 'huan ndena'an nda huan cueen 'in nten: ca tyucuin' huan lo'o nten cula 'huan, siyana lyigaa cha' tsu'hue nu ndi'in 'huan cua lca na loo mstan 'in Ndiose,
- 6 can' cha' a 'ni a cha' ti ta yaan' huan 'in nten cula 'huan. Cuana'an nguia ncha ti'in huan cha' nu ndlo Ndiose tnan lo'o cha' nu cua ntsu'hui 'huan.
- 7 'Huan ne' nu a lni ndi'in cha' 'in, chin ni 'a na'an mxiyucui' Ndiose 'in Isaia bra nu juin:
- 8 —Nten re lo'o tu'hua ti ne' 'ni tnu ne' 'yan, una carsya 'in ne' tijyu' ndyca na siin'.
- 9 Tyucua cha' ti ngui'ni tnu ne' 'yan, siyana cha' nu ndlo ri que ne' ndijin ne' cuinta 'in na lca na cha' nu 'in Ndiose—.
- 10 Tsatlyu msi'ya ni 'in nten lo nu juin ni: quine 'huan lo qui'yan huan cuinta cha' re.
- 11 Tsi'i na nu ndyucu nten, 'ni cha' ndyca cuu' carsya 'in ne' tloo Ndiose, cha' nu ndyo'o tu'hua ne', can' nu 'ni cha' ndyca cuu' carsya 'in ne'.
- 12 Rcan' mdiya ti'in ta'a nda'an ni tloo ni, lo nu juin: .Ta ngui'ya cuinta siyana ne' fariseo a mdiyaa ri' ne' cha' nu yucui'?
- 13 Mxcuen ni 'in ne': Lyigaa yca nu a yta Stin, ni nu nducua ni' cuaan, ntsu'hui cha' quitun na na'an lo'o suun na.
- 14 A ta quiyan' huan 'in ne', siyana cuityin' ne' lo ti' ndyca ri' ne' xni ne' yaa' ta'a cuityin' ne', una tsato'o tyucuaa can' tiu sca tiuu.
- 15 Rcan' mdo'o yucui' Tyu lo nu juin 'in ni: Cu'ni cha' tsu'hue quitsa' 'hua na'an ndyca ri' cha' nu yucui' ndyucun re.
- 16 Nu juin Jesus 'in ne': .Ta na lo'on huan ndyucun cha' tiaa 'huan?
- 17 .Ta na a ndi'yan huan cuinta siyana lyigaa na nu ndyucu ne' ndyijyin ti na ni' ne'?
- 18 Una cha' nu ndyo'o tu'hua ne', la ni' carsya 'in ne' ndyo'o na, can' nu 'ni cha' ndyca cuu' carsya 'in ne'.
- 19 Siyana la ni' carsya 'in ne' ndyo'o cha' tiaa a tsu'hue, cha' nu ndujui ne' nten, nguiten yu'hui ne' lo'o cuilyo'o nten ta lo'o na'an nu ti, cha' cuna, cha' cuini, cha' nu nducua yuhue' ta'a ne'.
- 20 Nde cha' nu 'ni cha' ndyca cuu' carsya 'in ne', una nu cu ne' lo a naan' ne', a cu'ni cuu' cha' can' 'in ne'.

Cha' 'in sca ne' cuna'an Canaán

- 21 Rcan' mdo'o Jesus nguiaa ni, lo mdiyaa ni loo yuu se'en lyi'ya loo quichen Tiro lo'o Sidon.

22 Yato'o sca ne' cuna'an nu mdo'o se'en lyi'ya loo quichen Canaan yucui' cueen ne' lo'o ni, lo ndyucui' ne': !Ni X'na hua, nu'huin ni nu lca Sne' nten cuityi 'in David, tyca 'tna ri' 'hua! Siyana sca ne' cuna'an snen' lyee 'a ti'i ndijin lo'o cui'in xna'an nu ntsu'hui 'in.

23 Una Jesus a mxcuen ni 'in ne'. ta'a nda'an ni mdiyaa lucui' la se'en nguiaa ni, lo nu juin 'in ni: Tyucui' lo'o ne' siyana quiaa ne', lo a can si'ya 'a ne' nde chun' na.

24 Lo nu juin ni rcan': Ndiose nga'an tnan 'yan squi'ya slya' nu nda'an nguna' yu'hui se'en lca Israel.

25 Cui' na'an braa mdiyaa ne' tloo ni, mdi'ya xtyin' ne', lo mjnan ne' cha' tsu'hue 'in ni: !Ni X'na hua, ta yaa' 'hua!

26 Mxcuen ni 'in ne': A ndia cha' caja nu lyoo quijaxtlya nu ntsu'hui yaa' sne', lo taa 'in na cu xni'.

27 Nu juin ne' rcan': chi ni 'in, Ni X'na hua, una hasta lo'o xni', lo nxo' yucu 'in quita nu nguilu la ni' misa 'in x'na 'in.

28 Mxcuen Jesus 'in ne': chi ni siyana lyee nguiana'an ri', cui' na'an cha' nu ntsu'hui tiee ncuana'an ca. Ticui' braa can' ndyca sne' ne' cuna'an can'.

Nga'ni tyca Jesús 'in quina'an nu ti'i

29 Jesus mdo'o ni se'en can' lo mxtucui ni nde tu'hua tiyu' Galilea, ndyucuen ni sca loo qui'ya lyu' ti, can' ndi tucua ni.

30 Quina'an 'a nten nguio' ti'in can', mdiya lo'o ne' 'in nu a ndyca tya'an, nu cuityin', nu a ndyca tyucui', a cuinta lo'o nu cuixi yaa', ncuana'an quina'an nu ti'i lo'o lucuati loo quicha, mdiya lo'o ne' 'in tloo Jesus, lo nga'ni tyca ni 'in.

31 Nten quina'an can' lyee 'a yuhue ri' ne' bra na'an ne' siyana nu cu'un can' ncu yucui', lyigaa nu cuixi yaa' nguinu tsu'hue na 'in, nu a ndyca ndya'an lo mdisnan mda'an, a cuinta nguila xaa quilloo nu cuityin', lo tsatlyu nga'ni tnu ne' 'in Ndiose 'in ne' Israel.

Mxcu Jesús jacua mii ne' qui'yu

32 Rcan' msi'ya Jesus 'in ta'a nda'an ni, lo nu juin ni: 'Tnan 'a ran' 'in nten re siyana cua ndyca sna tsan ndi'in ne' lo'on, lo a lo'o 'a na nu cu ne', a ndyca ran' ti xu'huan 'in ne' si a lyiji cu ne', chen nducui tyucuna'an ri' ne' tucuiin quiaa ne'.

33 Mxcuen ta'a nda'an ni: .La caja quijaxtlya xcun na 'in nten quina'an re, lo ni' quixin' lca na re?

34 Lo nu juin Jesus 'in ne': .Ni snu quijaxtlya ti' nda'an lo'on huan? Mxcuen 'in ni: Cha tycati ti na lo'o tyucua xnan cuila suhue ti.

35 Rcan' ngulo ni tnan 'in nten can' siyana ti tucua ne' lyuu.

³⁶ Msni ni quita'a cati quijaxtlya lo'o cuila can', lo mdyaa ni xu'hue 'in Ndiose, rcan' msu'hue ni 'in na lo mdaa ni 'in na 'in ta'a nda'an ni, can' nu cua nditsa' 'in na 'in nten can'.

³⁷ Lyigaa ne' yucu ne' hasta ngula' ri' ne', lo ti' mxo' cha tycati xcuhui lo'o yu'hue quijaxtlya nu nguinu can'.

³⁸ Nten nu yucu can' mdiyaa ne' jacua mii ne' tsalca nu qui'yu ti, lo ni a ngulucua 'in nu cuna'an lo'o nu suhue ti.

³⁹ Bra cua msla' ta'a ni lo'o nten can', nguiten ni ni' yca na'an, lo mdo'o ca'an ni xca tsu' tiyu' se'en lyi'ya loo quichen Magdala.

MATEO 16

Cha' 'in nten nu njñan cha' nu tnu

¹ Ne' fariseo lo'o ne' saduceo mdiyaan ne' lo'o cha' manan 'in ne', mjnan ne' 'in Jesus siyana cu'ni ni cha' nu tnu nu tyo'o la ni' cuaan.

² Mxcuen ni 'in ne': Bra nxin tsan ndena'an ndyucuin' huan: Tsu'hue 'a luhui xaa siyana nga'a ni' cuaan.

³ Lo bra tlya ndyucuin' huan: Ri nii qui'ya quioo siyana nga'a coo nducui ni' cuaan. 'Huan ne' nu a lni ndi'in cha' 'in, ndi'yan huan cuinta cha' nu ndyca ni' cuaan, .lo' ni cha' a ndi'yan huan cuinta cha' nu ndyca tloo huan ri nii?

⁴ Nten nducun' nu a lni ndi'in cha' 'in, can' nu ndyca ri' na'an cha' nu tnu, una a ntsu'hui cha' na'an ne' cha' can', cui' lya lo'o cha' nu yato'o 'in Jonas. Rcan' ngula' tun ni 'in ne', mdo'o ni nguiaa ni.

Cha' mañan 'in ne' fariseo

⁵ Bra mdiyaa ta'a nda'an ni xca tsu' tiyu' can', mxu'hua ri' siyana a lo'o quijaxtlya li'ya.

⁶ Lo nu juin Jesus 'in ne': Na'an, xni huan cuinta 'huan lo'o na nu ndyu'hui loo quijaxtlya 'in ne' fariseo lo'o ne' saduceo.

⁷ Ndena'an ngulucua ri': Ndyucui' ni cha' re siyana a li'yan na quijaxtlya.

⁸ Ngui'ya ni cuinta cha' can' lo nu juin ni: .Ta ncuana'an cha' nda'an tiee huan siyana a li'yan huan quijaxtlya, 'huan nu cunu ti nguiana'an ri'?

⁹ .Ta na a lyiji qui'yan huan cuinta, lo a nxu'hua rin' huan cha' 'in ca'yu quijaxtlya nu yucu ca'yu mii ne' qui'yu, lo ni xnu xcuhui na ti' mxon' huan?

¹⁰ A cuinta lo'o cati quijaxtlya nu yucu jacua mii nten, .lo' ni xnu xcuhui na ti' mxo' huan?

¹¹ .Ta a ndi'ya huan cuinta? Tsi'i cha' 'in quijaxtlya ndyucuin' cha' re. Xni huan cuinta 'huan lo'o na nu ndyu'hui loo quijaxtlya 'in ne' fariseo lo'o ne' saduceo.

12 La rcan' ngui'ya cuinta siyana tsi'i cha' 'in na nu ndyu'hui loo quijaxtlya ndyucui' ni, siyana lo'o na'an ndlu'u ne' fariseo lo'o ne' saduceo.

Yucui' yla Tyu siyana Jesús Ica ni Crixtu

13 Mdiyaa Jesus se'en lyi'ya loo quichen Cesarea de Filipo, lo nganicha' ni 'in ta'anda'an ni: Tsana'an nu ndyucui' nten, .ti ca Ica Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan?

14 Mxcuen 'in ni: Ntsu'hui nu ndyucui' siyana Ica Xuhua nu mducua tya 'in nten, xca nu ndyucui' siyana Ica Elia, lo ntsu'hui nu ndyucui' siyana Jeremia Ica, ta scaxca nu mxiyucui' Ndiose 'in ti s'ni.

15 Lo nu juin ni 'in ne': Lo 'huan, .ti Ican na' ndlucua rin' huan?

16 Rcan' mxcuen Tyu: Nu'huin Ica yucui' ca Crixtu, Sne' Ndiose, ni nu lu'u ca.

17 Rcan' mxcuen Jesus 'in: Tsu'hue ca xu'hue, Simun sne' Jonas, siyana tsi'i nten chelyuu nguilyo scua yla cha' re 'in, siyana Stin, ni nu nducua ni' cuaan.

18 Na' tyucuin' lo'o: Nu'huin Ica Tyu, lo chun' quee re cu'nin cha' tsa quinan lyigaa nu tsana'an ri' 'yan, lo ni cha' ndija lo a ca cu'ni ti'i lo'o can'.

19 'In nu'huin taan cha' cuiya' tyucui' lo'o nten tsana'an ntsu'hui cha' culo Ndiose tnan 'in ne', lyigaa cha' nu scan' loo chelyuu re, cua ndycan' na la ni' cuaan, lo lyigaa cha' nu xti' loo chelyuu re, cua nguiti' na la ni' cuaan.

20 Rcan' ngulo ni tnan 'in ta'anda'an ni, siyana a tyucui' lo'o ni sca tucui siyana Ica ni Jesus, ni nu Ica Crixtu.

Jesús ngüitsa' ni siyana ntsu'hui cha' caja ni

21 Ti' rcan' Jesus mdisnan nguilyo scua yla ni cha' lo'o ta'anda'an ni, siyana 'ni cha' tsa ni quichen Jerusalem, lo can' tyijyin ni ndi'i yaa' qui'yu cula, lo'o nu ndlo ca tnan ni' lyaa, lo'o ne' escriba, nu hasta cujui ne' 'in ni, una nu cua ca sna tsan tyo'o qui'u ni.

22 Tyu can' ngulo tsu' 'in ni sca se'en, lo ngusun lo'o 'in ni: Ni X'na hua, a cula ya' Ndiose ca ncuana'an.

23 Cui' braa mxtun ni lo nu juin ni 'in Tyu can': Ne' xna'an, tyo'o tsu' siin' lo a cu'ni tucui 'yan, siyana cha' tiaa 'in, a ndyucua ta'an na lo'o cha' tiaa 'in Ndiose, siyana nda'an lo'o cha' tiaa 'in nten chelyuu.

24 Rcan' nu juin Jesus lo'o ta'anda'an ni: Si nde'en nu ndyca ri' tyucui ndyca'an 'yan, 'ni cha' jlya ri' can' 'in, lo cu'ni tnu tiee caja squi'yan, lo tsa quinan tyucui ndyca'an 'yan.

25 Lo lyigaa nu ngulucua ri' culo laa 'in ticuii', tsato'o tyucuna' can' tiyaa braa, una lyigaa nu tyaa 'in siya cha' 'yan, can' nu tyo'o laa.

26 Siyana, .Ni cana chu'hui 'in ne' cu'ni ne' cana na'aan chelyuu, lo si tyucuna' carsya 'in ne'? .Ni na'an ti cu'ni ne' tyucuan ne' carsya 'in ne' xiya'?

27 Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan ntsu'hui cha' quiaan ni loo xaa 'in Sti ni lo'o angajle 'in ni, rcan' xu'hua lyiya' ni 'in quinta scaa nten cua na'aan tnan nga'ni ne'.

28 Chi ni tyucuin' lo'on huan, ntsu'hui nu ndun re a caja, si tsi'i la nducua la na'an 'in Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan bra tisna culo ni tnan.

MATEO 17

Bra ncha'an ña'an Jesús

1 Bra cua mdijin scua tsan, mdo'o lo'o Jesus 'in Tyu, Jacobo, lo'o Xuhua ta'a ngula, nguiaa sca loo qui'ya cuaan.

2 Tloo na'an ncha'an na'an ni, xaa tloo ni tsana'an ndyca ri' cuicha, lo ste' ni nguinu ngaten na tsana'an ndyca ri' sca xaa.

3 Lja rcan' na'an mdo'o tun Moise lo'o Elia nu ndyucui' lo'o ni.

4 Rcan' nu juin Tyu 'in Jesus: Ni X'na hua, tsu'hue 'a siyana lo'o hua ndi'in hua re. Si ndyca ri' lo tnan hua sna yisin, sca na 'y, xca na 'in Moise, lo xca na 'in Elia.

5 Lja nu ti' ndyucui' cha' can', ngo'o ti'in sca coo tsu'hue na'an xaa 'in ne', cui' bra ngune yucui' sca nu yucui' ni' coo can': Nde nu lca Snen' na' nu tca'a lati 'yan, quine 'huan cha' nu tyucui' re.

6 Bra ngune 'in ta'a nda'an ni cha' can', cui' bra mdi'ya xtyin ne' la lyuu lo lyee ytsen.

7 Yaan Jesus lo yla' ni 'in ne', lo nu juin ni: Titun huan lo a cutsen huan.

8 Bra mscuen tloo, a tucui 'a na'an, siyana xca ti Jesus ndun ni.

9 Bra mdo'o loo qui'ya can', ngulo Jesus tnan 'in ne': A tyucuin' huan lo'o ni sca tucui cha' nu na'an huan, si tsi'i la bra cua mdyo'o qui'u Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan.

10 Rcan' nganicha' ta'a nda'an ni 'in ni: .Ni cha' ndyucui' ne' escriba siyana Elia caan la nducua la?

11 Mxcuen Jesus 'in ne': Ni siyana Elia caan la nducua la, lo cu'ni chu'hue lyigaa lo'o cha'.

12 Una tyucuin' lo'on huan siyana cua yaan Elia, lo a yu'hui lyoo ne' 'in, siyana nga'ni lyo'o ne' 'in na'an nu ncuca ri' ne', cui' ncuana'an taa ne' ndi'i 'in Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan.

13 Rcan' ta'a nda'an ni ngui'ya quinta siyana ndyucui' ni cha' 'in Xuhua nu mducua tya 'in nten.

Ndyca sca nu ti cuine' ti

14 Bra nguila ne' se'en ndi'in nten quina'an can', mdiyaan sca nu qui'yu lo mdi'ya xtyin' tloo ni, lo ndyucui':

15 Ni X'na hua, tyca 'tna ri' 'in snen' na', siyana nxni cui'in 'in lo ti'i 'a ndijin, cua tyun ya' nxtlyu su'hua na 'in loo quii' ta loo tyi'a.

16 cua yan lo'on 'in tloo ta'a nda'an, una a ncuca 'in ne' cu'ni tyca ne' 'in.

17 Mxcuen Jesus: !'Huan lcan huan nten nu a nguiana'an ri' lo lcan huan nten nducun'!.Ta lyigaa braa 'yan nducua tloon huan, lo snu braa ti' ta loon 'huan? Quian lo'o 'in sne'.

18 Ngusun lo'o Jesus 'in cui'in xna'an can', rcan' ngula' tun na 'in ne', ticui' braa ndyca.

19 Ta'a nda'an Jesus nganicha' 'in ni: .Ni cha' huare', a ncuca 'hua culo hua cui'in xna'an cua?

20 Nu juin Jesus 'in ne': Cui' siyana cunu ti nguiana'an rin' huan. Nu chin ni tyucuin' lo'on huan, si'yu mostaza suhue ti na, nisiya tsacua ti na'an tsana'an rin' huan, lo ca tyucuin' huan lo'o qui'ya cua: Tyo'o lo tsa tucua la cua, lo ncuana'an tsato'o, lo a sca cha' ta a ca cu'ni huan.

21 Una cui'in nu ncuana'an, a tyo'o can' si tsi'i la nducua la tyucuin' na lo'o Ndiose lo cu'ni na ayuna.

Xiya' yucui' Jesús siyana kujui ne' 'in ni

22 Lja nu ti' ntsu'hui lyiji ne' se'en lyi'ya loo Galilea, nu juin Jesus 'in ta'a nda'an ni: Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan caja nu tyaa 'in ni yaa' nten,

23 lo kujui ne' 'in ni, una nu cua ca sna tsan ntsu'hui cha' tyo'o qui'u ni. Una ta'a nda'an ni ndyijyin ya' ngunu'un ri'.

Msu'hua lyiya' Jesús tñi cha' 'in laa

24 Bra nguila quichen Caper-naum, mdijin nu nxo' tni cha' 'in laa, lo nu juin 'in Tyu: Ni nu lca X'na huan, .ta a lo'o ni taa ni tni nu nxo' hua re?

25 Mxcuen: Lo'o ni. Na'aan nguiten Tyu na'an can' la nducua la Jesus yucui' lo'o: .Na'an nu juin, Simun? nu ndyca ree loo chelyuu re, .ti ca ca 'in tni nchini ne', sne' ta na nten quita?

26 Mxcuen Tyu 'in ni: 'In nten quita. Rcan' nu juin Jesus: Tsalca sne', a lo'o can' su'hua lyiya'.

27 Una siyana a nu juin ta lye' rin' na, yaa loo tiyu' cua lo nguun tyucuin 'in, lo culoo cuila nu quinu 'in sla tu'hua 'in, can' quija lyoo sca tni plata, quilyoo 'in na lo taa 'in na 'in ne' loon na.

MATEO 18

¿Ti ca lca nu ndun loo la?

1 Rcan' nganicha' ta'a nda'an Jesus 'in ni: .Ti ca lca nu ndun loo la se'en ndlo Ndiose tnan?

- 2 Msi'ya Jesus 'in sca nu lyu' ti, lo mxtya ni 'in jlu'hue la can',
- 3 lo nu juin ni: Nu chin ni tyucuin' lo'on huan, si a cha'an huan cha' tiyaa 'huan, lo ni a cu'ni huan 'huan na'an nu suhue ti, a ca sten huan se'en ndlo Ndiose tnan.
- 4 Can' cha' na'an nu ti cu'ni lyu' 'in tsana'an ndi'in cha' 'in nu lyu' ti re, can' nu ndun loo lati se'en ndlo Ndiose tnan.
- 5 Na'an nu tyucuan xu'hue 'in sca nu lyu' ti re, squi'ya cha' 'yan, cu'ni can' cuinta siyana 'yan tyucuan xu'hue.

A xtyun na 'in xca tucui loo qui'ya

- 6 Na'an nu ti xtyu 'in sca nu nguiana'an ri' 'yan, tsana'an ndi'in cha' 'in nu suhue ti re, ndyo'o tnan yni can' scan' tucui sca quee tlyu nu ndiyo ne' trigo, lo nguun ne' 'in jlu'hue la tyi'a tujo'o.
- 7 !'Tnan ca nten chelyuu nu xtyu 'in xca tucui loo qui'ya! A tyijyin yu'hui cha' a caan cha' can'. !Una 'tna ca nu xtyu 'in xca tucui loo qui'ya!
- 8 Si yaan' huan ta quiyan' huan cu'ni na huan qui'ya, si'yun huan 'in na lo xcuan huan 'in na, siyana tsu'hue lati si co' yaan' huan lo co' quiyan' huan sten huan tloo Ndiose, lo tsi'i nu tyucuaa tsu' yaan' huan lo tyucuaa tsu' quiyan' huan tsaan huan loo quii' sa tyucui braa.
- 9 Si quiloon huan cu'ni qui'ya, culon huan 'in na lo xcuan huan 'in na, siyana tsu'hue lati cha' sca tsu' ti quiloon huan sten huan tloo Ndiose, lo tsi'i nu tyucuaa tsu' quiloo huan tsa huan loo quii'.

Cha' 'in slya' nu nguna' yu'hui

- 10 Xni huan cuinta siyana a xcuan tloo huan 'in nu suhue ti re, tyucuin' lo'on huan siyana angajle nu ntsu'hui cuinta 'in re, lyigaa braa ndun tloo Stin, ni nu nducua ni' cuaan.
- 11 Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan mdiyaan ni siyana culo laa ni 'in nu nguna' yu'hui.
- 12 .Na'an nu juin huan? Si sca ne' qui'yu ndi'in sca cientu slya' 'in ne', lo si tyo'o tsu' sca 'in, .ta a cula ti'in 'in cha jacua yla ntsu'hui 'tnujlcua can', lo quinan 'in nu nguna' yu'hui can'?
- 13 Si quija lyoo 'in, nu chin ni tyucuin' lo'on huan, lyee la ca tsu'hue chu'hui tiee lo'o can', que 'in jacua yla ntsu'hui 'tnujlcua nu a nguna' yu'hui can'.
- 14 Cui' ncuana'an Stina Ndiose, ni nu nducua ni' cuaan, a lca tiee ni tyucuna' ni sca nu suhue ti re.

Cu'ni na cha' tlyu ri' 'in ta'an na

- 15 Si sca ta'an na cu'ni qui'ya lo cu'ni ti'i lo'on huan, tyucuin' huan lo'o can' se'en scati, Si cu'ni cuinta cha' nu tyucuin' huan, cua nga'ni huan cana ndyca tsu'hue cha' 'in.

- 16 Si a cu'ni cuinta cha' tyucuin' huan, cuni huan tucua sna ta'a tsaan huan, —lo' tyo'o scua yla sca cha' can' lo'o tucua sna nu taa rsuun cha' can'—.
- 17 Si a cu'ni cuinta can' 'in ta'a yaan huan, quitsan' huan 'in laa, lo si a cu'ni cuinta cha' nu tyucui' lyigaa ta'an na, cu'ni huan cuinta 'in can' lca sca nu nducun' lo a nee 'in.
- 18 Nu chin ni tyucuin' lo'on huan, lyigaa cha' nu scan' huan loo chelyuu re, cua ndycan' na la ni' cuaan, lo lyigaa cha' nu xtin' huan loo chelyuu re, cua nguiti' na la ni' cuaan.
- 19 Xiya' tyucuin' lo'on huan, Si tucuan huan ca sca cha' ti 'huan loo chelyuu re, lo lyigaa cha' nu jnan huan 'in Stin, ni nu nducua ni' cuaan, cui' ni cu'ni ni cha' can'.
- 20 Siyana se'en nguio' ti'in tucua sna lo'o cha' 'yan, na' ndun jlu'hue la can'.
- 21 Rcan' mdiyaa Tyu la tloo ni, lo nu juin: Ni X'na hua, .ni snu ya' cu'nin cha' tlyu ri' 'in sca ta'an na nu cu'ni sca cha' a tsu'hue lo'on? .Quita'a cati ya'?
- 22 Nu juin Jesus 'in: Tsi'i quita'a cati ya', cui' sna yla ntsu'hui tii ya' nu cati can'.

Cha' 'in tucua nu nducui tñi'

- 23 Can' cha' tsana'an ndlo Ndiose tnan, stu'hua na'an ndyca ri' na lo'o cha' 'in sca ree nu nga'ni chu'hue cuinta lo'o msu 'in.
- 24 Bra mdisnan nga'ni cuinta, mdiyaa sca msu nu nducui tyun millon tni 'in.
- 25 Lo siyana a ncuca 'in ne' xu'hua lyiya' tni' can', ngulo x'na tnan siyana ca quiya', tsatlyu lo'o nten 'in lo'o sne' lo'o lyigaa na nu ndi'in 'in, lo ncuana'an cuityen tni' nducui.
- 26 Rcan' mdi'ya xtyin' msu can', mjnan cha' tsu'hue 'in x'na, lo ndyucui': Ni x'na hua, chu'hui cha' tlyu ri' 'in lo'on, na' xu'hua lyiyan' na'aan tni nu nducuin 'in.
- 27 X'na msu can' ndyca 'tna ri' 'in, lo nga'ni cha' tlyu ri' 'in lo'o tni can', lo ngulaa 'in ne' nguiaa ne'.
- 28 Na'aan mdo'o msu can', ndya te'en lo'o xca ta'a lca msu nu nducui chin' tni 'in yucui', cui' bra yaa lo msnan' yni can', lo ndyucui': Xu'hua lyiya' na nu nducui 'yan.
- 29 Ta'a msu can' mdi'ya xtyin' tloo, lo mjnan cha' tsu'hue 'in, lo ndyucui': Chu'hui cha' tlyu ri' 'in lo'on, na' xu'hua lyiyan' na'aan tni nu nducuin 'in.
- 30 Una msu can' a nga'ni cuinta cha' can', lo msu'hua 'in can' na'an tyucuan lo can' chu'hui hasta bra xu'hua lyiya' tni can'.
- 31 Bra na'an lyigaa la na'an ta'a lca msu cha' nu yato'o, ndijyin ya' ngunu'un ri', lo ya nguitsa 'in x'na lyigaa cha' nu yato'o.

³² Rcan' msi'ya x'na msu can' 'in lo nu juin: Nu'huin lca sca msu nu nducun', lyigaa tni nducui 'yan nga'ni cha' tlyu ri' 'in lo'o na, siyana mjnan cha' tsu'hue 'yan.

³³ Lo nu'huin, .ta a ncuca cu'ni cha' tlyu ri' 'in ta'a lca msu, tsana'an nu na' nga'nin lo'o?

³⁴ Lyee 'a ndyucuen tique' x'na, lo mdyya 'in se'en nu ntsu'hui cha' tyijyin ndi'i, hasta bra nu xu'hua lyiya' na'aan tni nducui.

³⁵ Cui' ncuana'an cu'ni Stin, ni nu nducua ni' cuaan lo'on huan, si a cu'ni huan cha' tlyu ri' lo'o lyigaa tieen huan, 'in cuinta scaa ta'an huan nu ngui'ni cha' a tsu'hue lo'on huan.

MATEO 19

Cha' 'in nten nu ndla ti'in 'in cuilyo'o

¹ Yato'o bra mdyi yucui' Jesus cha' re, mdo'o ni se'en lyi'ya loo Galilea, lo mdiyaa ni se'en lyi'ya loo Judea, mdo'o ca'an ni xca tsu' tyucu tlyu Jordan.

² Quina'an 'a nten ngutucui ndyca'an 'in ni, can' nga'ni tyca ni 'in ne'.

³ Rcan' mdiyaan tucua sna ne' fariseo, lo nan ne' na'an su'hua ne' qui'ya 'in ni lo'o cha' nu xcuen ni, lo nu juin ne' 'in ni: .Ta ndia cha' cuiya' 'in ne' qui'yu cula' ti'in 'in cuilyo'o, si ndia cha'?

⁴ Mxcuen ni 'in ne': .Ta na a lyiji tyucuin' huan quityi se'en mdisnan quiya' cha' re? Ni nu nganan 'in nten chelyuu, —qui'yu lo cuna'an nganan ni—,

⁵ lo nu juin ni: —Can' cha' ne' qui'yu ntsu'hui cha' tyo'o tsu' sii' sti lo'o jyi'an, lo tyi'in lo'o cuilyo'o, lo tyucuaa can' sca ti lca—.

⁶ Tsi'i 'a tucua lca can', siyana scati lca can', can' cha' nu cua nga'ni sca Ndiöse 'in, a ntsu'hui 'a cha' ti' cula ti'in ta'a.

⁷ Rcan' nu juin ne' 'in ni: .Ni cha' Moise mdaa cha' cuiya' 'in ne' qui'yu cuila' ti'in cuilyo'o, si tsa' scua sca quityi 'in?

⁸ Lo nu juin ni 'in ne': Squi'ya cha' tla carsya 'huan, mdaa Moise cha' cuiya' siyana tyo'o cha' cuilyo'o 'huan, una tsi'i ncuana'an lca na ti' culoo.

⁹ Una na' tyucuin' lo'on huan, nu cula' ti'in 'in cuilyo'o lo tyi'in lo'o xca ne' cuna'an, qui'ya ngui'ni can', cui' ncuana'an ne' cuna'an nu cala' ti'in can', si tyi'in ne' lo'o xca qui'yu, ticui' qui'ya ngui'ni ne'. Lo'o scati cha' ca tyo'o cha' cuilyo'o 'in nten, si cha' nguiten yu'hui can' lo'o xca tucui.

¹⁰ Ta'a nda'an ni can' nu juin 'in ni: Si ncuana'an ndi'in cha' 'in ne' qui'yu lo'o ne' cuna'an, a nga'an cha' caja cuilyo'o ne'.

11 Rcan' nu juin ni 'in ne': Tsi'i lyigaa tucui ca qui'ya cuinta cha' re, siyana tsalca nu cua mdaa Ndiose cha' cuiya' 'in ca tyucuan xu'hue cha' re.

12 Ntsu'hui nu lca eunuco nu cua lca na'an bra ngula, lo ntsu'hui nu ndyca eunuco lo'o cha' 'in nten chelyuu, a cuinta ntsu'hui nu nsu'hua juersa 'in lo'o cha' re squi'ya tnan 'in Ndiose. nu tyucuan xu'hue cha' re, tsu'hue si ca cu'ni 'in na.

Bra ngulucuan Jesús 'in nu suhue ti

13 Rcan' mdiyan lo'o ne' 'in nu suhue ti tloo ni, siyana xtya yaa' ni que lo mjna ni 'in Ndiose lo ta nda'an ni ngusun lo'o 'in ne'.

14 Una Jesus nu juin ni 'in ne': Tyaan huan caan nu suhue ti se'en ndun, lo a tyucui ndijin huan, siyana se'en ndlo Ndiose tnan sten tsalca nu cu'ni lyu' 'in tsana'an nu suhue ti re.

15 Bra cua mxtya ni yaa' ni que nu suhue ti can', mdo'o ni nguiaa ni.

Cha' 'in sca nu cuilyiya'

16 Rcan' mdiyaan sca nu nu juin 'in ni: Nu'huin lca mistro nu tsu'hue ca, .ni tnan tsu'hue cu'nin siyana caja chelyuu nu a tsatii 'a 'yan?

17 Rcan' nu juin ni 'in: .Ni cha' ndyucui' siyana lcan sca nu tsu'hue? Scati Ndiose tsu'hue ni. Si ndyca ri' caja chelyuu nu a tsatii 'a 'in, xu'hua se'en cha' nu ngulo ni tnan.

18 Lo nu juin: .Ni na'an cha'? Mxcuen Jesus 'in: —A cujui nten, a sten yu'hui lo'o cuilyo'o nten, a cu'ni cuna, a tyucui' cha' cuini.

19 Cu'ni rsuun 'in tloo sti lo'o jyi'an—, a cuinta —ca 'tna ri' 'in ta'a nten tsana'an 'ni 'tna 'in—.

20 Rcan' mxcuen 'in ni: Ti' lyun' nchu'hua se'en lyigaa cha' re. .Ni na'an la cha' ti' lyiji 'yan?

21 Nu juin Jesus 'in: Si ndyca ri' ca sca nu lni ndi'in cha' 'in, quiaa lo cujui' lyigaa na nu ndi'in 'in, lo titsa tni can' 'in nu ti'i, ncuana'an caja cha' cuilyiya' 'in la ni' cuaan, rcan' lryan lo tyucui ndyca'an 'yan.

22 Bra ngune 'in' cha' can', ngunu'un 'a ri' siyana ndyijyin ya' cuilyiya'.

23 Rcan' nu juin Jesus 'in ta'a nda'an ni: Nu chin ni tyucuin' lo'on huan, tucui 'a na'an sten ne' cuilyiya' se'en ndlo Ndiose tnan.

24 Xiya' tyucuin' lo'on huan: a que' la tyijyin sca camello tiu quiya' cuixa, que na'an sten sca nu cuilyiya' se'en ndlo Ndiose tnan.

25 Bra ngune 'in ta'a nda'an ni cha' re, lyee 'a yuhue ri' lo ndyucui': .Ti ca nu ca tyo'o rcan'?

26 Rcan' mxna'an Jesus 'in ne', lo nu juin ni: Cha' 'in nten, a ndijyi na'an cha' re, una a sca cha' tucui 'in Ndiose.

27 Tyu mdo'o yucui' lo nu juin 'in ni: Na'an, huare' cua ngala' ti'in hua lyigaa na nu ndi'in 'hua, lo nducui ndyca'an hua 'in, .ni cha' tsu'hue caja 'hua?

28 Mxcuen Jesus 'in ta'a nda'an ni: Nu chin ni tyucuin' lo'on huan, tiaa braa tyca cui lyigaa cha', bra nu Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan tyucua ni loo xaa se'en ntsu'hui cha' culo ni tnan, lyigaan 'huan nu nducui ndyca'an 'yan, lo'on huan ntsu'hui cha' tyucuan huan loo tsa tityucua yca xlya, lo cu'ni cuiyan' huan cha' 'in tsa tityucua lta ne' Israel.

29 Na'an nu ti ca cula tucua na'an 'in, ta cula ti'in ta'a ngula, ta 'in sti lo'o jyi'an, lo'o cuilyo'o, lo'o sne', ta yuu se'en ngui'ni tnan, cui' squi'ya cha' 'yan, quina'an la caja 'in can', a cuinta lo'o chelyuu nu a tsatii 'a.

30 Siyana quina'an 'a nu culoo ri nii, quinu nde chun' tiaa braa. Lo nu nguinu ca'an chun' ri nii, can' nu tyucua loo tiaa braa.

MATEO 20

Cha' 'in msu nu ngui'ni tñan

1 Tsana'an ndlo Ndiose tnan, ndyca ri' na na'an ndi'in cha' 'in sca nu ndlo tnan, lo tlya mdo'o nguia nan msu nu cu'ni tnan se'en nducua ti uva 'in.

2 Bra cua nga'ni cuiya' cha' lo'o siyana su'hua lyiya' 'in tsana'an squiya' sca tsan, rcan' nga'an tnan 'in la loo xnan.

3 Sa ntsu'hui braa cua caa tlya mdijin nde loquiya', can' na'an tucua sna nu a sca tnan ngui'ni,

4 lo nu juin 'in: Yaan huan lo cu'ni huan tnan 'yan, lo su'hua lyiyan' 'huan na'an nu ntsu'hui cha', lo mdo'o nguiaa.

5 Xiya' sa ntsu'hui ndi'ya cuaan lo'o braa cua sna siin, mdo'o x'na tnan can' nguiaa, ticui' ti na'an nga'ni.

6 Xiya' mdo'o sa ntsu'hui braa cua ca'yu siin, nguija lyoo tyucua xnan nu a sca tnan ngui'ni, lo nu juin 'in ne': .Ni cha' ndun huan tyucui tsan re, lo a sca tnan ngui'ni huan?

7 Mxcuen ne': Siyana a tucui ni 'hua. Rcan' nu juin x'na tnan can': Tsaan na lo cu'ni huan tnan, lo caja squiyan' huan na'an nu ntsu'hui cha'.

8 Bra ngusiin tsan can', x'na tnan can' msi'ya 'in ne' nu ntsu'hui cuinta tnan, lo nu juin 'in ne': Xi'ya 'in nu nga'ni tnan cua lo su'hua lyiyan' tsan 'in ne', una tisna lo'o nu nguiten tnan la ngusiin la, lo ncuana'an tsa quinan lo'o lyigaa la na'an.

9 Bra mdiyaan nu nguiten tnan braa cua ca'yu siin can', cuinta scaa ngujui squiya' tsana'an squiya' sca tsan.

10 Bra mdiyaan nu nguiten tlya can', ngulucua ri' siyana quina'an la caja 'in, una scana'an ti ngujui squiya',

- 11 una bra cua msni squiya', rcan' mdisnan yucui' lo'o x'na tnan can',
- 12 lo ndyucui': Nu nguiten tnan ngusiin la, tiseen sca braa ti nga'ni tnan, lo stu'hua na'an msu'hua lyiya' 'hua lo'o, lo tyucui tsan nga'ni hua tnan, a cuinta tique' cuaan.
- 13 Rcan' mxcuen x'na tnan can' 'in: Migu, a ngui'nin ti'i lo'o, .ta a nguinu na cha' siyana xni squiya' sca tsan?
- 14 Xni lya squiya' lo quiaa, una na' ndyca ran' su'hua lyiyan' 'in nu nguiten ngusiin la re, tsana'an nu msu'hua lyiyan' 'in nu'huin.
- 15 .Ta a nga'an cha' 'yan cu'nin na'an nu ndyca ran' lo'o na nu 'yan? .Ta ntsu'hui cha' cuita'an ri' 'in siyana tsu'hue nten lcan?
- 16 Can' cha' nu culoo ri nii, quinu ca'an nde chun' tiyaa braa, lo nu nguinu ca'an chun' ri nii, ntsu'hui cha' ca nu culoo, siyana quina'an nten ngujui nu msi'ya 'in, una chin' ti lca nu mdo'o hui.

Xiya' yucui' Jesús siyana cujui ne' 'in ni

- 17 Jesus mdo'o ni nguiaa ni quichen Jerusalen, lo tucuiin nguiaa yucui' ni lo'o tsa tityucua can', lo nu juin ni:
- 18 Ri nii tsaan na quichen Jerusalen, lo Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan, ntsu'hui cha' quinu ni yaa' nu ndlo ca tnan ni' lyaa, lo'o ne' escriba, lo culo qui'ya ne' 'in ni hasta caja ni.
- 19 Tyaa ne' 'in ni yaa' ne' gentil, rcan' taa ne' cha' jyu'u 'in ni, jyi'in ne' 'in ni lo jyi'in ca'an ne' 'in ni loo cursi, una nu cua ca sna tsan ntsu'hui cha' tyo'o qui'u ni.

Mjñan Xuhua lo'o Jacobo sca cha' 'in Jesús

- 20 Rcan' mdiyaan ne' cuna'an 'in Zebedeo lo'o tyucuaa sne', lo mdi'ya xtyin' tloo ni, lo mjnan sca cha' tsu'hue 'in ni.
- 21 Lo nu juin ni 'in: .Ni na ndyca ri'? Ne' cuna'an can' nu juin 'in ni: Taa cha' cuiya' 'in tyucuaa snen' na', siyana scaa tsu' sii' tyucua se'en ntsu'hui cha' culo tnan.
- 22 Rcan' mxcuen Jesus: A jlyo ri' ni na njnan. .Ta ca tyijyin huan ndi'i tsana'an ntsu'hui cha' tyijin, lo sca ndi'i ti tyijyin na lo'on huan? Mxcuen 'in ni: ca 'hua.
- 23 Lo nu juin ni 'in: Chi ni na'an nu ndyucuin' huan siyana sca ti ndi'i ntsu'hui cha' tyijyin na, lo scana'an ti tyijyin na lo'on huan. Una nu tyucua huan tsu' cueen 'yan lo'o tsu' cuica, tsi'i cuinta 'yan lca cha' can', siyana can' tyucua nu taa Stin cha' cuiya' 'in.
- 24 Cha tyii ta'a nda'an ni, bra ngune 'in ne' cha' nu yucui' tyucuaa can', lye'e 'a ndyucuen tique'.

25 Rcan' msi'ya Jesus 'in lyigaa, lo nu juin ni: 'Huan cua jlyo rin' huan siyana tsalca nu ndlo tnan quichen tnu, lo'o cha' cuiya' 'in ne' ngui'ni tnu ne' 'in ne', lo nu ndun loo 'in ne' tla 'a ndlo tnan 'in nten can'.

26 Una tsi'i ncuana'an cu'ni huan, siyana si ntsu'huin huan ndyca rin' huan can huan nu ndun loo, can' nu cu'ni tsu'hue 'in lyigaa tucui.

27 Nu ndyca ri' ca nu ndun loo, can' nu ca msu 'in lyigaa tucui.

28 Siyana Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan, a nan ni nu ca msu 'in ni, siyana ca ni msu 'in lyigaa tucui, lo taa ni chelyuu 'in ni siyana tyo'o laa quina'an nten.

Tucua nu cuityin' nguila quiloo

29 Bra mdijin ne' tu'hua quichen Jerico, quina'an 'a nten ngutucui ndyca'an 'in ni.

30 Tu'hua tucuiin can' nducua tucua nu cuityin', bra ngune 'in ne' siyana ndijin Jesus can', msi'ya cueen 'in ni: Ni X'na hua, Sne' nten cuityi 'in David, ca 'tna ri' 'hua.

31 Scaxca nu ngusun lo'o 'in ne' siyana tyucua seen tu'hua ne', una nde lyee la msi'ya 'in ni: Ni X'na hua, nten cuityi 'in David, tyca 'tna ri' 'hua.

32 Rcan' ya tun Jesus, msi'ya ni 'in ne' lo nu juin ni: .Ni na ndyca rin' huan?

33 Mxcuen: Ni X'na hua, ndyca ri' hua siyana quila quiloo hua.

34 Jesus ndyca 'tna ri' ni 'in ne', yla' ni quiloo ne', cui' bra nguila quiloo, lo ngutucui ndyca'an 'in ni.

MATEO 21

Bra nguiten Jesús quichen Jerusalén

1 Bra cua tiyaa ti ni quichen Jerusalen, lcui' ti can' ndi'in quichen Betfage se'en nducua qui'ya Olivo, rcan' nga'an tnan Jesus 'in tucua ta'a nda'an ni.

2 Lo nu juin ni 'in ne': Yaan huan se'en ndi'in quichen lyu' ti cua, can' na'an huan ndyca'n' tun sca burra lo'o sne', xtin' huan 'in 'in lo quian lo'on huan 'in 'in.

3 Si ntsu'huin nu cunicha' 'huan nde'en la cha', nu juin huan 'in: Ni X'na na ndyca ri' 'in 'in, una cui' bra quian lo'o hua 'in 'in.

4 Lyigaa cha' re yato'o na siyana ca cha' nu mxiyucui' Ndiose 'in msu 'in ni ti s'ni, bra nu juin:

5 —Tyucuin' huan lo'o ne' Jerusalen: Na'an huan, nde cua llyan ni nu lca Ree 'huan, rsuun na'an ndi'in cha' 'in ni, nducua ni chun' sca burru cuine' ti, sne' sca 'ni nu ndi'ya yu'hua—.

6 Ta'a nda'an Jesus yaa, lo nga'ni na'an nu ngulo ni tnan 'in.

7 Nguian lo'o 'in burra can' lo'o sne' 'in, lo msla scua ste' chun' 'in, lo mducua ni 'in 'in.

8 Nten quina'an can' mdisnan msla sti ne' ste' ne' tucuiin ljian ni, ntsu'hui nu ncha stan' quixin', ticui' ncuana'an mxtyaa ne' 'in na tucuiin ljian ni.

9 Nten nu nducua loo can' lo'o nu ljian nde chun' ndyucui' ne': !—Culo laa 'hua—, ni nu lca Sne' nten cuityi 'in David! !—Tlyu cha' tsu'hue ntsu'hui 'in ni nu ljian lo'o cha' cuiya' 'in Ni X'na na! !Culo laa 'hua—, Nu'huin ni nu nducua la ni' cuaan!

10 Bra nguiten ni Jerusalen, na'aan quichen ne' nguilu ti'in ne', lo ndyucui' ne': .Ti ca lca re?

11 Nten nu nducui ndyca'an can' nu juin ne': Nde nu lca Jesus, ni nu nxiyucui' Ndiose 'in, nu mdo'o quichen Nazaret se'en lyi'ya loo Galilea.

Ngulo Jesús 'in nten ni' lyaa

12 Rcan' nguiten Jesus ni' lyaa se'en 'ni tnu ne' 'in Ndiose, ngulo ni 'in lyigaa nu ndyujui' na lo'o nu nsi'i na, mxtylyu ni misa se'en nducua nu ncha'an tni, lo'o yca xlya 'in ne' nu ndyujui' quini,

13 lo nu juin ni: Ndena'an nguinu scua sca cha' loo quityi 'in Ndiose: —Na'an 'yan lca na se'en ndyucui' ne' lo'o Ndiose—, lo 'huan ngui'ni huan 'in na lca na —na'an tyi ne' cunan—.

14 Se'en nda'an ni ni' lyaa can', mdiyan lo'o ne' 'in nu cuityin' lo'o nu co' quiya', lo nga'ni tyca ni 'in.

15 Una nu ndlo tnan ni' lyaa lo'o ne' escriba, lyee ndyucuen tique' ne' bra na'an ne' cha' nu tnu nga'ni ni, a cuinta ne 'in ne' na'an ndyucui' nu suhue ti ni' lyaa can': !—Culo laa 'hua—, Nu'huin ni nu lca Sne' nten cuityi 'in David!

16 Lo nu juin ne' 'in ni: .Ta ne 'in cha' nu ndyucui' nu suhue ti re? Rcan' mxcuén Jesus 'in ne': Nen 'yan, .ta na a lyiji tyucuin' huan cha' re: —Ndiose nga'ni ni cha' siyana tu'hua nu suhue ti lo'o nu ti' nguiti' cu'ni tnu 'in ni—?

17 Rcan' mxnu tun ni 'in ne', mdo'o ni nguiaa ni quichen Betania, can' nguinu ni sca tla.

Bra mducua Jesús yuhue' 'in yca higo

18 Tlya ti xca tsan can' mxtucui ni nde quichen Jerusalen, lo mdisnan nguite' ri' ni.

19 Tu'hua tucuiin can' na'an ni nducua sca yca higo, mdiyaa ni se'en nducua na, lo na'an ni siyana a nducua si'yu loo na, siyana xcui' lca' ti na nducua. Lo nu juin ni 'in na: Ni xca tsan, lo a na'an 'a tyucua si'yu loo. Cui' braa nguityi yca higo can'.

20 Bra na'an ta'a nda'an ni cha' re, lyee 'a yuhue ri' lo ndyucui': .Ni na'an ra ncuanguityi yca re cui' bra?

21 Mxcuen Jesus 'in ne': Nu chin ni tyucuin' lo'on huan, si 'huan tsana'an rin' huan lo a cu'ni tucua rin' huan, tsi'i tsana'an nga'nin tin lo'o yca higo re ca cu'ni huan, siyana ca tyucuin' huan lo'o qui'ya cua: Tyo'o se'en nducua lo tsa yu'hui la loo tyi'a tujo'o, lo cui' ncuana'an tsato'o.

22 Si tsana'an rin' huan, caja lyigaa cha' nu jnan huan 'in Ndiose.

Nganicha' ne' 'in Jesús squi'ya cha' cuiya' 'in ni

23 Yato'o xiya' nguiten ni ni' lyaa, lo nu ndlo ca tnan ni' lyaa, lo'o qui'yu cula mdiyaa ne' se'en ndlu'u ni 'in nten can', lo nu juin ne' 'in ni: .La ngujui cha' cuiya' 'in 'ni cha' re, lo ti ca ndaa na 'in?

24 Mxcuen Jesus 'in ne': Lo'on na' ndyca ran' cunichan' 'huan sca cha', lo Si xcuen huan 'yan lo'o cha' re, rcan' quitsan' 'huan la ngujui cha' cuiya' nu ngui'nin cha' re.

25 Tsana'an nu mducua tya Xuhua 'in nten, .la mdo'o cha' cuiya' can'? .Se'en nducua Ndiose, ta lo'o nten chelyuu? Rcan' scaxca ne' nganicha' ta'a ne': Si nu juin na siyana la ni' cuaan mdo'o cha' cuiya' can', tina'an xcuen 'na, ni cha' a yana'an rin' na cha' can'.

26 Si nu juin na siyana nten chelyuu ndaa cha' cuiya' can', una a ca tyucuin' na ncuana'an, siyana na'aan quichen ne' cua jlyo ri' ne' siyana Xuhua can' ncuca sca nu mxiyucui' Ndiose 'in.

27 Rcan' mxcuen ne' 'in Jesus: A jlyo ri' hua. Nu juin ni 'in ne': Ni na' lo a quitsan' 'huan la ngujui cha' cuiya' re 'yan.

Cha' 'in ne' qui'yu nu ndi'in tucua sñe'

28 .Ni na'an nu juin huan lo'o cha' re? Sca ne' qui'yu ndi'in tucua sne', lo nu juin 'in nu culoo can': Snen', yaa chin' tnan 'yan tsan ri nii se'en nducua ti uva cua.

29 Rcan' mxcuen: A ndyca ran' tsa'an, una chun' nde'en can' ncha'an cha' tiaa 'in, lo yaa.

30 Ticui' ncuana'an nu juin 'in xca sne', una sne' mxcuen 'in: Na' tsa'an. Una a yaa.

31 .Ni na'an tyucuaa re mducua cha' nu yucui' sti? Mxcuen ne' 'in ni: nu culoo can'. Nu juin Jesus 'in ne': Nu chin ni tyucuin' lo'on huan, nten nu nducun' lati, la nducua lati can' sten se'en ndlo Ndiose tnan que 'huan.

32 Cua yaan Xuhua lo ngulu'u cha' nu lni, una a yana'an rin' huan cha' nu yucui', una nten nu nducun' lati, lo yana'an ri' ne', una 'huan na'an tloon huan cha' re lo a mxtun rin' huan qui'ya ngui'ni huan, ni a yana'an rin' huan cha' nu yucui'.

Cha' 'in ne' nducun' nu yu'hui cuinta se'en nducua ti uva

33 Nde xca cha' nu tyucuin' lo'on huan: Sca ne' qui'yu yta sca jyaan xcui' ti uva, lo msu'hua lo'o 'in na, nganan sca se'en tyo'o tyi'a uva can', a cuinta nganan sca

se'en cuaan siyana tyucua nu chu'hui cuan 'in na. Mxnu 'in na 'in xca tucui cuinta jlu'hue, lo mdo'o nguiaa sca se'en tijyu'.

34 Bra mdiyaa braa nu ntsu'hui cha' quio' si'yu can', nga'an tnan msu 'in tsa tyucuan na nu caja 'in.

35 Una nu ntsu'hui cuinta tnan can', cuana'an ti nga'ni lo'o msu nu mdiyaa can', ntsu'hui nu mjiyi'in ne' 'in, lo xca can' yujui ne' 'in, lo xca can' mjiyi'in ne' quee 'in.

36 Xiya' nga'an tnan x'na tnan can' quina'an la msu 'in, una ticui' ti na'an nga'ni lyo'o ne' 'in can'.

37 Una la chun' nde'en can' nga'an tnan 'in sne', lo ndena'an ngulucua ri': Tina'an cu'ni cuinta cha' nu tyucui' snen' na'.

38 Una nu ntsu'hui cuinta 'in tnan can', bra na'an ljian sne' x'na tnan can', ndena'an yucui' scaxca: Nde ljian nu ntsu'hui cha' tyucuan tnan re, ndlan tin huan lo cujuin na 'in, lo quinu tnan re 'na.

39 Cui' braa ngulo ne' 'in nde chun' lo'o can', lo yujui ne' 'in.

40 Bra caan x'na tnan can', .ni na'an cu'ni can' lo'o nu ntsu'hui cuinta tnan can'?

41 Mxcuen ne' 'in ni: Cujui 'in can', lo cuna xca nu chu'hui cuinta tnan can', cui' nu tyaa cuinta na nu ntsu'hui cha' caja 'in ne'.

42 Lo nu juin Jesus 'in ne': .Ta a lyiji tyucuin' huan quityi se'en nguinu scua sca cha': —Quee nu mscuan tloo cuityi na'an, ri nii lca na quee nu nsni tun 'in na'an. Ni X'na na nga'ni ni cha' re, lo nduhue ri' na cha' nu na'an tloon na—?

43 Tyucuin' lo'on huan sca cha', Ndiose ntsu'hui cha' tyucuan ni cha' tsu'hue can' 'huan, lo taa ni 'in na 'in xca nten nu jlyo ri' cu'ni cuinta 'in na.

44 Lyigaa nu tlyu scua chun' quee can', quita ti'in can', una si tiu quee can' chun', quita can' siya ti.

45 nu ndlo ca tnan ni' lyaa can' lo'o ne' fariseo, cui' bra ngui'ya ne' cuinta siyana cha' 'in ne' ca yucui' ni.

46 Nganan ne' na'an nu quinu ni, una a nga'ni tiee ne' siyana nguitsen ne' 'in nten quichen can', siyana cha' nu 'in nten can' lca ni sca nu nxiyucui' Ndiose 'in.

MATEO 22

Cha' 'in ree nu nga'ni sca ta'a

1 Xiya' mdisnan yucui' Jesus xca cha' lo nu juin ni:

2 Se'en ndlo Ndiose tnan, ndyca ri' na tsana'an ndi'in cha' 'in sca ree nu nga'ni ta'a se'en ngujui cuilyo'o sne'.

3 Rcan' nga'an tnan 'in msu 'in ne' yaa te'en 'in lyigaa nu cua ngani cha' tsaa ta'a can', una a mslyaa ne' tsaa ne'.

- 4 Xiya' nga'an tnan xca lta msu 'in, lo nu juin 'in: Tyucuin' huan lo'o lyigaa nu ntsu'hui cha' caan ta'a re, siyana cua nga'ni cha' ngujui 'ni lo'o bta tsu'hue na'an 'yan, cua ndyca tsu'hue scua re, cua ndi'in tiaa lyigaa cha' re.
- 5 Una a tucui nu nga'ni cuinta cha' nu yucui' msu can', siyana ntsu'hui nu nguiaa loo xnan, lo xca can' nguiaa ngui'ni jyinsya.
- 6 A cuinta ntsu'hui nu cua na'an ti nga'ni lyo'o 'in msu can', lo hasta yujui ne' 'in.
- 7 Bra yna ree can' cha' re, cui' bra ndyucuen tique', msu'hua sundaru 'in tsa jlyo lyigaa nu yujui msu 'in, lo ndiquin quichen can'.
- 8 Rcan' nu juin 'in msu 'in: Nu chin ni siyana cua lca ta'a re, una nu ntsu'hui ca cha' caan, a nguijlyo ri' tyucuan xu'hue cha' re.
- 9 Can' cha' ri nii, yaan huan la tucuiin cua, lo tyucui' huan lo'o na'an nu ti quija lyoon huan siyana caan ta'a re.
- 10 Mdo'o msu can' nguiaa la tucuiin, lo mdisnan ngani na'an nu ti, ne' nducun' lo'o nten tsu'hue, lo ngutsa'an yu'hui ne' se'en ndyca ta'a can'.
- 11 Rcan' nguiten ree can' nu tyucui' cha' 'in nten can', can' na'an nducua sca nu a lcu' te', tsana'an ndyca' nten nu ndya'an ta'a se'en ndijyi cuilyo'o ne'.
- 12 Lo nu juin 'in: Migu, .na'an ncuca nguiten se'en ndyca ta'a re, lo a lcu' te' na'an nu ntsu'hui cha' cu'? Una can', ni sca cha' lo a mxcuen.
- 13 Rcan' nu juin ree can' lo'o nu nsu'hua na loo misa: Scan' huan quiya' lo'o yaa', lo nguun 'in ne' nde chun' na'an se'en tla, cua xtyi yna loo lyee tyijyin ndi'i.
- 14 Siyana quina'an nten ngujui nu msi'ya 'in, una chin' ti lca nu mdo'o hui.

Tñi nu msu'hua lyiya' ne' 'in César

- 15 Rcan' mdo'o ne' fariseo nguiaa ne', lo nga'ni cuiya' ne' cha' na'an ntsu'hui cha' culo qui'ya ne' 'in Jesus lo'o cha' nu tyucui' ni.
- 16 Nga'an tnan ne' tucua sna nu nga'ni cha'an cha' 'in ne', lo'o nu ntsu'hui tsu' 'in Herode, mdiyaa ne' se'en nda'an ni lo nu juin ne': Nu'huin ni nu lca Mistro, cua jlyo ri' hua siyana ndyucui' lo ndlu'u cha' nu lni 'in Ndiose, ni a nan na'an nu quinu tsu'hue tiee nten lo'o, lo ni a mxni cuinta na'an cha' 'in nten.
- 17 .Na'an nu juin cha' re, ta tsu'hue cha' ti' taan na tni nu njnan Cesar, ta na a tsu'hue 'a?
- 18 Una Jesus ngui ri' ni siyana ndyucui' ne' cha' cuini, lo nu juin ni 'in ne': 'Huan ne' nu a lni ndi'in cha' 'in, .ni cha' nan huan na'an nu su'huan huan qui'ya 'yan?
- 19 Tyaan huan sca tni 'yan. Rcan' ndaa ne' sca tni 'in ni, nu 'ni ne' cana sca tsan.
- 20 Rcan' nu juin ni 'in ne': .Ti ca ngulucuin nga'an chun' tni re, lo'o ti niin nga'an 'in na?

21 Mxcuen ne' 'in ni: Cesar. Lo nu juin ni 'in ne': Can' cha' tyaan huan 'in Cesar na nu 'in, cui' ncuana'an tyaan huan 'in Ndiose na nu 'in ni.

22 Yuhue' ri' ne' bra ngune 'in ne' cha' re, rcan' ngala' tun ne' 'in ni, mdo'o ne' nguiaa ne'.

Cha' 'in ne' ngujui nu tyo'o qui'u

23 Ticui' tsan can' mdiyaa tucua sna ne' saduceo se'en ndun ni, ne' nu a nguiana'an ri' siyana ndyo'o qui'u ne' cua ngujui, lo nganicha' ne' 'in ni:

24 Nu'huin ni nu lca Mistro, nga'an scua Moise sca cha' lo ndyucui' na: —Si sca ne' qui'yu caja, lo ni sca sne' lo a mdi'in lo'o cuilyo'o, 'ni cha' ticui' ta'a ngula tyi'in lo'o ne' cuna'an can', lo si tyi'in sne' ne', cu'ni ne' cuinta siyana sne' ne' lo'o cuilyo'o ca ne' lca can'—.

25 Nde sca cha' yato'o lja hua, mdi'in cati ne' qui'yu, sca ta'a ngula ti. nu cula la can' ngujui cuilyo'o, lo ngujui, lo siyana a mdi'in sne' ne' lo'o, xca ta'a ngula mdi'in lo'o ne'.

26 Ngujui can', lo ncuana'an yato'o lo'o nu cua ndyca sna can' hasta nguita'a cati can'.

27 Yato'o lo'o ne' cuna'an can' ngujui ne'.

28 Bra ntsu'hui cha' tyo'o qui'u ne' cua ngujui, .ni na'an quita'a cati can' lca cuilyo'o ca ne' cuna'an can', siyana lyigaa mdi'in lo'o ne'?

29 Rcan' mxcuen Jesus 'in ne': Tsi'i na'an cha' tiaa 'huan, .ta na a ndi'yan huan cuinta na'an ndyucui' quityi 'in Ndiose, lo snu na'an tlyu cha' cuiya' 'in ni?

30 Bra ntsu'hui cha' tyo'o qui'u ne' cua ngujui, a ntsu'hui 'a cha' ti' caja cuilyo'o ne', lo ni a taa 'a ne' cha' cuilyo'o 'in nten, siyana stu'hua na'an ndi'in cha' 'in ne' lo'o angajle 'in Ndiose la ni' cuaan.

31 Una cha' 'in ne' nu ntsu'hui cha' tyo'o qui'u, .ta na a lyiji tyucuin' huan quityi 'in Ndiose bra nu juin ni:

32 —Nan' lcan Ndiose 'in Abraham, Ndiose 'in Isaac, Ndiose 'in Jacob—? Siyana Ndiose a lca ni Ndiose 'in ne' ngujui, siyana lca ni Ndiose 'in ne' nu lu'u.

33 Bra ngune 'in nten cha' nu yucui' ni, lyee nduhue ri' ne' lo'o cha' nu ndlu'u ni.

Cha' nu ndun loo la ngulo Ndiose tñan

34 Ne' fariseo bra na'an ne' siyana Jesus nga'ni ni cha' ncu tiin ne' saduceo can', cui' bra nga'ni sca ne' cha' 'in ne' na'an ntsu'hui cha' cu'ni ne'.

35 Lja can' ntsu'hui nu ndlu'u cha' 'in lee, nganicha' 'in ni lo'o cha' cuini, lo nu juin:

36 Nu'huin ni nu lca Mistro, .ni na'an cha' nu ndun loo lati nu ndyucui' lee?

37 Mxcuen Jesus 'in ne': —Lo'o lyigaa carsya 'in tyaa 'in 'in Ndiose X'na, lo'o lyigaa tiee—, lo'o lyigaa cha' tiyaa 'in.

38 Nde cha' nu tlyu lati lo ndun loo la nu ntsu'hui cha' xu'hua se'en na.

39 Nu cua ndyca tucua ticui' ndun loo na: —Ca 'tna ri' 'in ta'a nten tsana'an 'ni 'tna 'in—.

40 Tyucuaa cha' re ndu lo'o na que lyigaa la na'an cha' nu ndyucui' lee, lo'o cha' nu mxiyucui' Ndiose 'in msu 'in ni cua sni.

¿Ti sñe' lca Crixtu?

41 Stu'hua ndi'in ne' fariseo, lo Jesus nganicha' ni 'in ne' sca cha',

42 lo nu juin ni: .Ni na'an ra ndlucua rin' huan cha' 'in Crixtu? .Ti ca lca ni? Mxcuen ne' 'in ni: Cui' sne' nten cuityi 'in David.

43 Nu juin ni rcan': .Ni cha' ndlo naa David 'in ni siyana lca ni X'na, bra mxiyucui' Espiritu 'in ndena'an:

44 —Ndiose X'na na nu juin ni 'in Ni X'na: Tyucua tsu' cueen 'yan lja cu'ni 'in ta'a cusuun quinu nde tuquiya'—?

45 Si David ndlo naa 'in ni lca ni X'na, .ni na'an ra ca ni sne' nten cuityi 'in ne' rcan'?

46 Una a tucui nu ncuca mxcuen 'in ni lo'o cha' re, lo ni a tucui 'a nganicha' 'in ni nde'en la cha'.

MATEO 23

Yucui' Jesús cha' 'in ne' escriba lo'o ne' fariseo

1 Rcan' mdisnan yucui' Jesus lo'o nten can' tsatlyu lo'o ta'a nda'an ni, lo nu juin ni:

2 Ne' escriba lo'o ne' fariseo ndyucua ne', lo ndlu'u ne' cha' 'in lee nu mxnu scua Moise.

3 Ca tucuan huan cha' nu ndyucui' ne', una a lyca cha' cu'ni huan na'an nu 'ni ne', siyana ndyucui' ne' sca cha' lo a 'ni ne' 'in na.

4 Siyana ndaa ne' yu'hua ti'in 'in nten lo'o cha' nu ndlu'u ne', una cha' nu 'in ne', ni chin' ti lo a lca tiee ne' cuiya ne' 'in na.

5 Tsaloo ti 'ni ne' tnan tsu'hue siyana caja nu tyucua quiloo 'in ne', ndiyaa ri' ne' ndyca'an squicha' Ndiose tutycan ne' lo'o scun ne', lyee la que na'an nu ntsu'hui ca cha' cu'ni ne', ticui' ncuana'an 'ni chu'hue ne' loo ste' ne'.

6 Nducui ri' ne' ndyucu siin ne' se'en nducua nu ndun loo lati, ticui' ncuana'an nan ne' se'en tsu'hue la ndyucua ne' se'en 'ni tnu ne' 'in Ndiose.

- 7 Nducui ri' ne' ndijyi nu tyucui' cha' 'in ne' lo'o rsuun na'an se'en ndyca quiya', ta ndlo naa ne' 'in: Mistro, Mistro.
- 8 Una 'huan a tyucua tloon huan caja nu tyucui' lo'on huan, Mistro, siyana scati ni nu lca Mistro, cui' Crixtu, lo lyigaa la na'an huan lcan huan xcui' ta'an huan.
- 9 A lyica cha' culo naa huan 'in sca ne' qui'yu, Stina, siyana scati Ndiose nu nducua ni' cuaan lca Stina.
- 10 Ni a tyucua tloon huan siyana caja nu culo naa 'huan, Mistro, siyana scati ni nu lca Mistro, cui' Crixtu.
- 11 Nu ndun loo lati ntsu'hui ljan huan, can' nu ntsu'hui cha' ca msu 'huan.
- 12 Siyana nu scuén cuaan 'in ticuii', caja nu cu'ni lyu' 'in, lo nu cu'ni lyu' 'in caja nu scuén cuaan 'in.
- 13 !'Tnan can 'huan escriba lo'o ne' fariseo, a lni ndi'in cha' 'huan! Siyana ndyucui ndijin huan tloo nten chelyuu nu ndyca ri' sten se'en ndlo Ndiose tnan, ni yucuin' huan lo a nguiten huan lo ni a ndaan huan sten nten.
- 14 !'Tnan can 'huan escriba lo'o ne' fariseo, a lni ndi'in cha' 'huan! Siyana ndlan huan na'an 'in ne' cuna'an nu nguinu cha' yucui' ti, lo siyana a ca tycan' cha' a tsu'hue nu ngui'ni huan, can' cha' chaan ndyucuin' huan lo'o Ndiose, una lo'o cha' re tlyu la yuhue' nso' tucuan huan chun' huan.
- 15 !'Tnan can 'huan escriba lo'o ne' fariseo, a lni ndi'in cha' 'huan! Siyana ndya'an sna sti huan sa tyucui chelyuu siyana cu'ni huan cana nisiya tsu'hue scati nu sten tsu' 'huan, lo si cua nga'ni huan cana 'in can', ndla lati tsaac can' loo quii' que 'huan.
- 16 !'Tnan can 'huan nu ndyucun cha' tiyaa 'in, lo ndlu'un huan 'in xca tucui! Si ntsu'hui nu ndlo ca 'in lo'o cha' 'in laa, a sca ntsu'hui lyoo na, una cha' ndlo naa oro nu ntsu'hui ni' lyaa, la rcan' nguinu scua tla cha' nu ndyucui' can'.
- 17 !'Huan ne' tantu' lo ndyucun cha' tiaa 'huan! .Ni na'an ra cha' re nu ndun loo la, oro ta na laa se'en ntsu'hui oro can'?
- 18 A cuinta ndyucuin' huan: Si ntsu'hui nu ndlo naa 'in laa, lo ndlo naa se'en 'ni tnu na Ndiose, a sca ntsu'hui lyoo na, una si ndlo naa can' loo mstan nu ntsu'cua loo can', rcan' nguinu scua tla cha' nu ndyucui' can'.
- 19 !'A nen 'huan lo ndyucun cha' tiaa 'huan! .Ni na'an ta cha' re nu ndun loo la, loo mstan can' ta na se'en ndi'yan na loo mstan tloo Ndiose?
- 20 Siyana nu ndlo naa laa, lo ndlo naa se'en 'ni tnu na Ndiose, tsi'i tsaloo ti se'en can' ndlo naa can', siyana lo'o loo mstan nu ntsu'cua can' ndlo naa.
- 21 Nu ndlo naa 'in laa, tsi'i tsaloo ti 'in laa ndlo naa can', siyana lo'o Ndiose ndlo naa can 'in.

- 22 Lo nu ndlo naa ni' cuaan, tsi'i tsaloo ti ni' cuaan ndlo naa can', siyana lo'o se'en nducua Ndiose, tsatlyu lo'o ni ndlo naa can' 'in ni.
- 23 !'Tnan can 'huan escriba lo'o ne' fariseo, a lni ndi'in cha' 'huan! Siyana scaxca quixin' nu ndyu'hui loo scua ndaan huan chin' 'in Ndiose, lo nxnu huan nde chun' cha' nu ndun loo lati nu ndyucui' lee: Nu siyana tyucui ndyca'an na cha' nu lni, lo ca 'tna rin' na 'in nten, lo tsana'an rin' na 'in Ndiose. Nde cha' nu ndun loo nu ntsu'hui cha' cu'ni huan, una tsi'i can' cha' cula' tin' huan cu'ni huan lyigaa la na'an cha' can'.
- 24 !'Huan nu ndyucun cha' tiaa 'in lo'o cha' nu ndlu'un huan! Ntsuhuin huan na nu ndi'yon huan siyana ntsuhuin huan cuiya', lo ndjcuen huan sca camello.
- 25 !'Tnan can 'huan escriba lo'o ne' fariseo, a lni ndi'in cha' 'huan! Siyana ndyji'an huan nde chun' vasu lo'o nde chun' qui'nan se'en ndyucun huan, una la ni' carsya 'huan ngutsa'an yu'hui cha' a tsu'hue, a cuinta lo'o cha' cuna.
- 26 !'Huan ne' fariseo nu ndyucun cha' tiyaa 'in! Si nsuhuin huan la nducua la ni' vasu lo'o qui'nan 'huan, ncuana'an lo'o chun' na quinu luhui na.
- 27 !'Tnan can 'huan escriba lo'o ne' fariseo, a lni ndi'in cha' 'huan! Siyana stu'hua na'an ndyca rin' 'huan lo'o sca tucuaa nu tsu'hue na'an ngaten, una la ni' na ngutsa'an yu'hui tijyan ne' ngujui lo'o lyigaa loo na nu cuu'.
- 28 Cui' ncuana'an ndyca rin' huan, ngui'ni huan cha' siyana lni ndi'in cha' 'huan tloo ta'a nten huan, una la ni' carsya 'huan ngutsa'an yu'hui cha' cuini lo'o cha' nu a tsu'hue.
- 29 !'Tnan can 'huan escriba lo'o ne' fariseo, a lni ndi'in cha' 'huan! Siyana ntnan tucuan huan cuaa se'en ngutsi' nu mxiyucui' Ndiose 'in ti s'ni, lo nga'ni chu'huen huan tucuaa se'en ngutsi' nten tsu'hue,
- 30 lo ndyucuin' huan rcan': Si ndi'in na ti' bra mdi'in nten cula 'na, a cu'ni stu'huan na 'na lo'o nu yujui 'in ne' nu mxiyucui' Ndiose 'in.
- 31 Lo'o cha' re ndaan huan rsuun siyana lcan huan ticui' nten cuityi 'in nu yujui 'in ne' nu mxiyucui' Ndiose 'in ti s'ni.
- 32 Can' cha' tsa quinlan lan huan cu'ni huan lyigaa tnan a tsu'hue nu nga'ni nten cula 'huan.
- 33 !'Huan lcan huan na'an ndyca ri' 'ni yla, lo lca huan sne' ne' cuini! .Ni na'an ra tyo'o laan huan loo quii' squi'ya yuhue' nu nducua chun' huan?
- 34 Can' cha' ca'an tnan 'in ne' nu nxiyucui' Ndiose 'in ljan huan, lo'o nu tiaa, nu ndlu'u 'huan. Una ntsu'hui can' cujuin huan 'in lo hasta jyi'in ca'an huan 'in loo cursi, lo ntsu'hui nu jyi'in huan 'in se'en 'ni tnu huan 'in Ndiose, a cuinta tyucui ndyca'an huan 'in can' scaxca quichen,

35 cui' siyana caan yuhue' chun' huan squi'ya lyigaa tne nu nguilu 'in nten nu rsuun mdi'in ndi'in cha' loo chelyuu re, ti' tne nu mslu ne' 'in Abel hasta lo'o nu 'in Zacaria, sne' Berequia, nu yujui nten cula 'huan ni' lyaa. Lo jlu'hue la se'en yujui ne' 'in, sca tsu' can' nducua se'en ndiquin ne' 'ni, lo xca tsu' can' nducua laa.

36 Nu chin ni tyucuin' lo'on huan, lyigaa cha' re caan na chun' nten nu ndi'in ri nii.

Ngüi'ya tucu'hua tiee Jesús squi'ya Jerusalén

37 !Jerusalen, nu'huin nu ndi'in Jerusalen, ndujui 'in nu nxiyucui' Ndiose 'in, lo'o quee ti ndujui 'in nu nga'an tnan Ndiose 'in. Snu na'an tyun ya' ncuca ran' xo' ti'in 'in, tsana'an nxo' ti'in cuito 'in sne' 'in ni' jlyu'hue 'in, una a mslyaa.

38 Na'an huan, —tiyaa braa quinu tucua lja na'an re—.

39 Tyucuin' lo'on huan sca cha', a ntsu'hui 'a cha' na'an tloon huan 'yan, si tsi'i la bra nu tyucuin' huan: —Tlyu cha' tsu'hue ntsu'hui 'in ni nu ljian lo'o cha' cuiya' 'in Ni X'na na—.

MATEO 24

Ntsu'hui cha' jlyo laa 'in ne' judio

1 Bra mdo'o Jesus ni' lyaa can', ta'a nda'an ni mdiyaa lucui' la se'en ndun ni, lo ngulu'u 'in ni snu na'an tlyu nguiaa' laa can'.

2 Mxcuen ni 'in ne': !Na'an huan snu na'an nguiaa' na! Nu chin ni tyucuin' lo'on huan, ntsu'hui cha' caten na re, ni xca quee lo a quinu scua 'a na chun' ta'an na.

Bra nu tsatii chelyuu

3 Lja nducua ni loo qui'ya Olivo can', mdiyaa ta'a nda'an ni cui' la se'en nducua ni, lo nu juin: Quitsa' 'hua ni braa tsato'o cha' re, lo ni lyiji cha' ca tyca' bra quiaan ta bra tsatii chelyuu re.

4 Mxcuen Jesus 'in ne': xni huan cuinta siyana a tucui nu quinilyo'o 'huan.

5 Siyana quina'an 'a nu caan, lo cu'ni 'in siyana ljian lo'o cha' cuiya' 'yan, lo tyucui': Na' lcan Crixtu. Quina'an 'a nten quinilyo'o can'.

6 A cuinta cuna huan cha' siyana cua ngui'ni ne' cusuun se'en tijyu' lo'o se'en lucui' ti, una a su'huan huan cha' nduhue ri' tieen huan siyana lyigaa cha' re ntsu'hui cha' ca na, una tsi'i can' cha' cua tsatii chelyuu re.

7 Ntsu'hui cha' xuun quichen tnu lo'o ta'a quichen tnu na, lo sa tyucui chelyuu tyi'in suun ne'. A cuinta scaxca se'en ntsu'hui cha' qui'ya bj'nan lo'o quicha, lo ntsu'hui cha' quinan lyee ya'.

8 Lyigaa cha' re lca ndi'i nu tya tisna.

9 Rcan' tyaa ne' 'huan se'en tyijyin huan ndi'i, lo kujui ne' 'huan, lo ca tyi'iin tsu' ntsu'hui cha' xcuan tloo ne' 'huan squi'ya cha' 'yan.

- 10 Quina'an 'a nten tyo'o tsu' ne' sii' Ndiose, scaxca ne' tnan' ta'a ne', a cuinta xcuan tloo ta'a ne'.
- 11 Quina'an 'a nu cuini tyucui' siyana Ndiose nxiyucui' 'in, lo tsacua quina'an nu quinilyo'o can'.
- 12 Lo siyana lyee 'a cua ngui'ni qui'ya, nguiaa nguiatii cha' tsu'hue nu ntsu'hui tiee ne' scaxca ne'.
- 13 Una nu tsa ndun hasta tsatii cha' nu ndyca loo chelyuu re, can' nu tyo'o laa.
- 14 Una cha' tsu'hue 'in Ndiose caja nu tyucui' 'in na sa tyucui chelyuu, siyana ca jylo ri' ne' cha' re, rcan' tsatii cha' nu ndyca loo chelyuu re.
- 15 Can' cha' bra na'an huan cua ndyca —cha' a tsu'hue se'en ngui'ni tnu ne' 'in Ndiose—, tsana'an cha' nu mxiyucui' Ndiose 'in Daniel (can' cha' qui'yan huan cuinta, 'huan nu ndyucui' quityi re).
- 16 Rcan' nu ndi'in se'en lca Judea, xnan yu'hui can' nde loo qui'ya.
- 17 Nu nda'an nde que na'an 'in, a la 'a 'in qui'ya quilyoo na ndi'in na'an 'in.
- 18 Ncuana'an nu ngui'ni tnan ni' quixin', a la 'a 'in can' ti' quia qui'ya ste'.
- 19 Una 'tna ca ne' cuna'an nu cua xca na'an nda'an, lo'o nu cuine' sne'.
- 20 Can' cha' jnan huan 'in Ndiose siyana a tsato'o cha' re tsan nu tlya', ta tsan nu nxtnan' na,
- 21 siyana ntsu'hui cha' caan —scaxca ndi'i tnu nu a siya lyiji tsato'o ti' bra nganan Ndiose chelyuu, ni a ntsu'hui 'a cha' ti' caan la na—.
- 22 Si Ndiose a si'yu co' ni cha' re, a tucui tyo'o laa, una squi'ya nten nu cua mdo'o hui 'in ni, can' cha' si'yu co' ni cha' re.
- 23 Si nde'en nu nu juin huan: Na'an huan, nde ndun Crixtu, ta tyucui': La cua ndun ni. A tsana'an rin' huan 'in can'.
- 24 Siyana ntsu'hui cha' caan scaxca nu cuini lo nu juin siyana lca Crixtu, a cuinta tyucui' siyana Ndiose nxiyucui' 'in, lo cu'ni can' scaxca cha' nu tnu se'en nu cuhue ri' nten 'in, lo hasta lo'o nu cua ngulosuhui Ndiose 'in quinilyo'o, si ca 'in.
- 25 Cua msu'hua tiaan 'huan lo'o cha' re.
- 26 Can' cha', si ntsu'hui nu nu juin 'huan: Na'an huan, la se'en bityi cua nda'an ni, a tsaan huan. Ta nu juin: Nde na'an cua nducua ni. A tsana'an rin' huan.
- 27 Tsana'an ndyca ri' bra ndyuhui ni' cuaan, lo nxyti xaa scaxca tsu', ncuana'an ca tycan' quiaan Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan tiyaa braa.
- 28 Se'en nsu nu ngujui, can' ntsu'hui cha' quio' ti'in laxo.

Bra quiaan Crixtu xiya'

- 29 Cui' na'an braa bra cua mdijin lyigaa ndi'i can', —ntsu'hui cha' qui'ya tla loo cuicha, ni coo' lo a chu'hui 'a xaa 'in na, cuila nu nducua ni' cuaan ntsu'hui cha' quilu na, lo na'aan ni' cuaan ntsu'hui cha' quinan tucui na—.
- 30 Rcan' ca tyca' Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan. —Lyigaa nten chelyuu qui'ya tucu'hua tiee ne'—, lo na'an tloo ne' 'in — Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan quiaan ni loo coo— lo'o sca cha' cuiya' nu tlyu, lo'o sca xaa tsu'hue na'an.
- 31 Rcan' quine sca cuhiii, cui' na'an braa ca'an tnan ni angajle 'in ni, nu tsa xo' 'in lyigaa nu cua mdo'o hui 'in ni quita'a jacua nscan chelyuu.
- 32 Xni huan cuinta na'an ndyca ri' sca yca higo: Bra na'an huan cua tisna tyucua lca' cuine' na, cua jlyo rin' huan siyana cua ndyucui lucuila' cha' quila quioo.
- 33 Cui' ncuana'an bra na'an huan cua ndyca lyigaa cha' re, ca jlyo rin' huan siyana cua ndyucui lucuila' cha' quiaan ni.
- 34 Nu chin ni tyucuin' lo'on huan, ti' ndi'in nten re bra tsato'o lyigaa cha' re.
- 35 Ni' cuaan lo'o chelyuu re, a quine cueen na tiyaa braa, una cha' nu ndyucuin' lo'on huan, sa tyucui braa quinu scua na.
- 36 A tucui nu jlyo ri' ni tsan lo ni braa tsato'o cha' re, ni angajle nu ndi'in ni' cuaan, siyana scati Stin jlyo ri' ni cha' re.
- 37 Tsana'an yato'o bra mdi'in Noe, ncuana'an tsato'o bra quiaan Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan.
- 38 Bra ti' lyiji caan quio tnu can', ndyucu ne', ndi'yo ne', ndiji cuilyo'o ne', lo ndaa ne' cha' cuilyo'o 'in ta'a nten ne', hasta mdiyaa tsan nguiten Noe ni' yca na'an can'.
- 39 Ngui'ya ne' cuinta cha' can' la cua mdisan quio tnu lo ngujlyo na 'in ne' lyigaa ne', ncuana'an tsato'o bra quiaan Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan.
- 40 Tucua nu ngui'ni tnan ni' quixin', sca can' quia lo'o ni 'in, lo xca can' quinu tun.
- 41 Tucua ne' cuna'an ndiyo, sca can' quia lo'o ni 'in, lo xca can' quinu tun.
- 42 Can' cha' tyi'in tiyaan huan, siyana a jlyo rin' huan ni braa quiaan Ni nu lca X'na huan.
- 43 Una ca jlyo rin' huan cha' re: Si jlyo ri' x'na na'an ni braa caan cuna, cua lca ndun tiyaa can', lo a cui'ya ne' na nu ndi'in 'in.
- 44 Ncuana'an 'huan, tyi'in tiyaan huan, siyana Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan ntsu'hui cha' quiaan ni lja nu a sca cha' ntsu'hui tieen huan.
- 45 .Ti ca lca msu nu lni ndi'in cha' 'in lo tiyaa? Ta tsi'i cui' msu nu mxnu x'na cuinta 'in lo'o lyigaa loo tnan, siyana tyi'in tiyaa lo taa na nu cu'ni tsu'hue 'in nu ndi'in na'an can'.

- 46 Tsu'hue ca xu'hue msu can', si ncuana'an ngui'ni bra quila x'na.
- 47 Nu chin ni tyucuin' lo'on huan, x'na msu can' tyaa cuinta 'in ne' lo'o lyigaa la na'an tnan can'.
- 48 Una msu can', si lca sca nu nducun' lo tisna tya'an cha' tiee, lo nu juin: Ni x'na a quila ni bra,
- 49 lo tisna jyi'in 'in lyigaa la na'an msu can', lo ca cu'hui,
- 50 lo si quila x'na sca tsan nu a ndyuhui ta 'in, lja nu a sca cha' ntsu'hui tiee,
- 51 tsaloo ti taa can' ndi'i 'in ne', lo su'hua 'in ne' sca se'en ti lo'o nu cuini, can' xtyi yna loo lyee tyijyin ndi'i.

MATEO 25

Cha' 'in tii ne' cuna'an ti cuine' ti

- 1 Tsana'an ndlo Ndiose tnan, ndyca ri' na na'an ndi'in cha' 'in tii nu ti cuine' ti, nu ta'a quiaa txen nu caja cuilyo'o, lo yaa' ne' nducua quii' cuna nu chu'hui xaa 'in ne'.
- 2 Quita'a ca'yu ne' can' tiyaa ne', lo ca'yu ne' tantu' ne'.
- 3 Nu tantu' can' msni quii' cuna can' 'in, una a lyi'ya xca lta ceite nu ti' squin la ni' na.
- 4 Una ne' tiyaa can', msni ne' quii' cuna can' 'in ne' stu'hua lo'o xca ni se'en ntsu'hui ceite.
- 5 Nu ndijyi cuilyo'o can' a mdiyaan bra ti, lo mdisnan yaan scala ne', lo yja' ne'.
- 6 Bra mdiyaa jlu'hue tla mdisnan yucui' cueen nten can' lo ndyucui' ne': Nde cua llyan nu caja cuilyo'o can', yaan huan lo tsa te'en huan 'in.
- 7 Rcan' mdyo'o scala ne', lo mdisnan nga'ni chu'hue ne' quii' cuna can' 'in ne'.
- 8 Nu tantu' can' nu juin 'in nu tiyaa can': Tyaan huan chin' ceite 'hua siyana a xlyaa quii' cuna hua chu'hui xaa na.
- 9 Una nu tiyaa can' mxcuen: Tsu'hue lati tsa si'in huan ceite nu cu'ni tsu'hue 'huan, siyana a cuilyiji na 'hua.
- 10 Lja mdo'o ne' nguia si'i ne' ceite can', mdiyaan nu caja cuilyo'o can', lo nu cua ndun tiyaa can' stu'hua nguiten na'an lo'o nu caja cuilyo'o can', rcan' ndyucun tuna'an can'.
- 11 Chun' nde'en can' nguila tyca'yu ne' can', lo ndyucui' ne': !Ni X'na hua, Ni X'na hua, sla tuna'an re lo sten hua!
- 12 Una mxcuen ni 'in ne': Nu chin ni tyucuin' lo'on huan, a ntsu'hui lyoon 'huan.

13 Can' cha' tyi'in tiaan huan, siyana a jlyo rin' huan ni tsan lo ni braa quiaan Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan.

Cha' 'in ne' nu ndyucuan cuinta tñi

14 Tsana'an ndlo Ndiose tnan, ndyca ri' 'na na'an ndi'in cha' 'in sca nu tsa sca se'en tijyu', lo msi'ya msu 'in siyana xni cuinta tnan can' 'in.

15 Mdyaa 'in sca msu can' ca'yu tni, lo xca can' ndyucuan tucua tni, xca can' ndyucuan xca tni, cuinta scaa nga'ni tnan lo'o tni. Rcan' mdo'o x'na tnan can', nguiaa sca se'en tijyu'.

16 Nu ndyucuan ca'yu tni can', nga'ni jyinsya lo nga'ni cana xa tyca'yu tni.

17 Ticui' ncuana'an nga'ni nu ndyucuan tucua tni can', nga'ni cana tyucua tni lo'o na.

18 Una nu ndyucuan sca tni can', yato'o ngulu sca tiuu lo msu'hua catsi' tni nu ndaa x'na.

19 La chun' nde'en can' nguila x'na msu can', mdisnan nga'ni cuinta lo'o msu can'.

20 Mdiyaa nu msni ca' tni can', lo'o xa tyca'yu tni lyi'ya, lo nu juin: Ni x'na, nde ndia ca'yu tni nu mxnu 'yan, a cuinta nde ndia tyca'yu nu nga'nin cana lo'o na.

21 Rcan' nu juin x'na: Tsu'hue 'a na'an nu nga'ni, nu'huin lca sca msu nu tsu'hue lo lni ndi'in cha' 'in. Lo'o chin' cuinta nu nguinu yaa' mdo'o lni cha' 'in, ri nii quina'an la cuinta tyi'in 'in, lo stu'hua ca tsu'hue chu'huie tiee lo'o ni nu lca x'na.

22 Rcan' mdiyaa nu msni tucua tni can', lo nu juin: Ni x'na, nde ndia tucua tni nu mxnu 'yan, a cuinta nde ndia tyucua tni nu nga'nin cana lo'o na.

23 Nu juin x'na 'in: Tsu'hue 'a na'an nu nga'ni, nu'huin lca sca msu nu tsu'hue lo lni ndi'in cha' 'in. Lo'o chin' cuinta nu nguinu yaa' mdo'o lni cha' 'in, ri nii quina'an la cuinta tyi'in 'in, lo stu'hua ca tsu'hue chu'huie tiee lo'o ni nu lca x'na.

24 Rcan' mdiyaa nu msni sca tni can', lo nu juin: Ni x'na, jlyo ran' siyana lca sca nu tla cha' 'in, lo nxo' na nu a ndya, lo nxo' tnan 'in xca tucui,

25 lo siyana ytsen culyijyin tni re 'in, can' cha' msu'huan catsin' 'in na ni' tiu, una nde ndia na 'in.

26 Mxcuen x'na 'in: Nu'huin lca sca msu nu nducun' lo nducua yuhue', cua jlyo ri' siyana nxon' na nu a ndyan, lo nxon' tnan 'in xca tucui.

27 Si ndaa tni 'yan jini' xca tucui, lo bra xtucuin tyucuan 'in na lo'o sne' na.

28 Tyucuan huan tni cua 'in, lo tyaan huan na 'in nu ndia tii tni 'in.

29 Siyana nu cua ngujui cha' tsu'hue 'in, nde caja nu taa la na 'in lo ca quina'an la na 'in, una nu a ngujui cha' tsu'hue 'in, hasta lo'o chin' na nu cua ndi'in 'in, caja nu tyucuan lyiji 'in na.

30 Msu nu a mducua tnan re, lyoon huan 'in nde chun' na'an se'en tla cua, can' xtyi yna loo lyee tyijyin ndi'i.

Bra ca cuiya' cha' 'in nten chelyuu

31 Bra nu tyo'o Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan loo xaa 'in ni, lo stu'hua caan ni lo'o lyigaa angajle 'in ni, rcan' tyucua ni se'en ntsu'hui cha' culo ni tnan loo xaa 'in ni,

32 na'aan sa tyucui chelyuu quio' ti'in tloo ni, lo culosuhui ni 'in cuinta scaa lta, tsana'an 'ni nu na'an seen slya' bra ndlosuhui 'in 'in lja chiu.

33 Xo' ti'in ni slya' can' tsu' cueen 'in ni, lo chiu can' quio' ti'in tsu' cuica 'in ni.

34 Rcan' tyucui' ni nu lca Ree can' lo'o nu ndi'in tsu' cueen 'in ni: Quiaan huan, 'huan nu cua nda'an lo'o cha' tsu'hue nu mdaa Stin, tyucuan huan se'en ndlo ni tnan, cui' cha' nu cua mxtya ni ti' bra nganan ni chelyuu re, lo ri ni caja na 'huan.

35 Siyana bra nguite' ran' ndaa huan na yucun, bra nguityi ran' ndaa huan tyi'a yo'on, bra ncuan sca nu nda'an ti ndaa huan se'en nguinun.

36 A cuinta ngui lyiji sten' ndaa huan te' yucun', bra ncu ti'in 'huan nga'ni cuintan huan 'yan, yu'huin na'an tyucuan lo ya na'an huan se'en ntsu'huin.

37 Rcan' xcuen nu mdo'o hui 'in ni: .Ni X'na hua, ni braa nguite' ri' lo ndaa hua na yucu, ni braa nguityi ri' lo ndaa hua tyi'a yo'o?

38 .Ni braa ndyucuan xu'hue hua 'in bra ncu sca nu nda'an ti, ta nguilyiji ste' lo ndaa hua te' yucu'?

39 .Ni braa ncu ti'i, ta yu'hui na'an tyucuan lo nga'ni cuinta hua 'in?

40 Lo xcuen ni nu lca Ree can': Nu chin ni tyucuin' lo'on huan, lyigaa ya' nga'ni huan cha' tsu'hue lo'o ta'an nu ndun re, nga'nin cuinta siyana lo'on na' nga'ni huan 'in na.

41 Rcan' tyucui' ni lo'o nu ndi'in tsu' cuica 'in ni: Tyo'o tsun' huan siin', 'huan nu nducua yuhue' chun' lo tsaan huan loo quii' sa tyucui braa, se'en nu cua ncu tsu'hue tsa ne' xna'an stu'hua lo'o angajle 'in.

42 Siyana nguite' ran' lo a ndaa huan na cun, nguityi ran' lo a ndaa huan tyi'a co'on.

43 Bra ncuan sca nu nda'an ti, a ndaa huan se'en quinun, nguilyiji sten' lo a ndaa huan te' cun', ncu ti'in, a cuinta yu'huin na'an tyucuan lo a nga'ni cuinta huan 'yan.

44 Ticui' ncuana'an xcuen ne' can' 'in ni: Ni X'na hua, .ni braa na'an hua siyana nguite' ri', ta nguityi ri', lo ni braa ncu sca nu nda'an ti, ta nguilyiji ste', lo ta ncu ti'i ta yaa na'an tyucuan, lo a nga'ni cuinta hua 'in?

45 Rcan' xcuen ni 'in ne': Nu chin ni tyucuin' lo'on huan, siyana a nga'ni huan cha' tsu'hue re lo'o ta'an nu ndun re, nisiya chin' la cha' 'in, nga'nin cuinta siyana 'yan mscuan tloon huan.

46 Can' nu tsa'a loo quii' sa tyucui braa, una nu ndyucuan xu'hue 'yan, caja sca chelyuu nu a tsatii 'a 'in can'.

MATEO 26

Nganan ne' ña'an nu quinu Jesús

1 Bra mdyi yucui' Jesus lyigaa cha' re, nu juin ni 'in ta'a nda'an ni:

2 Cua jlyo rin' huan siyana tyucua ti tsan cua ca ta'a pascua, lo Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan tyaa ne' 'in ni, lo jyi'in ca'an ne' 'in ni loo cursi.

3 Lja rcan' nu ndlo tnan ni' lyaa lo'o ne' escriba, tsatlyu lo'o qui'yu cula nguio' ti'in ne' tuna'an se'en ndi'in Caifas, nu ndlo ca tnan ni' lyaa 'in ne',

4 nga'ni cuiya' ne' cha' na'an ntsu'hui cha' quinu Jesus lo'o cha' cuini 'in ne', lo kujui ne' 'in ni.

5 Lo ndena'an ndyucui' ne': Una tsi'i lja ta'a re, siyana a ndyca rin' na quilu ti'in nten quichen re.

Bra mslu tucua ne' tyi'a txi que Jesús

6 Jesus ndi'in ni quichen Betania, na'an 'in Simun nu ncu'a ti'i lo'o quitso' yla,

7 lja rcan' mdyaa sca ne' cuna'an se'en nducua ni loo misa, lyi'ya ne' sca te'en tyi'a txi nu quina'an ndyca, lo mslu tucua ne' 'in na que ni.

8 Bra na'an ta'a nda'an ni cha' can', nguisin' ri' lo ndyucui': .Ni cha' nu'un ne' tyi'a txi re?

9 Tsu'hue lati si ncu'a quiya' na, caja tni lo'o na lo quitsa na 'in nu ti'i.

10 Ngui'ya Jesus cuinta cha' ndyucui' ne', lo nu juin ni: .Ni cha' 'ni huan tucui lo'o cha' nu ngui'ni ne' cuna'an re? Sca cha' tsu'hue ngui'ni ne' lo'on.

11 Nu ti'i, lyigaa braa ndi'in can' lo'on huan, una na' tsi'i lyigaa braa na'an tloon huan 'yan.

12 Tsana'an mslu tucua ne' tyi'a txi 'yan, cua mxtucua loo ne' cha' 'in ne' bra nu quitsin'.

13 Nu chin ni tyucuin' lo'on huan, na'an nu ti tya'an yucui' cha' tsu'hue re 'yan sa tyucui chelyuu, lo'o cha' 'in ne' cuna'an re tyucui' can', lo ca jlyo ri' nten tsana'an nu nga'ni ne' re.

Yucui' Juda siyana tyaa 'in Jesús

14 Rcan' sca nu ndyca tityucua can', nu naa Juda Iscariote, yaa se'en ndi'in nu ndlo ca tnan ni' lyaa,

15 lo nu juin 'in ne': .Ni snu taan huan 'yan, lo na' tyan 'in Jesus yaan' huan? — Rcan' ngulucua ne' cla tyii tni plata ndaa ne' 'in—.

16 Ti' rcan' ngana na'an nu tyaa 'in ni yaa' ne' can'.

Bra yucu siin Jesús lo'o ta'a mda'an ni

17 Lja tsan nu ndyca ta'a, bra ndyucu ne' quijaxtlya nu a yu'hui na loo, ta'a nda'an ni mdiyaa lucui' la tloo ni, lo nu juin: .La ndyca ri' tsa cu'ni chu'hue hua na nu cu siin na ta'a pascua re?

18 Nu juin ni 'in ne': Yaan huan loo quichen cua, lo ndena'an tyucuin' huan lo'o sca nu cua ndun tiaa can': Ni nu lca Mistro 'na nu juin ni siyana cua ndyucui lucui cha' 'in ni. Na'an 'huan ntsu'hui cha' cu siin ni lo'o ta'a nda'an ni ta'a pascua re.

19 ta'a nda'an ni mducua cha' na'an nu nu juin Jesus, lo nga'ni chu'hue na nu cu siin ni ta'a pascua can'.

20 Bra ngui'ya tla can' ndi tucua ni lo'o quita'a tityucua ta'a nda'an ni,

21 lo lja ndyucu siin mdisanan yucui' ni: Nu chin ni tyucuin' lo'on huan, scan huan nu ta'a nducua na re ntsu'hui cha' tyaa 'yan.

22 Lyee ngunu'un ri' ne', lo quinta scaa nu juin 'in ni: Ni X'na hua, .ta xtyi ran' na' lcan?

23 Mxcuen ni 'in ne': Cui' nu cuicha' quijaxtlya 'in sca ni' qui'nan ti lo'on, can' nu ntsu'hui cha' tyaa 'yan.

24 Nu chin ni siyana Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan, ntsu'hui cha' tyijyin ni na'an cha' nu cua nga'an scua loo quityi 'in Ndiose. !Una 'tna ca nu ntsu'hui cha' tyaa 'in Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan! Ti' tsu'hue lati si a mdiyaan loo chelyuu.

25 Rcan' nu juin Juda, cui' nu ntsu'hui cha' tyaa 'in ni: Nu'huin ni nu lca Mistro, .ta xtyi ran' na'? Mxcuen ni 'in: Cui' na'an nu ndyucui' cua.

26 Lja ndyucu siin can' msni Jesus sca quijaxtlya, mdyaa ni xu'hue 'in Ndiose, msu'hue ni 'in na lo ndaa ni 'in na 'in ta'a nda'an ni, lo nu juin ni: Xni huan lo cun huan 'in na, nde nu lca cuinan' na'.

27 Rcan' msni ni se'en ntsu'hui vinu can'. Bra cua mdyaa ni xu'hue 'in Ndiose mdaa ni 'in na 'in ne', lo nu juin ni: Yo'on huan 'in na lyigaan huan.

28 Nde nu lca tnen na', lo lo'o cha' 'in na tyca tsu'hue cha' 'in nten tloo Ndiose, lo ntsu'hui cha' quilu na, siyana caten qui'ya 'in quina'an nten.

29 Tyucuin' lo'on huan sca cha', ni xiya' lo a co'on 'an vinu lja nu ti' ndi'in lo'on huan, si tsi'i la bra co'o na 'in na se'en ndlo Stin tnan.

Tyu ntsu'hui cha' xcuan tloo 'in Jesús

30 Bra cua mdyi yla ne' sca jyiin 'in Ndiose, mdo'o ne' nguiaa ne' nde loo qui'ya Olivo.

31 Rcan' nu juin Jesus 'in ne': Lyigaan huan ntsu'hui cha' cula tun huan 'yan xcan tin tla ri nii, siyana ncuana'an nguinu scua sca cha' loo quityi 'in Ndiose: —Taan cha' cuiya' kujui ne' 'in ni nu na'an seen slya', lo slya' can' na'an tucuiin ti cunaan 'in—.

32 Una bra cua mdyo'o qui'un, la nducua la tsa'an se'en lca Galilea que 'huan.

33 Tyu can' mxcuen 'in ni: Si lyigaa ne' re cula tun 'in, una na' a cu'nin ncuana'an.

34 Nu juin Jesus 'in: Na' tyucuin' lo'o, cui' tla ri nii lja nu ti' lyiji xi'ya che'e, tsato'o sna ya' tyucui' siyana a ntsu'hui lyoo 'yan.

35 Una nu juin Tyu 'in ni: A 'ni cha' nisiya cajan lo'o, una a xcuan tloon 'in. Scana'an ti yucui' lyigaa la na'an ta'a nda'an ni.

Yucui' Jesús lo'o Ndiose se'en lca Getsemani

36 Rcan' mdiyaa Jesus lo'o ta'a nda'an ni sca se'en naa Getsemani, lo nu juin ni 'in ne': Nde ti tyucuan huan lja tyucui' lo'o Ndiose la cua.

37 Mdo'o lo'o ni 'in Tyu lo'o tyucuaa sne' Zebedeo, lo mdisnan ngui'ya tucu'hua tiee ni lyee ti'i ntsu'hui tiee ni.

38 Rcan' nu juin Jesus 'in ne': Nu'un 'a ri' carsya 'yan, lyi'ya ya' cua cajan. Nde ti quinu huan lo a taan huan ya' qui'ya scalan huan.

39 Chin' ti se'en ti' mda'an ni, lo mdyi'ya xtyin' ni hasta ngui'ya ti'in tloo ni la lyuu, lo mjnan ni 'in Ndiose lo nu juin ni: Nu'huin ni nu lca Stin, si caja na'an nu a tyijin ndi'i re, una tsi'i na'an nu ndyca ran', siyana na'an nu nu'huin ndyca ri'.

40 Rcan' mxtucui ni se'en nguinu tucua ne' can', nguija lyoo ni 'in ne' lja' ne', lo nu juin ni 'in Tyu: .Ta xtyi ri' ni sca braa ti lo a ncu tyucua ndii ri'?

41 Tyucua tiyaan huan lo tyucuin' huan lo'o Ndiose, siyana a sten cha' a tsu'hue tieen huan. Lca tieen huan cu'ni huan sca tnan tsu'hue, una nu cu'ni huan 'in na na'an rin' huan.

42 Xiya' yaa ni lo yucui' ni lo'o Ndiose nu cua ndyca tucua ya', lo ndyucui' ni: Nu'huin ni nu lca Stin, si a ndijyi na'an nu a tyijin ndi'i re, una cu'ni na'an nu ndyca ri'.

43 Rcan' mxtucui ni xiya', ticui' ti na'an laja' siyana lyee llyan scala ne'.

44 Mxnu tucua ni 'in ne', lo nu cua ndyca sna ya' yucui' ni lo'o Ndiose ticui' ti lo'o cha' can'.

45 Xiya' mxtucui ni se'en nducua ta'a nda'an ni, lo nu juin ni 'in ne': Cajan' lyan huan, xtnan' huan, siyana cua mdiyaa braa, Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan ntsu'hui cha' quinu ni yaa' nten nducun'.

46 Titun huan lo quiaan na. Na'an huan, nde cua llyan nu ntsu'hui cha' tyaa 'yan.
Cha' 'in Jesús bra nguinu ni

47 Lja ndyucui' ni cha' can' mdiyaa Juda, cui' sca nu ndyca tityucua can', lo quina'an 'a nten mdiya lo'o, ntsu'hui nu lyi'ya espada, ntsu'hui nu nducua yca yaa'. Mdiyaa ne' lo'o cha' cuiya' 'in ne' nu ndlo ca tnan ni' lyaa tsatlyu lo'o qui'yu cula.

48 Nu ntsu'hui cha' tyaa 'in Jesus, nga'ni cuiya' cha' lo'o ne' na'an ntsu'hui cha' tyaa 'in ni, lo ndena'an nu juin: nu tyucui' chan' la sca', can' nu lca. Cui' braa xni huan 'in.

49 Cui' na'an braa mdiyaa se'en ndun Jesus, lo yucui' cha' la sca ni lo nu juin: Nu'huin ni nu lca Mistro.

50 Lo nu juin Jesus 'in: Migu, .ni tnan llyan? Cui' braa mdiyaa ne' lo msni ne' 'in Jesus.

51 Una sca nu ta'a nda'an Jesus ngulo espada 'in, lo msi'yu nscan sca msu 'in ne' nu ndlo ca tnan ni' lyaa can'.

52 Rcan' nu juin Jesus 'in ne': Xu'hua se'en espada 'in ni' tyi na, siyana lyigaa nu nda'an lo'o espada, ticui' lo'o espada caja can'.

53 .Ta ndlucua ri' siyana a ca jnan 'in Stin, lo ca'an tnan ni tyun mii angajle nu ta yaa' 'yan?

54 Una, .lo ni na'an ca cha' nu nguinu scua loo quityi 'in Ndiose, siyana 'ni cha' tsato'o lyigaa cha' re?

55 Rcan' nu juin Jesus 'in ne': .Ni cha' llyan 'yan huan 'yan tsana'an ndyca ri' sca nu cuna, hasta lo'o espada lo'o yca nducua yaan' huan? .Ta tsi'i lyigaa braa mda'an lo'on huan, lo ngulu'un 'in nten ni' lyaa, ni cha' a msni huan 'yan rcan'?

56 Una lyigaa cha' re ndyca na, siyana ca cha' nu cua nga'an scua nu mxiyucui' Ndiose 'in ti s'ni. Rcan' lyigaa ta'a nda'an ni mxnu tun 'in ni xca ti ni, lo msnan.

Bra nga'ni cuiya' ne' cha' 'in Jesús

57 Ne' nu msni 'in Jesus ya lo'o ne' 'in ni tloo Caifas, nu ndlo ca tnan ni' lyaa, can' nguio' ti'in ne' escriba lo'o qui'yu cula.

58 Una Tyu tijyu' ti ngutucui ndyca'an 'in Jesus, hasta mdiyaa tuna'an 'in ne' nu ndlo ca tnan can'. Can' ndi tucua sca se'en ti lo'o sulyiya, siyana na'an ni lyiji na'an tsato'o cha' can'.

59 Lyigaa nu ndlo tnan ni' lyaa tsatlyu lo'o qui'yu cula, lo'o lyigaa la na'an ta'a nducua can', ngana ne' na'an nu su'hua ne' qui'ya 'in Jesus lo'o cha' cuini, siyana cujui ne' 'in ni.

60 Lo a sca qui'ya nguija lyoo 'in ni, nisiya quina'an la nten msu'hua ne' qui'ya chun' ni. Una chun' nde'en can' mdiyaan tyucua nu msu'hua qui'ya 'in ni lo'o cha' cuini,

- 61 lo ndyucui': nu nde ndyucui' siyana cuityen laa 'in Ndiose nu nducua re, lo sna ti tsan xtun 'in na.
- 62 Rcan' mditun nu ndlo ca tnan ni' lyaa can', lo nu juin 'in ni: .Ni chin cha' lo a nxcuen? .Ni na'an ra ndyo'o cha' nu nsu'hua ne' re qui'ya 'in?
- 63 Una Jesus ni sca cha' lo a mxcuen ni. Rcan' nu juin nu ndlo ca tnan can': Stin' Ndiose ni nu lu'u ca, quitsa' 'hua si nu'huin lca yucui' ca Crixtu, Sne' Ndiose.
- 64 Mxcuen Jesus 'in ne': Nu'huin ndyucui' ncuana'an. Una tyucuin' lo'on huan sca cha': Ti' ri nii na'an huan 'in —Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan nducua ni tsu'cuen 'in Ndiose—, cui' ncuana'an na'an huan 'in ni —quiaan ni lo coo—.
- 65 Rcan' nu ndlo ca tnan can' hasta ngasa' ste', lo nu juin: nde nu ndyucui' ca'an 'in Ndiose. A 'ni 'a cha' cuna na xca nu taa rsuun lo'on na, siyana cua ngune 'na na'an nducua yuhue' 'in Ndiose.
- 66 .Na'an nu yucui'? Lyigaa ne' tsatlyu mxcuen ne': !Tsaloo caja ti!
- 67 Scaxca ne' mdisnan msu'hua siye' ne' tloo ni, ntsu'hui nu myjcuan' 'in ni, lo ntsu'hui nu mji'in yaa' tloo ni,
- 68 lo ndyucui' ne': Crixtu, tyucui' cha' ti ca mji'in 'in.

Tyu mscuan tloo 'in Jesús

- 69 Tyu ti' nducua tuna'an can', lo sca ne' cuna'an msu ndia tun lucui' ti se'en nducua, lo nu juin ne' 'in: Lo'o nu'huin ta'a nda'an 'in Jesus nu mdo'o se'en lyi'ya loo Galilea.
- 70 Una Tyu can' ytsen, lo nu juin tloo lyigaa nten can': A jlyo ran' ni cha' ndyucui' huan.
- 71 Bra mdo'o tun tuna'an can', can' mdo'o yucui' xca ne' cuna'an, lo ndyucui' ne': Lo'o re nda'an lo'o Jesus Nazaret.
- 72 Una Tyu can' hasta nga'nin ti'ya 'in Ndiose, lo mxcuen 'in ne': A ndyu'hui lyoon 'in ne' cua.
- 73 Cui' braa ti mdiyaa xca nu nu juin 'in Tyu: nde nu chin ni ca ta'a nda'an nu cua, siyana ti' cha' ndyucui' ti tyacan' na'an na.
- 74 Rcan' mdisnan msu'hua Tyu sca cha' chun', lo hasta nga'ni ti'ya 'in Ndiose, lo nu juin: A ndyu'hui lyoon 'in ne' cua. Cui' braa can' msi'ya sca che'e.
- 75 La rcan' mxu'hua ri' Tyu cha' nu yucui' Jesus lo'o bra nu juin ni: Ti' lyiji xi'ya che'e, lo sna ya' nu juin siyana a ntsu'hui lyoo 'yan. Rcan' mdo'o nde chun' na'an, ngui'ya tucu'hua tiee lo yna.

MATEO 27

Ya lo'o ne' 'in Jesús tloo Pilato

1 Nguiya ti xaa can', lyigaa nu ndlo ca tnan ni' lyaa tsatlyu lo'o qui'yu cula, nga'ni cuiya' ne' cha' na'an ntsu' hui cha' kujui ne' 'in Jesus.

2 Ndyacan' ni mdyaa ne' 'in ni yaa' Pilato, nu lca gobiernu.

Bra ngujui Juda

3 Juda nu mdyaa 'in ni, bra na'an siyana cua ncuca cuiya' cha' siyana caja ni, ti'i 'a ntsu' hui tiee. Cui' braa nguia lo'o cla tyii tni plata can', lo mdiyaa tloo nu ndlo ca tnan ni' lyaa lo'o qui'yu cula can',

4 lo nu juin 'in ne': Na' nducuin qui'ya siyana ndyaan sca nu lni ndi'in cha' 'in. Mxcuen ne' 'in: .Ni cha' ndyuhue ri' huare' cha' can'? Quinu cuinta 'in.

5 Rcan' nguun tni can' la ni' lyaa, mdo'o nguiaa lo msu'hua sca can' yni.

6 Lyigaa nu ndlo ca tnan ni' lyaa can', msni tni can' lo nu juin: A tsu'hue quinu tni re ni' lyaa, siyana cui' na yu' hui lyiya' na tne nten.

7 Bra cua nga'ni cuiya' ne' cha', msi'i ne' sca yuu 'in sca nu ntnan quitun', siyana can' quitsi' nten nu nda'an ti.

8 Can' cha' hasta ri nii ndlo naa ne' se'en can': Yuu nu yu' hui lyiya' lo'o tne nten.

9 Ncuana'an ncuca cha' nu mxiyucui' Ndiose 'in Jeremia bra nu juin: —Nten cuityi 'in ne' Israel, lo'o cla tyii tni plata msu'hua lyiya' ne' tne ni nu tca'a lati 'yan, tsana'an cuiya' nu cua mxtya ne'.

10 Lo'o tni can' msi'i ne' sca yuu 'in sca nu ntnan quitun', tsana'an nu ngulo Ni X'na na tnan 'yan—.

Ncuca cuiya' cha' 'in Jesús tloo Pilato

11 Lo Jesus ndun ni tloo Pilato, lo nganicha' 'in ni: .Ta cui' lca Ree 'in ne' judio? Jesus mxcuen ni 'in: Nu' hui ndyucui' ncuana'an.

12 Lja rcan' msu'hua ne' qui'ya 'in ni, nu ndlo ca tnan ni' lyaa can' lo'o qui'yu cula, una ni sca cha' lo a mxcuen ni.

13 Rcan' nu juin Pilato 'in ni: .Ta na a ne 'in, snu na'an nsu'hua ne' qui'ya 'in?

14 Nisiya ncuana'an, a mxcuen Jesus ni sca cha', can' cha' nde lyee lati yuhue ri' Pilato 'in ni.

Mdyaa Pilato 'in ni siyana kujui ne' 'in Jesús

15 Ndena'an ntsu' hui sca cha' 'in gobiernu lyigaa yjan bra ndyca Pascua, ndlaa sca presu, na'an nu jnan nten quichen cha' lyaa.

16 Cui' lja rcan' ntsu' hui sca presu nu nducun' lati naa Barrabas.

17 Pilato nganicha' 'in nten nu nguio' ti'in tloo: .Ni na'an tyucuaa re ndyca ri' huan culaan, Barrabas, ta 'in Jesus nu ndyucui' ne' lca Cixtu?

- 18 Nu juin ncuana'an siyana jlyo ri' squi'ya cha' cuita'an ri' mdyaa ne' 'in Jesus yaa'.
- 19 Lja nducua se'en ndyca cuiya' cha', cui' bra nga'an tnan nten 'in sca rsuun 'in, lo ndyucui': A lyica cha' sten yu'hui cha' 'in ne' cua, siyana a sca qui'ya nducui cua, a cuinta tla re nii lyee msu'huan cha' tieen lo'o cha' nu yucuin' scalan.
- 20 Una nu ndlo ca tnan ni' lyaa tsatlyu lo'o qui'yu cula, nde lyee la nda tsa'a 'in nten quina'an can' siyana jnan ne' cha' lyaa Barrabas, lo kujui ne' 'in Jesus.
- 21 Mxcuen Pilato 'in nten can': .Ni na'an tyucuaa re ndyca rin' huan culaan? Mxcuen ne': 'In Barrabas.
- 22 Nganicha' Pilato 'in ne': .Ni na'an ra ndyca rin' huan cu'nin lo'o Jesus, nu ndyucui' ne' lca Crixtu? Tsatlyu yucui' ne': !Jyi'in ca'an 'in loo cursi!
- 23 Pilato can' nu juin: .Una ni qui'ya nga'ni? Nde lyee la yucui' cueen ne': !Jyi'in ca'an 'in loo cursi!
- 24 Bra na'an Pilato siyana a ncu'a tyucui ndijin lo'o cha' can', siyana nde lyee la nguilu ti'in nten can', can' cha' mjnan tyi'a mji'an yaa' tloo lyigaa nten can', lo nu juin: Tsi'i cuinta 'yan si caja nu lni ndi'in cha' 'in re, quinu cuinta 'huan.
- 25 Rcan' mxcuen na'aan nten quichen: A 'ni cha' nisiya chun' hua, ta chun' sne' hua tsa'a cha' re squi'ya tne re.
- 26 Rcan' ngulaa Pilato 'in Barrabas, lo ngulo tnan siyana qui'ni Jesus. Mdyaa 'in ni yaa' sundaru siyana jyi'in ca'an 'in ni loo cursi.
- 27 Rcan' ya lo'o sundaru 'in Jesus tuna'an tnan 'in ne', lo mxo' ti'in ta'a se'en ndun ni,
- 28 nguloo ste' ni lo mxcu' sca te' nga'a 'in ni.
- 29 Rcan' mxtya sca sni' quiche' que ni, lo msu'hua sca yca yaa' ni tsu' cueen, mdi'ya xtyin' tloo ni lo msty'i lyo'o 'in ni lo ndyucui': !Ndyucui' cha' hua 'in, Nu'huin ni nu lca Ree 'in ne' judio!
- 30 Rcan' nguun siye' tloo ni, ticui' yca nducua yaa' ni msni lo mji'in que ni.
- 31 Nguloo te' nga'a nu lcu' ni, lo mxcu' 'in ni ste' ca ni, lo ya lo'o 'in ni se'en tyca'an ni loo cursi.

Bra ngujui Jesús loo cursi

- 32 Tucuiin se'en nguia lo'o sundaru 'in Jesus, mdyucua ta'a lo'o sca ne' Cirene nu naa Simun, lo nda cursi can' cui'ya ne'.
- 33 Rcan' mdiya lo'o sundaru 'in ni sca se'en naa Golgota, cha' re ndyca ri' tyucui', que jyo'o.
- 34 Mdaa vinu co'o Jesus nu mxtya' lo'o sca na nu lyee tlyaa', una bra cua yo'o ca'an ni 'in na, a mslyaa 'a ni co'o ni 'in na.

- 35 Bra cua mji'in ca'an sundaru can' 'in ni loo cursi, rcan' ngulo sorte lo'o ste' ni, si ni na'an caja na 'in cuinta scaa, siyana ca cha' nu mxiyucui' Ndiose 'in msu 'in ni ti s'ni, bra nu juin: —Ngusaa sten', a cuinta ngulo sorte 'in na—.
- 36 Can' mducua lo ntsu'hui cuan 'in ni.
- 37 Que cursi can' nga'an sca cha' lo'o qui'ya nu msu'hua ne' 'in ni, lo ndyucui' na: Nde Jesus nu lca Ree 'in ne' judio.
- 38 A cuinta lo'o tucua nu cuna mji'in ca'an sundaru 'in loo cursi, sca tsu' cueen 'in ni, lo xca tsu' cuica.
- 39 Nten nu ndijin lucui' ti can' ndyucui' ca'an ne' 'in ni, lo hasta nxquinan ne' que ne',
- 40 lo ndyucui' ne': .Ta tsi'i nu'huin nu juin siyana cuityen laa nducua re, lo sna ti tsan xtun 'in na xiya'? !Ngulo laa 'in ticuii'! Si cui' lca Sne' Ndiose, qui'ya loo cursi cua.
- 41 Nu ndlo ca tnan ni' lyaa tsatlyu lo'o ne' escriba, ne' fariseo lo'o qui'yu cula, ticui' ncuana'an ndyucui' ca'an ne' 'in ni lo ndyucui' ne':
- 42 nu nde xca tucui ngulo laa, una a ndyca culo laa 'in. Si na cui' lca Ree 'in ne' Israel, ca qui'ya loo cursi, lo tsana'an rin' na 'in.
- 43 .—Ta tsi'i 'in Ndiose mxtya tloo? Cui' ni ca culo laa ni 'in si na 'ni ni 'tna 'in—, siyana cui' nu juin: Na' lcan Sne' Ndiose.
- 44 Ticui' ncuana'an nu ta'a nga'an ni loo cursi ndyucui' ca'an 'in ni.
- 45 Bra mdiyaa ndi'ya cuaan, ngui'ya tla na'aan se'en can' hasta mdiyaa braa cua sna siin.
- 46 Braa cua sna siin can' yucui' cueen Jesus: —Eli, Eli, .lama sabactani—? Cha' re ndyca ri' tyucui' na: —Ndiose 'yan, Ndiose 'yan, .ni cha' ngala yaa' 'yan—?
- 47 Ntsu'hui nu ngune 'in cha' nu yucui' ni, lo ndyucui' ne': nsi'ya 'in nu ncu naa Elia.
- 48 Cui' na'an braa mdo'o sca nu nguia qui'ya sca te', lo ngacha' 'in na lo'o tyi'a vinagre, lo mscuen 'in na sca tucuo' yca siyana co'o ni 'in na.
- 49 Lo nu juin lyigaa la na'an can': Tyuhui tan na na'an na si caan Elia, lo culo laa 'in.
- 50 Una Jesus xiya' msi'ya cueen ni, cui' na'an braa mdo'o carsya 'in ni.
- 51 Cui' rcan' te' tlyu nu nducui ni' lyaa can', mda' jlu'hue la na, ti' ndyo'o la cuaan hasta ngui'ya la lyuu, lo juersa nu nguinan can' hasta lo'o quee nguita na.
- 52 Hasta lo'o tucuaa nguila tucua na, lo quina'an nu cua yana'an ri' 'in Ndiose mdyo'o qui'u rcan',

53 nu mdyo'o ni' cuaa can' bra cua mdyo'o qui'u Jesus, rcan' nguiten ne' loo quichen Jerusalem, lo quina'an nten na'an tloo 'in ne'.

54 Nu lca que 'in sundaru ntsu'hui cuan 'in Jesus lo'o lyigaa la na'an ta'a ndi'in can', bra na'an mdisnan nguinan, a cuinta lo'o lyigaa cha' nu yato'o, lyee ytsen, lo ndyucui': Nu chin ni ca siyana ncu re Sne' Ndiose.

55 A cuinta tyun ne' cuna'an ndun tijyu' ti, ndaa quii, cui' nu nga'ni cuinta 'in Jesus ti' la se'en lca Galilea,

56 lja can' ndun Maria Magdalena, lo'o Maria jyi'an Jacobo lo'o See, a cuinta lo'o jyi'an sne' Zebedeo.

Bra ngutsi' Jesús

57 Bra cua ngusiin tsan can' mdiyaa sca nu cuilyiya' nu naa See nu mdo'o Arimatea, lo'o cua ntsu'hui cha' 'in Jesus.

58 Ya jnan cha' cuiya' 'in Pilato siyana cutsi' 'in Jesus. Rcan' ngulo tnan 'in sundaru 'in siyana ti'ya See can' 'in Jesus.

59 See can' mdi'ya 'in ni lo nguxen sca te' nu luhui 'in ni,

60 lo mxtya 'in ni sca tuquee nu tya nguiaa', rcan' mducun tucuaa can' lo'o sca quee nu tlyu, lo mdo'o nguiaa.

61 Lucui' ti tucuaa can' ndun Maria Magdalena lo'o xca Maria.

Yu'hui ne' cuan se'en ngutsi' Jesús

62 Xca tsan can', cui' tsan nu ntxnan' ne' judio, lyigaa nu ndlo ca tnan ni' lyaa, lo'o ne' fariseo mdiyaa ne' tloo Pilato,

63 lo nu juin ne': Nu'huin nu lca x'na hua, mxu'hua ri' hua sca cha' nu yucui' nu cuini can' bra ti' lu'u, lo nu juin siyana quita'a sna tsan tyo'o qui'u.

64 Can' cha' ri nii jnan hua sca cha' tsu'hue 'in, ca'an tnan 'in ne' nu chu'hui cuan tucuaa can' sna tsan, ti quee' tla tsa ta'a mda'an lo quilyoo 'in, lo tisna tyucui' lo'o nten siyana cua mdyo'o qui'u, lo hasta lyee la tsana'an ri' ne' cha' cuini re 'in ne' que na'an ti' culoo.

65 Mxcuen Pilato 'in ne': Una ndi'in sulyiya 'huan, ca su'huan huan 'in can' tsa lo chu'hui cuan tucuaa can', tsana'an nu ca 'huan.

66 Rcan' yaa ne' tucuaa can' lo mducun tsu'hue la ne' 'in na, hasta mji'in ca'an ne' sca cuiya' 'in na, can' mxnu tucua ne' 'in nu chu'hui cuan 'in na.

MATEO 28

Bra mdyo'o qui'u Jesús

1 Bra mdijin tsan nu ntxnan' ne' judio, tlya ti culoo tsan 'in smana can', lo Maria Magdalena lo'o xca Maria mdiyaa tucuaa can'.

- 2 Rcan' lyee nguinan siyana sca angajle 'in Ni X'na na mdo'o la ni' cuaan, lo ngulo ntan quee nu ndyucun tucuaa can', lo can' ndi tucua.
- 3 Tsu'hue na'an tloo lo xaa na, tsu'hue ngaten ste' tsana'an ndyca ri' cuique'.
- 4 Nu ntsu'hui cuan can' lyee ytsen, lo mdisanan ndyucuan bra na'an 'in angajle can', lo ysti tsana'an ndyca ri' sca nu ngujui.
- 5 Una angajle nu juin 'in nu cuna'an can': A cutsen huan, jlyo ran' siyana nda'an nan huan 'in Jesus, ni nu ngua'an loo cursi,
- 6 una a ntsu'hui 'a ni nde, siyana cua mdyo'o qui'u ni na'an nu cua nu juin ni. Quiaan huan lo ta quii huan se'en nu mxtya ne' 'in Ni X'na na.
- 7 Ndla ti xtucuin huan lo quia yitsan' huan 'in ta'a mda'an ni siyana cua mdyo'o qui'u ni, a cuinta la nducua la tsaa ni se'en lca Galilea, lo can' na'an huan 'in ni. Ri nii ngune 'huan cha' re.
- 8 Rcan' mdo'o ne' tucuaa can', nguitsen lo tsacua tsu'hue ntsu'hui tiee, ndla ri nguia yitsa' 'in ta'a mda'an ni cha' nu na'an.
- 9 Tucuiin nguiaa can' sa ntsu'hui ngulu'u tloo Jesus 'in, lo yucui' cha ni 'in, cui' bra mdi'ya xtyin' tloo ni, msu'hua tuscun quiya' ni, lo nga'ni tnu 'in ni.
- 10 Rcan' nu juin Jesus 'in: A cutsen huan, xtucuin huan lo taa huan rsuun lo'o lyigaa ta'an siyana tsaa se'en lca Galilea, la cua na'an ta'a hua lo'o.

Cha' 'in sulyiya nu yu'hui cuan

- 11 Lja nguiaa ne' cuna'an can', mdo'o sulyiya can' nguiaa nde loo quichen, lo nguitsa' 'in ne' nu ndlo ca tnan ni' lyaa lyigaa cha' nu yato'o.
- 12 Mxo' ti'in ta'a ne' lo'o qui'yu cula, lo nga'ni cuiya' ne' cha' siyana su'hua lyiya' ne' quina'an tni 'in sulyiya can',
- 13 lo ndyucui' ne' lo'o: Nde cha' nu tyucuin' huan lo'o nten: ta'a mda'an cua, yaa tla lo nguilyoo 'in nu ngujui can' lja ngui'ya scala hua.
- 14 Nisiya gobiernu cuna cha' re, una huare' cuna hua na'an nu tyucui' hua lo'o, lo a sca cha' chen can' huan.
- 15 Sulyiya can' msni tni can', nga'ni lyigaa cha' nu yucui' ne' lo'o, ncuana'an yato'o mxnu ne' cha' re lja ne' judio hasta ri nii.

Mxnu Jesús tñan 'in ta'a mda'an ni

- 16 Cha tixca ta'a mda'an ni mdo'o nguiaa se'en lca Galilea, mdiyaa loo qui'ya se'en mxnu Jesus cha' tsaa.
- 17 Bra na'an 'in ni nga'ni tnu 'in ni, una ntsu'hui nu nga'ni tucua ri' lo'o ni.
- 18 Rcan' mdiyaa Jesus cui' la can', lo nu juin ni 'in ne': Lyigaa cha' cuiya' cua ngujui 'yan la ni' cuaan lo'o loo chelyuu re.

19 Can' cha' yaan huan sa tyucui chelyuu lo cuna huan nu cu'ni cha'an cha' re, tucua tyan huan 'in can' lo'o cha' cuiya' 'in Stina Ndiose, lo'o Sne' ni, lo'o Espiritu nu Luhui 'in ni,

20 lo culu'un huan 'in can' siyana xu'hua se'en lyigaa cha' nu cua yucuin' lo'on huan. Na'an huan, na' ndi'in lo'on huan lyigaa braa hasta tsatii cha' nu ndyca loo chelyuu re. Amen.

MARCOS

MARCOS 1

Cha' 'in Xuhua nu mducua tya 'in nten

- 1 Ndena'an mdisnan quiya' cha' tsu'hue 'in Jesucristo, Sne' Ndiose,
- 2 tsana'an ndyucui' quityi nu nga'an scua Isaia, nu mxiyucui' Ndiose 'in ti s'ni: — Na'an, nde ca'an tnan sca nu tyucua loo siyana cu'ni chu'hue tucuiin nu tsa.
- 3 Lo tya'an se'en bityi lo tyucui' cueen: Cu'ni chu'huen huan tucuiin se'en caan Ni X'na na, lo cu'ni lni huan tucuiin nu ntsu'hui cha' tyijyin ni—.
- 4 Yato'o Xuhua mda'an yucui' sca se'en bityi, ngulu'u 'in ne' siyana xtun ri' ne' qui'ya 'in ne' lo tyucua tya ne', siyana cu'ni Ndiose cha' tlyu ri' 'in ne'.
- 5 Quina'an 'a ne' Jerusalem lo'o lyigaa la na'an quichen ndi'in se'en lyi'ya loo Judea, ndi'an ne' se'en ndyucui' Xuhua can', siyana nee ne' qui'ya 'in ne' lo mducua tya 'in ne' tyucu tlyu Jordan.
- 6 Te' nu ndycu' Xuhua can' nguiaa' na lo'o quichan' camello, lo'o sca quiyyin ndycan' na sii'. Na nu ndyucu lca 'in tsucu', lo ndi'yo cuinan' nu ntsu'hui ni' quixin'.
- 7 Ndena'an ndyucui' lo'o nten can': Nde loo la re ntsu'hui cha' caan ni nu tla la cha' 'in que 'yan na'. Tsu'hue 'a ntsu'hui tieen si ca xtin' nisiya ti squinan ti ni.
- 8 Na' lo'o tyi'a ti nducuan tyan 'huan, una cui' ni ca'an tnan ni Espiritu nu Luhui 'in Ndiose chu'hui ni' carsya 'huan.

Bra mducua tya Jesús

- 9 Yato'o sca tsan mdo'o Jesus quichen Nazaret se'en lyi'ya loo Galilea, mdiyaa ni se'en ndun Xuhua tyucu tlyu Jordan, lo mducua tya 'in ni.
- 10 Bra cua' ndyo'o Jesus loo tyi'a can', na'an ni nguila tucua ni' cuaan, nguiaan Espiritu 'in Ndiose se'en ndun ni, ngui'ya tucua que ni tsana'an ndyca ri' ndiyaa tucua sca cun.
- 11 Ngune yucui' sca nu yucui' la ni' cuaan: Nu'huin lca Snen' na' nu tca'a lati 'yan, tsu'hue 'a ntsu'hui tieen lo'o.

Ncua ri' ne' xña'an xtyu 'in Jesús loo qui'ya

- 12 Cui' braa ti can' nga'ni Espiritu cha' yaa Jesus sca se'en bityi.
- 13 Can' yu'hui lyiji ni tucua yla tsan, a cuinta can' ntsu'hui 'ni yla. Tyucui lja rcan' ncua ri' ne' xna'an xtyu 'in ni loo qui'ya, una angajle 'in Ndiose nda yaa' 'in ni.

Jesús mdisnan nga'ni ni tñan 'in Ndiose

- 14 Bra cua' ntsu'hui Xuhua na'an tyucuan, mdo'o Jesus nguiaa ni se'en lca Galilea, can' mdisnan yucui' ni cha' tsu'hue 'in Ndiose,

15 lo ndyucui' ni: Cua' mdiyaa braa tisna culo Ndiose tnan 'huan. Xtun rin' huan qui'ya ngui'ni huan lo tsana'an rin' huan cha' tsu'hue 'in ni.

Msi'ya Jesús 'in jacua cuta cuila

16 Yato'o mdijin Jesus tu'hua tiyu' Galilea, can' na'an ni 'in Tyu lo'o Ndre ta'a ngula, nduguun quitan loo tyi'a can' siyana cuta cuila lca.

17 Lo nu juin Jesus 'in: Tyucui ndyca'an huan 'yan, lo na' culu'un 'huan cu'ni huan cuta, 'in nten.

18 Cui' braa ti can' ngala' sti quitan 'in lo ngutucui ndyca'an 'in ni.

19 Chin' ti se'en ti' mda'an ni, na'an ni 'in Jacobo lo'o Xuhua ta'a ngula, sne' Zebedeo, ngui'ni chu'hue quitan 'in ni' yca na'an can'.

20 Cui' braa can' msi'ya ni 'in, lo ngala' tun 'in Zebedeo sti lo'o msu 'in ni' yca na'an can', lo ngutucui ndyca'an 'in ni.

Ndyca sca nu ntsu'hui cui'in xña'an 'in

21 Rcan' mdiyaa ne' quichen Capernaum, lo tsan nu nxtnan' ne' judio nguiten Jesus se'en ngui'ni tnu ne' 'in Ndiose, lo ngulu'u ni 'in ne'.

22 Lyee 'a yuhue ri' ne' 'in ni siyana ndlu'u ni na'an ndyca ri' sca nu ndia cha' cuiya' 'in, lo tsi'i na'an ndlu'u ne' escriba.

23 Lja can' nda'an sca nu ntsu'hui cui'in xna'an 'in, lo yucui' cueen:

24 Jesus Nazaret, .ni na ndyca ri' cu'ni lo'o hua? .Ta na ljan siyana cuijlyo 'hua? Na' ndyu'huin lyoon ti ca lca, nu'huin lca yucui' ca nu mdo'o hui 'in Ndiose.

25 Una Jesus ngusun lo'o 'in cui'in xna'an can', lo nu juin ni: Seen tyi'in, ngula tun 'in ne' re.

26 Cui'in xna'an can' mscuin ti'in na 'in ne' xiya' ti, lo msi'ya yja cueen bra mdyo'o na 'in.

27 Lyigaa ne' yuhue ri' ne', nganicha' ta'a ne' lo ndyucui' ne': .Ni cha' lca cha' re? Xcui' cha' nu cui ti ndlu'u, hasta lo'o cui'in xna'an ndlo tnan 'in, lo nducua cha' 'in.

28 Lo ndla ti can' mdo'o yne cha' 'in ni sa tyucui se'en lca Galilea.

Nga'ni tyca Jesús 'in jyi'an laa Tyu

29 Na'aan mdyo'o Jesus se'en nguio' ti'in ne' can', nguiaa ni lo'o Jacobo lo'o Xuhua, lo mdiyaa se'en nducua na'an 'in Tyu lo'o Ndre.

30 Cui' braa ngujui nu nguitsa'' 'in ni siyana jyi'an laa Tyu ntsucua ti'i lo'o tique'.

31 Rcan' yaa ni se'en ntsucua ne', msni ni yaa' ne' lo mxtucui ni 'in ne'. Cui' braa mdyo'o tique' can' 'in ne', lo mdisnan nga'ni cuinta ne' 'in ni.

Nga'ni tyca Jesús quina'an nu ti'i bra ngüi'ya tla

32 Bra cua nguiaa tla, mdiya lo'o ne' lyigaa nu ti'i lo'o nu ntsu'hui cui'in xna'an 'in se'en ndun Jesus,

33 na'aan quichen ne' nguio' ti'in ne' tuna'an can'.

34 Jesus nga'ni tyca ni 'in quina'an nu ti'i lo'o lucuati loo quicha nu ntsu'hui 'in ne', ngulo ni cui'in xna'an nu ntsu'hui 'in ne', lo a mdaa ni cha' cuiya' tyucui' cui'in xna'an can' siyana jlyo ri' can' ti ca lca ni.

Mda'an yucui' Jesús cha' tsu'hue 'in Ndiose

35 Bra nde cua' llyan xaa, mdo'o Jesus nguiaa ni nde tu'hua quichen scati ni, can' yucui' ni lo'o Ndiose.

36 Tyu lo'o lyigaa la ta'a nda'an, mdo'o nguia nan 'in ni.

37 Bra nguija lyoo ni 'in ne', rcan' nu juin ne': Quina'an 'a nten nda'an nan 'in.

38 Lo nu juin ni 'in ne': Tsaan na scaxca la quichen nu ndi'in lucui' ti re, lo tyucuin' cha' tsu'hue 'in Ndiose, siyana can' tnan llyan.

39 Na'aan se'en lyi'ya loo Galilea mda'an yucui' ni cha' tsu'hue 'in Ndiose cuinta scaa se'en ngui'ni tnu ne' 'in Ndiose, a cuinta ngulo ni cui'in xna'an nu ntsu'hui 'in nten.

Bra ndyca sca nu ti'i lo'o quitso' yla

40 Yato'o sca tsan, tloo Jesus mdiyaa sca nu ti'i lo'o quitso' yla. Mdi'ya xtyin' lo yucui' 'tna lo'o ni: Si ndyca ri' lo cu'ni tyca 'yan.

41 Jesus ndyca 'tna ri' ni 'in, mxnii ni yaa' lo ngu'ni ca'an ni 'in, lo nu juin ni: Ndyca ran'. Quinu luhui lo'o quicha cua 'in.

42 Cui' braa ti nguilyijyi quicha can' 'in, lo ndyca.

43 Rcan' ngulo ni tnan 'in siyana quiaa, una tla cha' yucui' ni lo'o:

44 Na'an, xni cuinta siyana a tyucui' lo'o ni sca tucui cha' re. Tsaloo ti tsa se'en nducua laa lo culu'u 'in 'in ne' nu ndlo tnan ni' lyaa, taa sca loo mstan na'an nu ngulo Moise tnan, rcan' ca jylo ri' nten siyana cua' ndyca.

45 Una nu ndyca can' mdo'o nguiaa, mdo'o nguia yi'tsa 'in na'an nu ti cha' nu ncu 'in. Can' cha' a ncu 'a ti sten Jesus scaxca quichen, tsaloo ti se'en nu a ntsu'hui nten ndya'an ni, una ni ncuana'an ti ndyo'o nten scaxca quichen nda'an nan 'in ni.

MARCOS 2

Ndyca sca nu a ndyca tya'an

1 Sa mdijin tucua sna ti tsan, xiya' mxtucui Jesus nde quichen Capernaum. Ngune cueen cha' 'in ni na'aan sa tyucui quichen siyana cua' nguila ni la na'an.

2 Cui' na'an braa nguio' ti'in quina'an nten, mtsa'an tuna'an, lo Jesus ndlu'u ni cha' 'in Ndiose.

- 3 Rcan' jacua ne qui'yu mdiya lo'o sca nu ti'i nu cuti na'aan, siyana cu'ni tyca Jesus 'in.
- 4 Squi'ya nten quina'an can', a ncuca sten lo'o nu ti'i can' se'en ndun ni. Can' cha' ndyucuen lo'o ne' nde que na'an, can' msla sca se'en mdi'ya sti 'in nu ti'i can' tloo ni.
- 5 Bra na'an Jesus siyana lyee nguiana'an ri' 'in ni, rcan' nu juin ni 'in nu ti'i can': Snen', cua' nguten qui'ya 'in.
- 6 Lja can' nducua tucua sna ne' escriba, lo ngulucua ri' ne':
- 7 .Na'an 'ni tiee re ndyucui' ncuana'an? Na ndyucui' ca'an 'in Ndiose. .Ta tsi'i scati Ndiose ndyca 'in ni ntyen ni qui'ya?
- 8 Jesus cui' bra ngui'ya ni cuinta cha' nu ngulucua ri' ne', lo nu juin ni: .Ni cha' ndlucua rin' huan ncuana'an?
- 9 .Ni na'an cha' nu a tucui la tyucuin' lo'o nu ti'i re: Ta tyucuin' lo'o, cua' nguten qui'ya 'in, ta tyucuin', ti tun, lo xni qui'nan 'in lo quiaa?
- 10 Na'an huan, siyana ca jylo rin' huan siyana na', Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan, ndia cha' cuiya' 'yan cuityen qui'ya 'in nten loo chelyuu re. (Rcan' nu juin ni 'in nu ti'i can'):
- 11 Na' tyucuin' lo'o, ti tun lo xni qui'nan 'in, lo quiaa se'en ndi'in.
- 12 Cui' braa mditun, msni qui'nan 'in, mdo'o nguiaa tloo na'an nten can'. Yuhue 'a ri' ne' lo nga'ni tnu ne' 'in Ndiose, lo nu juin ne': Nisiya' a lyiji na'an na cha' nu na'an na udio.

Msi'ya Jesús 'in Leví

- 13 Chun' nde'en can' mdo'o Jesus nguiaa ni nde tu'hua tiyu', ticui' ti na'an nducui ndyca'an nten 'in ni, lo ndlu'u ni 'in ne'.
- 14 Se'en nguiaa ni na'an ni 'in sca nu naa Levi, sne' Alfeo, nducua se'en nsu'hua lyiya' nten tni, lo nu juin ni 'in: Tyucui ndyca'an 'yan. Mditun lo ngutucui ndyca'an 'in ni.
- 15 Yato'o mdiyaa Jesus lo'o ta'a nda'an ni se'en ndi'in Levi, stu'hua ycu lo'o lyigaa la na'an nu nchini tni, a cuinta quina'an nu nducun' ta'a ndyucu ne', siyana quina'an 'a nten nducui ndyca'an ne' 'in Jesus.
- 16 Tucua sna ne' escriba lo'o ne' fariseo, bra na'an ne' siyana Jesus ndyucu ni lo'o xcui' nu nducun', lo nu juin ne' 'in ta'a nda'an ni: .Ni cha' ndyucu re lo'o nu nchini tni lo'o nu nducun'?
- 17 Ngune 'in Jesus cha' nu yucui' ne', lo nu juin ni 'in ne': Ne' nu lyee, a 'ni cha' rmiyu 'in ne', una nu ti'i, can' nu 'ni cha' 'in lo'o na. A lryan nan 'in nten nu cua' lca luhui, lryan squi'ya ne' nu nducui qui'ya.

Cha' 'in ne' nu ngui'ni ayuna

- 18 Ta'a nda'an Xuhua nga'ni ayuna, a cuinta lo'o ne' fariseo nga'ni ne' ncuana'an. Rcan' mdiyaa tucua sna nu nganicha' 'in Jesus: .Ni cha' nu ta'a mda'an Xuhua, lo'o nu ta'a mda'an ne' fariseo nga'ni ne' ayuna, lo ni cha' ta'a nda'an, a 'ni ncuana'an?
- 19 Nu juin Jesus 'in ne': Nten nu ndya'an se'en ndijyi cuilyo'o ne', .ta ca cu'ni can' ayuna lja ti' nducua nu ndijyi cuilyo'o can'? A ca 'in can' siyana ti' nducua sca se'en ti lo'o nu ndijyi cuilyo'o can'.
- 20 Una tiaa braa a quine cueen a nu ngujui cuilyo'o can', rcan' ca cu'ni can' ayuna.
- 21 A tucui nu nxcuan su'hua sca te' nu cua' cula lo'o sa yu'hue te' tiji, siyana si cu'ni ne' ncuana'an, te' tiji can' xiya' na, lo sta na 'in te' cula can'. Lo se'en nu mda' can' lyee la xeen na.
- 22 A tucui nsu'hua vinu nu cui ti ni' sca cuijyin quijyin nu cua' cula, si cu'ni ne' ncuana'an, tyucuen vinu can' lo catsu quijyin can', quilu na lo jlyo quijyin can'. Can' cha' ntsu'hui cha' su'hua ne' vinu nu cui ti ni' sca cuijyin nu tiji.

Mstun ne' trigo tsan nu ntxtnan' ne'

- 23 Nu ncuca sca tsan tsan nu ntxtnan' ne' udio, mdijin Jesus lo'o ta'a nda'an ni sca loo jyaan se'en nducua trigo. Ta'a nda'an ni mdisnan mstun ne' trigo lo yucu 'in na.
- 24 Rcan' nu juin ne' fariseo 'in ni: Na'an, .ni cha' ngui'ni ta'a nda'an sca cha' nu a nga'an cha' cu'ni na tsan nu ntxtnan' na?
- 25 Una mxucuen ni 'in ne': .Ta na a lyiji tyucuin' huan quityi cha' 'in David bra nguite' ri' lo'o ta'a mda'an?
- 26 Cui' bra ngulo Abiatar tnan ni' lyaa, nguiten David lo yucu quijaxtlya nu cua' ndi'in lo'o cha' 'in Ndiose, lo ndaa na 'in ta'a nda'an, lo tsaloo ti nu ndlo tnan ni' lyaa nga'an cha' 'in cu 'in na.
- 27 Ti' nu juin la ni 'in ne': Tsaan nu ntxtnan' ne', ndaa Ndiose 'in na siyana cu'ni tsu'hue na 'in nten, lo tsi'i tsan can' culo na tnan 'in ne'.
- 28 Can' cha' lo'o tsan nu ntxtnan' ne', na' Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan, lcan X'na na.

MARCOS 3

Sca ne' qui'yu nu ngüityi sca tsu' yaa'

- 1 Xiya' yato'o nguiten Jesus se'en ngui'ni tnu ne' 'in Ndiose, can' ntsu'hui sca nu nguityi sca tsu' yaa'.
- 2 Lo nsni ne' cuinta 'in Jesus si ta cu'ni tyca ni 'in ne' tsan nu ntxtnan' ne', siyana caja na'an su'hua ne' qui'ya 'in ni.
- 3 Rcan' nu juin Jesus 'in ne' nu bityi yaa' can': Titun lo caan la jlu'hue re.

4 Lo nu juin ni 'in nten can': .Ni tnan tsu'hue cu'ni na tsan nu ntxtnan' na, cha' tsu'hue, ta cha' nu a tsu'hue? .Culo laan na 'in nten, ta na taa cha' cuiya' caja ne'? A mxcuen ne' 'in ni.

5 Rcan' tsa mxna'an Jesus 'in ne', ti'i ntsu'hui tiee ni siyana ndijyin ya' tla carsya 'in ne', nu juin ni 'in nu ti'i can': Xnii yaa'. Cui' braa mxnii yaa', lo ndyca tsu'hue na 'in.

6 Rcan' mdo'o ne' fariseo, nguia cu'ni cuiya' ne' cha' lo'o tsalca nten 'in ree Herode, siyana cujui ne' 'in Jesus.

Ndyca nu ti'i tu'hua tiyu' Galilea

7 Una Jesus mdo'o ni nguiaa ni lo'o ta'a nda'an ni nde tu'hua tiyu' Galilea. Quina'an nten ngutucui ndyca'an 'in ni, ne' nu mdo'o se'en lyi'ya loo Galilea lo'o Judea,

8 lo'o quichen Jerusalen, lo'o se'en lca Idumea, lo'o xca tsu' tyucu tlyu Jordan mdo'o ne', lo'o se'en lyi'ya loo quichen Tiro lo'o Sidon mdo'o ne'. Quina'an 'a nten mda'an nan ne' 'in ni, siyana yna ne' cha' na'an cha' nu tnu ngui'ni ni.

9 Squi'ya nten quina'an can', ngulo Jesus tnan 'in ta'a nda'an ni, siyana xtyaa yca na'an nu ntsu'hui cha' sten ni siyana a sta su'hua ne' 'in ni.

10 Siyana quina'an 'a nu ti'i cua' nga'ni tyca ni, lyigaa la na'an nu ti'i can' nsta su'hua 'in ni siya cala' ne' 'in ni.

11 Nten nu ntsu'hui cui'in xna'an 'in, bra na'an ne' 'in Jesus, cui' bra ndi'ya xtyin' ne' tloo ni, nxi'ya cueen ne', lo ndyucui' ne': Nu'huin lca Sne' Ndiose.

12 Una Jesus tla cha' yucui' lo'o ne', siyana a tyucui' ne' ti ca lca ni.

Ngulosuhui Jesús 'in quita'a tityucua ta'a tya'an ni

13 Chun' nde'en can' ndyucuen Jesus sca loo qui'ya, msi'ya ni 'in tsalca nu ncuca ri' ni, lo nguio' ti'in tloo ni.

14 Rcan' ngulosuhui ni 'in quita'a tityucua nu ta'a tya'an ca ni lyigaa braa, nu ca'an tnan ni tyucui' cha' tsu'hue 'in Ndiose.

15 Mdaa ni cha' cuiya' 'in ne' siyana ca culo cui'in xna'an nu ntsu'hui 'in nten, lo ca cu'ni tyca 'in nu ti'i.

16 Nde nu ngulosuhui ni: Simun, nu mxtya ni nii ca naa Tyu,

17 Jacobo, sne' Zebedeo, lo'o Xuhua ta'a ngula, tyucuaa can' mxtya ni nii, Boanerges, lo cha' re ndyca ri' tyucui', sne' ti'yu,

18 Ndre, Lpe, Bartolome, Mateo, Tuma, lo'o Jacobo, sne' Alfeo, Tadeo, lo'o Simun nu ntsu'hui cha' 'in ne' cananista,

19 lo'o Juda Iscariote nu mdyaa 'in Jesus. Rcan' mxtucui ne' la na'an.

Yucui' ca'an ne' 'in Espíritu

- 20 Lo xiya' nguio' ti'in quina'an nten se'en ndi'in ne', ni nu cu ne' a ngujui 'a braa.
- 21 Bra yna nten cuityi 'in Jesus cha' can', cui' bra mdo'o ne' nguia 'ya ne' 'in ni, siyana cua' ndyucui' nten siyana lcu' ni.
- 22 Lja can' ntsu'hui ne' escriba nu mdo'o quichen Jerusalen, ndyucui' ne' siyana Jesus ntsu'hui x'na cui'in xna'an 'in ni nu naa Beelzebu, lo lo'o cha' cuiya' 'in can' ndlo ni cui'in xna'an nu ntsu'hui 'in nten.
- 23 Rcan' msi'ya ni 'in ne' escriba, lo mdisnan yucui' ni scaxca cha' lo'o ne': .Ni na'an ra ca 'in Ne' xna'an culo 'in ticuii'?
- 24 Cui' ncuana'an se'en nducua lo'o ne' cha' cuiya', si a sca cha' ti 'in ne', a ca ca stu'hua cha' 'in ne'.
- 25 Ticui' ncuana'an lo'o nten nu ndi'in sca na'an, si a sca cha' ti 'in can', a ca ca stu'hua cha' 'in ne'.
- 26 Cuana'an Ne' xna'an, si nsuun can' lo'o ticuii', si a sca cha' ti 'in, a ca ca stu'hua cha' 'in can', tsato'o tsatii tuhue cha' 'in.
- 27 A cuinta, a tucui nu ca sten na'an 'in sca nu ngula ri' lo cu'ni cuna 'in ne', si tsi'i la nducua la scan' ne' 'in, la rcan' cui'ya ne' na nu ndi'in 'in.
- 28 Nu chin ni tyucuin' lo'on huan, lyigaa qui'ya nu ngui'ni ne', lo'o lyigaa yuhue' nu ndyucui' ne', ti' cu'ni Ndiose cha' tlyu ri' 'in ne',
- 29 una nu nducua yuhue' 'in Espiritu nu Luhui 'in Ndiose, a cu'ni a Ndiose cha' tlyu ri' 'in can', siyana nducui ndyca'an yuhue' 'in can' sa tyucui braa.
- 30 Nu juin Jesus ncuana'an, siyana ne' escriba ndyucui' ne': Cui'in xna'an ntsu'hui 'in ni.

Bra mda'an nan jyi'an Jesús 'in ni

- 31 Lja rcan' mdiyaa jyi'an Jesus lo'o ta'a ngula ni tuna'an can', lo ngulo tnan 'in ne' siyana xi'ya ne' 'in ni.
- 32 Nten nu ta'a nducua ni can' nu juin 'in ni: Tuna'an cua mdiyaan jyi'an lo'o ta'a ngula, lo nan 'in.
- 33 Mxcuen ni 'in ne': .Ti ca lca jyi'an, lo ti lca ta'a ngulan?
- 34 Ca tyi'iin mxna'an ni, lo nu juin ni: Nde nu lca jyi'an lo'o ta'a ngulan,
- 35 siyana lyigaa nu nducua cha' nu ndyucui' Ndiose, can' nu lca ta'an lo can' nu lca jyi'an.

MARCOS 4

Cha' 'in ne' nu ndya si'yu

- 1 Xiya' mdisnan ngulu'u Jesus 'in nten tu'hua tiyu' can'. Lo squi'ya nten quina'an can' ndi tucua ni ni' yca na'an. Lyigaa nten can' nguio' ti'in ne' tu'hua tiyu' can'.
- 2 Quina'an 'a cha' ngulu'u ni 'in ne' lo'o scaxca cha' nu yucui' ni, lo ndena'an ndyucui' ni:
- 3 Quine 'huan cha' re: Nu ncua sca tsan mdo'o sca ne' qui'yu, nguia yta si'yu trigo.
- 4 Se'en msne 'in na nguilu chin' na tu'hua tucuiin, cui' bra ti yaan quini ycu 'in na.
- 5 Tichin' si'yu can' nguilu na sca se'en nu chin' ti yuu nducua loo quee. Ndla mducua na siyana chin' ti yuu ndyucun ti'in 'na.
- 6 Bra mdisnan ngu'ni tique' cuaan 'in na cui' bra nguinan' na, lo nguityi na siyana a ngui'ya suun tsu'hue na.
- 7 Tichin' si'yu can' nguilu na sca se'en nducua yca quiche'. Ndla la ylu yca quiche' can', lo a mdaa na calu trigo can'.
- 8 Lo tichin' na nguilu na loo yuu tsu'hue, tsu'hue 'a ylu na lo ncua tnan na. Ntsu'hui na can' mdaa na cla tyii si'yu scati loo na, ntsu'hui na nu mdaa sna yla si'yu, lo ntsu'hui nu ndaa sca cientu na scati loo na.
- 9 Rcan' nu juin ni 'in ne': Lyigaa nu ngune 'in cha' nu yucuin', cu'ni cuinta 'in na.
- 10 Bra cua' nguinu tun ni lo'o tityucua nu ta'a nda'an ni, lo'o tyucua xnan nu ndun lucui' ti can', nganicha' 'in ni, ni cha' ndyca ri' tyucui' cha' nu yucui' ni can'.
- 11 Lo nu juin ni 'in ne': Cha' nu ntsu'hui catsi' 'in Ndiose tsana'an ndlo ni tnan, cua' ndaa ni cha' cuiya' 'huan siyana qui'yan huan cuinta cha' re. Una lyigaa la na'an nten xcui' cha' nu ntsu'hui ndyucun ndyucuin' lo'o ne'.
- 12 —Siya' lyee la na'an ne' lo a ca tycan' 'in ne', nisiya lyee la nee 'in ne' lo a qui'ya ne' cuinta, siyana a quinan ne' 'in Ndiose, lo ni a caten qui'ya 'in ne'—.
- 13 Lo nu juin Jesus 'in ne': .Ta na a ngui'yan huan cuinta cha' nu yucuin' can'? .Ni xnu ca lyigaa la na'an cha' nu yucuin'?
- 14 nu ndya si'yu trigo can', ndyca ri' ne' na'an ndyca ri' nu ndyucui' cha' tsu'hue 'in Ndiose.
- 15 Si'yu trigo nu nguilu tu'hua tucuiin can', lca na na'an cha' 'in nten nu ne 'in cha' tsu'hue 'in Ndiose. Cui' braa ndya'an Ne' xna'an lo ndlyoo cha' tsu'hue nu cua' ntsu'hui ni' carsya 'in ne'.
- 16 Si'yu nu nguilu loo yuu nu lti ti tu'hua nducua loo quee can', lca na na'an cha' 'in nten nu ne 'in cha' tsu'hue 'in Ndiose, tsu'hue ntsu'hui tiee ne' ndyucuan xu'hue ne' 'in na.
- 17 Una a ngui'ya suun tsu'hue na ni' carsya 'in ne', sti'i ti ndaa loo ne', lo lo'o scaxca cha' nu ndijyin ne' lo'o cha' 'in Ndiose, cui' bra ndyo'o tsu' ne'.

18 Si'yu nu nguilu se'en nducua yca quiche' can', ndyca ri' 'na na'an cha' 'in nten nu ne 'in cha' tsu'hue 'in Ndiose.

19 Una lo'o scaxca cha' nu ndyca loo chelyuu re, cha' nxquee' cha' cuilyiya', lo nxcui ri' ne' scaxca la cha', can' nu ndujui su'hua cha' tsu'hue nu cua' ntsu'hui ni' carsya 'in ne', lo a ndijyi 'a na'an qui'ni na.

20 Una si'yu nu nguilu loo yuu tsu'hue can', ndyca ri' 'na na'an cha' 'in nten nu ne 'in cha' tsu'hue 'in Ndiose, ndyucuan xu'hue ne' 'in na, lo tsu'hue ndyca tnan na: Ntsu'hui ne' nu ndyo'o cla tyi si'yu loo, ntsu'hui nu ndyo'o sna yla na 'in, a cuinta ntsu'hui ne' nu ndyo'o sca cientu na loo.

A sca cha' ta a tyo'o scua yla

21 Nde xca cha' yucui' ni: A tucui nu nguiten lo'o sca quii' ndyiquin, lo nde tucun ti'in 'in na ni' cuiya' milya, ta la ni' qui'nan, siyana xtya ne' 'in na sca se'en cuaan siyana chu'hui xaa na.

22 Ticui' ncuana'an lo'o sca cha' nu ndyca buna ti, a ca cha' a quine cha' 'in na, ta lo'o sca cha' nu ndyca catsi' ti, a ndijyin cha' tyo'o scua yla na.

23 Lyigaa nu ne 'in cha' nu ndyucuin', cu'ni cuinta 'in na.

24 Lo ti' nu juin la ni: Quine 'huan cha' re: Cua' na'an cuiya' nu ndaan huan, ncuana'an cuiya' caja nu taa 'huan, lo hasta nde lyee la caja na 'huan.

25 Siyana nten nu cua' ngujui cha' tsu'hue 'in, nde lyee la caja cha' tsu'hue can' 'in, una sca nten nu a ndia cha' tsu'hue 'in, lo'o chin' cha' nu nducua tloo can', caja nu culaa na 'in.

Cha' 'in sca si'yu nu ndya ne'

26 Lo ti' nu juin la ni: Lo'o cha' re ca jlyo rin' huan na'an ntsu'hui cha' culo Ndiose tnan 'in nten. Nguaaa cha' re tsana'an ndyca ri' ne' nu ndya sca si'yu.

27 Ndiyya' lo nguitucui, ncuana'an ndijin tsan 'in ne', lja rcan' nducua si'yu can', lo a jlyo ri' na'an nguia nguilu na.

28 Cha' 'in ti na ndyo'o tucua na loo yuu: Lo nducua lca' na, rcan' ndyo'o juun na, la rcan' ndyo'o tucua si'yu loo na can'.

29 Bra cua' ngula na, nxo' ne' 'in na siyana cua' mdiyaa braa 'in na.

Cha' 'in si'yu mostaza

30 Nde xca cha' nu ti' yucui' ni: .Ni na'an ra cha' ca xtyaan na siyana ca qui'yan na cuinta na'an ntsu'hui cha' culo Ndiose tnan 'in nten?

31 Nguaaa cha' can' tsana'an cha' 'in si'yu mostaza, si'yu nu suhue lati nu ndya nten.

32 Una bra cua' nguita na, tnu lati ndlyu na que lyigaa loo quixin' nu ndya ne', tnu ndlyu stan' na lo hasta lo'o quini ndyucua sni' 'in lja na.

Scaxca cha' yucui' Jesús lo'o nten

- 33 Quina'an 'a cha' ti' yucui' la ni lo'o nten can', cua' na'aan ndi'ya ne' cuinta 'in na.
- 34 Scaxca cha' yucui' ni lo'o nten can', una xca ya' nguilyo scua yla ni cha' can' lo'o ta'a nda'an ni.

Nga'ni Jesús cha' ngüilyiji quio cui'in

- 35 Bra ngusiin tsan can', nu juin Jesus 'in ta'a nda'an ni: Tyijyin xi'yun na xca tsu' tiyu' re.
- 36 Rcan' msla' ta'a ni lo'o nten can', lo ta'a nda'an ni nguia lo'o ni ni' yca na'an, lo'o lyigaa la na'an yca na'an can' ta'a nguiaa ne'.
- 37 Mdisnan ncuca cui'in lyee ya', cui' na'an braa lo'o tiyu' can' mdisnan nguitsa na, ncuca cha' cha'an yu'hui tyi'a ni' yca na'an can'.
- 38 Una Jesus ngui'ya scala ni nde chun' la yca na'an can', ntsucua 'ni quee ni lo'o sca te'. ta'a nda'an ni nguilyoo scala ni, lo nu juin: Mistro, .ta a nduhue ri' cua' quityin' yu'huin tin na?
- 39 Rcan' mditun Jesus lo ngusun lo'o ni 'in cui'in can', lo yucui' ni lo'o tiyu' can': Seen tyi'in. Cui' braa nguilyiji cui'in can', lo'o tiyu' can' ncuca tiin na.
- 40 Lo nu juin ni 'in ta'a nda'an ni: .Ni cha' lyee 'a nguitsen huan? .Ta na a nguiana'an rin' huan 'yan?
- 41 Una ta'a nda'an ni scana'an ti ndi'in ytsen, lo scaxca nicha' ta'a, lo ndyucui': .Ti ca lca ni re, ni cha' hasta cui'in lo'o tyi'a, lo tucua cha' ndyucui' ni?

MARCOS 5

Cha' 'in ne' Gadara

- 1 Rcan' mdiyaa ne' xca tsu' tiyu' can' se'en lca loo yuu 'in ne' Gadara.
- 2 Na'aan mdyo'o Jesus ni' yca na'an can', mdiyaa sca nu lcu' tloo ni nu mdo'o ni' lyo'o se'en nguitsi' nten, lo ntsu'hui cui'in xna'an 'in.
- 3 Can' nda'an lyigaa braa, lo a tucui nu ndyca tyun tloo, ni lo'o cadena lo a ndyca scan' ne' 'in,
- 4 siyana tyun 'a ya' ndyca' quiya' lo'o yaa' lo'o cadena, lo cui' bra nsi'yu 'in na, a tucui nu ncuca 'in lo'o.
- 5 Tla lo titsan nda'an nsi'ya yja loo qui'ya lo'o se'en lca tucuaa, lo ndyujui chaa 'in lo'o quee.
- 6 Ti' tiju' ndun bra na'an 'in Jesus, msnan ya ya te'en 'in ni, lo mdyi'ya xtyin' tloo ni.

- 7 Yucui' cueen lo'o ni: Jesus, Sne' Ndiose, ni nu tlyu lati nu nducua ni' cuaan, .ni cha' ngui'ni lyo'o 'yan? Na' jnan sca cha' tsu'hue 'in tloo Ndiose siyana a taa ndi'i 'yan.
- 8 Nu juin ncuana'an siyana Jesus cua' ndyucui' ni: Cui'in xna'an, ngala tun 'in ne' re siya' ti.
- 9 Nganicha' ni 'in: .Ni na'an naa? Lo mxcuen 'in ni: Legion naa, siyana quina'an 'a hua.
- 10 Lyee 'a mjnan cui'in xna'an can' cha' tsu'hue 'in ni, siyana a culo tsu' ni 'in tijyu' la.
- 11 Lcui' ti sca loo qui'ya, quina'an 'a cuhue' nda'an nan ycu 'in.
- 12 Lo lyigaa cui'in xna'an can' mjnan cha' tsu'hue 'in ni, lo nu juin Taa cha' cuiya' sten hua 'in cuhue' cua.
- 13 Cui' braa ndaa Jesus cha' cuiya', cui' na'an braa mdyo'o cui'in xna'an can' 'in ne', lo nguiten 'in cuhue' can'. Cuhue' can' ndiyaa 'in tsa tucua mii 'in, lo lyigaa 'in mdo'o 'in msna 'in, lo mxtyu tloo 'in loo tiyu' can' lo ngujui 'in.
- 14 Nu na'an seen cuhue' can' msnan, lo nguitsa' 'in nten lyigaa se'en mdijin, ni' quixin' lo'o loo quichen, na'an cha' nu yato'o, cui' bra ya na'an ne' ni na ndyca.
- 15 Bra mdiyaa ne' se'en nducua Jesus, na'an ne' 'in nu yu'hui quina'an cui'in xna'an 'in can', nducua lo tyucui cha' tiaa 'in ne', ngxen sca te', lo lyee ytsen ne'.
- 16 Nu na'an lyigaa cha' nu yato'o can', ndaa rsuun lo'o nten nu ndiyaa can', cha' 'in ne' nu yu'hui cui'in xna'an 'in can', lo'o cha' 'in cuhue' can'.
- 17 Rcan' scaxca ne' mjnan ne' cha' tsu'hue 'in Jesus siyana tyo'o ni se'en can'.
- 18 Bra cua' nguiten Jesus ni' yca na'an can', lo nu yu'hui cui'in xna'an 'in can' mjnan cha' tsu'hue 'in ni, si ca tsa lo'o ni.
- 19 Una Jesus a mdaa ni cha' cuiya', lo nu juin ni 'in: Quiaa se'en ndi'in, lo quitsa' 'in lyigaa nten ni na'an cha' tsu'hue nga'ni Ndiose lo'o, lo ndyca 'tna ri' ni 'in.
- 20 Rcan' nguia yitsa' 'in nten nu ndi'in scaxca quichen se'en lyi'ya loo Decapolis, na'an cha' tsu'hue nu nga'ni Jesus lo'o, lo lyigaa ne' yuhue ri' ne'.

Cha' 'in sñe' Jairo lo'o nu yla' ste' Jesús

- 21 Xiya' mdijin xi'yu Jesus lo'o yca na'an xca tsu' tiyu' can', lo mdisnan nguio' ti'in quina'an nten se'en ndun ni.
- 22 Can' mdiyaa sca nu naa Jairo, sca nu ndlo tnan se'en 'ni tnu ne' judio 'in Ndiose, bra na'an 'in ni mdi'ya xtyin' tloo ni.
- 23 Lyee mjnan 'in ni lo ndyucui': Cua' caja ti sca snen'. Cu'ni cha' tsu'hue tsa se'en ntsu'cua, lo xtyaa' yaa' 'in lo tyca.

- 24 Rcan' mdo'o ni nguiaa ni lo'o, lo quina'an 'a nten ngutucui ndyca'an 'in ni, hasta nsta su'hua ta'a ne' lo'o ni.
- 25 Lja nten can' nguia sca ne' cuna'an, nu cua' ntsu'hui tityucua yjan ti'i lo'o quicha nguilu tne.
- 26 Lyee 'a cua' mdijin ne' yaa' jo'o, a cuinta cua' nguilyijyi ne' na'aan tni nu su 'in ne', lo a sca cuinta yu'hui 'in ne', cui' nu nde lyee la ti'i ne'.
- 27 Bra yna ne' cha' 'in Jesus, cui' bra yaan ne' nde chun' ni lja nten quina'an can', lo yla' ne' ste' ni,
- 28 siyana ngulucua ri' ne': Nisiya loo ste' ti ni calan', lo tycan.
- 29 Cui' na'an braa nguilyijyi ylu tne can' 'in ne', lo ngui ri' ne' siyana ndyca ne'.
- 30 Cui' braa ngui'ya Jesus cuinta siyana lo'o cha' cuiya' 'in ni ndyca sca nu yla' 'in ni, lo mxtun ni nganicha' ni 'in nten can', si ti ca yla' ste' ni.
- 31 Ta'a nda'an ni nu juin 'in ni: Na'an snu na'an quina'an nten re nsta su'hua 'in, lo ti' nicha', ti ca nu yla' 'in.
- 32 Una Jesus ca tyi'iin mxna'an ni si ti ca yla' 'in ni.
- 33 Ne' cuna'an can' ngui'ya ne' cuinta na'an cha' nu yato'o 'in ne', mdisanan ndyucuan ne' siyana lyee ytsen ne', lo mdyi'ya xtyin' ne' tloo ni, lo nguitsa' ne' 'in ni na'aan cha' nu yato'o 'in ne'.
- 34 Lo nu juin ni 'in ne' cuna'an can': Snen', cua' ndyca siyana yana'an ri' 'yan. Quia lya lo quinu luhui, a sca la cha' chu'hui tiee.
- 35 Can' cha' ti' ndun yucui' ni, bra mdiyaa tucua sna nu mdo'o la na'an 'in ne' nu ndlo ca tnan can', lo nu juin: Cua' ngujui sne'. .Ni cha' ti' ndaa cha' nsin' ri' 'in ni re?
- 36 Ngune 'in Jesus cha' nu yucui' ne', lo nu juin ni 'in ne' nu ndlo tnan can': A cutsen, tsaloo ti tsana'an ri'.
- 37 A ndaa ni ya' tyucui ndyca'an quina'an la nten 'in ni, Tyu ti, lo'o Jacobo, lo'o Xuhua ta'a ngula Jacobo, ya lo'o ni.
- 38 Bra mdiyaa ni se'en ndi'in ne' nu ndlo tnan can', na'an ni siyana quina'an 'a nten cua' ndi'in can', lo ndi'in yna ne'.
- 39 Na'aan nguiten ni na'an can', nu juin ni 'in nten can': .Ni cha' lyee 'a nguinan huan? Cuhui' cua, tsi'i na ngujui cui', na lja' ti cui'.
- 40 Rcan' mstyliyo'o ne' 'in ni. Nga'ni ni cha' mdo'o ne' nde chun' na'an, sti ti cui' lo'o jyi'an cui', lo'o ta'a nda'an ti ni, nguiten lo'o ni la se'en ntsu'cua cuhui' can'.
- 41 Msni ni yaa' cui', lo nu juin ni 'in lo'o cha' nu ndyucui' ni: Talita cumi. Cha' re ndyca ri' tyucui': Maa, lo ta tyucuin', quitucui.

42 Cui' braa nguitucui cui' lo mdisnan mda'an cui'. Lo cua' ntsu'hui cui' tityucua yjan. Lye 'a yuhue ri' ne' na'an cha' nu ncuca can'.

43 Una lyee 'a mjnan ni 'in ne', siyana a tyucui' ne' lo'o ni sca tucui cha' nu ncuca, lo ngulo ni tnan siyana taa ne' na cu cui'.

MARCOS 6

Bra nguila Jesús quichen Nazaret

1 Rcan' mdo'o Jesus nguiaa ni lo'o ta'a nda'an ni nde quichen tyi ni.

2 Bra mdiyaa tsan nu nxtnan' ne', mdisnan ngulu'u ni 'in nten ndi'in se'en ngui'ni tnu ne' 'in Ndiose. Quina'an 'a nten can' ngune 'in ne' cha' nu ndlu'u Jesus, nduhue ri' ne' 'in ni, lo ndyucui' ne': .La ngulo re cha' nu ndyucui'? .La ngujui cha' tiaa re 'in, lo ndyca 'ni scaxca cha' nu tnu?

3 .Ta tsi'i cuityi ca' lca re, cui' sne' Maria? .Ta tsi'i Jacobo, See, Juda lo'o Simun lca ta'a ngula? .Ta tsi'i lyigaa nu cuna'an ta'a ndi'in lo'on na quichen re? Can' cha' a tsu'hue lca tiee ne' lo'o ni.

4 Nu juin Jesus 'in nten can': Sca nu nxiyucui' Ndiose 'in, xca quichen ndijyi nu ndyucuan xu'hue 'in, una quichen tyi, ta lja nten cuityi 'in, ta la se'en ndi'in, a ndijyi nu tyucuan xu'hue 'in.

5 A ngujui na'an cu'ni Jesus quina'an la cha' nu tnu quichen tyi ni, siyana tucua sna ti nu ti'i nga'ni tyca ni, bra mxtya ni yaa' ni 'in.

6 Nduhue 'a ri' ni 'in ta'a quichen tyi ni siyana a nguiana'an ri' ne' 'in ni. Rcan' mdo'o Jesus, nguiaa ni scaxca quichen suhue ti nu ndi'in lucui' ti can', lo ngulu'u ni 'in ne'.

Bra nga'an tñan Jesús 'in tityucua ta'a mda'an ni

7 Rcan' msi'ya ni 'in quita'a tityucua ta'a nda'an ca ni, lo cuinta tucua ti nga'an tnan ni 'in tsa scaxca quichen, mdaa ni cha' cuiya' culo cui'in xna'an nu ntsu'hui 'in nten.

8 Ngulo ni tnan 'in ne' siyana ni sca na lo a cui'ya, yca scaan ti, ni a cui'ya cuijyin, ni na nu cu, ni tni lo a cui'ya,

9 tsaloo ti quina lo'o ste' nu lcu' ti.

10 Rcan' nu juin ni 'in ne': Bra tiyaan huan sca quichen, si ntsu'hui nu taa se'en ndi'in quinu huan, can' tyi'in huan laja nu tya'an huan quichen can'.

11 Si nde'en se'en a tyucuan xu'hue ne' 'huan, ni a quine 'in ne' cha' nu tyucuin' huan, tyo'on huan can' lo scuin huan yuu quiyan' huan, lo quinu cuinta 'in ne' si ntsu'hui la cha' caan 'in ne'. Nu chin ni tyucuin' lo'on huan, nten ndi'in quichen can', lyee la tyijyin ne' ndi'i que na'an ntsu'hui cha' tyijyin ne' Sodoma lo'o Gomorra, bra cu'ni cuiya' Ndiose cha' 'in nten chelyuu.

- 12 Rcan' mdo'o nguiaa, lo yucui' lo'o nten siyana xtun ri' ne' qui'ya ngui'ni ne'.
- 13 Ngulo ne' quina'an cui'in xna'an nu ntsu'hui 'in nten, a cuinta quina'an nu ti'i mxta'an ceite 'in, lo ndyca.

Bra ngujui Xuhua nu mducua tya 'in nten

- 14 Nu lca ree Herode yna cha' 'in Jesus, siyana cua' ngune cueen cha' 'in ni sa tyucui se'en can'. Ndena'an ndyucui' cha' 'in ni: Xuhua nu mducua tya 'in nten cua' mdyo'o qui'u, can' cha' ndyca 'ni cha' nu tnu.
- 15 Ntsu'hui xca nu ndyucui': Elia lca re. Ntsu'hui xca nu ndyucui': Cui' sca nu nxiyucui' Ndiose 'in lca, tsana'an mxiyucui' ni 'in scaxca la tucui ti s'ni.
- 16 Bra yna Herode cha' can', nu juin: Cui' Xuhua nu ngulon tnan xi'yu yni can' lca re, lo ri nii cua' mdyo'o qui'u.
- 17 Yucui' ca Herode ngulo tnan siyana quinu Xuhua can', scan' lo'o cadena lo tsaan'an tyucuan. Nga'ni ncuana'an squi'ya sca ne' cuna'an nu naa Herodia, cuilyo'o Lpe ta'a ngula, yato'o ngulaa Herode 'in ne' lo mdi'in lo'o ne'.
- 18 Xuhua can' ndyucui' lo'o Herode siyana a tsu'hue tyi'in lo'o cuna'an 'in ta'a.
- 19 Can' cha' lyee la nguiten cha' nsin' ri' tiee ne' cuna'an can', lo nan ne' na'an nu cujui ne' 'in Xuhua, una a ngujui na'an 'in,
- 20 siyana Herode ntsu'hui sca cha' chen' 'in tloo Xuhua can', jlyo ri' siyana lca can' sca nten nu lni ndi'in cha' 'in, nu ntsu'hui sca chelyuu nu luhui tloo Ndiose, can' cha' mxni cuinta siyana a sca ca 'in. bra nu ngune 'in cha' nu ndyucui' Xuhua can', lyee nsu'hua cha' tiee.
- 21 Una mdiyaa tsan nu ndyuhui ta ne' cuna'an can', cui' tsan nu ngui'ya ta'a nii Herode, nga'ni sca ta'a. Msi'ya 'in lyigaa ta'a lca tnan nu ndun loo lati, lo'o x'na sundaru, lo'o nu ndun loo lati ndi'in se'en lyi'ya loo Galilea.
- 22 Lja ndyca ta'a can' nguiten ne' cuna'an sne' Herodia lo yla quiya' tloo ree Herode can', mdiyaa 'a ri' lo'o lyigaa ta'a nducua na'an yla quiya' ne' cuna'an can'. Rcan' nu juin 'in ne' cuna'an can': Jnan na nu ndyca ri', lo na' taan 'na 'in.
- 23 Nga'ni ti'ya 'in Ndiose bra nu juin 'in ne': Jnan na nu ndyca ri', lo a 'ni cha' nisiya tsa jlu'hue la cha' cuilyiya' nu ndi'in 'yan, lo taan 'na 'in.
- 24 Mdo'o ne' cuna'an can', nguia nicha' 'in jyi'an, lo nu juin: .Ni na jnan 'in ree? Cui' braa mxcuen jyi'an: Jnan que Xuhua nu nducua tya 'in nten.
- 25 Ndla ti nguiten ne' cuna'an can' se'en nducua ree can', lo nu juin Ri nii ndyca ran' sca qui'nan se'en ntsu'hui que Xuhua nu nducua tya 'in nten.
- 26 Ngunu'un 'a ri' ree, lo siyana cua' yucui' sca cha' nu lni ca tloo lyigaa ta'a nducua, a ngujui 'a na'an ti' cha'an cha' nu cua' yucui'.
- 27 Cui' braa ngulo tnan 'in sca sundaru 'in siyana quia 'ya ne' que Xuhua can'.

28 Yaa sundaru lo msi'yu yni Xuhua se'en ntsu'hui na'an tyucuan, yaan lo'o que can' ndi'in na sca ni' qui'nan, lo mdyaa 'in na 'in nu cuna'an can', lo nu cuna'an can' cua' mdyaa 'in na 'in jyi'an.

29 Ta'a mda'an Xuhua, bra yna cha' siyana cua' ngujui, ya ngui'ya' 'in, lo ya ngatsi' 'in.

Mxcu Jesús 'in ca'yu mii ne' qui'yu

30 Rcan' nguila ta'a nda'an ca Jesus, lo nguitsa' 'in ni lyigaa na'an nu nga'ni, lo'o na'an nu ngulu'u 'in nten se'en yaa.

31 Lo nu juin ni 'in ne': Tsan xtnan' na sca se'en yucuin' tin na. Nu juin ni ncuana'an siyana quina'an 'a nten nguia yaan ne' se'en nda'an ni, lo ni nu ti' cu ni, lo a ndijyi 'a braa.

32 Rcan' nguiten ni' ni' yca na'an, mdo'o ni nguiaa sca se'en yucui' ti ne'.

33 Una quina'an 'a nten na'an ne' bra mdo'o ni nguiaa ni, lo yu'hui lyoo ne' 'in ni, can' cha' scaxca quichen mdo'o ne' mda'an quiya' ti ne', lo la nducua la ne' mdiyaa ne' se'en ntsu'hui cha' tiyaa ni.

34 Bra mdyo'o Jesus ni' yca na'an can', na'an ni siyana quina'an 'a nten cua' nguio' ti'in can', lo ndyca 'tna ri' ni 'in ne' siyana ndi'in ne' na'an ndyca ri' slya' nu a ndia x'na. Lo quina'an 'a cha' ngulu'u ni 'in ne'.

35 Bra cua' ngusiin tsan can', mdiyaa ta'a nda'an ni tloo ni lo nu juin: Cua' ngusiin na, lo tijyu' nguinu quichen re.

36 Tsu'hue lati si tyucui' lo'o ne', tsa si'i ne' na nu cu ne', la nde nga'an nten ni' quixin' ta quichen suhue ti, siyana a nda'an lo'o ne' na nu cu ne'.

37 Mxcuen Jesus 'in: .Ni cha' a xcun huan 'in ne'? nu juin: .Ta ndyca ri' cuilyijyi hua tni tsana'an nu cu'ni na cana tucua cientu tsan, lo xi'i hua quijaxtlya nu cu ne' re?

38 Lo nu juin ni 'in ne': Cu'ni cuinta huan ni snu quijaxtlya nda'an lo'on huan. Bra na'an rcan' nu juin: Ca'yu ti quijaxtlya lo'o tucua ti cuila.

39 Ngulo ni tnan 'in ta'a nda'an ni siyana tyucui' lo'o nten can', siyana ti tucua ne' cuinta scaa lta ne' loo quii suhue ti can'.

40 Ndi tucua ne' cuinta scaa lta ne': Ntsu'hui se'en nducua cuinta cientu ne', lo xca se'en nducua ne' cuinta tu'hua tyi ne'.

41 Rcan' msni Jesus quita'a ca'yu quijaxtlya lo'o tyucua cuila can', mscuen ni tloo ni la ni' cuaan lo mdyaa ni xu'hue 'in Ndiose, msu'hue ni 'in na lo mdaa ni 'na 'in ta'a nda'an ni. Can' nu nditsa' 'in na 'in lyigaa nten can'. Cui' ncuana'an nga'ni ni lo'o tyucuaa cuila can'.

42 Lyigaa ne' yucu ne' hasta ngula' ri' ne'.

43 Lo ti' mxo' cha tityucua xcuhui quijaxtlya nu nguinu yucu ne' lo'o cuila can'.

44 Tsalca ne' qui'yu nu yucu quijaxtlya can' ndiyaa ca'yu mii.

Bra mda'an Jesús loo tyi'a

45 Cui' braa ngulo Jesus tnan 'in ta'a nda'an ni siyana sten ni' yca na'an, lo tyucua loo lo tyijyin xca tsu' tiyu' can' se'en ndi'in quichen Betsaida, lja nu ti' nsla' ta'a ni lo'o nten quina'an can'.

46 Bra cua' msla' ta'a ni lo'o nten can', ndyucuen ni sca loo qui'ya siyana tyucui' ni lo'o Ndiose.

47 Bra cua' ngui'ya tla can', cua' tiyaa ti yca na'an can' jlu'hue tiyu', una ti' ndun ni tu'hua tyi'a can' scati ni.

48 Na'an ni siyana cua' xtyi lo'o juersa ti nguiaa ta'a nda'an ni, squi'ya cui'in nu ljian loo na. Nde cua' ljian xaa mdo'o Jesus nguia ndyca'an ni 'in ne', mda'an quiya' ni loo tyi'a can', nga'ni ni cha' tyijyin lyo ni se'en nguiaa yca na'an can'.

49 Bra na'an ne' nda'an quiya' ti ni loo tyi'a can', msque' ri' siyana sca cuixee lca ni, lo msi'ya yja,

50 siyana lyigaa na'an 'in ni, lo lyee ytsen. Una cui' bra can' yucui' Jesus lo'o: Cu'ni tnu tteen huan siyana na' lcan, a cutsen huan.

51 Rcan' ndyucuen ni ni' yca na'an can', cui' bra nguilyijyi cui'in can', lo ndijyin ya' yuhue' ri'.

52 Ni a lyiji qui'ya cuinta, ni cha' ndyca ri' tyucui' bra msu'hue ni quijaxtlya nu ycu ne' can', siyana ti' ndyucun cha' tiaa 'in ne'.

Nga'ni tyca Jesús 'in ne' Genesaret

53 Bra cua' mdijin xi'yu loo tyi'a can', mdiyaa loo yuu Genesaret. Lo tu'hua tyi'a can' mscan' ca'an 'in yca na'an can'.

54 Na'aan mdyo'o ni' yca na'an can', cui' bra yu'hui lyoo nten can' 'in Jesus.

55 Msnan ne', nguia te'en ne' 'in nu ti'i sa tyucui se'en can', lo mdiya lo'o ne' 'in nu ntsu'cua loo qui'nan se'en nu ngune cha' mdiyaa ni.

56 Lo quichen suhue ti se'en nda'an ni, lo'o quichen tnu, ta se'en nga'an nten ni' quixin', ta tu'hua tucuiin se'en nu ntsu'hui cha' tyijyin ni, ndiya lo'o ne' 'in nu ti'i. Lo nu ti'i can' njnan cha' tsu'hue 'in ni, nisiya loo ste' ti ni taa ni cala' can', lo lyigaa nu yla' ste' ni ndyca.

MARCOS 7

Cha' cu' nu ntsu'hui ni' carsya 'in nten

1 Rcan' mdiya ti'in tucua sna ne' fariseo tloo Jesus, lo'o tyucua xnan ne' escriba nu mdo'o quichen Jerusalen.

- 2 Bra na'an ne' siyana ta'a nda'an Jesus ndyucu, lo a nguna' tsana'an nu ntsu'hui cha' 'in ne', mdaa ne' qui'ya lo'o cha' can'.
- 3 Siyana tsalca ne' fariseo lo'o lyigaa la na'an ne' judio, lye 'a nguia ndyca'an ne' lyigaa cha' nu mxnu scua nten cula 'in ne', lo a ndyucu ne' si tsi'i la nducua la naan' ne'.
- 4 Bra nguila ne' ndya'an ne' se'en ndyca quiya', a ndyucu ne' si a tsi'i la nducua la naan' ne'. A cuinta quina'an la cha' nu ti' nchu'hua se'en ne', na'an ndyca ri' scaxca loo na nu ndjyi'an ne', vasu, quitun', ta castyu tyucuan, a cuinta lo'o qui'nan.
- 5 Ne' fariseo lo'o ne' escriba nganicha' ne' 'in Jesus: .Ni cha' ra ta'a nda'an, a 'ni cuinta na'an cha' nu mxnu scua nten cula 'na, lo a naan' bra ndyucu.
- 6 Mxcuen ni 'in ne': 'Huan ne' nu a lni ndi'in cha' 'in, chin ni ca na'an cha' nu mxiyucui' Ndiose 'in Isaia cha' nu 'huan, bra nu juin: —Nten re 'ni tnu ne' 'yan lo'o tu'hua ti ne', una carsya 'in ne' tijyu' ndyca na.
- 7 Tyucua cha' ti ngui'ni tnu ne' 'yan, siyana cha' nu ndlu'u ne' lca na xcui' cha' nu ndlo ri' que ne', lo ndyucui' ne' siyana cha' 'in Ndiose lca na—.
- 8 Una nxnu huan nde chun' cha' nu ngulo Ndiose tnan, lo tsu'hue lati nguia ndyca'an huan cha' nu cua' ntsu'hui 'in nten, na'an ndyca ri' ndjyi'an huan scaxca loo na nu ndlyan' huan, ta quitun', ta vasu, a cuinta quina'an 'a cha' ti' nchu'hua se'en huan.
- 9 Ti' nu juin la ni 'in ne': 'Huan ndlo tsu' huan cha' nu ngulo Ndiose tnan, se'en nu tyun lo'o cha' nu cua' ntsu'hui 'huan.
- 10 Nde sca cha' nu yucui' Moise: —Cu'ni rsuun huan 'huan tloo stin huan lo'o jyi'an huan—, lo —nu tucua yuhue' 'in sti lo'o jyi'an tyo'o tnan caja can'—.
- 11 Una 'huan ndyucuin' huan cha' sca ne' qui'yu nu ndi'in na 'in, lo tsaloo tyucui' ti lo'o nten cula 'in, siyana na nu ndi'in 'in lca na Corban (cha' re ndyca ri' na ndyucui' na siyana cua' lca na sca loo mstan 'in Ndiose),
- 12 lo nguiato'o a ndaan huan cha' cuiya' ta yaa' ne' 'in nten cula 'in ne'.
- 13 Ncuana'an ndlo tsun' huan cha' 'in Ndiose, siyana tsa quinan huan lo'o cha' nu cua' ntsu'hui 'huan. Cui' ncuana'an 'ni huan lo'o scaxca la cha'.
- 14 Rcan' msi'ya Jesus 'in nten can', lo nu juin ni: Lyigaan huan quine 'huan, lo qui'yan huan cuinta cha' nu tyucuin'.
- 15 Tsi'i lo'o cha' ndyucu, ta can' cha' a luhui carsya 'in ne', siyana lo'o cha' nu ndyo'o ni' carsya 'in ne', can' nu ngui'ni cuu' 'in ne'.
- 16 Lyigaa nu nee 'in cha' re, qui'ya cuinta 'in na.

- 17 Rcan' mdo'o tsu' Jesus lo'o ta'a nda'an ni lja nten quina'an can', lo nguiten ni sca na'an, can' nganicha' ne' 'in ni, cha' nu yucui' ni can'.
- 18 Lo nu juin ni 'in ne': .Ta na lo'on huan ndyucun cha' tiyaa 'huan? .Ta na a ndi'ya huan cuinta siyana tsi'i lo'o cha' ndyucu, ndyca cuu' carsya 'in ne'?
- 19 Tsi'i ni' carsya 'in ne' ndya'an na nu ndyucu ne', siyana la ni' ne' nguiaa na lo ndijyin ti na. Lo cha' nu yucui' ni re ca jlyo ri' na siyana lyigaa loo na ca cu na.
- 20 Lo ti' nu juin la ni: Cha' nu ndyo'o ni' carsya 'in nten, can' na nu 'ni cuu' 'in ne'.
- 21 Siyana ni' carsya 'in ne' ndyo'o lyigaa cha' a tsu'hue, cha' nu nguiten yu'hui ne' lo'o cuilyo'o nten ta lo'o ne' yucui' ti, cha' nu ndujui ta'a ne',
- 22 cha' cuna, cha' cuilyiya', cha' a tsu'hue, cha' cuini, nu a jyu'u ri', cha' cuita'an ri', cha' nu ndyucui' ca'an ta'a ne', cha' siye', lo'o cha' nu 'ni ne' cua' na'an ti.
- 23 Lyigaa cha' re ndyo'o ni' carsya 'in ne', can' nu ngui'ni cuu' 'in ne'.

Cha' 'in ne' sirofenicia

- 24 Rcan' mdo'o Jesus nguiaa ni se'en lyi'ya loo quichen Tiro lo'o Sidon, can' nguiten ni sca na'an, ncuca ri' ni siyana a tucui nu ca jlyo ri' la mdiyaa ni, una a ncuca chu'hui catsi' ni.
- 25 Sca ne' cuna'an nu ntsu'hui cui'in xna'an 'in sne', bra yna ne' cha' siyana mdiyaa ni can', cui' bra mdiyaa ne' se'en ndun ni, lo mdi'ya xtyin' ne' tloo ni.
- 26 Lca ne' sca ne' griego ne' cuityi Sirofenicia, mjnan ne' cha' tsu'hue 'in ni siyana culo ni cui'in xna'an nu ntsu'hui 'in sne' ne'.
- 27 Una mxcuén Jesus 'in ne': Tyaa cha' cuiya' cu sne' nten la nducua la, siyana a ntsu'hui cha' taan na quijaxtlya nu ntsu'hui yaa' sne' ne', lo taan 'in na cu xni'.
- 28 Mxcuen ne' 'in ni: Chini 'huan Ni X'na hua, una lo'o xni' nda'an 'in ni' misa, nxo' ycu 'in na nu nslu nu suhue ti.
- 29 Rcan' nu juin Jesus 'in ne': Tsu'hue na'an nu yucui', quia lya, cui'in xna'an can' cua' mdyo'o 'in sne'.
- 30 Bra nguila ne' la se'en ndi'in ne', nguija lyoo ne' 'in sne' ne' ntsu'cua loo qui'nan, cua' mdyo'o cui'in xna'an can' 'in.

Bra ndyca sca nu cu'un nu a ndyca tyucui' tsu'hue

- 31 Rcan' mdo'o Jesus quichen Tiro can', mdijin ni quichen Sidon, lo bra cua' mdijin se'en lca Decapolis, rcan' nguila ni tu'hua tiyu' Galilea.
- 32 Can' mdiya lo'o ne' 'in sca nu cu'un nu a ndyca tyucui' tsu'hue se'en ndun Jesus, mjnan ne' cha' tsu'hue 'in ni siyana xtya ni yaa' ni 'in.
- 33 Lja nten can' mdo'o lo'o Jesus 'in ne' ntan ti, yojo' yaa' ni tu nscan, ngun siye' ni, lo yla' ni ltse',

34 rcan' mxna'an ni la ni' cuaan, lo xni'in 'a nguiaan ri' ni, lo nu juin ni 'in ne': Efata. Cha' re ndyca ri' na ndyucui' na: Quila na.

35 Cui' braa nguila tu nscan lo ndyca tsu'hue ltse', lo mdisnan yucui' tsu'hue.

36 Rcan' ngulo ni tnan 'in nten can' siyana a tyucui' ne' lo'o ni sca tucui cha' nu ncu. Una nisiya lyee la ngulo ni tnan 'in ne' siyana a tyucui' ne', nde lyee lati ngune ne' cha' can'.

37 Nten can' ndyijyin ya' yuhue ri' ne' 'in ni lo ndyucui' ne': Lyigaa cha' nu ngui'ni ni tsu'hue na, hasta lo'o nu cu'un lo ngui'ni ni cha' nguila tu nscan, nu a ndyca tyucui' lo 'ni ni cha' ndyucui'.

MARCOS 8

Mxcu Jesús jacua mii ne' qui'yu

1 Yato'o sca tsan nguio' ti'in quina'an 'a nten, lo a lo'o 'a na nu cu ne', rcan' msi'ya Jesus 'in ta'a nda'an ni, lo nu juin ni 'in:

2 'Tnan 'a ran' 'in nten re, siyana cua' ndyca sna tsan ndi'in ne' lo'on, lo a lo'o 'a na nu cu ne'.

3 Si culon tnan 'in ne' quiaa ne' se'en ndi'in ne', lo siyana a lo'o na cu ne', tyucu na'an ri' ne' tucuiin quiaa ne', siyana ntsu'hui ne' re tijyu' mdo'o ne'.

4 Ta'a nda'an ni mxcuen 'in ni: .Ni na'an ra cu'ni na siyana caja quijaxtlya nu cu ne' re, lo a tucui ndi'in nde?

5 Rcan' nganicha' ni 'in ne': .Ni snu quijaxtlya nda'an lo'on huan? Mxcuen 'in ni: Cati ti na.

6 Ngulo ni tnan 'in nten can' siyana ti tucua ne' lyuu. Msni ni quita'a cati quijaxtlya can', mdyaa ni xu'hue 'in Ndiose, msu'hue ni 'in na, lo mdaa ni na 'in ta'a nda'an ni, can' nu cua' nditsa' 'in na 'in lyigaa nten can'.

7 A cuinta nda'an lo'o tucua sna cuila suhue ti, ngulucuan ni 'in 'in, lo ngulo ni tnan 'in ne' siyana titsa ne' 'in na 'in nten can'.

8 Lyigaa ne' yucu ne' hasta ngula' ri' ne'. Lo ti' mxo' tycati xcuhui na nu nguinu yucu ne'.

9 Ne' nu yucu can' ndiyaa ne' jacua mii ne'. Rcan' msla' ta'a ni lo'o ne'.

10 Cui' braa nguiten ni ni' yca na'an lo'o ta'a nda'an ni, mdo'o nguiaa se'en lca Dalmanuta.

Mjñan ne' fariseo cha' nu tnu 'in Jesús

11 Rcan' mdiyaa tucua sna ne' fariseo se'en ndun Jesus, lo ncu ri' ne' siyana cu'ni ni sca cha' nu tnu nu tyo'o la ni' cuaan, siyana su'hua ne' qui'ya 'in ni.

12 Rcan' xni'in 'a nguiaan ri' ni, lo nu juin ni: .Ni cha' nten re xcui' cha' nu tnu njnan ne' 'yan? Una tyucuin' lo'on huan, ni sca cha' nu tnu lo a cu'nin tloo ne'.

13 Ngula' tun ni 'in ne', lo xiya' nguiten ni' yca na'an can', mdo'o ne' nguiaa ne' nde xca tsu' tiyu'.

Cha' 'in ne' fariseo

14 Ta'a nda'an ni nguijlya ri' cui'ya na nu cu, tiseen scati quijaxtlya nda'an lo'o ni' yca na'an can'.

15 Msu'hua tiyaa ni 'in ne', lo nu juin ni: Xni huan cuinta 'huan lo'o na nu ndyu'hui loo quijaxtlya 'in ne' fariseo, lo'o 'in Herode.

16 Scaxca ndyucui': Cui' siyana a lyi'yan na quijaxtlya, can' cha' ndyucui' ni ncuana'an.

17 Ngui'ya Jesus cuinta cha' ndyucui' ne', lo nu juin ni 'in ne': .Ni cha' ndyucuin' huan siyana a lo'o quijaxtlya lyi'yan huan? .Ta xtyi rin' a nee 'huan lo a ndi'yan huan cuinta? .Ta ti' ndyucun 'a cha' tiaa 'huan?

18 Ndi'in quiloon huan lo a tyacan' 'huan, nducua tu nscan huan lo a ne 'huan. .Ta na a nxu'hua rin' huan na'an nga'nin?

19 Bra msu'huen ca'yu quijaxtlya, lo quita'a ca'yu mii nten ycu 'in na, .ni snu xcuhui ti' nga'ni cha'an huan lo'o na nu nguinu ycu ne' can'? Mxcuen 'in ni: Cha tityucua na.

20 Ticui' ncuana'an bra msu'huen cati quijaxtlya nu yucu jacua mii nten can', .ni snu xcuhui na ti' mxo' huan? Mxcuen 'in ni: Cha tycati na.

21 Lo nu juin ni 'in ne': .Ta cui' na'an ti a ndi'yan huan cuinta?

Ndyca sca nu cuityin' quichen Betsaida

22 Bra mdiyaa ne' quichen Betsaida, mdiya lo'o ne' 'in sca nu cuityin' se'en ndun Jesus, lo mjnan ne' cha' tsu'hue 'in ni siyana cala ni 'in ne'.

23 Rcan' msni ni yaa' nu cuityin' can', mdo'o lo'o ni 'in nde tu'hua quichen, can' ngun siye' ni tyucuaa tsu' quiloo, mxtya ni yaa' ni 'in, lo nganicha' ni 'in si cua' tyacan' chin' 'in.

24 Mxna'an, lo nu juin: Tyacan' 'yan se'en nda'an nten, lo cua' lca na yca nda'an xque' ran'.

25 Xiya' mxtya ni yaa' ni quiloo, ngulo ni tnan 'in siyana xna'an tsu'hue ca, lo nguila xaa quiloo, tijyu' loo ncua tyacan' 'in.

26 Ngulo ni tnan 'in siyana quiaa nde se'en ndi'in, lo nu juin ni: Una a sten loo quichen, ni a tyucui' lo'o ni sca tucui cha' nu ncua 'in.

Yucui' yla Tyu cha' ti ca lca Jesús

27 Chun' nde'en can' mdo'o Jesus lo'o ta'a nda'an ni, nguiaa nde quichen se'en lca Cesarea de Filipo. Tucuiin nguiaa nganicha' ni 'in ne': .Ti ta lcan na' ndyucui' nten?

28 Mxcuen 'in ni: Ntsu'hui nu ndyucui' siyana lca Xuhua nu mducua tya 'in nten, xca nu ndyucui' siyana lca Elia, a cuinta ntsu'hui nu ndyucui' lca scaxca la nu mxiyucui' Ndiose 'in ti s'ni.

29 Rcan' nu juin ni 'in ne': Lo 'huan, .ti ta lcan na' xque' rin' huan? Mxcuen Tyu 'in ni: Nu'huin lca ni nu lca Crixtu.

30 Una ngulo ni tnan 'in lyigaa can', siyana a tyucui' lo'o ni sca tucui ti ca lca ni.

Yucui' Jesús siyana ntsu'hui cha' caja ni

31 Mdisnan ngulu'u ni 'in ne' siyana Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan, ntsu'hui cha' tyijyin ni ndi'i lyee ya', nu juin ni siyana qui'yu cula lo'o nu ndlo ca tnan ni' lyaa, lo'o ne' escriba, ntsu'hui cha' xcuan tloo ne' 'in ni, lo cujui ne' 'in ni, una nu cua' ca sna tsan ntsu'hui cha' tyo'o qui'u ni.

32 Mguitsa' yla ni 'in ne' cha' can'. Una Tyu ngulo tsu' 'in ni, lo mdisnan ngusun lo'o 'in ni.

33 Una Jesus mxna'an ni se'en ndun lyigaa la na'an ta'a nda'an ni, lo ngusun lo'o ni 'in Tyu can': Ne' xna'an, tyo'o tsu' siin', siyana a nda'an lo'o cha' tiaa 'in Ndiose, siyana nda'an lo'o cha' tiaa 'in nten chelyuu.

34 Rcan' msi'ya ni 'in ta'a nda'an ni tsatlyu lo'o nten can', lo nu juin ni: Si ta nde'en nu ndyca ri' tyucui ndyca'an 'yan, 'ni cha' jlya ri' 'in ticuii', lo nu tyucui ndyca'an 'yan, tyaa can' 'in siya' ti.

35 Lo lyigaa nu ngulucua ri' culo laa 'in ticuii', tsato'o tyucuna' can', una lyigaa nu tyaa 'in siya cha' 'yan, lo'o siya cha' tsu'hue 'in Ndiose, can' nu tyo'o laa.

36 Siyana, .ni cana chu'hui 'in ne' cu'ni ne' cana na'aan chelyuu, lo si tyucuna' carsya 'in ne'?

37 .Ni na ca cu'ni ne' siyana ti' tyucuan ne' carsya 'in ne' xiya'?

38 Si nde'en nu ca jyu'u ri' lo'on tloo nten nducun' re, nten qui'ya chelyuu, a cuinta si ca jyu'u ri' lo'o cha' nu ndyucuin', lo'on na', Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan, ca jyu'u ran' lo'o can' bra yaan xiya' lo'o cha' cuiya' 'in Stin, lo'o angajle nu luhui 'in ni.

MARCOS 9

Lo ti' yucui' la ni lo'o: Nu chin ni tyucuin' lo'on huan, ntsu'hui nu ndun re a caja si tsi'i la nducua la na'an sca cha' cuiya' nu tlyu 'in Ndiose na'an ntsu'hui cha' culo ni tnan. **Bra ncha'an ña'an Jesús**

- 2 Bra cua' nguita'a scua tsan can', mdo'o lo'o Jesus 'in Tyu, Jacobo, lo'o Xuhua, sca loo qui'ya cuaan se'en yucui' ti ne', can' tloo na'an ncha'an na'an ni.
- 3 Ste' ni nguinu xaa ngaten tsu'hue na'an na, ni te' nu tsu'hue lati nguiten, lo a ndyucua na na'an ngaten ste' ni.
- 4 Tloo na'an ngui'ya tun nu ncua naa Elia lo'o Moise, lo ndaa cha' lo'o Jesus.
- 5 Rcan' nu juin Tyu 'in Jesus: Mistro, tsu'hue 'a siyana ndi'in hua re, nde tnan hua sna yisin, sca na tyi'in, xca na tyi'in Moise, lo xca na tyi'in Elia.
- 6 Ni a nguijlyo 'a ri', ni cha' tyucui' siyana scana'an ti ndi'in ytsen.
- 7 Rcan' ngui'ya ti'in coo lo ngo'o ti'in na se'en ndun ni, lo ni' coo can' ngune yucui' sca nu yucui': Nde nu lca Snen' nu tca'a lati 'yan, quine 'huan cha' nu tyucui'.
- 8 Bra mxna'an a tucui 'a nu ncua tycan', xca ti Jesus ti' ndun ni.
- 9 Bra cua' mdo'o loo qui'ya can' yaan, ngulo ni tnan 'in ne' siyana a tyucui' lo'o ni sca tucui cha' nu na'an, cui' siyana bra cua' mdyo'o qui'u Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan la rcan' ca tyucui' cha' re.
- 10 Yu'hui buna cha' re ni' carsya 'in ne', lo scaxca nicha' ta'a, si ni na'an ntsu'hui cha' tyo'o qui'u ne' cua' nguju.
- 11 Nganicha' 'in ni: .Ni cha' ndyucui' ne' escriba, siyana nu ncua naa Elia ntsu'hui cha' caan la nducua la loo chelyuu re?
- 12 Mxcuen ni 'in ne': Ni siyana Elia ntsu'hui cha' caan la nducua la, cui' ntsu'hui cha' cu'ni chu'hue lyigaa lo'o cha'. .Ni cha' ndyucui' quityi 'in Ndiose siyana Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan ntsu'hui cha' tyijyin ni ndi'i?
- 13 Una tyucuin' lo'on huan siyana Elia cua' yaan, lo nguju nu nga'ni lyo'o 'in tsana'an nu ncua ri' ne', cui' cha' nu cua' nguinu scua cha' 'in.

Ndyca sca nu ntsu'hui cui'in xña'an 'in

- 14 Bra nguila ni se'en ndi'in lyigaa la na'an ta'a nda'an ni, na'an ni siyana quina'an 'a nten msu'hua lo'o 'in ne', lo na'an ni siyana ne' escriba lyee ndyucui' ne' lo'o.
- 15 Lyigaa nten can' yuhue 'a ri' ne' 'in ni bra nguila ni, ndla yucui' cha' ne' 'in ni.
- 16 Nganicha' ni 'in ta'a nda'an ni: .Ni cha' ndyucuin' huan lo'o nten re?
- 17 Lja can' ndun sca nu yucui' lo'o Jesus: Nu'hui ni nu lca Mistro, nde ljian lo'on snen' nu ntsu'hui cui'in xna'an 'in, lo mxnu cu'un na 'in.
- 18 La nde ti ndun mxni cui'in 'in, nextlyu na 'in, ndyucua ngoo' tu'hua, ndyucu lyi'ya, lo nguia ndyca ti'i na'an. Cua' yucuin' lo'o ta'a nda'an, siyana culo cui'in xna'an ntsu'hui 'in snen', lo a ncua 'in ne'.
- 19 Rcan' nu juin Jesus: 'Huan lca huan ne' nu a nguiana'an ri', .ni snu braa ticuin' ti nducua tloon huan 'yan? .Ni snu braa ntsu'hui cha' ta loon 'huan? Quian lo'o 'in.

- 20 Rcan' mdiya lo'o ne' 'in nu lyu' ti can' se'en ndun ni, una bra na'an cui'in xna'an can' 'in Jesus, lyee lati msni na 'in hasta mxtlyu na 'in yluu, lo mducua ngoo' tu'hua.
- 21 Nganicha' Jesus 'in sti: .Ni ti braa ndyca 'in ndyca 'in ncuana'an? Mxcuen 'in ni: Ti' lyu'.
- 22 Lyee 'a nxtlyu na 'in loo quii' lo'o loo tyi'a, ndyca ri' na kujui na 'in. Si nu'huin nde'en la na'an ca cu'ni, tyca tna ri' 'hua lo ta yaa' 'hua lo'o.
- 23 Rcan' nu juin Jesus 'in ne': Si nu'huin tsana'an ri' 'in Ndiose lyigaa cha' ca, siyana a sca cha' tucui 'in nu nguiana'an ri' 'in ni.
- 24 Cui' braa yucui' cueen sti: Nguiana'an ran', una ta yaa' 'yan siyana lyee la tsana'an ran'.
- 25 Bra na'an Jesus siyana lyee nguilu ti'in nten can', ngusun lo'o ni 'in cui'in xna'an can': Cui'in, nu'huin nu mxnu cu'un 'in ne' re, na' culon tnan 'in siyana tyo'o, lo a xtucui 'a.
- 26 Cui' na'an braa msi'ya yja, mscuin ti'in na 'in lo'o juersa bra mdyo'o na 'in, ngala' sti na 'in' na'an ndyca ri' sca nu ngujui. Scaxca ne' ndyucui' ne' siyana cua' ngujui.
- 27 Una Jesus msni ni yaa' lo mxtun ni 'in.
- 28 Bra cua' nguiten Jesus na'an can', ta'a nda'an ni nganicha' 'in ni sca cha': .Ni cha' huare' a ncuca 'hua culo hua cui'in xna'an cua?
- 29 Lo nu juin ni 'in ne': Sca cui'in nu ncuana'an a ndijyi na'an tyo'o can', si tsi'i la nducua la tyucuin' na lo'o Ndiose lo cu'ni na ayuna.

Xiya' yucui' Jesús ña'an ntsu'hui cha' caja ni

- 30 Rcan' mdo'o ne' nguiaa ne' se'en lca Galilea, lo Jesus ncuca ri' ni siyana a tucui nu ca jlyo ri' la tucuiin nguiaa ni,
- 31 siyana ndlu'u ni 'in ta'a nda'an ni, lo ndyucui' ni: Na', Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan, caja nu tyaa 'yan yaa' nten chelyuu nu kujui 'yan, una nu cua' ca sna tsan tyo'o qui'un.
- 32 Ta'a nda'an ni a ngui'ya cuinta cha' nu yucui' ni, lo a nga'ni tiee cunicha' 'in ni.

¿Ti ca nu ndun loo la?

- 33 Bra nguila ne' quichen Capernaum, lo bra cua' ndi'in ni na'an, nganicha' ni 'in ta'a nda'an ni: .Ni na cha' lyee 'a yucuin' huan tucuiin?
- 34 A mxcuen 'a 'in ni, siyana jyu'u ri' na'an llyan yucui', cha' ti lca nu ndun loo lati.
- 35 Rcan' ndi tucua ni lo msi'ya ni 'in quita'a tityucua, lo nu juin ni: Si nde'en nu ndyca ri' ca nu culo, can' nu cu'ni lyu' ti 'in, lo ca msu 'in lyigaa la tucui.

36 Rcan' msi'ya ni 'in sca nu lyu' ti, lo mxtya ni 'in jlu'hue la se'en nducua ne', msu'hua tuscun ni 'in, lo nu juin ni:

37 Si ntsu'hui nu ndyucuan xu'hue 'in sca nu lyu' ti na'an nu nde, lo'o cha' 'yan, cu'ni can' cuinta siyana 'yan na' ndyucuan xu'hue, lo nu ndyucuan xu'hue 'yan, tsi'i 'yan ti ndyucuan xu'hue can', lo'o ni nu nga'an tnan 'yan.

Cha' 'in nu nguiaa tsu' 'in Jesús

38 Xuhua can' nu juin 'in ni: Nu'huin ni nu lca Mistro, se'en yaa hua na'an hua sca nu ndlo cui'in xna'an lo'o cha' cuiya' 'in, una siyana tsi'i ta'a nda'an na, a mdaa hua cha' cuiya' cu'ni ncuana'an.

39 Una Jesus nu juin ni: A ca'an huan cu'ni ncuana'an, a tucui nu ca cu'ni cha' nu tnu lo'o cha' cuiya' 'yan, lo tyucui' ca'an 'yan.

40 Siyana nu a ti'i ri' 'na, cui' tsu' 'na nguiaa can'.

41 Na'an nu ti taa nisiya sca vasu ti tyi'a co'on huan, lo'o cha' 'yan lo siyana nguiaan huan tsu' 'in Crixtu, nu chin ni tyucuin' lo'on huan, a tyucuna' xu'hue can'.

Cha' 'in nu nxyu 'in xca tucui loo qui'ya

42 Si nde'en nu xtyu 'in sca nu lyu' ti re loo qui'ya, nu nguiana'an ri' 'yan, tsu'hue lati yni can' scan' tucui sca quee tlyu nu ndiyo ne' trigo, lo nguun ne' 'in loo tyi'a tujo'o.

43 Si yaan' huan cu'ni qui'ya, si'yu con' huan 'in na, tsu'hue lati si co' yaan' huan sten huan chelyuu nu a tsatii 'a, lo tsi'i nu tyucuaa tsu' yaan' huan tsaan huan loo quii' nu a ntsu'hui 'a cha' suhui',

44 —sca se'en nu a ntsu'hui cha' tyi cunu', lo ni quii' a ntsu'hui 'a cha' ti' suhui'—.

45 Si quiyan' huan cu'ni na qui'ya, si'yu con' huan 'in na, tsu'hue lati si co' quiyan' huan sten huan loo chelyuu nu a tsatii 'a, lo tsi'i tyucuaa tsu' quiyan' huan caja nu xtyu 'huan loo quii' nu a ntsu'hui 'a cha' suhui',

46 —sca se'en nu a ntsu'hui cha' tyi cunu', lo ni quii' a ntsu'hui 'a cha' suhui'—.

47 Si quiloon huan cu'ni qui'ya, culon huan 'in na, tsu'hue lati si sca tsu' ti quiloon huan sten huan se'en ndlo Ndiöse tnan, lo tsi'i tyucuaa tsu' quiloon huan caja nu xtyu 'huan loo quii',

48 —sca se'en nu a ntsu'hui cha' tyi cunu', lo ni quii' lo a ntsu'hui 'a cha' suhui'—.

49 Siyana cuinta scaan huan ntsu'hui cha' ca tiyen' huan lo'o quii', lo lyigaa 'ni nu ndiquin ti'in ne' tloo Ndiöse ca tiyen' na lo'o teje'.

50 Teje' tsu'hue 'a na, una si tyo'o tiyen' 'na, .ni na'an ti ca tiyen' na xiya'? Can' cha' 'huan taa huan ya' ca tiyen' huan, lo ndi'ya ti tyi'in huan scaxcan huan.

MARCOS 10

Cha' 'in ne' nu ndla ti'in cuilyo'o

- 1 Mdo'o Jesus nguiaa ni, lo mdiyaa ni se'en lca Judea, rcan' mdo'o ca'an ni xca tsu' tyucu tlyu Jordan. Ticui' ti na'an nguio' ti'in nten se'en mdiyaa ni, lo xiya' ngulu'u ni 'in ne' siyana ncuana'an ntsu'hui cha' 'in ni.
- 2 Tucua sna ne' fariseo mdiyaa ne' se'en ndun Jesus, nganicha' ne' 'in ni siyana su'hua ne' qui'ya 'in ni: .Ta ndia cha' cuiya' 'in ne' qui'yu cula' ti'in cuilyo'o?
- 3 Mxcuen ni 'in ne': .Ni na'an ra ngulo Moise tnan 'huan?
- 4 Lo nu juin ne' 'in ni: Moise ndaa cha' cuiya' 'in ne' qui'yu cula' ti'in cuilyo'o, una si tsa' scua sca quityi 'in ne'.
- 5 Lo nu juin Jesus 'in ne': Ndaa cha' cuiya' can', una siya cha' lye' rin' 'huan.
- 6 Una bra nganan Ndiose chelyuu, —ne' qui'yu lo ne' cuna'an nganan ni.
- 7 Can' cha' ne' qui'yu ntsu'hui cha' ti'in tsu' sii' sti lo'o jyi'an, lo tyi'in lo'o cuilyo'o,
- 8 lo tyucuaa can' sca ti lca—, tsi'i 'a tucua lca can', siyana scati lca.
- 9 Can' cha' nu cua' nga'ni sca Ndiose 'in, a ntsu'hui 'a cha' ti' cula' ti'in ta'a.
- 10 Bra cua' mdiyaa ne' sca na'an, ta'a nda'an ni nganicha' 'in ni siya cha' can'.
- 11 Mxcuen ni 'in ne': nu cula' ti'in 'in cuilyo'o, lo tyi'in lo'o xca ne' cuna'an, qui'ya ngui'ni lo'o cuilyo'o.
- 12 Ticui' ncuana'an sca ne' cuna'an nu cula' ti'in 'in cuilyo'o, lo tyi'in ne' lo'o xca qui'yu, ticui' qui'ya ngui'ni ne'.

Bra ngulucuan Jesús 'in nu suhue ti

- 13 Rcan' mdiyan lo'o ne' 'in nu suhue ti se'en nducua Jesus, siyana xtya ni yaa' ni que, una ta'a nda'an ni ngusun lo'o 'in ne'.
- 14 Bra na'an Jesus cha' can', a mdiaa ri' ni lo ngusun lo'o ni 'in ne', lo nu juin ni: Tyaan huan caan nu suhue ti se'en nducuan, lo a cu'ni huan tucui, siyana lyigaa nu cu'ni lyu' 'in na'an nu suhue re, can' nu caja se'en ndlo Ndiose tnan 'in.
- 15 Nu chin ni tyucuin' lo'on huan: Sca nten si a tyucuan xu'hue ne' 'in Ndiose tsana'an ndyca ri' nu suhue ti, a ca sten ne' se'en ndlo ni tnan.
- 16 Rcan' msu'hua tuscun ni 'in nu suhue ti can', mxtya ni yaa' ni que, lo ngulucuan ni 'in.

Cha' 'in sca nu cuilyiya'

- 17 Bra mdo'o Jesus nguiaa ni, carre ti mdo'o sca nu yan, mdyi'ya xtyin' tloo ni, lo nganicha' 'in ni: Nu'huin ni nu lca Mistro, lca sca nu tsu'hue 'a, .ni na ca cu'nin siyana caja chelyuu nu a tsatii 'a 'yan?

- 18 Mxcuen Jesus 'in ne': .Ni cha' ndyucui' siyana lcan sca nten nu tsu'hue? A tucui tsu'hue, scati Ndiose tsu'hue ni.
- 19 Cua' jlyo ri' na'an tnan ngulo Ndiose: —A sten yu'hui lo'o cuilyo'o nten, a kujui nten, a cu'ni cuna, a tyucui' cha' cuini—, ni a quinilyo'o nten, —cu'ni rsuun 'in tloo sti huan lo'o jyi'an—.
- 20 Rcan' mxcuen 'in ni: Ni Mistro, ti' lyun' nxu'huan se'en lyigaa cha' re.
- 21 Jesus mxna'an ni tloo lo ndyca 'tna ri' ni 'in, lo nu juin ni: Nlyiji xca cha' 'in, quiaa lo kujui' lyigaa na nu ndi'in 'in lo titsa tni can' 'in nu ti'i, ncuana'an caja cha' cuilyiya' 'in la ni' cuaan, rcan' tyucui ndyca'an 'yan, lo xni cursi 'in.
- 22 Ndyijyin ya' ngunu'un ri' nguiaa lo'o cha' nu yucui' ni lo'o, siyana lyee cuilyiya'.
- 23 Rcan' ca tyi'iin mxna'an Jesus, lo nu juin ni 'in ta'a nda'an ni: Tucui 'a na'an sten sca nu cuilyiya' se'en ndlo Ndiose tnan.
- 24 ta'a nda'an ni lyee 'a yuhue ri' lo'o cha' nu yucui' ni, una Jesus yucui' ni xiya': Snen', sca nten nu ndia ri' cha' cuilyiya', tucui 'a na'an sten can' se'en ndlo Ndiose tnan.
- 25 A que' la tyijyin sca camello tiu quiya' cuixa, que na'an nu sten sca nu cuilyiya' se'en ndlo Ndiose tnan.
- 26 Ta'a nda'an ni lyee la yuhue ri', lo scaxca nicha' ta'a: .Ti ca ca tyo'o laa si na can'?
- 27 Mxna'an Jesus se'en ndi'in, lo nu juin ni: Cha' nu 'in nten, a ndijyi na'an na, una lo'o cha' 'in Ndiose lyigaa cha' ca.
- 28 Tyu mdisnan yucui' lo'o ni: Una huare' cua' ngala' ti'in hua lyigaa na nu ndi'in 'hua, lo llyan ndyca'an hua 'in.
- 29 Mxcuen Jesus 'in: Nu chin ni tyucuin' lo'on huan, si ntsu'hui nu cula tucua na'an 'in, ta cula ti'in ta'a ngula, ta 'in sti lo'o jyi'an, ta 'in cuilyo'o, ta sne', lo ta cula' sti yuu se'en ngui'ni tnan, lo nu cu'ni ncuana'an squi'ya cha' 'yan, lo'o squi'ya cha' tsu'hue nu ndyucui' Ndiose,
- 30 nde lyee lati caja cha' tsu'hue 'in loo chelyuu re: Nde quinu na 'in can', ncuana'an lo'o ta'a ngula, lo'o jyi'an, lo'o sne', lo'o yuu, a cuinta lo'o scaxca ndi'i tyijyin can', una tiaa braa caja chelyuu nu a tsatii 'a 'in.
- 31 Siyana quina'an 'a nu culo ri nii, quinu ca'an can' nde chun' tiaa braa, lo nu nguinu ca'an nde chun' can', ca nu ca nu culo tiyaa braa.

Xiya' yucui' Jesús ña'an ntsu'hui cha' caja ni

- 32 Yato'o nguiaa ni tucuiin Jerusalen, lo nducua loo Jesus loo ta'a nda'an ni, ntsu'hui cha' tiee ne', a cuinta nguitsen ne, cui' ncuana'an lo'o lyigaa la na'an nu

nducui ndyca'an 'in ni. Xiya' ngulo tsu' Jesus 'in quita'a tityucua can' se'en yucui' ti, lo mdisnan nguitsa' ni 'in ne' na'an ntsu'hui cha' tsato'o 'in ni.

33 Lo nu juin ni: Na'an huan, ri nii tiyaan na quichen Jerusalen, lo Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan ntsu'hui cha' quinu ni yaa' nu ndlo ca tnan ni' lyaa, lo'o yaa' ne' escriba, can' nu culo qui'ya 'in ni se'en nu caja ni, lo tyaa ne' 'in ni yaa' ne' gentil.

34 Can' nu taa cha' jyu'u 'in ni, jyi'in 'in ni, su'hua siye' tloo ni, lo kujui ne' 'in ni, una nu cua' ca sna tsan tyo'o qui'u ni.

Mjñan Jacobo lo'o Xuhua sca cha' 'in Jesús

35 Rcan' Jacobo lo'o Xuhua, sne' Zebedeo, mdiyaa lucui' ti se'en ndun Jesus, lo nu juin: Nu'huin ni nu lca Mistro, ndyca ri' hua siyana cu'ni sca cha' tsu'hue lo'o hua.

36 Lo nu juin ni 'in ne': .Ni na ndyca rin' huan?

37 Mxcuen 'in ni: Ndyca ri' hua si taa cha' cuiya' tyucua hua scaa tsu' sii' la se'en ntsu'hui cha' culo tnan.

38 Rcan' nu juin Jesus 'in ne': A jlyo rin' huan ni na jnan huan. Vasu nu ntsu'hui cha' co'on, .ta ca co'on huan 'in na? .Ta ca tyijyin huan ndi'i tsana'an nu ntsu'hui cha' tyijin?

39 Mxcuen 'in ni: Ca 'hua. Nu juin Jesus 'in ne': Tsi'i na'an ndyucuin' huan siyana sca vasu ti co'on huan lo'on, ticui' sca ndi'i ti ntsu'hui cha' tyijyin huan lo'on.

40 Una nu tyucua huan tsu' cueen 'yan lo'o tsu' cuica, a ntsu'hui cha' cuiya' 'yan taan 'huan, siyana can' tyucua nu cua' nga'an cuiya' 'in.

41 Xa tyii can' ndyucuen tique' lo'o Jacobo lo'o Xuhua, bra ngune 'in cha' nu yucui' can'.

42 Una Jesus msi'ya ni 'in lyigaa: 'Huan cua' jlyo rin' huan siyana tsalca nu ndlo tnan quichen tnu, lo'o cha' cuiya' 'in ne' ngui'ni tnun ne' 'in ne', lo nu ndun loo 'in ne', tla 'a ndlo tnan 'in nten can'.

43 Una tsi'i ncuana'an ntsu'hui cha' cu'ni huan, siyana si ntsu'huin huan ndyca rin' huan can huan nu ndun loo lati, can' nu cu'ni tsu'hue 'in lyigaa tucui.

44 Si nde'en nu ndyca ri' ca nu culoo, can' nu ca msu 'in lyigaa tucui.

45 Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan, a yaan ni siyana caja nu ca msu 'in ni, cui' siyana ca ni msu 'in lyigaa tucui, lo taa ni chelyuu 'in ni siyana tyo'o laa quina'an nten.

Cha' 'in sca nu cuityin' nu naa Bartimeo

46 Rcan' mdiyaa ne' quichen Jerico. Bra nde cua' mdo'o Jesus tu'hua quichen lo'o ta'a nda'an ni, quina'an nten nducui ndyca'an 'in ni, lo tu'hua tucuiin can' nducua sca nu cuityin' nu naa Bartimeo, sne' Timeo, njnan loo mstan.

- 47 Bra yna cha' siyana Jesus Nazaret ndijin can', rcan' msi'ya cueen 'in ni: Jesus, Sne' nten cuityi 'in David, tyca 'tna ri' 'yan.
- 48 Scaxca ne' ngusun lo'o ne' 'in siyana tyucua seen tu'hua, una nde lyee la msi'ya 'in ni: Sne' nten cuityi 'in David, tyca 'tna ri' 'yan.
- 49 Rcan' ya tun Jesus, lo ngulo ni tnan siyana xi'ya ne' 'in nu cuityin' can'. Msi'ya ne' 'in, lo nu juin ne' 'in: Cu'ni tnu tiee, lo ti tun siyana nxi'ya ni 'in.
- 50 Nu cuityin' can' cui' bra ngala' sti te' nguixen, mditun, lo mdiyaa tloo Jesus.
- 51 Lo nu juin Jesus 'in: .Ni na ndyca ri' cu'nin lo'o? Nu cuityin' can' mxcuen 'in ni: Nu'huin ni nu lca Mistro, ndyca ran' quila xaa quiloon.
- 52 Jesus nu juin 'in: Ca quiaa, cua' ndyca siyana yana'an ri' 'yan. Ticui' braa nguila xaa quiloo, lo ngutucui ndyca'an 'in Jesus se'en nguiaa ni.

MARCOS 11

Bra nguiten Jesús quichen Jerusalén

- 1 Bra cua' tiyaa ne' quichen Jerusalen, lucui' ti can' ndi'in tucua quichen suhue ti, Betfage lo'o Betania, lo cui' can' nducua qui'ya Olivo, lo Jesus ngulo ni tnan 'in tucua ta'a nda'an ni,
- 2 lo nu juin ni 'in ne': Yaan huan se'en ndi'in quichen lyu' ti cua. Bra tiyaan huan tu'hua quichen cua, can' ndyca'n' tun sca burru cuine' ti nu a tucui lyiji tyucua. Xtin' huan 'in 'in, lo quian lo'on huan 'in 'in.
- 3 Si nde'en nu cunicha' 'huan nicha' nxtin' huan 'in 'in, rcan' nu juin huan 'in ne' siyana ni nu lca X'na huan ndyca ri' 'in 'in, lo bra ti ca'an tnan ni 'in 'in.
- 4 Mdo'o nguiaa, lo nguija lyoo burru can', ndyca'n' ca'an 'in tu'hua tucuiin tuna'an can', lo mxti' 'in 'in.
- 5 Cui' braa yucui' tucua sna nu ndun can': .Ni cha' nxtin' huan burru cua?
- 6 Rcan' nguitsa' 'in ne' na'an nu juin Jesus, la rcan' mdaa ne' cha' cuiya' 'in.
- 7 Nguian lo'o burru can' se'en ndun Jesus, lo mxtya ste' chun' 'in, lo mducua ni 'in 'in.
- 8 Quina'an 'a nten mdisanan msla sti ne' ste' ne' tucuiin nguiaa ni, a cuinta ntsu'hui nu ncha stan' quixin', lo mxtya ne' 'in na tucuiin can'.
- 9 Nten nu nducua loo lo'o nu lryan nde chun' ndyucui' cueen ne': !—Culo laan huan 'hua! Tlyu cha' tsu'hue ntsu'hui 'in ni nu lryan lo'o cha' cuiya' 'in Ni X'na na —.
- 10 Tlyu cha' tsu'hue ntsu'hui 'in ni nu lryan lo'o cha' cuiya' 'in David nu ncu nten cula 'na. !—Culo laa hua—, 'huan ni nu nducua ni' cuaan!

11 Rcan' nguiten Jesus loo quichen Jerusalem, lo nguiten ni ni' lyaa, nga'ni quii ni na'aan ni' lyaa can'. Lo siyana cua' ngusiin tsan mxtucui ni nde quichen Betania lo'o quita'a tityucua.

Bra ngutucua Jesús yuhue' 'in yca higo

12 Xca tsan can' mdo'o ni quichen Betania, lo tucuiin nguiaa ni nguite' ri' Jesus.

13 Ti' tijyu' nguiaa ni na'an ni nducua sca yca higo nu nducua lca', ya na'an ni si nducua si'yu na. Una bra mdiyaa ni se'en nducua na, a sca na nducua loo na siyana tsi'i tsan 'in na, siyana nu lca' ti na nducua.

14 Rcan' nu juin Jesus 'in yca can': Ni xca tsan lo a caja 'a nu cu si'yu nu tyucua loo. ta'a nda'an ni ngune 'in ne' cha' nu yucui' ni.

Ngulo Jesús 'in nten ni' lyaa

15 Bra mdiyaa ni quichen Jerusalem nguiten Jesus ni' lyaa, lo mdisnan nguloo ni 'in lyigaa nu ngui'ni quiya' can'. Mxlyu ni misa 'in ne' nu ncha'an tni, lo'o yca xlya 'in nu ndyujui' quini.

16 A mdaa 'a ni cha' cuiya' tyijyin ne' ni' lyaa lo'o su'hua ne'.

17 Ngulo'o ni 'in nten lo nu juin ni: .Ta tsi'i quityi 'in Ndiose ndyucui' na: —Na'an 'yan lca na se'en ndyucui' ne' lo'o Ndiose sa tyucui chelyuu—? Lo 'huan ngui'ni huan 'in na lca na —na'an tyi ne' cunan—.

18 nu ndlo tnan ni' lyaa lo'o ne' escriba, ngune 'in ne' cha' nu yucui' Jesus, lo nan ne' na'an cujui ne' 'in ni, siyana quina'an 'a nten cua' ngui'ni cuinta cha' nu ndlu'u ni, can' cha' nguitsen ne' 'in ni.

19 Bra ngui'ya tla mdo'o Jesus quichen can'.

Cha' 'in yca higo nu nducua ni yuhue' 'in

20 Tlya xca tsan mdijin ne' se'en nducua yca higo can', lo na'an ne' siyana cua' nguityi na.

21 Tyu mxu'hua ri' na'an yucui' Jesus lo'o yca can', lo nu juin 'in ni: Mistro, na'an, nguityi yca nu ngulo yuhue' 'in cua.

22 Mxcuen Jesus 'in ta'a nda'an ni: tsana'an rin' huan 'in Ndiose.

23 Nu chin ni tyucuin' lo'on huan, si ntsu'hui nu tyucui' lo'o qui'ya cua siyana tyo'o na se'en nducua na, lo tsa na la loo tyi'a tujo'o, cui' ncuana'an tsato'o, una si tsana'an ri' can', lo a cu'ni tucua ri'.

24 Tyucuin' lo'on huan, lyigaa cha' nu njnan huan 'in Ndiose, cu'ni huan cuinta siyana cua' ngujui na 'huan, lo cui' ncuana'an tsato'o.

25 Bra ndyucui' huan lo'o ni, cu'ni huan cha' tlyu ri' 'in nu ntsu'hui cha' tiee huan lo'o, siyana lo'o Ndiose, ni nu nducua ni' cuaan, cu'ni ni cha' tlyu ri' 'huan lo'o qui'ya nducuin huan.

26 Si a cu'ni huan cha' tlyu ri' 'in ta'a nten huan, cui' ncuana'an Ndiose, ni nu nducua ni' cuaan, a cu'ni ni cha' tlyu ri' 'huan lo'o qui'ya nducuin huan.

Nganicha' ne' 'in Jesús cha' ti ca nda cha' cuiya' 'in ni

27 Xiya' mdiyaa ne' quichen Jerusalen, lo nguiten Jesus ni' lyaa, can' nda'an ni bra mdiyaa tucua sna nu ndlo tnan ni' lyaa, stu'hua lo'o ne' escriba, lo'o qui'yu cula.

28 Lo nu juin ne' 'in ni: .La ngujui cha' cuiya' 'in 'ni lyigaa cha' re, lo ti ca ndaa na 'in?

29 Mxcuen Jesus 'in ne': Lo'on na' cunichan' 'huan sca cha', si xcuen huan 'yan, lo na' quitsan' 'huan ti ca ndaa cha' cuiya' ngui'nin lyigaa cha' re.

30 .Ti ca ndaa cha' cuiya' 'in Xuhua nu nducua tya 'in nten, Ndiose ta nten chelyuu? Xcuen huan 'yan.

31 Rcan' scaxca ne' nganicha' ta'a ne': Si nu juin na ni' cuaan mdo'o cha' cuiya' can', tina'an xcuen 'na: .Ni cha' a yana'an rin' huan 'in si na can'?

32 Si nu juin na siyana nten chelyuu mdaa 'in na... Una nguitsen ne' tloo nten quichen can', siyana Xuhua can', ncu sca nu chin ni ca mxiyucui' Ndiose 'in.

33 Can' cha' mxcuen ne' 'in Jesus: A jlyo ri' hua. Rcan' mxcuen Jesus 'in ne': Ni na' a quitsan' 'huan ti ca ndaa cha' cuiya' ngui'nin lyigaa cha' re.

MARCOS 12

Nu nducun' yu'hui cuan se'en nducua ti uva

1 Rcan' mdisanan yucui' Jesus scaxca cha' lo'o nten, lo nu juin ni: Sca ne' qui'yu msu'hua ne' lo'o se'en nducua ti uva 'in ne'. Ni' lyo'o can' nganan sca ne' se'en xiin uva can'. A cuinta nganan ne' sca se'en cuaan, tyucua nu chu'hui cuan 'in na, lo cuinta jlu'hue mxnu ne' tnan can' 'in ne' 'in nu chu'hui cuan 'in na, mdo'o ne' nguiaa ne' sca se'en tijyu'.

2 Mdiyaa braa nu ntsu'hui cha' quio' si'yu can', x'na tnan can' nga'an tnan sca msu nu tsa tyucuan si'yu nu ntsu'hui cha' caja 'in ne'.

3 Una nu ntsu'hui cuan tnan can' yujui ti'in 'in msu nu mdiyaa can', lo mxtucui lo a sca a na lyi'ya.

4 Rcan' nga'an tnan x'na tnan can' xca msu 'in, can' nu mjyi'in ne' 'in lo'o quee, yujui chaa ne' que, cua' na'an ti nga'ni lyo'o ne' 'in.

5 Xiya' nga'an tnan xca msu 'in, can' nu yujui ne' 'in. Ncuana'an yato'o lo'o lyigaa la na'an msu nu yaa can', ntsu'hui nu yujui chaa ne' 'in, lo ntsu'hui nu yujui ne' 'in.

6 Ndi'in scati sne' x'na tnan can' nu tca'a la ti' 'in, lo nga'an tnan 'in yaa se'en ndi'in tnan 'in ne'. Ngulucua ri': Nii ca'an tnan 'in yucui' ca sne', nde nu cu'ni cuinta ne' cha' nu tyucui'.

7 Una nu ntsu'hui cuan tnan can', mdisnan nga'ni cuiya' cha' lo'o ta'a, lo ndyucui': Nde ljian yucui' ca sne' x'na tnan nu ntsu'hui cha' quinu tnan re 'in, cujuin na 'in lo quinu tnan re 'na.

8 Cui' na'an braa msni ne' 'in lo yujui ne' 'in, mscuan ne' 'in nde chun' lo'o.

9 Ri nii, .ni na'an cu'ni x'na tnan can'? Tsa cujui 'in ne' nu ntsu'hui cuan tnan can', lo taa 'in na cu'ni cuinta xca tucui.

10 .Ta a lyiji tyucuin' huan sca cha' nu nguinu scua loo quityi 'in Ndiose: —Quee nu mscuan tloo cuityi na'an, ri nii lca na quee nu nsni tun na'an.

11 Ni X'na na nga'ni ni cha' re, lo nduhue rin' na cha' nu na'an tloon na—?

12 Ngunan ne' na'an quinu Jesus siyana ngui'ya ne' cuinta, siyana cha' 'in ne' yucui' ni. Lo siyana nguitsen ne' tloo nten quina'an can', ngala' tun ne' 'in ni, mdo'o ne' nguiaa ne'.

Cha' 'in tñi nu ndaa ne' 'in César

13 Rcan' nga'an tnan ne' tucua sna ne' fariseo, lo'o tyucua xnan nten 'in ree Herode nu tsa yucui' lo'o Jesus, lo cuna ne' na'an nu su'hua ne' qui'ya chun' ni.

14 Bra mdiyaa ne' tloo ni, nu juin ne' 'in ni: Nu'huin ni nu lca Mistro, huare' jlyo ri' hua siyana lca sca nu ndyucui' cha' nu lni, lo ni a nan na'an nu quinu tsu'hue nten lo'o, ni a mxni cuinta na'an cha' 'in nten, siyana ndlu'u cha' nu lni 'in Ndiose, na'an ntsu'hui cha' cu'ni na. Na'an nu juin, .ta tsu'hue cha' taan na tni nu njnan Cesar, ta na a tsu'hue 'a? .Taan na 'in na, ta na a taan na 'in na?

15 Jesus ngui ri' ni siyana a lni carsya 'in ne', lo nu juin ni: .Ni cha' nan huan na'an su'huan huan qui'ya chun'? Tyaan huan sca tni 'yan, na'an na.

16 Mdaa ne' tni can' 'in ni, lo nganicha' ni 'in ne': .Ti ngulucuin nga'an chun' tni re, lo'o ti nii nga'an 'in na? Mxcuen ne' 'in ni: Cesar.

17 Rcan' mxcuen Jesus 'in ne': Tyaan huan 'in Cesar na nu 'in, cui' ncuana'an tyaan huan 'in Ndiose na nu 'in ni. Lyee 'a yuhue ri' ne' 'in ni.

Cha' nu tyo'o qui'u ne' cua' ngujui

18 Rcan' mdiyaa tucua sna ne' saduceo se'en ndun Jesus nu a nguiana'an ri' siyana tyo'o qui'u ne' cua' ngujui. Nganicha' ne' 'in ni:

19 Nu'huin ni nu lca Mistro, Moise nga'an scua sca quityi lo ndyucui' na: —Sca ne' qui'yu si caja ne', lo ni sca sne' lo a mdi'in lo'o cuilyo'o, 'ni cha' ticui' ta'a ngula tyi'in lo'o ne' cuna'an can', lo si tyi'in sne' ne' cu'ni ne' cuinta siyana sne' ne' lo'o cuilyo'o ca ne' lca can'—.

20 Yato'o mdi'in quita'a cati ne' qui'yu sca ta'a ngula ti. Nu cula can' ngujui cuilyo'o, lo ngujui, una ni sca sne' lo a mdi'in lo'o ne'.

- 21 Nu cua' ndyca tucua can' mdi'in lo'o ne' cuna'an can', ticui' ncuana'an ngujui, a sca sne' ne' mdi'in lo'o ne'. Ncuana'an yato'o lo'o nu cua' ndyca sna can'.
- 22 Scana'an ti yato'o 'in quita'a cati can', ngujui, una ni sca sne' ne' lo a mdi'in. Yato'o lo'o ne' cuna'an can' ngujui ne'.
- 23 Bra ntsu'hui cha' tyo'o qui'u ne' cua' ngujui, .ni na'an can' ca cuilyo'o ca 'in ne' cuna'an can', siyana mdi'in ne' lo'o quita'a cati?
- 24 Rcan' mxcuen Jesus 'in ne': Tsi'i na'an cha' tiaa 'huan, siyana a ndi'yan huan cuinta na'an ndyucui' quityi 'in Ndiose, ni a jlyo rin' huan ni snu cha' cuiya' nu ntsu'hui 'in ni.
- 25 Bra tyo'o qui'u ne' cua' ngujui, a ntsu'hui 'a cha' ti' caja cuilyo'o ne', ni a taa 'a ne' cha' cuilyo'o 'in nten, siyana scana'an ti tyi'in ne' na'an ndyca ri' angajle 'in Ndiose la ni' cuaan.
- 26 Una cha' 'in ne' cua' ngujui lo tyo'o qui'u, .ta na a lyiji qui'yan huan cuinta na'an ndyucui' quityi nu nga'an scua Moise, bra yucui' Ndiose lo'o lja yca quiche' ndyiquin can', lo nu juin ni: —Na' lcan Ndiose 'in Abraham, Ndiose 'in Isaac, Ndiose 'in Jacob—?
- 27 Siyana Ndiose a lca ni Ndiose 'in ne' ngujui, siyana lca ni Ndiose 'in ne' nu lu'u. Can' cha' ndyucuin' lo'on huan siyana tsi'i na'an cha' tiyaa 'huan.

Cha' nu ndun loo la 'in Ndiose

- 28 Rcan' sca escriba nu ngune 'in cha' nu yucui' ne' lo'o Jesus, mdiyaa se'en ndun ni. Lo siyana tsu'hue mxcuen ni 'in ne', can' cha' nganicha' 'in ni: .Ti na'an cha' nu ndun loo lati ngulo Ndiose tnan 'na?
- 29 Mxcuen Jesus 'in ne': Nde cha' nu ndun loo lati que lyigaa la na'an cha': —Ne' Israel quine 'huan cha' re. Ndiose nu lca X'na huan, scati ni lca ni X'na huan.
- 30 Lo'o lyigaa carsya 'huan tyaan huan 'huan 'in Ndiose X'na huan, lo'o lyigaa tieen huan—, lo'o lyigaa cha' tiyaa 'huan, —lo'o lyigaa juersa 'huan—. Nde cha' nu ndun loo lati que lyigaa la na'an cha'.
- 31 Nu cua' ndyca tucua ticui' ndun loo na: —Ca 'tna rin' huan 'in ta'a nten huan tsana'an 'ni huan 'tna 'huan—. A ntsu'hui xca cha' nu ndun loo la que tyucuaa cha' re.
- 32 Rcan' nu juin ne' escriba can' 'in Jesus: Ni Mistro, chin ni na'an nu ndyucuin' huan siyana scati Ndiose lca Ni X'na na, lo a ntsu'hui 'a xca tucui na'an nu lca ni.
- 33 Siyana lo'o lyigaa carsya 'na ntsu'hui cha' tyaan na 'na 'in ni, lo'o lyigaa tieen na, lo'o lyigaa cha' tiyaa 'na, lo'o lyigaa juersa 'na. A cuinta ca 'tna rin' na 'in ta'a nten na tsana'an 'ni na 'tna 'na. Cha' re lyee la ntsu'hui lyoo na tloo Ndiose que lyigaa la na'an cha' nu 'ni ne' bra ndiquin ne' sca 'ni tloo ni.

34 Bra ngune 'in Jesus siyana lo'o cha' tiyaa mxcuen ne' 'in ni, rcan' nu juin ni 'in ne': A tijyu' ndyca se'en ndlo Ndiose tnan. A tucui 'a nu ti' nganicha' 'in ni scaxca la cha'.

¿Ti ca sñe' lca Crixtu?

35 Lja ndlu'u Jesus 'in nten ni' lyaa, nganicha' ni 'in ne' sca cha': .Ni cha' ndyucui' ne' escriba siyana Crixtu lca ni ticui' sne' nten cuityi 'in David?

36 Siyana ticui' David nga'an sca cha' bra mxiyucui' Espiritu nu Luhui 'in Ndiose 'in: —Ndiose X'na na nu juin ni 'in Ni X'na: Tyucua tsu' cueen 'yan cu'nin siyana ta'a cusuun quinu nde tuquiya'—.

37 Ticuii' David ndlo naa 'in ni siyana lca ni X'na, .ni na'an ra lca ni sne' nten cuityi 'in si na can'? Nten quina'an can' tsu'hue 'a ntsu'hui tiee ne' nee 'in ne' cha' nu ndyucui' ni.

Msu'hua tiyaa Jesús 'in nten lo'o cha' 'in ne' escriba

38 Lo ndlu'u ni 'in nten can': Xni huan cuinta 'huan lo'o ne' escriba, ne' nu ndiyaa ri' ndyucu' te' tucuin nu tsu'hue na'an, lo ndiya ri' ne' bra ndyucui' cha' ne' 'in lo'o rsuun se'en ndyca quiya'.

39 Ndyucua ne' se'en ndun loo lati se'en nu 'ni tnu ne' 'in Ndiose, ticui' ncuana'an ndiyaa ri' ne' ndyucua ycu siin ne' loo yca xlya nu ndun la loo lati.

40 Ndlaa ne' na'an 'in ne' cuna'an nu nguinu cha' yucui' ti, can' cha' chaan ndyucui' ne' lo'o Ndiose tloo nten, can' ne' nu tlyu lati ndi'i ntsu'hui cha' tyijyin tiyaa braa.

Cha' 'in ne' cuna'an nu ndaa loo mstan

41 Jesus nducua ni se'en ntsu'cua quinan' se'en ndi'ya ne' loo mstan, nda quii ni na'an ndi'ya nten can' loo mstan. Ne' nu cuilyiya' quina'an 'a loo mstan ndi'ya ne'.

42 Rcan' mdiyaa sca ne' cuna'an ti'i nu nguinu cha' yucui' ti, mdi'ya ne' quita'a tucua tni suhue ti, nu chin' ti ntsu'hui lyoo.

43 Msi'ya ni 'in ta'a nda'an ni, lo nu juin ni: Nu chin ni tyucuin' lo'on huan, ne' cuna'an nu nguinu cha' yucui' ti re, ti'i ne', una quina'an la loo mstan mdi'ya ne' que lyigaa la na'an nten re.

44 Siyana lyigaa la na'an ne' re, mdi'ya ne' loo mstan lo'o tni nu nguinu ti 'in ne'. Una ne' cuna'an re, lo'o cha' ti'i 'in ne' mdi'ya ne' na'aan tni nu su 'in ne', tni nu ntsu'hui cha' cu'ni tsu'hue 'in ne'.

MARCOS 13

Ntsu'hui cha' jlyo laa 'in ne'

1 Na'an mdo'o Jesus ni' lyaa, sca ta'a nda'an ni nu juin 'in ni: Ni Mistro, na'an, snu tnu quee re lo snu na'an tlyu nguiaa' laa re.

2 Mxcuen Jesus 'in ne': Xni cuinta snu na'an tlyu nguiaa' na, una tiaa braa ni xca quee re a quinu scua 'a na chun' ta'a na, siyana na'aan na ntsu'hui cha' caten na.

Bra nu tsatii chelyuu

3 Bra mdiyaa ni se'en nducua qui'ya Olivo, can' ndi tucua ni se'en nducua laa. Tyu, Jacobo, Xuhua, lo'o Ndre nganicha' 'in Jesus sca cha', lo nu juin:

4 Quitsa' 'hua ni braa tsato'o cha' re, lo na'an ntsu'hui cha' ca jylo ri' hua bra nu cua' ndyucui lucuila na?

5 Mxcuen Jesus 'in ne': Xni huan cuinta siyana a tucui nu quinilyo'o 'huan.

6 Quina'an 'a nu ntsu'hui cha' caan lo tyucui' siyana lo'o cha' cuiya' 'yan llyan lo'o, lo tyucui' can': Na' lcan Crixtu. Lo quina'an 'a nten quinilyo'o can'.

7 Bra cuna huan cha' cua' nsuun scaxca quichen, ta tijyu' nee cha' nsuun ne', a su'huan huan cha' nduhue ri' tieen huan, siyana a tyijyin yu'hui cha' a ca cha' re, una tsi'i can' cha' cua' tsatii chelyuu.

8 Siyana ntsu'hui cha' xuun quichen tnu lo'o ta'a quichen tnu na, sa tyucui chelyuu tyi'in suun. Ntsu'hui cha' quinan scaxca se'en, qui'ya bj'nan, lo ncuana'an quilu ti'in nten. Can' ndi'i nu ntsu'hui cha' tyijyin ne' la nducua la.

9 Can' cha' xni huan cuinta 'huan. Ntsu'hui cha' tyaa ne' 'huan yaa' bsya, jyi'in ne' 'huan se'en nu 'ni tnu ne' 'in Ndiose. Cui' squi'ya cha' 'yan tsa lo'o ne' 'huan tloo bsya tnu ta tloo ree, siyana taa huan rsuun na'an cha' 'in Ndiose,

10 siyana 'ni cha' la nducua la caja nu tyucui' cha' tsu'hue 'in Ndiose sa tyucui chelyuu.

11 Bra tsa lo'o ne' 'huan tloo bsya, a cuhue rin' huan na'an cha' nu tyucuin' huan, siyana a tyucuin' huan na'an cha' nu lca tieen huan, siyana tsi'i lo'o cha' 'huan tyucuin' huan, siyana Espiritu nu Luhui 'in Ndiose xiyucui' 'huan.

12 Tsato'o ticui' ta'a ngula ne' tyaa 'in ne' siyana na kujui ne' 'in, cui' ncuana'an cu'ni ne' lo'o sne' ne', a cuinta sne' ne' ca ti'i ri' 'in sti, tyaa can' 'in ne' siyana kujui ne' 'in.

13 A cuinta na'an nu ti ca ti'i ri' 'huan squi'yan, una lyigaa nu ta loo lo'o cha' re, can' nu tyo'o laa.

14 Bra na'an huan siyana cua' ndyca —sca cha' a tsu'hue nu cuijlyo 'in ne' se'en nu a nga'an cha' ca na—, cui' na'an cha' nu mxiyucui' Ndiose 'in Daniel, (can' cha' qui'ya huan cuinta, 'huan nu ndyucui' quityi re), rcan' lyigaa ne' nu ndi'in se'en lca Judea, xnan yu'hui ne' loo qui'ya.

15 Lyigaa nu nda'an nde que na'an, a qui'ya a can', lyoo na nu ndi'in na'an 'in.

16 Cui' ncuana'an lo'o nu ngui'ni tnan ni' quixin', a la a 'in quia qui'ya can' ste'.

17 Una 'tna ca ne' cuna'an nu cua' tycan na'an, lo'o nu cuine' sne'.

- 18 Can' cha' jnan huan 'in Ndiose siyana a tsato'o cha' re tsan nu tlya'.
- 19 Siyana caan —scaxca ndi'i tnu, nu a lyiji siya' tsato'o ti' bra nganan Ndiose chelyuu, lo ni a ntsu'hui 'a cha' ti' caan la na—.
- 20 Si Ni X'na na a si'yu co' ni cha' can', a tucui tyo'o laa, una squi'ya nten nu cua' mdo'o hui 'in ni, can' cha' si'yu co' ni cha' re.
- 21 Si nde'en nu tyucui' lo'on huan: Na'an, nde ndun Crixtu, ta nu juin La cua ndun ni. A tsana'an rin' huan 'in can'.
- 22 Siyana ntsu'hui cha' caan scaxca nu cuini lo nu juin siyana lca Crixtu, a cuinta tyucui' siyana Ndiose nxiyucui' 'in, lo cu'ni can' scaxca cha' nu tnu se'en nu kuhue ri' nten 'in, lo cuna can' na'an nu quinilyo'o 'in nu cua' ngulosuhui Ndiose, si ca 'in.
- 23 Can' cha' xni huan cuinta 'huan, cua' msu'huan tiyaan 'huan lo'o cha' re.

Bra quiaan Crixtu xiya'

- 24 Bra cua' mdijin lyigaa ndi'i re, —ntsu'hui cha' qui'ya tla loo cuicha, ni coo' lo a chu'hui 'a xaa 'in na.
- 25 Cuila cua ntsu'hui cha' quilu na, na'aan ni' cuaan quinan tucui na—.
- 26 La rcan' na'an ne' 'in —Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan quiaan ni ni' coo— lo'o sca cha' cuiya' nu tlyu lo'o sca xaa tsu'hue na'an.
- 27 Rcan' ca'an tnan Ndiose angajle 'in ni, tsa xo' 'in lyigaa nu cua' ngulosuhui ni nu nu ndi'in sa tyucui chelyuu.
- 28 Xni huan cuinta na'an ndi'in cha' 'in sca yca higo bra cua' tisna ca cuine' stan' na, lo tyucua lca' cuine' na, cua' jlyo rin' huan siyana cua' ndyucui lucuila' cha' quila quioo.
- 29 Cui' ncuana'an 'huan bra na'an huan cua' ndyca lyigaa cha' re, cua' jlyo rin' huan siyana cua' ndyucui lucuila' cha' yaan loo chelyuu re xiya'.
- 30 Nu chin ni tyucuin' lo'on huan, nten re ti' ndi'in ne' bra ntsu'hui cha' ca lyigaa cha' re.
- 31 Ni' cuaan lo'o chelyuu re, a 'a quine cueen a na tiyaa braa, una cha' nu ndyucuin' a ca cha' a tsato'o na.
- 32 A tucui nu jlyo ri' ni tsan lo ni braa tsato'o cha' re, ni angajle 'in Ndiose nu nducua ni' cuaan, lo ni Sne' ni, siyana scati Stina Ndiose jlyo ri' ni cha' re.
- 33 Can' cha' xni huan cuinta 'huan, tyi'in tiyaan huan, lo tyucuin' huan lo'o Ndiose, siyana a jlyo rin' huan ni braa tsato'o cha' re.

34 Nguiaa cha' re na'an ndyca ri' sca ne' qui'yu nu nguiaa tijyu', yaa' msu 'in mxnu cuinta na'an 'in, cua' na'aan tnan ngu'ni ca'an 'in ne' cuinta scaa ne', lo nu chu'hui cuan tuna'an can', mxnu cuinta siyana tyi'in tiaa lyigaa braa.

35 Ticui' ncuana'an 'huan ntsu'hui cha' tyi'in tiaan huan, siyana a jlyo rin' huan ni braa quila ni nu lca x'na huan, ta nde bra siin, ta jlu'hue tla, lo ta bra nu nxi'ya che'e culo, ta nde cua' ljian xaa.

36 Can' cha' xni huan cuinta 'huan, siyana bra quiaan ni sa ntsu'hui, a quija lyoo ni 'huan ljan' huan.

37 Cha nu ndyucuin' lo'on huan, ncuana'an ndyucuin' lo'o lyigaa tucui: Tyi'in tiaan huan.

MARCOS 14

Nga'ni cuiya' ne' cha' siyana quinu Jesús

1 Ti' lyiji tyucua ti tsan nu ca ta'a Pascua, lo'o ta'a bra ndyucu ne' quijaxtlya nu a yu'hui na loo. Lyigaa nu ndlo ca tnan ni' lyaa tsatlyu lo'o ne' escriba, nan ne' na'an nu su'hua ne' cha' cuini siyana quinu Jesus, lo kujui ne' 'in ni.

2 Ndyucui' ne': Una tsi'i lja ta'a re quinu, siyana a ndyca rin' na xlu ti'in na nten.

Msu'hua ne' tyi'a txi 'in Jesús

3 Jesus ndi'in ni quichen Betania se'en nducua na'an 'in Simun, nu ncuca ti'i lo'o quitso' yla. Lja nducua ycu ni bra mdiyaa sca ne' cuna'an se'en nducua Jesus. Lyi'ya ne' sca te'en tyi'a txi nu xcui' nardo, lo quina'an ntsu'hui lyoo na. Ngacha ne' yni te'en can' lo mslu tucua ne' tyi'a txi can' que ni.

4 Ntsu'hui nu ta'a nducua ni can' nguisin' ri', lo ndyucui': .Ni cha' mslu ne' tyi'a txi re?

5 Tsu'hue lati si ncuca quiya' na, lo caja quina'an tni lo'o na, tsana'an nu 'ni ne' cana ndijyin sna cientu tsan, lo quitsa na 'in nu ti'i. Lyee 'a yucui' cha' 'in ne' cuna'an can'.

6 Una Jesus nu juin ni 'in ne': A ta quiya' 'in ne', lo a cu'ni tucui, siyana sca cha' tsu'hue ngui'ni ne' lo'on.

7 Na'an ndyca ri' nu ti'i, lyigaa braa ndi'in can' lo'on huan, lo ca ta yaan' huan 'in can' na'an braa ndyca ri' huan, una na' tsi'i lyigaa braa na'an tloon huan 'yan.

8 ne' cuna'an re cua' nga'ni ne' tsa na'an nu ncuca 'in ne', msu'hua ne' tyi'a txi 'yan, siyana xtucua loo ne' cha' 'in ne' tsan nu ntsu'hui cha' quitsin'.

9 Nu chin ni tyucuin' lo'on huan: nu tya'an yucui' cha' tsu'hue 'in Ndiose sa tyucui chelyuu, lo'o cha' 'in ne' cuna'an re tyucui', siyana caja nu xu'hua ri' 'in ne'. Nu juin Juda siyana tyaa 'in Jesus

10 Rcan' Juda Iscariote, cui' ta tityucua nu ta'a nda'an ni, ya yitsa' 'in lyigaa nu ndlo ca tnan ni' lyaa, siyana tyaa 'in Jesus yaa' ne'.

11 Mdiyaa 'a ri' ne' bra yucui' cha' can', lo mxtya ne' cha' siyana su'hua lyi'ya' ne' 'in. Ti' rcan' nan na'an ntsu'hui cha' tyaa 'in Jesus.

Yucu siin Jesús lo'o ta'a mda'an ni

12 Lo ta'a bra ndyucu ne' quijaxtlya nu a yu'hui na loo, cui' bra ndujui ne' slya' cuine' ta'a Pascua, lo ta'a nda'an ni nganicha' 'in ni: .La ndyca ri' tsa cu'ni chu'hue hua, na nu ca siin 'na ta'a Pascua re?

13 Rcan' nga'an tnan Jesus tucua ta'a nda'an ni, lo nu juin ni 'in ne': Yaan huan loo quichen cua, can' tyucuan huan 'in sca nu lyi'ya sca te'en tyi'a lo tyucui ndyca'an huan 'in ne'.

14 Na'an se'en sten, can' sten huan. Ndena'an tyucuin' huan lo'o x'na na'an can': Ni nu lca Mistro nu juin ni, .si la ca cu siin ni lo'o ta'a nda'an ni ta'a Pascua re?

15 Cui' quitsa' 'huan se'en nducua sca na'an tlyu, nu cua' ndyca tucua piso, can' ndi'in lyigaa na nu cu'ni tsu'hue 'na, lo cu'ni chu'huen huan na nu ntsu'hui cha' cu siin na.

16 Rcan' mdo'o ta'a nda'an ni lo nguiten loo quichen can', cui' na'an yucui' Jesus lo'o, ncuana'an yato'o. Mdisnan nga'ni chu'hue na nu cu siin ni lja ta'a Pascua can'.

17 Bra ngui'ya tla, mdiyaa Jesus lo'o quita'a tityucua ta'a nda'an ni se'en nducua na'an can'.

18 Ndi tucua ni, lo lja ndyucu siin ne' nu juin Jesus 'in ne': Nu chin ni tyucuin' lo'on huan, sca huan nu ta'a ndyucun na re ntsu'hui cha' tyaa 'yan.

19 Mdisnan ngunu'un ri', cuinta scaa nganicha' 'in ni: .Ta xtyi rin' na'?

20 Jesus mxcuen ni 'in ne': Cui' scan huan nu ndyca tityucua huan re lca can', cui' nu cuicha' quijaxtlya 'in sca ni' qui'nan ti lo'on.

21 Nu chin ni siyana Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan, ntsu'hui cha' tyijyin ni na'an cha' nu cua' nga'an scua loo quityi 'in Ndiose, una 'tna ca nu ntsu'hui cha' tyaa 'in Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan yaa' nten. Ti' tsu'hue lati si a mdiyaan can' chelyuu.

22 Lja ndyucu siin ni msni Jesus sca quijaxtlya, mdyaa ni xu'hue 'in Ndiose, msu'hue ni 'in na lo mdaa ni 'in na 'in ne'. Lo nu juin ni: Cun huan 'in na, nde nu lca cuinan'.

23 Rcan' msni ni sca vasu vinu, mdyaa ni xu'hue 'in Ndiose, lo ndaa ni na 'in ne', lyigaa yo'o 'in na.

24 Lo nu juin ni 'in ne': Nde nu lca tnen, lo squi'ya na, tyca tsu'hue cha' 'in nten chelyuu lo'o Ndiose, lo ntsu'hui cha' quilu na siyana quina'an nten tyo'o laa ne'.

25 Nu chin ni tyucuin' lo'on huan: Ni xiya' lo a co'on 'an vinu lja nu ti' ndi'in lo'on huan re, si tsi'i la se'en ndlo Ndiose tnan.

Tyu ntsu'hui cha' xcuan tloo 'in Jesús

26 Bra cua' yla sca jyiin, rcan' mdo'o nguiaa nde loo qui'ya Olivo.

27 Rcan' nu juin Jesus 'in ne': Lyigaan huan ntsu'hui cha' cula tun huan 'yan tla ri ni, tsana'an ndyucui' quityi 'in Ndiose: —Taan cha' cuiya' kujui ne' 'in ni nu naan seen slya', lo slya' can' na'an tucuiin ti cunaan 'in—.

28 Lo bra cua' mdyo'o qui'un, la nducua la tsa'an se'en lca Galilea que 'huan.

29 Tyu nu juin 'in ni: Si lyigaa ne' re cula tun 'in, una na' a cu'nin ncuana'an.

30 Jesus mxcuen 'in: Nu chin ni tyucuin' lo'o, tla ri ni lja nu ti' lyiji xi'ya che'e tucua ya', tyucui' siyana a ntsu'hui lyoo 'yan.

31 Tyu nde lyee la mxtya cha' lo'o ni, lo nu juin: Una a 'ni cha' nisiya kujui ne' 'yan lo'o, una a xcuan tloon 'in. Scana'an ti yucui' lyigaa.

Jesús yucui' ni lo'o Ndiose se'en lca Getsemani

32 Rcan' mdiyaa ne' sca se'en naa Getsemani, lo nu juin ni 'in ta'a nda'an ni: Nde ti tyucuan huan lja tyucuin' lo'o Ndiose.

33 'In Tyu ti, Jacobo, lo'o Xuhua mdo'o lo'o ni ntan ti, lo mdisnan ngui'ya sca tucu'hua tiee ni lo lyee ti'i ntsu'hui tiee ni.

34 Lo nu juin ni 'in ne': Nu'un 'a ri' carsya 'yan, cua' lca na cua' cajan lca. Nde ti quinu huan lo tyi'in huan ndii rin' huan.

35 Chin' ti se'en ti' ndya'an ni, can' ndi'ya xtyin ni la lyuu, mjnan ni 'in Ndiose si caja na'an nu a tyijyin ni ndi'i.

36 Lo nu juin ni: Abba, Stin, lyigaa cha' ca 'in, a taa cha' cuiya' tyijin ndi'i re, una tsi'i na'an nu ndyca ran', siyana cu'ni na'an nu ndyca ri'.

37 Rcan' mxtucui ni se'en nducua sna ne' can', nguija lyoo ni 'in lja', lo nu juin ni 'in Tyu: Simun, .ta lja'? .Ta xtyi ri' ni sca braa a mda loo tyucua ndii ri'?

38 Tyucuan huan ndii rin' huan lo tyucuin' lo'o Ndiose, siyana a sten cha' a tsu'hue tieen huan. 'Huan ndlucua ri' carsya 'huan cu'ni huan tnan tsu'hue, una cuina' huan na'an ri na.

39 Xiya' yaa ni, ticui' ti na'an mjnan ni 'in Ndiose lo'o na'an cha' nu cua' yucui' ni.

40 Rcan' mxtucui ni xiya', na'an ni siyana ticui' ti na'an lja' ne', siyana lyee ti'in llyan scala ne', lo a ngujlyo 'a ri' na'an ti' xcuen 'in ni.

41 Nu cua' ndyca sna ya' mxtucui ni, rcan' nu juin ni 'in ne': Cajan' lyan huan lo xtnan' huan, ca ru siyana cua' mdiyaa braa quinu ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan yaa' nten qui'ya chelyuu.

42 Titun huan lo quiaan na. Na'an huan, cua lryan nu ntsu'hui cha' tyaa 'yan.

Bra nguinu Jesús

43 Lja nu ti' ndyucui' Jesus mdiyaa Juda se'en ndun ni, cui' ta tityucua can' lca. Quina'an 'a nten mdiya lo'o, ntsu'hui nu lyi'ya espada, ntsu'hui nu nducua yca yaa', mdiyaa lo'o cha' cuiya' 'in lyigaa nu ndlo ca tnan ni' lyaa, lo'o ne' escriba, lo'o qui'yu cula.

44 Nu ntsu'hui cha' tyaa 'in Jesus, cua' nga'ni cuiya' cha' na'an cu'ni, lo nu juin: nu tyucui' chan' la sca', can' nu lca, xni huan 'in una xni tsu'huen huan cuinta 'in.

45 Cui' na'an braa mdiyaa se'en ndun Jesus lo nu juin: Ni Mistro, Ni Mistro. Rcan' yucui' cha' la sca' ni.

46 Cui' braa msni ne' 'in ni.

47 Una sca ta'a nda'an ni ngulo espada 'in, lo msi'yu nscan msu 'in ne' nu ndlo ca tnan ni' lyaa.

48 Rcan' nu juin Jesus 'in: .Ni cha' lo'o espada lo'o yca lryan sni huan 'yan tsana'an ndyca rin' huan lo'o sca ne' cuna?

49 Lyigaa braa mdi'in lo'on huan, lo ngulu'un 'in nten ni' lyaa, .ni cha' a msni huan 'yan rcan'? Una 'ni cha' tsato'o na'an cha' nu cua' nguinu scua loo quityi 'in Ndiose.

50 Lyigaa ta'a nda'an ni ngala yaa' 'in ni, cua' na'an tucuiin ti msnan.

Sca nu suhue ti msñi ne' 'in lo msnan

51 Una sca nu ti cuine' ti nducui tyca'an 'in Jesus, lo'o msni ne' 'in, nguxen sca te',

52 una mxnu sti te' can', lo msnan cuinan' ti.

Bra ncuca cuiya' cha' 'in Jesús

53 Rcan' mdiya lo'o ne' 'in Jesus se'en ndi'in nu ndlo ca tnan ni' lyaa, can' nguio' ti'in lo'o lyigaa la na'an ta'a ntsu'hui cuinta, stu'hua lo'o qui'yu cula lo'o ne' escriba.

54 Tyu tijyu' ti nducui ndyca'an 'in Jesus, hasta mdiyaa tuna'an se'en ndi'in nu ndlo ca tnan can'. Sca se'en ti ndi tucua lo'o sulyiya nu ntsu'hui cuan can', lo nguitsun ri' se'en ndi'in quii' can'.

55 Lyigaa nu ndlo tnan ni' lyaa, tsatlyu lo'o lyigaa la na'an ta'a ndlo tnan, nan na'an nu su'hua qui'ya chun' Jesus se'en nu kujui ne' 'in ni, una ni sca cha' lo a nguija lyoo 'in ni.

56 Nisiya quina'an la nu msu'hua qui'ya 'in ni, una a ncuca ca sca cha' ti 'in ne', siyana tsi'i scana'an ti ndyucui' ne'.

57 Rcan' mditun tucua sna nu msu'hua qui'ya 'in ni lo'o cha' cuini:

- 58 Huare' ngune 'hua sca cha' nu yucui' re, lo nu juin: Na' cuityen laa nducua re nu nguiaa' lo'o juersa 'in nten chelyuu, una nu cua' ca sna tsan xtun xca na, una tsi'i 'a lo'o juersa 'in nten chelyuu.
- 59 Ni ncuana'an, lo a ncuca sca cha' ti 'in ne'.
- 60 Rcan' nu ndlo ca tnan ni' lyaa mditun jlu'hue la, lo nganicha' 'in Jesus: .Ni cha' ni sca cha' lo a nxcuen, ni qui'ya nsu'hua ne' 'in?
- 61 Una Jesus ni sca cha' lo a mxcuen ni. Xiya' nganicha' nu ndlo ca tnan can': .Ta chin ni siyana nu'huin lca Crixtu, Sne' Ndiose ni nu tlyu lati?
- 62 Mxcuen Jesus 'in ne': Na' lcan. Ntsu'hui cha' na'an huan 'in —Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan nducua ni tsu' cueen 'in Ndiose—, a cuinta na'an huan 'in ni —quiaan ni loo coo—.
- 63 Rcan' nu ndlo ca tnan ni' lyaa can' ngasa' ste' loo lyee ndyucuen tique', lo nu juin: .Ni cha' ti' cuna na xca nu tyucui' na'an cha' 'in ne' re?
- 64 Cua' ngune 'na na'an yucui' ca'an 'in Ndiose. .Na'an nu juin huan nii? Lyigaa nu msu'hua qui'ya chun', lo nu juin: Tsaloo caja ti.
- 65 Scaxca ne' mdisnan msu'hua siye' ne' tloo ni, mducun ne' tloo ni lo myjcuan' ne' 'in ni, lo ndyucui' ne': Tyucui', cha' ti ca myjcuan' 'in. Lo'o sulyiya can' mji'in yaa' tloo ni.

Bra mscuan tloo Tyu 'in Jesús

- 66 Tyu ti' nducua tuna'an la qui'ya can', lo mdiyaa tun sca ne' cuna'an msu 'in nu ndlo ca tnan ni' lyaa.
- 67 Na'an ne' nducua Tyu nguitsun ri' se'en ndi'in quii' can', lo mxna'an tsu'hue ca ne' 'in, lo nu juin ne': Lo'o nu'huin ta'a nda'an 'in Jesus Nazaret.
- 68 Lo nu juin Tyu: A lo'on, ni a ntsu'hui lyoon 'in ne', ni a jlyo ran' ni cha' 'in ndyucui'. Lo mdo'o tun Tyu tuna'an, rcan' msi'ya sca che'e.
- 69 Xiya' mxna'an ne' cuna'an can' se'en ndun Tyu, lo yucui' ne' lo'o lyigaa nu ndun lucui' ti can': Ticui' ta'a cua lca re.
- 70 Tyu ticui' ti na'an nu juin siyana a lo'o nda'an lo'o Jesus. Chun' nde'en can' yucui' scaxca ne' lo'o: Nu chin ni ca siyana lo'o lca ta'a nda'an cua, siyana ti' cha' ndyucui' ti tyacan' na'an na siyana lca sca ne' Galilea.
- 71 Rcan' msu'hua ri' Tyu can' sca cha', lo nga'ni ti'ya 'in Ndiose, lo nu juin: Nu chin ni s'ni, a ntsu'hui lyoon 'in ne' nu ndyucuin' huan cua.
- 72 Rcan' msi'ya che'e can' nu cua' ndyca tucua ya'. La rcan' mxu'hua ri' Tyu na'an yucui' Jesus lo'o, siyana lja nu ti' lyiji xi'ya che'e tucua ya', tsato'o sna ya' tyucui' siyana a ntsu'hui lyoo 'in ni. Mdisnan yna bra mxu'hua ri' cha' can'.

MARCOS 15

Bra nga'ni cuiya' Pilato cha' 'in Jesús

- 1 Tlya ti xca tsan can' lyigaa nu ndlo tnan ni' lyaa, lo'o qui'yu cula, lo'o ne' escriba, stu'hua lo'o lyigaa la na'an ta'a lyi'ya tnan, nga'ni cuiya' ne' cha' siyana tsa lo'o ne' 'in Jesus tloo Pilato, lo na'an ndycan' ni mdyaa ne' 'in ni yaa'.
- 2 Pilato can' nganicha' 'in ni: .Ta cui' lca Ree 'in ne' judio? Mxcuen Jesus 'in: Nu'huin ndyucui' ncuana'an.
- 3 Nu ndlo ca tnan ni' lyaa, nde lyee la msu'hua qui'ya 'in Jesus.
- 4 Xiya' nganicha' Pilato 'in ni: .Ni cha' ni sca cha' lo a xcuen, lo snu na'an nsu'hua ne' re qui'ya 'in?
- 5 Una ni ncuana'an lo a mxcuen Jesus, can' cha' nduhue ri' Pilato 'in ni.

Bra mdyaa ne' quinta siyana caja Jesús

- 6 Ndena'an ntsu'hui cha' 'in gobiernu lyigaa yjan bra ndyca Pascua, ndlaa sca presu, na'an nu ti nu tyo'o ne' judio cha' 'in.
- 7 Sca nu naa Barrabas, tsatlyu lo'o lyigaa la na'an ta'a nducun', ntsu'hui presu siyana yujui nten se'en mdi'in suun ne'.
- 8 Nten quina'an nu nguio' ti'in can', mdisnan mjnan ne' 'in Pilato cha' culaa sca presu lja ta'a can', cui' na'an cha' nu cua' ntsu'hui 'in ne'.
- 9 Pilato mxcuen 'in nten can': .Ta ndyca rin' huan culaan 'in nu lca ree 'in ne' judio?
- 10 nu juin ncuana'an, siyana ngui'ya quinta siyana lo'o cha' cuita'an ri' 'in nu ndlo ca tnan ni' lyaa, can' cha' mdyaa ne' 'in Jesus quinta 'in.
- 11 Una nu ndlo ca tnan ni' lyaa, nde lyee la msu'hua cha' tiee nten can', siyana tsatlyu jnan ne' 'in Pilato siyana culaa 'in Barrabas.
- 12 Xiya' nganicha' Pilato 'in ne': .Ni na'an ra ndyca rin' huan cu'nin, lo'o nu ndyucui' huan siyana lca ree 'in ne' judio?
- 13 Rcan' xiya' yucui' cueen nten can': Jyi'in ca'an 'in loo cursi.
- 14 Lo nu juin Pilato 'in ne': Una a sca qui'ya nga'ni re. Nten can' nde lyee la yucui' cueen ne': Jyi'in ca'an 'in loo cursi.
- 15 Se'en nu quinu tsu'hue Pilato lo'o nten can', ngulaa 'in Barrabas, lo mdyaa 'in Jesus yaa' sundaru, ngulo tnan siyana qui'ni ni, lo tyca'an ni loo cursi.
- 16 Sundaru nguiten lo'o 'in Jesus na'an tnan, can' mxo' ti'in ta'a tsatlyu.
- 17 Mxcu' sca te' cuaa 'in ni, nganan sca sni' quiche' lo mxtya 'na que ni.

- 18 Mdisnan msi'ya lo'o 'in ni, lo ndyucui': !Nguini tnu hua 'in, Nu'huin nu lca ree 'in ne' judio!
- 19 Lo'o yca mji'in que ni, ngun siye' 'in ni, lo ndun xtyin' tloo ni, siyana lyee ngui'ni tnu 'in ni lca cha' 'in.
- 20 Bra cua' ngula' mstylyo'o 'in ni, rcan' nguiyoo te' cuaa nu mxcu' 'in ni, lo mxcu' 'in ni lo'o ste' ca ni. Ya lo'o 'in ni se'en tyca'an ni loo cursi.

Bra ngujui Jesús loo cursi

- 21 Tucuiin nguiaa ne' ndyucua ta'a ne' lo'o sca nu yaa tnan ni' quixin', sca nu naa Simun nu mdo'o quichen Cirene, sti Jantru lo'o Rufo, lo sundaru can' nga'ni cha' cui'ya cursi can'.
- 22 Rcan' mdiya lo'o sundaru 'in Jesus sca se'en nu naa Golgota, lo cha' re ndyca ri' tyucui', se'en lca que jyu'u.
- 23 Ndaa vinu nu mxtiya' lo'o mirra 'in Jesus, una a yo'o ni 'in na.
- 24 Bra cua' mji'in ca'an 'in ni loo cursi, ngusa' ste' ni, ngulo xu'hue 'in na, cha' na'an nu caja na 'in cuinta scaa.
- 25 Ntsu'hu braa cua' caa tlya bra mji'in ca'an 'in ni loo cursi.
- 26 Lo qui'ya nu msu'hua ne' 'in Jesus nga'an na nde que cursi, lo ndyucui' na: Nde nu lca ree 'in ne' judio.
- 27 A cuinta lo'o tucua nu cuna mji'in ca'an sundaru 'in loo cursi, sca tsu' cueen 'in ni, lo xca tsu' cuica.
- 28 Yato'o cha' nu nguinu scua loo quityi 'in Ndiose, lo ndyucui' na: Cua' lca na sca cha' ti 'in ni lo'o ne' nducun'.
- 29 Nten nu ndijyin lucui' ti can' ndyucui' ca'an ne' 'in ni, nxquinan ne' que ne' lo ndyucui' ne': Jun', .ta tsi'i nu'huin nu juin siyana cuityen laa, lo sna ti tsan tnan 'in na xiya'?
- 30 Can' cha' culo laa 'in ticuii', lo qui'ya loo cursi cua.
- 31 Nu ndlo tnan ni' lyaa lo'o ne' escriba, ticui' ti na'an ndyucui' ca'an 'in ni, lo ndyucui' scaxca: Nde nu ngulo laa 'in xca tucui, una a ndyca 'in culo laa 'in ticuii'.
- 32 Ri nii tloo na'an na qui'ya Cixtu loo cursi, cui' ree 'in ne' Israel, lo tsana'an rin' na 'in. A cuinta nu ta'a nga'an ni loo cursi, ndyucui' ca'an 'in ni.
- 33 Bra mdiyaa ndi'ya cuaan hasta mdiyaa braa cua' sna siin, ngui'ya tla na'aan sa tyucui se'en can'.
- 34 Cui' braa cua' sna siin yucui' cueen Jesus: —Eloi, Eloi, .lama sabactani—? Cha' re ndyca ri' tyucui': —Ndiose 'yan, Ndiose 'yan, .ni cha' ngala yaa' 'yan—?

- 35 Ntsu'hui nu ngune 'in cha' nu yucui' ni, lo ndyucui' ne': Na'an huan, nsi'ya 'in nu ncua naa Elia.
- 36 Rcan' ndla ti mdo'o sca nu nguia qui'ya sca te', lo ngacha' 'in na lo'o tyi'a vinagre, mscuen 'in na sca tuc'o yca siyana co'o Jesus 'in na, lo ndyucui': Tyuhuitan na na'an si caan Elia, lo ti'ya 'in loo cursi.
- 37 Una Jesus msi'ya cueen ni, cui' na'an braa ngujui ni.
- 38 Te' tlyu nu nducui ni' lyaa mda' jlu'hue la na, ti' ndyo'o la cuaan ngui'ya la lyuu.
- 39 Nde loo se'en nga'an Jesus ndun x'na sundaru, bra ngune 'in ne' na'an msi'ya Jesus bra ngujui ni, lo nu juin: Nu chin ni ca siyana nde ncua Sne' Ndiose.
- 40 A cuinta lo'o tucua sna ne' cuna'an ndun tijyu' ti na' cui'ya, cui' Maria Magdalena, Maria jyi'an See lo'o Jacobo, nu cuine' la can', a cuinta lo'o Salome.
- 41 Juana ne' cuna'an re mducui ndyca'an 'in Jesus, lo mdaa yaa' 'in ni bra mda'an ni se'en lca Galilea. A cuinta lo'o xca ne' cuna'an nu ta'a mdiyaa ni quichen Jerusalem, ndun can'.

Bra ngutsi' Jesús

- 42 Siyana cua' ngusiin tsan nu cua' tisna xtnan' ne' judio,
- 43 yato'o sca nu naa See Arimatea, nga'ni tnu tiee ya jnan cha' cuiya' 'in Pilato siyana cutsi' 'in Jesus. Lca sca nu ndun loo 'in ne' judio, lo'o ndyuhui ta tsan nu ntsu'hui cha' culo Ndiose tnan 'in nten.
- 44 Pilato can' yuhue 'a ri' bra yna cha' siyana cua' ngujui Jesus, can' cha' msi'ya 'in x'na sundaru can', lo nganicha' 'in ne' si chin ni cha' cua' ngujui Jesus.
- 45 Bra cua' ngujui rsuun 'in siyana cua' ngujui Jesus, rcan' ndaa Pilato cha' cuiya' 'in See can' siyana cutsi' 'in ni.
- 46 Msi'i See can' sca te' tsu'hue na'an, lo bra mdi'ya 'in Jesus loo cursi, nguxen te' can' 'in ni. Mxtya 'in ni ni' sca tuquee nu cua' lca nguiaa', lo nda xeen sca quee siyana tucun 'in na.
- 47 Maria Magdalena, lo'o Maria nu lca jyi'an See, na'an ne' la ngutsi' Jesus.

MARCOS 16

Bra mdyo'o qui'u Jesús

- 1 Bra cua' mdijin tsan nu ntxtnan' ne' judio, Maria Magdalena lo'o Maria jyi'an Jacobo, lo'o Salome msi'i tyi'a txi nu su'hua 'in Jesus se'en ngutsi' ni.
- 2 Tlya ti culo tsan 'in smana can', bra tya nducua ti cuicha mdo'o ne' nguiaa ne' tucuaa can'.
- 3 Tucuiin nguiaa scaxca ndyucui': .Ti ca culo ntnan quee nu ndyucun tucuaa can'?

- 4 Bra mdiyaa, na'an siyana cua' mdo'o ntan quee can', lo lca na sca quee tlyu.
- 5 Nguiten se'en ngutsi' Jesus, lo na'an nducua sca nu ti cuine' ti tsu' cueen can', lcu' sca te' tucuin nu ngaten, lo ytsen.
- 6 Lo nu juin 'in ne': A cutsen huan, jlyo ran' siyana nda'an nan huan 'in Jesus Nazaret nu mjiyi'in ca'an ne' 'in loo cursi. Cua' mdyo'o qui'u ni, lo a ntsu'hui 'a ni nde, ta quiin huan se'en mxtya ne' 'in ni.
- 7 Quia yitsan' huan 'in ta'a mda'an ni, lo'o Tyu, siyana la nducua la ni tsaa ni se'en lca Galilea, la cua na'an ta'a ni lo'o ne', cui' na'an nu cua' yucui' ni lo'o ne'.
- 8 Ndla ti mdyo'o ne' cuna'an can' se'en ngutsi' ni, ndyucuan lyee nguitsen, lo ni a yucui' 'a lo'o ni xca tucui, siyana lyee nguitsen.

Bra na'an tloo Jesús 'in María Magdalena

- 9 Tlya culo tsan 'in smana bra mdyo'o qui'u Jesus, la nducua la 'in Maria Magdalena ngulu'u tloo ni 'in, cui' nu ngulo ni quita'a cati cui'in xna'an 'in.
- 10 Mdo'o nguia yitsa' cha' can' 'in lyigaa la na'an ta'a mda'an Jesus, se'en ndi'in nu'un ri' lo nguinan.
- 11 Bra yna cha' siyana lu'u Jesus, a cuinta Maria cua' na'an tloo 'in ni, una a yana'an ri' cha' can'.

Bra na'an tloo Jesús 'in tucua ne' Emaús

- 12 Chun' nde'en la can', ngulu'u tloo Jesus 'in tucua nu nguiaa sca tucuiin ni' quixin', una xca na'an ngulu'u tloo ni 'in ne'.
- 13 Cui' braa ya yitsa' 'in lyigaa la na'an ta'a mda'an ni cha' can', una ticui' ti na'an a yana'an ri'.

Mxnu Jesús tñan 'in ta'a mda'an ni

- 14 La xiya' ti can' ngulu'u tloo Jesus 'in yucui' ca ta'a mda'an ni, cui' cha tixca can', se'en nducua yucu. Lo yucui' ni lo'o ni cha' tla 'a carsya 'in ne', lo a yana'an ri' 'in nu na'an tloo ca 'in ni bra cua' mdyo'o qui'u ni.
- 15 Rcan' nu juin ni 'in ne': Tsaan huan sa tyucui chelyuu, lo tyucuin' huan cha' tsu'hue 'in Ndiose lo'o lyigaa nten.
- 16 Nu tsana'an ri' 'yan lo tyucua tya, can' nu tyo'o laa. Una nu a tsana'an ri' 'yan, can' nu caan yuhue' chun' sa tyucui braa.
- 17 Nu tsana'an ri' 'yan, scaxca cha' nu tnu cu'ni can': Lo'o cha' cuiya' 'yan, culo can' cui'in xna'an nu ntsu'hui 'in nten, lo tyucui' can' scaxca lenguas nu cui.
- 18 Si xni can' sca cuinaan nu yla, lo ta co'o can' na nu yu'hui yaan, lo a sca ca 'in. A cuinta xtya can' yaa' 'in nu ti'i lo tyca.

Bra ndyucuen Jesús la ni' cuaan

19 Bra mdyi yucui' Ni X'na na cha' re, nga'ni Ndiose cha' ndyucuen ni la ni' cuaan, lo ndi tucua ni tsu' cueen 'in ni.

20 Ta'a mda'an ni ya yucui' cha' tsu'hue 'in Ndiose lyigaa se'en, lo Ni X'na na mda yaa' ni 'in ne', lo mxnu scua tsa ni cha' nu yucui' lo'o cha' tnu nu nga'ni ni. Amen.

LUCAS

LUCAS 1

Lucas ndyucui' cha' 'in Teófilo

- 1 Quina'an 'a nu cua ncua ri' ca'an lni quityi re tsana'an yato'o lja hua,
- 2 cui' na'an ngujui nu ngulu'u 'hua, nu na'an tloo cha' re ti bra mdisna na, siyana tsa yucui' cha' re lo'o nten.
- 3 Can' cha' lo'on na' ncua ran' ca'an quityi re 'in, nu'huin Teofilo, siyana cua nguinan tsu'huen lyigaa cha' re lo'o cha' tiaa ti la se'en mdisna na,
- 4 siyana ca ljoyo tsu'hue ri' lo a cu'ni tucua ri' lo'o cha' nu cua ngujui nu ngulu'u 'in.

Yucui' angajle cha' 'in Xuhua

- 5 Bra ncua Herode ree se'en lyi'ya loo Judea, mdi'in sca nu ncua naa Zacaria nu ntsu'hui cuinta 'in laa, cui' ta'a Abia, lo cuna'an 'in Zacaria can' naa Elisabet, nten cuityi 'in Aaron.
- 6 Tyucuaa can' lni ndi'in cha' 'in tloo Ndiose, tsu'hue nguia ndyca'an can' lyigaa cha' nu ndlo Ni X'na na tnan lo'o cha' nu mxtyaa ni.
- 7 Una a mdi'in sne' ne' siyana Elisabet la' na'an a ndyi'in sne', a cuinta tyucuaa ne' cua cula ne'.
- 8 Yato'o lja ngui'ni Zacaria tnan 'in Ndiose, cui' tsan nu ngu'ni ca'an 'in ta'a ntsu'hui,
- 9 mdo'o sorte 'in tiquin ti'in na nu txi ni' lyaa 'in Ni X'na na, na'an cha' nu cua ntsu'hui 'in ne' nu ndlo tnan ni' lyaa.
- 10 Na'aan nten quichen ndi'in nde chun' na'an, ndyucui' ne' lo'o Ndiose lja ndyiquin na txi can'.
- 11 Rcan' ngui'ya tun sca angajle 'in Ni X'na na tloo, tsu' cueen se'en ndyiquin na can'.
- 12 Bra na'an Zacaria 'in angajle can', ytsen lo a nguijlyo 'a ri' na'an ca.
- 13 Una angajle can' nu juin 'in: A cutsen Zacaria, cua mxcuen Ndiose cha' nu njnan, nten 'in nu lca Elisabet ntsu'hui cha' tyi'in sca sne', lo xtya nii ca naa Xuhua.
- 14 Ndyijyin ya' tsu'hue chu'hui tiee siya cha' re, cui' nguana'an quina'an 'a nten ca tsu'hue chu'hui tiee ne' bra tyi'in cuhui' can,
- 15 siyana tnu ndyucui' cha' 'in can' tloo Ndiose. A ntsu'hui cha' co'o can' vinu ta sidra, siyana cua lca mtsa'an yu'hui can' lo'o Espiritu nu Luhui 'in Ndiose bra tiyaan chelyuu.

- 16 Cu'ni ne' cha' siyana quina'an ne' Israel xtucui ne' lo tsana'an ri' ne' 'in Ni X'na na, ni nu lca Ndiose 'in ne'.
- 17 Tyucua loo cu'ni tnan 'in Ni X'na na lo'o lyigaa tiee tsana'an cha' cuiya' nu mda'an lo'o Elia, —cu'ni cha' tyca tsu'hue lca tiee nten cula can' lo'o sne' ne'—, cui' nguana'an nu lye' ri' tisna cu'ni tnan tsu'hue, siyana xtya sca quichen nu tyucuan xu'hue 'in Ni X'na na.
- 18 Rcan' nu juin Zacaria 'in angajle can': .Ni na'an ca ljyo ran' cha' re? A cuinta cua culan, cui' nguana'an nten 'yan.
- 19 Mxcuen angajle can' 'in: Na' lcan Gabriel nu ntsu'hui tloo Ndiose, cui' ni nga'an tnan ni 'yan siyana tyucuin' lo'o lo ca jlyo ri' cha' tsu'hue re.
- 20 Una ti ri nii a ca 'a tyucui' hasta tiaa tsan nu ca cha' re, siyana a yana'an ri' cha' nu yucuin' lo'o.
- 21 Nten can' ndyuhui ta ne' 'in Zacaria nde chun' na'an, lo nduhue ri' ne' ni cha' chan 'a nguia' ni' lyaa can'.
- 22 Una bra mdyo'o a ncuca 'a tyucui', rcan' ngui'ya ne' cuinta siyana na'an xnii sca cha' ni' lyaa can'. Xtyi lo'o yaa' ti nguitsa' cha' nu na'an, lo a ncuca 'a tyucui'.
- 23 Bra yatii tsan nu ntsu'hui ne' ni' lyaa can', rcan' nguila nde se'en ndi'in.
- 24 Chun' nde'en can' ncuca tyacan na'an Elisabet, lo sa ca'yu coo' a la 'a mdo'o, lo ndyucui':
- 25 Ndena'an nga'ni Ni X'na na lo'on siyana mxu'hua ri' ni 'yan, lo a caja 'a na'an ti tyucui' nten lo'on cua na'an ti.

Yucui' angajle cha' 'in Jesús

- 26 Bra cua nguiaa scua coo' ncuca tyacan na'an Elisabet, rcan' nga'an tnan Ndiose 'in angajle Gabriel can', tsaa quichen Nazaret se'en lyi'ya loo Galilea,
- 27 se'en ndi'in sca ne' cuna'an ti cuine' ti nu a lyiji caja qui'yu 'in, una cua ncuca cuiya' cha' siyana ca cuilyo'o 'in sca nu naa See, cui' nten cuitiyi 'in David, lo ne' cuna'an can' naa Maria.
- 28 Rcan' mdiyaa angajle se'en ndi'in ne' cuna'an can' lo nu juin !Ca tsu'hue chu'hui tiee tsana'an cha' tsu'hue nu lca tiee Ndiose lo'o! Ni X'na na ndi'in lo'o, lo tlyu la xu'hue mdaa Ndiose 'in que lyigaa la na'an ne' cuna'an.
- 29 Una bra na'an 'in angajle can', ytsen cha' nu ngune 'in, lo msu'hua cha' tiee lo'o cha' can'.
- 30 Rcan' nu juin angajle: Maria, a cutsen, siyana Ndiose ndyu'hui cuiya' ri' ni 'in.
- 31 Ri nii ntsu'hui cha' ca tyacan na'an lo tyi'in sca cuhui' qui'yu 'in, lo xtya nii cuhui' can ca naa cui' JESUS.

- 32 Ntsu'hui cha' ca ni sca nu ndun loo, lo ca naa ni Sne' Ndiose, ni nu tlyu lati. Cui' Ndiose X'na na xtun 'in ni, lo tyucuan ni cha' cuiya' nu mdaa Ndiose 'in David, nu lca sti nten cuityi 'in ni.
- 33 Tsa tyucui braa culo ni tnan 'in nten cuityi 'in Jacob, lo a ntsu'hui cha' tsatii cha' cuiya' 'in ni.
- 34 Rcan' nu juin Maria 'in angajle can': .Ni na'an tsato'o cha' re siyana a sca ne' qui'yu lyiji caja 'yan?
- 35 Mxcuen angajle can': Espiritu nu Luhui 'in Ndiose qui'ya yu'hui 'in, scati Ndiose ni nu tlyu lati cu'ni ni cha' cha'an yu'hui lo'o cha' cuiya' 'in ni, lo nu ntsu'hui cha' tyi'in can' lca sca nu Luhui, can' cha' ca naa can' Sne' Ndiose.
- 36 Ri nii ca jylo ri' siyana lo'o Elisabet nu ti ndyca ta'a, cua ncuca tycan na'an nisiya cua cula, cua nguiaa scua coo' 'in lo'o cha' can', cui' nu ndyucui' ne' 'in siyana a ndyi'in sne',
- 37 una cha' nu 'in Ndiose a sca cha' tucui.
- 38 Rcan' nu juin Maria: Nde ndun lo tucuan cha' 'in Ni X'na na, lo tsato'o lyigaa cha' nu yucui' lo'on. Rcan' mdo'o angajle can' nguiaa.

Ya na'an María 'in Elisabet

- 39 Sti'i ti ngutucui, ndla ti nga'ni Maria cha' mdo'o nguiaa sca quichen ndi'in lja qui'ya se'en lyi'ya loo Judea.
- 40 Bra mdiyaa se'en nducua na'an 'in Zacaria, yucui' cha' 'in Elisabet.
- 41 Yato'o bra ngune 'in Elisabet yucui' cha' Maria can', ngui ri' Elisabet nguinan yu'hui cuhui' can' 'in, cui' na'an braa mtsa'an yu'hui Elisabet lo'o Espiritu nu Luhui 'in Ndiose.
- 42 Cui' braa yucui' cueen: Tsu'hue ca xu'hue nu'huin que 'in lyigaa la na'an ne' cuna'an, lo tlyu ca xu'hue ntsu'hui 'in ni nu lca sne'.
- 43 Nduhue ran' ni cha' ngu'ni ca'an cha' re 'yan siyana jyi'an Ni X'na yan yucui' cha' 'yan.
- 44 Siyana bra ngune 'yan yucui' cha', cui' bra nguinan yu'hui cuhui' re 'yan siyana tsu'hue ntsu'hui tiee cui'.
- 45 Tsu'hue ca xu'hue siyana yana'an ri', a ndijyin cha' tsato'o cha' nu cua yucui' Ni X'na na lo'o.
- 46 Rcan' nu juin Maria: —Lo'o lyigaa carsya 'yan cu'nin tnun 'in Ni X'na na,
- 47 lo ndyijyin ya' tsu'hue ntsu'hui tieen lo'o Ndiose, Ni nu ndlo laa 'yan,
- 48 siyana mxna'an ni 'yan, na' nu lca msu 'in ni—, lo ti ri nii lyigaa nten cuityi nu caan nde loo re, tyucui' siyana tlyu ca xu'hue ntsu'hui 'yan.

- 49 Siyana Ni nu tla cha' 'in nga'ni ni sca cha' nu tnu lo'on, — lo lca ni sca nu Luhui 'a—.
- 50 Tsa tyucui braa —ca 'tna ri' ni 'in nten tsalca nu nducua cha' 'in ni—.
- 51 Nga'ni ni scaxca cha' nu tnu lo'o cha' cuiya' 'in ni, nguijlyo ni 'in nu siye' lo'o cha tiaa 'in.
- 52 Ndyucuan ni cha' cuiya' 'in nu ndlo tnan loo chelyuu re, lo mscuen cuaan ni 'in nu na'an la ndi'in cha' 'in.
- 53 Mdaa ni lyigaa loo cha' tsu'hue 'in nu nda'an nguite' ri', una nu cuilyiya' mxnu ni 'in can' ncuati na'an.
- 54 Mda yaa' ni 'in ne' Israel nu lca msu 'in ni, mxu'hua ri' ni 'in ne' lo snu na'an 'tna ri' ni 'in ne'.
- 55 Mxtyaa ni 'in cha' re nu ncu nten cula 'na, cui' Abraham lo'o nten nu lca sne' can', lo nguinu scua na sa tyucui braa.
- 56 Can' nguinu Maria lo'o Elisabet sna coo', chun' nde'en can' mxtucui nde quichen tyi.

Bra mdi'in Xuhua

- 57 Bra mdiyaa tsan can' mdi'in sca cuhui' qui'yu 'in Elisabet.
- 58 Ta'a ndi'in ne' lucui' ti can' lo'o lyigaa la na'an ta'a ne', bra yna ne' cha' siyana Ndiose tlyu cha' tsu'hue nga'ni ni lo'o ne', tsu'hue yu'hui tiee ne'.
- 59 Bra nguita'a snu' tsan cuhui' can', yaa ne' se'en ntsu'hui cha' ca circuncida 'in cui', lo mxtyaa ne' nii cui' siyana ca naa cui' Zacaria, na'an naa sti cui'.
- 60 Una jyi'an cui' mxcuen: Tsi'i nguana'an ca naa cui', Xuhua ca naa cui'.
- 61 Lo nu juin ne' rcan': .Ni cha' ca naa cui' nguana'an, lo ni sca nten cuityi 'in a naa nguana'an?
- 62 Rcan' nga'ni yaa' ti ne' 'in sti cui' cha' ni na'an ca naa cui'.
- 63 Cui' braa mjnan sca ca' lyu' ti, lo ndena'an nga'an loo na: Xuhua ca naa cui'. Rcan' lyigaa ne' yuhue ri' ne'.
- 64 Ticui' braa ncu yucui' Zacaria can', lo mdyaa xu'hue 'in Ndiose.
- 65 Ndyijyin 'a ya' nduhue ri' lyigaa nten ndi'in lucui' ti can', nguana'an scaxca quichen ndi'in lja qui'ya se'en lyi'ya loo Judea ngune cueen cha' can'.
- 66 Lyigaa nu ngune 'in cha' can' msu'hua ne' cha' tiee ne', lo ndyucui' ne': .Ni na na'an ndi'in cha' 'in cuhui' cua? Lo Ni X'na na ntsu'hui ni cuinta 'in cui'.

Cha' nu mxiyucui' Ndiose 'in Zacaría

- 67 Lo Zacaria sti cui' mtsa'an yu'hui Espiritu nu Luhui 'in Ndiose 'in, lo ndena'an mxiyucui' ni 'in:
- 68 —Tlyu ca cha' tsu'hue ntsu'hui 'in Ndiose X'na ne' Israel—, siyana cua mdiyaan ni lo culo laa ni quichen 'in ni.
- 69 Mxtun ni sca nu tla cha' 'in nu culo laa 'na, nu yaan loo nten cuityi 'in David nu ncua msu 'in ni,
- 70 cui' cha' nu mxiyucui' ni 'in lyigaa nu mdo'o hui 'in ni ti culoo,
- 71 siyana culo laa ni 'na tuyaa' nu ti'i ri' 'na lo'o lyigaa nu nxcuan tloo 'na.
- 72 Ca 'tna ri' ni 'in lyigaa nten cula 'na, lo mxu'hua ri' ni cha' nu mxnu ni 'in can'.
- 73 Cui' cha' nu mxytaa ca ni lo'o nten cula 'na Abraham, cha' nu ntsu'hui cha' taa ni 'na,
- 74 siyana tyo'o laan na tuyaa' nu ti'i ri' 'na, lo taa ni cha' cuiya' cu'ni na tnan 'in ni lo'o lyigaa tieen na,
- 75 luhui cha' tiaa 'na cu'ni na tnan tsu'hue tloo ni tsa tyucui braa.
- 76 Nu'huin nu lca snen', ntsu'hui cha' caja nu culoo naa 'in siyana lca nu nxiyucui' Ndiose 'in, ni nu tlyu lati. Siyana — tyucua loo cu'ni chu'hue tucuiin nu caan Ni X'na na—.
- 77 Lo culu'u 'in quichen 'in ni na'an ntsu'hui cha' tyo'o laa ne', siyana cu'ni ni cha' tlyu ri' 'in ne' lo'o qui'ya nducui ne'.
- 78 Siyana tlyu cha' tsu'hue ntsu'hui tiee Stina Ndiose lo'on na, can' cha' ti la ni'cuaan ncua tyca' sca xaa nu yaan 'na,
- 79 siyana —chu'hui xaa 'in lyigaa nu ndi'in se'en tla, lyigaa nu msu'hua ndycun cha' ndija 'in,— a quinta siyana culu'u ni 'na tucuiin nu tsan na, lo nguana'an xtnan' carsya 'na.
- 80 Cuhui' can' nguia nguilu cui', lo nguana'an nguia ndiji juersa 'in lo'o cha' nu 'in Ndiose, lo mdi'in sca se'en bityi hasta mdiyaa tsan nu ngulu'u tloo 'in ne' Israel.

LUCAS 2

Bra ncua cuine' Jesús

- 1 Yato'o nu lca ree Augusto Cesar, mxytaa tsa sca cha' siyana lyigaa nten tyca'an scua nii ne' na'aan se'en ndlo tnan.
- 2 Culo cha' re yato'o bra ncua Cirenio tnan se'en lyi'ya loo Siria.
- 3 Quinta scaa nten nguiaa ne' quichen tyi ne' siyana tyca'an scua nii ne'.
- 4 Can' cha' lo'o See mdo'o quichen Nazaret se'en lyi'ya loo Galilea, nguiaa quichen tyi David, cui' Belen se'en lyi'ya loo Judea, siyana lca nten cuityi 'in David,

- 5 can' ntsu'hui cha' tyca'an scua nii lo'o Maria nu lca cuilyo'o, lo cua ndyucui lucui' cha' tyi'in sne' loo chelyuu.
- 6 Yato'o lja ndi'in ne' can', mdiyaa braa nu ntsu'hui cha' tyi'in sne.
- 7 Mdi'in sca cuhui' 'in, sne' nu culoo, lo nguixen sca te' 'in cui', mxtyaa 'in cui' sca se'en ndyu'hui na ndyucu 'ni, siyana a ngujui na'an se'en quinu. Cha' 'in angajle lo'o nu naan seen slya'
- 8 Tu'hua quichen can' ndi'in tucua sna nu naan seen slya', ntsu'hui cuinta 'in 'in tyucui tla.
- 9 Sa nsu'hui ngulu'u tloo sca angajle 'in Ni X'na na 'in ne', la ni'cuaan mdo'o sca xaa 'in Ni X'na na msu'hua lo'o 'in ne', lo lyee ytsen ne'.
- 10 Una nu juin angajle can' 'in ne': A cutsen huan siyana nde ljian lo'on sca cha' tsu'hue 'huan lo ca tsu'hue chu'hui tiee lyigaa nten:
- 11 Tla ri nii, quichen tyi David, ngula ni nu culo laa 'huan, can' nu lca Crixtu ni nu lca X'na na.
- 12 Nde sca cuiya' nxyaan 'huan: Quina huan 'in sca cuhui' nu ntsu'hui ni' yca se'en ndyu'hui na ndyucu 'ni.
- 13 Sa nsu'hui ncu tyca' quina'an la angajle la ni'cuaan nu ngui'ni tnu 'in Ndiose, lo ndyucui':
- 14 !Cu'ni tnu na 'in Ndiose, ni nu nducua ni' cuaan, ri nii caja na'an tyi'in tsu'hue nten loo chelyuu re, siyana nguana'an lca tiee ni lo'o ne'!
- 15 Yato'o bra mxtucui angajle can' la ni' Cuaan, nu naan seen slya' can' mdisna ndyucui' scaxca: Tsaan na quichen Belen lo ca jylo rin' na cha' nu yato'o, tsana'an nguitsa' Ni X'na na 'na.
- 16 Ticui' braa mdo'o nguiaa, lo nguija lyoo 'in Maria lo'o See, lo cuhui' can' ntsucua cui' ni' yca se'en ndyu'hui na ndyucu 'ni.
- 17 Bra na'an 'in cuhui' can', mdaa rsuun lo'o ne' lyigaa cha' nu ngune 'in cha' 'in cuhui' can.
- 18 Nduhue ri' lyigaa nu ngune 'in cha' nu yucui' nu naan seen slya' can'.
- 19 Nguinu yu'hui cha' can' tiee Maria, lo quina'an cha' ngulucua ri' lo'o cha' nu yato'o.
- 20 Rcan' nu naan seen slya' can' mxtucui nguiaa, ngui'ni tnu 'in Ndiose lo ndyaa xu'hue 'in ni squi'ya lyigaa cha' nu na'an lo ngune 'in, cui' tsana'an cha' nu yucui' angajle can' lo'o. Mxnu ne' cuinta 'in cuhui' yaa' Ni X'na na
- 21 Bra nguita'a snu' tsan can' nga'ni ne' cha' ncu circuncida 'in cui', lo mxtyaa ne' nii cui' siyana ca naa cui' JESUS, cui' nii nu mxtyaa angajle bra ti lyiji ca tyca' na'an Maria.

- 22 Bra nguita'a tsan nu ntsu'hui cha' suhui ne' 'in ne', tsana'an nu ndyucui' lee nga'an scua Moise, rcan' ya lo'o ne' 'in cui' quichen Jerusalen, siyana xnu ne' cuinta 'in cui' yaa' Ni X'na na.
- 23 (Siyana ndena'an nguinu scua cha' loo lee 'in Ni X'na na: — Cuhui' qui'yu nu culoo 'in jyi'an, can' nu luhui tloo Ni X'na na—).
- 24 A cuinta siyana taa ne' sca lomstan nu squin tloo Ndiose tsana'an ndyucui' lee 'in Ni X'na na: Ntsu'hui cha' taa ne' —sca lta cuilyee ta tucua cun cuine' ti—.
- 25 Cui' quichen Jerusalen ndi'in sca nu naa Simeon, lca sca nu lni ndi'in cha' 'in lo n'ni tnu 'in Ndiose. Ta tsan nu ntsu'hui cha' tyo'o laa ne' Israel, lo mtsa'an yu'hui Espiritu nu Luhui 'in Ndiose 'in.
- 26 Cua nguitsa' Espiritu 'in siyana a tyo'o loo chelyuu re, si tsi'i la cua na'an tloo 'in ni nu mdo'o hui ca 'in Ni X'na na.
- 27 Cui' tsan nu ngui'ya Espiritu tiee siyana tsaa ni' lyaa, lja rcan' mdiya lo'o ne' 'in cuhui' can' siyana cu'ni ne' lo'o cui' tsana'an nu ndyucui' lee.
- 28 Rcan' mxtyaa Simeon can' 'in cuhui' scun, mdyaa xu'hue 'in Ndiose, lo ndyucui':
- 29 Ni X'na hua, ri nii tca tyucuan 'yan na'an cha' nu cua mxtyaa,
- 30 siyana cua na'an tloon 'in ni nu ntsu'hui cha' culo laa 'hua,
- 31 cui' cha' tsu'hue nu cua mxtyaa nu cu'ni tsu'hue 'in lyigaa nten.
- 32 Nde nu lca sca xaa nu sla cha' tiaa 'in ne' gentil, cui' nguana'an ca tsu'hue chu'hui tiee ne' Israel nu lca quichen 'in.
- 33 See lo'o jyi'an cui' nduhue 'a ri' ne' cha' nu ndyucui' Simeon can' cha' 'in cui'.
- 34 Lo mjnan Simeon 'in Ndiose siyana culucuan ni 'in ne', rcan' nu juin 'in Maria jyi'an cui' can': Nde nu ngulo tun Ndiose, lo squi'ya ni re quina'an 'a ne' Israel titun ne', a cuinta quina'an ne' ntsu'hui cha' tlyu ne', lo caja nu na'an ti'i 'in,
- 35 (lo' cha' re tyijyin xi'yu na ni' carsya 'in tsana'an ndyca ri' sca xlyu), siyana ca tycan' na'an ni lca carsya 'in lyigaa nten.
- 36 A cuinta ni' lyaa can' nda'an Ana, sca ne' cuna'an nu nxiyucui' Ndiose 'in, sne' Fanuel nu lca nten cuityi 'in Aser, a cuinta cua cula ne'. Mdi'in ne' lo'o cuilyo'o ne' cati yjan bra ncuca suhue ne',
- 37 lo cua nguiaa jacua yla ntsu'hui jacua yjan nu nguinu ne' cha' yucui' ti. Lyigaa braa nda'an ne' ni' lyaa ngui'ni tnu ne' 'in Ndiose, tla lo'o titsan ndyucui' ne' lo'o ni, cui' nguana'an ngui'ni ne' ayuna.
- 38 Lja rcan' mdiyaa ne' se'en nda'an ne' lo'o cuhui' can', lo mdyaa ne' xu'hue 'in Ndiose, a cuinta ndyucui' ne' cha' 'in cuhui' can' lo'o tsalca ne' Jerusalen nu ndyuhui ta tsan nu ntsu'hui cha' culo laa ni 'in ne'.

Bra mxtucui ne' quichen Nazaret lo'o Jesús

39 Bra cua nga'ni ne' tsana'an cha' nu ndyucui' lee 'in Ni X'na na, rcan' mxtucui ne' se'en lyi'ya loo Galilea, cui' quichen tyi ne' se'en lca Nazaret.

40 Cuhui' can' nguia nguilu cui', ndiji juersa 'in cui', nguia ndyu'hui cha' tiaa 'in cui', a cuinta lyee ndyu'hui cuiya' ri' Ndiose 'in cui'.

Bra nguija lyoo Jesús ni' lyaa

41 Lyigaa yjan ndya'an nten cula 'in Jesus ta'a Pascua quichen Jerusalen.

42 Bra ntsu'hui Jesus tityucua yjan, ya lo'o ne' 'in ni se'en ndyca ta'a loo quichen can', tsana'an cha' nu cua ntsu'hui 'in ne'.

43 Lo na'aan ndyi ta'a can' mxtucui ne' nde quichen tyi ne', una a ngui ri' nten cula 'in Jesus siyana nguinu tun ni se'en lca Jerusalen.

44 Ngulucua ri' ne' siyana yaan Jesus lja nten nu yaa ta'a can', lo tyucui tsan cua mda'an ne' bra mdisna nguina ne' 'in Jesus lja nten nu ti ndyca ta'a ne', ta lja lyigaa la na'an ta'a tsu'hue ne',

45 lo a nguija lyoo ni, can' cha' mxtucui ne' nde Jerusalen nguia nan ne' 'in ni.

46 Una yato'o la nguita'a cuicha can' nguija lyoo ne' 'in ni ni' lyaa, nducua ni lja nu ngui'ni cha'an cha' 'in lee, lo nee 'in ni cha' nu ndyucui' lo nicha' ni 'in ne'.

47 Lyigaa nu ne 'in cha' nu ndyucui' ni, nduhue ri' ne' siyana tsu'hue cha' tiaa nda'an lo'o ni, lo lyigaa cha' nxcuen ni 'in ne'.

48 Bra na'an ne' 'in ni nducua ni lja can', yuhue 'a ri' ne' lo nu juin jyi'an ni: Snen', .ni cha' nga'ni lo'o hua nguana'an? Na' lo'o sti nda'an nan hua 'in, lo lyee 'a msu'hua cha' nduhue ri' tiee hua.

49 Rcan' mxcuen Jesus 'in ne': .Ni cha' nda'an nan huan 'yan, ta a jlyo rin' huan siyana 'ni cha' 'yan lo'o tnan 'in Stin?

50 Una a ngui'ya ne' cuinta ni cha' yucui' ni nguana'an.

51 Rcan' mxtucui ni lo'o ne' nde quichen Nazaret, lo ngutucua ni cha' yucui' ne' lo'o lyigaa cha'. Nguinu yu'hui lyigaa cha' can' ni' carsya 'in jyi'an ni.

52 Jesus nguia nguilu ni, a cuinta lo'o cha' tiaa 'in ni, lyee ndyu'hui cuiya' ri' Ndiose 'in ni, ticui' nguana'an ndyu'hui cuiya' ri' nten 'in ni.

LUCAS 3

Cha' 'in Xuhua nu nducua tya 'in nten

1 Yato'o cui' yjan nu cua ndyca 'tnu nu ndlo Tiberio Cesar tnan na'aan quichen can', rcan' lca Poncio Pilato bsya se'en lyi'ya loo Judea, lo Herode tetarcarca ndlo tnan se'en lyi'ya loo Galilea, lo Lpe ta'a ngula ndlo tnan se'en lyi'ya loo Iturea lo'o se'en lca Traconite, lo Lisantias tetarcarca ndlo tnan se'en lyi'ya loo Abilinia.

- 2 Anas lo'o Caifas ndlo tnan ni' lyaa, rcan' mxiyucui' Ndiose 'in Xuhua, sne' Zacaria, bra nda'an se'en bityi can'.
- 3 Mda'an se'en su tyucu tlyu Jordan, ndyucui' lo'o nten siyana xtun ri' ne' qui'ya ngui'ni ne' lo tyucua tya ne', lo Ndiose cu'ni ni cha' tlyu ri' 'in ne',
- 4 tsana'an nguinu scua cha' loo quityi nu nga'an Isaia, nu mxiyucui' Ndiose 'in ti s'ni, lo ndyucui' na: —Ndena'an ndyucui' cueen nu nda'an se'en bityi can': Cu'ni chu'huen huan tucuiin nu caan Ni X'na na, lo slan huan sca tucuiin nu lni ti ni' carsya 'huan.
- 5 Lyigaa se'en lca lja yuu cha'an yu'hui na, lo quinu jlyucua lyigaa se'en nducua qui'ya, lo tucuiin nu nxti'in ntsu'hui cha' ca lni na, a cuinta tucuiin nu chen na'an tyca jlyucua na.
- 6 Lo na'aan nten chelyuu ca jylo ri' ne' siyana Ndiose tca culo laa 'in ne'—.
- 7 Quina'an 'a nten ndi'an ne' se'en ndun Xuhua can' siyana tyucua tya ne', lo ndena'an ndyucui' lo'o ne': 'Huan lta nten nu cuini, .ti ca ngulu'u 'huan siyana xnan yu'huin huan, lo a caja cha' nsin' ri' nu tyo'o tiee Ndiose 'huan tiaa braa?
- 8 Can' cha' cu'ni huan tnan tsu'hue. Siyana cua mxtun rin' huan qui'ya 'huan, lo a culucua rin' huan: Ta cua mdo'o laan huan siyana Abraham lca nten cula 'huan. Una tyucuin' lo'on huan sca cha' Ndiose tca xtun ni quee ntsu'hui re lo ca na sne' Abraham.
- 9 Cua ndun tiaa tyucuan yca nu si'yu la suun yca, can' cha' lyigaa yca nu a ndyo'o si'yu loo, xi'yu na lo chu'hui na loo quii'.
- 10 Nten can' nganicha' ne' 'in Xuhua can': Huare', .ni na tca cu'ni hua?
- 11 Rcan' mxcuen: Nu ndia tucua lta ste', taa sca na 'in nu a ndia na 'in, ticui' nguana'an lo'o nu ndi'in na nu ndyucu, taa can' na 'in nu a ndia na 'in.
- 12 Lo'o tucua sna nu ndlo tni mdiyaa can' siyana tyucua tya, lo nu juin 'in Xuhua can': Mistro, huare', .ni na tca cu'ni hua?
- 13 Rcan' mxcuen Xuhua can': A jnan huan quina'an la tni 'in nten, cui' tsana'an nu ntsu'hui cha' su'hua lyiya' ti ne'.
- 14 A cuinta lo'o tucua sna sundaru nganicha' 'in Xuhua can': Huare', .ni na'an cu'ni hua? nu Juin Xuhua can': A culan huan tni 'in ne' lo'o juersa, ta su'hua huan qui'ya 'in ne' lo'o cha' cuini, siya na quinu tsu'hue tieen huan lo'o squiyan' tin huan.
- 15 Lyigaa nten can' ngulucua ri' ne' si ta cui' Xuhua can' lca Crixtu,
- 16 can' cha' mxcuen 'in nten can': Na' nu chini lo'o tyi'a ti nducuan tyan 'huan, una ntsu'hui cha' caan sca ni nu tla cha' 'in que 'yan na', lo tsu'hue 'a chu'hui tieen si na taa ni cha' cuiya' xti' ti squinan ti ni. Can' ni nu ntsu'hui cha' tucua tya 'huan, una lo'o Espiritu nu Luhui 'in Ndiose, a cuinta lo'o quii'.

17 Siyana cua nducua na yaa' ni nu scuin trigo, lo xo' ni nu cua luhui can' lo xu'hua se'en ni 'in na, una quixin trigo can' su'hua ni 'in na loo quii' nu a ntsu'hui cha' ti suhui'.

18 Quina'an 'a cha' ti yucui' Xuhua lo'o nten can', mda cueen 'in ne' lo'o lyigaa cha' tsu'hue 'in Ndiose.

19 Yato'o ngusun lo'o Xuhua can' 'in Herode tetrarca, siya cha' ngalaa 'in Herodia, cuiyo'o Lpe ta'a ngula, a cuinta lo'o lyigaa la na'an cha' a tsu'hue nu ngui'ni,

20 lo tsi'i tsacua ti na'an, siya na nde lyee la mso' tucua qui'ya chun' siyana msu'hua 'in Xuhua can' na'an tyucuan.

Bra nducua tya Jesús

21 Yato'o bra nducua tya nten can', lo'o Jesus nducua tya ni, lo lja ndyucui' ni lo'o Ndiose nguila tucua ni' cuaan,

22 can' ncua tyca' nguiaan Espiritu nu Luhui 'in Ndiose se'en ndun ni, lo ngui'ya tucua Espiritu que ni tsana'an ndi'ya tucua sca cun, lo ngune yucui' sca nu yucui' la ni' Cuaan: Nu'huin lca Snen' nu tca'a lati 'yan, tsu'hue 'a ntsu'hui tieen lo'o.

Cha' 'in nten cuityi 'in Jesús

23 Jesus ntsu'hui ni cla tyii yjan bra mdisna nga'ni ni tnan 'in Ndiose. Ndyucui' nten siyana See lca sti ni, lo sti See can' ncua naa Eli,

24 lo sti Eli ncua naa Matat, sti Matat ncua naa Levi, sti Levi ncua naa Melqui, sti Melqui ncua naa Jana, sti Jana ncua naa See,

25 sti See ncua naa Matatia, sti Matatia ncua naa Amos, sti Amos ncua naa Nahum, sti Nahum ncua naa Esli, sti Esli ncua naa Nagai,

26 sti Nagai ncua naa Maat, sti Maat ncua naa Matatia, sti Matatia ncua naa Semei, sti Semei ncua naa See, sti See ncua naa Juda,

27 sti Juda ncua naa Joana, sti Joana ncua naa Resa, sti Resa ncua naa Zorobabel, sti Zorobabel ncua naa Salatiel, sti Salatiel ncua naa Neri,

28 sti Neri ncua naa Melqui, sti Melqui ncua naa Adi, sti Adi ncua naa Cosam, sti Cosam ncua naa Elmodam, sti Elmodam ncua naa Er,

29 sti Er ncua naa Josue, sti Josue ncua naa Eliezer, sti Eliezer ncua naa Jorim, sti Jorim ncua naa Matat,

30 sti Matat ncua naa Levi, sti Levi ncua naa Simeon, sti Simeon ncua naa Juda, sti Juda ncua naa See, sti See ncua naa Jonan, sti Jonan ncua naa Eliaquim,

31 sti Eliaquim ncua naa Melea, sti Melea ncua naa Mainan, sti Mainan ncua naa Matata, sti Matata ncua naa Natan,

32 sti Natan ncua naa David, sti David ncua naa Isai, sti Isai ncua naa Obed, sti Obed ncua naa Booz, sti Booz ncua naa Salmon, sti Salmon ncua naa Naason,

33 sti Naason ncuu naa Aminadab, sti Aminadab ncuu naa Aram, sti Aram ncuu naa Esrom, sti Esrom ncuu naa Fares, sti Fares ncuu naa Juda,

34 sti Juda ncuu naa Jacob, sti Jacob ncuu naa Isaac, sti Isaac ncuu naa Abraham, sti Abraham ncuu naa Tare, sti Tare ncuu naa Nacor,

35 sti Nacor ncuu naa Serug, sti Serug ncuu naa Ragau, sti Ragau ncuu naa Peleg, sti Peleg ncuu naa Heber, sti Heber ncuu naa Sala,

36 sti Sala ncuu naa Cainan, sti Cainan ncuu naa Arfaxad, sti Arfaxad ncuu naa Sem, sti Sem ncuu naa Noe, sti Noe ncuu naa Lamec,

37 sti Lamec ncuu naa Matusalen, sti Matusalen ncuu naa Enoc, sti Enoc ncuu naa Jared, sti Jared ncuu naa Mahalaleel, sti Mahalaleel ncuu naa Cainan,

38 sti Cainan ncuu naa Enos, sti Enos ncuu naa Set, lo sti Set ncuu naa Adan nu lca sne' Ndiose.

LUCAS 4

Ne' xña'an ncuu ri' xtyu 'in Jesús loo qui'ya

1 Jesus mtsa'an yu'hui ni lo'o Espiritu 'in Ndiose bra mdo'o ni tyucu tlyu Jordan can', lo Espiritu ya lo'o 'in ni sca se'en bityi,

2 can' yu'hui lyiji ni sa tucua yla tsan, lo ncuu ri' ne' xna'an xtyu 'in ni loo qui'ya. Ni sca na lo a yucu ni tyucui lja rcan', bra nguita'a tsan can' mdisna nguite' ri' ni.

3 Rcan' nu juin ne' xna'an 'in ni: Si lca Sne' Ndiose, cu'ni cha' siyana quee ntsu'hui re tyca na quijaxtlya.

4 Una mxcuen Jesus: Ndena'an ndyucui' quityi 'in Ndiose: —Tsi'i tsaloo ti cha' ndyucu ndyu'hui nten chelyuu—, siyana lo'o lyigaa cha' nu ndyucui' Ndiose.

5 Rcan' ya lo'o ne' xna'an 'in ni sca loo qui'ya cuaan, can' ngulu'u 'in ni na'aan sa tyucui chelyuu se'en ndlo tnan.

6 lo nu juin 'in ni: Na'aan cha' cuiya' re tyaan 'in lo cui' nguana'an cha' cuilyiya' taan 'in, siyana yaan' nguinu lyigaa cha' re, lo taan 'na 'in nu ndyca ran'.

7 Si nu'huin ti'ya xtyin' tloon lo cu'ni tnu 'yan, lyigaa cha' re quinu na 'in.

8 Mxcuen Jesus: Tyo'o tsu' siin' Ne' xna'an, siyana ndena'an ndyucui' quityi 'in Ndiose: —'In Ndiose X'na ntsu'hui cha' cu'ni tnu, lo scati ni tucua cha' ndyucui ni —.

9 Rcan' ya lo'o ne' xna'an 'in ni quichen Jerusalen, lo ndyucuen lo'o ni la que laa sca se'en cuaan lati, lo nu juin 'in ni: Si lca Sne' Ndiose, tyo'o cuaan re lo tsa ti'in la qui'ya cua,

10 siyana ndena'an ndyucui' quityi 'in Ndiose: —Culo ni tnan 'in angajle 'in ni siyana cu'ni cuinta 'in,

- 11 lo su'hua yaa' can' 'in se'en nguiaa, siyana a tsa tun quiya' loo quee—.
- 12 Rcan' mxcuen Jesus: Ndena'an ndyucui' quityi 'in Ndiose: —A tyijyin lyoo 'in Ndiose X'na—.
- 13 Siyana a ncu'a 'in ne' xna'an xtyu 'in ni loo qui'ya, mdo'o tsu' sii' ni sti'i ti.

Bra mdisna nga'ni Jesús tñan 'in Ndiose

- 14 Jesus mxtucui ni se'en lyi'ya loo Galilea, mtsa'an yu'hui ni lo'o cha' cuiya' 'in Espiritu, lo mdisna ngune cueen cha' 'in ni sa tyucui se'en can'.
- 15 Ngulo'o ni 'in nten na'an se'en nguio' ti'in ne' judio, lo lyigaa tucui tsu'hue ntsu'hui tiee lo'o ni.

Jesús mxtucui ni quichen Nazaret

- 16 Jesus nguila ni quichen Nazaret, quichen se'en ylu ni, lo tsan nu nixtnan' ne' judio nguiten ni se'en nguio' ti'in ne', tsana'an cha' nu cua ntsu'hui 'in ni, lo mditun ni siyana tyucui' ni quityi 'in Ndiose.
- 17 Mdaa ne' quityi 'in ni se'en mxiyucui' Ndiose 'in Isaia, msla ni 'in na lo nguia lyoo sca se'en ndyucui':
- 18 —Mtsa'an yu'hui lo'o Espiritu 'in Ni X'na na 'yan, can' cha' ngulosuhui ni 'yan siyana tyucuin' cha' tsu'hue 'in ni lo'o nu ti'i, nga'an tnan ni 'yan siyana cu'ni tycan carsya 'in nu nu'un ri'. Tyucuin' lo'o nu ntsu'hui ndyucun siyana ca tyo'o laa, slan quiloo nu cuityin', lo culo laan 'in nu nsni su'hua cui'in xna'an 'in.
- 19 A cuinta tyucuin' lo'o nten siyana cua mdiyaa yjan nu cu'ni Ni X'na na sca cha' tsu'hue lo'o ne'—.
- 20 Rcan' mxcun' ni quityi can', mdyaa ni 'in na 'in ne' nu ntsu'hui cuinta 'in na, ndi tucua ni lo lyigaa nu nguio' ti'in can' nan cui'ya 'in ni,
- 21 lo nu juin ni: Ri nii mdiyaa tsan na'an ndyucui' quityi re lo'on huan.
- 22 Lyigaa ne' tsu'hue ndaa ne' rsuun cha' 'in ni, nduhue ri' ne' siyana tsu'hue 'a ndyucui' ni, lo scaxca ne' ndyucui' ne': .Ta tsi'i sne' See lca re?
- 23 Rcan' nu juin ni: Ntsu'hui nu ndlucua ri' cha' re lo'on: Nu'huin nu n'ni jo'o, cu'ni tyca 'in ticuii', snu na'an quina'an cha' nu cua ngune 'hua nga'ni quichen Capernaum, una ri nii cu'ni 'in na quichen tyin re.
- 24 Ti yucui' la ni: Nu chini tyucuin' lo'on huan, sca nu nxiyucui' Ndiose 'in a ndijyi nu tyucuan xu'hue 'in quichen tyi.
- 25 Ni siyana quina'an 'a ne' cuna'an Israel nu nguinu cha' yucui' ti lja mda'an yucui' Elia, bra nu a ngui'ya 'a quio tsa sna yjan jlu'hue, lo lyee ngui'ya bj'nan sa tyucui se'en can',

26 una a nga'an tnan Ndiose 'in Elia tsaa se'en ndi'in scaxca ne' cuna'an can', siya na yaa quichen Sarepta se'en lyi'ya loo Sidon, se'en ndi'in sca ne' cuna'an nu nguinu cha' yucui' ti.

27 Cui' nguana'an bra mda'an Eliseo, nu mxiyucui' Ndiose 'in, quina'an 'a nu ti'i lo'o quitso' yla ndi'in quichen Israel, una ni sca can' lo a ndyca, siya na scati Naaman ndyca, nu mdo'o se'en lyi'ya loo Siria.

28 Lyigaa nu nguio' ti'in can' ndyucuen tique' lo'o ni bra ngune 'in cha' can',

29 cui' bra mditun ne' lo ngulo ne' 'in ni nde tu'hua quichen, ya lo'o ne' 'in ni loo qui'ya se'en chen na'an, can' ncuari' ne' xtyu ne' 'in ni.

30 Una Jesus mdijin ni jlu'hue la lja ne', mdo'o ni nguiaa ni.

Jesús ngulo ni cui'in xña'an 'in sca ne' Capernaum

31 Rcan' mdo'o Jesus nguiaa ni quichen Capernaum se'en lyi'ya loo Galilea, lo ndlu'u ni 'in nten tsan nu nxtnan' ne'.

32 Nduhue 'a ri' ne' tsana'an cha' nu ndlu'u ni, siyana ndyucui' ni tsana'an ndyucui' sca nu nda'an lo'o cha' cuiya'.

33 Se'en nguio' ti'in ne' nda'an sca nu ntsu'hui cui'in xna'an 'in,

34 lo ndyucui' cueen: !A cu'ni lo'o hua! .Ni cha' ngui'ni tucui hua, Jesus Nazaret? .Ta cua ljian siyana cuijlyo 'hua? Na' ndyu'hui lyoon ti ca lca, nu'huin lca yucui' ca nu mdo'o hui 'in Ndiose.

35 Una Jesus ngusun lo'o ni 'in cui'in xna'an can', lo nu juin ni: Seen tyucua, tyo'o se'en ntsu'hui cua. Cui' braa mxtlyu cui'in xna'an can' 'in ne' lja nten can', cui' na'an braa mdyo'o cui'in xna'an can' 'in ne' lo a sca ncuari' 'in ne'.

36 Yuhue 'a ri' lyigaa nu ndi'in can', lo ndyucui' ne': .Ni cha' ndyca ri' tyucui' cha' re siyana lo'o cha' cuiya' ndlo tnan 'in cui'in xna'an, lo nducua cha' 'in ni?

37 Cui' braa ti can' ngune cueen cha' 'in Jesus sa tyucui se'en can'.

Bra nga'ni tyca Jesús 'in jyi'an laa Tyu

38 Rcan' mdyo'o Jesus se'en nguio' ti'in ne', mdiyaa ni la se'en ndi'in Tyu se'en ntsucua jyi'an laa ti'i siyana lyee ntsu'hui tique' 'in, lo mjnan ne' cha' tsu'hue 'in ni cha' 'in ne'.

39 Ydun Jesus se'en ntsucua ne' lo ngusun lo'o ni 'in tique' can', mdyo'o na 'in ne', cui' bra nguitucui ne' lo nga'ni cuinta ne' 'in ni.

Bra nga'ni tyca Jesús quina'an nu ti'i

40 Bra msiin tsan can' mdisna mdiya lo'o ne' 'in nu ti'i lo'o lucuati loo quicha se'en ndun Jesus, cuinta scaa ne' mxtyaa ni yaa' ni 'in ne' lo ndyca ne'.

41 A cuinta quina'an nu mdo'o cui'in xna'an 'in, lo nxi'ya cueen lo ndyucui': Nu'huin lca yucui' ca Sne' Ndiose. Una ngusun lo'o ni 'in cui'in can' lo a mdaa 'a ni

cha' cuiya' ti tyucui', siyana cua jlyo ri' cui'in xna'an can' siyana lca ni yucui' ca Crixtu.

Jesús yucui' ni cha' 'in Ndiose se'en lyi'ya loo Galilea

⁴² Bra cua ngui'ya xaa mdo'o Jesus nguiaa ni nde tu'hua quichen se'en scati ni, una mdisna nguina nten can' 'in ni, bra mdiyaa ne' se'en ndun ni ncuu ri' ne' siyana a tyo'o tsu' ni quichen can',

⁴³ una nu juin ni 'in ne': 'Ni cha' tsa yucuin' cha' tsu'hue 'in Ndiose scaxca la quichen tsana'an ntsu'hui cha' culo ni tnan 'in ne', siyana can' tnan llyan.

⁴⁴ Scaxca se'en nguio' ti'in ne' judio se'en lyi'ya loo Galilea, mda'an yucui' ni cha' 'in Ndiose.

LUCAS 5

Nga'ni Jesús cha' nguinu quina'an 'a cuila

¹ Yato'o bra ndun Jesus tu'hua tiyu' Genesaret, lo nten quina'an can' nsta su'hua ta'a ne' tloo ni loo lyee lca tiee ne' quine 'in ne' cha' 'in Ndiose.

² Na'an ni nducui tucua yca na'an lucui' ti tu'hua tyi'a se'en nda'an ne' cuta cuila ndijya'an ne' quitan 'in ne'.

³ Rcan' nguiten ni ni' sca yca na'an cui' nu 'in Simun, mjnan ni cha' tsu'hue 'in siyana tucua na'an chin' 'in na nde loo tyi'a can', ndi tucua ni lo mdisna ngulu'u ni 'in nten.

⁴ Bra mdyi yucui' ni lo'o ne', nu juin ni 'in Simun can': Ya lo'on huan yca na'an re 'huan la se'en tlya la cua, lo nguun huan quitan 'huan lo xni huan cuila.

⁵ Mxcuen Simun can' 'in ni: 'Huan ni nu lca Mistro, tyucui tla nga'ni hua cuta lo ni sca cuila a ngujui 'hua, una nguun hua quitan re siyana nu'huin ndlo tnan 'hua.

⁶ Bra nguun 'in na quina'an 'a cuila nguinu 'in ne', nu hasta nguda' quitan can' 'in ne'.

⁷ Rcan' nga'ni yaa' ti 'in nu ntsu'hui ni' xca yca na'an can' siyana caan ta yaa' 'in. Cui' braa mdiyaa lo nga'ni cha'an tyucuaa yca na'an can', nu tichin' ti cha' a nguityi' yu'hui na.

⁸ Simun Tyu can', bra na'an cha' re mdyi'ya xtyin' tloo ni lo nu juin: Ni X'na, tyo'o tsu' siin' siyana na' lcan nten qui'ya chelyuu.

⁹ Siyana quina'an cuila msni, can' cha' lyee msu'hua cha' nduhue ri' tiee lo'o lyigaa ta'a nda'an,

¹⁰ cui' nguana'an lo'o tyucuaa sne' Zebedeo, Jacobo lo'o Xuhua, msu'hua cha' tiee, cui' nu ta'a ngui'ni Simun can' tnan. Una Jesus nu juin ni 'in Simun can': A cutsen siyana ti ri nii tisna cu'ni cuta, 'in nten.

11 Rcan' lyigaa nguilyo sti yca na'an can' 'in la tu'hua ysin, mxnu lyigaa na 'in lo ngutucui ndyca'an 'in ni.

Nga'ni tyca Jesús 'in sca nu ti'i lo'o quitso' yla

12 Yato'o lja nda'an Jesus sca quichen, mdiyaa tun sca ne' qui'yu nu nguixen quitso' yla 'in, lo bra na'an 'in Jesus cui' braa mdi'ya xtyin' tloo ni lo mdi'ya sti tloo la lyuu, mjnan cha' tsu'hue 'in ni lo nu juin: Ni X'na hua, si ndyca ri' tca cu'ni tyca 'yan.

13 Rcan' mxnii ni yaa' ni lo ngu'ni ca'an ni 'in, lo nu juin ni: Ndyca ran' cu'nin tycan 'in, quinu luhui. Ticui' braa can' nguilyijyi quitso' yla can' 'in lo ndyca.

14 Ngulo ni tnan siyana a tyucui' lo'o ni sca tucui cha' nu 'ncua, tsaloo nu juin ni 'in: Yaa, lo culu'u 'in tloo nu ntsu'hui cuinta 'in laa, taa sca lomstan tsana'an nu ngulo Moise tnan, nguana'an ca jylo ri' nten siyana cua ndyca.

15 Una nde lyee la ngune cueen cha' 'in ni, quina'an nten nguio' ti'in tloo ni siyana quine 'in ne' cha' nu ndyucui' ni, a cuinta siyana cu'ni tyca ni 'in ne' lo'o quicha nu ntsu'hui 'in ne'.

16 Una Jesus la' na'an ndyo'o ni ndyucui' ni lo'o Ndiose se'en scati ni.

Nga'ni tyca Jesús 'in sca nu ti'i nu cuti ña'aan

17 Yato'o sca tsan ndlu'u Jesus 'in nten, lja can' nducua tucua sna ne' fariseo lo'o nu ngui'ni cha'an cha' 'in lee, nu mdo'o scaxca quichen se'en lyi'ya loo Galilea lo'o Judea, a cuinta lo'o nu mdo'o quichen Jerusalem, lo Jesus nda'an lo'o ni cha' cuiya' 'in Ni X'na na nu cu'ni tyca ni 'in nten.

18 Rcan' tucua sna ne' qui'yu mdiya lo'o sca qui'nan se'en ntsucua sca nu ti'i lo cuti na'aan, ncua ri' siyana sten lo'o ne' la se'en ndun Jesus.

19 Una a ncua sten siyana quina'an nten can', can' cha' ndyucuen nde que na'an lo msla sca se'en, can' mdi'ya qui'nan se'en ntsucua nu ti'i can' jlu'hue la se'en ndun Jesus.

20 Bra na'an ni siyana lyee nguiana'an ri' nu mdi'ya qui'nan can', rcan' nu juin ni 'in nu ti'i can': Na'an ni, cua nguten qui'ya nducui.

21 Ne' escriba lo'o ne' fariseo cui' bra mda'an cha' tiee ne' lo ngulucua ri' ne': .Ta tnu 'a tiee re na'an ndyucui' ca'an 'in Ndiose? .Ta tsi'i scati Ndiose ndyca 'in ni ntyen ni qui'ya?

22 Jesus ngui'ya ni cuinta na'an cha' nu ndlucua ri' ne', lo nu juin ni: .Ni cha' ndlucua rin' huan nguana'an lo'o cha' nu yucuin' re?

23 .Ni na'an cha' nu a tucui la tyucuin' lo'o nu ti'i re: Ta tyucuin' lo'o cua nguten qui'ya nducui, ta tyucuin' lo'o, titun lo quiaa?

24 Na'an huan ni, ca jlyo rin' huan siyana lo'on na', Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan, ndia cha' cuiya' 'yan cuityen qui'ya nducui ne', (rcan' nu juin ni 'in ne' ti'i can'): Na' tyucuin' lo'o, titun, xni qui'nan 'in lo quiaa se'en ndi'in.

25 Cui' braa mditun tloo na'an lyigaa nten can', msni qui'nan 'in, mdo'o nguiaa nde se'en ndi'in, lo ngui'ni tnu 'in Ndiose.

26 Lyigaa ne' can' ndyijyin ya' yuhue ri' ne' lo nga'ni tnu ne' 'in Ndiose, msu'hua ne' cha' tiee ne' lo ndyucui' ne': La nii na'an na sca cha' nu tnu ca.

Bra msi'ya Jesús 'in Leví

27 Bra cua mdijin cha' can' mdo'o Jesus nguiaa ni, se'en mdijin ni na'an ni sca nu nchini tni nu naa Levi, nducua se'en nsu'hua lyiya' nten tni, rcan' nu juin ni 'in: Tyucui ndyca'an 'yan.

28 Cui' braa mditun lo mxnu lyigaa tnan can', lo ngutucui ndyca'an 'in ni.

29 Nga'ni Levi cha' ncuca sca ta'a se'en ndi'in squi'ya Jesus, a cuinta tyun ta'a nchini tni nducua ycu can' tsatlyu lo'o ta'a tsu'hue.

30 Ne' escriba lo'o ne' fariseo mdisna ndyucui' ne' lo'o ta'a nda'an ni, lo ndyucui' ne': .Ni cha' nducua ycu huan lo ndi'yon huan tsatlyu lo'o nu nchini tni, lo lo'o nu nducun'?

31 Rcan' mxcuen Jesus 'in ne': Nten nu a la ti'i 'in, a 'ni cha' 'in lo'o rmiyu, una nu ti'i, can' nu 'ni cha' 'in lo'o na.

32 Na' a yan squi'ya nten nu a nducui qui'ya, siya na llyan squi'ya nu nducui qui'ya siyana xtun ri' ne' qui'ya ngui'ni ne'.

Cha' 'in ne' nu n'ni ayuna

33 Rcan' nu juin ne' 'in ni: .Ni cha' ra ta'a nda'an Xuhua lyigaa ti braa n'ni ayuna lo ndyucui' lo'o Ndiose, cui' nguana'an ne' fariseo, una ni cha' ra ta'a nda'an nu'huin ndyucu lo ndi'yo?

34 Mxcuen ni 'in ne': .Ta tca cu'ni nu nda'an se'en ndiji cuilyo'o ne' ayuna, lja nu ti nducua nu ndiji cuilyo'o can'?

35 Una ra tiaa braa, a quine cueen nu ndiji cuilyo'o re, la rcan' cu'ni ne' can' ayuna.

36 Rcan' mxtyaa ni sca cha' lo nu juin ni: A tucui nu nsi'yu sa yu'hue te' tiji lo nxcuan su'hua 'in na lo'o te' cula, siyana si cu'ni ne' nguana'an, cua nguijlyo ne' te' tiji can', a cuinta a ndyucua ta'a te' tiji can' lo'o te' cula.

37 Cui' nguana'an a tucui nu nsu'hua vinu nu tya mdo'o ni' sca cuijyin quijyin nu cua cula, siyana si cu'ni ne' nguana'an, vinu can' tyucuen na lo cu'ni na cha' catsu quijyin can', lo quilu vinu lo jlyo quijyin can'.

38 Can' cha' ntsu'hui cha' chu'hui vinu nu tya mdo'o ni' sca cuijyin quijyin nu tiji, lo ni vinu lo ni quijyin can' a jlyo na.

39 A cuinta nu ndi'yo vinu nu cua s'ni mdo'o, a lca tiee can' co'o vinu nu tya mdo'o siyana ndena'an ndyucui' can': Tsu'hue la vinu nu cua s'ni mdo'o.

LUCAS 6

Mstun ne' juun trigo tsan nu ntxtñan' ne'

1 Yato'o sca tsan nu ntxtnan' ne' judio, mdijin Jesus lo'o ta'a nda'an ni sca loo jyaan se'en nducua trigo, mdisna mstun ne' 'in na, myjcui 'in na siyana tyo'o scua' na lo cu si'yu na.

2 Tucua sna ne' fariseo nu juin ne' 'in: .Ni cha' ngui'ni huan sca cha' nu a nga'an cha' cu'ni na tsan nu ntxtnan' na?

3 Mxcuen Jesus 'in ne': .Ta na a lyiji tyucuin' huan quityi se'en ndyucui' na cha' 'in David bra lyee nguite' ri' lo'o ta'a mda'an?

4 Nguiten se'en n'ni tnu ne' 'in Ndiose lo msni quijaxtlya nu cua ngulucuan 'in Ndiose, cui' quijaxtlya nu ndyucu tsalca nu ndlo tnan se'en can', una David ycu 'in na, a cuinta mdaa 'in na 'in ta'a nda'an.

5 Lo nu juin ni 'in ne': Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan, lo'o tsan nu ntxtñan' na lca Ni X'na na.

Ndyca sca ne' qui'yu nu ngüityi sca tsu' yaa'

6 Yato'o xca tsan, ticui' tsan nu ntxtnan' ne' judio, nguiten Jesus se'en n'ni tnu ne' 'in Ndiose, mdisna ngulu'u ni 'in nten, lja can' ntsu'hui sca ne' qui'yu nu ngüityi yaa' tsu' cueen.

7 Ne' escriba lo'o ne' fariseo nsni ne' cuinta 'in Jesus si ta cu'ni tyca ni 'in ne' ti'i can' tsan nu ntxtnan' ne', siyana su'hua ne' qui'ya 'in ni.

8 Una Jesus ngui'ya ni cuinta cha' nu ntsu'hui tiee ne', lo nu juin ni 'in ne' nu ngüityi yaa' can': Titun lo caan la jlu'hue la re. Cui' braa mditun lo mdiyaa la se'en ndun ni.

9 Rcan' nu juin Jesus 'in nten can': Ri nii cunichan' 'huan sca cha': .Ni tnan tca cu'ni na tsan nu ntxtnan' na, cha' nu tsu'hue ta cha' nu a tsu'hue? .Culo laan na 'in nten ta na taan na cha' cuiya' caja ne'?

10 Mxna'an ni ca tyi'iin se'en ndi'in nten can', lo nu juin ni 'in nu ti'i can': Xnii yaa'. Cui' braa mxnii 'in na lo ndyca tsu'hue na 'in.

11 Una ne' fariseo lo'o ne' escriba lyee 'a nguisin' ri' ne', lo ndyucui' ne' cha' na'an ca tisna su'hua ne' qui'ya 'in Jesus.

Ngulosuhui Jesús 'in sa tityucua ta'a tya'an ca ni

12 Yato'o sca tsan ndyucuen Jesus sca loo qui'ya siyana tyucui' ni lo'o Ndiose, can' yucui' ni lo'o Ndiose tyucui' tla.

13 Bra ngui'ya xaa msi'ya Jesus 'in lyigaa nu nducui ndyca'an 'in ni, ngulosuhui ni 'in sa tityucua ta'a tya'an ca ni, lo ngulo naa ni 'in ne' Apostol siyana tya'an lo'o cha' cuiya' 'in ni.

14 Ngulosuhui ni 'in Simun, nu mxtyaa ni nii ca naa Tyu, lo'o Ndre ta'a ngula, lo'o Jacobo, Xuhua, Lpe lo'o Bartolome,

15 Mateo, lo'o Tuma, lo'o Jacobo sne' Alfeo, Simun nu ndyucui' ne' lo'o lca Zelote,

16 Juda ta'a ngula Jacobo, lo'o Juda Iscariote nu ndyaa 'in Jesus nde loo la.

Nga'ni tyca Jesús 'in nten quina'an

17 Rcan' mdo'o Jesus loo qui'ya can' nguila ni sca se'en ntin' lo'o lyigaa ta'a nda'an ni, a cuinta can' nguio' ti'in quina'an nten nu mdo'o se'en lyi'ya loo Judea, lo'o quichen Jerusalem, lo'o nde qui'ya la se'en ndi'in quichen Tiro lo'o Sidon, siyana quine 'in ne' cha' nu ndyucui' ni, lo cu'ni tyca ni 'in ne' lo'o scaxca quicha ntsu'hui 'in ne'.

18 Cui' nguana'an ndyca lyigaa nu ndijin ndi'i squi'ya cui'in xna'an nu ntsu'hui 'in.

19 Lyigaa nten can' nan ne' na'an nu cala' ne' 'in ni, siyana lo'o cha' cuiya' nda'an lo'o ni ngui'ni tyca ni 'in lyigaa nu ti'i.

Cha' nu ngulu'u Jesús 'in nten quina'an can'

20 Rcan' mxna'an ni se'en ndi'in ta'a nda'an ni lo nu juin ni: Tsu'hue ca xu'huen 'huan nu ti'i, siyana cua ngujui cha' tsu'hue 'huan se'en ndlo Ndiose tnan.

21 Tsu'hue ca xu'huen 'huan nu nguite' ri', siyana cha'an yu'hui carsya 'huan tiaa braa. Tsu'hue ca xu'huen 'huan nu nguinan, siyana nde loo re ca tsu'hue chu'hui tieen huan.

22 Tsu'hue ca xu'huen huan bra caja nu xcuan tloo 'huan, caja nu culo tsu' 'huan, ta tucua ne' yuhue' 'huan, lo tyucui' ne' cua na'an ti cha' 'huan, siyana nguiaan huan tsu' 'in Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan.

23 Ca tsu'hue chu'hui tieen huan lo ndiyaa rin' huan, siyana tlyu cha' tsu'hue nu cua jui 'huan la ni' cuaan. Cui' nguana'an nga'ni nten cula 'in can' lo'o lyigaa nu mxiyucui' Ndiose 'in ti s'ni.

24 Una 'tna ca lyigaan 'huan nu cuilyiya', siyana a sca na nlyiji 'huan.

25 'Tnan ca 'huan nu a ntsu'hui cha' nda'an nguite' ri', siyana tiaa braa quite' rin' huan. 'Tnan ca 'huan nu nda'an nstyri ni, siyana tiaa braa cunan huan.

26 Una 'tna ca huan bra lyigaa tucui ndla lo'o huan, siyana ncuana'an nga'ni nten cula 'huan lo'o nu mda'an yucui' cha' cuini, lo ndyucui' siyana Ndiose mxiyucui' 'in.

Chu'hui cha' tsu'hue 'na lo'o nu ti'i ri' 'na

- 27 Una tyucuin' sca cha' lo'on huan, 'huan nu nee 'in cha' re: Chu'hui cha' tsu'hue 'huan lo'o nu ti'i ri' 'huan, lo cu'ni huan tsu'hue lo'o nu nxcuan tloo 'huan.
- 28 Cui' nguana'an lo'o nu nducua yuhue' 'huan cu'ni huan tsu'hue lo'o can', lo jnan huan 'in Ndiose siya cha' 'in nu na'an ti'i 'huan.
- 29 Si ntsu'hui nu jyi'in sca tsu' scan' huan, taan huan cha' cuiya jyi'in can' xca tsu', lo si ntsu'hui nu culaa te' tucuin nu lcun' huan, lo'o xcan' huan taan huan 'in can'.
- 30 Nu jnan na ndi'in 'huan tyaan huan na 'in, cui' nguana'an si cui'ya na nu ndi'in 'huan, a cunichan' huan na 'in.
- 31 Tsana'an nducua tloon huan cu'ni nten lo'on huan, ncuana'an ntsu'hui cha' cu'ni huan lo'o ne'.
- 32 Una si ntsu'hui cha' tsu'hue 'huan lo'o tsalca nu tsu'hue ntsu'hui tiee lo'on huan, .ni cuinta ntsu'hui 'huan rcan'? Siyana nguana'an ndyca ri' nten chelyuu, ntsu'hui cha' tsu'hue 'in ne' lo'o tsalca nu tsu'hue ntsu'hui tiee lo'o ne'.
- 33 Si cu'ni huan tsu'hue lo'o tsalca nu ngui'ni tsu'hue lo'on huan, .ni cuinta ntsu'hui 'huan? Siyana ticui' nguana'an n'ni nten chelyuu.
- 34 Si taan huan tni jni' tsalca nu ca xu'hua 'in na lo'o sne' na, .ni cuinta ntsu'hui 'huan? Siyana ncuana'an n'ni nten chelyuu, ndaa can' tni njni' xca tucui siyana nducua la na tyucuan.
- 35 Una 'huan chu'hui cha' tsu'hue 'huan lo'o nu ti'i ri' 'huan, cu'ni huan tsu'hue lo'o can', taa huan na jnan can' lo a tucua 'a tloon huan cha' ti tyaa can' na 'huan, ncuana'an tlyu cha' tsu'hue caja 'huan, lo ca jlyo ri' nten siyana lcan huan sne' Ndiose, ni nu tlyu lati, siyana ngui'ni ni 'tna 'in nu lye' ri' lo'o nu nducun'.
- 36 Can' cha' ca 'tna ri' ta'an huan tsana'an 'tna ri' Stina Ndiose 'huan.

A su'huan na qui'ya 'in ta'an na

- 37 A su'huan huan qui'ya 'in xca tucui, lo ncuana'an a caja nu su'hua qui'ya 'huan. A tucuan huan yuhue' 'in xca tucui, lo ncuana'an a caja nu tucua yuhue' 'huan. Cu'ni huan cha' tlyu ri' 'in ta'a nten huan, cui' nguana'an caja nu cu'ni cha' tlyu ri' 'huan.
- 38 Taan huan cha' tsu'hue 'in xca tucui, lo ncuana'an caja nu taa cha' tsu'hue 'huan, lo'o sca cuiya' nu tyucui lo mtsa'an yu'hui, siyana tsana'an cuiya' nu ndaa huan, cui' nguana'an cuiya' caja nu tyaa 'huan.
- 39 Rcan' mxyaa ni sca cha' lo nu juin ni 'in nten can': .Ta ca 'in sca nu cuityin' tya'an lo'o 'in xca nu cuityin'? .Ta tsi'i tyucuaa can' tiu yu'hui sca ni tiu ti?
- 40 A sca nu ngui'ni cha'an, ta ndun loo la que 'in nu ndlu'u 'in, una nu tsu'hue ngui'ni cha'an, ca can na'an ndyca ri' nu ndlu'u 'in.
- 41 .Ni cha' nxni huan cuinta yuu nu ntsu'hui quiloo ta'a nten huan, lo a n'ni cuintan huan ni na'aan co' yca nu ntsu'hui quilon huan?

42 .Ni na'an ca tyucuin' lo'o can': Tyaa culoon yuu nu ntsu'hui quiloo, lo a n'ni cuinta co' yca nu ntsu'hui quiloo? 'Huan ne' cuini, la nducua la culoo co' yca nu ntsu'hui quiloo, la rcan' ca tycan' 'in culoo yuu nu ntsu'hui quiloo xca tucui.

Tca chu'hui lyoon na 'in nten lo'o tñan n'ni ne'

43 Sca yca nu tsu'hue, a ca tyo'o si'yu nu a tsu'hue loo na, cui' nguana'an lo'o yca nu a tsu'hue, a ca tyo'o si'yu nu tsu'hue loo na.

44 Siyana cuinta scaa yca ndyca tycan' na'an na lo'o si'yu nu ndyucua loo na, can' cha' a ntsu'hui cha' tyo'o higo loo yca quiche', lo ni uva a tyo'o na loo yca quiche'.

45 Sca nten nu tsu'hue, xcui' cha' tsu'hue ndyo'o ni' carsya 'in can', cui' nguana'an nu nducun', ticui' cha' nu a tsu'hue ndyo'o ni' carsya 'in, siyana cua na'aan cha' nu mtsa'an yu'hui ni' carsya 'in ne', can' cha' nu ndyo'o tu'hua ne'.

Cha' 'in tucua quiya' na'an

46 .Ni cha' ndlo naa huan 'yan: Ni X'na hua, Ni X'na hua, lo a nducuan huan cha' nu ndyucuin'?

47 Lyigaa nu nducui ndyca'an 'yan, lo nee 'in cha' nu ndyucuin' lo nducua cha' 'in na,

48 ndyca ri' can' tsana'an ndyca ri' sca nten nu nganan na'an 'in, ngulu can' qui'ni lo mxyaa quiya' na loo quee, lo bra mdo'o tyi'a yuu ngu'ni 'in na'an can', una a ndlyu na siyana tsu'hue ntsu'hui quiya' na.

49 Una tsalca nu ngune 'in cha' nu yucuin' lo a nducua cha' 'in na, ndyca ri' can' tsana'an ndyca ri' sca nten nu nganan na'an 'in, una a ngulu se'en ntsu'hui quiya' na, lo bra mdo'o tyi'a yuu ngu'ni 'in na'an can', cui' bra mdlyu na lo ngujlyo na na'aan na.

LUCAS 7

Nga'ni tyca Jesús msu 'in x'na sundaru

1 Bra mdyi yucui' Jesus lo'o nten can', mdo'o ni nguiaa ni quichen Capernaum.

2 Can' ntsucua sca nu ti'i, cui' msu 'in x'na sundaru lo lyee ndyu'hui cuiya' ri' x'na 'in, lo cua caja ti.

3 X'na sundaru can' bra yna cha' siyana mdiyaan Jesus quichen can', cui' bra mjnan cha' tsu'hue 'in tucua sna qui'yu cula nu ndun loo la 'in ne' judio, siyana tsa te'en 'in Jesus lo cu'ni tyca ni 'in msu 'in.

4 Bra mdiyaa se'en ndun Jesus lyee 'a mjnan cha' tsu'hue 'in ni, lo ndyucui': x'na sundaru cua, nga'an cha' 'in ta yaa' 'in,

5 siyana 'ni cuinta quichen tyin na, a cuinta cua nganan sca na'an se'en n'ni tnu na 'in Ndiose.

6 Rcan' mdo'o Jesus nguiaa ni lo'o. Bra cua tiaa ti ni se'en nducua na'an 'in x'na sundaru can', cui' bra nga'an tnan tyucua xnan ta'a tsu'hue nu ya te'en 'in ni lo tyucui' lo'o Jesus: Ni X'na, a ndyca ran' taan tnan 'in lyee la, siyana a nga'an cha' 'yan tsa se'en ndi'in,

7 can' cha' a nga'ni tieen tsa'an jnan cha' tsu'hue 'in, una ri nii tsaloo ti tyucui' sca cha' lo tyca msu 'yan.

8 siyana lo'on na' ntsu'hui x'na, a cuinta ndi'in sundaru nu ndlon tnan 'in, lo bra tyucuin' lo'o can': Nde se'en tsa, lo tsa, ta tyucuin' lo'o xca: Cuan lya, cui' bra caan, ta tyucuin' lo'o sca msu 'yan: Nde tnan cu'ni, cui' bra cu'ni 'in na.

9 Bra ngune 'in Jesus cha' can', yuhue 'a ri' ni 'in ne', mxtun ni yucui' ni lo'o nten nu ljian ndyca'an 'in ni: Ni sca ne' Israel lo a ndyucua ta'a cha' 'in ne' lo'o ne' re tsana'an nu nguiana'an ri' 'yan.

10 Bra mxtucui nu nga'an tnan x'na sundaru can', na'an siyana cua ndyca msu can'.

Nga'ni Jesús cha' mdyo qui'u sñe' sca ne' cuna'an Naín

11 Chun' nde'en can' mdo'o Jesus nguiaa ni sca quichen naa Nain, stu'hua lo'o nu ngui'ni cha'an 'in ni lo'o nten quina'an can'.

12 Bra cua tiaa ti ni tu na'an tu'hua quichen can', mdyucua ta'a ni lo'o nten quina'an nu nguia cutsi' 'in sca nu ngujui, lo lca can' tyca na'an xca ti sne' ne' cuna'an nu nguinu cha' yucui' ti.

13 Ni X'na na bra na'an ni ljian ne' cuna'an can', cui' bra ndyca 'tna ri' ni 'in ne', lo nu juin ni 'in: A cuna 'a.

14 Rcan' mdiyaa ni lucui' ti se'en ljian caja can', yla' ni 'in na, lo ydun nu lyi'ya 'in na, lo nu juin ni 'in nu ngujui can': Nu'huin nu suhue ti na', tyucuin' lo'o, Quitucui.

15 Cui' braa mditucua, mdisna yucui', lo mdyaa ni 'in 'in jyi'an.

16 Lyigaa nten can' ytsen ne' lo nga'ni tnu ne' 'in Ndiose, lo ndyucui' ne': La nii ngulo tun Ndiose sca nu tlyu lati ljan na nu nxiyucui' ni 'in. A cuinta ntsu'hui nu ndyucui': La nii mdiyaan yucui' ca Ndiose nu culo laa quichen 'in ni.

17 Lo na'aan se'en lyi'ya loo Judea lo'o scaxca quichen ndi'in lucui' ti can' ngune cuen cha' 'in Jesus.

Msu'hua Xuhua nu ya nicha' 'in Jesús

18 Ta'a nda'an Xuhua can' nguitsa' lyigaa cha' nu yato'o can'. Rcan' msi'ya Xuhua can' 'in tucua ta'a nda'an,

19 lo nga'an tnan 'in siyana tsa nicha' 'in Jesus si cui' ni lca ni nu ntsu'hui cha' caan, ta tyuhuitan 'in xca tucui.

- 20 Bra mdiyaa tyucuaa ne' can' se'en ndun Jesus, nu juin 'in ni: Xuhua nu nducua tya 'in nten nga'an tna 'hua siyana cunicha' hua 'in si cui' lca ni nu ntsu'hui cha' caan, ta na tyuita hua 'in xca tucui?
- 21 Ticui' braa can' nga'ni tyca ni 'in quina'an nu ti'i lo'o lcuati loo quicha, lo'o nu ntsu'hui cui'in xna'an 'in, a cuinta quina'an nu cuityin' msla ni quiloo.
- 22 Rcan' mxcuen Jesus 'in ne': Quia yitsan' huan 'in Xuhua lyigaa cha' nu na'an huan lo ngune 'huan: —Nu cuityin' nguila xaa quiloo, nu co' quiya' cua ndyca ndya'an,— nu ti'i lo'o quitso' yla nguinu luhui, —lo'o nu cu'un cua ne 'in,— ndyo'o qui'u nu ngujui, —lo' nu ti'i ndijyi nu ndyucui' cha' tsu'hue 'in Ndiose lo'o, —
- 23 tsu'hue ca xu'hue nu a ngui'ni tucua ri' lo'on.
- 24 Bra cua mdo'o nu nga'an tnan Xuhua can' nguiaa, rcan' mdisna yucui' ni lo'o nten cha' 'in Xuhua: .Ni nan ya nan huan se'en bityi cua? .Ta 'in sca quii nu ngacha ti'in cui'in?
- 25 Si tsi'i, .ti ca ya na cui'yan huan rcan'? .Ta cui' 'in sca ne' qui'yu nu lcu' te' tsu'hue na'an? Na'an huan ni, nu lcu' te' tsu'hue na'an nu nda'an lo'o cha' siye', can' nu ndi'in na'an 'in ree.
- 26 .Ti 'in ya na'an huan rcan'? .Ta 'in ne' nu nxiyucui' Ndiose 'in? Cui', una tyucuin' lo'on huan sca cha': Ndun loo lati can' que 'in sca nu nxiyucui' Ndiose 'in.
- 27 Ndena'an ndyucui' quityi 'in Ndiose cha' 'in can': —Na', ca'an tnan 'in sca nu tyucua loo, can' nu cu'ni chu'hue tucuiin tsaa—.
- 28 Tyucuin lo'on huan sca cha', a sca nu mxiyucui' Ndiose 'in nu cua yaan loo chelyuu re, ta ndun loo la que na'an Xuhua nu mducua tya 'in nten. Una nu suhue la se'en ndlo Ndiose tnan, can' nu ndun loo la que 'in Xuhua can'.
- 29 Lyigaa nten lo'o nu nchini tni bra ngune 'in ne' cha' nu yucui' Jesus, cui' bra ncuca llyo ri' ne' siyana lni ndi'in cha' 'in Ndiose, lo ngutucua tya ne' tsana'an nu ngulu'u Xuhua can'.
- 30 Una ne' fariseo lo'o nu ngui'ni cha'an cha' 'in lee, nde mxcuan tloo ne' cha' nu cua mxtyaa Ndiose 'in ne', a mslyaa ne' tyucua tya ne' tsana'an ngulu'u Xuhua can'.
- 31 Rcan' nu juin Ni X'na na: .Ti ca tya ca'an 'in nten re?
- 32 Ndyca ri' ne' re tsana'an ndyca ri' nu suhue ti nu ndyi'in jya loquiya', nxi'ya ta'a lo ndyucui': Yla hua cuhiii quii lo a yla quiyan' huan, yla hua jyiin nu nguitsi' nten, lo a yna huan.
- 33 Bra mdiyaan Xuhua nu mducua tya 'in nten, lo siyana a ycu quijaxtlya ni a yo'o vinu, nu juin huan siyana cui'in xna'an ntsu'hui 'in.

34 Una ri nii mdiyaan Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan, lo siyana ndycu lo ndi'yo, ndyucuin' huan: nde lca sca tucun', cu'hui, lo ta'a tsu'hue 'in ne' nchini tni lo'o nten qui'ya chelyuu.

35 Una cha' tiaa 'in Ndiose ndyca tyca' na'an na lo'o lyigaa nu lca sne' ni, lo ca jylo ri' can' siyana lni ndi'in cha' 'in ni.

Yaa Jesús se'en ndi'in Simun nu lca fariseo

36 Yato'o sca ne' fariseo ya jnan cha' tsu'hue 'in Jesus siyana tsa ycu ni se'en ndi'in. Bra mdiyaa ni la se'en ndi'in ndi tucua ni lo misa can'.

37 Cui' quichen can' ndi'in sca ne' cuna'an nducun', bra ncuca jlyo ri' ne' siyana na'an 'in ne' fariseo can' mdiyaa Jesus, rcan' mdiya lo'o ne' sca te'en tyi'a txi,

38 lo ndi tucua ne' lucui' ti se'en ndun quiya' Jesus, nguinan ne' lo chun' quiya' ni nguilu tucua tyi'a quiloo ne', nxyti ne' 'in na lo'o quichan' que ne', a cuinta ndyucui' cha' ne' quiya' ni lo mslu tucua ne' tyi'a txi can' chun' quiya' ni.

39 Una ne' fariseo nu ya te'en 'in Jesus, bra na'an cha' can' ndena'an ngulucua ri': Si nde lca nu nxiyucui' ca Ndiose 'in, cui' bra chu'hui lyoo lo qui'ya cuinta siyana sca ne' cuna'an nducun' lca nu ngui'ni ca'an quiya'.

40 Rcan' nu juin Jesus 'in: Simun, tyucuin' lo'o sca cha'. Mxcuen: Tyucui'.

41 Lo nu juin ni: Ndi'in tucua nu nducui tni 'in sca nu cuilyiya', sca can' nducui quina'an tni, tsana'an tni nu n'ni ne' cana ca'yu cientu tsan, lo xca can' nducui tsana'an tni nu n'ni ne' cana tu'hua tyi tsan.

42 Siyana a ncuca 'a 'in xu'hua lyiya' tni can', nga'ni nu cuilyiya' can' cha' tlyu ri' 'in tyucuaa ne' can'. Tyucui', .ni na'an tyucuaa ne' can' lyee la lca tiee 'in nu cuilyiya' can'?

43 Mxcuen Simun can': Ndlucua ran' nu quina'an la tni nducui can'. Rcan' nu juin ni 'in: Cui' na'an yucui'.

44 Rcan' mxna'an ni se'en nducua ne' cuna'an can' lo nu juin ni 'in Simun: .Ta cua ngui'ya cuinta na'an ngui'ni ne' cuna'an re? Na' nguiten na'an 'in lo a ndaa tyi'a quiten quiyan' una ne' cuna'an re mslu tucua ne' tyi'a quiloo ne' chun' quiyan' lo nxyti ne' 'in na lo'o quichan' que ne'.

45 A yucui' cha' 'yan, una ne' cuna'an re ti bra nguiten na'an 'in, a ndla' ti ne' ndyucui' cha' ne' quiyan'.

46 A msu'hua ceite quen, una ne' cuna'an re nsu'hua ne' tyi'a txi quiyan'.

47 Can' cha' tyucuin' lo'o, cua nguten lyigaa qui'ya 'in ne' siyana tlyu cha' tsu'hue cua nga'ni ne' lo'on, una nu a ntsu'hui lyoo qui'ya 'in chin' ti cha' tsu'hue lca tiee can'.

48 Lo nu juin ni 'in ne' cuna'an can': cua nguten qui'ya 'in.

49 ta'a nducua ni can' mdisna yucui': .Ti ca lca re cha' lo'o ntyen qui'ya 'in nten?

50 Una ti yucui' la ni lo'o ne' cuna'an can': Mdo'o laa siyana yana'an ri' 'yan, quiaa lyaa lo a sca cha' su'hua tiee.

LUCAS 8

Cha' 'in ne' cuna'an nu mda yaa' 'in Jesús

1 Chun' nde'en can' mdijin Jesus scaxca quichen, mda'an yucui' ni cha' tsu'hue 'in Ndiose tsana'an ntsu'hui cha' culo ni tnan 'in nten, mda'an ni lo'o quita'a tityucua can'.

2 A cuinta lo'o tucua sna ne' cuna'an ngutucui ndyca'an 'in ni, cui' nu cua nga'ni tyca ni 'in lo ngulo ni cui'in xna'an 'in: Maria nu naa Magdalena, nu mdo'o cati cui'in xna'an 'in,

3 lo'o xca nu naa Juana, cuilyo'o Chuza, nu lyi'ya cuinta tnan 'in Herode, lo'o Susana, a cuinta lo'o scaxca la ne' cuna'an nu nda yaa' 'in ni lo'o na nu ndi'in 'in ne'.

Cha' 'in ne' nu Ndyca si'yu trigo

4 Yato'o mdisna nguio' ti'in quina'an nten se'en ndun ni, ne' nu mdo'o scaxca quichen, rcan' mdisna ngulu'u ni 'in ne', lo mxytaa ni sca cha' lo ndyucui' ni:

5 Sca ne' qui'yu yta si'yu trigo, se'en msne 'in na chin' na nguilu na tu'hua tucuiin, lo ngujui nu ngulo' su'hua 'in na, a cuinta yaan quini lo ycu 'in 'in na.

6 Tichin' si'yu can' nguilu na sca se'en nu chin' ti yuu nducua loo quee, cua na'aan nguilu na nguityi na siyana a tucu'hua yuu se'en can'.

7 Tichin' si'yu can' nguilu na se'en nducua yca quiche', lo siyana stu'hua nducua na lo'o quiche', ngujui na.

8 Una tichin' si'yu can' nguilu na loo yuu tsu'hue, tsu'hue 'a mducua na lo ncuca tnan na, ntsu'hui juun nu ndaa sca cientu si'yu scati loo juun na. Lo na'aan mdyi yucui' Jesus cha' can', yucui' ni cueen: Lyigaa nu nee 'in cha' nu yucuin' re cu'ni cuinta 'in na.

9 Una ta'a nda'an ni nganicha' 'in ni: .Ni cha' ndyca ri' tyucui' cha' nu yucui' ni?

10 Nu juin ni 'in ne' rcan': cua mdaa Ndiose cha' cuiya' qui'yan huan cuinta cha' nu ntsu'hui catsi' 'in ni tsana'an nu ndlo ni tnan. Una lyigaa la na'an nten a ndyucuin' ylan lo'o ne', —ni siya' lyee la na'an ndyucuin una a ndi'ya ne' cuinta, lo ni siya lyee la nee 'in ne' una a ndi'ya ne' cuinta—.

11 Ndena'an ndyca ri' cha' nu yucuin' can': Si'yu trigo can' lca na cha' 'in Ndiose.

12 Si'yu trigo nu nguilu tu'hua tucuiin can', ndyca ri' na na'an ndyca ri' nten nu ne 'in cha' tsu'hue 'in Ndiose, una bra ti ndya'an ne' xna'an lo nguilyo cha' tsu'hue nu cua ntsu'hui ni' carsya 'in ne', siyana a tsana'an ri' ne' lo a tyo'o laa ne'.

13 Si'yu nu nguilu loo yuu nu ltiti tu'hua nducua loo quee can', ndyca ri' na na'an ndyca ri' nten nu ne 'in cha' tsu'hue 'in Ndiose, tsu'hue ntsu'hui tiee ne' ndyucuan xu'hue ne' 'in na, una a ngui'ya suun na. Chin' braa nguiana'an ri' ne', una bra ndyijyin ne' scaxca loo cha', bra ndyo'o tsu' ne'.

14 Nu nguilu se'en nducua yca quiche' can', ndyca ri' na na'an ndyca ri' nten nu ne 'in cha' tsu'hue 'in Ndiose, una siya cha' nduhue ri', cha' cuilyiya' lo'o cha' nu a tsu'hue nu nxcui ri' ne', can' nu ndujui cha' tsu'hue can', lo a ndijyi 'a na'an qui'nin na.

15 Una nu nguilu loo yuu tsu'hue can', ndyca ri' na na'an ndyca ri' nten nu ne 'in cha' tsu'hue 'in Ndiose, tsu'hue nxu'hua se'en ne' 'in na lo'o sca carsya nu lni, lo tsu'hue ndyca tnan na siyana tsa' ndun ne' loo cha' can'.

A sca cha' nu ndyca catsi' ta a ndyo'o scua yla na

16 A tucui nu ca'an sca quii' lo tucun ti'in 'in na, ta su'hua 'in na nde ni' qui'nan, siya na xtya 'in na sca se'en cuaan, siyana chu'hui xaa 'in nu sten na'an can'.

17 Cui' nguana'an lo'o sca cha' nu ndyca buna ti, a ndijyin cha' ca tyca' na'an na tiaa braa, lo nguana'an ndi'in cha' 'in sca cha' nu ndyca catsi' ti, tyo'o scua yla cha' 'in na.

18 Can' cha' xnin huan cuinta lyigaa cha' nu ne 'huan, siyana nten nu n'ni cuinta cha' nu ndyucuin', nde lye la ndijyi cha' tiaa 'in can', una nu a n'ni cuinta cha' re, cha' tiaa nu ngulucua ri' cha' cua ngujui 'in, ndlyaa ni 'in na.

Cha' 'in jyi'an Jesús lo'o ta'a ngula ni

19 Rcan' mdiyaa jyi'an Jesus lo'o ta'a ngula ni se'en nda'an ni, una a ncuca sten ne' la se'en ndun ni squi'ya nten quina'an can'.

20 Ngujui nu nguitsa' 'in ni: Tuna'an cua ndun jyi'an lo'o ta'a ngula, ndyca ri' ne' tyucui' ne' lo'o.

21 Rcan' nu juin ni 'in nten can': Nu nee 'in cha' 'in Ndiose lo nchu'hua se'en 'in na, can' nu lca jyi'an na' lo can' nu lca ta'a ngulan.

Nga'ni Jesús cha' ngüilyijyi quio cui'in

22 Yato'o sca tsan nguiten Jesus lo'o ta'a nda'an ni ni' sca yca na'an, lo nu juin ni 'in ne': Tyijyin xi'yun na xca tsu' tiyu' re. Lo mdo'o ne' nguiaa ne'.

23 Una lja nguiaa ne' loo tyi'a can' ngui'ya scala ni. Sa ntsu'hui yaan sca cui'in tnu, lo chen ndyucui 'in ne' siyana cua mdisna nguiten tyi'a ni' yca na'an can'.

24 Nguiyoo scala ni, lo nu juin 'in ni: Mistro, Mistro, cua quityin' yu'huin tin na. Mditun ni lo ngusun lo'o ni 'in cui'in can' lo'o tiyu' nu lye nguitsa can', cui' bra nguilyijyi na lo mdi'in seen na.

25 Rcan' nu juin ni 'in ne': .Ta na a nguiana'an ri' huan 'yan? Una scana'an ti nguitsen, nduhue ri' lo nicha' ta'a: .Ti ca lca ni re, ni cha' lo'o cui'in lo'o tyi'a ndlo ni tnan 'in na, lo nducua na cha' ndyucui' ni?

Cha' 'in ne' Gadara nu ntsu'hui cui'in xña'an 'in

26 Rcan' mdyo'o ti'in ne' loo yuu 'in ne' Gadara, cui' xca tsu' se'en lyi'ya loo Galilea.

27 Lo na'aan mdyo'o Jesus tu'hua tyi'a can', yan sca ne' Gadara se'en ndun ni, nu s'ni 'a ntsu'hui cui'in xna'an 'in, a ndyucu' 'a ste', lo a ndi'in 'a na'an 'in, siya na ni' lyo'o se'en nguitsi' nten ntsu'hui lyigaa braa.

28 Bra na'an 'in Jesus, msi'ya yja cueen, mdi'ya xtyin' tloo ni, lo yucui' cueen: Jesus, Sne' Ndiose, ni nu tlyu lati nu nducua ni' cuaan, .ni na lca 'in lo'on? Jnan sca cha' tsu'hue 'in a taa ndi'i 'yan.

29 (Lo ngulo ni tnan 'in cui'in xna'an can' siyana cula tun 'in ne', siyana s'ni 'a ndaa ndi'i 'in ne'. Tyun 'a ya' mscan' ne' yaa' lo'o quiya' lo'o cadena, una msi'yu 'in na, xcui' se'en bityi ndya'an lo'o cui'in xna'an can' 'in.)

30 Nganicha' Jesus 'in ne': .Ni na'an naa? Mxcuen: Legion naa. Cui' siyana quina'an 'a cui'in xna'an ntsu'hui 'in ne'.

31 Cui'in xna'an can' mjnan cha' tsu'hue 'in ni siyana a su'hua ni 'in sca se'en qui'ni.

32 Cui' loo qui'ya can' nda'an nan ycu quina'an a' cuhue', lo mjnan cui'in xna'an can' 'in Jesus si taa ni cha' cuiya' sten 'in cuhue' can', lo mdaa ni cha' cuiya'.

33 Na'aan mdyo'o cui'in xna'an can' 'in ne' nguiten se'en ndi'in cuhue' can', stu'hua mdo'o 'in msnan 'in, lo mxtyu tloo 'in loo tiyu', can' ngujui yu'hui 'in.

34 Nu naan seen cuhue' can' bra na'an cha' nu yato'o, cui' braa nguia yitsa' 'in nten ndi'in quichen can' lo'o nten nga'an ni' quixin'.

35 Mdo'o ne' ya na'an ne' cha' nu yato'o can', mdiyaa ne' se'en nducua Jesus, na'an ne' 'in ne' nu yu'hui cui'in xna'an 'in nducua tloo ni, cua lcu' ste', ntsu'hui tyucui cha' tiaa 'in, lo ytsen 'a ne'.

36 Lyigaa nu na'an cha' can' mdaa rsuun lo'o nten nu mdiyaa can', na'an ndyca nu yu'hui cui'in xna'an 'in can'.

37 Rcan' lyigaa nten nu mdo'o ca tyi'in tsu' se'en lyi'ya loo Gadara, mjnan ne' cha' tsu'hue 'in ni siyana tyo'o tsu' ni se'en can' siyana lyee nguitsen ne'. Jesus nguiten ni ni' yca na'an can' lo mxtucui ni nguiaa ni.

38 Nu quina'an 'a cui'in xna'an yu'hui 'in can', mjnan cha' tsu'hue 'in ni si ca tyucui ndyca'an 'in ni, una Jesus msla' ni 'in, lo nu juin ni:

39 Quiaa se'en ndi'in, lo taa rsuun snu na'an tlyu cha' tsu'hue nga'ni Ndiose lo'o. Mdo'o nguiaa lo mdaa rsuun na'aan loo quichen can' snu na'an tlyu cha' tsu'hue nga'ni Jesus lo'o.

Cha' 'in sñe' Jairo lo'o cha' 'in ne' cuna'an nu yla' ste' Jesús

40 Bra nguila Jesus se'en ndi'in nten quina'an can', tsu'hue 'a ntsu'hui tiee ne' ndyucuan xu'hue ne' 'in ni, siyana cua ndi'in yta ne' 'in ni.

41 Lja rcan' mdiyaa sca nu naa Jairo, nu ndlo tnan se'en nguio' ti'in ne' judio, mdi'ya xtyin' tloo Jesus lo mjnan cha' tsu'hue 'in ni siyana tsa ni la se'en ndi'in,

42 siyana cua caja ti nu cuna'an sne', tyca na'an sca can' ndi'in 'in, lo ntsu'hui tijylucua yjan. Tucuiin nguiaa ni lo'o nsta su'hua ta'a nten squi'ya ni.

43 Cui' lja can' nguiaa sca ne' cuna'an nu cua ntsu'hui tityucua yjan ti'i lo'o quicha nguilu tne, cua nguilyijyi ne' na'aan tni 'in ne' lo'o jo'o, una ni sca can' lo a ncu 'in cu'ni tyca 'in ne'.

44 Ne' cuna'an can' yaan ne' lcui' ti nde chun' Jesus lo yla' ne' loo ste' ni, cui' bra nguilyijyi ylu tne 'in ne'.

45 Rcan' nu juin Jesus: .Ti ca ngu'ni ca'an 'yan? Lyigaa nten can' nu juin ne' siyana a tucui, rcan' mxcuen Tyu lo'o lyigaa ta'a nguiaa: Mistro, jlyo ri' snu na'an quina'an nten nsta su'hua in', lo ndyucui': .Ti ca ngu'ni ca'an 'yan?

46 Lo nu juin la Jesus: Ntsu'hui nu ngu'ni ca'an 'yan, siyana ngui ran' mdo'o juersa 'yan.

47 Bra na'an ne' cuna'an can' siyana a ncu su'hua catsi' ne' cha' nu nga'ni ne', mdiyaa ne' tloo ni, mdi'ya xtyin' ne', tloo na'an nten can' nguitsa ne' 'in ni na'an yla' ne' ste' ni lo ticui' braa ndyca ne'.

48 Lo nu juin ni 'in ne': Snen', cua ndyca siyana yana'an ri' 'yan, quia lya lo a sca cha' chu'hui tiee.

49 Can' cha' ti ndun yucui' ni bra mdiya yitsa' sca nu mdo'o la se'en ndi'in ne' nu ndlo tnan can', lo nu juin: cua ngujui sne', a najo'o 'a ti tyucui' lo'o ni re tsa ni.

50 Bra ngune 'in Jesus cha' nu yucui' ne' can', nu juin ni 'in ne' nu ndlo tnan can': A cutsen, tsaloo tsana'an ri' 'yan lo tyca sne'.

51 Bra mdiyaa ni la se'en ndi'in ne', a mdaa ni cha' cuiya' sten na'an nu ti, Tyu ti, Jacobo lo'o Xuhua, a cuinta lo'o nten cula 'in cuhui' can'.

52 Lyigaa nten can' ndi'in ne' nguina ne' squi'ya cuhui' can', lo nu juin ni 'in ne': A cuna huan, cuhui' re tsi'i na ngujui cui', na lja' ti cui'.

53 Nten can' mstyliyo'o ne' 'in ni siyana jlyo ri' ne' siyana ngujui cui'.

54 Una Jesus msni ni yaa' cui', lo yucui' cueen ni: Snen', quitucui.

55 Cui' na'an braa nguila carsya 'in cui' lo nguitucui cui', rcan' yucui' ni lo'o ne' siyana taa ne' na cu cui'.

56 Nten cula 'in cui' ndyijyin ya' yuhue ri' ne', una Jesus ngulo ni tnan 'in ne' siyana a tyucui' ne' lo'o ni sca tucui cha' nu yato'o.

LUCAS 9

Bra nga'an tñan Jesús 'in ta'a mda'an ni

1 Rcan' mxo' ti'in Jesus 'in tityucua ta'a nda'an ni, lo mdaa ni cha' cuiya' 'in ne' siyana ca culo lyigaa loo cui'in xna'an nu ntsu'hui 'in nten, lo cu'ni tyca 'in nu ti'i lo'o lucuati loo quicha.

2 Rcan' nga'an tnan ni 'in ne' siyana tsa yucui' ne' na'an ntsu'hui cha' culo Ndiose tnan 'in nten, a cuinta siyana cu'ni tyca 'in nu ti'i.

3 Lo nu juin ni 'in ne': Ni sca na lo a cui'yan huan se'en tsaan huan, ni yca lo a tyucua yaan' huan, ni cuijyin, ni na cun huan, ni tni a cui'yan huan, lo ni a cui'yan huan xca lta ste' huan.

4 Quichen se'en tiaan huan, si ntsu'hui nu taa se'en quinu huan, can' tyi'in huan tsalja ndi'in huan quichen can'.

5 Si nten can' a tyucuan xu'hue ne' 'huan, tyo'on huan quichen can' lo scuin huan yuu quiyán' huan, ncuana'an quinu cuinta 'in ne' si ntsu'hui cha' caan 'in ne'.

6 Rcan' mdo'o ne' nguiaa ne' lo mdijin ne' lyigaa quichen suhue ti, mda'an yucui' ne' cha' tsu'hue 'in Ndiose, lo nga'ni tyca ne' 'in nu ti'i scaxca se'en can'.

Bra ngujui Xuhua nu mducua tya 'in nten

7 Herode nu ndlo tnan can' bra yna cha' na'an ngui'ni Jesus, msu'hua cha' tiee siyana ntsu'hui nu ndyucui' siyana Xuhua can' cua mdyo'o qui'u,

8 a cuinta ntsu'hui xca nu ndyucui' siyana Elia cua ngulu'u tloo 'in ne', lo ntsu'hui xca nu ndyucui' siyana lca ni nu mxiyucui' Ndiose 'in ti s'ni, lo ri nii mdyo'o qui'u can'.

9 Rcan' nu juin Herode: Una na' ngulon tnan msi'yu yni Xuhua can', .ti ca lca nu ndyucui' nten cua cha' 'in? Can' cha' ndyca ri' chu'hui lyoo 'in Jesus.

Mxcu Jesús 'in ca'yu mii nten

10 Bra nguila ta'a nda'an Jesus, ndaa rsuun lo'o ni lyigaa cha' nu nga'ni se'en yaa. Rcan' mdo'o lo'o ni 'in yucui' ti, sca se'en nu cua ntan la tu'hua quichen Betsaida.

11 Una nten nu nguinu ti'in can' bra ngui ri' ne' la tucuiin nguiaa ni, ngutucui ndyca'an ne' 'in ni, cui' bra ndyucuan xu'hue ni 'in ne', lo yucui' ni lo'o ne' na'an ndlo Ndiose tnan 'in nten, a cuinta nga'ni tyca ni 'in lyigaa nu ndyca ri' tyca.

12 Bra msiin tsan can' yucui' ta'a nda'an ni lo'o ni: Tyucui' lo'o nten re siyana cuna ne' se'en quinu ne' se'en ndi'in scaxca quichen ta se'en nga'an nten ni' quixin', can' caja na cu ne' siyana tijyu' nda'an na re.

13 Nu juin ni 'in ne' rcan': 'Huan xcun huan 'in ne'. Mxcuen 'in ni: Una tiseen ca'yu ti quijaxtlya nda'an lo'o hua lo'o tucua ti cuila, ta na ndyca ri' huan tsa si'i hua na nu cu nten quina'an re.

14 Tsalca ne' qui'yu can' ndiyaa ca'yu mii. Rcan' nu juin ni 'in ta'a nda'an ni: Cu'ni huan cha' tyucua nten re cuinta tu'hua tyii ne'.

15 Ncuana'an nga'ni cha' mdi tucua lyigaa nten can'.

16 Rcan' msni Jesus quita'a ca'yu quijaxtlya lo'o tyucua cuila can', mscuen ni tloo ni lo ndyaa ni xu'hue 'in Ndiose, msu'hue ni 'in na, lo mdaa ni 'in na 'in ta'a nda'an ni siyana titsa 'in na.

17 Lyigaa ne' yucu ne' ngula' ri' ne', lo na nu nguinu can' ti nga'ni cha'an cha tityucua xcuhui na.

Nu juin Tyu siyana Jesús Ica ni Crixtu

18 Yato'o lja ndyucui' Jesus lo'o Ndiose scati ni, una lo'o ta'a nda'an ni nda'an can', lo nganicha' ni 'in ne': .Ti ca lcan na' ndyucui' nten?

19 Mxcuen 'in ni: Ntsu'hui nu ndyucui' siyana Ica Xuhua nu mducua tya 'in nten, lo ntsu'hui nu ndyucui' siyana Ica Elia, a cuinta ntsu'hui xca nu ndyucui' siyana Ica sca nu mxiyucui' Ndiose 'in ti s'ni, lo ri nii mdyo'o qui'u can'.

20 Rcan' nu juin ni 'in ne': Lo 'huan, .ti ca ndlucua rin' huan lcan na'? Mxcuen Tyu can': 'Nu'huin Ica yucui' ca Crixtu nu mdo'o se'en nducua Ndiose.

Ngüitsa' Jesús siyana ntsu'hui cha' caja ni

21 Una yucui' ni lo'o siyana a tyucui' cha' re lo'o ni sca tucui.

22 Nu juin ni 'in: Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan, quina'an 'a ndi'i ntsu'hui cha' tyijyin ni, ntsu'hui cha' xcuan tloo qui'yu cula 'in ni, cui' nguana'an lo'o nu ndlo ca tnan ni' lyaa lo'o ne' escriba, cuna ne' na'an kujui ne' 'in ni, una bra quita'a sna tsan ntsu'hui cha' tyo'o qui'u ni.

23 Rcan' tsatlyu yucui' ni lo'o nten can': Si nde'en nu ndyca ri' tyucui ndyca'an 'yan, 'ni cha' jlya ri' can' 'in, lo nu tyucui ndyca'an 'yan, tyaa can' 'in siya' ti.

24 Siyana lyigaa nu ndlucua ri' culo laa 'in, tyucuna' can' tiaa braa, una lyigaa nu tyaa chelyuu 'in squi'yan, can' nu tyo'o laa.

25 .Siyana ni cuinta chu'hui 'in ne' cu'ni ne' cana na'aan chelyuu, lo tyucu na' ne'?

26 Siyana nu ca jyu'u ri' lo'o cha' nu ndyucuin', cui' nguana'an Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan ca jyu'u ri' ni lo'o can' bra quiaan ni xiya' lo'o cha' cuiya' 'in ni, tsatlyu lo'o cha' cuiya' 'in Stina Ndiose lo'o angajle nu luhui 'in ni.

27 Nu chin ni tyucuin' lo'on huan, ntsu'hui nu nda'an re, a caja si tsi'i la nducua la na'an tloo cha' cuiya' 'in Ndiose tsana'an nu ntsu'hui cha' culo ni tnan.

Bra nchan'an ña'an Jesús

28 Yato'o nu cua ndyca snu' tsan yucui' ni cha' can', mdo'o lo'o ni 'in Tyu, Xuhua lo'o Jacobo, lo ndyucuen ne' sca loo qui'ya siyana tyucui' ni lo'o Ndiose.

29 Lja ndyucui' ni lo'o Ndiose nchan'an na'an tloo ni, lo ste' ni nguinu xaa na lo ngaten na.

30 Can' ngui'ya tun tucua ne' qui'yu nu ndaa cha' lo'o Jesus, cui' Moise lo'o Elia,

31 msu'hua ndyucun sca xaa nu tsu'hue na'an 'in ne', lo ndaa ne' cha' na'an ntsu'hui cha' caja ni quichen Jerusalem.

32 Tyu can' lo'o ta'a nducua lyee 'a ndyu'hui scala ne', una mdaa loo a yja', na'an xaa nu tsu'hue 'a na'an can' 'in Jesus lo'o tyucuaa ta'a ndun ni.

33 Bra ngula' tun tyucuaa ne' can' 'in Jesus, rcan' nu juin Tyu can' 'in ni: Mistro, tsu'hue siyana ndi'in hua nde, nde tnan hua sna yisin, sca na tyi'in, xca na 'in Moise, lo xca na tyi'in Elia. yucui' nguana'an siyana a ngujlyo 'a ri' ni cha' ti tyucui'.

34 Lja nu ti ndyucui' cha' can', ngui'ya ti'in coo lo ngo'o ti'in na 'in ne', lo ytsen bra ndyucun yu'hui ni' coo can'.

35 La ni' coo can' ngujui nu yucui': Nde Lca Snen' na' nu tca'a lati 'yan, quine 'huan cha' nu tyucui' re.

36 Una bra mdyi yucui' can', xcati Jesus nguinu tun ni, lo ta'a nda'an ni x'ni 'a msu'hua catsi' cha' nu na'an can'.

Nga'ni tyca Jesús 'in sca nu ntsu'hui cui'in xña'an 'in

37 Xca tsan can' mdo'o ne' loo qui'ya can', tucuiin yaan ne' quina'an 'a nten ya te'en 'in ne'.

38 Lja nten can' mdo'o yucui' cueen sca ne' qui'yu: Mistro, jnan sca cha' tsu'hue 'in cu'ni cuinta 'in nu lyu' ti re 'yan, siyana tyca na'an sca 'yan.

39 Bra nxni cui'in 'in, nxi'ya yja, nscuin ti'in na 'in lo'o juersa, ndyucua ngoo' tu'hua, lyee nsuhue' sti na 'in, lo que' 'a ti ndla na 'in.

40 cua mjnan cha' tsu'hue 'in ta'a nda'an siyana culo cui'in can' 'in snen', una a ncuca 'in ne'.

41 Rcan' nu juin Jesus 'in nten can': 'Huan lca huan nten nu a nguiana'an ri' lo lye' ri'. .Ta ncuca ti na'an ndi'in lo'on huan tsa tyucui braa? Can lo'o 'in sne'.

42 Bra cua tiaa ti se'en ndun ni, cui'in can' mxtlyu 'in lo mscuin ti'in na 'in lo'o juersa, una Jesus ngusun lo'o ni 'in cui'in xna'an can' lo nga'ni tyca ni 'in, lo mdyaa ni 'in 'in sti.

43 Lyigaa nten can' yuhue ri' ne' snu na'an tlyu cha' cuiya' 'in Ndiose.

Yucui' Jesús xiya' ña'an ntsu'hui cha' caja ni Laja ti ndi'in yuhue ri' ne' siya cha' nu nga'ni ni, nu juin ni 'in ta'a nda'an ni:

44 Tyaa huan ya' quine tsu'hue huan cha' re, siyana tia braa Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan, caja nu tyaa 'in ni yaa' nten chelyuu.

45 Una ta'a nda'an ni a ngui'ya cuinta cha' nu yucui' ni, a jui cha' cuiya' qui'ya cuinta cha' can', ni a nga'ni tiee cunicha' 'in ni.

¿Ti ca lca nu ndun loo la?

46 Rcan' mdisna yucui' ta'a nda'an ni, ni na'an nu ntsu'hui cha' ca nu ndun loo la.

47 Jesus ngui'ya ni cuinta cha' nu ndlucua ri', lo nga'ni ni cha' yaan sca nu lyu' ti se'en ndun ni,

48 rcan' nu juin ni 'in ta'a nda'an ni: Na'an nu ti nu tyucuan xu'hue 'in nu lyu' ti re lo'o cha' 'yan, cu'ni can' cuinta siyana 'yan tyucuan xu'hue. Lo nu tyucuan xu'hue 'yan, tsi'i 'yan na' ti tyucuan xu'hue can', siya na lo'o 'in nu nga'an tnan 'yan. siyana nu n'ni lyu' 'in, can' nu ndun loo lati lja huan.

Cha' 'in nu nguiaa tsu' 'in Jesús

49 Rcan' mdo'o yucui' Xuhua can': Mistro, cua na'an hua sca nu ndlo cui'in xna'an 'in nten lo'o cha' cuiya' in', una msi'yu co' hua cha' nu ngui'ni siyana a nda'an lo'on na.

50 Rcan' nu juin Jesus 'in: A tyucui ndijin huan lo'o cha' nu ngui'ni, siyana nu a ti'i ri' 'na, tsu' 'na nguiaa can'.

Jesús ngusun lo'o ni 'in Jacobo lo'o Xuhua

51 Bra cua ndyucui lucuila' cha' quiaa ni la ni' Cuaan, rcan' mducua tloo ni siyana tsaa ni quichen Jerusalen.

52 Nga'an tnan ni 'in tucua sna nu tyucua loo tsaa sca quichen lyu' ti se'en lyi'ya loo Samaria, lo cuna se'en quinu ni can'. Mdo'o nguiaa lo mdiyaa quichen can',

53 una nten can' a ndyucuan xu'hue ne' 'in ni bra mdiyaa ni, siyana jlyo ri' ne' siyana tyijyin ti ni tsaa ni quichen Jerusalen.

54 Bra na'an Jacobo lo'o Xuhua cha' re, nu juin 'in ni: Ni X'na hua, .ta ndyca ri' jnan hua cha' qui'ya quii' tsana'an nga'ni Elia, lo cuijlyon na 'in ne'?

55 Mxna'an ni se'en ndun lo ngusun lo'o ni 'in: 'Huan a lyiji qui'yan huan cuinta ni tsu' nguiaan huan,

56 siyana na' Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan, a yan siyana cuijlyon 'in nten chelyuu, yaan siyana culo laan 'in ne'. Rcan' mdo'o ne' nguiaa ne' lo mdiyaa ne' xca quichen lyu' ti.

Tsalca nu lca tiee tyucui ndyca'an 'in Jesús

- 57 Tucuiin nguiaa ne' can' mdo'o yucui' sca ne' qui'yu lo'o ni: Ni X'na hua, ndyca ran' tyucui ndyca'an 'in la ya' nguiaa ti.
- 58 Mxcuen Jesus 'in ne': cuita' nducua tuque ndyu'hui 'in, cui' nguana'an quini cua lca se'en nxcua snin' 'in, una Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan, a ndia se'en xtnan' can'.
- 59 Rcan' nu juin ni 'in ne' xca can': Tyucui ndyca'an 'yan. Mxcuen 'in ni: Ni X'na hua, taa cha' cuiya' quian cutsin' 'in stin la nducua la.
- 60 Mxcuen Jesus 'in ne': Tya cha' cuiya' cutsi' nu ngujui 'in ta'a ngujui, una nu'huin tsa yucui' cha' tsu'hue 'in Ndiose tsana'an ntsu'hui cha' culo ni tnan 'in nten.
- 61 Rcan' mdo'o yucui' xca lo'o ni: Ni X'na hua, lo'on na' ndyca ran' tyucui ndyca'an 'in, una taa cha' cuiya' la nducua la qui'an quitsan' 'in nu ndi'in se'en ndi'in.
- 62 Jesus mxcuen 'in ne': Sca nu nxni yca nguita yuu lo xna'an nde chun', a ca tnan can' cu'ni tnan 'in Ndiose se'en ndlo ni tnan.

LUCAS 10

Bra nga'an tñan Jesús 'in sna yla ntsu'hui tii

- 1 Chun' nde'en can', Ni X'na na ngulosuhui ni cha xnan yla ntsu'hui tii nten, lo nga'an tnan ni 'in ne' cuinta tucua ne', tsa ne' scaxca quichen se'en ntsu'hui cha' tyijyin ni.
- 2 Lo nu juin ni 'in ne': Chi' ni siyana quina'an tnan ndi'in 'in Ndiose, cua tca quio' na, una chin' ti msu, can' cha' jnan huan 'in ni nu lca X'na tnan re siyana su'hua ni msu nu xo' 'in na.
- 3 Na' su'huan 'huan tsaan huan na'an ndyca ri' slya' nu nguiten lja 'ni yla.
- 4 A cui'yan huan cuijyin, ni tni lo ni quina lo a cui'yan huan, a lyica cha' tiyan' huan lo'o ni sca tucui nu tyucuan huan tucuiin.
- 5 La nde tiaan ti huan se'en nducua na'an 'in nten, la nducua la tyucuin' huan lo'o ne': Ndiose taa ni cha' tsu'hue nu chu'hui ni' carsya 'huan lyigaan 'huan nu ndi'in na'an re.
- 6 Si ntsu'hui nu nguiaa lo'o cha' tsu'hue, tyucuan xu'hue can' cha' nu tyucuin' huan, lo si a tyucuan xu'hue can' 'huan, a quinu cha' tsu'hue se'en ndi'in can'.
- 7 Na'an se'en tyucuan xu'hue ne' 'huan, can' quinu huan, tyucuan xu'huen huan na nu taa ne' cun huan lo'o na nu co'on huan, siyana sca msu nga'an cha' 'in xni squiya'. A lyica cha' quinu huan scaxca na'an.
- 8 Na'an quichen ti tiaan huan, si tyucuan xu'hue ne' 'huan, cun huan na nu xtya ne' tloon huan,
- 9 cu'ni tyacan huan 'in lyigaa nu ti'i, lo tyucuin' huan lo'o ne': cua mdiyaan cha' tsu'hue 'huan tsana'an ntsu'hui cha' culo Ndiose tnan 'na.

10 Si nde'en quichen sten huan a tyucuan xu'hue ne' 'huan, tya'an huan tyucui tucuiin loo quichen can', lo ndena'an tyucuin' huan lo'o ne':

11 Yuu lta nu msni ca'an quiya' hua loo quichen re scuin hua 'in na siyana a ndyucuan xu'huen huan 'hua, lo ca jlyo rin' huan siyana cua mdiyaan cha' tsu'hue se'en ndi'in huan na'an ntsu'hui cha' culo Ndiose tnan 'na.

12 Tyucuin' lo'on huan sca cha', tsan nu ntsu'hui cha' cu'ni cuiya' Ndiose cha' 'in nten chelyuu, lyee lati tyijyin nten can' ndi'i que na'an ndi'i ntsu'hui cha' tyijyin quichen Sodoma.

Yuhue' nu caan 'in quichen nu mscuan tloo 'in Jesús

13 'Tnan ca huan, 'huan nu ndi'in quichen Corazin, lo 'tna ca huan, 'huan nu ndi'in quichen Betsaida, snu na'an cha' tnu cua nga'ni tloon huan. Si nga'nin cha' re quichen Tiro lo'o Sidon, ti s'ni mxtun ri' ne' qui'ya ngui'ni ne', lo ca tyacan' na'an siyana ti'i ntsu'hui tiee ne' lo'o na'an te' nu ndyucu' ne' lo'o na'an nu n'ni ne'.

14 Can' cha' tsan nu ntsu'hui cha' cu'ni cuiya' Ndiose cha' 'in nten chelyuu, ne' nu ndi'in quichen Corazin lo'o Betsaida, lyee lati tyijyin can' ndi'i que na'an nu tyijyin quichen Tiro lo'o Sidon.

15 Lo 'huan quichen Capernaum, —xque' 'huan siyana cua jui xu'hue 'huan la ni' Cuaan, una tiaa braa caja nu su'hua 'huan se'en tyijyin huan ndi'i—.

16 Can' cha' lyigaa nu quine 'in cha' nu tyucuin' huan, cha' 'yan na' quine 'in can', lo nu xcuan tloo 'huan, 'yan na' xcuan tloo can', lo nu xcuan tloo 'yan, 'in ni nu nga'an tnan 'yan xcuan tloo can'.

Bra nguila nu sna yla ntsu'hui tii can'

17 Bra nguila nu sna yla ntsu'hui tii can', ndyijyin ya' tsu'hue ntsu'hui tiee lo ndyucui': Ni X'na hua, lo'o cui'in xna'an ngutucua cha' 'hua lo'o cha' cuiya' 'in.

18 Mxcuen ni 'in ne': Chin' ni 'huan, ti la ni'cuaan na'an mdiyuu ne' xna'an tsana'an ndyca ri' ti'yu.

19 Na'an huan ni, cua ndaan cha' cuiya' 'huan siyana tca lyo' su'huan huan 'in cuinaan yla lo'o sne'en, tlyu cha' cuiya' tan 'huan, lo a sca ndi'i ca 'huan.

20 Una tsi'i can' cha' ca tsu'hue chu'hui tieen huan, ta siyana nducua cui'in xna'an cha' nu ndyucuin huan, ca tsu'hue chu'hui tieen huan siyana cua nga'an scua nii huan la ni' Cuaan.

Tsu'hue yu'hui tiee Jesús

21 Rcan' ndyijyin ya' tsu'hue ntsu'hui tiee Jesus squi'ya Espiritu 'in Ndiose, lo nu juin ni: Stina Ndiose, na' cu'nin tnun 'in, nu'huin lca X'na ni' cuaan lo'o loo chelyuu re, siyana msu'hua catsi' cha' re 'in nu tiaa lo'o nu nxque' ri' siyana ndi'ya cuinta, lo ngulo scua yla cha' re 'in nu chin' cha' 'in. Nu'huin nu lca Stin, chin ni 'in siyana nguana'an ndyca ri'.

22 Lyigaa loo cha' mdyaa Stin 'yan, na' nu lca Sne' ni, lo a tucui nu jlyo ri' ti ca lcan, siya na scati Stina Ndiose, cui' nguana'an a tucui nu jlyo ri' ti ca lca Stina Ndiose, siya na scan tin, a cuinta culo scuan ylan cha' re 'in nu ndyca ran'.

23 Rcan' mxna'an ni se'en ndun ta'a nda'an ca ni, lo yucui' ni lo'o sca cha': Tsu'hue ca xu'hue lyigaa nu na'an cha' nu na'an huan ri nii,

24 siyana tyucuin' lo'on huan sca cha', quina'an 'a nu mxiyucui' Ndiose 'in ti s'ni cui' nguana'an lo'o nu ncua ree, ncua ri' na'an cha' nu na'an huan ri nii, una a na'an 'in na, lo ncua ri' quine 'in cha' nu ne 'huan ri nii, una a ngune 'in ne' cha' re.

Cha' tsu'hue nu nga'ni ne' Samaria

25 Yato'o mditun sca nu ngui'ni cha'an cha' 'in lee, lo nganicha' 'in Jesus siyana caja na'an su'hua qui'ya 'in ni, lo nu juin: 'Huan ni nu lca Mistro, .ni na'an cha' nu tca cu'nin siyana caja chelyuu nu a tsatii 'a 'yan?

26 Mxcuen ni 'in: .Ni na'an ndyucui' lee can'? .Ni na'an ndi'ya cuinta 'in na?

27 Rcan' mxcuen: —Lo'o lyigaa carsya 'in tyaa 'in 'in Ndiose X'na, lo'o lyigaa tiee, lo'o lyigaa juersa in',— lo'o lyigaa cha' tiaa in', a cuinta —ca 'tna ri' 'in ta'a nten tsana'an n'ni 'tna 'in ' ticui'.—

28 Nu juin ni 'in: Cui' na'an yucui', cu'ni nguana'an lo caja chelyuu in'.

29 Ncua ri' suhui tloo, can' cha' nu juin 'in Jesus: .Ti ca lca ta'a nten?

30 Rcan' mxcuen Jesus 'in: Sca ne' qui'yu mdo'o Jerusalem nguiaa nde quichen Jerico, tucuiin nguiaa can' mdo'o ne' cuna nu yujui ti'in 'in ne', ngulaa na 'in ne', lo mxnu sti 'in ne' na'an ndyca ri' sca nu ngujui.

31 Yato'o tucuiin can' mdijin sca nu ntsu'hui cuinta 'in laa, una bra na'an 'in nu su can' mdijin ti.

32 Cui' nguana'an lo'o sca ne' Levi nu nda yaa' cha' 'in laa, mdijin tucuiin can', bra na'an 'in nu su can' mdijin ti.

33 Cui' nguana'an mdijin sca ne' Samaria, una bra na'an 'in nu su can' cui' bra ndyca 'tna ri' 'in ne'.

34 Mdiyaa se'en su, msu'hua ceite lo'o vinu se'en ti'i can' 'in, lo nguixen te' 'in na, rcan' mxcuen 'in ne' chun' burru 'in, lo ya xnun 'in ne' sca na'an se'en ntsu'hui cha' cu'ni cuinta ne' 'in.

35 Xca tsan can' bra cua tyo'o tsaa, mxnu tucua tni plata 'in nu ndi'in na'an can', lo nu juin 'in ne': Cu'ni huan cha' tsu'hue cu'ni cuinta huan 'in ne' ti'i re, lo si nducua la tni culyijyin huan squi'ya, na' xu'huan lyiyan' 'in na bra nde xtucuin.

36 .Ni na'an quita'a sna re lca ta'a nu yujui ti'in ne' cuna can 'in?

37 Mxcuen 'in ni: Cui' nu nga'ni cha' tsu'hue lo'o can'. Rcan' nu juin Jesus 'in: Yaa, lo ticui' nguana'an cu'ni nu'huin.

Yaa Jesús se'en ndi'in Marta lo'o María

- 38 Yato'o mdo'o Jesus nguiaa ni, mdiyaa ni sca quichen lyu' ti, can' ndi'in sca ne' cuna'an nu naa Marta nu ndyucuan xu'hue 'in ni.
- 39 Ndi'in sca ta'a ngula ne' naa Maria, can' nu ndi tucua lcui' ti se'en nducua Jesus siyana quine 'in cha' nu ndyucui' ni.
- 40 Una Marta can' lyee la ntsu'hui yuhue ri' tnan nu ndi'in tulquii', rcan' yaa se'en nducua ni lo nu juin 'in ni: Ni X'na hua, .ta a nduhue ri' snu na'an tnan mxnu ta'an 'yan? Tyucui' lo'o siyana ta yaa' 'yan.
- 41 Una mxcuén Jesus 'in: Marta, Marta, ta lyee 'a nsu'hua yuhue ri' lo'o scaxca tnan ngui'ni.
- 42 Ntsu'hui sca cha' nu ndun loo lati, can' nu ngulosuhui Maria, lo a tucui nu tca culaa cha' can' 'in.

LUCAS 11

Ngulu'u Jesús ña'an tyucui' ne' lo'o Ndiose

- 1 Yato'o sca tsan Jesus ndyucui' ni lo'o Ndiose sca se'en. Bra mdyi yucui' ni nu juin sca ta'a nda'an ni 'in ni: Ni X'na hua, culu'un huan 'hua na'an ntsu'hui cha' tyucui' hua lo'o Ndiose, tsana'an ngulu'u Xuhua 'in ta'a mda'an.
- 2 Rcan' nu juin ni 'in lyigaa ne' can': Bra tyucuin' huan lo'o Ndiose ndena'an tyucuin' huan: Ndiose Sti hua, nu'huin nu nducua la ni' cuaan, scati ntsu'hui cha' cu'ni tnu hua 'in. Ndyca ri' hua siyana culo tnan 'hua. Cu'ni na'an nu ndyca ri' loo chelyuu re tsana'an ngui'ni la ni' Cuaan.
- 3 A cuinta taa na nu cu hua cuinta scaa tsan.
- 4 Cu'ni cha' tlyu ri' 'hua lo'o qui'ya ngui'ni hua, siyana nguana'an ngui'ni hua cha' tlyu ri' 'in lyigaa nu ngui'ni cha' a tsu'hue lo'o hua. A taa cha' cuiya' sten cha' a tsu'hue tiee hua, siya na culo tsu' 'hua loo cha' a tsu'hue can'.
- 5 Lo ti nu juin la ti 'in ne': Si ndi'in sca ta'a tsu'hue huan, lo tsan huan se'en ndi'in xa jlu'hue tla, lo tyucuin' huan lo'o can': Jnan sca cha' tsu'hue 'in, taa sna ti quijaxtlya 'yan,
- 6 siyana sca ta'a tsu'hue ntsu'huin tya mdiyaan se'en ndi'in, lo a sca na ndia 'yan taan cu.
- 7 Si la na'an xcuen 'huan: Ni cha' ljian taa cha' nsin' ri' 'yan, ta a jlyo ri' cua ndycun tuna'an 'yan, cua ljan' lo'o nu suhue ti 'yan, a ca quitucuin taan na nu ndyca ri'.
- 8 Una tyucuin' lo'on huan sca cha', tsi'i siyana lca can' ta'a tsu'hue, ta can' cha' quitucui lo taa lyigaa na nu njnan can', siyana ndun ndaa cha' nsin' ri' 'in ne' can' cha' quitucui.

9 Can' cha' tyucuin' lo'on huan sca cha': Jnan huan na nu ndyca rin' huan lo caja na 'huan, quina huan cha' can' lo quija lyoo na 'huan, tyucuin' huan lo caja nu sla tuna'an 'huan.

10 Siyana lyigaa nu njnan sca cha', caja na 'in, lo nu nguinan cha' can', quija lyoo na 'in, lo nu ndyucui', caja nu sla tuna'an 'in.

11 Tsana'an ndyca rin' 'huan lo'o sne' huan, .ta xtyi rin' huan taan huan sca quee 'in can' si jnan sca quijaxtlya 'huan? Ta si jnan can' sca cuila 'huan, a xtyi rin' huan taan huan sca cuinaan 'in can'.

12 Ta jnan can' sca scuhue cuito 'huan, a xtyi rin' huan taan huan sca sne'en 'in can'.

13 'Huan lcan huan sca nten nu a tsu'hue, una jlyo rin' huan ndaan huan na nu tsu'hue 'in snen' huan, ni xnu ca Ndiose, ni nu lca Sti huan nu nducua ni' cuaan, ntsu'hui cha' taa ni Espiritu nu Luhui 'in ni 'in lyigaa nu njnan 'in ni.

Yucui' Jesús cha' 'in cui'in xña'an

14 Yato'o ngulo Jesus sca cui'in xna'an nu cua mxnu cu'un 'in sca ne' qui'yu, lo bra mdyo'o cui'in xna'an can' 'in ne' mdisna yucui' ne', lo ndyijyin ya' yuhue ri' nten can'.

15 Una scaxca ne' ndyucui' ne': Siya cha' cuiya' 'in Beelzebu, x'na cui'in xna'an, can' cha' ndyca 'in ne' re ndlo cui'in xna'an nu ntsu'hui 'in nten.

16 Ntsu'hui nu mjnan 'in ni siyana cu'ni ni sca cha' nu tnu lo'o cha' cuiya' 'in Ndiose, siyana caja na'an su'hua ne' qui'ya 'in ni.

17 Una ngui'ya ni cuinta na'an cha' nu nda'an tiee ne', lo nu juin ni: Sca quichen tnu tsatii cha' 'in na si tisna xuun na lo'o ticui' ta'a na, cui' nguana'an sca na'an si tisna xuun ne' lo'o ticui' ta'a ne', tsato'o tyo'o tsu' ta'a ne'.

18 A cuinta ne' xna'an si tisna xuun can' lo'o ticui' ta'a, .ta tca tsa quinan can' culo tnan rcan'? Lo 'huan ndyucuin' huan siyana lo'o cha' cuiya' 'in Beelzebu ndlon cui'in xna'an nu ntsu'hui 'in nten.

19 Si na' ndlon cui'in xna'an lo'o cha' cuiya' 'in Beelzebu, una 'in ta'a nda'an huan, .la mdo'o cha' cuiya' nu ndlo can' cui'in xna'an si na can'? Can' nu ntsu'hui cha' cu'ni cuiya' cha' 'huan.

20 Una si na' ndlon cui'in xna'an lo'o cha' cuiya' 'in Ndiose, ca ca ljoyo rin' huan siyana Ndiose cua ndlo ni tnan ljan huan.

21 Sca ne' qui'yu nu ngula ri', si tyun tiaa lo'o na nu culaa 'in, a sca ca se'en ndi'in.

22 Una si tiaa sca nu lye la ngula ri', cu'ni cana 'in ne' lo culaa can' na nu nducua tloo ne' culaa 'in ne', lo titsa can' lyigaa na nu ndi'in 'in ne'.

23 Nu a nguiaa tsu' 'yan, can' nu lca ta'a cusuun, lo nu a nda yaa' quio' tnan 'yan, nde njlyo can' 'in na.

Xiya' nxtucui cui'in xña'an se'en mdo'o

24 Bra ndyo'o cui'in xna'an nu ntsu'hui 'in nten, nda'an nan can' se'en tyi'in sca se'en bityi. Lo siyana a ndijyi se'en tyi'in ndena'an ndlucua ri': Xtucuin nde na'an se'en mdo'on.

25 Bra quila can' se'en mdi'in, quija lyoo 'in na siyana cua ngulucua na, cua lca ncuu tsu'hue na.

26 Rcan' tsa nan xa tycati cui'in xna'an nu nducun' lati que na'an yucui', lo tsatlyu sten ni' carsya 'in ne', lo nde lyee lati cu'ni cui'in xna'an can' lo'o ne' que na'an ti culoo.

Cha' 'in nu ntsu'hui xu'hue 'in tloo Ndiose

27 Lja ndyucui' Jesus cha' re, mdo'o yucui' cueen sca ne' cuna'an lja nten quina'an can': Tsu'hue ca xu'hue ne' cuna'an nu nga'ni cha' ncuu cuine', nu ndaa yti'.

28 Rcan' mxcuén ni 'in ne': Tsu'hue la xu'hue nu nee 'in cha' 'in Ndiose lo nducua cha' 'in na.

Nten nducun' lca nu njñan cha' nu tnu

29 Tsa nducui quina'an la nten nguio' ti'in ne' se'en ndun ni, lo ndena'an yucui' ni: Nten nu ndi'in loo chelyuu re nducun' ne', njnan ne' scaxca cha' nu tnu, una a ntsu'hui cha' na'an ne' cha' nu nguana'an, tsaloo ti cha' nu mda'an yucui' Jonas ntsu'hui cha' na'an ne'.

30 Tsana'an msu'hua tiaa Ndiose 'in quichen Ninive lo'o cha' nu yucui' Jonas, cui' nguana'an nsu'hua tiaa ni 'in nten nu ndi'in ri nii lo'o cha' 'in Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan.

31 Ne' cuna'an 'in ree nu mdo'o se'en lca Arabia, tyo'o qui'u ne' tiaa braa stu'hua lo'o nten ndi'in re bra ca cuiya' cha' 'in ne', culo ne' quiya 'in nten re siyana tijyu' mdo'o ne' se'en nu quine 'in ne' cha' tiaa 'in Salomon, una ri nii nde ndun sca nu lyee lati ndun loo que 'in Salomon.

32 Ticui' nguana'an lo'o ne' Ninive, ntsu'hui cha' tyo'o qui'u ne' stu'hua lo'o nten ndi'in re bra ca cuiya' cha' 'in ne', culo ne' qui'ya 'in nten re siyana cha' nu yucui' Jonas xtun ri' ne' qui'ya nga'ni ne', una ri nii nde ndun sca nu lyee lati ndun loo que 'in Jonas.

Can na sca xaa 'in nten chelyuu

33 A tucui nu su'hua catsi' sca quii' ta su'hua 'in na ni' cuiya' mblya, siya na xtya 'in na cuaan siyana chu'hui xaa 'in nu sten na'an can'.

34 Quiloon huan ndaa na xaa 'huan, lo si tsu'hue xaa quiloon huan na'aan huan mtsa'an yu'huin huan lo'o xaa can', una si a tsu'hue xaa quiloon huan, cui' nguana'an tla cha' tiaa 'huan.

35 Xnin huan cuinta siyana a tyca xaa can 'huan tla.

36 Si na'aan huan mtsa'an yu'huin huan xaa 'huan, lo a la 'a ti tla loo chelyuu 'huan, lca huan xcui' xaa tsana'an ndyca ri' sca quii' nu tsu'hue xaa.

Tla cha' yucui' Jesús lo'o ne' fariseo lo'o ne' escriba

37 Bra mdyi yucui' Jesus cha' can', sca ne' fariseo mjnan cha' tsu'hue siyana tsa ycu tlya ni lo'o, lo na'aan nguiten ni na'an can' mdi tucua ni loo misa.

38 Una yuhue 'a ri' ne' fariseo siyana a nguna' ni la nducua la.

39 Una nu juin Ni X'na na 'in ne': 'Huan ne' fariseo, nde chun' ti vasu lo'o qui'nan ndjyi'an huan, una la ni' Carsya 'huan mtsa'an yu'hui lo'o cha' nu a tsu'hue.

40 'Huan ne' lye' ri', .ta tsi'i nu nganan nde chun' vasu can' lca nu nganan nde ni' na?

41 Si ca taan huan sca lomstan nu tyo'o ni' carsya 'huan, lyigaa cha' luhui 'huan rcan'.

42 'Tnan ca huan, 'huan ne' fariseo, siyana hasta lo'o scaxca na quixin' ndaan huan chin' ti 'in Ndiose, lo'o menta nu txi, lo'o ruda, una a 'ni cuintan huan cha' nu lni 'in Ndiose cha' tsu'hue 'in ni. Cu'ni huan lyigaa cha' re, una a jlya rin' huan cha' nu ndun loo lati nu nga'an cha' cu'ni huan.

43 'Tnan ca 'huan ne' fariseo, siyana se'en n'ni tnu na 'in Ndiose lye lca tien huan tyucuan huan loo yca xlya se'en ndyucua nten nu ndun loo, lo tsu'hue ntsu'hui tien huan bra ndijyi nu ndyucui' cha' 'huan loo quiya'.

44 'Tnan ca 'huan ne' fariseo lo'o ne' escriba, 'huan nu a lni ndi'in cha' 'in, ndyca rin' 'huan tsana'an ndyca ri' sca cuaa nu a tyacan' su, lo lyigaa nten nu ndijin chun' can' a jlyo ri' ne' la ndlo' su'hua ne'.

45 Rcan' mdo'o xcuen sca nu ngui'ni cha'an cha' 'in lee, lo nu juin: Nu'huin nu lca Mistro, cha' nu ndyucui' cua lo'o huare ngui'ni na 'hua.

46 Mxcuen ni 'in ne': Cui' nguana'an 'huan nu ngui'ni cha'an cha' 'in lee, 'tna ca huan, siyana ndlu'un huan 'in nten, nu a ndyca cui'ya ne', una cha' nu 'huan, ni sca loo xni yaa' ti huan lo a ngui'ni ca'an 'in na.

47 'Tnan ca 'huan nu ngui'ni chu'hue cuaa se'en ngutsi' nu mxiyucui' Ndiose 'in ti s'ni, nu yujui nten cula 'huan.

48 Ndyca tyacan' na'an siyana sca cha' ti 'huan lo'o nten cula 'huan, siyana can' nu yujui 'in ne', lo 'huan ngui'ni chu'huen huan se'en ngutsi' ne'.

49 Can' cha' nu juin Ndiose lo'o cha' tiaa 'in ni: Nde ca'an tnan 'in nu xiycuin' 'in, a cuinta lo'o nu tyucui' cha' tsu'hue 'yan lo'o nten, ntsu'hui can' caja nu cujui 'in lo ntsu'hui nu taa ne' ndi'i 'in.

50 Ta nten ndi'in re ntsu'hui cha' tyaa ne' cuinta 'yan squi'ya tne nu nguilu 'in lyigaa nu mxiyucuin' 'in ti s'ni ti bra nu mdisna quiya' chelyuu re,

51 ti tne nu mslu ne' 'in Abel lo nga'ni tyii ne' cha' re lo'o Zacaria, nu yjui ne' 'in jlu'hue la se'en ndyiquin tucua 'ni lo'o tulaa can'. Tyucuin lo'on huan sca cha' siyana nten re ntsu'hui cha' tyaa ne' cuinta cha' can'.

52 'Tnan ca 'huan nu ngui'ni cha'an cha' 'in lee, siyana ndyucui ndijin huan se'en nu qui'ya ne' cuinta cha' 'in Ndiose, ni yucuin' huan lo a nguiten huan, lo a ndaan huan cha' cuiya' sten xca tucui.

53 Bra mdyi yucui' ni cha' re, ne' escriba lo'o ne' fariseo ndyucuen tique' ne' lo mdisna nganicha' ne' 'in ni scaxca cha' nu tucui,

54 siyana su'hua ne' qui'ya 'in ni lo'o cha' nu tyucui' ni.

LUCAS 12

Cha' cuiñi 'in ne' fariseo

1 Lja rcan' nguio' ti'in tyun mii nten se'en ndun Jesus, nu hasta nsta su'hua ta'a ne', lo la nducua la mdisna yucui' ni lo'o ta'a nda'an ni: Xni huan cuinta 'huan lo'o cha' nu ndyucui' ne' fariseo, siyana a lni ndi'in cha' 'in ne'.

2 A sca na nu ndyca buna ti, ta a tyacan' na'an na, ta sca cha' nu ndyca catsi', ta a tyo'o scua yla na.

3 Can' cha' lyigaa cha' nu yucuin' huan se'en tla, a ndijyin cha' tyo'o scua yla 'na tiaa braa, cui' nguana'an cha' nu yucui' buna tin huan se'en ntsu'hui ndycun huan, a ndijyin cha' quine cha' can' lja nten.

'In Ndiose ntsu'hui cha' cutsen na

4 Tyucuin lo'on huan sca cha', 'huan nu lca ta'a tsu'huen: A cutsen huan 'in nten ta siyana kujui ne' 'huan una a ca cu'ni ne' ti'i lo'o carsya 'huan.

5 Una quitsan' 'huan ti ca 'in ntsu'hui cha' cutsen huan: Cutsen huan 'in ni nu ca kujui 'huan lo su'hua carsya 'huan loo quii', nu chin ni tyucuin' lo'on huan, can' ni nu ntsu'hui cha' cutsen huan 'in.

6 .Ta tsi'i lo'o tucua tni suhue ti nxi'i ne' ca'yu quini? nisiya nguana'an, cuinta scaa 'in ntsu'hui Ndiose cuinta 'in 'in.

7 Hasta lo'o quichan' quen huan cua lca ngulucua na 'in ni. Can' cha' a su'huan huan cha' tieen huan, siyana 'huan lyee la ntsu'hui lyoon huan que 'in quina'an la quini.

Cha' 'in nu ca jyu'u ri' lo'o Jesús

8 Tyucuin' lo'on huan sca cha', lyigaa nu a ca jyu'u ri' tyucui' siyana tsu' 'yan nguiaa, cui' nguana'an na', Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan, a jyu'u ran' lo'o can' tloo angajle 'in Ndiose.

9 Una nu ndyucui' siyana a ntsu'hui lyoo 'yan, cui' nguana'an tloo angajle 'in Ndiose caja nu xcuan tloo 'in can'.

10 Lyigaa nu tyucui' cha' ti'i 'in Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan, ti ca cha' tlyu ri' 'in can', una nu tyucui' ca'an 'in Espiritu nu Luhui 'in Ndiose, a ca 'a cha' tlyu ri' 'in can'.

11 Bra tsa lo'o ne' 'huan tloo nu cu'ni cuiya' cha' 'huan se'en ngui'ni tnu ne' judio 'in Ndiose, ta tloo bsya, ta tloo bsya tnu, a su'huan huan cha' tieen huan na'an tyucuin' huan ta na'an xcuen huan 'in ne',

12 siyana ticui' braa can' taa Espiritu nu Luhui 'in Ndiose cha' nu tyucuin' huan.

Cha' 'in ne' cuilyiya' nu tantu

13 Rcan' mdo'o yucui' sca nu ntsu'hui lja nten quina'an can': Nu'huin ni nu lca Mistro, tyucui' lo'o ta'an siyana taa tsa jlu'hue tnan nu nguinu 'in 'yan.

14 Mxcuen ni 'in: Na'an, a tucui nu ngulo tun 'yan siyana can bse lo titsan yuu 'huan.

15 Mdisnan yucui' ni lo'o nten can': Xni huan cuinta siyana a sten cha' xque' ni' carsya 'huan, siyana chelyuu 'in nten a lca na cha' cuilyiya'.

16 A cuinta mxytaa ni sca cha' lo nu juin ni: Ndi'in sca ne' cuilyiya', lo tsu'hue 'a ncuatnan na nu yta.

17 Ngulucua ri' rcan': .Ni na'an ca nii, lo a ndia a se'en quio' yu'hui na nu ntsu'hui cha' xon'?

18 Lo nu juin: Ndena'an cu'nin, cuityen lyigaa na'an suhue ti re lo cu'nin cha' tsa' nu tnu la, can' xu'hua se'en lyigaa na 'yan lo'o na nu ntsu'hui cha' xon'.

19 Ndena'an ngulucua ran': Snu na'an quina'an cha' cuilyiya' nu cua ndi'in 'yan, ta loo na 'yan tyun yjan, can' cha' ri nii xtnan', cun lo co'on, nguana'an ca tsu'hue chu'hui tieen.

20 Una Ndiose nu juin 'in ne': .Tantu a? Tla ri nii caan nu tyucuan carsya 'in, .lo' ti ca quinu lo'o lyigaa na nu cua mxu'hua se'en?

21 Ncuana'an nguiato'o 'in nu nxo' ti'in cha' cuilyiya' loo chelyuu re, una ti'i na'an 'in can' lo'o cha' nu 'in Ndiose.

A su'huan na cha' nduhue ri' tieen na

22 Rcan' nu juin ni 'in ta'a nda'an ni: Can' cha' ndyucuin' lo'on huan cha' re, a su'huan huan cha' nduhue ri' tieen huan lo'o na nu cun 'huan, lo ni lo'o sten' huan.

23 Siyana ntsu'hui lyoo la chelyuu 'huan que 'in cha' ndycu, cui' nguana'an ntsu'hui lyoon lan huan que 'in sten' huan.

24 Xni huan cuinta na'an ndi'in cha' 'in sca quini, a Ndya 'in jyaan, a sca na nxo' 'in, lo a la ndyi'in se'en na 'in 'in, una Ndiose nxcu 'in 'in. .Ta tsi'i lyee la ntsu'hui lyoon huan que 'in quini?

- 25 Ni siya' lyee la nsu'huan huan cha' nduhue ri' tieen huan, .ta ca tyaa calan huan 'huan lo'o xca cuaja'?
- 26 Si a ndyca 'huan cu'ni huan cha' nu suhue la re, .ni cha' ntsu'hui yuhue rin' huan lyigaa la na'an cha' nu tnu?
- 27 Xni huan cuinta sca yca quee nducua ni' quixin', a n'ni na tnan, a nxcuan na ste' na, una tyucuin' lo'on huan sca cha', snu na'an cuilyiya' ncu ree Salomon, una a ycu' te' tsu'hue na'an tsana'an quee cua.
- 28 Si ncuana'an nxcu' Ndiose 'in quixin' cua, ri nii tsu'hue na'an na, una quiaa cua nguinan' na lo tsa na loo quii', .Ni xnu ca 'huan, si tsana'an rin' huan?
- 29 Can' cha' 'huan a lyca cha' chu'hui yuhue rin' huan lo'o na nu cun huan, lo ni a tya'an nu'un rin' huan lo'o cha' re.
- 30 siyana chun' lyigaa cha' re ndyucua tloo nten chelyuu, una ni nu lca Stin huan cua jlyo ri' ni lyigaa cha' nu 'ni 'huan.
- 31 Quinan huan 'in Ndiose lo tucua huan cha' nu ndyucui' ni, lo cui' ni su'hua yaa' ni 'huan lo'o lyigaa cha' re.

Xo' ti'in na cha' cuilyiya' la ni' cuaan

- 32 'Huan nu lca slya' 'yan, nisiya chin' tin huan, una a cutsen huan siyana Ndiose lo'o lyigaa tiee ni cua mdaa ni cha' cuiya' se'en ndlo ni tnan 'huan.
- 33 Can' cha' cujuin' huan na nu ndi'in 'huan, lo ta yaan' huan 'in nu ti'i, ncuana'an xo' ti'in huan cha' cuilyiya' nu a ntsu'hui 'a cha' tyii, lo tyi'in na 'huan tsa tyucui braa la ni' Cuaan, se'en nu a ntsu'hui cha' sten ne' cuna, lo ni a ca sta 'ni 'in na.
- 34 Siyana se'en ndi'in cha' cuilyiya' 'huan, can' ndyca carsya 'huan.

Cha' 'in msu nu ndun tiaa lyigaa braa

- 35 Tyun tiaan huan, lo scan' huan siin' huan lo yaan' huan tyucua sca quii' ndyiquin,
- 36 lo cu'ni cha'an huan na'an cha' 'in msu nu ndun tiaa braa quila x'na nu nguiaa se'en ndiji cuilyo'o ne', siyana braa quila can' jicuan tuna'an, lo sla msu can' 'in na.
- 37 Tsu'hue ca xu'hue lyigaa msu nu ndun tiaa bra quila x'na. Nu chin ni tyucuin' lo'on huan, x'na msu can' scan' tsu'hue sii', cu'ni cha' tyucua msu can' loo misa, lo tisna su'hua na cu ne'.
- 38 Nisiya quila can' jlu'hue tla ta nde cua llyan xaa, lo si quiija lyoo ndun tiaa, tsu'hue ca xu'hue msu can'.
- 39 Una ca jylo rin' huan cha' re: Si ca jlyo ri' ne' ni braa caan ne' cuna, cua lca ndun tiaa ne', lo a taa ne' ya' sten se'en ndi'in ne'.

40 Cui' nguana'an 'huan tyi'in tiaan huan, siyana Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan quiaan ni lja nu a tucui ndyuhui ta 'in ni.

Cha' 'in msu nu a nducua cha' ndyucui' 'in x'na

41 Tyu can' mdo'o yucui': Ni X'na hua, .ta yucui' cha' re lo'o huare' ti, ta lo'o lyigaa la tucui?

42 Nu juin Ni X'na na: .Ti ca lca sca msu nu lni ndi'in cha' 'in lo ttaa, nu chu'hui cuinta na'an 'in x'na, lo tsu'hue cu'ni cu'u lyigaa la na'an msu can'?

43 Tsu'hue ca xu'hue msu can' si nguana'an ngui'ni bra quila x'na.

44 Nu chin ni tyucuin' lo'on huan, x'na tnan can' xnu lyigaa la na'an tnan 'in yaa' msu can'.

45 Una si msu can' culucua ri': Ni x'na a quila braa. Lo si tisna taa ndi'i 'in lyigaa msu can', tisna cu lo co'o, a cuinta ca cu'hui,

46 lo sa nsu'hui quila x'na lja nu a sca cha' ntsu'hui tiee, rcan' lyee la tyijin can' ndi'i, lo su'hua 'in msu can' loo quii' se'en ntsu'hui nu lye' ri'.

47 Sca msu nu cua jlyo ri' cha' nu ndyca ri' x'na, lo si a ndun ttaa, ni a nducua cha' nu ndyca ri' x'na, can' nu lyee ntsu'hui cha' tyijyin ndi'i.

48 Una sca msu nu a jlyo ri' cha' nu ndyca ri' x'na, ni siya tnan' can' nde'en la cha', cunu ti tyijyin can' ndi'i, siyana tsalca nu quina'an la jui 'in, cui' nguana'an quina'an la tyaa can', lo tsalca nu quina'an cuinta msni, nguana'an quina'an la cuinta tyaa can'.

Nten ntsu'hui cha' tyi'in cusuun ne' squi'ya Jesús

49 Na' ljian siyana xcu'un quii' loo chelyuu re, .lo' ndyca ran', na'an si cua ndyiquin na?

50 Una ntsu'hui cha' tyijin sca ndi'i tnu, lo nu'un 'a ran' hasta bra ca cha' re.

51 .Ta ngulucua rin' huan siyana ljian lo'on cha' tsu'hue nu xti'in tsu'huen 'in nten chelyuu? Tyucuin' lo'on huan siyana tsi'i na, siya na cha' cusuun lca na.

52 Ti ri nii nu ttaa nde loo re, cha' cusuun tisna scaxca na'an. Se'en ndi'in ca'yu nten, sna can' xuun lo'o tucua, lo tucua can' xuun lo'o sna.

53 —Sti can' xuun lo'o ticui' sne', lo nguana'an cu'ni sne' lo'o, a cuinta jyi'an can' xuun lo'o ticui' sne', cui' nguana'an cu'ni sne' ne' lo'o ne', jyi'an laa ne' xuun lo'o ticui' sne' xen, lo nu lca txen can' xuun lo'o jyi'an laa—.

Cha' 'in nten nu a ndi'ya cuinta cha' nu ndyca

54 Ti yucui' la ni lo'o nten can': Bra na'an huan siyana lyee coo xaa tsu' se'en nguiaa cuicha, ndyucuin' huan siyana qui'ya quio, lo nguana'an nguiato'o na.

55 Bra nxcua cui'in nu ndyo'o se'en lca sur, ndyucuin' huan siyana ca tique' cuaan, lo nguana'an nguato'o na.

56 !'Huan lcan huan nten cuini! Ndi'yan huan cuinta cha' nu ndyca ni' cuaan lo'o loo chelyuu re, .lo' ni cha' ra a ndi'yan huan cuinta cha' nu na'an tloon huan ri nii?

Cu'ni chu'huen huan cha' 'huan lo'o ta'a cusuun huan

57 .Ni cha' a ndlosuhuin huan cha' nu tsu'hue lati?

58 Bra tsaan huan lo'o ta'a cusuun huan tloo bsya, ti tucuiin nguiaan huan cu'ni chu'huen huan cha' 'huan lo'o can', siyana a tsa lo'o can' 'huan lo'o juersa la tloo bse, lo bse can' tyaa 'huan yaa' sulyiya, lo su'hua 'huan na'an tyucuan.

59 Tyucuin lo'on huan sca cha', a tyo'on an' huan na'an tyucuan can' si a su'hua lyiyan' huan lyigaa cuinta nu nducui ndyca'an 'huan.

LUCAS 13

Tyucuna' nu a xtun ri' qui'ya 'in

1 Lja rcan' mdo'o yucui' tucua sna nu nguitsa' 'in Jesus tsana'an mxtiyaa' tne ne' galilea lo'o tne 'ni, bra nu nga'ni Pilato cha' ngujui tucua sna ne' lja ndiquin ti'in ne' 'ni tloo Ndiose.

2 Mxcuen Jesus 'in ne': Cha' nu ncuca 'in ne' Galilea can', .ta ndlucua rin' huan siyana lyee la nducui ne' qui'ya que lyigaa la na'an ta'a Galilea ne'?

3 Tyucuin' lo'on huan tsi'i na, una si 'huan a xtun rin' huan qui'ya ngui'ni huan, scana'an ti tyucuna' huan lo'o ne'.

4 Ta lo'o 'tnuxnan nu ngujui nu ngu'ni Torre Siloe 'in, .ta ndlucua rin' huan siyana lyee la nducui can' qui'ya que lyigaa la na'an nten nu ndi'in Jerusalem?

5 Tyucuin' lo'o huan tsi'i na, una si 'huan a xtun rin' huan qui'ya ngui'ni huan, scana'an ti tyucuna' huan lo'o ne'.

Cha' 'in yca higo nu a ndyucua si'yu loo

6 A cuinta mxtiyaa ni sca cha' 'in nten can', lo nu juin ni: Sca ne' qui'yu ndia sca yuu se'en nducua ti uva 'in ne', can' nducua sca yca higo, ya na'an si nducua si'yu loo na una a ngujui na 'in ne'.

7 Lo nu juin 'in nu naa se'en 'in na can': Na'an huan ni, cua ndyca sna yjan nda'an nan si'yu loo yca re, una a nducua na, tsu'hue lati xi'yu na siyana tyucua cha' ti nducua na.

8 Rcan' mxcuen nu naa se'en 'in na can': Ni x'na, tyaa cha' cuiya' tyucua na nisiya xca yjan ti, lo su'huan yuu suun na lo su'huan yuu cuti 'in na.

9 Si tisna tyucua na, tsu'hue, lo si a tyucua na tca xi'yu na.

Nga'ni tyca Jesús 'in sca ne' cuna'an tsan nu ntxtñan' ne'

- 10 Ncua sca tsan nu nixtnan' ne', ndlu'u Jesus 'in nten se'en ngui'ni tnu ne' 'in Ndiose.
- 11 Can' nducua sca ne' cuna'an nu nguinu yucu' squi'ya cui'in, lo cua nguia 'tnuxnan yjan a ndyca 'a tyun lni ne'.
- 12 Bra na'an Jesus 'in ne', msi'ya ni 'in ne' lo nu juin ni: Ne' cuna'an, cua mdo'o laa lo'o quicha nu ntsu'hui 'in.
- 13 Mxtya ni yaa' ni 'in ne' cuna'an can', cui' bra nguitun lni ne' lo nga'ni tnu ne' 'in Ndiose.
- 14 Una nu ntsu'hui cuinta se'en can', ndyucuen tique' siyana nga'ni tyca Jesus 'in ne' cuna'an can' tsan nu nixtnan' ne', lo nu juin 'in nten can': Scua tsan ntsu'hui cha' cu'ni na tnan, lja rcan' tca caan huan siyana tyca huan, una tsi'i tsan nu nixtnan' na.
- 15 Rcan' mxcuen Ni X'na na 'in ne': 'Huan nu cuini cua, .ta tsi'i cuinta scaan huan ndya'an taan huan tyi'a co'o 'ni 'huan nisiya tsan nu nixtnan' na?
- 16 Ne' cuna'an re ticui' nten cuityi 'in Abraham lca ne', cua nguiaa 'tnuxnan yjan nsni su'hua ne' xna'an 'in ne'. Tsana'an mdycan' ne', .ta a ntsu'hui cha' cuiya' aja nu xti' 'in ne' nisiya tsan nu nixtnan' na?
- 17 Bra yucui' ni cha' re nguijyu'u ri' lyigaa nu ti'i ri' 'in ni, una na'an nten quichen tsu'hue ntsu'hui tiee ne' lo'o cha' tnu nu ngui'ni ni.

Cha' 'in si'yu mostaza

- 18 Lo nu juin la ni 'in nten can': .Ni na'an cha' tca xtyaan 'huan siyana ca qui'yan huan cuinta na'an ntsu'hui cha' culo Ndiose tnan 'in nten?
- 19 Nguiaa cha' can' tsana'an ndyca ri' 'in si'yu mostaza nu ya yta sca ne' qui'yu loo jyaan 'in, cui' bra nducua na lo tlyu ylu na, hasta lo'o quini msu'hua 'in sni' 'in lja na.

Cha' 'in na nu ndyu'hui loo quijaxtlya

- 20 Xiya' yucui' ni: .Ni na'an cha' xtyaan lo'on 'huan siyana ca qui'yan huan cuinta na'an ntsu'hui cha' culo Ndiose tnan 'in nten?
- 21 Nguiaa cha' can' tsana'an ndyca ri' 'in na nu ndyu'hui loo quijaxtlya nu mxtya' ne' 'in na lo'o sna cuiya' quita, lo na'aan na ndyucuen na.

Cha' 'in tuna'an nu lucu'hui

- 22 Tucuiin nguiaa Jesus quichen Jerusalen mdijin ni scaxca quichen tnu lo'o quichen suhue ti, lo ndlu'u ni 'in nten can'.
- 23 Jui nu nganicha' 'in ni: Ni X'na hua, .ta chin' ti nten nu ntsu'hui cha' tyo'o laa? Mxcuen ni 'in ne':

- 24 Su'huan huan juersa sten huan tuna'an nu lucu'hui, siyana tyucuin' lo'on huan sca cha', quina'an 'a nten lca tiee ne' sten ne' can', una a ca 'in ne'.
- 25 Bra cua mducun x'na na'an can' tuna'an 'in, rcan' 'huan tisna jicuan huan 'in na, lo tyucuin' huan: Ni X'na hua, Ni X'na hua, slan huan tuna'an re sten hua. Lo xcuen ni 'huan: A ndyu'hui lyoon 'huan.
- 26 Rcan' tisna tyucuin' huan: stu'hua mducuan na lo ycun na, lo quiya', can' ngulu'u 'hua.
- 27 Una xcuen ni 'huan: Tyucuin lo'on huan, a ntsu'hui lyoon 'huan, lyigaan 'huan nu ngui'ni cha' a tsu'hue, tyo'o tsun' huan siin'.
- 28 Can' tisna cuna huan loo lyee tyijyin huan ndi'i, bra na'an huan 'in Abraham, Isaac, lo'o Jacob stu'hua lo'o lyigaa nu mxiyucui' Ndiose 'in ti s'ni, ndi'in se'en ndlo Ndiose tnan, lo 'huan quinu tun huan nde chun' na'an.
- 29 Quita'a jacua nscan chelyuu tyo'o nten nu sten se'en ndlo Ndiose tnan, lo tyucua can' loo misa 'in ni.
- 30 Tyucuin lo'on huan sca cha', nu lca nu chun' nde'en can', can' nu ca se'en culoo tiaa braa, lo nu culoo ri nii, tiaa braa quinu can' nde chun'.

Ngüi'ya tucu'hua tiee Jesús squi'ya quichen Jerusalén

- 31 Cui' tsan can' mdiyaa tucua sna ne' fariseo se'en ndun Jesus, lo nu juin ne' 'in ni: Tyo'o quichen re siyana Herode lca tiee kujui 'in.
- 32 Lo nu juin ni 'in ne': Yaan huan lo tyucuin' huan lo'o cuita' cua: Tsaan ri nii lo'o quiaa nda'an nde, culon cui'in xna'an nu ntsu'hui 'in nten lo cu'ni tyacan 'in nu ti'i, lo quita'a sna tsan tyii tnan re 'yan.
- 33 Una 'ni cha' tsa quinan tucuiin nu cua ngui'an ri nii lo'o quiaa lo'o bcha, siyana a ndyo'o tnan caja sca nu nxiyucui' Ndiose 'in si tsi'i la Jerusalen.
- 34 !Jerusalen, Jerusalen, nu'huin nu ndujui 'in ne' nu nxiyucui' Ndiose 'in, lo'o quee ti ndujui 'in lyigaa nu nga'an tnan ni 'in, snu na'an tyun ya' ncua ran' xon' ti'in 'in, tsana'an n'ni cuito lo'o sne' 'in, una a mslyaa.
- 35 Una tiaa braa quinu tucua xni'in na'an 'huan. Tyucuin lo'on huan sca cha', a ntsu'hui 'a cha' na'an tloon huan 'yan hasta tiaa tsan nu tyucuin' huan: —Tlyu cha' tsu'hue ntsu'hui 'in ni nu llyan lo'o cha' cuiya' 'in Ni X'na na—.

LUCAS 14

Jesús nga'ni tyca ni 'in sca nu ti'i lo'o quicha quiin

- 1 Ncua sca tsan nu ntxnan' ne' judio, ya ycu tlya Jesus la se'en ndi'in sca ne' fariseo nu ndun loo 'in ne', lo lyigaa la na'an ne' nsni ne' cuinta si ni na'an cu'ni ni.
- 2 Lja rcan' mdiyaa sca nu ti'i lo'o quicha quiin se'en nducua ni.

³ Rcan' nu juin Jesus 'in ne' nu ngui'ni cha'an cha' 'in lee lo'o ne' fariseo can': .Tandia cha' cuiya' cu'ni tyca na 'in sca nu ti'i tsan nu nxtnan' na, ta na a nga'an cha'?

⁴ Ni sca ne' lo a mxcuen ne' 'in ni. Rcan' msni ni yaa' nu ti'i can' lo nga'ni tyca ni 'in ne', lo nu juin ni 'in siyana quiaa.

⁵ Nganicha' ni 'in ne': Si ntsu'hui huan ndun 'ni 'huan, lo si tiu yu'hui 'in sca ni tiyuu tsan nu nxtnan' na, .ta tsi'i cui' braa tsan quilyoon huan 'in 'in?

⁶ Una a nguijlyo ri' ne' na'an xcuen ne' 'in ni lo'o cha' can'.

Cha' 'in nten nu ndya'an se'en ndijyi cuilyo'o ne'

⁷ Jesus nsni ni quinta siyana xcui' la que misa ndlosuhui ne' ndyucua ne', rcan' yucui' ni sca cha' 'in lyigaa nu mdiyaa se'en ndyca ta'a can', lo nu juin ni:

⁸ Bra cuni ne' 'in tsa se'en caja cuilyo'o ne', a culosuhui se'en tyucua la que misa, siyana braa tiyaan xca nu ndun loo la que nu'huin,

⁹ lo tyucui' nu ngui'ni ta'a can' lo'o: Tyo'o se'en nducua re. Rcan' ca jyu'u ri' tyo'o se'en can' lo tsa tyucua la chun'.

¹⁰ Can' cha' bra caja nu cuni in' tsa ta'a, tsu'hue lati tyucua la chun', lo bra na'an in' nducua can' nujuin 'in: Quiaan lo tyucua la loo re. Rcan' tloo na'aan nten can' caja nu cu'ni tnun 'in.

¹¹ Siyana nu ntsucuen cuaan 'in ticui' caja nu ti'ya ti'in 'in, lo nu n'ni lyu' 'in caja nu scuén cuaan 'in.

¹² Rcan' mdisna yucui' Jesus lo'o nu ngui'ni ta'a can': Bra cu'ni sca ta'a, a lyca cha' xi'ya 'in ta'a tsu'hue ta ta'a ngula, ta 'in nten cuityi 'in, ta nu cuilyiya' ta ndlucua ri', siyana can' nu xtucui cha' tsu'hue 'in bra cu'ni ta'a.

¹³ Cuni 'in nu ti'i, nu cuixi yaa', nu cuixi quiya', lo'o nu cuityin',

¹⁴ rcan' ntsu'hui xu'hue 'in siyana a caja na 'in can' tyaa 'in, una tiaa braa tyucuan cha' tsu'hue can' bra ntsu'hui cha' tyo'o qui'u lyigaa nu lni carsya 'in.

Cha' 'in ta'a se'en ndyucu siin ne'

¹⁵ Sca ta'a nducua ni loo misa can', bra ngune 'in cha' nu yucui' ni, nu juin 'in ni: Tsu'hue ca xu'hue nu tyucua ycu loo misa la se'en ndlo Ndiose tnan.

¹⁶ Mxcuen Jesus 'in ne': Sca ne' qui'yu nga'ni sca ta'a tlyu, quina'an 'a nten ngani tsa cu siin se'en ndi'in.

¹⁷ Bra cua lca siin can', msu'hua sca msu 'in tsa te'en 'in lyigaa nu cua ngani can', lo ndena'an ngulo tnan 'in tyucui': cua tca tsaan huan, siyana cua lca na nu ntsu'hui cha' ca siin 'huan.

¹⁸ Lyigaa can' scana'an ti mdisna ndaa qui'ya, lo nu juin sca: Cu'ni cha' tlyu ri' 'yan, a ca tsa'an siyana tya msi'in sca yuu lo 'ni cha' tsa na'an 'in na.

- 19 Xca nu juin: Cu'ni cha' tlyu ri' 'yan siyana a ca tsa'an, tya msi'in ca'yu lta bta, lo 'ni cha' tsa na'an si cua tca cu'ni 'in tnan.
- 20 Lo nu juin xca: Na' a ca tsa'an siyana tya ngujui cuiyo'on.
- 21 Mxtucui msu can', nguia yitsa' 'in x'na cha' can', lo nguisin' ri' x'na lo nu juin 'in msu can': Ndla ti cu'ni lo tsa nde se'en ndyca quiya', tyijyin scaxca tucuiin loo quichen, lo cu'ni cha' caan nu ti'i, nu cuixi yaa' lo'o nu cuixi quiya', a cuinta lo'o nu cuityin' can lo'o.
- 22 Rcan' nu juin msu can': Ni x'na hua, cua nga'nin tsana'an nu yucui', una ti lja se'en re.
- 23 Nu juin x'na 'in: Yaa nde tu'hua quichen cua, tyijyin scaxca tucuiin, lo cunii 'in ne' can ycu siin ne', lo cha'an yu'hui ne' loo misa re 'yan.
- 24 Tyucuin lo'on huan sca cha', ni sca nten nu ngani 'in ti culoo, a cu siin 'a ne' lo'on.

Cha' 'in nu ndyucui ndyca'an 'in Crixtu

- 25 Tucuin nguiaa ni quina'an nten nguia ndyca'an 'in ni, lo mdisna yucui' ni lo'o ne':
- 26 Si ntsu'hui nu ndyca ri' tsana'an ri' 'yan, 'ni cha' cu'ni cuinta can' 'yan lyee la que 'in nten cula 'in, lo'o nten 'in, lo'o sne', ta 'in lyigaa ta'a ngula, ta 'in ticuii', can' nu nga'an cha' 'in tyucui ndyca'an 'yan.
- 27 Si a tyaa 'in siya' ti lo'o cha' 'yan, a ca 'in can' ca sca nu tyucui ndyca'an 'yan.
- 28 Siyana, .ti ca tnan sca na'an tlyu, lo si tsi'i la nducua la culo cuinta si cala tni 'in tsa tii na?
- 29 Si xtya quiya na, lo si a tyii tsa' na 'in, na'an nu ti xtyi lyo'o 'in rcan,
- 30 lo tyucui' ne': Cua mdisna nganan na'an 'in una a mdyi ya' na 'in.
- 31 Ticui' nguana'an sca ree nu tsa cusuun, a ndijyin cha' la nducua la tyucua culucua ri' si ca cu'ni cana lo'o tsa tii mii sundaru 'in, lo xuun lo'o tsa cla mii sundaru 'in xca ree.
- 32 Si a lyi'ya ya' ca 'in, cui' bra ca'an tnan nu tsa yucui' lo'o xca ree can' bra ti lyiji tiyaan, lo cuna na'an cu'ni tyii cha' cusuun can'.
- 33 Cui' nguana'an 'huan, si a cula yan' huan lyigaa cha' nu ndi'in 'huan, a ca tyucui ndyca'an huan 'yan.

Cha' 'in teje' nu nlyiji tiyen'

- 34 Teje' tsu'hue 'a na, una si tyo'o tiyen' 'na, .ni na'an ra tca ca tiyen' na xiya'?
- 35 A ca tnan na, quilu na loo yuu ta quio' ti'in na ca na yuu cuti, siya na siya' ti nguscuan ne' 'in na. Lyigaa nu nee 'in cha' nu ndyucuin' re cu'ni cuinta 'in na.

LUCAS 15

Cha' 'in slya' nu nguna' yu'hui

- 1 Lyigaa nu nchini tni lo'o nu nducun' mdiyaa tloo Jesus siyana quine 'in ne' cha' nu ndyucui' ni,
- 2 una ne' fariseo lo'o ne' escriba mdisna yucui' ne' cha' 'in ni, lo nu juin ne': nu nde ndyucuan xu'hue 'in nten qui'ya chelyuu lo sca se'en ti ndyucu lo'o ne'.
- 3 Rcan' mxytaa ni sca cha', lo nu juin ni:
- 4 Si ndi'in sca cientu slya' 'huan, lo tyucuna' sca 'in, .ti ca nu a xo ti'in quita'a jacua yla ntsu'hui 'tnujlcua can', lo tsa na 'in nu nguna' can' hasta quiija lyoo 'in?
- 5 Lo bra quiija lyoo 'in 'in, xtya 'in 'in scun, tsu'hue ntsu'hui tiee quian lo'o 'in 'in.
- 6 Bra quila se'en ndi'in, xo' ti'in lyigaa ta'a tsu'hue lo'o ta'a nducua lucui' ti, lo nujuin 'in can': Ca tsu'hue chu'hui tieen na, siyana nguija lyoo slya' nu nguna' can' 'yan.
- 7 Tyucuin' lo'on huan sca cha', lyee la tsu'hue ntsu'hui tiee Ndiose, ni nu nducua ni' cuaan, squi'ya sca nten nu nextun ri' qui'ya 'in, que 'in jacua yla ntsu'hui 'tnujlcua nu a 'ni cha' 'in lo'o cha' can'.

Cha' 'in sca tñi nu nguna'

- 8 Sca ne' cuna'an su tii tni plata 'in, lo si tyucuna' sca na, .ta a ca'an sca quii' lo tisna culucua na'an 'in, lo tsu'hue ti quina 'in na hasta quiija lyoo na 'in?
- 9 Bra quiija lyoo na, xo' ti'in 'in lyigaa ta'a tsu'hue lo'o ta'a nducua lucui' ti, lo nujuin rcan': Ca tsu'hue chu'hui tieen na, siyana nguija lyoo tni nu nguna' can' 'yan.
- 10 Tyucuin' lo'on huan sca cha', nguana'an tsu'hue ntsu'hui tiee angajle 'in Ndiose squi'ya sca nten nu nextun ri' qui'ya 'in.

Cha' 'in nu ti cuine' ti nu yaa tijyu

- 11 Lo ti yucui' Jesus xca cha': Sca ne' qui'yu ndi'in tucua sne'.
- 12 Nu cuine' la can' nu juin 'in sti: Paa, tyaa cha' tsu'hue nu ntsu'hui cha' caja 'yan. Rcan' ndaa sti cha' tsu'hue nu ntsu'hui cha' caja 'in tyucuaa.
- 13 Una sti'i ti ngutucui, nu cuine' la can' yujui' lyigaa na nu cua jui 'in, mdo'o nguiaa tijyu' xca loo yuu, can' mdisna ngulyijyi tni 'in cua na'an ti lo'o xcui' cha' a tsu'hue.
- 14 Yato'o bra ndyi tni 'in, mdisna ngui'ya bj'nan na'aan se'en can', lo a jui 'a na nu cu.
- 15 Ya jnan tnan cu'ni se'en ndi'in sca quichen can', can' nu msu'hua 'in la se'en ndi'in tnan 'in siyana na'an seen cuhue' 'in ne'.

- 16 Lyee ncu a ri' cu na nu ndyucu cuhue' can', una a tucui mdaa 'in na cu.
- 17 Ngulucua ri' rcan': !Snu na'an quina'an msu ndi'in 'in stin lo a sca na nlyiji 'in can', lo na' ndi'in nde ndijin yte' ran'!
- 18 Tsu'hue lati xtucuin nde se'en ndi'in stin, lo tyucuin' lo'o: Paa, na' nga'nin qui'ya tloo Ndiose lo nga'nin qui'ya tloo.
- 19 A nga'an 'a cha' ti tyucuan 'yan tsana'an ndyca ri' sca sne', siya na cu'ni 'yan tsana'an n'ni lo'o sca msu 'in.
- 20 Rcan' mdo'o nguiaa, lo nguila se'en ndi'in sti. Ti tijyu' yaan cua na'an sti 'in, lo 'tna ri' sti 'in, cui' bra mdo'o sti ya te'en 'in, yucui' cha' ta'a lo msu'hua tuscun sti 'in.
- 21 Nu juin 'in sti: Paa, na' nga'nin qui'ya tloo Ndiose, lo nga'ni qui'ya tloo, a nga'an 'a cha' ti tyucuan 'yan tsana'an ndyca ri' sca sne'.
- 22 Una sti ngulo tnan 'in msu 'in: Qui'yan huan te' nu tsu'hue la na'an lo xcun' huan 'in snen', su'huan huan sca cui' loo xni yaa' lo taa huan quina chu'hui quiya',
- 23 quia te'en huan bta nu tsu'hue la na'an, cujuin huan 'in 'in lo cu'ni na sca ta'a lo tsatlyu cun na,
- 24 siyana snen' nga'nin cuinta siyana cua ngujui, una ri nii lu'u, cua nguna', una xiya' nguila. Rcan' mdisna nga'ni ta'a lo'o lyigaa tiee.
- 25 Una xca sne' nu cula la can', yaan yaa tnan, bra cua quila ti se'en nducua na'an 'in sti, ngune 'in ne' ndi'in yla msca lo nguila quiya' nten can'.
- 26 Rcan' msi'ya 'in sca msu can', lo nganicha' 'in ni na ndyca.
- 27 Nu juin msu can' 'in: ta'a ngula nguila, lo sti ngulo tnan siyana cujui hua bta nu tsu'hue la na'an, siyana nguila tsu'hue.
- 28 Rcan' ndyucuen tique' nu cula la can', lo a mslyaa sten na'an. Cui' braa mdo'o sti, mjnan cha' tsu'hue 'in siyana quiaan na'an.
- 29 Una mxcuen 'in sti: Na' ti s'ni 'a ngui'nin tnan 'in, ni siya' lo a lyiji cu'nin lye' ran' 'in, una ni sca chiu cuine' ti 'in, a lyiji taa siyana cu'nin chin' sca ta'a lo'o ta'a tsu'hue ntsu'huin.
- 30 Una ri nii siyana nguila sne', nu cua nguilyijyi na'aan cha' tsu'hue nu mdaa 'in lo'o ne' cuna'an nducun', lo nde ngulo tnan siyana caja bta nu tsu'hue la na'an can' squi'ya.
- 31 Rcan' mxcuen sti: Snen', nu'huin lyigaa braa ndi'in lo'on, lo lyigaa na nu ndi'in 'yan, na 'in lca na.
- 32 A ncu a cha' a cu'ni na ta'a lo ca tsu'hue chu'hui tieen na, siyana ta'a ngula nga'ni na cuinta siyana cua ngujui, lo ri nii lu'u, cua nguna', una ri nii nguila.

LUCAS 16

Cha' 'in msu nu a lñi ndi'in cha' 'in

- 1 Nde xca cha' nu yucui' ni lo'o ta'a nda'an ni: Ndi'in sca nu cuilyiya', lo msu nu lyi'ya cuinta tnan 'in, lo ngujui nu msu'hua qui'ya 'in siyana ndlyijyi na nu ndi'in 'in x'na.
- 2 Rcan' msi'ya x'na 'in lo nu juin .Ta chin ni na'an ndyucui' nten cha' 'in? Tsu'hue lati cha' tyaa cuinta nu lyi'ya siyana a ca 'a cu'ni tnan re.
- 3 Ngulucua ri' msu can': .Ni na'an cu'nin nii, siyana cua tyucuan x'na cuinta nu ntsu'hui yaan'? Si cu'nin tnan ni' quixin' a ca 'a 'yan, lo jyu'u ran' jnan lomstan 'in nten.
- 4 Cua jlyo ran' na'an ntsu'hui cha' cu'nin, siyana ti caja nu tyucuan xu'hue 'yan bra cua ndyaan cuinta cha' re.
- 5 Rcan' msi'ya 'in cuinta scaa nten nu nducui 'in x'na, lo nu juin 'in nu mdiyaa culoo can': .Ni snu nducui 'in x'na?
- 6 Lo nu juin: Sca cientu barril ceite. Rcan' nu juin 'in ne': Ndla ti cu'ni lo tyucua, nga'an nii loo quityi re lo quinu na 'in lo'o tu'hua tyi.
- 7 Nu juin 'in xca ne': Nu'huin, .ni snu nducui? Mxcuen ne' 'in: Sca cientu cuijyin trigo. Rcan' nu juin 'in ne': Nde ca'an nii lo quinu na 'in lo'o jacua yla.
- 8 X'na msu can' yuhue 'a ri' 'in siyana tiaa 'a lo'o cha' nu tsi'i. Tsana'an ndyca ri' nten chelyuu, tiaa la ne' lo'o cha' nu tsi'i que na'an ndyca ri' sne' Ndiose nu nda'an loo xaa 'in ni.
- 9 Tyucuin' lo'on huan sca cha': Cunan huan na'an nu chu'hui ta'a tsu'huen huan lo'o cha' cuilyiya' nu ndi'in loo chelyuu re, siyana bra tsatii na, caja nu tyucuan xu'hue 'huan sca se'en tyi'in huan tsa tyucui braa.
- 10 Sca nu lni ndi'in cha' 'in lo'o sca cuinta nu suhue ti, cui' nguana'an lni ndi'in cha' 'in lo'o cuinta nu tnu. Sca nu a lni ndi'in cha' 'in lo'o cuinta nu suhue ti, cui' nguana'an ndyca ri' lo'o cuinta nu tnu.
- 11 Si a lni ndi'in cha' 'huan lo'o cha' cuilyiya' nu ndi'in loo chelyuu re, .ti ca nu xnu cuinta 'huan lo'o sca cha' nu lni?
- 12 Si a lni ndi'in cha' 'huan lo'o na 'in xca tucui, .ti ca nu taa na nu nga'an cha' 'huan?
- 13 Sca msu, a ca chu'hui tucua x'na, siyana na'an ti'i 'in sca lo xca can' lyee la cu'ni cuinta, ta lyee la xni cuinta 'in can' lo xcuan tloo 'in xca. Ticui' nguana'an a ca xtya tloon huan 'in Ndiose lo lo'o cha' cuilyiya'.
- 14 Lo'o ne' fariseo ngune 'in ne' lyigaa cha' nu yucui' Jesus, lo mdisna mstyli lyo'o ne' 'in ni siyana lyee 'a lca tiee ne' tni.

15 Rcan' nu juin ni 'in ne': 'Huan ntsuhuin huan tloon huan ticuiin' huan, una Ndiose ndyu'hui lyoo ni na'an lca carsya 'huan. Na nu ndun loo 'in nten chelyuu, Ndiose nxcuan tloo ni 'in na.

Jesús yucui' ni cha' 'in lee

16 Bra ti lyiji tiyaan Xuhua, ngujui nu yucui' cha' 'in lee cha' nu mda'an yucui' nu mxiyucui' Ndiose 'in ti s'ni, una ti bra mdiyaan ndijyi nu ndyucui' cha' tsu'hue 'in Ndiose tsana'an ntsu'hui cha' culo ni tnan 'in nten, lo lyigaa ne' nsu'hua ne' juersa sten ne' loo cha' can'.

17 Ntsu'hui cha' tsatii cha' nu ndyca ni' cuaan lo'o loo chelyuu re, una tsi'i nguana'an cha' 'in lee, siyana hasta cha' nu suhue lati nducua loo na ntsu'hui cha' ca na.

Cha' 'in nten nu ndla ti'in ta'a

18 Lyigaa nu ndla ti'in cuilyo'o, lo si ca cuilyo'o 'in xca ne' cuna'an ngui'ni qui'ya, ticui' nguana'an nu ca cuilyo'o 'in ne' cuna'an can', ticui' qui'ya ngui'ni.

Sca nu cuilyiya' lo'o sca nu ti'i nu naa Lázaro

19 Ndi'in sca nu cuilyiya' nu ndycu' xcui' te' tsu'hue na'an, lo lyigaa tsan ngui'ni ta'a tnu se'en ndi'in.

20 Tuna'an 'in su sca nu ti'i nu naa Lazaro, na'aan nguixen quitso' 'in,

21 lyee lca tiee si ca cu na nu nguilu la ni' misa 'in nu cuilyiya' can', hasta xni' lo ndiyan 'in nlye'e 'in loo quitso' can' 'in.

22 Yato'o ngujui nu ti'i can', lo ya lo'o angajle 'in la ni' cuaan se'en nducua Abraham. A cuinta lo'o nu cuilyiya' can' ngujui lo ngutsi'.

23 Ti la se'en ndijin ndi'i mscuen tloo, na'an 'in Abraham nsu'hua tuscun 'in Lazaro.

24 Yucui' cueen nu cuilyiya' can': Abraham, Nu'huin nu lca sti hua, tyca 'tna ri' 'yan, ca'an tnan 'in Lazaro caan se'en ntsu'huin, cuicha' sca loo xni yaa' lo'o tyi'a lo cuicha' chin' ltsen' se'en ndijin ndi'i loo quii' re.

25 Una Abraham mxcuen 'in: Snen', xu'hua ri' snu na'an tsu'hue mdi'in loo chelyuu, a sca na nguilyiji 'in, lo Lazaro ti'i 'a mdijin, una ri nii ndijyi cha' tnu tiee 'in, lo nu'huin ndijin ndi'i.

26 A cuinta jlu'hue la nde ntsu'hui sca se'en xeen lo qui'ni na, nu ndi'in nde re a ca tyijyin tsaa nde cua, cui' nguana'an lo'o nu ndi'in nde cua, a ca tyijyin caan nde re.

27 Rcan' nu juin nu cuilyiya' can': Una jnan sca cha' tsu'hue 'in, nu'huin nu lca sti hua, ca'an tnan 'in Lazaro tsaa la se'en ndi'in stin,

28 siyana ti ndi'in cha tyca'yu ta'an ngulan, lo su'hua tiaa 'in siyana a caan tyijyin ndi'i nde.

29 Mxcuen Abraham 'in: cua nguinu scua cha' nu nga'an Moise cha' nu nga'an nu mxiyucui' Ndiose 'in ti s'ni, can' cha' nu ntsu'hui cha' cu'ni cuinta.

30 Rcan' nu juin nu cuilyiya' can': Chin' ni na'an ndyucui', una si tyo'o qui'u sca nu cua ngujui lo tsaa se'en ndi'in, cui' bra xtun ri' qui'ya ngui'ni.

31 Una mxcuen Abraham 'in: Si a n'ni cuinta cha' nu nga'an scua Moise cha' nu mxiyucui' Ndiose 'in lyigaa la msu 'in ni, ticui' nguana'an a tsana'an ri' 'in sca nu cua mdyo'o qui'u lja ne' ngujui.

LUCAS 17

Cha' 'in nu xtyu 'in xca tucui loo qui'ya

1 Rcan' nu juin Jesus 'in ta'a nda'an ni: A ndijin cha' ljian scaxca cha' a tsu'hue nu xtyu 'huan loo qui'ya, !una 'tna ca nu ljian lo'o cha' nguna' can'!

2 Ndyo'o tnan yni can' caja nu scan' tucui sca quee tlyu nu ndiyo ne' trigo, lo nguun ne' 'in loo tyi'a tujo'o, siyana a xtyu can' 'in sca nu suhue ti re loo qui'ya.

3 Can' cha' xni huan cuinta 'huan. Si sca ta'an huan cu'ni sca cha' a tsu'hue lo'on huan, tyucuin' huan lo'o siya cha' can', lo si qui'ya can' cuinta siyana tsi'i na'an nga'ni, cu'ni huan cha' tlyu ri' 'in.

4 Si tnan' can' cha' 'in lo'on huan cati ya' sca tsan, lo cui' tsacua ya' xtucui jnan cha' tlyu ri' 'huan, cu'ni huan cha' tlyu ri' 'in.

Cha' 'in si'yu mostaza

5 Ta'a nda'an Ni X'na na nu juin 'in ni: Ta yaa' 'hua siyana lyee la tsana'an ri' hua 'in.

6 Rcan' nu juin Ni X'na na: Xni huan cuinta snu na'an suhue si'yu mostaza, una si 'huan nguiana'an rin' huan 'yan, ca tyucuin' huan lo'o yca cua siyana quitun na se'en nducua na lo tsa na loo tyi'a tujo'o, lo cui' nguana'an tsato'o.

Cha' 'in sca msu lo'o tñan 'in x'na

7 Si ndi'in sca msu 'huan nu ngui'ni tnan nguita yuu ta naan seen bta 'huan, lo bra quila yaa tnan, .ta nga'an cha' tyucuin' huan lo'o can': Tyucua lya lo cu na nu nducua loo misa re?

8 .Ta tsi'i na nde nujuin huan 'in can': Cha'an ste' lo cu'ni chu'hue na nu cu siin, lo cu'ni cuinta 'yan lja nu cun, lo ndi'a cu?

9 .Ta ndyaan huan xu'hue 'in msu can' siyana mducua tnan tsana'an yucuin' huan lo'o? Tsi'i na.

10 Cui' nguana'an 'huan bra cua ndyi nga'ni huan lyigaa tnan nu ngulon 'huan, ca nujuin huan rcan': Lca hua sca msu ti, lo ti seen ti nga'ni hua tnan nu mdo'o ti 'hua.

Cha' 'in tii nu ti'i lo'o quitso' yla

- 11 Rcan' mdo'o Jesus nguiaa ni tucuiin Jerusalen, lo mdijin ni tu'hua yuu 'in ne' Samaria lo'o Galilea.
- 12 Cua tiaa ti ni sca quichen lyu' ti bra mdo'o tii nu ti'i lo'o quitso' yla, tijyu' ti ndun,
- 13 lo ndyucui' cueen: !Jesus, nu'huin ni nu lca Mistro, tyca 'tna ri' 'hua!
- 14 Bra na'an ni 'in ne', rcan' nu juin ni: Yaan huan lo culu'un huan 'huan 'in nu ntsu'hui cuinta 'in laa, na'aan mdo'o nguiaa, ndyca.
- 15 Una sca can' bra na'an siyana cua ndyca, cui' bra mxtucui se'en ndun ni, yucui' cueen lo nga'ni tnu 'in Ndiose,
- 16 mdyi'ya xtyin' tloo Jesus hasta mdi'ya ti'in tloo la lyuu, lo mdyaa xu'hue 'in ni, lo lca ne' Samaria.
- 17 Rcan' nu juin Jesus: .Ta tsi'i tii lcan huan nu ndyca? Lo tyca can', .la ntsu'hui?
- 18 .A ngujui xca tucui nu xtucui tyaa xu'hue 'in Ndiose, tyca na'an sca mxtucui, lo lca ne' Samaria?
- 19 Rcan' nu juin ni 'in ne': Titun lo quiaa, ndyca siyana yana'an ri'.

Cha' nu tsato'o bra quiaan Cixtu xiya'

- 20 Ne' fariseo nganicha' ne' 'in Jesus ni braa tisna culo Ndiose tnan 'in nten, lo mxcuen ni 'in ne': Tsana'an ntsu'hui cha' culo Ndiose tnan 'in nten, a ca tycan' na'an tisna cha' can',
- 21 ni a caja nu nujuin: Nde re cua mdiyaan na, ta nde cua ndi'in na. Una tyucuin' lo'on huan sca cha': Ndiose cua ndlo ni tnan 'huan.
- 22 Lo nu juin ni 'in ta'a nda'an ni: Tiyaa braa, lyee lca tieen huan ti na'an huan 'in Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan nisiya xca tsan ti, una a quine cueen a ni.
- 23 Caja nu tyucui' lo'on huan rcan': Nde re cua mdiyaan ni, ta nde cua ndi'in ni. Una a lyca cha' tsaan huan, lo ni a tyucui ndyca'an huan 'in can'.
- 24 Siyana tsana'an ndyca ri' bra ndyuhui lo nxyi xaa ca tyi'iin tsu', cui' nguana'an ca tycan' Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan tsan nu ntsu'hui cha' quiaan ni xiya'.
- 25 Una la nducua la 'ni cha' tyijyin ni scaxca ndi'i, lo xcuan tloo nten chelyuu 'in ni.
- 26 Tsana'an nga'ni nten bra mdi'in Noe, nguana'an cu'ni ne' bra tiaa tsan nu quiaan Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan.
- 27 Nten can' ndycu ne', ndi'yo ne', scaxca ne' ndiji cuilyo'o ne' hasta nu mdiyaa tsan nguiten Noe ni' yca na'an, rcan' mdisna ngui'ya quio tnu lo nguijlyo na 'in lyigaa nten can'.
- 28 Ticui' nguana'an nga'ni nten bra mdi'in Lot, ndycu ne', ndi'yo ne', nsi'i ne' lo ndyujui' ne' na, nguita ne' jyaan lo nan ne' na'an,

- 29 una tsan nu mdo'o Lot quichen Sodoma, mdi'ya Ndiose quii' nu mxtyia' lo'o azufre, lo na'aan nten can' nguijlyo ne'.
- 30 Cui' nguana'an cu'ni nten tsan nu ntsu'hui cha' ca tyacan' Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan.
- 31 Rcan' nu nda'an nde que na'an 'in, a qui'ya can' quilyoo nu ndi'in na'an 'in, ticui' nguana'an nu ngui'ni tnan ni' quixin', a la 'a 'in can' ti xtucui nde se'en ndi'in.
- 32 Xu'hua rin' huan na'an yato'o 'in cuna'an 'in Lot.
- 33 Siyana lyigaa nu ndlucua ri' culo laa 'in, tyucuna' can' tiaa braa, una lyigaa nu tyaa chelyuu 'in 'yan, can' nu tyo'o laa.
- 34 Tyucuin' lo'on huan, cui' tla bra tsato'o cha' re, tucua nu ntsucua loo qui'nan, sca can' quiaa lo xca can' quinu scua.
- 35 A cuinta tucua ne' cuna'an nu ndiyo sca se'en ti, sca can' quiaa lo xca can' quinu tun.
- 36 Ta tucua nu ngui'ni tnan ni' quixin', sca can' quiaa lo xca can' quinu tun.
- 37 Ta'a nda'an ni nu juin 'in ni: Ni X'na hua, . lyiya' nte tsato'o cha' re? Mxcuen ni 'in: Cui' se'en 'nsu nu ngujui, can' ntsu'hui cha' quio' ti'in laxo.

LUCAS 18

Cha' 'in ne' cuna'an lo'o bse

- 1 A cuinta ti yucui' la Jesus xca cha' lo'o ta'a nda'an ni siyana 'ni cha' tyucuin' na lo'o Ndiose lyigaa braa, lo a cu'ni na'an rin' na.
- 2 Ndena'an nu juin ni: Mdi'in sca bse sca quichen, ni a ntsen tloo Ndiose, lo ni tloo nten chelyuu.
- 3 A cuinta quichen can' ndi'in sca ne' cuna'an nu nguinu cha' yucui' ti, lyigaa braa nda'an yucui' ne' lo'o bse can': cu'ni cuiya' cha' 'yan lo'o cha' 'in nu ti'i ri' 'yan.
- 4 bse can' a nga'ni cuinta cha' can' cui' bra, una chun' nde'en can' ngulucua ri': Siya' a ntsen tloo Ndiose lo ni a n'ni rsuun 'yan lo'o nten,
- 5 una ne' cuna'an re nda'an ne' ndaa ne' cha' nsin' ri' 'yan, can' cha' cu'ni cuiyan' cha' 'in ne', tique' tsatii cha' tlyu ri' 'yan lo'o ne'.
- 6 Ti yucui' la Ni X'na na: Quine huan tsana'an yucui' bse nu a lni ndi'in cha' 'in can'.
- 7 Rcan', .ta a ndla la cu'ni cuinta Ndiose 'in lyigaa nu cua mdo'o hui 'in ni nu njnan 'in ni tla lo'o titsan? .Ta tsi'i cui' braa ti xcuen ni 'in can'?

8 Tyucuin' lo'o huan siyana cui' bra ti cu'ni cuiya' ni cha' 'in can'. Una Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan, tsan nu ntsu'hui cha' quiaan ni xiya', .caja nu tsana'an ri' 'in ni?

Cha' 'in ne' fariseo lo'o nu nchiñi tñi

9 Ti yucui' la Jesus xca cha', cui' cha' 'in nu nsuhui tloo ticuii' una nxcuan tloo 'in xca tucui, lo nu juin ni:

10 Tucua ne' qui'yu mdiyaa ni' lyaa siyana tyucui' lo'o Ndiose, sca can' lca ne' fariseo, lo xca can' lca nu nchini tni.

11 Ne' fariseo can' ndun ne' lo ndyucui' ne' lo'o Ndiose: Stina Ndiose, tyaan xu'hue 'in siyana a lcan na'an ndyca ri' lyigaa la tucui, nu cuna, nu nducun', nu nguiten yu'hui lo'o scaxca ne' cuna'an, lo ni a lcan na'an ndyca ri' nu nchini tni re,

12 siya na n'nin ayuna tucua ya' sca smana, lo ndaan lomstan loo tni nu n'nin cana sca smana.

13 Una nu nchini tni can' tiju' ti ndun, ni a mscuen tloo nde ni' cuaan, siya na mdisna njycuan' jyan tiee lo ndyucui': Stina Ndiose, tyca 'tna ri' 'yan siyana na' lcan nten qui'ya chelyuu.

14 Una tyucuin' lo'on huan, nu nde mxtucui nde se'en ndi'in, a sca 'a qui'ya nducui tloo Ndiose, una tsi'i nguana'an lo'o xca ne' can'. siyana nu ndyca ri' nscuen cuaan 'in ticuii', Ndiose ndi'ya ti'in ni 'in can', una nu n'ni lyu' 'in, can' nu nscuen cuaan Ndiose 'in.

Mxnu Jesús cuinta 'in nu suhue ti yaa' Ndiose

15 Rcan' mdisna mdiyan lo'o ne' 'in nu suhue ti tloo Jesus siyana xtya ni yaa' ni que, lo ta'a nda'an ni ngusun lo'o 'in nten nu ndiyaa can'.

16 Una Jesus msi'ya ni 'in ne' lo nu juin ni: Tyaan huan cha' cuiya' caan nu suhue ti se'en nducuan, lo a tyucui ndijin huan, siyana can' nu ntsu'hui cha' caja se'en ndlo Ndiose tnan 'in.

17 Nu chin ni tyucuin' lo'on huan, nu ndyca ri' sten se'en ndlo Ndiose tnan, si a tsana'an ri' 'in ni tsana'an ndyca ri' 'in nu suhue ti, a ca sten can'. **Cha' 'in sca nu cuilyiya'**

18 Yato'o sca nu ndun loo la 'in ne' judio nganicha' 'in Jesus: Nu'huin lca sca nu tsu'hue 'a, .ni na tca cu'nin siyana caja sca chelyuu nu a tsatii 'a 'yan?

19 Mxcuen Jesus 'in ne': .Ni cha' ndyucui' siyana lcan sca nten nu tsu'hue? A tucui tsu'hue, siya na scati Ndiose Tsu'hue.

20 Cua jlyo ri' na'an tnan ngulo Ndiose: —A sten yu'hui lo'o cuilyo'o nten, a kujui nten, a cu'ni cuna, a tyucui' cha' cuini, cu'ni rsuun 'in tloo sti lo'o jyi'an—.

21 Mxcuen 'in ni: Ti lyun' nxu'hua se'en lyigaa cha' re.

22 Bra ngune 'in Jesus cha' nu yucui', nu juin ni 'in ne': Xca ti cha' lyiji 'in. Yjui' lyigaa na nu ndi'in 'in lo titsa tni can' 'in nu ti'i, nguana'an caja cha' cuilyiya' 'in la ni' Cuaan, rcan' tyucui ndyca'an 'yan.

23 Bra ngune 'in cha' can', ngunu'un 'a ri' siyana cuilyiya' 'a.

24 Bra na'an Jesus siyana ngunu'un ri', rcan' nu juin ni: Tucui 'a na'an sten ne' cuilyiya' se'en ndlo Ndiose tnan.

25 A tucui la tyijyin sca camello tiu quiya' cuixa que na'an nu sten ne' cuilyiya' se'en ndlo Ndiose tnan.

26 Lo nu ngune 'in cha' can' mdisna yucui': .Ti ca tyo'o laa si na can'?

27 Nu juin ni: Cha' nu tucui 'in nten chelyuu, a tucui na 'in Ndiose.

28 Rcan' nu juin Tyu: Huare' cua mxnu ti'in hua lyigaa na nu ndi'in 'hua, lo nducui ndyca'an hua 'in.

29 Mxcuen Jesus 'in: Nu chin ni tyucuin' lo'on huan, si ntsu'hui nu cula tucua na'an 'in, ta cula ti'in 'in sti ta jya'an, lo'o ta'a ngula, ta cuna'an 'in ta sne', siya cha' 'in Ndiose,

30 can' nu lyee la caja cha' tsu'hue 'in loo chelyuu re, a cuinta tiaa braa caja sca chelyuu nu a tsatii 'a 'in.

Xiya' yucui' Jesús siyana ntsu'hui cha' caja ni

31 Rcan' mdo'o lo'o Jesus 'in ta'a nda'an ni, lo nu juin ni 'in ne': Ri nii tsaan na Jerusalen, lo tsato'o lyigaa cha' nu nguinu scua cha' 'in Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan, tsana'an nga'an nu mxiyucui' Ndiose 'in ti s'ni.

32 Tyaa ne' 'in ni yaa' ne' gentil, taa ne' cha' jyu'u 'in ni, taa ne' ndi'i 'in ni lo ngun siye' ne' tloo ni.

33 Bra cua mjyi'in ne' 'in ni, rcan' kujui ne' 'in ni, una bra quita'a sna tsan tyo'o qui'u ni.

34 Una ta'a nda'an ni a ngui'ya cuinta siyana ti ndyucun cha' tiaa 'in, a ngujlyo ri' cha' nu yucui' ni.

Cha' 'in sca nu cuityin' ndi'in quichen Jericó

35 Yato'o bra mdiyaa Jesus tu'hua quichen Jerico, tu'hua tucuiin can' nducua sca nu cuityin' nu njnan lomstan 'in nten.

36 Bra ngune 'in ndijin nten quina'an can', nganicha' ni na ndyca.

37 Ngujui nu nguitsa' 'in ne' siyana Jesus Nazaret nguiaa ni can'.

38 Mdisna msi'ya cueen 'in ni: Jesus, Sne' nten cuityi 'in David, tyca 'tna ri' 'yan.

39 Nten nu nducua loo can' ngusun lo'o 'in ne' siyana tyucua seen tu'hua, una nde lyee la msi'ya: Sne' nten cuityi 'in David, tyca 'tna ri' 'yan.

40 Rcan' ydun Jesus, lo ngulo ni tnan siyana tsa te'en ne' 'in. Bra mdiyaa se'en ndun ni, nganicha' ni 'in ne':

41 .Ni na ndyca ri'? Mxcuen: Ni X'na, ndyca ran' siyana quila xaa quiloon.

42 Rcan' nu juin Jesus: Quila xaa quiloo, cua ndyca siyana yana'an ri' 'yan.

43 Ticui' braa can' nguila xaa quiloo, ngutucui ndyca'an 'in ni lo nga'ni tnu 'in Ndiose. Lyigaa nten bra na'an ne' cha' can' nga'ni tnu ne' 'in Ndiose.

LUCAS 19

Cha' 'in Jesús lo'o Zaqueo

1 Jesus nguia ndijin ni quichen Jerico,

2 can' ndi'in sca nu cuilyiya' nu naa Zaqueo, x'na nu nchini tni.

3 Ndyca ri' chu'hui lyoo 'in Jesus, una a ncu na'an 'in ni squi'ya nten quina'an can', a cuinta siyana lyu' ti ndyun.

4 Rcan' mdo'o msnan nde loo se'en ntsu'hui cha' tyijyin ni, can' ndyucuen sca loo yca nu naa sicomoro se'en nu ca na'an 'in ni.

5 Bra mdijin Jesus can', mxna'an ni nde cuaan lo na'an ni 'in, lo nu juin ni: Zaqueo, ndla ti qui'ya, siyana ri nii tsa'an se'en ndi'in.

6 Ndla ndsa ngui'ya, tsu'hue ntsu'hui tiee ndyucuan xu'hue 'in ni se'en ndi'in.

7 Bra na'an nten cha' can' scaxca ne' mdisna yucui' ne', ni cha' mdiyaa ni se'en ndi'in sca nten qui'ya chelyuu.

8 Rcan' mditun Zaqueo lo nu juin 'in Ni X'na na: Ni X'na hua, ri nii taan tsa jlu'hue na nu ndi'in 'yan 'in nu ti'i, lo si ntsu'hui nu ngulan tni 'in nducua la, jacua ya' xu'huan na 'in ne'.

9 Lo nu juin Jesus 'in: Na'an re ndi'in sca nu cua mdo'o laa, siyana lo'o lca nten cuityi 'in Abraham.

10 siyana Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan llyan nan ni 'in nu nguna' siyana tyo'o laa.

Cha' 'in tsa tii msu nu msñi cuinta tñi

11 Siyana nee 'in ne' cha' nu ndyucui' ni, mdisna yucui' ni xca cha', a cuinta lcui' ti can' ndi'in Jerusalen, lo nten can' ngulucua ri' ne' siyana ticui' braa tisna culo Ndiose tnan 'in ne'.

12 Nu juin ni rcan': Sca ne' qui'yu nu ndun loo la 'in ne' nguiaa sca se'en tijyu', siyana caja sca cha' cuiya' nu culo tnan, la rcan' xitucui.

13 Bra ti lyiji tyo'o msi'ya 'in tsa tii msu 'in, lo mdaa tni 'in ne' cuinta scaa ne', lo nu juin 'in ne': Cu'ni huan tnan lo'o tni re 'yan lja tsa'an.

- 14 Una ta'a quichen tyi ti'i ri' ne' 'in, lo nga'an tnan ne' tucua sna nu ya su'hua qui'ya 'in se'en nguiaa, lo nu juin ne': A ndyca ri' hua siyana culo cua tnan 'hua.
- 15 Yato'o bra cua ngujui cha' cuiya' can' nguila, rcan' msi'ya 'in msu nu msni cuinta tni can', siyana ca jylo ri' ni snu cua nga'ni na cana.
- 16 Lo nu juin nu mdiyaan culoo can': Ni X'na hua, tii tni nga'nin cana lo'o tni nu ndaa 'yan.
- 17 Lo nu juin x'na: Tsu'hue 'a, nu'huin lca sca msu nu lni ndi'in cha' 'in, siyana nducua tnan lo'o chin' na nu mxnun 'in, can' cha' ri nii ntsu'hui cha' culo tnan 'in tii quichen.
- 18 Rcan' mdiyaan xca, lo nu juin: Ni x'na hua, ca'yu tni nga'nin cana lo'o tni nu ndaa 'yan.
- 19 Ticui' nguana'an nu juin x'na can' 'in: Lo'o nu'huin ntsu'hui cha' culo tnan 'in ca'yu quichen.
- 20 Chun' nde'en can' mdiyaan xca lo nujuin Ni x'na hua, nde tni nu mdaa 'yan, tsu'hue 'a yu'hui se'en na 'yan,
- 21 ytsen 'in siyana tla 'a nxya sca cha', ndyucuan na nu a ndaa, lo nxo' na nu a ndya.
- 22 Rcan' mxcuen x'na 'in: Nu'huin lca sca msu nu a lni ndi'in cha' 'in, ticuii' chun' yaan cha' nu yucui'. Si jlyo ri' siyana tla cha' ndyucuin', ndyucuan na nu a ndaan, lo nxon' na nu a Ndyan,
- 23 .ni cha' a mdaa tni can' jni' xca tucui, lo bra nguilan ri nii tyucuan 'in na lo'o sne' na?
- 24 Rcan' nu juin x'na can' 'in nu ndun lucui' ti can': Tyucuan huan tni 'in nu nde, lo taan huan na 'in nu cua ndia tii na 'in.
- 25 Mxcuen ne': Ni X'na hua, una cua ndia tii tni 'in ne'.
- 26 Una tyucuin' lo'on huan sca cha', lyigaa nu cua ndia cha' tsu'hue 'in nde caja nu taa na 'in, una nu a ndia na 'in, lo chin' na nu ndia 'in nde caja nu culaa na 'in.
- 27 A cuinta lo'o nu ti'i ri' 'yan, nu a ncua ri' tucua cha' 'yan, can lo'on huan 'in can' lo cujuin huan 'in tlon.

Nguiten Jesús quichen Jerusalén

- 28 Bra cua mdyi yucui' ni cha' can', nducua loo ni nguiaa ni nde quichen Jerusalem.
- 29 Yato'o bra cua tiaa ti ne' quichen Betfage lo'o quichen Betania, lcui' ti can' nducua qui'ya nu ndyucui' ne' lo'o lca Olivo, lo mxtucua loo ni 'in tucua ta'anda'an ni,

- 30 lo' nu juin ni 'in: Yaan huan se'en ndi'in quichen lyu' ti cua, lo bra sten huan tu'hua quichen cua, na'an huan ndyca' tun sca burru cuine' ti nu a tucui lyiji tyucua. Xtin' huan 'in 'in lo quian lo'on huan 'in 'in.
- 31 Si nde'en nu cunicha' 'huan: .Ni cha' nixin' huan 'in 'in? Lo nujuin huan 'in ne' siyana Ni X'na na ndyca ri' 'in 'in.
- 32 Rcan' mdo'o tyucuaa ne' can' nguiaa ne', lo nguija lyoo 'in 'in tsana'an nu juin ni 'in.
- 33 Lja ndun xti' 'in 'in, mdo'o x'na 'in lo nu juin 'in ne': .Ni cha' nixin' huan burru cua?
- 34 Mxcuen ne': siyana Ni X'na na ndyca ri' 'in 'in.
- 35 Rcan' nguila lo'o 'in 'in se'en ndun Jesus, mxtya ste' chun' 'in, lo ndaa yaa' 'in ni ndyucuen ni chun' 'in.
- 36 Cua na'an nguiaa ni, nsla sti ne' ste' ne' tucuiin can'.
- 37 Bra cua nguiaa ni lucui' ti qui'ya Olivo can', lyigaa nu nguia ndyca'an 'in ni tsatlyu lo'o ta'a nda'an ni, ndyijyin ya' tsu'hue ntsu'hui tiee ne' ndyucui' ne', lo ngui'ni tnu ne' 'in Ndiose squi'ya scaxca cha' nu tnu nu cua na'an ne',
- 38 lo ndyucui' ne': —Tlyu cha' tsu'hue ntsu'hui 'in ni nu lca Ree nu ljan lo'o cha' cuiya' 'in Ni X'na na.— cua nga'ni chu'hue ni cha' 'na la ni' Cuaan, cu'ni tnu na 'in Ndiose.
- 39 Rcan' tucua sna ne' fariseo nu nguiaa lja nten can' nu juin ne' 'in ni: 'Nu'huin ni nu lca Mistro, xun lo'o 'in ta'a nda'an re siyana tyucua seen tu'hua ne'.
- 40 Mxcuen ni 'in ne': Tyucuin' lo'on huan sca cha', si nten re tyucua seen tu'hua ne', quee cua tyucui' na rcan'.
- 41 Cua tiaa ti ni tu'hua quichen Jerusalen, una bra na'an ni 'in na, ngui'ya sca tucu'hua tiee ni lo yna ni,
- 42 lo nu juin ni 'in quichen can': Si ca jylo ri' cha' nu cu'ni tsu'hue 'in, nisiya tsu'hue sca tsan ti ri nii, una ndyucun yu'hui cha' re 'in.
- 43 Siyana cua ljan tsan nu chen ndyucui 'in, caan ta'a cusuun su'hua lo'o 'in, tnan can' xca lo'o quee ca tyi'iin tsu' se'en ndi'in, lo nguana'an su'hua ndyucun 'in,
- 44 cuijlyo can' 'in siya' ti tsatlyu lo'o sne', lo ni sca quee lo a quinu scua 'a na chun' ta'a na, siyana a ndyucuan xu'hue 'in ni nu ljan se'en ndi'in.

Ngulo Jesús 'in nten nu ndyujui' na ni' lyaa

- 45 Rcan' nguiten ni ni' lyaa, lo ngulo ni 'in lyigaa nu ndyujui' lo nsi'i na se'en can'.
- 46 Nu juin ni 'in nten can': Quityi 'in Ndiose ndyucui' na: —Na'an 'yan lca na se'en ndyucui' ne' lo'on,— lo 'huan ngui'ni huan 'in na lca na —na'an tyi ne' cuna.—

47 Cuinta scaa tsan ndlu'u ni 'in nten ni' lyaa can', una nu ndlo ca tnan, tsatlyu lo'o ne' escriba lo'o qui'yu cula, ngana ne' na'an nu kujui ne' 'in ni.

48 Una a jui na'an cu'ni ne' tsana'an nu ndyca ri' ne', siyana na'aan quichen can' nee 'in ne' cha' nu ndlu'u ni.

LUCAS 20

Cha' cuiya' nu ndun lo'o Jesús

1 Yato'o xca tsan lja ndlu'u Jesus 'in nten ni' lyaa, ndyucui' ni cha' tsu'hue 'in Ndiose, lo tucua sna nu ndlo ca tnan ni' lyaa, tsatlyu lo'o ne' escriba, lo'o qui'yu cula mdiyaa ne' se'en ndun ni,

2 lo nu juin ne' 'in ni: Quitsa' 'hua, .la ngujui cha' cuiya' 'in lo'o cha' nu ngui'ni re, lo ti ca ndaa 'na 'in?

3 Mxcuen Jesus 'in ne': Lo'on na' ndyca ran' cunichan' 'huan sca cha', si ni na'an xcuen huan 'yan.

4 Xuhua nu mducua tya 'in nten, .ta ni' cuaan mdo'o cha' cuiya' 'in, ta na nten chelyuu ndaa 'in na?

5 Rcan' scaxca ne' nganicha' ta'a ne': si nujuin na siyana ni' cuaan mdo'o cha' cuiya' can', tina'an xcuen 'na, .ni cha' a yana'an rin' huan 'in?

6 Si nujuin na siyana nten chelyuu mdaa cha' cuiya' can', una na'aan nten quichen jyi'in ne' quee 'na, siyana jlyo ri' ne' siyana Xuhua can' ncua sca nu mxiyucui' Ndiose 'in.

7 Mxcuen ne' 'in ni a jlyo ri' hua ti ca ndaa cha' cuiya' can' 'in.

8 Rcan' nu juin Jesus 'in ne': Lo'on na' a ca quitsan' 'huan la ngujui cha' cuiya' 'yan lo'o cha' nu ngui'nin re.

Cha' 'in ne' nducun' lo'o se'en nducua ti uva

9 Rcan' mxytaa Jesus sca cha' 'in nten can' lo nu juin ni: Sca ne' qui'yu yta sca jyaan xcui' ti uva, lo mxnu 'in na cuinta jlu'hue 'in nu chu'hui cuinta 'in na, rcan' mdo'o nguiaa sca se'en tijyu' x'ni.

10 Bra mdiyaa braa nu ntsu'hui cha' quio' si'yu can', nga'an tnan sca msu nu tyucuan na nu 'in. Una nu ntsu'hui cuinta 'in tnan can' mjyi'in 'in nu mdiyaa can', lo mdi xu'hua 'in ne' nguiaa ne' nguati na'an.

11 X'na tnan can' nga'an tnan xca msu 'in, una ticui' nguana'an mjyi'in 'in nu mdiyaa can', cua na'an ti nga'ni lyo'o 'in ne', lo mdi xu'hua 'in can' nguiaa nguati na'an.

12 X'na tnan can' nga'an tnan xca msu 'in, nu cua ndyca sna, ticui' ti na'an yjui 'in ne' nu mdiyaa can' lo ngulo 'in ne' nde chun' lo'o.

13 Rcan' ngulucua ri' x'na tnan can': .Ni na'an cu'nin nii? Ca'an tnan 'in snen' nu tca'a la 'yan, tina'an cu'ni cuinta cha' nu ndyucui' can' bra tiaa la cua.

14 Una nu ntsu'hui cuinta 'in tnan can', bra na'an llyan sne' x'na tnan can' mdisna yucui' scaxca: Nde llyan nu culoo ca tnan nde, ndlan tin huan lo kujui na 'in lo quinu tnan re 'na.

15 Cui' braa ngulo 'in can' nde chun' lo'o, lo yjui ne' 'in. Rcan', .ni na'an ra cu'ni x'na tnan can' lo'o?

16 Xtucui lo kujui 'in nu ntsu'hui cuinta tnan can', lo taa 'in na cu'ni cuinta xca tucui. Bra ngune 'in ne' cha' nu yucui' ni, nu juin ne' rcan': !A cula ya' Ndiose 'na!

17 Una Jesus mxna'an ni se'en ndun ne' lo nu juin ni: .Ni cha' ndyca ri' tyucui' quityi 'in Ndiose bra ndyucui' na: —Quee nu mscuan tloo cuityi na'an, ri nii lca na quee nu nsni tun 'in na'an?—

18 Lyigaa nu tlyu chun' quee can', quita can', una si quee can' tiu na chun' ne', jlyo ne' siya' ti.

Cha' 'in tñi nu mdaa ne' 'in César

19 Rcan' nu ndlo ca tnan ni' lyaa lo'o ne' escriba ngana ne' na'an nu quinu Jesus ticui' braa, siyana ngui'ya ne' cuinta siyana cha' 'in ne' yucui' ni, una a nga'ni tiee ne' xni ne' 'in ni siyana nguitsen ne' tloo nten quichen can'.

20 Una bra jui na'an 'in ne' nga'an tnan ne' tucua sna nu tsaa lo'o cha' cuini, lo cu'ni can' 'in siyana lca sca nten nu rsuun, siyana su'hua ne' qui'ya 'in ni lo'o cha' nu tyucui' ni, la rcan' tyaa ne' 'in ni yaa' bsya nu cu'ni cuiya' cha' 'in ni.

21 Lo nganicha' ne' 'in ni: 'Nu'huin ni nu lca Mistro, cua jlyo ri' hua siyana cui' na'an ndlu'u, a cuinta scana'an ti n'ni 'tna 'in nten, lo ndlu'u cha' nu lni 'in Ndiose tsana'an nu ntsu'hui cha' cu'ni na.

22 .Ta tsu'hue taan na tni nu njnan Cesar, ta na a tsu'hue 'a?

23 Una ngui ri' ni siyana ndyucui' ne' cha' cuini, lo nu juin ni 'in ne': .Ni cha' ndyucuin' huan lo'on nguana'an?

24 Tyaan huan sca tni na'an na. .Ti ngulucuin nga'an loo tni re, lo ti niin nga'an 'in na? Mxcuen ne' 'in ni: Cesar.

25 Nu juin ni rcan': Tyaan huan 'in Cesar na nu ntsu'hui cha' caja 'in, cui' nguana'an taan huan 'in Ndiose na nu 'in ni.

26 Squi'ya nten quina'an can' a ngujui na'an su'hua ne' qui'ya 'in ni lo'o cha' nu yucui' ni, siya na nguinu tun seen ne' lo yuhue 'a ri' ne' cha' nu mxcuen ni.

Ne' saduceo lo'o cha' nu tyo'o qui'u nten

27 Rcan' mdiyaa tucua sna ne' saduceo se'en ndun ni, cui' ta nu a nguiana'an ri' siyana ntsu'hui cha' tyo'o qui'u nten, lo nganicha' ne' 'in ni:

28 'Huan ni nu lca Mistro, Moise nga'an sca cha': — Sca ne' qui'yu nu cua ngujui cuilyo'o lo si caja, lo ni sca sne' ne' lo a mdi'in, rcan' ticui' ta'a ngula nu ngujui can' tyi'in lo'o ne' cuna'an can', lo si tyi'in sne' ne' cu'ni ne' cuinta siyana sne' ne' lo'o cuilyo'o ca ne' lca can'—.

29 Xtyan sca cha', ndi'in sa cati ne' qui'yu, xcui' ta'a ngula ti. nu culo la can' ngujui cuilyo'o, lo ngujui, una a mdi'in sne' ne' lo'o.

30 Rcan' nu cua ndyca tucua can' mdi'in lo'o ne' cuna'an can', ticui' nguana'an ngujui, lo ni sca sne' lo a mdi'in lo'o ne'.

31 Ticui' nguana'an lo'o nu cua ndyca sna can', ngujui, lo scana'an ti yato'o 'in quita'a cati can', lo a mdi'in sne' ne' lo'o.

32 Rcan lo'o ne' cuna'an can' ngujui.

33 Rcan', bra ntsu'hui cha' tyo'o qui'u nten, .ni na'an can' lca cuilyo'o ca ne' cuna'an can', siyana quita'a cati mdi'in lo'o ne'?

34 Rcan' mxcuen Jesus 'in ne': Nten ndi'in loo chelyuu re ndijyi cuilyo'o ne',

35 una nten nu ndia xu'hue 'in lo'o xca chelyuu lo tyo'o qui'u, a ntsu'hui 'a cha' ti caja cuilyo'o ne',

36 lo ni a caja can' siyana stu'hua na'an ndi'in cha' 'in lo'o angajle, cua lca can' sne' Ndiose siya cha' mdyo'o qui'u.

37 Una tsana'an ndi'in cha' 'in ne' ngujui nu tyo'o qui'u, Moise nga'an cha' re bra na'an 'in yca quiche' nu ndyiquin can', lo ndyucui' na siyana Ni X'na na lca ni — Ndiose 'in Abraham, Ndiose 'in Isaac, Ndiose 'in Jacob—.

38 A lca ni Ndiose 'in ne' ngujui, siya na lca ni Ndiose 'in ne' nu lu'u, siyana cuinta cha' nu 'in ni lyigaa nten lu'u ne'.

39 Rcan' tucua sna ne' escriba nu juin 'in ni: 'Nu'huin ni nu lca Mistro, cui' na'an yucui'.

40 Lo ni xca cha' a nga'ni a tiee ne' cunicha' ne' 'in ni.

¿Ti sñe' lca Crixtu?

41 Rcan' nu juin ni 'in nten can': .Ni cha' ra ndyucui' nten siyana Crixtu lca ni ticui' sne' nten cuityi 'in David?

42 .Ta tsi'i ticui' David nga'an sca cha' loo quityi Salmo, lo ndyucui' na: —Ndiose X'na na nu juin ni 'in Ni X'na: Tyucua tsu' cueen 'yan,

43 lja cu'nin cha' ta'a cusuun quinu nde tuquiya'?—

44 Ticuii' David ndloo naa 'in ni siyana lca ni X'na, .lo' ni na'an ra lca ni sne' nten cuityi 'in rcan'?

Msu'hua tiaa Jesús 'in nten lo'o cha' 'in ne' escriba

⁴⁵ Lja nguina nten can' cha' nu ndyucui' ni, nu juin ni 'in ta'a nda'an ni:

⁴⁶ Xni huan cuinta 'huan lo'o ne' escriba, cui' nu ndiyaa ri' ndycu' te' tucuin nu tsu'hue na'an, ndiyaa ri' ne' bra ndijyi nu ndyucui' cha' 'in ne' lo'o rsuun se'en ndyca quiya', a cuinta ndyucua ne' la loo se'en n'ni tnu ne' 'in Ndiose ta se'en ndyca ta'a,

⁴⁷ a cuinta ndlaa ne' na'an 'in ne' cuna'an nu nguinu cha' yucui' ti, can' cha' chaan ndyucui' ne' lo'o Ndiose tloo na'an nten, una can' nu tlyu la ndi'i tyijyin tiaa braa.

LUCAS 21

Cha' 'in ne' cuna'an nu mdaa sca lomstan

¹ Mxna'an ni se'en nda'an tucua sna ne' cuiyya' ndi'ya lomstan ni' lyaa can'.

² A cuinta na'an ni bra mdiyaa sca ne' cuna'an nu ti'i nu nguinu cha' yucui' ti, can' mdi'ya ne' tucua ti tni suhue ti.

³ Nu juin ni rcan': Nu chin ni tyucuin' lo'on huan, ne' cuna'an nu nguinu cha' yucui' ti re, ti'i na'an 'in ne', una quina'an la lomstan mdi'ya ne' que 'in lyigaa la na'an nten re.

⁴ Siyana nten re mdi'ya ne' lomstan lo'o tni nu cua nguinu ti 'in ne', una ne' cuna'an re, lo'o cha' ti'i chelyuu 'in ne' mdi'ya ne' na'aan tni nu su 'in ne', tni nu ntsu'hui cha' cu'ni tsu'hue 'in ne'.

Yucui' Jesús siyana ntsu'hui cha' caten laa

⁵ Mdisnan yucui' ni tucua sna cha' 'in laa can', siyana ndi'ya 'a nguia' cuityi na lo'o quee nu lca lomstan nu mdaa ne', lo nu juin ni 'in ne':

⁶ Tsana'an nu na'an huan nducua na ri nii, una tiaa braa caja nu nguityen 'in na, lo ni xca quee re a quinu scua 'a na chun' ta'a na.

Cha' nu tsato'o bra tsatii chelyuu

⁷ Rcan' nganicha' 'in ni: 'Nu'huin ni nu lca Mistro, quitsa' 'hua ni braa tsato'o cha' re, .lo' ni na'an ca jylo ri' hua bra nu cua ndyucui' lucui' cha' re?

⁸ Mxcuen ni 'in ne': Xni huan cuinta siyana a tucui quinilyo'o 'huan, siyana quina'an 'a nu caan lo tyucui' siyana llyan lo'o cha' cuiya' 'yan, lo tyucui' can': Na' lcan Cixtu, ta tyucui': Cua mdiyaa braa nu tyo'o laan huan. Una a tyucui ndyca'an huan 'in can'.

⁹ Bra cuna huan cha' siyana cua ndyca cusuun scaxca se'en, a lyca cha' cutsen huan siyana lyigaa cha' re ntsu'hui cha' ca na la nducua la, una tsi'i can' cha' cua tsatii chelyuu.

¹⁰ Ti nu juin la ni: Scaxca quichen tnu tyi'in cusuun,

¹¹ ntsu'hui cha' quinan lyee ya', a cuinta ntsu'hui cha' qui'ya bj'nan ta quicha, lo ca tyacan' na'an cha' nu cutsen nten lo'o cha' nu tnu la ni' cuaan.

- 12 Una bra ti lyiji ca lyigaa cha' re, quinu huan yaa' nu taa ndi'i 'huan, lo tyaa ne' 'huan yaa' nu ntsu'hui cuinta se'en n'ni tnu ne' 'in Ndiose, su'hua ne' 'huan na'an tyucuan, lo squi'ya cha' 'yan tsa lo'o ne' 'huan tloo bsya tnu ta tloo ree,
- 13 ncuana'an ca taa huan rsuun na'an ndyca ri' nu tsu'hue 'in Ndiose.
- 14 Ni a su'huan huan cha' nduhue ri' tieen huan na'an ntsu'hui cha' xcuen huan 'in nu cu'ni cuiya' cha' 'huan,
- 15 siyana cui' rcan' taan cha' tiaa 'huan lo'o cha' nu tyucuin' huan, lo lyigaa nu ti'i ri' 'huan a quija lyoo na'an xcuen 'huan ta tyucui' siyana tsi'i na'an ndyucuin' huan.
- 16 Hasta lo'o nten cula 'huan, ta'a ngulan huan, nten cuityi 'huan, ta ta'a tsu'hue huan ntsu'hui cha' tyaa 'huan yaa' bsya, lo kujui ne' 'huan,
- 17 lo lyigaa tucui xcuan tloo 'huan squi'ya cha' 'yan.
- 18 Una ni sca quichan' que huan lo a ntsu'hui cha' tyucuna' na.
- 19 Si 'huan ta loon huan lo'o cha' nu llyan 'huan, rcan' tyo'o laan huan.
- 20 Una bra na'an huan siyana cua msu'hua lo'o sundaru 'in quichen Jerusalen, ca jylo rin' huan siyana cua jlyo quichen can'.
- 21 Rcan' lyigaa nten nu ndi'in se'en lyi'ya loo Judea xnan yu'hui ne' loo qui'ya, cui' nguana'an nu ndi'in quichen can' tyo'o tsu' ne', lo nu ngui'ni tnan ni' quixin' a xtucui 'a can' nde loo quichen.
- 22 Siyana lca na sca tsan nu taa Ndiose ndi'i 'in ne', lo ca lyigaa cha' nu cua nguinu scua loo quityi 'in ni.
- 23 Una 'tna ca ne' cuna'an nu cua tyacan na'an, lo'o ne' nu nguiti' sne', siyana caan ndi'i tnu loo chelyuu re, siya' cha' nsin' ri' nu ntsu'hui tiee Ndiose.
- 24 Tisnan kujui ne' 'in nten lo'o espada, a cuinta ntsu'hui nu tsa lo'o ne' 'in presu sca tyucui chelyuu. Quichen Jerusalen can' ntsu'hui cha' quinu na yaa' ne' gentil, lo cu'ni ne' na'an nu ndyca ri' ne' lo'o na hasta nu tia tsan nu cua mxtyaa Ndiose.

Bra quiaan Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan xiya'

- 25 Rcan' ca tyacan' cha' nu tnu loo cuicha, loo coo', lo'o loo cuila, nten chelyuu lyee 'a su'hua ne' cha' tiee ne', lo a jlyo 'a ri' ne' na'an ti cu'ni ne' tsana'an cueen ne tyi'a tujo'o siyana lyee nguitsa na,
- 26 tisna cu'ni na'an ri' ne' siyana lyee nguitsen ne', lo'o scaxca cha' tnu nu cua llyan loo chelyuu re, siyana —lo'o ni' cuaan ntsu'hui cha' quinan tucui na—.
- 27 Rcan' na'an ne' 'in —Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan quiaan ni ni' coo — lo'o cha' cuiya' nu tlyu, lo xtyi sca xaa nu tsu'hue na'an.

- 28 Bra tisna ca tycan' cha' re, cu'ni tnu tieen huan lo scuén huan tloon huan nde cuaan, siyana cua mdiyaa braa nu tyo'o laan huan.
- 29 Mxytya ni xca cha' lo nu juin ni: Xni huan cuinta tsana'an ndyca ri' yca higo lo'o scaxca la yca,
- 30 bra na'an huan siyana cua tisna tyucua lca' cuine' na, cua jlyo rin' huan siyana cua ndyucui lucuila' cha' quila quioo.
- 31 Cui' nguana'an 'huan bra na'an huan siyana cua ndyca scaxca cha' can', ca jlyo rin' huan siyana cua ndyucui lucuila' cha' nu culo Ndiose tnan 'in nten.
- 32 Nu chin ni tyucuin' lo'on huan, nten re ti ndi'in ne' bra nu ntsu'hui cha' ca lyigaa cha' re.
- 33 Ni' cuaan lo'o chelyuu re, a quine cueen a na tiaa braa, una cha' nu ndyucuin' lo'on huan quinu scua na tsa tyucui braa.
- 34 Can' cha' xni huan cuinta siyana a cha'an yu'hui ni' carsya 'huan lo'o cha' nu ndyca loo chelyuu re, cha' cu'hui, cha' tucun', ti na'an lja rcan' sa Ntsu'hui caan cha' tnu can' chun' huan.
- 35 Siyana cha' tnu can' ntsu'hui cha' caan na tsana'an ndyca ri' sca can' chun' nten chelyuu.
- 36 Can' cha' tyi'in tiaan huan lo tyucuin' huan lo'o Ndiose lyigaa braa, siyana tyo'o laan huan lo'o lyigaa cha' re lo tiaan huan tloo Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan.
- 37 Cuinta scaa tsan ndlu'u ni 'in nten ni' lyaa can', lo bra nxiin tsan nxytucui ni nde loo qui'ya se'en lca Olivo.
- 38 Can' cha' tlya ti ndiyaa nten ni' lyaa can', siyana quine 'in ne' cha' nu ndlu'u ni.

LUCAS 22

Nga'ni cuiya' ne' cha' siyana quinu Jesús

- 1 Cua ndyucui lucui' cha' cu'ni ne' ta'a pascua, cui' bra ndyca ne' quijaxtlya nu a ndyu'hui na loo,
- 2 nu ndlo ca tnan ni' lyaa lo'o ne' escriba nan ne' na'an nu cujui ne' 'in Jesus, una nguitsen ne' tloo nten quichen.
- 3 Juda nu ndyucui' ne' lo'o lca Iscariote, cui' sca ta'a nu tityucua can', nguiten ne' xna'an ni' carsya 'in.
- 4 Ya nga'ni cuiya' cha' lo'o nu ndlo ca tnan ni' lyaa, tsatlyu lo'o nu lca que 'in sulyiya cha' 'in laa, na'an ntsu'hui cha' tyaa 'in Jesus.
- 5 Ndiyaa 'a ri' ne' cha' can', lo nga'ni cuiya' ne' cha' lo'o siyana su'hua lyiya' ne' 'in.
- 6 Ncua sca cha' ti 'in lo'o ne', lo nguna na'an tyaa 'in Jesus lja nu a nda'an nten can'.

Bra ycu siin Jesús xiya' ti lo'o ta'a mda'an ni

- 7** Mdiyaa tsan bra ndyucu ne' quijaxtlya nu a yu'hui na loo, lo lca na tsan nu 'ni cha' kujui ne' slya' ta'a pascua.
- 8** Rcan' nga'an tnan Jesus 'in Tyu lo'o Xuhua, lo nu juin ni 'in ne': Yaan huan lo cu'ni chu'huen huan na nu cu siin na ta'a pascua re.
- 9** Nu juin 'in ni: .La ndyca ri' cu'ni chu'hue hua 'in na?
- 10** Mxcuen ni 'in ne': Na'an huan, bra sten huan loo quichen cua, can' tyucuan huan 'in sca nu lyi'ya sca te'en tyi'a, tyucui ndyca'an huan 'in hasta se'en sten sca na'an.
- 11** Tyucuin' huan lo'o nu lca x'na na'an can': Ndena'an ndyucui' ni nu lca Mistro: .La nducua na'an se'en cu siin ni lo'o ta'a nda'an ni ta'a pascua re?
- 12** Quitsa' 'huan se'en nducua sca na'an tlyu nu tucua piso, can' cua ndi'in lyigaa na nu cu'ni tsu'hue 'na, can' ntsu'hui cha' cu'ni chu'huen huan na nu cu siin na.
- 13** Rcan' mdo'o nguiaa, lo cui' na'an nu juin ni 'in nguana'an yato'o, can' nga'ni chu'hue na nu cu siin ne' ta'a pascua can'.
- 14** Bra mdiyaa braa can', ndi tucua ni loo misa lo'o ta'a nda'an ca ni.
- 15** Lo nu juin ni 'in ne': Lyee 'a lca tieen cu siin na lo'on huan ta'a pascua re, lja nu ti lyiji cajan.
- 16** Tyucuin' lo'on huan sca cha', a cu'nin 'an siin ta'a pascua re nde hasta la se'en ndlo Ndiose tnan.
- 17** Rcan' msni ni vasu se'en ntsu'hui vinu, mdyaa ni xu'hue 'in Ndiose, lo nu juin ni 'in ne': Xni huan 'in na lo co'on huan 'in na quinta scaan huan.
- 18** Tyucuin' lo'on huan sca cha', a co'on 'an vinu re nde hasta la se'en ndlo Ndiose tnan.
- 19** Rcan' msni ni quijaxtlya, mdyaa ni xu'hue 'in Ndiose, msu'hue ni 'in na, lo mdaa ni 'na 'in ne', rcan' nu juin ni: Nde nu lca cuinan' na', lo squi'yan huan tyaan 'yan. Tsa quinan huan cu'ni huan cha' re lo xu'hua rin' huan 'yan.
- 20** Bra mdyi ycu siin ni, cui' nguana'an msni ni vasu se'en ntsu'hui vinu can', lo nu juin ni: Nde sca cha' nu cui, lo tnen nu quilu squi'yan huan caja na'an cu'ni chu'huen huan cha' 'huan lo'o Ndiose.
- 21** Na'an huan, nde nducuan na sca se'en ti lo'o nu ntsu'hui cha' tyaa 'yan.
- 22** Nu chin ni siyana Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan ntsu'hui cha' tyijyin ni tsana'an cha' nu cua ngujui 'in ni, una 'tna ca nu ntsu'hui cha' tyaa 'in ni.
- 23** Rcan' scaxca nganicha' ta'a si ti ca cu'ni cha' can'.

Ti ca lca nu ndun loo la

- 24 A cuinta mdisna ndyucui' ne' cha' ni na'an nu lca nu ndun loo la.
- 25 Rcan' nu juin ni 'in ne': Ree nu ndi'in loo chelyuu re tla 'a ndlo tnan 'in nten, lo ti ndyucui' ne' siyana lca sca nu nda yaa' 'in nten.
- 26 Una 'huan tsi'i nguana'an cu'ni huan, siyana sca nu ndun loo ljan huan ntsu'hui cha' cu'ni lyu' can' 'in, lo nu ntsu'hui cuinta 'huan cu'ni can' 'in tsana'an ndyca ri' sca msu.
- 27 Rcan', .ni na'an nu ndun loo la, nu nducua loo misa ta nu nsu'hua na loo misa? .Ta tsi'i nu nducua loo misa can'? Una na' lcan tsana'an ndyca ri' sca msu 'huan.
- 28 'Huan a lyiji cula yaan' huan 'yan lo'o lyigaa ndi'i nu ndijin.
- 29 Can' cha' taan sca cha' cuiya' 'huan se'en culon huan tnan, cui' tsana'an mdaa Stin cha' cuiya' 'yan,
- 30 siyana ca tyucuan huan lo cun na sca loo misa ti la se'en ntsu'hui cha' culon tnan, a cuinta ntsu'hui cha' tyucuan huan lo cu'ni cuiyan' huan cha' 'in quita'a tityucua lta ne' Israel.

Tyu ntsu'hui cha' xcuan tloo 'in ni

- 31 Lo ti nu juin la Ni X'na na: Simun, Simun, tyucuin' lo'o sca cha', ne' xna'an cua mjnan cha' cuiya' siyana scuin ti'in 'in tsana'an ndyca ri' nscuin ne' si'yu trigo.
- 32 Una na' cua mjnan 'in Ndiose siya cha' 'in, siyana a cu'ni na'an ri' lo'o cha' nu nguiana'an ri', lo bra nu'huin titun, taa cha' tnu tiee 'in ta'a nguiana'an ri'.
- 33 Rcan' nu juin 'in ni: Ni X'na hua, cua nga'nin tieen siyana tsi'i tsaloo na'an tyucuan ti tsa'an lo'o, siya na cajan lo'o.
- 34 Lo nu juin ni: Tyu, tyucuin' lo'o sca cha', ti lyiji xi'ya che'e lo sna ya' tyucui' siyana a ntsu'hui lyoo 'yan.

Ntsu'hui cha' cui'ya espada

- 35 Ti nu juin la ni 'in: Bra nga'an tnan 'huan yaan huan, yu'cuin lo'on huan siyana a cui'yan huan tni, ni cuijyin, ni a cui'yan huan quina, .ta nde'en na nguilyiji 'huan rcan'? Mxcuen 'in ni: A sca na.
- 36 Nu juin ni 'in ne': Una ri nii, ca cui'yan huan tni lo'o cuijyin, lo nu a ndia espada 'in, ca cujui' ste' lo xi'i sca na.
- 37 Tyucuin' lo'on huan sca cha', 'ni cha' tsato'o 'yan tsana'an cha' nu cua nguinu scua loo quityi 'in Ndiose, lo ndyucui' na: —Tsatlyu mda'an ni lo'o nu nducun'.— Lyigaa cha' nu cua nguinu scua siya cha' 'yan, tsaloo na ca ti na.
- 38 Rcan' mxcuen 'in ni: Ni X'na hua, nde lo'o tucua espada 'hua. Lo nu juin ni: Cui' lya cuati.

Yucui' Jesús lo'o Ndiose se'en lca Getsemaní

- 39 Rcan' mdo'o ni nguiaa ni nde loo qui'ya Olivo, cui' tsana'an cha' nu cua ntsu'hui 'in ni, lo'o ta'a nda'an ni nducui ndyca'an 'in ni.
- 40 Bra mdiyaa ni can' nu juin ni 'in ne': Tyucuin' huan lo'o Ndiose siyana a sten cha' a tsu'hue tieen huan.
- 41 Mdo'o tsu' ni tsana'an se'en nduguun ne' sca quee, can' mdi'ya xtyin' ni lo mdisna yucui' ni lo'o Ndiose:
- 42 Nu'huin ni nu lca Stin, a ndyca ran' tyijin ndi'i re, una tsi'i na'an nu ndyca ran', siya na cu'ni na'an nu ndyca ri'.
- 43 Rcan' ngulu'u tloo sca angajle 'in ni nu mdo'o la ni'cuaan siyana ta yaa' 'in ni.
- 44 Loo cha' ti'i ntsu'hui 'in ni, nde lyee la yucui' ni lo'o Ndiose, lo mdisna nguilu tyi'a jta ni la lyuu tsana'an ndyca ri' tne.
- 45 Bra mdyi yucui' ni lo'o Ndiose, mditun ni lo nguila ni se'en nducua ta'a nda'an ni, nguija lyoo ni 'in ne' lja' ne' siyana lyee nu'un ri' ne'.
- 46 Lo nu juin ni 'in ne': .Ni cha' ljan' huan? Quitucuin huan lo tyucuin' huan lo'o Ndiose siyana a sten cha' a tsu'hue tieen huan.

Bra mdyaa Juda 'in Jesús

- 47 Lja ndyucui' ni cha' can' mdiyaan nten quina'an, lo Juda cui' ta'a tityucua can', nducua loo loo nten can', mdiyaa se'en ndun Jesus siyana tyucui' cha' 'in ni.
- 48 Rcan' nu juin Jesus 'in: Juda, .ta nguana'an mdyaa 'in Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan lo'o na'an nu yucui' cha' 'yan?
- 49 Bra na'an ta'a nda'an ni cha' nu ndyca, lo nu juin 'in ni: Ni X'na hua, .ta si'yu hua 'in ne' lo'o espada re?
- 50 Sca ta'a nda'an ni msi'yu nscan msu 'in nu ndlo ca tnan ni' lyaa can', tsu' cueen.
- 51 Nu juin Jesus 'in ne': Cui' lya tsacua ti na'an. Rcan' yla' Jesus nscan msu can', cui' bra ndyca na 'in.
- 52 Rcan' yucui' Jesus lo'o lyigaa nu ljan xni 'in ni, cui' nu ndlo ca tnan ni' lyaa tsatlyu lo'o nu lca que 'in sulyiya nu ntsu'hui cuan 'in laa, lo'o qui'yu cula, lo nu juin ni 'in ne': .Ni cha' lo'o yca lo'o espada nducua yaan' huan ljan 'yan huan 'yan tsana'an ndyca ri' huan lo'o sca ne' cuna?
- 53 Lyigaa braa mda'an lo'on huan ni' lyaa, .ni cha' a msni huan 'yan rcan'? Una ri nii mdiyaa braa nu ndyuhui tan huan tsana'an nu ndlo ne' xna'an tnan 'huan.

Bra mscuan tloo Tyu 'in Jesús

- 54 Rcan' msni ne' 'in Jesus, ya lo'o ne' 'in ni se'en nducua na'an 'in ne' nu ndlo ca tnan ni' lyaa. Tyu can' tijyu' ti mducui ndyca'an 'in nten can'.

55 Jlu'hue lyiya' mxcu'u ne' quii', ca tyi'iin loo na ndi tucua ne', a cuinta lo'o Tyu ndi tucua lja can'.

56 Sca ne' cuna'an nu lca msu, bra na'an ne' siyana lo'o Tyu nducua can', mxna'an tsu'hue ca ne' 'in, lo nu juin ne': Lo'o nu nde ta'a nda'an nu cua.

57 Una mscuan tloo cha' can' lo nu juin: A ndyu'hui lyoon 'in nu ndyucui' huan cha' 'in cua.

58 Chun' nde'en can' ticui' nguana'an nu juin xca ne' 'in Tyu can': Lo'o nu'huin ta'a nda'an 'in nu cua. Mxcuen rcan': A lo'on na'.

59 Sa ndyijyin sca braa ti, mdo'o yucui' xca lo nu juin: Nu chin ni s'ni, siyana lo'o nu nde lca ta'a nda'an nu cua, siyana lca ne' Galilea.

60 Mxcuen Tyu: A jlyo ran' ni cha' 'in ndyucui'. Lja nu ti ndyucui' cha' can' mdo'o si'ya sca che'e.

61 Rcan' Ni X'na na mxna'an ni se'en ndun Tyu can', cui' bra mxu'hua ri' cha' nu yucui' ni bra nu juin ni 'in: Ti lyiji xi'ya che'e sna ya' tyucui' siyana a ntsu'hui lyoo 'yan.

62 Mdo'o Tyu can' nde chun' na'an, lo yna siyana ndyijyin ya' ti'i ntsu'hui tiee.

Bra mji'in ne' 'in Jesús

63 Nu nsni cuinta 'in Jesus mjincha' ne' lo mji'in ne' 'in ni,

64 a cuinta mscan' ne' sca te' tloo ni, myjcuan' ne' 'in ni, lo ndyucui' ne': .Tyucui' ti ca myjcuan' tloo?

65 Quina'an 'a cha' ti'i yucui' ne' 'in ni.

Ncua cuiya' cha' 'in Jesús lo'o cha' 'in laa

66 Bra ngui'ya xaa can', tsatlyu nguio' ti'in lyigaa qui'yu cula lo'o nu ntsu'hui cuinta laa 'in ne' lo'o ne' escriba, mdiya lo'o ne' 'in ni se'en ntsu'hui cha' ca cuiya' cha' 'in ni, lo nu juin ne' 'in ni:

67 .Ta cui' lca Crixtu? Quitsa' yla 'hua. Mxcuen ni 'in ne': Si tyucuin' lo'on huan siyana cuin', a tsana'an rin' huan 'yan.

68 A cuinta si cunichan' 'huan sca cha', ni a xcuen huan 'yan, lo ni a culaan huan 'yan.

69 Una ti ri nii —mdi tucua Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan tsu' cueen 'in Ndiose —.

70 Lyigaa ne' nu juin ne' 'in ni: .Ta sne' Ndiose lca rcan'? Mxcuen ni 'in ne': 'Huan ndyucuin' huan nguana'an.

71 Rcan' nu juin ne': A 'ni 'a cha' ti cuna na xca tucui' nu taa rsuun cha' 'in ne' re, siyana cuin' na ngune 'na cha' nu mdo'o tu'hua.

LUCAS 23

Ncua cuiya' cha' 'in Jesús tloo Pilato

- 1 Cui' na'an braa mditun lyigaa nten can', lo ya lo'o ne' 'in Jesus tloo Pilato.
- 2 Msu'hua ne' qui'ya 'in ni tloo, lo ndyucui' ne': Nguija lyoo hua 'in ne' re nxlú ti'in 'in nten quichen, ndyucui' siyana a taa 'a hua tni 'in Cesar, a cuinta ndyucui' siyana cui' lca Crixtu, lo lca ree.
- 3 Rcan' nganicha' Pilato 'in ni: .Ta cui' lca Ree 'in ne' judio? Mxcuen ni 'in: 'Nu'huin ndyucui' cha' re.
- 4 Rcan' nu juin Pilato 'in nten lo'o nu ndlo ca tnan ni' lyaa can': A sca qui'ya nguija lyoon 'in ne' re.
- 5 Una nten can' nde lyee la mdun loo cha' 'in ne' lo ndyucui' ne': Mxlu ti'in 'in nten quichen lo'o cha' nu ndlu'u na'aan se'en lyi'ya loo Judea, lo mdisna ti la se'en lca Galilea.

Yaa Jesús tloo Herode

- 6 Bra ngune 'in Pilato siyana nga'ni ti'ya ne' Galilea, rcan' nganicha' 'in ne' si Jesus lca ni ne' Galilea.
- 7 Bra ncua ljoyo ri' Pilato siyana mdo'o ni se'en lyi'ya loo Galilea se'en ndlo Herode tnan, rcan' ngulo tnan siyana tsa lo'o ne' 'in ni tloo Herode, siyana lja rcan' ntsu'hui ne' quichen Jerusalen.
- 8 Mdiyaa 'a ri' bra na'an 'in Jesus siyana ti s'ni ndyca ri' na'an 'in ni, quina'an 'a cha' cua yna lo ndyuhui ta ni braa cu'ni ni sca cha' nu tnu tloo.
- 9 Quina'an 'a cha' nganicha' 'in ni, una a sca cha' can' mxcuen ni.
- 10 Lyigaa nu ntsu'hui cuinta laa 'in ne' tsatlyu lo'o ne' escriba, nde lyee la msu'hua ne' qui'ya 'in ni.
- 11 Rcan' Herode lo'o sundaru 'in mscuan tloo 'in ni lo mjincha' 'in ni, lo mxcu' sca te' tsu'hue na'an 'in ni, xiya' nga'an tnan 'in ni nde se'en ndi'in Pilato can'.
- 12 Ncuana'an ndyca tsu'hue cha' 'in Pilato lo'o Herode, siyana ti culoo a tsu'hue ndi'in.

Ngulo Pilato tñan siyana caja Jesús

- 13 Rcan' mxo' ti'in Pilato 'in lyigaa nu ndlo tnan ni' lyaa, tsatlyu lo'o nu lyi'ya tnan lo'o nten quichen can',
- 14 lo nu juin 'in ne': Ndiyan lo'on huan 'in ne' re tloon lo ndyucuin' huan siyana nxlú ti'in nten quichen, una cua ngani chan' 'in tloo na'an huan, lo a sca qui'ya nguija lyoon 'in na'an nu nsu'huan huan qui'ya 'in.
- 15 Ni Herode, lo a ngulo qui'ya 'in bra nga'an tnan 'in yaa. Can' cha' tyucuin' lo'on huan, a ndyo'o tnan caja siyana a sca qui'ya nga'ni.

- 16 Culaan 'in ndi'a bra cua ngu'ni.
- 17 Sca cha' nu ntsu'hui 'in ne', njnan ne' siyana ndlyaa sca presu scaa yjan bra ndyca ta'a can'.
- 18 Una nten quina'an can' tsatlyu ndyucui' ne' cueen: !Yjui 'in ne' re lo culaa 'in Barrabas!
- 19 Ntsu'hui na'an tyucuan siyana mxlu ti'in nten quichen, a cuinta yjui nten.
- 20 Xiya' yucui' Pilato lo'o nten can' siyana lca tiee culaa 'in Jesus.
- 21 Una nten can' yucui' cueen ne': !Jyi'in ca'an 'in loo cursi, jyi'in ca'an 'in loo cursi!
- 22 Rcan' yucui' Pilato lo'o nten can' nu cua ndyca sna ya': .Ni na ra nga'ni ne' re? A sca qui'ya nguija lyoon 'in cha' caja. Can' cha' qui'ni lo ndi'a culaan 'in.
- 23 Una nde lyee la yucui' ne' lo mjnan ne' cha' siyana tyca'an ni loo cursi. Mdun loo cha' 'in ne' tsatlyu lo'o nu ntsu'hui cuinta laa 'in ne'.
- 24 Rcan' mdaa Pilato cha' cuiya' siyana cu'ni ne' na'an nu ndyca ri' ne'.
- 25 Ngulaa 'in ne' nu mjnan nten can' cha' lyaa, nu ntsu'hui na'an tyucuan siyana mxlu ti'in nten, a cuinta yjui nten, lo mdyyaa Pilato 'in Jesus yaa' ne'.

Bra ngujuj Jesús loo cursi

- 26 Tucuiin nguia lo'o ne' 'in ni mdyucua ne' 'in sca nu yaa tnan ni' quixin', Simun nu mdo'o quichen Cirene, nga'ni ne' cha' siyana cui'ya cursi nu lyi'ya Jesus lo tyucui ndyca'an 'in ni.
- 27 Quina'an 'a nten nguia ndyca'an 'in ni, cui' nguana'an ne' cuna'an nguia nguina squi'ya ni.
- 28 Una Jesus mxna'an ni nde chun' se'en ljan ne', lo nu juin ni 'in ne': 'Huan ne' cuna'an Jerusalen, a cuna lo'on huan 'yan, cuna lo'on huan 'huan lo'o sne' huan.
- 29 Tyucuin' lo'on huan sca cha', ljan sca tsan bra caja nu tyucui': Tsu'hue ca xu'hue ne' cuna'an nu a ndaa Ndiose cha' cuiya' tyi'in sne', nu a siya' ncuatna, ni a na'an ne' yti' sne' ne' 'in ne'.
- 30 —Rcan' tyucui' nten can' lo'o qui'ya: Tyco'o ti'in 'hua, cui' nguana'an tyucui' ne' lo'o qui'ya suhue ti: Tucun ti'in 'hua—.
- 31 Si nguana'an ngui'ni lyo'o ne' 'in sca yca ya'a, ni xnu ca cu'ni ne' lo'o sca yca bityi.
- 32 A cuinta nguia lo'o ne' 'in tucua nu nducun' siyana stu'hua caja lo'o Jesus.
- 33 Bra mdiyaa ne' se'en naa que jyo'o, can' mjyi'in ca'an ne' 'in ni loo cursi, a cuinta lo'o nu nducun' nga'an loo cursi, scaa sca tsu' 'in ni.

- 34 Rcan' nu juin Jesus: 'Nu'huin ni nu lca Stin, cu'ni cha' tlyu ri' 'in nten re siyana a jlyo ri' ne' ni na ngui'ni ne'. —Ticui' lja can' ngasaa ne' sten', ngulo ne' sorte 'in na —.
- 35 Nten can' nan cui'ya ne' 'in ni, lo nu lca tnan can' ndyucui' ca'an 'in ni: Nu nde ngulo laa 'in xca tucui, .ni cha' a culo laa 'in si na chin ni lca Crixtu, ni nu mdo'o hui ca 'in Ndiose?
- 36 Lo'o sundaru mstyli lyo'o 'in ni, lo ncuari' xco'o vinagre 'in ni,
- 37 lo ndyucui': Si nu'huin lca Ree 'in ne' judio, culo laa 'in ticuii'.
- 38 A cuinta nga'an sca cha' que cursi can' cha' griego, cha' latin, lo'o cha' hebreo, lo ndyucui' na: Nde nu lca Ree 'in ne' judio.
- 39 Sca nu nducun' nu ta'a nga'an ni loo cursi mdisna yucui' ca'an 'in ni: Si nu'huin lca Crixtu, culo laa 'in ticuii', rcan' culo laa 'hua.
- 40 Mxcuen xca can' lo ngusun lo'o 'in: Ni chin' ti lo a ntsen nu'huin tloo Ndiose, lo nde na'an ndijin na ndi'i.
- 41 Nga'an cha' 'na tyijyin na ndi'i re, squi'ya tnan nu nga'ni na, una nu nde a sca cha' a tsu'hue nga'ni.
- 42 Rcan' nu juin 'in Jesus: Xu'hua ri' 'yan bra tiaa se'en culo tnan.
- 43 Rcan' mxcuen Jesus 'in: Nu chin ni tyucuin' lo'o, ti ri nii cua ndi'in lo'on la ni' Cuaan.
- 44 Sa ntsu'hui ndi'ya cuaan ntsu'hui braa cua sna siin, ngui'ya tla sca tyucui se'en can'.
- 45 Cuicha a yu'hui 'a xaa, lo te' tlyu nu nducui la ni' lyaa can' mda' na jlu'hue la na, mdo'o na tucua yu'hue.
- 46 Rcan' cueen 'a msi'ya Jesus: 'Nu'huin ni nu lca Stin, —tuyaa' xnun carsya 'yan —, lo na'aan mdyi yucui' ni cha' re ngujui ni.
- 47 Bra na'an nu lca que 'in sundaru cha' nu yato'o, cui' bra nga'ni tnu 'in Ndiose lo nu juin: Chin ni, ne' re ncuasca nten nu lni ndi'in cha' 'in tloo Ndiose.
- 48 Nten quina'an nu nguio' ti'in can' bra na'an ne' cha' nu yato'o, mxtucui ne' lo myjcuan' ne' jyan tiee ne' loo ti'i ntsu'hui tiee ne'.
- 49 Una lyigaa nu lca ta'a tsu'hue ni, lo'o ne' cuna'an nu ngutucui ndyca'an 'in ni ti la se'en lca Galilea, tijyu' ti ndun ne' nan' cui'ya ne'.

Bra ngutsi' Jesús

- 50 Can' ndi'in sca nu naa See nu mdo'o quichen Arimatea se'en lyi'ya loo Judea, lca sca qui'yu cula 'in ne' judio, tsu'hue nten lca lo lni ndi'in cha' 'in.

- 51 Lo'o ndyuhui ta ni braa culo Ndiose tnan 'in nten, a cuinta bra nga'ni cuiya' ne' cha' 'in Jesus a nga'ni stu'hua lo'o ne', ni lo'o na'an nu nga'ni ne'.
- 52 Ya jnan cha' cuiya' 'in Pilato si ca cutsi' 'in Jesus.
- 53 Bra mdyi'ya 'in ni loo cursi nguixen sca te' 'in ni, lo ya ngutsi' 'in ni sca tuquee nu cua lca nguia', se'en nu a tucui lyiji quitsi'.
- 54 Lca na vierni siin nu cua tisna xtnan' ne' judio.
- 55 Tsalca ne' cuna'an nu ngutucui ndyca'an 'in ni ti la se'en lca Galilea, mdiya ndyca'an ne' 'in ni se'en ngutsi' ni, lo na'an ne' na'an mxtyaa ne' 'in ni tucuaa can'.
- 56 Rcan' mxtyucui ne' nguiaa ne', nga'ni chu'hue ne' tyi'a txi nu chu'hui 'in Jesus, lo mxtnan' ne' tsan can' na'an cha' nu cua ntsu'hui 'in ne'.

LUCAS 24

Bra mdyo'o qui'u Jesús

- 1 Una culoo tsan nu mducua smana can', tlya ti nguiaa ne' cuna'an tucuaa can', lyi'ya ne' tyi'a txi nu cua ncua tsu'hue, a cuinta lo'o tyucua xnan ne' cuna'an ta'a nguiaa ne'.
- 2 Bra mdiyaa ne' na'an ne' siyana cua mdo'o ntan quee nu ndyucun tucua can'.
- 3 Rcan' nguiten ne' lo 'a na'an 'a ne' su Ni X'na na.
- 4 Lja ndun yuhue ri' ne' cha' can', sa ntsu'hui mdo'o tun tucua ne' qui'yu nu lcu' te' tsu'hue na'an lo xaa.
- 5 Loo nu lyee ytsen ne', cha' mdi'ya ti'in ne' tloo ne', lo nu juin 'in ne': .Ni cha' nda'an nan huan 'in sca nu lu'u lja ne' cua ngujui?
- 6 A ntsu'hui 'a ni nde, cua mdyo'o qui'u ni. Xu'hua rin' huan na'an yucui' ni lo'on huan bra mdi'in ni se'en lca Galilea,
- 7 bra nu juin ni: Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan, caja nu tyaa 'in ni yaa' nten qui'ya chelyuu, jyi'in ca'an ne' 'in ni loo cursi, una nu cua ca sna tsan ntsu'hui cha' tyo'o qui'u ni.
- 8 Rcan' mxu'hua ri' ne' cha' nu yucui' ni.
- 9 Cui' braa mdo'o ne' nguia yitsa' ne' 'in cha tixca ta'a mda'an ni lo'o lyigaa la na'an ne' cha' nu yato'o.
- 10 Tsalca ne' nu mdaa rsuun cha' re lo'o ta'a mda'an ni lca Maria Magdalena, Juana, lo'o Maria jyi'an Jacobo, a cuinta lo'o tyucua xnan ne' cuna'an nu ta'a nda'an ne'.
- 11 Una ta'a mda'an ni msque' ri' siyana la xnan yucui' ne' cuna'an can', lo a yana'an ri' 'in ne'.

12 Una Tyu can' msnan ya na'an se'en ngutsi' ni, lo bra mxna'an su te' nu nguixen ti ni, rcan' mxtucui lo ndyijyin ya' nduhue ri' siya cha' nu yato'o can'.

Bra nguiaa Jesús tucuiin Emaús

13 Yato'o cui' tsan can' mxtucui tucua nu nguiaa nde quichen Emaus, lo a tijyu' nguinu na quichen Jerusalen, sa ntsu'hui lyoo tixca kilometro.

14 Nguia taa cha' na'an cha' nu yato'o can'.

15 Lja nguia yucui' cha' can', mdiya ndyca'an Jesus 'in ne',

16 una ndyucun cha' tiaa 'in ne' lo a ncua chu'hui lyoo ne' 'in ni.

17 Lo nu juin ni 'in ne': .Ni cha' nguia taan huan, lo nu'un rin' huan?

18 Sca can' naa Cleofas, lo mxcuen 'in ni: .Ta scati nu'huin yaa Jerusalen, a lyiji ca jlyo ri' cha' nu cua ndyca sna tsan ti re?

19 Rcan' nu juin ni 'in ne': .Ni na ndyca? Mxcuen 'in ni: Cui' cha' 'in Jesus Nazaret, sca nu mxiyucui' Ndiose 'in, tlyu cha' cuiya' mda'an lo'o ni lo'o cha' nu yucui' ni lo'o na'an nu nga'ni ni, lo yu'hui cuiya' ri' Ndiose 'in ni, cui' nguana'an lo'o nten.

20 Yato'o nguinu ni yaa' nu ntsu'hui cuinta 'in laa tsatlyu lo'o nu lca bsya 'na, lo msu'hua ne' qui'ya 'in ni hasta se'en mji'in ca'an ne' 'in ni loo cursi.

21 Una huare' ncua ri' hua siyana cui' ni culo laa ni 'in ne' Israel, lo cua nguiaa sna tsan yato'o cha' re.

22 A cuinta tucua sna ne' cuna'an msu'hua ne' cha' nduhue ri' tiee hua, tlya ri nii yaa ne' tucuaa can',

23 lo siyana a nguija lyoo 'a ni 'in ne' mxtucui ne', mdaa ne' rsuun siyana na'an ne' angajle, can' nu nguitsa' 'in ne' siyana lu'u ni.

24 Cui' nguana'an tucua sna ta'a nda'an hua yaa tucuaa can', lo nguija lyoo 'in na cui' na'an yucui' ne' cuna'an can', una a na'an 'in ni.

25 Rcan' mxcuen ni 'in ne': !Ta chin' 'a cha' tiaa 'huan, ta a nguiana'an ri' huan lyigaa cha' nu nga'an scua nu mxiyucui' Ndiose 'in ti s'ni!

26 .Ta tsi'i la nducua la ntsu'hui cha' tyijyin ni nu lca Cixtu ndi'i, la rcan' sten ni la ni'cuaan loo xaa 'in ni?

27 Rcan' ti la se'en mdisna nga'an Moise nguilyo scua yla ni cha' 'in ni lo'o, nguana'an ya quinan ni lo'o cuinta scaa quityi nu nga'an lyigaa la na'an nu mxiyucui' Ndiose 'in.

28 Bra mdiyaa loo quichen se'en ntsu'hui cha' quinu, nga'ni ni cha' siyana tijyu' la tsaa ni.

- 29 Una yucui' lo'o ni siyana quinu ni lo'o, lo nu juin: .Ni cha' a quinu lo'o hua, siyana cua ngusiin lo cua qui'ya tla? Rcan' nguiten ni na'an se'en ntsu'hui cha' quinu ni lo'o.
- 30 Yato'o lja nducua ni loo misa can' lo'o, msni ni sca quijaxtlya, mdyaa ni xu'hue 'in Ndiose, msu'hue ni 'in na lo mdaa ni 'na 'in ne'.
- 31 La rcan' nguila cha' tiaa 'in ne', lo yu'hui lyoo ne' 'in ni, una a ncua tycan' 'a ni.
- 32 Mdisnan yucui': Chin ni tsana'an nu ngui ri' carsya 'na lja ndaa ni cha' tucuiin llyan na, bra nguilyo scua yla ni cha' nu nducua loo quityi 'in Ndiose.
- 33 Ticui' braa can' mxtucui ne' nde quichen Jerusalen, nguija lyoo 'in cha tixca ta'a mda'an ni nguio' ti'in lo'o lyigaa la na'an ne',
- 34 lo ndena'an ndi'in yucui' ne' bra mdiyaa: Nu chin ni ca siyana cua mdyo'o qui'u Ni X'na na, cua ngulu'u tloo ni 'in Simun re.
- 35 Rcan' mdisna mdaa tyucuaa ne' can' rsuun tsana'an cha' nu yato'o 'in tucuiin nguiaa ne', lo na'an yu'hui lyoo 'in ni bra msu'hue ni quijaxtlya can'.

Ngulu'u tloo Jesús 'in ta'a mda'an ni

- 36 Lja ndyucui' cha' can', sa ntsu'hui ngulu'u tloo Jesus jlu'hue la se'en nguio' ti'in ne', lo nu juin ni 'in ne': Tsu'hue ti tyi'in huan scaxcan huan.
- 37 Lyigaa ne' ytsen ne', lo a nguilyo 'a ri' ne' na'an ti culucua ri' ne', msque' ri' ne' siyana sca cui'in ti na'an ne'.
- 38 Rcan' nu juin ni: .Ni cha' nguitsen huan, lo ngui'ni tucua rin' huan?
- 39 Ta quiin huan yaan' lo'o quiyan' lo ca jylo rin' huan siyana na' lcan. Calan' huan 'yan lo ca jlyo rin' huan, siyana sca cui'in a ntsu'hui tijyan na lo ni a ntsu'hui cuinan' na tsana'an nu na'an huan 'yan ri nii.
- 40 Bra yucui' ni cha' can', ngulu'u ni yaa' ni lo'o quiya' ni.
- 41 Ndyijyin ya' tsu'hue ntsu'hui tiee ne' can cha' ngui'ni tucua ri' ne', a cuinta nduhue ri' ne', can' cha' nu juin ni 'in ne': .Ta a sca na ndia 'huan cun na?
- 42 Rcan' mdaa ne' tsa yu'hue cuila nu cua nque' 'in ni, lo'o scua' cuitun nu ntsu'hui cuinan'.
- 43 Msni ni 'in na lo yucu ni 'in na tloo na'an ne'.
- 44 Rcan' nu juin ni 'in ne': Nde cha' yucuin' bra mda'an na lo'on huan, siyana 'ni cha' tsato'o cha' nu ndyucui' quityi 'in Ndiose cha' 'yan, quityi nu nga'an Moise lo'o lyigaa la na'an nu mxiyucui' Ndiose 'in, lo'o quityi salmo.
- 45 Msla ni cha' tiaa 'in ne' siyana qui'ya ne' cuinta na'an ndyucui' quityi 'in Ndiose,
- 46 lo nu juin ni 'in ne': Nde cha' nu nguinu scua, Ni nu lca Crixtu ntsu'hui cha' tyijyin ni ndi'i hasta caja ni, una tyo'o qui'u ni bra quita'a sna tsan.

47 A cuinta caja nu tya'an yucui' cha' re lo'o cha' cuiya' 'in ni sa tyucui chelyuu, siyana xtun ri' ne' qui'ya 'in ne' lo cu'ni Ndiose cha' tlyu ri' 'in ne', lo tisna tyucui' ne' cha' re se'en lca Jerusalen.

48 'Huan lcan huan nu na'an tloo cha' re.

49 Tyucuin' lo'on huan sca cha', na' ca'an tnan cha' nu cua mxyaa Ndiose lo'o huan, una tyuhuitan huan quichen Jerusalen re hasta braa tyucuan huan cha' cuiya' nu tyo'o la ni' Cuaan.

Bra ndyucuen Jesús la ni' Cuaan

50 Rcan' mdiya lo'o ni 'in ne' nde tu'hua quichen Betania, lo mscuen ni yaa' ni lo ngulucuan ni 'in ne'.

51 Yato'o lja ndlucuan ni 'in ne' mdisna ndyucuen ni la ni' Cuaan.

52 Bra mdyi nga'ni tnu ne' 'in ni, mxtucui ne' nde quichen Jerusalen, tsu'hue a ntsu'hui tiee ne'.

53 Lyigaa braa nda'an ne' ni' lyaa, ngui'ni tnu ne' 'in Ndiose lo ndyaa ne' xu'hue 'in ni. Amen.

JUAN

JUAN 1

Cha' 'in Jesucristo bra yaan ni loo chelyuu

- 1 Bra ti lyiji tsa' chelyuu cua na'an ndi'in Cha' 'in Ndiose, stu'hua ndi'in Ndiose lo'o Cha' can', lo Ndiose lca Cha' can'.
- 2 Cua ndi'in Cha' can' lo'o Ndiose bra ti lyiji tsa' chelyuu.
- 3 Cui' ni nganan ni lyigaa loo na, ni sca na lo a nguia', si tsi'i lo'o cha' 'in ni.
- 4 Cui' ni nda'an lo'o ni chelyuu 'in nten, lo chelyuu can' lca na xaa 'in ne'.
- 5 Nxyi xaa can' se'en tla, una tla can' a ndyca 'in na tyucui ndijin na loo xaa can'.
- 6 Yato'o ngulo tun Ndiose 'in sca nu ncuu naa Xuhua.
- 7 Nde nu yan nguitsa' 'in nten, mdaa rsuun na'an ndi'in cha' 'in xaa can', siyana tsana'an ri' lyigaa nten cha' nu tyucui'.
- 8 Una tsi'i lca xaa can', siyana yaan taa rsuun na'an ndi'in cha' 'in xaa can'.
- 9 Rcan' lca na cha' nu lni nu ndaa chelyuu 'in lyigaa nten, lo mdiyaan xaa can' loo chelyuu re.
- 10 Mdi'in ni loo chelyuu re, cui' ni nganan ni 'in na, una nten chelyuu a yu'hui lyoo ne' ti ca lca ni.
- 11 Yaan ni squi'ya nten 'in ni, una a ndyucuan xu'hue ne' 'in ni.
- 12 Una tsalca nu ndyucuan xu'hue 'in ni, nu nguiana'an ri' 'in ni, mdaa ni cha' cuiya' siyana ca can' sne' Ndiose.
- 13 A ncuu cuine' can' lo'o cha' 'in nten chelyuu, ta lo'o cha' cuiya' 'in ne', siya na ncuu cuine' can' lo'o cha' cuiya' 'in Ndiose.
- 14 Lo ni nu lca Cha' can' ncuu ni sca nten, stu'hua mdi'in ni lo'o hua, (na'an hua cha' cuiya' 'in ni, cha' cuiya' nu nda'an lo'o scati Sne' Ndiose), lo mtsa'an yu'hui cha' tsu'hue 'in ni lo yucui' ni cha' nu lni.
- 15 Xuhua can' mdaa rsuun cha' 'in ni, lo ndyucui': Cui' cha' 'in ni re lca nu yucuin' lo'on huan siyana cua ljian sca nu ndun loo lati que na', siyana ti s'ni la ndi'in ni.
- 16 Loo nu mtsa'an yu'hui lo'o cha' tsu'hue 'in ni, ngui'ni ca'an scaxca cha' tsu'hue 'na lyigaan na.
- 17 Ndiose mdaa ni lee 'na lo'o Moise, una tsu'hue cha' nu lni yaan na squi'ya Jesucristo.
- 18 A tucui nu cua na'an tloo 'in Ndiose, scati Sne' ni nu sca cha' ti 'in ni lo'o, can' nu nguilyo scua yla cha' 'in Ndiose lo'on na.

Rsuun nu mdaa Xuhua nu mducua tya 'in nten

- 19 Yato'o nga'an tnan ne' judio tucua sna ne' levita, lo'o nu ntsu'hui cuinta 'in laa quichen Jerusalem, siyana cunicha' ne' 'in Xuhua cha' ti ca lca, lo nde lca rsuun nu mdaa,
- 20 yucui' yla, lo nu juin: Na' a lcan Crixtu.
- 21 .Ti ca lca rcan'? .Ta cui' lca Elia? Mxcuen 'in ne': Tsi'in. .Ta na lca yucui' ca nu nxiyucui' Ndiose 'in? Mxcuen 'in ne': Tsi'i can' lcan.
- 22 Rcan' nu juin ne' 'in: .Ti ca lca rcan', siyana ca tyaa hua cuinta 'in ne' nu nga'an tnan 'hua? .Ni rsuun ndaa cha' nu 'in?
- 23 Mxcuen 'in ne': Na' lcan nu cua nguinu cha' —tya'an se'en bityi lo tyucuin' cueen: Cu'ni lni huan tucuiin se'en caan Ni X'na na—, tsana'an cha' nu mxiyucui' Ndiose 'in Isaia ti s'ni.
- 24 Cui' ne' fariseo lca nu mdiyaa can',
- 25 lo ti nganicha' ne' 'in: .Ni cha' nducua tya 'in nten, si cha' tsi'i Crixtu lca, ni a lca Elia, ni a lca nu nxiyucui' Ndiose 'in?
- 26 Mxcuen Xuhua can': Na' nducua tyan 'in nten lo'o tyi'a, una cui' ljan huan tyo'o sca nu a lyiji chu'hui lyoon huan 'in.
- 27 Can' nu cua lryan, lo ndun loo lati que 'yan nan', lo tsu'hue ntsu'hui tieen si ca taa ni cha' cuiya' xtin' tisquinan ti ni.
- 28 Lyigaa cha' re yato'o na se'en lca Betabara, xca tsu' tycu tlyu Jordan se'en nu mducua tya Xuhua 'in nten.

Ni nu lca Sly'a 'in Ndiose

- 29 Xca tsan can' na'an Xuhua lryan Jesus se'en ndun, lo nu juin 'in nten: Nde ni nu lca Sly'a 'in Ndiose nu cuityen qui'ya 'in nten chelyuu.
- 30 Cui' cha' 'in ni re lca nu yucuin' lo'on huan siyana cua lryan ni nu ndun loo lati que 'yan na', siyana ti s'ni la ndi'in ni.
- 31 Na' a ntsu'hui lyoon 'in ni, una lo'o cha' re nducua tyan 'in ne', siyana chu'hui lyoo ne' Israel 'in ni,
- 32 Ndena'an nu juin Xuhua can': Na' na'an bra mdo'o Espiritu 'in Ndiose la ni' Cuaan, ngui'ya que ni tsana'an ndyca ri' ndi'ya sca cun.
- 33 Na' a ntsu'hui lyoon 'in ni, una ni nu nga'an tnan 'yan siyana tucua tyan 'in nten lo'o tyi'a, nu juin ni 'yan: Ni na'an qui'ya Espiritu nu Luhui 'in Ndiose que, can' nu tucua tya 'in nten, una lo'o Espiritu 'in Ndiose.
- 34 Na' na'an tloon can' 'in ni, can' cha' ndaan rsuun siyana cui' ni lca ni Sne' Ndiose.

Bra msi'ya Jesús 'in ta'a mda'an ni

- 35 Xca tsan can' ntsu'hui Xuhua ticui' se'en can' lo'o tucua ta'a nda'an.
- 36 Na'an Xuhua se'en nda'an Jesus lo nu juin: Na'an huan ni, cua ndun ni nu lca Slya' 'in Ndiose.
- 37 Bra ngune 'in tyucuaa ne' can' cha' nu yucui', cui' bra ngutucui ndyca'an 'in Jesus.
- 38 Bra na'an Jesus siyana ljian ndyca'an 'in ni, nu juin ni 'in ne': .Ti 'in nda'an nan huan? Mxcuen 'in ni: Rabi, (cha' re ndyca ri' na tyucui' na, 'Nu'huin ni nu lca Mistro), .la ndi'in?
- 39 Lo nu juin ni 'in ne': Tsaan na lo ca jlyo rin' huan. Rcan' yaa lo mdiyaa se'en ndi'in ni. Can' nguinu siyana cua ntsu'hui braa cua jacua siin bra mdiyaa.
- 40 Tyucuaa nu ngune 'in cha' yucui' Xuhua can' ngutucui ndyca'an 'in Jesus, sca can' naa Ndre, ta'a ngula Simun nu ndyucui' ne' lo'o lca Tyu.
- 41 Cui' braa nguia nan 'in Simun ta'a ngula, lo nu juin 'in: cua nguija lyoo hua 'in ni nu lca Mesia (cha' re ndyca ri' na tyucui' na, Crixtu, ni nu nga'an tnan Ndiose 'in).
- 42 Ya lo'o 'in tloo Jesus, lo bra na'an ni 'in nu juin ni: Nu'huin lca Simun, sne' Jonas, una ri nii ca naa Cefas, (cha' re ndyca ri' na tyucui' na Tyu).

Bra msi'ya Jesús 'in Lpe lo'o Natanael

- 43 Xca tsan can' ncuca ri' Jesus tsaan ni se'en lyi'ya loo Galilea, can' mdyucua ni 'in Lpe, lo nu juin ni 'in: Tyucui ndyca'an 'yan.
- 44 Quichen Betsaida mdo'o Lpe can', cui' quichen tyi Ndre lo'o Tyu.
- 45 Lpe ya nan 'in Natanael, lo nu juin 'in: cua nguija lyoo hua 'in ni nu ntsu'hui cha' caan, ni nu cua nga'an scua Moise cha' 'in, cui' cha' nu nga'an scua nu mxiyucui' Ndiose 'in ti s'ni, lo lca ni Jesus, sne' See, nu mdo'o quichen Nazaret.
- 46 Lo nu juin Natanael: .Ta xtyi ri' Nazaret tyo'o sca nu cu'ni tnan tsu'hue? Rcan' nu juin Lpe: Tsaan na lo ca jylo ri'.
- 47 Bra na'an Jesus ljian Natanael, nu juin ni: Nde ljian sca ne' Israel, nu ni sca cha' cuini lo a ntsu'hui 'in.
- 48 Natanael can' nu juin 'in ni: .La ya' yu'hui lyoo 'yan? Mxcuen Jesus 'in: cua na'an 'in bra nducua suun yca higo can', bra ti lyiji tsa te'en Lpe 'in.
- 49 Rcan' mxcuen Natanael 'in ni: Rabi, nu'huin lca yucui' ca Sne' Ndiose, nu'huin lca Ree 'in ne' Israel.
- 50 Lo nu juin Jesus 'in: .Ta yana'an ri' 'yan siyana na'an nducua suun yca higo can'? Una ntsu'hui cha' na'an cha' nu tnu lati que na'an cha' nu na'an ri nii.

51 Lo ti nu juin la ni 'in: Nu chin ni s'ni tyucuin' lo'o, tyucui nu nguiaa nde loo re na'an quila tucua ni' cuaan, lo can' na'an — scuen lo qui'ya angajle 'in Ndiose— se'en ndun Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan.

JUAN 2

Bra jui cuiyo'o ne' se'en Ica Caná

1 Nu cua ndyca sna tsan can', ndyca sca ta'a se'en ndijyi cuiyo'o ne' quichen Cana se'en lyi'ya loo Galilea. Lo'o jyi'an Jesus nda'an can'.

2 A cuinta lo'o Jesus lo'o ta'a nda'an ni, jui nu ngani 'in ne' tsa ne' se'en ndyca ta'a can'.

3 Bra yatii vinu 'in ne' nu juin jyi'an Jesus 'in ni: cua mdyi vinu re.

4 Rcan' mxcuen Jesus: .Ni cha' lyee 'a ntsu'hui yuhue ri' cha' re? Ti lyiji tiaa braa nu cu'nin sca cha'.

5 Rcan' nu juin jyi'an ni 'in nu nsu'hua vinu can': Tucuan huan lyigaa cha' nu tyucui' ni.

6 Can' ndun scua quitun' tnu nu nguia' lo'o quee, lo 'ni tsu'hue na 'in ne' judio bra nsuhui ne' cha' 'in ne'. Cuinta scaa quitun' can' ndyu'hui tucua ta sna te'en tyi'a ni' na.

7 Lo nu juin Jesus 'in ne': Cu'ni cha'an huan quitun' cua lo'o tyi'a. Cui' braa nga'ni cha'an ne' 'in na hasta la tu'hua na.

8 Rcan' nu juin ni 'in ne': Su'huan huan chin' na, lo tsa lo'on huan 'in na 'in ne' nu ngui'ni ta'a re, lo nguana'an nga'ni ne'.

9 Nu ngui'ni ta'a can' a nguilyo ri' la mdo'o na, una nu ya lo'o 'in na jlyo ri' la mdo'o na. Bra yo'o tyi'a nu ndyca vinu can', cui' bra msi'ya 'in ne' nu ndijyi cuiyo'o can',

10 lo nu juin 'in: Lyigaa nten nsu'hua ne' la nducua la vinu nu tsu'hue, lo bra cua tlya na yo'o ne' rcan' nsu'hua ne' vinu nu cuixi ti, una 'huan la ri nii msu'hua huan vinu nu tsu'hue la.

11 Nde Ica culoo cha' nu tnu nga'ni Jesus quichen Cana se'en lyi'ya loo Galilea, bra ncu tyacan' na'an cha' cuiya' nda'an lo'o ni, lo ta'a nda'an ni yana'an ri' 'in ni.

12 Chun' nde'en can' mdo'o Jesus nguiaa ni nde quichen Capernaum lo'o jyi'an ni lo'o ta'a ngula ni ta'a nda'an ni. Can' nguinu ne' tucua sna tsan.

Ngulo Jesús 'in nten nu ndyujui' na ni' Iyaa

13 Cua ndyucui lucui' cha' ca ta'a pascua 'in ne' judio, lo Jesus yaa ni quichen Jerusalen.

- 14 Bra mdiyaa ni se'en nducua laa can', na'an ni 'in nten nu ndyujui' bta lo'o slya' lo'o cun', a cuinta lo'o nu ncha'an tni nducua can'.
- 15 Rcan' mxni ni sca tilysu nducua yaa' ni, lo ngulo ni 'in lyigaa nu ndi'in can' nde chun' na'an, lo'o slya' lo'o bta 'in ne', mslu ti'in ni tni 'in ne' nu ncha'an tni can', lo mxlyu ni misa,
- 16 lo nu juin ni 'in ne' nu ndyujui' cun can': Lyoon huan lyigaa na re nde chun' na'an, lo a cu'ni huan na'an 'in Stin ca na na'an loquiya'.
- 17 Rcan' mxu'hua ri' ta'a nda'an ni na'an ndyucui' quityi 'in Ndiose: cua lca na a ta loon 'an siyana lyee nsu'huan cha' tieen siya cha' 'in laa in'.
- 18 Nganicha' ne' judio 'in ni: .La ngujujui cha' cuiya' 'in lo'o cha' nu ngui'ni re?
- 19 Mxcuen Jesus 'in ne': Cuityen huan laa re, lo sna ti tsan xtun 'in na xiya'.
- 20 Cui' braa nu juin ne' judio can': Tsa tucua yla nducua scua yjan nguia' laa re, .lo' nu'huin lo'o sna ti xtun 'in na xiya'?
- 21 Una laa nu ndyucui' ni cha' 'in can' lca na ticuii' ni.
- 22 Bra nu cua mdyo'o qui'u ni rcan' mxu'hua ri' ta'a nda'an ni cha' nu yucui' ni re, lo yana'an ri' cha' nu nguinu scua loo quityi 'in Ndiose cha' nu yucui' Jesus.

Jesús jlyo ri' ni ña'an lca carsya 'in nten

- 23 Lja nu ti ndi'in ni quichen Jerusalen si'ya ta'a pascua can', quina'an 'a nten yana'an ri' 'in ni si'ya scaxca cha' nu tnu ngui'ni ni.
- 24 Una Jesus ncua jlyo ri' ni siyana a lni ndi'in cha' 'in ne', siyana ndyu'hui lyoo tsu'hue ni 'in lyigaa nten,
- 25 ni a 'ni cha' caja nu quitsa' 'in ni na'an ndi'in cha' 'in nten, siyana jlyo ri' ni na'an lca carsya 'in ne'.

JUAN 3

Cha' 'in Jesús lo'o Nicodemo

- 1 Cui' laja ne' fariseo ndi'in sca nu naa Nicodemo, lca sca nu ndun loo 'in ne' judio.
- 2 Yato'o sca tla yaa se'en ndi'in Jesus lo nu juin 'in ni: Rabi, cua jlyo ri' hua siyana lo'o cha' 'in Ndiose ndlu'u, siyana a tucui nu tca cu'ni scaxca cha' nu tnu na'an nu ngui'ni, si tsi'i lo'o cha' cuiya' 'in Ndiose.
- 3 Mxcuen Jesus 'in ne': Nu chin ni s'ni tyucuin' lo'o, a tucui nu ca sten se'en ndlo Ndiose tnan si a ca cuine' xiya'.
- 4 Lo nu juin Nicodemo: .Na'an ca cuine' sca nten si cua cula ne'? .Ta ti tca ca cuine' ne' 'in jyi'an ne' xiya'?

- 5 Rcan' mxcuen Jesus 'in: Nu chin ni s'ni tyucuin' lo'o, sca nten nu a ca cuine' lo'o tyi'a lo'o Espiritu, a ca sten can' se'en ndlo Ndiose tnan.
- 6 Siyana nu ndyca cuine' lo'o cha' 'in nten chelyuu, ticui' nten chelyuu lca can', una nu ndyca cuine' lo'o cha' cuiya' 'in Espiritu, cua ndyca cuine' carsya 'in can'.
- 7 A cuhue ri' lyee cha' nu yucuin' lo'o siyana 'ni cha' ca cuine' xiya'.
- 8 Cui'in ndyca na la nde ti, lo ne nguiaa na, una a tucui jlyo ri' la mdo'o na ta la nguiaa na, cui' nguana'an ndi'in cha' 'in nu ndyca cuine' lo'o Espiritu 'in Ndiose.
- 9 Mxcuen Nicodemo 'in Jesus: .Na'an ca ca jylo rin' na cha' re?
- 10 Mxcuen Jesus 'in: .Ta tsi'i nu'huin lca nu ndlu'u 'in ne' Israel, lo a ndi'ya cuinta cha' re?
- 11 Nu chin ni s'ni tyucuin' lo'o, ndyucui' hua cha' nu jlyo ri' hua lo ndaa hua rsuun cha' nu cua na'an hua, una a nguiana'an ri' cha' nu ndyucui' hua.
- 12 Cha' nu ndyca loo chelyuu re cua yucuin' lo'o una a nguiana'an ri' huan, .ni xnu ca si tyucuin' cha' nu ndyca la ni' cuaan ni ca tsana'an ri'?
- 13 A tucui nu cua ndyucuen la ni' cuaan, siya na scati Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan, ni nu ndi'in ca la ni' cuaan lo mdiyaan loo chelyuu re.
- 14 Tsana'an nga'ni Moise bra mda'an se'en bityi, mxtun sca yca se'en mjyi'in ca'an cuinaan, lo ncuana'an 'ni cha' jyi'in ca'an ne' 'yan loo yca, Na' Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan,
- 15 siyana lyigaa nu tsana'an ri' 'in ni a tyucuna' carsya 'in, siya na caja chelyuu nu a tsatii 'a 'in.

Snu ña'an tlyu cha' tsu'hue 'in Ndiose

- 16 Snu na'an tlyu cha' tsu'hue 'in Ndiose, nu hasta mdaa ni scati Sne' ni 'in nten chelyuu, siyana lyigaa nu tsana'an ri' 'in ni a tyucuna' carsya 'in, siya na caja chelyuu nu a tsatii 'a 'in.
- 17 siyana a nga'an tnan Ndiose 'in Sne' ni loo chelyuu re, ta siyana xo tucua ni qui'ya chun' nten, siya na siyana culo laa ni 'in ne'.
- 18 Nu nguiana'an ri' 'in ni, a nducua 'a qui'ya chun', una nu a nguiana'an ri' 'in ni ti nducui qui'ya', cui' siyana a lyiji tsana'an ri' 'in scati Sne' Ndiose.
- 19 Nde cha' nducui ne' qui'ya': Ni nu lca xaa cua yaan loo chelyuu re, una nten chelyuu lyee la lca tiee ne' se'en tla, siyana xcui' cha' a tsu'hue ntsu'hui tiee ne'.
- 20 Siyana tsalca nu ngui'ni cha' a tsu'hue a nda'an ne' loo xaa 'in ni, ni a ndaa can' ya' qui'ni xaa 'in, siyana ca tycan' na'an tnan a tsu'hue nu ngui'ni.
- 21 Una nu nguia ndyca'an cha' nu lni, can' nu nda'an loo xaa 'in Ndiose, siyana ca tycan' na'an tnan tsu'hue nu ngui'ni can' lo'o cha' cuiya' 'in ni.

Ta'a tsu'hue nu ndijyi cuiyo'o

- 22 Chun' nde'en can' yaa Jesus lo'o ta'a nda'an ni se'en lyi'ya loo Judea, can' mdi'in ni lo'o sti'i ti, mducua tya ni 'in nten.
- 23 Lo'o Xuhua mducua tya 'in nten sca se'en naa Enon, lcui' ti se'en lca Salim, siyana can' tlya tyi'a ntsu'hui, lo mducua tya 'in nten nu mdiyaa can'.
- 24 Ti lyiji su'hua ne' 'in Xuhua na'an tyucuan bra nga'ni cha' re.
- 25 Rcan' mdisna yucui' ne' judio lo'o ta'a nda'an Xuhua, lo a ncuca sca cha' ti 'in ne' lo'o na'an ntsu'hui cha' quinu luhui nten tloo Ndiose.
- 26 Ya yitsa' ne' 'in Xuhua lo nu juin ne': Rabi, na'an, nu ta'a mda'an xca tsu' tycu tlyu Jordan, nu ndaa rsuun na'an ndi'in cha' 'in, lo'o cua nducua tya 'in nten, lo quina'an 'a nten cua nducui ndyca'an 'in.
- 27 Mxcuen Xuhua: A tucui nu ca tyucuan xu'hue sca cha', si tsi'i Ndiose taa ni cha' cuiya'.
- 28 Cui' huan ngune 'huan cha' nu yucuin' siyana tsi'i Crixtu lcan, una mducua loon siyana taan rsuun na'an ndi'in cha' 'in ni.
- 29 Sca nu ndijyi cuiyo'o ntsu'hui cha' xni cuinta 'in cuiyo'o. Lo nu lca ta'a tsu'hue ndun lucui' ti sii', tsu'hue ntsu'hui tiee bra ne 'in cha' nu ndyucui' nu ndijyi cuiyo'o can'. Cui' nguana'an ndi'in cha' 'yan ri nii, cua mdiyaa braa nu ca tsu'hue chu'hui tieen.
- 30 Cui' ni ntsu'hui cha' ndyucuen cuan ni, lo na' nde qui'ya te'en cha' 'yan.

Ni nu mdo'o la ni' cuaan

- 31 Ni nu mdo'o la ni' cuaan scati ni lca ni nu ndun loo la, una nten chelyuu, ticui' loo chelyuu re ngula ne' lo ndyucui' ne' cha' nu ndyca loo chelyuu re. Una ni nu mdo'o la ni' cuaan scati ni lca ni nu ndun loo lati.
- 32 Ndaa ni rsuun cha' nu na'an ni cha' nu cua ngune 'in ni, una a tucui nu ndyucuan xu'hue cha' nu ndyucui' ni.
- 33 Nu n'ni cuinta cha' nu ndyucui' ni, can' nu ndaa rsuun siyana Ndiose lni ndi'in cha' 'in ni.
- 34 Siyana ni nu nga'an tnan Ndiose 'in, cui' cha' 'in Ndiose ndyucui' can', siyana tsi'i na ndyu'hui cuiya' ti Espiritu nu ndaa Ndiose 'in can'.
- 35 Stina Ndiose lyee ndyu'hui cuiya' ri' ni 'in Sne' ni, lo yaa' can' mxnu ni cuinta lyigaa loo cha'.
- 36 Nu nguiana'an ri' 'in Sne' Ndiose, cua nguujui chelyuu nu a tsatii 'a 'in, una nu xcuan tloo 'in Sne' ni, a caja chelyuu nu a tsatii 'a 'in can', siya na nde taa Ndiose ndi'i 'in can'.

JUAN 4

Cha' 'in ne' cuna'an Samaria

- 1 Yato'o ne' fariseo ngune 'in ne' siyana quina'an la nten nducui ndyca'an 'in Jesus, lo lyee la nducua tya ni 'in nten que 'in Xuhua,
- 2 (siya' tsi'i Jesus nducua tya ni 'in nten, siya na ta'a nda'an ni).
- 3 Can' cha' mdo'o ni se'en lyi'ya loo Judea, mxtucui ni nde se'en lyi'ya loo Galilea,
- 4 una 'ni cha' tyijyin ni se'en lyi'ya loo Samaria.
- 5 Mdiyaa ni sca quichen naa Sicar se'en lyi'ya loo Samaria, se'en su sca yuu nu mdaa Jacob 'in See nu ncu sne'.
- 6 Can' nducua sca tyucu nganan Jacob, tu'hua tyucu can' ndi tucua Jesus siyana ncu tnan' ni tucuiin yaan ni, lo sa ntsu'hui ndi'ya cuan ti lca na.
- 7 Rcan' mdiyaa sca ne' cuna'an Samaria nu nguia 'ya tyi'a, lo nu juin Jesus 'in ne': Taa chin' tyi'a co'on.
- 8 Ta'a nda'an ni ti ntsu'hui lyiji nde loo quichen, nguia si'i na nu cu ne'.
- 9 Ne' cuna'an Samaria nu juin ne' 'in ni: 'Nu'huin lca ne' judio lo na' lcan ne' Samaria, .ni cha' njnan tyi'a co'o 'yan? Yucui' ne' nguana'an siyana ne' judio a tsu'hue ndi'in ne' lo'o ne' Samaria.
- 10 Mxcuen Jesus 'in ne': Si nu'huin cu'ni cuinta cha' tsu'hue nu ndaa Ndiose, lo qui'ya cuinta ti ca lca nu njnan tyi'a 'in, cui' bra jnan cha' tsu'hue 'yan, lo taan tyi'a nu taa chelyuu 'in.
- 11 Rcan' nu juin ne' 'in ni: Una nu'huin a lo'o na nu culo tyi'a re lo tyucu re qui'ni na. .La culo tyi'a nu taa chelyuu 'yan?
- 12 .Ta lyee la ndun loo cha' 'in que Jacob nu ncu nten cula 'hua? Can' nu mdaa tyucu re 'hua, cui' nde yo'o can' tyi'a lo'o sne' lo'o scun'.
- 13 Mxcuen Jesus 'in: Na'an nu ti nu co'o tyi'a re, a ndijyin cha' ti quityi ri' can' xiya'.
- 14 Una nu co'o tyi'a nu na' taan, a ntsu'hui 'a cha' ti quityi ri' can', siyana tyi'a nu taan tyucua na ni' carsya 'in tsana'an nducua tyi'a tlya, lo taa na chelyuu nu a tsatii 'a 'in.
- 15 Mxcuen ne' cuna'an can': Ni x'na hua, tyaa tyi'a can' co'o hua lo a quityi 'a ri' hua, ni a can 'ya 'a hua tyi'a tycu re.
- 16 Lo nu juin Jesus 'in ne': Quia te'en 'in cuilyo'o lo can lo'o 'in.
- 17 Mxcuen ne' cuna'an can': A ndi'in cuilyo'on. Lo nu juin Jesus: Cui' na'an yucui' siyana a ndi'in cuilyo'o,

- 18 siyana cua ndyca ca'yu cuilyo'o, lo nu ndi'in lo'o ri nii tsi'i cuilyo'o lca can', chin ni na'an yucui'.
- 19 Rcan' nu juin ne' 'in ni: cua lca na nu'huin lca nu nxiyucui' Ndiose 'in.
- 20 Ne' nu ncu nten cula 'hua nga'ni tnu ne' 'in Ndiose loo qui'ya re, una tsalcan 'huan ne' judio ndyucuin' huan siyana quichen Jerusalem ntsu'hui cha' cu'ni tnu ne' 'in Ndiose.
- 21 Lo nu juin Jesus 'in ne': Tsana'an ri' cha' nu tyucuin' lo'o, siyana tiaa braa, ni tsi'i loo qui'ya cua lo ni tsi'i quichen Jerusalem ntsu'hui cha' cu'ni tnu huan 'in Ndiose.
- 22 'Huan ne' Samaria, ngui'ni tnu huan cha' nu a ndi'ya huan cuinta, una huare' ngui'ni tnu hua cha' nu cua jlyo ri' hua, lo squi'ya ne' judio caja na'an tyo'o laa nten.
- 23 Cua mdisna cha' re, lo tsalca nu chin ni ca cu'ni tnu 'in Ndiose, lo'o sca carsya nu lni cu'ni tnu can' 'in ni, siyana ncuana'an ndyca ri' Stina Ndiose caja nu cu'ni tnu 'in ni.
- 24 Ndiose lca ni Espiritu, lo nu cu'ni tnu 'in ni, 'ni cha' cu'ni tnu 'in ni lo'o sca carsya nu lni.
- 25 Rcan' nu juin ne' cuna'an can' 'in ni: Huare' jlyo ri' hua siyana ntsu'hui cha' caan nu lca Mesia, ni nu ca naa Crixtu, lo bra caan ni culo scua yla ni cha' re lo'on na.
- 26 Nu juin Jesus 'in ne': Cui' can' lca nu ndyucui' lo'o ri nii.
- 27 Lja rcan' nguila ta'a nda'an ni, lo nduhue ri' siyana lo'o sca ne' cuna'an ta'a ndyucui' ni, una a sca nga'ni tiee cunicha' 'in ni ni cha' ndyca ri' ni lo ni cha' ndyucui' ni lo'o ne'.
- 28 Rcan' ngula' tun ne' te'en 'in ne', lo mdo'o ne' nguiaa ne' nde loo quichen, lo nu juin ne' 'in nten can':
- 29 Cuan lya huan lo chu'hui lyoon huan sca nu ngui'ya cuinta lyigaa na'an cha' nu cua nga'ni. .Ta tsi'i ca cua nu lca Crixtu?
- 30 Cui' braa mdo'o nten can' nguia na'an ne' se'en nducua ni.
- 31 Lja rcan' ta'a nda'an ni nu juin 'in ni: Ni Mistro, .ta a cu?
- 32 Mxcuen ni 'in ne': Na' nda'an lo'on na nu cun, una 'huan a jlyo rin' huan.
- 33 Scaxca mdisna ndyucui' lo'o ta'a: .Ta xtyi ri' ntsu'hui nu yan lo'o na nu cu ni?
- 34 Lo nu juin Jesus 'in ne': Na nu cun' lca siyana tucuan cha' nu ndyca ri' ni nu nga'an tnan 'yan, lo cu'nin tyiin tnan nu ndaa ni 'yan.

35 .Ta tsi'i ndena'an ndyucuin' huan sca cha': Nii tyjacua coo' quio' na nu ytan na? Una tyucuin' lo'o huan sca cha', slan huan quiloon huan lo xna'an huan se'en nguita jyaan cua, siyana cua ngula na lo cua tca quio' na.

36 Nu nxo' 'in na nxni squiya', lo a tsatii cha' tsu'hue can' 'in ne' la ni' Cuaan, siyana tsatlyu tsu'hue chu'hui tiee nu yta 'in na lo'o nu nxo' 'in na.

37 Chi' ni na'an nu ndyucui' ne' sca cha': Sca nu Ndya lo xca nu nxo'.

38 Na' nga'an tnan 'huan tsa xon' huan na nu a ytan huan, xca tucui cua nga'ni tnan can' lo 'huan xon' huan 'in na.

39 Quichen can' quina'an 'a ne' Samaria yana'an ri' 'in ni siya cha' nu yucui' ne' cuna'an can', bra nu juin ne': Lyigaa na'an nu cua nga'ni ngu'ya ni cuinta.

40 Rcan' ne' Samaria nu mdiyaa can' mjnan cha' tsu'hue 'in ni siyana quinu ni quichen can', lo can' nguinu ni tucua tsan.

41 Ncuana'an quina'an la nten yana'an ri' ne' cha' nu yucui' ni.

42 Lo nu juin ne' 'in ne' cuna'an can': Tsi'i 'a siya cha' nu yucui' ti yana'an ri' hua, siyana ngune 'hua na'an cha' nu yucui' ni, lo ncuajlyo ri' hua siyana nde ni nu chin ni lca Crixtu, ni nu ndlo laa 'in nten chelyuu.

Nga'ni tyca Jesús 'in sñe' sca nu lca tñan

43 Bra nguita'a cuicha can' mdo'o ni nguiaa ni nde se'en lyi'ya loo Galilea.

44 Ticui' Jesus nu juin ni siyana sca nu nxiyucui' Ndiose 'in, a ndyucuan xu'hue ta'a quichen tyi ne' cha' nu ndyucui' ne'.

45 Bra nguila ni se'en lyi'ya loo Galilea, lyigaa ne' nga'ni cuinta ne' 'in ni siyana cua na'an ne' cha' nu tnu nga'ni ni se'en yaa ni ta'a quichen Jerusalen, siyana lo'o ne' Galilea yaa ta'a can'.

46 Nguila Jesus xiya' quichen Cana se'en lyi'ya loo Galilea, se'en nu nga'ni ni cha' ndyca vinu tyi'a can'. Quichen Capernaum ndi'in sca nu lca tnan 'in ree, lo ti'i sca sne'.

47 Bra yna cha' siyana Jesus cua nguila ni se'en lyi'ya loo Galilea yaa ni Judea, ya jnan cha' tsu'hue 'in ni siyana tsa cu'ni tyca ni 'in sne' siyana cua caja ti.

48 Rcan' nu juin Jesus 'in ne': A tsana'an ri' si a na'an sca cha' nu tnu.

49 Nu lca tnan can' nu juin 'in ni: Ni X'na hua, cu'ni sca cha' tsu'hue tsa se'en ndi'in lja nu ti lyiji caja snen'.

50 Lo nu juin Jesus 'in: Quia lya siyana cua ndyca sne'. Yana'an ri' cha' nu yucui' Jesus, cui' bra mdo'o nguiaa.

51 Bra nu cua quila ti, mdo'o tucua sna msu nu ya te'en 'in, can' nu nguitsa' 'in siyana cua ndyca sne'.

52 Rcan' nganicha' 'in msu can': .Ni braa ndyca tsu'hue lca 'in? Lo nu juin msu can': Cui' lca, sa ntsu'hui braa cua sca siin bra mdyo'o tique' can' 'in.

53 Ngui'ya cuinta siyana cui' braa can' yucui' Jesus lo'o bra nu juin ni: cua ndyca sne'. Lo yana'an ri' 'in Jesus stu'hua lo'o lyigaa nu ndi'in se'en ndi'in.

54 Nde cha' nu tnu nga'ni Jesus nu cua ndyca tucua ya', bra mdo'o ni se'en lyi'ya loo Judea lo nguila ni se'en lyi'ya loo Galilea.

JUAN 5

Sca cu cuixi quiya' ndyca se'en lca Betesda

1 Chun' nde'en can' yaa Jesus quichen Jerusalem se'en nu ndyca ta'a 'in ne' judio.

2 Lucui' ti tu'hua quichen se'en nguiten ne' Tulo'o Lo'o Sly'a' can', nducua sca se'en ndi'in tyi'a tlya, lo ndlo naa ne' 'in na cha' hebreo, Betesda. Ca Tyi'iin loo can' nguia' lo nducua tsa ca'yu tuna'an 'in na.

3 Can' ndi'in quina'an nu ti'i lo'o lucuati loo quicha, nu cuityin', nu co' quiya' lo'o nu cuixi quiya', ndyuhui ta ne' ni braa quinan ti'i tyi'a can'.

4 Siyana cua lca ti braa ndi'ya sca angajle nu nxquinan ti'in tyi'a can', lo nu sten la nducua la loo tyi'a can' bra guinan ti'in na, can' nu ndyca lo'o na'an quicha ti nu ntsu'hui 'in.

5 Can' su sca nu cua ntsu'hui cla tyii nducua snu' yjan ti'i.

6 Jesus na'an ni su, lo bra ngui ri' ni siyana ti s'ni ti'i, nu juin ni 'in: .Ta ndyca ri' tyca?

7 Mxcuen 'in ni: 'Nu'huin jlyo ri' siyana a ndijyi nu su'hua 'yan loo tyi'a re bra nguinan ti'in na. Bra ndyca ran' sten xca tucui nu ndla la nguiten que na'.

8 Lo nu juin Jesus 'in ne': Titun, xni jaa' 'in lo quiaa.

9 Ticui' braa ndyca, msni jaa' 'in, mdo'o nguiaa, lo lca na tsan nu nextnan' ne' judio.

10 Rcan' nu juin ne' judio 'in nu ndyca can': Tsaan nu nextnan' na lca na ri nii, a ndia cha' cuiya' 'in cui'ya jaa' 'in.

11 Mxcuen 'in ne': Una nu nga'ni tyca 'yan nu juin 'yan: Xni jaa' in' lo quiaa.

12 Rcan' nganicha' ne' 'in: .Ti ca nu yucui' 'in siyana xni jaa' 'in lo quiaa?

13 A nguijlyo ri' ti ca nu nga'ni tyca 'in siyana Jesus a ncuca tyca' 'a ni lja nten quina'an can'.

14 La cua ngusiin la can' nguija lyoo Jesus 'in ne' ni' lyaa, lo nu juin ni 'in: cua ndyca nii, a cu'ni 'a qui'ya, chen' nducui tlyu la cha' can' 'in.

15 Rcan' mdo'o nguiaa, lo nguitsa' 'in ne' judio siyana Jesus lca nu nga'ni tyca 'in.

16 Cui' siya cha' re na'an ti'i ne' judio 'in Jesus, lo nan ne' na'an nu kujui ne' 'in ni siyana tsan nu nixnan' ne' nga'ni tyca ni 'in nten.

17 Rcan' mxcuen Jesus 'in ne': A lyiji tsatii tnan nu ngui'ni Stin, cui' nguana'an na'.

18 Can' cha' ne' judio nde lyee la ngana ne' na'an nu kujui ne' 'in ni, siyana a n'ni cuinta ni tsan nu nixnan' ne', lo tsi'i tsacan' ti cha', siya na ndyucui' ni siyana Ndiose lca yucui' ca Sti ni, lo ngui'ni sca ni 'in ni lo'o Ndiose.

Cha' cuiya' 'in Sñe' Ndiose

19 Rcan' mxcuen Jesus 'in ne': Nu chin ni tyucuin' lo'on huan, Sne' Ndiose, ni sca cha' lo a ca cu'ni cha' 'in ti, siya na cu'ni can' tsana'an nu cua nga'ni cha'an 'in Stina Ndiose, siyana lyigaa tnan nu ngui'ni Stina Ndiose ticui' nguana'an ngui'ni Sne' ni.

20 siyana Stina Ndiose lyee ndyu'hui cuiya' ri' ni 'in Sne' ni, lo ndlu'u ni 'in can' lyigaa tnan nu ngui'ni ni, hasta tnu cha' ntsu'hui cha' culu'u ni 'in can' que na'an cha' nu na'an huan ri nii, lo lyee la kuhue rin' huan rcan'.

21 Siyana tsana'an mdaa Stina Ndiose chelyuu 'in ne' cua ngujui, nguana'an ndaa Sne' ni chelyuu nu cui' ti 'in nu ndyca ri' ni.

22 Siyana Stina Ndiose a n'ni cuiya' cha' 'in nten chelyuu, siya na mdaa ni cha' cuiya' can' 'in Sne' ni,

23 siyana cu'ni tnu lyigaa nten 'in Sne' ni tsana'an n'ni tnu ne' 'in Stina Ndiose. Nu a cu'ni tnu 'in Sne' ni, ticui' nguana'an a n'ni tnu can' 'in nu nga'an tnan 'in ni.

24 Nu chin ni tyucuin' lo'on huan, nu nee 'in cha' nu ndyucuin' lo nguiana'an ri' 'in nu nga'an tnan 'yan, cua jui chelyuu nu a tsatii 'a 'in, a nducua 'a qui'ya chun' siyana cua mdo'o tsu' can' loo cha' ndija lo cua ngujui chelyuu 'in.

25 Nu chin ni tyucuin' lo'on huan, cua mdiyaa braa ntsu'hui cha' quine 'in ne' ngujui cha' nu tyucui' Sne' Ndiose, lo nu cu'ni cuinta 'in ni caja chelyuu 'in.

26 Siyana Stina Ndiose cua na'an ndi'in ni, cui' nguana'an mdaa ni cha' cuiya' can' 'in Sne' ni.

27 A cuinta mdaa ni cha' cuiya' 'in can' siyana cu'ni cuiya' cha' 'in nten chelyuu, siyana lca can' Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan.

28 A kuhue rin' huan cha' re, siyana tiaa braa lyigaa nu ntsu'hui ni' cuaa quine 'in cha' nu tyucui'.

29 Nu nga'ni tnan tsu'hue tyo'o qui'u can' lo caja chelyuu 'in, nu nga'ni tnan a tsu'hue tyo'o qui'u can' una tyijyin can' ndi'i tsa tyucui braa.

Ni nu ndaa rsuun cha' 'in Cixtu

- 30 Ni sca cha' lo a tca cu'nin cha' 'yan tin, siya na ngui'nin tsana'an ndlo Stin tnan 'yan. Lni ndi'in cha' 'yan lo'o cha' re siyana a ngui'nin na'an nu ndyca ran', siya na ngui'nin cha' nu ndyca ri' ni nu nga'an tnan 'yan.
- 31 Si ticuiin' ndaan rsuun na'an ndi'in cha' 'yan, a sca cuinta ntsu'hui cha' can'.
- 32 Una ntsu'hui xca tucui nu ndaa rsuun cha' 'yan, lo jlyo ran' siyana rsuun nu ndaa can' lca na cha' nu lni.
- 33 Cuin' huan nga'an tnan huan 'in nu ya nganicha' 'in Xuhua can', lo rsuun nu mdaa lca na cha' nu lni.
- 34 Na' a najo'o rsuun nu ndaa nten chelyuu 'yan, una tyucuin' cha' re siyana caja na'an tyo'o laan huan.
- 35 Xuhua ncu na'an ndyca ri' sca quii' nu ndyu'hui xaa, lo sti'i ti tsu'hue 'a yu'hui tieen huan lo'o cha' can'.
- 36 Na' ndaan sca rsuun nu ndun loo la que na'an nu mdaa Xuhua, siyana ticui' tnan nu mdaa Stina Ndiose 'yan ngui'nin ri nii, can' nu ndaa rsuun siyana Stina Ndiose nga'an tnan 'yan.
- 37 A cuinta Stina Ndiose, ni nu nga'an tnan 'yan, mdaa ni rsuun na'an ndi'in cha' 'yan. Ni siya' a lyiji quine 'huan cha' nu ndyucui' ni, ni a lyiji na'an tloon huan 'in ni,
- 38 ni a ndyucuan xu'huen huan cha' nu ndyucui' ni, siyana a nguiana'an rin' huan 'in nu nga'an tnan ni.
- 39 Ta quii tsu'huen huan quityi 'in Ndiose, 'huan ndyucui' huan siyana ndaa na chelyuu nu a tsatii 'a, lo cui' cha' 'yan lca nu ndyucui' quityi can'.
- 40 Una a ndyca rin' huan tyucuan xu'hue huan 'yan siyana caja chelyuu nu a tsatii 'a 'huan.
- 41 Na' a nducua tloon quinu tsu'hue tiee nten lo'on,
- 42 ndyu'hui lyoon carsya 'huan lo jlyo ran' siyana a tsu'hue ntsu'hui tieen huan lo'o Ndiose.
- 43 Na' lryan lo'o cha' cuiya' 'in Stin, lo a ndyucuan xu'huen huan 'yan, una si caan xca tucui lo'o cha' cuiya' nu 'in ti, can' nu tyucuan xu'huen huan 'in.
- 44 .Ta tca tsana'an rin' huan si nducua tloon huan quinu tsu'hue tiee nten lo'on huan, lo tsi'i nu cu'ni cuintan huan cha' nu ndyca ri' yucui' ca Ndiose?
- 45 A culucua rin' huan ta na' su'huan qui'ya 'huan tloo Stina Ndiose, ntsu'hui nu nsu'hua qui'ya 'huan, cui' Moise nu nducua tloon huan 'in.
- 46 Si nguiana'an ri' huan 'in Moise, cui' nguana'an tsana'an ri' huan 'yan, siyana ticui' cha' 'yan nga'an Moise.

47 Una si a nguiana'an rin' huan cha' nu nga'an scua, .ni xnu ca cha' nu ndyucuin'?

JUAN 6

Mdaa Jesús na ycu tsa ca'yu mii ne' qui'yu

1 Chun' nde'en can' mdo'o Jesus nguiaa ni xca tsu' tiyu' Galilea, ticui' tiyu' Tiberias lca na.

2 Quina'an 'a nten nducui ndyca'an 'in ni siyana na'an ne' cha' nu tnu ngui'ni ni lo'o nu ti'i.

3 Rcan' ndyucuen Jesus sca loo nten, can' ndi tucua ni lo'o ta'a nda'an ni.

4 Cua ndyucui cha' ca ta'a pascua 'in ne' judio.

5 Bra mxna'an Jesus siyana quina'an 'a nten ljian se'en nducua ni, rcan' nu juin ni 'in Lpe: .La ya' xi'in na quijaxtlya nu cu nten re?

6 Yucui' cuiya' ti ni lo'o si ni na'an xcuen, una cua jlyo ri' ni na'an ntsu'hui cha' cu'ni ni.

7 Mxcuen Lpe can': Ni tni nu cu'ni na cana tucua cientu tsan, a cala na xi'in na quijaxtlya nu cu nten re.

8 Una Ndre, cui' ta'a nda'an ni, ta'a ngula Simun Tyu nu juin 'in ni:

9 Nde ndun sca lyu' ti nu nda'an lo'o ca'yu ti quijaxtlya lo'o tucua cuila suhue ti. Una ni ca cala na lo'o tsa nde nten.

10 Nducua quixin' suhue ti se'en can'. Rcan' nu juin Jesus: Tyucuin' huan lo'o nten re siyana ti tucua ne'. Tsalca ne' qui'yu nu ndi tucua can' ndiyaa ca'yu mii.

11 Rcan' msni Jesus quijaxtlya can', mdyaa ni xu'hue 'in Ndiose, msu'hue ni 'in na lo mdaa ni 'in na 'in ta'a nda'an ni, can' nu cua nditsa 'in na 'in lyigaa nten. Ticui' nguana'an nga'ni ni lo'o cuila can', ycu ne' ni snu ncuca 'in ne'.

12 Bra cua mdyi ycu ne' nu juin Jesus 'in ta'a nda'an ni: Xon' huan lyigaa yu'hue nu nguinu cua siyana a nu'un na.

13 Rcan' mxo' 'in na, lo nga'ni cha'an tsa tityucua xcuhui lo'o yu'hue quijaxtlya nu nguinu ycu ne' lo'o tsa ca'yu ti quijaxtlya cebada can'.

14 Bra na'an nten cha' nu tnu nga'ni Jesus, mdisna yucui' ne': Nu chin ni ca, nde ni nu nxiyucui' ca Ndiose 'in, nu cua mdiyaan loo chelyuu re.

15 Una Jesus ngui'ya ni cuinta siyana ndyca ri' ne' cu'ni ne' 'in ni siyana ca ni ree 'in ne', can' cha' mdo'o tsu' ni lja nten can', nguiaa ni nde loo qui'ya can' scati ni.

Mda'an quiya' Jesús loo tyi'a

16 Bra ngui'ya tla can' mdo'o ta'a nda'an ni nguiaa tu'hua tiyu' can'.

- 17 Can' nguiten ne' ni' sca yca na'an nu tyijyin xi'yu xca tsu' tiyu' can' nu tiaa quichen Capernaum. cua ngui'ya tsu'hue tla, lo Jesus a lyiji tsa ndyca'an ni 'in ne'.
- 18 Mdisnan ncua cui'in lyee ya', cui' nguana'an lo'o tiyu' can' nguitsa na.
- 19 Bra cua nguiaa sa ntsu'hui lyoo ca'yu ta scua kilometro, rcan' na'an ne' llyan ndyca'an Jesus 'in ne', nda'an quiya' ti ni loo tyi'a can', lo lyee 'a ytsen ne'.
- 20 Lo nu juin ni 'in ne': Na' lcan, a cutsen huan.
- 21 Tsu'hue 'a ntsu'hui tiee bra nguiten ni ni' yca na'an can', cui' bra ti mdiyaa yca na'an can' se'en ntsu'hui cha' tyo'o ti'in ne'.

Bra mda'an nan nten 'in Jesús

- 22 Xca tsan can' nten nu nguinu ti'in xca tsu' tiyu' can', ngui ri' ne' siyana ta'a nda'an ti Jesus nguiten ni' xca ti yca na'an nu nguinu tucui can', una a lo'o Jesus nguiten ni.
- 23 Una mdyo'o ti'in tyucua xnan yca na'an nu mdo'o quichen Tiberias, lo mdiyaa na lucui' ti se'en ycu ne' quijaxtlya bra mdyaa Ni X'na na xu'hue 'in Ndiose.
- 24 Bra ncua jlyo ri' nten can' siyana a lo'o Jesus, lo ni ta'a nda'an ni a lo'o, rcan' nguiten ne' ni' yca na'an can', mdo'o ne' nguia nan ne' 'in Jesus nde quichen Capernaum.

Jesús lca ni quijaxtlya nu ndaa chelyuu 'in nten

- 25 La xca tsu' tiyu' can' nguija lyoo ne' 'in ni, lo nu juin ne': 'Nu'huin ni nu lca Mistro, .ni braa mdiyaan nde re?
- 26 Mxcuen Jesus 'in ne': Nu chin ni tyucuin' lo'on huan, nda'an nan huan 'yan, una tsi'i siya cha' nu tnu nu na'an huan, siyana ycu huan quijaxtlya na'an nu ncua rin' huan.
- 27 Cu'ni huan tnan, una tsi'i siya cha' ndycu ti, na nu ntsu'hui cha' nu'un, siya na su'huan huan juersa 'huan lo'o na nu ntsu'hui cha' ta loo tsa tyucui braa, na nu ntsu'hui cha' taa Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan 'huan, siyana nde ni nu mdo'o hui ca 'in Stina Ndiose.
- 28 Rcan' mxcuen ne' 'in ni: .Ni na'an cu'ni hua siyana ca tucua hua cha' tsana'an nu ndyca ri' Ndiose?
- 29 Mxcuen Jesus 'in ne': Nde cha' nu ndyca ri' Ndiose, siyana tsana'an rin' huan 'in nu nga'an tnan ni.
- 30 Rcan' mxcuen ne' 'in ni: .Ni na'an cha' nu tnu cu'ni huan tloo hua, lo tsana'an ri' hua 'in? .Ni tnan cu'ni ri nii?
- 31 Nu ncua nten cula 'na ycu ne' quijaxtlya nu mdo'o la ni' cuaan lja nu mda'an ne' loo yuu bityi can', cui' tsana'an ndyucui' quityi 'in Ndiose: —Quijaxtlya nu mdo'o la ni' cuaan mdaa ni ycu ne'.—

- 32 Nu juin Jesus 'in ne': Nu chin ni tyucuin' lo'on huan, tsi'i Moise lca nu mdaa quijaxtlya nu mdo'o la ni' cuaan 'huan, siya na Stin lca nu ndaa yucui' ca quijaxtlya 'huan.
- 33 Siyana quijaxtlya 'in Ndiose lca nu mdo'o la ni' cuaan lo ndaa na chelyuu 'in nten.
- 34 Lo nu juin ne' 'in ni: Ni X'na hua, tyaa quijaxtlya can' cu hua tsa tyucui braa.
- 35 Rcan' nu juin Jesus 'in ne': Na' lcan quijaxtlya nu ndaa chelyuu 'in nten. Nu ngui nan 'yan, ni xiya' lo 'a quite' 'a ri' can', lo nu nguiana'an ri' 'yan, ni xiya' lo a quityi 'a ri' can'.
- 36 Cui' na'an cua yucuin lo'on huan, ni siya na'an tloon huan 'yan una a nguiana'an rin' huan.
- 37 Tsalca nu ndaa Stina Ndiose cha cuiya' 'in, can' nu quina 'yan, lo nu quina 'yan a ntsu'hui cha' xcuan tloon 'in can'.
- 38 Na' mdo'on la ni' Cuaan, una tsi'i siyana cu'nin na'an nu ndyca ran', siya na na'an nu ndyca ri' ni nu nga'an tnan 'yan.
- 39 Nde cha' nu ndyca ri' Stina Ndiose, ni nu nga'an tnan 'yan, siyana a tyucuna' ni sca nu cua mdaa ni 'yan, siya na cu'nin cha' tyo'o qui'u can' bra tsatii cha' nu ndyca loo chelyuu re.
- 40 Nde cha' nu ndyca ri' ni nu nga'an tnan 'yan, siyana lyigaa nu tyucua tloo 'in Sne' ni lo tsana'an ri' 'in ni, caja chelyuu nu a tsatii 'a 'in, lo na' cu'nin cha' tyo'o qui'u can' bra tsatii cha' nu ndyca loo chelyuu re.
- 41 Rcan' mdisna yucui' scaxca ne' judio siya cha' nu juin Jesus: Na' lcan quijaxtlya nu mdo'o la ni' Cuaan.
- 42 Ndyucui' ne': .Ta tsi'i Jesus sne' See lca re, ta tsi'i na cua ndyu'hui lyoon na 'in sti lo'o jyi'an? .Ni na'an ndyucui' siyana la ni' cuaan mdo'o?
- 43 Jesus nu juin ni 'in ne': A najo'o tyucuin' huan lyee la.
- 44 A tucui nu quina 'yan si tsi'i Stina Ndiose, ni nu nga'an tnan 'yan, chu'hui tiee can', lo na' cu'nin cha' tyo'o qui'u can' bra tsatii cha' nu ndyca loo chelyuu re.
- 45 Nde cha' nu nga'an nu mxiyucui' Ndiose 'in: —Lyigaa nten ntsu'hui cha' culu'u Ndiose 'in.— Can' cha' lyigaa nu cua ngune 'in cha' nu yucui' Stina Ndiose lo nga'ni cha'an 'in ni, can' nu ngui nan 'yan.
- 46 Tsi'i siyana nde'en la tucui nu cua na'an tloo 'in Stina Ndiose, siya na scati ni nu mdo'o se'en nducua ni, can' nu cua na'an tloo 'in Stina Ndiose.
- 47 Nu chin ni tyucuin' lo'on huan, nu nguiana'an ri' 'yan cua jui chelyuu nu a tsatii 'a 'in.
- 48 Na' lcan quijaxtlya nu ndaa chelyuu 'in nten.

- 49 Nu ncua nten cula 'na ycu ne' quijaxtlya nu mdo'o la ni' cuaan bra mda'an ne' loo yuu bityi can', una chun' nde'en can' ngujui ne'.
- 50 Una nde quijaxtlya nu mdo'o la ni' Cuaan, lo nu cu 'in na, a caja 'a can'.
- 51 Na' lcan quijaxtlya nu lu'u ca nu mdo'o la ni' Cuaan, lo nu cu quijaxtlya re chu'hui can' chelyuu tsa tyucui braa. Na' lcan quijaxtlya can', lo tyaan 'yan siyana caja chelyuu 'in nten.
- 52 Rcan' ne' judio mdisna ndyucui' ne' lo'o ta'a ne', lo ndyucui' ne': .Ni na'an ca taa re ticuii' cuinan' cun na?
- 53 Lo nu juin Jesus 'in ne': Nu chin ni tyucuin' lo'on huan, si na a cun huan cuinan' Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan, lo si a co'on huan tne, a caja chelyuu 'huan.
- 54 Nu cu cuinan' lo co'o tnen cua ngujui chelyuu nu a tsatii 'a 'in, lo na' cu'nin cha' tyo'o qui'u can' bra tsatii cha' nu ndyca loo chelyuu re.
- 55 Siyana cuinan' lca na yucui' ca cha' ndyca, lo tnen lca na yucui' ca cha' ndi'yo.
- 56 Nu cu cuinan' lo co'o tnen, sca cha' ti 'in lo'on, cui' nguana'an na' lo'o can'.
- 57 Stina Ndiose, ni nu lu'u ca, nga'an tnan ni 'yan, lo squi'ya ni can' cha' lu'un na', cui' nguana'an taan chelyuu 'in nu tyucuan xu'hue 'yan.
- 58 Nde quijaxtlya nu mdo'o la ni' Cuaan, una tsi'i na'an quijaxtlya nu ycu nten cula 'na lo ngujui ne', nu cu quijaxtlya re caja chelyuu nu a tsatii 'a 'in.
- 59 Nde cha' nu yucui' Jesus bra ngulu'u ni 'in nten se'en nguio' ti'in ne' judio quichen Capernaum.

Cha' nu ndaa chelyuu 'in nten

- 60 Quina'an 'a nu nducui ndyca'an 'in ni ngune 'in cha' nu yucui' ni, lo nu juin ne': Tucui' 'a cha' nu ndlu'u ni re. .Ti ca qui'ya cuinta 'in na?
- 61 Ngui ri' Jesus na'an cha' nu ndyucui' nu nducui ndyca'an 'in ni, lo nu juin ni 'in ne': .Ta na a mdiyaa rin' huan cha' nu yucuin'?
- 62 .Ni na'an cu'ni huan si na'an tloon huan scuén Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan se'en ndi'in ni ti culoo?
- 63 Squi'ya carsya 'na can' cha' lu'un na, cuinan' re a sca ntsu'hui lyoo na. Cha' nu yucuin' lo'o huan lca na cha' nu lu'u ca lo ndaa na chelyuu 'huan.
- 64 Una ntsu'hui huan a nguiana'an rin' huan 'yan. Nu juin Jesus nguana'an siyana ti culoo cua ngui ri' ni cha' 'in nu a nguiana'an ri' 'in ni, lo ti ca ntsu'hui cha' tyaa 'in ni.
- 65 Ti yucui' la ni: Can' cha' cua yucuin' lo'on huan siyana a tucui nu quina 'yan, si tsi'i Stina Ndiose ntsu'hui tiee can'.
- 66 Ti rcan' quina'an 'a nu nducui ndyca'an 'in ni mdo'o tsu', lo a mda'an 'a lo'o ni.

67 Rcan' nu juin Jesus lo'o tityucua ta'a nda'an ni: .Ta na lo'on huan ndyca rin' huan tyo'o tsun' huan?

68 Simun Tyu can' mxcuen 'in ni: Ni X'na hua, .ti ca 'in tyucui ndyca'an hua, lo scati nda'an lo'o cha' nu ndaa chelyuu nu a tsatii 'a 'hua?

69 Huare' cua yana'an ri' hua in', lo cua ncu ljoyo ri' hua siyana lca Crixtu, Sne' Ndiose, ni nu lu'u ca.

70 Mxcuen Jesus 'in ne': .Ta tsi'i na' ngulosuhuin 'in quita'a tityucuan huan, lo scan huan nguiaa huan tsu' 'in ne' xna'an?

71 Yucui' ni nguana'an siya cha' 'in Juda Iscariote, sne' Simun, siyana can' nu ntsu'hui cha' tyaa 'in ni, lo cui' ta'a tityucua can' lca.

JUAN 7

Ta'a Jesús a mslyaa tsaña'an ri' 'in ni

1 Chun' nde'en can' mda'an Jesus se'en lyi'ya loo Galilea, a ncu ri' ni tsa ni se'en lyi'ya loo Judea, siyana lca tiee ne' judio cujui 'in ni.

2 cua ndyucui lucui' cha' ca ta'a 'in ne' judio bra nnan ne' yisin.

3 Ta'a Jesus nu juin 'in ni: .Ni cha' ta a tsa se'en lca Judea, siyana lo'o ta'a nda'an na'an cha' nu tnu ngui'ni?

4 Siyana a tucui nu cuilyo scua yla cha' 'in, lo re cu'ni sca cha' nu buna ti. Si nguana'an ngui'ni cha' nu tnu, cu'ni 'in na tloo na'an lyigaa nten.

5 Lo ni sca ta'a Jesus a nguiana'an ri' 'in ni.

6 Rcan' nu juin Jesus 'in ta'a ni: A lyiji tiaa braa nu 'yan, una 'huan na'an braa ti tsu'hue 'huan.

7 Ni a ntsu'hui cha' xcuan tloo nten 'huan, una na' nxcuan tloo ne' 'yan siyana ndlyo scuan ylan cha' a tsu'hue nu ngui'ni ne'.

8 Una 'huan tca tsaan huan ta'a cua, na' a tsa'an siyana a lyiji tiaa braa 'yan.

9 Ti nguinu la ni se'en lca Galilea bra yucui' ni cha' re.

Yaa Jesús ta'a quichen Jerusalén

10 Una bra cua mdo'o ta'a ni nguiaa, rcan' mdo'o ni scati ni nguiaa ni se'en ndyca ta'a can', a mda'an yla ni, siya na nda'an catsi' ti ni.

11 Se'en ndyca ta'a can' nda'an nan ne' judio 'in ni, lo ndyucui' ne': .La ncu can' ni?

12 Lja nten quina'an can' scaxca na'an ndyucui' ne' cha' 'in ni, ntsu'hui nu ndyucui': Tsu'hue nten lca ni. Ntsu'hui nu ndyucui': Tsi'i na, siya na nda'an nilyo'o ni 'in nten.

- 13 Una a tucui nu ndyucui' cha' 'in ni siyana nguitsen ne' tloo ne' judio.
- 14 Jlu'hue nguiaa ndyca ta'a can' bra nguiten Jesus ni' lyaa, lo mdisna ngulu'u ni 'in nten.
- 15 Nduhue 'a ri' ne' judio 'in ni, lo ndyucui' ne': .La ngulo re cha' tiaa re, lo a tyacan' yaa xcuila?
- 16 Rcan' nu juin Jesus 'in ne': Cha' nu ndlu'un 'huan tsi'i cha' tiaa 'yan lca na, siya na lca na cha' tiaa 'in ni nu nga'an tnan 'yan.
- 17 Nu ndyca ri' tucua cha' nu ndyca ri' Ndiose, qui'ya can' cuinta si na ndlu'un lo'o cha' 'in Ndiose, ta na ndyucuin' cha' tiaa nu 'yan tin.
- 18 Sca nten nu ndyucui' lo'o cha' nu 'in ti, 'ni cuinta can' 'in ticuii', una si 'ni cuinta can' 'in nu nga'an tnan 'in, lni ndi'in cha' 'in lo a ndyucui' cha' cuini.
- 19 .Ta tsi'i Moise lca nu mdaa lee 'huan, lo ni scan huan a nducua huan cha' 'in na? .Ni cha' ndyca rin' huan cujuin huan 'yan?
- 20 Rcan' mxcuen nten can': Cui'in xna'an ntsu'hui 'in nu'huin. .Ti ca ndyca ri' cujui 'in?
- 21 Mxcuen Jesus 'in ne': Scati cha' nu tnu cua nga'nin, lo lyigaan huan nduhue rin' huan.
- 22 Si ni siya Moise ngulo tnan siyana ca circuncida 'huan, (una tsi'i Moise mxtya quiya' cha' re, siya na mdisna na lo'o nten cula 'na), .ta tsi'i cui' tsan nu ntxtan' na n'ni huan circuncida 'in sne' huan?
- 23 Lo siyana a ndyca rin' huan tnan' huan cha' 'in lee nu mdaa Moise, n'ni huan circuncida 'in sne' huan ni siya tsan nu ntxtan' na. .Ni cha' ti'i rin' huan 'yan siyana nga'nin tyacan can' 'in sca ne' qui'yu tsan nu ntxtan' na?
- 24 A cu'ni cuiyan' huan sca cha' lo'o cha' tiaa nu 'huan, siya na cu'ni cuiyan' huan 'in na lo'o sca cha' tiaa nu lni.

¿Ta nde nu lca Cixtu?

- 25 Rcan' mdisna ndyucui' scaxca ne' Jerusalen: .Ta tsi'i nde nu nda'an nan ne' siyana cujui ne' 'in?
- 26 Ri nii ndyucui' la tloo nten re, lo a tucui nu ndyucui ndijin. .Ta xtyi ri' ne' bsya cua nga'ni cuinta siyana lca yucui' ca Cixtu?
- 27 Na re jlyo rin' na la quichen mdo'o, una bra ntsu'hui cha' caan ni nu lca Cixtu, a tucui ca jlyo ri' la tyo'o can'.
- 28 Rcan' yucui' cueen Jesus se'en ndun ni ndlu'u ni ni' lyaa can': 'Huan ndyu'hui lyoon huan 'yan lo jlyo rin' huan la mdo'on. Na' a lcan cha' nu 'yan tin, lo lni ndi'in cha' 'in ni nu nga'an tnan 'yan, una a ntsu'hui lyoon huan 'in ni.

29 Na' ndyu'hui lyoon 'in ni siyana mdo'on se'en nducua ni, lo cui' ni nga'an tnan ni 'yan.

30 Ncua ri' ne' siyana quinu ni, una a tucui msni 'in ni siyana a lyiji tiaa braa 'in ni.

31 Quina'an 'a nten yana'an ri' 'in ni, lo ndyucui' ne': Bra caan ni nu lca Crixtu, .ta lyee la cu'ni ni cha' nu tnu que na'an nu nde?

Msu'hua ne' fariseo 'in sulyiya siyana quinu Jesús

32 Ne' fariseo ngune 'in ne' na'an ndyucui' nten cha' 'in Jesus, lo nu ndlo ca tnan ni' lyaa lo'o ne' fariseo, nga'an tnan ne' 'in ne' nu ntsu'hui cuan can' siyana xni 'in Jesus.

33 Rcan' nu juin Jesus 'in ne': Ti tyi'in ti chin' braa lo'on huan, la rcan' qui'an se'en nducua ni nu nga'an tnan 'yan.

34 Siya' quina huan 'yan una a quija lyoon 'huan, lo ni a ca tsa huan se'en nu na' tsa'an.

35 Rcan' mdisna yucui' ne' judio: .La ya' tsa re siyana a quija lyoo a 'na? .Ta tsa se'en ndi'in ta'an na judio nu ndi'in xca quichen, lo culu'u 'in ne' griego?

36 .Ni cha' ndyca ri' tyucui' na'an nu juin: Siya' quina huan 'yan una a quija lyoon 'huan, lo ni a tca tsaan huan se'en nu na' tsa'an?

Jesús lca ni tyi'a nu lu'u ca

37 Xca ti tsan nu ndyca ta'a can', cui' tsan nu ndun loo lati 'in ne', mditun Jesus lo yucui' cueen ni: Si ntsu'hui nu nguityi ri' tyi'a, tca caan lo taan tyi'a co'o can'.

38 Nu nguiana'an ri' 'yan, cui' na'an ndyucui' quityi 'in Ndiose, la ni' Carsya 'in ntsu'hui cha' tyucua tyi'a nu lu'u ca.

39 Nde cha' nu yucui' ni siyana Espiritu 'in Ndiose ntsu'hui cha' cha'an yu'hui ni' carsya 'in lyigaa nu tsana'an ri' 'in Jesus. Bra yucui' ni cha' re ti lyiji caan Espiritu nu Luhui 'in Ndiose, siyana Jesus a lyiji scuen ni la ni' Cuaan.

A ncua 'a ca sca cha' ti 'in ne'

40 Bra ngune 'in nten can' cha' nu yucui' ni mdisna yucui' ne' scaxca ne': Nu chin ni ca siyana nde nu nxiyucui' Ndiose 'in.

41 Ntsu'hui xca nu ndyucui': Yucui' ca Crixtu lca re. A cuinta ntsu'hui nu ndyucui': .Ta Galilea tyo'o ni nu lca Crixtu?

42 .Ta tsi'i na ndyucui' quityi 'in Ndiose siyana —loo nten cuityi 'in David tyo'o— ni nu lca Crixtu, —cui' Belen— quichen tyi David?

43 Lo squi'ya ni a ncua ca sca cha' ti 'in ne'.

44 Ntsu'hui nu ncua ri' siyana quinu ni, una a tucui nga'ni tiee.

Yuhue ri' ne' ña'an ndyucui' Jesús

- 45 Nu ntsu'hui cuan can' mxtucui se'en nguio' ti'in nu ndlo ca tnan ni' lyaa tsatlyu lo'o ne' fariseo, lo nganicha' ne' 'in: .Ni cha' a ya'an lo'on huan 'in?
- 46 Mxcuen: Ni sca tucui lo a lyiji quine 'hua tyucui' tsana'an ndyucui' cua.
- 47 Rcan' nu juin ne' fariseo: .Ta lo'on huan cua ngujui nu nganilyo'o 'huan?
- 48 .Ta nde'en nu lca tnan re ta lo'o ne' fariseo cua yana'an ri' 'in ne'?
- 49 Una nten re siyana a ntsu'hui lyoo ne' lee, nducua yuhue' chun' ne'.
- 50 Rcan' Nicodemo, nu ya yucui' lo'o Jesus sca tla, cui' ta'a ne' fariseo lca,
- 51 lo nu juin: Una tsana'an ndyucui' lee 'na, .ta ca cu'ni cuiyan' na cha' 'in sca nten, si ti lyiji quine 'na cha' nu nga'ni ne'?
- 52 Mxcuen ne' 'in: .Ta na lo'o lca ne' Galilea? Cu'ni quii tsu'hue loo quityi 'in Ndiose lo qui'ya cuinta siyana a ntsu'hui cha' tyo'o sca nu nxiyucui' Ndiose 'in se'en lca Galilea.
- 53 Rcan' cuinta scaa ne' mdo'o ne' nguiaa ne' se'en ndi'in ne'.

JUAN 8

Cha' 'in ne' cuna'an nducun'

- 1 Rcan' mdo'o Jesus nguiaa ni se'en nducua qui'ya Olivo.
- 2 Tlya xca tsan can' mxtucui ni lo nguiten ni ni' lyaa, na'aan quichen ne' nguio' ti'in ne' se'en nducua ni, lo mdisna ngulu'u ni 'in ne'.
- 3 Rcan' ne' escriba lo'o ne' fariseo mdiya lo'o ne' 'in sca ne' cuna'an nu nguiten yu'hui lo'o xca ne' qui'yu. Lja nten can' mxtya ne' 'in ne' cuna'an can'.
- 4 Lo nu juin ne' 'in ni: 'Nu'huin ni nu lca Mistro, ne' cuna'an re nguija lyoo ne' lja nguiten yu'hui ne' lo'o xca ne' qui'yu.
- 5 Lee nu mxnu scua Moise ndlo na tnan siyana sca ne' cuna'an nu ngui'ni nguana'an, 'ni cha' cujui ne' 'in lo'o quee. Ri nii, .na'an nujuin?
- 6 Yucui' cuiya' ti ne' si ni na'an xcuen ni siyana su'hua ne' qui'ya 'in ni. Una Jesus ndi tucua ni lo mdisna nga'an ni lyuu lo'o loo xni yaa' ni.
- 7 Siyana ticui' ti loo cha' ndyucui' ne', mditun ni, lo nu juin ni 'in nten can': Nu ndlucua ri' siyana a sca qui'ya nducui, can' nu la nducua la jyi'in quee 'in ne' cuna'an re.
- 8 Xiya' ndi tucua ni lo nga'an ni lyuu can'.
- 9 Una bra ngune 'in ne' cha' nu yucui' ni, cui' bra ngui'ya ne' cuinta siyana nducui ne' qui'ya, cuinta scaa ti ne' mdo'o ne' nguiaa ne' ti sca nu cula lo hasta lo'o nu suhue ti. Xca ti Jesus nguinu tucua ni se'en ndun ne' cuna'an can'.

10 Rcan' mditun Jesus lo na'an ni siyana a tucui 'a nu ndun can', siya na xca ti ne' cuna'an can', lo nu juin ni 'in ne': .La ncuu nu nsu'hua qui'ya 'in? .Ti ca ngulo tnan siyana caja?

11 Mxcuen ne' cuna'an can': A tucui, Ni X'na hua. Rcan' nu juin Jesus 'in ne': Ni na' a su'huan qui'ya 'in. Quiaa lya, lo a cu'ni 'a qui'ya.

Jesús lca ni xaa nu ntsu'hui 'in nten

12 Xiya' mdisna yucui' Jesus lo'o nten can': Na' lcan nu ndaa xaa 'in nten chelyuu. Nu tyucui ndyca'an 'yan a tya'an 'a se'en tla, siyana tya'an can' loo xaa nu ndaa chelyuu.

13 Rcan' nu juin ne' fariseo 'in ni: Ti ca ti ndaa rsuun na'an ndi'in cha' 'in, can' cha' a sca cuinta ntsu'hui na'an nu ndyucui'.

14 Mxcuen Jesus: Siya ticuin' ndaan rsuun cha' 'yan, una lca na cha' nu lni siyana jlyo ran' la mdo'on lo jlyo ran' la qui'an, una 'huan a jlyo rin' huan la mdo'on lo la qui'an.

15 'Huan n'ni cuiyan' huan cha' lo'o cha' tiaa 'in nten chelyuu, una na' a ngui'nin cuiyan' cha' 'in ni sca tucui.

16 Lo si cu'nin cuiyan' cha' 'in nten, cu'nin 'in na lo'o cha' nu lni siyana tsi'in scan tin, siya na lo'o Stina Ndiose, ni nu nga'an tnan 'yan.

17 Ticui' lee 'huan ndyucui' na, si tucua ne' scana'an ti rsuun taa ne', lca na cha' nu lni.

18 Na' ndaan rsuun tsana'an ndi'in cha' 'yan, cui' nguana'an Stina Ndiose, ni nu nga'an tnan 'yan, ndaa ni rsuun na'an ndi'in cha' 'yan.

19 Rcan' nu juin ne' 'in ni: .La ncuu Sti? Mxcuen Jesus: Ni 'yan na' lo a ndyu'hui lyoon huan, lo ni 'in Stin. Si ndyu'hui lyoon huan 'yan, lo'o Stin ndyu'hui lyoon huan rcan'.

20 Ndlu'u Jesus cha' re ni' lyaa se'en ndi'ya ne' lomstan, lo a tucui nu msni 'in ni siyana ti lyiji tiaa braa 'in ni.

Yucui' Jesús siyana quiaa ni se'en nducua Ndiose

21 Xiya' yucui' Jesus lo'o nten can': Na' ntsu'hui cha' tsa'an, lo 'huan tya'an nan huan 'yan, una cajan huan loo qui'ya 'huan. A ca tsaan huan se'en ntsu'hui cha' tsa'an.

22 Scaxca ne' judio mdisna yucui' ne': .Ta xtyi ri' kujui 'in ticuii'? .Ta can' cha' ndyucui' siyana a ca tsaan na se'en ntsu'hui cha' quiaa?

23 Nu juin Jesus 'in ne': 'Huan ndi'in huan loo chelyuu re, na' mdo'on la ni' Cuaan. Loo chelyuu re mdo'o huan, una na' tsi'i nde mdo'on.

24 Can' cha' yucuin' lo'on huan ntsu'hui cha' cajan huan loo qui'ya 'huan. Si a tsana'an ri' huan ti ca lcan, loo qui'ya 'huan ntsu'hui cha' cajan huan.

25 Rcan' nu juin ne' 'in ni: Nu'huin, .ti ca lca rcan'? Mxcuen Jesus: Cui' na'an cua yucuin' lo'on huan ti culoo.

26 Quina'an 'a cha' ti ntsu'hui cha' tyucuin' lo'on huan na'an nu ngui'ni huan. Ni nu nga'an tnan 'yan, lni ndi'in cha' 'in ni, lo ndyucuin' cha' nu ngune 'yan yucui' ni.

27 Una a ngui'ya ne' cuinta siyana cha' 'in Stina Ndiose ndyucui' ni.

28 Nu juin Jesus 'in ne': Bra jyi'in ca'an huan 'in Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan loo cursi, rcan' ca jylo rin' huan siyana na' lcan na'an cua yucuin lo'on huan. Ni sca cha' lo a nganin chan' huan 'yan, siya na ndyucuin' cha' nu nga'ni cha'an 'in Stina Ndiose.

29 Ni nu nga'an tnan 'yan ndi'in ni lo'on, lo a mxnu Stina Ndiose 'yan scan tin, siyana lyigaa braa nducuan cha' nu ndyca ri' ni.

30 Bra yucui' ni cha' re quina'an 'a nten yana'an ri' 'in ni.

Tyo'o laan huan lo'o cha' nu lñi

31 Rcan' nu juin Jesus 'in ne' judio nu yana'an ri' 'in ni: Si 'huan tyun tsa huan lo'o cha' nu ndyucuin', chin ni cha' lca huan nu ngui'ni cha'an 'yan,

32 chu'hui lyoon huan cha' nu lni, lo cha' nu lni can' culo laa na 'huan.

33 Mxcuen ne' 'in ni: Huare' lca hua nten cuityi 'in Abraham, lo ni siya a lyiji ca hua msu 'in xca tucui lo'o juersa, .ni cha' ndyucui' siyana ntsu'hui cha' tyo'o laa hua?

34 Rcan' mxcuen Jesus 'in ne': Nu chin ni tyucuin' lo'on huan, lyigaa nu ngui'ni qui'ya, msu 'in qui'ya lca can'.

35 Sca msu a ca quinu lo'o x'na tsa tyucui braa, una nu lca sne' x'na can', tsa tyucui braa ntsu'hui cha' quinu lo'o sti.

36 Na' Sne' Ndiose culo laan 'huan, nu chin ni ca tyo'o laan huan rcan'.

37 Na' jlyo ran' siyana lcan huan nten cuityi 'in Abraham, una ndyca rin' huan cujuin huan 'yan, siyana a ndyucuan xu'huen huan cha' nu ndyucuin'.

38 Na' ndyucuin' tsana'an cha' nu na'an tloon se'en nducua Stina Ndiose, una 'huan ngui'ni huan cha' nu ndyucui' sti huan.

Cha' 'in nu nguiaa tsu' 'in ne' xña'an

39 Mxcuen ne' 'in ni: Abraham lca nu ncua nten cula 'hua. Nu juin Jesus 'in ne': Si na lcan huan sne' Abraham, cui' tnan nu nga'ni Abraham cu'ni huan rcan'.

- 40 Una nde ndyca rin' huan cujuin huan 'yan, cui' nu ndyucui' cha' nu lni tsana'an nu ngune 'in yucui' Ndiose. Abraham a nga'ni nguana'an.
- 41 Una 'huan ngui'ni huan tnan nu ngui'ni stin huan. Rcan' nu juin ne' 'in ni: Huare' tsi'i na'an nu ti lca sti hua, siyana scati Ndiose lca sti hua.
- 42 Mxcuen Jesus 'in ne': Si na Ndiose lca stin huan, tsu'hue ntsu'hui tieen huan lo'on, siyana na' mdo'on se'en nducua Ndiose lo mdiyaan re, una tsi'i lo'o cha' cuiya' nu 'yan tin, siya na lo'o cha' cuiya' 'in ni nu nga'an tnan 'yan.
- 43 .Ni cha' a ndi'yan huan cuinta cha' nu ndyucuin'? Cui' siyana a ndyca rin' huan tyucuan xu'hue huan 'yan.
- 44 'Huan nguiaan huan tsu' 'in ne' xna'an nu lca stin huan, lo nguia ndyca'an huan na'an nu ngui'ni can'. Ti culoo lca can' nu ndujui nten, a ndun can' loo cha' nu lni siyana a lni ndi'in cha' 'in. La' na'an ndyucui' can' cha' cuini siyana lca nu cuini, yucui' ca sti cha' cuini.
- 45 Na' siyana ndyucuin' cha' nu lni, can' cha' a nguiana'an rin' huan 'yan.
- 46 .Ti ca tyucui' siyana nducuin qui'ya? Si na ndyucuin' cha' nu lni, .ni cha' a nguiana'an rin' huan 'yan?
- 47 Nu nguiaa tsu' 'in Ndiose nee 'in cha' 'in Ndiose, can' cha' a nee 'huan cha' re siyana a nguiaa huan tsu' 'in Ndiose.

Bra ti lyiji tyi'in Abraham cua ndi'in Crixtu

- 48 Rcan' mxcuen ne' judio 'in ni: Cui' na'an cua yucui' hua lo'o siyana lca ne' Samaria, lo ntsu'hui cui'in xna'an 'in.
- 49 Mxcuen Jesus: A ntsu'hui cui'in xna'an 'yan, ngui'nin tnun 'in Stin, una 'huan nxcuan tloon huan 'yan.
- 50 Ni a ndyca ran' scuen cuaan 'yan ticuiin', una xca tucui nscuen cuaan 'yan, can' nu cu'ni cuiya' cha' 'yan.
- 51 Nu chin ni tyucuin' lo'on huan, nu xu'hua se'en cha' nu ndyucuin', a ntsu'hui cha' caja can'.
- 52 Rcan' nu juin ne' judio 'in ni: Ri nii ngui'ya hua cuinta siyana ntsu'hui cui'in xna'an 'in. Abraham ngujui, cui' nguana'an ngujui lyigaa la na'an nu mxiyucui' Ndiose 'in, lo nu'huin ndyucui': Nu xu'hua se'en cha' nu ndyucuin', a ntsu'hui cha' caja can'.
- 53 .Ta ndun loo la nu'huin que 'in Abraham nu ncuca nten cula 'na? Ngujui lo ngujui lyigaa la na'an nu mxiyucui' Ndiose 'in, lo nu'huin, .ti ca lca ndlucua ri'?
- 54 Mxcuen Jesus: Si na' scuen cuaan 'yan ticuiin', a sca cuinta ntsu'hui, una ni nu lca Stin, can' nu nscuen cuaan 'yan, cui' ni nu ndyucui' huan lca Ndiose 'huan.

55 'Huan a ntsu'hui lyoon huan 'in ni, una na' ndyu'hui lyoon 'in ni. Si tyucuin' a ntsu'hui lyoon 'in ni, lcan sca nu cuini tsana'an ndi'in cha' 'huan. Una na' ndyu'hui lyoon 'in ni lo nsu'hua se'en cha' nu ndyucui' ni.

56 Abraham nu ncu nten cula 'huan, tsu'hue yu'hui tiee bra yna cha' siyana ntsu'hui cha' caan, na'an cha' can' ncu tsu'hue lca tiee.

57 Rcan' nu juin ne' judio 'in ni: Ni tu'hua tyii yjan a lyiji chu'hui, lo ndyucui' siyana cua na'an 'in Abraham.

58 Nu juin Jesus 'in ne': Nu chin ni tyucuin' lo'on huan, ti lyiji tyi'in Abraham lo na' cua ndi'in.

59 Rcan' msni ne' quee siyana jyi'in ne' 'in Jesus, una yu'hui catsi' ni lo mdyo'o ni ni' lyaa can', mdijin ni lja nten can' nguiaa ni.

JUAN 9

Msla Jesús quiloo sca nu cuityin'

1 Tucuiin se'en mdijin Jesus, na'an ni nducua sca cua na'an cuityin' ti bra ngula.

2 Ta'a nda'an ni nganicha' 'in ni: Rabi, .ti ca nducui qui'ya, nu nde ta ne' cula 'in, ni cha' cua lca cuityin' bra mdiyaan chelyuu?

3 Mxcuen Jesus: Tsi'i na,ni ne' cula 'in a nducui ne' qui'ya, siyana ca tyacan' na'an cha' nu tnu cu'ni Ndiose lo'o.

4 'Ni ca cha' cu'nin tnan 'in ni nu nga'an tnan 'yan lja nu ti ndijyi braa, siyana si cua ngui'ya tla a tucui 'a nu cu'ni tnan.

5 Lja nu ti ndi'in loo chelyuu re, na' lcan nu ndaa xaa 'in nten chelyuu.

6 Na'aan mdyi yucui' ni cha' re ngun siye' ni lyuu, nga'ni ni chin' ngutsu' lo'o tyi'a siye' ni, lo mxta'an ni 'in na quiloo nu cuityin' can',

7 lo nu juin ni 'in: Ya scui tyi'a tloo ni' plyaa Siloe cua, (cha' re ndyca ri' na tyucui' na: Nu nga'an tnan ne' 'in). Rcan' ya yjcui tyi'a tloo, lo cua nguila na 'in bra mx Tucui.

8 Tsalca ta'a nducua ni, lo'o nu jlyo ri' siyana ncu sca nu cuityin', ndyucui' ne': .Ta tsi'i nde lca nu cuityin' nu ndyucua njnan lomstan lyigaa braa?

9 Ntsu'hui nu ndyucui': Cui'. Ntsu'hui xca nu ndyucui': Na tyucua na'an ti. Ticuii' mxcuen 'in ne': Na' lcan.

10 Nganicha' ne' 'in: .Lo ni na'an ra ncu nguila quiloo?

11 Mxcuen 'in ne': Cui' nu naa Jesus nga'ni chu'hue chin' ngutsu', mxta'an 'in na quilon, lo nu juin 'yan: Ya yjcui tyi'a tloo se'en lca Siloe cua. Cui' braa ya'an mscuin tyi'a tloon, lo ncu tyacan' 'yan.

12 Rcan' nu juin ne' 'in: .La ntsu'hui nii? Mxcuen 'in ne': A jlyo ran'.

Nganicha' ne' fariseo 'in nu ncuca cuityin' can'

- 13 Ya lo'o ne' 'in nu ncuca cuityin' can' tloo ne' fariseo.
- 14 Lca na tsan nu nctnan' ne' judio bra nga'ni chu'hue Jesus ngutsu' can', lo nga'ni ni cha' nguila quiloo.
- 15 Ticui' nguana'an nganicha' ne' fariseo 'in si ni na'an ncuca nguila quiloo. Lo nu juin 'in ne': Chin' ngutsu' mxta'an quiloon, mji'an 'in na, lo ri nii tyacan' 'yan.
- 16 Rcan' mdisna yucui' ne' fariseo: nu cua a mdo'o se'en nducua Ndiose siyana a nchu'hua se'en tsan nu nctnan' na. Ntsu'hui xca nu ndyucui': .Una ni na'an cu'ni cha' nu tnu si na lca nten qui'ya chelyuu? Lo a ncuca 'a ca sca cha' ti 'in ne' squi'ya ni.
- 17 Xiya' nganicha' ne' 'in' nu ncuca cuityin' can': .Ni na'an ngulucua ri' lo'o nu msla quiloo? Mxcuen 'in ne': nu nxiyucui' Ndiose 'in lca.
- 18 Una a yana'an ri' ne' siyana ncuca sca nu cuityin' lo ri nii nguila quiloo. Can' cha' nga'ni ne' cha' yaan ne' cula 'in,
- 19 lo nganicha' ne' 'in: .Ta sne' huan lca re? .Ta chin ni siyana cua na'an cuityin' bra mdiyaan chelyuu? .Ni na'an ncuca nguila quiloo?
- 20 Ne' cula 'in mxcuen 'in ne': Jlyo ri' hua siyana sne' hua lca, lo jlyo ri' hua siyana cua na'an cuityin' bra ngula,
- 21 una tsana'an nguila quiloo, a ndi'ya hua cuinta lo ni a jlyo ri' hua ti ca nu msla quiloo, una cua cula, tca cunichan' huan 'in lo cui' quitsa' 'huan.
- 22 Yucui' ne' nguana'an siyana nguitsen ne' tloo ne' judio, siyana cua nga'ni cuiya' ne' cha', si ntsu'hui nu tyucui' siyana Jesus lca ni nu mdo'o hui ca 'in Ndiose, cui' bra culo ne' 'in can' se'en nguio' ti'in ne'.
- 23 Can' cha' nu juin ne' cula 'in: cua cula, tca cunichan' huan 'in.
- 24 Xiya' mxi'ya ne' 'in ne' nu ncuca cuityin' can' lo nu juin ne' 'in: Tyaa xu'hue 'in Ndiose siya cha' re, huare' jlyo ri' hua siyana cua lca nten qui'ya chelyuu.
- 25 Rcan' mxcuen can': A jlyo ran' si ta lca nten qui'ya chelyuu, scati cha' nu jlyo ran' siyana ncuca sca nu cuityin' lo ri nii tyacan' 'yan.
- 26 Xiya' nganicha' ne' 'in: .Ni na'an nga'ni lo'o? .Ni na'an msla quiloo?
- 27 Mxcuen 'in ne': cua yucuin' lo'on huan, una a n'ni cuinta huan cha' nu ndyucuin'. .Ni cha' ndyca rin' huan quitsan' 'huan xiya', ta na lo'on huan lca tien huan tyucui tyca'an huan 'in ne'?
- 28 Ndyucuen tique' ne' lo'o lo nu juin ne': Nu'hui lca nu ngui'ni cha'an 'in ne' cua, huare' ngui'ni cha'an hua cha' 'in Moise.
- 29 Jlyo ri' hua siyana Ndiose lca nu yucui' lo'o Moise, una cua a jlyo ri' hua la mdo'o.

- 30 Rcan' mxcuen: Nduhue 'a ran' cha' re siyana a jlyo rin' huan la mdo'o, lo cui' msla quiloon.
- 31 Cua jlyo rin' na siyana sca nten qui'ya chelyuu a n'ni cuinta Ndiose cha' nu njnan can', una sca nten nu n'ni tnu 'in ni lo nducua cha' 'in ni, can' nu n'ni cuinta ni cha' nu ndyucui'.
- 32 Ni siya' a lyiji quine cha' ta nde'en nu cua msla quiloo sca nu cua na'an cuityin' ti bra ngula.
- 33 Si na a mdo'o se'en nducua Ndiose, ni sca cha' lo a ca cu'ni.
- 34 Mxcuen ne' 'in: Nu'huin nu cua lca nducui qui'ya' ti bra ngula, .lo' ri nii ndlucua ri' culu'u 'hua? Cui' braa ngulo ne' 'in nde chun' na'an.

Cha' 'in nu cuityin' lo'o cha' 'in Ndiose

- 35 Ynan Jesus cha' siyana cua ngulo ne' 'in nde chun' na'an, lo bra nguija lyoo ni 'in nu juin ni: .Ta nguiana'an ri' 'in Sne' Ndiose?
- 36 Mxcuen: Quitsa' 'yan cha' ti ca lca can', lo tsana'an ran' 'in ni.
- 37 Nu juin Jesus 'in: cua ndyu'hui lyoo 'in can' siyana cui' ni ta'a ndyucui' ri nii.
- 38 Nu juin 'in ni: Ni X'na hua, nguiana'an ran' 'in, rcan' nga'ni tnu 'in ni.
- 39 Lo nu juin Jesus: Na' mdiyaan loo chelyuu re siyana cu'nin cuiyan' cha' 'in nten, siyana nu a tycan' 'in quila xaa quiloo, lo nu tycan' 'in nde quinu cuityin'.
- 40 Bra ngune 'in ne' fariseo cha' nu yucui' Jesus, nu juin ne' 'in ni: .Ta lo'o huare' cuityin' hua?
- 41 Mxcuen Jesus 'in ne': Si a cuityin' huan a nducuin huan qui'ya, una ri nii siyana ndyucui' huan tycan' 'huan, can' cha' nducuin huan qui'ya.

JUAN 10

Yucui' Jesús cha' 'in slya'

- 1 Nu chin ni tyucuin' lo'on huan, sca nu a nguiten nde tulo'o 'in slya', siya na ndyo'o cuaan nde tu lo'o, can' nu nducun' lo cuna.
- 2 Una nu nguiten nde tulo'o, can' nu ntsu'hui cuinta 'in slya' can'.
- 3 Nu ndun tulo'o can', cui' bra nsla 'in na bra ndiyaa nu na'an seen slya' can', lo slya' can' ne 'in 'in bra ndyucui', cuinta scaa 'in ndlo naa 'in 'in, lo ndya'an lo'o 'in 'in se'en nan ycu 'in.
- 4 Bra cua mdo'o slya' 'in ne' ndyucua loo loo 'in, lo ndyucui ndyca'an 'in 'in siyana ndyu'hui lyoo 'in na'an tyi'i ndyucui'.
- 5 Una a ndyucui ndyca'an 'in 'in nten nu a ntsu'hui lyoo 'in, cui' nu nde nxnan 'in siyana a ntsu'hui lyoo 'in na'an tyi'i ndyucui' can'.

6 Nde cha' nu mxtyaa Jesus 'in ne', una a ngui'ya ne' cuinta ni cha' lca na.

Jesús lca ni nu na'an seen slya'

7 Xiya' yucui' Jesus: Nu chin ni tyucuin' lo'on huan, na' lcan tulo'o se'en nguiten slya'.

8 Lyigaa nu yaan bra ti lyiji caan na', can' nu nducun' lo cuna, una slya' can' a nga'ni cuinta 'in cha' nu yucui' can'.

9 Na' lcan tulo'o can', nu sten 'in na lo'o cuinta 'yan, can' nu tyo'o laa, tsa nan ycu, lo ticui' can' quila xiya'.

10 Nu cuna ljian siyana kujui, cuijlyo lo cu'ni cuna. Una na' ljian siyana caja chelyuu 'huan, sca chelyuu nu cha'an yu'huin huan lo'o.

11 Na' lcan nu tsu'hue na'an seen slya', lo nu tsu'hue na'an seen slya' can' nu ndyaa carsya 'in squi'ya 'in.

12 Una msu siyana a lca x'na 'in, bra na'an ljian sca 'ni yla, nde nxnan yu'hui lo nxnu ti'in slya' can', lo 'ni yla can' n'ni lyo'o 'in 'in, lo na'an tucuiin ti nan 'in rcan'.

13 Msu can' nxnan siyana msu ti lca, can' cha' a nduhue ri' nxnu ti'in slya' can'.

14 Na' lcan nu tsu'hue na'an seen slya', ndyu'hui lyoon slya' 'yan, lo slya' can' ndyu'hui lyoo 'yan,

15 tsana'an ndyu'hui lyoo Stina Ndiose 'yan, lo na' ndyu'hui lyoon 'in ni, nu hasta ndyaan carsya 'yan squi'ya 'in.

16 A cuinta ndi'in xca lta slya' 'yan nu a ntsu'hui ni' lyo'o re, lo'o can' ntsu'hui cha' quian 'yan, lo cu'ni cuinta cha' nu tyucuin'. Sca ni' lyo'o ti chu'hui 'in lyigaa 'in, lo scati nu na'an seen 'in 'in.

17 Can' cha' tsu'hue 'a ntsu'hui tiee Stina Ndiose lo'on, siyana hasta lo'o chelyuu 'yan ndyaan siyana ca tyucuan 'in na xiya'.

18 A tucui nu ca tyucuan chelyuu 'yan, siya na ticuiin' ndyaan 'in na. Ndia cha' cuiya' 'yan tyaan 'in na, lo ndia cha' cuiya' 'yan tyucuan 'in na xiya'. Nde cha' cuiya' nu mdaa Stin 'yan.

19 Ne' judio can', ticui' ti na'an a ncua 'a ca sca cha' ti 'in ne' siya cha' nu yucui' Jesus.

20 Quina'an nu ndyucui': Cui'in xna'an ntsu'hui 'in re, can' cha' lucu. .Ni cha' nee 'huan cha' nu ndyucui'?

21 Ntsu'hui xca nu ndyucui': Una sca nu ntsu'hui cui'in xna'an 'in a ndyucui' can' tsana'an ndyucui' nu nde. .Ta ca 'in cui'in xna'an sla quilloo sca nu cuityin'?

Mscuan tloo ne' judio 'in Jesús

22 Lja rcan' ndyca ta'a 'in laa nu nducua quichen Jerusalem, lo lca na tsan nu tlya'.

- 23 Jesus mxtucui ni ni' lyaa se'en nguia' tucui tulaa nu naa Salomon.
- 24 Msu'hua lo'o ne' judio 'in ni lo nu juin ne': .Ni snu braa tya'an lo'o hua lo'o cha' tucua ri' re? Si na cui' lca Crixtu, siya' ti quitsa' 'hua.
- 25 Mxcuen Jesus 'in ne': Cua yucuin' lo'on huan lo a nguiana'an rin' huan 'yan. Ticui' tnan nu ngui'nin lo'o cha' cuiya' 'in Stin ndaa na rsuun ti ca lcan.
- 26 Una 'huan a nguiana'an rin' huan siyana a lcan huan slya' 'yan, cui' tsana'an nu cua yucuin' lo'on huan.
- 27 Tsalca slya' 'yan ne 'in cha' nu ndyucuin', lo ndyu'hui lyoon 'in 'in, lo ndyucui ndyca'an 'in 'yan.
- 28 Na' ndaan chelyuu nu a tsatii 'a 'in 'in, lo a ntsu'hui cha' tyucuna' carsya 'in 'in, ni a tucui nu ca quilyoo 'in 'in tuyaan'.
- 29 Stin, ni nu mdyaa 'in 'in 'yan, scati ni ndun loo la ti, lo a tucui nu tca quilyoo 'in 'in tuyaa' ni.
- 30 Na' lo'o Stina Ndiose scati lca hua.
- 31 Xiya' msni ne' judio quee nu jyi'in ne' 'in ni.
- 32 Lo nu juin Jesus 'in ne': quina'an tnan tsu'hue cua nga'nin tloon huan lo'o cha' cuiya' 'in Stin. .Siya cha' can' ndyca rin' huan jyi'in huan quee 'yan?
- 33 Rcan' mxcuen ne' judio 'in ni: Tsi'i squi'ya tnan tsu'hue can' jyi'in hua quee 'in, siyana ndyucui' ca'an 'in Ndiose, nu'huin lca nten chelyuu lo ndyucui' siyana lca Ndiose.
- 34 Mxcuen Jesus 'in ne': .Ta a nguinu scua sca cha' loo lee 'huan: —Na' cua yucuin' siyana ndiose lcan huan?—
- 35 Si Ndiose nu juin ni siyana ndiose lca nu msni cuinta cha' 'in ni, (lo' jlyo rin' na siyana cha' nu nguinu scua can' a ca catsa ti'in na),
- 36 .lo na'an ra nujuin huan cha' 'in nu cua ngulosuhui ca Stina Ndiose, lo nga'an tnan ni 'in yaan loo chelyuu re? Ndyucuin' huan siyana yucuin' ca'an 'in Ndiose bra yucuin': Sne' Ndiose lcan.
- 37 Si tsi'i tnan 'in Stin ngui'nin, a na jo'o tsana'an rin' huan 'yan.
- 38 Una si ngui'nin 'in na, nisiya a tsana'an rin' huan 'yan, una tsana'an ri' huan lo'o tnan nu ngui'nin, lo ca jylo rin' huan lo tsana'an rin' huan siyana sca cha' ti 'yan lo'o Stina Ndiose.
- 39 Xiya' ncuari' ne' cha' quinu Jesus, una mdo'o ni tuyaa' ne'.
- 40 Nguiaa ni xiya' xca tsu' tycu tlyu Jordan, se'en nu mducua tya Xuhua 'in nten ti culoo. Can' nguinu ni sti'i ti.

41 Quina'an 'a nten ndian ne' se'en nda'an ni, lo ndyucui' ne': Chin' ni siyana Xuhua ni sca cha' nu tnu lo a nga'ni, una lyigaa cha' nu yucui' cha' 'in ne' re, cha' chin ni lca na.

42 Quina'an 'a nten yana'an ri' 'in Jesus se'en can'.

JUAN 11

Bra ngujui Lázaro

1 Cha' nu ncua quichen Betania ncua ti'i sca nu naa Lazaro, cui' quichen tyi Maria lo'o Marta ta'a ngula.

2 (Maria ta'a ngula Lazaro nu ncua ti'i can', lca nu msu'hua tyi'a txi 'in Ni X'na na, lo mxtyi quiya' ni lo'o quichan' que.)

3 Tyucuaa ne' cuna'an can' msu'hua rsuun 'in Jesus, lo ndyucui' ne': Ni X'na hua, ta'a tsu'hue ntsu'hui, ri nii ntsucua ti'i.

4 Bra ngune 'in Jesus cha' re, nu juin ni: Tsi'i quicha ntsu'hui cha' cujui 'in lca na, siyana ca tycan' na'an cha' cuiya' 'in Ndiose lo caja nu cu'ni tnu 'in Sne' ni.

5 Marta lo'o nu cuna'an ta'a, lo'o Lazaro lca ta'a tsu'hue Jesus.

6 Bra yna ni cha' siyana nu ti'i, ti nguinu la ni tyucua tsan se'en can'.

7 Rcan' nu juin ni 'in ta'a nda'an ni: Tsaan na xiya' se'en lca Judea.

8 Mxcuen ta'a nda'an ni 'in ni: Rabi, a tyun tsan ncua ri' ne' judio jyi'in ne' quee 'in, lo ri nii ndyca ri' tsaa xiya'.

9 Mxcuen Jesus 'in ne': .Ta tsi'i tityucua braa ndyca sca tsan? Tsalca nu nda'an titsan, a ntsu'hui cha' tyucua quee quiya' can' siyana nda'an loo xaa.

10 Una nu nda'an tla, ndyucua quee quiya' can' siyana a nda'an loo xaa.

11 Bra mdyi yucui' ni cha' re, xiya' nu juin ni 'in ne': ta'a tsu'huen na Lazaro laja', una tsan xtucuin 'in.

12 Rcan' mxcuen ta'a nda'an ni: Ni X'na hua, si na lja' ti quila juersa 'in.

13 Jesus ndyucui' ni cha' re siyana ngujui Lazaro, una ta'a nda'an ni ngulucua ri' siyana lja' ti.

14 La rcan' nguitsa' Jesus 'in ne': Lazaro cua ngujui,

15 lo squi'yan huan tsu'hue ntsu'hui tieen siyana a nda'an la cua, siyana tsana'an rin' huan 'yan. Tsaan na se'en su.

16 Rcan' Tuma, nu ndyucui' ne' lo'o lca Didimo, nu juin 'in lyigaa la na'an ta'a nda'an: Tsaan na lo tsatlyu cajan na lo'o ni la cua.

Jesús nga'ni ni cha' ndyo'o qui'u nten

17 Bra mdiyaa Jesus can' yna ni cha' siyana cua nguiaa jacua tsan ngutsi' Lazaro.

- 18 Quichen Betania, lcui' ti nguinu na se'en lca quichen Jerusalen, sa ntsu'hui lyoo sna ti kilometro.
- 19 Quina'an 'a ne' judio mdiyaa ne' se'en ndi'in Marta lo'o Maria, siyana taa ne' cha' tnu tiee 'in siyana ngujui ta'a ngula.
- 20 Bra yna Marta cha' siyana cua llyan Jesus, mdo'o ya te'en 'in ni, una Maria can' nguinu nde na'an.
- 21 Lo nu juin Marta 'in Jesus: Ni X'na hua, si nu'huin ndi'in lo'o huan re, lo a caja ta'a hua.
- 22 Una jlyo ran' siyana lyigaa cha' nu njnan 'in Ndiose nxcuen ni 'in.
- 23 Nu juin Jesus: Ta'a ngula ntsu'hui cha' tyo'o qui'u.
- 24 Mxcuen Marta can' 'in ni: cua jlyo ran' siyana ntsu'hui cha' tyo'o qui'u, una la bra tsatii cha' nu ndyca loo chelyuu re.
- 25 Nu juin Jesus 'in ne': Na' lcan nu n'ni cha' ndyo'o qui'u nten, na' lcan chelyuu 'in ne', lo nu nguiana'an ri' 'yan, tyo'o qui'u can' nisiya cua ngujui.
- 26 Lyigaa nu lu'u lo nguia tsana'an ri' 'yan, a caja 'a can'. .Ta nguiana'an ri' cha' re?
- 27 Lo nu juin 'in ni: Chin' ni, Ni X'na hua, nguiana'an ran' siyana lca ni nu lca Crixtu, cui' Sne' Ndiose nu mdiyaan loo chelyuu re.

Ynan Jesús tucuaa 'in Lázaro

- 28 Bra mdyi yucui' Marta cha' can', mxtucui nde se'en ndi'in nguia yitsa' buna ti 'in Maria ta'a ngula, lo nujuin Cua ndun ni nu lca Mistro lo nxi'ya ni 'in tsa.
- 29 Bra yna cha' can', cui' bra mdo'o nguiaa se'en ndun ni.
- 30 Jesus a lyiji sten ni loo quichen, ti ndun ni se'en ya te'en Marta 'in ni.
- 31 Ne' judio nu mdiyaa se'en ndi'in Maria siyana taa cha' tnu tiee 'in, bra na'an ne' siyana ndla mdo'o nguiaa, ngutucui ndyca'an ne' 'in lo ndyucui' ne': Cui' la tucuaa nguia yna ri nii.
- 32 Mdiyaa Maria se'en ndun Jesus, cui' bra mdyi'ya xtyin' tloo ni bra na'an 'in ni, lo nu juin 'in ni: Ni X'na hua, si nu'huin ndi'in lo'o hua re, lo a caja ta'a hua.
- 33 Bra na'an Jesus siyana nguinan, a cuinta nguinan ne' judio nu mdiya ndyca'an 'in, lo'o ni ngui'ya tu'hua tiee ni siyana ti'i ntsu'hui tiee ni.
- 34 Lo nu juin ni: .La ngutsin' huan 'in? Nu juin ne' 'in ni: Ni X'na hua, caan nde re lo na'an se'en ngutsi'.
- 35 Lo yna Jesus.
- 36 Ndyucui' ne' judio: Na'aan, snu na'an ti'i ntsu'hui tiee ni lo'o.

37 Ntsu'hui nu ndyucui': Si msla quiloo nu cuityin' can', .ni cha' a nga'ni cha' siyana a caja Lazaro?

Bra mdyo'o qui'u Lázaro

38 Xiya' ngui'ya tucu'hua tiee Jesus, lo mdiyaa ni tucuaa can'. Se'en ngutsi' ne' 'in lca na sca tuquee, lo ndyucun na lo'o sca quee tlyu.

39 Nu juin Jesus: Lyoon huan quee cua. Marta ta'a ngula nu ngujui can' nu juin 'in ni: Ni X'na hua, cua nxcua tyi'i siyana cua nguiaa jacua tsan ngutsi'.

40 Mxcuen Jesus 'in: .Ta tsi'i can' cha' yucuin' Si nguiana'an ri', lo na'an cha' cuiya' 'in Ndiose?

41 Rcan' ngulo ntan ne' quee nu ndyucun tucuaa se'en su nu ngujui can'. Mscuen Jesus tloo ni lo nu juin ni: Stina Ndiose, tyaan xu'hue 'in siyana ngune 'in cha' nu yucuin' lo'o.

42 Na' jlyo ran' siyana lyigaa braa ne 'in cha' nu ndyucuin', una squi'ya nten quina'an ndi'in re yucuin' nguana'an, siyana tsana'an ri' ne' cha' cui' nga'an tnan 'yan.

43 Bra mdyi yucui' ni cha' re yucui' cueen ni: Lazaro, tyo'o nde chun'.

44 Nu ngujui can' mdyo'o na'an ti nguixen te' lo'o yaa' lo'o quiya', a cuinta lo'o tloo ngxuxen xca te'. Nu juin Jesus 'in ne': Xtin' huan 'in lo quiaa.

Nga'ni cuiya' ne' cha' kujui ne' 'in Jesús

45 Rcan' quina'an 'a ne' judio nu ta'a mdiyaa Maria, bra na'an ne' cha' nu nga'ni Jesus yana'an ri' ne' 'in ni.

46 Una ntsu'hui nu ya nguitsa' 'in ne' fariseo na'an nga'ni Jesus.

47 Rcan' lyigaa nu ndlo ca tnan ni' lyaa, tsatlyu lo'o ne' fariseo mxo' ti'in ta'a ne' siyana cu'ni cuiya' ne' cha', lo ndyucui' ne': .Ni na'an cu'ni na lo'o nu cua siyana quina'an 'a cha' tnu ngui'ni?

48 Si a tyucui ndijin na lo'o na'an ngui'ni, na'aan quichen re tsana'an ri' 'in, chen nducui caan ne' romano lo cuijlyo ne' se'en n'ni tnu na 'in Ndiose tsatlyu lo'o quichen re.

49 Rcan' mdo'o yucui' sca nu naa Caifas, lo cui' yjan can' lca nu ndlo ca tnan ni' lyaa, lo nu juin: 'Huan ni sca cha' lo a jlyo ri' huan,

50 ni a ndi'ya huan cuinta siyana tsu'hue lati caja scati ne' qui'yu squi'ya quichen, lo tsi'i nu jlyo na'aan nten re.

51 A yucui' cha' can' lo'o cha' tiaa nu 'in ti, siyana yjan can' lca nu ndlo ca tnan ni' lyaa, can' cha' mxiyucui' Ndiose 'in siyana Jesus ntsu'hui cha' caja ni loo na'aan nten quichen.

52 Tsi'i tsaloo ti siyana caja ni squi'ya quichen, siyana xo' ti'in ta'a lyigaa sne' Ndiose nu ndi'in sa tyucui chelyuu, lo tsatlyu ca sca cha' ti 'in ne'.

53 Ti rcan' cua lca tiee ne' kujui ne' 'in Jesus.

54 Can' cha' Jesus a mda'an yla 'a ni lja ne' judio, siya na mdo'o tsu' ni lo mdiyaa ni sca quichen naa Efrain nu ndi'in lucui' ti sca se'en bityi, can' nguinu ni lo'o ta'a nda'an ni.

55 Cua ndyucui lucui' cha' ca ta'a Pascua nu n'ni tnu ne' judio, lo quina'an 'a nten mdo'o ne' scaxca quichen, lo mdiyaa ne' Jerusalem siyana suhui ne' 'in ne' lja nu ti lyiji tisna ta'a Pascua.

56 Nan ne' 'in Jesus, lo ne' nicha' ta'a ne' se'en nguio' ti'in ne' ni' lyaa can': .Ni na'an nujuin huan, ta caan can' ta'a ri nii?

57 Lyigaa nu ndlo ca tnan ni' lyaa lo'o ne' fariseo, cua ndi'in tiaa ne' sca cha' ti 'in ne' siyana si ntsu'hui nu na'an 'in Jesus, cui' bra quitsa' 'in ne' siyana quinu ni.

JUAN 12

Mslu tucua María tyi'a txi quiya' Jesús

1 Ti lyiji xcua tsan nu ntsu'hui cha' ca ta'a Pascua, yaa Jesus quichen Betania se'en ndi'in Lazaro, cui' nu ngujui can' lo nga'ni ni cha' mdyo'o qui'u.

2 Can' nga'ni chu'hue ne' na nu cu siin ni. Marta msu'hua na loo misa, lo Lazaro lca sca nu ta'a nducua ni loo misa can'.

3 Rcan' Maria msni sca te'en tyi'a txi nu sa tcan' litro, nu xcui' nardo, lo quina'an 'a ntsu'hui lyoo na, mslu tucua 'in na chun' quiya' Jesus, lo mxtyi 'in na lo'o quichan' que, mtsa'an yu'hui tyi'i na na'an can'.

4 Sca ta'a nda'an ni, cui' Juda Iscariote sne' Simun, nu ntsu'hui cha' tyaa 'in ni, nu juin 'in ni:

5 .Ni cha' a ncu quiya' tyi'a txi re lo caja tni nu n'ni ne' cana sna cientu tsan, lo quitsa na 'in nu ti'i?

6 Yucui' cha' re, una tsi'i siyana ntsu'hui yuhue ri' 'in nu ti'i, siyana lca sca nu cuna. Lyi'ya cuinta tni 'in ta'a nda'an ni, lo nxni su'hua 'in na.

7 Rcan' nu juin Jesus 'in: A tyucui ndijin lo'o na'an nu ngui'ni ne' re, mxu'hua se'en ne' 'in na siyana cui' tnan cu'ni na tsan nu ntsu'hui cha' quitsin'.

8 Nu ti'i lyigaa braa ndi'in can' lo'on huan, una na' tsi'i lyigaa braa na'an huan 'yan.

Nga'ni cuiya' ne' cha' kujui ne' 'in Lázaro

9 Quina'an 'a ne' judio yna ne' cha' siyana can' ndi'in Jesus, cui' braa mdiyaa ne' una tsi'i tsaloo ti squi'ya Jesus, siyana ndyca ri' ne' na'an ne' 'in Lazaro, nu ngujui lo mdyo'o qui'u.

10 Una lyigaa nu ndlo ca tnan ni' lyaa 'in ne' judio, nga'ni cuiya' ne' cha' siyana lo'o Lazaro ntsu'hui cha' caja.

11 Siya quina'an 'a ne' judio cua mdo'o tsu' ne' lo yana'an ri' ne' 'in Jesus.

Bra nguiten Jesús quichen Jerusalén

12 Xca tsan can', nten quina'an nu cua mdiyaa ta'a can', bra yna ne' cha' siyana cua tiyaan Jesus quichen Jerusalen,

13 mdo'o ne' ya te'en ne' 'in ni, lyi'ya ne' lca' yca quinan, lo ndyucui' ne' cueen: — !Culo laa 'hua! Tlyu cha' tsu'hue ntsu'hui 'in ni nu llyan lo'o cha' cuiya' 'in Ni X'na na,— ni nu lca Ree 'in ne' Israel.

14 Lo ngujui sca burru cuine' ti mducua Jesus tsana'an ndyucui' quityi 'in Ndiose:

15 —A cutsen huan, 'huan nu ndi'in quichen Jerusalen, nde cua llyan ni nu lca Ree 'huan, nducua ni chun' sca burru cuine' ti.—

16 Ta'a nda'an ni a ngui'ya cuinta cha' re, la cua ndyucuen Jesus la ni' cuaan, rcan' mxu'hua ri' cha' nu nga'ni ne' lo'o ni, a cuinta siyana nducua na loo quityi 'in Ndiose.

17 Nten nu na'an tloo bra nga'ni ni cha' mdyo'o qui'u Lazaro tucuaa can', mdaa ne' rsuun cha' nu yato'o,

18 can' cha' quina'an nten ya te'en 'in ni, siyana cua yna ne' cha' na'an cha' nu tnu nga'ni ni.

19 Una ne' fariseo mdisna yucui' ne': Na'an huan, ni sca cha' lo a ca cu'ni na siyana na'aan quichen ne' nducui ndyca'an 'in.

Ne' griego mda'an nan ne' 'in Jesús

20 Tucua sna ne' griego nu ya ngui'ni tnu ta'a can',

21 mdiyaa ne' se'en ndun Lpe, mdo'o quichen Betsaida se'en lyi'ya loo Galilea, lo mjnan ne' cha' tsu'hue 'in: Ndyca ri' hua na'an hua 'in Jesus.

22 Rcan' ya yitsa' Lpe can' 'in Ndre, lo tyucuaa yucui' lo'o Jesus.

23 Mxcuen Jesus 'in ne': cua mdiyaa braa scuen cuaan cha' 'in Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan.

24 Nu chin ni tyucuin' lo'on huan, sca si'yu trigo si a tiu na lyuu, ticui' ti loo scati na, una si tiu na lo tyucua na, quina'an la tyca na.

25 Nu n'ni 'tna chelyuu 'in, tyucuna' can' tiaa braa, una nu a n'ni 'tna 'in, can' nu caja sca chelyuu nu a tsatii 'a 'ni.

26 Si ntsu'hui nu ndyca ri' cu'ni tnan 'yan, tyucui ndyca'an 'yan, lo se'en nu na' tyi'in, can' tyi'in msu 'yan. Tsalca nu cu'ni tnan 'yan, lo'o Stin chu'hui cuinta 'in can'.

Yucui' Jesús siyana ntsu'hui cha' caja ni

27 Ri nii nu'un 'a ri' carsya 'yan, .lo ni na'an tyucuin'? .Ta na tyucuin' lo'o Stin, a taa cha' cuiya' tyijin cha' re? .Ta tsi'i can' cha' mdiyaan loo chelyuu re siyana tyijin ndi'i?

28 Stina Ndiose, cu'ni cha' ca tycan' na'an cha' cuiya' 'in. Rcan' ngune yucui' sca nu yucui' la ni' Cuaan: cua ncuca tycan' na'an cha' cuiya' 'yan, lo xiya' ntsu'hui cha' ca tycan' na'an na.

29 Nten quina'an can' ngune 'in ne' bra ngujui nu yucui', lo ndyucui' ne' siyana ti'yu ngune. Ntsu'hui xca nu ndyucui' siyana sca angajle yucui' lo'o ni.

30 Mxcuen Jesus 'in ne': Tsi'i cha' 'yan ngujui nu yucui' cua, siya na squi'yan huan lca na.

31 Cua mdiyaa braa nu ntsu'hui cha' ca cuiya' cha' nu ndyca loo chelyuu re, lo caja nu culo tsu' 'in ne' xna'an nu ndlo tnan loo chelyuu re.

32 Bra ntsu'hui cha' xtun ne' 'yan, tsatlyu xi'yan 'in lyigaa nten siyana tyucui ndyca'an ne' 'yan.

33 Lo'o cha' nu yucui' ni re, ngulo scua yla ni na'an ntsu'hui cha' caja ni.

34 Mxcuen nten can' 'in ni: Huare' cua ngune 'hua na'an ndyucui' quityi 'in Ndiose siyana ni nu lca Crixtu ntsu'hui cha' tyi'in ni sa tyucui braa. .Ni cha' ndyucui' nu'huin siyana Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan ntsu'hui cha' cujui ne' 'in? .Ti ca lca Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan?

35 Rcan' nu juin Jesus 'in ne': Sti'i ti ti ndyu'hui xaa 'huan, can' cha' tyucui ndyca'an huan 'in xaa can', ti quee' sa Ntsu'hui qui'ya tla se'en nda'an huan, siyana nu nda'an se'en tla, a jlyo ri' can' la nguiaa.

36 Can' cha' lja nu ti ndyu'hui xaa 'huan tsana'an rin' huan 'in xaa can', lo nguana'an can huan sca sne' nu nda'an loo xaa. Tsa nde cha' nu yucui' Jesus, rcan' mdo'o ni nguiaa ni lo yu'hui catsi' ni 'in ne'.

Tla carsya 'in ne' judio

37 Nisiya lyee la nga'ni ni cha' nu tnu tloo nten can', una a yana'an ri' ne' 'in ni,

38 siyana ca na'an cha' nu mxiyucui' Ndiose 'in Isaia bra nu juin: —Ni X'na hua, .ti ca yana'an ri' cha' nu yucui' hua? .Ti ca 'in nguilyo scua yla cha' cuiya' 'in, Ni X'na hua—?

39 Can' cha' a ncuca tsana'an ri' ne' 'in ni, lo nde xca cha' nu yucui' Isaia:

40 —Yato'o mducun ne' tloo ne' siyana a ca tyacan 'in ne', nga'ni tla ne' carsya 'in ne' siyana a qui'ya ne' cuinta, lo si xtucui ne', na' cu'nin tyacan 'in ne'.—

41 Isaia yucui' cha' re bra na'an tloo cha' cuiya' 'in ni, lo cui' cha' 'in ni lca nu mda'an yucui'.

42 Nisiya ncuana'an quina'an nten nu ndun loo lati 'in ne' judio yana'an ri' 'in ni, una squi'ya ne' fariseo a ngulu'u yla ne' cha' 'in ne', siyana nguitsen ne' caja nu culo 'in ne' se'en nu n'ni tnu ne' 'in Ndiose.

43 Lyee la nducua tloo ne' quinu tsu'hue tiee nten lo'o ne' que 'in Ndiose.

Cha' nu ndyucui' Jesús cu'ni cuiya' cha' 'in nten

44 Cuen yucui' Jesus: Nu nguiana'an ri' 'yan, tsi'i 'yan na' ti nguiana'an ri' can', siya na lo'o 'in ni nu nga'an tnan 'yan.

45 Nu cua na'an 'yan, cua na'an 'in ni nu nga'an tnan 'yan.

46 Na' lcan xaa nu cua mdiyaan loo chelyuu re, lo lyigaa nu tsana'an ri' 'yan, a quinu can' se'en tla.

47 Nu ne 'in cha' nu ndyucuin', lo a nchu'hua se'en 'in na, tsi'in cu'ni cuiyan' cha' 'in can', siyana a lryan cu'nin cuiyan' cha' 'in nten, siyana lryan culon laan 'in ne'.

48 Nu nxcuan tloo 'yan, lo a ndyucuan xu'hue cha' nu ndyucuin', ntsu'hui xca nu cu'ni cuiya' cha' 'in can', cui' cha' nu cua yucuin' lca nu cu'ni cuiya' cha' 'in, bra tsatii cha' nu ndyca loo chelyuu re.

49 Siyana a ndyucuin' lo'o cuinta 'yan, siya na Stina Ndiose, ni nu nga'an tnan 'yan, mdaa ni cha' nu tyucuin' cha' nu culu'un.

50 Jlyo ran' siyana cha' nu ndlo ni tnan 'na lca na chelyuu nu a tsatii 'a, can' cha' lyigaa cha' nu ndyucuin' lca na cha' nu ndlo Stina Ndiose tnan 'yan.

JUAN 13

Mji'an Jesús quiya' ta'a mda'an ni

1 Lja nu cua tisna ta'a pascua, Jesus cua jlyo ri' ni siyana cua mdiyaa braa nu ntsu'hui cha' tyo'o ni loo chelyuu re lo quiaa ni se'en nducua Stina Ndiose. Jesus lyee nga'ni ni 'tna 'in nu yana'an ri' 'in ni lja mdi'in ni loo chelyuu re, lo nguana'an nga'ni ni hasta mdyo'o ni loo chelyuu.

2 Nducua ndyucu siin ne', lo Juda Iscariote, sne' Simun, cua mxtyaa ne' xna'an cha' ni' carsya 'in siyana tyaa 'in Jesus.

3 Cua jlyo ri' ni siyana tuyaa' ni mxnu Stina Ndiose lyigaa loo cha' cuiya', a cuinta jlyo ri' ni siyana se'en nducua Ndiose mdo'o ni, lo ticui' can' ntsu'hui cha' quiaa ni.

- 4 Mditun ni se'en nducua ndyucu siin ni, nguloo ni te' tucuin nu lcu' ni, msni ni sca te' lo mscan' ni 'in na sii' ni.
- 5 Rcan' msu'hua ni tyi'a sca ni' si'yu, lo mdisna mji'an ni quiya' ta'a nda'an ni, mxtyi ni 'in na lo'o te' ndycan' sii' ni.
- 6 Bra mdiyaa ni se'en nducua Simun Tyu, nu juin 'in ni: Ni X'na hua, .ta nu'huin jyi'an quiyan'?
- 7 Mxcuen Jesus 'in: Na'an ngui'nin ri nii a ndi'ya cuinta, una chun' nde'en ca jlyo ri' cha' re.
- 8 Tyu can' nu juin 'in ni: Una a nga'an cha' jyi'an quiyan' na'. Mxcuen Jesus 'in: Si a jyi'an quiya' tsi'i sca cha' ti 'na rcan.
- 9 Nu juin Simun Tyu can': Ni X'na hua, tsi'i quiyan' tin jyi'an rcan', siya na lo'o yaan' lo'o quen jyi'an.
- 10 Nu juin Jesus 'in: Sca nu cua yta a 'ni 'a cha' ti cata xiya' siyana na'aan cua luhui, cui' lya quiya' ti can' quiten na. Lo 'huan cua luhuin huan, una tsi'i lyigaan huan.
- 11 cua jlyo ri' ni ti ca nu ntsu'hui cha' tyaa 'in ni, can' cha' yucui' ni: Tsi'i lyigaan huan luhuin huan.
- 12 Bra mdyi jyi'an ni quiya' ne', ycu' ni te' tucuin can' 'in ni lo xiya' ndi tucua ni loo misa can', lo nu juin ni: .Ta ndi'yan huan cuinta na'an cha' nu nga'nin lo'on huan?
- 13 'Huan ndlo naa huan 'yan, Mistro, a cuinta Ni X'na hua, lo chin ni na'an nu ndyucuin' huan siyana can' lcan.
- 14 Si na' lcan X'na huan lo'o Mistro 'huan, lo mji'an quiyan' huan, cui' nguana'an ntsu'hui cha' jyi'an huan quiya' ta'an huan.
- 15 Nde cha' nu xtyaan 'huan, siyana cui' na'an cha' nu nga'nin ri nii, nguana'an ntsu'hui cha' cu'ni huan.
- 16 Nu chin ni tyucuin' lo'on huan, sca msu a ndun loo la can' que 'in x'na, cui' nguana'an lo'o sca nu ndya'an lo'o rsuun, a ndun loo la can' que 'in nu nga'an tnan 'in.
- 17 Si ndi'yan huan cuinta cha' re, tsu'hue ca xu'hue huan si tucua huan cha' 'in na.
- 18 Una a ndyucuin' cha' 'in lyigaan huan, siyana cua jlyo ran' ti lyiji nu cua ngulosuhuin, una cha' re nguinu scua loo quityi 'in Ndiose, lo ndyucui' na: —Nu ndycu quijaxtlya sca se'en ti lo'on, can' nu ndyca ta'a cusuun—.
- 19 Ti ri nii quitsan' 'huan lja nu ti lyiji tsato'o cha' re, lo bra nu tsato'o na ca jylo rin' huan siyana na' lcan na'an cua yucuin' lo'on huan.
- 20 Nu chin ni tyucuin' lo'on huan, nu tyucuan xu'hue 'in nu ntsu'hui cha' ca'an tnan, 'yan na' tyucuan xu'hue can', lo nu tyucuan xu'hue 'yan, cui' nguana'an tyucuan xu'hue can' 'in nu nga'an tnan 'yan.

Yucui' Jesús siyana tyaa Juda 'in ni

- 21 Na'aan mdyi yucui' Jesus cha' can', ngui'ya sca tucu'hua tiee ni, rcan' nguitsa' yla ni 'in ne': Nu chin ni tyucuin' lo'on huan, scan huan ntsu'hui cha' tyaan huan 'yan.
- 22 Rcan' ta'a nda'an ni mxna'an tloo ta'a, msu'hua cha' tiee cha' ni na'an nu ndyucui' ni cha' 'in.
- 23 Sca ta'a nda'an ni, cui' nu lyee ndyu'hui cuiya' ri' ni 'in, nducua lucui' ti sii' Jesus,
- 24 lo Simun Tyu can' nga'ni yaa' 'in ne' siyana cunicha' 'in Jesus cha' ti ca cha' 'in ndyucui' ni.
- 25 Can' lucui' la mdiyaa sii' Jesus, lo nu juin 'in ni: Ni X'na hua, ti ca cha' 'in ndyucui'?
- 26 Mxcuen Jesus: nu taan quijaxtlya nu cuichan' re 'in, can' nu lca. Rcan' ngacha' ni quijaxtlya lo mdaa ni na 'in Juda Iscariote, sne' Simun.
- 27 Bra mdyi ycu 'in na, nguiten Ne' xna'an ni' carsya 'in. Rcan' nu juin Jesus 'in: Cu'ni lya cha' nu ntsu'hui tiee cu'ni.
- 28 Una ni sca ta'a nducua ni a ngui'ya cuinta ni cha' yucui' ni lo'o nguana'an.
- 29 Lo siyana Juda nda'an lo'o cuijyin se'en ntsu'hui tni, ntsu'hui nu msque' ri' siyana ngulo Jesus tnan 'in tsa si'i na nu cu ne' lja ta'a can', ta taa sca lomstan 'in nu ti'i.
- 30 Bra mdyi ycu quijaxtlya can', cui' bra mdo'o nguiaa, lo cua ngui'ya tsu'hue tla rcan'.

Sca cha' nu cui ngulo Jesús tñan 'in ne'

- 31 Bra cua nguiaa, rcan' nu juin Jesus: cua mdiyaa braa scuen cuaan cha' 'yan, Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan, cui' nguana'an Ndiose scuen cuaan cha' 'yan.
- 32 Si squi'yan ndyucuen cuaan cha' 'in Ndiose, cui' nguana'an scuen cuaan Ndiose cha' 'yan, lo cua ndyucui lucui' cha' cu'ni ni cha' re.
- 33 Snen', tichin' 'a braa ti ndi'in lo'on huan. Ntsu'hui cha' qui na huan 'yan, una cui' na'an cua yucuin' lo'o ne' judio, tyucuin' lo'on huan ri nii: Se'en nu ntsu'hui cha' tsa'an, 'huan a ca tsaan huan.
- 34 Nde cha' nu cui ti culon tnan 'huan, scaxcan huan chu'hui cha' tsu'hue 'huan. Tsana'an ntsu'hui cha' tsu'hue 'yan lo'on huan, ncuana'an chu'hui cha' tsu'hue 'huan.
- 35 Ndena'an ca jylo ri' nten siyana ngui'ni cha'an huan 'yan, siyana ntsu'hui cha' tsu'hue 'huan lo'o ta'an huan.

Yucui' Jesús siyana Tyu ntsu'hui cha' xcuan tloo 'in ni

36 Simun Tyu nu juin 'in ni: Ni X'na hua, .la tsa? Mxcuen Jesus 'in: Se'en nu na' tsa'an, a ca tyucui ndyca'an 'yan, una chun' nde'en la ntsu'hui cha' tyucui ndyca'an 'yan.

37 Nu juin Tyu: Ni X'na hua, .ni cha' a ca tyucui ndyca'an 'in ri nii? cua nga'nin tieen cajan squi'ya.

38 Mxcuen Jesus 'in: .Ta cua nga'ni tiee caja squi'yan? Nu chin ni tyucuin' lo'o, bra nu ti lyiji xi'ya che'e, sna ya' tyucui' siyana a ntsu'hui lyoo 'yan.

JUAN 14

Jesús lca ni tucuiin

1 A su'huan huan cha' tieen huan lyee la, tsana'an rin' huan 'in Ndiose, lo tsana'an rin' huan 'yan.

2 La se'en ndi'in Stin quina'an 'a se'en lja. Si tsi'i nguana'an lca na ti s'ni nguitsan' 'huan. Una qui'an lo cu'nin chu'huen se'en ntsu'hui cha' tyi'in huan.

3 Qui'an cu'ni chu'huen se'en ntsu'hui cha' tyi'in huan, una yaan xiya', yan 'yan 'huan siyana stu'hua tyi'in na lo'on huan.

4 Cua jlyo rin' huan la qui'an, lo jlyo rin' huan tucuiin can'.

5 Tuma nu juin 'in ni: Ni X'na hua, a jlyo ri' hua la tsa, .ni na'an ca jlyo ri' hua tucuiin can'?

6 Lo nu juin Jesus 'in: Na' lcan tucuiin, lcan cha' nu lni, lo lcan chelyuu. A tucui nu ca tiaa se'en nducua Stina Ndiose si tsi'i cha' 'yan.

7 Si 'huan ndyu'hui lyoon huan 'yan, lo'o 'in Stin ndyu'hui lyoon huan, lo ti ri nii cua ntsu'hui lyoon huan 'in ni, lo na'an huan 'in ni.

8 Lpe nu juin 'in ni: Ni X'na hua, taa cha' cuiya' na'an tloo hua 'in Stina Ndiose lo quinu tsu'hue tiee hua.

9 Mxcuen Jesus 'in: Lpe, ti s'ni ndi'in lo'on huan, .ta a lyiji chu'hui lyoo 'yan? Nu cua na'an tloo 'yan, cua na'an can' 'in Stina Ndiose. .Ni cha' ndyucui' siyana ndyca ri' na'an tloo 'in Stina Ndiose?

10 .Ta a nguiana'an ri' siyana sca cha' ti 'yan lo'o Stina Ndiose, lo nguana'an Stina Ndiose lo'on? Cha' nu ndyucuin' lo'o huan a ndyucuin' 'in na lo'o cuinta 'yan, siya na Stina Ndiose, ni nu ntsu'hui ni' carsya 'yan, can' ni nu ngui'ni tnan re.

11 Tsana'an rin' huan cha' re: Sca cha' ti 'yan lo'o Stina Ndiose, lo ncuana'an Stina Ndiose lo'on. Si a nguia tsana'an rin' huan, nisiya tsu'hue tnan nu ngui'nin tsana'an ri' huan.

12 Nu chin ni tyucuin' lo'on huan: Nu nguiana'an ri' 'yan, cui' tnan nu ngui'nin cu'ni can', hasta tlyu la tnan ca cu'ni can' siyana qui'an se'en nducua Stina Ndiose.

13 Lyigaa cha' nu jnan huan 'in Stina Ndiose lo'o cha' cuiya' 'yan, cu'nin 'in na, siyana scuen cuaan cha' 'in Stina Ndiose squi'ya Sne' ni.

14 Si nde'en cha' jnan huan lo'o cha' cuiya' 'yan, na' cu'nin 'in na.

Cha' 'in Espiritu nu Luhui 'in Ndiose

15 Si lyee lca tieen huan 'yan, xu'hua se'en huan cha' nu tyucuin'.

16 Na' jnan 'in Stina Ndiose, lo taa ni xca nu taa cha' tnu tiee 'huan nu tyi'in lo'on huan tsa tyucui braa,

17 cui' Espiritu nu lni 'in Ndiose, una nten chelyuu a ca tyucuan xu'hue 'in ni siyana a na'an tloo ne' 'in ni, ni a ntsu'hui lyoo ne' 'in ni. Una 'huan cua ntsu'hui lyoon huan 'in ni siyana cua ndi'in ni lo'on huan, lo ntsu'hui ni ni' carsya 'huan.

18 A xnun 'huan yucuin' ti huan, ti yaan xiya'.

19 cua ndyucui lucui' cha' a na'an tloo 'a nten chelyuu 'yan, una 'huan ntsu'hui cha' na'an tloon huan 'yan. siyana lu'un na', can' cha' lo'o huan chu'huin huan chelyuu.

20 Rcan' ca jylo rin' huan siyana sca cha' ti 'yan lo'o Stina Ndiose, lo nguana'an sca cha' ti 'na lo'on huan.

21 Nu nee 'in cha' nu ndyucuin' lo nchu'hua se'en 'in na, can' nu chin ni lca tiee 'yan, lo nu lyee lca tiee 'yan nguana'an lca tiee Stin 'in can', a cuinta lo'on na' lyee lca tieen 'in, lo culu'u tloon 'in can'.

22 Juda, (una tsi'i Iscariote) nu juin 'in ni: Ni X'na hua, .ni na'an culu'u tloo huare' ti, lo tsi'i 'in lyigaa tucui?

23 Mxcuen Jesus 'in: Nu lca tiee 'yan, xu'hua se'en can' cha' nu ndyucuin', lo nguana'an Stin ntsu'hui cha' lca tiee 'in can', lo caan hua se'en ndi'in can' lo tsatlyu tyi'in hua lo'o.

24 Nu a lca tiee 'yan, a xu'hua se'en can' cha' nu ndyucuin'. Si tyucuin' lo'on huan ri nii, tsi'i squichan' lca na, siya na squicha' Stina Ndiose, ni nu nga'an tnan 'yan.

25 Lyigaa cha' re ndyucuin' lja nu ti ndi'in lo'on huan.

26 Una bra caan ni nu taa cha' tnu tiee 'huan, cui' Espiritu nu Luhui 'in Ndiose, ni nu ca'an tnan Stina Ndiose lo'o cha' cuiya' 'yan, cui' ni culu'u ni 'huan lyigaa la na'an cha', lo xu'hua ri' ni 'huan lyigaa cha' nu cua yucuin'.

27 Lo'o cha' tsu'hue xnun 'huan, na' cu'nin cha' tyi'in tsu'huen huan, una tsi'i na'an n'ni nten chelyuu. A su'huan huan cha' tieen huan lyee la lo ni a cutsen huan.

28 Cua ngune 'huan cha' nu yucuin': Qui'an, lo yaan xiya'. Si lyee lca tieen huan 'yan, tsu'hue ntsu'hui tieen huan bra yucuin' siyana qui'an se'en nducua Stina Ndiose, siyana ndun loo la ti ni que 'yan nan'.

29 Cua msu'huan tiyaan 'huan lja nu ti lyiji ca cha' re, siyana tsana'an rin' huan bra nu ca na.

30 A ndijyi na'an ti tyucuin' quina'an cha' lo'on huan, siyana cua ljian ne' xna'an nu ndlo tnan loo chelyuu re, una a sca cha' cuiya' ndia 'in can' lo'on na'.

31 Una se'en nu ca jylo ri' nten snu na'an lca tieen 'in Stina Ndiose, can' cha' lyigaa cha' nu ndlo ni tnan ngui'nin 'in na. titun huan, lo quiaan na.

JUAN 15

Jesús lca ni suun ti uva nu lu'u ca

1 Na' lcan suun ti uva nu lu'u ca, lo Stin lca nu ngui'ni tnan 'in na.

2 Lyigaa stan' nu lyi'ya loon nu a ndyucua si'yu loo, nsi'yu ni 'in na. Una lyigaa stan' nu ndyucua si'yu loo, nsuhui ni 'in na siyana lyee la tyucua na.

3 'Huan cua nguinu luhuin huan siya cha' nu cua yucuin' lo'on huan.

4 Tsa tyun huan lo'o cha' 'yan, lo nguana'an na' lo'on huan. Tsana'an ndyca ri' stan' ti uva, a ndyo'o na loo na si quitan na se'en nducua suun na, cui' nguana'an ndi'in cha' 'huan si a tyun tsan huan lo'o cha' 'yan.

5 Na' lcan suun ti uva lo 'huan lcan huan stan' na, nu tsa tyun lo'o cha' 'yan lo nguana'an na' lo'o can', lyee tyo'o si'yu loo, una si tyo'o tsu' huan siin' a sca na ca cu'ni huan.

6 Nu a tsa ndun lo'o cha' 'yan, ndyca ri' can' tsana'an ndyca ri' stan' yca nu nsi'yu ne', nguityi na, lo nguio' ti'in na siyana squin na.

7 Si tsa ndun huan lo'o cha' 'yan, lo quinu yu'hui cha' nu ndyucuin' ni' carsya 'huan, ca jnan huan na'an cha' nu ndyca rin' huan, lo caja na 'huan.

8 Lo'o cha' re scuén cuan cha' 'in Stin, bra cu'ni huan tsu'hue lo ca tyacan' na'an siyana ngui'ni cha'an huan 'yan.

9 Tsana'an tsu'hue lca tiee Stina Ndiose lo'on, cui' nguana'an na' lo'on huan, tsa tyun huan loo cha' tsu'hue 'yan.

10 Si xu'hua se'en huan cha' nu ndlon tnan, cui' nguana'an ntsu'hui cha' tyun huan loo cha' tsu'hue 'yan, na'an na' nsu'hua se'en cha' nu ndlo Stin tnan 'yan, lo ndun lo'o cha' tsu'hue 'in ni.

11 Nde cha' nu ndyucuin' lo'on huan, siyana stu'hua ca tsu'hue chu'hui tieen na, lo nguana'an nde lyee la ca tsu'hue chu'hui tieen huan.

12 Nde cha' nu ndlon tnan 'huan: Chu'hui cha' tsu'hue 'huan ta'an huan, tsana'an nu lca tieen lo'on huan.

13 Siyana a tucui nu tlyu cha' tsu'hue ntsu'hui 'in ta tyaa can' 'in squi'ya ta'a tsu'hue.

- 14 'Huan lcan huan ta'a tsu'huen si ngui'ni huan cha' nu ndlon tnan.
- 15 A n'nin cuinta siyana lcan huan sca msu ti, siyana sca msu a jlyo ri' ni na ngui'ni x'na, lcan huan sca ta'a tsu'huen, siyana cua nguitsan' 'huan lyigaa cha' nu cua yucui' Stin lo'on.
- 16 Tsi'in huan ngulosuhuin huan 'yan, siya na na' ngulosuhuin 'huan, siyana tsa tyucui braa ca tyacan' na'an cha' tsu'hue 'yan loo chelyuu 'huan, lo lyigaa cha' nu njan huan 'in Stina Ndiose lo'o cha' cuiya' 'yan taa ni 'in na.
- 17 Nde cha' nu ndlon tnan 'huan siyana chu'hui cha' tsu'hue 'huan ta'an huan.

Ntsu'hui cha' xcuan tloo ne' 'in ta'a mda'an ni

- 18 Si nten chelyuu nxcuan tloo ne' 'huan, ca jylo rin' huan siyana la nducua la 'yan mscuan tloo ne'.
- 19 Si sca cha' ti 'huan lo'o nten chelyuu, ca tsu'hue chu'hui tiee ne' lo'on huan, una 'huan a nguiaa huan tsu' 'in ne' siyana cua ngulosuhuin 'huan, can' cha' nxcuan tloo ne' 'huan.
- 20 Xu'hua rin' huan cha' nu yucuin' lo'on huan, sca msu a ndun loo la can' que 'in x'na. Si ngujui nu na'an ti'i 'yan, cui' nguana'an caja nu na'an ti'i 'huan, lo si ngujui nu nducua cha' nu yucuin', cui' nguana'an caja nu cu'ni cuinta cha' nu tyucuin' huan.
- 21 Squi'yan caja nu xcuan tloo 'huan, siyana a ntsu'hui lyoo ne' 'in ni nu nga'an tnan 'yan.
- 22 Si a yaan loo chelyuu re, lo ni a yucuin' cha' re lo'o ne', a sca qui'ya nducui ne'. Una ri nii a ndijyi a na'an tyucui' ne' ta a nducui ne' qui'ya.
- 23 Nu nxcuan tloo 'yan, lo'o 'in Stin nxcuan tloo can'.
- 24 Si na' a nga'nin scaxca cha' nu tnu nu a tucui lyiji cu'ni, a nducui ne' qui'ya, una ri nii cua na'an tloo ne' cha' can', lo ti nxcuan tloo ne' 'yan lo'o Stin.
- 25 Una ngui'ni ne' cha' re siyana ca na'an cha' nu cua nguinu scua loo lee 'in ne', lo ndyucui' na: —Mscuan tloo ne' 'yan nisiya a nducuin qui'ya—.
- 26 Una bra caan ni nu ntsu'hui cha' taa cha' tnu tiee 'huan, can' nu taa rsuun na'an ndi'in cha' 'yan, lo na' ca'an tnan 'in ni lo'o cuinta 'in Stina Ndiose, cui' Espiritu nu lni nu tyo'o se'en nducua Ndiose.
- 27 A cuinta lo'on huan ntsu'hui cha' taan huan rsuun na'an ndi'in cha' re, siyana stu'hua mdi'in na lo'on huan ti culoo.

JUAN 16

- 1 Nde cha' nu ndyucuin' lo'on huan siyana a cu'ni na'an rin' huan lo'o cha' nu nguiana'an ri' huan.

2 Ntsu'hui cha' culo ne' 'huan se'en nguio' ti'in ne' judio. A cuinta ntsu'hui cha' kujui ne' 'huan, lo culucua ri' can' siyana tnan tsu'hue ngu'ni tloo Ndiose.

3 Cu'ni ne' nguana'an siyana a ntsu'hui lyoo ne' 'in Stina Ndiose, lo ni a ntsu'hui lyoo ne' 'yan.

4 Lyigaa cha' re ndyucuin' lo'on huan siyana xu'hua rin' bra ntsu'hui cha' ca na. A yucuin' cha' re ti culoo siyana ti chan ntsu'hui cha' tyi'in lo'on huan.

Tñan nu n'ni Espíritu nu Luhui 'in Ndiose

5 Una ntsu'hui cha' qui'an se'en nducua ni nu nga'an tnan 'yan, una ni scan huan a nichan' huan 'yan la tsa'an.

6 Nde ca xni'in tieen 'huan siyana nditsan' 'huan cha' re.

7 Una ndyucuin' lo'on huan cha' nu lni, ntsu'hui cuinta la 'huan si qui'an siyana ntsu'hui cha' ca'an tnan Ni nu taa cha' tnu tiee 'huan. Una si a qui'an, a caan ni nu tyi'in lo'on huan.

8 Lo bra caan ni cu'ni ni cha' ca tyacan' na'an cha' tiaa nguna' 'in nten chelyuu, siyana ca jylo ri' ne' ni na lca qui'ya, lo ni na lca cha' tsu'hue, a cuinta siyana Ndiose cu'ni cuiya' ni cha' 'in nten.

9 Ca jlyo ri' ne' ni na lca qui'ya, siyana a mslyaa ne' tsana'an ri' ne' 'yan.

10 Ca jlyo ri' ne' ni na lca cha' tsu'hue, siyana cua qui'an se'en nducua Stina Ndiose, lo a na'an 'a huan 'yan.

11 A cuinta ca jylo ri' ne' cu'ni Ndiose cuiya' ni cha' 'in nten, siyana cua msu'hua ni yuhue' chun' ne' xna'an nu ndlo tnan 'in ne'.

12 Quina'an 'a cha' ti ntsu'hui cha' tyucuin' lo'on huan, una ri nii a ta loon huan quine 'huan cha' re.

13 Una bra caan Espiritu nu lni 'in Ndiose, cui' ni culu'u ni 'huan lyigaa la na'an cha' nu lni, siyana a tyucui' ni cha' 'in ti ni, siya na tyucui' ni lyigaa cha' nu ne 'in ni, lo quitsa' ni 'huan cha' nu tsato'o.

14 Cui' ni scuen cuaan ni cha' 'yan siyana ntsu'hui cha' quilyo scua yla ni cha' 'yan lo'on huan.

15 Na' sca cha' ti 'yan lo'o Stina Ndiose, can' cha' yucuin' lo'on huan siyana Espiritu quilyo scua yla cha' 'yan lo'on huan.

Ndaa Jesús cha' tnu tiee 'in ta'a mda'an ni

16 Chin' braa a na'an 'a huan 'yan, una ti chin' braa ti na'an tloon huan 'yan, siyana cua qui'an se'en nducua Stina Ndiose.

17 Rcan' tucua sna ta'a nda'an ni nganicha' ta'a lo ndyucui': .Ni na'an ndi'in cha' nu ndyucui' ni re, siyana sti'i ti a na'an 'a na 'in ni, lo ti xti'i ti na'an na 'in ni, lo quiaa ni se'en nducua Stina Ndiose?

18 Ti ndyucui' la ne': .Ni na'an ndi'in cha' nu yucui' ni cha' 'in ti chin' braa can'? A ndi'yan na cuinta cha' nu ndyucui' ni.

19 Una Jesus ngui'ya ni cuinta siyana ndyca ri' ne' cunicha' ne' 'in ni cha' can', lo nu juin ni 'in ne': .Ta nicha' ta'an huan siya cha' nu yucuin' re bra yucuin': Chin' braa a na'an 'an huan 'yan, lo ti chin' braa na'an huan 'yan?

20 Nu chin ni tyucuin' lo'on huan, ntsu'hui cha' qui'ya tucu'hua tieen huan lo cuna huan, lo nten chelyuu ca tsu'hue chu'hui tiee ne' rcan'. Siyana ti'i ntsu'hui tieen huan, una tiaa braa tyca tsu'hue lca tieen huan.

21 Na'an ndyca ri' sca ne' cuna'an nu tyi'in sne' loo chelyuu, tisna caan ti'i 'in ne' siyana cua mdiyaa braa 'in ne', una bra cua mdijin yu'hui 'in ne', a xu'hua 'a ri' ne' ti'i nu mdijin ne' siyana tsu'hue ntsu'hui tiee ne' siyana cuhui' qui'yu lca sne' ne'.

22 Ncuana'an ndi'in cha' 'huan ri nii, ti'i ntsu'hui tieen huan, una ntsu'hui cha' na'an ta'an na lo'on huan xiya', rcan' tyca tsu'hue lca tieen huan lo a tucui 'a nu ti cu'ni nu'un carsya 'huan.

23 Bra tiaa tsan can' a sca 'a cha' ti cunichan' huan 'yan. Nu chin ni tyucuin' lo'on huan, lyigaa cha' nu jnan huan 'in Stina Ndiose lo'o cha' cuiya' 'yan, cui' ni xcuen ni cha' can'.

24 Hasta ri nii lo a sca cha' jnan huan lo'o cha' cuiya' 'yan. Jnan huan 'in na lo caja na 'huan, siyana nde lyee la ca tsu'hue chu'hui tieen huan.

Nga'ni Jesús cana lo'o cha' nu ndyca loo chelyuu re

25 Na' a yucuin' ylan cha' re lo'on huan, una tiaa braa a ntsu'hui 'a cha' ti tyucuin' lo'on huan nguana'an, siya na siya' ti quilyo scuan ylan cha' 'in Stina Ndiose lo'on huan.

26 Rcan' ntsu'hui cha' jnan huan 'in ni lo'o cha' cuiya' 'yan, ni a tyucuin' lo'o huan siyana ti jnan 'in Stina Ndiose siya cha' 'huan,

27 siyana yucui' ca Stina Ndiose tsu'hue lca tiee ni lo'on huan, cui' siyana lyee lca tieen huan 'yan, lo yana'an rin' huan siyana mdo'on se'en nducua Ndiose.

28 Mdo'on se'en nducua Stina Ndiose, mdiyaan loo chelyuu re, lo ri nii xnun chelyuu re lo xiya' qui'an se'en nducua ni.

29 Nu juin ta'a nda'an ni: La nii yucui' yla ca, lo a yucui' ndycun 'a lo'o hua.

30 La nii ndi'ya hua cuinta siyana jlyo ri' lyigaa loo cha', lo a 'ni a cha' ti caja nu quitsa' 'in nde'en cha', lo siya cha' re nguiana'an ri' hua siyana mdo'o se'en nducua Ndiose.

31 Mxcuen Jesus 'in ne': .Ta la ri nii nguiana'an rin' huan 'yan?

32 Tiyaa braa, lo cui' ri nii mdiyaa braa nu cula' tun huan 'yan xcan tin, cuinta scaan huan ntsu'hui cha' quiaan huan se'en ndi'in huan. Una tsi'i xcan tin quinun tun siyana Stina Ndiose ndun ni lo'on.

33 Nde cha' yucuin' lo'on huan siyana stu'hua tyi'in tsu'huen na. Loo chelyuu re ntsu'hui cha' tyijyin huan scaxca loo cha', una cu'ni tnu tieen huan siyana na' cua nga'nin cana cha' nu ndyca loo chelyuu re.

JUAN 17

Mjñan Jesús 'in Ndiose cha' 'in ta'a mda'an ni

1 Bra mdyi yucui' Jesus cha' can' mscuen ni tloo ni lo nu juin ni: Ndiose, 'yan lca Stin, cua mdiyaa braa scuen cuaan cha' 'in Sne', siyana lo'o Sne' scuen cuaan 'in.

2 Cua mdaa cha' cuiya' 'yan culon tnan 'in lyigaa nten, siyana taan chelyuu nu a tsatii 'a 'in tsalca nu cua mdyaa cuinta 'yan.

3 Nde chelyuu nu a tsatii 'a: siyana chu'hui lyoo ne' 'in, nu'huin ni nu lca yucui' ca Ndiose, lo chu'hui lyoo ne' 'in Jesucristo, ni nu nga'an tnan.

4 Na' nga'nin tnun 'in loo chelyuu re, lo cua nga'nin tyiin tnan nu ndaa 'yan.

5 'Nu'huin ni nu lca Stin, cu'ni cha' scuen cuaan cha' 'yan la se'en nducua, tsana'an ndyca ri' lo'on ti culoo bra ti lyiji tsa' chelyuu re.

6 Cua nguilyo scua ylan cha' 'in lo'o tsalca nu mdyaa cuinta 'yan, cui' nu la nducua la ndi'in cuinta 'in, lo ri nii mdyaa cuinta 'in can' 'yan, lo mxu'hua se'en ne' squicha'.

7 Ncua jlyo ri' ne' siyana lyigaa cha' nu mdaa 'yan mdo'o na se'en nducua,

8 siyana cua yucuin' lo'o ne' lyigaa cha' nu mdaa 'yan, lo ndyucuan xu'hue ne' 'in na, jlyo tsu'hue ri' ne' siyana mdo'on se'en nducua, lo yana'an ri' ne' siyana cui' nga'an tnan 'yan.

9 Njnan 'in siya cha' 'in ne', lo tsi'i cha' 'in nten chelyuu, siyana cha' 'in ne' nu cua mdyaa cuinta 'yan, siyana cuinta 'in ndi'in ne'.

10 Lyigaa nu ntsu'hui tuya'an', ticui' tuyaa' ntsu'hui can', lo lyigaa nu ntsu'hui tuyaa', ticui' nguana'an ntsu'hui can' tuya'an', lo ndyca tyacan' na'an cha' cuiya' 'yan loo chelyuu 'in ne'.

11 Ti chin ti braa ndi'in loo chelyuu re, una ti quinu la ne', lo na' qui'an se'en nducua. Ndiose, nu'huin ni nu lca Stin, ni nu luhui lati, cha' cuiya' 'in xni cuinta 'in lyigaa nu cua mdaa ntsu'hui tuya'an', siyana ca sca cha' ti 'in ne' tsana'an sca cha' ti 'nare.

12 Lja mdi'in lo'o ne', tsu'hue 'a yu'huin cuinta 'in ne' lo'o cha' cuiya' 'in, ne' nu cua mdaa ntsu'hui yaan', lo msnin cuinta 'in ne'. Ni sca ne' lo a nguna' ne', cui' sca nu ntsu'hui ca cha' tyucuna', siyana ca na'an cha' nu cua nguinu scua loo quityi.

13 Una ri nii qui'an se'en nducua, lo tyucuin' cha' re lja nu ti ndi'in loo chelyuu re, siyana lyee la ca tsu'hue chu'hui tiee ne' lo'on.

- 14 Lyigaa cua yucuin' lo'o ne', cha' nu mdaa 'yan, una nten chelyuu mscuan tloo ne' 'in na siyana a ndyucua ta'a cha' 'in ne' siya cha' tiaa nguna' 'in ne', tsana'an nu a ndyucua ta'a cha' 'yan lo'o ne'.
- 15 A njnan 'in siyana cuilyoo 'in ne' loo chelyuu re, cui' nde xni cuinta siyana a sten cha' a tsu'hue tiee ne'.
- 16 A ndyucua ta'a cha' 'in ne' lo'o cha' tiaa nguna' nu ndyca loo chelyuu re, tsana'an nu a ndyucua ta'a cha' 'yan lo'o ne'.
- 17 Cu'ni cha' siyana quinu luhui carsya 'in ne' lo'o cha' nu lni, cha' nu ndyucui' lca na cha' nu lni.
- 18 Tsana'an nga'an tnan 'yan loo chelyuu re, nguana'an nga'an tnan 'in ne' cu'ni ne' tnan 'in.
- 19 Squi'ya ne' ndyaan 'yan 'in, siyana lo'o ne' quinu luhui carsya 'in ne' lo'o cha' nu lni 'in.
- 20 Una tsi'i tsaloo ti cha' 'in ne' njnan 'in, siya na lo'o lyigaa nu ntsu'hui cha' tsana'an ri' 'yan bra quine 'in cha' nu tyucui' ne',
- 21 lo stu'hua ca sca cha' ti 'in lyigaa ne', tsana'an sca cha' ti 'na, nu'huin ni nu lca Stin, cui' nguana'an stu'hua ca sca cha' ti 'in ne' lo'on na. Rcan' ca jylo ri' nten siyana nu'huin nga'an tnan 'yan.
- 22 Tsana'an cha' cuiya' mdaa 'yan, nguana'an cha' cuiya' ndaan 'in ne', siyana ca sca cha' ti 'in ne' tsana'an sca cha' ti 'nare.
- 23 Na' sca cha' ti 'yan lo'o ne' tsana'an sca cha' ti 'yan lo'o, siyana ca sca cha' ti 'in ne', rcan' ca jylo ri' nten siyana nu'huin nga'an tnan 'yan, siyana lyee lca tiee 'yan, lo nguana'an lca tiee 'in ne'.
- 24 Nu'huin ni nu lca Stin, ndyca ran' siyana tsalca ne' nu cua mxnu tuya'an' sca se'en ti tyi'in lo'o ne', siyana na'an ne' cha' cuiya' nu mdaa 'yan, tsana'an lca tiee huan lo'on bra ti lyiji tsa' chelyuu.
- 25 Nu'huin ni nu lca Stin nu ngui'ni tnan tsu'hue, a lyiji chu'hui lyoo nten 'in, una na' cua ndyu'hui lyoon 'in, lo jlyo ri' ne' re siyana nga'an tnan 'yan.
- 26 Cua nguilyo scua ylan cha' 'in lo'o ne', lo ti tsa quinan cu'nin cha' re, siyana tsana'an lca tiee 'yan nguana'an quii ri' ne', lo stu'hua ca sca cha' ti 'yan lo'o ne'.

JUAN 18

Bra nguinu Jesús

- 1 Bra mdyi yucui' Jesus cha' re, mdo'o ni nguiaa ni lo'o ta'a nda'an ni xca tsu' tyucu lti nu naa Cedron, can' nguiten ne' sca se'en nducua yca olivo.
- 2 Juda, nu ntsu'hui cha' tyaa 'in ni, ndyu'hui lyoo se'en can' siyana tyun ya' nguio' ti'in Jesus lo'o ta'a nda'an ni can'.

- ³ Mdiya lo'o Juda tsa lta sundaru, lo'o xca lta sulyiya cuinta cha' 'in ne' fariseo lo'o nu ndlo ca tnan ni' lyaa. Lyi'ya ne' quii', a cuinta lo'o quii' ndyiquin, lo'o espada.
- ⁴ Una Jesus cua jlyo ri' ni cha' nu ntsu'hui cha' tyijyin ni, can' cha' nde ya te'en ni 'in ne', lo nu juin ni: .Ti ca 'in nda'an nan huan?
- ⁵ Lo mxcuen ne' 'in ni: 'In Jesus Nazaret. Nu juin ni 'in ne': Na' lcan. Lo'o Juda ta'a nda'an ne' can', ndyaa 'in ni.
- ⁶ Bra nu juin Jesus: Na' lcan, cui' bra mda'an chun' ne' lo nguilu ti'in ne'.
- ⁷ Xiya' nganicha' ni 'in ne': .Ti ca 'in nda'an nan huan? Lo nu juin ne': Cui' 'in Jesus Nazaret.
- ⁸ Mxcuen Jesus 'in ne': cua yucuin' lo'on huan siyana na' lcan. Si nda'an nan huan 'yan, tyaa huan cha' cuiya' quiaa ta'a nda'an re.
- ⁹ Nu juin ni nguana'an siyana ca na'an cha' nu cua yucui' ni: Ni sca nu ndaa 'yan lo a nguna'.
- ¹⁰ Rcan' Simun Tyu nguloo espada nu nda'an lo'o, lo yjui chaa sca msu 'in ne' nu ndlo ca tnan ni' lyaa, msi'yu nscan ne' tsu' cueen, lo naa ne' Malco.
- ¹¹ Nu juin Jesus 'in Tyu: Xu'hua se'en espada 'in ni' tyi na. Siyana Stina Ndiose cua yucui' ni cha' tyijin ndi'i re, .ni cha' a co'on 'in na?

Ya lo'o ne' 'in Jesús tloo Anás

- ¹² Rcan' sundaru lo'o x'na, stu'hua lo'o xca lta sulyiya 'in ne' judio, msni ne' 'in Jesus lo mscan' ne' 'in ni.
- ¹³ Ya lo'o ne' 'in ni tloo Anas la nducua la, siyana can' nu lca sti lyaa Caifas, nu ndlo ca tnan ni' lyaa yjan can'.
- ¹⁴ Caifas can' lca nu msu'hua cha' tiee ne' judio, bra nu juin siyana tsu'hue lati si caja scati ne' qui'yu loo na'aan nten quichen.

Nguinu tun Tyu tuna'an se'en ndi'in Anás

- ¹⁵ Simun Tyu can' ngutucui ndyca'an 'in Jesus, a cuinta lo'o xca ta'a nda'an ni ta'a nguiaa. Ndyu'hui lyoo tsu'hue 'in ne' nu ndlo ca tnan ni' lyaa, stu'hua nguiten lo'o Jesus tuna'an se'en ndi'in nu ndlo tnan can'.
- ¹⁶ Una Tyu nguinu tun nde tuna'an. Rcan' ta'a nda'an ne', cui' nu ndyu'hui lyoo 'in ne' nu ndlo ca tnan can', nguia yucui' lo'o ne' cuna'an nu ntsu'hui cuan tuna'an can', lo nga'ni cha' si nguiten Tyu se'en can'.
- ¹⁷ Ne' cuna'an nu ntsu'hui cuinta tuna'an can' nu juin ne' 'in Tyu: .Ta tsi'i lo'o nu'huin lca ta'a nda'an nu qui'yu cua? Mxcuen Tyu can': A lo'on.
- ¹⁸ Tucua sna msu lo'o sulyiya can' mxcu'u quii' siyana tlya', can' ndun nguitsun ri', a cuinta lo'o Tyu ndun can'.

Bra nga'ni cuiya' Anás cha' 'in Jesús

- 19 Nu ndlo ca tnan ni' lyaa nganicha' 'in Jesus ni na'an ndyca ri' cha' nu ndlu'u ni, a cuinta cha' 'in ta'a nda'an ni.
- 20 Mxcuen Jesus 'in: Tloo nten quina'an mda'an yucuin', lo ngulu'un 'in ne' se'en nguio' ti'in ne' judio, ta ni' lyaa 'in ne', lo ni sca cha' a msu'hua catsin' lo'o ne'.
- 21 .Ni cha' nicha' 'yan? Cunicha' 'in nu ngune 'in cha' nu yucuin', can' nu jlyo ri' lyigaa cha' re.
- 22 Na'aan mdyi yucui' ni cha' re, sca sulyiya nu ndun lucui' ti sii' ni mji'in yaa' tloo ni, lo nu juin 'in ni: .Ta nguana'an ntsu'hui cha' xcuen 'in ni nu ndlo ca tnan ni' lyaa 'na?
- 23 Mxcuen Jesus 'in: Si tsi'i na'an yucuin', quitsa' 'yan si ni cha' lca na, lo si yucuin' cha' nu lni, .ni cha' mji'in 'yan?
- 24 Rcan' na'an ndycan' Jesus nga'an tnan Anas 'in ni la se'en ndi'in Caifas, nu ndlo ca tnan ni' lyaa.

Mscuan tloo Tyu 'in Jesús

- 25 Lja nu ti ndun Tyu nguitsun ri', nganicha' ne' 'in: .Ta tsi'i lo'o nu'huin lca ta'a nda'an nu cua? A nguitsa' 'in ne', lo nu juin: A lo'on.
- 26 Can' nda'an sca msu 'in ne' nu ndlo ca tnan, cui' nu ti ndyca ta'a nu msi'yu Tyu can' nscan, lo nu juin 'in: .Ta tsi'i cui' na'an 'in lja yca olivo lo'o cua?
- 27 Xiya' mxcuen Tyu lo nu juin siyana a lo'o. Cui' braa can' msi'ya sca che'e.

Nga'ni cuiya' Pilato cha' 'in Jesús

- 28 Rcan' mdo'o ne' se'en ndi'in Caifas, lo ya lo'o ne' 'in Jesus se'en nducua na'an tnan 'in gobiernu. Cua qui'ya ti xaa una ne' judio a mslyaa ne' sten ne' na'an can', a ncuca ri' ne' tyo'o cana' cha' 'in ne' lo'o cha' nu cua ntsu'hui 'in ne', siyana ntsu'hui cha' cu siin ne' ta'a pascua can'.
- 29 Can' cha' mdo'o Pilato nganicha' 'in ne': .Ni qui'ya ljian su'hua huan 'in ne' re?
- 30 Mxcuen ne' 'in: Si a lca sca nducun', ni a can lo'o hua 'in ne' tloo.
- 31 Rcan' nu juin Pilato: Quia lo'on huan 'in, cui' huan cu'ni cuiyan' huan cha' 'in tsana'an nu ndyucui' lee 'huan. Una ne' judio can' mxcuen ne' 'in: Huare' a ndia cha' cuiya' 'hua kujui hua sca nten.
- 32 Yucui' ne' nguana'an siyana ca tsana'an nu juin Jesus na'an ntsu'hui cha' cajan ni.
- 33 Rcan' nguiten Pilato na'an tnan xiya', mxi'ya 'in Jesus lo nganicha' 'in ni: .Ta cui' lca Ree 'in ne' judio?
- 34 Mxcuen Jesus 'in: .Ta cha' 'in ti ndyucui' cha' re, ta na xca tucui nguitsa' 'in na'an ndi'in cha' 'yan?

- 35 Lo nu juin Pilato: .Ta ndlucua ri' siyana lcan ne' judio? Nten ta'a quichen tyi lo'o ne' nu ndlo tnan ni' lyaa, can' nu mdyaa 'in yaan'. .Ni qui'ya nga'ni?
- 36 Mxcuen Jesus 'in: Tsi'i loo chelyuu re mdo'o cha' cuiya' 'yan. Si ndlon tnan loo chelyuu re, lyigaa nu ta'a nda'an tyo'o cha' 'yan lo a quinun yaa' ne' judio. Una cha' cuiya' nu nda'an lo'on tsi'i nde mdo'o na.
- 37 Rcan' nu juin Pilato: .Ta cui' lca ree rcan'? Mxcuen Jesus: Nu'huin ndyucui' siyana lcan ree. Cui' can' cha' mdiyaan loo chelyuu re siyana tyucuin' cha' nu lni. Lyigaa nten nu n'ni cuinta cha' nu lni ne 'in ne' cha' nu ndyucuin'.
- 38 Mxcuen Pilato 'in ni: .Ni na lca cha' nu lni? Na'aan mdyi yucui' cha' can' xiya' mdyo'o nde chun' na'an se'en ndi'in ne' judio, lo nu juin 'in ne': Ni sca qui'ya, lo a nducui ne' re.
- 39 Una 'huan cua ntsu'hui sca cha' 'huan bra ndyca ta'a pascua, njnan huan cha' ndlyaa sca presu. .Ta ndyca ri' huan culaan 'in ne' nu lca Ree 'in ne' judio?
- 40 Rcan' tsatlyu yucui' cueen ne': A culaa 'in cua, ngalaa 'in Barrabas. Lo Barrabas can' lca sca ne' cuna.

JUAN 19

- 1 Rcan' msni Pilato cuinta 'in Jesus lo ngulo tnan siyana qui'ni ni.
- 2 Sundaru can' nganan sca sni' quiche', mxtyaa 'in na que ni, lo mxcu' sca te' cuaa 'in ni,
- 3 lo ndyucui': Tlyu cha' cuiya' 'in Ree 'in ne' judio. A cuinta nji'in yaa' tloo ni.
- 4 Xiya' mdyo'o Pilato na'an tnan can', lo nu juin 'in ne' judio: Na'an huan ni, nde ndun ne' re lo ca jylo rin' huan siyana ni sca qui'ya lo a nducui.
- 5 Rcan' mdo'o lo'o 'in Jesus, nducua sca sni' quiche' que ni, lo lcu' ni sca te' cuaa. Lo nu juin Pilato: Nde ndun ne' re.
- 6 Lyigaa nu ndlo tnan ni' lyaa tsatlyu lo'o lyigaa sulyiya nu ntsu'hui cuan 'in laa, bra na'an ne' 'in Jesus mdisna yucui' cueen ne': Jyi'in ca'an 'in loo cursi, jyi'in ca'an 'in loo cursi. Nu juin Pilato 'in ne': Cuin' huan tsa lo'on huan 'in lo jyi'in ca'an huan 'in loo cursi, siyana cha' nu 'yan na' a sca qui'ya nducui.
- 7 Mxcuen ne' judio 'in: Huare' ntsu'hui sca lee 'hua, lo ndlo qui'ya na 'in siyana nu juin cha' lca yucui' ca Sne' Ndiose.
- 8 Bra ngune 'in Pilato cha' can' lyee la ytsen.
- 9 Xiya' nguiten na'an tnan can' lo nu juin 'in Jesus: .Ni quichen mdo'o? Una Jesus a mxcuen ni 'in.
- 10 Rcan' nu juin Pilato 'in: .Ni cha' a nxcuen 'yan? .Ta a jlyo ri' siyana ndia cha' cuiya' 'yan jyi'in ca'an 'in loo cursi, lo ndia cha' cuiya' 'yan culaan 'in?

- 11 Mxcuen Jesus 'in: A sca na ca cu'ni lo'on si tsi'i la ni' cuaan mdo'o cha' cuiya' 'in. Can' cha' tlyu lati qui'ya nducui nu mdyaa 'yan yaa'.
- 12 Ti rcan' Pilato nguna na'an nu culaa 'in Jesus, una nde lyee lati ndyucui' cueen ne' judio: Si culaa 'in ne' re, a lca ta'a tsu'hue Cesar, siyana sca nu ngui'ni 'in lca ree, ta'a cusuun Cesar lca can'.
- 13 Bra ngune 'in Pilato cha' can', cui' bra nguloo 'in Jesus nde chun' na'an lo ndi tucua se'en n'ni cuiya' cha', sca se'en ndlo naa ne' lo'o cha' hebreo, Gabata, lo cha' re ndyca ri' na tyucui' na, se'en ncuu tsu'hue lyuu.
- 14 Sa ntsu'hui ndi'ya cuaan, cui' tsan nu cu siin ne' judio ta'a pascua can', lo nu juin Pilato 'in ne': Nde ndun nu lca Ree 'huan.
- 15 Nde lyee la yucui' ne': Lyoo 'in nde chun' na'an, lyoo 'in nde chun' na'an, jyi'in ca'an 'in loo cursi. Lo nu juin Pilato can': .Ta ndyca rin' huan jyi'in ca'an 'in Ree 'huan loo cursi? Lyigaa nu ndlo tnan ni' lyaa mxcuen: A ntsu'hui 'a xca ree 'hua, siya na scati Cesar.
- 16 Ncuana'an ncuu mdyaa Pilato 'in Jesus yaa' ne' siyana tyca'an ni loo cursi, msni ne' 'in ni lo ya lo'o ne' 'in ni.

Bra ngua'an Jesús loo cursi

- 17 Cui' ni lyi'ya ni cursi se'en ntsu'hui cha' tyca'an ni, lo mdiyaa ni sca se'en nu ndyucui' ne' lo'o lca Que Jyo'o, cha' hebreo lca cha' re, Golgota.
- 18 Can' mji'i' ca'an ne' 'in ni loo cursi, a cuinta lo'o tucua nu ta'a nga'an ni, scaa tsu', lo Jesus nga'an ni jlu'hue la.
- 19 Cua lca nga'an Pilato sca cha' nu tyca'an que cursi can', lo ndyucui' na: Nde nu lca Jesus Nazaret, Ree 'in ne' judio.
- 20 Quina'an 'a ne' judio yucui' ne' cha' re, siyana se'en nu nga'an Jesus loo cursi can', lucui' ti tu'hua quichen lca na. Ngua'an na cha' hebreo, cha' griego, lo'o cha' latin.
- 21 Tsalca nu ndlo ca tnan ni' lyaa 'in ne' judio nu juin ne' 'in Pilato: A ca'an 'in na siyana lca Ree 'in ne' judio, tsu'hue lati tyca'an na tsana'an nu juin: Na' lcan Ree 'in ne' judio.
- 22 Mxcuen Pilato 'in ne': Na'an cha' nu cua nga'an, cui' nguana'an quinu na.
- 23 Bra cua mji'i' ca'an sundaru can' 'in Jesus loo cursi, msni ste' ni lo ngulo jacua yu'hue, cuinta scaa na 'in scaa. A cuinta msni te' tucuin 'in ni msi'yu sca co' ti na.
- 24 Rcan' mdisna yucui' scaxca: A stan na 'in na, tsu'hue lati culo na sorte 'in na, si ni na'an nu caja na 'in. Ncuana'an nga'ni, siyana ca cha' nu nguinu scua loo quityi 'in Ndiose se'en ndyucui': —Ticui' lja can' ngasa sten', ngulo sorte 'in na.— Cui' nguana'an nga'ni sundaru can'.

- 25 Lucui' ti se'en nga'an Jesus loo cursi ndun jyi'an ni, lo'o ta'a ngula jyi'an ni, lo'o Maria cuiuyo'o Cleofas, a cuinta ndun Maria Magdalena.
- 26 Jesus na'an ni ndun jyi'an ni, a cuinta lucui' ti can' ndun sca ta'a nda'an ni, cui' nu ndyu'hui cuiya' ri' ni 'in can', lo nu juin ni 'in jyi'an ni: Cua ndun nu ca sne'.
- 27 Rcan' nu juin ni 'in ta'a nda'an ni can': Cua ndun nu ca jyi'an. Ti rcan' msni can' cuinta 'in jyi'an ni la se'en ndi'in.
- 28 Ngui ri' Jesus siyana lyigaa cha' nu ntsu'hui cha' tyijyin ni cua lca na, rcan' Nu juin ni: Nguityi 'a ran'. Yucui' ni nguana'an siyana ca cha' nu nguinu scua loo quityi 'in Ndiose.
- 29 Can' ndun sca te'en mtsa'an ntsu'hui tyi'a vinagre. sundaru can' ngacha' tyi'a can' 'in sca te', lo mxytaa 'in na loo yca, lo mjyi'in ca'an 'in na tu'hua Jesus.
- 30 Bra cua yo'o ni tyi'a can' Nu juin ni: cua lca lyigaa cha'. Cui' braa mdi'ya tucui ni que ni, lo mdyaa ni carsya 'in ni yaa' Ndiose.

Yojo' ne' tyucuan cha sii' Jesús

- 31 Siyana lca na ta'a nsiin pascua, a ncuu ri' ne' judio siyana quinu ca'an nu ngujui can' loo cursi lja tsan nu nxtnan' ne', (a cuinta mdiyaa tsan nu lyee la n'ni tnu ne' ta'a can'), can' cha' yucui' ne' lo'o Pilato si taa cha' cuiya' catsa tijyan quiya' nu nga'an loo cursi can', lo ti'ya ne' 'in.
- 32 Mdiyaa sundaru can' lo ngacha tijyan quiya' nu ta'a nga'an Jesus, cui' nguana'an ngacha quiya' nu nga'an xca tsu' can'.
- 33 Una bra na'an siyana cua ngujui Jesus, a ngacha 'a quiya' ni.
- 34 Rcan' sca sundaru can' yojo' sca tyucuan cha sii' ni, cui' na'an braa nguilu tne ni nu mxtiya' lo'o tyi'a.
- 35 nu na'an cha' re ndaa rsuun cha' nu ncuu, lo ndyucui' cha' nu lni, a cuinta jlyo ri' siyana rsuun nu ndaa lca na cha' nu lni, siyana lo'on huan ca tsana'an rin' huan cha' re.
- 36 Cha' re ncuu na siyana ca cha' nu ndyucui' quityi 'in Ndiose: —Ni sca tijyan ni lo a catsa na.—
- 37 Ndena'an ndyucui' xca se'en loo quityi 'in Ndiose: —Tyucua tloo ne' 'in nu yojo' ne' tyucuan cha sii'.—

Bra ngutsi' Jesús

- 38 Chun' nde'en can' sca nu naa See nu mdo'o Arimatea, cui' sca nu yana'an ri' 'in Jesus, una buna ti siyana ntsen tloo ne' judio, mjnan cha' cuiya' 'in Pilato siyana ti'ya 'in Jesus, lo mdaa cha' cuiya'. Rcan' mdiyaa se'en nga'an ni lo ndi'ya 'in ni.
- 39 A cuinta mdiyaa Nicodemo, cui' nu ya yucui' lo'o Jesus sca tla, lo lyi'ya sca se'en ntsu'hui tyi'a txi nu naa mirra nu mxtiyaa' lo'o aloes, lo ti'in na cla tyi kilo.

40 Nguixen sca te' 'in Jesus, lo msu'hua tyi'a txi 'in ni tsana'an ntsu'hui cha' 'in ne' judio bra ntsi' ne' 'in sca nu ngujui.

41 Se'en nga'an ni loo cursi can', lucui' ti nguinu sca se'en nducua yca, can' cua lca nguia' sca cuaa nu a tucui lyiji chu'hui.

42 Can' ngatsi' 'in Jesus siyana lucui' se'en ti nsu cuaa can', a cuinta cua tisna xtnan' ne' judio.

JUAN 20

Bra mdyo'o qui'u Jesús

1 Culoo tsan smana can', ti tyla ti mdo'o Maria Magdalena nguiaa tucuaa can', lo na'an siyana cua mdo'o ntan quee nu ndyucun na.

2 Cui' braa mdo'o msnan, nguia yitsa' 'in Simun Tyu lo'o xca ta'a mda'an Jesus, cui' nu ndyu'hui cuiya' ri' ni 'in can', lo nu juin 'in: cua nguloo ne' 'in Ni X'na na se'en ngutsi' ni, lo a jlyo ri' hua la nguia lo'o ne' 'in ni.

3 Cui' braa mdo'o Tyu lo'o xca ta'a mda'an ni, nguiaa tucuaa can'.

4 Stu'hua mdo'o tyucuaa msnan, una xca can' lyee la msnan que 'in Tyu, la nducua la mdiyaa tucuaa can'.

5 Mducui nylyu lo mxna'an ni' cuaa can', lo na'an siyana xtyi te' nu nguixen ti ni su can', una a nguiten la ni can'.

6 Cui' braa mdiya Tyu can', lo nguiten ni' cuaa can', na'an siyana xtyi te' nu nguixen ti ni su can',

7 a cuinta na'an siyana te' nu nguixen tloo ni a su 'a na sca se'en ti lo'o te' nu nguixen ca ni, siya na ngutsa tu'hua na ntsucua na xca se'en.

8 Rcan' nguiten xca ta'a mda'an ni can', cui' nu mdiyaa culo la can', na'an cha' can' lo yana'an ri',

9 una a lyiji qui'ya tsu'hue cuinta tsana'an nu ndyucui' quityi 'in Ndiose na'an ntsu'hui cha' tyo'o qui'u ni.

10 Rcan' mxtucui ta'a mda'an ni can' nde se'en ndi'in.

Ngulu'u tloo Jesús 'in María Magdalena

11 Una Maria ti nguinu tun tucuaa can' lo nguinan, lja rcan' nda'an lo mxna'an ni' cuaa can',

12 na'an nducua tucua angajle nu lcu' te' ngaten. Sca can' nducua nde que se'en msti Jesus, lo xca nde quiya'.

13 Lo nu juin angajle can': .Ni cha' nguinan? Mxcuen Maria: Siyana nguloo ne' 'in Ni X'na, lo a jlyo ran' la nde nguia lo'o ne' 'in ni.

14 Na'aan mdyi yucui' cha' can' mxtun nde chun' lo na'an ndun Jesus, una a ngujlyo ri' siyana Jesus lca nu ndun can'.

15 Lo nu juin Jesus 'in: .Ni cha' nguinan? .Ti ca 'in nda'an nan? Maria msque' ri' cha' ta nu ntsu'hui cuinta se'en nducua yca can' lca nu ndun can', lo nu juin rcan': Si cui' nguloo 'in ni, quitsa' 'yan la ya lo'o 'in ni, lo na' qui'yan 'in ni.

16 Nu juin Jesus 'in: !Maria! Cui' braa yidun lo nu juin 'in ni, !Raboni! (Cha' re ndyca ri' na ndyucui' na, ni nu lca Mistro).

17 Nu juin Jesus 'in: A cala' 'yan siyana ti lyiji qui'an se'en nducua Stin. Quia quitsa' 'in lyigaa ta'an siyana cua qui'an se'en nducua Stin, cui' ni nu lca Sti huan, Ndiose 'yan, lo Ndiose 'huan.

18 Rcan' mdo'o Maria Magdalena nguia yitsa' 'in ta'a mda'an Jesus siyana na'an tloo 'in Ni X'na na, lo nguitsa' lyigaa cha' nu yucui' ni lo'o.

Ngulu'u tloo Jesús 'in ta'a mda'an ni

19 Bra ngui'ya tla, cui' culoo tsan 'in smana can', lo se'en nguio' ti'in ta'a mda'an ni ndyucun tsu'hue tuna'an can' siyana nguitsen 'in ne' judio, lo jlu'hue la se'en ndi'in nguiten Jesus, lo nu juin ni 'in ne': Tsu'hue ti tyi'in huan sca xcan huan.

20 Bra mdyi yucui' ni cha' re, ngulu'u ni yaa' ni 'in ne' lo'o sii' ni. ta'a mda'an ni tsu'hue ntsu'hui tiee siyana na'an 'in Ni X'na na.

21 Xiya' yucui' Jesus lo'o: Tsu'hue ti tyi'in huan sca xcan huan. Tsana'an nu nga'an tnan Stina Ndiose 'yan, nguana'an ca'an tnan 'huan.

22 Bra yucui' ni cha' re ngula'a su'hua ni tloo lo nu juin ni: Quinu yu'hui Espiritu nu Luhui 'in Ndiose ni' carsya 'huan.

23 Si 'huan cu'ni huan cha' tlyu ri' 'in nde'en la tucui lo'o qui'ya ngui'ni, a nducui 'a can' qui'ya, lo na'an nu a cu'ni huan cha' tlyu ri' 'in, cui' na'an ti nducui can' qui'ya.

Bra nga'ni tucua ri' Tuma

24 Una Tuma, cui' ta tityucua can', nu ndyucui' ne' lo'o lca Didimo, a lo'o nguio' ti'in bra yaa Jesus.

25 Lyigaa la na'an ta'a mda'an ni nu juin 'in Tuma: cua na'an tloo hua 'in Ni X'na na. Mxcuen: Si a na'an lo a cojo' yaan' se'en nguiten clau yaa' ni, lo Si a cojo' yaan' tijyan sii' ni, a tsana'an ran'.

26 Nguita'a snu' tsan nguio' ti'in ta'a mda'an ni na'an can', cua lo'o Tuma rcan'. Ndyucun tsu'hue tuna'an can' bra nguiten Jesus jlu'hue la se'en ndi'in, lo nu juin ni: Tsu'hue ti tyi'in huan sca xcan huan.

27 Lo nu juin ni 'in Tuma can': Cojo' yaa' lo na'an yaan', lo cojo' yaa' tijyan siin' lo a cu'ni tucua ri', siya na tsana'an ri'.

28 Rcan' mxcuen Tuma 'in ni: 'Nu'huin lca X'na lo lca Ndiose 'yan.

29 Lo nu juin Jesus 'in: siyana na'an tloo 'yan, Tuma, can' cha' yana'an ri', una tsu'hue ca xu'hue nu yana'an ri' lo a na'an 'yan.

¿Nga'ni cha' nga'an Xuhua quityi re?

30 Ti nga'ni la Jesus scaxca cha' nu tnu tloo na'an ta'a mda'an ni, una a nga'an na loo quityi re.

31 Una cha' re ngua'an na siyana tsana'an rin' huan siyana Jesus lca ni nu lca Crixtu, Sne' Ndiose, siyana si tsana'an rin' huan 'in ni caja chelyuu nu a tsatii 'a 'huan.

JUAN 21

Ngulu'u tloo Jesús 'in sa cati ta'a mda'an ni

1 Chun' nde'en can' xiya' ngulu'u tloo Jesus 'in ta'a mda'an ni tu'hua tiyu' Tiberias can', lo ndena'an ngulu'u tloo ni 'in ne':

2 Tsatlyu nguio' ti'in Simun Tyu can' lo'o Tuma nu ndyucui' ne' lo'o lca Didimo, lo'o Natanael nu mdo'o Cana se'en lyi'ya loo Galilea, lo'o tyucuaa sne' Zebedeo, a cuinta lo'o tyucua nu ta'a mda'an Jesus nguio' ti'in can'.

3 Lo nu juin Simun Tyu can': Tsa'an na' cuta cuila. Mxcuen lyigaa la can': Lo'o huare' tsa hua. Rcan' nguiten ne' sca ni' yca na'an lo mdo'o nguiaa, una ni sca cuila lo a msni tyucui tla can'.

4 Bra nde cua qui'ya xaa, tu'hua ysin can' ndun Jesus, una ta'a mda'an ni a yu'hui lyoo siyana Jesus ndun can'.

5 Yucui' ni lo'o: Snen', .ni na nda'an lo'o huan cu na? Mxcuen 'in ni: A sca na.

6 Rcan' nu juin ni 'in ne': Nguun huan quitan 'huan nde tsu' cueen se'en nducui yca na'an cua, lo quinu 'in 'huan. Rcan' nguun 'in na, lo hasta ni a ncua 'a 'in quilyoo 'in na siyana mtsa'an na ntsu'hui cuila.

7 Xca ta'a mda'an ni, cui' nu ndyu'hui cuiya' ri' ni 'in can', nu juin 'in Tyu: Cui' Ni X'na na ndun cua. Lo na'aan ngune 'in Simun Tyu siyana Ni X'na na lca ni, cui' bra yucu' ste' (siyana ngulo 'in na), lo mdo'o cuan loo tyi'a can'.

8 Lyigaa la na'an ne' nguia lo'o ne' yca na'an can' la tu'hua ysin, ngo lqui quitan se'en ntsu'hui cuila can' siyana a tijyu' nguinu tu'hua ysin can', sa ntsu'hui lyoo sca cientu metro.

9 Bra mdyo'o ti'in tu'hua ysin can', na'an ndi'in quii', can' ntsucua sca cuila ndique' 'in, a cuinta lo'o quijaxtlya.

10 Lo nu juin Jesus 'in ne': Quian lo'o huan tucua sna cuila nu tya msni huan cua.

11 Cui' braa ndyucuen Simun Tyu can' ni' yca na'an lo nguilyoo quitan can' la tu'hua ysin, mtsa'an na ntsu'hui xcui' cuila nu tnu, lo ndiyaa 'in sca cientu ntsu'hui tu'hua tyi nducua sna 'in. Tsacan' 'in ntsu'hui 'in ni' quitan can' mda' na.

12 Nu juin Jesus 'in ne': Quiaan huan lo cun huan na re. Ni sca ta'a mda'an ni lo a nga'ni tiee cunicha' 'in ni cha' ti ca lca ni, ngui'ya cuinta siyana Ni X'na na lca ni.

13 Rcan' msni Jesus quijaxtlya can' lo mdaa ni na 'in ne', cui' nguana'an nga'ni ni lo'o cuila can'.

14 Nde nu cua ndyca sna ya' ngulu'u tloo Jesus 'in ta'a mda'an ni ti bra mdyo'o qui'u ni.

Yucui' Jesús lo'o Tyu sna ya'

15 Bra mdyi ycu ne' nu juin Jesus 'in Simun Tyu can': Simun, sne' Jonas, .ta lyee lca tiee 'yan que 'in cha' re? Mxcuen 'in ni: Cui' nguana'an, Ni X'na hua, 'Nu'huin jlyo ri' siyana lyee lca tieen 'in. nu Juin ni 'in rcan': Tsu'hue na'an seen slya' cuine' 'yan.

16 Mxtucui ni yucui' ni lo'o nu cua ndyca tucua ya': Simun, sne' Jonas, .ta lyee lca tiee 'yan? Mxcuen Tyu: Cui' nguana'an Ni X'na hua, Nu'huin jlyo ri' siyana lyee lca tieen 'in. Lo nu juin ni 'in: Tsu'hue na'an seen slya' 'yan.

17 Xiya' yucui' ni lo'o nu cua ndyca sna ya': Simun, sne' Jonas, .ta lyee lca tiee 'yan? Tyu can' ngunu'un ri' siyana sna ya' yucui' ni lo'o: .Ta lyee lca tiee 'yan? Tyu can' mxcuen 'in ni: Ni X'na hua, Nu'huin jlyo ri' lyigaa loo cha', jlyo ri' siyana lyee lca tieen 'in. nu Juin Jesus 'in: Tsu'hue na'an seen slya' 'yan.

18 Nu chin ni tyucuin' lo'o: Bra ncuca sca nu cuine' ti, mscan' sii' lo yaa se'en nu ncuca ri'. Una bra nu cua cula ntsu'hui cha' xnii ne' scun, lo xca tucui nu scan' 'in, tsa lo'o can' 'in se'en nu a ndyca ri' tsa.

19 Nde cha' yucui' Jesus siyana qui'ya Tyu can' cuinta na'an ntsu'hui cha' kujui ne' 'in, lo cu'ni tnu 'in Ndiose lo'o cha' can'. Ti nu juin la ni 'in: Tyucui ndyca'an 'yan.

Cha' 'in ne' nu tca'a la 'in ni

20 Rcan' mxna'an Tyu can' nde chun', lo na'an llyan xca ta'a mda'an ni, cui' nu lyee ndyu'hui cuiya' ri' ni 'in can', nu nganan sii' ni bra yucu siin ne' lo nganicha' 'in ni: Ni X'na hua, ti ca ntsu'hui cha' tyaa 'in?

21 Lo nu juin Tyu can' 'in Jesus bra na'an 'in: Ni X'na hua, .na'an ca 'in nu cua?

22 Mxcuen Jesus 'in: Si na' ndyca ran' siyana ti ndi'in bra yaan xiya', .ni cha' ntsu'hui yuhue ri' cha' re? Tsaloo tyucui ndyca'an ti 'yan.

23 Siya cha' nu yucui' ni can' mdo'o yne cha' siyana ta'a mda'an ni can' a caja 'a. Una a yucui' Jesus siyana a caja, siya na nu juin ni: Si na' ndyca ran' siyana ti ndi'in bra yaan xiya', .ni cha' ntsu'hui yuhue ri' cha' re?

24 Cui' ta'a mda'an ni can' lca nu ndaa rsuun cha' re, cui' nga'an 'in na, lo jlyo ri' hua siyana ndyucui' cha' nu lni.

25 Quina'an 'a cha' nu ti nga'ni Jesus, lo si ngua'an na cuinta scaa ti na, ndlucua ran' a cala loo chelyuu re tyi'in quityi nu tyucui' cha' can'. Amen.

HECHOS

HECHOS 1

Cha' 'in Espíritu 'in Ndiose

- 1 Culo quityi nga'an tnan 'in, nu'huin, Teofilo, lyigaa na'an nu nga'ni Jesus lo'o lyigaa cha' nu ngulu'u ni ti bra nu mdisanan nga'ni ni tnan,
- 2 hasta mdiyaa tsan nu ndyucuen ni la ni' cuaan. Una la nducua la, lo'o cha' cuiya' 'in Espíritu nu Luhui 'in Ndiose yucui' ni lo'o ta'a mda'an ni, nu cua ngulosuhui ni, ni tnan ntsu'hui cha' cu'ni.
- 3 Una bra cua mdyo'o qui'u ni, ti ngulu'u tloo ni 'in ne' cha tyucua yla tsan, siyana ca jlyo tsu'hue ri' siyana lu'u ni, lo ti yucui' ni lo'o na'an ntsu'hui cha' culo Ndiose tnan 'in nten.
- 4 Lja nguio' ti'in ne' ngulo ni tnan 'in ne' siyana a tyo'o ne' quichen Jerusalen cui' bra, siyana tyuhuita ne' hasta bra caan cha' nu cua mxtya Ndiose, cui' cha' nu cua yucui' ni lo'o ne':
- 5 Siyana Xuhua mducua tya 'in nten lo'o tyi'a, una tyucua xnan ti tsan, cha'an yu'hui Espíritu nu Luhui 'in Ndiose 'huan.

Bra ndyucuen Jesús la ni' cuaan

- 6 Rcan' nu nguio' ti'in can' nganicha' 'in ni, lo nu juin: Ni X'na hua, .ta cua taa cha' cuiya' 'in quichen Israel siyana xiya' culo na tnan se'en lyi'ya loon na?
- 7 Mxcuen ni 'in ne': A 'ni cha' ca jlyo rin' huan ni tsan lo ni braa tsato'o sca cha' nu cua mxtya Stina Ndiose, siyana scati ni ntsu'hui cha' cuiya' can' 'in ni,
- 8 una caja cha' cuiya' 'huan bra cha'an yu'hui Espíritu nu Luhui 'in Ndiose 'huan, rcan' tsa yucuin' huan cha' tsu'hue re 'yan lo'o ne' Jerusalen, lo'o lyigaa nu ndi'in se'en lyi'ya loo Judea, lo'o Samaria, lo'o na'aan sa tyucui chelyuu.
- 9 Na'aan mdyi yucui' Jesus cha' re, tloo na'an ne' nga'ni Ndiose cha' ndyucuen ni la ni' cuaan, lo nguilyijyi yu'hui ni ni' coo.
- 10 Lja ndun na' cui'ya se'en nguia ndyucuen ni la ni' cuaan, sa ntsu'hui ngui'ya tun tucua ne' qui'yu nu ngaten ste',
- 11 lo nu juin 'in ne': 'Huan ne' Galilea, .ni cha' na' cui'yan huan la ni' cuaan? Cui' Jesus, ni nu nga'ni Ndiose cha' ndyucuen la ni' cuaan, cui' tsana'an na'an huan ndyucuen ni ri nii, cui' ncuana'an ntsu'hui cha' quiaan ni loo chelyuu re xiya'.

Ngulo tun ne' 'in Matía loo Juda

- 12 Rcan' mdo'o loo qui'ya nu naa Olivo, mxtyucui nde quichen Jerusalen. Lucui' ti nguinu qui'ya can' se'en lca Jerusalen, tsana'an nu ndyucui' lee 'in ne' nu ca tya'an ne' tsan nu ntxtnan' ne'.

- 13 Bra nguila ne' quichen can' nguiten ne' na'an se'en nu cua ndyca tucua nde cuaan, can' nguinu Tyu, lo'o Jacobo, lo'o Xuhua, lo'o Ndre, Lpe, Tuma, Bartolome, Mateo, lo'o Jacobo sne' Alfeo, lo'o Simun ta Zelote, lo'o Juda ta'a Jacobo.
- 14 Lyigaa sca cha' ti 'in ndyucui' lo'o Ndiose, tsatlyu lo'o Maria jyi'an Jesus, lo'o ta'a ngula ni, lo'o tyucua xna ne' cuna'an nguio' ti'in can'.
- 15 Yato'o sca tsan can', mditun Tyu lja ta'an na, (lo nu nguio' ti'in can' ndiyaa sca cientu ntsu'hui cla ne'), lo nu juin:
- 16 Lyigaan 'huan ta'an na, nga'ni cha' yato'o tsana'an nu mxiyucui' Espiritu nu Luhui 'in Ndiose 'in David cha' 'in Juda, cui' nu ya lo'o 'in nten nu msni 'in Jesus.
- 17 Tnan 'in Ndiose nga'ni hua lo'o, cui' ta mda'an hua ncu.
- 18 Una lo'o tni nu msu'hua lyiia' ne' 'in lo'o cha' a tsu'hue nu nga'ni, msi'i ne' jui sca yuu, can' mdiu lo ngujui, ytsu ni' lo na'aan tixe'en mdo'o ti'in na.
- 19 Ngune cueen cha' re na'aan quichen Jerusalen, can' cha' Mxtya ne' nii se'en can' ca naa na Aceldama, cha' re ndyca ri' tyucui': Yuu se'en nguilu tne.
- 20 Siyana cha' re nguinu scua loo quityi Salmo: —Se'en ntsu'hui, ntsu'hui cha' quinu tucua lja na, a caja 'a xca tucui nu ti tyi'in 'in na—. Nde xca cha' nu ndyucui' quityi can': —Xca tucui ntsu'hui cha' sten loo—.
- 21 Can' cha' ri nii, 'ni cha' tyo'o hui sca nu ta'a mdisnan mda'an hua lo'o Ni X'na na Jesus,
- 22 ti tsan nu mducua tya Xuhua 'in ni, hasta mdiyaa tsan nu ndyucuen ni la ni' cuaan, siyana ca sca cha' ti 'hua lo taa hua rsuun siyana cua mdyo'o qui'u ni.
- 23 Rcan' ngulo tun 'in tucua nu ntsu'hui lja can', cui' nu naa See Barsabas, nu ndyucui' ne' lo'o lca Justo, lo'o xca naa Matia.
- 24 Rcan' yucui' ne' lo'o Ndiose lo nu juin ne': Ndiose X'na hua, scati jlyo ri' lyigaa na'an lca carsya 'in nten, quitsa' 'hua ni na'an tyucuaa ne' re cua ngulosuhui,
- 25 nu ca sca cha' ti 'hua lo'o cu'ni hua tnan 'in, cui' tnan nu mxnu ti'in Juda can', siyana cua nguiaa se'en nu ntsu'hui cha' caja 'in lo'o cha' a tsu'hue nu nga'ni.
- 26 Rcan' ngulo sorte 'in tyucuaa ne' can', lo Matia ngu'ni ca'an cha' 'in siyana ca sca cha' ti 'in lo'o cha tixca ta'a mda'an ca Jesus.

HECHOS 2

Bra ngüi'ya Espíritu 'in ne'

- 1 Bra mdiyaa ta'a Pentecostes, sca se'en ti nguio' ti'in, lyigaa ne'.
- 2 Sa ntsu'hui ngune la ni' cuaan tsana'an ne se'en llyan sca cui'in tnu, cui' na'an braa ngune se'en ndi'in ne' na'an can',

- 3 rcan' ncuca tyca' ngui'ya sca na que cuinta scaa, tsana'an ndyca ri' sca quii'.
- 4 Ngutsa'an yu'hui Espiritu nu Luhui 'in Ndiose 'in lyigaa, lo mdisnan yucui' scaxca lo'o cha' nu tsi'i 'a cha' nu ndyucui' ca, cui' tsana'an mxiyucui' Espiritu 'in.
- 5 Lo Jerusalen can' mdiyaa quina'an 'a ne' judio nu mdo'o scaxca quichen tnu siya ta'a can'.
- 6 Quina'an 'a nten nguio' ti'in se'en ngune can', a nguijlyo 'a ri' ne' ni lyiji cha' ti culucua ri' ne' siyana cuinta scaa ne' ngune 'in ne' na'an ndyucui' lo'o cha' nu ndyucui' ca ne'.
- 7 Lyee 'a yuhue ri' ne' lo ndyucui' ne' scaxca ne': .Ta tsi'i ne' Galilea ca lca lyigaa nu ndi'in ndyucui' cha' re?
- 8 .Ni cha' ne 'na cuinta scaan na cha' nu ndyucui' ne' lo'o cha' nu ndyucuin' can na ti bra ngula na?
- 9 Lo'o ne' Partia ndi'in ne' re lo'on na, lo'o ne' Media, lo'o ne' Elam, ne' mdo'o quichen Mesopotamia, ne' mdo'o se'en lca Judea, ne' mdo'o Capadocia, lo'o ne' Ponto, lo'o ne' nu mdo'o se'en lyi'ya loo Asia,
- 10 ne' Frigia, ne' Panfilia, lo'o ne' Egipto, lo'o ne' Africa nu mdo'o nde loo la quichen Cirene, lo ndi'in ne' Roma lo'on na re, nu lca yucui' ca ne' judio, a cuinta lo'o ne' nu ntsu'hui na'an cha' nu cua ntsu'huin na,
- 11 lo'o ne' Creta lo'o ne' Arabia ndi'in ne' re, cuinta scaa cha' nu ndyucuin' na, ne 'na na'an ndyucui' ne' re lo'o cha' tsu'hue 'in Ndiose.
- 12 Lyigaa ne' can' ndi'in yuhue ri' ne', a jlyo 'a ri' ne' ni lyiji cha' ti culucua ri' ne', lo scaxca ne' nicha' ta'a ne': .Ni cha' ndyca ri' tyucui' cha' nu ndyca re?
- 13 Una ntsu'hui nu nde nstylyo'o 'in ne', lo ndyucui' ne': Na cu'hui ne' re.

Culo cha' nu yucui' Tyu lo'o nten

- 14 Rcan' mditun Tyu lo'o quita'a tixca ta'a mda'an Jesus, lo mdisnan yucui' cueen lo'o nten can': Lyigaan 'huan ta'a lcan na ne' judio, 'huan nu ndi'in Jerusalen re, ca jlyo rin' huan lo quine 'huan cha' nu tyucuin' lo'on huan.
- 15 Nu ndi'in re tsi'i na cu'hui na'an nu 'huan ndlucua rin' huan, lo tya ntsu'hui braa cua caa tlya.
- 16 Cui' na'an cha' nu mxiyucui' Ndiose 'in Joel, lo ndyucui' na:
- 17 —Ndena'an ntsu'hui cha' cu'nin, nu juin Ndiose, bra tsatii cha' nu ndyca loo chelyuu re: Cu'nin cha' cha'an yu'hui lyigaa nten lo'o Espiritu 'yan, lo'o sne' huan, nu ti cuine' na'an xnii cha' nu ntsu'hui cha' ca, cui' ncuana'an nu cula tyucui' scala ne' cha' can'.
- 18 Nu chin ni, cu'nin cha' cha'an yu'hui Espiritu 'yan 'in msu 'yan, ne' qui'yu lo'o nu ne' cuna'an, lo tyucui' can' cha' tsu'hue 'yan lo'o nten.

- 19 Na' cu'nin cha' nu tnu la ni' cuaan lo'o loo chelyuu re: Ntsu'hui cha' quilu tne, ntsu'hui cha' squin quii' nu tnu, lo xtyi sni ti quinu ti'in rcan'.
- 20 Cuicha ntsu'hui cha' suhui' na, lo coo' tyca nga'a na na'an ndyca ri' tne. Tsato'o cha' re bra ti lyiji cu'ni cuiya' ni nu lca X'na huan cha' 'in nten chelyuu, cui' tsan nu cu'nin sca cha' nu tlyu lo ca tyca' na'an cha' cuiya' 'yan.
- 21 Lyigaa nu tsana'an ri' siyana lcan X'na, can' nu tyo'o laa—.
- 22 'Huan ne' Israel, quine 'huan cha' nu tyucuin': Cua jlyo rin' huan siyana Jesus Nazaret, lo'o cha' cuiya' nu ndaa Ndiose 'in ni quina'an 'a cha' nu tnu nga'ni ni tloo na'an huan, lo ncuca jylo rin' huan siyana Ndiose ngulosuhui 'in ni.
- 23 Una squi'ya cha' nu cua mxtya Ndiose yato'o nguinu Jesus yaan' huan, lo mdyaan huan 'in ni 'in yaa' ne' nducun', lo yujui ne' 'in ni loo cursi.
- 24 Una Ndiose nga'ni ni cha' mdyo'o qui'u Jesus, nguilyoo ni 'in can' se'en ndijin ne' ndi'i, a ncuca 'in cha' ndija can' xni su'hua 'in ni.
- 25 Siyana ndena'an nga'an scua David cha' 'in ni: —Lyigaa braa ndi'in Ni X'na na lo'on, a sca cha' ntsu'hui cha' cutsen siyana ndun ni tsu' cueen 'yan.
- 26 Can' cha' tsu'hue ntsu'hui tieen, nducui ran' ndyucuin' cha' re, a ndyuhue ran' bra ntsu'hui cha' cajan,
- 27 siyana a cula su'hua carsya 'yan loo cha' ndija, ni a taa cha' cuiya' catsu' ti'in cuinan', na' nu lca Sne' nu luhui lati.
- 28 Ngulu'u sca tucuiin nu taa chelyuu 'yan, cui' cu'ni cha' ca tsu'hue lca tieen la tloo—.
- 29 'Huan nu ndi'in re, ndyca ran' tyucuin' lo'on huan cha' 'in David nu ncuca nten cula 'na, na'an ngujui lo ngutsi', lo hasta ri nii jlyo rin' na la ngutsi'.
- 30 Ncuca sca nu mxiyucui' Ndiose 'in, cui' ni mxtya tsa ni cha' re lo'o, nguajlyo tsu'hue ri' siyana loo nten cuityi 'in ntsu'hui cha' caan Crixtu nu ntsu'hui cha' culo ca tnan 'na.
- 31 Ti rcan' cua na'an David na'an mdyo'o qui'u Crixtu, can' cha' nu juin siyana a nguinu yu'hui carsya 'in ni yaa' cha' ndija, ni a yitsu' ti'in cuinan' ni.
- 32 Cui' ni nu lca Jesus nga'ni Ndiose cha' mdyo'o qui'u, lo lyigaa hua ndaa hua rsuun siyana ncuana'an yato'o.
- 33 Rcan' ndyucuan ni sca cha' cuiya' nu tlyu nde tsu' cueen 'in Ndiose, a cuinta ndyucuan ni Espiritu nu cua mxtya Sti ni cha' cha'an yu'hui ni' carsya 'na, cui' cha' nu na'an tloon huan ri nii lo ne 'huan.
- 34 Siyana David a lyiji scuen la ni' cuaan bra nu juin: — Ndiose X'na na nu juin ni 'in Ni X'na: Tyucua tsu' cueen 'yan,
- 35 lja cu'nin cha' ta'a cusuun quinu nde tuquiya'—.

- 36 Can' cha' ri nii, 'huan ne' Israel, ca jlyo rin' huan siyana Jesus nu mji'in ca'an huan 'in loo cursi, Ndiose cua nga'ni ni cha' lca Ni X'na na, lo lca ni Crixtu.
- 37 Cui' braa ngui'ya sca tu'hua ni' carsya 'in ne' bra ngune 'in ne' cha' can', lo nganicha' ne' 'in Tyu lo'o lyigaa la na'an ta'a mda'an Jesus: 'Huan ta'an na, .ni na tca cu'ni hua?
- 38 Rcan' mxcuen Tyu can': Xtun rin' huan lo tyucua tyan huan lo'o cha' cuiya' 'in Jesucristo siyana caten qui'ya nducuin huan, lo cha'an yu'hui Espiritu nu Luhui 'in Ndiose 'huan.
- 39 Siyana ntsu'hui cha' caja cha' tsu'hue re 'huan, lo'o sne' huan, lo'o lyigaa nten nu ndi'in tijyu', lyigaa nu cua ngulosuhui Ndiose X'na na.
- 40 Quina'an 'a cha' ti yucui' la Tyu lo'o nten can', mdaa cha' tnu tiee 'in ne', lo nu juin: Tyo'o tsun' huan tucuiin a tsu'hue nu nguiaan huan.
- 41 Yato'o lyigaa nu nga'ni cuinta cha' nu yucui' Tyu can' mducua tya ne', ticui' tsan can' ndiyaa ne' sa sna mii ne' nu ndyca sca cha' ti 'in ne' lo'o.
- 42 Tsatlyu ndi'in ne' lo'o cha' nu ndlu'u ta'a mda'an Jesus, sca cha' ti 'in ndyucu, cui' ncuana'an sca cha' ti 'in ndyucui' lo'o 'in Ndiose.

Tsaña'an ndi'in ne' ti culo

- 43 Nguiten sca cha' chen ni' carsya 'in lyigaa tucui squi'ya scaxca cha' nu tnu nga'ni ta'a mda'an Jesus.
- 44 Sca cha' ti 'in lyigaa nu cua yana'an ri' 'in ni, lo tsatlyu ndi'in na 'in lyigaa.
- 45 Ntsu'hui nu yujui' se'en ndlo tnan, ntsu'hui nu yujui' na nu ndi'in 'in, lo nditsa' tni can' cua na'aan 'ni cha 'in ne' cuinta scaa ne'.
- 46 Sca cha' ti 'in nguio' ti'in lyigaa tsan ni' lyaa, tsatlyu ndyucu ne' na'an 'in cuinta scaa ne', ndi'in lo'o rsuun na'an tsu'hue ntsu'hui tiee ne',
- 47 ngui'ni tnu ne' 'in Ndiose, lo nten ndi'in quichen can' ndyu'hui cuiya' ri' ne' na'an ndi'in lo'o ta'a. Cuinta scaa tsan can' nga'ni Ni X'na na cha' ndyca tyun la, lyigaa nu ntsu'hui cha' tyo'o laa.

HECHOS 3

Ndyca sca nu ndyucun' quiya'

- 1 Yato'o sca tsan Tyu lo'o Xuhua nguiaa se'en nducua laa, sa ntsu'hui braa cua sna siin bra ndyucui' ne' lo'o Ndiose.
- 2 Tulaa nu naa ndi'ya 'a, lyigaa tsan ndya'an lo'o ne' 'in sca nu ndyucun' quiya' ti bra ngula, can' ndyucua jnan tni 'in ne' nu nguiten can'.
- 3 Bra na'an siyana cua sten Tyu lo'o Xuhua ni' lyaa, mjnan tni 'in tyucuaa ne' can'.
- 4 Una Tyu lo'o Xuhua mxna'an tsu'hue ca tloo, lo nu juin: Na'an.

- 5 Rcan' lsa 'a siyana cua xni tni 'in ne' can'.
- 6 Una Tyu can' nu juin 'in: A lo'o tni 'yan, una taan na nu lo'o 'yan. Lo'o cha' cuiya' 'in Jesucristo Nazaret ti tun lo tya'an.
- 7 Rcan' msni Tyu can' yaa' tsu' cueen lo xtun 'in ne', ticui' braa ndyca tsu'hue quiya'.
- 8 Sca juersa ti mditun, mdisnan mda'an, nguiten lo'o tyucuaa ne' can' ni' lyaa, mda'an, mdo'o cuaan, nga'ni tnu 'in Ndiose siyana cua ndyca.
- 9 Lyigaa ne' na'an ne' na'an nda'an lo ngui'ni tnu 'in Ndiose.
- 10 Cui' braa yu'hui lyoo ne' 'in siyana lca nu ndyucua njnan tni can' tulaa nu naa ndi'ya 'a. Yuhue 'a ri' ne', a cuinta ytsen ne' lo'o cha' nu yato'o can'.

Cha' nu yucui' Tyu tulaa

- 11 Nu ndyca quiya' can' nsni tun 'in Tyu lo'o Xuhua se'en nu nguia' tucui tulaa nu naa Salomon. Lyigaa ne' msnan ne' mdiyaa ne' se'en ndun siyana lyee yuhue ri' ne'.
- 12 Bra na'an Tyu siyana cua nguio' ti'in nten can', mdisnan yucui' lo'o ne': 'Huan ne' Israel, .ni cha' nduhue 'a rin' huan cha' re? .Ni cha' na cui'yan huan 'hua, ta nxque' rin' huan siyana lo'o cha' cuiya' 'hua, ta lo'o cha' tsu'hue 'hua ndyca ne' re?
- 13 —Ndiose 'in Abraham, lo'o Isaac, lo'o Jacob, cui' Ndiose 'in nten cula na—, nga'ni ni cha' ndyucuen cuaan cha' 'in Sne' ni nu lca Jesus, ni nu mdyaan huan 'in tuyaa' Pilato, ncu a ri' culaa 'in ni, lo 'huan a mslyaan huan.
- 14 Yato'o mscuan tloon huan 'in ni nu Luhui lati, nu Lni ndi'in cha' 'in, lo nde mjnan huan cha' lyaa sca nu ndujui nten.
- 15 Yujuin huan 'in ni nu ndaa chelyuu 'na, una Ndiose nga'ni ni cha' mdyo'o qui'u can', lo huare' ndaa hua rsuun cha' re.
- 16 Siya nguiana'an ri' hua 'in Jesus can' ndyca ne' re, nu ndyu'hui lyoon huan lo na cui'yan huan, lo siyana nguiana'an ri' hua 'in ni, can' cha' nga'ni tyca ni 'in ne' tloo na'an huan.
- 17 Una ri nii, 'huan ta'an na, jlyo ri' hua siyana nga'ni huan cha' re lo'o cha' tantu tsatlyu lo'o nu ndlo tnan 'huan.
- 18 Una Ndiose nga'ni ni cha' yato'o cha' re tsana'an cha' nu cua mxiyucui' ni 'in lyigaa msu 'in ni, siyana Crixtu ntsu'hui cha' tyijyin ni ndi'i.
- 19 Can' cha' ri nii, Xtun rin' huan siyana caten qui'ya nducuin huan, lo Ni X'na na cu'ni ni cha' xtnan' carsya 'huan,
- 20 lo ca'an tnan ni 'in Jesucristo, ni nu cua mdo'o tun siyana culo laa 'huan.

- 21 Una ndyuhui ta ni la ni' cuaan lja nu tsato'o lyigaa la na'an cha' nu cua mxtya Ndiose, tsana'an cha' nu cua mxiyucui' ni 'in lyigaa nu ngulosuhui ni 'in ti s'ni.
- 22 Siyana Moise ndena'an nu juin 'in nten cula 'na: —Ndiose nu lca X'na na nu juin ni siyana lja ta'an na ntsu'hui cha' caan sca nu xiycui' Ndiose 'in tsana'an nu nxiyucui' Ndiose 'yan na', can' nu cu'ni cuintan huan cha' nu tyucui'.
- 23 Lyigaa nu a tyucuan xu'hue cha' nu tyucui' can', caja nu culo tsu' 'in—.
- 24 Cui' ncuana'an lyigaa la na'an nu mxiyucui' Ndiose 'in, ti Samuel nu ljian nde loo, ticui' cha' re mda'an yucui'.
- 25 Nu ncu nten cula 'na, can' cha' ngu'ni ca'an cha' tsu'hue re 'na, cui' cha' nu mxtya Ndiose lo'o nten cula 'na, lo ndena'an nu juin ni 'in Abraham: —Loo nten cuiti 'in ntsu'hui cha' caan sca sne' nu ljian lo'o cha' tsu'hue 'in lyigaa nten chelyuu—.
- 26 .Ta tsi'i ljan na la nducua la mxtya Ndiose 'in scati Sne' ni nu taa cha' tsu'hue 'na lo'on huan, siyana xtun rin' na qui'ya ngui'ni na cuinta scaan na?

HECHOS 4

Nga'ni cuiya' ne' cha' 'in Tyu lo'o Xuhua

- 1 Lja ndyucui' lo'o nten can' mdiyaa nu ndlo tnan ni' lyaa, tsatlyu lo'o nu lca que 'in sulyiya nu ntsu'hui cuan ni' lyaa can', lo'o ne' saduceo.
- 2 Ti'i ri' ne' siyana ndlu'u 'in nten siyana Jesus cua mdyo'o qui'u ni, lo squi'ya cha' can' ndyca jylo ri' ne' siyana ntsu'hui cha' tyo'o qui'u nu cua ngujui.
- 3 Msni sulyiya 'in tyucuaa ne' can', msu'hua 'in ne' na'an tyucuan, lo siyana cua ngusiin la xca tsan can' ncu cuiya' cha' 'in ne'.
- 4 Una quina'an 'a nten nu ngune 'in cha' 'in Ndiose yana'an ri' ne' 'in ni. Tsalca ne' qui'yu nu yana'an ri' can' ndiyaa ca'yu mii.
- 5 Yato'o xca tsan can', cui' Jerusalem nguio' ti'in nu ndlo tnan ni' lyaa 'in ne' judio, lo'o qui'yu cula, lo'o ne' escriba,
- 6 lo'o Anas, nu ndlo ca tnan ni' lyaa can', lo'o Caifas, lo'o sca nu naa Xuhua, lo'o Jantru, lo'o lyigaa la na'an nten 'in ne' nu ndlo tnan ni' lyaa can'.
- 7 Bra nu cua ndun tyucuaa ne' can' tloo ne' nganicha' ne' 'in: .La ngujui cha' cuiya' re 'huan, lo ti ca ndaa cha' cuiya' tsana'an nu ngui'ni huan?
- 8 Tyu can' ngutsa'an yu'hui Espiritu nu Luhui 'in Ndiose 'in, lo nu juin: 'Huan nu ndlo tnan 'hua, lyigaan 'huan nu lca qui'yu cula 'in ne' Israel,
- 9 ri nii ndyca cuiya' cha' 'hua lo'o cha' tsu'hue nu yato'o 'in ne' nu ncu ti'i re, lo na'an ncu ndyca ne',

- 10 can' cha' quitsan' 'huan, lo ca jlyo rin' 'huan ne' Israel, siyana lo'o cha' cuiya' 'in Jesus Nazaret, ni nu lca Crixtu, ni nu mjiyi'in ca'an huan 'in loo cursi lo nga'ni Ndiose cha' mdyo'o qui'u, lo squi'ya Jesus ndun ne' re tsu'hue lca 'in ne'.
- 11 Cui' Jesus lca ni —quee nu mscuan tloon huan, 'huan nu lca cuityi na'an, ri nii lca ni quee nu nsni tun na'an—.
- 12 Ni a caja 'a xca tucui nu ca culo laa 'na, cui' scati ni nu lca Jesus ndaa Ndiose 'in nten chelyuu nu ca cuityen qui'ya 'na.
- 13 Nduhue 'a ri' ne' 'in Tyu lo'o Xuhua can' siyana lo'o cha' tnu tiee ndyucui', jlyo ri' ne' siyana a sca cha' nga'ni cha'an, ni a sca tnan lyi'ya, rcan' ncuca jylo ri' ne' siyana lo'o Jesus ta'a mda'an.
- 14 A sca 'a cha' ti ncuca tyucui' ne' lo'o siyana sca se'en ti ndun lo'o nu ndyca can'.
- 15 Rcan' ngulo ne' tnan siyana tyo'o nde chun' na'an lja cu'ni cuiya' ne' cha' 'in lo'o ta'a nducua ne' can',
- 16 lo ndena'an ndyucui' ne': .Ni na'an cu'ni na lo'o cua? Cua nga'ni sca cha' nu tnu lo na'aan quichen Jerusalem cua ngune cueen cha' re, a ndijyi 'a na'an su'hua catsin' na cha' re.
- 17 Ri nii siyana a quitsa yu'hui cha' re lyee la, tsu'hue lati xcutsen na 'in ne' siyana a tyucui' 'a lo'o ni xca tucui cha' 'in Jesus tyucui nu nguiaa nde loo re.
- 18 Rcan' msi'ya ne' 'in, lo tla 'a mxtya ne' cha' lo'o siyana a tyucui' 'a lo'o ni xca tucui cha' 'in Jesus, ni a culu'u 'a 'in nten cha' can'.
- 19 Una Tyu lo'o Xuhua can' mxcuen 'in ne': .Ni na'an cha' re nu tsu'hue la na tloo Ndiose? .Ta tsu'hue la si' tucua hua cha' 'huan, ta na tucua hua cha' 'in Ndiose?
- 20 Siyana huare' a ca cula ti hua tyucui' hua lo'o nten na'an cha' nu cua na'an hua lo ngune 'hua.
- 21 Tla 'a cha' yucui' ne' lo'o se'en nu xcutsen ri', rcan' ngulaa ne' 'in, a ngujui na'an culo qui'ya ne' 'in siyana ytsen ne' 'in nten quina'an can', siyana lyigaa ne' nga'ni tnu ne' 'in Ndiose lo'o cha' nu yato'o can',
- 22 siyana nu ncuca ti'i can' cua ndyijyin tucua yla yjan ntsu'hui, lo Ndiose nga'ni tyca ni 'in ne'.

Bra mjñan ne' 'in Ndiose

- 23 Bra ngalaa ne' 'in nguila se'en ndi'in lyigaa la na'an ta'a nda'an, ndaa rsuun na'an cha' nu yucui' nu ndlo ca tnan ni' lyaa lo'o qui'yu cula can'.
- 24 Bra ngune 'in ne' na'an cha' nu ndaa can', sca cha' ti 'in ne' mdisnan yucui' ne' lo'o Ndiose, lo nu juin ne': Ndiose X'na hua, Nu'huin ndia cha' cuiya' yaa' lo'o lyigaa lo'o cha', —cui' nganan ni' cuaan, lo'o chelyuu re, lo'o tyi'a tujo'o, cui' nganan lyigaa loo na nu ndi'in 'in na—,

- 25 cui' mxiyucui' 'in David nu ncuá msu 'in, lo nu juin: .—Ni cha' lyee 'a nguilu ti'in nten re, ni cha' 'ni cuinta ne' cha' nu a ntsu'hui lyoo?
- 26 Nu lca ree loo chelyuu re, tsatlyu lo'o nu ndia cha' cuiya' yaa', nguio' ti'in siyana xuun lo'o 'in nu lca X'na, lo'o Crixtu nu ngulosuhuin—.
- 27 Ni siya ncuana'an nguio' ti'in nten re, Herode lo'o Poncio Pilato, ne' gentil lo'o ne' Israel, se'en nu na'an ti'i ne' 'in Sne', ni nu luhui lati nu ngulosuhui, nu lca Jesus,
- 28 siyana cu'ni ne' tsana'an cha' nu cua mxtya ti s'ni, lyigaa cha' nu ntsu'hui cha' ca.
- 29 Ri nii, Nu'hui Ni X'na hua, xni cuinta na'an ndyucui' nu ti'i ri' 'hua, una taa cha' cuiya' 'in nu lca msu 'in, siyana a xcutsen ri' hua tyucui' hua cha' tsu'hue 'in lo'o nten,
- 30 lja rcan' cu'ni tyca 'in nu ti'i, cu'ni scaxca cha' nu tnu lo'o cha' cuiya' 'in Sne', ni nu luhui lati 'in nu lca Jesus.
- 31 Na'aan ndyi yucui' ne' lo'o Ndiose, nguinan se'en nguio' ti'in ne', ngutsa'an yu'hui Espiritu nu Luhui 'in Ndiose 'in lyigaa ne', lo nga'ni tnu tiee yucui' cha' tsu'hue 'in Ndiose.

Tsatlyu ndi'in na 'in ne'

- 32 Sca cha' ti 'in nu cua yana'an ri' 'in Jesus, lo sca carsya ti 'in nu ndi'in can', a tucui ndyucui' siyana na 'in lca na nu ndi'in 'in siyana tsatlyu ndi'in na 'in ne'.
- 33 Ta'a mda'an ca Jesus tnu 'a tiee ndyucui' lo'o nten siyana mdyo'o qui'u Ni X'na na Jesus, lo Ndiose nga'ni ni cha' ngutsa'an yu'hui cha' tsu'hue 'in ni ni' carsya 'in ne'.
- 34 A sca 'a cha' ti ngui'ni cha' 'in ne', siyana lyigaa nu ndia yuu 'in, ta nducua na'an 'in, yujui' 'in na lo nguian lo'o na'aan tni can',
- 35 ndaa 'in na 'in ta'a mda'an Jesus, lo can' cua nditsa 'in na cua na'aan 'ni cha' 'in cuinta scaa ne'.
- 36 Lja can' ndi'in sca nu naa See nu mdo'o se'en lca Chipre, una ta'a mda'an Jesus mxtya nii ca naa Bernabe. (Nii can ndyca ri' tyucui': Sne' nu ndaa cha' tnu tiee.) Lca nten cuityi 'in Levi.
- 37 Lo'o can' yujui' sca yuu 'in, lo na'aan tni can' ndaa 'in ta'a mda'an Jesus.

HECHOS 5

Cha' 'in Ananía lo'o Safira

- 1 Una xca nu naa Anania lo'o Safira cuiyo'o, yujui' sca yuu 'in,

- 2 una nga'ni cuiya' cha' siyana quinu chin' tni can' 'in, lo bra ndaa tni can' nga'ni lyo'o siyana na'aan na ndaa 'in ta'a mda'an Jesus.
- 3 Rcan' nu juin Tyu 'in Anania: .Ni cha' ndaa cha' cuiya' ngani lyo'o Ne' xna'an 'in, ncuari' quinilyo'o 'in Espiritu nu Luhui 'in Ndiose, lo mxu'hua se'en tichin' tni nu yujui' yuu can'?
- 4 .Ta tsi'i se'en ndlo tnan lca na? Bra yujui' 'in na, .ta tsi'i cuinta 'in su tni can'? .Ni cha' ndaa cha' cuiya' nguiten cha' a tsu'hue ni' carsya 'in? Una tsi'i tloo nten yucui' cha' cuini re, cui' tloo Ndiose.
- 5 Na'aan ngune 'in Anania cha' can' ndlyu lo ngujui. Lyigaa ne' nguiten sca cha' chen 'in ne' bra yna ne' cha' can'.
- 6 Cui' braa mdiyaa tucua sna nu ti cuine' ti, ngxen te' 'in ne' lo ya ngatsi' 'in ne'.
- 7 Sa mdijin sna braa bra mdiyaan nten 'in ne' nu ngujui can', una a ngui ri' ne' na'an cha' nu yato'o can'.
- 8 Rcan' nu juin Tyu can' 'in ne': Quitsa' 'hua, .ta cui' tsacua ti ncuayuu nu yujuin' huan can'? Mxcuen ne' 'in: Cui' tsacua ti ncuana.
- 9 Nu juin Tyu 'in ne': .Ni cha' ncuasca cha' ti 'huan lo ncuarin' huan quinilyo'on huan 'in Espiritu 'in Ni X'na na? Na'an, tuna'an cua cua nguila nu ya ngatsi' 'in nten 'in, lo cui' ncuana'an tsa lo'o 'in.
- 10 Cui' na'an braa mdlyu ne' cuna'an can' tloo Tyu can', lo ngujui ne'. Na'aan nguila ti nu ti cuine' ti can' na'an siyana cua ngujui ne'. Rcan' ya ngatsi' 'in ne' sii' se'en su cuilyo'o ne'.
- 11 Nguiten sca cha' chen ni' carsya 'in lyigaa ta'an na, cui' ncuana'an lo'o lyigaa la na'an nten nu yna cha' can'.

Scaxca cha' nu tnu nga'ni Ndiose

- 12 Lo'o cha' cuiya' nu ndaa Ndiose 'in ta'a mda'an Jesus, ncuanga'ni scaxca cha' nu tnu tloo na'an nten can', sca cha' ti 'in nguio' ti'in se'en nguia' tucui tulaa Salomon can'.
- 13 Lyigaa la na'an nten can' tsu'hue 'a ndyucui' ne' cha' 'in, una a nga'ni a tiee ne' quio' ti'in ne' sca se'en ti lo'o,
- 14 nisiya ncuana'an nde lyee la nguia ngui'ni nten nu cua yana'an ri' 'in Ni X'na na, tsana'an quina'an ne' qui'yu lo ncuana'an quina'an ne' cuna'an.
- 15 A cuinta ndya'an lo'o ne' 'in nu ti'i, mxyta ne' 'in loo jaa' ta loo qui'nan tu'hua tucuiin se'en ntsu'hui cha' tyijyin Tyu, lo nisiya xnii ti qui'ni ca'an 'in nu ti'i can', lo ndyca.
- 16 Scaxca quichen nu ndi'in lucui' ti can', ndyo'o ne' lo'o nu ti'i lo'o nu ntsu'hui cui'in xna'an 'in, ndiya lo'o ne' 'in se'en ndi'in quichen Jerusalem, lo lyigaa can' ndyca.

Bra ngutucui ndycan ne' 'in Tyu lo'o Xuhua

- 17 Nu ndlo ca tnan ni' lyaa tsatlyu lo'o ta'a nda'an, cui' ta ne' Saduceo, nguiten sca cha' slya ni' carsya 'in ne',
- 18 lo ngulo ne' tnan siyana quinu ta'a mda'an Jesus lo tsaa na'an tyucuan.
- 19 Una ticui' tla can' ngui'ya tun sca angajle 'in Ni X'na na se'en ntsu'hui ne', lo msla tuna'an tyucuan can'. Bra cua nguiyoo 'in ne' rcan' nu juin:
- 20 Yaan huan lo sten huan ni' lyaa, lo tyucuin' lan huan lo'o nten cha' 'in chelyuu nu cui.
- 21 Nga'ni cuinta cha' can', na'aan ngui'ya xaa nguiten ni' lyaa lo mdisnan ngulu'u 'in nten can'. Lja rcan' nu ndlo ca tnan ni' lyaa lo'o ta'a nda'an, msi'ya 'in lyigaa nu ndia cha' cuiya' yaa', tsatlyu lo'o qui'yu cula 'in ne' Israel, lo ngulo ne' tnan 'in sulyiya siyana quia lyoo 'in ne' nu ntsu'hui na'an tyucuan can'.
- 22 Una bra mdiyaa na'an siyana a tucui 'a ntsu'hui can', rcan' nguia ytsa' 'in lyigaa nu nguio' ti'in can'.
- 23 Lo nu juin: Nu chin ni, bra mdiyaa hua se'en nducua na'an tyucuan cua, na'an hua siyana ndyucun tsu'hue na, lo nu ntsu'hui cuan 'in na ndun tuna'an can', una bra msla hua 'in na a tucui 'a ntsu'hui can'.
- 24 Nu ndlo ca tnan ni' lyaa lo'o nu lca que 'in sulyiya nu ntsu'hui cuan ni' lyaa, lo'o lyigaa la na'an nu ndlo tnan can', quina'an 'a cha' mda'an tiee lo ngulucua ri' na'an ca cha' re.
- 25 Una cui' bra mdiyaa sca nu ndaa rsuun, lo nu juin: nu msu'huan huan na'an tyucuan, ri nii ndlu'u 'in nten ni' lyaa cua.
- 26 Rcan' mdo'o nu lca que 'in sulyiya 'in ne', nguia te'en 'in tyucuaa ne' can', lo'o cha' tsu'hue ti quian lo'o ne' 'in siyana nguitsen ne' si ta jyi'in nten can' quee 'in ne'.
- 27 Bra nguila lo'o ne' 'in, ndyaa ne' 'in yaa' nu ntsu'hui cha' cu'ni cuiya' cha' 'in, lo nu ndlo ca tnan ni' lyaa can' nganicha' 'in ne':
- 28 .Ta tsi'i cua yucuin' lo'on huan siyana a culu'un 'an huan 'in nten cha' 'in ne' can'? Ri nii, na'aan Jerusalen cua ngune 'in ne' cha' nu ndlu'un huan, lo ndyca rin' huan su'huan huan qui'ya chun' hua lo'o tne can'.
- 29 Mxcuen Tyu can' lo'o lyigaa la na'an ta'a mda'an Jesus: 'Ni cha' tucua hua cha' 'in Ndiose la nducua la, lo tsi'i cha' 'in nten chelyuu.
- 30 Cui' Ndiose 'in nten cula 'na nga'an tnan ni 'in Jesus, lo 'huan yujuin huan 'in ni bra mjyi'in ca'an huan 'in ni sca loo yca.
- 31 'In ni cua ndaa Ndiose sca cha' cuiya' nu tlyu tsu' cueen 'in ni, siyana ca Ni nu ndun loo, Ni nu ndlo laa 'na, siyana xtun ri' ne' Israel qui'ya ngui'ni ne', lo cu'ni ni cha' tlyu ri' 'in ne'.

- 32 Huare ndaa hua rsuun cha' re tsatlyu lo'o Espiritu nu Luhui 'in Ndiose, cui' Espiritu nu ndaa Ndiose chu'hui ni' carsya 'in lyigaa nu tucua cha' 'in ni.
- 33 Una nde lyee la ndyucuen tique' ne' bra ngune 'in ne' cha' can', lo ncuari' ne' kujui ne' 'in.
- 34 Una lja can' mditun sca ne' fariseo nu naa Gamaliel, lca sca nu ndlu'u cha' 'in lee, lo lyee ndyu'hui cuiya' ri' nten 'in. Ngulo tnan siyana culoo ne' 'in ta'a mda'an Jesus sti'i ti nde chun' na'an.
- 35 Rcan' nu juin 'in ta'a nducua: 'Huan ne' Israel, xni na cuinta na'an cu'ni na lo'o ne' cua.
- 36 A s'ni lyee mda'an sca nu ncuanaa Teudas, nu juin siyana ndia cha' cuiya' 'in, lo mxo' ti'in jacua cientu ne' qui'yu nu ncuana sca cha' ti 'in lo'o, una bra ngujui lyigaa ta'a mda'an na'an tucuiin ti nganan.
- 37 Chun' nde'en can' mda'an sca ne' Galilea nu ncuanaa Juda, cui' bra mda'an sni ne' nii nten quichen, cui' ncuana'an quina'an nten mxo' ti'in, una bra ngujui ticui' ti na'an yato'o 'in ta'a mda'an, na'an tucuiin ti nganan ne'.
- 38 Can' cha' ri nii tyucuin' lo'on huan: Tsu'hue lati culaan na 'in ne' re, a cu'ni cuintan na 'in lo'o cha' nu ndlu'u, siyana si ta lca na cha' 'in nten chelyuu tsatii tuhue cha' 'in ne'.
- 39 Una si lca na cha' 'in Ndiose, a ca tyucui ndijin na lo'o cha' cua, chen cha' quija lyoon na nsuun na lo'o Ndiose.
- 40 Nguinu tsu'hue tiee ne' lo'o na'an cha' nu yucui'. Rcan' msi'ya ne' 'in ta'a mda'an Jesus, ngulo ne' tnan siyana qui'ni lo mxtya tsa ne' sca cha' lo'o siyana a tyucui' a cha' 'in Jesus, rcan' ngalaa ne' 'in.
- 41 Tsu'hue ntsu'hui tiee mdyo'o se'en can' siyana ndaa Ndiose cha' cuiya' mdijin ndi'i squi'ya Jesus.
- 42 Lyigaa tsan ndlu'u 'in nten ni' lyaa ta la se'en ndi'in ne', a ndla ti ndyucui' cha' tsu'hue 'in Jesucristo.

HECHOS 6

Bra ngulo tun ne' 'in cati nu ta yaa' 'in ne'

- 1 Cui' lja rcan' nguia ngui'ni nu ntsu'hui cha' 'in Jesus, una mdisnan msu'hua qui'ya ta'a nu ndyucui' cha' griego lo'o nu ndyucui' cha' hebreo, siyana lyee la nda yaa' ne' 'in ne' cuna'an nu nguinu cha' yucui' ti nu ndyucui' cha' hebreo que 'in nu ndyucui' cha' griego.
- 2 Rcan' quita'a tityucua can' mxo' ti'in 'in lyigaa nu cua ntsu'hui cha' 'in Jesus, lo nu juin: A nga'an cha' cula' ti hua tyucui' hua cha' 'in Ndiose, lo titsa hua na nu cu'ni tsu'hue 'in nten.

- 3 Can' cha' 'huan ta'an na, culosuhuin huan cati ne' qui'yu ljan na re, nu tsu'hue chelyuu ntsu'hui, nu ngutsa'an yu'hui lo'o Espiritu nu Luhui 'in Ndiose, nu tiyaa, can' nu taan na tnan re 'in.
- 4 Lo huare tsa quinan la hua tyucui' hua lo'o Ndiose lo tyucui' hua cha' tsu'hue 'in ni.
- 5 Nguinu tsu'hue tiee ne' lo'o cha' nu yucui'. Rcan' ngulo tun 'in Steba, sca nu lye nguiana'an ri' nu ngutsa'an yu'hui Espiritu nu Luhui 'in Ndiose 'in, lo'o Lpe, Procoro, Nicanor, Timon, Parmenas, lo'o Nicolas nu mdo'o quichen Antioquia, sca nu cua ntsu'hui na'an cha' 'in ne' judio.
- 6 Mdiya lo'o 'in ne' tloo ta'a mda'an Jesus, yucui' lo'o Ndiose lo mxtya yaa' que ne'.
- 7 Tsa nducua lye la nguia nguitsa yu'hui cha' tsu'hue 'in Ni X'na na quichen Jerusalem, lo ncuana'an lye la ndyca quina'an nu cua ntsu'hui cha' 'in Jesus, cui' ncuana'an tyun nu ndlo tnan ni' lyaa 'in ne' judio yana'an ri' 'in Jesus.

Bra nguinu Steba

- 8 Steba can' ngutsa'an yu'hui lo'o cha' tsu'hue 'in Ndiose, nda'an lo'o cha' cuiya' 'in ni lo nga'ni scaxca cha' nu tnu lja nten can'.
- 9 Yato'o tucua sna ne' judio nu nguio' ti'in se'en ndyucui' ne' lca Liberto, lo'o tyucua xnan nu mdo'o quichen Cirene lo'o Alejandria, lo'o nu mdo'o se'en lca Cilicia lo'o Asia, mdisanan yucui' lyo'o ne' 'in Steba can'.
- 10 A ngujlyo 'a ri' ne' na'an ti xcuen ne' 'in, siyana lo'o cha' tiyaa ndyucui' lo'o cha' cuiya' nu ndaa Espiritu 'in Ndiose 'in.
- 11 Rcan' nganan ne' 'in tucua sna nu tyucui' siyana ngune 'in na'an ngutucua Steba yuhue 'in Moise lo'o 'in Ndiose.
- 12 Lo'o cha' cuini can' nguilu ti'in nten, qui'yu cula lo'o ne' escriba. sa nsu'hui msni ne' 'in Steba can', lo ya lo'o ne' 'in se'en nu ca cuiya' cha' 'in.
- 13 Ngulo tun ne' tyucua xnan nu tyucui' cha' cuini: nu nde a ndla ti ndyucui' ca'an 'in laa nu luhui 'na, a cuinta lo'o cha' 'in lee nducua yuhue'.
- 14 Ngune 'hua yucui' siyana Jesus Nazaret ntsu'hui cha' cuijlyo se'en re, lo cha'an lyigaa na'an cha' nu ngulu'u Moise 'na.
- 15 Lyigaa nu nducua se'en ndyca cuiya' qui'ya can', mxna'an ne' tloo Steba can', lo ncu tyacan' tloo tsana'an na'an tloo angajle.

HECHOS 7

Cha' nu yucui' Steba bra yujui ne' 'in

- 1 Nu ndlo ca tnan ni' lyaa can' nganicha' 'in Steba: .Ta chin ni na'an ndyucui' lyigaa ne' re cha' 'in?

- ² Rcan' mdisnan yucui' Steba: 'Huan nu lca nten cula 'na, quine 'huan cha' nu tyucuin'. Ndiose ni nu tlyu lati ngulu'u tloo 'in nten cula 'na nu ncua naa Abraham se'en lca Mesopotamia, bra nu ti lyiji tsa tyi'in se'en lca Haran,
- ³ lo nu juin Ndiose 'in: —Xnu yuu quichen tyi, tyo'o tsu' lja nten cuityi 'in, lo tsa tyi'in xca loo yuu se'en nu na' quitsan' 'in—.
- ⁴ Rcan' mdo'o Abraham se'en ndi'in ne' caldeo, mdiya ti'in quichen Haran, lo bra ngujui sti ncha'an ti'in Ndiose 'in loo yuu se'en ndi'in na ri nii.
- ⁵ —Ni se'en qui'ya tun sca tsu' quiya' ti —, a ndaa ni cha' cuiya' culo tnan. —Una mxtya ni sca cha' lo'o siyana ntsu'hui cha' quinu yuu can' 'in lo'o sne'—, nisiya ni sca sne' lo a lyiji tyi'in rcan'.
- ⁶ Ndena'an nu juin Ndiose 'in: —Sne' nten cuityi 'in ntsu'hui cha' tsa tyi'in xca loo yuu, can' taa ne' ndi'i 'in ca msu 'in ne' jacua cientu yjan—.
- ⁷ Una na' cu'ni cuiyan' cha' 'in quichen tnu can', nu juin Ndiose, —lo' tia braa xtucui loo yuu re se'en ntsu'hui cha' cu'ni tnu 'yan—.
- ⁸ Rcan' mxtya Ndiose sca cha' lo'o Abraham siyana ca circuncida 'in, chun' nde'en can' ndaa ni sca sne' nu ncua naa Isaac, cui' ncuana'an nga'ni lo'o Isaac bra ntsu'hui snu' ti tsan, ncuana'an ya quinan Isaac can' lo'o Jacob, lo ncuana'an nga'ni can' lo'o quita'a tityucua sne' nu lca nten cula 'na.
- ⁹ Squi'ya cha' cuita'an ri' can' yato'o yujui' 'in See ta'a ngula se'en lca Egipto, una Ndiose a ngala yaa' ni 'in See can',
- ¹⁰ nda yaa' ni 'in lo'o lyigaa ndi'i yaan 'in, —ndaa ni cha' tiyaa 'in lo nga'ni ni cha' yu'hui cuiya' ri' Faraon, ree 'in ne' Egipto 'in See can', ngulo tun ne' 'in ca bsya na'aan se'en lca Egipto, tsatlyu lo'o na'an 'in—.
- ¹¹ Chun' nde'en can' ngui'ya bj'nan na'aan se'en lyi'ya loo Egipto lo'o Canaan, yaan ndi'i tnu se'en can', hasta lo'o nten cula 'na a ngujui 'a na nu cu ne'.
- ¹² Bra yna Jacob cha' siyana ndi'in trigo se'en lca Egipto nga'an tnan 'in sne', cui' nu lca nten cula 'na, siyana tsa 'ya ne' trigo se'en can'.
- ¹³ Bra nu cua ndyca tucua ya' ndya'an ne', la rcan' nguitsa' yla See siyana ta'a ngula lca ne', lo yu'hui lyoo tsu'hue ree Faraon ni nten cuityi 'in lca See can'.
- ¹⁴ Ngulo See tnan 'in ta'a ngula siyana quia te'en 'in Jacob nu lca sti lo'o lyigaa nten cuityi 'in, loo lyigaa ne' ndiyaa ne' sna yla ntsu'hui 'tnu ne'.
- ¹⁵ Ncuana'an yato'o mdiyaa Jacob se'en lca Egipto, can' ngujui lo cui' ncuana'an lo'o nten cula 'na.
- ¹⁶ Bra mdo'o ne' can' yaan lo'o ne' tijyan nten cula 'na se'en lca Siquem, mxtya ne' 'in na tuquee nu yujui' sne' Hamor 'in Abraham nu ncua nten cula 'na.

- 17 Lja mdi'in ne' quichen Egipto lyee ngui'ni ne', una Ndiose a nguijlya ri' ni na'an cha' nu cua mxtya ni lo'o Abraham,
- 18 yato'o mdo'o tun xca ree se'en lca Egipto, una a yu'hui lyoo 'a 'in See can'.
- 19 Ree can' lo'o cha' cuini ngana na'an nu taa ndi'i 'in ne', lo ngulo tnan 'in ne' siyana xcuan ne' sne' ne' siyana a qui'ni 'a ne'.
- 20 Lja rcan' ncuca cuine' Moise, can' nu yu'hui cuiya' ri' Ndiose 'in, lo sna coo' nga'ni cu'u nten cula 'in 'in.
- 21 Una ngala yaa' ne' 'in siya cha' nu mxtya ree can', yato'o ticui' sne' ree Faraon nu cuna'an ndyucuan 'in, nga'ni cu'u ne' 'in na'an ndyca ri' sca sne' ca ne'.
- 22 Moise can' nga'ni cha'an tsana'an cha' 'in ne' Egipto, lo mda'an lo'o sca cha' cuiya' nu tlyu.
- 23 Bra ntsu'hui tucua yla yjan, yaa na'an se'en nda'an ta'a, ne' Israel.
- 24 Bra na'an siyana sca ne' Egipto ndyujui ti'in 'in nten cuityi 'in, cui' bra ngula 'in ne' lo yujui 'in ne' Egipto can'.
- 25 Ngulucua ri' siyana lyigaa nten ngui'ya ne' cuinta siyana Ndiose lca nu nga'an tnan 'in siyana culaa 'in ne', una a ngulucua ri' ne' ncuana'an.
- 26 Xca tsan can' mdiyaa se'en nsuun tucua ne' qui'yu, msu'hue cusuun can', lo nu juin: Sca nten ti lcan huan, .ni cha' nsuun huan?
- 27 nu nsuun can' mducua yaa' 'in Moise, lo nu juin: .—Ti ca mxtya 'in ca sca bsya ta sca bse lja hua re?
- 28 .Ta na ndlucua ri' cujui 'yan na'an yujui 'in sca ne' Egipto lca—?
- 29 Bra ngune 'in cha' can', msnan lo mdiyaa xca loo yuu se'en lca Madian, can' ngujui cuilyo'o lo mdi'in tucua sne'.
- 30 Mdijin tucua yla yjan, Moise nda'an sca se'en bityi se'en nducua qui'ya Sinai, can' ngulu'u tloo sca angajle 'in loo quii' ndyiquin lja yca quiche' can'.
- 31 Yuhue 'a ri' bra na'an cha' can', ya tun lucui' la siyana ta quii tsu'hue 'in na, rcan' ngune 'in yucui' Ni X'na na:
- 32 —Na' lcan Ndiose 'in nten cula 'in, Ndiose 'in Abraham, Ndiose 'in Isaac, Ndiose 'in Jacob. Mdisnan ndyucuan Moise lo a mxna'an 'a se'en ndyiquin can'—.
- 33 Lo nu juin Ni X'na na 'in: —Lyoo quina ntsu'hui quiya' siyana se'en luhui 'a ndun.
- 34 Na' cua na'an lo jlyo ran' siyana chin ni ndijin sne' ndi'i se'en lca Egipto, cua ngune 'yan tsana'an nu njnan ne' 'yan, lo ti tun siyana culo laa 'in ne'. Can' cha' ri nii ca'an tnan 'in tsaa se'en lca Egipto—.

- 35 Mscuan tloo ne' 'in bra nu juin: .Ti ca mxtya 'in lca sca bsya ta sca bse lja hua? Can' nu nga'an tnan Ndiose 'in bra ngulu'u tloo angajle 'in se'en ndyiquin yca quiche' can', siyana ca sca nu ndun loo lati nu culo laa 'in nten cuityi 'in yaa' ne' Egipto.
- 36 Mdo'o lo'o 'in ne' se'en lca Egipto bra nga'ni scaxca cha' nu tnu, lo'o se'en lca tujo'o nga'a, cui' ncuana'an loo yuu bityi se'en mda'an ne' tucua yla yjan.
- 37 Cui' Moise lca nu nu juin 'in ne' Israel: Lja nten cuityi 'na, Ndiose X'na na, ntsu'hui cha' xtun ni sca nu xiyucui' ni 'in tsana'an ndyucuin' lo'on huan ri nii, can' nu cu'ni cuinta huan cha' nu tyucui'.
- 38 Cui' Moise can' lca nu ndun lja nten cula 'na se'en nguio' ti'in ne' Israel loo yuu bityi can', bra yucui' sca angajle lo'o loo qui'ya Sinai, lo ndyucuan cha' tsu'hue nu taa chelyuu 'na.
- 39 Una nten cula 'na a ncuatucua ne' cha' 'in, cui' nu nde mscuan tloo ne' 'in, lo ncuari' ne' xtucui ne' se'en lca Egipto,
- 40 bra nu juin ne' 'in Aaron: —Tnan ngulucuin 'hua nu tyucua loo se'en nguiaa hua, siyana Moise nu nguloo 'hua se'en lca Egipto, a jlyo ri' hua ni na ncuatucua 'in—.
- 41 Rcan' nganan ne' sca ngulucuin bta cuine' nu ca jo'o x'na ne', lo mdiquin ne' 'ni tloo can', lo lo'o na nu nganan yaa' ne' can' tsu'hue ntsu'hui tiee ne' nga'ni ne' ta'a.
- 42 Can' cha' Ndiose ngala yaa' 'in ne', lo mdisnan nga'ni tnu ne' na nu nducua ni' cuaan, cui' tsana'an cha' nu mxiyucui' Ndiose 'in nu nga'an scua quityi ti s'ni: —'Huan ne' Israel, .ta ngulucua rin' huan siyana 'yan na' nga'ni tnu huan bra mdiquin ti'in huan scaxca 'ni tloo jo'o x'na huan bra mda'an huan loo yuu bityi tucua yla yjan?
- 43 Nga'yan huan sca te' na'an 'in ngulucuin Moloc, lo'o ngulucuin cuila nu lca jo'o x'na huan Renfan, ngulucuin nu nganan yaa' nten nga'ni tnu huan. Can' cha' ri nii cu'nin cha' tsa lo'o ne' 'huan sca se'en tijyu' lati que 'in Babilonia—.
- 44 Cui' ncuana'an mda'an lo'o nten cula 'na te' na'an nu nguiaa' bra mxtya Ndiose cha' lo'o ne' se'en bityi can', lo nganan Moise 'in na na'an ngulo Ndiose tnan 'in, tsana'an ngulucuin nu na'an xnii.
- 45 A cuinta mdiya lo'o ne' te' na'an can' bra nguiten Josue loo yuu 'in ne' gentil, lo ndyucuan cuinta 'in na siyana Ndiose lca nu nga'ni cha' mdo'o ne' se'en can', can' mdi'in te' na'an can' hasta mdiyaa tsan nu ngulo David tnan.
- 46 Can' nu yu'hui cuiya' ri' Ndiose 'in, lo mjnan cha' cuiya' si ca tnan sca se'en tyi'in ni, cui' Ndiose 'in Jacob.
- 47 Una Salomon nga'ni cha' nguiaa' sca laa 'in ni.

- 48 Siyana Ndiose, ni nu tlyu lati nducua ni' cuaan, a ndi'in ni ni' lyaa nganan yaa' nten chelyuu, tsana'an ndyucui' quityi nu nga'an scua msu 'in ni ti s'ni:
- 49 —Ni' cuaan lca na se'en nducuan, lo chelyuu re lca na se'en ntxtan' quiyan', .ni na'an ra tnan huan sca na'an 'yan, ndyucui' Ni X'na na, ta sca se'en ntsu'hui cha' xtnan'?
- 50 .Ta tsi'i cuin' nganan lyigaa loo na nu tyacan' loo chelyuu re?
- 51 'Huan lcan huan nten nu lye' ri', tla carsya 'huan, lo ndyucun cha' tiaa huan—, scana'an ti nxcuan tloon huan Espiritu nu Luhui 'in Ndiose. Tsana'an nga'ni nten cula 'na, lo ncuana'an ngui'ni huan ri nii.
- 52 .Ta nde'en nu mxiyucui' Ndiose 'in ti s'ni, a na'an ti'i nten cula 'na? yujuin huan 'in nu mda'an yucui' siyana ntsu'hui cha' caan sca nu lni ndi'in cha' 'in, ndyaan huan 'in ni yaa' ne' nducun' lo yujuin huan 'in ni,
- 53 'huan nu ndyucuan 'in lee nu ndaa angajle, una a mxu'hua se'en huan 'in na.
- 54 Bra ngune 'in ne' cha' can', lyee 'a ndyucuen tiqee' ne' lo'o Steba can', hasta ndyucu lyi'ya ne' ndun ne'.
- 55 Una Steba ngutsa'an yu'hui Espiritu nu Luhui 'in Ndiose 'in, mxna'an la ni' cuaan lo na'an sca xaa nu tsu'hue na'an se'en nducua Ndiose, tsu' cueen 'in ni nducua Jesus.
- 56 Lo nu juin: Na'an, nguila tucua ni' cuaan, lo Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan nducua ni tsu' cueen 'in Ndiose.
- 57 Rcan' msi'ya yja cueen ne' lo mducun ne' tu nscan ne', siya' ngui'ya ti ne' chun',
- 58 ngulo ne' 'in nde tu'hua quichen, can' mji'in ne' quee 'in. Lo te' tucuin nu lcu' mdyaa ne' 'in na 'in sca nu naa Saulo.
- 59 Steba can' yucui' lo'o Ndiose lja nji'in ne' quee 'in, lo nu juin: Jesus, Nu'hui ni nu lca X'na hua, tyucuan cuinta carsya 'yan.
- 60 Na'aan mdyi'ya xtyin', yucui' cueen: Ni X'na hua, a cu'ni cuinta na'an qui'ya ngui'ni ne' re lo'on. Bra mdyi yucui' cha' re ngujui.

HECHOS 8

Ndaa Saulo ndi'i 'in ta'an na

- 1 Saulo sca cha' ti 'in lo'o ne' nu yujui 'in Steba can'. Cui' tsan can' nde lyee la ndaa ndi'i 'in nu cua yana'an ri' 'in Jesus nu ndi'in Jerusalen, na'an tucuiin ti ngunan ne'. Ntsu'hui nu mdiyaa se'en lyi'ya loo Judea lo'o Samaria, una quita'a tityucua ta'a mda'an Jesus, a la mdo'o.
- 2 Ne' nu ya ngatsi' 'in Steba can' lca ne' xcui' nten nu rsuun, lo lyee yna lo'o ne' 'in.

3 Una Saulo can' lyee la ndaa ndi'i 'in ta'an na, nguiten cuinta scaa na'an lo ngolquii suhue 'in ne', yaa ne' na'an tyucuan, nu qui'yu lo'o ne' cuna'an.

Bra mdiyaa cha' tsu'hue 'in Ndiose quichen Samaria

4 Nu cua na'an tucuiin ti ngunan can', mdisnan yucui' cha' tsu'hue 'in Jesus se'en mdiyaa.

5 Sca nu naa Lpe mdiyaa quichen Samaria, lo mdisnan yucui' cha' tsu'hue 'in Cixtu.

6 Sca cha' ti 'in ne' nee 'in ne' cha' nu ndyucui', siyana na'an ne' cha' nu tnu nga'ni.

7 Siyana bra ndlo cui'in xna'an ntsu'hui 'in nten nxi'ya yja cueen ne', a cuinta quina'an 'a nu ti'i nga'ni tyca, ne' nu a ndyca tya'an lo'o nu ndyucun' quiya',

8 can' cha' tsu'hue 'a ntsu'hui tiee lyigaa nten can'.

9 Cui' can' ndi'in sca nu nu cuita'a nu naa Simun, lyee 'a cua nganilyo'o 'in ne' Samaria can', nga'ni 'in siyana lca sca nu ndun loo 'a.

10 Ne' cula lo'o nu suhue tsu'hue nee 'in ne' cha' nu ndyucui', lo ndyucui' siyana tlyu 'a cha' cuiya' 'in Ndiose nda'an lo'o.

11 Tsu'hue nga'ni cuinta ne' cha' can' siyana ti s'ni nilyo'o 'in ne' lo'o cha' 'in.

12 Una bra yucui' Lpe can' cha' tsu'hue 'in Jesucristo na'an ntsu'hui cha' culo Ndiose tnan, yana'an ri' ne' lo mducua tya ne', nu qui'yu lo'o nu cuina'an.

13 Lo'o Simun yana'an ri' lo mducua tya, lo mdisnan mda'an lo'o Lpe can', nduhue 'a ri' na'an cha' nu tnu nga'ni.

14 Una ta'a mda'an ca Jesus, nu ndi'in Jerusalen, bra yna cha' siyana lo'o ne' Samaria cua ndyucuan xu'hue ne' cha' 'in Ndiose, cui' bra nga'an tnan ne' 'in Tyu lo'o Xuhua siyana tsa se'en can'.

15 Bra mdiyaa can' yucui' lo'o Ndiose siyana lo'o ne' Samaria cha'an yu'hui Espiritu nu Luhui 'in Ndiose 'in ne',

16 siyana ti lyiji chu'hui ni ni' carsya 'in ne', siyana mducua tya ne' lo'o cha' 'in Jesus.

17 Rcan' tyucuaa mxtya yaa' 'in ne', cui' na'an braa ngutsa'an yu'hui Espiritu nu Luhui 'in Ndiose 'in ne'.

18 Una bra na'an Simun siyana tsaloo nxya ti yaa' 'in ne' lo ndyucuan ne' Espiritu nu Luhui 'in Ndiose, rcan' ncu ri' xi'i cha' cuiya' can',

19 lo nu juin: Lo'on na' ndyca ran' taan huan cha' cuiya' re 'yan, siyana bra xtyan yaan' 'in na'an nu ti, lo'o can' caja Espiritu nu Luhui 'in Ndiose 'in.

20 Rcan' mxcuen Tyu can' 'in Simun: Tyucuna' nu'huin lo'o tni 'in, siyana ndlucua ri' ca caja cha' tsu'hue 'in Ndiose lo'o tni.

- 21 A ntsu'hui cha' caja cha' cuiya' re 'in, ni a ndiyaa xu'hue 'in lo'o cha' re, siyana a lni ndi'in cha' 'in tloo Ndiose.
- 22 Xtun ri' qui'ya 'in lo jnan 'in Ndiose, tina'an ti cu'ni ni cha' tlyu ri' 'in lo'o na'an nu ndlucua ri' carsya 'in.
- 23 Na' jlyo ran' siyana tla 'a carsya 'in, qui'ya 'in mducun na cha' tiyaa 'in.
- 24 Mxcuen Simun can': Jnan 'in Ni X'na na cha' 'yan, siyana a sca cha' nu yucui' cua caan 'yan.
- 25 Tyu lo'o Xuhua bra ndyi yucui' cha' 'in Ndiose lo'o ne' Samaria, mxtucui nde Jerusalen. Quina'an 'a quichen suhue ti mdijin se'en lyi'ya loo Samaria, yucui' cha' tsu'hue 'in Jesus.

Cha' 'in Lpe lo'o ne' Etiopía

- 26 Yato'o sca angajle 'in Ni X'na na mdo'o yucui' lo'o Lpe can': Ndla ti cu'ni lo tsaatucuiin nu ndyo'o Jerusalen nu ndiyaa quichen Gaza, cui' tucuiin nu ndyijyin loo yuu bityi can'.
- 27 Cui' braa mdo'o nguiaa. Can' na'an 'in sca ne' Etiopia nu y'ni tnu 'in Ndiose quichen Jerusalen. Lca ne' sca ne' eunuco nu ntsu'hui quinta cha' cuilyiya' ndi'in 'in Candace, ne' cuna'an 'in ree Etiopia, lo ya nga'ni tnu 'in Ndiose quichen Jerusalen.
- 28 Bra mxtucui nducua ndyucui' quityi 'in Ndiose ni' carreta 'in, quityi nu nga'an Isaia nu mxiyucui' Ndiose 'in ti s'ni.
- 29 Rcan' yucui' Espiritu 'in Ndiose lo'o Lpe: Ya tyucua 'in carreta cua.
- 30 Bra mdyucua 'in carreta can' ngune 'in siyana quityi nga'an Isaia nguia yucui' ne' can'. Rcan' nu juin Lpe can' ne': .Ta ndi'ya quinta cha' nu ndyucui' quityi cua?
- 31 Mxcuen: .Ni na'an qui'yan quinta si a caja nu quitsa' 'yan? Mjnan 'in Lpe can' siyana tyucua sca se'en ti lo'o ne'.
- 32 Quityi 'in Ndiose se'en ndyucui' can' ndyucui' na: —Ya lo'o ne' 'in ni na'an ndyca ri' sca slya' se'en ntsu'hui cha' kujui ne' 'in 'in. Lo na'an ndyca ri' sca slya' cuine' nu a nx'ya bra nsi'yu ne' quichan', ncuana'an nga'ni cu'un ni 'in ni.
- 33 Bra mdijin ni ndi'i a ngujui nu tyo'o cha' 'in ni. A sca nten cuityi 'in ni ca taa rsuun cha' 'in ni, siyana cui' bra ngujui nu nguilyoo 'in ni loo chelyuu re—.
- 34 Rcan' nu juin eunuco 'in Lpe can': Cu'ni cha' tsu'hue quitsa' 'yan, .ti cha' 'in ndyucui' na, ta ndyucui' cha' 'in ticuii', ta na ndyucui' cha' 'in xca tucui'?
- 35 Ticui' loo quityi nu ndyucui' can' mdisnan yucui' Lpe cha' tsu'hue 'n Jesus.
- 36 Tucuiin nguiaa can' mdiyaa sca se'en ntsu'hui tyi'a, lo nu juin 'in Lpe can': Nde ntsu'hui tyi'a. .Ta ndijyi na'an si tyucua tyan ri nii?

37 Mxcuen Lpe can': Ca na si nu'huin nguiana'an ri' lo'o lyigaa tiee. Lo nu juin: Nguiana'an ran' siyana Jesucristo lca ni Sne' Ndiose.

38 Cui' braa ngulo tnan siyana xtun ne' carreta can', tyucuaa ngui'ya tun lo nguiten loo tyi'a, rcan' mducua tya Lpe can' 'in.

39 Na'aan mdyo'o loo tyi'a can' a ncu tycan' 'a Lpe can' siyana Espiritu 'in Ni X'na na nguia lo'o 'in, una tsu'hue 'a ntsu'hui tiee eunuco can' nguiaa.

40 Lo bra ngui ri' Lpe can' cua ndun quichen Azoto, lo mda'an yucui' cha' tsu'hue 'in Jesus cuinta scaa quichen mdijin hasta mdiyaa quichen Cesarea.

HECHOS 9

Bra yaña'an ri' Saulo 'in Jesús

1 Saulo can', nde lyee la ndyucuen tique' lo'o nu cua ntsu'hui cha' 'in Ni X'na na, ncu ri' kujui 'in ne'. Yaa se'en ndi'in nu ndlo ca tnan ni' lyaa,

2 lo mjnan quityi cha' cuiya' nu tsa lo'o 'in na scaxca se'en nguio' ti'in ne' judio quichen Damasco, siyana quinu nu cua ntsu'hui tucuiin 'in Jesus, nu qui'yu ta ne' cuna'an, lo quian lo'o 'in ne' nde Jerusalem siyana chu'hui ne' na'an tyucuan.

3 Cua tiyaa ti quichen Damasco bra nu sa ntsu'hui msti sca xaa nu mdo'o la ni' cuaan, lo msu'hua lo'o na 'in.

4 Can' ndlyu, lo ngune 'in ngujui sca nu yucui': Saulo, Saulo, .ni cha' nda'an nducui ndycan 'yan?

5 Rcan' nu juin: .Ti ca lca Ni X'na hua? Mxcuen ni 'in: Na' lcan Jesus nu nda'an nducui ndycan. .Ta a jlyo ri' siyana ticuii' ngui'ni ti'i lo'o na'an nu ngui'ni cua?

6 Mdisnan ndyucuan siyana lyee ytsen, lo nu juin: Ni X'na hua, .ni na ndyca ri' cu'nin? Juin Ni X'na na 'in: Titun lo sten loo quichen cua, la cua caja nu quitsa' 'in na'an ntsu'hui cha' cu'ni.

7 Ta'a nda'an Saulo can' lyee ytsen siyana ngune 'in na'an ngujui nu yucui', una a tucui na'an.

8 Mditun Saulo lo msla quiloo, una a ncu tycan' 'a 'in. Ta'a nda'an can' msni yaa', lo nguiten lo'o 'in quichen Damasco.

9 Can' mdi'in sna tsan a ncu tycan' 'a 'in, ni a yucu 'a, ni a yo'o 'a.

10 Quichen Damasco can' ndi'in sca nu cua ntsu'hui cha' 'in Jesus, naa Anania. Ni X'na na nga'ni ni cha' na'an xnii sca cha', lo nu juin ni 'in: Anania. Mxcuen 'in ni: Nde ndun, Ni X'na hua.

11 Nu juin Ni X'na na 'in: Titun, lo tsaa tucuiin nu naa Lni, lo na'an 'in Juda quinan 'in sca nu mdo'o quichen Tarso nu naa Saulo, siyana ndyucui' lo'on.

- 12 Lo ri nii na'an xnii siyana mdiyaa sca nu naa Anania se'en ndi'in, lo mxtya yaa' 'in siyana quila xaa quiloo.
- 13 Rcan' mxcuén Anania: Ni X'na hua, lyee 'a cua yna cha' 'in cua, snu na'an cua ndaa ndi'i 'in nu yana'an ri', nu cua ngulosuhui nu ndi'in quichen Jerusalem,
- 14 lo mdiyaan nde re lo'o cha' cuiya' 'in nu ndlo ca tnan ni' lyaa siyana scan' 'in lyigaa nu nguiana'an ri' 'in.
- 15 Lo nu juin Ni X'na na 'in: Yaa lya siyana lca sca nu cua mdo'o hui 'yan, tsa yucui' cha' tsu'hue 'yan tloo ree lo'o ne' gentil, a cuinta lo'o ne' Israel.
- 16 Na' quitsan' 'in snu na'an ndi'i ntsu'hui cha' tyijyin squi'yan.
- 17 Rcan' mdo'o Anania nguiaa, lo nguiten na'an can'. Mxtya yaa' 'in Saulo can', lo nu juin: Ta'an na Saulo, Jesus ni nu lca X'na na, ni nu ngulu'u tloo 'in tucuiin yaan, nga'an tnan ni 'yan siyana quila quiloo, lo chu'hui Espiritu nu Luhui 'in Ndiose 'in.
- 18 Ticui' braa can' mdiu sca na quiloo na'an ndyca ri' x'nan cuila, cui' na'an braa nguila xaa quiloo, mditun lo mducua tya.
- 19 Mdisnan yucu lo ncuana'an nguila juersa 'in. Ti nguinu tyucua xnan tsan lo'o nu ndi'in quichen Damasco.

Yucui' Saulo cha' 'in Ndiose quichen Damasco

- 20 Rcan' mdisnan yucui' cha' tsu'hue 'in Crixtu cuinta scaa se'en nguio' ti'in ne' judio, lo ndyucui' siyana cui' ni lca ni Sne' Ndiose.
- 21 Yuhue 'a ri' ne' 'in, lo ndyucui' ne': .Ta tsi'i re lca nu ndaa ndi'i 'in nu cua yana'an ri' 'in Jesus quichen Jerusalem? .Ta tsi'i na mdiyaan re siyana scan' 'in ne', lo quia lo'o 'in ne' tloo nu ndlo ca tnan ni' lyaa quichen Jerusalem?
- 22 Una Saulo can' nde lyee la yucui' lo'o ne' judio nu ndi'in quichen Damasco. Nguilyo scua yla cha' 'in Jesus siyana cui' ni lca ni Crixtu, lo a nguilyo 'a ri' ne' ni lyiji cha' ti culucua ri' ne'.

Bra mdo'o laa Saulo yaa' ne' judio

- 23 Cua na'an ndijin tsan can', mdya yucui' ne' judio nu ndi'in quichen can' siyana cujui ne' 'in Saulo,
- 24 una ngujui nu nguitsa' 'in cha' can'. Tla lo titsan ntsu'hui yta ne' 'in tuna'an se'en ntsu'hui cha' tyo'o tu'hua quichen can' siyana cujui ne' 'in.
- 25 Rcan' nu cua ntsu'hui cha' 'in Jesus, msu'hua ne' 'in sca ni' xcuhui, lo tla can' mdyi'ya ne' 'in lo'o sca tilysu tu'hua quee chun' lo'o can'.

Bra nguila Saulo quichen Jerusalén

- 26 Bra nguila quichen Jerusalem ncuá ri' quio' ti'in lo'o nu cua ntsu'hui cha' 'in Jesus, una lyigaa ne' ytsen ne' 'in, a yana'an ri' ne' siyana lo'o cua ntsu'hui cha' 'in Jesus.

27 Rcan' Bernabe ya lo'o 'in se'en ndi'in ta'a mda'an Jesus, lo ndaa rsuun siyana Saulo cua na'an 'in Ni X'na na tucuiin yaa quichen Damasco lo yucui' ni lo'o, a cuinta nga'ni tnu tiee yucui' cha' tsu'hue 'in Jesus lo'o nten ndi'in can'.

28 Ncuana'an mdisanan mda'an Saulo lo'o nu cua ntsu'hui cha' 'in Jesus quichen Jerusalen.

29 A ntsen ndyucui' cha' 'in Ni X'na na, nu hasta nxcune ta'a lo'o ne' judio nu ndyucui' cha' griego, lo ngana ne' na'an nu cujui ne' 'in.

30 Bra yna ta'an na cha' can', ya lo'o 'in quichen Cesarea lo nga'an tnan 'in quiaa quichen Tarso.

31 Rcan' lyigaa laa mdi'in tiin na, nu nguio' ti'in se'en lyi'ya loo Judea, Galilea, lo'o Samaria. Ncuana'an tsa nducua lyee la nguia nguilu na, ntsu'hui sca cha' chen 'in Ni X'na na ni' carsya 'in ne', lo Espiritu nu Luhui 'in Ndiose ndaa cha' tnu tiee 'in ne', lo ncuana'an nguia ngui'ni la ne' lyigaa se'en.

Bra ndyca Enea

32 Yato'o mdijin Tyu scaxca se'en ndi'in nu cua mdo'o hui 'in Jesus, lo mdiyaa se'en ndi'in quichen Lida.

33 Can' na'an 'in sca nu naa Enea, nu cua ntsu'hui snu' yjan ntsucua loo qui'nan, lo a ndyca tya'an.

34 Rcan' nu juin Tyu 'in: Enea, Jesucristo cu'ni tyca ni 'in ri nii, quitucui lo cu'ni chu'hue loo qui'na 'in. Ticui' braa nguitucui.

35 Lyigaa ne' ndi'in quichen Lida lo'o Sidon na'an ne' siyana ndyca, lo yana'an ri' ne' 'in Ni X'na na.

Bra mdyo'o qui'u Dorca

36 Quichen Jope ndi'in sca ne' cuna'an nu cua ntsu'hui cha' 'in Jesus, lo naa ne' Tabita, cha' re ndyca ri' tyucui': Dorca. Quina'an 'a cha' tsu'hue nga'ni ne', nda yaa' ne' 'in nu ti'i, cui' ncuana'an lo'o loo mstan.

37 Lja rcan' ncu ti'i ne' lo ngujui ne'. Bra nu cua nxcuta ne' 'in, mscuen ne' 'in se'en cua ndyca tucua na'an nde cuaan se'en ntsu'hui cha' xcua yuu.

38 A tijyu' nguinu quichen Lida se'en lca Jope can', lo yna ta'an na cha' siyana quichen Lida ndi'in Tyu. Nga'an tnan tucua nu tsa te'en 'in siyana jnan cha' tsu'hue 'in tsa cui' bra.

39 Mdo'o Tyu can' nguiaa lo'o tyucuaa ne' can' nde quichen Jope, mdiyaa se'en nducua na'an can' lo ndyucuen lo'o ne' se'en ntsucua nu ngujui can'. Lyigaa ne' cuna'an nu nguinu cha' yucui' ti ndi'in yna ne', msu'hua lo'o ne' 'in Tyu lo mdisanan ngulu'u ne' scaxca loo te' nu mxcuan Dorca bra nu ti lu'u.

⁴⁰ Ngulo Tyu can' 'in lyigaa ne' nde chun' na'an. Mdi'ya xtyin' lo mjnan 'in Ndiose, mxna'an se'en ntsucua nu ngujui can', lo nu juin: Tabita, titun. Ticui' braa msla ne' quiloo ne'. Bra na'an ne' 'in Tyu can', cui' bra ndi tucua ne',

⁴¹ msni yaa' ne', lo mxtun 'in ne'. Rcan' mxi'ya 'in lyigaa ta'an na lo'o ne' nu nguinu cha' yucui' ti can', lo na'an siyana cua mdyo'o qui'u Dorca can'.

⁴² Ngune cueen cha' can' sa tyucui quichen Jope, lo quina'an 'a nten yana'an ri' 'in Ni X'na na.

⁴³ Tyun 'a tsan ti nguinu Tyu can' quichen Jope, se'en ndi'in Simun cuityi quiyyin can'.

HECHOS 10

Cha' 'in Tyu lo'o Corneliu

¹ Quichen Cesarea ndi'in sca naa re Corneliu, lca que 'in sca cientu sundaru, cui' nu naa Italiana.

² Rsuun 'a nten lca lo'o sne' lo nga'ni tnu 'in Ndiose. Lyee 'a ndaa lomstan 'in ne' judio, lo lyigaa braa ndyucui' lo'o Ndiose.

³ Yato'o sca tsan, sa ntsu'hui braa cua sna siin, na'an xnii nguiten sca angajle 'in Ndiose se'en ndi'in, lo nu juin 'in ne': Corneliu.

⁴ Mxna'an tsu'hue ca 'in angajle can', lo nguitsen mxcuen: .Ni na ndyca ri', Ni X'na hua? Mxcuen angajle can' 'in: Lyigaa cha' nu cua yucui' lo'o Ndiose lo'o cha' tsu'hue nu cua nga'ni, cua ndyucuan ni cuinta 'in na.

⁵ Can' cha' ri nii, ca'an tnan tucua sna msu 'in tsa quichen Jope, tsa te'en 'in Simun, nu ndyucui' ne' lo'o lca Tyu.

⁶ Ri nii ndi'in se'en ndi'in Simun, cuityi quiyyin nu nducua na'an 'in lucui' ti tu'hua tyi'a tujo'o. Cui' quitsa' 'in, ni tnan ntsu'hui cha' cu'ni.

⁷ Bra nguilyijyi yu'hui angajle can', cui' na'an braa msi'ya Corneliu 'in tucua msu 'in, lo'o sca sundaru nu nducua la cha' 'in nga'ni tnu 'in Ndiose,

⁸ nguitsa' 'in quita'a sna can' lyigaa cha' nu yato'o 'in, lo nga'an tnan 'in ne' nguiaa ne' quichen Jope.

⁹ Xca tsan can', bra nu cua tiyaa ti ne' tu'hua quichen Jope can', sa ntsu'hui ndi'ya cuan bra ndyucuen Tyu can' nde que na'an se'en ndi'in, siyana tyucui' lo'o Ndiose.

¹⁰ Mdisnan nguuite' ri' lyee ya', lo lja ndyuhui ta ndyca tsu'hue na nu cu, Ndiose nga'ni ni cha na'an xnii sca cha'.

¹¹ Na'an nguila ni' cuaan, can' nguiaan na'an ndyca ri' sca te' xeen nu ndycan' quita'a jacua nscan na, ndi'ya na nde lyuu.

- 12 Ni' te' can' ntsu'hui lucuati loo 'ni, lo'o 'ni nu nsuhue' ni', a cuinta lo'o 'ni nducua jlyu'hue.
- 13 Ngune 'in ngujui sca nu yucui': Tyu, ti tun lo cuyui 'ni re lo cu 'in 'in.
- 14 Lo nu juin Tyu can': Ni X'na hua, a cun 'in 'in siyana a siya' lyiji cun cuinan' 'ni nu a ntsu'hui cha' ndyucu hua.
- 15 Xiya' ngujui nu yucui' lo'o: Lyigaa na nu cua msuhui Ndiose, a tyucui' siyana cuu' na.
- 16 Bra cua ndyca sna ya' ngujui nu yucui' can', ndyucuen te' can' la ni' cuaan.
- 17 Lja ndun yuhue ri' Tyu cha' can', ni cha' ndyca ri' na tyucui' na, bra mdiyaa msu nu nga'an tnan Corneliu tuna'an, nda'an nan se'en nducua na'an 'in nu naa Simun.
- 18 Rcan' nganicha' si can' ndi'in Simun, nu ndyucui' ne' lo'o lca Tyu.
- 19 Ti ndun yuhue la ri' Tyu cha' can' bra yucui' Espiritu 'in Ndiose lo'o: Nde cua mdiyaan sna nu nda'an nan 'in.
- 20 Qui'ya lya, a cu'ni tucua ri' tsa lo'o siyana na' nga'an tnan 'in ne'.
- 21 Rcan' ngui'ya Tyu can' se'en ndun msu nu nga'an tnan Corneliu, lo nu juin 'in ne': Na' lcan nu nda'an nan huan, ni tnan ljian huan?
- 22 Mxcuen 'in Tyu can': Corneliu, nu lca que 'in sca cientu sundaru, sca nu rsuun ndi'in cha' 'in lo 'ni tnu 'in Ndiose, a cuinta lyigaa ne' judio ndyu'hui cuiya' ri' 'in, cua mdaa sca angajle 'in Ndiose lo'o siyana ntsu'hui cha' tsa se'en ndi'in, lo quine 'in ne' cha' nu tyucui'.
- 23 Rcan' mxi'ya Tyu 'in ne' nde na'an lo can' nguinu ne'. Xca tsan can' mdo'o nguiaa lo'o ne' can', lo'o tyucua xnan ta'an na nu ndi'in Jope.
- 24 La xca tsan can' mdiyaa quichen Cesarea, lo Corneliu cua mxo' ti'in ta'a lo'o lyigaa nten 'in, lo'o lyigaa ta'a tsu'hue.
- 25 Bra mdiyaa Tyu can' tuna'an 'in Corneliu, cui' bra mdo'o, mdi'ya xtyin' tloo Tyu lo nga'ni tnu 'in.
- 26 Una Tyu can' cui' bra mxtun 'in ne', lo nu juin: Titun siyana nten chelyuu lcan na lo'o nu'huin.
- 27 Bra cua yucui' cha' ta'a, nguiten na'an lo na'an siyana quina'an 'a nten cua nguio' ti'in can'.
- 28 Lo nu juin Tyu: Lyigaan huan cua jlyo rin' huan siyana a ntsu'hui cha' quio' ti'in ne' judio sca se'en ti lo'o xca lta nten. Una Ndiose cua ngulu'u ni 'yan siyana a ntsu'hui cha' culo naa hua 'in ni sca tucui siyana lca ne' nten nu a luhui.
- 29 Can' cha' a nga'ni lye' ran' bra mdiyaa nu ya te'en 'yan, lo ri nii ndyca ran' ca jlyo ran' ni cha' msi'ya 'yan.

- 30 Rcan' mxcuen Corneliu: Cua nguia jacua tsan, cui' na'an braa ri nii, ngui'nin ayuna lo ndyucuin' lo'o Ndiose, cui' braa cua sna siin mdiya tun sca ne' qui'yu nu tsu'hue xaa ste',
- 31 lo nu juin 'yan: Corneliu, lyigaa cha' nu cua mjnan 'in Ndiose cua mdiyaa na tloo ni, cui' ncuana'an lo'o lyigaa lomstan nu cua ndaa.
- 32 Ca'an tnan 'in nu tsa te'en 'in Simun quichen Jope, nu ndyucui' ne' lo'o lca Tyu, nu ndi'in se'en ndi'in Simun, cuityi quijyin nu ndi'in lucui' ti tu'hua tyi'a tujo'o, lo bra caan tyucui' lo'o.
- 33 Can' cha' cui' bra msu'huan 'in ne' nu ya te'en 'in, lo tsu'hue siyana yaan. Ri nii nguio' ti'in hua tloo Ndiose siyana quine 'hua cha' nu taa ni tyucui'.
- 34 Rcan' mdisanan yucui' Tyu can': Nu chin ni ngui'yan cuinta siyana Ndiose scana'an ti ngui'ni ni 'tna 'in nten,
- 35 tsu'hue ntsu'hui tiee ni lo'o tsalca nu ndi'in sa tyucui chelyuu, nu ngui'ni tnu 'in ni lo ngui'ni tnan tsu'hue.
- 36 Ndiose yucui' ni cha' tsu'hue re lo'o ne' Israel, lo ca jlyo ri' lyigaa nten siyana ca tyi'in tsu'huen na lo'o ni squi'ya Jesucristo, ni nu lca X'na lyigaa tucui.
- 37 'Huan cua yna huan cha' na'an yato'o na'aan se'en lca Judea, lo mdisanan cha' re ti la se'en lca Galilea bra nu cua mducua tya Xuhua can' 'in nten.
- 38 Jlyo rin' huan siyana Ndiose ndaa ni cha' cuiya' nu tlyu 'in Jesus Nazaret, ngutsa'an yu'hui Espiritu nu Luhui 'in Ndiose 'in ni, lo nga'ni ni scaxca cha' tsu'hue, nga'ni tyca ni 'in lyigaa nu ti'i nu ntsu'hui yaa' ne' xna'an, cui' siyana Ndiose ndun lo'o ni lyigaa braa.
- 39 Huare na'an hua lo ndaa hua rsuun lyigaa cha' nu nga'ni Jesus bra mda'an ni se'en lca Judea lo'o Jerusalen, chun' nde'en yujui ne' 'in ni bra mjyi'in ca'an ne' 'in ni loo cursi.
- 40 Una Ndiose nga'ni ni cha' mdyo'o qui'u can' nu cua ca sna tsan, lo ngulu'u tloo ni 'in nten.
- 41 A ngulu'u tloo ni 'in lyigaa tucui, cui' 'in huare ti nu cua ngulosuhui Ndiose na'an tloo hua cha' re, huare' nu yucu sca se'en ti lo'o ni bra cua mdyo'o qui'u ni.
- 42 Ngulo ni tnan 'hua siyana tsa yucui' hua lo'o lyigaa nten, lo quitsa' hua 'in ne' siyana Ndiose cua mxtya 'in Jesus lca ni Bse nu cu'ni cuiya' cha' 'in nten tsatlyu lo'o ne' cua ngujui.
- 43 Cui' cha' 'in ni mda'an yucui' nu mxiyucui' Ndiose 'in ti s'ni, siyana lyigaa nu tsana'an ri' 'in ni cu'ni Ndiose cha' tlyu ri' 'in can' squi'ya ni.
- 44 Lja ti ndyucui' Tyu cha' can' ngui'ya Espiritu nu Luhui 'in Ndiose 'in lyigaa nu ne 'in cha' nu ndyucui'.

- 45 Ne' judio nu ta'a nda'an Tyu can', ndyijyin ya' yuhue ri' siyana lo'o ne' gentil cua ngutsa'an yu'hui ne' lo'o Espiritu nu Luhui 'in Ndiose 'in ne',
- 46 siyana ngune 'in ne' na'an ndyucui' ne' can' lenguas lo nga'ni tnu ne' 'in Ndiose.
- 47 Lo nu juin Tyu can': .Ta ntsu'hui nu ndyucui ndijin cha' tyucua tya ne' re, lo scana'an ti ngutsa'an yu'hui Espiritu nu Luhui 'in Ndiose 'in ne' tsana'an yato'o 'nare?
- 48 Rcan' ngulo Tyu tnan siyana tyucua tya ne' lo'o cha' cuiya' 'in Ni X'na na Jesus. Mjnan ne' cha' tsu'hue 'in siyana ti quinu la tyucua xnan tsan lo'o ne'.

HECHOS 11

Ngüitsa' Tyu ña'an yaña'an ri' ne' gentil

- 1 Lyigaa la na'an ta'a mda'an Jesus, lo'o ta'an na nu ndi'in se'en lca Judea, yna cha' siyana lo'o ne' gentil cua ndyucuan xu'hue ne' cha' tsu'hue 'in Ndiose.
- 2 Bra nguila Tyu quichen Jerusalem, ngusun lo'o ne' judio 'in,
- 3 lo ndyucui' ne': .Ni cha' yaa se'en ndi'in ne' gentil lo yucu sca se'en ti lo'o ne'?
- 4 Rcan' mdisnan mdaa jlyucua Tyu can' rsuun lyigaa cha' nu yato'o 'in, lo nu juin:
- 5 Na' mdi'in quichen Jope, lja ndyucuin' lo'o Ndiose na'an xnii sca cha' na'an ndyca ri' sca te' xeen nu ndycan' quita'a jacua nscan, lo mdo'o na la ni' cuaan yaan na se'en ndun.
- 6 Bra mxna'an tsu'huen can 'in na, na'an lucuati loo 'ni ntsu'hui ni' na, a cuinta 'ni yla, lo'o nu nsuhue' ni', lo'o nu nducua jlyu'hue.
- 7 Ngune 'yan ngujui sca nu yucui': Tyu, ti tun lo cujui 'ni re lo cu 'in 'in.
- 8 Yucuin' rcan': Ni X'na hua, a cun 'in 'in siyana a lyiji siya' cun 'ni nu a ntsu'hui cha' ndyucu hua.
- 9 Xiya' ngujui nu yucui' lo'on la ni' cuaan: Lyigaa na nu cua msuhui Ndiose, a tyucui' siyana cuu' na.
- 10 Cha' re yato'o na sna ya', rcan' ndyucuen te' can' la ni' cuaan.
- 11 Cui' na'an braa mdiyaan sna nu mdiyan te'en 'yan nu mdo'o quichen Cesarea.
- 12 Espiritu 'in Ndiose yucui' lo'on siyana a cu'ni tucua ran' tsa'an lo'o ne'. Ya'an lo'o scua ta'an na re, mdiyaa hua la se'en ndi'in ne' nu msi'ya 'yan,
- 13 nguitsa' 'hua na'an ngui'ya tun sca angajle tloo se'en ndi'in, lo nu juin 'in: Ca'an tnan 'in nu tsa quichen Jope nu tsa te'en 'in Simun, nu ndyucui' ne' lo'o lca Tyu,
- 14 can' nu tyucui' cha' tsu'hue 'in Ndiose na'an ntsu'hui cha' tyo'o laa, lo'o lyigaa nu ndi'in se'en ndi'in.

15 Lja ndyucuin' lo'o ne' sa ntsu'hui ngui'ya Espiritu nu Luhui 'in Ndiose 'in ne', tsana'an yato'o 'nare ti colo.

16 Rcan' mxuhua ran' cha' nu yucui' Ni X'na na lo'on na bra nu juin ni: Siyana Xuhua mducua tya 'in nten lo'o tyi'a, una 'huan ntsu'hui cha' cha'an yu'hui Espiritu nu Luhui 'in Ndiose 'huan.

17 Si Ndiose lca nu ndaa cha' tsu'hue re 'in ne' na'an nu yato'o 'nare, naa nu cua yana'an ri' 'in Ni X'na na Jesucristo, .ti ca lcan na' siyana tyucui ndijin tloo Ndiose?

18 Bra ngune 'in ne' cha' nu yucui' Tyu can', cui' bra mdi'in tiin ne' lo mdisnan nga'ni tnu ne' 'in Ndiose, lo ndyucui' ne': Lo'o ne' gentil cua ndaa Ndiose cha' cuiya' siyana xtun ri' ne' qui'ya 'in ne', lo caja sca chelyuu nu a tsa ti 'a 'in ne'.

Huan nu ndi'in quichen Antioquía

19 Bra yujui ne' 'in Steba can' lye ndaa ne' ndi'i 'in ne', na'an tucuiin ti nganan ne', ntsu'hui nu mdiyaa se'en lca Fenicia, lo'o se'en lca Chipre, a cuinta lo'o quichen Antioquia mdiyaa ne'. A yucui' ne' cha' tsu'hue 'in Ndiose lo'o na'an nu ti, cui' tsalca ti ne' judio.

20 Una lja can' ntsu'hui tucua sna ne' Chipre lo'o ne' Cirene nu mdiya ti'in quichen Antioquia, mdisnan yucui' ne' cha' tsu'hue 'in Ni X'na na Jesus lo'o ne' griego ndi'in can'.

21 Lo'o cha' cuiya' 'in Ni X'na na, quina'an 'a nten yana'an ri' ne' lo ngutucui ndyca'an ne' 'in ni.

22 Bra yna nu ndi'in Jerusalen cha' can', nga'an tnan 'in Bernabe siyana tsa quichen Antioquia.

23 Bra mdiyaa quichen can', tsu'hue 'a yu'hui tiee siyana na'an na'an cha' tsu'hue nu nga'ni Ndiose lo'o ne' can'. Ndaa cha' tnu tiee 'in ne' siyana xtya ne' carsya 'in ne', a tyo'o tsu' ne' lo'o cha' tsu'hue 'in Ni X'na na.

24 Lni ndi'in cha' 'in ne', ngutsa'an yu'hui Espiritu nu Luhui 'in Ndiose 'in ne', lo tsa ndun ne' lo'o cha' nu nguiana'an ri' ne'. Quina'an 'a nten yana'an ri' 'in Ni X'na na.

25 Chun' nde'en can' yaa Bernabe quichen Tarso, ya nan 'in Saulo, lo ya'an lo'o 'in nde quichen Antioquia.

26 Can' nguio' ti'in lo'o ta'an na sca yjan, quina'an 'a nten ngulu'u 'in quichen Antioquia can'. culo ya' mdisnan ngulo naa ne' 'in nu cua ntsu'hui cha' 'in Crixtu: Cristiano.

27 Yato'o sca tsan, tucua sna nu nxiyucui' Ndiose 'in mdo'o Jerusalen, lo mdiyaa quichen Antioquia.

28 Sca can' naa Agabo, mditun lo nguitsa' na'an mxiyucui' Espiritu 'in siyana ntsu'hui cha' qui'ya bj'nan sa tyucui se'en can'. Cha' re yato'o na bra ncuca Claudio ree.

29 Rcan' ne' nu cua ntsu'hui cha' 'in Jesus, nga'ni cuiya' cha' siyana cuinta scaa taa tni cua na'aan ca 'in, lo ca'an tnan 'in na 'in nu ndi'in se'en lyi'ya loo Judea.

30 Ncuana'an yato'o, nga'an tnan tni can' lo'o Bernabe lo'o Saulo, can' nu mdyaa 'in na 'in ne' nu ntsu'hui cuinta 'in ta'an na.

HECHOS 12

Yujui ne' 'in Jacobo, lo msu'hua ne' 'in Tyu na'an tyucuan

1 Cui' rcan', nu lca ree Herode msu'hua 'in tucua sna ne' na'an tyucuan siyana taa ndi'i 'in ne'.

2 Ngulo tnan siyana xi'yu yni Jacobo, ta'a ngula Xuhua.

3 Na'an ree can' siyana mdiyaa 'a ri' ne' judio na'an nu nga'ni, rcan' ngana na'an nu quinu Tyu lja ta'a Pascua bra ndyucu ne' quijaxtlya nu a yu'hui na loo.

4 Bra nguinu Tyu can' msu'hua ne' 'in na'an tyucuan. Mdyaa ne' 'in yaa' jacua lta sundaru nu chu'hui cuan 'in, jacua scaa tsu'. Lca cha' 'in ree can' siyana quilyoo 'in Tyu can', lo tloo nten quichen can' ca cuiya' cha' 'in bra tsatii ta'a can',

5 can' cha' tsu'hue 'a ntsu'hui ne' cuan 'in. Una tyucui lja rcan' a ngula ti ne' tyucui' ne' lo'o Ndiose squi'ya cha' 'in tyu.

Bra ngüilyoo angajle 'in Tyu na'an tyucuan

6 Cua xca ti tla can' nu cu'ni cuiya' Herode cha' 'in Tyu, lo jlu'hue la 'in tucua sundaru can', ndycan' tsu'hue yaa' lo'o cadena, lyigaa la na'an sundaru can' ndun cuan nde tuna'an.

7 Sa nstu'hui msti sca xaa na'an tyucuan can' bra ngui'ya tun sca angajle 'in Ni X'na na, yla' sii' Tyu can' siyana tyo'o scala, lo nu juin 'in: Ndla ti cu'ni lo quitucui. Cui' na'an braa nguiti' cadena can' yaa'.

8 Ti nu juin la 'in: Scan' sii' lo su'hua squinan. Lo ncuana'an nga'ni. Ti nu juin angajle can' 'in Quixen ste' lo tyucui ndyca'an 'yan.

9 Ngutucui ndyca'an 'in angajle can', una a ngulucua ri' siyana chin ni ca na'an nu ngui'ni can' lo'o, msque' ri' siyana ndyucui' scala ti.

10 Bra mdijin se'en ndun sundaru nu cua ndyca tucua lta can', nguila tuna'an tlyu nu nguiaa' lo'o tyucuan, yucuii' na nguila na, rcan' mdo'o nde chun' na'an. Lo bra mdiyaa tucuiin can', mdo'o tsu' angajle can' sii'.

11 La rcan' nguila cha' tiyaa 'in, lo nu juin: La nii ncuca jlyo ran' siyana Ni X'na na nga'an tnan ni angajle nu ngulo laa 'yan yaa' Herode lo'o ne' judio na'an nu ncuca ri' ne' cu'ni lyo'o ne' 'yan.

- 12 Bra nu ngui'ya tsu'hue ca cuinta cha' can', mdo'o nguiaa la se'en ndi'in Maria, jyi'an Xuhua, nu ndyucui' ne' lo'o lca Marcu. Can' quina'an 'a nu ngui'o' ti'in ndyucui' lo'o Ndiose.
- 13 Bra ngune yucui' Tyu tuna'an can', mdo'o sca nu cuna'an ti cuine' ti nu naa Rode, ya na'an cha' ti ca lca.
- 14 Cui' bra yu'hui lyoo tyi'i ndyucui' Tyu can' siyana tsu'hue ntsu'hui tiee, ni a msla tuna'an can', cui' bra nguia yitsa' 'in ne' siyana Tyu ndun tuna'an can'.
- 15 Lo nu juin ne' 'in: Na lcu' nu'huin. Mxcuen nu cuna'an can': Nu chin ni ca cua ndun. Xiya' nu juin ne' 'in: Cui' angajle nu nsni cuinta 'in lca cua.
- 16 Tyu can' a ndla ti ndun yucui' tuna'an can', lo bra msla 'in na ndyijyin ya' yuhue ri' ne' bra na'an ne' 'in.
- 17 Nga'ni yaa' siyana tyi'in seen ne', mdisanan nguitsa' na'an nguilyoo Ni X'na na 'in na'an tyucuan can', lo nu juin: Cu'ni huan cha' tsu'hue quitsan' huan 'in Jacobo lo'o lyigaa la na'an ta'an na cha' re. Rcan' mdo'o nguiaa xca se'en.
- 18 Bra ngui'ya xaa can' lyee 'a nguilu ti'in sundaru squi'ya cha' 'in Tyu can', cha' ni na'an ncu mdyo'o.
- 19 Herode can' ngulo tnan siyana quinan ne' 'in, una a la nguia lyoo, lo bra cua mxcunee 'in lyigaa nu yu'hui cuan can', mdo'o tnan siyana caja ne'. Chun' nde'en la can', mdo'o Herode se'en lca Judea lo mdiyaa se'en lca Cesarea.

Bra ngujui ree Herode

- 20 Yato'o ndyucuen tique' Herode lo'o nten ndi'in quichen Tiro lo'o Sidon. Una mdya yucui' ne' cha' na'an cu'ni chu'hue ne' cha' 'in ne' tloo ree can', lo mjnan ne' cha' tsu'hue 'in Blasto, sca nu lyi'ya tnan tloo ree, siyana tyucui' cha' 'in ne' se'en nu ca'an tnan la ree can' na nu cu'ni tsu'hue 'in ne'.
- 21 Bra mdiyaa tsan can' ndi tucua Herode se'en ndlo tnan, lcu' sca te' tsu'hue na'an, lo mdisanan mda cueen 'in nten can'.
- 22 Yucui' cueen nten can' lo'o: Yucui' ca Ndiose lca nu ndyucui' re, lo tsi'i 'a nten chelyuu.
- 23 Ticui' braa ngui'ya tun sca angajle 'in Ni X'na na, nga'ni cha' msni sca quicha 'in, mdisanan ytsu cunu' 'in ne' lo ngujui ne', siyana a nga'ni tnu 'in Ndiose tloo nten can'.
- 24 Cha' tsu'hue 'in Ni X'na na nde lyee la nguia nguitsa yu'hui na, ncu quina'an la nten nu yana'an ri' 'in ni.
- 25 Bernabe lo'o Saulo, bra cua nga'ni tnan nu yaa quichen Jerusalem mxtucui' nde Antioquia, lo nguia lo'o 'in Xuhua nu ndyucui' ne' lo'o lca Marcu.

HECHOS 13

Culo ya' yaa Bernabé lo'o Saulo.nga'ni tña 'in Ndiose

- 1** Se'en nguio' ti'in ne' quichen Antioquia, can' ndi'in nu nxiyucui' Ndiose 'in lo'o nu ndlu'u: Bernabe, Simun nu ndyucui' ne' lo'o lca Niger, Lucio nu mdo'o se'en lca Cirene, lo'o Manaen, nu nga'ni cu'u ne' 'in sca se'en ti lo'o Herode tetrarca, a cuinta lo'o Saulo.
- 2** Lja ngui'ni tnu can' 'in Ni X'na na, ngui'ni ayuna, rcan' yucui' Espiritu nu Luhui 'in Ndiose lo'o: Culo tun huan 'in nu naa Bernabe lo'o Saulo siyana cu'ni tnan 'yan.
- 3** Bra ndyi yucui' lo'o Ndiose nu ngui'ni ayuna can, rcan' mxtya yaa' 'in tyucuaa ne' can', lo nga'an tnan 'in ne' nguiaa ne'.

Tyucui' ne' cha' 'in Ndiose se'en lca Chipre

- 4** Bra cua nga'an tnan Espiritu nu Luhui 'in Ndiose 'in tyucuaa ne' can', mdiyaa ne' quichen Seleucia, can' nguiten sca ni' yca na'an lo mdijin xi'yu xca tsu' se'en lca Chipre.
- 5** Bra mdo'o ca'an ne' can' mdiyaa ne' quichen Salamina, can' mdisnan yucui' ne' cha' 'in Ndiose scaxca se'en ngui'ni tnu ne' judio 'in ni. Lo'o Xuhua Marcu nda'an nda yaa' 'in ne'.
- 6** Bra cua tyo'o yisu na'aan se'en lyi'ya loo Chipre, mdiyaa quichen Pafos. Can' ndyucua ta'a lo'o sca ne' judio, nu jlyo ri' nu naa Barjesus, lo ndyucui' siyana Ndiose lca nu nxiyucui' 'in.
- 7** Ngui'ni tnan lo'o Sergio Paulo nu lca gobiernu can'. Gobiernu lca sca nu tiyaa, lo msi'ya 'in Bernabe lo'o Saulo siyana quine 'in cha' tsu'hue 'in Ndiose.
- 8** Una Elima, jlyo ri' can' (siyana can' cha' ndyca ri' tyucui' nii ne'), ncu a ri' tyucui ndijin siyana a tsana'an ri' gobiernu can' 'in Jesus.
- 9** Rcan' Saulo can', nu ndyucui' ne' lo'o Pablo, ngutsa'an yu'hui Espiritu nu Luhui 'in Ndiose 'in, mxna'an tsu'hue ca 'in nu jlyo ri' can',
- 10** lo nu juin 'in ne': Nu'huin lca sne' ne' xna'an nu ngutsa'an yu'hui cha' cuini 'in lo'o lyigaa cha' a tsu'hue, lca sca nu nxcuan tloo cha' tsu'hue 'in Ndiose. .Ni braa cula' ti cha' tyucui ndijin lo'o cha' nu lni 'in Ni X'na na Jesus?
- 11** Can' cha' ri nii, taa Ni X'na na ndi'i 'in lo a ca tycan' 'a 'in sti'i ti. Cui' na'an braa quinu cuityin' lo mdisnan mjnan si caja nu ta yaa' 'in.
- 12** Bra na'an gobiernu cha' nu yato'o 'in ne' can', cui' bra yana'an ri' 'in Ni X'na na, ndiyiyin ya' nduhue ri' na'an cha' tsu'hue 'in ni.

Bra mdiyaa ne' se'en lyi'ya loo Pisidia

- 13** Rcan' mdo'o Pablo lo'o ta'a nda'an se'en lca quichen Pafos, lo nguiten ni' sca yca na'an hasta mdiyaa quichen Perge se'en lyi'ya loo Panfilia. Una Xuhua Marcu can' mxtucui nde Jerusalen.

- 14 Mdo'o tyucuaa ne' can' quichen Perge lo mdiyaa ne' quichen Antioquia se'en lyi'ya loo Pisidia. Tsaan nu ntxtan' ne' judio nguiten ne' se'en ngui'ni tnu ne' 'in Ndiose, can' ndi tucua ne'.
- 15 Nu ndlo tnan se'en can', bra mdyi yucui' quityi se'en ngua'an lee, lo'o cha' nu nga'an nu mxiyucui' Ndiose 'in ti s'ni, rcan' nganicha' 'in tyucuaa ne' can': 'Huan ta'a Judio na, si ta nde'en la cha' lyi'yan huan ca culu'un huan 'hua.
- 16 Rcan' mditun Pablo lo nga'ni yaa' siyana tisna tyucui', lo nu juin: 'Huan ne' Israel lo'o lyigaan 'huan nu ngui'ni tnu 'in Ndiose, quine 'huan cha' re:
- 17 Ndiose 'in ne' Israel, ni nu ngulosuhui 'in nten cula 'na, nga'ni ni cha' ncua ne' sca quichen tlyu, nisiya lca ne' sca ne' mda'an yu'hui ti se'en lca Egipto, lo nguilyoo ni 'in ne' se'en can' lo'o sca cha' cuiya' nu tlyu.
- 18 Tsa tucua yla yjan yu'hui cha' tlyu ri' 'in Ndiose lo'o ne', lja mda'an yu'hui ne' se'en lca yuu bity can'.
- 19 Rcan' nguijlyo ni sa cati quichen tnu se'en lyi'ya loo Canaan, siyana quinu yuu can' 'in nten cula 'na.
- 20 Bra cua mdijin jacua cientu jlu'hue yjan, Ndiose ndaa ni cha' cuiya' siyana culo tun ne' bse nu culo tnan 'in ne' hasta mdiyaa tsan nu mdo'o tun Samuel, nu mxiyucui' Ndiose 'in.
- 21 Chun' nde'en can' mjnan ne' sca ree nu culo ca tnan 'in ne', rcan' ngulosuhui Ndiose 'in Saul, sne' Cis nu lca nten cuityi 'in Benjamin. Tsa tucua yla yjan ngulo tnan.
- 22 Bra cua ngujui Saul, ngulo tun Ndiose 'in David nu ca ree, lo ndena'an yucui' ni cha' 'in: David, sne' Isai, nde nu stu'hua na'an lca carsya 'in lo'on, lo cu'ni tsana'an nu ndyca ran'.
- 23 Cui' loo nten cuityi 'in Ndiose nga'an tnan ni 'in Jesus siyana culo laa ni 'in ne' Israel, tsana'an cha' nu cua mxtya Ndiose lo'o nten cula 'na.
- 24 Ti lyiji cu'ni ni tnan 'in Ndiose bra cua mda'an yucui' Xuhua lo'o ne' Israel siyana xtun ri' ne' lo tyucua tya ne'.
- 25 Bra nu cua tyii tnan nga'ni Xuhua can', nu juin 'in nten: .Ti ca lcan na' ngulucua rin' huan? Tsi'i ni nu ndlucua rin' huan can' lcan. Ntsu'hui cha' caan sca ni nu tlyu lati que 'yan na', lo ndyijyin ya' nducui ran' si nisiya ti squinan ti ni xtin'.
- 26 Lyigaan naa re nu lca nten cuityi 'in Abraham, lo'o lyigaan 'huan nu ngui'ni tnu 'in Ndiose nducuan huan re, Ndiose nga'an tnan ni cha' tsu'hue re 'huan siyana ca tyo'o laan huan.
- 27 Ne' ndi'in quichen Jerusalen lo'o nu li'ya tnan can', a ngui'ya ne' cuinta ti ca lca Jesus, nisiya lyigaa tsan nu ntxtan' ne' ndyucui' ne' quityi nu nga'an nu mxiyucui' Ndiose 'in, yato'o mducua ne' cha' can' bra ngulo qui'ya ne' 'in Jesus.

- 28 Nisiya a sca qui'ya nguija lyoo 'in ni, una mjnan ne' 'in Pilato siyana cujui ne' 'in ni.
- 29 Bra cua mducua lyigaa cha' nu nga'an nu ndyucui' cha' 'in ni, rcan' mdi'ya ne' 'in ni loo cursi lo ya ngatsi' ne' 'in ni,
- 30 una Ndiose nga'ni cha' mdyo'o qui'u ni.
- 31 Tyun 'a tsan ti ngulu'u tloo ni 'in nu mdiya lo'o ni quichen Jerusalen bra mdo'o ni se'en lca Galilea, can' nu ndaa rsuun cha' 'in ni.
- 32 Lo'o huare' nda'an yucui' hua cha' tsu'hue 'in ni lo'on huan, cui' cha' nu mxtya Ndiose lo'o nten cula 'na.
- 33 Lyigaa cha' tsu'hue re cua ndaa Ndiose 'nare nu lca sne' ni bra nga'ni ni cha' mdyo'o qui'u Jesus, cui' tsana'an ndyucui' Salmo nu cua ndyca tucua: —Nu'huin lca Snen', lo na' lcan Sti ri nii—.
- 34 Ndyucui' Salmo siyana tyo'o qui'u ni lo a sca 'a tsan ti catsu' ti'in cuinan' ni: —'In nu'huin caja lyigaa cha' tsu'hue nu cua mxtyan lo'o David—.
- 35 Can' cha' ndena'an ndyucui' quityi Salmo xca se'en: —A taa cha' cuiya' siyana catsu' ti'in cuinan' Sne' nu cua ngulosuhui—.
- 36 Si ni siyana David ngulo tnan tsana'an nu ndaa Ndiose cha' cuiya' 'in. Ngujui lo sca se'en ti ngutsi' lo'o nten cula 'in, lo yitsu' ti'in cuinan'.
- 37 Una ni nu nga'ni Ndiose cha' mdyo'o qui'u can', a yitsu' ti'in cuinan' ni.
- 38 'Huan nu lca nten cuityi 'na, ca jlyo rin' huan cha' re: lo'o Jesus caja na'an cu'ni Ndiose cha' tlyu ri' 'na,
- 39 siyana cuinta cha' 'in lee nu nga'an Moise, a ncua xnu luhui na 'na squi'ya qui'ya nducuin na, una lyigaa nu tsana'an ri' 'in Jesus quinu luhui can' tloo Ndiose.
- 40 Can' cha' ri nii, xni huan cuinta siyana a caan cha' nu nga'an nu mxiyucui' Ndiose 'in, lo ndyucui' na:
- 41 —Xni huan cuinta 'huan nu nxcuan tloo 'yan, lo chu'hui yuhue rin' huan na'an ntsu'hui cha' cajan huan, siyana na' cu'nin sca cha' nu tnu tloon huan, lo ni a tsana'an rin' huan nisiya caja nu quitsa' 'huan—.
- 42 Bra mdyo'o Pablo lo'o Bernabe se'en nguio' ti'in ne' judio can', ne' gentil nu ntsu'hui lja can' mjnan ne' cha' tsu'hue 'in siyana ti tyucui' la cha' can' quita'a snu' tsan, cui' tsan nu ntxtan' ne'.
- 43 Bra nu cua msla' ta'a, quina'an 'a ne' judio lo'o nu cua ntsu'hui na'an cha' 'in ne', ngutucui ndyca'an ne' 'in Pablo lo'o Bernabe. Mdisnan nda cueen 'in nten can' na'an nu ti tsa quinan la ne' lo'o cha' tsu'hue 'in Ndiose.

- 44 Nguita'a snu' tsan can', lyigaa nten can' nguio' ti'in ne' siyana quine 'in ne' cha' tsu'hue 'in Ndiose.
- 45 Una bra na'an ne' judio siyana quina'an 'a nten nguio' ti'in ne', nguiten cha' nsin' ri' tiee ne' lo mdisnan yucui' ne' lo ngutucua ne' yuhue' 'in Pablo.
- 46 Pablo lo'o Bernabe a ytsen mxcuen 'in ne': Lo'on huan ntsu'hui cha' tyucui' hua cha' tsu'hue 'in Ndiose la nducua la, una mscuan tloon huan 'in na, a culucua rin' huan ta lo'o cha' re caja chelyuu nu a tsa ti 'a 'huan, can' cha' ri nii tyucui' hua lo'o ne' gentil.
- 47 Siyana nde tnan ngulo Ni X'na na 'hua, lo ndyucui' ni: — Na' mxytan 'in siyana ca sca xaa 'in ne' gentil, siyana tyo'o laa ne' sa tyucui chelyuu—.
- 48 Bra ngune 'in ne' gentil cha' can', tsu'hue 'a yu'hui tiee ne' lo nga'ni tnu ne' 'in Ni X'na na lo'o squicha' ni, lo yana'an ri' lyigaa nu cua mdo'o hui 'in Ndiose, nu ntsu'hui cha' caja chelyuu nu a tsa ti 'a 'in.
- 49 Cha' tsu'hue 'in Ni X'na na nguitsa yu'hui na na'aan sa tyucui se'en can'.
- 50 Una ne' judio mdisnan mxo' ti'in ta'a ne' lo'o nu lca tnan quichen can', lo'o ne' cuna'an nu rsuun, msu'hua ne' cha' tiee nten quichen can' lo mdi lyo'o ne' 'in Pablo lo'o Bernabe.
- 51 Tu'hua quichen can' mscuin yuu quiya', mdo'o nguiaa nde quichen Iconio.
- 52 Tsalca nu cua ntsu'hui cha' 'in Jesus nu ndi'in quichen Antioquia, tsu'hue 'a ntsu'hui tiee siyana ngutsa'an yu'hui Espiritu nu Luhui 'in Ndiose 'in ne'.

HECHOS 14

Bra mdiyaa ne' quichen Iconio

- 1 Mdiyaa tyucuaa ne' can' quichen Iconio, lo nguiten se'en 'ni tnu ne' judio 'in Ndiose. Siya cha' nu yucui' can' quina'an 'a nten yana'an ri' 'in Jesus, ne' judio lo'o ne' gentil.
- 2 Una lyigaa la na'an ne' judio nu a yana'an ri', msu'hua cha' tiee ta'a ne' lo'o ne' gentil se'en nu nu'un ri' ne' lo a cu'ni quinta 'a ne' 'in ta'an na.
- 3 Nisiya ncuana'an tyun 'a tsan ti nguinu quichen can', a ytsen yucui' cha' tsu'hue 'in Ni X'na na, ndaa ni cha' cuiya' 'in cu'ni scaxca cha' nu tnu lo ca jylo ri' ne' siyana lca na cha' nu lni.
- 4 A ncuca 'a ca sca cha' ti 'in nten can', ntsu'hui nu yaa tsu' 'in ne' judio, lo ntsu'hui nu yaa tsu' 'in tyucuaa ne' can'.
- 5 Una ne' judio lo'o ne' gentil nga'ni cuiya' ne' cha' lo'o bsya siyana tyucui lyo'o ne' 'in tyucuaa can', lo kujui ne' 'in lo'o quee ti.
- 6 Una bra yna cha' can' cui' bra mdo'o quichen can', lo mdiyaa quichen Listra lo'o Derbe se'en lyi'ya loo Licaonia.

7 Na'aan se'en can' mda'an yucui' cha' tsu'hue 'in Jesus.

Bra mji'in ne' quee 'in Pablo quichen Listra

8 Quichen Listra, can' ndi'in sca nu ndyucun' tyucua tsu' quiya' ti bra ngula.

9 Ngune 'in cha' nu ndyucui' Pablo, rcan' mxna'an se'en nducua nu ti'i can', lo ngui ri' siyana nguiana'an ri' can' 'in Ndiose nu ca cu'ni tyca 'in,

10 lo yucui' cueen lo'o: Xnii quiya' lo ti tun. Sca juersa ti mditun lo mda'an.

11 Bra na'an nten na'an cha' nu nga'ni Pablo, mdisanan yucui' cueen ne' lo'o squicha' ne' Licaonia: Nii nu na'an tloon can na 'in tucua jo'o tsana'an ndyca ri' sca ne' qui'yu.

12 Mxyta ne' nii Bernabe, Jo'o Jupiter, lo Pablo ndlo naa ne' 'in, Jo'o Mercurio, siyana can' nu lyee la ndyucui'.

13 Nu lca stijo'o 'in laa se'en nducua Jo'o Jupiter, cui' laa nu nducua tu'hua quichen can', ya lo'o tucua sna toro tulaa can', a cuinta nga'ni chu'hue quee siyana cu'ni tnu 'in tyucuaa ne' can' lo'o lyigaa nten can'.

14 Una bra yna Pablo lo'o Bernabe cha' can', hasta ngasa' ste' nguiten lja nten can' lo yucui' cueen:

15 Lyigaan 'huan nu ndi'in re, .ni cha' ngui'ni huan ncuana'an? Lo'o huare' lca hua nten chelyuu na'an nu lcan 'huan, ta tsi'i cui' cha' re ndyucui' hua siyana tsana'an rin' huan 'in Ndiose, ni nu lu'u ca, —ni nu nganan ni' cuaan lo'o chelyuu re, lo'o tyi'a tujo'o, lo'o lyigaa loo na nu ndi'in 'in na—.

16 Chelyuu nu mdijin Ndiose nda loo ni 'in nten nisiya mda'an ne' na'an nu ncuari' ne'.

17 Una ti nga'ni ni cha' tsu'hue lo'on na siyana a jlya rin' na 'in ni: Ndi'ya ni quioo, ngui'ni ni cha' ndyca tnan na nu ndyan na, a nlyiji na nu cun na, tsu'hue ntsu'hui tieen na lyigaa braa.

18 Lo'o cha' nu yucui' ne' can', que' 'a ncuacana nu a cu'ni tnu ne' 'in ne' lo'o 'ni can'.

19 Rcan' mdiyaan tucua sna ne' judio nu mdo'o quichen Antioquia lo'o quichen Iconio, nu msu'hua cha' tiee nten quina'an can' lo mji'in ne' quee 'in Pablo, msque' ri' ne' siyana cua ngujui, lo ngolquii suhue' ne' 'in la tu'hua quichen.

20 Lyigaa nu cua ntsu'hui cha' 'in Jesus nga'ni cuinta ne' 'in, mditun lo nguiten loo quichen can' xiya'. Xca tsan can' mdo'o nguiaa lo'o Bernabe nde se'en lca quichen Derbe.

21 Mdisnan yucui' cha' tsu'hue 'in Jesus quichen can', quina'an 'a nten nga'ni cana nu yana'an ri' 'in Jesus. Rcan' mxtucui lo mdijin quichen Listra, lo'o Iconio, lo'o Antioquia.

22 Ndaa cha' tnu tiee 'in nu cua ntsu'hui cha' 'in Jesus, siyana a tyo'o tsu' lo'o cha' nu cua yana'an ri', lo nu juin 'in ne': Cha' ca sten na se'en ndlo Ndiose tnan, 'ni cha' tyijyin na scaxca ndi'i.

23 Cuinta scaa quichen can' ngulo tun 'in ne' nu chu'hui cuinta 'in ta'an na, lo bra cua nga'ni ayuna lo yucui' lo'o Ndiose, mxnu cuinta 'in ne' can' yaa' Ni X'na na, ni nu yana'an ri' ne'.

Bra mxtucui quichen Antioquía se'en Iyi'ya loo Siria

24 Rcan' mdo'o tyucuaa ne' can' nguiaa ne', mdijin se'en Iyi'ya loo Pisidia, lo mdiyaa loo yuu 'in ne' Panfilia.

25 Yucui' cha' tsu'hue 'in Ndiose quichen Perge, rcan' mdo'o nguiaa hasta mdiyaa quichen Atalia.

26 Can' nguiten ni' yca na'an, siyana xtucui quichen Antioquia se'en nu mxnu cuinta 'in ne' yaa' Ndiose lo'o tnan nu yaa.

27 Bra nguila quichen can' mxo' ti'in 'in ta'an na, lo ndaa rsuun snu na'an tnu cha' nu nga'ni Ndiose lo'o se'en yaa, lo na'an msla Ndiose sca tucuiin 'in ne' gentil siyana tsana'an ri' ne' 'in ni.

28 Quichen can' x'ni 'a nguinu tyucuaa ne' can' lo'o nu cua yana'an ri' 'in Jesus.

HECHOS 15

Bra nga'ni cuiya' ne' cha' quichen Jerusalén

1 Can' mdiyaa tucua sna nu mdo'o se'en Iyi'ya loo Judea, mdisanan ngulu'u 'in ta'an na lo ndyucui': Si na a ca circuncida 'huan na'an cha' nu nga'an Moise, a ca tyo'o laan huan.

2 Una Pablo lo'o Bernabe a ncua a ca sca cha' ti 'in ne' lo'o ne' can', lyee 'a yucui' scaxca, can' cha' mxtya cha' siyana tsa Pablo lo'o Bernabe quichen Jerusalen, lo'o tyucua xnan nu ca ta'a tsa, lo cu'ni cuiya' cha' can' lo'o ta'a mda'an Jesus, tsatlyu lo'o nu ntsu'hui cuinta 'in ta'an na can'.

3 Rcan' nga'an tnan 'in ne' nguiaa ne', lo mdijin se'en Iyi'ya loo Fenicia lo'o Samaria, ndaa rsuun lo'o ta'an na siyana lo'o ne' gentil cua yana'an ri' 'in Jesus, lo lyigaa tsu'hue ntsu'hui tiee squi'ya cha' can'.

4 Bra mdiyaa ne' Jerusalen, ta'a mda'an Jesus lo'o nu ntsu'hui cuinta 'in ne' ndyucuan cuinta 'in ne', lo ndaa rsuun na'an cha' tsu'hue nga'ni Ndiose lo'o se'en yaa.

5 Nu yu'hui tsu' 'in ne' fariseo nu cua yana'an ri' 'in Jesus, cui' bra mditun lo nu juin: 'Ni cha' ca circuncida 'in ne' gentil lo xu'hua se'en ne' cha' 'in lee nu nga'an Moise.

- 6 Rcan' nguio' ti'in ta'a mda'an Jesus lo'o nu ntsu'hui cuinta 'in ta'an na, siyana cu'ni cuiya' cha' can'.
- 7 Bra nu cua lyee 'a yucui' cha' can', mditun Tyu lo nu juin: Lyigaan 'huan ta'an na, jlyo rin' na siyana ti s'ni ngulosuhui Ndiose 'yan tsa yucuin' cha' tsu'hue 'in ni lo'o ne' gentil siyana tsana'an ri' ne' 'in ni.
- 8 Ndiose, ni nu ndyu'hui lyoo na'an lca carsya 'na, ndyucuan xu'hue ni 'in ne' lo ndaa ni Espiritu nu Luhui 'in ni tsana'an yato'o 'nare.
- 9 Scana'an tin na tloo Ndiose lo'o ne' gentil siyana msuhui ni ni' carsya 'in ne' bra yana'an ri' ne'.
- 10 Ri nii, .ni cha' ngui'ni lye' rin' huan 'in Ndiose lo'o cha' re? .Ta na ndyca rin' huan xo tucuan huan sca yu'hua chun' ne' cha' nu 'ni nten cula 'na, ni nare, lo a ndyca cui'yan na?
- 11 Cui' siyana nguiana'an rin' na can' cha' tyo'o laan na lo'o cha' tsu'hue 'in Ni X'na na Jesus, lo cui' ncuana'an tyo'o laa ne' gentil.
- 12 La rcan' mdi'in tiin lyigaa ne' can' lo ngune 'in na'an cha' nu yucui' Bernabe lo'o Pablo, na'an nga'ni Ndiose scaxca cha' nu tnu lo'o ne' gentil lyigaa se'en yaa.
- 13 Bra ndyi yucui' cha' can', nu juin Jacobo: Lyigaan 'huan ta'an na, quine 'huan sca cha' nu tyucuin':
- 14 Tyu cua nguitsa' 'na na'an cha' tsu'hue nga'ni Ndiose lo'o ne' gentil culo ya', siyana lja can' caja nu cu'ni tnu 'in ni.
- 15 Cha' re ndyucua ta'a na lo'o cha' nu nga'an nu mxiyucui' Ndiose 'in ti s'ni, lo ndyucui' na:
- 16 —Nde loo re na' xtucuin, lo xiya' xtun na'an 'in David nu cua nguijlyo can', cu'ni chu'huen quiya' na lo xtun 'in na xiya',
- 17 siyana lyigaa la na'an nten quinan ne' 'in ni X'na na, lyigaa ne' gentil nu cua ngulosuhuin nu tucua cha' 'yan.
- 18 Ncuana'an nu juin Ni X'na na, ni nu ti s'ni nga'ni cha' re—.
- 19 Can' cha' ndlucua ran', a lyca cha' tyucui ndijin na loo chelyuu 'in ne' gentil nu cua yana'an ri' 'in Ndiose.
- 20 Ca'an tnan na sca quityi 'in ne' siyana a cu 'a ne' na nu cua yu'hui loo ngulucuin, ni a sten yu'hui a ne' lo'o cuilyo'o nten ta lo'o ne' yucui' ti, ni a cu ne' cuinan' 'ni nu a nslu tne, lo ni tne 'in a cu ne'.
- 21 Siyana ti s'ni cuinta scaa quichen se'en 'ni tnu ne' judio 'in Ndiose, ndijyi nu ndyucui' quityi nu nga'an Moise lyigaa tsan nu nxtnan' na.
- 22 Rcan' ta'a mda'an Jesus lo'o nu ntsu'hui cuinta 'in ne', tsatlyu lo'o lyigaa la ta'an na, nga'ni cuiya' cha' siyana culosuhui nu ta'a quiaa Pablo lo'o Bernabe nde

quichen Antioquia. Nga'an tnan 'in Sila, lo'o Juda, nu ndyucui' ne' lo'o Barsabas, cui' nu ndun loo lati 'in ta'an na.

23 Nga'an sca quityi nu cui'ya ne', lo ndyucui' na: Lyigaa hua nu mda'an lo'o Jesus, lo'o lyigaa hua nu ntsu'hui cuinta 'in ta'an na, tsatlyu lo'o ta'an na ndyucui' cha' hua 'huan, 'huan ne' gentil nu lca ta'an na nu ndi'in quichen Antioquia, lo'o se'en lyi'ya loo Siria lo'o Cilicia.

24 Cua yna hua cha' siyana tucua sna nu mdo'o lja hua yaa se'en ndi'in huan, tsi'i lo'o cha' cuiya' 'hua, lo msu'hua cha' nduhue ri' tieen huan lo'o cha' nu yucui' siyana ca circuncida 'huan lo tucuan huan cha' 'in lee nu nga'an Moise.

25 Huare' nga'ni cuiya' hua cha' siyana ca'an tnan hua 'in nu ta'a quiaa Bernabe lo'o Pablo, nu ndyu'hui cuiya' ri' hua 'in,

26 nu cua tyun ya' ndyca cha' caja lo'o cha' 'in Ni X'na na Jesucristo.

27 Can' cha' nga'an tnan hua 'in Juda lo'o Sila siyana taa rsuun cha' re.

28 Lo'o Espiritu nu Luhui 'in Ndiose nu ntsu'hui ni' carsya 'hua, a ncuu ri' hua xtyaa hua sca cha' nu tucui 'huan, tsaloo ti xu'hua se'en huan cha' nu ndun loo lati re:

29 A cun huan ni sca loo na nu cua yu'hui loo ngulucuin, ni a cun huan tne, ni cuinan' 'ni nu a nslu tne, ni a sten yu'huin huan lo'o cuiyo'o nten ta lo'o ne' yucui' ti. Tsuhue si cu'ni cuinta huan cha' re. Tsacua ti cha' tyucuin' na.

30 Rcan' mxtucui quichen Antioquia lo mxo' ti'in lyigaa ta'an na, lo mdyaa quityi can' 'in ne'.

31 Bra ndyi yucui' 'in na tsu'hue 'a ntsu'hui tiee lo'o cha' can'.

32 Lo siyana Juda lo'o Sila lca nu nxiyucui' Ndiose 'in, a nguilyiji cha' nu culu'u lo taa cha' tnu tiee 'in ne', lo mxtya tsa la 'in ne' tucuiin 'in Ndiose.

33 Can' nguinu lo'o ne' sti'i ti, lo bra nde xtucui se'en ndi'in nu nga'an tnan 'in, lo'o rsuun na'an msla' ta'a lo'o ne'.

34 Una Sila can' ncuu ri' quinu la quichen can'.

35 Pablo lo'o Bernabe ti nguinu la quichen Antioquia, sca cha' ti 'in ne' lo mda'an yucui' cha' tsuhue 'in Ni X'na na, lo ngulu'u 'in ne'.

Bra mda'an Pablo tijyu' nu cua ndyca tucua 'ya

36 Chun' nde'en la can' nu juin Pablo 'in Bernabe: Tsan na'an na 'in lyigaa ta'an na nu ndi'in scaxca quichen se'en yucuin' na cha' tsuhue 'in Ni X'na na, si ndi'in ne'.

37 Bernabe ncuu ri' tsa lo'o 'in Xuhua, nu ndyucui' ne' lo'o lca Marcu.

38 Una Pablo a mslyaa tsa lo'o 'in, siyana ti la se'en lca Panfilia mxtucui lo a mslyaa 'a ti cu'ni tnan 'in Ndiose.

³⁹ Lo siyana a ncuca ca sca cha' ti 'in ne', can' cha' mdo'o tsu' scaxca. Bernabe ya lo'o 'in Marcu, lo nguiten ni' sca yca na'an nu tiyaa se'en lca Chipre.

⁴⁰ Pablo ngulosuhui 'in Sila siyana ca ta'a tya'an, lo bra cua mxnu cuinta 'in ne' yaa' Ni X'na na mdo'o nguiaa.

⁴¹ Mdijin se'en lyi'ya loo Siria lo'o Cilicia, lo ndaa cha' tnu tiee 'in ta'a na.

HECHOS 16

Bra mda'an Timoteo lo'o Pablo lo'o Sila

¹ Chun' nde'en can' mdiyaa quichen Derbe lo'o Listra, can' ndi'in sca nu cua ntsu'hui cha' 'in Jesus, lo naa Timoteo. Ne' judio lca jyi'an, lo nguiana'an ri' 'in Jesus, una sti lca ne' griego.

² Ta'an na ndi'in quichen Listra lo'o Iconio, tsu'hue 'a rsuun ndaa cha' 'in Timoteo.

³ Pablo ncuca ri' tsa lo'o 'in Timoteo, can' cha' nga'ni cha' ncuca circuncida 'in squi'ya ne' judio nu ndi'in quichen se'en ntsu'hui cha' tyijyin, lo jlyo ri' ne' siyana ne' griego lca sti.

⁴ Cuinta scaa quichen ndijyin nguitsa' 'in ne' na'an cha' nu mxnu scua ta'a mda'an Jesus lo'o nu ntsu'hui cuinta 'in nu ndi'in quichen Jerusalen, siyana xu'hua se'en lyigaa cha' nu ndyucui' quityi can'.

⁵ Ncuana'an nde lyee la ngujui cha' tnu tiee 'in lo'o cha' nu cua yana'an ri', cuinta scaa tsan can' ndyca quina'an la ne'.

Bra na'an xnii Pablo cha' 'in ne' Macedonia

⁶ Mdijin ti se'en lca Frigia lo'o se'en lyi'ya loo Galacia, siyana a ndaa Espiritu nu Luhui 'in Ndiose cha' cuiya' tyucui' cha' tsu'hue 'in ni se'en lyi'ya loo Asia.

⁷ Bra mdiyaa se'en lyi'ya loo Misia nu cua tyijyin se'en lyi'ya loo Bitinia, ticui' ti na'an a ndaa Espiritu cha' cuiya' sten se'en can'.

⁸ Rcan' mdijin ti se'en lyi'ya loo Misia lo mdiyaa quichen Troas.

⁹ Sca tla can' na'an xnii Pablo sca cha', na'an ndun sca nu mdo'o se'en lyi'ya loo Macedonia, njnan cha' tsu'hue 'in lo ndyucui': Tyijyin xi'yun huan lo caan huan se'en lyi'ya loo Macedonia, lo ta yaan' huan 'hua.

¹⁰ Bra na'an cha' can', cui' bra nga'ni hua cha' tsa hua se'en lyi'ya loo Macedonia, siyana jlyo tsu'hue ri' hua siyana Ndiose lca nu ngulo tnan 'hua tsa yucui' hua cha' tsu'hue 'in ni se'en can'.

Bra yu'huin na'an tyucuan quichen Filipino

¹¹ Rcan' nguiten hua ni' sca yca na'an, mdijin ti hua hasta mdiyaa hua se'en lca Samotracia, xca tsan can' mdo'o ca'an hua quichen Neapolis.

- 12 Can' mdo'o hua mda'an quiya' ti hua, mdiyaa hua quichen Filipos, sca quichen nu ndun loo lati 'in Macedonia, lo lca na quichen lyi'ya loo Roma, can' nguinu hua tucua sna tsan.
- 13 Tsaan nu nxtnan' ne' judio mdo'o hua nde tu'hua quichen se'en su tyucu tlyu, ngulucua ri' hua quiya lyoo hua sca se'en ndyucui' ne' lo'o Ndiose. Can' ndi tucua hua lo mdisnan yucui' hua cha' tsu'hue 'in Jesus lo'o ne' cuna'an nu cua nguio' ti'in can'.
- 14 Lja can' yucuin' lo'o sca ne' cuna'an naa Lidia nu mdo'o quichen Tiatira, ndujui' ne' te' nu tsu'hue na'an, lo lca ne' nu nguiana'an ri' 'in Ndiose. Lo'o cha' nu yucui' Pablo msla Ni X'na na cha' tiaa 'in ne' siyana ca cu'ni cuinta ne' cha' can'.
- 15 Bra cua mducua tya ne' lo'o lyigaa nu ndi'in se'en ndi'in ne', nu juin ne' 'hua: Si 'huan ndyu'hui lyoon huan siyana nguiana'an ri' hua 'in Ni X'na na, tsaan huan lo quinu huan la se'en ndi'in hua. Ncuana'an nga'ni ne' cha' nguinu hua can'.
- 16 Yato'o sca tsan bra nguiaa hua se'en ndyucui' ne' lo'o Ndiose, can' mdyucua ta'a hua lo'o sca ne' cuna'an ti cuine' ti nu ntsu'hui cui'in xna'an 'in, nu nditsa' na'an cha' nu ljian 'in nten. Quina'an 'a cana ngui'ni x'na ne' cuna'an can' lo'o cha' can' 'in ne'.
- 17 Mducui ndyca'an ne' 'in Pablo se'en nguiaa hua, lo ndyucui' cueen ne': Ne' re lca msu 'in Ndiose, ni nu tlyu lati, lo ndyucui' na'an ntsu'hui cha' tyo'o laan huan.
- 18 Ticui' ti lo'o cha' nda'an yucui' ne' cuna'an can' lyigaa tsan. Pablo a mdiaa ri' na'an ndyucui' ne', can' cha' ydun lo nu juin 'in cui'in can': Na' culon tnan 'in lo'o cha' cuiya' 'in Jesucristo, tyo'o lo cula' tun 'in ne'. Cui' braa mdyo'o cui'in can' 'in ne'.
- 19 Bra ngui ri' x'na ne' cuna'an can' siyana a ntsu'hui 'a cana 'in ne' lo'o cha' can' 'in ne', msni ne' 'in Pablo lo'o Sila siyana tyaa ne' 'in yaa' bsya.
- 20 Na'aan mdiya lo'o ne' 'in tloo bsya, nu juin ne': Tyucuaa ne' judio re nxlu ti'in 'in nten quichen,
- 21 lo ndlu'u na'an cha' nu cua ntsu'hui 'in, cha' nu a nga'an cha' cu'ni na, ni a ca xu'hua se'en na siyana ndi'in na se'en lyi'ya loo Roma.
- 22 Rcan' tsatlyu ngui'ya nten can' chun', lo bsya can' ngulo tnan siyana tyo'o ste' lo qui'ni.
- 23 Bra lyee 'a cua mjiyi'in ne' 'in msu'hua ne' 'in na'an tyucuan, lo ngulo ne' tnan 'in nu ntsu'hui cuan can' siyana xni tsu'hue cuinta 'in tyucuaa ne' can'.
- 24 Ndyucuan 'in ne' lo msu'hua 'in ne' cuarto nu qui'ni la, can' mscan' quiya' ne' lja yca can.
- 25 Pablo lo'o Sila ndyucui' lo'o Ndiose, nguila lo'o 'in ni jlu'hue tla, lo ngune 'in lyigaa la na'an presu can'.

26 Sa ntsu'hui mdisnan nguinan lyee ya' hasta mscuin ti'in quiya' na'an tyucuan can', nguila lyigaa tuna'an can' cui' na'an braa lo nguiti' cadena ndyca' lyigaa presu can'.

27 Mdyo'o scala ne' nu ntsu'hui cuan can', na'an siyana cua nducua yla lyigaa tuna'an can', nguloo espada lo ncuca ri' cujui 'in siyana ngulucua ri' siyana cua ngulaa lyigaa presu can'.

28 Una Pablo yucui' cueen: A cu'ni ti'i lo'o, siyana lyigaa hua ndi'in hua re.

29 Rcan' nu ntsu'hui cuan can' mjnan quii' lo ndla ti nguiten na'an tyucuan can', lyee ndyucuan, lo mdi'ya xtyin tloo Pablo lo'o Sila can'.

30 Nguiyoo 'in tyucuaa ne' can' lo nganicha' 'in ne': .Ni na cu'nin siyana ca tyo'o laan?

31 Mxcuen tyucuaa ne' can' 'in: Tsana'an ri' 'in Ni X'na na Jesucristo, lo tyo'o laa lo'o lyigaa nu ndi'in se'en ndi'in.

32 Yucui' cha' tsu'hue 'in Ni X'na na lo'o can', tsatlyu lo'o lyigaa nu ndi'in se'en ndi'in ne'.

33 Ticui' tla can' mji'an se'en ti'i 'in tyucuaa ne' can', rcan' mducua tya lo'o lyigaa nu ndi'in se'en ndi'in.

34 Ya lo'o 'in tyucuaa ne' can' la se'en ndi'in, can' mxcu 'in ne'.

Tsu'hue ntsu'hui tiee lo'o lyigaa nu ndi'in se'en ndi'in siyana yaña'an ri' 'in Ndiose.

35 Bra ngui'ya xaa, bsya can' ngulo tnan 'in tucua sna sulyiya siyana tsa lo'o rsuun 'in ne' nu ntsu'hui cuan can', siyana ca culaa 'in Pablo lo'o Sila.

36 nu ntsu'hui cuan can' nu juin 'in Pablo: bsya msu'hua rsuun siyana culaan 'huan. Tca quiaan huan, a sca la cha' chu'hui tieen huan.

37 Rcan' mxcuen Pablo can': Huare' lca hua ne' lyi'ya loo Roma, mji'in ne' 'hua tloo nten quichen lo ti lyiji ca cuiya' cha' 'hua, msu'hua ne' 'hua na'an tyucuan, lo ri nii ndyca ri' ne' culaa ne' 'hua ncuati na'an. Una a tyo'o hua si na tsi'i yucui' ca quian lyoo 'hua.

38 Rcan' nguia yitsa' sulyiya can' 'in ne' bsya na'an cha' nu yucui' Pablo can'. Ytsen bra yna cha' siyana Pablo lo'o Sila lca ne' se'en lyi'ya loo Roma.

39 Cui' braa yaa bsya can' lo mjnan cha' tlyu ri' 'in tyucuaa ne' can', rcan' ngulaa ne' 'in lo mjnan ne' cha' tsu'hue 'in siyana tyo'o quichen can'.

40 Bra mdyo'o na'an tyucuan mdijin se'en nducua na'an 'in Lidia, can' na'an ta'a lo'o ta'an na, ndaa cha' tnu tiee 'in ne', rcan' mdo'o nguiaa.

HECHOS 17

Bra nguilu ti'in ne' Tesalónica

- 1 Tucuiin nguiaa mdijin quichen Anfipolis lo'o Apolonia, rcan' mdiyaa quichen Tesalonica, can' nducua sca na'an se'en 'ni tnu ne' judio 'in Ndiose.
- 2 Na'an cha' nu cua ntsu'hui 'in Pablo yaa se'en nguio' ti'in ne', lo sna ya yucui' lo'o ne', cui' tsan nu nixtnan' ne'.
- 3 Ndlyo scua yla cha' 'in Crixtu tsana'an ndyucui' quityi 'in Ndiose, siyana 'ni 'a cha' ngujui ni lo mdyo'o qui'u ni. Ndyucui': Jesus, ni nu ca 'in cha' nu ndyucuin' re lca ni Crixtu.
- 4 Tucua sna ne' judio nu yana'an ri' 'in Jesus, ncuca sca cha' ti 'in ne' lo'o Pablo lo'o Sila can'. A quinta quina'an ne' griego nu nguio' ti'in can' yana'an ri' 'in ni, cui' ncuana'an tyun ne' cuna'an nu ndun loo lati.
- 5 Una nguiten cha' nsin' ri' 'in ne' judio nu a yana'an ri', mxo' ti'in ta'a ne' lo'o ndyucui' ne' lo'o nu cua na'an nda'an ti, lo mxlu ti'in ne' nten quichen, msu'hua lo'o ne' na'an 'in Jason siyana quilyoo ne' 'in tyucuaa ne' can', lo tyaa ne' 'in tloo nten quichen.
- 6 Una a nguija lyoo, can' cha' ticuii' Jason ya lo'o ne' 'in tloo bsya, lo'o tyucua xnan ta'an na, lo ndyucui' cueen ne': Ne' re nda'an nxlu ti'in nten sa tyucui chelyuu, lo ri nii mdiyaan quichen tyin na re.
- 7 Jason, nde nu ndaa se'en mdiyaan, lo ngui'ni lye' ri' 'in lee nu mxnu scua Cesar, ndyucui' siyana ntsu'hui xca ree nu lca Jesus.
- 8 Bra ngune 'in ne' cha' can', nde lyee la nguilu ti'in ne' lo'o bsya 'in ne'.
- 9 Una msu'hua lyiya' Jason lo'o ta'a nda'an, rcan' ngulaa bsya 'in.

Bra mdiyaa Pablo lo'o Sila quichen Berea

- 10 Ticui' tla can' mdi xu'hua ta'an na 'in Pablo lo'o Sila nde quichen Berea. Bra mdiyaa quichen can' nguiten se'en 'ni tnu ne' judio 'in Ndiose.
- 11 Lyee la rsuun na'an ndi'in cha' 'in ne' can' que 'in ne' Tesalonica, siyana cui' bra ndyucuan xu'hue ne' cha' tsu'hue 'in Ndiose. Quinta scaa tsan can' nda quii tsu'hue ne' loo quityi 'in Ndiose, si na cui' ca na'an ndlu'u Pablo can'.
- 12 Quina'an 'a ne' judio yana'an ri' ne' 'in Jesus, cui' ncuana'an quina'an ne' cuna'an nu ndun loo lati lja ne' griego, a quinta quina'an ne' qui'yu yana'an ri'.
- 13 Una bra yna ne' judio nu ndi'in quichen Tesalonica, siyana lo'o quichen Berea cua nda'an yucui' Pablo cha' tsu'hue 'in Ndiose, cui' bra yaa ne' quichen can', ticui' ti na'an mxlu ti'in ne' 'in nten can'.
- 14 Ticui' braa mdi xu'hua 'in Pablo tsaa tucuiin nu ndiyaa tu'hua tyi'a tujo'o. Sila lo'o Timoteo ti nguinu quichen can'.
- 15 Ntsu'hui nu mdiya lo'o Pablo la quichen Atenas. Rcan' mxtucui lo ngui'ya rsuun 'in Sila lo'o Timoteo, siyana tsaa ticui' braa se'en ndyuhui ta Pablo can' 'in.

Bra mdiyaa Pablo quichen Atenas

- 16 Lja ndyuhui ta Pablo 'in ta'a nda'an quichen Atenas can', ti'i 'a nga'an 'in bra na'an siyana siya' ti mdyaa ne' 'in ne' lo'o cha' 'in ngulucuin.
- 17 Se'en nguio' ti'in ne' judio mdisnan yucui' ne' lo'o squi'ya cha' 'in Ndiose, ne' judio lo'o ne' gentil, a cuinta lyigaa tsan ndyucui' lo'o na'an nu ti se'en ndyca quiya' can'.
- 18 Quichen can' ndi'in tucua lta mistro nu ngui'ni cha'an lo'o cha' tiyaa 'in nten chelyuu, sca lta ne' naa ne' epicurios, lo xca lta ne' naa ne' estoicos. Mdisnan yucui' ne' lo'o Pablo, lo ntsu'hui nu ndyucui': .Ni na ndyca ri' tyucui' nu ndyca a ndyucui' re? Ntsu'hui xca nu ndyucui': Ti na'an ndyucui' cha' 'in xca ndiose nu cui ti. Siyana Pablo ndyucui' cha' tsu'hue 'in Jesus a cuinta siyana ndyo'o qui'u nten.
- 19 Rcan' ya lo'o ne' 'in sca se'en naa Areopago, can' nganicha' ne' 'in: .Ta ca quitsa' 'hua na'an cha' nu cui ti ndlu'u?
- 20 Ndyucui' cha' nu a lyiji siya' quine 'hua, lo ndyca ri' hua ca jlyo ri' hua ni cha' ndyca ri' tyucui' cha' re.
- 21 (Siyana lyigaa ne' Atenas lo'o ne' nu mdiya ti'in ti can', a sca bra' ta ntsu'hui yuhue ri' ne', ndyucui' ne' ta quine 'in ne' cha' nu cui ti.)
- 22 Rcan' mditun Pablo jlu'hue la se'en lca Areopago, lo nu juin: Lyigaan 'huan ne' Atenas, ncuca jlyo ran' siyana lcan huan nten nu lyee 'a nguiana'an ri'.
- 23 Siyana se'en mdijin loo quichen re nga'nin quiin scaxca se'en nducua ngulucuin 'huan, can' na'an sca cha' lo ndyucui' na: 'IN NDIOSE NU A NDYU'HUI LYOON NA. N'ni tnu huan 'in ni nisiya a ntsu'hui lyoon huan 'in ni, can' cha' 'in ndyucuin' ri nii,
- 24 cui' Ndiose nu nganan chelyuu lo'o lyigaa loo na nu tyacan', lo siyana lca ni X'na ni' cuaan lo'o loo chelyuu re, a nducua ni ni' lyaa nu nganan yaa' nten chelyuu.
- 25 Ni a 'ni cha' caja nu ta yaa' 'in ni, ta siyana nde'en la cha' nlyiji 'in ni, siyana yucui' ni ndaa ni chelyuu 'na, ngui'ni ni cha' ndyaan cui'in na, lo ndaa ni lyigaa loo na nu 'ni tsu'hue 'na.
- 26 Squi'ya scati ne' qui'yu nga'ni ni cha' ngui'ni lyigaa lta nten sa tyucui chelyuu, cui' ni ngui'ni cuiya' ni xaa cuaan, cui' ncuana'an se'en ntsu'hui cha' tyi'in na,
- 27 siyana quinana 'in Ndiose, lo quiya lyoo ni 'na nisiya yaan' ti na, siyana a tijyu' ndyca ni 'na cuinta scaan na.
- 28 Squi'ya ni can' cha' ntsu'huin na, ndya'an na, can' cha' lu'un na. Lcan na na'an nu juin sca ta'a quichen tyin huan bra nga'an cha' re: Ta nten 'in Ndiose lcan na.
- 29 Lo siyana lcan na nten cuityi 'in Ndiose, a ntsu'hui cha' culucua rin' na ta lca ni na'an ndyca ri' sca ngulucuin oro ta plata, lo ta sca ngulucuin quee na'an ndyca ri' sca na nu ntnan yaa' nten chelyuu lo'o cha' tiyaa 'in ne'.

30 Una Ndiose yu'hui cha' tlyu ri' 'in ni lo'o nten nu mdi'in ti s'ni lo'o cha' tantu 'in ne', una ri nii ndlo ni tnan 'in lyigaa nten sa tyucui chelyuu siyana tyaa ri' ne' 'in ni.

31 Siyana Ndiose cua mxtya ni sca tsan nu cu'ni cuiya' ni cha' 'in nten chelyuu lo'o sca cha' nu lni, squi'ya scati ne' qui'yu nu cua mdo'o hui 'in ni, lo ca tsana'an rin' na 'in ni siyana Ndiose nga'ni ni cha' mdyo'o qui'u can'.

32 Una bra ngune 'in ne' siyana ntsu'hui cha' tyo'o qui'u ne' cua ngujui, ntsu'hui nu mstyí lyo'o 'in, lo ntsu'hui nu nujuin: La xiya' la quine 'hua cha' nu ndyucui' re.

33 Rcan' mdo'o Pablo se'en nguio' ti'in ne' can'.

34 Una ntsu'hui tucua sna nu yana'an ri' 'in Jesus, nu ncuca sca cha' ti 'in lo'o ne'. Lja can' ntsu'hui sca nu naa Dionisio, cui' ta ne' Areopago, a cuinta yana'an ri' sca ne' cuna'an nu naa Damaris, lo'o tyucua xnan ta'a nda'an ne'.

HECHOS 18

Bra mdiyaa Pablo quichen Corinto

1 Chun' nde'en can' mdo'o Pablo quichen Atenas, lo mdiyaa quichen Corinto.

2 Can' mdyucua ta'a lo'o sca ne' judio nu naa Aquila nu ncuca cuine' se'en lca Ponto. Ti mdo'o ti se'en lca Italia lo'o Priscila cuiyo'o, squi'ya cha' 'in Claudio nu ngulo tnan siyana ntsu'hui cha' tyo'o lyigaa ne' judio quichen Roma.

3 Siyana sca loo ti tnan ngui'ni Pablo lo'o ne', nguinu se'en ndi'in ne' lo tsatlyu nganan te' na'an.

4 Cuinta scaa tsan nu ntxtan' ne' judio ndya'an Pablo se'en nguio' ti'in ne', lo nan na'an nu qui'ya ne' cuinta, una ne' judio lo'o ne' griego lye ndyucui' ne' lo'o.

5 Bra mdiyaa Sila lo'o Timoteo nu mdo'o se'en lyi'ya loo Macedonia, la rcan' ngujui na'an mdiyaa Pablo 'in siyana tyucui' cha' tsu'hue 'in Ndiose, lo nguitsa' yla 'in ne' judio siyana Jesus lca ni Crixtu, ni nu nga'an tnan Ndiose.

6 Una ne' judio can' nga'ni lye' ri' ne' lo mdisan ngutucua ne' yuhue' 'in, rcan' mscuin Pablo ste' lo nu juin 'in ne': Quinu cuinta 'huan si tyucuna' carsya 'huan, lo tsi'i 'a cuinta 'yan. Ti ri nii tsa yucuin' cha' tsu'hue re lo'o ne' gentil.

7 Na'aan mdyo'o se'en can' mdiyaa se'en ndi'in sca nu naa Justo, lca sca nu ngui'ni tnu 'in Ndiose, lo nducua na'an 'in sii' se'en nguio' ti'in ne' judio.

8 Yato'o Crispo, nu ndlo tnan se'en 'ni tnu ne' judio 'in Ndiose, yana'an ri' 'in Ni X'na na lo'o lyigaa nu ndi'in se'en ndi'in. Cui' ncuana'an quina'an ne' Corinto, bra ngune 'in ne' cha' tsu'hue 'in Jesus yana'an ri' ne' 'in ni lo mducua tya ne'.

9 Sca tla can' na'an xnii Pablo 'in Ni X'na na, lo ndyucui' ni: A cutsen, tsa quinan tyucui' yla cha' re lo a cula' ti',

- 10 siyana na' ndi'in lo'o lyigaa braa, a tucui nu ca cu'ni ti'i lo'o, siyana quina'an 'a nten ndi'in quichen re nu cua ngulosuhuin.
- 11 Can' mdi'in Pablo sca yjan jlu'hue, ndlu'u 'in nten cha' tsu'hue 'in Ndiose.
- 12 Galion ncuca gobiernu se'en lyi'ya loo Acaya, lo ne' judio tsatlyu nga'ni sca ne' cha' msni ne' 'in Pablo, lo ya lo'o ne' 'in se'en ndyca cuiya' qui'ya,
- 13 lo nu juin ne': nu nde nda'an ngui'ni 'in nten siyana xca na'an cu'ni tnu na 'in Ndiose, lo tsi'i 'a na'an nu ndyucui' lee 'na.
- 14 Cua tyo'o yucui' ti Pablo bra mdo'o yucui' Galion, lo nu juin 'in ne' judio: Lyigaan 'huan ne' judio, si ntsu'hui la qui'ya nga'ni ne' re ta yujui nten, la rcan' ca cu'nin cuintan cha' nu ndyucuin' huan.
- 15 Una si lca na xcui' cha' ti, na'an nu nga'ni ti'yan huan nii nten lo'o lee 'huan, ca cu'ni cuiyan' huan cha' can' ticuin' ti huan, siyana na' a nguiten yu'huin cha' nu ncuana'an.
- 16 Rcan' nguilyoo 'in ne' nde chun' na'an.
- 17 Cui' na'aan braa msni ne' 'in Sostenes, nu ndlo tnan se'en 'ni tnu ne' judio 'in Ndiose, lo yujui ti'in ne' 'in cui' se'en ti se'en ndyca cuiya' qui'ya can', una Galion can' a nda quiya' 'in ne'.
- 18 Pablo tyun 'a tsan ti nguinu quichen can'. Bra cua msla' ta'a lo'o ne', mdo'o nguiaa lo'o Priscila lo'o Aquila, lo mdiyaa quichen Cencrea. Can' msi'yu quichan' que Pablo squi'ya sca jaca nu cua mxtya, rcan' nguiten ni' sca yca na'an siyana nde cua quiaa se'en lca Siria.
- 19 Mdyo'o ti'in yca na'an can' quichen Efeso, can' nguinu Aquila lo'o Priscila. Ti yaa Pablo se'en 'ni tnu ne' judio 'in Ndiose lo mdisnan yucui' ne' lo'o.
- 20 Mjnan ne' cha' tsu'hue 'in siyana ti quinu la lo'o ne' tyucua xnan tsan, una a ngujui 'a na'an 'in'.
- 21 Rcan' msla' ta'a lo'o ne' lo nu juin: 'Ni cha' tsa'an quichen Jerusalen siyana cua ndyucui cha' ca ta'a la cua, una xiya' la ljian si Ndiose nujuin ni. Nguiten ni' yca na'an, mdo'o nguiaa.

Mdo'o Pablo tijyu' nu cua ndyca sna ya'

- 22 Bra mdiyaa yca na'an can' quichen Cesarea, mdo'o nguiaa nde Jerusalen, ya yucui' cha' 'in ta'an na, rcan' mdo'o nguiaa nde quichen Antioquia.
- 23 Bra cua mdi'in can' sti'i ti, xca ya' yaa cuinta scaa quichen, ya na'an 'in nu cua ntsu'hui cha' 'in Jesus nu ndi'in se'en lyi'ya loo Galacia, lo'o Frigia, lo ndaa cha' tnu tiee 'in ne'.

Bra yucui' Apolo cha' 'in Ndiose quichen Efeso

- 24 Yato'o quichen Efeso mdiyaa sca ne' judio nu naa Apolo, ne' cuityi quichen Alejandria. Tsuhue 'a ndyucui' lo ndyu'hui lyoo tsuhue quityi 'in Ndiose.
- 25 Ngujui nu ngulu'u 'in cha' tsuhue 'in Ni X'na na, ndyucui' cha' can' lo'o lyigaa tiee lo ndlu'u cha' 'in Ni X'na na, nisiya tya mducua tya ti na'an nu ngulu'u Xuhua 'in nten.
- 26 Mdisnan ngulu'u 'in ne' judio se'en 'ni tnu ne' 'in Ndiose lo'o cha' tnu tiee 'in, una bra ngune 'in Priscila lo'o Aquila na'an cha' ndyucui', ya lo'o ne' 'in se'en scati, nguitsa' la ne' 'in na'an ndi'in cha' tucuin 'in Ndiose.
- 27 Ncua ri' tsa se'en lyi'ya loo Acaya, cui' ncuana'an ndaa la ne' cha' tnu tiee 'in. Nga'an ne' sca quityi cui'ya siyana tyucuan xu'hue ne' 'in, lo bra mdiyaa lyee 'a nda yaa' 'in ne' lo'o cha' 'in Ndiose, cui' nu cua yana'an ri' cha' tsuhue 'in ni.
- 28 Ngula 'a yucui' lo'o ne' judio tloo nten quichen can' siyana tsi'i na'an cha' tiyaa 'in ne', lo nguilyo scua yla na'an ndyucui' quityi 'in Ndiose siyana Jesus lca ni Crixtu, ni nu nga'an tnan Ndiose.

HECHOS 19

Pablo mdiyaa quichen Efeso

- 1 Lja ti ndi'in Apolo quichen Corinto can', Pablo cua mdijin scaxca quichen nu ndi'in nde loo la se'en lca Frigia hasta mdiyaa quichen Efeso, can' na'an ta'a lo'o tucua sna nu cua ntsu'hui cha' 'in Jesus.
- 2 Nganicha' Pablo 'in ne': .Ta ndyucuan xu'huen huan 'in Espiritu nu Luhui 'in Ndiose bra yana'an rin' huan? Mxcuen rcan': Ni siya' a lyiji quine 'hua cha' si ntsu'hui Espiritu nu Luhui 'in Ndiose.
- 3 Nu juin Pablo 'in ne': .Ni na'an ra mducua tyan huan si na can'? Mxcuen: Tsaloo mducua tya ti hua na'an ngulu'u Xuhua 'in nten.
- 4 Nu juin Pablo: Xuhua mducua tya 'in tsalca nu cua xtun ri' qui'ya ngui'ni, una yucui' lo'o ne' siyana tsana'an ri' ne' 'in nu ntsu'hui cha' caan nde loo, cui' Jesus, ni nu lca Crixtu.
- 5 Bra ngune 'in ne' cha' can' mducua tya lo'o cha' cuiya' 'in Ni X'na na Jesus.
- 6 Bra mxtya Pablo yaa' 'in ne' can', cui' na'an braa ngutsa'an yu'hui Espiritu nu Luhui 'in Ndiose 'in ne', mdisnan yucui' ne' lenguas lo yucui' ne' cha' 'in Ndiose.
- 7 Lyigaa ne' ndiyaa ne' tityucua ne' qui'yu.
- 8 Pablo can', sna coo' lo'o cha' tnu tiee nda'an yucui' lo'o ne' judio se'en 'ni tnu ne' 'in Ndiose, lyee 'a yucui' ne' lo'o una ngana na'an nu qui'ya ne' cuinta na'an ntsu'hui cha' culo Ndiose tnan 'in ne'.
- 9 Ntsu'hui nu tla carsya 'in nu a mslyaa tsana'an ri', lo mjincha' ne' Tucuiin 'in Ni X'na na tloo ndi'in nten can'. Can' cha' ngulo tsu' Pablo 'in tsalca nu cua ntsu'hui

cha' 'in Jesus, lo ya lo'o 'in ne' se'en nducua sca na'an xcuila 'in sca nu naa Tiranno, lo cuinta scaa tsan ndlyo scua yla cha' 'in Ndiose lo'o ne'.

10 Ncuana'an ya quinan yucui' lo'o nten tucua yjan, yato'o lyigaa ne' judio lo'o ne' gentil nu ndi'in se'en lyi'ya loo Asia ngune 'in ne' cha' tsu'hue 'in Ni X'na na Jesus.

11 Ndaa Ndiose cha' cuiya' 'in Pablo siyana cu'ni scaxca cha' nu tnu,

12 nu hasta lo'o te' panetu ta te' nu ndycu', si tsa lo'o ne' 'in na se'en ntsucua nu ti'i, lo ndyca ne', lo nu ntsu'hui cui'in xna'an 'in cui' bra ndla tun na 'in.

13 Quichen can' mdiyaa tucua sna ne' judio nu nda'an ndloo cui'in xna'an 'in nten, ncuari' ne' siyana lo'o cha' cuiya' 'in Ni X'na na Jesus culo ne' cui'in xna'an can', lo ndyucui' ne': Lo'o cha' cuiya' 'in Jesus nu 'ni ti'ya Pablo, tyo'o.

14 Ncuana'an nga'ni sa cati sne' sca ne' judio nu naa Esceva, nu ndlo tnan se'en 'ni tnu ne' judio 'in Ndiose quichen can'.

15 Una mxcuen cui'in xna'an can' 'in quita'a can': Ndyu'hui lyoon 'in Jesus lo jlyo ran' ti ca lca Pablo, una 'huan, .ti ca lcan huan?

16 nu ntsu'hui cui'in xna'an can' 'in, siya' mdo'o cuaan ti chun' lyigaa ne' can' lo nga'ni cana 'in ne' hasta mdo'o na'an can' msnan cuinan' ti, a cuinta ngujui chaa.

17 Ngune cuen cha' re na'aan quichen Efeso can', lo ne' judio lo'o ne' gentil nguiten sca cha' chen ni' carsya 'in ne' lo nde lyee la nga'ni tnu ne' 'in Ni X'na na Jesus.

18 Quina'an 'a nu nguiana'an ri' 'in Jesus mdisnan ngunee qui'ya 'in tloo lyigaa la na'an ne' can'.

19 Cui' ncuana'an lo'o ne' nu jlyo ri', yaan lo'o ne' lyigaa quityi nu ngui'ni cha'an ne' lo mdiquin ne' 'in na tloo ndi'in ne' can'. Ngulo ne' cuinta tsana'an ntsu'hui lyoo quityi can', lo ndiyaa na tu'hua tyi mii tni plata.

20 Ncuana'an lyee la nguia nguitsa yu'hui cha' tsu'hue 'in Ni X'na na siyana cha' cuiya' 'in ni.

21 Bra cua mdijin lyigaa cha' can', ncuari' Pablo xtucui Jerusalen. Una la nducua la tsa na'aan se'en lyi'ya loo Macedonia lo'o se'en lca Acaya. Ngulucua ri': Bra cua mdi'in chin' can', 'ni cha' tsa'an quichen Roma.

22 Pablo nga'an tnan 'in tucua ta'a nda'an, Timoteo lo'o Erasto, tsaa se'en lyi'ya loo Macedonia, lo ti nguinu la ti chin' braa se'en lyi'ya loo Asia.

Bra nguilu ti'in ne' Efeso

23 Lja rcan' lyee 'a nguilu ti'in ne' Efeso lo'o nu cua ntsu'hui Tucuiin 'in Jesus.

24 Sca nu naa Demetrio ntnan ngulucuin laa suhue ti lo'o plata 'in sca ngulucuin nu naa Diana, lo quina'an 'a cana 'ni lo'o tnan can'.

- 25 Mxo' ti'in 'in ta'a cuityi tyucuan, lo nu juin: 'Huan nu ta'a ngui'ni na tnan re, jlyo tsu'hue rin' huan siyana ndyu'hui cana 'na lo'o tnan re.
- 26 Lyigaan na na'an na lo ne 'na na'an nda tsa Pablo 'in nten, lo snu na'an quina'an ne' cua ngulo tsu' 'in quichen re lo'o na'aan se'en lyi'ya loo Asia, lo ndyucui' siyana tsi'i Ndiose lca na nu ntnan yaa' nten.
- 27 Chen ndyucui 'na, tsi'i tnan ti re tnan' na, lo'o laa 'na se'en nducua jo'o Diana, a tucui 'a nu ti cu'ni cuinta 'in na, lo tsato'o tsu'hue tsu'hue ti jlyo ri' ne' 'in jo'o x'na na nu lyi'ya loo na'aan se'en lca Asia lo'o sa tyucui chelyuu.
- 28 Bra ngune 'in ne' cha' can', lyee 'a ndyucuen tique' ne', lo yucui' cueen ne': !Tla cha' 'in jo'o Diana, x'na ne' Efeso!
- 29 Nguilu ti'in na'aan quichen ne', tsatlyu ngui'ya ne' chun' tucua ne' Macedonia ta'a nda'an Pablo, Gayo lo'o Aristarco, ya lo'o ne' 'in se'en ndyca cuiya' qui'ya.
- 30 Pablo ncuari' tsa yucui' lo'o nten quichen can', una a ndaa ne' cha' cuiya'.
- 31 Cui' ncuana'an tucua sna ta'a tsu'hue Pablo nu lca bsya se'en lyi'ya loo Asia, msu'hua ne' rsuun 'in lo mjnan ne' cha' tsu'hue 'in siyana a tsa su'hua tloo se'en nguio' ti'in nten quichen can'.
- 32 Nten can' scaxca cha' ndyucui' cueen ne' se'en ndyca cuiya' cha' can', una quina'an la nu a ndi'ya cuinta ni na ndyca.
- 33 Lja nten can' ngani ne' judio 'in sca nu naa Jantru siyana tyucui' tloo nten can', lo nga'ni yaa' siyana tyi'in seen ne' siyana tyucui' loo ne' judio.
- 34 Una bra yu'hui lyoo ne' siyana lca ne' judio, tsatlyu yucui' cueen ne' tucua braa lo ndyucui' ne': !Tla cha' 'in jo'o Diana, x'na ne' Efeso!
- 35 nu lca scunu quichen can', nga'ni cana mdi'in seen nten can' nu juin rcan': Lyigaan 'huan ne' Efeso, .ta ntsu'hui nu a jlyo ri' siyana quichen re nducua laa 'in jo'o Diana, a cuinta nde nducua jo'o x'na na nu mdiu la ni' cuaan se'en lca Jupiter?
- 36 A tucui ndyucui' siyana tsi'i ncuana'an ca lca na, tsu'hue lati tyi'in seen huan, a cu'ni huan sca cha' ndla ndsa.
- 37 Tsana'an mdiyan lo'on huan 'in tyucuaa ne' re, ni sca cuna lo a lyiji cu'ni ni' lyaa re, ni a ndyucui' ca'an 'in jo'o x'na na.
- 38 Si Demetrio lo'o ta'a ngui'ni tnan nsuun lo'o xca tucui,ndiyaa se'en ca cuiya' cha' 'in tloo bse, can' ca su'hua qui'ya ta'a.
- 39 Si ta nde'en la xca cha' ndi'in 'huan ca tyucuin' huan cha' can', una tsan nu 'ni cuiyan' can na cha'.
- 40 Siyana tsana'an nu nguilu ti'in na ri nii, chen 'a ndyucui 'na si ca jlyo ri' gobiernu cha' re, ni a jlyo rin' na ni rsuun taan na si cunicha' ne' 'na.
- 41 Na'aan ndyi yucui' cha' can' msla' ta'a lo'o nten can'.

HECHOS 20

Nguaia Pablo se'en Ica Macedonia lo'o Grecia

- ¹ Bra cua mdi'in tiin nten can', mxo' ti'in Pablo 'in ta'an na, ndaa cha' tnu tiee 'in ne', lo msla' ta'a lo'o ne', rcan' mdo'o nguaia se'en lyi'ya loo Macedonia.
- ¹ Mdijin scaxca quichen se'en ndi'in ne', quina'an 'a cha' yucui' lo ndaa cha' tnu tiee 'in ne', rcan' mdo'o nguaia se'en lyi'ya loo Grecia.
- ³ Can' nguinu sna coo'. Cua sten ni' yca na'an nu tsaa se'en lyi'ya loo Siria bra yna cha' siyana ntsu'hui yta ne' judio 'in, can' cha' mxtya cha' siyana xtucui se'en lyi'ya loo Macedonia.
- ⁴ Nde ta'a mda'an Pablo hasta nguiten se'en lyi'ya loo Asia: Sopater nu mdo'o quichen Berea, lo'o tucua ne' Tesalonica, Aristarco lo'o Segundo, Gayo nu mdo'o quichen Derbe, Timoteo, lo'o tucua ne' Asia, Tiquico lo'o Trofimo.
- ⁵ Nde nu mducua loo lo ndyuhui ta 'hua quichen Troas.
- ⁶ Bra cua mdyi ta'a nu ndyucu ne' quijaxtlya nu a yu'hui na loo, rcan' mdo'o hua quichen Filipino, nguiten hua ni' yca na'an lo ca'yu tsan yu'hui lyiji hua mdiyaa hua quichen Troas, can' na'an ta'a hua lo'o Pablo xiya' se'en nguinu hua sca smana.

Pablo msla' ta'a lo'o ne' Troas

- ⁷ Culo tsan nu mducua smana can' nguio' ti'in ta'an na siyana cu'ni siin, lo Pablo mdisnan ngulu'u 'in ne' hasta mdiyaa jlu'hue tla, siyana xca ti tsan can' cua ntsu'hui cha' tyo'o.
- ⁸ nguio' ti'in ne' sca na'an nu cua ndyca sna piso se'en nducua quina'an a quii' nda xaa.
- ⁹ Sca nu lyu' ti naa Eutico nducua tu ventana lo ngui'ya scala siyana chaan 'a yucui' Pablo. Ti la can' mdiu, cua ngujui bra mxtucui ne' 'in.
- ¹⁰ Mdiyaa Pablo se'en su lyu' ti can' msu'hua tuscun 'in se'en su, lo nu juin 'in ne': A su'huan huan cha' tien huan siyana cua nguila cha' tiyaa 'in.
- ¹¹ Xiya' ndyucuen Pablo la cuaan can', lo bra cua ndyi yucu siin lo'o ne' xca ya' mdisnan ngulu'u 'in ne' hasta nde cua ljian xaa, rcan' mdo'o nguaia.
- ¹² Tsu'hue 'a ntsu'hui tiee ne' nguia lo'o ne' 'in nu lyu' ti can', siyana ti nguila cha' tiyaa 'in.

Bra mdiyaa Pablo se'en Ica Mileto

- ¹³ Rcan' lyigaa la na'an hua mducua loo hua nguiten hua ni' yca na'an can', mdiyaa hua quichen Ason se'en ndyuhuita hua 'in Pablo siyana yucui' cha' tsaa quiya'.
- ¹⁴ Bra ndyucua 'hua quichen Ason nguiten hua ni' yca na'an lo'o, lo mdiyaa hua quichen Mitilene.

15 Xca tsan can' mdiyaa hua nde loo quichen Quio, ticui' ncuana'an xca tsan can' mdo'o hua nguiaa hua lo mdyo'o ti'in hua se'en lca Samos. Xca tsan can' mdijin hua quichen Trogilio lo mdyo'o ti'in hua quichen Mileto.

16 Siyana a ncu ri' Pablo tiya' tun se'en lyi'ya loo Asia, mdijin ti hua quichen Efeso, si ti la 'hua ta'a Pentecostes quichen Jerusalen.

Msla' ta'a Pablo lo'o ne' Efeso

17 Quichen Mileto mdi'in hua bra msu'hua Pablo rsuun 'in lyigaa nu ntsu'hui cuinta 'in ne' Efeso siyana caan.

18 Bra mdiyaan rcan' nu juin Pablo: 'Huan cua ndyu'hui nu lyoo na'an cha' 'yan ti tsan nu mdiyaan se'en lyi'ya loo Asia,

19 siyana lo'o rsuun na'an nga'nin tnan 'in Ni X'na na, ngui'ya tucu'hua tieen lo'on huan, a cuinta ne' judio ncu ri' ne' cuju ne' 'yan.

20 A ngula' ran' yucuin' cha' nu cu'ni tsu'hue 'huan, mda'an se'en nguio' ti'in huan, a cuinta mda'an la se'en ndi'in huan cuinta scaan huan.

21 Scana'an ti yucuin' lo'o ne' judio lo'o ne' gentil, siyana tyaa ri' ne' 'in Ndiose lo tsana'an ri' ne' 'in Ni X'na na Jesucristo.

22 Ri nii ndlucua ran' tsa'an quichen Jerusalen, ni a jlyo ran' ni na tsato'o 'yan la cua.

23 Una quitsa' yla Espiritu nu Luhui 'in Ndiose 'yan lyigaa se'en ndijin siyana ntsu'hui cha' tsa'an na'an tyucuan lo lo'o scaxca ndi'i.

24 Una a sca cha' can' cu'nin cuinta, ni a ngui'nin 'tna chelyuu 'yan, scati cha' nu ndyca ran' siyana lo'o lyigaa tieen cu'nin tyiin tnan nu ndaa Ni X'na na Jesus 'yan, lo tyucuin' cha' tsu'hue 'in Ndiose tsana'an nga'ni ni 'tna 'in ne'.

25 Una ri nii quitsan' 'huan sca cha', siyana ni xcan huan lo a na'an ta'an 'an na lo'on huan, 'huan nu cua yucuin' cha' tsu'hue 'in Ndiose lo'o.

26 Can' cha' tyucuin' lo'on huan, tsi'i 'a cuinta 'yan si ntsu'huin huan tyucuna' carsya 'huan,

27 siyana a msu'huan catsin' ni sca cha' lo'on huan lyigaa na'an ndyca ri' Ndiose.

28 Xni huan cuinta 'huan tsatlyu lo'o ta'an na nu cua mxnu Espiritu nu Luhui 'in Ndiose cuinta 'huan, lo chu'huin huan cuinta 'in nu cua msi'i Ni X'na na lo'o tne ni.

29 Jlyo ran' siyana bra tyo'on nde ntsu'hui cha' sten nu quinilyo'o 'huan lo cu'ni ti'i lo'on huan, tsana'an ndyca ri' nguiten yu'hui sca 'ni yla lja slya'.

30 Ticui' ljan huan re tyo'o nu tyucui' cha' cuini se'en nu culo tsu' 'in ta'an na.

31 Can' cha' tyi'in tiyaan huan lo xu'hua rin' huan na'an ngui'ya tucu'hua tieen squi'yan huan, a ngula' ran' ngulu'un 'huan cuinta scaan huan sna yjan, tla lo'o titsan.

- 32 Can' cha' ri nii 'huan ta'an na, xnun cuinta 'huan yaa' Ndiose lo tyun huan lo'o cha' tsu'hue 'in ni, siyana cui' na ca ta yaa' na 'huan, lo ndaa na cha' tsu'hue nu caja 'huan, tsatlyu lo'o lyigaa la na'an nu cua ngulosuhui Ndiose 'in.
- 33 Nisiya a mducua tloon tni 'huan ta sten' huan.
- 34 Jlyo rin' huan siyana nga'nin tnan, ngujui na nu yucun lo'o lyigaa la na'an ta'a mda'an.
- 35 Cua jlyo rin' huan na'an ngulu'un 'huan, si cu'ni na tnan ca ta yaan' na 'in nu 'ni cha' 'in, lo xu'hua rin' na cha' nu yucui' Ni X'na na Jesus: Tsu'hue lati si taan huan lo tsi'i nde caja nu taa na 'huan.
- 36 Na'an ndyi yucui' Pablo cha' can' mdun xtyin', lo yucui' lo'o Ndiose lo'o lyigaa la na'an ne' can'.
- 37 Lyigaa ngui'ya tucu'hua tiee lo msu'hua tuscun 'in Pablo siyana cua quiaa.
- 38 Lo ti'i lati ntsu'hui tiee ne' lo'o cha' nu yucui' siyana a na'an ta'a 'a lo'o ne'. Rcan' ya lo'o ne' 'in la se'en nducui yca na'an can'.

HECHOS 21

Bra nguila Pablo Jerusalén

- 1 Bra msla' ta'a hua lo'o ne', rcan' nguiten hua ni' yca na'an can' lo yaa hua nducua ni se'en lca quichen Cos, xca tsan can' mdiyaa hua se'en lca Rodas, la rcan' mdiyaa hua quichen Patara.
- 1 Can' nguiten hua ni' xca yca na'an nu ntsu'hui cha' tiyaa se'en lyi'ya loo Finicia, mdo'o hua nguiaa hua.
- 3 Mdijin hua se'en su yuu bityi se'en lca Chipre, lo nguinu na tsu' cuica 'hua hasta mdiyaa hua se'en lyi'ya loo Siria, rcan' mdyo'o ti'in hua quichen Tiro siyana tyo'o yu'hua ntsu'hui ni' yca na'an can'.
- 4 Na'an ta'a hua lo'o nu ndi'in can' lo nguinu hua lo'o sca smanan, lyee 'a mjnan cha' tsu'hue 'in Pablo siyana a tsaa Jerusalem tsana'an mxiyucui' Espiritu 'in.
- 5 Bra yatii smana can', mdo'o hua nde tu'hua quichen lo'o ne' lyigaa ne' tsatlyu lo'o nten 'in ne' lo'o sne' ne', ya lo'o 'hua la loo ysin tu'hua tyi'a tujo'o, can' mdun xtyin' hua lo yucui' hua lo'o Ndiose.
- 6 Msu'hua tuscun ta'a hua lo msla' ta'a hua lo'o ne', rcan' nguiten hua ni' yca na'an can', lo mxtucui ne' nde se'en ndi'in ne'.
- 7 Mdo'o hua quichen Tiro lo mdiyaa hua se'en lca quichen Tolemaida, can' yatii cha' nu mda'an hua ni' yca na'an. Ya yucui' cha' hua 'in ta'an na lo can' nguinu hua sca tla.
- 8 Xca tsan can' mdo'o hua lo'o Pablo, nguiaa hua lyigaa hua lo mdiyaa hua quichen Cesarea. Yaa hua se'en nducua na'an 'in Lpe, nu ndya'an yucui' cha'

tsu'hue 'in Ndiose, cui' nu yu'hui lja tsa cati nu nda yaa' 'in ne' ti culo, can' nguinu hua lo'o.

⁹ Lpe can' ndi'in jacua sne nu cuna'an nu nxiyucui' Ndiose 'in.

¹⁰ Can' mdi'in hua tucua sna tsan bra mdiyaa sca nu naa Agabo nu mdo'o se'en lca Judea, lo'o can' nxiyucui' Ndiose 'in.

¹¹ Mdiyaa se'en ndi'in hua lo msni quiyyin ndi'in sii' Pablo, ticui' mscan' quiya' lo'o yaa', lo nu juin: Cua nguitsa' Espiritu nu Luhui 'in Ndiose 'yan siyana ncuana'an ntsu'hui cha' scan' ne' judio ndi'in quichen Jerusalem 'in nu ca' 'in quiyyin re, lo tyaa ne' 'in yaa' ne' gentil.

¹² Bra ngune 'hua cha' re, lo'o nu ndi'in na'an can' mjnan hua cha' tsu'hue 'in Pablo siyana a tsaa quichen Jerusalem.

¹³ Rcan' mxcuen Pablo: .Ni cha' nguinan lo'on huan 'yan lo ngui'ni xni'in huan carsya 'yan? Na' cua mxnin ran' siyana tsi'i na scan' ti ne' 'yan, nisiya cujui ne' 'yan quichen Jerusalem squi'ya cha' 'in Ni X'na na Jesus.

¹⁴ Siyana a ngujui na'an ti xtiaa' la hua 'in ne', can' cha' nu juin hua: Quinu cha' re cuinta 'in Ni X'na na.

¹⁵ Bra yatii smana can' nga'ni chu'hue hua su'hua hua, mdo'o hua nguiaa hua nde Jerusalem,

¹⁶ lo ta'a nguiaa hua 'in tucua sna ta'an na mdo'o Cesarea, lo'o sca ne' Chipre nu naa Mnason, sca nu ti s'ni yana'an ri' 'in Jesus, siyana cui' taa se'en quinu hua la Jerusalem.

Bra msñi ne' 'in Pablo ni' lyaa

¹⁷ Tsu'hue 'a ntsu'hui tiee lyigaa nu ndi'in quichen Jerusalem bra mdiyaa hua se'en ndi'in ne'.

¹⁸ Xca tsan can' yaa hua lo'o Pablo se'en ndi'in Jacobo, can' cua ngui' ti'in lyigaa nu cua ntsu'hui cuinta 'in ne'.

¹⁹ Bra cua yucui' cha' ta'a hua lo'o ne', rcan' Pablo mdisnan mdaa rsuun cuinta scaa cha' nu nga'ni Ndiose lo'o ne' gentil se'en yaa ngui'ni tnan 'in ni.

²⁰ Bra ngune 'in ne' cha' can' cui' bra nga'ni tnu ne' 'in Ndiose, lo nu juin 'in Pablo: Tsu'hue 'a ta'an na, una mii ne' judio nu cua yana'an ri' 'in Jesus ti nchu'hua se'en ne' cha' 'in lee.

²¹ Cua yna ne' cha' 'in na'an ndlu'u 'in ta'a judio na nu ntsu'hui lja ne' gentil, siyana a xlya ne' cha' nu mxnu scua Moise, ni a cu'ni ne' circuncida 'in sne' ne', ni a tsa ndyca'an 'a ne' cha' nu cua ntsu'hui 'na.

²² .Ni na'an ra cu'ni na nii? A s'ni cuna ne' rsuun siyana cua nguilan huan, lo tisna xo' ti'in ta'a ne'.

- 23 Can' cha' tsu'hue lati cu'ni lyigaa na'an nu tyucui' hua lo'o. Ljan na re ntsu'hui jacua nu cua mxtya sca jaca 'in lo'o Ndiose.
- 24 Tsa lo'o ne' tsatlyu suhui carsya 'in lo'o ne', cui' su'hua lyiya' cha' can' lo xi'yu quichan' quee ne', rcan' ca jylo ri' ne' siyana a nda'an na'an nu ndyca ri', siyana ti nchu'hua se'en cha' 'in lee, lo tsi'i na'an nu ndyucui' ne' cha' 'in.
- 25 Una ne' gentil nu cua yana'an ri' 'in Jesus, cua nga'an tnan sca quityi 'hua siyana a 'ni cha' xu'hua se'en hua sca cha' re, tsaloo ti a cun an na nu cua yu'hui loo ngulucuin, ni tne 'ni ta cuinan' 'ni nu a nslu tne, ni a sten yu'hui 'a hua lo'o cuilyo'o nten ta lo'o ne' yucui' ti.
- 26 Xca tsan can' bra cua ngui carsya 'in Pablo lo'o ne' can', nguiten ni' lyaa lo nganicha' 'in ne' nu ndlo tnan can', braa quita'a tsan nu ngui carsya 'hua nguia lo'o hua lomstan 'in cuinta scaa ne' can'.
- 27 Bra nde cua quita'a cati tsan can', na'an tucua sna ne' judio nu mdo'o se'en lca Asia 'in Pablo ni' lyaa can', cui' bra mxlu ti'in ne' 'in nten ndi'in can' lo msni ne' 'in Pablo.
- 28 Yucui' cueen ne': Lyigaan 'huan ne' Israel, ta yaan' huan 'hua. Nde nu ndlu'u 'in nten lyigaa se'en siyana na'an ti'i ne' 'na, ndyucui' ca'an 'in lee lo'o laa nu nducua re, a cuinta nguiten lo'o ne' gentil se'en re, lo ngui'ni cuu' 'na.
- 29 Nu juin ne' ncuana'an siyana ti culo cua na'an ne' nda'an Pablo lo'o Trofimo nu mdo'o Efeso, lo msque' ri' ne' siyana nguiten lo'o ni' lyaa.
- 30 Can' cha' nguilu ti'in na'aan ne' quichen, msni ne' 'in Pablo, ngolquii suhue' ne' 'in nde chun' na'an, lo cui' bra mducun tun ne' laa.
- 31 Cua kujui ti ne' 'in bra ngujui nu nguitsa' 'in x'na sundaru siyana na'aan quichen Jerusalem cua nguilu ti'in ne'.
- 32 Cui' bra mxo' ti'in 'in sundaru 'in lo'o lyigaa nu cua ndlo tnan, ticui' braa mdiyaa se'en ndi'in nten can'. Bra na'an ne' siyana cua ljian sundaru lo'o x'na, cui' bra cua nji'in ne' 'in Pablo.
- 33 Na'aan mdiyaa x'na sundaru can' msni 'in Pablo, lo ngulo tnan 'in sundaru 'in siyana scan' ne' 'in lo'o tucua cadena, rcan' nganicha' 'in nten can' cha' ti ca lca lo ni na nga'ni.
- 34 Una nten can' scaxca cha' mxcuen ne' 'in, lo siyana a ngujui nu taa tsu'hue rsuun lo'o ni cha' nguilu ti'in nten can', ngulo tnan siyana tsa lo'o sundaru 'in Pablo se'en ndyo'o tnan 'in ne'.
- 35 Bra mdiyaa ne' se'en nducua ndiya' can', cua cuaan ti lyi'ya sundaru 'in siyana cua na'an ti ngui'ni lyo'o nten can' 'in,
- 36 siyana na'aan nten can' nducui ndyca'an ne' 'in, lo ndyucui' cueen ne': Yujuin huan 'in.

Bra yucui' Pablo lo'o nten quichen

37 Cua sten sundaru lo'o Pablo na'an can', bra yucui' lo'o x'na sundaru can': .Ta taa cha' cuiya' tyucuin' sca cha'? Rcan' mxcuen ne' 'in: .Ta ndyucui' cha' griego?

38 .Ta tsi'i nu'huin lca ne' Egipto nu mxo' ti'in jacua mii nu nducun' ra nu can', lo ya lo'o 'in ne' se'en bityi can'?

39 Rcan' mxcuen Pablo 'in x'na sundaru can': Na' lcan sca ne' judio nu mdo'o quichen Tarso, sca quichen nu ndun loo se'en lyi'ya loo Cilicia, lo jnan cha' tsu'hue 'in si taa cha' cuiya' tyucuin' lo'o nten re.

40 Rcan' ndaa x'na sundaru can' cha' cuiya' 'in Pablo, mditun loo ndiya' can', nga'ni yaa' 'in nten lo cui' bra mdi'in seen ne', mdisnan yucui' cha' hebreo lo nu juin:

HECHOS 22

1 Tsacuan huan ndi'in huan ri nii, ndyca ran' tyucuin' sca cha' lo'on huan.

2 Bra ngune 'in ne' yucui' cha' hebreo lyee la nga'ni cuinta ne' cha' nu ndyucui', lo nu juin:

3 Na' lcan ne' judio ta'an huan, lo quichen Tarso ngulan se'en lyi'ya loo Cilicia. Una loo quichen re ylun lo nde mda'an xcuila. Cui' Gamaliel ngulu'u 'yan lyigaa lo'o cha' 'in lee nu ntsu'hui 'in nten cula 'na. Lo'o lyigaa tieen nga'nin tnan 'in Ndiose na'an ngui'ni huan ri nii.

4 Hasta ndaan ndi'i 'in lyigaa nu cua ntsu'hui Tucuiin can' siyana caja ne'. Can' cha' ya' se'en ti mda'an, mscan' 'in ne' lo msu'huan 'in ne' na'an tyucuan, nu qui'yu lo'o ne' cuna'an.

5 A cuinta nu ndlo ca tnan ni' lyaa lo'o qui'yu cula jlyo ri' cha' re, siyana cui' ndaa quityi lo nda cha' cuiya' nu cui'yan tsa'an Damasco, nu taan 'in ta'a judio na. Mdo'on, lo lca cha' 'yan scan' 'in ne', lo quian lo'on 'in ne' quichen Jerusalem re siyana tyijyin ne' ndi'i.

Ndaa Pablo cha' ña'an yaña'an ri'

6 Una yato'o cua tia'an tin quichen Damasco, sa ndi'ya cuaan, sa ntsu'hui msti sca xaa tlyu nu mdo'o la ni' cuaan, lo msu'hua lo'o na 'yan.

7 Cui' braa mdlyun lo ngune 'yan ngujui sca nu yucui': Saulo, Saulo, .ni cha' nda'an ndi lyo'o 'yan?

8 Mxcuen rcan': .Ti ca lca, Ni X'na hua? Lo nu juin ni 'yan: Na' lcan Jesus Nazaret nu nda'an ndi lyo'o.

9 Lo'o ta'a nda'an na'an xaa can', lyee 'a ytsen una a ngui'ya cuinta ti ca yucui' can'.

- 10 Rcan' yucuin' lo'o ni: Ni X'na hua, .ni na ndyca ri' cu'nin? Lo nu juin ni 'yan: Titun lo sten quichen cua, cua caja nu quitsa' 'in ni tnan ntsu'hui cha' cu'ni.
- 11 A ncuca tyacan' 'a 'yan lo'o xaa nu ngu'ni 'yan, can' cha' ta'a nda'an msni yaan' lo nguiten lo'on quichen Damasco.
- 12 Can' ndi'in sca nu naa Anania, sca nu nxni 'a cuinta 'in lo'o cha' 'in Ndiose, lo ndyu'hui cuiya' ri' ne' judio chelyuu 'in.
- 13 Yaan se'en ndi'in lo nu juin 'yan: Ta'an na Saulo, ntsu'hui cha' quila xaa quiloo. Ticui' braa na'an 'in ne'.
- 14 Lo nu juin 'yan: Ndiose 'in nten cula 'na ngulosuhui ni 'in siyana ca jlyo ri' na'an cha' 'in ni, lo ca na'an 'in ni nu Luhui lati, lo quine 'in lyigaa cha' nu tyucui' ni lo'o.
- 15 Cui' cu'ni tsu'hue 'in ni lo tyucui' lo'o lyigaa nten na'an cha' nu cua na'an lo ngune 'in.
- 16 Can' cha' ri nii, a tyuhuita lyee la. Titun lo tyucua tya, caten qui'ya 'in lo'o cha' cuiya' 'in ni.

Tsa yucui' Pablo cha' 'in Ndiose lo'o ne' gentil

- 17 Yato'o bra mxtucuin Jerusalen, nguiten ni' lyaa lo na'an xnii sca cha' lja ndyucuin' lo'o Ndiose.
- 18 Can' na'an 'in nu juin 'yan: Ndla ti cu'ni tyo'o quichen re siyana nten re a tyucuan xu'hue ne' 'yan lo'o cha' nu tyucui'.
- 19 Rcan' nen 'in ni: Ni X'na hua, jlyo tsu'hue ri' nten re na'an nda'an nan 'in nu cua yana'an ri' 'in cuinta scaa se'en nguio' ti'in ne' judio, mjiyi'in 'in lo msu'huan 'in na'an tyucuan.
- 20 Bra yujui ne' 'in Steba, nu yucui' cha' tsu'hue 'in, lo'on na' ndun rcan', sca cha' ti 'yan lo'o ne', nga'ni cuintan ste' lja ndyujui ne' 'in.
- 21 Una ti nu juin la ni 'yan: Yaa, siyana na' ca'an tnan 'in, tsaa tijyu' se'en ndi'in ne' gentil.

Bra msñi sundaru 'in Pablo

- 22 Tsacan' cha' nu cua yucui' Pablo bra mdisnan yucui' cueen ne': Yjuin huan 'in ne' siyana a nga'an 'a cha' ti chu'hui chelyuu.
- 23 Mdisna msi'ya lo'o ne' 'in Pablo lyee ya', lo hasta ngasta ne' ste' ne' lo ngolo ne' sni yuu.
- 24 Can' cha' ngulo x'na sundaru can' tnan siyana sten ne' lo'o Pablo na'an se'en ndi'in ne', lo qui'ni hasta quitsa' ni cha' nsi'ya lo'o nten can' 'in.
- 25 Bra mscan' ne' 'in Pablo lo'o tilysu, nganicha' 'in sca nu ndlo tnan can': .Ta ndia cha' cuiya' jyi'in huan 'in sca ne romano, lo ti lyiji tyo'o qui'ya 'in ne'?

26 Bra ngui ri' cha' can', ya yitsa' 'in x'na lo nu juin: .Ni na'an nujuin huan ri nii siyana ne' romano lca ne re?

27 Rcan' ya nicha' x'na sundaru can' 'in Pablo: Quitsa' 'yan, .ta chin ni siyana lca ne' romano? Mxcuen Pablo: Cui'.

28 Lo nu juin x'na sundaru can': Lo'on na lcan ne' romano una lo'o tni ngujui cha' cuiya' re 'yan. Mxcuen Pablo: Una na' lcan sca nu ngula ca quichen romano.

29 Sundaru lca cha' jyi'in 'in Pablo can', cui' bra mdo'o tsu' lo hasta lo'o x'na sundaru can' ytsen, siyana mscan' 'in Pablo lo lca ne' romano.

Bra ncuca cuiya' cha' 'in Pablo tloo ne' judio

30 X'na sundaru can' siyana ndyca ri' ca jlyo ri' ni qui'ya ca msu'hua ne' judio 'in Pablo, can' cha' xca tsan can' mxo' ti'in 'in lyigaa nu ndlo tnan ni' lyaa 'in ne' lo'o qui'yu cula, rcan' mxti' ne' cadena ndycan' Pablo lo nguilyoo ne' 'in tloo na'an nten can'.

HECHOS 23

1 Pablo mxna'an tsu'hue ca tloo nten can', lo nu juin: 'Huan ta'a judio na, na' jlyo ran' siyana ntsu'huin sca chelyuu nu luhui tloo Ndiose, cui' ncuana'an ri nii.

2 Anania, cui' nu ndlo ca tnan ni' lyaa, ngulo tnan 'in ne' nu ndun lucui' ti sii' Pablo siyana jycuan' ne' tu'hua.

3 Mxcuen Pablo 'in ne': Ndiose jycuan' ni tu'huan huan siyana lcan huan na'an ndyca ri' sca sii' na'an nu tsu'hue na'an ngaten, una la ni' na cuu'. .Ta tsi'i na nducua siyana cu'ni cuiya' cha' 'yan lo'o cha' lee, una nde ncha ti'in 'in na lo ndlo tnan siyana jyi'in ne' 'yan?

4 Nten nu ta'a ndun Pablo can' nu juin 'in: .Ta ncuana'an nducua yuhue' 'in ne' nu ndlo ca tnan ni' lyaa 'na, nu ngui'ni tnan 'in Ndiose?

5 Nu juin Pablo: A ngui ran' siyana lca nu ndlo tnan ni' lyaa, lo chin ni siyana ndena'an ndyucui' quityi 'in Ndiose: —A tyucui' cha' ti'i 'in nu ndlo tnan 'huan—.

6 Bra na'an Pablo siyana lja can' ntsu'huin ne' saduceo, a cuinta lo'o ne' fariseo, yucui' cueen: 'Huan ta'a judio na, na' lcan ne' fariseo, sne' nten cuityi 'in ne' fariseo, lo ri nii siyana nguiana'an ran' ntsu'huin cha' tyo'o qui'u ne' ngujui, can' cha ndyca cuiya' cha' 'yan.

7 Bra yucui' Pablo cha' re, cui' bra mdisnan yucui' ne', ne' fariseo lo'o ne' saduceo, lo a ncuca 'a ca sca cha' ti 'in ne'.

8 Ne' saduceo ndyucui' ne' siyana a ntsu'huin cha' tyo'o qui'u ne' ngujui, ni a ntsu'huin angajle 'in Ndiose ta scaxca cui'in. Una ne' fariseo nguiana'an ri' ne' lyigaa cha' can'.

9 Siyana lyee yucui' ne', mditun tucua sna ne' escriba nu sca cha' ti 'in lo'o ne' fariseo, lo nu juin ne': A sca qui'ya nguija lyoo hua 'in ne' re, tina'an sca angajle ta sca cui'in yucui' lo'o, lo si ncuana'an ndi'in cha' a tsu'hue xuun na lo'o Ndiose.

10 Tsa nducua lyee la nguilu ti'in nten can', lo siyana nguitsen x'na sundaru can' ta kujui chaa ne' 'in Pablo, ngulo tnan siyana culaa sundaru 'in Pablo yaa' nten can', lo tsa lo'o na'an se'en ndi'in sundaru can'.

11 Bra ngui'ya tla can' ngulu'u tloo Ni X'na na 'in Pablo, lo nu juin ni 'in: Pablo, cu'ni tnu tiee, tsana'an yucui' cha' tsu'hue 'yan quichen Jerusalem, cui' ncuana'an tyucui' quichen Roma.

Bra nga'ni cuiya' ne' cha' kujui ne' 'in Pablo

12 Xca tsan can' nga'ni cuiya' ne' judio cha' siyana kujui ne' 'in Pablo, ngulo ca ne' 'in siyana a cu 'a, ni a co'o 'a tyi'a hasta kujui ne' 'in.

13 Ndyijyin tucua yla ne' nu mxtya 'in lo'o cha' can'.

14 Rcan' ya yucui' ne' lo'o nu ndlo tnan ni' lyaa 'in ne', lo'o lyigaa qui'yu cula, lo nu juin ne': Huare' cua ngulo hua jaca siyana a cu 'a hua hasta bra kujui hua 'in Pablo.

15 Can' cha' lyigaan 'huan nu ndlo tnan, cu'ni huan cha' siyana cuna lan huan rsuun cha' 'in Pablo lo jnan huan 'in x'na sundaru siyana tsa lo'o 'in quiaa tlya, lo huare' cua ndi'in tiyaa hua tucuiin siyana kujui hua 'in.

16 Una sne' nu cuna'an ta'a ngula Pablo ngune 'in cha' can', cui' bra yaa se'en ndi'in sundaru can', lo nguitsa' 'in Pablo lyigaa cha' can'.

17 Pablo ndaa rsuun cha' re 'in sca nu lca que 'in sundaru, lo nu juin: Tsa lo'o 'in nu lyu' ti re tloo nu lca x'na, siyana ntsu'hui sca cha' tyucui' la cua.

18 Rcan' ya lo'o ne' 'in se'en ndi'in x'na ne', lo nu juin: Pablo nu ntsu'hui na'an tyucuan cua mjnan cha' tsu'hue 'yan siyana can lo'on 'in nu lyu' ti re, ntsu'hui sca cha' quitsa' 'huan.

19 X'na sundaru msni yaa' nu lyu' ti can', ngulo tsu' 'in lo nganicha' 'in: .Ni cha' ndyca ri' tyucui'?

20 Rcan' nu juin nu lyu' ti can': Sca lta ne' judio cua nga'ni sca ne' cha', lo jnan ne' cha' tsu'hue 'huan siyana quiaa tlya tsa lo'on huan 'in Pablo tloo ne' siyana tyo'o scua yla cha' 'in.

21 Una a tsana'an rin' huan 'in ne' siyana ndyijyin tucua yla nu chu'hui yta 'in Pablo, cua ngulo ne' jaca 'in ne' siyana a cu 'a ne' ni a co'o ne' tyi'a hasta bra kujui ne' 'in. Lo ri nii tsaloo ndyuhui ta ti ne' 'huan si na'an nujuin huan.

22 Rcan' x'na sundaru can' mdi xu'hua 'in nu lyu' ti can' quiaa, lo nu juin 'in: A tyucui' lo'o ni sca tucui siyana cua nguitsa' 'yan.

Bra mdyaa ne' 'in Pablo yaa' Felix

- 23 Can' msi'ya 'in tucua nu lca que 'in sundaru, lo ngulo tnan 'in siyana tyi'in tiaa siyana ntsu'hui cha' tyo'o braa cua caa tla. Tsa lo'o tucua cientu sundaru 'in la quichen Cesarea, lo'o sna yla ntsu'hui tii nu nducua cuiyu, lo'o tyucua cientu nu cui'ya quilyaa tyucuan.
- 24 A cuinta tyun tiyaa cuiyu nu tyucua Pablo tsa lo'o ne' 'in se'en ndi'in Felix nu lca gobiernu, lo cu'ni ne' cuinta 'in tucuiin tsa.
- 25 Rcan' nga'an sca quityi nu cui'ya ne', lo ndena'an ndyucui' na:
- 26 Na' lcan Claudio Lisias nu ndyucui' cha' 'in loo quityi re, nu'huin nu lca gobiernu Felix.
- 27 Nu qui'yu re msni ne' judio 'in, ncu ri' ne' kujui ne' 'in, lo ngulaan 'in lo'o sundaru 'yan siyana ncu jlyo ran' siyana lca sca ne' romano.
- 28 Siyana ca jlyo ran' ni qui'ya msu'hua ne' 'in, ya lo'on 'in se'en ndyca cuiya' qui'ya 'in ne'.
- 29 Ncu jlyo ran' siyana ngusu'hua ne' qui'ya 'in squi'ya cha' 'in lee 'in ne', una a sca qui'ya nguija lyoon 'in ta tsa na'an tyucuan ta caja.
- 30 Una bra ngujui nu nguitsa' 'yan siyana cua nga'ni cuiya' ne' judio cha' kujui ne' 'in, cui' bra nga'an tnan 'in se'en ndlo tnan, cua yucuin' lo'o tsalca nu msu'hua qui'ya 'in, si ndyca ri' ne' can su'hua ne' qui'ya tloo. Tsacua ti cha' tyucuin' na.
- 31 Ticui' tla can' mdo'o lo'o sundaru 'in Pablo hasta mdiyaa ne' quichen Antipatris, tsana'an nu mdo'o tnan 'in ne'.
- 32 Xca tsan can' nguinu cuinta 'in nu nducua cuiyu siyana tsa lo'o lyiji 'in Pablo can', lo lyigaa la na'an sundaru can' mxtucui se'en mdo'o.
- 33 Bra mdiyaa ne' quichen Cesarea mdyaa ne' quityi can' 'in nu lca gobiernu, lo ndyucuan ne' 'in Pablo.
- 34 Bra ndyi yucui' nu lca gobiernu quityi can', nganicha' 'in Pablo si la quichen mdo'o. Bra ncu jlyo ri' siyana mdo'o se'en lyi'ya loo Cilicia,
- 35 nu juin 'in Pablo: Bra caan nu msu'hua qui'ya 'in, rcan' cu'nin cuiyan' cha' 'in. Ngulo tnan siyana tsa lo'o ne' 'in Pablo se'en nducua na'an tnan 'in Herode, can' chu'hui ne' cuan 'in.

HECHOS 24

ha' nu yucui' Pablo tloo Felix

- 1 Bra nguita'a ca'yu tsan mdiyaa Anania nu ndlo ca tnan ni' lyaa 'in ne' judio, lo'o tyucua xnan qui'yu cula, lo'o sca nu naa Tertulo, siyana can' nu ntsu'hui cha' tyucui' lo'o gobiernu. Mdiyaa ne' tloo gobiernu siyana su'hua ne' qui'ya 'in Pablo.

- 2 Bra nguila tun Pablo mdisnan msu'hua Tertulo qui'ya tloo gobiernu, lo nu juin: Nde mdiyaan hua lo ncuja jylo ri' hua siyana tsu'hue 'a cha' tiyaa 'in lo'o na'an nu ndlo tnan, can' cha' tsu'hue ndi'in hua,
- 3 lo tsu'hue ntsu'hui tiee hua ndyucuan xu'hue hua 'in lyigaa se'en ndlo tnan, nu'huin nu lca Felix.
- 4 Ri nii siyana a cu'ni tiya' hua 'in lyee la, cu'ni cha' tlyu ri' 'hua lo'o cha' nu tyucui' hua.
- 5 Ndyca ri' hua quitsa' hua 'in siyana nde lca na'an ndyca ri' sca quicha, nda'an xisuun 'in ne' judio sa tyucui chelyuu lo lca que 'in ne' nazareno.
- 6 Cua na'an ti ncuja ri' cu'ni ni' lyaa 'hua, can' cha' nga'ni hua cha' nguinu siyana cu'ni cuiya' hua cha' 'in tsana'an nu ndyucui' lee 'hua.
- 7 Una Liasias x'na sundaru can', nguiten lo'o juersa lo ngulaa 'in ne' re yaa' hua,
- 8 lo ngulo tnan 'hua siyana can su'hua hua qui'ya 'in tloo, lo ca jylo ri' cha' re bra cunicha' 'in ne'.
- 9 Scana'an ti ndyucui' lyigaa ne' judio ndi'in can'.
- 10 Rcan' nga'ni yaa' gobiernu can' 'in Pablo siyana ca tyucui', lo mdisnan yucui': Na' jlyo ran' siyana cua tyun yjan ndlo tnan, can' cha' lo'o lyigaa tieen tyucuin' lo'o ri nii.
- 11 A tucui qui'ya cuinta cha' re siyana sa ntsu'hui tityucua ti tsan ya'an quichen Jerusalem nga'nin tnun 'in Ndiose.
- 12 A nguija lyoo ne' 'yan ndyucuin' cua na'an ti lo'o nten ni' lyaa, ta nxlui ti'in 'in ne' scaxca se'en nguio' ti'in ne' judio, ta loo quichen.
- 13 A ndijyi na'an quilyo scua yla ne' qui'ya nu msu'hua ne' 'yan.
- 14 Una quitsan' 'in ri nii siyana Tucuiin nu nxcuan tloo ne' re cua ntsu'huin, ticui' Ndiose 'in nten cula 'hua ngui'nin tnun, lo nguiana'an ran' lyigaa cha' nu nguinu scua loo quityi cha' 'in lee lo'o cha' nu nga'an nu mxiyucui' Ndiose 'in ti s'ni.
- 15 Stu'hua na'an nducua tloo hua 'in Ndiose lo'o ne' re, siyana ntsu'hui cha' tyo'o qui'u ne' cua ngujui, nten tsu'hue ta ne' nducun'.
- 16 Can' cha' lyigaa braa nsnin cuinta 'yan, a ndyca ran' cu'nin qui'ya tloo Ndiose ta cu'nin cua na'an ti lo'o nten.
- 17 Tyun 'a yjan ya'an, can' cha' nguilan siyana taan sca lomstan 'in ta'a hua ne' judio, a cuinta taan lomstan ni' lyaa.
- 18 Cui' tnan can' ngui'nin ni' lyaa bra cua nguii cha' 'yan, lo tucua sna ne' judio nu mdo'o se'en lca Asia na'an ne' 'yan, una a nda'an quina'an nten, ni a mxlu ti'in 'in ne'.

- 19 Can' nu nga'an cha' can su'hua qui'ya 'yan, si ta nde'en la cha' nducui ndyca'an 'in ne' lo'on.
- 20 Ta ticui' ne' re quitsa' ne' 'in, si ntsu'hui la cha' a tsu'hue nga'nin tloo ne' bra nga'ni cuiya' ne' cha' 'yan la cua.
- 21 Tina'an siyana cueen yucuin' sca cha' bra nu nen: Ri nii nga'ni cuiyan' huan cha' 'yan siyana nguiana'an ran' cha' ntsu'hui cha' tyo'o qui'u ne' cua ngujui.
- 22 Bra ngune 'in Felix cha' re, cui' bra mxtiya' ti'in cha' can' siyana cua jlyo tsu'hue ri' na'an ndyca ri' Tucuiin can'. Lo nu juin: Bra caan Lisias x'na sundaru can', cu'nin cuiyan' lyijyin cha' re 'huan.
- 23 Ngulo tnan 'in que 'in sundaru siyana chu'hui ne' cuan 'in Pablo, una a ntsu'hui a ne' cuaan 'in lyee, taa ne' ya' sten lyigaa ta'a tsu'hue lo'o na nu cu.
- 24 Mdijin tucua sna tsan bra mdiyan lo'o Felix 'in Drusila cuiyo'o, lo lca ne' sca ne' judio. Msu'hua rsuun siyana caan Pablo lo yato'o ngune 'in ne' cha' tsu'hue 'in Jesucristo,
- 25 una bra mdisnan yucui' Pablo siyana 'ni cha' tyi'in tsu'huen na, lo xni na cuinta 'na siyana tiaa braa cu'ni cuiya' Ndiose cha' 'na, cui' bra ytsen Felix, lo nu juin 'in Pablo can': Quiaa lya, cua si'yan 'in bra nu tyo'o lja 'yan.
- 26 Felix can' nducua tloo siyana su'hua lyiya' Pablo 'in, la rcan' culaa 'in, can' cha' tyun ya' msi'ya 'in pablo.
- 27 Mdijin tucua yjan bra ndyaa Felix can' cuinta nu ndi'in yaa' 'in xca gobiernu nu naa Porcio Festo. Lo se'en nu quinu tsu'hue tiee ne' judio lo'o, mxnu qui'ya 'in Pablo can' yaa' Festo.

HECHOS 25

Cha' nu yucui' Pablo tloo Festo

- 1 Sa ntsu'hui sna ti tsan mdiya ti'in Festo can' quichen Cesarea, bra yaa nde Jerusalen.
- 2 nu ndlo tnan ni' lyaa 'in ne' judio, lo'o lyigaa la na'an nu ndun loo 'in ne', mdiyaa ne' tloo Festo lo msu'hua ne' qui'ya 'in Pablo, lo mjnan ne' cha' tsu'hue 'in,
- 3 si ca ca cuiya' cha' 'in Pablo xiya' quichen Jerusalen. Cha' 'in ti ne' cua nga'ni cuiya' ne' cha' siyana chu'hui buna ne' tucuiin, lo cujui ne' 'in.
- 4 Una Festo mxcuen: Cua ntsu'hui ne' cuan 'in Pablo la quichen Cesarea, lo nde cua ntsu'hui cha' xitucuin.
- 5 Can' cha' tsalca nu ndun loo 'huan ca tsaan can' lo'on, la cua su'huan huan qui'ya 'in si ta nde'en la na nga'ni.

6 Ti mdiya' la Festo can' cha tyii tsan, rcan' mxtucui nde quichen Cesarea. Xca tsan can' ndi tucua se'en 'ni cuiya' qui'ya, lo ngulo tnan siyana quia te'en ne' 'in Pablo can'.

7 Na'aan nguiten Pablo msu'hua lo'o ne' judio nu mdo'o quichen Jerusalem 'in, lo mdisnan msu'hua ne' scaxca qui'ya 'in, xcui' qui'ya nu tnu una ni sca na lo a ngu'ni ca'an na 'in.

8 Rcan' mxcuen Pablo: Ni sca cha' a tsu'hue lo a nga'nin lo'o cha' 'in lee 'in ne' judio, ni lo'o laa, ni lo'o Cesar, a sca qui'ya nducuin.

9 Festo se'en nu quinu tsu'hue lo'o ne' judio, nganicha' 'in Pablo: .Ta ndyca ri' xtucui quichen Jerusalem, lo la cua cu'nin cuiyan' cha' 'in?

10 Rcan' mxcuen Pablo: !Ta tsi'i tloo ndun ri nii se'en ndlo Cesar tnan, cui' nde ntsu'hui cha' ca cuiya' cha' 'yan! Nu'hui jlyo ri' siyana a sca qui'ya nducuin tloo ne' judio.

11 Una si nde'en la cha' nga'nin, a tyucuin' lo'o ta a cajan. Una si a sca qui'ya nguija lyoo 'yan na'an ndyucui' ne', a ntsu'hui cha' quinun yaa' ne' re. Jnan cha' tsu'hue 'in siyana Cesar cu'ni cuiya' cha' 'yan.

12 Bra mdyi yucui' Festo lo'o ta'a lca tnan, rcan' nu juin 'in Pablo: Cua mjnan siyana Cesar cu'ni cuiya' cha' 'in, can' cha' se'en nducua Cesar tsaa.

Bra yucui' Pablo tloo Agripa lo'o Berenice

13 Mdijin tucua sna tsan can' mdiyaa ree Agripa lo'o Berenice siyana tyucui' cha' 'in Festo.

14 Lo siyana tyun tsan mdi'in ne' can', ngujui na'an ndaa Festo rsuun cha' 'in Pablo lo'o ne', lo nu juin: Nde mxnu su'hua Felix sca presu.

15 Bra ya'an Jerusalem nu ndlo ca tnan ni' lyaa 'in ne' judio lo'o lyigaa qui'yu cula, mjnan ne' cha' cuiya' 'yan siyana tyo'o qui'ya 'in hasta caja.

16 Una mxcuen 'in ne' siyana a ntsu'hui cha' 'in ne' romano ndyaa ne' sca tucui lo'o cha' ndija, si na a lyiji ca cuiya' cha' 'in tloo nu nsu'hua qui'ya 'in, lo ti lyiji tyucui' cha' nu 'in ne'.

17 Can' cha' bra mdiyaan ne' nde re, tlya xca tsan can' mx'yan 'in presu can' siyana ca cuiya' cha' 'in.

18 Mdisnan yucui' ne', una ni sca qui'ya na'an nu ngulucua ran', a msu'hua ne' 'in.

19 Tsaloo ti cha' nu cua ntsu'hui 'in ne', can' qui'ya msu'hua ne' 'in. N'ni ti'ya ne' 'in sca nu naa Jesus nu cua ngujui, una Pablo ndyucui' siyana lu'u ca can'.

20 Siyana a jylo ran' na'an ndi'in cha' re, nganichan' 'in Pablo si ndyca ri' xtucui nde Jerusalem lo la cua ca cuiya' cha' 'in.

21 Una Pablo mjnan siyana Augusto cu'ni cuiya' cha' 'in, can' cha' ngulon tnan siyana ti chu'hui ne' cuan 'in hasta bra ca'an tnan 'in tsa se'en nducua cesar.

22 Rcan' nu juin Agripa 'in Festo: Lo'on na' ndyca ran' quine 'yan cha' ndyucui' cua. Lo nu juin Festo: Quiaa quine 'in cha' nu tyucui'.

23 Xca tsan can' Agripa lo'o Berenice, tsu'hue ste ne' nguiten ne' na'an lo'o lyigaa x'na sundaru, lo'o lyigaa la na'an ne' nu ndun loo 'in ne' quichen can', rcan' nga'ni Festo cha' nguian lo'o ne' 'in Pablo can'.

24 Lo nu juin Festo: Nu'huin nu lca ree Agripa lo'o tsalca nu ta'a nducuan na re, tloon huan cua ndun ne' re lo na'aan ne' judio msu'hua qui'ya 'in bra ya'an Jerusalem, a cuinta yaan ndaa ne' qui'ya 'in la nde, lo ndyucui' cueen ne' siyana caja.

25 Una cui' bra ngui'yan cuinta siyana a sca qui'ya nga'ni cha' ta caja. Lo siyana cui' mjnan cha' siyana Augusto cu'ni cuiya' cha' 'in, can' cha' ntsu'hui tieen ca'an tnan 'in la cua.

26 Una a ncua jlyo ran' na'an tsa' quityi qui'ya 'in nu ca'an tnan 'in x'na na, can' cha' nga'nin cha' yaan tloo, nu'huin nu lca ree Agripa tsatlyu lo'o lyigaa ta'a nducuan na re, lo ca tyca tsu'hue quityi 'in bra cua ncua cuiya' cha' 'in.

27 Siyana a ntsu'hui cha' lyoon na sca presu, si tsi'i la nducua taa rsuun ni qui'ya nga'ni.

HECHOS 26

Cha' nu yucui' Pablo tloo Agripa

1 Rcan' nu juin Agripa 'in Pablo: Ndia cha' cuiya' 'in tyucui'. Rcan' mscuen Pablo yaa' lo mdisnan ndaa rsuun na'an ndi'in cha' 'in, lo nu juin:

2 Tsu'hue 'a ntsu'hui tieen siyana ca taan rsuun lo'o, nu'huin nu lca ree Agripa, lo ca jlyo ri' na'an ndi'in cha' 'yan, lo tsi'i na'an qui'ya nsu'hua ne' judio 'yan.

3 Tsu'hue 'a siyana nu'huin cua jlyo rin' na'an cha' nu ntsu'hui 'in ne' judio lo'o scaxca cha' nu ndyucui' ne'. Cu'ni cha' tlyu ri' 'yan lo'o cha' nu tyucuin'.

Chelyuu yu'hui Pablo ti s'ni

4 Lyigaa ne' judio ndyu'hui lyoo tsu'hue ne' 'yan na'an chelyuu nu yu'huin, siyana lja ne' ncua suhuen, a cuinta mdi'in quichen Jerusalem.

5 Jlyo ri' ne' siyana ti s'ni nducui ndyca'an cha' 'in ne' fariseo, lo cui' ne' ca quitsa' ne' 'huan cha' re.

6 Ri nii ndyca cuiya' cha' 'yan squi'ya cha' nu nducua tloon, tsana'an cha' nu cua mxtya Ndiose lo'o nten cula 'hua,

7 cui' cha' nu nducua tloo sa tityucua nten cuityi 'hua, tla lo titsan nga'ni tnu hua 'in Ndiose lja ndyuhui ta hua cha' nu cua mxtya ni, lo squi'ya cha' re, nu'huin nu lca ree Agripa, nsu'hua ne' judio 'yan.

8 .Ta ndlucua ri' siyana Ndiose a ca cu'ni ni cha' tyo'o qui'u ne' cua ngujui?

Ña'an ndaa Pablo ndi'i 'in ne' ti culoo

9 Na' ngulucua ran' ti culoo siyana cui' 'a na'an ngui'nin bra na'an ti'in cha' 'in Jesus Nazaret,

10 can' cha' lo'o cha' cuiya' 'in ne' nu ndlo ca tnan ni' lyaa, ti la Jerusalem msu'huan 'in nu nguiana'an ri' 'in Jesus na'an tyucuan, lo bra yujui ne' 'in ncuca sca cha' ti 'yan lo'o ne'.

11 Tyun 'a ya' ndaan ndi'i 'in ne' lyigaa se'en 'ni tnu ne' judio 'in Ndiose, lo yucuin' lo'o ne' siyana tyucui' ca'an ne' cha' nu nguiana'an ri' ne'. Lyee ncuca ti'i ran' 'in ne', can' cha' scaxca quichen ngutucui ndyca'an 'in ne'.

Pablo ndaa rsuun ña'an yaña'an ri'

12 Cui' squi'ya cha' can' ngui'an quichen Damasco lo'o cha' cuiya' 'in ne' nu ndlo ca tnan ni' lyaa 'in ne' judio.

13 Cua ca ndi'ya cuaan bra ngui'an tucuiin can', na'an msti sca xaa nu mdo'o la ni' cuaan nu tsu'hue lati na'an que xaa 'in cuicha, lo msu'hua lo'o na 'yan lo'o ta'a ngui'an can'.

14 Cui' na'an braa mdlyu hua lyigaa hua, rcan' ngune 'yan ngujui sca nu yucui' lo'o cha' hebreo, lo nu juin 'yan: Saulo, Saulo, .ni cha' nda'an ndi lyo'o 'yan? .Ta a jlyo ri' siyana ticui' ngui'ni ti'i lo'o na'an nu ngui'ni cua?

15 Rcan' mxcuen: .Ti ca lca Ni X'na hua? Lo nu juin Ni X'na na 'yan: Na' lcan Jesus nu nda'an ndi lyo'o.

16 Titun lya, na' ngulu'un tloon 'in siyana ca sca msu 'yan, lo tsa yucui' lo'o nten cha' nu cua na'an, lo'o cha' nu ti lyiji culu'un 'in.

17 Culaan 'in yaa' ne' judio lo'o ne' gentil, lo ri nii ca'an tnan 'in tsa se'en ndi'in ne',

18 lo sla cha' tiyaa 'in ne', siyana tyo'o tsu' ne' lo'o cha' tla 'in ne' lo tyun ne' loo xaa 'in Ndiose, tyo'o ne' se'en ntsu'hui ne' yaa' Ne' xna'an lo tyucui ndyca'an ne' 'in Ndiose, rcan' caten qui'ya nducui ne' lo tsana'an ri' ne' 'yan, lo tyucuan ne' cha' tsu'hue nu taa Ndiose 'in lyigaa nu mdo'o hui 'in ni.

Ña'an ncuca mducua Pablo cha' 'in Jesús

19 Can' cha' ri nii quitsan' 'in, nu'huin nu lca ree Agripa, siyana a ngui'nin lye' ran' lo'o cha' nu mdo'o la ni' cuaan.

20 La nducua la yucuin' cha' re lo'o ne' ndi'in quichen Damasco, a cuinta lo'o ne' Jerusalem, lo'o na'aan se'en lyi'ya loo Judea, cui' ncuana'an yucuin' lo'o ne' gentil

siyana tyaa ri' ne' 'in Ndiose lo culu'u ne' tnan ngui'ni ne' lo'o scaxca cha' tsu'hue nu cu'ni ne'.

21 Lo'o cha' re msni ne' judio 'yan la ni' lyaa 'in ne', lo ncuca cha' kujui ne' 'yan.

22 Una Ndiose nda yaa' ni 'yan, can' cha' lo'o cha' re ndun hasta ri nii, nu cula lo'o nu suhue ndyucuin' cha' tsu'hue 'in ni lo'o, cui' na'an ndyca ri' cha' nu yucui' Moise lo'o cha' nu yucui' lyigaa la na'an nu mxiyucui' Ndiose 'in ti s'ni,

23 siyana ni nu lca Crixtu ntsu'hui cha' tyijyin ni ndi'i hasta caja ni, lo culo la ni tyo'o qui'u ni siyana ca ni sca xaa 'in ne' judio lo'o ne' gentil.

Ncuca ri' Pablo siyana tsaña'an ri' Agripa

24 Lja ndyucui' cha' re yucui' cueen Festo: Cua lcu Pablo, loo cha' lyee 'a nga'ni cha'an ndyca lcu'.

25 Rcan' mxcuen Pablo: Nu'huin Festo, tsi'i na lcun, ndyucuin' cha' nu lni lo'o sca cha' tiyaa nu tyucui.

26 Nde nducua ree, jlyo tsu'hue ri' na'an ndi'in cha' re, can' cha' a sca lca tieen tyucuin' tloo siyana lyigaa cha' re ndi'ya cuinta, tsi'i cha' nu yato'o buna ti lca na.

27 Nu'huin nu lca ree Agripa, .ta nguiana'an ri' cha' nu mxnu scua nu mxiyucui' Ndiose 'in? Na' jlyo ran' siyana nguiana'an ri'.

28 Rcan' mxcuen ree can': .Ta ndlucua ri' siya cha' nu yucui' ti cua, tsana'an ran' 'in Crixtu?

29 Mxcuen Pablo: Si Ndiose nu juin, a 'ni cha' ta cui' bra ta ndiya' la una 'ni cha' tsana'an ri' lo'o lyigaa ta'a nducuan huan re, lo can huan sca sne' ni na'an nu lcan, una tsi'i na'an nu ndycan' lo'o cadena re.

30 Bra mdyi yucui' Pablo cha' re, tsatlyu mditun ree can' lo'o gobiernu, lo'o Berenice, lo'o lyigaa la na'an ta'a nducua.

31 Mdo'o ntan ne' se'en can' lo mdisnan yucui' ne' scaxca ne': A sca qui'ya nducui cha' quinu yu'hui na'an tyucuan ta caja.

32 Agripa can' nu juin 'in Festo: Ca lyaa si a mjnan cha' siyana Cesar cu'ni cuiya' cha' 'in.

HECHOS 27

Bra nguiaa Pablo presu quichen Roma

1 Mdiyaa braa nu juin ne' siyana tsa hua se'en lca Italia, rcan' mdyaa ne' 'in Pablo yaa' Julio, nu lca que 'in sundaru ta 'in Augusta, a cuinta lo'o tyucua xnan presu.

2 Rcan' nguiten hua ni' yca na'an nu mdo'o quichen Adramitio, nu ntsu'hui cha' tyo'o ti'in scaxca se'en lyi'ya loo Asia. Mdo'o hua nguiaa hua, lo ta'a nguiaa hua 'in Aristarco nu mdo'o quichen Tesalonica se'en lyi'ya loo Macedonia.

- 3 Xca tsan can' mdyo'o ti'in hua quichen Sidon, lo siyana ndyca 'tna ri' Julio 'in Pablo ndaa cha' cuiya' tsa se'en ndi'in ta'a tsu'hue siyana cu'ni cuinta ne' 'in.
- 4 Rcan' nguiten hua ni' yca na'an can', lo siyana lyee ndyca cui'in se'en nguiaa hua, msni hua tsu' cueen se'en su yuu bityi se'en lca Chipre.
- 5 Bra mdijin hua se'en lyi'ya loo Cilicia lo'o Panfilia, mdyo'o ti'in hua quichen Mira se'en lyi'ya loo Licia.
- 6 Can' na'an nu lca que 'in sundaru xca yca na'an nu mdo'o quichen Alejandria nu tiyaa se'en lca Italia, lo ni' can' nguiten lo'o hua.
- 7 Tyun 'a tsan yu'hui lyiji hua loo tyi'a can', que' 'a mdiyaa hua tu'hua se'en ndi'in quichen Gnido, cui' na'an ti ndyca cui'in nde loo se'en nguiaa hua, can' cha' mxstucui hua tsu' nde qui'ya se'en su yuu bityi se'en lca Creta, tu'hua se'en ndi'in quichen Salmon.
- 8 Lyee 'a tnan mdijin hua tu'hua tyi'a can' hasta mdyo'o ti'in hua sca se'en nu ndyucui' ne' lo'o Buenos Puertos, lo lcu' ti can' ndi'in quichen Lasea.
- 9 Siyana cua tyun tsan ntnan' hua, a cuinta cua mdijin tsan nu ngui'ni ne' judio ayuna, chen ndyucui 'hua ti tsa la hua ni' yca na'an can', can' cha' Pablo ndaa cha' tiyaa 'in ta'a nda'an,
- 10 lo nu juin: Lyigaan 'huan ta'a nda'an na re, na' xque' ran' siyana chen ndyucui 'na nu ti tsa lan na, tyucuna' yca na'an re lo'o yu'hua nu ntsu'hui ni' na, lo tsato'o lo'on nare tyucuna' na.
- 11 Una nu lca que 'in sundaru can' a nga'ni cuinta cha' yucui' Pablo, lyee la nga'ni cuinta 'in nu nda'an lo'o yca na'an can' lo'o x'na na.
- 12 Siyana tucui a na'an quinu ne' se'en can' tsan nu tlya', can' cha' quina'an la nu nga'ni sca cha' siyana tyijyin tsa si ti la tiyaa quichen Fenice se'en lyi'ya loo Creta, sca se'en tycan' nscan chelyuu, lo can' quinu tsan nu tlya'.

Bra yaan quio cui'in loo tyi'a tujo'o

- 13 Mdisnan yaan cui'in cunu tsu' cuica se'en ntsu'hui cha' tsa ne', lo ngulucua ri' ne' tsa lo'o na 'in ne', can' cha' nguiyoo tyucuan nu nsni tucui 'in yca na'an can', lo mdo'o nguiaa ni tu'hua tyi'a se'en lyi'ya loo Creta.
- 14 Sti'i ti ngutucui yaan sca cui'in tnu nu naa Euroclidon, lo mdijin x'yu na loo yca na'an can'.
- 15 Siyana juersa 'a yaan cui'in can', lo a ncua 'a 'hua tsa lo'o hua 'in yca na'an can', ndaa hua ya' ya lo'o cui'in can' 'hua se'en nu ncua ri' na.
- 16 Ya lo'o cui'in can' 'hua nde tsu' cuica se'en su yuu bityi nu naa Clauda, que' 'a ncua cana nguiyoo hua 'in yca na'an lyu' ti ngolquii hua yca na'an can'.
- 17 Bra mdyo'o scua na chun' yca na'an tlyu can', rcan' mdisnan ngxun ne' tilysu sii' yca na'an tlyu can' lo mscan' tsa ne' 'in na. Nguitsen ne' si tsa ti'in yca na'an

can' loo ysin se'en lca Sirte, can' cha' mdi'ya te' nducua que yca na'an can' lo ngala yaa' 'in na.

18 Una xca tsan can' lyee la mscuin ti'in cui'in 'in yca na'an can', mdisnan mscuan hua na ntsu'hui ni' na loo tyi'a.

19 Nu cua ndyca sna tsan can', na nu 'ni lati cha' 'in yca na'an can' lo mscuan hua 'in na.

20 Tyun 'a tsan, ni cuicha ni cuila a ncuca tyca' 'a, lo tsacua na'an ndi'ya quio cui'in tnu nu mscuin ti'in 'in yca na'an can', cua mxnii ri' hua siyana a tyo'o laa 'a hua.

21 Lo siyana cua tyun tsan a lyiji cu 'a hua, mditun Pablo jlu'hue la lja hua, lo nu juin: Lyigaan 'huan ta'a nda'an na re, si ngune 'huan na'an cha' nu yucuin' lo'on huan siyana a tyo'on na se'en lca Creta, lo a na'an na cha' tnu re.

22 Una ri nii tyucuin' lo'on huan siyana cu'ni tnu tieen huan, nisiya yca na'an re jlyo na una nare a sca ca 'na.

23 Siyana tla nu mdijin re, Ndiose X'na, ni nu ngui'ni tnu hua 'in, nga'an tnan ni sca angajle nu ndi'in lo'on.

24 Lo nu juin 'yan: A cutsen Pablo siyana ntsu'hui cha' tiyaa tun tloo Cesar, lo siyana mjnan cha' tsu'hue 'yan, tyo'o laa lyigaa la na'an ta'a nda'an re.

25 Can' cha' ri nii, lyigaan huan cu'ni tnu tieen huan. Nguiana'an ran' 'in Ndiose lo cui' na'an nguisa' angajle 'yan, cui' ncuana'an tsato'o.

26 Una ntsu'hui cha' tyo'o ti'in yca na'an re lucui' ti se'en su sca yuu bityi.

27 Bra cua ndyca tijlcua tla nu cua nguia lo'o cui'in can' 'hua loo tyi'a tujo'o Adriatico, jlu'hue tla can' nu nda'an lo'o 'in na ngui ri' siyana cua tyo'o ca'an ti hua loo yuu bityi.

28 Msu'hua cuiya' snu na'an qui'ni se'en nguiaa hua can', lo ntsu'hui na cla jata. Bra cua nguiaa na nde loo la msu'hua cuiya' la 'in na, lo cha' 'tnu ti jata ti ndiyaa na rcan'.

29 Lo nguitsen si ta tsa tucua yca na'an can' loo quee, can' cha' nde chun' mxtyu su'hua jacua tyucuan nu mxni tucui 'in na, lo lca tiee cha' cua qui'ya xaa.

30 Tsalca nu nda'an lo'o yca na'an can' ncuca ri' tyo'o buna ti ni' yca na'an lyu' ti can', lo ndi'ya 'in na loo tyi'a lo nga'ni cha' siyana culo jni tilysu nu ndycan' tyucuan ti'in nu nducui nde chun' yca na'an can'.

31 Una Pablo nu juin 'in ne' nu lca que can' lo'o lyigaa la na'an sundaru: Si ne' re xnan ne', ni scan huan lo a tyo'o laan huan.

32 Sundaru can' msi'yu tilysu nu ndycan' ca'an yca na'an lyu' ti can', lo ndaa ya na loo tyi'a can'.

- 33 Bra cua llyan xaa, Pablo ndaa cha' tnu tiee 'in lyigaa ne' can' siyana cu ne' chin', lo nu juin: Cua ndyca tiljcua tsan nguitsa scalan na lo a lyiji cun 'an na.
- 34 Can' cha' ri nii, taan na juersa cun na chin' siyana a tyucuna'an rin' na lyee la, lo chin ni siyana ni sca quichan' quen na a tyucuna' na.
- 35 Bra mdyi yucui' cha' re msni sca quijaxtlya, tloo na'an lyigaa ne' can' ndyaa xu'hue 'in Ndiose, msu'hue 'in na lo yucu 'in na.
- 36 Rcan' lyigaa la na'an ne' ngujui cha' tnu tiee 'in ne' lo mdisnan yucu ne'.
- 37 Ndiyaa hua nu ntsu'hui hua ni' yca na'an can, tucua cientu ntsu'hui sna yla ntsu'hui 'tnuxca.
- 38 Bra cua yucu ne' mdisnan mslu su'hua ne' si'yu trigo loo tyi'a can' siyana quisa la su'hua yca na'an can'.

Bra ngüityi' yu'hui yca na'an

- 39 Bra ngui'ya xaa, a yu'hui lyoo ne' se'en can' una na'an sca se'en nguiten yu'hui tyi'a tujo'o, tycan' loo ysin 'in na, lo ndya yucui' si ca tsa lo'o 'in yca na'an can' loo ysin can'.
- 40 Rcan' msi'yu tilysu nu nsni tucui 'in yca na'an can', mxnu sti tyucuan can' ni' tyi'a, cui' na'an braa nguiti' ti ndyca' ca'an yca nu nda juersa 'in na, rcan' mscuen te' nu tyucua nde loo yca na'an can', mdo'o na nguiaa na tu'hua ysin can'.
- 41 Una bra mdiyaa na sca se'en nguio' tucua ysin, can' nguna sti na lo nguinu tucua cuan suun na, juersa nu nguitsa tyi'a can' mdisnan msta na 'in yca na'an can'.
- 42 Rcan' sundaru nga'ni cuiya' cha' siyana cujui 'in lyigaa presu can', siyana a xcua tyi'a lo lyaa.
- 43 Una nu lca que can', a ndaa cha' cuiya' siyana ntsu'hui tiee culaa 'in Pablo can'. Rcan' ngulo tnan ni na'an nu ndyca 'in nxcua tyi'a, tyo'o ca'an loo ysin can',
- 44 lo lyigaa la na'an lo'o ca' ti ta chun' yu'hua nu nducui loo tyi'a can' tiyaa la can'. Ncuana'an yato'o lyigaa mdo'o laa loo tyi'a can'.

HECHOS 28

Mdyo'o ca'an Pablo loo yuu se'en lca Malta

- 1 Bra cua mdyo'o ca'an hua loo ysin can', ngujui nu nguitsa' 'hua siyana loo yuu bityi se'en mdiyaa hua can' naa na Malta.
- 2 Nten ndi'in can' tsu'hue 'a cha' 'in ne', mxcu'u ne' quii' lo ms'ya ne' 'hua siyana ndi'ya quioo, a cuinta tlya'.
- 3 Pablo can' mxo' stan' yca bityi, lja msu'hua 'in na loo quii' can' mdo'o sca cuinaan nu yla loo quii' can', lo yucu 'in yaa'.

- 4 Bra na'an nten nu ndi'in ca can' siyana nducui ti 'in yaa', scaxca ne' mdisnan yucui' ne': Nu chin ni ca siyana lca re nu ndujui nten, lo nisiya mdo'o laa loo tyi'a una ri nii ngala yaa' ndiose 'in.
- 5 Mscuin yaa' lo mdiu yu'hui cuinaan can' loo quii', lo a sca ncuca 'in.
- 6 Ndyuhui ta ne' ni braa chu'hui quini ta caja, una bra na'an ne' siyana cua tsan yucu cuinaan can' 'in, lo a sca ncuca 'in, rcan' ncha'an ne' cha' tiyaa 'in ne', lo ndyucui' ne' siyana lca sca ndiose.
- 7 Lcui' ti can' ndi'in yuu 'in sca nu naa Publio lo lca bsya se'en can'. Ndyucuan xu'hue 'hua lo sna tsan tsu'hue 'a naan seen 'hua.
- 8 Yato'o sti Publio can' ntsucua ti'i lo'o tique', a cuinta lo'o quicha tne. Pablo nguiten se'en ntsucua can', lo bra mdyi yucui' lo'o Ndiose mxtya yaa' 'in ne' lo nga'ni tyca 'in ne'.
- 9 Rcan' lyigaa la na'an nu ti'i mdisnan yaan se'en ndi'in Pablo, lo lyigaa ne' ndyca ne'.
- 10 Lja mdi'in hua can' tsu'hue 'a yu'hui ne' cuinta 'hua, lo bra cua tyo'o hua tsa hua ni' xca yca na'an, nda xu'hue ne' lyigaa loo na nu cu'ni tsu'hue 'hua tucuiin tsa hua.

Bra mdiyaa Pablo quichen Roma

- 11 Tsa sna coo' mdi'in hua se'en can', rcan' mdo'o hua nguiaa hua ni' xca yca na'an nu mdo'o quichen Alejandria, can' nguinu tucui na tsalja mdijin tsan nu tlya', lo tloo yca na'an can' nga'an ngulucuin Castor lo'o Polux.
- 12 Rcan' mdyo'o ti'in hua quichen Siracusa se'en nguinu hua sna tsan.
- 13 Can' mdo'o hua nguiaa hua tu'hua tyi'a hasta mdiyaa hua quichen Regio. Xca tsan can' mdo'o hua nguiaa hua lo mdisnan ngua cui'in nde chun' se'en cua mdijin hua, la xca tsan can' mdiyaa hua quichen Puteoli.
- 14 Can' na'an ta'a hua lo'o ta'an na, mjnan cha' tsu'hue 'hua siyana quinu hua lo'o sca smanan. Rcan' mdo'o hua nguiaa hua nde quichen Roma mda'an quiya' ti hua.
- 15 Ta'an na ndi'in Roma, bra yna cha' siyana cua ljian hua tucuiin, ya te'en 'hua la se'en lca Foro de Apio. Bra mdiyaa hua se'en lca Sna Tienta, lo'o can' ndi'in yta la ne' 'hua. Bra na'an Pablo 'in lyigaa ne' can', ndyaa xu'hue 'in Ndiose lo ngujui cha' tnu tiee 'in ne'.
- 16 Bra mdiyaa hua quichen Roma, nu lca que 'in sundaru can' mdyaa 'in lyigaa presu yaa' xca x'na sundaru. ndaa cha' cuiya' siyana tyi'in Pablo xca se'en lo scati sundaru chu'hui cui nta 'in.

Yucui' Pablo cha' 'in Jesús quichen Roma

- 17 Bra nguita'a sna tsan can', Pablo nga'ni cha' mxi'ya 'in lyigaa ne' judio nu ndun loo lati quichen can'. Bra cua nguio' ti'in ne' nu juin 'in ne': Lyigaan 'huan ta'a

judio na, quitsan' 'huan siyana a sca cha' lyiji tyucuna' 'yan lo'o lyigaa ta'a judio na, ni lo'o na'an cha' nu cua ntsu'hui 'na, una ti la Jerusalen ndyaa ne' 'yan yaa' bsya romano, lo nga'an tnan ne' 'yan l'yan presu nde re.

18 Bsya cua nga'ni cuiya' cha' 'yan, lo ncuca ri' ne' culaa ne' 'yan siyana a sca qui'ya nguija lyoo 'yan ta cujui ne' 'yan.

19 Una squi'ya ne' judio nu nganan qui'ya 'yan, m'janan siyana Cesar cu'ni cuiya' cha' 'yan, lo tsi'i siyana nde'en la na nga'nin.

20 Can' cha' msi'yan 'huan siyana tyucuin' lo'on huan cha' re, lo ca jlyo rin' huan cha' nu ndyuhui tan na naa ne' Israel, can' cha' ndycan' lo'o cadena re.

21 Rcan' mxcuca ne' 'in Pablo: Ni sca quityi nu mdo'o Judea a lyiji tyucuan hua nu ndyucui' cha' 'in, ni sca ta'a judio na, a lyiji can nu mxtya qui'ya 'in nde re, ta nde'en la cha' nducui ndyca'an 'in.

22 Una ndyca ri' hua quine 'hua na'an cha' nu ndlu'u, siyana lyigaa se'en na'an ti'i ne' na'an cha' nu ntsu'hui cua.

23 Nga'ni cuiya' ne' cha' lo'o tsan nu ntsu'hui cha' tyucui' lo'o ne'. Quina'an 'a ne' mdiyaa ne' na'an se'en ntsu'hui, lo tyucui tsan can' nguilyo scua yla tsana'an ntsu'hui cha' culo Ndiose tnan, yucui' cha' 'in lee nu nga'an Moise, lo'o cha' nu nga'an nu mxiyucui' Ndiose 'in, siyana tsana'an ri' ne' 'in Jesus.

24 Ntsu'hui nu yana'an ri' cha' nu yucui' Pablo lo ntsu'hui nu a yana'an ri'.

25 A ncuca ca sca cha' ti 'in ne', can' cha' nu juin Pablo bra nu cua tyo'o tsu' ne': Si ni na'an mxiyucui' Espiritu nu Luhui 'in Ndiose 'in Isaia bra yucui' lo'o nten cula 'na, lo nu juin:

26 —Yaa, lo tyucui' lo'o nten cua: Nisiya lyee la ne 'huan, una a ndi'ya huan cuinta, nisiya lyee la na'an huan lo a tyacan' 'huan.

27 Siyana nten re ncuca tla carsya 'in ne', cua nguijlya' ri' ne' cha' nu ngune 'in ne', mducun ne' quilloo ne', siyana a ca tyacan' 'in ne', ni a quine 'in ne', ni a qui'ya ne' cuinta, ni a quinan ne' 'yan siyana cu'nin tyacan 'in ne'—.

28 Can' cha' ca jlyo rin' huan ri nii, siyana lo'o ne' gentil cua ndaa Ndiose cha' cuiya' tyo'o laa ne', can' nu quine 'in cha' re.

29 Bra ndyi yucui' cha' re, mdo'o ne' judio nguiaa ne', scaxca ne' mdisnan yucui' ne' squi'ya cha' can'.

30 Pablo msu'hua lyiya' sca na'an se'en mdi'in tucua yjan, lo ndyucuan xu'hue lyigaa nu ndian can',

31 lo ndyucui' na'an ntsu'hui cha' culo Ndiose tnan 'in ne', ndlu'u cha' 'in Ni X'na na Jesucristo, ni a ytsen 'a yucui' lo ne' lo a tucui 'a ngutucui ndijin.

ROMANOS

ROMANOS 1

Pablo ndyucui' cha' 'in ne' Roma

- 1** Na' Pablo nu lca msu 'in Jesucristo nga'an quityi re 'huan, ngulosuhui ni 'yan siyana cu'nin tnan 'in ni, ngulo tun ni 'yan siyana tyucuin' cha' tsu'hue 'in Ndiose,
- 2** cui' cha' nu mxtya ni 'na ti culoo lo nguinu scua na loo quityi 'in ni, tsana'an nu mxiyucui' ni 'in msu 'in ni ti s'ni.
- 3** Lo ndyucui' na cha' 'in Sne' ni, cui' ni X'na na Jesucristo nu yaan loo nten cuityi 'in David lo'o cha' 'in cuinan' ni,
- 4** una lo'o sca cha' cuiya' nu tlyu lo'o Espiritu nu Luhui 'in Ndiose, ncuca tyacan' na'an siyana lca ni Sne' Ndiose bra mdyo'o qui'u ni lja ne' ngujui.
- 5** Lo'o cha' 'in ni ngujui cha' tsu'hue re 'hua, ngulosuhui ni 'hua siyana tyucui' hua cha' tsu'hue 'in ni, sa tyucui chelyuu tsana'an ri' ne' cha' re, lo cu'ni cuinta ne' cha' 'in ni.
- 6** Cui' lja can' ntsu'huin huan siyana cua msi'ya ni 'huan sten huan tsu' 'in Jesucristo,
- 7** 'huan nu ndi'in quichen Roma nu ndyu'hui cuiya' ri' Ndiose 'in, lo msi'ya ni 'huan siyana can huan nten luhui 'in ni. Stina Ndiose lo'o Ni X'na na Jesucristo taa ni cha' tsu'hue nu chu'hui ni' carsya 'huan, lo cu'ni ni cha' tyi'in tsu'huen huan.

Ndyca ri' Pablo tsaa quichen Roma

- 8** Tsana'an ndyca rin' 'huan, la nducua la ndyaan xu'hue 'in Ndiose lo'o Jesucristo siyana sa tyucui chelyuu nguia nguine cueen cha' 'huan na'an nguiana'an rin' huan 'in ni.
- 9** Ndiose, ni nu ngui'nin tnan 'in lo'o lyigaa carsya 'yan, ndyucuin' cha' tsu'hue 'in Sne' ni, jlyo ri' ni siyana lyigaa braa nxu'hua ran' 'huan bra ndyucuin' lo'o ni.
- 10** Lo njnan 'in ni si taa ni cha' cuiya' tsa'an se'en ndi'in huan,
- 11** lyeec lca tieen na'an ta'an na lo ta yaan' 'huan lo'o cha' nu nguiana'an rin' huan siyana ca tyun tsan huan lo'o cha' can',
- 12** ncuana'an scaxcan na taan na cha' tnu tiee 'in ta'an na lo'o cha' nu nguiana'an rin' na.
- 13** Ca jylo rin' huan, 'huan ta'an na, siyana tyun ya' ncuca ran' tsa'an se'en ndi'in huan (una a ncuca squi'ya scaxca cha' nu ndyucui ndijin), siyana ca tyacan' na'an tnan nu cui'nin ljan huan cui' tsana'an ndyca ran' lo'o lyigaa la na'an ne' gentil.
- 14** 'Ni cha' tyucuin' cha' re lo'o lyigaa tucui, ne' griego ta tsi'i ne' griego, ta si lca ne' nu nga'ni cha'an ta a nga'ni cha'an ne'.

15 Can' cha' cuinta cha' nu 'yan lyee lca tieen tyucuin' cha' tsu'hue 'in Crixtu lo'on huan, 'huan nu ndi'in quichen Roma.

Cha' 'in Crixtu lca na cha' cuiya' 'in Ndiose

16 A jyu'u ran' tyucuin' cha' tsu'hue 'in Crixtu siyana lca na cha' cuiya' 'in Ndiose nu culo laa 'in lyigaa nu tsana'an ri' 'in ni, la nducua la ne' judio ngui'ni ca'an cha' re 'in, a cuinta lo'o ne' griego.

17 Siyana lo'o cha' tsu'hue re ndyca tycan' na'an ntsu'hui cha' quinu luhuin na tloo Ndiose, si tsana'an ri' na 'in ni, tsana'an ndyucui' quityi 'in Ndiose: —Nu quinu luhui tloo Ndiose caja chelyuu 'in si tsana'an ri' 'in ni—.

Lyigaa nten nducui qui'ya

18 Ti la ni' cuaan ljan cha' nsin' ri' nu ntsu'hui tiee Ndiose squi'ya scaxca cha' a tsu'hue nu ngui'ni nten, cui' cha' nu ndyucui ndijin lo'o cha' nu lni 'in Ndiose.

19 Tsana'an ndi'in cha' 'in Ndiose, ndyca tycan' na siyana cui' ni cua ngui'yo scua yla ni cha' re 'in ne'.

20 Siya cha' nu a tycan' 'in Ndiose, lo'o cha' cuiya' nu a nguiatii 'in ni, a cuinta tsana'an lca ni, ncuca tycan' cha' re ti bra nganan ni chelyuu. Lo squi'ya na nu nganan ni can' ca jylo ri' ne' na'an ndi'in cha' 'in ni, lo a ndijyi na'an taa ne' qui'ya.

21 Nisiya cua yu'hui lyoo ne' 'in ni una a nga'ni tnu ne' 'in ni tsana'an Ndiose lca ni, a ndyaa ne' xu'hue 'in ni, siyana ndyaa ne' 'in ne' siya' ti lo'o cha' a tsu'hue, lo squi'ya cha' can' nde lyee la ndyucun cha' tiyaa 'in ne'.

22 Nisiya ndyucui' ne' siyana lca ne' sca nu tiyaa la, una nde lyee la ncuca tantu ne',

23 lo se'en ntsu'hui cha' cu'ni tnu ne' 'in Ndiose, ni nu ndi'in sa tyucui braa, yato'o nga'ni tnu ne' ngulucuin nten chelyuu, ngulucuin quini, ngulucuin 'ni lo'o 'ni nu nsuhue' ni'.

24 Can' cha' siya' ti ngala yaa' Ndiose 'in ne' se'en nda'an ne' lo'o cha' a tsu'hue, yato'o nguiten yu'hui ne' lo'o na'an nu ti, ndyaa ne' 'in ne' loo cha' jyu'u,

25 ncha'an ne' cha' nu lni 'in Ndiose lo'o cha' cuini. Nga'ni tnu ne' na nu nganan ni, una a nga'ni tnu ne' 'in Ni nu Nganan 'in na, ni nu ntsu'hui cha' cu'ni tnu na 'in sa tyucui braa. Amen.

26 Can' cha' ngala yaa' Ndiose 'in ne' lo'o cha' a tsu'hue, siyana a chu'hui lyoo 'a ne' ni na lca cha' jyu'u. Lo ne' cuna'an ncha'an ne' na'an cha' 'in ne' lo'o ne' qui'yu lo nguiten yu'hui ne' lo'o ticui' ta'a cuna'an ne',

27 ticui' ncuana'an ne qui'yu, ncha'an na'an cha' nu cua ntsu'hui 'in ne' lo'o ne' cuna'an, yato'o lyee la lca tiee sten yu'hui lo'o ticui' ta'a qui'yu, nu a yu'hui lyoo 'a ni na lca cha' jyu'u, lo ncuana'an ticuii' chun' mso' tucua ndi'i lo'o cha' a tsu'hue nu ngui'ni.

- 28 Siyana a nga'ni cuinta ne' 'in Ndiose ngala yaa' ni 'in ne' siya' ti lo'o cha' tiyaa a tsu'hue siyana nu cu'ni ne' na nu a ntsu'hui cha' cu'ni ne',
- 29 ngutsa'an yu'hui ne' lo'o xcui' cha' nu a tsu'hue, cha' nu nguiten yu'hui ne' lo'o na'an nu ti, cha' a tsu'hue, cha' xquee', scaxca cha' a tsu'hue, cha' cuita'an ri', cha' nu ndujui ne' nten, cha' cusuun, cha' cuini,
- 30 cha' ndyca ndyucui', cha' nu ndyucui' ca'an ta'a ne', ndyca ta'a cusuun ne' 'in Ndiose, nducua yuhue' ta'a ne', siye' ne', ntsucuen cuan ne' 'in ne' ticuii' ne', ndlo ri' que ne' cha' a tsu'hue, a nducua ne' cha' ndyucui' nten cula 'in ne',
- 31 tantu ne', a xni ne' cuinta cha' nu ndyucui' ne', a ntsu'hui cha' tsu'hue 'in ne' lo'o ni sca tucui, lo a 'tna ri' ne' 'in ta'a nten ne'.
- 32 Nisiya jlyo ri' ne' cha' nu cua mxtya Ndiose, siyana nu cu'ni ncuana'an ndyo'o tnan caja can', una ti nguia quinan ne' lo'o cha' can', lo tsi'i tsacan' ti, siyana tsu'hue ntsu'hui tiee ne' bra lo'o xca tucui ngui'ni cha' can'.

ROMANOS 2

Ndiose 'ni cuiya' cha' nu lñi

- 1 Can' cha' a ndijyi na'an suhuin huan tloon huan, lyigaan 'huan nu nsu'hua qui'ya 'in xca tucui, siyana tsana'an nu nsu'huan huan qui'ya 'in nten ticuiin' huan nso' tucuan huan qui'ya chun' huan siyana scana'an ti ngui'ni huan lo'o can'.
- 2 Cua jlyo rin' na siyana Ndiose lo'o cha' nu lni 'ni cuiya' ni cha' 'in nu ngui'ni ncuana'an.
3. Ta ndlucua rin' huan siyana a ntsu'hui cha' cu'ni cuiya' Ndiose cha' 'huan, 'huan nu nsu'hua qui'ya 'in xca tucui lo scana'an ti ngui'ni huan lo'o can'?
4. Ta nxcuan tloon huan 'in Ndiose lo snu na'an tlyu cha' tsu'hue ntsu'hui 'in ni, ndaa loo ni 'in nten, ntsu'hui cha' tlyu ri' 'in ni? .Ta a jlyo rin' huan lo'o cha' tsu'hue 'in ni ndijyi na'an xtun rin' huan qui'ya ngui'ni huan?
- 5 Una lo'o cha' lye' ri' lo'o cha' nu tla carsya 'huan, nguia nso' tucuan huan yuhue' chun' huan nu caja 'huan bra cu'ni cuiya' Ndiose cha' 'in nten chelyuu lo'o sca cha' nu lni, cui' tsan nu ca tyacan' cha' nsin' ri' nu ntsu'hui tiee ni,
- 6 —lo' su'hua lyiya' ni 'na cua na'aan tnan nga'ni na cuinta scaan na—:
- 7 Nu nguia ngui'ni tnan tsu'hue, caja chelyuu nu a tsatii 'a 'in can', siyana lyee lca tiee can' xaa 'in Ndiose, nan can' na'an nu quinu tsu'hue tiee ni lo'o, lo ndyuhui ta sca chelyuu nu a ntsu'hui 'a cha' tsatii.
- 8 Una tsalca nu lye' ri' nu a nducua cha' nu lni, taa ni ndi'i 'in can' lo'o cha' nsin' ri' nu ntsu'hui tiee ni siyana nguiaa can' lo'o cha' a tsu'hue,
- 9 lo ncuana'an scaxca ndi'i lo'o cha' xni'in caan 'in nten chelyuu nu ngui'ni tnan a tsu'hue, lo la nducua la caja cha' can' 'in ne' judio, a cuinta lo'o ne' gentil.

- 10 Una lyigaa nu ngui'ni tnan tsu'hue caja xaa 'in Ndiose 'in can', scuen cuaan ni cha' 'in lo cu'ni ni cha' xtnan' carsya 'in, la nducua la qui'ni ca'an cha' re 'in ne' judio, a cuinta lo'o ne' gentil,
- 11 siyana Ndiose scana'an ti cu'ni cuiya' ni cha' 'in nten.
- 12 Lyigaa nu ngui'ni qui'ya nu a lyiji quine 'in cha' 'in lee, tyucuna' can' una tsi'i lo'o cha' 'in lee, cui' ncuana'an lyigaa nu ngui'ni qui'ya lo ndyu'hui lyoo lee, lo'o cha' 'in lee ca cuiya' cha' 'in can'.
- 13 Siyana nu ne 'in cha' 'in lee, tsi'i can' cha' quinu luhui tloo Ndiose, siyana nducua can' cha' nu ndyucui' na.
- 14 Ne' gentil nu a ntsu'hui lee 'in bra ngui'ni ne' na'an nu ndyucui' lee, na'an cha' ndyu'hui lyoo ne' cha' 'in lee, nisiya a ntsu'hui na 'in ne',
- 15 lo ndyca tyca' na'an siyana ni' carsya 'in ne' cua ntsu'hui lee can', ticui' cha' tiyaa 'in ne' ndaa rsuun si ta cui' na'an ta tsi'i na'an ngui'ni ne'.
- 16 Tsato'o cha' re tsan nu cu'ni cuiya' Ndiose cha' 'in nten chelyuu lo'o Jesucristo, lyigaa cha' nu ngui'ni buna ti ne', lo ndyucui' ne' lo'o cha' tsu'hue nu ndaa Ndiose 'yan.

Cha' 'in ne' judio lo'o cha' 'in lee

- 17 Nu'huin ndyucui' siyana lca ne' judio, a cuinta nducua tloo cha' 'in lee, ngui'ni siye' 'in siyana nguiaa lo'o Ndiose,
- 18 lo jlyo ri' cha' nu ndyca ri' Ndiose, a cuinta ndi'ya cuinta snu na'an cha' nu tsu'hue lati, cui' siyana ngui'ni cha'an cha' 'in lee can'.
- 19 Ndlucua ri' siyana ndlu'u 'in nu cuityin' lo lca sca xaa 'in nu nda'an se'en tla.
- 20 Xque' ri' siyana ndlu'u 'in nu a sca cha' jlyo ri' ta 'in nu suhue ti, ndyucui' siyana cua ngujui cha' tiyaa 'in lo ndyu'hui lyoo cha' nu lni, cui' siya cha' 'in lee can'.
- 21 Nu'huin nu ndlu'u 'in xca tucui, .ni cha' a ndlu'u 'in ticuii'? Nu'huin nu ndyucui' siyana a ntsu'hui cha' cu'ni na cuna, .ta a ngui'ni cuna?
- 22 A cuinta ndyucui' siyana a sten yu'huin na lo'o cuilyo'o nten, .ta a nguiten yu'hui lo'o na'an nu ti? Cui' ncuana'an nxcuan tloo 'in ngulucuin, .lo nu'huin ni cha' 'ni cuna 'in Ndiose?
- 23 Nu'huin nu ngui'ni siye' 'in lo'o cha' 'in lee, .ta tsi'i 'in Ndiose nxcuan tloo siyana ncha ti'in cha' 'in lee can'?
- 24 Siyana ndena'an ndyucui' quityi 'in Ndiose: —Squi'yan huan, can' cha' nducua ne' gentil yuhue' 'in Ndiose—.
- 25 Chi ni siyana nu'huin ncu circuncida 'in, ntsu'hui lyoo cha' can' si nducua cha' 'in lee can', una siyana a nducua cha' 'in na, tyucua cha' ti ncu circuncida 'in.

²⁶ Si ntsu'hui xca nu a ncuca circuncida 'in, una si xu'hua se'en can' cha' 'in lee, can' nu ncuca circuncida 'in.

²⁷ Lo nu a ncuca circuncida 'in, lo tsu'hue nxu'hua se'en cha' 'in lee, can' nu nga'an cha' 'in su'hua qui'ya 'in, siyana nu'huin ncuca circuncida 'in lo a nxu'hua se'en cha' 'in lee can'.

²⁸ Siyana sca nten, a lca ne' judio lo'o cha' 'in cuinan' ne', cui' ncuana'an lo'o cha' nu ndyca circuncida 'in ne', a lca na lo'o cha' 'in cuinan' ne',

²⁹ siyana la ni' carsya 'na lcan na ne' judio bra nu chin ni ca cha' ndyca circuncida 'na, cha' re lryan na lo'o cha' cuiya' 'in Espiritu lo tsi'i lo'o cha' 'in lee. Ndiose scuén cuan ni 'in can' nisiya a quinu tsu'hue can' lo'o nten.

ROMANOS 3

¹ Rcan', .ni tsu'hue cu'ni si lcan na ne' judio, lo ni cana cu'ni na si ca circuncida 'na?

² Ntsu'hui na'an nda yaa' na 'na, si la nducua la ne' judio mxnu Ndiose cuinta cha' nu yucui' ni.

³ Rcan', si ntsu'hui nu a mdo'o lni cha' 'in tloo Ndiose, .ta can' cha' a lni ndi'in cha' 'in Ndiose?

⁴ Tsi'i na. Ndiose lni ndi'in cha' 'in ni, lo lyigaa nten chelyuu lca ne' nu cuini na'an ndyucui' quityi 'in Ndiose: — Mdo'o ni cha' 'huan lo'o cha' nu yucuin' huan, lo cu'ni huan cana bra caja nu su'hua qui'ya 'huan—.

⁵ Lo'o qui'ya 'na ndyca tyca' cha' nu lni 'in Ndiose, .na'an nujuin na rcan'? .Tsana'an ndaa ni ndi'i 'in nten, ta can' cha' a lni ndi'in cha' 'in Ndiose? (Ndyucuin' lo'on huan tsana'an ndyca ri' sca nten chelyuu.)

⁶ Ndiose lni ndi'in cha' 'in ni, lo si tsi'i na, .ni na'an ca cu'ni cuiya' ni cha' 'in nten chelyuu?

⁷ Lo lo'o cha' cuini 'yan ncuca tyca' cha' nu lni 'in Ndiose se'en nu scuén cuan cha' 'in ni, .ni cha' ti ndijyi nu ndlo qui'ya 'yan?

⁸ .Ta tsu'hue lati si tyucui' na: Cu'ni na tnan a tsu'hue, siyana ca tyca' cha' tsu'hue? (Ntsu'hui nu ndyucui' ca'an 'na siyana ncuana'an ndlu'un na, una nga'an cha' 'in can' caan yuhue' chun').

A tucui nu tsu'hue

⁹ Rcan', .ta tsu'hue la nten lcan na que 'in lyigaa la tucui? Tsi'i na, .ta tsi'i cua yucuin' na siyana ne' judio lo'o ne' gentil ngui'ni ne' qui'ya?

¹⁰ Siyana ndena'an ndyucui' quityi 'in Ndiose: —A tucui tsu'hue, ni sca can' lo a ntsu'hui,

- 11 a tucui nu ndi'ya cuinta cha' nu lni, a tucui nu nguinan 'in Ndiose.
- 12 Lyigaa ne' mdo'o tsu' ne', ngutsa'an yu'hui ne' lo'o cha' a tsu'hue, a tucui nu ngui'ni tnan tsu'hue, ni sca can' lo a ntsu'hui.
- 13 Tu'hua ne' ndyca ri' na tsana'an sca tucuaa nu nducua yla, ltse' ne' lca na cha' cuini, lo'o tu'hua ne' ngui'ni ne' ti'i tsana'an ndyca ri' sca cuinaan yla.
- 14 Mtsa'an yu'hui tu'hua ne' lo'o yuhue' squi'ya cha' tla carsya 'in ne'.
- 15 Ndla ndsa nguiaa ne' se'en nu kujui ta'a ne'.
- 16 Nguiaa ne' njlyo ne' 'in ta'a nten ne', lo nxnu ne' cha' xni'in tucuiin nguiaa ne'.
- 17 A yu'hui lyoo ne' tucuiin nu taa cha' tsu'hue 'in ne',
- 18 ni a ntsen ne' tloo Ndiose—.
- 19 Una cua jlyo rin' na siyana lyigaa cha' nu ndyucui' lee, ndyucui' na cha' 'in nten nu ngui'ni cha'an 'in na, siyana lyigaa nten tyucua seen tu'hua ne', lo na'aan nten chelyuu ca jylo ri' ne' siyana nducui ne' qui'ya tloo Ndiose.
- 20 —Siyana ni sca tucui a quinu luhui tloo Ndiose— si xu'hua se'en cha' 'in lee, cui' lo'o lee can' ca jylo rin' na siyana nducuin na qui'ya.

Quinu luhuin na tloo Ndiose si tsaña'an rin' na 'in ni

- 21 Ri nii ndyca tycan' na'an ntsu'hui cha' quinu luhuin na tloo Ndiose, una tsi'i lo'o cha' 'in lee, siyana lee can' tsatlyu lo'o cha' nu nga'an nu mxiyucui' Ndiose 'in ndaa na rsuun cha' re,
- 22 siyana quinu luhui nten tloo Ndiose si tsana'an ri' ne' 'in Jesucristo, lo caja cha' re 'in lyigaa nu tsana'an ri' 'in ni, siyana scana'an ti ndi'in cha' 'na lyigaan na.
- 23 Lo siyana lyigaan na ngui'ni na qui'ya, mdo'o tijyun' na loo xaa 'in Ndiose.
- 24 Una lo'o cha' tsu'hue nu lca tiee ni, xu'hue ti mxnu luhui ni 'na squi'ya Crixtu Jesus bra msi'i ni 'na.
- 25 Ndiose mxyta ni cha' siyana Crixtu ca ni na'an ndyca ri' sca lomstan si tsana'an ri' ne' 'in ni, ncuana'an ca tycan' na'an siyana lni ndi'in cha' 'in Ndiose lo yu'hui cha' tlyu ri' 'in ni lo'o ne' nu mdi'in ti s'ni siyana cuaan ti mdijin ni qui'ya 'in ne'.
- 26 Lo ca jylo ri' nten ri nii, snu na'an lni ndi'in cha' 'in ni, siyana scati ni lca ni nu luhui lo scati ni ca suhui ni 'in nu tsana'an ri' 'in Jesus.
- 27 Rcan', .la ncuca cha' siye' can'? A la nguiten cha' can' .Ta siyana ndun loo lee can', ta nde'en la tnan tsu'hue ngui'ni ne'? Tsi'i na, cui' siyana nguiana'an ri' ne' 'in Ndiose.
- 28 Ndyca jylo rin' na rcan' siyana nten chelyuu quinu luhui ne' si tsana'an ri' ne' 'in ni, lo tsi'i siyana xu'hua se'en can' cha' 'in lee.

29 .Ta lca ni Ndiose 'in ne' judio ti? .Ta tsi'i lo'o ne' gentil lca ni Ndiose 'in ne'? lca ni Ndiose 'in ne' gentil.

30 Siyana —scati Ndiose ntsu'hui—, lo tsana'an nsuhui ni 'in nu ncuca circuncida 'in siyana nguiana'an ri' 'in ni, cui' ncuana'an nsuhui ni 'in nu a ncuca circuncida 'in.

31 .Ta siyana nguiana'an ri' na 'in ni, can' cha' nde nxcuan tloon na cha' 'in lee can'? Tsi'i na, cui' nu nde lyee la 'ni cuintan na cha' can'.

ROMANOS 4

Chelyuu 'in Abraham

1 Rcan', .ni cana yu'hui 'in Abraham nu ncuca nten cula 'na squi'ya chelyuu nu yu'hui?

2 Si Abraham nguinu luhui tloo Ndiose lo'o cha' tsu'hue nu ngui'ni, nga'an cha' 'in cu'ni siye' una tsi'i lo'o cha' 'in Ndiose.

3 Una, .na'an ndyucui' quityi 'in Ndiose? —Abraham nguinu luhui tloo Ndiose siyana yana'an ri' 'in ni—.

4 Sca nu ngui'ni tnan, tsi'i xu'hue ti xni squi'ya', cui' siyana cua ngui'ni tnan.

5 Una xca na'an 'in sca nten nu a nducua tloo lo'o tnan tsu'hue nu ngui'ni, siyana nguiana'an ri' can' 'in Ndiose, ni nu nsuhui 'in nten qui'ya chelyuu, lo lo'o cha' can' ndijin ni cuinta 'in lca sca nu luhui,

6 tsana'an ndyucui' David siyana tsu'hue ca xu'hue sca nten nu nxnu luhui Ndiose 'in, una tsi'i siyana nde'en la tnan tsu'hue nu cua nga'ni.

7 Lo ndena'an ndyucui' quityi 'in Ndiose: —Tsu'hue ca xu'hue sca nten nu nga'ni Ndiose cha' tlyu ri' 'in, lo ngatyen ni lyigaa qui'ya 'in.

8 Tsu'hue ca xu'hue sca nten nu a nsu'hua Ni X'na na qui'ya 'in—.

9 Rcan', .ta nten nu ndyca circuncida ti 'in ntsu'hui xu'hue 'in lo'o cha' re, ta na lo'o nu a lyiji ca circuncida 'in? Ndyucui' na siyana Abraham —nguinu luhui tloo Ndiose siyana yana'an ri' 'in ni—.

10 .Ni na'an ngujui cha' tsu'hue re 'in rcan'? .Ta bra ncuca circuncida 'in ta bra ti lyiji ca na 'in? Ngujui cha' re 'in bra nu ti lyiji ca circuncida 'in, lo tsi'i bra ncuca na'in ne'.

11 Chun' nde'en can' ncuca circuncida 'in, una cua lca luhui tloo Ndiose siyana yana'an ri' 'in ni, siyana ca sti lyigaa nu nguiana'an ri' 'in Ndiose nisiya a ncuca circuncida 'in, siyana lo'o can' quinu luhui siyana tsana'an ri' 'in ni.

12 A cuinta siyana ca sti lyigaa nu ndyca circuncida 'in, una tsi'i tsaloo ti lo'o cha' can', siyana tyucui ndyca'an can' chelyuu 'in Abraham nu ncuca nten cula 'na, lo

tsana'an ri' can' 'in Ndiose tsana'an nu nga'ni Abraham bra nu ti lyiji ca circuncida 'in.

Siyana yaña'an ri' ngujui cha' tsu'hue 'in

13 Tsi'i lo'o cha' 'in lee mxtya Ndiose sca cha' lo'o Abraham tsatlyu lo'o nten cuityi 'in, siyana xni cuinta na'aan chelyuu re, lo'o cha' nu yana'an ri' 'in ni nguinu luhui.

14 Si tsalca nu nguia ndya'an cha' 'in lee ntsu'hui xu'hue 'in lo'o cha' can', tyucua cha' ti tsana'an ri' nten, lo a sca cuinta ntsu'hui cha' nu cua mxtya Ndiose rcan'.

15 Squi'ya lee, can' cha' taa Ndiose ndi'i 'in nten, una si a ntsu'hui lee, a sca cha' nducui ndyca'an 'na rcan'.

16 Cu'ni na cuinta llyan cha' tsu'hue can' 'na siyana yana'an rin' na 'in Ndiose, cui' siyana xu'hue ti caja cha' can', siyana quinu scua tsa cha' re lo'o nten cuityi 'in sne' Abraham. Tsi'i nu nguia ndyca'an cha' 'in lee caja cha' re 'in, lo'o lyigaa nu nguiana'an ri' 'in Ndiose tsana'an nga'ni Abraham nu lca sti lyigaa nare,

17 (cui' na'an ndyucui' quityi 'in Ndiose: —Na' mxtyan 'in siyana ca sti quina'an 'a nten—). Tloo Ndiose nguinu scua cha' re, cui' ni nu yana'an ri' Abraham, ni nu nga'ni cha' ndyo'o qui'u nten, lo ndlo naa sca na nu a tyca' tsana'an ndyca ri' sca na nu cua ndia.

18 Nisiya a nducua tloo Abraham cha' tsu'hue re, una yana'an ri' cha' nu mxtya Ndiose lo'o, cui' siyana tiyaa braa ca sti quina'an nten na'an cha' nu cua yucui' ni lo'o: —Ntsu'hui cha' qui'ni nten cuityi 'in sne'—.

19 A nga'ni na'an ri' lo'o cha' nu yana'an ri' nisiya cua cula, a cuinta cua caja ti (siyana cua tiyaa sca cientu yjan), a cuinta Sara nu lca cuiyo'o a lyiji siya' tyi'in sne' can'.

20 Una a nga'ni na'an ri' lo ni a nga'ni tucua ri' lo'o cha' nu mxtya Ndiose lo'o, nga'ni cuinta cha' nu nguiana'an ri' lo nga'ni tnu 'in Ndiose.

21 Ni chin' ti lo a nga'ni tucua ri', ta na a ca 'in Ndiose cu'ni ni lyigaa cha' nu cua mxtya ni,

22 can' cha' —nguinu luhui tloo Ndiose siyana yana'an ri' 'in ni—.

23 Tsi'i squi'ya cha' 'in Abraham ti ngua'an cha' re tsana'an nguinu luhui,

24 cui' lo'o cha' 'nare nguinu scua na siyana quinu luhuin na tloo ni, tsalcan naa nu nguiana'an ri' 'in ni nu nga'ni cha' mdyo'o qui'u Ni X'na na Jesus,

25 ni nu ndaa Ndiose cha' cuiya' caja squi'ya qui'ya nducuin na, lo mdyo'o qui'u ni siyana ca quinu luhuin na tloo Ndiose.

ROMANOS 5

Cha' tsu'hue nu cua ngujui 'na lo'o cha' 'in Ndiose

- 1 Siyana cua nguinu luhuin na siya cha' nu na yana'an ri' na, can' cha' ndyca tsu'hue cha' 'na lo'o Ndiose lo'o cha' 'in Ni X'na na Jesucristo.
- 2 Lo'o cha' 'in ni ca sten na tloo Ndiose lo tyucuan na cha' tsu'hue 'in ni siyana yana'an rin' na, lo tsa ndun na lo'o cha' re, a cuinta tsu'hue ntsu'hui tieen na siyana nducua tloon na caja xaa 'in Ndiose 'na.
- 3 Tsi'i tsacan' ti cha' tsu'hue ntsu'hui tieen na, cui' siyana ndijin na scaxca ndi'i, jlyo rin' na siyana lo'o cha' nu ndijin na nde lyee la chu'hui cha' tlyu ri' 'na,
- 4 lo'o cha' tlyu ri' can' nde lyee la ca ngula rin' na, ncuana'an nde lyee la tyucua tloon na cha' nu cua mxtya Ndiose.
- 5 Jlyo rin' na cha' tsato'o cha' re, siyana ngutsa'an yu'hui cha' tsu'hue 'in Ndiose ni' carsya 'na lo'o Espiritu nu Luhui nu ndaa ni 'na.
- 6 Bra na'an mdi'in cha' 'na, ndiyaa tsan ngujui Crixtu loo nten qui'ya chelyuu.
- 7 Siyana sca nten tucui a na'an caja ne' loo sca nten, tina'an ntsu'hui nu xtyi ri' caja loo sca nten nu tsu'hue.
- 8 Una Ndiose ndlu'u yla ni cha' tsu'hue nu lca tiee ni, lo nisiya lcan na nten qui'ya chelyuu una Crixtu ngujui ni loon na.
- 9 Lo siyana cua mxnu luhui ni 'na lo'o tne ni, nde lyee la nga'an cha' 'in ni culo la ni 'na tsan nu taa ni ndi'i 'in nten.
- 10 Si tijyu' mda'an na sii' Ndiose lo ti ndyca tsu'hue cha' 'na lo'o ni siyana ngujui Sne' ni, .ta tsi'i lyee la nga'an cha' tyo'o laan na lo'o chelyuu 'in Sne' ni?
- 11 Tsi'i nde ti cha', siyana tsu'hue ntsu'hui tieen na lo'o Ndiose lo'o cha' 'in X'na na Jesucristo, lo'o ni cua ndyca tsu'hue cha' 'na lo'o Ndiose.

Cha' 'in Adán lo'o Crixtu

- 12 Squi'ya scati ne' qui'yu nguiten qui'ya loo chelyuu re, lo lo'o qui'ya can' nducui ndyca'an cha' ndija 'in nten, can' cha' ngu'ni ca'an cha' ndija 'in lyigaa nten siyana lyigaa ne' nducui ne' qui'ya.
- 13 Bra nu ti lyiji quinu scua lee 'in Ndiose cua ngui'ni nten qui'ya, una a ngujui na'an tyo'o qui'ya 'in ne' siyana a ntsu'hui lee rcan'.
- 14 Una cha' ndija can' cua nsni su'hua na 'in ne' ti bra mdi'in Adan hasta mdiyaan Moise, nisiya a nga'ni nten can' qui'ya nu nga'ni Adan una ngu'ni ca'an cha' ndija can' 'in ne', lo tsi'i ncuana'an yato'o lo'o ni nu cua yaan can'.
- 15 Siyana cha' tsu'hue nu cua ngujui 'na a ndyucua ta'a cha' 'in na lo'o qui'ya can': Si qui'ya nu nga'ni scati ne' qui'yu yato'o quina'an nten ngujui, una lo'o cha' tsu'hue 'in scati ne' qui'yu nu lca Jesucristo, nde lyee la ncu lca tiee Ndiose 'in nten quina'an can' lo ndaa ni cha' tsu'hue can' 'in ne'.

16 Ni siyana a ndyucua ta'a cha' 'in qui'ya nu nga'ni scati ne' can' lo'o cha' tsu'hue nu ndaa ni 'na: Nguio' tucua yuhue' chun' nten chelyuu squi'ya scati qui'ya can', una ncu tycan' cha' tsu'hue 'in ni squi'ya scaxca qui'ya nu ngui'ni na, siyana xnu luhui ni 'na.

17 Squi'ya qui'ya nu nga'ni scati ne' can' yato'o msni su'hua cha' ndija 'in nten chelyuu, cui' ncuana'an lo'o scati ni nu lca Jesucristo nde lyee la caja chelyuu 'in ne', tsalca nu tyucuan xu'hue cha' tsu'hue tlyu nu ndaa Ndiose, cui' cha' nu xnu luhui 'in ne' xu'hue ti.

18 Squi'ya scati nu nga'ni qui'ya can' yato'o yaan yuhue' chun' lyigaa nten, cui' ncuana'an lo'o scati nu nga'ni tnan tsu'hue yaan chelyuu nu a tsatii 'a 'in lyigaa nten, siyana cua mxnu luhui ni 'in ne'.

19 Squi'ya scati nu a ncu tucua cha' 'in Ndiose yato'o lyigaa nten nducui ne' qui'ya, cui' ncuana'an lo'o scati nu mducua cha' 'in Ndiose quina'an nten ca quinu luhui ne' tloo ni.

20 Ndaa Ndiose lee can' 'in ne' siyana lyee la ca tycan' qui'ya ngui'ni ne', lo bra cua lyee ngui'ni qui'ya can', nde lyee la ncu tycan' cha' tsu'hue 'in ni.

21 Tsana'an ndi'in cha' 'in qui'ya, ya lo'o na 'in ne' loo cha' ndija, cui' ncuana'an cha' tsu'hue 'in Ndiose yaan na siyana ca quinu luhui ne' tloo ni, lo caja sca chelyuu nu a tsatii 'a 'in ne' lo'o cha' 'in Ni X'na na Jesucristo.

ROMANOS 6

Cua ngujuin na lo'o cha' 'in qui'ya

1 .Ni na'an ra nujuin na rcan'? .Ta ti tsa quinan cu'ni na qui'ya, siyana lyee la ca tycan' na'an cha' tsu'hue 'in Ndiose?

2 Tsi'i na, lo siyana cua ngujuin na lo'o cha' 'in qui'ya, .na'an ti tsa quinan lan na cu'ni na qui'ya?

3.Ta a jlyo rin' huan siyana lyigaa nu cua mducua tya lo'o cha' 'in Crixtu Jesus, sca cha' ti 'in can' lo'o ni bra ngujui ni?

4 Lo'o cha' nu mducua tyan na lo tsatlyu ngutsin' na lo'o ni lo'o cha' 'in cha' ndija, chu'huin na sca chelyuu nu cui ti tsana'an nu mdyo'o qui'u Crixtu lo'o cha' cuiya' 'in Stina Ndiose.

5 Si ncuana'an sca cha' ti 'na lo'o ni bra ngujui ni, cui' ncuana'an sca cha' ti 'na lo'o ni bra mdyo'o qui'u ni.

6 Cua jlyo rin' na siyana stu'hua nga'an na loo cursi lo'o ni, siyana caten qui'ya nu msni su'hua 'na lo a tsa quinan 'a na ti cu'ni na qui'ya lo'o cuinan' re.

7 Siyana sca nten nu cua ngujui, cua mdyo'o se'en ntsu'hui loo qui'ya.

- 8 Si naa re cua ngujuin na lo'o Crixtu, nducua tloon na tyi'in na lo'o ni tsa tyucui braa.
- 9 Cua jlyo rin' na cha' mdyo'o qui'u Crixtu lo a ntsu'hui 'a cha' caja ni, siyana mdyo'o ni loo cha' ndija.
- 10 Tsana'an nu nguju ni, siya' ti nguju ni squi'ya qui'ya, una lu'u ni ri nii siyana tucua ni cha' nu ndyca ri' Ndiose.
- 11 Cui' ncuana'an 'huan, ca jylo rin' huan siyana cua ngujuin huan lo'o cha' 'in qui'ya, una lu'un huan ri nii siyana tyucua tloo Ndiose 'huan, sca cha' ti 'huan lo'o Crixtu Jesus, ni nu lca X'na na.
- 12 Can' cha' a taan huan ya' ti tiun huan loo qui'ya loo chelyuu 'huan lo a cu'ni huan cha' a tsu'hue nu lca tieen huan,
- 13 ni a taan cha' cuiya' 'in cuina' huan sten scaxca se'en lo cu'ni huan qui'ya, ta cu'ni tsu'hue na 'huan lo'o cha' a tsu'hue, siyana tyaan huan 'huan siya' ti lo'o cha' 'in Ndiose tsana'an ndyca ri' sca nu cua mdyo'o qui'u, ncuana'an tyucuin huan cu'ni tsu'huen huan 'in Ndiose lo'o sca tnan nu luhui.
- 14 Can' cha' a taan huan ya' ti culo qui'ya can' tnan 'huan siyana a ntsu'hui 'an huan loo lee, siyana ntsu'huin huan yaa' Ndiose lo'o cha' tsu'hue 'in ni.

Lcan na msu 'in Ndiose nu cu'ni tñan tsu'hue

- 15 Rcan', .ta ti tsa quinan na cu'ni na qui'ya siyana a ntsu'huin 'a na loo lee, lo cua ndi'in na lo'o cha' tsu'hue 'in Ndiose? Tsi'i na.
- 16 .Ta a jlyo rin' huan siyana bra tyaan huan 'huan 'in xca tucui lo tucuan huan cha' 'in, cui' msu 'in can' lcan huan siyana nducuan huan cha' 'in? .Ta can huan msu 'in qui'ya nu tsa lo'o 'huan lo'o cha' ndija, ta tucuan huan cha' 'in Ndiose lo xnu luhui ni 'huan?
- 17 Una ncu xu'hue 'in Ndiose, nisiya ncu huan msu 'in qui'ya, una ri nii lo'o lyigaa tieen huan nducua huan cha' nu ngui'ni cha'an huan lo cua ndyaan huan 'huan siya' ti lo'o cha' can'.
- 18 Lo siyana cua mdyo'on huan loo cha' a tsu'hue can', cua lcan huan msu 'in lyigaa lo'o cha' tsu'hue.
- 19 Ndyucuin' lo'on huan sca cha' nu a tucui siyana ca qui'yan huan cuinta: Tsana'an nu ndyaan huan 'huan lo'o cha' a tsu'hue siyana lyee la cu'ni huan scaxca la qui'ya, una ri nii tyaan huan 'huan lo'o cha' nu luhui siyana cu'ni huan scaxca tnan tsu'hue.
- 20 Siyana bra ncu huan msu 'in qui'ya, tijyu' ndycan huan lo'o cha' nu tsu'hue.
- 21 .Ta nguju cha' tsu'hue 'huan rcan'? Ta tsi'i xcui' cha' jyu'u nguju 'huan? lo'o cha' ndija nguiatii cha' can'.

22 Una ri nii siyana mdyo'on huan loo qui'ya lo ndycan huan msu 'in Ndiose, caja na'an chu'huin huan sca chelyuu nu luhui lo caja chelyuu nu a tsatii 'a 'huan.

23 Si cu'ni na qui'ya tsatii cha' 'na lo'o cha' ndija, una cha' tsu'hue nu ndaa Ndiose 'na lca na chelyuu nu a tsatii 'a lo'o Ni X'na na Jesucristo.

ROMANOS 7

Nten nu ndi'in cuilyo'o lo'o cha' 'in lee

1 'Huan ta'an na, a tucui qui'yan huan cuinta cha' re (siyana lcan huan sca nten nu cua ndyu'hui lyoo cha' 'in lee), .ta a jlyo rin' huan siyana lee can' ndlo na tnan 'in nten tsalaja nu ti lu'u ne'?

2 Sca ne' cuna'an nu ndi'in cuilyo'o ntsu'hui cha' tucua cha' 'in laja nu lu'u, una si caja a sca 'a cha' nducui ndyca'an 'in ne' lo'o cha' cuilyo'o can' rcan.

3 Una si ne' cuna'an can' tyi'in ne' lo'o xca ne' qui'yu lo si lu'u cuilyo'o ne', qui'ya ngui'ni lo'o cha' 'in lee rcan'. Una si cua ngujui cuilyo'o ne' a sca 'a cha' nducui ndyca'an 'in ne' lo'o cha' 'in lee can' rcan', ca caja cuilyo'o ne' lo'o xca tucui lo tsi'i qui'ya lca na.

4 Cui' ncuana'an 'huan ta'an na, cua ngujuin huan lo'o cha' 'in lee lo'o cha' nu ngujui Crixtu, lo xca tucui cui'ya loo 'huan, cui' ni nu mdyo'o qui'u can', siyana cu'ni huan scaxca tnan tsu'hue na'an nu ndyca ri' Ndiose.

5 Siyana lja mda'an na lo'o cha' a tsu'hue, lee can' nde lyee la mxlu ti'in na cha' a tsu'hue nu ntsu'hui tieen na, lo nga'ni na scaxca qui'ya siyana tsa lo'o na 'na loo cha' ndija.

6 Una ri nii a sca 'a cha' nducui ndyca'an 'na siyana cua ngujuin na lo'o cha' 'in lee, cui' cha' nu msni su'hua 'na, siyana cu'ni tsu'huen na 'in Ndiose lo'o cha' tiyaa nu cui nu ndaa Espiritu 'na, lo tsi'i 'a lo'o cha' tiyaa cula nu ndyucui' lee can'.

Cha' 'in qui'ya nu nda'an lo'on

7 .Ni na'an ra nujuin na rcan'? .Ta cha' a tsu'hue lca cha' 'in lee? Tsi'i na. A ca jlyo ran' ni na lca qui'ya si tsi'i lo'o cha' 'in lee, ni a ca jlyo ran' siyana a tsu'hue xcui rin' na nde'en la na, si a ndyucui' lee: —A xcui rin' huan nde'en la na—.

8 Una lee can' nde lyee la mxlu ti'in na cha' a tsu'hue nu ntsu'hui tieen, siyana a juersa 'in qui'ya si a yaan lee can'.

9 Chin' braa yu'huin chelyuu lo a nga'nin cuinta cha' 'in lee, una mdiyaa tsan ngui'yan cuinta tsana'an ndlo lee can' tnan, lo qui'ya can' ngujui la juersa 'in na, yujui na 'yan.

10 Se'en nu ntsu'hui cha' taa lee can' chelyuu 'yan, ticuii' na ya lo'o na 'yan loo cha' ndija.

- 11 Lo'o lee can' ngujui na'an nganilyo'o qui'ya 'yan, lo yato'o yujui qui'ya can' 'yan.
- 12 Jlyo rin' na siyana lee can' luhui 'a cha' 'in na, cui' ncuana'an luhui cha' nu ndlo na tnan, lni ndi'in cha' 'in na lo tsu'hue na.
- 13 Rcan', .ta sca na nu tsu'hue can' ndyca cha' ndija 'yan? Tsi'i na. siyana lo'o cha' tsu'hue can' nde lyee la ca tyca' qui'ya lo ndyca na cha' ndija 'yan, siyana lo'o scaxca cha' nu ndlo lee can' tnan ca jlyo ran' snu na'an tla cha' 'in qui'ya.
- 14 Jlyo rin' na siyana lee can' ljian na lo'o cha' 'in Ndiose, una na' lcan nten chelyuu siya' ti ndyaan 'yan loo qui'ya,
- 15 lo a ndi'yan cuinta cha' nu ngui'nin. Se'en nu cu'nin tnan tsu'hue nu ndyca ran', nde 'nin cha' nu a ndyca ran'.
- 16 Si ngui'nin cha' nu a ndyca ran', ndyca ri' tyucui' siyana tsu'hue lee can'.
- 17 Nguiato'o rcan' tsi'in ngui'nin cha' can', qui'ya ntsu'hui ni' carsya 'yan ngui'ni 'in na.
- 18 Cua jlyo ran' siyana ni sca cha' tsu'hue a nda'an lo'on lo'o cha' 'in cuinan' re. Nisiya lca tieen cu'nin tnan tsu'hue una a ndijyi na'an cu'nin 'in na.
- 19 Siyana a 'nin tnan tsu'hue nu ndyca ran', nde 'nin cha' a tsu'hue, cui' cha' nu a lyca ran' cu'nin.
- 20 Si ngui'nin cha' nu a ndyca ran', una tsi'in ngui'nin 'in na, cui' qui'ya ntsu'hui ni' carsya 'yan ngui'ni cha' can'.
- 21 Nde cha' nu ndyca jylo ran': Bra ndyca ran' cu'nin tnan tsu'hue, cui' bra ndyca tyca' na'an qui'ya nda'an lo'on.
- 22 Una la ni' carsya 'yan tsu'hue ntsu'hui tieen lo'o lee 'in Ndiose.
- 23 Una ntsu'hui xca cha' nu ndlo tnan 'in cuinan' re, can' nu nsuun lo'o cha' tiyaa 'yan, lo nsni su'hua 'yan siyana ti cu'nin qui'ya lo'o cuinan' re.
- 24 'Tnan can lo'o cha' re, .ti ca culo laa 'yan lo'o qui'ya nu nguia lo'o 'yan loo cha' ndija?
- 25 Tyaan xu'hue 'in Ndiose lo'o cha' 'in Ni X'na na Jesucristo. Can' cha' lo'o cha' tiyaa 'yan nducuan cha' nu ndyucui' lee 'in Ndiose, una cha' nu 'in cuinan' re ti nda'an na lo'o cha' a tsu'hue.

ROMANOS 8

Ntsu'huin na lo'o cha' cuiya' 'in Espíritu

- 1 Can' cha' a sca 'a yuhue' ti nducua chun' nu sca cha' ti 'in lo'o Crixtu Jesus, tsalca nu a nda'an 'a lo'o cha' tiyaa a tsu'hue, cui' nu nguia ndyca'an cha' nu ndyca ri' Espiritu 'in Ndiose.

- 2 Lo'o Crixtu Jesus ngujui cha' cuiya' 'in Espiritu nu ndaa chelyuu 'yan, can' nu nguilyoo 'yan loo qui'ya lo'o loo cha' ndija.
- 3 Lee can' a ncu a ta yaa' na 'na siyana a ncu 'in na lo'o cha' 'in cuinan' re, una squi'ya qui'ya 'na Ndiose nga'an tnan ni 'in Sne' ni nu yaan tsana'an ndyca ri' sca nten, lo nga'ni tyii ni cha' 'in qui'ya nu nda'an lo'o cuinan' re,
- 4 siyana loo chelyuu 'na ca tyca' cha' 'in lee, naa nu nguia ndyca'an cha' nu ndyca ri' Espiritu, lo tsi'i na'an nu ndyca rin' na.
- 5 Tsalca nu nguiaa tsu' 'in cuinan', cui' cha' tiyaa a tsu'hue ntsu'hui tiee can', una nu cua nguiaa tsu' 'in Espiritu, cui' cha' tiyaa 'in Espiritu nda'an lo'o can'.
- 6 Siyana nu nda'an lo'o cha' tiyaa a tsu'hue, loo cha' ndija ntsu'hui can', una nu nda'an lo'o cha' tiyaa 'in Espiritu, cua ngujui chelyuu 'in lo nxtnan' carsya 'in.
- 7 Cha' a tsu'hue nu ntsu'hui tieen na lca na ta'a cusuun Ndiose siyana a tucua cha' nu ndlo ni tnan, lo ni a ndyca 'in tucua cha' can'.
- 8 Lo nu ti nda'an lo'o cha' a tsu'hue, a ca cu'ni can' cha' nu ndyu'hui cuiya' ri' Ndiose.
- 9 Una 'huan a nda'an 'an huan lo'o cha' a tsu'hue, siyana ntsu'huin huan chelyuu tsana'an nu ndyca ri' Espiritu, si ntsu'hui Espiritu 'in Ndiose ni' carsya 'huan. Nu a ntsu'hui Espiritu 'in Crixtu ni' carsya 'in, a nguiaa can' tsu' 'in ni.
- 10 Una si Crixtu cua ntsu'hui ni ni' carsya 'huan, ca jylo rin' huan siyana cua ngujui cuinan' huan lo'o cha' 'in qui'ya, una carsya 'huan lu'u na siyana cua mxnu luhui ni 'huan.
- 11 Lo si Espiritu 'in Ndiose, ni nu nga'ni cha' mdyo'o qui'u Jesus cua ntsu'hui ni' carsya 'huan, cui' ni nu nga'ni cha' mdyo'o qui'u Crixtu Jesus, cu'ni ni cha' tyo'o qui'un huan lo'o cuinan' huan tiaa braa lo'o Espiritu nu cua ntsu'hui ni' carsya 'huan.
- 12 Can' cha' 'huan ta'an na, nducui ndyca'an sca cha' 'na, una tsi'i lo'o cha' 'in cuinan' na, ta siyana ti cu'ni na na'an nu ndyca rin' na,
- 13 siyana si ti nda'an huan lo'o cha' a tsu'hue nu lca tieen huan, cajan huan. Una si si'yu con' huan cha' a tsu'hue can' lo'o cha' cuiya' 'in Espiritu, chu'hui huan chelyuu rcan.
- 14 Siyana lyigaa nu nducua cha' 'in Espiritu 'in Ndiose, can' nu lca sne' Ndiose.
- 15 Siyana a ndyucuan xu'huen huan sca espirtu nu ti xni su'hua 'huan lo'o cha' chen, siyana ndyucuan xu'huen huan sca espirtu nu mxisne' 'huan, can' cha' ntsu'hui tieen na xi'yan na 'in Ndiose: Nu'huin lca Ndiose 'yan.
- 16 Yucui' ca Espiritu nxiyucui' 'in carsya 'na siyana lcan na sne' Ndiose.

- 17 Si cua lcan na sne' Ndiose, cui' ncuana'an tyucuan na cha' tsu'hue nu taa ni 'na, tsatlyu caja cha' can' 'na lo'o Crixtu. Si tsatlyu ndijin na ndi'i lo'o ni, cui' ncuana'an tsatlyu caja xaa 'in ni 'na.
- 18 tyucuin sca cha' lo'on huan, tsana'an ndi'i nu ndijin na ri nii a ndyucua ta'a na lo'o cha' tsu'hue nu caja 'na tiaa braa.
- 19 Siyana lyigaa na nu nganan Ndiose loo chelyuu re, ndyuhui ta ti can' tsan nu ca tyacan' xaa 'in Ndiose nu caja 'in lyigaa nu lca sne' ni.
- 20 Siyana lyigaa na nu nguiaa' a mdo'o tsu'hue cha' 'in na, una tsi'i siyana ncuana'an ncua ri' na, siyana ndaa ni cha' cuiya' 'in na lo ndyuhui ta na xca cha',
- 21 siyana tyo'o laa na se'en ntsu'hui ndyucun na se'en ntsu'hui cha' jlyo na, lo caja xaa 'in Ndiose 'in na stu'hua lo'o lyigaa sne' ni.
- 22 Cua jlyo rin' na siyana ti bra nganan Ndiose lyigaa loo na, ndijin can' ndi'i tsana'an ndyca ri' sca ne' cuna'an nu cua tyi'in sne',
- 23 lo tsi'i tsacan' ti ndijin ncuana'an, cui' lo'on nare, naa nu ndyuhui ta cha' tsu'hue nu mxtya Ndiose lo'o Espiritu nu cua ntsu'hui ni' carsya 'na. Can' cha' lo'on nare nguiaan ri' carsya 'na, lo ndyuhui tan na tsan nu xisne' ca ni 'na bra caja sca cuinan' nu cui 'na.
- 24 Lo'o cha' nu nducua tloon na, can' cha' mdo'o laan na, siyana si tyuhuitan na nu cua tyacan', a sca cuinta ntsu'hui. Lo si tyuhuitan na nu na'an tloon na, .ni na ti ndyuhui tan na rcan'?
- 25 Una si nducua tloon na cha' nu a tyacan', 'ni cha' ta loon na lja tyuhuitan na cha' can'.
- 26 Cui' ncuana'an nda yaa' Espiritu 'na bra na'an ndi'in cha' 'na. Ni a jlyo rin' na na'an ntsu'hui cha' jnan na 'in Ndiose una ticui' Espiritu njnan 'in ni lo'o cha' 'na, lo tsana'an nu njnan can' a jlyo rin' na na'an nguilyo scua na cha' can'.
- 27 Scati Ndiose, ni nu jlyo ri' na'an lca carsya 'in nten, cui' ni ndi'ya ni cuinta tsana'an cha' tiyaa 'in Espiritu, njnan can' 'in Ndiose tsana'an nu ndyca ri' ni lo'o cha' 'in lyigaa sne' ni.

Cua nga'ni na cana lo'o Crixtu

- 28 Jlyo rin' na siyana lyigaa cha' tyo'o tsu'hue 'in nu lca tiee 'in Ndiose, tsalca nu msi'ya ni 'in siyana cu'ni cha' nu ndyca ri' ni.
- 29 La nducua la yu'hui lyoo ni 'in can', a cuinta mxtya ni cha' siyana ca can' tsana'an nu lca Sne' ni, siyana ca Sne' ni nu ndun loo lja lyigaa nu ca ta'a ni.
- 30 Tsalca nu cua mdo'o hui can', msi'ya ni 'in, lo nu msi'ya ni 'in, can' nu mxnu luhui ni 'in, lo nu nguinu luhui can', ndaa ni cha' cuiya' sten loo xaa 'in ni.
- 31 .Ni na'an ra nujuin na cha' re, si Ndiose nguiaa ni tsu' 'na, ti ca cu'ni ndi'i lo'on na?

- 32 Ndiose a ndyca 'tna ri' ni 'in Sne' ni bra mdijin can' ndi'i, nde mdyaa ni 'in can' squi'ya lyigaan nare, .ta xtyi ri' ni a taa ni lyigaa lo'o cha' tsu'hue 'na tsatlyu lo'o Sne' ni rcan'?
- 33 .Ti ca culo qui'ya 'in nu cua ngulosuhui Ndiose? .Ta tsi'i Ndiose lca nu mxnu luhui 'na?
- 34 .Ti ca tucua yuhue' 'na? .Ta tsi'i Crixtu lca nu ngujui loon na, a cuinta mdyo'o qui'u ni lo nducua ni tsu' cueen 'in Ndiose, njnan ni cha' 'na?
- 35 .Ti ca culo tsu' 'na sii' cha' tsu'hue 'in Crixtu? .Ta cha' nu ndijin na, ta scaxca ndi'i, ta siyana ti'i ri' ne' 'na lo'o cha' 'in Ndiose, ta siyana a caja na cun na, ta siyana nlyiji sten' na, ta siyana chen ndyucui 'na, ta siyana cujui ne' 'na?
- 36 Tsana'an ndyucui' quityi 'in Ndiose: —Squi'ya chen ndyucui 'hua lyigaa braa, ndi'in cha' 'hua na'an ndyca ri' sca slya' nu cua cujui ne' 'in—.
- 37 Nisiya ncuana'an, cua nga'ni na cana lyigaa cha' re, cui' lo'o ni nu nga'ni 'tna 'na.
- 38 Can' cha' jlyo tsu'hue ran' siyana ni cha' ndija, ni cha' nu ndyca loo chelyuu re, ni angajle, lo ni cui'in nu ndlo tnan, ta nu cuaan la cha' cuiya' ndia 'in, ni cha' nu ndyca ri nii ta cha' nu caan nde loo,
- 39 ta cha' nu ndyca la ni' cuaan ta cha' nu ndyca nde ni' chelyuu re, ni sca loo na nu ndi'in loo chelyuu re, a ca 'in na culo tsu' na 'na lo'o cha' tsu'hue 'in Ndiose, lo'o cha' 'in Ni X'na na Crixtu Jesus.

ROMANOS 9

Ndiose ngulosuhui ni 'in ne' Israel

- 1 Sca cha' ti 'yan lo'o Crixtu ndyucuin' cha' nu lni lo a nilyo'on 'huan, Espiritu nu Luhui 'in Ndiose jlyo ri' na'an lca carsya 'yan.
- 2 Snu na'an nu'un ran' lo scana'an ti ti'i ntsu'hui tieen,
- 3 nu hasta lca tieen si ca caan yuhue' chun', lo tyo'on tsun' sii' Crixtu squi'ya ta'a chen tyin nu lca nten cuityi 'yan,
- 4 cui' ne' Israel, nu cua nguinu cha' ca sne Ndiose, nu cua na'an tloo xaa 'in ni, nu cua mxtya ni sca cha' lo'o, a cuinta cua ndaa ni lee 'in ne' lo'o na'an nu cu'ni tnu ne' 'in ni, cua ndaa ni cha' nu tyucua tloo ne' sa tyucui braa.
- 5 Cui' loo nten can' mdo'o nu lca nten cula 'na, loo can' yaan Crixtu lo'o cha' nu 'in cuinan' ni, ni nu lca Ndiose 'in lyigaa lo'o cha', lo sa tyucui braa caja nu cu'ni tnu 'in ni. Amen.
- 6 Una a culucua rin' na ta na a mdo'o lni cha' nu cua mxtya Ndiose, siyana a lyigaa ne' Israel nguiaa ne' tsu' 'in Ndiose.

- 7 Nisiya lca ne' nten cuitiyi 'in Abraham, una tsi'i can' cha' lyigaa ne' lca ne' sne', siyana ndena'an nu juin Ndiose 'in: —Loo Isaac nu lca sne' tsa quinan nten 'in—.
- 8 Can' cha' nten cuitiyi 'in Abraham a lca can' sne' Ndiose lo'o cha' nu 'in cuinan', siyana lyigaa nu lryan lo'o cha' nu mxtya Ndiose, can' nu lca nten cuitiyi 'in.
- 9 Nde cha' nu mxtya ni 'in: —Nii xca yjan lryan xiya', lo Sara cua ndi'in sne'—.
- 10 Tsi'i tsacan' ti cha' yucui' ni, lo'o cha' 'in Rebeca bra nu ngua tyacan na'an lo'o cha' 'in Isaac nu ncua nten cula 'na.
- 11 (Ti' lyiji tyi'in tyucuaa sne' can' bra cua mxtya Ndiose cha' re, a cuinta ni cha' tsu'hue lo ni cha' a tsu'hue a lyiji cu'ni can', siyana quinu scua tsa cha' nu cua mxtya ni, ni nu ngulosuhui 'in Jacob, lo tsi'i siyana nde'en la tnan tsu'hue nu cua nga'ni can').
- 12 Can' cha' nu juin ni 'in Rebeca cha' 'in tyucuaa sne' nu ntsu'hui cha' tyi'in: —Nu culo can' ca msu 'in nu cuine' la—.
- 13 Cui' na'an ndyucui' quityi 'in Ndiose: —Na' ndyu'hui cuiya' ran' 'in Jacob, una mscuan tloon 'in Esau—.
- 14 Rcan', .ta nujuin na siyana a lni ndi'in cha' 'in Ndiose? Tsi'i na.
- 15 Siyana ndena'an nu juin Ndiose lo'o Moise: —Na' n'nin 'tna lo ndyu'hui cha' tlyu ri' 'yan lo'o nu ndyca ran'—.
- 16 Ca jylo rin' na siyana Ndiose nga'ni ni 'tna 'in nu ndyca ri' ni, lo tsi'i cha' nu ndyca ri' can' ta siyana nsu'hua can' juersa.
- 17 Siyana loo quityi 'in Ndiose nu juin ni 'in Faraon: —Na' mxtyan 'in siyana ca ree, lo ca jylo ri' snu na'an tlyu cha' cuiya' 'yan, siyana quine cueen cha' 'yan sa tyucui chelyuu—.
- 18 Ca jylo rin' na siyana Ndiose nga'ni ni 'tna 'in nu ndyca ri' ni, ticui' ncua'na' an nga'ni tla ni carsya 'in nu ndyca ri' ni.
- 19 Tina'an ndlucua rin' huan: .Ni cha' ti nsu'hua Ndiose 'in nten si ncua na'an? Siyana, .ti ca tyucui ndijin lo'o cha' nu ndyca ri' Ndiose?
- 20 Nu'huin, .ti ca lca siyana cua na'an ti nxcuen 'in Ndiose? .—Ta xtyi ri' sca quitun' cunicha' 'in nu nganan 'in, ni cha' nganan 'yan ncua'na' an—?
- 21 .Ta a nga'an cha' 'in nu naan quitun' tnan na nu ndyca ri' lo'o yuu can'? .Ca tnan can' sca na nu tsu'hue lo ca tnan can' sca na nu cua na'an ti.
- 22 .Ni na'an ra nu juin na? Si Ndiose ncua ri' ni culo ni cha' nsin' ri' ntsu'hui tiee ni, siyana ca tyacan' cha' cuiya' 'in ni lo'o nten nu cua nga'an cuiya' 'in siyana jlyo, una nisiya ncua'na' an lyee nda loo ni 'in ne'.

- 23 A cuinta siyana quine cueen cha' 'in ni, snu na'an tlyu cha' tsu'hue ntsu'hui 'in ni lo'o nu 'tna ri' ni 'in, cui' nu cua mxtya ni cha' caja xaa 'in ni 'in.
- 24 Can' cha' msi'ya ni 'in tsatlyu lo'on nare, una tsi'i ne' judio ti, siyana lo'o ne' gentil.
- 25 Cui' tsana'an mxiyucui' Ndiose 'in Osea: —Na' tyucuin' lo'o nten re siyana lca ne' quichen 'yan, nisiya tsi'i quichen 'yan lca can'. Sca quichen nu a lca tieen 'in, tyucuin' lo'o siyana lca tieen 'in.
- 26 Se'en ngujui nu yucui' lo'o ne': A lcan huan quichen 'yan, can' culo naa ne' 'huan lcan huan sne' Ndiose, ni nu lu'u ca—.
- 27 A cuinta lo'o Isaia yucui' sca cha' cha' 'in ne' Israel, lo nu juin: —Nisiya quina'an la ne' Israel ndi'in tsana'an ndi'in ysin tu'hua tyi'a tujo'o, una chin' ti can' ntsu'hui cha' tyo'o laa,
- 28 siyana cua ndyucui lucuila' cha' cu'ni cuiya' Ni X'na na cha' 'in nten sa tyucui chelyuu lo'o sca cha' nu lni—.
- 29 Nde xca cha' nu yucui' Isaia: —Ni X'na na, ni nu tla la cha' 'in, si na a mxnu 'a ni nten cuityi na, ti s'ni nguijlyon na tsana'an quichen Sodoma lo'o quichen Gomorra —.

Quinu luhuin na si tsaña'an rin' na 'in Crixtu

- 30 .Ni na'an ra nujuin na rcan'? Ne' gentil nu a ngulucua ri' quinu luhui tloo Ndiose, can' nu ndyucua cha' tsu'hue re, nguinu luhui ne' siyana yana'an ri' ne' 'in ni.
- 31 Cui' ne' Israel nu nducua ca tloo quinu luhui tloo Ndiose lo'o cha' 'in lee, yato'o a ngujui cha' can' 'in ne'.
- 32 .Ni cha' ra? Siyana ncua ri' ne' caja cha' can' 'in ne' siyana xu'hua se'en ne' cha' 'in lee, lo a mxtya ne' tloo ne' 'in Ndiose, yato'o mducua quee quiya' ne' lo'o cha' re,
- 33 tsana'an ndyucui' quityi 'in Ndiose: —Na'an, quichen Jerusalen xtyan sca quee nu tyucua quiya' ne', quee nu xtlyu 'in ne', lo nu tsana'an ri' 'in can' a tyo'o cha' jyu'u 'in—.

ROMANOS 10

- 1 'Huan ta'an na, cha' re nu lyee lati lca tieen, lo njnan 'in Ndiose siyana ca tyo'o laa ne' Israel.
- 2 Na' ndaan rsuun siyana lyee lca tiee ne' 'in Ndiose, una a ndyucua ta'a cha' can' lo'o cha' nu lni.

- 3 Siyana a ndi'ya ne' cuinta tsana'an nxnu luhui Ndiose 'in nten, nan ne' cha' can' una lo'o cha' tiyaa nu 'in ne', can' cha' a ndyucuan xu'hue ne' cha' tsu'hue 'in Ndiose nu xnu luhui 'in ne'.
- 4 Lee can' nguinu scua na siyana ca tsa lo'o na 'na 'in Crixtu, siyana quinu luhui lyigaa nu tsana'an ri' 'in ni.
- 5 Cuinta cha' 'in lee nu ndaa Moise ndena'an quinu luhuin na: —Nu xu'hua se'en cha' nu ndyucui' lee, can' nu chu'hui chelyuu—.
- 6 Una cha' re ndyucui' Ndiose lo'o nu ndyca ri' quinu luhui si tsana'an ri' 'in ni: —A tyucui', .ti ca scuena la ni' cuaan—? (ta siyana ti'ya ti'in can' 'in Cristu),
- 7 ta si nu juin, .—ti ca tsa se'en ntsu'hui ne' ngujui—? (ta siyana quia te'en 'in Crixtu lja ne' ngujui).
- 8 .Ni na'an ra ndyucui' quityi can'? —A tijyu' ndycan huan lo'o cha' 'in Ndiose, tu'hua lo'o ni' carsya 'in cua ntsu'hui na—. Nde cha' nu nguiana'an ri' hua nu ndyucui' hua lo'o nten:
- 9 Si tyucui' siyana Jesus lca Ni X'na na, lo si lo'o carsya 'in tsana'an ri' siyana Ndiose nga'ni ni cha' mdyo'o qui'u can'.
- 10 Lo'o carsya 'na nguiana'an rin' na lo quinu luhuin na tloo Ndiose, cui' ncuana'an lo'o tu'huan na ndyucuin' na cha' re lo tyo'o laan na.
- 11 Siyana ndyucui' quityi 'in Ndiose: —Lyigaa nu tsana'an ri' 'in Crixtu a tyo'o cha' jyu'u 'in can'—.
- 12 Siyana scana'an ti ntsu'hui lyoo ne' judio lo'o ne' griego, siyana cui' Ni X'na na lca X'na lyigaa tucui, lo scana'an ti ndaa ni cha' tsu'hue 'in lyigaa nu njnan 'in ni,
- 13 —siyana lyigaa nu jnan 'in ni lo'o cha' cuiya' 'in Ni X'na na, can' nu tyo'o laa—.
- 14 .Ni na'an ra ca jnan na 'in ni, si a lyiji tsana'an rin' na 'in ni? .Ni na'an ra ca tsana'an rin' na, si a lyiji quine 'na cha' 'in ni? .Lo ni na'an quine 'na, si a caja nu tyucui' cha' tsu'hue 'in ni lo'on na?
- 15 .Ti ca tsa yucui' cha' tsu'hue re si a tucui ca'an tnan 'in? Siyana ndyucui' quityi 'in Ndiose: —Tsu'hue ca xu'hue nu ndyaan tyucui' cha' tsu'hue 'in Ndiose tsana'an ntsu'hui cha' cu'ni chu'huen na cha' 'na lo'o ni—.
- 16 Una tsi'i lyigaa tucui ndyucuan xu'hue cha' tsu'hue 'in Ndiose, siyana ndena'an ndyucui' quityi nga'an Isaia: —Ni X'na hua, .ti ca yana'an ri' cha' nu yucui' hua—?
- 17 Ca jylo rin' na siyana si quine 'na cha' tsu'hue 'in ni ndijyi na'an tsana'an rin' na, lo cha' tsu'hue can' lca na cha' 'in Ndiose.

18 Tyucuin' lo'on huan sca cha': .Ta na a lyiji quine 'in nten cha' re? Una ndyucui' quityi 'in Ndiose: —Na'aan sa tyucui chelyuu cua ngune cueen cha' nu yucui' msu 'in ni, cua mdo'o yisu na sa tyucui chelyuu—.

19 A cuinta tyucuin' lo'on huan: .Ta a ngui'ya ne' Israel cuinta cha' re? Siyana la nducua la mxiyucui' Ndiose 'in Moise lo nu juin ni: — Na' su'huan cha' xlya tieen huan lo'o cha' 'in xca lta nten, lo su'huan cha' nsin' ri' tieen huan lo'o cha' 'in xca lta nten nu ndyucun cha' tiyaa 'in—.

20 A cuinta mxiyucui' la Ndiose 'in Isaia: —Nten nu a nda'an nan 'yan, can' nu nguija lyoo 'yan, nguilyo scuan ylan cha' 'yan lo'o sca nten nu a ntsu'hui tiee 'yan —.

21 Una ndena'an yucui' ni cha' 'in ne' Israel: —Tyucui tsan mducui yaan' 'in nten nu lye' ri' lo a nee 'in—.

ROMANOS 11

Ne' Israel nu yaña'an ri' 'in Ndiose

1 Rcan', .ta mscuan tloo Ndiose 'in nu lca quichen 'in ni? A ca nujuin na ncuana'an siyana lo'on na' lcan ne' Israel, cui' nten cuityi 'in Abraham nu ncuana nten cula 'na, lo mdo'on loo nten cuityi 'in Benjamin.

2 A ntsu'hui cha' xcuan tloo Ndiose quichen 'in ni, cui' nu cua s'ni ngulosuhui ni 'in. .Ta a jlyo rin' huan na'an ndyucui' quityi 'in Ndiose cha' 'in Elia bra ndaa qui'ya 'in ne' Israel? Lo nu juin:

3—Ni X'na hua, cua yujui ne' 'in lyigaa nu mxiyucui' 'in, a cuinta ndyen ne' lyigaa se'en ndiquin ne' slya' lo xcan tin nguinun, una lca tiee ne' kujui ne' 'yan—.

4 Una, .ni na'an ra mxcuen Ndiose 'in? —Ti' ndi'in cha tyca ti mii msu 'yan nu a lyiji ti'ya xtyin' tloo ngulucun Baal—.

5 Cui' ncuana'an ri nii, ndi'in xca lta nten nu cua ngulosuhui ni lo'o cha' tsu'hue 'in ni.

6 Si mdo'o hui ne' lo'o cha' tsu'hue 'in ni, a la 'ni tsu'hue tnan nu nga'ni ne' rcan', siyana cha' tsu'hue 'in ni llyan na xu'hue ti. Lo si llyan na lo'o tnan nu ngui'ni ne', tsi'i 'a xu'hue ti lca na rcan'.

7 Can' cha' ca nujuin na siyana cha' tsu'hue nu nda'an nan ne' Israel, a lyiji tyucuan ne' 'in na, una tsalca nu cua ngulosuhui ni cua ngujui na 'in, lo lyigaa la na'an ne' ncuana tla carsya 'in ne',

8 tsana'an ndyucui' quityi 'in Ndiose: —Ndiose mducun carsya 'in ne', lo'o quiloo ne' siyana a ca tyacan' 'in ne', lo'o tu nscan ne' siyana a quine 'in ne', lo ncuana'an hasta ri' nii—.

9 A cuinta ndena'an nu juin David: —Cha' tsu'hue nu nducua tloo ne' tyca na 'in ne' cha' a tsu'hue, su'hua ndyucun na 'in ne', xtyu na 'in ne' loo ndi'i, can' na ca squiya' ne'.

10 Quinu tla xaa quiloo ne' siyana a ca tyca' 'in ne', lo quinu yucu ne' sa tyucui braa—.

Lo'o ne' gentil ntsu'hui cha' tyo'o laa ne'

11 Rcan', .ta mducua quee quiya' ne' Israel siyana tlyu ne'? Tsi'i na, una squiya' cha' lye' ri' ne' ngujui na'an tyo'o laa ne' gentil, siyana caja cha' nsin' ri' 'in ne' Israel.

12 Squiya' cha' lye' ri' can' 'in ne' ndyca na cha' cuilyiya' 'in nten chelyuu, lo squiya' cha' nu a tsu'hue 'in ne' can' ncuca cuilyiya' ne' gentil, .ni xnu ca bra ti tun ne' Israel?

13 Ndyucuin' cha' re lo'on huan, 'huan ne' gentil, siyana Ndiose nga'an tnan ni 'yan tyucuin' cha' tsu'hue 'in ni lja ne' gentil, lo nga'ni cuintan tnan nu ndaa ni 'yan,

14 siyana si ca sten cha' xlya ni' carsya 'in ta'a quichen tyin, lo tsato'o lja can' caja nu tyo'o laa.

15 Lo'o cha' nu mdo'o tsu' ne' Israel, ngujui na'an cu'ni chu'hue nten chelyuu cha' 'in ne' lo'o Ndiose, .ni xnu ca bra xtucui ne' Israel? tyo'o qui'u ne' laja ne' ngujui.

16 Siyana si culo quijaxtlya nu mdo'o can' lca na sca lomstan 'in Ndiose, .ta tsi'i na'aan scuan nu nguinu can' luhui na rcan'? Cui' ncuana'an lo'o sca yca, si tsu'hue ti suun na, cui' ncuana'an tsu'hue stan' na.

17 Si ncuana'an yato'o nguitan stan' yca olivo, lo 'huan lcan huan na'an ndyca ri' yca nu nducua ni' quixin', cua ngujui nu mji'in ca'an 'huan se'en nguitan yucui' ca stan' yca can', lo ri nii sca cha' ti 'huan lo'o suun yca olivo can', snu na'an tsu'hue ngui'ni cu'u suun yca can' 'huan.

18 Can' cha' a culucua rin' huan ta lyee la ndun loon huan que 'in stan' yca nu nguitan can', lo si ncuana'an ngui'ni siyen' huan, una a jlya rin' huan siyana suun yca can' ngui'ni cu'u 'huan, lo tsi'in huan ngui'ni cu'un huan 'in na.

19 Tina'an nujuin huan: Nguitan stan' yca can' siyana caja se'en nguitan can' na.

20 Siyana nguitan stan' can' siyana a yana'an ri' can' 'in Ndiose, una 'huan tsa ndun huan siyana yana'an rin' huan, can' cha' a cu'ni siyen' huan, siyana tya'an lo'on huan sca cha' chen.

21 Si Ndiose a nga'ni ni cha' tlyu ri' 'in yucui' ca stan' can', .ni 'huan lo a cu'ni ni cha' tlyu ri' 'huan?

22 Na'an huan, snu na'an tlyu cha' tsu'hue 'in Ndiose lo'on huan, a cuinta tla cha' 'in ni lo'o nu mdo'o tsu' can'. Can' cha' a ntsu'hui cha' tyo'o tsun' huan lo'o cha' tsu'hue, chen cha' lo'on huan si'yu co' ni cha' 'huan.

23 Ne' Israel, si a tsa quinan a ne' lo'o cha' tla 'in ne', ti caja na'an tya ca'an can' sii' yca can', siyana tlyu cha' cuiya' 'in Ndiose lo ca jyi'in ca'an ni 'in can' xiya'.

24 Si mdo'on huan loo yca nducua ni' quixin', lo ncuca ndya ca'an huan sii' xca yca olivo nu tsu'hue la, .ta a cunu la tya ca'an stan' yca olivo can' lo'o stan' ca na?

Ti' tyo'o laa ne' Israel

25 'Huan ta'an na, ndyca ran' siyana qui'yan huan cuinta cha' re, cha' nu yu'hui catsi' 'in Ndiose, lo a cu'ni siyen' huan 'huan. Ne' Israel sti'i ti nga'ni tla ne' carsya 'in ne' hasta nu tiyaa ya' tsana'an ri' ne' gentil 'in Ndiose,

26 la rcan' tyo'o laa ne' Israel, tsana'an ndyucui' quityi 'in Ndiose: —Quichen Jerusalem tyo'o Ni nu Culo Laa 'in nten, culo tsu' ni nten 'in Jacob lo'o cha' a tsu'hue—.

27 Lo nu juin Ndiose: —Nde cha' nu xtyan 'in ne', cui' bra nu cuityen qui'ya nducui ne'—.

28 Yato'o ne' Israel ndyca ta'a cusuun Ndiose siyana tsana'an rin' huan cha' tsu'hue re, una tsana'an ngulosuhui ni 'in ne', nga'ni ni 'tna 'in ne' lo'o cha' nu cua mxtya ni lo'o nten cula 'in ne'.

29 Siyana Ndiose a ntsu'hui cha' culaa ni cha' tsu'hue nu cua ndaa ni, lo ni a xcuan tloo ni 'in nu cua msi'ya ni.

30 Na'an ndyca rin' 'huan, a mducuan huan cha' 'in Ndiose ti culo, una ri nii cua ndyucuan huan cha' tsu'hue can' 'in ni, cui' lo'o cha' lye' ri' 'in ne' Israel.

31 Lo nisiya lye' ri' ne', una tiaa braa caja ticui' cha' tsu'hue nu ndaa ni 'huan 'in ne'.

32 Ndiose ndaa ni ya' cu'ni lye' ri' na'aan nten chelyuu, siyana ca tyca 'tna ri' ni 'in lyigaa tucui.

33 !Snu na'an tlyu cha' cuilyiya' ntsu'hui 'in Ndiose lo'o cha' tiyaa 'in ni, tsana'an ndi'ya ni cuinta lyigaa lo'o cha'! !Ni sca tucui lo a ca qui'ya cuinta tsana'an cha' nu cua mxtya ni, a cuinta tsana'an ndyca ri' ni!

34 Siyana, .—ti ca ngui'ya cuinta cha' tiyaa 'in Ni X'na na? .Ti ca cua nda cueen 'in ni—?

35 .—Ti ca cua ndaa sca na 'in ni—?

36 Siyana cui' cha' 'in ni mdo'o lyigaa loo na, ndi'in na lo'o cha' 'in ni, lo lo'o cha' 'in ni nguiaa' na. Scati ni ntsu'hui cha' cu'ni tnu na 'in ni sa tyucui braa. Amen.

ROMANOS 12

Cha' nu ntsu'hui cha' cu'ni na

- 1 Can' cha' 'huan ta'an na, lo'o cha' tsu'hue nu tlyu 'in Ndiose taan cha' tnu tiee 'huan siyana tyan huan 'huan tloo Ndiose tsana'an sca lomstan nu lu'u, nu luhui 'in ni, na'an nu ndyca ri' ni, siyana ncuana'an ntsu'hui cha' cu'ni tnu na 'in ni.
- 2 A tyucui ndyca'an huan cha' nu ndyca loo chelyuu re, taan huan ya' cha'an ni 'huan lo'o cha' tiyaa nu cui ti 'huan, siyana ca jylo rin' huan na'an cha' nu ndyca ri' Ndiose, cui' cha' nu ndyu'hui cuiya' ri' ni, lo'o cha' nu lni.
- 3 Tyucuin' lo'on huan cuinta scaan huan lo'o cha' tsu'hue nu ndaa Ndiose 'yan, siyana a xque' rin' huan ta cuaan la ndi'in cha' 'huan que na'an cha' nu cua ngujui 'huan, lo'o sca cha' nu lni cu'ni cuintan huan 'huan, cua na'aan cha' nu ndaa Ndiose 'in cuinta scaan huan lo'o cha' nu nguiana'an rin' huan.
- 4 Tsana'an ndyca ri' cuinan' na, quina'an 'a se'en ntsu'hui 'na, una tsi'i sca loo ti tnan 'ni na,
- 5 cui' ncuana'an nare, quina'an na ndi'in na, una sca cha' ti 'na lo'o Crixtu, lo lyigaan na scati lcan na lo'o ta'an na.
- 6 Can' cha', cua na'aan cha' cuiya' nu ndaa Ndiose 'na cu'ni cuintan huan cha' can'. Si ntsu'hui nu ndyucui' cha' tsu'hue 'in ni, tyucui' can' cua na'aan cha' nu nguiana'an ri'.
- 7 Si ta yaan' huan 'in xca tucui, cu'ni cuintan huan cha' can', ta si culu'un huan 'in nten, cui' ncuana'an cu'ni cuintan huan cha' can'.
- 8 Si taan huan cha' tnu tiee 'in xca tucui, cu'ni cuintan huan cha' can', ta si taan huan loo mstan, cu'ni huan cha' can' lo'o lyigaa tieen huan, lo nu chu'hui cuinta 'in ta'an na, cu'ni cuintan tnan can', cui' ncuana'an lo'o nu 'ni 'tna 'in xca tucui, tsu'hue chu'hui tiee can' cu'ni 'in na.
- 9 Chu'hui cha' tsu'hue 'huan lo'o ta'an huan, lo'o sca carsya nu lni. Xcuan tloon huan cha' a tsu'hue lo tyucui ndyca'an huan cha' nu tsu'hue.
- 10 Chu'hui cha' tsu'hue 'huan, tsu'hue ti tyi'in huan, cuinta scaan huan cu'ni cuintan huan 'in ta'an huan lo'o rsuun na'an.
- 11 Su'hua huan juersa lo tsi'i na ndaja rin' huan cu'ni huan tnan 'in Ni X'na na, ndun rin' huan cu'ni cuintan huan cha' can'.
- 12 A cuinta ca tsu'hue chu'hui tieen huan tyuhuitan huan cha' nu nducua tloon huan, ta loon huan lo'o cha' nu ndijin huan, lo a cula' tin' huan tyucuin' huan lo'o Ndiose.
- 13 Chu'hui yuhue rin' huan 'in ta'an na nu 'ni cha' 'in, lo taan huan se'en quinu nu tiyaa se'en ndi'in huan.

- 14 Jnan huan 'in Ndiose siyana culucuan ni 'in nu ti'i ri' 'huan, tsu'hue ti tyucuin' huan lo'o can', lo a tucuan huan yuhue' 'in can'.
- 15 Ca tsu'hue chu'hui tieen huan lo'o nu tsu'hue ntsu'hui tiee, lo qui'ya tucu'hua tieen huan lo'o nu nguinan.
- 16 Lyigaan huan ca sca cha' ti 'huan, a taan huan ya' sten cha' siye' 'huan, cu'ni cuintan huan 'in nu na'an ti ndi'in cha' 'in, a culucua rin' huan ta lyee la tiyaan huan.
- 17 A lyca cha' cu'ni huan cha' a tsu'hue lo'o nu ngui'ni cha' a tsu'hue lo'on huan, cuna huan na'an cu'ni huan tsu'hue lo'o lyigaa tucui.
- 18 Cha' nu 'huan, cuna huan na'an tyi'in huan tsu'hue lo'o lyigaa tucui.
- 19 'Huan ta'an na nu ndyu'hui cuiya' ran' 'in, a lyca cha' culoon huan ti'i nducua tieen huan lo'o nu ngui'ni cha' a tsu'hue lo'on huan, taan huan siyana Ndiose cu'ni cuiya' ni cha' 'in can', siyana ndena'an nguinu scua cha' 'in ni: —Na' nga'an cha' 'yan xtucuin ndi'i can', na' su'huan lyiyan' 'in ne', nu juin Ni X'na na—.
- 20 Ticui' ncuana'an —si ta'a cusuun huan nguite' ri', taan huan na cu can', ta si nguityi ri', tyaan huan tyi'a co'o, lo ncuana'an tyo'o tique' tloo can' lo'o cha' jyu'u 'in—.
- 21 A taan huan cu'ni cha' a tsu'hue cana 'huan, cui' nu nde cu'ni huan cana 'in na lo'o cha' tsu'hue nu cu'ni huan.

ROMANOS 13

- 1 Lyigaa tucui ntsu'hui cha' tucua cha' 'in bsya, siyana a sca nu ndyca bsya ta tsi'i Ndiose ndaa cha' cuiya' 'in, lo nu lca tnan ri nii, Ndiose mxtya 'in ne'.
- 2 Can' cha' nu cu'ni lye' ri' 'in bsya, cui' cha' nu mxtya Ndiose ngui'ni lye' ri' can', lo nu ngui'ni ncuana'an, ticuii' nso' tucua qui'ya chun'.
- 3 Nu ndyca bsya, a nducua ta siyana xcutsen 'in nten nu ngui'ni tnan tsu'hue, cui' 'in nten nu nducun'. .Ta ndyca ri' a xcutsen ri' 'in bsya? Cu'ni tnan tsu'hue lo ncuana'an tsu'hue tyucui' cha' 'in,
- 4 siyana tnan 'in Ndiose ngui'ni can', siyana ca tyi'in tsu'hue. Una si ngui'ni tnan a tsu'hue, tya'an ytsen siyana tsi'i tyucua cha' ti nducua espada yaa' can'. Msu 'in Ndiose lca can' lo nga'an cha' 'in taa ndi'i 'in nu ngui'ni tnan a tsu'hue.
- 5 'Ni cha' tucuan na cha' 'in bsya, una tsi'i siyana nguitsen na tyijyin na ndi'i, cui' siyana jlyo rin' na tnan tsu'hue ntsu'hui cha' cu'ni na lca na.
- 6 Can' cha' su'hua lyiyan' huan tni nu njnan bsya, siyana ticui' tnan 'in Ndiose ngui'ni lo ngui'ni cuiya' can' cha' nu ndyca se'en nducua.

- 7 Can' cha' su'hua lyiyan' huan lyigaa tni nu nga'an cha' 'huan, ta cha' 'in yuu ta scaxca tni nu njnan bsya. Cui' ncuana'an lo'o nten, cu'ni rsuun huan 'huan lo cu'ni cuintan huan 'in can'.
- 8 A lyca cha' quinu tucuin huan tni' 'in ni sca tucui, chu'hui cha' tsu'hue 'huan scaxcan huan, siyana nu ntsu'hui cha' tsu'hue 'in lo'o ta'a cua nducua can' cha' nu ndyucui' lee.
- 9 Siyana ndyucui' quityi 'in Ndiose: —A sten yu'huin huan lo'o cuilyo'o nten, a cujuin huan nten, a cu'ni huan cuna, a tyucuin' huan cha' cuini, a xcui rin' huan scaxca lo'o cha'—. Lyigaa la na'an cha' nu ndlo Ndiose tnan ngui'ni sca na 'na lo'o cha' re: —Ca 'tna rin' huan 'in ta'a nten huan tsana'an ngui'ni huan lo'on huan ticuiin' huan—.
- 10 Cha' tsu'hue re a la ngui'ni na ti'i, can' cha' nu ntsu'hui cha' tsu'hue 'in lo'o ta'a cua nducua can' cha' 'in lee.
- 11 Lyigaa cha' re qui'yan huan cuinta, lo ca jylo rin' huan siyana cua mdiyaa braa nu tyo'o scalan na, siyana lucui' la ljian tsan nu ntsu'hui cha' tyo'on na loo chelyuu re que na'an bra nu yana'an rin' na.
- 12 Cua nguiaa ndijin tla lo nde cua ljian xaa, can' cha' xcuan tloon na cha' a tsu'hue can' lo cu' tsu'huen na lyigaa cha' cuiya' nu ljian lo'o xaa can'.
- 13 Tya'an na lo'o sca cha' tiyaa nu lni tsana'an nda'an sca nten bra titsan, lo tsi'i lo'o cha' cu'hui ta cha' tucun', cha' nu nguiten yu'hui ne' lo'o na'an nu ti, ta cu'ni na na'an nu ndyca rin' na, cha' cusuun ta lo'o cha' cuita'an ri',
- 14 cu' tsu'huen na cha' tsu'hue 'in Ni X'na na Jesucristo, lo a taan na ya' ca lca tiee na cha' a tsu'hue.

ROMANOS 14

Cha' 'in nu na'an ri'

- 1 Tsalca nu a tsa ndun lo'o cha' nu nguiana'an ri', tyucuan xu'huen huan 'in can', una tsi'i na tyucui' lyo'on huan 'in.
- 2 Siyana ntsu'hui nu nxque' ri' ca cu lyigaa loo na, lo ntsu'hui nu ndyucu tsaloo ti na quixin', siyana ngui'ni tucua ri' can' lo'o cha' tiyaa 'in.
- 3 Una nu ndyucu lyigaa loo na a ntsu'hui cha' xcuan tloo 'in nu a ndyucu 'in na, ticui' ncuana'an nu a ndyucu lyigaa loo na a ntsu'hui cha' jincha' can' 'in nu ndyucu 'in na, siyana Ndiose cua ndyucuan xu'hue ni 'in can'.
- 4.Ti ca lca nu'huin siyana cu'ni cuiya' cha' 'in sca msu nu cua ndia x'na? Jlyo ri' x'na can', si ngui'ni tnan tsu'hue ta ngui'ni tnan a tsu'hue, una ntsu'hui cha' tyun tsa can' siyana tla cha' 'in Ni X'na, ni nu nsni tun 'in.

- 5 Ntsu'hui nu ndlucua ri' siyana cua lca ti tsan ndun loo na, lo ntsu'hui nu nxque' ri' siyana scana'an ti ndi'in cha' 'in lyigaa tsan, una cuinta scaan na tyun lni na cua na'aan cha' tiyaa 'na.
- 6 Nu nchu'hua se'en scaxca la tsan, lo'o cha' 'in Ni X'na na ngui'ni 'in na, lo nu a nchu'hua se'en tsan can', ticui' lo'o cha' 'in Ni X'na na a ngui'ni 'in na. Nu ndyucu lyigaa loo na, lo'o cha' 'in Ni X'na na ndyucu 'in na siyana ndyaa can' xu'hue 'in Ndiose, lo nu a ndyucu 'in na ticui' lo'o cha' 'in Ni X'na na a ndyucu 'in na, una ticui' ndyaa can' xu'hue 'in Ndiose.
- 7 Siyana nare a sca na ntsu'huin na loo chelyuu lo'o cha' 'na, cui' ncuana'an tsi'i lo'o cha' 'na tyo'on na loo chelyuu re.
- 8 Si ntsu'huin na chelyuu, lo'o cha' 'in Ni X'na na ntsu'hui na, lo si cajan na, ticui' cha' 'in Ni X'na na cajan na. Can' cha' nisiya lu'un na ta ngujuin na, ticui' yaa' Ni X'na na ntsu'huin na.
- 9 Cui' cha' re ngujuí Crixtu lo mdyo'o qui'u ni, lu'u ni ri nii siyana ca ni X'na lyigaa tucui tsatlyu lo'o nu cua ngujuí.
- 10 Una nu'huin, .ni cha' ndyca ri' cu'ni cuiya' cha' 'in ta'a? Lo nu'huin, .ni cha' nxcuan tloo 'in ta'a? Siyana lyigaan na ntsu'hui cha' tiyaan na tloo Crixtu se'en ndyca cuiya' cha'.
- 11 Siyana ndena'an ndyucui' quityi 'in Ndiose: —Na' lcan, nu juin Ni X'na na, can' cha' tloon ntsu'hui cha' ti'ya xtyin' sa tyucui chelyuu, lo lyigaa tucui culo naan 'in Ndiose—.
- 12 Ncuana'an cuinta scaan na ntsu'hui cha' tyaan na cuinta tloo Ndiose.
- 13 A lyca cha' jinchan' na 'in ta'an na, siyana a can na sca quee nu tyucua quiya' can', ta siyana tiu can' loo qui'ya.
- 14 Na' nguiana'an ran' 'in Ni X'na na Jesus, lo jlyo ran' siyana ni sca na a tcati ndi'in cha' 'in, una si ntsu'hui nu ndlucua ri' siyana tcati ndi'in cha' can', cuinta 'in can' lca na.
- 15 Si cu'ni nu'un huan carsya 'in ta'a nguiana'an rin' huan lo'o cha' ndyucu, a ntsu'hui cha' tsu'hue 'huan lo'o rcan'. Can' cha' a taan huan ya' tyucuna' sca nu cua ngujuí Crixtu loo lo'o cha' ndyucu,
- 16 ti jincha' can' cha' tsu'hue nu ngui'ni huan.
- 17 Siyana tsana'an nu ndlo Ndiose tnan 'na, a lca na cha' ndyucu ta cha' ndi'yo, siyana ljian na lo'o Espiritu nu Luhui 'in ni, ndaa yaa' ni 'na cu'ni na tnan tsu'hue, cu'ni ni cha' xtnan' carsya 'na lo ca tsu'hue chu'hui tieen na.
- 18 Tsalca nu nducua cha' 'in Crixtu lo'o cha' re, tsu'hue ntsu'hui tiee Ndiose lo'o can', a cuinta lo'o nten ndyu'hui cuiya' ri' ne' 'in.

19 Can' cha' tsa quinan na lo cuna na na'an nu tyi'in tsu'huen na, ta yaa' ta'an na siyana tsatlyu calun na.

20 A lyca cha' cuijlyon huan tnan 'in Ndiose lo'o cha' ndyucu. Siyana lyigaa loo na luhui, una a tsu'hue xtyun na 'in xca tucui loo qui'ya lo'o cha' ndyucu.

21 Tsu'hue cha' a cun huan cuinan' lo a co'on huan vinu, ni a cu'ni huan scaxca cha' nu xtyu 'in ta'a nguiana'an rin' huan loo qui'ya, ta ca ti'i 'in can', ta cu'ni na'an ri'.

22 .Ta ndlucua rin' huan siyana cui' na'an ngui'ni huan? Cuinta 'huan lo'o Ndiose lca cha' can'. Tsu'hue ca xu'hue sca nten nu a ndlo qui'ya cha' tiyaa 'in lo'o na'an nu ngui'ni.

23 Una nu ngui'ni tucua ri' lo'o cha' ndyucu, nso' tucua can' qui'ya chun' siyana ndyucu tucua ri', lo lyigaa cha' nu cu'ni na tucua rin', ticui' qui'ya lca na.

ROMANOS 15

1 Can' cha' naa nu tsa ndun chu'hui cha' tlyu ri' 'na lo'o scaxca cha' nu ngui'ni nu na'an ndi'in cha' 'in, lo a cu'ni cuintan na 'na ticuiin' na.

2 Cuinta scaan na cu'ni cuintan na 'in ta'an na, siyana calu can' lo'o cha' nu nguiana'an ri'.

3 Ni Crixtu lo a nga'ni ni cha' nu ncuca ri' ni, siyana ncuca na'an ndyucui' quityi 'in Ndiose: —Lyigaa cha' ti'i nu yucui' ne' lo'o, ngui'o' tucua na chun' na'—.

4 Lyigaa cha' nu nguinu scua loo quityi 'in Ndiose cha' nu cu'ni cha'an na lca na, ndaa na cha' tnu tiee tyijyin na scaxca cha', siyana tyucua tloon na cha' tsu'hue nu taa Ndiose.

5 Cui' Ndiose, ni nu nda yaa' 'na lo'o cha' nu ndijyin na, lo ndaa ni cha' tnu tiee 'na, cu'ni ni cha' siyana ca sca cha' ti 'huan lyigaan huan tsana'an nguiaa cha' 'in Crixtu Jesus,

6 siyana tsatlyu cula lo'on huan lo cu'ni tnu huan 'in Ndiose, Sti Ni X'na na Jesucristo.

Quine 'in ne' gentil cha' tsu'hue 'in Ndiose

7 Can' cha' scaxcan huan tyucuan xu'huen huan 'in ta'an huan tsana'an nu ndyucuan xu'hue Crixtu 'na, can' cha' nu ndyu'hui cuiya' ri' Ndiose.

8 Cha' nu ndyca ran' tyucuin', Crixtu Jesus yaan ni siyana tyucua tloo ne' judio 'in ni, nguilyo scua yla ni siyana lni ndi'in cha' 'in Ndiose nu cu'ni ni cha' ca lyigaa cha' nu cua mxtya ni lo'o nten cula 'na,

9 siyana lyigaa lta nten cu'ni tnu 'in Ndiose lo'o cha' tsu'hue 'in ni, tsana'an ndyucui' quityi 'in Ndiose: — Lo'o cha' re cu'nin tnun 'in lja ne' gentil, lo cula lo'on 'in—.

- 10 Ndena'an ndyucui' quityi can' xca se'en: —Ca tsu'hue chu'hui tieen huan, 'huan ne' gentil, tsatlyu lo'o quichen 'in ni—.
- 11 Lo xca se'en ndyucui' na: !—'Huan ne' gentil cu'ni tnu huan 'in Ni X'na na! !Sa tyucui chelyuu scuen cuaan 'in ni—!
- 12 Nde cha' nu yucui' Isaia: —Ti suun nu lca Isai tyo'o sca nu culo tnan 'in ne' gentil, lo lyigaa ne' gentil tyucua tloo 'in ni—.
- 13 Lo Ndiose, ni nu nducua tloon na, cu'ni ni cha' nde lyee la ca tsu'hue chu'hui tieen huan, lo xtnan' carsya 'huan lo'o cha' nu nguiana'an rin' huan, siyana scana'an ti tyucua tloon huan 'in ni lo'o cha' cuiya' 'in Espiritu nu Luhui 'in ni.
- 14 Una tsana'an ndyca rin' 'huan, 'huan ta'an na, a ngui'ni tucua ran' lo'on huan, siyana ngutsa'an yu'hui cha' tsu'hue 'huan, a cuinta lo'o cha' tiyaa, ticuiin' huan ca ta yaa' ta'an huan lo'o cha' re.
- 15 Nde cha' nga'an quityi re 'huan, 'huan ta'an na, lo nga'nin tnu tieen yucuin' lo'on huan, lo xu'huan rin' huan lyigaa cha' re lo'o cha' tsu'hue nu ndaa Ndiose 'yan,
- 16 siyana cu'nin tnan 'in Jesucristo lja ne' gentil, lo tyucuin' cha' tsu'hue 'in Ndiose lo'o ne', siyana lo'o ne' gentil ca ne' sca lomstan nu ndyu'hui cuiya' ri' Ndiose, nu cua msuhui Espiritu nu Luhui 'in ni.
- 17 Can' cha' lo'o Crixtu Jesus ca scuen cuaan 'yan lo'o tnan 'in Ndiose nu ngui'nin.
- 18 Siyana a xtyi ran' tyucuin' cha' 'yan, si tsi'i Crixtu nga'ni ni cha' can', na'an ndyca nducua ne' cha' 'in Ndiose lo'o cha' nu yucuin' ta lo'o tnan nu ngui'nin,
- 19 lo ndaa ni cha' cuiya' cu'nin scaxca cha' nu tnu lo'o cha' cuiya' 'in Espiritu 'in Ndiose, can' cha' ti la se'en lca Jerusalem hasta ndiyaa se'en lyi'ya loo Ilirico, lyigaa se'en can' msne su'huan cha' tsu'hue 'in Crixtu.
- 20 Ncuana'an yato'o msu'huan juersa yucuin' cha' tsu'hue 'in Ndiose, una tsi'i quichen nu cua ndyucuan xu'hue cha' 'in Crixtu, a ncu ran' xtyan quiya' cha' can' chun' tnan nu cua nga'ni xca tucui,
- 21 siyana ca na'an ndyucui' quityi 'in Ndiose: —Nten nu a lyiji caja nu tyucui' cha' 'in ni lo'o, tyucua tloo can' 'in ni. Nten nu a lyiji quine 'in, can' nu tsana'an ri' 'in ni —.

Ntsu'hui tiee Pablo tsaa quichen Roma

- 22 Tyun ya' ncu ran' tsa'an se'en ndi'in huan, una lo'o tnan re a ngujui na'an tsa'an.
- 23 Una ri nii cua ngutsa'an yu'hui se'en nde re lo'o cha' 'in Ndiose, a cuinta cua tyun yjan ndlucua ran' tsa'an se'en ndi'in huan,

- 24 can' cha' bra tsa'an se'en lca Espana tyijin se'en ndi'in huan siyana nducua tloon na'an ta'an na lo'on huan. Lo bra nu cua mdi'in chin' lo'on huan, nducua tloon ta yaan' huan 'yan tucuiin nu ti tsa'an lan.
- 25 Una la nducua la tsa'an Jerusalen siyana taan cha' tnu tiee 'in ne'.
- 26 Siyana nu ndi'in se'en lyi'ya loo Macedonia lo'o Acaya, nga'ni cha' tsu'hue mxo' sca lomstan nu ta yaa' 'in ta'an na ndi'in Jerusalen, cui' nu 'ni cha' 'in.
- 27 Nga'ni cha' re lo'o cha' tsu'hue nu lca tiee, lo chin ni siyana caja cha' re 'in, siyana si ndyucuan xu'hue cha' tsu'hue 'in Ndiose lo'o ne' judio, nga'an cha' 'in ta yaa' 'in can' lo'o cha' nu 'ni 'in.
- 28 Can' cha' bra cua msu'hua ltan lyigaa cha' re, lo tyan lomstan can' 'in ne', rcan' tsa'an se'en lca Espana, cui' na'an tyijin se'en ndi'in huan.
- 29 Jlyo ran' siyana bra tia'an se'en ndi'in huan, cha'an yu'hui carsya 'yan lo'o lyigaa lo'o cha' tsu'hue 'in Crixtu.
- 30 Jnan sca cha' tsu'hue 'huan, 'huan ta'an na, siyana jnan huan 'in Ndiose squi'ya cha' 'yan, lo'o cha' cuiya' 'in Ni X'na na Jesucristo lo'o cha' tsu'hue nu ndaa Espiritu 'na,
- 31 siyana culo laa ni 'yan yaa' ne' nducun' ndi'in se'en lca Judea, a cuinta siyana ta'an na ndi'in Jerusalen tsu'hue chu'hui tiee tyucuan xu'hue lomstan re,
- 32 a cuinta siyana tsu'hue chu'hui tieen tia'an se'en ndi'in huan lo'o cha' cuiya' 'in Ndiose, lo caja cha' tnu tiee 'na lo'on huan rcan'.
- 33 Lo Ndiose, ni nu ngui'ni cha' ndi'in tsu'huen na, tyi'in ni lo'on huan lyigaan huan. Amen.

ROMANOS 16

Msla' ta'a Pablo lo'o ne' Roma

- 1 A cuinta tyucuin' lo'on huan cha' 'in ne' cuna'an ta'an na Febe, ni nu nda yaa' 'in ne' lo'o tnan 'in Ndiose se'en nguio' ti'in ne' quichen Cencrea,
- 2 siyana tyucuan xu'huen huan 'in lo'o cha' cuiya' 'in Ni X'na na, tsana'an ntsu'hui cha' cu'ni na lo'o ta'a nguiana'an rin' na. Ta yaan' huan 'in lo'o lyigaa cha' nu 'ni 'in, siyana quina'an 'a nu cua mda yaa' ne' 'in, cui' ncuana'an nda yaa' 'yan.
- 3 Tyucui' chan' huan 'in Priscila lo'o Aquila cuinta cha' 'yan, cui' nu ta'a ngui'nin tnan 'in Crixtu Jesus,
- 4 nu hasta lo'o ncua cha' caja squi'yan, tsi'i scan tin ndyaan xu'hue 'in Ndiose cha' 'in, cui' lo'o lyigaa quichen se'en nguio' ti'in ta'an na ne' gentil.
- 5 Tyucui' chan' huan 'in lyigaa nu nguio' ti'in lo ngui'ni tnu 'in Ndiose se'en ndi'in Priscila lo'o Aquila. Tyucui' chan' huan 'in Epeneto, nu ndyu'hui cuiya' ran' 'in, nu la nducua la yana'an ri' 'in Crixtu se'en lyi'ya loo Acaya.

- 6 Cui' ncuana'an tyucui' chan' huan 'in Maria nu lyee 'a cua nda yaa' 'huan lo'o tnan re.
- 7 Tyucui' chan' huan 'in Adronico lo'o Junias, cui' nu ti ndyca ta'a hua lo ta'a yu'hui hua na'an tyucuan, nu lyee ndyu'hui cuiya' ri' ta'a mda'an Jesus 'in, lo la nducua la yana'an ri' 'in Crixtu que na'.
- 8 Tyucui' chan' huan 'in Amplias, nu lyee ndyu'hui cuiya' ran' 'in squi'ya Ni X'na na.
- 9 Tyucui' chan' huan 'in Urbano, nu ta'a ngui'ni na tnan 'in Crixtu Jesus, lo'o Estaquis, nu ndyu'hui cuiya' ran' 'in.
- 10 Cui' ncuana'an tyucui' chan' huan 'in Apeles, nu cua ngulu'u tnan ngui'ni lo'o cha' 'in Crixtu, lo tyucui' chan' huan 'in Aristobulo lo'o lyigaa nu ndi'in se'en ndi'in.
- 11 Tyucui' chan' huan 'in Herodion, nu ti ndyca ta'an. Tyucui' chan' huan 'in Narciso lo'o lyigaa nu ndi'in se'en ndi'in, nu nguiana'an ri' 'in Ni X'na na.
- 12 Cui' ncuana'an tyucui' chan' huan 'in tyucua ne' cuna'an ta'an na Trifena lo'o Trifosa, nu ngui'ni tnan 'in Ni X'na na. Tyucui' chan' huan 'in ne' cuna'an ta'an na Persida, nu ndyu'hui cuiya' rin' na 'in, lo lyee 'a msu'hua juerza 'in lo'o tnan 'in Ni X'na na.
- 13 Tyucui' chan' huan 'in Rufo, nu cua mdo'o hui 'in Ni X'na na, lo'o jyi'an, ni nu n'nin cuinta siyana lca ni jyi'an.
- 14 Tyucui' chan' huan 'in Asincrito, lo'o Flegonte, Hermas, Patrobas, lo'o Hermes lo'o lyigaa ta'an na nu nguio' ti'in lo'o.
- 15 A cuinta tyucui' chan' huan 'in Filologo, lo'o Julia, lo'o Nereo tsatlyu lo'o nu cuna'an ta'a, lo'o Olimpas lo'o lyigaa ta'an na nu nguio' ti'in lo'o.
- 16 Lo'o rsuun na'an tyucui' cha' ta'an huan la sii' scan' huan. Lyigaa laa nu ndi'in lo'o cha' 'in Crixtu nde re ndyucui' cha' 'huan.
- 17 Jnan sca cha' tsu'hue 'huan, 'huan ta'an na, siyana xni huan cuinta 'huan lo'o nu nsu'hue ti'in 'in ta'an na, ta ncha'an cha' nu cua nga'ni cha'an huan. Tyo'o tsun' huan sii' can'.
- 18 Siyana nten nu ngui'ni ncuana'an a nducua can' cha' 'in Ni X'na na Jesucristo, siyana ngui'ni cuinta can' cha' nu lca tiee, cuti cha' ndyucui' can', lo naan na'an se'en nu quinilyo'o 'in ne'.
- 19 Cua ngune cueen cha' 'huan tsana'an nducuan huan cha' 'in Ndiose, can' cha' tsu'hue ntsu'hui tieen lo'on huan. Una ndyca ran' siyana nde lyee la cu'ni cuintan huan cha' nu tsu'hue, lo tyo'o tijyun' huan loo cha' a tsu'hue.

20 Lo Ndiose, ni nu ngui'ni cha' nixtnan' carsya 'na, ndla ti cu'ni ni cha' quinu sti Ne' xna'an nde tuquiyan' huan. Cui' cha' tsu'hue 'in Ni X'na na Jesucristo quinu lo'on huan.

21 Timoteo, ta'a ngui'nin tnan, ndyucui' cha' 'huan, cui' ncuana'an Lucio, lo'o Jason, lo'o Sosipater ndyucui' cha' 'huan, cui' nu ti ndyca ta'a hua.

22 Na' Tercio ndyucui' chan' 'huan lo'o cha' cuiya' 'in Ni X'na na, na' nga'an quityi re cuinta cha' 'in Pablo.

23 A cuinta ndyucui' cha' Gayo 'huan, nu ndaa se'en ndi'in, a cuinta ndaa se'en ngui' ti'in ta'an na. Lo'o Erasto ndyucui' cha' 'huan, nu lyi'ya cuinta tni 'in nten quichen re, lo'o ta'an na Cuarto ndyucui' cha' 'huan.

24 Cha' tsu'hue 'in Ni X'na na Jesucristo quinu lo'on huan lyigaan huan. Amen.

Cu'ni tnu na 'in Ndiose

25 Scati Ndiose ca xtya tsa la ni 'huan lo'o cha' tsu'hue 'in Jesucristo nu nda'an yucuin', cua nguiyo scua yla ni cha' re, cui' cha' nu ntsu'hui ndyucun 'in ni ti s'ni,

26 una ri nii ncu tyca' na, lo loo quityi nu nga'an nu mxiyucui' Ndiose 'in ti s'ni mdyo'o scua yla cha' re lo'o lyigaa nten, siyana tsana'an ri' ne' lo tucua ne' cha' 'in ni, tsana'an nu ndlo Ndiose tnan, cui' ni nu ndi'in sa tyucui braa.

27 'In scati Ndiose, ni nu tiyaa la, cu'ni tnu na sa tyucui braa lo'o Jesucristo. Amen.

1 CORINTIOS

1 CORINTIOS 1

Pablo ndyucui' cha' 'in ne' Corinto

¹ Na' Pablo, lo'o cha' cuiya' 'in Ndiose can' cha' nga'an tnan ni 'yan tsa'an tyucuin' cha' tsu'hue 'in Jesucristo. Stu'hua lo'o ta'an na Sostenes ca'an tnan hua sca quityi re 'huan,

² 'huan ta'an na nu ndi'in lo'o cha' 'in Ndiose quichen Corinto, 'huan nu cua mdo'o hui 'in Crixtu Jesus siyana can' huan sca nu luhui 'in ni stu'hua lo'o lyigaa la na'an nu ndi'in scaxca se'en ngui'ni tnu ne' 'in Ni X'na na Jesucristo, lo lca ni X'na na tsatlu lo'o ne'.

³ Stina Ndiose lo'o Ni X'na na Jesucristo taa ni cha' tsu'hue chu'hui ni' carsya 'huan, lo cu'ni ni cha' tyi'in tsu'huen huan.

Pablo ndyaa xu'hue 'in Ndiose

⁴ Ndyaan xu'hue 'in Ndiose lyigaa braa si'ya cha' 'huan, lo'o cha' tsu'hue nu cua ngujui 'huan squi'ya Crixtu Jesus,

⁵ lo squi'ya ni can' cha' ngutsa'an yu'huin huan lo'o lyigaa lo'o cha', cui' cha' nu ndyucuin' huan lo'o cha' tiaa nu nda'an lo'on huan,

⁶ tsana'an ndyca ri' cha' tsu'hue 'in Crixtu nu cua nguinu ni' carsya 'huan.

⁷ Can' cha' a sca cha' cuiya' nu ndaa Ndiose cuilyiji 'huan, laja ndyuhui tan huan 'in Ni X'na na Jesucristo bra quiaan ni xiya'.

⁸ Ndiose cu'ni ni cha' ca lni cha' 'huan hasta bra nu tsatii cha' nu ndyca loo chelyuu re, siyana luhui tloon huan tsan nu cu'ni cuiya' Ni X'na na Jesucristo cha' 'in nten.

⁹ Lni ndi'in cha' 'in Ndiose, ni nu msi'ya 'huan siyana ca sca cha' ti 'huan lo'o Ni X'na na Jesucristo nu lca Sne' ni.

Crixtu a lca ni tucua sna Ita

¹⁰ Jnan sca cha' tsu'hue 'huan, 'huan ta an na, lo'o cha' cuiya' 'in Ni X'na na Jesucristo, siyana sca loo ti cha' tyucuin' huan lyigaan huan, a lyca cha' su'hue ti'in ta'an huan, siyana tyi'in huan sca cha' ti 'huan, cui' ncuana'an lo'o cha' tia 'huan, lo sca loo ti cha' chu'hui tieen huan.

¹¹ 'Huan ta'an na, cua yna cha' na'an ndi'in huan, siyana tucua sna nten 'in ne' Cloe ndaa ne' rsuun siyana a ndi'in 'a huan sca cha' ti 'huan.

¹² Siyana cuinta scaan huan ndyucuin' huan: Na' ngui'an tsu' 'in Pablo. Xca nu ndyucui': Na' ngui'an tsu' 'in Apolo. Na' ngui'an tsu' 'in Tyu. A cuinta xca nu ndyucui': Na' ngui'an tsu' 'in Crixtu.

- 13 Rcan': .Ta lo'o Crixtu lca ni tucua sna lta? .Ta Pablo ngua'an loo cursi loon huan? .Ta mducua tyan huan lo'o cha' cuiya' 'in Pablo?
- 14 Na' ndyaan xu'hue 'in Ndiose siyana ni scan huan lo a mducua tyan 'huan, tsaloo ti 'in Crispo lo'o Gayo,
- 15 siyana a ndyca ran' caja nu tyucui' siyana nducua tyan lo'o cha' cuiya' 'yan.
- 16 A cuinta mducua tyan 'in Estefanas lo'o lyigaa nu ndi'in se'en ndi'in ne', una lyigaa la tucui a ntsu'hui ran' si lo'o can' mducua tyan 'in.
- 17 Crixtu a nga'an tnan ni 'yan siyana tucua tyan 'in nten, cui' siyana tyucuin' cha' tsu'hue 'in ni, una tsi'i lo'o cha' tiaa 'in nten chelyuu, lo tsato'o quinu ca'an cha' nu ngujui Crixtu lo cursi nde chun'.

Crixtu lca ni cha' cuiya' 'in Ndiose

- 18 Cha' nu ndyucuin' na siyana Crixtu ngujui ni loo cursi, cha' tantu lca na 'in nten nu nda'an nguna', una cha' 'nare nu nducua tloon na tyo'o laan na, lca na cha' cuiya' nu tlyu 'in Ndiose.
- 19 Siyana ndyucui' quityi 'in Ndiose: —Cuityen cha' tiaa 'in nten nu tiaa la, lo xcuan tloon cha' tiaa 'in nten nu ndi'ya la cuinta—.
- 20 Rcan', .la ncuu nu tiaa la? .La ncuu nu ndlu'u cha' 'in lee, ta nu tsu'hue 'a ndyucui' cha' nu ndyca loo chelyuu re? .Ta tsi'i cha' tiaa 'in nten chelyuu nga'ni Ndiose siyana lca na cha' a tsu'hue?
- 21 Ndiose lo'o cha' tiaa 'in ni, a ndaa ni cha' cuiya' chu'hui lyoo ne' 'in ni lo'o cha' tiaa nu 'in ne', siyana ncuu ri' ni culo laa ni 'in nten nu nguiana'an ri' 'in ni nu nda'an yucuin' na cha' 'in, nisiya lca na cha' a tsu'hue 'in xca tucui.
- 22 Siyana ne' judio njnan ne' xcui' cha' nu tnu, lo ne' griego nda'an nan ne' cha' tiaa 'in nten chelyuu,
- 23 una nare nda'an yucuin' na cha' 'in Crixtu na'an ngujui ni loo cursi, lo chini siyana ne' judio mscuan tloo ne' cha' re, lo cha' nu 'in ne' gentil lca na cha' a tsu'hue.
- 24 Una tsalca nu cua msi'ya Ndiose 'in, nisiya lca ne' judio ta ne' gentil, Crixtu lca ni cha' cuiya' lo'o cha' tiaa 'in Ndiose.
- 25 Nisiya nxque' ri' nten siyana cha' tiaa 'in Ndiose lca na cha' a tsu'hue, una cuuan la ntsucua cha' can' que na'an cha' tiaa 'in ne', cui' ncuana'an sca nu na'an ri' 'in Ndiose, can' tiaa la que 'in nten chelyuu.
- 26 'Huan ta'an na, xni huan cuinta na'an nten nu msi'ya Ndiose 'in, siyana tsi'i lyigaan huan lcan huan nten nu nga'ni cha'an, ni a lcan huan nten nu ndia cha' cuiya' 'in ta lcan huan nten nu ndun loo,

27 siyana Ndiose ngulosuhui ni nten tantu', siyana taa can' cha' jyu'u 'in nu tiaa la. Cui' ncuana'an ngulosuhui ni nu na'an la ri', siyana taa can' cha' jyu'u 'in nu tla la ndi'in cha' 'in.

28 A cuinta ngulosuhui ni 'in nten nu mscuan tlo ne' 'in, cui' ne' nu a sca ntsu'hui lyoo loo chelyuu re, can' nu cuityen cha' nu ndyca loo chelyuu re,

29 siyana a caja nu cu'ni siye' 'in tloo Ndiose.

30 Squi'ya ni ngujui chelyuu 'huan lo'o Crixtu Jesus, ni nu lca cha' tiaa 'in Ndiose, ni nu mxnu luhui 'na, ngulosuhui ni 'na, lo msi'i ni 'na lo'o tne ni,

31 siyana ca cha' nu ndyucui' quityi 'in Ndiose: — Si ntsu'hui nu ndyca ri' scuen cuan 'in, scuen cuan can' lo'o cha' 'in Ni X'na na—.

1 CORINTIOS 2

Ndyucui' Pablo cha' 'in Crixtu nu ngujui loo cursi

1 'Huan ta'an na, bra yucuin' cha' tsu'hue 'in Ndiose lo'on huan, a yucuin' cha' nu tucui ta lo'o cha' tiaa nu cuaan lati,

2 siyana ncua ran' siyana sca loo ti cha' 'in Jesucristo tyucuin' lo'on huan, tsana'an ngujui ni loo cursi.

3 Lyee 'a msu'huan cha' nduhue ri' tieen bra mdi'in lo'o huan, ytsen lo hasta ndyucuan.

4 Ni a ngujui quina'an la cha' nu tyucuin' lo'on huan ta siyana kuhue rin' huan, siyana lo'o cha' cuiya' 'in Espiritu ncua tyca' cha' can',

5 siyana a tyucua cha' nu nguiana'an ri' huan chun' cha' tiaa 'in nten chelyuu, cui' lo'o cha' cuiya' 'in Ndiose.

Cha' nu nguilyo scua yla Espiritu

6 Una ndyucui' hua sca cha' tiaa nu cuaan lati lo'o tsalca nu tsa ndun tucuiin 'in Ndiose, lo a lca na cha' tiaa 'in nten chelyuu, ta cha' tiaa 'in ne' nu ndlo tnan, nu ntsu'hui cha' jlyo tiaa braa,

7 siyana ndyucui' hua cha' tiaa nu ntsu'hui catsi' 'in Ndiose, cha' tiaa nu ntsu'hui ndyucun 'in ni, cha' nu mxtya Ndiose bra ti lyiji tsa' chelyuu siyana caja cha' can' 'na.

8 Ni sca nu ndlo tnan loo chelyuu re a ngui'ya cuinta cha' re. Si ngui'ya cuinta 'in na, lo a jyi'in ca'an 'in Ni X'na na loo cursi, ni nu mdo'o loo xaa 'in Ndiose.

9 Una ndena'an ndyucui' quityi 'in Ndiose: —Cha' re lca na sca cha' nu a lyiji na'an tloo ne', ni a lyiji quine 'in ne', ni a tucui lyiji ca llyo ri' cha' re, lo Ndiose taa ni 'in na 'in tsalca nu ntsu'hui tiee 'in ni—.

- 10 Una Ndiose cua nguilyo scua yla ni cha' re lo'on na lo'o Espiritu 'in ni, siyana Espiritu nguina lyigaa lo'o cha', hasta lo'o cha' tiaa nu qui'ni lati 'in Ndiose ndlo scua yla ni.
- 11 Rcan', .ta ca chu'hui lyoon na cha' nu ntsu'hui ni' carsya 'in xca tucui? .Ta tsi'i ticuii' can' jlyo ri' cha' nu ntsu'hui tiee? Cui' ncuana'an Ndiose, scati Espiritu 'in ni jlyo ri' cha' nu ntsu'hui tiee ni.
- 12 Nare a msni na espiritu nu mdo'o loo chelyuu re, siyana msni na Espiritu 'in Ndiose siyana ca jylo rin' na cha' tsu'hue nu cua ndaa ni 'na,
- 13 cui' cha' re ndyucuin' na ri nii, una tsi'i lo'o cha' tiaa nu ndlu'u nten chelyuu, siyana lca na cha' nu ndlu'u Espiritu 'na, lo ncuana'an ndyucua ta'a cha' nu ndyucuin' na lo'o cha' nu lni 'in Ndiose.
- 14 Una sca nten nu a nguiana'an ri' 'in Ndiose a ndyucuan xu'hue ne' cha' tsu'hue nu ndaa Espiritu 'in ni, siyana lca na cha' a tsu'hue 'in ne', ni a lyiji qui'ya ne' cuinta cha' can', tsaloo ti lo'o 'in Espiritu ndyca jylo rin' na cha' can'.
- 15 Una sca nten nu nguiana'an ri' 'in Ndiose ndyca 'ni cuiya' ne' lyigaa lo'o cha', una a lo'o can' ndia nu cu'ni cuiya' cha' 'in,
- 16 —siyana, .siyana ti ca yu'hui lyoo cha' tiaa 'in Ni X'na na? .Ti ca cua ndaa cueen 'in ni—? Una nare cua nda'an lo'on na cha' tiaa 'in Crixtu.

1 CORINTIOS 3

Stu'hua ngui'ni na tñan 'in Ndiose

- 1 Can' cha' 'huan ta'an na, a ngujui na'an tyucuin' lo'on huan tsana'an ndyucuin' na lo'o sca nu tsa ndun tucuiin 'in Ndiose, siyana tyucuin' lo'on huan tsana'an ndyucuin' na lo'o sca nu ti cuine' cha' tiaa 'in lo'o cha' 'in Crixtu, tsana'an ndyca ri' sca nu suhue ti.
- 2 Can' cha' ndaan styi' yo'on huan, lo a ndaan na nu tla cun huan, siyana a ncu qui'ya huan cuinta cha' re, cui' ncuana'an ri nii,
- 3 siyana ti nducui ndyca'an huan cha' nu ndyca loo chelyuu re, ti nda'an huan lo'o cha' slya, cha' cusuun, cha' nu nxsuun ta'a ne', lo'o cha' nu nsu'hue ta'a ne'. .Ta tsi'i cha' tiaa 'in nten chelyuu nda'an lo'o huan rcan?
- 4 Siyana ntsu'hui nu ndyucui': Na' ngui'an tsu' 'in Pablo, xca nu ndyucui': Na' ngui'an tsu' 'in Apolo. .Ta xtyi rin' huan cuine' 'a cha' tiaa 'huan?
- 5 .Ti ca lca Pablo, lo ti ca lca Apolo? .Ta tsi'i msu 'in Ndiose lca nu yucui' cha' nu yana'an rin' huan, cua na'aan tnan nu ndaa Ni X'na na 'hua cuinta scaa hua?
- 6 Na' ytan cha' re lo Apolo msu'hua tyi'a 'in na, una Ndiose nga'ni ni cha' ylu na.
- 7 Can' cha' a tucui lca nu ndya jyaan ta nu ncha' 'in na, siyana scati Ndiose, ni nu 'ni cha' ndlyu na lca ni nu ndun loo.

- 8 Siyana scana'an ti ndi'in cha' 'in nu ndya 'in na lo'o nu ncha' 'in na, una cuinta scaa can' ntsu'hui cha' xni squiya' cua na'aan tnan nga'ni.
- 9 Siyana stu'hua nga'ni hua tnan 'in Ndiose, lo 'huan lcan huan na'an ndyca ri' yuu se'en ngui'ni ni tnan, lo lcan huan sca na'an nu nganan ni.
- 10 Lo'o cha' tsu'hue 'in Ndiose nu cua ndaa ni 'yan, na' lcan na'an ndyca ri' cuityi na'an nu cua nga'ni cha'an, nu mxtya quiya' na'an, lo xca tucui nganan na'an can', una cuinta scaan na xni na cuinta na'an ntsu'hui cha' tnan na 'in na.
- 11 Siyana a tucui nu ca xtya quiya' xca na'an tsa na'an nu cua ndi'in ca na, lo quiya' can' lca Jesucristo.
- 12 Si chun' can' tisna tnan na na'an lo'o oro, ta lo'o plata, ta lo'o quee tsu'hue na'an, ta lo'o yca, ta lo'o quii', ta lo'o lca' bityi,
- 13 lo ca tyacan na'an tnan nu ngui'ni na cuinta scaan na, tsan nu quilyo scua yla Ndiose cha' can', una lo'o quii' ca tyacan' na. Cuinta scaa tnan nu nga'ni na tyijyin na loo quii' lo ca tyacan' na'an ni na lo'o nguiaa' na.
- 14 Si ngula ndun tnan nu nga'ni na can', caja sca cha' tsu'hue nu taa Ndiose 'na.
- 15 Si ntsu'hui nu squin tnan nu nga'ni, a caja cha' tsu'hue 'in can', una ti tyo'o laa nisiya tiseen ti tyo'o can' loo quii'.
- 16 .Ta a jlyo rin' huan siyana 'huan lcan huan laa 'in Ndiose, lo Espiritu 'in Ndiose ntsu'hui ni' carsya 'huan?
- 17 Si nde'en nu cu'ni ti'i lo'o laa 'in Ndiose, ncuana'an cu'ni Ndiose lo'o can', siyana laa 'in Ndiose luhui na, lo cui' can' lcan huan.
- 18 A quinilyo'on huan 'huan ticuiin' huan, lo si ntsu'hui nu xque' ri' tiaa la, cu'ni can' 'in siyana lca sca nu a tiaa, la rcan' ca qui'ya can' cuinta.
- 19 Siyana cuinta cha' 'in Ndiose, cha' tiaa nu ndyca loo chelyuu re lca na cha' a tsu'hue, siyana quityi 'in Ndiose ndyucui' na: Nu nxque' ri' siyana tiaa la, Ndiose ndi'ya ti'in ni 'in can' lo'o cha' cuini 'in.
- 20 Nde xca cha' nu ndyucui' quityi can': Ni X'na na jlyo ri' ni siyana cha' tiaa 'in nten chelyuu lca na cha' nu cuityi,
- 21 can' cha' a ntsu'hui cha' cu'ni siyen huan 'huan lo'o cha' 'in nten chelyuu, siyana lyigaa lo'o cha' cua ndia 'huan,
- 22 nisiya Pablo, ta Apolo, lo ta Tyu, ta na'aan chelyuu re, ta chelyuu 'huan, ta lo'o cha' ndija, lo ta cha' nu ndyca ri' nii ta cha' nu ca nde loo, lyigaa cha' re cua ndia na 'huan,
- 23 'huan cua ndi'in huan lo'o cha' 'in Crixtu, lo Crixtu ndi'in ni lo'o cha' 'in Ndiose.

1 CORINTIOS 4

Tñan ngui'ni msu 'in Crixtu

- 1 Can' cha' xni na cuinta 'in nu ngui'ni tnan 'in Crixtu, lo mxnu ni tnan re 'in siyana tyucui' lo'o nten cha' nu ntsu'hui catsi' 'in Ndiose.
- 2 Nu nxni cuinta tnan 'in x'na, 'ni cha' ca can' sca nu lni ndi'in cha' 'in.
- 3 Na' a nduhue ran' si 'huan ta bsya cu'ni cuiya' cha' 'yan, lo ni a ntsu'hui cha' cu'ni cuiyan' cha' 'yan ticuiin'.
- 4 Nisiya a sca cha' nducui ndyca'an 'yan, una tsi'i can' cha' cua luhui tloon, siyana cui' Ni X'na na lca nu ngui'ni cuiya' cha' 'yan.
- 5 Can' cha' a ntsu'hui cha' cu'ni cuiyan' huan sca cha' la nducua la, siyana tyuhuitan huan la bra quiaan Ni X'na na, siyana cui' ni quilyo scua yla ni cha' nu ntsu'hui catsi' se'en tla, a cuinta ca tycan' cha' nu ntsu'hui ni' carsya 'in nten, la rcan' taa Ndiose cha' tsu'hue na.
- 6 'Huan ta'an na, lyigaa cha' re ndyucuin' lo'on huan siyana cu'ni tsu'hue na 'huan, xni huan cuinta na'an ndyca ri' hua lo'o Apolo, siyana tna ri' hua 'huan lo a tyijyin lyoon huan cha' nu cua nducua loo quityi 'in Ndiose, ti que' tsato'o cu'ni siyen' huan 'huan lo cu'ni huan ti'i lo'o scaxcan huan.
- 7 Rcan', .tica ca tyucui' siyana cuaan la ndi'in cha' 'in? .Ta tsi'i Ndiose lca nu ndaa lyigaa na nu ndi'in 'huan? Lo si ngujui nu ndaa na 'huan, .ni cha' ngui'ni siyen' huan lo tsi'i lo'o cha' 'huan ngujui na?
- 8 Xque' rin' huan siyana cua nguita'a na 'huan, cua ncuca cuilyiyan' huan, cua ndlon huan tnan cha' 'huan ti, !una tsu'hue si cua ndlon huan tnan siyana lo'o huare' culo hua tnan lo'on huan!
- 9 tsalca hua nu nda'an yucui' hua cha' tsu'hue 'in Ndiose, la chun' mxtya ni 'hua, lo ndyca ri' 'hua tsana'an ndyca ri' sca nu nguia lo'o cha' ndija, hasta angajle lo cui'ya 'hua stu'hua lo'o lyigaa nten chelyuu.
- 10 Huare' lca hua sca nu tantu lo'o cha' 'in Crixtu, una 'huan tiaan lan huan lo'o cha' 'in Crixtu. Huare' lca hua nu na'an ri', una 'huan tsa ndi'in cha' 'huan, lo ndijyi nu ndyucuan xu'hue 'huan, una huare' nxcuan tloo ne' 'hua.
- 11 Hasta ri nii lo ndijin yte' ri' hua, ndijin ytyi ri' hua, a cuinta nlyiji ste' hua, cua na'an ti ngui'ni lyo'o ne' 'hua, lo ni a nducua na'an 'hua.
- 12 A cuinta ndyujui tnan' hua 'hua siyana lo'o na nu cu'ni tsu'hue 'hua, nducua ne' yuhue' 'hua, una huare' nde njnan hua 'in Ndiose cha' 'in ne', ndaa ne' ndi'i 'hua lo ndaa loo hua,
- 13 ndyucui' ca'an ne' 'hua, una huare' nxcuen hua 'in ne' lo'o cha' tsu'hue. Cha' nu 'in lyigaa tucui lca hua sca nu qui'ya la ndi'in cha' 'in loo chelyuu re, tsana'an ndyca ri' cha' nu mxcyan ne'.

- 14 A nga'an quityi re 'huan ta siyana ca chen lca tieen huan, siyana quiyan 'huan cuinta siyana lcan huan sca snen' nu tca'a la 'yan.
- 15 Nisiya ntsu'hui tii mii nu ndlu'u 'huan cha' 'in Crixtu, una a ntsu'hui quina'an la stin huan, siyana na' yucuin' cha' tsu'hue 'in Crixtu Jesus lo'on huan bra yana'an rin' huan 'in ni.
- 16 Jnan sca cha' tsu'hue 'huan siyana cu'ni cha'an huan 'yan tsana'an chelyuu nu ntsu'huin.
- 17 Can' cha' msu'huan 'in Timoteo tsa se'en ndi'in huan, nu lca na'an ndyca ri' sca sne' nu tca'a la 'yan, lo lni ndi'in cha' 'in lo'o cha' 'in Ni X'na na, lo xu'hua rin' huan 'yan tsana'an nguiana'an ran' 'in Crixtu, siyana scana'an ti ndlu'un 'in ta'an na lyigaa se'en nguio ti'in ne'.
- 18 Una ntsu'huin huan ngui'ni siyen' huan, lo ndlucua rin' huan siyana a a tsa'an an se'en ndi'in huan,
- 19 una tsa'an se'en ndi'in huan nu ndla ti, Si Ni X'na na taa ni cha' cuiya', rcan' ca jlyo ran' si ntsu'hui ca cha' cuiya' 'in nu ngui'ni siye' 'in, ta lca na xcui' cha' ti.
- 20 Siyana tsana'an nu ndlo Ndiose tnan, a lca na cha' ti, siyana lca na cha' cuiya' 'in ni.
- 21 .Ni na'an ra ndyca rin' huan rcan'? .Ta tsa'an se'en ndi'in huan lo'o sca yca tyucua yaan' ta tsa'an lo'o cha' tsu'hue lo'o sca carsya nu cuti?

1 CORINTIOS 5

Pablo nga'ni cuiya' sca cha' ni' lyaa

- 1 Cua ne cha' siyana ljan huan re ntsu'hui nu nguiten yu'hui lo'o na'an nu ti, ni lja ne' gentil lo a ne cha' 'ni ne' ncuana'an, hasta ntsu'hui nu nda'an lo'o jyi'an na'an.
- 2 !Se'en nu nga'an cha' ca ti'i chu'hui tieen huan, nde ndiyaa rin' huan! .Ta tsi'i ndyo'o tnan culoon huan 'in nu ngui'ni ncuana'an lajan huan?
- 3 Nisiya tijyu' ndycan, una carsya 'yan ndi'in lo'on huan, can' cha' na' cua nga'ni cuiyan' cha' 'in ne'.
- 4 Lo'o cha' 'in Ni X'na na Jesucristo bra quio' ti'in huan stu'hua, lo cu'ni huan cuinta siyana lo'on ndi'in lo'on huan, lo lo'o cha' cuiya' 'in Ni X'na na Jesucristo,
- 5 tyaan huan cuinta 'in ne' yaa' Ne' xna'an, siyana taa can' ndi'i 'in ne' lo'o cha' 'in cuinan' ne', una carsya 'in ne' tyo'o laa na tsan nu cu'ni cuiya' Ni X'na na Jesus cha' 'in nten.
- 6 A ntsu'hui cha' cu'ni siyen' huan. .Ta a jlyo rin' huan siyana lo'o chin' na nu ndyu'hui loo quijaxtlya 'ni nu'un na na'aan scuan can'?

- 7 Tsu'hue lati culo tsun' huan na nu ndyu'hui loo quijaxtlya nu cula can', lo can huan scuan nu cui, nu luhui na'an nu ntsu'hui cha' can huan, siyana Crixtu ni nu lca slya' 'na cua ngujui ni loon na.
- 8 Can' cha' cu'ni na ta'a pascua, una tsi'i 'a ticui' lo'o na nu ndyu'hui loo quijaxtlya nu cula can', ni tsi'i lo'o cha' a tsu'hue ta lo'o cha' manan, siyana cu'ni na ta'a lo'o quijaxtlya nu a mxtiyaa' lo'o scuan cui can', lo tya'an lo'on na sca cha' tiaa nu luhui lo'o cha' nu lni.
- 9 Cua yucuin' cha' re bra nga'an tnan sca quityi 'huan, siyana a tya'an 'a huan lo'o nu nguiten yu'hui lo'o na'an nu ti,
- 10 lo a ndyucuin' cha' 'in nten nu a nguiana'an ri', nu nguiten yu'hui lo'o na'an nu ti, ta cha' 'in nu nducui ri' tnin, ta nu cuna, ta nu ngui'ni tnu ngulucuin, siyana siya ti a ndyca rin' huan na'an huan 'in nten can', 'ni cha' tyo'on huan loo chelyuu re rcan'.
- 11 Siyana nga'an tnan quityi can' 'huan siyana a tya'an 'a huan lo'o nu ndyucui' siyana lca ta'a nguiana'an rin' huan, lo si ti nguiten yu'hui can' lo'o na'an nu ti, ta lca tiee cha' cuilyiya', ta ngui'ni tnu ngulucuin, jincha' 'in xca tucui, ndyca cu'hui, ngui'ni cuna, ni a ntsu'hui cha' cu huan sca se'en ti lo'o can'.
- 12 Rcan', .ta nga'an cha' 'yan cu'nin cuiyan' cha' 'in nu a nguiana'an ri'? Lo 'huan, .ta a nga'an cha' cu'ni cuiyan' huan cha' 'in nu ntsu'hui ljan huan?
- 13 Siyana tsalca nu a nguiana'an ri' 'in Ndiose, cui' ni cu'ni cuiya' ni cha' 'in can'. Can' cha' —culo tsun' huan 'in nu ngui'ni cha' a tsu'hue ljan huan—.

1 CORINTIOS 6

Ticuin' na culosuhuin na cha' nu ndi'in na

- 1 Si ntsu'hui huan nsuun huan lo'o ta'a nguiana'an rin' huan, .ta xtyi rin' huan taan huan qui'ya 'in can' tloo bsya nu a nguiana'an ri', lo tsi'i tloo ta'an na?
- 2 .Ta a jlyo rin' huan siyana ta'an na cu'ni cuiya' cha' 'in nten chelyuu tiyaa braa? Si ncuana'an ntsu'hui cha' cu'ni cuiya' huan cha' 'in nten chelyuu, .ni cha' a ndyca cu'ni cuiyan' huan sca cha' nu suhue la ndyca ljan huan?
- 3 .Ta a jlyo rin' huan siyana hasta lo'o angajle ntsu'hui cha' cu'ni cuiyan' na cha' 'in? .Ni xnu ca cha' nu ndyca ljan huan, ta a ca cu'ni cuiyan huan?
- 4 Can' cha' bra nsuun huan, .ni cha' ndya'an taa huan qui'ya tloo sca nten nu a tucui lca ni' lyaa se'en nguio' ti'in huan?
- 5 Ndyucuin' lo'on huan cha' re siyana ca jyu'u rin' huan, .ta na a ntsu'hui sca nu tiaa ljan huan nu cu'ni cuiya' cha' nu ndyca 'huan?
- 6 .Ni cha' ticuii' ta'an na ndi'in nsuun, lo tloo nten nu a nguiana'an ri' ndya'an taa qui'ya?

7 Tsana'an nu ndi'in yi'ni huan, cua tnan' huan cha' 'huan siyana nsuun huan lo'o ticuii' ta'an huan. .Ta a tsu'hue la si ta loon huan lo'o cha' can'? Si ntsu'hui nu ngui'ni tsi'i na'an lo'on huan, .ta a tsu'hue la si ta loon huan cha' can' ncuati na'an?

8 Una ngui'ni huan ti'i rcan' lo ngui'ni huan cha' a tsu'hue lo'o ticuii' ta'an na.

9 .Ta a jlyo rin' huan siyana nu nducun' a sten can' se'en ndlo Ndiose tnan? A taan huan ya' caja nu quinilyo'o 'huan, siyana nu nguiten yu'hui lo'o na'an nu ti, nu ngui'ni tnu ngulucuin, nu nguiten yu'hui lo'o cuilyo'o nten, ta nu ngui'ni 'in tsana'an 'ni ne' cuna'an, ta nguiten yu'hui lo'o ticuii' ta'a qui'yu,

10 nu ngui'ni cuna, nu nxcui ri' cha' cuilyiya', nu cu'hui, nu ntsu'hua qui'ya 'in xca tucui, lo'o nu ngui'ni cha' a tsu'hue. A sten can' se'en ndlo Ndiose tnan.

11 Lo nde nu ncu huan ti s'ni, una ri nii cua mxnu luhui ni 'huan, lcan huan nten nu cua mdo'o hui 'in ni, a sca 'a qui'ya nducui huan lo'o cha' cuiya' 'in Ni X'na na Jesus lo'o Espiritu 'in Stina Ndiose.

Lcan na laa 'in Ndiose

12 Na' lyigaa cha' ca cu'nin, una tsi'i lyigaa na ndyo'o tnan cu'nin 'in na, ca cu'nin lyigaa lo'o cha', una ni sca can' a taan cha' cuiya' culo na tnan 'yan.

13 Na nu ndyucun na ndi'ya na ni' na, lo squi'ya ni' na can' cha' ndyucun na, una tyucuaa cha' re cu'ni tyii Ndiose 'in na. A msu'hua Ndiose 'na siyana sten yu'hui na lo'o na'an nu ti, siyana tucuan na cha' 'in Ni X'na na, lo cui' ni culo ni tnan 'na.

14 Lo Ndiose, ni nu nga'ni cha' mdyo'o qui'u Ni X'na na, cui' ncuana'an cu'ni ni cha' tyo'o qui'un nare lo'o cha' cuiya' 'in ni.

15 .Ta a jlyo rin' huan siyana cuinan' na sca cha' ti 'in na lo'o Crixtu? .Ta cu'ni na cha' siyana cuinan' Crixtu ca sca cha' ti 'in na lo'o ne' cuna'an nducun'? A nga'an cha' cu'ni na ncuana'an.

16 .Ta a jlyo rin' huan siyana nu nguiten yu'hui lo'o ne' cuna'an nducun', sca ti lca lo'o ne'? Siyana ndyucui' quityi 'in Ndiose: —Tyucuaa can' sca ti lca—.

17 Una nu ndyucuan xu'hue 'in Ni X'na na sca carsya ti 'in lo'o ni.

18 Can' cha' tyo'o tsun' huan lo'o cha' nu nguiten yu'hui huan lo'o na'an nu ti. Siyana scaxca la qui'ya a 'ni na ti'i lo'o na ticuiin' na, una nu nguiten yu'hui lo'o xca tucui, can' nu ngui'ni ti'i lo'o ticuii'.

19 .Ta a jlyo rin' huan siyana cuinta scaan huan lcan huan laa se'en ntsu'hui Espiritu nu Luhui 'in Ndiose, ni nu ndyucuan xu'hue huan lo'o cha' 'in Ndiose, lo a ndi'in 'a huan lo'o cha' 'huan?

20 Siyana cua ngujui nu msu'hua lyiya' 'huan lo'o tne, can' cha' cu'ni tnu huan 'in Ndiose siyana cui' ni ntsu'hui ni cuinta 'huan lo'o carsya 'huan.

1 CORINTIOS 7

Cha' 'in nu ndi'in cuilyo'o

- 1 Lo xca cha' nu nganichan' huan 'yan loo quityi nu ngua'an tnan huan can' yan', tsu'hue cha' si a caja nten 'in sca ne' qui'yu,
- 2 una lo'o cha' nu nguiten yu'hui ne' lo'o na'an nu ti, cuinta scaa ne' qui'yu caja cuilyo'o, ticui' ncuana'an ne' cuna'an, cuinta scaa ntsu'hui cha' tyi'in lo'o cuilyo'o.
- 3 Ne' qui'yu 'ni cha' tucua cha' nu lca tiee cuilyo'o, cui' ncuana'an nten 'in ne' tucua cha' can'.
- 4 Siyana ne' cuna'an, cua ndyaa ne' 'in ne' 'in cuilyo'o ne', cui' ncuana'an ne' qui'yu, cua ndyaa ne' 'in ne' 'in nten 'in ne'.
- 5 Can' cha' a lyca cha' tyo'o tsun huan scaxcan huan sii' cuilyo'on huan, una ca cula tin' huan cha' re si cu'ni scan huan cha' 'huan lja nu tyucuin' huan lo'o Ndiose, rcan' xtucui huan cha' re lo'o cuilyo'on huan, siyana a cu'ni Ne' xna'an cana 'huan, ta sten yu'huin huan lo'o xca tucui.
- 6 Ndyucuin' cha' re lo'on huan siyana nga'an cha' 'huan, una tsi'i na ndyucuin lo'on huan ta cu'ni huan ncuana'an.
- 7 Siyana cuinta cha' nu 'yan, tsu'hue 'a cha' si lyigaa ne' qui'yu tyi'in tsana'an na' ndi'in scan tin, una cuinta scaan na cua ndaa Ndiose xu'hue na, lo tsi'i scana'an ti ntsu'hui cha' tyi'in na.
- 8 Una tsalca nu ndi'in yucui' ti ta nu nguinu cha' yucui' ti, tsu'hue 'a si ca tyi'in tsana'an nu na' ndi'in scan tin,
- 9 una si a ca tyi'in can' scati ca caja cuilyo'o, siyana tsu'hue la si caja nten 'in can' lo a ty'a'an chu'hui cha' can' tiee.
- 10 Una tsalca nu cua ndi'in cuilyo'o, tyucuin' lo'o lo'o cha' cuiya' 'in Ni X'na na: Ne' cuna'an a ntsu'hui cha' cula' ti'in 'in cuilyo'o,
- 11 lo si cula' ti'in can' 'in ne', quinu can' scati tsu'hue la si qui'ni chu'hue cha' 'in lo tyucuan ta'a xiya', cui' ncuana'an ne' qui'yu a ntsu'hui cha' cula' ti'in 'in nten 'in.
- 12 A cuinta ndyucuin' lo'o lyigaa la tucui, nisiya a yucui' Ni X'na na cha' re: Si ntsu'hui ta'an na ndi'in lo'o ne' cuna'an nu a nguiana'an ri', una si tsu'hue ntsu'hui tiee ne' ndi'in ne' lo'o, a ntsu'hui cha' cula' ti'in 'in ne'.
- 13 Ticui' ncuana'an ne' cuna'an nu ndi'in lo'o ne' qui'yu nu a nguiana'an ri', una si tsu'hue ntsu'hui tiee ndi'in lo'o ne', a ntsu'hui cha' cula' ti'in 'in ne'.
- 14 Siyana nu a nguiana'an ri' can', cua ndi'in lo'o cuinta 'in Ndiose lo'o cha' 'in cuilyo'o nu nguiana'an ri', can' cha' lo'o sne' can' caja na'an tyo'o laa, una si cula' ti'in ta'a chen nducui tyucuna' sne'.

- 15 Una si nu a nguiana'an ri' can' ndyca ri' cula ti'in 'in nten 'in, cula' ti'in ru 'in ne', lo ncuana'an tsato'o quinu scati, ne' qui'yu ta nu cuna'an, a sca la cha' nducui ndyca'an 'in rcan, siyana Ndiose ndyca ri' ni tyi'in tsu'huen na lo'o ta'an na.
- 16 Rcan', 'huan ne' cuna'an nu nguiana'an ri', .ta llyo rin' huan, siyana tyo'o laa cuilyo'on huan lo'o cha' nu nguiana'an rin' huan? Cui' ncuana'an 'huan ne' qui'yu nu nguiana'an ri', .ta jlyo rin' huan, si tyo'o laa nten 'huan lo'o cha' nu nguiana'an rin' huan?
- 17 Una cuinta scaan na cua na'aan xu'hue ndaa Ni X'na na 'na, lo tsana'an msi'ya ni 'na, ncuana'an tsa quinan na. Cui' cha' re ndlon tnan 'in ta'an na lyigaa se'en nguio ti'in ne'.
- 18 .Ta nde'en huan cua ncu circuncida 'huan bra yana'an rin' huan? Quinu run huan ncuana'an. Si yana'an rin' huan, lo a ncu circuncida 'huan, a 'ni 'a cha' ti ca na 'huan.
- 19 Siyana a sca cuinta ntsu'hui si ncu circuncida 'na ta a ncu na, una nu xu'hua se'en cha' nu ndlo Ndiose tnan, can' cha' nu ndun loo la.
- 20 Can' cha' cuinta scaan na ca tsu'hue chu'hui tieen na tsana'an ndi'in cha' 'na bra yana'an rin' na 'in ni.
- 21 .Ta cua lcan huan sca msu nu ngujui nu msi'i 'in bra yana'an rin' huan? A cuhue rin' huan cha' can', una si caja na'an culosuhuin huan cha' can' lo'o x'na huan, tsu'hue lati.
- 22 Siyana nu cua lca msu 'in xca tucui bra yana'an ri' 'in Ni X'na na, cua mdo'o laa can' lo'o cha' 'in Ni X'na na, ticui' ncuana'an lo'o nu a lca msu bra yana'an ri', una ri nii lca can' msu 'in Cixtu.
- 23 Siyana cua ngujui nu msu'hua lyiya' cha' 'huan, a ntsu'hui cha' xni su'hua xca tucui 'huan.
- 24 Can' cha' cuinta scaan 'huan ta'an na, tsana'an ndi'in huan bra yana'an rin' huan, ncuana'an tsa quinan huan sca cha' ti 'huan lo'o Ndiose.
- 25 Tsana'an ndi'in cha' 'in nu a lyiji caja cuilyo'o, a ngulo Ni X'na na tnan 'yan lo'o cha' re, una nga'an cha' 'yan taan sca cha' tiaa 'huan siyana Ni X'na na ncu 'tna ri' ni 'yan.
- 26 Nde cha' nu ngulucua ran' siyana scaxca cha' nu ndyca loo chelyuu re, tsu'hue la si tyi'in ru' ne' qui'yu tsana'an cua ndi'in ca.
- 27 .Ta cua ngujui cuilyo'o? A cula' ti'in 'in can'. .Ta ndi'in scati? A cuna nten 'in.
- 28 Una si caja cuilyo'o, tsi'i qui'ya ngui'ni, ticui' ncuana'an lo'o nu cuna'an ti cuine' ti, si ta caja cuilyo'o can', tsi'i qui'ya lca na 'in. Bra nu cua ngujui cuilyo'o can', a ndijyin cha' llyan scaxca cha' nduhue ri' 'in lo na' a ndyca ran' tyijyin can' ncuana'an.

- 29 Nde cha' nu tyucuin' lo'on huan, 'huan ta'an na: Tichin' braa ndi'in na loo chelyuu re, can' cha' 'huan nu ndi'in cuilyo'o, cu'ni huan cuinta tyucui nu nguia nde loo re siyana a ndi'in cuilyo'on huan.
- 30 A cuinta nu ndi'ya tucu'hua tiee, cu'ni can' cuinta siyana a sca cha' ndijin, lo nu tsu'hue ntsu'hui tiee cu'ni cuinta siyana nu'un ri', cui' ncuana'an lo'o nu nxi'i na cu'ni can' cuinta siyana a sca na ndi'in 'in.
- 31 Nu ndi'in na 'in loo chelyuu re, cu'ni can' cuinta siyana a 'ni cha' 'in lo'o cha' can', siyana cha' nu ndyca loo chelyuu re ntsu'hui cha' tsatii cha' 'in na.
- 32 Na' ndyca ran' si ca a chu'hui cha' nduhue ri' tieen huan, siyana nu ndi'in scati lyee la nsu'hua yuhue ri' cha' 'in Ni X'na na, se'en nu quinu tsu'hue tiee ni lo'o.
- 33 Una ndi'in cuilyo'o, ntsu'hui yuhue ri' tnan nu cu'ni, siyana quinu tsu'hue tiee nten 'in lo'o.
- 34 Ticui' ncuana'an ne' cuna'an nu cua ngujui cuilyo'o, tsi'i scana'an ti ndi'in cha' 'in lo'o nu cuna'an ti cuine' ti, siyana nu a lyiji caja cuilyo'o, lyee la cu'ni cuinta can' cha' 'in Ni X'na na siyana cu'ni tnan 'in ni lo'o lyigaa tiee. Una nu ndi'in cuilyo'o, lyee la ntsu'hui yuhue ri' tnan nu ntsu'hui cha' cu'ni siyana quinu tsu'hue tiee cuilyo'o can' lo'o.
- 35 Cha' nu cu'ni tsu'hue 'huan ndyucuin' ri nii, tsi'i siyana ndyca ran' cu'ni tucui loo chelyuu 'huan, siyana cu'ni huan na'an nu ntsu'hui cha' lo a sca cha' tyucui ndijin se'en nu quinan huan 'in Ni X'na na.
- 36 Una si ntsu'hui nu ngulucua ri' siyana cua mdiyaa braa caja cuilyo'o nu cuna'an sne', ca cu'ni cuiya' cha' can' siyana tsi'i qui'ya lca na, siyana nga'an cha' 'in can' caja cuilyo'o si ndyca ri'.
- 37 Una si cua nga'ni tiee can' siyana a caja cuilyo'o, lo ni a 'ni cha' 'in lo'o cha' can', tsu'hue siyana a chu'hui yuhue ri' sti can' 'in sne' ta caja cuilyo'o.
- 38 Can' cha' nu taa 'in sne' caja cuilyo'o, tsu'hue na'an nu cu'ni can', lo nu a ndlucua ri' taa sne' hasta tsu'hue lati tsato'o 'in can'.
- 39 Siyana ne' cuna'an nu cua ngujui cuilyo'o, a ndia cha' cuiya' tyi'in lo'o xca tucui lja nu lu'u cuilyo'o, una si caja cuilyo'o nu cuna'an can' ca caja cuilyo'o xiya', lca ti cha' lo'o nu nguiana'an ri' 'in Ni X'na na.
- 40 Una cuinta cha' nu 'yan, tsu'hue lati si quinu can' yucui' ti, siyana ndlucua ran' lo'on ntsu'hui Espiritu 'in Ndiose 'yan.

1 CORINTIOS 8

Na nu cua msu'hua ne' loo ngulucuin

- 1 Tsana'an ndyca ri' 'na nu cua msu'hua ne' loo ngulucuin, lyigaan na ndi'yan na cuinta cha' re, cha' tiyaa 'na ca tsa lo'o na 'na lo'o cha' siye', una si ntsu'hui cha' tsu'hue 'na lo'o ta'an na, can' cha' nu ndaa yaa' 'na.

- 2 Si ntsu'hui nu ndlucua ri' siyana cua ngui'ya cuinta, a lyiji ca jlyo ri' can' na'an nu ntsu'hui cha'.
- 3 Una si ntsu'hui nu lca tiee lo'o cha' 'in Ndiose, can' nu ndyu'hui lyoo tsu'hue ni 'in.
- 4 Lo tsana'an ndyca ri' 'in nu ndyucu na nu cua yu'hui loo ngulucuin, cua jlyo rin' na siyana ngulucuin a ntsu'hui carsya 'in na, siyana scati Ndiose ntsu'hui.
- 5 Nisiya ntsu'hui scaxca ndiose 'in ne', ta la ni' cuaan ta loo chelyuu re, (lo chini siyana quina'an ndiose ntsu'hui 'in ne', a cuinta quina'an x'na ne'),
- 6 una cuinta cha' nare scati Ndiose ntsu'hui, cui' ni nu lca Stina, ni nu nganan lyigaa loo na, lo cui' cuinta 'in ni ndi'in na. Cui' ncuana'an ntsu'hui scati X'na na, ni nu lca Jesucristo, lo cui' squi'ya ni ndi'in lyigaa loo na, can' cha' lu'un na.
- 7 Una tsi'i lyigaa ne' ndi'ya ne' cuinta cha' re, siyana bra ndyucu ne' na nu cua yu'hui loo ngulucuin, a lyiji jlya ri' cha' 'in ngulucuin, lo siyana a ndi'ya tsu'hue ne' cuinta, ngui'ni tucua ri' ne' lo'o cha' re.
- 8 Lo ni tsi'i lo'o cha' ndyucu, ta can' cha' tyucuan xu'hue Ndiose 'na. Cu na, ta a cu na 'in na, scana'an ti ntsu'hui lyoon na tloo ni.
- 9 Si ta xque' rin' huan siyana ca cun huan 'in na, una xni huan cuinta siyana a xtlyun huan 'in nu ngui'ni tucua ri' lo'o cha' re.
- 10 Siyana si 'huan ndi'yan lan huan cuinta cha' re lo nducua ycu huan loo misa tloo sca ngulucuin, lo si sca nu cuine' cha' tiaa 'in na'an 'huan, .ta a lo'o can' ca ri' cu na nu cua yu'hui loo ngulucuin can'?
- 11 Lo squi'ya cha' tiaa 'huan tyucuna' sca ta'an na nu na'an ndi'in cha' 'in, cui' nu ngujui Crixtu loo.
- 12 Si cu'ni huan si cu'ni na'an ri' sca ta'a nguiana'an rin' huan, lo tisna cu'ni na'an ri' can', tloo Crixtu ngui'ni huan qui'ya rcan.
- 13 Si ta lo'o cha' ndyucu xtyun 'in sca ta'a nguiana'an ran' loo qui'ya, nisiya a cun cuinan' siyana a ndyca ran' cu'ni tucui 'in sca ta'a nguiana'an ran'.

1 CORINTIOS 9

Cha' cuiya' nu ntsu'hui 'in Pablo

- 1 .Ta a lcan na' sca nu nga'an tnan Ndiose 'in? .Ta a nga'an cha' 'yan cu'nin lyigaa lo'o cha'?. .Ta tsi'i lo'on na' na'an tloon 'in Ni X'na na Jesus? .Ta tsi'i huan yana'an rin' huan 'in Ni X'na na lo'o cha' nu yucuin'?
- 2 Si xca tucui ndyucui' siyana a lcan nu nga'an tnan Ndiose 'in, una 'huan jlyo tsu'hue rin' huan ti ca lcan. .Ta tsi'i cuin' huan lcan huan nu ncuca tyacan' na'an siyana Ni X'na na nga'an tnan ni 'yan?
- 3 Nde cha' nu xcuen 'in tsalca nu nsu'hua qui'ya 'yan:

- 4 .Ta a nga'an cha' 'hua tyucuan xu'hue hua na nu xtya ne' tloo hua?
- 5 .Ta a nga'an cha' 'hua re tya'an lo'o hua sca ne' cuna'an ta'an na nu lca cuilyo'o hua, tsana'an 'ni lyigaa la na'an nu nda'an yucui' cha' tsu'hue 'in Ndiose, tsana'an nga'ni ta'a ngula Ni X'na na, ta Tyu?
- 6 .Ta huare' ti lo'o Bernabe a nga'an cha' cu'ni hua tnan nu ngui'ni hua?
- 7 .Ta nde'en sundaru a xni squiya' se'en ngui'ni tnan? .Ti ca ndya ti uva lo a ndyucu na nu ndyo'o loo na? .Ti ca ngui'ni cu'u bta lo a ndi'yo styi' 'in?
- 8 .Ta ndlucua rin' huan siyana lo'o cha' tiaa 'yan ndyucuin' cha' re? .Ta tsi'i ncuana'an ndyucui' quityi 'in Ndiose?
- 9 Siyana ndena'an ndyucui' lee nu nga'an Moise: —A su'hua quiso tu'hua bta nu ngui'ni tnan—. .Ta cha' 'in bta ca ndyucui' Ndiose,
- 10 ta lo'o cha' 'huare'? Lo'o cha' 'hua ngua'an scua na, siyana nu nsta yuu lo'o nu nxo' 'na nducua tloo tyucuan cuinta tnan nu nga'ni.
- 11 Si huare' yta hua cha' tsu'hue 'in Ndiose se'en ndi'in huan, .ta a ca tyucua tloo hua 'huan lo'o tnan nu ngui'ni huan?
- 12 Si xca tucui ngui'ni ca'an 'in lo'o tnan nu ngui'ni huan, .ta a lyee la nga'an cha' 'huare' tyucuan xu'hue hua tnan nu ngui'ni huan? Una a xtyi ri' hua cu'ni hua ncuana'an, siyana ndaa loo hua ndijin hua lyigaa lo'o cha' siyana a ndyca ri' hua cu'ni hua tucui 'in nu ndyucuan xu'hue cha' tsu'hue 'in Crixtu.
- 13 .Ta a jlyo rin' huan siyana nu ngui'ni tnan ni' lyaa, ticui' ni' lyaa tyo'o na nu cu'ni tsu'hue 'in? Cui' ncuana'an lo'o nu ndiquin na se'en ngui'ni tnu ne' 'in Ndiose, .ta tsi'i cui' can' ndyo'o na nu cu'ni tsu'hue 'in?
- 14 Cui' ncuana'an ngulo Ni X'na na tnan 'in nu nda'an yucui' cha' tsu'hue 'in ni, siyana ticui' loo tnan can' caja na nu cu'ni tsu'hue 'in.
- 15 Una ni sca cha' re lo a nducua tloon, lo ni a ngua'an quityi re siyana nducua tloon taan huan na nu cu'ni tsu'hue 'yan, siyana lca tieen cajan la nducua la, lo tsi'i nu caja nu si'yu co' cha' nu nducui ran' cu'nin.
- 16 Tsana'an nu ndyucuin' cha' tsu'hue 'in Crixtu, a ca cu'nin siyen' lo'o cha' re, siyana tnan ntsu'hui cha' cu'nin can lca na. !Una ti'i ca xu'huen si a tyucuin' cha' tsu'hue 'in Crixtu!
- 17 Si na' tyucuin' cha' tsu'hue 'in Crixtu lo'o cha' tsu'hue nu lca tieen, nducua tloon caja cha' tsu'hue 'yan, lo si a lca tieen tyucuin' 'in na, una a ndijyi na'an siyana tnan cua nga'an 'yan lca na.
- 18 .Ni na'an ra cha' tsu'hue caja 'yan rcan'? Cui' siyana xu'hue ti tyucuin' cha' tsu'hue 'in Crixtu, lo a nducua tloon siyana tyijyin yu'hui 'yan loo tnan re, nisiya nga'an cha' 'yan.

- 19 Lo ni sca tucui lo a nducua tloon 'in, una lyigaa tucui nducua tloo 'yan, siyana quina'an la nten tsana'an ri'.
- 20 'Ni 'yan na'an ndyca ri' ne' judio siyana nducua tloon tsana'an ri' ne' judio 'in Crixtu. Cui' ncuana'an lo'o lyigaa nu nguia ndyca'an cha' 'in lee (nisiya nguia ndyca'an cha' 'in lee), una 'nin 'yan tsana'an 'ni sca nu nguia ndyca'an cha' 'in lee siyana nducua tloon tsana'an ri' can' 'in Crixtu.
- 21 Ticui' ncuana'an lo'o nu a ngui'ni cha'an cha' 'in lee, 'nin 'yan na'an ndyca ri' nu a ngui'ni cha'an cha' 'in lee, siyana nducua tloon tsana'an ri' can' 'in Crixtu, (una tsi'i siyana nscuan tloon lee 'in Ndiose, siyana lee 'in Crixtu nguia ndyca'an).
- 22 Cui' ncuana'an lo'o nu na'an ri', 'nin 'yan siyana na'an ran' siyana cu'ni cuinta la cha' 'in Ndiose. Scaxca na'an ngui'nin lo'o lyigaa tucui, siyana lja can' ntsu'hui nu tyo'o laa.
- 23 'Nin ncuana'an lo'o cha' tsu'hue 'in Crixtu nu yana'an ran', siyana caja cha' tsu'hue nu lryan lo'o cha' can' 'yan.
- 24 .Ta a jlyo rin' huan siyana nu nxnan su'hua juersa, stu'hua nxnan, una scati nu cu'ni cana? Cui' ncuana'an 'huan su'huan huan juersa siyana cu'ni huan cana cha' tsu'hue can'.
- 25 Cui' ncuana'an lo'o nu nsu'hua juersa 'in lo'o cha' cuijya, mxni can' cuinta 'in lo'o lyigaa lo'o cha', siyana nducua tloo can' cu'ni cana sca cha' tsu'hue, nisiya lca na sca na nu ntsu'hui cha' tsatii. Una cha' nu 'in 'nare nducua tloon na cu'ni na cana cha' tsu'hue nu a ntsu'hui a cha' tsatii.
- 26 Can' cha' nsu'huan juersa, una tsi'i tyucua cha' ti lo ni tsi'i tsana'an 'ni nu yjcuan' loo cui'in ti,
- 27 siyana nsu'huan juersa lo a ndaan ya' siyana cuinan' re cu'ni na cana 'yan, chen cha' tsato'o quinun ca'an nde chun', na' yucuin' cha' tsu'hue 'in Ndiose lo'o xca tucui.

1 CORINTIOS 10

A sten yu'huin na lo'o cha' 'in ngulucuin

- 1 'Huan ta'an na, a lyca cha' jlya ri' na siyana lyigaa nten cula 'na mda'an ne' se'en mducui coo, lo lyigaa ne' mdijin xi'yu ne' tujo'o,
- 2 lo lyigaa ne' lo'o Moise mda'an ne' se'en mducui coo can', mdijin xi'yu ne' tujo'o can',
- 3 a cuinta lyigaa ne' ycu ne' quijaxtlya nu ndaa Ndiose 'in ne',
- 4 cui' ncuana'an lyigaa ne' yo'o ne' tyi'a nu ndaa Ndiose, cui' nu mdo'o loo quee nu ndaa ni, lo quee can' lca Crixtu, ni nu mda'an lo'o 'in ne'.

- 5 Una quina'an la ne' a nguinu tsu'hue tiee Ndiose lo'o ne', can' cha' ngala yaa' ni 'in ne' lo ngujui ne' se'en bityi can'.
- 6 Yato'o cha' re siyana chu'hui cha' tiaa 'na, lo a xcui ri' na cha' a tsu'hue na'an nga'ni nten can'.
- 7 A lyica cha' cu'ni tnu huan ngulucuin na'an nga'ni nten can': —Ndi tucua ne' lo ycu ne', mdisnan yo'o ne', lo mdi'in jya ne'—.
- 8 Lo ni a sten yu'huin na lo'o scaxca ne' cuna'an na'an nga'ni ne' can', lo yato'o ngujui sa cla nducua sna mii ne' sca tsan ti.
- 9 Ni a cu'ni na tenta 'in Ni X'na na na'an nga'ni ne', lo ngujui ne' bra ycu cuinaan 'in ne'.
- 10 Ni a tucuan huan yuhue' 'in ni lo'o scaxca cha', na'an nu nga'ni ne', lo yujui angajle 'in ne'.
- 11 Nde cha' ya to'o 'in ne' siyana qui'yan na cuinta scaxca cha', lo nguinu scua na siyana su'hua tiyaa na 'na, tsalca nu ti ndi'in bra tsatii cha' nu ndyca loo chelyuu re.
- 12 Can' cha' nu xque' ri' siyana tsa ndun lo'o cha' nu nguiana'an ri', xni cuinta siyana a tiu loo qui'ya.
- 13 Scaxca cha' nu ljian 'huan, a ndijyin cha' lyigaa tucui ndijin cha' can', una tla cha' 'in Ndiose, a taa ni ya' tyijyin huan sca cha' nu a ta loon huan, siyana lo'o cha' can' sla ni sca tucuiin nu tyo'on huan nde loo, siyana tyijyin huan cha' can'.
- 14 Can' cha' 'huan ta'an na nu ndyu'hui cuiya' ran' 'in, a cu'ni tnu huan ngulucuin.
- 15 Ndyucuin' lo'on huan siyana lcan huan nten nu ndi'ya cuinta, lo ta quii tsu'huen huan si ta cui' na'an ndyucuin'.
- 16 Bra ndyaan na xu'hue 'in Ndiose si'ya vinu nu cua ngulucuan ni, .ta tsi'i sca cha' ti 'na lo'o tne Cixtu? Ticui' ncuana'an bra ndyucun na quijaxtlya, .ta tsi'i sca cha' ti 'na lo'o Cixtu?
- 17 Nisiya quina'an lcan na una stu'hua ndyucun na scati quijaxtlya, can' cha' sca cha' ti 'na lyigaan na.
- 18 Xni huan cuinta 'in ne' Israel bra ndyucu ne' cuinan' 'ni nu ndiquin ne' tloo Ndiose, .ta tsi'i sca cha' ti 'in ne' lo'o ni rcan'?
- 19 .Ni na'an ra rcan'? .Ta si'ya cha' re ntsu'hui lyoo ngulucuin can' ta na nu cua mducua loo na?
- 20 Una tyucuin' lo'on huan siyana ne' gentil bra ndujui ne' sca 'ni tloo ngulucuin 'in ne', 'in cui'in xna'an ngui'ni tnu ne' lo tsi'i 'in Ndiose, can' cha' a cu'ni scan huan cha' 'huan lo'o cui'in xna'an.

21 A ntsu'hui cha' co'on huan vinu nu 'in Ni X'na na lo ticui' braa tsu' 'in cui'in xna'an, a ca tyucuan xu'huen huan na nu nducua loo misa 'in Ni X'na na lo ticui' braa na nu nducua loo misa 'in cui'in xna'an.

22 .Ta xtyi rin' na taan na cha' nsin' ri' 'in Ni X'na na? .Ta tla la cha' 'nare que 'in ni?

Cu'ni tsu'huen na 'in Ndiose lo'o lyigaa lo'o cha'

23 Lyigaa cha' ca cu'nin, una tsi'i lyigaa na ndyo'o tnan cu'nin 'in na, lyigaa cha' ca cu'nin, una a lyigaa na ndaa yaa' na 'in xca tucui.

24 A chu'hui yuhue rin' na 'na ti, siyana chu'hui yuhue rin' na 'in xca tucui.

25 Na'an ndyca ri' cuinan' 'ni nu ndujui' ne' se'en ndyca quiya', ca cun huan lyigaa loo cuinan' can', una a cunicha' huan la ngujui na, siyana a cu'ni tucua rin' huan lo'o cha' can',

26 —siyana chelyuu re lo'o lyigaa na nu ndi'in 'in na, na 'in Ni X'na na lca na—.

27 Si nde'en nu a nguiana'an ri' 'in Ndiose cuni 'huan cun huan lo'o, lo si ntsu'hui tieen huan tsaan huan, ca cun huan lyigaa loo na nu xtya tloon huan, una a cunichan' huan la ngujui na, ta ngui'ni tucua rin' huan lo'o cha' re.

28 Una si nde'en nu quitsa' 'huan siyana cua mducua na loo ngulucuin, a cun huan 'in na, cui' si'ya cha' 'in nu nguitsa' 'huan ta siyana ntsu'hui nu ngui'ni tucua ri', —siyana chelyuu re lo'o lyigaa na nu ndi'in 'in na, na 'in Ni X'na na lca na—.

29 Tsi'i cha' 'huan ndyucuin', siyana cha' 'in nu ngui'ni tucua ri' can' ndyucuin'. .Ta ndyo'o tnan cu'nin sca cha' tloo xca tucui lo culo qui'ya can' 'yan?

30 Si na' tsu'hue ntsu'hui tieen ndyucun sca na lo ndyaan xu'hue 'in Ndiose, .ta ndyo'o tnan caja nu tyucui ndijin lo'o cha' can'?

31 Can' cha' bra cun huan lo co'on huan ta cu'ni huan scaxca lo'o cha', cu'ni huan 'in na lo'o cha' 'in Ndiose.

32 A lyca cha' tyucui ndijin huan tloo ne' judio ta ne' gentil, lo ni tloo ta'an na.

33 Cui' ncuana'an na' ntsu'hui yuhue ran' 'in lyigaa la tucui lo'o lyigaa lo'o cha', lo tsi'i 'yan tin ntsu'hui yuhue ran', siyana ndyca ran' quinu tsu'hue lyigaa tucui, siyana ca tyo'o laa quina'an nten.

1 CORINTIOS 11

1 Cu'ni cha'an huan 'yan tsana'an na' ngui'nin cha'an 'in Crixtu.

Cha' 'in te' nu nxcua que ne' cuna'an

2 Tsu'hue ntsu'hui tieen tsana'an ndyca rin' 'huan, 'huan ta'an na, siyana nxu'hua rin' huan 'yan, lo nguia ndyca'an huan lyigaa cha' nu cua mxnun 'huan.

- 3 Una ndyca ran' ca jlyo rin' huan siyana Crixtu lca ni que 'in lyigaa ne' qui'yu, lo ne' qui'yu lca que 'in nten 'in, lo Ndiose lca ni que Crixtu.
- 4 A ntsu'hui cha' xcua te' que ne' qui'yu lja ndyucui' lo'o Ndiose ta ndlu'u cha' 'in ni, siyana sca cha' jyu'u ndaa 'in nu lca que 'in.
- 5 Una ne' cuna'an, si a xcua te' que bra ndyucui' lo'o Ndiose ta ndlu'u cha' 'in ni, cha' jyu'u ndaa 'in nu lca que 'in rcan, lo stu'hua na'an ndi'in cha' 'in ne' si xi'yu quichan que ne' siya ti.
- 6 Si a lca tiee xcua te' que, tsu'hue lati xi'yu quichan' que, lo si jyu'u ri' xi'yu quichan' que ta quilya na 'in, tsu'hue lati xcua te' que.
- 7 Siyana ne' qui'yu a ntsu'hui cha' xcua te' que, siyana Ndiose nganan 'in ne' tyucui na'an na'an ni, lo ndaa ni sca cha' cuiya' 'in ne', una ne' cuna'an ndi'in can' cuinta cha' 'in nten 'in.
- 8 Siyana ne' qui'yu a mdo'o lo'o cha' 'in ne' cuna'an, siyana ne' cuna'an mdo'o ne' lo'o cha' 'in ne' qui'yu.
- 9 Ticui' ncuana'an a nganan Ndiose 'in ne' qui'yu squi'ya cha' 'in ne' cuna'an, siyana squi'ya ne' qui'yu nganan ni 'in ne' cuna'an.
- 10 Can' cha' xcua te' que ne' cuna'an, lo ncuana'an ca tyacan' siyana ntsu'hui nu lca que 'in ne', a cuinta si'ya cha' 'in angajle.
- 11 Una cuinta 'in Ni X'na na, a ca tyi'in ne' qui'yu si a lo'o ne' cuna'an, ncuana'an ne' cuna'an, a ca tyi'in ne' si a lo'o ne' qui'yu,
- 12 siyana tsana'an nu nganan Ndiose 'in ne' cuna'an squi'ya qui'yu, ncuana'an ndyca cuine' sca ne' qui'yu lo'o cha' 'in ne' cuna'an. Lyigaa cha' re ljyan na lo'o cha' 'in Ndiose.
- 13 Cu'ni cuinta huan cha' re: .Ta nga'an cha' 'in ne' cuna'an tyucui' lo'o Ndiose si a xcua te' que ne'?
- 14 Tsana'an ndi'in cha' 'na, .ta a jlyo ri' na siyana cha' jyu'u lca na 'in ne' qui'yu si tucuin quichan' que ne'?
- 15 Una tsi'i ncuana'an 'in ne' cuna'an, sca cha' tsu'hue lca na 'in ne' si tucuin quichan' que ne', tsana'an nducun sca te' que ne' cuna'an ncuana'an ndyca ri' ne' lo'o quichan' que ne'.
- 16 Una si ntsu'hui nu ndyca ri' cu'ni tucui lo'o cha' re, ca jylo ri' can siyana ni hua re a ntsu'hui cha' hua ncu na'an, ni scaxca se'en nguio' ti'in ne' lo'o cha' 'in Ndiose.

Cha' 'in siin nu 'ni ta'an na

- 17 Una cha' nu tyucuin' lo'on huan ri' nii a ca tyucuin' siyana ndi'ya ndi'in huan, siyana na'an nu nga'an cha' tyi'in tsu'hue huan, nde ndi'in nsuun huan.

18 Bra nguio' ti'in huan, la nducua la cha' nu nen 'yan siyana tyun lta lca huan, lo tsacua se'en nguiana'an ran' cha' re.

19 Una cha' cua lca tisna cha' cusuun lja huan, lo ca tycan' ni na'an nu lni ndi'in cha' 'in.

20 na'an nu 'ni huan siin tsi'i na'an ndyca ri' Ni X'na na lca na.

21 Bra cua tisna cu siin huan, cuinta scaan huan ndyucua loon huan lo'o cha' 'huan lo'o na nu lyi'yan huan, ntsu'hui nu a sca na ndiji 'in, lo ntsu'hui nu hasta ndyca cu'hui.

22 .Ta a nducua na'an 'huan se'en ntsu'hui cha' cun huan? .Ni cha' nxcuan tloon huan 'in nu nguiana'an ri' 'in Ndiose lo ndaan huan cha' jyu'u 'in nu ti'i? .Ni na'an ra tyucuin' si'ya cha' re? .Ta tsu'hue na'an ndi'in 'ni huan cua? A ca tyucuin' siyana tsu'hue.

Cha' nu mxnu Ni X'na na cha' cu'ni na siin

23 Nde cha' nu mxnu Ni X'na na 'yan, cui' na'an cha' nu cua ngulu'un 'huan: Tla nu ntsu'hui cha' quinu Ni X'na na Jesus, nducua ycu siin lo msni ni sca quijaxtlya,

24 ndyaa ni xu'hue 'in Ndiose, msu'hue ni 'in na lo nujuin ni: Xni huan lo cun huan 'in na siyana nde lca cuinan' na', squi'ya huan can' cha' ndyaan 'yan, cu'ni huan cha' re lo xu'hua rin' huan 'yan.

25 Cui' ncuana'an bra ndyi ycu siin ni, msni ni vasu se'en ntsu'hui vinu, lo nujuin ni: Nde cha' nu cui ti lo lo'o tnen cu'ni chu'huen huan cha' 'huan lo'o Ndiose. Cu'ni huan cha' re lo xu'hua rin' huan 'yan lyigaa ya' co'on huan 'in na.

26 Can' cha' lyigaa ya' cun huan quijaxtlya re lo co'on huan vinu re, ndaan huan rsuun siyana ngujui Ni X'na na, lo ncuana'an tsa quinan huan lo'o cha' re hasta bra quiaan ni xiya'.

Xñi na cuinta 'na bra 'ni na siin

27 Na'an nu ti ca cu quijaxtlya lo co'o vinu re, lo'o cha' 'in Ni X'na na, lo si a lni ndi'in cha' 'in, nducui can' qui'ya siyana a 'ni cuinta can' cha' 'in cuinan' Ni X'na na lo'o tne ni.

28 Can' cha' cuinta scaan huan ntsu'hui cha' ta quiin huan chelyuu 'huan, rcan' ca cun huan quijaxtlya lo'o vinu re.

29 Siyana nu ndyucu quijaxtlya lo ndi'yo vinu, lo a 'ni cuinta can' cha' 'in Ni X'na na, ticuii' nso' tucua qui'ya chun'.

30 Can' cha' quina'an 'a nu ti'i ntsu'hui ljan huan, a cuinta ntsu'hui nu nguia ngui'ni na'an ri', lo ntsu'hui nu cua ngujui.

31 Si naa ta quiin na chelyuu 'na, a ntsu'hui cha' ca cuiya' cha' 'na,

32 una si Ni X'na na cu'ni cuiya' ni cha' 'na, taa ni ndi'i 'na siyana a caan yuhue' chun' na stu'hua lo'o nten chelyuu.

33 Can' cha' 'huan ta'an na, bra quio' ti'in huan lo cu'ni huan siin, 'ni cha' tyuhuita ta'an huan.

34 Lo si ntsu'hui nu nguite' ri', ca cu can' la se'en ndi'in, lo a xo tucua qui'ya chun'. Lyigaa la na'an cha' nu ti lyiji tyucuin' lo'on huan, cua tyucuin' 'in na bra tsa'an se'en ndi'in huan.

1 CORINTIOS 12

Cha' 'in scaxca cha' cuiya' nu ndaa Ndiose 'na

1 'Huan ta'an na, ndyca ran' siyana qui'yan huan cuinta tsana'an ndi'in cha' 'in scaxca cha' cuiya' nu ndaa Ndiose 'na.

2 Cua jlyo rin' huan bra ti lyiji tsana'an rin' huan, lo ngutucui ndycan huan 'in ngulucuin nu a ne 'in.

3 Can' cha' ca jylo rin' huan siyana ni sca nu ndyucui' lo'o cha' cuiya' 'in Espiritu 'in Ndiose, a ca tyucui' ca'an can' 'in Jesus, cui' ncuana'an a tucui nu ca culo naa 'in Jesus siyana lca Ni X'na can', si tsi'i lo'o cha' cuiya' 'in Espiritu nu Luhui 'in Ndiose.

4 Scaxca lo'o cha' cuiya' ndaa Ndiose 'na, una scati Espiritu ndaa 'in na.

5 A cuinta scaxca loo tnan ca ta yaa' ta'an na, una cui' Ni X'na na nducua tloon na.

6 Ticui' ncuana'an scaxca na'an nu ngui'ni na, una scati Ndiose 'ni ni lyigaa cha' can' stu'hua.

7 Cuinta scaan na ndyca tyacan' na'an cha' cuiya' 'in Espiritu nu cua ngujui 'na, siyana cu'ni tsu'hue na 'na.

8 Ntsu'hui nu ndaa Espiritu cha' cuiya' 'in siyana ca tyucui' cha' nu tucui, lo ntsu'hui nu ndijyi cha' cuiya' 'in siyana ca qui'ya la cuinta na'an nu ntsu'hui cha' culu'u, una scati Espiritu ngui'ni cha' can'.

9 Xca nu ndijyi cha' cuiya' 'in siyana ca tsana'an ri' cha' nu tucui, una scati Espiritu ngui'ni cha' can'. Cui' ncuana'an ndaa ni cha' cuiya' 'in xca can' siyana ca cu'ni tyca 'in nu ti'i, una ticui' scati Espiritu ngui'ni cha' can'.

10 Ntsu'hui xca nu ndyca 'ni cha' nu tnu, a cuinta ntsu'hui nu ndyucui' cha' 'in Ndiose, ntsu'hui nu ndi'ya cuinta si ntsu'hui nu nda'an lo'o cha' cuini, ntsu'hui nu ndyucui' lenguas, a cuinta ntsu'hui xca nu ndlyo scua yla cha' can'.

11 Una ticui' scati Espiritu ngui'ni lyigaa cha' re, cuinta scaan na ngujui cha' re 'na cua na'aan lca tiee ni.

- 12 Tsana'an ndi'in cha' 'in cuinan' na, quina'an 'a se'en ntsu'hui 'na, una sca cha' ti 'in na, lo nisiya quina'an la na, una sca ti lca na, cui' ncuana'an ndi'in cha' 'na lo'o Crixtu.
- 13 Lo'o scati Espiritu 'in Ndiose lyigaa na mducua tyan na lo nga'ni sca ni 'na, ne' judio ta ne' griego, lo ta msu nu msi'i ne' 'in ta nu ngui'ni tnan cha' 'in ti, lyigaan na nga'ni ni cha' ngutsa'an yu'hui scati Espiritu 'na.
- 14 A cuinta cuinan' na tsi'i scati se'en ntsu'hui 'na, siyana quina'an na.
- 15 Si nujuin quiyan' na: Siyana a lcan yaa', a tucui lcan, .ta can' cha' a ntsu'hui lyoo na?
- 16 Si nujuin nscan na: Siyana a lcan quiloo, a tucui lcan. .Ta can' cha' a ntsu'hui lyoo na?
- 17 Si na'aan cuinan' na lca na xcui' quiloon na, .la tyucua tunsca na rcan'? Si na'aan cuinan' na lca na nscan na, .la tyucua siyen' na rcan'?
- 18 Una cuinta scaa se'en 'in cuinan' na, cua lca se'en mxtya Ndiose 'in na tsana'an nu ncuari' ni.
- 19 Si scana'an ti lyigaa se'en 'na, .ta tyucui cuinan' na rcan'?
- 20 Una nisiya quina'an la se'en ntsu'hui 'na, una scati lca na.
- 21 Can' cha' a ndijyi na'an tyucui' quiloon na lo'o yaan' na: A 'ni cha' 'yan lo'o. Lo ni a ca nujuin quen na 'in quiya' na: A sca cha' 'ni 'yan lo'o.
- 22 Ntsu'hui se'en 'in cuinan' na nxque' rin' na a ndun loo na, una can' nu lyee la 'ni cha' 'in.
- 23 Nde'en se'en 'in cuinan' na, a ndia rin' na 'in na, una can' nu tsu'hue lati nxcun' na 'in, cui' ncuana'an lo'o sca se'en nu a 'ni cuintan na, can' nu tca'a lati 'na.
- 24 Se'en nu tsu'hue la na'an 'in cuinan' na, a sca na nlyiji 'in na, una Ndiose mxtya ni cha' siyana nde lyee la cu'ni cuinta na 'in sca se'en nu nlyiji cha' 'in can',
- 25 siyana a cula ya' ta'an na, siyana scaxcan na ta yaa' ta an na.
- 26 Si ncuana'an ntsu'hui se'en ti'i 'na, na'aan na ti'i 'na, ticui' ncuana'an si ntsu'hui yuhue rin' na sca se'en 'in cuinan' na, na'aan na tsu'hue lca 'in na rcan'.
- 27 Can' cha' stu'hua lcan huan cuinan' Crixtu, lo cuinta scaan huan lyi'ya loon huan 'in cuinan' can'.
- 28 Laja ta'an na ngulo tun Ndiose 'in cuinta scaa ne', la nducua la nga'an tnan ni 'in nu tyucui' cha' 'in ni, rcan' ngulo tun ni 'in nu tyucui' cha' nu tya ca 'in ni, lo nu cua ndyca sna, can' nu culu'u 'in ne', rcan' lo'o nu 'ni cha' nu tnu, lo'o nu 'ni tyca 'in nu ti'i, lo'o nu ndaa yaa' lo'o scaxca tnan, lo'o nu lyi'ya cuinta tnan 'in ni, a cuinta lo'o nu ndyucui' lenguas.

29 .Ta lyigaa can' nga'an tnan Ndiose 'in siyana xtya quiya' tnan 'in ni? .Ta lyigaa can' nda'an yucui' cha' tsu'hue 'in ni? .Ta lyigaa can' ndlu'u 'in ne'? .Ta lyigaa can' 'ni cha' nu tnu?

30 .Ta lyigaa can' 'ni tyca 'in nu ti'i? .Ta lyigaa can' ndyucui' lenguas? .Ta lyigaa can' ndyca 'in ndlo scua yla cha'?

31 Can' cha' cu'ni cuintan huan cha' cuiya' nu cua ngujui 'huan, una nde lyee lati lo'o scaxca cha' nu ndun loo la can', una ri nii quitsan' 'huan xca cha' nu tsu'hue lati.

1 CORINTIOS 13

Ndun loo nu chu'hui cha' tsu'hue 'na sca xcan na

1 Si ca tyucuin' lyigaa lo'o cha' nu ndyucui' nten chelyuu ta cha' nu ndyucui' angajle, lo si a ntsu'hui cha' tsu'hue 'yan, ndyca ran' tsana'an ndyca ri' sca tyucuan nu la xnan ne ti ta na'an ne sca tyucuan bra ndya ca'an ta'a na.

2 Si ca tyucuin' cha' tsu'hue 'in Ndiose, ta qui'yan cuinta lyigaa lo'o cha' nu ntsu'hui catsi' 'in ni, lo si ngutsa'an yu'huin lo'o cha' tiaa, ta lyee nguiana'an ran' nu hasta sca qui'ya lo ca cha'an tucuan 'in na, una si a ntsu'hui cha' tsu'hue 'yan, a tucui lcan rcan.

3 Ta si titsan lyigaa cha' cuilyiya' nu ndi'in 'yan lo xcun 'in nu ti'i, hasta tyan 'yan lo squin, una si a ntsu'hui cha' tsu'hue 'yan, a sca cuinta ntsu'hui.

4 si ntsu'hui cha' tsu'hue 'na cui' ncuana'an ntsu'hui cha' tlyu ri' 'na, tsu'hue ndi'in cha' 'na, a ntsu'hui cha' cuita'an 'na, ni cha' siye' lo a ntsu'hui 'na, lo a nscuen cuaan na 'na ticuiin' na,

5 tsi'i la xnan 'ni na scaa cha' a na na cha' tsu'hue 'na ti, ni a ndyucuen tiquen' na ta nchu'hua se'en na cha' nsin' ri' tieen na,

6 tsi'i na nde tsu'hue ntsu'hui tieen na bra ndyca sca cha' a tsu'hue, siyana tsu'hue ntsu'hui tieen na lo'o cha' nu lni.

7 Ndaa loon na ndijyin na lyigaa ndi'i, lo nguiana'an rin' na lo'o lyigaa tieen na, nducua tloon na quinu tsu'hue lyigaa lo'o cha', cui' ncuana'an ndaa loon na lo'o lyigaa cha' ndijin na.

8 Cha' tsu'hue can' a ntsu'hui cha' tsatii na, una cha' nu mxyucui' Ndiose 'in nten lo'o cha' nu ndyucui' ne' lenguas tsatii na, cui' ncuana'an lo'o cha' tiaa nu ndyca loo chelyuu re tsatii tuhue cha' 'in na.

9 Siyana cua lca ti se'en ndi'yan na cuinta, cui' ncuana'an bra ndyucui' na cha' 'in Ndiose,

10 una tiaa tsan ca tyucui cha' 'na, lo a la 'a quine cueen cha' nu nlyiji can'.

11 Bra ncuan sca nu suhue ti, yucuin' na'an ndyucui' nu suhue ti, ngulucua ran' na'an ngulucua ri' nu suhue ti, lo cha' tiaa 'yan na'an cha' tiaa 'in nu suhue ti, una bra cua culan mxnun lyigaa cha' nu 'ni nu suhue ti.

12 Ri nii tyacan na tsana'an sca cuna nu cunu ti xaa, una tiaa braa ca tyacan na tsa na'an ndyca ri' bra na'an tloo ta'an can na. Nisiya ri nii cua lca ti se'en ndi'yan cuinta, una tiaa braa chu'hui lyoon lyigaa cha' tsana'an nu cua yu'hui lyoo Ndiose 'yan.

13 Nde cha' nu nguinu scua ri nii: Tsana'an rin' na 'in ni, lo tyucua tloon na 'in ni, lo chu'hui cha' tsu'hue 'na. sna loo cha' lca na, una cha' nu ndun loo lati, siyana chu'hui cha' tsu'hue 'na lo'o ta'an na.

1 CORINTIOS 14

Cha' nu ndyucui' ne' lenguas

1 Chu'hui cha' tsu'hue 'huan scaxcan huan, lo cu'ni cuintan huan scaxca cha' cuiya' nu cua ngujui 'huan, una nu lyee lati nga'an cha' tyucuin' huan cha' tsu'hue 'in Ndiose.

2 Siyana nu ndyucui' lenguas, tsi'i lo'o nten ta'a ndyucui' can', siyana ndyucui' can' lo'o Ndiose. A tucui nu ndi'ya cuinta cha' can', siyana lo'o cha' cuiya' 'in Espiritu ndyucui' can' cha' nu ntsu'hui catsi' 'in ni.

3 Una nu ndyucui' cha' 'in Ndiose, lo'o nten ndyucui' can' siyana ta yaa' cha' can' calu ne', caja juersa 'in ne' lo caja cha' tnu tiee 'in ne'.

4 Una nu ndyucui' xca loo lengua, cha' 'in ti can' ndaa yaa' na, una nu ndyucui' cha' 'in Ndiose, stu'hua ndaa yaa' cha' can' 'in lyigaa ta'an na.

5 Cuinta cha' nu 'yan, tsu'hue cha' si lyigaan huan tyucuin' huan lenguas, una lyee lati tyucuin' huan cha' 'in Ndiose siyana ndun loo la cha' can' que 'in nu ndyucui' lenguas, una si caja nu quilyo scua yla 'in na rcan' lyigaa calu.

6 Can' cha' 'huan ta'an na, si na' tsa'an se'en ndi'in huan lo tyucuin' lenguas, .ni cuinta ntsu'hui 'huan? Una xca na'an si tyucuin' lo'on huan cha' nu ndaa Ndiose 'yan, ta quilyo scua ylan cha' tiaa 'in ni, lo ta tyucuin' cha' 'in Ndiose tloon huan, ta culu'un 'huan na'an nu ndyca ri' ni.

7 Xni na cuinta tsana'an ndi'in cha' 'in cuhiii bra ne na, na'an ndyca ri' cuhiii quii ta sne tnu, lo si a quine na na'an nu ntsu'hui cha', .ni na'an ca jlyo rin' na ni jyiin nguila cuhiii can'?

8 Ticui' ncuana'an lo'o sundaru bra nxcune cuhiii 'in, si a taa tyi'i na na'an nu ntsu'hui cha', .tica ca tyun tiaa lo tsaa cusuun?

9 Ncuana'an 'huan si a tyucui' yla huan sca cha', .ti ca qui'ya cuinta cha' nu tyucui' huan rcan'? Cu'ni huan cuinta siyana loo cui'in ti ndyucuin' huan.

- 10 Quina'an 'a lo'o cha' nu ndyucui' nten loo chelyuu re, lo cuinta scaa na ntsu'hui nu ndi'ya cuinta 'in na.
- 11 Una si a ndi'yan cuinta cha' nu ndyucui' xca tucui, cu'ni can' cuinta siyana lcan sca nu mdo'o tijyu', lo na' cu'nin cuinta siyana lca can' xca lta nten.
- 12 Cui' ncuana'an 'huan si lyee lca tiee huan lo'o scaxca cha' cuiya' nu ndaa Espiritu 'huan, una taan huan ya' cha'an yu'huin huan lo'o sca cha' nu ca ta yaa' 'in lyigaa ta'an na.
- 13 Can' cha' nu ndyucui' xca loo lengua ljan huan, jnan can' 'in Ndiose siyana ca tyo'o scua yla cha' nu ndyucui'.
- 14 Siyana si tyucuin' lo'o Ndiose lo'o xca lo'o cha' nu tsi'i cha' ndyucuin', carsya ti 'yan ndyucui' na una tsi'i lo'o cha' tiaa 'yan.
- 15 .Ni na'an ra cu'nin rcan'? Tyucuin' lo'o Ndiose lo'o carsya 'yan stu'hua lo'o cha' tiaa 'yan. Cula lo'on 'in Ndiose lo'o carsya 'yan, una cui' ncuana'an lo'o cha' tiaa 'yan.
- 16 Siyana si 'huan cu'ni tnu huan 'in Ndiose lo'o carsya ti 'huan, lo nu nee 'in cha' nu ndyucuin' huan, .na'an ra ca tyaa can' xu'hue 'in Ndiose stu'hua lo'on huan, si a ndi'ya can' cuinta cha' nu ndyucuin' huan?
- 17 Nisiya 'huan tsu'hue 'a ndyaa huan xu'hue 'in Ndiose, una a ndaa yaa' cha' can' 'in xca tucui.
- 18 Na' ndyaan xu'hue 'in Ndiose siyana lyee la ndyucuin' lenguas que 'in lyigaan huan,
- 19 una bra nguio' ti'in na lo'o ta'an na, tsu'hue lati si tyucuin' nisiya ca'yu ti cha' nu ndi'yan cuinta, siyana ca culu'un 'in lyigaa la tucui, lo tsi'i nu tyucuin' tsa tii mii cha' nu a tucui ndi'ya cuinta.
- 20 Can' cha' 'huan ta'an na, a culucua rin' huan tsana'an ndlucua ri' nu suhue ti, cui' siyana cu'ni huan tsana'an 'ni nu suhue ti a sca cha' a tsu'hue ntsu'hui tiee, una lo'o sca cha' tiaa nu tyucui.
- 21 Siyana ndena'an ndyucui' lee 'in Ndiose: —Tyucuin' lo'o nten re lo'o cha' nu ndyucui' xca lta nten, nisiya ncuana'an a cu'ni cuinta ne' cha' nu tyucuin'—, nujuin Ni X'na na.
- 22 Can' cha' nu ndyucui' lenguas, a lca na cha' quine 'in nu nguiana'an ri', cui' siyana nsu'hua tiaa na 'in nten nu a nguiana'an ri' 'in Ndiose. Una nu ndyucui' cha' 'in Ndiose tloo ta'an na, can' cha' nu ngui'ni ca'an 'in nu nguiana'an ri', lo tsi'i 'in nten nu a nguiana'an ri'.
- 23 Si stu'hua quio' ti'in ta'an na, lo lyigaa tisna tyucui' lenguas, lo si sten sca nu cui ti ta nten nu a nguiana'an ri', .ta a xque' ri' can' siyana lcun huan?

- 24 Una si cuinta scaan huan tyucuin' huan cha' 'in Ndiose, lo si sten sca nten nu a nguiana'an ri' ta sca nu cui ti, a ndiyyin cha' su'hua can' cha' tiee lo'o cha' nu quine 'in, lo qui'ya can' cuinta siyana ntsu'hui cha' tyaa cuinta squi'ya chelyuu 'in,
- 25 tyo'o scua yla cha' nu ntsu'hui catsi' ni' carsya 'in, rcan' ti'ya xtyin' tloo Ndiose lo cu'ni tnu 'in ni, lo tisna tyucui' siyana chini ca cha' ndi'in Ndiose lo'on huan.
- 26 .Ni na'an ra ndi'in cha' rcan', 'huan ta an na? Siyana bra quio' ti'in huan ntsu'hui nu lyi'ya sca salmo, ntsu'hui nu ndlu'u 'in ne', xca nu ndyucui' lenguas, ta ntsu'hui nu ndyucui' cha' nu ndaa Ndiose 'in, a cuinta ntsu'hui nu ndlyo scua yla cha' can'. Lyigaa cha' nu cu'ni huan, cuna huan na'an nu siyana ta yaa' cha' can' 'in ne'.
- 27 Si ntsu'hui nu ndyca ri' tyucui' xca loo lengua, ca tyucui' tucua ti ta sna ti, una tsi'i stu'hua tyucui', lo xca nu quilyo scua yla cha' can'.
- 28 Una si a ntsu'hui nu ca quilyo scua yla cha' can', tsu'hue lati tyucua seen tu'hua can' se'en nguio' ti'in ne', lo tyucui' can' lo'o Ndiose lo'o cha' nu 'in ti.
- 29 Ticui' ncuana'an nu tyucui' cha' 'in Ndiose tloo ta'an na, tucua ti ta sna ti ntsu'hui cha' tyucui', lo lyigaa la na'an xni cuinta si ta cui' na'an ndyucui' can'.
- 30 Si Ndiose taa ni cha' nu tyucui' xca nu ntsu'hui ljan huan, ca cula' ti nu mdisnan yucui' culo la can',
- 31 lo ncuana'an ca tyucuin' huan cha' 'in Ndiose cuinta scaan huan, siyana ca cu'ni cha'an huan lyigaan huan lo stu'hua caja cha' tnu tiee 'huan.
- 32 lo tsalca nu ndyucui' cha' 'in Ndiose, cuinta scaa can' ntsu'hui cha' xni cuinta 'in lo'o cha' can',
- 33 siyana Ndiose a lca ni Ndiose nu 'ni tantu 'in nten, cui' siyana 'ni ni cha' siyana stu'hua tyi'in tsu'huen na. A cuinta tsana'an ndyca ri' ta'an na scaxca se'en nguio' ti'in,
- 34 ne' cuna'an ntsu'hui cha' tyucua seen ne', siyana a ndia cha' cuiya' 'in ne' tyucui' ne' se'en nguio' ti'in huan, siyana cu'ni rsuun ne' 'in tsana'an ndyucui' quityi 'in Ndiose.
- 35 Si nde'en la cha' ndyca ri' cunicha', la se'en ndi'in cunicha' 'in nten 'in, siyana a nga'an cha' tyucui' sca ne' cuna'an lja se'en nguio' ti'in ta'an na.
- 36 .Ta xque' rin' huan siyana se'en ndi'in huan mducua quiya' cha' 'in Ndiose, ta na se'en ndi'in ti huan ndiyaa cha' can'?
- 37 Si ntsu'hui nu ndlucua ri' siyana ca tyucui' cha' 'in Ndiose tloo ne', ta lyee nguiana'an ri', cu'ni can' cuinta cha' nu nga'an re siyana lca na cha' nu ndlo Ni X'na na tnan.
- 38 Si ntsu'hui nu a cu'ni cuinta cha' re, ticui' ncuana'an a cu'ni huan cuinta 'in can'.

39 Can' cha' 'huan ta'an na, cuna huan na'an nu tyucuin' huan cha' 'in Ndiose, lo a cu'ni huan tucui si ntsu'hui nu ndyucui' lenguas,

40 una lo'o rsuun, a cuinta lo'o cha' tiaa cu'ni huan lyigaa cha'.

1 CORINTIOS 15

Ña'an ntsu'hui cha' tyo'o qui'u ne' ngujui

1 A cuinta 'huan ta'an na, ndyca ran' xu'hua rin' huan tsana'an ndyca ri' nu tsu'hue 'in Crixtu yucuin' lo'on huan, cui' cha' nu ndyucuan xu'huen huan, lo ndun tsan huan lo'o cha' can' hasta ri nii.

2 Lo si'ya cha' re ntsu'hui cha' tyo'o laan huan, si cu'ni cuintan huan cha' nu cua yucuin', lo'on si tsi'i nguana'an, tyucua cha' ti yana'an rin' huan rcan'.

3 Siyana cua nguitsan' 'huan cha' nu ndun loo lati, cha' nu cua nga'ni cha'an, siyana Crixtu ngujui ni squi'ya qui'ya 'na tsana'an ndyucui' quityi 'in Ndiose,

4 ya ngatsi' ne' 'in ni lo mdyo'o qui'u ni nu cua ca sna tsan tsana'an ndyucui' quityi 'in Ndiose,

5 lo ngulu'u tloo ni 'in Tyu, chun' nde'en can' ngulu'u tloo ni 'in quita'a tityucua nu ta'a mda'an ni.

6 Chun' nde'en la ngulu'u tloo ni 'in ta'an na tsatlyu, ndyijyin ca'yu cientu ne', ntsu'hui nu cua ngujui, una quina'an la nu ti lu'u.

7 Rcan' ngulu'u tloo ni 'in Jacobo, chun' nde'en la can' ngulu'u tloo ni 'in lyigaa ta'a mda'an ca ni.

8 Una la xiya' ti can' ngulu'u tloo ni 'yan, tsana'an ndyca ri' sca cuhui' nu lyiji tiaan loo chelyuu,

9 siyana na'an la ndi'in cha' 'yan que 'in lyigaa la na'an ta'a mda'an ni, lo ni a nga'an cha' caja nu culo naa 'yan lcan nu mdo'o hui 'in Ndiose, siyana ndaan ndi'i 'in nu cua yana'an ri' 'in ni.

10 Una siya cha' tsu'hue 'in Ndiose lcan tsana'an nu lcan ri nii, lo tsi'i tyucua cha' ti ndaa ni cha' tsu'hue can' 'yan, cui' siyana quina'an la tnan nu cua nga'nin que 'in lyigaa la na'an ne' can', una tsi'i lo'o juersa 'yan, cui' lo'o cha' tsu'hue 'in Ndiose nu ndaa yaa' 'yan.

11 A 'ni cha' nisiya na' ta can', una sca loo ti cha' nda'an yucui' hua, cui' cha' nu yana'an rin' huan.

12 Nda'an yucui' hua siyana mdyo'o qui'u Crixtu, .na'an ndyucui' huan scaxcan huan siyana a ntsu'hui cha' tyo'o qui'u ne' ngujui?

13 Lo si a ntsu'hui cha' tyo'o qui'u ne' ngujui, a mdyo'o qui'u Crixtu rcan'.

- 14 Si Crixtu a mdyo'o qui'u ni, a sca cuinta ntsu'hui cha' nu nda'an yucui' hua, cui' ncuana'an tyucua cha' ti yana'an rin' huan.
- 15 Nguiato'o lo'o huare' lca hua nu cuini tsana'an ndaa hua rsuun siyana Ndiose nga'ni ni cha' mdyo'o qui'u Crixtu. Lo chini cha' mdyo'o qui'u ni si a ntsu'hui cha' tyo'o qui'u ne' ngujui.
- 16 Siyana si a ndyo'o qui'u ne' ngujui, a mdyo'o qui'u Crixtu rcan',
- 17 lo si Crixtu a mdyo'o qui'u ni, tyucua cha' ti nguiana'an rin' huan, lo cui' na'an ti nducuin huan qui'ya,
- 18 cui' ncuana'an lyigaa nu cua ngujui nu yana'an ri' 'in Crixtu, cua nguna' cha' 'in ne' rcan'.
- 19 Si nducua tloon na 'in Crixtu tsalja ndi'in ti na loo chelyuu re, ti'i lati xu'huen na que 'in lyigaa la tucui.
- 20 Una Crixtu cua mdyo'o qui'u ni, lo lca ni nu culoo mdyo'o qui'u lja ne' ngujui.
- 21 Squi'ya scati ne' qui'yu nguiten cha' ndija loo chelyuu re, cui' ncuana'an squi'ya scati ne' qui'yu can' cha' ndyo'o qui'u ne' ngujui.
- 22 Squi'ya Adan lyigaa tucui ntsu'hui cha' caja, cui' ncuana'an squi'ya Crixtu, lyigaa tucui caja chelyuu 'in.
- 23 Una cua lca na'an ntsu'hui cha' tyo'o qui'un na: La nducua la mdyo'o qui'u Crixtu, lo bra quiaan ni xiya' nu yana'an ri' 'in ni rcan tyo'o qui'u.
- 24 Rcan' tsatii cha' nu ndyca loo chelyuu re, tyaa ni cuinta tnan nu yu'hui yaa' ni 'in Stina Ndiose bra cua ngujlyo ni 'in lyigaa nu ndlo tnan, lo'o nu ndia cha' cuiya' 'in, a cuinta lo'o nu tla la cha' 'in.
- 25 Cha' cua lca siyana culo ni tnan cua nga'ni ni cana 'in lyigaa ta'a cusuun ni.
- 26 A cuinta cuijlyo ni 'in xca ti ta'a cusuun na nu lca cha' ndija.
- 27 Siyana —Ndiose cua mxnu ni lyigaa lo'o cha' nde tuquiya' Sne' ni—. Lo bra ndyucuin' na siyana lyigaa lo'o cha' cua ntsu'hui yaa' crixtu, una a ndyca ri' tyucui' siyana lo'o Ndiose ntsu'hui yaa' crixtu, ni nu mxnu lyigaa lo'o cha', ntsu'hui yaa' can'.
- 28 Bra cua nguinu lyigaa lo'o cha' yaa' Sne' Ndiose, rcan' tyaa ni 'in ni yucui' ca ni yaa' Ndiose, ni nu cua mxnu lyigaa lo'o cha' yaa' can', siyana scati Ndiose culo ni tnan 'in lyigaa tucui.
- 29 Si tsi'i ncuana'an, .ni na'an tsato'o 'in nu nducua tya lo'o cha' 'in ne' cua ngujui, si na a ntsu'hui cha' tyo'o qui'u can'? .Ta tsi'i tyucua cha' ti nducua tya ne' lo'o cha' 'in can'?
- 30 Huare', .ta siyana chen ndyucui 'hua lyigaa braa, can' cha' a tyucui' 'a hua siyana tyo'o qui'u ne' ngujui?

- 31 'Huan ta'an na, lyigaa tsan cua nga'nin tieen lo'o cha' ndija, lo ndyucuin' cha' re siyana ndyijyin ya' lca tieen 'huan, sca cha' ti 'na lo'o Ni X'na na Jesucristo.
- 32 Tsana'an lyee msu'huan juersa 'yan quichen Efeso, .ni cuinta ntsu'hui mdijin scaxca ndi'i yaa' nten nu ndyca ri' 'in na'an ndyca ri' 'ni yla? Lo si a ntsu'hui cha' tyo'o qui'u ne' ngujui, — tsu'hue lati tisna cun na lo co'on na, siyana quia cua cajan na—.
- 33 A taan huan ya' caja nu quinilyo'o 'huan: Nu nda'an lo'o nten nu nducun' a ndijyin cula' ti can' cu'ni tnan tsu'hue.
- 34 Can' cha' xni huan cuinta 'huan lo a cu'ni huan qui'ya, siyana ntsu'huin huan a lyiji chu'hui lyoon huan 'in Ndiose, lo ndyucuin' cha' re siyana ca jyu'u rin' huan.
- 35 Tina'an ntsu'hui nu ndyucui': .Ni na'an ra ntsu'hui cha' tyo'o qui'u ne' ngujui? .Na'an ntsu'hui cha' ca tyacan' ne' xiya'?
- 36 'Huan ne' tantu', ta a jlyo rin' huan siyana sca si'yu nu ndyan na, a tyucua na si tsi'i la nducua la tiu na lyu.
- 37 Bra ndyan na sca na, tsi'i yca can' ndya na, si'yu ndyan na nu cua lca, na'an ndyca ri' sca si'yu trigo ta scaxca la si'yu,
- 38 una Ndiose 'ni ni cha' ndyucua si'yu can' tsana'an ndyca ri' ni, lo ncuana'an 'ni ni lo'o scaa si'yu.
- 39 Ticui' ncuana'an lo'o cuinan', tsi'i scana'an ti na: Ntsu'hui cuinan' nten lo ntsu'hui cuinan' 'ni, ntsu'hui cuinan' cuila, a cuinta ntsu'hui cuinan' quini.
- 40 Ticui' ncuana'an la ni' cuaan lo'o chelyuu re, cua lca na nu ndi'in 'in na, una tsi'i scana'an ti xaa 'in na.
- 41 Siyana xca na'an xaa 'in cuicha, lo xca na'an xaa 'in coo', a cuinta xca na'an xaa 'in cuila, siyana cuinta scaa cuila can' cua lca na'an xaa 'in na.
- 42 Ticui' ncuana'an ndi'in cha' 'in ne' ngujui bra tyo'o qui'u ne', ngutsi' ne' lo ndyca yuu cuinan' ne', una tyo'o qui'u ne' lo'o sca cuinan' nu a ntsu'hui 'a cha' tsa tii.
- 43 Ngutsi' ne' lo'o sca cuinan' nu cuu', una tyo'o qui'u ne' lo'o sca cuinan' nu tsu'hue na'an. Ngutsi' ne' lo'o sca cuinan' nu na'an ti ndi'in cha' 'in, una tyo'o qui'u ne' lo'o sca cuinan' nu ngula ri' sa tyucui braa.
- 44 Nguitsi' ne' lo'o sca cuinan' nu ngula lo'o ne', una tyo'o qui'u ne' lo'o sca cuinan' nu cui ti nu taa Ndiose 'in ne'. Siyana sca lta lca cuinan' nten chelyuu, lo xca lta lca cuinan' nu llyan lo'o cha' 'in Ndiose.
- 45 Siyana ndena'an ndyucui' quityi 'in Ndiose: —Nganan ni 'in culoo ne' qui'yu nu lca Adan lo msu'hua ni carsya 'in ne'—, una chun' nde'en la can' yaan xca Adan, ni nu lca chelyuu 'in nten.

- 46 Una tsi'i la nducua la ngujui cuinan' nu cui ti 'na, siyana ndyucuan na sca cuinan' nu cua ndi'in loo chelyuu re, la rcan' caja sca cuinan' nu cui ti 'na.
- 47 Culo ne' qui'yu nguiaa' lo'o yuu siyana loo chelyuu re mdo'o, una ni nu cua ndyca tucua can' mdo'o ni la ni' cuaan, lo cui' ni lca Ni X'na na.
- 48 Tsana'an ndi'in cha' 'in ne' nu nguiaa' lo'o yuu can', ncuana'an ndi'in cha' 'in lyigaa nu ndi'in loo chelyuu re. Ticui' ncuana'an lo'o lyigaa nu nguiaa lo'o cha' 'in Ndiose, scana'an ti can' lo'o ni.
- 49 Cui' tsana'an ngulucuin nten chelyuu nu cua ndun lo'on na, ticui' ncuana'an ntsu'hui cha' ca tyca' na'an ngulucuin Ndiose nu ndun lo'on na.
- 50 Una tyucuin' lo'on huan, 'huan ta'an na, siyana cuinan' nten lo'o tne ne' a ca sten can' se'en ndlo Ndiose tnan, ticui' ncuana'an lo'o sca na nu jlyo, a ca xtiyaa na lo'o na nu a ntsu'hui cha' jlyo.
- 51 Ri nii tyucuin' xca cha' nu ntsu'hui catsi' 'in Ndiose: Tsi'i lyigaan na ntsu'hui cha' cajan na, lyigaan na ntsu'hui cha' cha'an na'an na,
- 52 sa ntsu'hui, tsana'an ndyca ri' bra ndyin' quilon tin na, cui' bra nu xiya' ti quine cuhii 'in Ndiose. Siyana ntsu'hui cha' quine cuhii can', rcan' tyo'o qui'u ne' ngujui lo'o sca cuinan' nu cui ti nu a ntsu'hui 'a cha' jlyo, lo naa ne' nu lu'u ntsu'hui cha' cha'an na'an na.
- 53 Siyana cuinan' nu ntsu'hui cha' jlyo re 'ni ca cha' tyca na sca cuinan' nu a ntsu'hui 'a cha' ti jlyo, lo cuinan' nu ntsu'hui cha' caja re tyca na sca cuinan' nu a ntsu'hui 'a cha' ti caja.
- 54 Bra cua ndyca cuinan' re sca cuinan' nu a ntsu'hui 'a cha' ti jlyo, lo cuinan' nu ntsu'hui cha' caja re tyca na sca cuinan' nu a ntsu'hui 'a cha' ti caja, la rcan' ca na'an nu ndyucui' quityi 'in Ndiose: —Cha' ndija cua yatii cha' cuiya' 'in siyana ngujui nu nga'ni cana 'in.
- 55 Nu'huin nu lca cha' ndija, .la ncuu nu'huin nu nga'ni ti'i? .Lo la ncuu cha' cuiya' 'in—?
- 56 Ndi'i nu ndaa cha' ndija can' yaan na squi'ya qui'ya nu nducui nten, lo squi'ya lee 'in Ndiose, can' cha' nducui ne' qui'ya.
- 57 Una ncuu' xu'hue 'in Ndiose siyana ndaa ni juersa 'na ngui'ni na cana lo'o cha' 'in Ni X'na na Jesucristo.
- 58 Can' cha' 'huan ta'an na nu ndyu'hui cuiya' ran' 'in, tyaan huan juersa, a cu'ni na'an rin' huan, lo ncuana'an cu'ni cuinta huan tnan 'in Ni X'na na lyigaa braa, siyana cua jlyo rin' huan siyana tsi'i tyucua cha' ti ngui'ni huan tnan 'in Ni X'na na.

1 CORINTIOS 16

Cha' 'in lomstan

- 1 Una ri nii tyucuin' cha' 'in lomstan nu ntsu'hui cha' ca'an tnan na 'in ta'an na, lo tsana'an cha' nu mxytan lo'o scaxca se'en nguio' ti'in se'en lyi'ya loo Galacia, cui' ncuana'an cu'ni huan.
- 2 Siyana culo tsan 'in smana, cuinta scaan huan cua na'aan nga'ni huan cana, xtya se'en huan lomstan nu ntsu'hui cha' taan huan, lo a xo' an huan 'in na bra tsa'an se'en ndi'in huan.
- 3 Bra tia'an se'en ndi'in huan, ca'an tnan 'in tucua sna nu cua ngulo tun huan nu tsa lo'o lomstan can' quichen Jerusalem, lo cui'ya sca quityi tsa.
- 4 Lo si ndlucua ri' huan siyana 'ni cha' tsa'an, ca tsa'an lo'o.

Lca tiee Pablo tsa quichen Corinto

- 5 Ndyca ran' tsa'an se'en ndi'in huan bra cua mdijin se'en lca Macedonia, siyana nde tucuiin Macedonia tsa'an.
- 6 Tina'an can' quinun lo'on huan sti'i ti, ta tsalja tyijyin tsan nu tlya', lo ncuana'an ca ta yaan' huan 'yan lo'o tucuiin nu ti tsa'an lan.
- 7 A ndyca ran' tyijin tin se'en ndi'in huan, nducua tloon quinun lo'on huan sti'i ti si Ni X'na na taa ni cha' cuiya'.
- 8 Na' quinun quichen Efeso re hasta tiaa ta'a Pentecostes,
- 9 siyana cua nguila sca se'en cu'nin tnan 'in Ndiose, sca tnan nu tlyu lo ntsu'hui lyoo, siyana quina'an 'a nten ti'i ri' 'yan squi'ya cha' re.
- 10 Lo bra tiyaa Timoteo se'en ndi'in huan, cu'ni cuintan huan 'in siyana tyi'in lo'on huan tsu'hue ti, siyana cui' na'an 'ni tnan 'in Ni X'na na ncuana'an 'ni.
- 11 Can' ni sca tucui lo a lyca cha' ti'ya ti'in 'in, tsu'hue ti ta yaan' huan 'in tucuiin nu tsa, siyana nducua tloon tiyaan se'en ndi'in, stu'hua ndyuhui ta hua 'in lo'o ta'an na.
- 12 Una ri nii tyucuin' lo'on huan cha' 'in Apolo, lyee 'a mjnan cha' tsu'hue 'in siyana tsa se'en ndi'in huan lo'o tyucua xnan ta'an na, una a mslya tsa bra ti, una tsa bra caja na'an 'in.

Msla' ta'a Pablo lo'o ne' Corinto

- 13 Tyi'in tiaan huan lo tsa tyun huan lo'o cha' nu nguiana'an ri' huan, cu'ni tnu tieen huan lo su'huan huan juersa.
- 14 Lyigaa cha' nu cu'ni huan cu'ni huan 'in na lo'o cha' tsu'hue nu lca tieen huan.
- 15 'Huan ta'an na, cua jlyo rin' huan siyana Estefanas lo'o nten cuityi 'in, la nducua la yana'an ri' 'in Ndiose se'en lyi'ya loo Acaya, a cuinta lyee 'a ndaa yaa' 'in lyigaa ta'an na.

- 16 Njnan cha' tsu'hue 'huan siyana cu'ni cuintan huan 'in nten nu ncuana'an cha' 'in, ticui' ncuana'an tucuan huan cha' nu ndyucui' lyigaa nu ndaa yaa' lo nsu'hua juersa 'in lo'o tnan 'in Ndiose.
- 17 Ndyijyin ya' tsu'hue ntsu'hui tieen siyana Estefanas, Fortunato lo'o Acaico mdiyaan se'en ndi'in, lo 'nin cuinta siyana tnan loon huan mdiyaan,
- 18 siyana ndaa cha' tnu tiee 'yan tsana'an nga'ni lo'on huan, can' cha' cu'ni cuintan huan nten nu lca ncuana'an.
- 19 'Huan ta'an na nu nguio' ti'in scaxca se'en lyi'ya loo Asia ndyucui' cha' 'huan. A cuinta Aquila lo'o Priscila, lo lo'o nu nguio' ti'in se'en ndi'in, lo'o lyigaa tiee ndyucui' cha' 'huan lo'o cha' 'in Ni X'na na.
- 20 Lyigaa ta'an na nu ndi'in nde re ndyucui' cha' 'huan. A cuinta scaxcan huan tyucui' cha' ta'an huan la scan' huan lo'o sca carsya nu luhui 'huan.
- 21 Na' Pablo yucuin' can ndyucui' chan' 'huan lo'o cha' nu nda'an re.
- 22 Nu a ntsu'hui cha' tsu'hue tiee lo'o Ni X'na na Jesucristo, quio' tucua yuhue' chun' can'. Ni X'na na ntsu'hui cha' quiaan ni.
- 23 Cha' tsu'hue 'in Ni X'na na Jesucristo quinu lo'on huan.
- 24 Lyee lca tieen 'huan lo'o cha' Crixtu Jesus. Amen.

2 CORINTIOS

2 CORINTIOS 1

Pablo ndyucui' cha' 'in ne' Corinto

¹ Na' Pablo, lo'o cha' cuiya' 'in Ndiose nga'an tnan Jesucristo 'yan tsa'an tyucuin' cha' tsu'hue 'in ni. Na' lo'o ta'an na Timoteo ca'an tnan hua sca quityi re 'huan, 'huan nu lca laa 'in Ndiose nu nguio' ti'in quichen Corinto, stu'hua lo'o ta'an na nu ndi'in se'en lyi'ya loo Acaya.

² Stina Ndiose lo'o Ni X'na na Jesucristo taa ni cha' tsu'hue chu'hui ni' carsya 'huan, lo cu'ni ni cha' tyi'in tsu'huen huan.

Mdijin Pablo ndi'i

³ Tlyu ca cha' tsu'hue ntsu'hui 'in Ndiose, cui' Sti Ni X'na na Jesucristo, ni nu lyee 'ni 'tna 'in nten chelyuu, cui' Ndiose nu tsu'hue ndaa cha' tnu tiee 'in ne'.

⁴ Cui' ni lca ni nu ndaa cha' tnu tiee 'na lo'o lyigaa cha' nu ndijin na, siyana ca taan na cha' tnu tiee 'in nu ndijin lucuati lo'o cha', cui' cha' tnu tiee nu ndaa Ndiose 'na.

⁵ Tsana'an nu ndijin na scaxca ndi'i lo'o cha' 'in Crixtu, cui' ncuana'an lo'o cha' 'in Crixtu nde lyee la ndijyi cha' tnu tiee 'na.

⁶ Si huare' ndijin hua ndi'i, cui' siyana nducua tloo hua tyo'o laan huan lo caja cha' tnu tiee 'huan. Si Ndiose ndaa ni cha' tnu tiee 'hua, cui' siyana caja la cha' tnu tiee 'huan, lo a cu'ni na'an rin' huan bra ndijin huan scaxca ndi'i tsana'an ndijin huare'.

⁷ Can' cha' a 'ni tucua ri' hua lo'on huan, siyana jlyo ri' hua scana'an ti ndijin na ndi'i, ncuana'an stu'hua ndaa Ndiose cha' tnu tiee 'na.

⁸ 'Huan ta'an na, ndyca ri' hua siyana ca jylo rin' huan ni snu ndi'i mdijin hua se'en lyi'ya loo Asia, lo ndyijyin ya' lye yaan cha' can' 'hua, cua lca na a ta loo 'a hua lca, cua mxni ri' hua siyana a tyo'o laa 'a hua.

⁹ Siyana xtyi ndyuhui ta ti hua caja hua, siyana tsi'i 'hua ti tyucua tloo hua, siyana 'in Ndiose, ni nu 'ni cha' ndyo'o qui'u nten.

¹⁰ Cui' ni ngulo laa ni 'hua, lo ndlo laa ni 'hua ri nii, lo ti nducua tloo hua culo laa ni 'hua lo'o cha' ndija siyana chen ndyucui 'hua,

¹¹ a cuinta lo'on huan njnan huan 'in Ndiose siya cha' 'hua, lo ncuana'an quina'an la nu tyaa xu'hue 'in Ndiose siya cha' tsu'hue nu 'ni ni lo'o hua, tsana'an nu xcuen ni 'in lyigaa nu njnan 'in nisiya hua.

A ncuu tsa' Pablo quichen Corinto

¹² Nde cha' nu tsu'hue lati ntsu'hui tiee hua, lo ndii ri' hua siyana lni ndi'in cha' 'hua tloo Ndiose, lo'o cha' tia na'an ntsu'hui hua chelyuu tloo nten lo nde lyee lati

lo'on 'huan, una tsi'i lo'o cha' tiaa 'in nten chelyuu, siyana cha' tsu'hue 'in Ndiose nu ndaa ni 'hua.

13 A nga'an hua cha' nu a ca tyucuin' huan ta a qui'yan huan cuinta, can' cha' nducua tloon ca qui'ya tsu'huen lan huan cuinta cha' re.

14 Lo ni a ndyca qui'ya tsu'huen huan cuinta na'an ndi'in cha' 'hua, una bra nu quiaan Ni X'na na Jesus rcan' ca tsu'hue chu'hui tieen huan lo'o hua tsana'an tsu'hue ntsu'hui tiee hua lo'on huan ri nii.

15 Lo siyana ncuana'an lca tieen lo'on huan, can' cha' ncuca ran' tsa'an se'en ndi'in huan la nducua la, lo tucua ya' tyijin se'en ndi'in huan,

16 ngulucua ran' tyijin se'en ndi'in huan bra tsa'an Macedonia, lo bra nde xtucuin tyijin xiya', rcan' ta yaan' huan 'yan tsa'an se'en lca Judea.

17 .Ta ngulucua rin' huan siyana tucua cha' tiaa 'yan bra yucuin' cha' re? Bra cu'nin sca cha', .ta ngulucua rin' huan cu'nin na'an nu ndyca ran', lo tyucuin': Tsa'an, lo ticui' braa: A tsa'an?

18 Lo siyana lni ndi'in cha' 'in Ndiose, a ca tyucui' hua lo'on huan: Cui' na, lo ticui' braa: Tsi'i na.

19 Tsana'an ndyca ri' Jesucristo, Sne' Ndiose, cha' 'in nu mda'an yucui' hua lo'on huan, na' lo'o Silvano lo'o Timoteo a nda'an lo'o hua tucua cha' tiaa, ta tyucui' hua lo'on huan: Cui' na, lo ticui' braa: Tsi'i na. Siyana scana'an ti ndyucui' hua lo'on huan: Cui' na, siyana ncuana'an ndyca ri' ni.

20 Siyana lyigaa cha' nu cua mxtya Ndiose lo'on na, cui' Crixtu lca cha' can', lo squi'ya ni 'ni tnu na 'in Ndiose lo ndyucuin' na: Amen.

21 Ndiose lca nu 'ni cha' ndyca lni cha' 'hua lo'on huan lo'o cha' Crixtu, a cuinta ngulosuhui ni 'na,

22 lo mjiyi'in ca'an ni sca cuiya' 'na, cui' Espiritu nu ntsu'hui ni' carsya 'na siyana ca tyucuan na cha' tsu'hue nu taa ni 'na.

23 Tloo Ndiose ndyucuin' cha' re, ni nu ndyu'hui lyoo carsya 'yan, lo cha' re nu a ndyca tsa'an quichen Corinto siyana a ndyca ran' cujuin 'huan lo'o cha' nu tyucuin'.

24 Una tsi'i siyana cu'ni hua tucui 'huan lo'o cha' nu ntsu'hui cha' tsana'an rin' huan, siyana lca tiee hua ta yaa' hua 'huan siyana nde lyee la ca tsu'hue chu'hui tieen huan, siyana tsa tyun huan lo'o cha' nu nguiana'an rin' huan.

2 CORINTIOS 2

1 Can' cha' a msu'huan 'an juersa tsa'an se'en ndi'in huan siyana a ndyca ran' cu'ni nu'un carsya 'huan.

2 Si na' cu'nin nu'un carsya 'huan, .ti ca cu'ni chu'hue carsya 'yan rcan, ta tsi'in 'huan nga'nin nu'un carsya 'huan?

3 Can' cha' nga'an tnan quityi can' 'huan, siyana bra tia'an se'en ndi'in huan, a cu'ni nu'un huan carsya 'yan siyana cu'ni huan cha' ca tsu'hue chu'hui tieen, lo nducua tloon stu'hua ca tsu'hue chu'hui tieen na lo'on huan.

4 Bra nga'an quityi can' 'huan ndyijyin ya' ti'i ntsu'hui tieen rcan, hasta ngui'ya tucu'hua tieen lo nguilu tyi'a quilon, una tsi'i siyana ncu ran' cu'nin nu'un carsya 'huan, siyana ca jylo rin' huan snu na'an tlyu cha' tsu'hue ntsu'hui tieen lo'on huan.

Nga'ni Pablo cha' tlyu ri' 'in nu 'ni qui'ya

5 Si ntsu'hui nu 'ni nu'un carsya 'yan, una tsi'i 'yan na' ti, lyigaan huan nga'ni nu'un can' carsya 'huan, (loo a tyucuin' ylan cha' re lo'on huan).

6 Cui' lya tsana'an quina'an nu ndaa ndi'i 'in can',

7 una ri nii nde tsu'hue lati cu'ni huan cha' tlyu ri' 'in can' lo taan huan cha' tnu tiee 'in, siyana a nu'un ri' can' siya' ti.

8 Can' cha' jnan cha' tsu'hue 'huan, cuna huan na'an tyca tsu'hue lca tiee can' xiya'.

9 Lyigaa cha' can' nga'an tnan quityi can' 'huan, lo ncuana'an ca jylo ran' si ndyca nducuan huan lyigaa cha' nu yucuin' lo'on huan.

10 Si ntsu'hui nu cu'ni huan cha' tlyu ri' 'in, lo'on na' cu'nin cha' tlyu ri' 'in can' a cuinta si ntsu'hui cha' nu ti nducui ndyca'an 'in can' cua nga'nin cha' tlyu ri' 'in, lo squi'yan huan can' cha' nga'ni cha' re tloo Crixtu,

11 siyana a quinilyo'o Ne' xna'an 'na, siyana jylo tsu'hue rin' na snu na'an manan can'.

A na'an ta'a Pablo lo'o Tito quichen Troas

12 Bra mdi'an quichen Troas siyana tyucuin' cha' tsu'hue 'in Crixtu, lo nisiya ndaa Ni X'na na cha' cuiya' cu'nin tnan can',

13 una a nguinu tsu'hue lca tieen siyana a na'an 'in ta'an na Tito, can' cha' msla' ta'a hua lo'o ne', lo mdo'on ngui'an se'en lyi'ya loo Macedonia.

Cua nga'ni na cana lo'o Crixtu

14 Una tyaa na xu'hue 'in Ndiöse siyana ndaa ni cha' cuiya' 'ni na cana lyigaa braa lo'o Crixtu Jesus, lo tsana'an ndyca ri' sca na nu txi, cui' ncuana'an nguitsa yu'hui cha' 'in ni lyigaa se'en lo'o cha' hua.

15 Siyana cuinta cha' 'in Ndiöse lca hua sca na nu txi lo'o Crixtu, lo nguitsa yu'hui tyi'i can' lja nten nu ntsu'hui cha' tyo'o laa lo'o nu ntsu'hui cha' tyucuna'.

16 Tyi'i cha' ndija lca na 'in can' lo tsa lo'o na 'in loo cha' ndija, una cha' 'in nten nu ntsu'hui cha' tyo'o laa lca na sca chelyuu nu cui ti 'in ne' sa tyucui braa. Si ncuana'an ndi'in cha' re, .ti ca ta lo'o 'in na?

17 Una a lo'o hua nga'ni hua na'an nga'ni scaxca la tucui nu nsu'hua cha' cuini lo'o cha' 'in Ndiose lo nga'ni jyinsya lo'o cha' can', siyana lni ndi'in cha' 'hua tloo Ndiose, lo cui' cuinta 'in ni nda'an yucui' hua cha' tsu'hue 'in Crixtu.

2 CORINTIOS 3

Nda'an yucui' msu 'in Ndiose cha' nu cui ti

1 .Ta xiya' tisna taa tyucui' hua lo'on huan siyana chu'hui lyoon huan 'hua? .Ta xtyi rin' huan jnan huan sca quityi 'hua nu taa rsuun na'an nten lca hua, ta ndyca ri' hua taan huan sca quityi tyucua yaa' hua tsana'an 'ni scaxca la tucui?

2 .Ta tsi'i cuin' huan lcan huan quityi can', cui' sca quityi nu cua ntsu'hui ni' carsya 'hua, nu lyigaa tucui ndyu'hui lyoo lo ndyucui' 'in na?

3 Ndyca tyacan' na'an siyana lca huan sca quityi nga'an Crixtu siya cha' nu yucui' hua lo'on huan, nga'an ni quityi can' una tsi'i lo'o tintya, cui' lo'o Espiritu 'in Ndiose, ni nu lu'u ca, ni tsi'i loo ca' quee nga'an scua cha' can', siyana nguinu scua na ni' carsya 'huan.

4 Lo'o Crixtu ndijyi cha' tnu tiee 'hua tloo Ndiose,

5 una tsi'i lo'o cha' 'hua ndun tiaa hua, siyana ndun tiaa hua lo'o cha' cuiya' 'in Ndiose.

6 Lo'o cha' 'in ni can' cha' ndyca 'ni hua tnan re, sca cha' nu cui ti nu mxtya ni, una tsi'i lo'o cha' 'in lee, siyana ljan na lo'o cha' 'in carsya 'na, siyana lee can' ndlo na tnan caja nten, una Espiritu ndaa chelyuu 'in ne'.

7 Lee nu nguinu scua loo ca' quee nu ndlo qui'ya 'in nten lo'o cha' ndija, lo yan lo'o na sca cha' cuiya' nu tlyu, nu hasta ne' Israel lo a ncu na'an ne' tloo Moise siyana lyee ndyca'an xaa tloo, sca xaa nu ntsu'hui cha' tsatii cha' 'in.

8 .Ni xnu ca tnan tsu'hue nu cu'ni Espiritu lo'on na?

9 Si ncuana'an tlyu cha' cuiya' yan lo'o lee nu ndlo qui'ya 'in nten, una nde lyee lati tlyu cha' cuiya' yaan lo'o cha' nu ca xnu luhui 'na tloo Ndiose.

10 Nisiya tlyu cha' cuiya' yan lo'o lee can', una yatii cha' 'in na siyana a mdyucua ta'a cha' 'in na tsana'an tlyu cha' cuiya' re.

11 Si tlyu cha' cuiya' 'in nu cua mdijin can', una tlyu lati cha' cuiya' yaan lo'o cha' nu a tsatii 'a re.

12 Si ncuana'an nducua tloo hua cha' re, una a ntsen hua tyucui' la hua cha' re,

13 tsi'i na'an nga'ni Moise bra mducun tloo lo'o sca te' siyana a na'an ne' Israel na'an ndyuhui' xaa can' tloo.

14 Ndyucun cha' tiaa 'in ne', lo ncuana'an ndi'in cha' 'in nten hasta ri nii bra ndyucui' ne' culo quityi can', ti ndyucun' te' tloo ne', una scati Crixtu ca sla ni cha' tiaa 'in ne'.

15 Hasta ri nii bra ndyucui' ne' quityi nu nga'an Moise, ticui' te' can' ndyucui ndijin na ni' carsya 'in ne'.

16 —Una bra nguiana'an ri' nten 'in Ni X'na na, nguitan te' can' tloo ne'—.

17 Siyana Ni X'na na lca ni Espiritu, lo se'en ntsu'hui Espiritu 'in Ni X'na na, ni sca cha' lo a ndyucui ndijin.

18 Lyigaan na a ndyucun a tloon na ndyca rin' na na'an ndyca ri cuna se'en ndyca' xaa 'in Ni X'na na, ni a ndyucun 'a tloon na, lo cuinta scaa tsan nguia ncha'an ni 'na tsana'an nu lca ni yucui' ni, lo cui' Espiritu 'in Ni X'na na ngui'ni ni cha' re.

2 CORINTIOS 4

1 Ndiose lyee 'tna ri' ni 'hua, can' cha' a ngui'ni na'an ri' hua lo'o tnan nu mxnu ni 'hua.

2 Nxcuan tloo hua lyigaa cha' a tsu'hue nu ngui'ni buna ti nten, cha' nu ndaa cha' jyu'u 'in ne', lo a nda'an hua lo'o cha' manan, ta ncha'an hua cha' 'in Ndiose. Siyana ndlyo scua yla hua cha' nu lni lo'o lyigaa tucui, lo ca jylo ri' ne' siyana ntsu'hui hua sca chelyuu nu luhui tloo Ndiose.

3 Si ntsu'hui ndyucun cha' tsu'hue 'in Crixtu nu nda'an yucui' hua, una ntsu'hui ndyucun na 'in nten nu ntsu'hui cha' tyucuna' carsya 'in.

4 Lo squi'ya ne' xna'an nu ndlo tnan loo chelyuu re, mducun cha' tiaa 'in nten nu a nguiana'an ri' 'in Ndiose, siyana a qui'ni xaa 'in ne', cui' xaa nu lryan lo'o cha' tsu'hue 'in Crixtu, ni nu lca ngulucuin ca Ndiose.

5 Siyana a nda'an yucui' hua cha' nu 'hua, siyana ndyucui' hua cha' 'in Ni X'na na Jesucristo, lo cuinta cha' 'huare lca hua msu 'huan lo'o cha' tsu'hue nu lca tiee hua squi'ya Jesus.

6 Ndiose, ni nu ngulo tnan siyana xtyi xaa se'en tla, cui' ni lca ni xaa nu msti ni' carsya 'na, siyana quila cha' tiaa 'na lo chu'hui lyoon na snu na'an tsu'hue na'an xaa 'in Ndiose nu tycan' lo'o cha' 'in Jesucristo.

Tyucua quiloon na cha' nu nguiaña'an rin' na

7 Una cua ntsu'hui cha' cuilyiya' re ni' carsya 'hua, huare nu nguiaa' lo'o yuu, siyana ca tycan' lo snu na'an tlyu cha' cuiya' 'in Ndiose, lo tsi'i lo'o cha' 'hua.

8 Nisiya ndijin hua scaxca ndi'i, una ndaa loo hua, nisiya a jlyo 'a ri' hua na'an ca, una tsi'i can' cha' ngui'ni na'an ri' hua.

9 Nisiya ndijyi nu ndyucui ca'an 'hua, una a ndla yaa' Ndiose 'hua, lo nisiya nji'in quee ne' 'hua, una a lyiji kujui ne' 'hua,

- 10 la na'an nda'an ti hua, a ndijin cui' cha' ndija ndyuhui ta hua squi'ya Jesus, siyana ca tycan' chelyuu 'in Jesus loo chelyuu 'hua.
- 11 Tsalca huare nu ti lu'u, lyigaa braa ndyuhui ta hua caja hua squi'ya Jesus, se'en nu ca tycan' chelyuu 'in Jesus loo chelyuu 'hua, huare nu lca cuinan' nu ntsu'hui cha' tsatii cha' 'in.
- 12 Ncuana'an chen ndyucui 'hua lyigaa braa lo'o cha' ndija, una 'huan cua ngujui chelyuu 'huan lo'o cha' nu 'in Ndiose.
- 13 Scana'an ti lca tiee hua lo'o nu yucui' sca cha' nu nguinu scua loo quityi 'in Ndiose: —Na' yana'an ran', can' cha' yucuin'—, cui' ncuana'an huare, nguiana'an ri' hua, can' cha' ndyucui' hua.
- 14 Jlyo ri' hua siyana ni nu nga'ni cha' mdyo'o qui'u Ni X'na na Jesus, ticui' ncuana'an cu'ni ni cha' tyo'o qui'un na lo'o cha' 'in Jesus, lo stu'hua tsa lo'o ni 'na tloo Ndiose.
- 15 Ndjijin hua lyigaa ndi'i re squi'yan huan, siyana ca quina'an la nten nu tyucuan cha' tsu'hue 'in Ndiose, lo ncuana'an nde lyee la tyaa can' xu'hue 'in ni lo cu'ni tnu 'in ni.
- 16 Can' cha' a ngui'ni na'an ri' hua, nisiya nguia ndyca cula hua, una carsya 'hua nde lyee la nguia ndyca cui na cuinta scaa tsan.
- 17 Chin' ndi'i nu ndijin hua ri nii lca na cha' nu sa tyijyin ti, una tiaa braa nde lyee la tlyu cha' tsu'hue caja 'hua, lo sa tyucui braa tyi'in hua loo xaa 'in ni,
- 18 can' cha' a tyucua tloo hua cha' nu tycan' loo chelyuu re, tyucua tloo hua cha' nu a tycan', siyana cha' nu tycan' sa ndyijyin ti cha' 'in na, una cha' nu a tycan' a ntsu'hui cha' tsatii na.

2 CORINTIOS 5

- 1 Cua jlyo rin' na siyana lcan na sca cuinan' nu na'an ti ndi'in cha' 'in tsana'an ndyca ri' sca te' na'an, lo bra nu tsatii cuinan' re, Ndiose cua mxtya ni cha' siyana taa ni xca cuinan' nu cui ti 'na, sca na'an nu caja 'na la ni' cuaan sa braa, nu a nguiaa' lo'o cha' 'in nten chelyuu.
- 2 Can' cha' hasta nguiaan rin' na siyana lyee lca tieen siyana caja cuinan' nu cui ti can' 'na la ni' cuaan,
- 3 ncuana'an tyca cui cuinan' na lo a tyo'o cha' jyu'u 'na.
- 4 Lja ndi'in na loo chelyuu re hasta nguiaan rin' na lo ti'i ntsu'hui tieen na, siyana a ndyca rin' na tyo'o cha' jyu'u lo'o cuinan' re, siyana lca tieen na tyca cui na lo cha'an na lo'o chelyuu nu a tsatii 'a.
- 5 Ndiose lca nu mxtya cha' re lo'on na, cua ndaa ni sca cuiya' 'na, cui' Espiritu nu ntsu'hui ni' carsya 'na, siyana ca tyucuan na cha' tsu'hue 'in ni.

- 6 Can' cha' scana'an ti tyucua tloon na lo'o cha' tsu'hue re, siyana cua jlyo rin' na tsalja ndun na loo chelyuu re a ndiji na'an tyi'in na sca se'en ti lo'o Ni X'na na,
- 7 (siyana loo chelyuu re nducua tloon na cha' nu a tyacan', lo a nducui ndyca'an na cha' nu tyacan'),
- 8 siyana nducua tloon na, lo lca tieen na tyi'in na lo'o Ni X'na na lo cula ti'in na cuinan' re.
- 9 Can' cha' lyigaa braa cunan na na'an nu quinu tsu'hue tiee ni lo'on na, lja nu ndi'in na loo chelyuu re ta bra cua mdiyaan na tloo ni.
- 10 Siyana lyigaan na ntsu'hui cha' tian na tloo Crixtu se'en 'ni cuiya' ni cha', cuinta scaan na ntsu'hui cha' xni squiyan' na cua na'aan tnan nga'ni na lja mdi'in na loo chelyuu re, ta nga'ni na tnan tsu'hue ta cha' a tsu'hue.

Nga'ni chu'hue Ndiose cha' na lo'o Crixtu

- 11 Jlyo rin' na siyana na cu'ni cuiya' Ni X'na cha' 'in nten, can' cha' nan hua na'an nu qui'ya ne' cuinta, una Ndiose jlyo tsu'hue ri' ni na'an nten lca hua, lo nducua tloo hua siyana lo'on huan ca qui'yan huan cuinta cha' re.
- 12 Una tsi'i siyana ndyca ri' hua cu'ni siye' hua loon huan, siyana ndaa hua se'en siyana ca tsu'hue chu'hui tieen huan lo'o hua, lo ncuana'an ca xcuen huan 'in nu nducua tloo 'in nten, lo tsi'i cha' nu ntsu'hui ni' carsya 'in ne'.
- 13 Si nxque' rin' huan siyana lcu hua, una lcu hua lo'o cha' 'in Ndiose, lo si tyucui cha' tiaa 'hua, cui' siyana lyee lca tiee hua 'huan.
- 14 Cui' cha' tsu'hue 'in Crixtu lca nu ngui'ni 'hua tnan re, lo jylo ri' hua siyana scati ni ngujui ni loo lyigaa tucui, ncuana'an yato'o lyigaa na ngujui lo'o cha' nu 'in Ndiose.
- 15 Lo siyana ngujui ni loo lyigaa tucui, naa nu nguiana'an ri' 'in ni a chu'huin 'a na chelyuu lo'o cha' 'na, siyana lo'o cha' 'in ni nu ngujui loon na lo mdyo'o qui'u ni.
- 16 Ri nii lo tyucui nu nguiaa nde loo re, a cu'ni cuiya' 'a hua cha' 'in nten na'an ndyun ne' lo'o cha' 'in cuinan' ne', lo nisiya ncuana'an yu'hui lyoo hua 'in Crixtu tsana'an nu ndyun ni, una ri nii xcana'an ntsu'hui lyoo hua 'in ni.
- 17 Siyana nu cua nguiaa lo'o cha' 'in Crixtu, sca nten cui lca can', cua mdijin cha' cula can', lo ri nii ndyca cui lyigaa lo'o cha'.
- 18 Lyigaa cha' re ljian na lo'o cha' 'in Ndiose, ni nu nga'ni cha' ndyca tsu'hue cha' 'na lo'o ni squi'ya Crixtu, mxnu ni tnan re 'hua siyana tyucui' hua lo'o nten na'an ntsu'hui cha' quinu tsu'hue cha' 'in ne' lo'o ni.
- 19 Ndiose sca cha' ti 'in ni lo'o Crixtu bra nguinu tsu'hue cha' 'na lo'o ni, a ndlo qui'ya ni 'in nten, lo yato'o mxnu ni tnan re 'hua siyana tyucui' hua lo'o nten na'an ntsu'hui cha' quinu tsu'hue cha' 'in ne' lo'o ni.

20 Can' cha' lca hua nten nu nda'an lo'o cha' cuiya' 'in Crixtu, siyana Ndiose lca nu ndyucui' lo'on huan cuinta cha' hua. Jnan hua cha' tsu'hue 'huan lo'o cha' cuiya' 'in Crixtu siyana cu'ni chu'huen huan cha' 'huan lo'o Ndiose.

21 Msu'hua Ndiose qui'ya nducuin na chun' Crixtu, ni nu a sca qui'ya nducui, siyana quinu luhuin na tloo Ndiose squi'ya ni.

2 CORINTIOS 6

1 Stu'hua nga'ni hua tnan 'in Ndiose, can' cha' jnan hua cha' tsu'hue 'huan siyana tsi'i tyucua cha' ti tyucuan xu'huen huan cha' tsu'hue nu lca tiee Ndiose,

2 siyana ndyucui' quityi 'in Ndiose: —Cui' na'an tsan nga'nin cuintan cha' nu yucui', cui' ncuana'an lo'o tsan nu nguinu cha' tyo'o laa, cua ndan yaan' 'in. Ri nii mdiyaa tsan can', cui' tsan nu ca tyo'o laan huan—.

3 Cunan hua na'an siyana ni sca tucui lo a taa qui'ya 'hua, siyana a tyucuna' tnan ngui'ni hua,

4 siyana ndlu'u hua tnan ngui'ni hua cui' na'an ndyca ri' msu 'in Ndiose. Nda loo hua lo'o scaxca cha', ta bra lyee ndijin hua ndi'i, ta lo'o cha' nu 'ni 'hua, ta lo'o cha' nduhue ri' nu ndia 'hua,

5 ta bra nji'i in ne' 'hua, ta nsu'hua ne' 'hua na'an tyucuan, ta bra nxlu ti'in ta'a ne' squi'ya hua, a cuinta bra nga'ni hua tnan lyee ya', ta ngutsa scala hua, lo ta mdijin yte' ri' hua.

6 Cui' ncuana'an ntsu'hui hua sca chelyuu nu luhui, tsu'hue ndi'ya hua cuinta cha' nu lni, ntsu'hui cha' tlyu ri' 'hua lo'o scaxca tucui, ntsu'hui cha' tsu'hue 'hua lo'o nten, cui' Espiritu nu Luhui 'in Ndiose ntsu'hui ni' carsya 'hua, lni ndi'in cha' 'hua tsana'an tsu'hue lca tiee hua lo'o nten,

7 ndyucui' hua cha' nu lni, lo nda'an lo'o hua cha' cuiya' 'in Ndiose, ca tyi'i in tsu' ca culaa hua 'hua lo'o cha' nu lni nguiana'an ri' hua,

8 ntsu'hui nu nscuen cuaan 'hua lo ntsu'hui nu ndi'ya ti'in 'hua, cui' ncuana'an ntsu'hui nu ndijin cha' 'hua lo ntsu'hui nu tsu'hue ndaa rsuun cha' 'hua, ntsu'hui nu ndyucui' siyana lca hua sca nu cuini, una huare' lni ndi'in cha' 'hua.

9 'Ni ne' cuinta siyana a tucui ndyu'hui lyoo 'hua, nisiya ngune cueen cha' 'hua, chen ndyucui 'hua lo'o cha' ndija, una ti lu'u hua, lyee ndaa ne' ndi'i 'hua, una a ndyca caja hua.

10 Ni si nu'un ri' hua, una lyigaa braa tsu'hue ntsu'hui tiee hua, ti'i na'an chelyuu 'hua, una quina'an nu cua nga'ni cuilyiya' hua 'in, nisiya a sca na ndi'in 'hua, una lyigaa cha' cua ngujui 'hua.

11 Can' cha' ri nii, 'huan ta'an na Corinto, cua yucui' yla hua lo'on huan lyigaa cha', lo msla hua carsya 'hua lo'on huan.

12 Ni a mscuan tloo hua 'huan, 'huan mducun huan carsya 'huan lo'o hua.

13 Lo siyana ca stu'hua cha' 'na lo'on huan, (ndyucuin' lo'on huan tsana'an ndyucuin' na lo'o sca sne' na), slan huan carsya 'huan lo tyucuan xu'huen huan 'hua.

Lcan na laa 'in Ndiose ni nu lu'u ca

14 A lyca cha' ca sca cha' ti 'huan lo'o nten nu a nguiana'an ri' 'in Ndiose, siyana .siyana ni na'an ca tyucua ta'a cha' tsu'hue lo'o cha' a tsu'hue? .Ta ndyucua ta'a cha' 'in xaa lo'o tla?

15 .Ta ndyucua ta'a cha' 'in Ne' xna'an lo'o Crixtu? .Ta stu'hua ndyca ri' sca nu nguiana'an ri' lo'o nu a nguiana'an ri'?

16 .Taca ca sca cha' ti laa 'in Ndiose lo'o ngulucuin? 'Huan lcan huan laa 'in Ndiose, ni nu lu'u ca, cui' na'an nujuin Ndiose: —Na' tyi'in sca se'en ti lo'o ne', lo tya'an lja ne', can Ndiose 'in ne' lo cui' ne' ca ne' quichen 'yan—.

17 Can' cha' ndena'an nujuin Ni X'na na: —Tyo'o tsun' huan lja nten cua, lo tyi'in huan xca se'en, lo ni a sten yu'huin huan lo'o cha' nu cuu', lo na' tyucuan 'huan,

18 lo cu'ni huan cuinta siyana na' lcan Stin huan, lo 'huan can huan snen', nu qui'yu ta nu cuna'an, ndena'an ndyucui' Ni X'na na, ni nu tla la cha' 'in—.

2 CORINTIOS 7

1 Can' cha' 'huan nu ndyu'hui cuiya' ri' hua 'in, si ncuana'an tlyu cha' tsu'hue nu mxtya Ndiose lo'on na, tyo'o tsun' na loo lyigaa cha' a tsu'hue lo nsuhuin na 'na lo'o cha' 'in cuinan' na lo'o carsya 'na, lo cuna na na'an chu'huin na luhui ti lo'o sca cha' chen ntsu'huin 'na tloo Ndiose.

Tsu'hue ntsu'hui tiee Pablo lo'o ne' Corinto

2 Tyucuan xu'huen huan 'hua, siyana a tucui nga'ni hua ti'i lo'o, ni a tucui ntna' hua 'in, lo ni a tucui ngani lyo'o hua 'in.

3 A ndyucui' hua cha' re siyana su'hua hua qui'ya 'huan, cui' siyana xiya' ndyucui' hua siyana lyee 'a lca tiee hua 'huan, nisiya cajan na ta lu'un na una stu'hua tyi'in na lo'on huan.

4 Ndyijyin ya' lca tiee hua 'huan, ndiya 'a ri' hua 'huan, lo nguui cha' tnu tiee 'hua, a cuinta lyee 'a tsu'hue ntsu'hui tiee hua nisiya ndijin hua scaxca ndi'i.

5 Nisiya mdiyaa hua se'en lca Macedonia a nguui na'an xtnan' hua, siyana ca tyi'iin tsu' mdijin hua cha', sca tsu' can' ndaa ne' ndi'i 'hua, a cuinta ytsen hua.

6 Una Ndiose, ni nu ndaa cha' tnu tiee 'in nu nu'un ri' carsya 'in, ndaa ni cha' tnu tiee 'hua bra mdiyaa Tito se'en ndi'in hua.

7 Lo tsi'i siyana mdiyaa, siyana lo'o cha' tnu tiee nu ndaan huan 'in nguui cha' tnu tiee 'hua. Ndaa rsuun siyana lyee lca tieen huan 'hua, na'an ngui'ya tucu'hua tieen

huan, snu na'an nsu'huan huan cha' nduhue ri' tieen huan squi'ya hua, can' cha' lyee lati tsu'hue ntsu'hui tiee hua ri nii.

⁸ Nisiya nga'nin nu'un carsya 'huan lo'o quityi nu nga'an tnan can', una tsi'i can' cha' ti'i ntsu'hui tieen. Ni siyana msu'huan cha' nduhue ri' tieen bra nga'an tnan 'in na, una sti'i ti ngunu'un rin' huan squi'ya cha' can'.

⁹ Una ri nii ndyca tsu'hue lca tieen, una tsi'i siyana ngunu'un rin' huan, cui' siyana ngujui na'an ncha'an huan cha' tiaa 'huan. Cha' xni'in can' ya lo'o na 'huan tloo Ndiose, lo a sca ti'i nga'ni hua lo'on huan.

¹⁰ Cha' xni'in nu ljian lo'o cha' 'in Ndiose cu'ni na cha' qui nan na 'in ni, cui' ni ncha'an ni cha' tiaa 'na siyana tyo'o laan na, lo a ti'i a chu'hui tieen na lo'o cha' can'. Una cha' xni'in nu ljian lo'o chelyuu re ndya'an lo'o na 'in ne' lo'o cha' ndija.

¹¹ Lo ri nii siyana ngui nan huan 'in Ndiose lo'o cha' xni'in can', snu na'an tsu'hue ngui'ni na lo'on huan: Tsacua se'en ngulaa huan 'huan, lo sa cua co' se'en nguisin' rin' huan, lo sa cua se'en ytsen huan, lyee lca tieen huan 'yan, lo ngana huan na'an nu quinu tsu'hue cha' can', a cuinta nga'ni cuiyan' huan cha' can' lo'o cha' nu lni. Lyigaa cha' can' nga'ni huan siyana a sca cha' nducui ndyca'an 'huan.

¹² Nisiya nga'an tnan quityi can' 'huan, una tsi'i cha' 'in nu nga'ni ti'i can' ta nu ncuca ti'i 'in can', siyana tloo Ndiose ca tyca' snu na'an ntsu'hui yuhue ri' hua 'huan.

¹³ Lo'o cha' re ngujui cha' tnu tiee 'na lo'on huan, una nde lyee lati tsu'hue ntsu'hui tiee hua lo'o Tito, squi'ya cha' tnu tiee nu ndaan huan 'in.

¹⁴ Si ta ntsu'hui braa nga'ni siyen' 'yan ta lo'o Tito, una a jyu'u ran', siyana tsana'an nu ndyucui' hua cha' nu lni lo'on huan lyigaa braa, cui' ncuana'an mdo'o lni cha' nu yucui' hua lo'o cha' nu 'huan.

¹⁵ Una lyee 'a lca tiee bra nxu'hua ri' 'huan tsana'an nga'ni cuintan huan cha' nu yucui', lo ndyucuan xu'huen huan 'in lo'o cha' na'an lo'o cha' chen nu ntsu'hui ni' carsya 'huan.

¹⁶ Tsu'hue ntsu'hui tieen, lo ni sca cha' a ngui'ni tucua ran' lo'on huan.

2 CORINTIOS 8

Nda yaa' ta'a ne' lo'o lomstan

¹ Lo xca cha' 'huan ta'an na, ndyca ri' hua siyana ca jylo rin' huan snu na'an tlyu cha' tsu'hue 'in Ndiose nu ncuca tyca' se'en nguio' ti'in ta'an na, scaxca quichen se'en lyi'ya loo Macedonia.

² Nisiya tnu cha' ndijin, lo ndyijyin ya' ti'i na'an chelyuu 'in ne', una ticui' ncuana'an lyee tsu'hue ntsu'hui tiee ne', msu'hua ne' juersa ndaa yaa' ne' lo'o lomstan lo'o cha' tsu'hue nu lca tiee ne'.

- 3 Na' ndaan rsuun siyana ndaa lomstan can' tsana'an nu ncuca 'in ne', una nducua lati ndaa ne' siyana tsu'hue ntsu'hui tiee ne',
- 4 lo mjnan ne' cha' tsu'hue 'hua si ca ta yaa' ne' lo'o lomstan can', lo'o ta'an na nu 'ni cha' 'in.
- 5 Tsi'i tsana'an nu ngulucua ri' hua, siyana la nducua la ndyaa ne' carsya 'in ne' 'in Ni X'na na, rcan' ndaa yaa' ne' 'hua cua na'an nga'ni ca'an Ndiose ni' carsya 'in ne'.
- 6 Lo'o cha' re ndaa hua cha' tnu tiee 'in Tito siyana cu'ni tyii tnan nu mdisnan, lo tsa quinan xo' lomstan nu taa huan lo'o cha' tsu'hue nu lca tieen huan.
- 7 Lo siyana a sca cha' nlyiji 'huan lo'o cha' 'in Ndiose, ni lo'o cha' nu nguiana'an rin' huan, ta lo'o cha' nu ndyucuin' huan ta cha' tiaa nu ntsu'hui 'huan, a cuinta cu'ni cuintan huan scaxca tnan ngui'ni huan, cui' ncuana'an lye lca tieen huan 'hua, can' cha' nga'an cha' su'huan huan juersa lo'o cha' 'in lomstan re.
- 8 Tsi'i siyana ndyca ran' culoon tnan 'huan, siyana taan cha' tnu tiee 'huan siyana lo'on huan tyo' cha' tsu'hue tieen huan tsana'an 'ni xca tucui.
- 9 Siyana cua yu'hui lyoon huan cha' tsu'hue 'in Ni X'na na Jesucristo, lo cha' tsu'hue lca tiee ni lo'on huan, nga'ni lyu' ni 'in ni nisiya lca ni sca nu cuilyiya', siyana caja na'an ca cuilyian' huan lo'o na'an nu nga'ni ni.
- 10 Taan sca cha' tiaa 'huan nu cu'ni tsu'hue 'huan, siyana ti lyjan ndo'o cha' tsu'hue tieen huan lo ndisna mxon' huan lomstan can',
- 11 can' cha' taa huan juersa cu'ni huan cha' can'. Tsana'an tsu'hue ntsu'hui tieen huan mxtya quiyan' huan cha' can', ncuana'an tsu'hue ntsu'hui tieen huan culo scuan huan 'in na cua na'aan ca 'huan.
- 12 Siyana si ntsu'hui tieen na taan na sca lomstan, tyucuan xu'hue ni 'in na cua na'aan ca 'na taan na, lo tsi'i lo'o juersa.
- 13 A ndyucuin' cha' re ta siyana nde culan na 'in xca tucui, lo cuilyiji na 'huan,
- 14 siyana scaxcan huan ta yaa' ta'an huan. Ri nii ndijyi na'an ta yaan' huan 'in nu 'ni cha' 'in, cui' ncuana'an bra nu 'ni cha' 'huan ca ta yaa' can' 'huan, rcan' tyucua ta'a cha' 'huan scaxcan huan,
- 15 siyana ndena'an ndyucui' quityi 'in Ndiose: —Ne' nu quina'an na mxo', a nguinu na 'in ne', lo nu chin' na mxo', a nguilyiji na 'in —.
- 16 Una ncuca' xu'hue 'in Ndiose siyana tsana'an lca tieen lo'on huan, ticui' ncuana'an lca tiee Tito.
- 17 Siyana nga'ni cuinta cha' nu yucui' hua lo'o, una lo'o cua ntsu'hui tiee cha' re, can' cha' msu'hua juersa mdiyaa se'en ndi'in huan,
- 18 lo nga'an tnan hua 'in sca ta'a nguiaa, sca nu tsu'hue ndyucui' cha' tsu'hue 'in Crixtu, nu ndyu'hui cuiya' ri' ne' scaxca laa.

¹⁹Tsi'i tsacan' ti cha', siyana scaxca laa ngulo tun 'in nu ta'a tsa lo'o hua lomstan nu cua nguia nxo' hua, siyana scuen cuaan la cha' 'in Ni X'na na, lo ca tyacan' cha' tsu'hue nu lca tieen huan.

²⁰ A ndyca ri' hua caja nu su'hua qui'ya 'hua siyana quina'an lomstan ntsu'hui hua cuinta,

²¹ can' cha' —lo'o cha' tiaa nan hua na'an nu cu'ni hua cha' re tloo Ni X'na na lo'o tloo nten chelyuu—.

²² A cuinta nga'an tnan hua xca nu ca ta'a tsa can', sca ta'an na nu cua yu'hui lyoo tsu'hue hua 'in, sca nu ndun 'a ri' lo'o lyigaa lo'o cha', ri nii nde lyee lati lca tiee lo'o cha' re, siyana jlyo ri' cha' lni ndi'in cha' 'huan.

²³ Tsana'an ndyca ri' Tito, sca cha' ti 'hua lo'o ngui'ni hua tnan ljan huan, lo ta'a nguiaa, nguiaa lo'o cha' 'in scaxca laa, siyana scuen cuaan cha' 'in Crixtu.

²⁴ Can' cha' tsu'hue ntsu'hui tieen huan cu'ni cuinta huan 'in, lo ca jylo ri' lyigaa la na'an laa siyana ntsu'hui cha' tsu'hue 'huan scaxcan huan, tsana'an ntsu'hui tiee hua 'huan.

2 CORINTIOS 9

¹ Tsana'an nu ntsu'hui cha' taan na sca lomstan 'in ta'an na, a 'ni cha' ti ca'an tnan lan quityi 'huan lo'o cha' re,

² siyana cua jlyo ran' snu na'an ntsu'hui cha' tsu'hue tieen huan, lo tsu'hue ntsu'hui tieen ndaan rsuun cha' re lo'o ta'an na ndi'in se'en lyi'ya loo Macedonia, siyana ta'an na nu ndi'in se'en lca Acaya cua mxtya cha' re ti yjan mdijin, lo lyigaa ne' ngujui cha' tnu tiee 'in ne' siya cha' nu mxtyan huan.

³ Can' cha' msu'huan 'in ta'an na tsa se'en ndi'in huan, lo tsi'i tyucua cha' ti ndaan loon huan cha' nu cua mxtyan huan, cui' siyana cua ndun tiaan huan lo'o cha' can',

⁴ ti na'an tsa hua lo'o tucua sna ne' Macedonia se'en ndi'in huan, lo quija lyoo 'huan a ndun tiaan huan, lo tyo'o cha' jyu'u 'hua tsana'an nducua tloo hua 'huan, loo tyucui' hua siyana 'huan lyee la tyo'o cha' jyu'u 'huan.

⁵ Can' cha' mxtucua loon 'in tucua sna ta'an na nu tsa se'en ndi'in huan, siyana su'hua tia 'huan lo'o cha' 'in lomstan can' tsana'an cha' nu cua mxtyan huan, cua lca na bra tsa'an se'en ndi'in huan, tsana'an cha' nu lca tieen huan lo tsi'i lo'o juersa.

⁶ Tyucuin' sca cha': Nu ndya chin' ti na, ticui' ncuana'an chin' ti na xo' can', lo nu ndya quina'an na, cui' ncuana'an quina'an na xo' can'.

⁷ Can' cha' cuinta scaan na taan na sca lomstan cua na'aan lca tieen na, a ca ti'i chu'hui tieen na, lo ni tsi'i lo'o juersa, siyana —Ndiose ndyu'hui cuiya' ri' ni 'in nu ndaa sca lomstan tsu'hue ntsu'hui tiee—.

- 8** Tlyu lca Ndiose nu cu'ni ni cha' ca quina'an la cha' tsu'hue 'huan, ncuana'an lyigaa braa a sca na cuiyiji 'huan, cui' nu nde quinu na 'huan lo tsa quinan cu'ni huan lyigaa loo tnan tsu'hue.
- 9** Siyana ndena'an ndyucui' quityi 'in Ndiose: —Quina'an cha' tsu'hue ndaa ni 'in nu ti'i, lo sa tyucui braa quinu scua cha' tsu'hue can' 'in ni—.
- 10** Ni nu ndaa lyigaa loo na nu ndya nten lo ndaa ni quijaxtlya nu ndyucu ne', taa la ni na nu cu'ni tsu'hue 'huan, cu'ni ni cha' qui'ni lyigaa lo'o cha' tsu'hue 'huan, lo cu'ni ni cha' siyana nde lyee la ca tyacan' lyigaa lo'o cha' tsu'hue nu ngui'ni huan,
- 11** siyana ca cuiyiyian' huan lo'o lyigaa lo'o cha', ncuana'an nde lyee la tyo'o cha' tsu'hue tieen huan lo'o lyigaa tucui, lo lo'o cha' can' caja na'an tyaa hua xu'hue 'in Ndiose.
- 12** Siyana tsana'an nu ndaan yaan' huan 'in ta'an na, tsi'i tsaloo ti siyana 'ni cha' 'in ne', cui' siyana nde lyee la tyaa ne' xu'hue 'in Ndiose.
- 13** Lo'o cha' tsu'hue nu ngui'ni huan, caja nu cu'ni tnu 'in Ndiose siyana nducuan huan tnan 'in Crixtu nu nguiana'an ri' huan, siyana quina'an cha' tsu'hue mdo'o tieen huan lo'o ne' stu'hua lo'o lyigaa la tucui.
- 14** A cuinta bra ndyucui' ne' lo'o Ndiose squi'ya cha' 'huan, lyee lca tiee 'huan lo'o cha' tsu'hue nu tlyu ndaa Ndiose 'huan.
- 15** Ncu' xu'hue 'in Ndiose lo'o cha' tsu'hue nu ndaa ni 'na, lo ni a jlyo a rin' ni na'an ti tyucuin' na lo'o cha' re.

2 CORINTIOS 10

Lo'o cha' cuiya' 'in Ndiose nga'ni Pablo tñan

- 1** Lo siyana lo'o cha' tia ndyca ri' cha' 'in Crixtu, tsu'hue cha' 'in ni, can' cha' na' Pablo jnan cha' tsu'hue 'huan, siyana a xtyi ran' tyucuin' tla cha' lo'on huan, una bra nu cua ndun tijyu' tla cha' tyucuin'.
- 2** Can' cha' jnan cha' tsu'hue 'huan siyana bra tsa'an se'en ndi'in huan, a ndyca ran' tyucuin' tla cha' lo'on huan, una ntsu'hui tieen tyucuin' tla cha' lo'o tsalca nu ndyucui' siyana nda'an hua na'an nu ndyca ri' hua.
- 3** Nisiya ndi'in hua loo chelyuu re, una a ca xuun hua na'an nu ndyca ri' hua,
- 4** siyana na nu nducua yaa' hua, a lca na cha' cuiya' 'in nten chelyuu, siyana lca na sca cha' cuiya' nu tlyu 'in Ndiose nu cuijlyo 'in lyigaa nu tla cha' 'in nu lca ta'a cusuun hua.
- 5** A cuinta cuijlyo can' 'in lyigaa lo'o cha' tiaa lo'o cha' siye' nu ndyucui ndijin, nu a ndyucua ta'a lo'o cha' 'in Ndiose, lo cu'ni na cha' lyigaa lo'o cha' tiaa can' siyana tucua na cha' 'in Crixtu,

6 cua ndun tiaa hua cu'ni cuiya' hua cha' 'in lyigaa nu a nducua cha' 'in ni, cui' bra nu qui'yan huan cuinta lo tisna tucuan huan cha' 'in ni.

7 'Huan lyee 'a nducua tloon huan cha' nu nducua loo ti. Si ntsu'hui nu ndi'ya cuinta siyana cua nguiaa tsu' 'in Crixtu, cui' ncuana'an cu'ni can' cuinta siyana lo'o huare' nguiaa hua tsu' 'in Crixtu tsana'an nu lca can'.

8 Nducui ran' tyucuin' tsana'an cha' cuiya' nu cua ngujui 'hua, nisiya nducua la cha' ndyucuin', una a jyu'u ran' siyana Ni X'na na ndaa ni cha' cuiya' calun huan lo'o cha' nu nguiana'an rin' huan lo tsi'i nu nde cuijlyo na 'huan,

9 lo a ndyca ran' xcutsen 'huan lo'o lyigaa quityi nu cua nga'an tnan can'.

10 Ni siyana ndena'an ntsu'hui nu ndyucui' cha' 'yan: Ti'i 'a cha' ndyucuin' lo tla cha' nxytan loo quityi 'in ne', una bra ndun lo'o na na'an ndi'in cha' 'in na, lo bra ndyucuin' ni a cuinta ne' 'in na.

11 Nu ndyucui' ncuana'an qui'ya can' cuinta siyana scana'an ti ndyca ri' 'hua, nisiya nda'an hua tijyu' ta ndi'in hua lo'on huan. Tsana'an cha' nu ndyucui' hua loo quityi can' ncuana'an ndyca ri' 'hua.

12 Siyana a xtyi ri' hua cu'ni stu'hua hua 'hua, ta ca sca cha' ti 'hua lo'o lyigaa nu ntsucuen cuan 'in ticuii' nu nxyta cuiya' na'an ntsu'hui cha' cu'ni scaxca la ta'a, lo ngui'ni stu'hua 'in ticuii', siyana a ntsu'hui cha' tiaa 'in.

13 Una huare' a ntsucuen cuan hua 'hua ndijyin ya', cui' tsana'an cha' cuiya' nu cua ndaa Ndiose 'hua, se'en nu ca tiyaa hua la se'en ndi'in huan.

14 Tsi'i na ndijin lyoo hua cha' cuiya' nu ntsu'hui 'hua lo'on huan, siyana la nducua la hua mdiya lo'o hua cha' tsu'hue 'in Crixtu se'en ndi'in huan.

15 A xtyi ri' hua cu'ni siye' hua ndyijyin ya' lo'o tnan ngui'ni xca tucui, siyana nducua tloo hua, cua na'aan nguia nguilun huan lo'o cha' nu nguiana'an rin' huan, xeen la se'en cu'ni hua tnan ljan huan, cui' tsana'an cha' nu cua ndaa ni 'hua,

16 siyana tsa yucui' hua cha' tsu'hue 'in Crixtu nde loo la se'en ndi'in huan, lo a sten yu'hui hua loo xnan xca tucui siyana a ndyca ri' hua cu'ni siye' hua lo'o tnan nu cua lca.

17 Una, —si nde'en nu ndyca ri' tyucua loo, tyucua loo can' lo'o cha' 'in Ni X'na na —,

18 siyana a sca cuinta ntsu'hui 'in nu nscuen cuaan 'in ticuii', si tsi'i Ndiose scuen cuaan 'in can'.

2 CORINTIOS 11

1 Tsu'hue ca si taa loon huan lo'o chin' cha' lcu nu tyucuin' lo'on huan, lo cu'ni huan cha' tsu'hue taa loon huan 'yan.

- 2 Siyana tsana'an nu lca tieen lo'o huan llyan na lo'o cha' 'in Ndiose, siyana cua nga'nin cuiyan' cha' siyana caja cuilyo'on huan lo'o Crixtu, lo scati ni ntsu'hui cha' tyucuan ni cuinta 'huan tsana'an ndyca ri' sca nu ti cuine' ti nu a sca cha' nducui ndyca'an 'in.
- 3 Una msu'huan cha' tieen lo'on huan si caja nu quinilyo'o 'huan tsana'an nu nganilyo'o ne' xna'an 'in Eva lo'o cha' manan, lo tyo'o tijyu' cha' tiaa 'huan lo a tyo'o lni cha' 'huan tsana'an nu cua mdisnan huan lo'o Crixtu.
- 4 Nda'an scaxca nu ndyucui' cha' 'in Jesus, una tsi'i Jesus nu nda'an yucui' hua cha' 'in. Ndyca ri' can' siyana xni huan xca espiritu nu tsi'i Espiritu nu cua ntsu'hui ni' carsya 'huan, ta tyucuan xu'huen huan xca lo'o cha' nu a ndyucua ta'a lo'o cha' tsu'hue nu cua yana'an rin' huan. Nisiya ncuana'an una tsu'hue ndyucuan xu'huen huan 'in can',
- 5 ni a ndlucua ran' si ta tlyu la lca can' que 'yan na', nxque' ri' siyana lca sca nu mdo'o hui ca 'in Ndiose.
- 6 Una nisiya cua na'an ti ndyucuin', una tsi'i ncuana'an cha' tiaa 'yan, lyigaa braa ndlu'u hua cha' tsu'hue ngui'ni hua lo'o lyigaa lo'o cha'.
- 7 .Ta qui'ya ngui'nin siyana ngui'ni llyun' 'yan, lo xu'hue ti yucuin' cha' tsu'hue 'in Ndiose lo'on huan, siyana scuen cuaan cha' 'huan?
- 8 Cui' scaxca laa ndaa yaa' 'yan lo'o tni, siyana caja na'an cu'nin cuintan 'huan.
- 9 Bra mdi'in lo'on huan scaxca cha' nga'nin 'yan, una ni sca tucui lo a msu'huan cha' nduhue ri' tiee lo'o cha' can', siyana ta'an na nu mdo'o se'en lyi'ya loo Macedonia mda yaa' 'yan, siyana ni sca cha' nduhue ri' lo a ncu ran' taan 'huan, cui' ncuana'an ri nii.
- 10 Lo'o cha' nu lni 'in Crixtu nu nda'an lo'on, sa tyucui se'en lyi'ya loo Acaya, lo a ndijyi na'an nu a quine cuen cha' 'yan tsana'an lca tieen 'huan.
- 11 .Ni cha'? .Ta na a lca tieen 'huan? Ndiose jlyo ri' ni tsana'an lca carsya 'yan lo'on huan.
- 12 Una tsana'an nu ngui'nin, tsa quinan cu'nin cha' can' siyana a caja na'an tyucui' scaxca nu nda'an lo'o cha' siye', ta nujuin can' siyana stu'hua na'an ndyca ri' 'hua lo'o.
- 13 Una lca can' sca nu cuini, ndyucui' siyana Ndiose lca nu nga'an tnan 'in lo ngui'ni tnan 'in ni, a cuinta ngui'ni 'in siyana lca sca nu mdo'o hui ca 'in Crixtu.
- 14 Tsi'i cha' cuhue rin' na lca cha' re, siyana ticuii' Ne' xna'an ngui'ni 'in siyana lca sca angajle 'in Ndiose,
- 15 can' cha' a tsi'i cha' cuhue rin na lca cha' re, siyana lo'o msu 'in can' nga'ni 'in na'an ndyca ri' sca nu lni ndi'in cha' 'in, una tiaa braa tyucuan can' cuinta cua na'aan tnan nga'ni.

Cha' nu mdijin Pablo lo'o cha' 'in Ndiöse

- 16 Xiya' tyucuin' lo'on huan: A culucua rin' huan siyana lcan sca nu lcu, una si ndlucua rin' huan ncuana'an, tyucuan xu'huen huan 'yan nisiya lcan sca nu lcu, siyana lo'on na' ndyca ran' scuen cuaan chin' 'yan.
- 17 Cha' nu tyucuin' re, a tyucuin' 'in na lo'o cha' 'in Ni X'na na, tyucuin' 'in na lo'o cha' lcu 'yan, siyana ndyca ran' scuen cuaan 'yan.
- 18 Si ncuana'an nscuen cuaan na'an nu ti 'in, lo'on na' ca cu'nin ncuana'an,
- 19 snu na'an nscuen cuan huan 'in sca nu lcu, nisiya lcan huan sca nu tiaa la.
- 20 Nda loon huan nisiya caja nu cu'ni juersa lo'on huan, ta caja nu culaa na nu ndi'in 'huan, ta nducua tloo ne' 'huan, lo ta ngui'ni siye' ne' tloon huan, ta jycuan' ne' tlon huan.
- 21 Una sca cha' jyu'u lca na 'yan siyana na'an mdi'in cha' 'hua lo'on huan. Si ntsu'hui nu xtyi ri' scuen cuaan 'in ticui' (lo ri nii ndyucuin' lo'on huan lo'o cha' lcu 'yan), lo'on na' ca scuen cuaan 'yan.
- 22 Si lca can' ne' hebreo, lo'on na' lcan ne' hebreo. Ta lca can' ne' Israel, lo'on na' lcan ne' Israel. Si lca can' nten cuityi 'in Abraham, .ta tsi'i ticui' nten cuityi 'in can' lcan na'?
- 23 Si ngui'ni can' tnan 'in Crixtu (lo ndyucuin' lo'o huan tsana'an ndyucui' sca nu lcu), una cha' nu 'yan lyee la lcan msu 'in Crixtu, siyana quina'an la tnan nu cua nga'nin, lo quina'an la ya' mji'in ne' 'yan, a cuinta tyun la ya' msu'hua ne' 'yan na'an tyucuan, cui' ncuana'an tyun ya' ncu cha' cajan.
- 24 Ne' judio mji'in ne' 'yan tsa cla tyi nducua caa ya', lo ca'yu ya' mji'in ne' 'yan ncuana'an.
- 25 A cuinta sna ya' ngujui nu mji'in 'yan lo'o yca, lo nisiya mji'in ne' 'yan lo'o quee, sna ya' nguityi' yu'hui yca na'an se'en ngui'an, lo sca tsan lo sca tla mducuin loo tyi'a tujo'o.
- 26 Quina'an 'a ya' yu'hui lyijyin tucuiin, ncuana'an chen ngutucui 'yan lo'o tyucu tlyu, lo'o ne' cuna, lo'o ta'a chen tyin, lo'o ne' gentil, a cuinta chen ngutucui 'yan se'en mda'an quichen tnu, se'en bityi, ta loo tyi'a tujo'o, chen ngutucui 'yan lo'o nu ndyucui' siyana lca ta'an na.
- 27 Cui' ncuana'an lyee 'a cua nga'nin tnan, lyee 'a ngutsa' scalan, mdijin yte' ran' lo mdijin ytyi ran', tyun ya' a ngujui na nu cun, a cuinta ndan loon lo'o tlya' lo a ngujui te' cun'.
- 28 A cuinta xca cha' ti'i nga'an 'yan cuinta scaa tsan, lo ntsu'hui cha' nduhue ri' tieen squi'ya cha' 'in ta'an na nu nguio' ti'in sca tyucui se'en.
- 29 Si ntsu'hui nu na'an ri', .ta tsi'i lo'on na' ndii ran' cha' can'? Si nde'en nu mxtyu 'in xca tucui loo qui'ya, .ta tsi'i lo'on na' ti'i ntsu'hui tieen rcan'?

- ³⁰ Si ndiyaa na'an cu'nin siyen', cu'nin siyen' siyana na'an ran'.
- ³¹ Ndiose, Sti Ni X'na na Jesucristo, jlyo ri' ni siyana tsi'i cha' cuini ndyucuin' lo'on huan, ni nu nga'an cha' cu'ni tnu na 'in sa braa.
- ³² Quichen Damasco, bsya ndi'in cuinta 'in ree Aretas ngulo tnan siyana chu'hui ne' cuan tuna'an tu'hua quichen siyana xni ne' 'yan,
- ³³ una ngujui nu mdi'ya 'yan nde chun' lo'o tu'hua quee can' ni' sca xcuhui se'en nducua sca tu ventana, lo mdo'o laan yaa' ne' can'.

2 CORINTIOS 12

Pablo nga'ni na'an ri' lo'o cha' 'in cuinan'

- ¹ Nisiya a ndyo'o tnan cu'nin siyen' 'yan, una ti tyucuin' lo'on huan cha' nu na'an xniin tsana'an ngulu'u Ni X'na na 'yan.
- ² Na' ndyu'hui lyoon 'in sca ne' qui'yu nu cua yana'an ri' 'in Crixtu, cua nguiaa tijlcua yjan bra ngujui nu ya lo'o 'in ne' se'en nu cua ndyca sna ni' cuaan, (una a jlyo ran' si ta yucui' ca yaa ta na carsya ti 'in, scati Ndiose jlyo ri' ni),
- ³ na' ndyu'hui lyoon 'in ne', (una a jlyo ran' si ta yucui' ca yaa ta na carsya ti 'in ne', scati Ndiose jlyo ri' ni),
- ⁴ ngujui nu ya lo'o 'in ne' la ni' cuaan se'en lca paraiso, can' ngune 'in ne' yucui' sca nu yucui' xcui' cha' nu a jyiji na'an ne' tyucui', lo ni a ndia cha' cuiya' tyucuin' na cha' can'.
- ⁵ lo scuen cuaan cha' 'in ne', una cuinta nu 'yan a scuen cuaan 'yan, siyana tyucuin' lo'on huan tsana'an nu na'an ran'.
- ⁶ Si tisna scuen cuaan 'yan, a caja nu tyucui' siyana lcan sca nu lcu siyana tyucuin' can cha' nu lni, una a ndyca ran' caja nu culucua ri' siyana cuaan la ndi'in cha' 'yan lo'o na'an nu ngui'nin, ta lo'o na'an nu ndyucuin'.
- ⁷ Lo siyana a scuen cuaan 'yan ndyijyin ya' lo'o cha' tnu nu na'an xniin can', Ndiose ndaa cha' cuiya' tyo'o tucua sca ti'i 'yan lo'o cha' 'in Ne' xna'an, siyana a cu'nin siyen' lyee la.
- ⁸ lo ti'i can' sna ya' cua mjnan 'in Ni X'na na siyana culo tsu' ni cha' can'.
- ⁹ Una ndena'an nujuin ni 'yan: tiya ri' cha' tsu'hue nu cua ndaan 'in, siyana bra na'an ri' nde lyee la ndyca tyca' cha' cuiya' 'yan. Can' cha' tsu'hue lati cu'nin siyen' lo'o cha' nu na'an ran', siyana tyun lo'o cha' cuiya' 'in Crixtu.
- ¹⁰ Squi'ya Crixtu, can' cha' tsu'hue ntsu'hui tieen bra na'an ran', ta bra nducua ne' yuhue' 'yan, ta bra nlyiji na 'yan, ta ndaa ne' ndi'i 'yan, ta bra lyee ndijin scaxca cha', siyana bra na'an ran' lyee la ndaa ni juersa 'yan.
- ¹¹ Na' lcan sca nu lcu tsana'an nu ngui'nin siyen' tloon huan, 'huan ngui'ni huan cha' re 'yan. Lo nisiya a tucui lcan una nga'an cha' cu'ni cuinta huan 'yan, siyana

ni sca cha' lo a nguinun ca'an nde chun' tsana'an ndyca ri' ne' nu nxque' ri' siyana lca nu mdo'o hui ca 'in Ndiose.

12 Lja mdi'in hua lo'on huan nga'ni hua scaxca cha' nu tnu tsana'an nga'ni sca nu cua mdo'o hui ca 'in Ndiose, ncuca tyca' cha' nu tnu lo'o cha' nu cuhue rin' na, a cuinta mda loo hua scaxca ndi'i.

13 Rcan', .ta ndlucua rin' huan siyana chin' la cha' 'huan que lyigaa la na'an ta'an na, cui' siyana a ncuca ran' su'huan sca cha' nduhue ri' tieen huan lo'o cha' nu 'ni 'yan? !Una cu'ni huan cha' tlyu ri' 'yan lo'o cha' can'!

Xiya' tsaa Pablo quichen Corinto

14 Na'an, nde nu cua ndyca sna ya' tsa'an se'en ndi'in huan, una a ndyca ran' chu'hui yuhue rin' huan 'yan, siyana a nducua tloon na nu ndi'in 'huan, squi'yan huan can' cha' tsa'an, siyana tsi'i nu suhue ti ntsu'hui yuhue ri' 'in sti, siyana sti can' ntsu'hui yuhue ri' 'in.

15 Lo'o lyigaa tieen culyijyin lyigaa na nu ndi'in 'yan, lo tsi'i tsacan' ti, siyana lo'o carsya 'yan tyaan squi'yan huan, lo nisiya lyee la lca tieen 'huan, una 'huan chin' 'a 'ni cuintan huan 'yan.

16 Una yla ndi'in cha' re siyana nisiya a msu'huan cha' nduhue ri' tieen huan, una ntsu'hui nu ndyucui' siyana lcan sca nu tiaa, lo yato'o nganilyo'on 'huan.

17 .Ta xque' rin' huan siyana sca manan ti nga'nin lo'on huan bra nga'an tnan tucua sna nu yaa se'en ndi'in huan?

18 Mjnan cha' tsu'hue 'in Tito siyana tsaa lo'o xca ta'an na. .Ta nganilyo'o Tito 'huan rcan'? .Ta tsi'i sca cha' ti 'hua lo'o, lo scana'an ti cha' tiaa 'hua nga'ni hua tnan?

19 .Ta ngulucua rin' huan siyana ndyca ri' hua nsuhui hua tloo hua lo'o huan? Cui' tloo Ndiose lo'o Crixtu ndyucui' hua cha' re, 'huan ta'an na nu ndyu'hui cuiya' ran' 'in, siyana calun huan lo'o cha' 'in Ndiose.

20 Lo bra tia'an se'en ndi'in huan nsu'huan cha' tieen si ta tsi'i na'an quija lyoon 'huan, ta tsi'i na'an quija lyoo huan 'yan, ta ndi'in suun huan, ta lo'o cha' cuita'an, cha' nsin' ri', nsu'hue ti'in ta'an huan, nducua yuhue' ta'an huan, ndyucui' ca'an ta'an huan, ngui'ni siyen' huan, lo cua na'an ti ndi'in huan,

21 lo tsato'o taan huan cha' jyu'u tloo Ndiose bra tia'an se'en ndi'in huan, nu hasta qui'ya tucu'hua tieen lo'o cha' 'in lyigaa nu ti ngui'ni qui'ya lo a ndyca tyca'an cha' tiaa a tsu'hue 'in, cha' nu nguiten yu'hui lo'o na'an nu ti lo'o cha' nu a tsu'hue lca tiee can'.

2 CORINTIOS 13

1 Nde nu cua ca sna ya' tsa'an se'en ndi'in huan. —Lo tyo'o scua yla lyigaa cha' lo'o tucua sna nu taa rsuun cha' can'—.

- 2 Cua msu'huan tiaan 'huan stu'hua lo'o nu ti ngui'ni qui'ya can', lo nisiya tijyu' ndycan una xiya' tyucuin' lo'on huan loo quityi re, lo a tla cha' tyucuin' bra tsa'an se'en ndi'in huan.
- 3 Ti ngui'ni tucua rin' huan siyana ndyucuin' lo'o cha' cuiya' 'in Crixtu, una a na'an ndi'in cha' 'in ni ljan huan, siyana tla cha' 'in ni lo'on huan.
- 4 Nisiya nga'ni na'an ri' ni bra ngujui ni loo cursi, una lu'u ni lo'o cha' cuiya' 'in Ndiose. Cui' ncuana'an na'an ndi'in cha' 'hua, lo'o Crixtu, una chu'hui hua chelyuu lo'o ni lo'o cha' cuiya' 'in Ndiose, lo ncuana'an ca tyucua tloon huan 'hua.
- 5 Ta quiin huan carsya 'huan si ta cui' na'an ndun huan lo'o cha' nu nguiana'an rin' huan, lo cu'ni cuiyan' huan cha' 'huan lo'o cha' can'. .Ta a jlyo rin' huan siyana Crixtu ntsu'hui ni ni' carsya 'huan, ta na a lni ndi'in cha' 'huan?
- 6 Nducua tloon siyana ca jylo rin' huan siyana lni ndi'in cha' 'hua.
- 7 Njnan hua 'in Ndiose siyana a cu'ni huan cha' a tsu'hue, una tsi'i siyana ndyca ri' hua nsuhui hua tloo hua, siyana cu'ni huan tnan tsu'hue, nisiya ndyucui' ne' a cha' lni ndi'in cha' 'hua.
- 8 A ca na'an ti'i hua cha' nu lni, siyana nguiaa hua lo'o cha' nu lni.
- 9 Can' cha' tsu'hue ntsu'hui tiee hua nisiya na'an ndi'in cha' 'hua, lo 'huan tsa ndun huan, nisiya ncuana'an njnan hua 'in Ndiose siyana ca tyucui la cha' 'huan.
- 10 Nde cha' nu nga'an tnan quityi re 'huan lja nu ti lyiji tia'an se'en ndi'in huan, siyana a ndyca ran' tyucuin' tla cha' lo'on huan tsana'an cha' cuiya' nu cua ngujui 'yan lo'o cha' 'in Ni X'na na, siyana calun huan lo tsi'i nu jlyon huan lo'o cha' can'.

Msla' ta'a Pablo lo'o ne' Corinto

- 11 A cuinta 'huan ta'an na, ca tsu'hue chu'hui tieen huan, lo cu'ni chu'huen huan cha' 'huan scaxcan huan, taan huan cha' tnu tiee 'in ta'an huan, ca sca cha' ti 'huan, lo cuna huan na'an nu tyi'in tsu'huen huan. Lo Ndiose, ni nu nga'ni cha' ntxtan' carsya 'na, ni nu nga'ni 'tna 'na, tyi'in ni lo'on huan.
- 12 Lyigaan huan tyucui' cha' ta'an huan la scan' huan lo'o cha' tia na'an.
- 13 Lyigaa ta'an na nu ndi'in nde re ndyucui' cha' 'huan.
- 14 Cha' tsu'hue 'in Ni X'na na Jesucristo, lo'o cha' tsu'hue 'in Ndiose, stu'hua lo'o Espiritu nu Luhui 'in ni quinu lo'on huan. Amen.

GÁLATAS

GÁLATAS 1

Pablo ndyucui' cha' 'in ne' ndi'in Galacia

- 1** Na' Pablo, lo'o cha' cuiya' 'in Jesucristo lo'o Stina Ndiose, ni nu nga'ni cha' mdyo'o qui'u ni, nga'an tnan ni 'yan tsa'an tyucuin' cha' tsu'hue 'in ni, lo tsi'i siyana ngujui nu ngulo tun 'yan ta lo'o cha' cuiya' 'in nten chelyuu.
- 2** A cuinta lyigaa la na'an ta'a ndi'in hua re nga'an tnan hua quityi re 'huan, cuinta scaa se'en nguio' ti'in ta'an na se'en lyi'ya loo Galacia.
- 3** Cui' Stina Ndiose lo'o Ni X'na na Jesucristo taa ni cha' tsu'hue nu chu'hui ni' carsya 'huan, lo cu'ni ni cha' tyi'in tsu'huen huan,
- 4** ni nu ndyaa 'in lo'o qui'ya nducui na, siyana culo laa ni 'na lo'o cha' nguna' nu ndyca loo chelyuu re, tsana'an nu lca tiee Stina Ndiose lo'on na,
- 5** cui' scati ni ntsu'hui cha' cu'ni tnu na 'in ni sa tyucui braa. Amen.

A ntsu'hui xca lo'o cha' nu ca culo laa 'na

- 6** Ndyijyin ya' nduhue ran' ni cha' ndla 'a mdo'o tsun' huan sii' Ndiose, ni nu msi'ya 'huan lo'o cha' tsu'hue 'in Crixtu, lo nducui ndyca'an huan xca lo'o cha' nu ndlucua rin' huan siyana ca culo laa 'huan.
- 7** Tsi'i siyana ntsu'hui xca lo'o cha', una ngujui xca tucui nu nga'ni tantu 'huan, ndyca ri' can' cha'an na'an ntsu'hui cha' tyo'o laa nten lo'o Crixtu.
- 8** Nisiya huare' ta angajle 'in Ndiose, si tyucui' hua lo'on huan xca cha' tsana'an ntsu'hui cha' tyo'o laan huan, una si a stu'hua na'an na lo'o cha' nu yucui' hua lo'on huan ti culo, caan yuhue' chun' hua.
- 9** Cui' tsana'an nu cua yucui' hua lo'on huan ti culo, ndyucuin' lo'on huan xiya': Si ntsu'hui xca tucui nu tyucui' xca cha' tsana'an ntsu'hui cha' tyo'o laan huan, lo si a stu'hua na'an nguiaa na lo'o cha' nu cua ndyucuan xu'huen huan, caan yuhue' chun' can'.
- 10** .Ta ndyca ran' quinu tsu'hue tiee nten lo'on, ta na quinu tsu'hue tiee Ndiose lo'on? .Ta xque' rin' huan siyana 'in nten nducua tloon? Si ncuana'an lca carsya 'yan, a lcan msu 'in Crixtu.

Tñan 'in Ndiose nga'ni Pablo

- 11** Ca jylo rin' huan cha' re, 'huan ta'an na, cha' tsu'hue 'in Crixtu nu yucuin' lo'on huan, a lca na cha' tiyaa 'in nten chelyuu,
- 12** siyana a nga'ni cha'an cha' re ta siyana ngujui nu ngulu'u 'yan, lucui' yucui' ca Jesucristo ngulu'u ni 'yan.

- 13 Siyana cua jlyo ri' huan na'an nten ncuca ti culo bra ncuca sca cha' ti 'yan lo'o cha' nu nga'ni cha'an ne' judio, lyee ngutucui ndyca'an 'in nu cua ndi'in lo'o cha' 'in Ndiose, lo ncuca ran' cujuin 'in.
- 14 Tsana'an ndyca ri' ne' judio, lyee lati msni cuinta 'yan lo'o cha' can' que lyigaa la na'an ta'a nga'ni cha'an, siyana a ncuca ran' tyucuna' ni sca cha' nu cua ntsu'hui 'in nten cula 'yan.
- 15 Una Ndiose tsu'hue ntsu'hui tiee ni ngulosuhui ni 'yan bra nu ti lyiji tiyaan chelyuu, ngulo tun ni 'yan lo'o cha' tsu'hue nu lca tiee ni,
- 16 lo nga'ni ni cha' siyana chu'hui lyoon 'in Sne' ni, siyana tsa yucuin' cha' tsu'hue 'in ni lo'o ne' gentil. A nga'ni cha'an 'in xca tucui na'an mdisnan quiya' cha' re,
- 17 ni a ya'an quichen Jerusalen se'en ndi'in ta'a mda'an Jesus, nu la nducua la yucui' cha' tsu'hue 'in ni que na'. Siyana ya'an se'en lca Arabia, lo chun' nde'en mxtucuin nde quichen Damasco.
- 18 Bra cua mdijin sna yjan, rcan' ya'an quichen Jerusalen siyana chu'hui lyoon 'in Tyu, can' nguinun lo'o sa 'tnu tsan.
- 19 Una a na'an lyigaa la na'an ta'a mda'an Jesus, scati Jacobo ta'a ngula Ni X'na na.
- 20 Tsana'an cha' nu nga'an re, a ca cuini lyo'on 'huan tloo Ndiose.
- 21 Chun' nde'en can' ya'an se'en lyi'ya loo Siria lo'o Cilicia.
- 22 Ni a lyiji chu'hui lyoo 'yan rcan', nu cua ntsu'hui cha' 'in Crixtu nu nguio' ti'in scaxca quichen se'en lyi'ya loo Judea.
- 23 Tsaloo ti nen cha' ndyucui' ne': nu ngutucui ndyca'an 'na ti culo, ri nii nda'an yucui' cha' tsu'hue 'in Crixtu, ncuca ri' cu'ni tyii cha' re.
- 24 Lo nga'ni tnu 'in Ndiose lo'o cha' nu yato'o 'yan.

GÁLATAS 2

- 1 Bra cua mdijin tijlcua yjan xiya' ya'an quichen Jerusalen, lo ya'an lo'o Bernabe, a cuinta lo'o Tito.
- 2 Una ya'an lo'o cha' nu nguilyo scua yla Ndiose 'yan, lo yucuin' lo'o tsalca nu ndun loo la sca se'en yucui' ti, nguitsan' 'in tsana'an ndyucuin' lo'o ne' gentil na'an ntsu'hui cha' tyo'o laan na,
- 3 A cuinta Tito nu ta'a nda'an, nisiya lca sca ne' griego, una a nga'ni cha' ca circuncida 'in.
- 4 Yato'o lja hua ntsu'hui tucua sna nu nda'an lo'o cha' cuini, siyana xni buna can' cuinta na'an ndi'in cha' 'hua tsana'an mdo'o laa hua lo'o Crixtu Jesus, lo ncuca ri' can' siyana ti tsa ndyca'an hua cha' nu 'in.

- 5 Una ni chin' ti lo a nga'ni cuinta hua 'in lo'o cha' nu yucui', siyana nducua tloo hua tsa ndyca'an huan cha' nu lni 'in Ndiose tsana'an ntsu'hui cha' tyo'o lan na.
- 6 Una tsalca nu ndun loo lati can', (lo ni a ndyuhue ran' si ta ntsu'hui tnan ncuca ti culo, siyana scana'an ti nga'ni Ndiose 'tna 'in nten chelyuu), ni sca cha' nu cui lo a ngulu'u 'yan.
- 7 siyana ngui'ya cuinta siyana Ndiose mxnu ni cuinta 'yan tyucuin' cha' tsu'hue 'in Crixtu lo'o ne' gentil, tsana'an nguinu cuinta 'in Tyu tyucui' lo'o ne' judio.
- 8 (Siyana Ndiose nu ngulo tun 'in Tyu tyucui' cha' tsu'hue 'in Crixtu lo'o ne' judio, ticui' ni ngulo tun ni 'yan tyucuin' lo'o ne' gentil).
- 9 Bra ncuca jylo ri' siyana Ndiose lca nu ndaa tnan re 'yan, Jacobo, Tyu lo'o Xuhua, nu ndun loo la 'in ne', ndaa sca cha' cuiya' 'hua lo'o Bernabe siyana sca cha' ti 'hua cu'ni hua tnan lo'o, lo huare' tsa yucui' la hua cha' tsu'hue 'in Crixtu lo'o ne' gentil lo cui' tyucui' lo'o ne' judio.
- 10 Tsaloo ti cha' nu mxnu cuinta 'hua siyana xu'hua ri' hua 'in nu ti'i, lo'on cua ntsu'hui cha' can' tieen, can' cha' msu'huan juersa nga'nin 'in na.

Pablo ngusun lo'o 'in Tyu

- 11 Una bra yaa Tyu quichen Antioquia, tloo tla cha' yucuin' lo'o siyana tsi'i na'an nga'ni.
- 12 Siyana bra nu ti lyiji tiyaa tucua sna ne' judio, siyana nga'an tnan Jacobo, tsatlyu ndyucu Tyu lo'o ne' gentil, una bra mdiyaa ne' judio can' mju'u ri' lo a ycu 'a lo'o ne' gentil siyana ytsen tloo ne' judio.
- 13 Cui' ncuana'an lo'o ne' judio nu ndi'in ca can', a lni ndi'in cha' 'in ne', ncuca sca cha' ti 'in ne' lo'o Tyu, lo hasta lo'o Bernabe ngujui nu ngani lyo'o 'in lo'o cha' can'.
- 14 Una bra na'an siyana a ngui'ni ne' tsana'an ndyca ri' nu ngulu'u Crixtu, rcan' yucuin' lo'o Tyu tloo ndi'in lyigaa ne' can': Nu'huin lca sca ne' judio, una ri nii ngui'ni sana'an 'ni ne' gentil, lo tsi'i na'an 'ni ne' judio. .Ni cha' ndyca ri' cu'ni ne' jentil na'an 'ni ne' judio
- 15 Nare' lcan na ne' judio ti bra ngulan na, lo a lcan na ne' gentil nu ngui'ni qui'ya.
- 16 Jlyo tsu'hue rin' na siyana a ndijyi na'an quinu luhui sca nten tloo Ndiose si xu'hua se'en ne' cha' 'in lee, cui' tsana'an ri' ne' 'in Jesucristo. Nare' cua yana'an rin' na 'in Jesucristo siyana quinu luhuin na lo'o ni, lo tsi'i siyana xu'hua se'en na cha' 'in lee, siyana a tucui ca quinu luhui tloo Ndiose si xu'hua se'en cha' 'in lee.
- 17 Si nducua tloon na siyana quinu luhuin na tloo Ndiose lo'o Crixtu, lcan na nten qui'ya chelyuu. .Lo ta lo'o Crixtu lca ni nten qui'ya chelyuu? Tsi'i na.
- 18 Si xiya' tyucui ndyca'an cha' 'in lee, sca cha' nu cua mxcuan tlon, nducuin qui'ya rcan'.

19 Na' lo'o cha' 'in lee cua ngujuin lo a nguia ndyca'an 'in na siyana chu'huin sca chelyuu lo'o cha' 'in Ndiose.

20 Na' tsatlyu lo'o Crixtu nga'an loo cursi, lo tsi'i 'a cuinta 'yan ntsu'huin chelyuu, siyana lo'o cha' 'in Crixtu, lo chelyuu nu ntsu'huin ri nii, ntsu'huin 'in na siyana nguiana'an ran' 'in Sne' Ndiose, ni nu ndyca 'tna ri' 'yan lo ndyaa 'in squi'yan.

21 A ndyca ran' culon tsun' cha' tsu'hue 'in Ndiose, lo si tyo'o laan na siyana xu'hua se'en na cha' 'in lee, tyucua cha' ti nguju Crixtu rcan'.

GÁLATAS 3

Si tsaña'an rin' na caja Espíritu 'na

1 !Ta chin' 'a cha' tiyaa 'huan, 'huan ne' Galacia! .Ti ca nga'ni tantu 'huan siyana a xlyan huan cha' nu lni? Lo na'an huan siyana cua nguju nu nguilyo scua yla cha' 'in Jesucristo tsana'an ngua'an ni loo cursi.

2 Scati cha' ndyca ran' cunichan' 'huan: .Ta ntsu'hui Espiritu ni' carsya 'huan si xu'hua se'en huan cha' 'in lee, ta siyana yana'an ri' huan cha' nu cua ngune 'huan?

3 .Ta nee 'huan rcan'? Lo'o cha' cuiya' 'in Espiritu mdisnan huan cha' re, lo ri nii ngu'ni tyiin huan 'in na lo'o cha' tiyaa 'in nten chelyuu.

4 .Ta tyucua cha' ti mdijin huan scaxca lo'o cha' nu yaan 'huan? .Ta xtyi ri' xu'hue ti mdijin huan cha' can'?

5 Ndiose, ni nu ndaa Espiritu 'huan nga'ni ni cha' nu tnu lo'on huan. .Ta nga'ni ni cha' can' siyana nchu'hua se'en huan cha' 'in lee, ta siyana yana'an ri' huan cha' nu cua ngune 'huan?

Cha' nu mxtya Ndiose lo'o Abraham

6 Cui' ncuana'an Abraham nguinu luhui tloo Ndiose siyana yana'an ri' 'in ni.

7 Ca jylo rin' huan siyana tsalca nu nguiana'an ri' 'in Ndiose, can' nu lca sne' Abraham.

8 Siyana quityi 'in Ndiose cua mxtucua loo na sca cha' siyana ntsu'hui cha' cuityen ni qui'ya 'in ne' gentil si tsana'an ri' ne' 'in ni, can' cha' ti culo cua yucui' ni cha' tsu'hue 'in ni lo'o Abraham, lo nujuin ni: Lo'o nu'huin, lyigaa nten chelyuu ntsu'hui xu'hue 'in ne'.

9 Can' cha' tsalca nu nguiana'an ri' 'in Ndiose ngu'ni ca'an cha' tsu'hue 'in can' stu'hua lo'o Abraham, siyana yana'an ri' 'in ni.

10 Siyana lyigaa nu nducua tloo tyo'o laa loo si xu'hua se'en cha' 'in lee, nde nso' tucua can' qui'ya chun', siyana ndyucui' quityi 'in Ndiose: Nducua yuhue' chun' lyigaa nu a nchu'hua se'en cha' nu nguinu scua loo lee 'in Ndiose.

11 Ni sca tucui a quinu luhui tloo Ndiose si xu'hua se'en cha' 'in lee. Na'an ndi'in cha' re siyana: Nu quinu luhui tloo Ndiose, caja chelyuu 'in si tsana'an ri' 'in ni.

- 12 Una cha' 'in lee, tsi'i siyana caja nu tsana'an ri' 'in Ndiose can' cha' tyo'o laa lo'o na, siyana ndyucui' na: Nu xu'hua se'en cha' nu ndyucui' lee, can' nu chu'hui chelyuu.
- 13 Crixtu cua msu'hua lyiya' ni lyigaa qui'ya 'na lo msi'yu co' ni yuhue' nducua chun' na siyana a mxu'hua se'en na cha' 'in lee, lo ticuii' chun' ni yaa yuhue' can', (siyana ndyucui' quityi 'in Ndiose: Yuhue' nducua chun' lyigaa nu ndycan' tucui sii' yca.)
- 14 lo'o Crixtu Jesus, can' cha' lo'o ne' gentil caja cha' tsu'hue nu ndaa Ndiose 'in Abraham, siyana si tsana'an rin' na 'in ni, caja Espiritu nu cua mxtya ni 'na.
- 15 'Huan ta'an na, tyucuin' sca cha' lo'on huan tsana'an ndyca ri' sca nten nu cua nga'ni cuiya' sca cha'. Nisiya lca na cha' nu mxtya nten chelyuu, a tucui 'a nu ca cuicha ti'in 'in na, ta caja nu tucua la cha' can'.
- 16 Una ri nii lo'o cha' 'in Ndiose, mxtya ni sca cha' lo'o Abraham, a cuinta caja cha' re 'in sne' nten cuityi 'in. Una a ndyucui' quityi can' ta lo'o cha' 'in lyigaa sne' nten cuityi 'in, siyana ndyucui' na cha' 'in scati sne' nten cuityi 'in, can' nu lca Crixtu.
- 17 Nde cha' ndyucuin' lo'on huan: La nducua la mxtya tsa Ndiose sca cha' lo'o Abraham, cui' cha' 'in Crixtu. Bra cua mdijin jacua cientu ntsu'hui cla tyi yjan, rcan' nducua quiya' cha' 'in lee, una tsi'i can' cha' yatii cha' nu cua mxtya ni ti culo, ta msi'yu co' cha' 'in na.
- 18 Si ljian cha' tsu'hue can' lo'o cha' cha' 'in lee, a sca cuinta ntsu'hui cha' nu cua mxtya Ndiose rcan', una ndaa ni cha' tsu'hue can' 'in Abraham lo'o cha' nu cua mxtya ni 'in.

¿Ni cha' nguinu scua cha' 'in lee?

- 19 Rcan', .Ni cha' nguinu scua cha' 'in lee? Ndyca cala na lo'o qui'ya nga'ni nten, hasta mdiyaa tsan nu yaan sne' nu ca 'in cha' tsu'hue can'. Angajle 'in Ndiose yucui' cha' 'in lee lo'o Moise, lo cui' mdijin rsuun can' lo'o nten.
- 20 Una nu ndijin rsuun 'in nten, ndyucui' cha' in' xca tucui, una Ndiose scati ni mxtya quiya' ni sca cha'.
- 21 .Ta xque' rin' na siyana lee can' a ndyucua ta'an na lo'o cha' nu cua mxtya Ndiose? Tsi'i na. Siyana si ca tyo'o laan na lo'o cha' 'in lee, quinu luhuin na tloo Ndiose rcan'.
- 22 Quityi 'in Ndiose ndyucui' yla na siyana lyigaa nten nducua yuhue' chun' ne' lo'o qui'ya 'in ne', una cua mxtya ni cha' siyana taa ni cha' tsu'hue nu caja 'in tsalca nu tsana'an ri' 'in Jesucristo.
- 23 Bra nu ti lyiji caan cha' tsu'hue nu ntsu'hui cha' tsana'an rin' na, ntsu'hui ndyucun na lo'o cha' 'in lee, can' nu msni su'hua 'na tyucui lja nu ti lyiji ca tyacan' cha' nu ntsu'hui cha' tsana'an rin' na.

- 24 Nde cha' tsu'hue nu nga'ni lee siyana ya lo'o na 'na tloo Crixtu, siyana quinu luhuin na tloo Ndiose si tsana'an rin' na 'in ni.
- 25 Lo bra cua mdiyaan cha' nu ntsu'hui cha' tsana'an rin' na, a 'ni 'a cha' ti tsa lo'o lee can' 'na.
- 26 Lyigaan huan cua lcan huan sne' Ndiose siyana yana'an rin' huan 'in Crixtu Jesus,
- 27 siyana lyigaan 'huan nu cua mducua tyi lo'o cha' cuiya' 'in Crixtu, sca cha' ti 'huan lo'o ni.
- 28 Scana'an ti ne' judio lo'o ne' gentil, scana'an ti msu nu msi'i ne' 'in lo'o nu ngui'ni tnan cha' 'in ti, cui' ncuana'an ne' qui'yu lo'o ne' cuna'an, lyigaan huan sca cha' ti 'huan lo'o Crixtu Jesus.
- 29 Si ndi'in huan cuinta 'in Crixtu, cua lcan huan nten cuityi 'in Abraham, lo lyigaa cha' tsu'hue nu cua mxtya Ndiose lo'o cua ngu'ni ca'an 'huan.

GÁLATAS 4

- 1 Cha' nu ndyucuin' lo'o huan, sca nu lyu' ti nu ti lyiji tyucuan cuinta cha' tsu'hue 'in sti, stu'hua na'an ndi'in cha' 'in lo'o sca msu, nisiya lca x'na lyigaa loo na.
- 2 Una ntsu'hui nu nsni cuinta 'in tsatlyu lo'o tnan can', hasta tiyaa tsan tyaa sti cuinta tnan can' 'in.
- 3 Cui' ncuana'an ndi'in cha' 'nare bra ncu suhuen na, ngujui nu msni cuinta 'na lo ngutucui ndyca'an na cha' nu ndyca loo chelyuu re.
- 4 Una mdiyaa tsan, Ndiose nga'an tnan ni 'in Sne' ni nu ngula 'in sca ne' cuna'an, lja nu ndi'in cha' 'in lee,
- 5 siyana culo laa ni 'in lyigaa nu nsni su'hua lee can' 'in, a cuinta siyana xisne' ni 'na.
- 6 Lo siyana cua lcan huan sne' Ndiose, nga'an tnan ni Espiritu 'in Sne' ni nu chu'hui ni' carsya 'huan, lo ndyucui': !Abba, nu'huin lca Sti hua!
- 7 Can' cha' a lcan 'a huan sca msu ti, siyana lcan huan sne' ni, lo si lcan huan sne' Ndiose, cui' cha' tsu'hue 'in ni caja 'huan lo'o Crixtu.

A xtucuin 'an na xiya' lo'o cha' 'in lee

- 8 Nu chini siyana nu ncu ti culo a yu'hui lyoon huan 'in Ndiose, ngutucuan huan cha' 'in ngulucuin nu a lca Ndiose.
- 9 Una ri nii ndyu'hui lyoon huan 'in Ndiose, ta tsu'hue la tyucuin' lo'on huan siyana Ndiose cua ndyu'hui lyoo ni 'huan. .Ni na'an ra ndyca rin' huan xtucuin huan xiya' tyucui ndyca'an huan scaxca cha' nu a ca ta yaa' 'huan, ni a ca cu'ni cha'an can' carsya 'huan, lo taan huan ya' culo can' tnan 'huan xiya'?

- 10 'Huan ti nchu'hua se'en huan tsan nu nga'ni tnu ne' judio, lo'o coo' lo'o yjan.
- 11 Nsu'huan cha' tieen lo'on huan, .ta tyucua cha' ti nga'nin tnan lja huan?
- 12 'Huan ta'an na, jnan cha' tsu'hue 'huan, tyaan huan ya' cu'ni cha'an huan 'yan siyana lo'on na' sca cha' ti 'yan lo'on huan, lo ni a sca ti'i ta cua nga'ni huan lo'on.
- 13 Cua' jlyo rin' huan lo'o quicha nu ncuca ti'in, yato'o yucuin' cha' tsu'hue 'in Crixtu lo'on huan ti culo.
- 14 Ni a na'an ti'i huan lo ni a mscuan tloon huan 'yan lo'o quicha nu ntsu'hui 'yan, cui' nde ndyucuan xu'hue huan 'yan tsana'an ndyca ri' sca angajle 'in Ndiose, ta tsana'an ndyca ri' Crixtu Jesus.
- 15 Ri nii, .la ncuca cha' tsu'hue nu ntsu'hui tieen huan? Na' nchu'hua ran' siyana hasta quiloon huan ncuca rin' huan culo huan lo taa huan 'yan.
- 16 .Nde ndyca contra 'huan siyana yucuin' lo'on huan cha' nu lni?
- 17 Nten cua, lyee ntsu'hui yuhue ri' ne' 'huan, una tsi'i siyana ca tsu'hue 'huan, siyana ndyca ri' ne' culo tsu' ne' 'huan sii' hua lo tsato'o chu'hui yuhue rin' huan 'in ne'.
- 18 Tsu'hue cha' si lyigaa braa su'hua yuhue rin' huan 'in lyigaa tucui, una lo'o sca cha' tiyaa nu luhui, lo tsi'i tsalja ndi'in tin lo'on huan.
- 19 Snen', xiya' ndijin ndi'i lo'on huan tsana'an ndi'i ndijyin sca ne' cuna'an nu tyi'in sne', lo tyijin cha' re hasta bra quinu scua tsa cha' 'in Crixtu ni' carsya 'huan.
- 20 Lyee 'a lca tieen na'an ta'an na lo'on huan, lo quinan na'an nu tyucuin' lo'on huan, siyana tsana'an nu nga'ni huan a jlyo 'a ran' na'an ti culucua ran'.

Cha' 'in Sara lo'o Agar

- 21 Quitsan' huan 'yan, 'huan nu ti ndyca ri' xu'hua se'en cha' 'in lee, .ta a lyiji ca jylo rin' huan na'an ndyucui' na?
- 22 Ndyucui' na siyana Abraham mdi'in tucua sne', sca can' sne' lo'o ne' cuna'an msu 'in, lo xca can' lca sne' lo'o cuilyo'o.
- 23 Sne' lo'o ne' cuna'an msu can' mdi'in lo'o cha' 'in ti, una xca can' mdi'in lo'o cha' cuiya' 'in Ndiose, cui' tsana'an cha' nu cua mxtya ni lo'o.
- 24 Quina'an 'a cha' ca qui'yan na cuinta lo'o cha' re. Tyucuaa ne' cuna'an can' lca na tucua cha' nu mxtya Ndiose. Sca cha' can' lca qui'ya Sinai, lo nu tyucui ndyca'an cha' can' xni su'hua na 'in, can' nu lca Agar.
- 25 Siyana Agar can' lca na qui'ya Sinai nu nducua se'en lca Arabia, sca cha' ti 'in can' lo'o cha' nu ti ntsu'hui 'in ne' Jerusalen, lo tsatlyu mxni su'hua cha' can' 'in lo'o sne'.
- 26 Una yucui' ca Jerusalen nu ndi'in la ni' cuaan, a lo'o can' caja nu xni su'hua 'in, can' nu lca jyi'an lyigaan nare.

27 Siyana ndyucui' quityi 'in Ndiose: ! Ca tsu'hue chu'hui tiee nu'huin ne' cuna'an nu a lyiji siya' tyi'in sne'! !Cueen xi'ya lo xtyi nu'huin nu a jlyo ri' na'an ndi'i ndiyaan sne' ne' chelyuu! Siyana quina'an la sne' ne' cuna'an nu ngujui nu mscuan tloo 'in, que 'in nu nguiten yu'hui ti lo'o cuilyo'o can'.

28 Can' cha' 'huan ta'an na, nare lcan na tsana'an ndyca ri' Isaac, sne' nu cua ngu'ni ca'an cha' tsu'hue can' 'in.

29 Una yato'o sne' nu mdi'in lo'o juersa 'in nten chelyuu na'an ti'i 'in sne' nu mdi'in lo'o cha' cuiya' 'in Espiritu, cui' ncuana'an ri nii.

30 .Una ni na'an ra ndyucui' quityi 'in Ndiose? Culo tsu' 'in ne' cuna'an msu can' lo'o sne' ne', siyana a ntsu'hui cha' caja cha' tsu'hue nu cua ngu'ni ca'an 'in snen' na' 'in can'.

31 Can' cha' 'huan ta'an na, qui'yan na quinta siyana a lcan na sne' ne' cuna'an msu can', siyana lcan na sne' ne' cuna'an nu ndi'in ca cuilyo'o.

GÁLATAS 5

tyo'o tsun' na sii' Crixtu

1 Can' cha' tsa tyun huan lo'o cha' tsu'hue nu cua ngujui 'na lo'o Crixtu tsana'an nguloo laa ni 'na, a taan huan ya' ti caja nu xo tucua yu'hua chun' huan, lo tsato'o xiya' xni su'hua lee can' 'huan.

2 Na'an huan, na' Pablo tyucuin' sca cha' lo'on huan: Si ti ca circuncida 'huan, a nducua tloon huan 'in Crixtu.

3 Xiya' tyucuin' lo'on huan cha' re: Lyigaa ne' qui'yu nu ti ndyca ri' ca circuncida 'in, 'ni cha' xu'hua se'en lyigaa la na'an cha' nu ndyucui' lee.

4 Lyigaa nu ndyca ri' quinu luhui tloo Ndiose si xu'hua se'en cha' 'in lee, cua msi'yu co' can' cha' 'in lo'o Crixtu, lo mdo'o tijyu' sii' cha' tsu'hue 'in ni.

5 Una quinta cha' 'nare nducua tloon na quinu luhuin na tloo Ndiose lo'o Espiritu 'in ni siyana nguiana'an rin' na.

6 Siyana tsana'an ndyca rin' na lo'o Crixtu Jesus, scana'an ti cua ncuca circuncida 'na lo'o nu lyiji ca na 'in. Una cha' re ntsu'hui lyoo tloo Ndiose, cui' cha' tsu'hue nu lca tieen na si nguiana'an rin' na 'in ni.

7 Tsu'hue 'a tsana'an nu llyan huan, .una ti ca ngutucui ndijin siyana a xu'hua se'en 'a huan cha' nu lni?

8 Cha' nu ngutucui ndijin can' a lca na cha' 'in Ndiose, ni nu msi'ya 'huan.

9 Siyana lo'o chin' ti na ndyu'hui loo quijaxtlya ca xtiya' na na'aan scuan can'.

10 Na' nducua tloon siyana sca loo ti cha' chu'hui tieen na lo'o Ni X'na na, una nu nga'ni tantu 'huan, a 'ni cha' nisiya ni ru tucui, tsaloo caan ti yuhue' chun'.

- 11 'Huan ta'an na, si ti tyucuin' siyana 'ni cha' ca circuncida 'in nten, .ni cha' ti ndijin ndi'i lo'o ne' judio? Si na ti ndyucuin' cha' re a ca ti'i ri' ne' bra nu quine 'in ne' cha' 'in Crixtu na'an ngujui ni loo cursi.
- 12 Una nu nda'an yi'ni tantu 'huan lo'o cha' can', !tsu'hue lati si na si'yu con na cha' 'in ne' siya' ti!
- 13 Siyana 'huan ta'an na, Ndiose msi'ya ni 'huan siyana tyo'o laan huan, una tsi'i can' cha' ti tsa quinan huan cu'ni huan cha' a tsu'hue, siyana scaxcan huan ta yaa' ta'an huan lo'o nu lyigaa tieen huan.
- 14 Lo'o scati cha' re qui'yan na cuinta na'an ntsu'hui cha' xu'hua se'en na na'aan cha' 'in lee: Ca 'tna rin' huan 'in ta'a nten huan tsana'an ngui'ni huan lo'o huan ticuiin' huan.
- 15 Una si ndi'in nsuun huan lo ndi'in yucu ta'an huan scaxcan huan, chen nducui tsa tiin huan lyigaan huan.

Cha' a tsu'hue ndyucui ndijin lo'o Espiritu

- 16 Can' cha' tyucuin' lo'on huan: Chu'huin huan sca chelyuu tsana'an nu ndlo Espiritu tnan, lo a cu'ni huan cha' a tsu'hue nu lca tieen huan.
- 17 Siyana cha' nu lca tieen na ndyucui ndijin na lo'o cha' nu 'in Espiritu, cui' ncuana'an Espiritu ndyucui ndijin can' lo'o cha' nu lca tieen na, lo tyucuaa can' a ndyucua ta'a cha' 'in, can' cha' a ndijyi na'an cu'ni huan cha' tsu'hue nu ndyca rin' huan.
- 18 Una si taan huan ya' culo Espiritu tnan 'huan, a ntsu'hui 'an huan loo lee rcan'.
- 19 Siyana ndyca tyacan' cha' a tsu'hue nu lca tiee ne': Cha' nu nguiten yu'hui ne' lo'o cuilyo'o nten ta lo'o ne' yucui' ti, cha' tiyaa a tsu'hue, cha' nu a ndii ri' ne' cha' jyu'u,
- 20 cha' nu 'ni tnu ne' ngulucuin, cha' cuita'a, cha' nu nsu'hua ne' cha' nsin' ri' tiee ne', cha' cusuun, cha' slya, cha' nu ndyucuen tique' ne', cha' nu nxsuun ta'a ne', cha' nu nsu'hue ti'in ta'a ne', cha' nu ndlo lqui ta'a ne',
- 21 cha' cuita'an ri', cha' ndujui ta'a ne', cha' ndyca cu'hui ne', cha' nu a tsu'hue nu ngui'ni ne' bra 'ni ta'a, a cuinta lo'o scaxca la cha' a tsu'hue nu lca tiee ne'. Cui' cha' re lca nu nsu'huan tiyaan 'huan, tsana'an nu cua yucuin' lo'on huan ti culo, nu ngui'ni cha' re a ntsu'hui cha' sten can' se'en ndlo Ndiose tnan.
- 22 Una ndena'an ndyca tyacan' tnan nu ngui'ni Espiritu: Cha' tsu'hue nu lca tieen na, si tsu'hue ntsu'hui tieen na, si tsu'hue ndi'in na, si ntsu'hui cha' tlyu ri' 'na, si tsu'hue 'ni 'na, si nga'ni na tnan tsu'hue, si lni ndi'in cha' 'na,
- 23 si suun na'an ndyca rin' 'na, a cuinta si nxni na cuinta 'na. Lo'o lyigaa cha' re a la ndlo qui'ya lee 'in nu ngui'ni ncuana'an.

24 Una lyigaa nu cua ndi'in lo'o cha' 'in Crixtu cua nga'an can' loo cursi lo'o lyigaa cha' a tsu'hue nu lca tiee lo'o cha' nu nxcui ri'.

25 Si ntsu'hui na chelyuu lo'o cha' cuiya' 'in Espiritu, cui' ncuana'an taan na ya' culo ni tnan 'na.

26 A lyica cha' cu'ni siyen' na, ta taan na cha' nsin' ri' 'in ta'an na, lo ni a jnan ri' na scaxca na.

GÁLATAS 6

1 'Huan ta'an na, si ntsu'hui nu mdiu loo qui'ya, lo tsalcan 'huan nu tsa ndun lo'o Espiritu 'in Ndiose, lo'o cha' tiyaa tyucuin' huan lo'o can' siyana xtun ri' xiya', una xni huan cuinta 'huan siyana a lo'on huan tiun huan loo qui'ya.

2 Ta yaa' ta'an huan lo'o cha' nu ndijin huan, lo ncuana'an tucua huan cha' nu ndlo Crixtu tnan.

3 Siyana si ntsu'hui nu xque' ri' cuaan la ndi'in cha' 'in, lo a tucui lca, can' nu nilyo'o 'in ticuii'.

4 Cuinta scaan na ca jylo rin' na si cui' na'an ngui'ni na, la rcan' ca tsu'hue chu'hui tieen na lo'o tnan tsu'hue nu ngui'ni na, lo tsi'i lo'o tnan 'in xca tucui,

5 siyana cuinta scaan na ntsu'hui cha' tyo'o lo'on na cha' nu ngui'ni na.

6 A cuinta nu ngui'ni cha'an cha' 'in Ndiose, nga'an cha' ta yaa' can' 'in nu ndlu'u 'in ne lo'o na nu cu'ni tsu'hue 'in.

7 A quinilyo'on huan 'huan ticuiin' huan, siyana Ndiose a caja nu quinilyo'o 'in ni: Lyigaa na nu ndyan na, ticui' cha' can' xon' na.

8 Siyana nu ntsu'hui yuhue ri' cha' 'in cuinan', caja cha' ndija 'in can', una nu ntsu'hui yuhue ri' cha' 'in Espiritu, cui' lo'o Espiritu tyucuan can' chelyuu nu a tsatii 'a.

9 Can' cha' a ca ndaja rin' na cu'ni na tna tsu'hue, siyana tiaa braa caja cha' tsu'hue can' 'na, si a cu'ni na'an rin' na.

10 Can' cha' lja nu ti ndijyi braa, cu'ni na tsu'hue lo'o lyigaa tucui, una nde lyee lati lo'o ta'a nguiana'an rin' na.

Nga'ni tnu Pablo cha' nu ngujui Crixtu loo cursi

11 Na'an huan, snu na'an tnu letra nga'an ri nii.

12 Lyigaa nu cu'ni cha' siyana ca circuncida 'huan, can' nu ndyca ri' quinu tsu'hue lo'o ta'a nten, siyana a ndyca ri' can' tyijyin ndi'i lo'o cha' 'in Crixtu, ni nu ngujui loo cursi.

13 Siyana ni nu ncuca circuncida 'in a nchu'hua se'en cha' 'in lee, una ndyca ri' siyana ca circuncida 'huan, siyana nu cu'ni siye' lo'o cha' 'huan.

14 Una cha' nu 'yan tijyu' ndyca cha' siye' can', tsaloo ti nducua tloon siyana ngujui Ni X'na na Jesucristo loo cursi, can' cha' 'nin cuintan siyana cua ngujuin lo'o cha' nu ndyca loo chelyuu, lo ni a ndlo 'a na tnan 'yan.

15 Siyana lo'o cha' 'in Crixtu Jesus, a sca ntsu'hui lyoo cha' nu ndyca circuncida 'in nten ta si a ncu na 'in ne', siyana can na sca nten nu cui ti 'in ni.

16 Lyigaa nu nguia ndyca'an cha' re, tsu'hue ti tyi'in can', lo Ndiose ca 'tna ri' ni 'in can' tsatlyu lo'o ne' Israel nu cua ndi'in cuinta 'in ni.

17 Ri nii tyucui nu nguiaa nde loo re, a ndyca ran' caja nu tyucui' lo'on lo'o cha' re, siyana cua lyi'yan scaxca cuiya' lo'o cha' 'in Ni X'na na Jesus.

Pablo msla' ta'a lo'o ta'an na

18 'Huan ta'an na, cui' cha' tsu'hue 'in Ni X'na na Jesucristo quinu yu'hui ni' carsya 'huan. Amen.

EFESIOS

EFESIOS 1

Pablo ndyucui' cha' 'in ne' Efeso

1 Na' Pablo, lo'o cha' cuiya' 'in Ndiose nga'an tnan Jesucristo 'yan tsa yucuin' cha' tsu'hue 'in ni, lo ca'an tnan sca quityi re 'huan, 'huan nu ndi'in quichen Efeso, lyigaa nu cua mdo'o hui 'in Crixtu Jesus nu nguiana'an ri' 'in ni.

2 Stina Ndiose lo'o Ni X'na na Jesucristo taa ni cha' tsu'hue nu chu'hui ni' carsya 'huan, lo cu'ni ni cha' tyi'in tsu'huen huan.

Tlyu cha' tsu'hue ngujui 'na lo'o Crixtu

3 Tlyu ca xu'hue ntsu'hui 'in Ndiose, Sti Ni X'na na Jesucristo, siyana ndaa ni lyigaa lo'o cha' tsu'hue 'na nu mdo'o la ni' cuaan lo'o Crixtu.

4 Cui' lo'o ni ngulosuhui Ndiose 'na bra ti lyiji tnan ni chelyuu, siyana ca na nten nu luhui 'in ni nu a nducui 'a qui'ya.

5 Lo'o cha' tsu'hue nu lca tiee ni, siyana xisne' ni 'na lo'o Jesucristo tsana'an nu ncuari' ni,

6 siyana cu'ni tnu na 'in ni lo'o cha' tsu'hue nu tlyu lca tiee ni, nu ngujui 'na xu'hue ti lo'o Sne' ni nu tca'a lati 'in ni.

7 Lo'o Sne' ni mdo'o laan na lo'o tne ni, lo ngatyen ni qui'ya 'na lo'o cha' tsu'hue nu lca tiee ni.

8 Nga'ni ni cha' nguitsa' yu'hui cha' tsu'hue can' 'na, tsana'an nu ndi'yan ni cuinta lo'o lyigaa lo'o cha' tiyaa,

9 nguilyo scua yla ni cha' nu ntsu'hui tiee ni, cha' nu yu'hui catsi' 'in ni, tsana'an cha' nu cua mxtya ni ti culo, lo'o cha' tsu'hue nu lca tiee ni.

10 Lo cu'ni ni cha' ca scati cha' 'in lyigaa loo na lo'o Crixtu, na nu ndi'in loo chelyuu re lo'o na nu ndi'in la ni' cuaan, tsan nu ca cha' nu cua mxtya ni.

11 Cui' lo'o Crixtu ngujui cha' tsu'hue 'na, xu'hue nu cua ngu'ni ca'an 'na cua na'aan cha' nu mxtya ni, ni nu nga'ni lyigaa lo'o cha' tsana'an nu ndyca ri' ni,

12 siyana cu'ni tnu na 'in ni lo'o cha' cuiya' nu tlyu 'in ni, lyigaan naa ne' nu la nducua lati nducua tloo 'in Crixtu.

13 Cui' ncuana'an 'huan, sca cha' ti 'huan lo'o ni ti bra ngune 'huan cha' nu lni, cui' cha' tsu'hue 'in Crixtu nu ndlo laa 'huan, lo lo'o cha' nu yana'an rin' huan 'in ni, mji'in ca'an ni sca cuiya' 'huan lo'o Espiritu nu Luhui 'in Ndiose tsana'an cha' nu cua mxtya ni cha',

14 siyana ca tyucuan na cuinta cha' tsu'hue nu cua mxnu Ndiose 'na, lo ndyuhui tan na tsan nu tyucuan ca na cuinta cha' can', siyana cu'ni tnu na 'in ni lo'o cha' cuiya' nu tlyu 'in ni.

Mjñan Pablo cha' tiyaa 'in Ndiose

15 Can' cha' lo'on na', ti bra yna cha' na'an nu nguiana'an rin' huan 'in Ni X'na na Jesus, a cuinta siyana ntsu'hui cha' tsu'hue 'huan lo'o lyigaa nu cua mdo'o hui 'in ni,

16 a ndla tin' ndyaan xu'hue 'in Ndiose cha' huan, lo nxu'hua ran' 'huan lyigaa ya' ndyucuin' lo'o ni.

17 Ndiose 'in Ni X'na na Jesucristo, cui' Stina, ni nu tlyu lati, taa ni cha' tiyaa 'huan lo quilyo scua yla ni cha' 'in ni lo'on huan tsana'an nu lca ni yucui' ni.

18 A cuinta sla la ni cha' tiyaa 'huan, ca jlyo rin' huan ni cha' msi'ya ni 'huan, ca jylo rin' huan snu na'an tlyu cha' tsu'hue nu cua ngujui 'in lyigaa nu cua mdo'o hui 'in ni,

19 snu na'an tlyu cha' cuiya' 'in ni nu nda yaa' 'na, naa ne' nu nguiana'an ri' 'in ni, lo nda'an lo'o na cha' cuiya' 'in ni,

20 cui' cha' cuiya' nu ncu tyacan' bra nga'ni ni cha' mdyo'o qui'u Crixtu, lo ndaa ni se'en tyucua can' tsu' cueen 'in ni la ni' cuaan.

21 Ndyucuan can' cha' cuiya' nu cuaan lati 'in lyigaa bsya, lo'o nu cuaan la tnan lyi'ya, lo'o nu ndia cha' cuiya' 'in, lo'o lyigaa nu lyee la ndlo tnan, lo cuaan la cha' cuiya' 'in ni que lyigaa cha' nu ndlo naa ne' 'in loo chelyuu re lo'o la ni' cuaan, lo ndlo ni tnan ri nii, cui' ncuana'an sa tyucui braa.

22 Ndiose mxnu ni lyigaa lo'o cha' nde tuquiya' Sne' ni, cui' ncuana'an ngulo tun ni 'in can' siyana ca ni que lo culo ni tnan 'in lyigaa laa, lyigaa nu nguiana'an ri' 'in ni,

23 lo laa can' lca na cuinan' Crixtu nu nguitsa' yu'hui lo'o Ni, ni nu nga'ni cha' cha'an yu'hui lyigaa loo na sa tyucui se'en.

EFESIOS 2

Tyo'o laan na lo'o cha' tsu'hue 'in Ndiose

1 Ndiose lca nu ndaa chelyuu 'huan lja nda'an ngui'ni huan lucuati lo'o cha' a tsu'hue, lo lo'o qui'ya can' a yu'hui chelyuu 'huan tloo ni.

2 Xcui' cha' a tsu'hue nda'an yi'ni huan rcan', ngutucui ndyca'an huan cha' nu ndyca loo chelyuu, ngutucuan huan cha' 'in ne' xna'an nu nducui loo cui'in se'en ndlo tnan, lo lyigaa nu lye' ri' nducua cha' 'in can',

- 3 cui' lja can' yu'hui na ti culo, ngutucui ndyca'an na cha' nu lca tieen na, nga'ni na na'an nu ncuca rin' na lo'o cha' tiyaa nguna' 'na. Stu'hua na'an mdi'in cha' 'na lo'o lyigaa nten nu ntsu'hui cha' tyijyin ndi'i tiaa braa.
- 4 Una Ndiose, ni nu nguitsa' yu'hui cha' tsu'hue 'in, lyee ndyca 'tna ri' ni 'na,
- 5 lo nisiya ngujuin na tloo ni lo'o qui'ya nducuin na, una ndaa ni chelyuu 'na tsatlyu lo'o Crixtu, (lo lo'o cha' tsu'hue 'in ni mdo'o laan huan),
- 6 cui' ncuana'an tsatlyu nga'ni ni cha' mdyo'o qui'un na lo'o Crixtu, lo ndaa ni se'en tyucuan na sca se'en ti lo'o Crixtu Jesus la ni' cuaan,
- 7 se'en nu quilyo scua yla ni cha' tsu'hue 'in ni sa tyucui braa, lo ca tyacan' snu na'an tlyu cha' tsu'hue lca tiee ni lo'on na lo'o Crixtu Jesus.
- 8 Lo'o cha' tsu'hue 'in Ndiose mdo'o laan huan siyana yana'an rin' huan 'in ni, lo tsi'i cuinta 'huan lca cha' can', lo'o cha' tsu'hue 'in Ndiose ti,
- 9 lo tsi'i lo'o tnan tsu'hue nu cua nga'ni huan, siyana a tucui cu'ni siye' 'in.
- 10 Siyana Ndiose lca nu nganan 'na, nga'ni sca ni cha' 'na lo'o Crixtu Jesus siyana cu'ni na lyigaa loo tnan tsu'hue, cui' cha' nu mxtya Ndiose ti culo siyana tucuan na cha' 'na.

Ndyca tsu'hue cha' 'na lo'o Ndiose bra ngujuj Crixtu

- 11 Can' cha' a jlya rin' huan cha' re, 'huan nu lca yucui' ca ne' gentil, siyana nu ncuca ti culoo ne' judio nu ndyca circuncida 'in ngulo naa ne' 'huan nten nu a ndyca circuncida 'in,
- 12 cui' siyana a lyiji chu'hui lyoon huan 'in Crixtu, a cuinta tijyu' ndyca huan sii' ne' Israel, ni a yu'hui xu'hue huan lo'o cha' tsu'hue nu mxtya Ndiose lo'o ne', ni a sca cha' mducua tloon huan lja mda'an huan loo chelyuu re, lo ni a yu'hui lyoon huan 'in Ndiose.
- 13 Una ri nii sca cha' ti 'huan lo'o Crixtu Jesus, 'huan nu mdo'o tijyu' sii' ni ti culo, lo ri nii lucui' la ndycan huan sii' ni lo'o tne Crixtu.
- 14 Siyana cui' ni nga'ni ni cha' tyi'in tsu'huen na tsatlyu, nga'ni sca ni 'na lo'o tyucuaa lta nten can', nguijlyo ni na nu nga'ni tucui jlu'hue la se'en ndi'in na,
- 15 lo nga'ni ni cha' yatii cha' cusuun can' bra ngujuj ni, msi'yu co' ni cha' 'in lee lo'o scaxca cha' nu ndlo can' tnan, siyana xtya ni sca lta nten nu cui ti, tyucuaa lta nten can' tyca tsatlyu ne' lo'o ni, lo ncuana'an nga'ni ni cha' tyi'in tsu'huen na.
- 16 Lo'o cha' nu ngujuj ni loo cursi, ngujuj na'an nguinu tsu'hue cha' 'in tyucuaa lta nten can' lo'o Ndiose, nga'ni sca ni 'in ne' bra nga'ni tyii ni cha' cusuun can'.
- 17 Yaan ni lo yucui' ni cha' tsu'hue 'in ni tsana'an nu ntsu'hui cha' tyi'in tsu'huen huan tloo Ndiose, 'huan nu mdo'o tijyu' sii' ni, cui' ncuana'an yucui' ni lo'o lyigaa nu ndi'in lucui' se'en ti,

18 lo lo'o Crixtu ndijyi na'an sten na tloo Stina Ndiose cuinta scaa ltan na, siyana scana'an ti Espiritu ntsu'hui ni' carsya 'na.

19 Can' cha' a lcan 'a huan nten nu mdo'o xca quichen ta nten nda'an ti, siyana sca quichen tyin tin huan lo'o nu nguiana'an ri' 'in Crixtu, lo lca huan nten nu cua ndi'in lo'o cha' 'in Ndiose.

20 Cua' ndun huan lo'o cha' nu cua mxtya nu mxyucui' Ndiose 'in ti s'ni, lo'o cha' nu yucui' ta'a mda'an Jesus, lo quee nu ndun loo lati nu nsni tun na'an lca yucui' ca Jesucristo.

21 Lo'o ni nguia ndyca tlyu na'an can', sca cha' ti 'in na lo'o ni, lo ncuana'an can na sca laa nu luhui 'in Ni X'na na.

22 Lo'o ni tsatlyu nguia nguilun na, siyana can na sca laa se'en tyi'in Ndiose lo'o Espiritu 'in ni.

EFESIOS 3

Tñan 'in Ndiose nga'ni Pablo lja ne' gentil

1 Lo'o cha' re, na' Pablo ntsu'hui na'an tyucuan lo'o Crixtu, lo'on 'huan, 'huan ne' gentil.

2 Si cua yna huan cha' siyana Ndiose lca nu ndaa tnan re 'yan, lo lo'o cha' tsu'hue 'in ni caja 'huan.

3 Nguiyo scua yla ni cha' nu yu'hui catsi' 'in ni, tsana'an chin' cha' nu cua nga'an 'huan,

4 ca tyucuin' huan 'in na lo ca jylo rin' huan na'an cha' tiyaa ndaa ni 'yan, cui' cha' nu yu'hui catsi' 'in ni, cha' 'in Crixtu,

5 cha' nu msu'hua catsi' ni 'in nten nu mdi'in ti s'ni, una ri nii lo'o Espiritu 'in ni nguiyo scua yla ni cha' re lo'o nu ngulo tun ni tsa yucui' cha' tsu'hue 'in ni, a cuinta lo'o nu nxyucui' ni 'in.

6 Nde cha' nu yu'hui catsi' can': ne' gentil tsatlyu caja cha' tsu'hue 'in ne' lo'o ne' judio, tyca sca cha' ti 'in ne', lo scana'an ti tyucua tloo ne' cha' tsu'hue nu taa Crixtu Jesus, cui' siyana ngujui nu yucui' cha' tsu'hue 'in ni lo'on huan.

7 Lo'o cha' tsu'hue 'in Ndiose nu ndaa ni, 'yan can' cha' nda'an yucuin' cha' tsu'hue 'in ni tsana'an tlyu cha' cuiya' nu ntsu'hui 'in ni.

8 Nisiya lcan sca nu chin' la cha' 'in que lyigaa la na'an nu nguiana'an ri' 'in ni, una nga'ni ni cha' tsu'hue lo'on, ndaa ni cha' cuiya' tsa yucuin' lo'o ne' gentil snu na'an tlyu cha' tsu'hue ntsu'hui 'in Crixtu lo'o ne',

9 a cuinta quilyo scua ylan cha' lo'o lyigaa tucui tsana'an cha' nu cua mxtya Ndiose ti s'ni, cha' nu yu'hui catsi' 'in ni, ni nu nganan lyigaa loo na,

- 10 siyana lo'o cha' 'in nu lca laa 'in ni, ca quilyo scua yla lyigaa lo'o cha' tiyaa 'in Ndiose, lo'o nu ndyca bsya lo'o nu ndia cha' cuiya' 'in tloo ni la ni' cuaan,
- 11 tsana'an cha' nu mxtya ni ti culo, lo ndiyaa cha' re lo'o Crixtu Jesus, ni nu lca X'na na.
- 12 Cui' lo'o ni, tnu tieen na lo a ngui'ni tucua rin' na sten na tloo Ndiose siyana nguiana'an rin' na 'in Crixtu.
- 13 Can' cha' tyucuin' lo'on huan siyana a cu'ni na'an rin' huan lo'o scaxca ndi'i ndijin, siyana cha' tsu'hue 'huan lca na.

Snu ña'an tlyu cha' tsu'hue 'in Crixtu

- 14 Can' cha' ndi'ya xtyin' tloo Ndiose, Sti Ni X'na na Jesucristo,
- 15 ni nu nguia lo'o nii lyigaa nten, la ni' cuaan lo'o loo chelyuu re.
- 16 Njnan 'in ni siyana caja la juersa 'huan lo'o cha' 'in Ndiose lo'o Espiritu 'in ni, cui' tsana'an tlyu cha' tsu'hue nu ntsu'hui 'in ni,
- 17 siyana chu'hui Crixtu ni' carsya 'huan si tsana'an rin' huan 'in ni, a cuinta siyana tsa tyun huan lo'o cha' tsu'hue 'in ni,
- 18 siyana ca qui'yan huan cuinta lo'o lyigaa nu nguiana'an ri' 'in ni, snu na'an xeen cha' tsu'hue 'in Crixtu, snu na'an tucuin na, snu na'an qui'ni, lo snu na'an cuaan na,
- 19 a cuinta ca jylo rin' huan snu na'an tlyu cha' tsu'hue lca tiee Crixtu lo'on na, ni a ndlya cha' tiyaa 'na qui'yan na cuinta cha' re, siyana cha'an yu'hui Ndiose 'huan tsana'an nu lca ni yucui' ca ni.
- 20 Scati Ndiose, ni nu ndyca 'ni lyigaa lo'o cha', lo hasta nducua la ngui'ni ni cha' nu njnan na, tsu'hue a ndi'yan na cuinta, cui' lo'o cha' cuiya' 'in ni nu cua ndaa ni 'na,
- 21 'in ni cu'ni tnu na sa tyucui braa lo'o Crixtu Jesus, lyigaa nu lca laa 'in ni, lo ncuana'an tsa quinan can' cu'ni sa tyucui braa. Amen.

EFESIOS 4

Sca cha' ti 'in ne' lo'o Espíritu

- 1 Can' Cha' na', nu ntsu'hui presu lo'o cha' 'in Ni X'na na, jnan cha' tsu'hue 'huan siyana tya'an lo'on huan sca chelyuu nu luhui tsana'an ndyca ri' ni nu msi'ya 'huan.
- 2 Lo'o rsuun na'an cu'ni huan, ndi'ya ti tyi'in cha' 'huan, ta loon huan scaxcan huan, chu'hui cha' tlyu ri' 'huan lo'o lyigaa tieen huan,
- 3 lo cuna huan na'an nu tyi'in tsu'huen huan, sca cha' ti 'huan lo'o Espiritu 'in Ndiose.

- 4 Siyana scati lcan na, scati Espiritu ntsu'hui 'na, a cuinta scana'an ti nducua tloon na tsana'an msi'ya Ndiose 'na,
- 5 scati Ni X'na na, sca loo ti cha' nguiana'an rin' na, cui' ncuana'an lo'o cha' nu nducua tyan na,
- 6 scati Ndiose lca Stina, ni nu cuaan la cha' cuiya' ndia 'in que lyigaa tucui, ni nu nda yaa' 'na lyigaan na, ni nu ntsu'hui ni' carsya 'na lyigaan na.
- 7 Una cuinta scaan na cua ndaa Ndiose cha' tsu'hue nu chu'hui ni' carsya 'na tsana'an cha' cuiya' nu ndia 'in Crixtu.
- 8 Can' cha' ndyucui' quityi 'in Ndiose: Bra ndyucuen Crixtu la ni' cuaan, nguia lo'o ni lyigaa nu cua ntsu'hui tuyaa' ni, lo ndaa ni scaxca cha' tsu'hue 'in nten chelyuu.
- 9 .Ni na'an ra ndi'in cha' re na'an nu ndyucuen ni la ni' cuaan? .Ta tsi'i la nducua la ngui'ya ni se'en nu qui'ya lati 'in chelyuu re?
- 10 Ni nu ngui'ya can' lca ticui' ni nu ndyucuen se'en nu cuaan lati la ni' cuaan, siyana cu'ni cha'an ni sca tyucui se'en can'.
- 11 Cui' ni ndaa ni cha' cuiya' 'in cuinta scaa nu ntsu'hui cha' cu'ni tnan 'in ni: Cua' lca nu ngulo tun ni 'in nu xtya quiya' tnan 'in ni, a cuinta lo'o nu xyucui' ni 'in, lo'o nu tya'an yucui' cha' tsu'hue 'in ni, cui' ncuana'an lo'o nu chu'hui cuinta 'in ne' lo'o nu culu'u 'in ne',
- 12 siyana ca cu'ni cha'an na'an ntsu'hui cha' cu'ni tnan 'in Ndiose, calu tsatlyu sca cha' ti 'in lo'o Crixtu,
- 13 hasta tiyaan na cuiya' nu ca sca cha' ti 'na lyigaan na, tsana'an nu ntsu'hui cha' tsana'an rin' na 'in ni lo chu'hui lyoo tsu'huen na 'in Sne' Ndiose, tiyaan na sca cuiya' tsana'an ndi'in cha' 'in sca nten nu cua cula, tsana'an nu lca yucui' ca Crixtu,
- 14 a can 'an na na'an ndyca ri' sca nu suhue ti ta na'an ti ndun, nu ndlo lqui suhue' cui'in 'in la nde ti, ta lo'o scaxca cha' nu ndlu'u nten, siyana lo'o cha' manan 'in ne' nsu'hua ne' cha' cuini se'en nu quinilyo'o ne' 'in can'.
- 15 Si tyucui ndyca'an na cha' nu lni, lo chu'hui cha' tsu'hue tieen na scaxcan na, ncuana'an calun na lo'o lyigaa lo'o cha', ca sca cha' ti 'na lo'o Crixtu, ni nu lca que 'na.
- 16 Cui' ni nga'ni ni cha' siyana tsatlyu nguia nguilun na, lo tsana'an ndi'in cha' 'in cuinan' na, tsu'hue ndya tucua tijyan na lo'o tyucuin na, ticuii' na nda yaa' ta'a na, ncuana'an lo'o tnan ngui'ni na cuinta scan na, nguia nguilun na tsatlyu lo nde ndyca quina'an la cha' tsu'hue nu lca tieen na.

Chelyuu nu cui lo'o Crixtu

- 17 Ndyucuin' lo'o cha' cuiya' 'in Ni X'na na, ndyca ran' siyana a cu'ni 'a huan tsana'an ngui'ni lyigaa la na'an ne' gentil, nda'an lo'o ne' cha' tiyaa a tsu'hue nu a sca cuinta ntsu'hui.
- 18 Siyana cha' tiyaa 'in ne' tla na, tijyu' ndyca ne' sii' Ndiose, ni nu ndaa chelyuu 'in ne', ndyucun cha' tiyaa 'in ne' siyana ncuca tla carsya 'in ne',
- 19 ni a ngui 'a ri' ne' na lca cha' jyu'u, ndyaa ne' 'in ne' siya' ti lo'o cha' nu a tsu'hue siyana cu'ni ne' na'an nu ndyca ri' ne'.
- 20 Una 'huan tsi'i ncuana'an nga'ni cha'an huan 'in Crixtu,
- 21 si 'huan cua ngune 'huan, lo ngujui nu ngulu'u 'huan tsana'an ndyca ri' nten tsu'hue 'in Jesus.
- 22 Tsana'an chelyuu yu'huin huan ti culo, xcuan tloon huan lyigaa cha' cula can', cui' cha' a tsu'hue lo'o cha' xque' nu ni lyo'o 'in nten,
- 23 siyana tyca cui cha' tiyaa 'huan lo'o carsya 'huan,
- 24 ngujui sca chelyuu nu cui ti 'huan tsana'an ndyca ri' Ndiose, ni nu nga'ni tnan tsu'hue, luhui cha' tiyaa 'in ni, tsana'an lni ndi'in cha' 'in ni.
- 25 Can' cha' xcuan tloon huan cha' cuini, lo' scaxca huan tyucui' huan cha' nu lni, siyana scati lcan na lyigaan na.
- 26 Si scuén tiquen' huan una a cu'ni huan qui'ya, a taan huan ya' chu'hui cha' can' tieen huan hasta xiin tsan,
- 27 ni a taan huan ya' 'in ne' xna'an.
- 28 Nu ngui'ni cuna, a tsa quinán 'a can' ti cu'ni cuna, siyana cu'ni can' tnan nu luhui, ncuana'an ca ta yaa' can' 'in nu 'ni cha' 'in.
- 29 A tyucuin' huan ni sca cha' nu a tsu'hue, siyana quinán huan na'an tyucuin' huan lo'o ta'an huan cha' nu cu'ni tsu'hue 'in, siyana ca ta yaan' na 'in nu quine 'in.
- 30 A cu'ni nu'un huan 'in Espiritu nu Luhui 'in Ndiose nu cua ndaa ni 'huan, lca can' sca cuiya' nu cua nga'an 'huan siyana ca sten huan la ni' cuaan bra nu tiaa braa.
- 31 Xcuan tloon huan chelyuu tlya' nu ntsu'huin huan, cha' nsin' ri', cha' nu ndyucuen tiquen' huan, cha' nu nxi'ya lo'o ta'an huan, cha' nducua yuhue' ta'an huan, lo'o lyigaa lo'o cha' a tsu'hue.
- 32 siyana cu'ni huan tsu'hue scaxcan huan, ca 'tna ri' ta'an huan, cu'ni huan cha' tlyu ri' 'in ta'an huan tsana'an nga'ni Ndiose cha' tlyu ri' 'huan lo'o Crixtu.

EFESIOS 5

Chelyuu nu ndyu'hui sñe' Ndiose

- 1 Can' cha' taan huan ya' tyucui ndyca'an huan 'in Ndiose siyana lcan huan sca sne' ni nu tca'a 'in ni.
- 2 Chu'hui cha' tsu'hue 'huan scaxcan huan tsana'an 'tna ri' Crixtu 'na, ndyaa ni 'in ni tsana'an ndyca ri' sca lomstan nu txi nu ndyiquin tloo Ndiose.
- 3 Una tsana'an ndyca ri' nu nguiten yu'hui lo'o xca ne' cuna'an, lo'o scaxca cha' a tsu'hue, ta cha' nu nchucui ri' ne', ni sca cha' re lo a ntsu'hui cha' chu'hui ljan huan, siyana tsi'i ncuana'an ntsu'hui cha' chu'hui sca sne' Ndiose.
- 4 Ni sca cha' a tsu'hue lo a tyo'o tu'huan huan, ta scaxca cha' tantu', ta lo'o cha' nu a tsu'hue, cha' nu a sca cuinta ntsu'hui, siyana lo'o tu'huan huan tyaan huan xu'hue 'in Ndiose.
- 5 Cua' jlyo rin' huan cha' re, siyana ni sca nu nguiten yu'hui lo'o xca ne' cuna'an, ta ngui'ni scaxca cha' a tsu'hue, ta lyee lca tiee ne' cha' cuilyiya', a caja cha' tsu'hue 'in can' se'en ndlo Ndiose tnan lo'o Crixtu, siyana nu nchucui ri' cha' can' stu'hua na'an ndyca ri' lo'o nu ngui'ni tnu ngulucuin.
- 6 A taan huan ya' caja nu quinilyo'o 'huan lo'o cha' nu a tsu'hue, lo'o cha' re ca'an tnan Ndiose ndi'i 'in lyigaa nu lye' ri'.
- 7 A lyca cha' ca sca cha' ti 'huan lo'o nu ngui'ni ncuana'an.
- 8 Siyana ti culo ndun huan se'en tla, una ri nii lcan huan sca xaa lo'o Ni X'na na, can' cha' tya'an huan tsana'an ndya'an sca nu cua nda'an loo xaa 'in ni,
- 9 (siyana tnan nu ngui'ni Espiritu 'in Ndiose ndyca tycan' lyigaa cha' tsu'hue nu ngui'ni na, cha' nu luhui lo'o cha' nu lni),
- 10 can' cha' cuna huan na'an nu cu'ni huan tsana'an nu ndyca ri' Ni X'na na.
- 11 A sten yu'huin huan lo'o cha' a tsu'hue nu ngui'ni nten nu nda'an se'en tla, cha' nu a sca cuinta ntsu'hui, siyana xcuan tloon huan cha' can',
- 12 siyana hasta jyu'u rin' na tyucuin' na lyigaa cha' nu ngui'ni ne' se'en ltsi' ti.
- 13 Siyana lyigaa cha' re bra ngui'ni xaa 'in na, ndyo'o scua yla na, siyana xaa can' 'ni cha' ndyca tycan' lyigaa lo'o cha'.
- 14 Can' cha' nguinu scua sca cha': Xaa ri' Nu'huin nu lja', lo tyo'o lja ne' ngujui, lo Crixtu culu'u ni xaa 'in.
- 15 Xni huan cuinta na'an chu'huin huan chelyuu, tsi'i tsana'an nda'an sca nu tantu', siyana tya'an huan lo'o cha' tiyaa,
- 16 cu'ni cuintan huan cha' re lja nu ti ndijyi braa, siyana xcui' cha' a tsu'hue ndyca loo chelyuu re.
- 17 Can' cha' a taan huan ya' ca tantun' huan, siyana qui'ya huan cuinta tsana'an ndyca ri' Ni X'na na.

18 A lyca cha' ca cu'hui huan, siyana can' nu tna' 'in nten, siyana taan huan ya' cha'an yu'hui Espiritu 'in Ndiose 'huan.

19 Scaxcan huan taan huan cha' 'in Ndiose cula huan salmo, lo'o himno, lo'o jyiin nu ndyo'o ni' carsya 'huan, lo'o lyigaa tieen huan cula lo'on huan 'in Ni X'na na,

20 lyigaa braa tyaan huan xu'hue 'in Stina Ndiose lo'o lyigaa lo'o cha', lo'o cha' cuiya' 'in Ni X'na na Jesucristo.

Scaxcan na cu'ni cuintan na 'in ta'an na

21 Scaxca huan cu'ni cuintan huan 'in ta'an huan siyana jlyo rin' huan ti ca lca Ndiose.

22 'Huan ne' cuna'an, tucua cha' 'in cuiyo'on huan tsana'an ntsu'hui cha' nducuan huan cha' 'in Ni X'na na.

23 Siyana ne' qui'yu lca que 'in nten 'in, cui' tsana'an Cixtu lca ni que 'in laa 'in ni, lo cui' ni lca ni nu Ndlo Laa 'na.

24 Can' cha' tsana'an ndi'in cha' 'in laa nducua can' cha' 'in Cixtu, cui' ncuana'an ne' cuna'an tucua cha' 'in cuiyo'o lo'o lyigaa lo'o cha'.

25 A cuinta 'huan ne' qui'yu, chu'hui cha' tsu'hue 'huan lo'o nten 'huan, cui' tsana'an yu'hui cha' tsu'hue 'in Cixtu lo'o laa 'in ni, ndyaa ni 'in ni lo'o can',

26 siyana xnu luhui ni 'in can' bra mjyi'an ni 'in lo'o tyi'a lo'o cha' nu ndyucui' ni,

27 cua lca ncu tsu'hue can' tsan nu tiyaa tloo ni, ni sca cuu' lo a mda'an 'in, ni a lca cuun' 'in, ni sca cha' a tsu'hue lo a nguija lyoo 'in, siyana lca can' sca nu cua mdo'o hui 'in ni nu a sca qui'ya nducui ndyca'an 'in.

28 Cui' ncuana'an 'huan ne' qui'yu, chu'hui yuhue rin' huan 'in nten 'huan tsana'an ntsu'hui yuhue rin' huan 'huan. nu ngui'ni 'tna 'in nten 'in, cui' ncuana'an ngui'ni can' 'tna 'in ticuii'.

29 Siyana a tucui nu nxcuan tloo 'in ticuii', siyana tsu'hue na'an seen can' 'in, ntsu'hui cuinta 'in lyigaa braa, cui' ncuana'an nga'ni Cixtu lo'o laa 'in ni,

30 siyana lyigaan na scati lcan na lo'o ni, sca cuinan' tin na lo sca tijyan tin na lo'o ni.

31 Can' cha' ne' qui'yu ntsu'hui cha' tyo'o tsu' sii' sti lo'o jyi'an, lo tyi'in lo'o cuiyo'o, tyucuaa can' sca ti ca rcan'.

32 Tlyu ca cha' re 'in Ndiose, una ndyucuin' cha' re lo'on huan lo'o cha' 'in Cixtu lo'o cha' 'in laa.

33 Can' cha' cuinta scaan 'huan ne' qui'yu, chu'hui yuhue rin' huan 'in nten 'huan tsana'an ntsu'hui yuhue rin' huan 'huan. Cui' ncuana'an 'huan ne' cuna'an ntsu'hui cha' cu'ni rsuun huan 'huan tloo nten 'huan.

EFESIOS 6

- 1 Nu suhue, tucuan huan cha' 'in stin huan siyana ncuana'an ntsu'hui cha' cu'ni huan lo'o cha' Ni X'na na.
- 2 Cu'ni rsuun huan 'huan tloo sti huan lo'o jyi'an huan, cha' re mxtya culo Ndiose nu llyan lo'o cha' tsu'hue 'na,
- 3 siyana ca tsu'hue chu'hui tieen huan, lo caja sca chelyuu nu tucuin 'huan.
- 4 'Huan nu lca ne' cula, a xcuen huan 'in sne' huan lo'o cha' nu tyucuin' huan, siyana cu'ni cu'un huan 'in can' lo'o cha' tiyaa 'in Ni X'na na, lo jyi'in huan 'in bra tsi'i na'an cu'ni.
- 5 A cuinta 'huan nu lca msu, tucua huan cha' nu tyucui' x'na huan, cu'ni rsuun huan 'huan tloo can' lo su'hua yuhue rin' huan tnan ngui'ni huan lo'o sca carsya nu lni, siyana cuinta 'in Crixtu ngui'ni huan tnan can',
- 6 una tsi'i tsalja ndun ti x'na huan tun rin' huan cu'ni huan tnan, ta siyana quinu tsu'huen huan lo'o can', siyana lo'o lyigaa tieen huan cu'ni huan cha' nu ndyca ri' Ndiose tsana'an 'ni sca msu 'in Crixtu.
- 7 Tsu'hue ntsu'hui tieen huan cu'ni huan tnan, cu'ni huan cuinta siyana tnan 'in Ni X'na na ngui'ni huan lo tsi'i tnan 'in nten chelyuu.
- 8 Siyana cua jlyo rin' huan cua na'aan tnan tsu'hue nu ngui'ni na, Ni X'na na nxtucui ni cha' tsu'hue can', stu'hua na'an ndi'in cha' 'in nu lca msu nu cua msi'i ne' 'in, lo'o nu ngui'ni tnan cha' 'in ti.
- 9 A cuinta 'huan nu lca x'na msu, tsu'hue ti cu'ni huan lo'o can', a lyca cha' tyucuin' huan tla cha' lo'o ne', siyana cua jlyo rin' huan sca X'na tin huan lo'o ne', ni nu ndi'in la ni' cuaan, lo cuinta cha' 'in ni scana'an ti ngui'ni ni 'tna 'in nten chelyuu.

Cha' cuiya' 'in Ndiose nu culaa 'na

- 10 Xca cha' 'huan ta'an na, tsa tyun huan lo'o cha' 'in Ni X'na na, lo tya'an lo'on huan cha' cuiya' nu tlyu 'in ni.
- 11 Cun' huan cha' cuiya' 'in Ndiose siyana ca tyun tiyaan huan bra nu ndyca ri' ne' xna'an quinilyo'o 'huan.
- 12 Siyana a xuun na lo'o ta'an nten na, siyana lo'o scaxca cui'in nu ndlo tnan, lo'o nu cuaan la cha' cuiya' ndia 'in, lo'o lyigaa cui'in nu ndlo tnan se'en lyca cha' a tsu'hue loo chelyuu re, ta nu nda'an ni' cuaan.
- 13 Can' cha' tyucuan huan lyigaa cha' cuiya' 'in Ndiose, siyana ata loon huan bra llyan cha' a tsu'hue, lo tsa ndun huan bra cua mdijin huan lyigaa lo'o cha'.
- 14 Ndena'an ntsu'hui cha' tyun tsa huan, scan' siin' huan lo'o cha' nu lni, tucun huan llyan tieen huan lo'o lyigaa cha' tsu'hue,

- 15 chu'hui quina quiyan' huan, lo tyun tiyaan huan tsa yucuin' huan cha' tsu'hue 'in Crixtu tsana'an ntsu'hui cha' cu'ni chu'hue ne' cha' 'in ne' lo'o Ndiose.
- 16 Cha' nu ndun loo lati, xni tsu'huen huan tyucuan nu nducua yaan' huan, cui' cha' nu nguiana'an rin' huan, lo ca nsuhuin' huan lyigaa quii' nu nduguun ne' xna'an.
- 17 Su'huan huan na quen huan, cui' cha' nu ndlo laa 'huan, lo tyucua espada 'in Espiritu yaan' huan nu lca squicha' Ndiose.
- 18 Lyigaa braa tyucui' huan lo'o Ndiose lo'o lyigaa lo'o cha', a cula' tin' huan jnan huan 'in ni lo'o cha' cuiya' 'in Espiritu, ncuana'an tsa quinan huan ndii rin' huan, a ca ndaja rin' huan jnan huan 'in ni lo'o cha' 'in lyigaa ta'an na.
- 19 A cuinta jnan huan 'in Ndiose lo'o cha' 'yan, siyana taa la ni cha' nu tyucuin' lo'o nu lyigaa tieen, quilyo scuan lan cha' tsu'hue 'in Crixtu nu yu'hui catsi' 'in Ndiose,
- 20 cui' cha' nu nda'an yucuin' lo'o cha' 'in ni, lo lo'o cha' re ndycan' lo'o cadena, una jnan huan 'in Ndiose siyana ca tyucuin' cha' 'in ni tsana'an nu ntsu'hui cha' tyucuin'.

Pablo msla' ta'a lo'o ne' Efeso

- 21 Siyana ca jylo rin' huan na'an ndi'in cha' 'yan, can' cha' Tiquico tsa se'en ndi'in huan lo taa rsuun lyigaa cha' re, cui' sca ta'an na nu ndyu'hui cuiya' ran' 'in, lo lni ndi'in cha' 'in lo'o tnan 'in Ni X'na na.
- 22 Nde cha' msu'huan 'in tsa se'en ndi'in huan, siyana ca jylo rin' huan na'an ndi'in cha' 'hua, lo ncuana'an taa la cha' tnu tiee 'huan.
- 23 Stina Ndiose lo'o Ni X'na na Jesucristo cu'ni ni cha' tyi'in tsu'hue lyigaa ta'an na, a cuinta cu'ni ni cha' chu'hui cha' tsu'hue 'in scaxca lo'o cha' nu nguiana'an ri'.
- 24 Cui' Ndiose taa ni cha' tsu'hue nu chu'hui ni' carsya 'in tsalca nu chini ca tsu'hue ntsu'hui tiee lo'o Ni X'na na Jesucristo. Amen.

FILIPENSES

FILIPENSES 1

Pablo ndyucui' cha' 'in ne' Filipos

1 Na' Pablo lo'o Timoteo nu lca msu 'in Jesucristo, nga'an tnan hua sca quityi 'huan, lyigaan 'huan nu cua yana'an ri' 'in Crixtu Jesus nu ndi'in quichen Filipos tsatlyu lo'o nu ntsu'hui cuinta 'huan, a cuinta lo'o nu nda yaa' 'huan lo'o tnan 'in Ndiose.

2 Stina Ndiose lo'o Ni X'na na Jesucristo taa ni cha' tsu'hue nu chu'hui ni' carsya 'huan, lo cu'ni ni cha' tyi'in tsu'huen huan.

Mjñan Pablo 'in Ndiose lo'o cha' 'in ta'an na

3 Ndyaan xu'hue 'in Ndiose 'yan bra nxu'hua ran' 'huan,

4 lo lyigaa braa tsu'hue ntsu'hui tieen njnan 'in ni cha' 'huan bra ndyucuin' lo'o ni,

5 siyana sca cha' ti 'na lo'o cha' tsu'hue 'in Crixtu, ti bra ndyucuan xu'huen huan 'in na, cui' ncuana'an hasta ri nii.

6 Jlyo ran' siyana Ndiose, ni nu mdisnan nducua quiya' cha' tsu'hue ni' carsya 'huan, cu'ni ni cha' quilyo scua yla ni cha' re lo'on huan hasta braa quiaan Jesucristo xiya'.

7 Nga'an cha' 'yan tsana'an nu lca carsya 'yan lo'o lyigaan huan, siyana sca cha' ti 'huan lo'on se'en ntsu'huin na'an tyucuan, ta ndyucuin' tloo bsya tsana'an ndyca ri' nu tsu'hue 'in Crixtu siyana quinu scua tsa cha' re, lo ncuana'an sca cha' ti 'na lo'on huan lo'o cha' tsu'hue 'in Ndiose.

8 Jlyo tsu'hue ran' snu na'an lca tieen 'huan lo'o cha' tsu'hue nu tlyu nu ndaa Jesucristo 'na.

9 Nde cha' nu njnan 'in Ndiose bra ndyucuin' lo'o ni, siyana cha'an yu'hui la cha' tsu'hue 'in ni ni' carsya 'huan, ncuana'an sla la ni cha' tiyaa 'huan lo qui'yan huan cuinta lyigaa cha',

10 siyana ca jylo rin' huan lo culosuhuin huan cha' nu tsu'hue lati, lni ndi'in cha' 'huan, lo luhui tloon huan tsan nu quiaan Crixtu xiya',

11 lo ca tycan' na'an snu na'an tnan tsu'hue nu ngui'ni huan lo'o cha' tsu'hue 'in Jesucristo, cui' siyana ca tycan' cha' cuiya' 'in Ndiose lo caja nu cu'ni tnu 'in ni.

Crixtu lca ni chelyuu 'na

12 'Huan ta'an na, ndyca ran' quitsan' 'huan lo ca jlyo rin' huan siyana nde lye la nguia nguitsa yu'hui cha' tsu'hue 'in Crixtu lo'o cha' nu yato'o 'yan.

13 Hasta lo'o lyigaa nu ndi'in na'an tnan lo'o lyigaa la tucui cua jlyo ri' siyana ntsu'huin na'an tyucuan lo'o cha' 'in Crixtu.

- 14 Lyigaa ta'an na cua ngujui la cha' tnu tiee 'in lo'o Ni X'na na, siya' ntsu'huin na'an tyucuan nde lyee la ngui'ni tnu tieen, lo a ntsen ndyucui' cha' 'in Ndiose.
- 15 Nisiya ntsu'hui nu nda'an yucui' cha' tsu'hue 'in Crixtu lo'o cha' cuita'an ri' lo nan can' cha' cusuun, a cuinta ntsu'hui nu nda'an yucui' cha' can' lo'o cha' tsu'hue nu lca tiee.
- 16 Sca lta can' nda'an yucui' cha' tsu'hue 'in Crixtu siyana nducua tloo tyun loo la cha' nu 'in, lo a lni ndi'in cha' 'in, ndyca ri' can' taa ndi'i 'yan se'en ntsu'huin na'an tyucuan re.
- 17 Una xca lta can' nda'an yucui' lo'o cha' tsu'hue nu lca tiee, jlyo ri' can' siyana Ndiose lca nu ngulosuhui 'yan siyana tyucuin' tloo bsya na'an ndyca ri' nu tsu'hue 'in Crixtu.
- 18 Una a ndi'yan cuinta si ta lni ndi'in cha' 'in nu nda'an yucui' cha' can' ta a lni na, siyana na'an yato'o ti, lca ti cha' caja nu tyucui' cha' tsu'hue 'in Crixtu, can' cha' tsu'hue ntsu'hui tieen, lo tsa quinlan lo'o cha' tsu'hue ntsu'hui tieen.
- 19 Jlyo ran' lo'o cha' nu njnan huan 'in Ndiose, lo lo'o Espiritu 'in Jesucristo nu nda yaa' 'yan, can' cha' tyo'on se'en ntsu'huin re,
- 20 Nducua tloon a tyo'o cha' jyu'u 'yan lo'o cha' re, siyana lyee lati lca tieen tsana'an nu cua lryan quinlan, siyana scuén cuaan la cha' 'in Crixtu lo'o chelyuu 'yan, lja nu lu'un ta siya' cua ngujuin.
- 21 Siyana cuinta cha' nu 'yan Crixtu lca ni chelyuu 'yan, lo si cajan cua nga'nin cana.
- 22 Una si ti ndi'in loo chelyuu re cu'nin tnan 'in Ndiose, can' cha' a jlyo ran' ni na'an cha' re culo suhuin.
- 23 Siyana scana'an ti lca tieen lo'o tyucuaa cha' re, lca tieen tyo'on loo chelyuu re lo quilan tloo Crixtu, cha' re nu tsu'hue lati xque' ran',
- 24 una cuinta cha' nu 'huan, nde tsu'hue lati si ti chu'huin lan chelyuu.
- 25 Cua nguiten cha' re ni' carsya 'yan, can' cha' jlyo ran' siyana ti chu'huin lan chelyuu, rcan' caja na'an ta yaan' la 'huan, ca tsu'hue la chu'huin tieen huan lo tsa quinlan lan huan lo'o cha' nu nguiana'an rin' huan,
- 26 rcan' lyee la ca tsu'hue chu'huin tieen huan lo'o cha' nu 'in Crixtu Jesus, siyana na'an ta'an na lo'on huan xiya' bra nu tsa'an se'en ndi'in huan.
- 27 Tsaloo ti cha' nu ndyca ran' siyana chu'huin huan chelyuu tsana'an ndyca ri' nu tsu'hue 'in Crixtu, lo si ca tsa'an se'en ndi'in huan ta a ca, una ndyca ran' ca jlyo ran' na'an ndi'in huan, si tsa ndun huan, si sca cha' ti 'huan 'ni cuintan huan cha' tsu'hue 'in Crixtu nu nguiana'an rin' huan,

28 lo ni a ntsen huan 'in nu ti'i ri' 'huan. Siyana lo'o cha' re ndyca tycan' na'an ni na'an nu ntsu'hui cha' tyucuna' tiaa braa, una 'huan ntsu'hui cha' tyo'o laan huan siyana Ndiose lca nu mxtya cha' re.

29 Siyana tsi'i tsaloo ti ndaa ni cha' cuiya' tsana'an rin' huan 'in Crixtu, siyana ntsu'hui cha' tyijyin huan ndi'i lo'o ni,

30 lcu' ti'i nu na'an huan mdijin ti culo, lo ti ndijin la 'in na tsana'an nu cua yna huan cha'.

FILIPENSES 2

Crixtu ndyucuan ni cha' cuiya' nu tlyu

1 Can' cha' ri nii, si ntsu'hui cha' tnu tiee 'huan lo'o Crixtu, ta si ntsu'hui cha' tsu'hue tieen huan, Si sca cha' ti 'huan lo'o Espiritu 'in Ndiose, ta si cuti carsya 'huan, lo si scaxcan huan ca 'tna ri' ta'an huan,

2 ndijyin ya' tsu'hue ntsu'hui tieen si ndena'an cu'ni huan: Tyi'in huan stu'hua siyana lca tieen huan, chu'hui cha' tsu'hue 'huan, ca sca cha' ti 'huan, lo scana'an ti ca cha' tiyaa 'huan lyigaan huan.

3 Ni sca cha' lo a cu'ni huan siyana tyun lo'o cha' 'huan ta lo'o cha' siye', siyana lo'o rsuun na'an cu'ni huan, cuinta scaan huan cu'ni huan cuinta siyana lyigaa tucui lca sca nu ndun loo la que 'huan,

4 tsi'i 'huan ti chu'hui yuhue rin' huan 'huan, siyana cuinta scaan huan chu'hui yuhue rin' huan 'in lyigaa la tucui.

5 Ca lca tieen huan tsana'an ncuca lca tiee Crixtu Jesus,

6 ni nu sca cha' ti 'in lo'o Ndiose, una a ndun lo'o cha' 'in ni nisiya stu'hua na'an ndi'in cha' 'in ni lo'o Ndiose,

7 siyana mxnu ni cha' cuiya' can', nga'ni ni 'in ni tsana'an ndyca ri' sca msu, lo ngula ni tsana'an ndyla sca nten.

8 Bra cua ndyun ni tsana'an ndyca ri' sca ne' qui'yu, nga'ni lyu' ni 'in ni, mducua ni lyigaa cha', a nga'ni que' ni bra yujui ne' 'in ni, hasta mji'in ca'an ne' 'in ni la loo cursi.

9 Can' cha' Ndiose mxtya 'in Jesus sca se'en nu ndun loo la ti, lo ndaa ni sca cha' cuiya' nu tlyu lati 'in ni,

10 lo lo'o nii Jesus lyigaa tucui ti'ya xtyin' tloo ni, nu ndi'in la ni' cuaan lo'o nu ndi'in loo chelyuu re, a cuinta lo'o nu cua ngujui,

11 lyigaa tucui tyucui' siyana Jesucristo lca ni X'na, lo cu'ni tnu can' 'in Stina Ndiose.

Lca na xaa nu ntsu'hui loo chelyuu re

- 12 Can' cha' 'huan, nu ndyu'hui cuiya' ran' 'in, cui' tsana'an nu mducuan huan cha' bra ndi'in can lo'o huan, ncuana'an nde lye la cu'ni cuintan huan cha' nu nguiana'an rin' huan nisiya tijyu' ndycan, lo chu'hui sca cha' chen ni' carsya 'huan.
- 13 Siyana Ndiose lca nu ntsu'hui tieen huan tucua huan cha' lyigaa cha', cui' ncuana'an nda yaa' ni 'huan tucua cha' 'in na, siyana ncuana'an tyo'o cha' tsu'hue tiee ni lo'on huan.
- 14 Cu'ni huan lyigaa loo tnan, a lyca cha' taan huan qui'ya ta ndi'in nsuun huan scaxcan huan,
- 15 rcan' a caja nu tyucui' cua na'an ti cha' 'huan, siyana chu'hui huan sca chelyuu nu luhui, ncuana'an can huan sne' Ndiose, luhui cha' tiyaa 'huan lja nten nguna' nu nducun', lo lcan huan sca xaa nu ntsu'hui loo chelyuu re,
- 16 nu tsa nsni tun 'in lo'o cha' nu ndaa chelyuu, siyana bra nu quiaan Crixtu lo'on na' tsu'hue chu'hui tieen siyana tsi'i tyucua cha' ti nga'nin tnan ljan huan.
- 17 Nisiya caja nu mslu tnen, una lca na tsana'an ndyca ri' sca lomstan nu nxytan tloo Ndiose siyana nguiana'an rin' huan 'in ni, can' cha' tsu'hue 'a ntsu'hui tieen lo'o huan.
- 18 Cui' ncuana'an 'huan ca tsu'hue chu'hui tieen huan tsatlyu lo'on na'.

Cha' 'in Timoteo lo'o Epafrodito

- 19 Nducua tloon 'in Ni X'na na Jesus taa ni cha' cuiya' ca'an tnan 'in Timoteo tsa se'en ndi'in huan nu ndla la, siyana lo'on na' ca tsu'hue la chu'hui tieen bra nu ca jlyo ran' na'an ndi'in huan,
- 20 siyana scati can' stu'hua na'an lca tieen lo'o, a cuinta ntsu'hui yuhue ri' 'huan nu chini ca.
- 21 Siyana lyigaa la tucui la nducua la ntsu'hui yuhue ri' 'in, lo a ngui'ni cuinta can' cha' 'in Crixtu Jesus.
- 22 Una cua ndyu'hui lyoon huan 'in ne' Timoteo na'an ndi'in cha' 'in, nducua cha' tsana'an ndyca ri' sca nu suhue ti lo'o sti, lo tsa tlyu ngui'ni hua tnan 'in Crixtu lo'o.
- 23 Can' cha' ntsu'hui tieen ca'an tnan 'in, bra cua nguajlyo ran' ni na'an ca cuiya' cha' 'yan.
- 24 Nducua tloon 'in Ni X'na na taa ni cha' cuiya' tsa'an se'en ndi'in huan nu ndla lati.
- 25 A cuinta lca tieen siyana xitucui Epafrodito se'en ndi'in huan, ta'an na nu ta'a ngui'ni hua tnan lo nsu'hua hua juersa lo'o tnan 'in Ndiose, nu nga'an tnan huan ta yaa' 'yan lo'o cha' nu 'ni 'yan.

- 26 Una lo'o lyee lca tiee na'an ta'an huan lo'o, siyana yna huan cha' ncuca ti'i, can' cha' nde lyee la msu'hua cha' nduhue ri' tiee lo'on huan.
- 27 Nisiya ncuca ti'i lyee ya', nu tichin' cha' a ngujui, una Ndiose ndyca 'tna ri' ni 'in, lo tsi'i 'in ti, siyana lo'on na' siyana a ncuca ri' ni xnu ni 'yan siya ti lo'o cha' xni'in.
- 28 Can' cha' lo'o lyigaa tieen nga'an tnan 'in nu ndla la ti, bra quila se'en ndi'in huan tyca tsu'hue lca tieen huan, ni na' lo a chu'hui 'a cha' nduhue ri' tieen.
- 29 Tyucuan xu'huen huan 'in lo'o lyigaa tieen huan siyana lca ta'a nguiana'an rin' na 'in Ni X'na na, ncuana'an chu'hui yuhue rin' huan 'in lyigaa la tucui nu lca tsana'an nu lca yucui',
- 30 siyana tichin' ti cha' a ngujui lo'o tnan 'in Crixtu, nga'ni tnu tiee ndyaa 'in siya' ti siyana ndaa yaa' 'yan loon huan.

FILIPENSES 3

Crixtu lca ni se'en tiyaa Pablo

- 1 Can' cha' 'huan ta'an na, ca tsu'hue chu'hui tieen huan lo'o Ni X'na na, a ndaja ran' ca'an tucui' ti lo'o cha' re siyana jlyo ran' cha' cu'ni tsu'hue na 'huan.
- 2 Xni huan cuinta 'huan lo'o nten nu nda'an tsana'an ndyca ri' sca xni', lyigaa nu nda'an lo'o cha' cuini, lo ndyucui' siyana 'ni cha' ca circuncida 'huan.
- 3 Nare' lcan na nten nu chini ca ncuca circuncida 'in, siyana lo'o nu lyigaa tieen na ngui'ni tnu na 'in Ndiose, tsu'hue ntsu'hui tieen na lo'o Crixtu Jesus lo a nducua tloon na 'in nten chelyuu.
- 4 Siyana lo'on na' nga'an cha' 'yan tyucua tloon na'an cha' nu llyan lo'o nten. Si ntsu'hui xca tucui nu ndyca ri' tsa ndyca'an cha' re, una na' lyee lati nga'an cha' 'yan,
- 5 siyana ncuca circuncida 'yan bra ntsu'huin snu' ti tsan, lcan ne' Israel nten cuityi 'in Benjamin, lcan ne' hebreo yucui' ca sne' ne' hebreo, a cuinta lcan ne' fariseo lo'o cha' 'in lee,
- 6 ngutucui ndyca'an 'in nu yana'an ri' 'in Crixtu, luhui tloon lo'o cha' 'in lee.
- 7 Lyigaa cha' can' msque' ran' siyana ndun loo na 'yan, una mscuan tloon 'in na lo'o cha' 'in Crixtu.
- 8 Nisiya mscuan tloon lyigaa lo'o cha', siyana lyee la ndun loo cha' nu chu'hui lyoon 'in Crixtu Jesus, ni nu lca X'na, lo lo'o ni mxnun lyigaa cha' can', siyana tyucuan xu'huen 'in Crixtu,
- 9 lo ca sca cha' ti 'yan lo'o ni, tsi'i siyana tsu'hue mxu'hua se'en cha' 'in lee, ta can' cha' luhui tloon, siyana nguinin luhuin siyana yana'an ran' 'in Crixtu, sca cha' nu mxtya Ndiose siyana quinu luhuin na si tsana'an ri' na 'in ni,

- 10 siyana chu'hui lyoon 'in Crixtu, lo quii ran' snu na'an tlyu cha' cuiya' 'in ni bra mdyo'o qui'u ni, a cuinta quii ran' snu ndi'i mdijin ni bra ngujui ni, lo ncuana'an ca sca cha' ti 'yan lo'o ni,
- 11 siyana lo'on tyo'o qui'un lja ne' ngujui.
- 12 Tsi'i siyana cua ndyucuan cuinta lyigaa cha' re ta siyana ndijyin ya' tsu'hue nten lcan, una nsu'huan juersa lo'o cha' re, si ca tyucuan cha' tsu'hue can', cui' cha' tsu'hue nu ntsu'hui 'in Crixtu Jesus bra mdyucua ni 'yan.
- 13 'Huan ta'an na, a tyucuin' lo'on huan ta cua ndyucuan cha' re, tsaloo ti cha' nu ngui'nin siyana jlya ran' lyigaa cha' nu cua mdijin, lo su'huan juersa tsa'an nde loo,
- 14 ncuana'an tsa quinan hasta tia'an se'en ntsu'hui cha' tia'an, lo tyucuan cuinta cha' tsu'hue nu taa Ndiose 'yan ti bra nu msi'ya ni 'yan lo'o Crixtu Jesus.
- 15 Can' cha' lyigaan naa nu tsa ndun lo'o cha' 'in Ndiose, cui' cha' tiyaa re tyun lo'on na, lo si ntsu'huin huan ndlucua rin' huan xca na'an, Ndiose quilyo scua yla ni cha' can' lo'on huan.
- 16 Una lo'o cha' nu cua nga'ni cha'an na, tsa quinan lan na tyucui ndyca'an na 'in na, lo scana'an ti ca lca tieen na.
- 17 'Huan ta'an na, tyucui ndyca'an huan 'yan tsana'an nu ngui'nin, a cuinta cu'ni cha'an huan 'in nu ntsu'hui chelyuu tsana'an nu cua ngulu'u hua 'huan.
- 18 Siyana tyun nu cua nda'an tsana'an nu cua nguitsan' 'huan, ticui' cha' 'in can' ndyucuin' lo'on huan ri nii nu hasta nguilu tyi'a quilon, siyana lca can' ta'a cusuun Crixtu, ni a ndi'ya can' cuinta ni cha' ngujui ni loo cursi.
- 19 Una tiaa braa tyucuna' can' siyana cha' xque' 'in ne' lca ndiose 'in ne'. Se'en nu nga'an cha' quii ri' ne' cha' jyu'u nde 'ni siye' ne', xcui' cha' nu ndyca loo chelyuu re ntsu'hui tiee ne'.
- 20 Una nare ni' cuaan lca quichen tyin na, can' nducua tloon na tyo'o Ni X'na na Jesucristo, Ni nu ndlo laa 'na,
- 21 cha'an ni cuinan' na lo'o sca cuinan' nu ndun loo lati tsana'an nu lca ni yucui' ni, siyana tlyu cha' cuiya' 'in ni lo ca culo ni tnan lyigaa lo'o cha'.

FILIPENSES 4

Ca tsu'hue lca tieen na lo'o Ni X'na na

- 1 'Huan ta'an na nu ndyu'hui cuiya' ran' 'in, 'huan nu lyee ntsu'hui tieen 'in, 'huan nu ngui'ni cha' siyana tsu'hue lca tieen, lcan huan tsana'an ndyca ri' sca na nu tca'a la ti 'yan, can' cha' tyucuin' lo'on huan siyana tsa tyun huan lo'o cha' 'in Ni X'na na, 'huan nu ndyu'hui cuiya' ran' 'in.

² Jnan cha' tsu'hue 'in Evodia lo'o Sintique siyana ca sca cha' ti 'in tsatlyu lo'o Ni X'na na.

³ A cuinta jnan cha' tsu'hue 'huan, 'huan nu ta'a ngui'nin can tnan, siyana ta yaan' huan 'in tyucuaa ne' cuna'an re, nu lyee msu'hua juersa lo nda yaa' 'yan lo'o tnan 'in Ndiose, a cuinta lo'o Clemente nda yaa' lo'o lyigaa la na'an ta'a ngui'nin tnan, cuinta scaa can' cua nga'an nii loo quityi 'in Ndiose, cui' quityi se'en nducua nii lyigaa nu cua ngujui chelyuu 'in.

⁴ Ndyca ran' siyana lyigaa braa ca tsu'hue chu'hui tieen huan, sca cha' ti 'huan lo'o Ni X'na na. Xiya' tyucuin' lo'on huan !Ca tsu'hue chu'hui tieen huan!

⁵ A cuinta lyigaa tucui chu'hui lyoo 'huan siyana lcan huan nten tsu'hue, lo a jlyo rin' huan siyana cua ndyucui lucui' la cha' quiaan Ni X'na na.

⁶ A su'huan huan cha' nduhue ri' tieen huan lo'o scaxca cha', siyana xtyan huan cha' can' yaa' Ndiose, tyucui' huan lo'o ni, tyaan huan xu'hue 'in ni, lo jnan huan 'in ni lo'o lyigaa lo'o cha'.

⁷ Ndiose, ni nu nga'ni cha' nguisa carsya 'na, ni a lyiji qui'yan na cuinta na'an ndyca ri' cha' re, cui' ni chu'hui ni cuinta carsya 'huan lo'o cha' tiyaa 'huan lo'o Crixtu Jesus.

Chu'hui yuhue rin' na cha' nu tsu'hue

⁸ Can' cha' 'huan ta'an na, tsalca cha' nu lni, cha' nu ndun loo, cha' nu tsu'hue, cha' nu luhui, cha' nu ndi'ya la, cha' nu ntsu'hui lyoo, lo si lca na cha' nu tsu'hue nu ndun loo lati, cha' re chu'hui tieen huan.

⁹ Lyigaa cha' nu cua nga'ni cha'an huan 'yan, cui' cha' nu cua ndyucuan xu'huen huan lo ngune 'huan lo na'an huan nga'nin, can' nu nga'an cha' cu'ni huan, lo Ndiose, ni nu nga'ni cha' ntxtan' carsya 'na, tyi'in ni lo'on huan.

Ndyaa Pablo xu'hue 'in ne' lo'o lomstan

¹⁰ Ndyijyin ya' tsu'hue ntsu'hui tieen lo'o Ni X'na na siyana mdiyaa braa mxu'hua rin' huan 'yan lo'o na nu cu'ni tsu'hue 'yan, nisiya lyee lca tieen huan ta yaan' huan 'yan, una a ngujui na'an 'huan.

¹¹ A ndyucuin' lo'on huan ta siyana 'ni cha' 'yan, na' tsu'hue ntsu'hui tieen nisiya ni ru na'an ndijin,

¹² cua yu'hui lyoon cha' ti'i, ncuana'an lo'o cha' cuilyiya', cua ndaa loon nisiya ni ru na'an ndijin, jlyo ran' ni lca nguite' rin' na lo jlyo ran' ni lca nguila' rin' na, lo jlyo ran' ni lca bra nde nguinu na 'na, ticui' ncuana'an bra nlyiji na 'na.

¹³ Lyigaa cha' ca 'yan siyana Crixtu nda yaa' 'yan.

¹⁴ Una tsu'hue na'an nu ngui'ni huan siyana nda yaan' huan 'yan lo'o ndi'i ndijin.

¹⁵ Tsana'an nu cua jlyo rin' huan, 'huan ta'an na ne' Filipos, bra mda'an yucuin' cha' tsu'hue 'in Crixtu se'en lca Macedonia, cui' bra nu mdo'on can', lo a tucui la

ta'an na nu nda yaa' 'yan, siyana tsalcan tin huan nda yaan' huan 'yan lo'o na nu cun, lo ncuana'an mxtucuin huan cha' tsu'hue 'huan lo'on.

16 Bra mdi'in quichen Tesalonica, tucua sna ya' nga'an tnan huan na nu cu'ni tsu'hue 'yan.

17 Una tsi'i siyana nducua tloon na nu ndi'in 'huan, siyana nducua tloon siyana ca quina'an la cha' tsu'hue 'huan tloo Ndiose.

18 A sca na nlyiji 'yan, siyana nde cua nguinu na 'yan, a sca 'a cha' ti nga'ni 'yan lo'o lomstan nu cua nga'an tnan huan lo'o Epafrodito, lca na sca lomstan nu txi nu cua nducua tloo Ndiose, cui' sca cha' nu ndiyaa ri' ni.

19 Can' cha' Ndiose 'yan taa la ni lyigaa na nu 'ni cha' 'huan lo'o, tsana'an ndi'in cha' cuilyiya' 'in ni la ni' cuaan lo'o Crixtu Jesus.

20 Scati 'in Stina Ndiose cu'ni tnu na sa tyucui braa. Amen.

Pablo msla' ta'a lo'o ne' Filipos

21 Tyucui' chan' huan 'in lyigaa nu cua yana'an ri' 'in Crixtu Jesus, cui' ncuana'an ta'an na nu ndi'in nde re ndyucui' cha' 'huan,

22 a cuinta lyigaa la na'an ta'an na ndyucui' cha' 'huan, una lyee lati nu ndi'in se'en ndi'in Cesar.

23 Cui' cha' tsu'hue 'in Ni X'na na Jesucristo tyi'in lo'on huan lyigaan huan. Amen.

COLOSENSES

COLOSENSES 1

Pablo ndyucui' cha' 'in ne' Colosas

- 1 Na' Pablo, lo'o cha' cuiya' 'in Ndiose nga'an tnan Jesucristo 'yan tsa yucuin' cha' tsu'hue 'in ni, lo tsatlyu lo'o ta'an na Timoteo ca'an tnan hua sca quityi re 'huan,
- 2 'huan ta'an na nu ndi'in quichen Colosas, lyigaa nu cua mdo'o hui 'in Crixtu nu nguiana'an ri' 'in ni. Stina Ndiose lo'o Ni X'na na Jesucristo taa ni cha' tsu'hue nu chu'hui ni' carsya 'huan, lo cu'ni ni cha' tyi'in tsu'huen huan.

Mjñan Pablo 'in Ndiose lo'o cha' 'in ne'

- 3 Bra ndyucui' hua lo'o Ndiose, Sti Ni X'na na Jesucristo, ndyaa hua xu'hue 'in ni cha' huan,
- 4 siyana cua yna hua cha' snu na'an nguiana'an rin' huan 'in Crixtu Jesus, a cuinta ntsu'hui cha' tsu'hue 'huan lo'o lyigaa ta'an na.
- 5 Siyana nducua tloon huan cha' nu cua mxtya Ndiose nu ntsu'hui cha' caja 'huan la ni' cuaan, tsana'an cha' nu cua ngune 'huan, cha' nu lni nu lca cha' tsu'hue 'in Jesucristo.
- 6 Lo mdiyaan na se'en ndi'in huan tsana'an cua nguitsa yu'hui na sa tyucui chelyuu, nguia ngui'ni na, lo nguilu na tsana'an ndi'in cha' 'huan ti tsan nu ngune 'huan, lo ca jylo rin' huan snu na'an tlyu a' tsu'hue 'in Ndiose,
- 7 cui' cha' nu ngulu'u Epafra's 'huan, nu ta'a ngui'ni hua tnan 'in Ndiose nu ndyu'hui cuiya' ri' hua 'in, nu tsu'hue ngui'ni tnan 'in Crixtu ljan huan,
- 8 ndaa rsuun lo'o hua snu na'an tlyu cha' tsu'hue ntsu'hui 'huan lo'o Espiritu 'in Ndiose.
- 9 Can' cha' ti bra yna hua cha' na'an ndi'in huan, a ndla ti hua tyucui' hua lo'o Ndiose lo njnan hua siyana nde lye'e la qui'yan huan cuinta tsana'an nu lca tiee ni, ncuana'an ca jylo rin' huan lo ca tyucui la cha' tiyaa 'huan lo'o cha' nu 'in ni,
- 10 siyana tya'an lo'o huan sca chelyuu nu luhui tsana'an ndyca ri' Ni X'na na, cuna huan na'an nu quinu tsu'hue tiee ni lo'on huan lo'o lyigaa lo'o cha', ncuana'an ca tyacan' loo chelyuu 'huan lo'o tnan tsu'hue nu ngui'ni huan, lo qui'yan la huan cuinta na'an ndyca ri' Ndiose.
- 11 Ncuana'an caja la juersa 'huan lo'o cha' cuiya' 'in ni tsana'an juersa nu ndyo'o la ni' cuaan, siyana chu'hui cha' tlyu ri' 'huan lo ta loon huan lo'o cha' nu ndijin huan,
- 12 tsu'hue ntsu'hui tieen huan tyaa huan xu'hue 'in Stina Ndiose, ni nu ndaa cha' cuiya' caja cha' tsu'hue 'na, cui' cha' nu taa ni 'in lyigaa nu cua mdo'o hui 'in ni, nu nda'an loo xaa 'in ni.

13 Ngulo laa ni 'na se'en msni su'hua cha' tla 'na, lo cua mxtya ni 'na tsu' se'en ndlo Sne' ni tnan, nu tca'a lati 'in ni,

14 siyana msu'hua lyiya' qui'ya 'na lo'o tne, lo mdo'o laan na.

Lo'o Crixtu nga'ni chu'hue ni cha' 'na lo'o Ndiose

15 Cui' ni lca ni ngulucuin ca Ndiose, cui' Ndiose nu a tucui lyiji na'an tloo, lo scati can' lca nu ndun loo lati nu ndlo tnan 'in lyigaa lo'o cha'.

16 Siyana lo'o cha' 'in ni nguiaa' lyigaa loo na nu ndi'in ni' cuaan lo'o loo chelyuu re, na nu tyca' lo'o na nu a tyca', lyigaa tucui nu nducua se'en ndlo tnan, nu ndia cha' cuiya' 'in, siyana cuaan la tnan lyi'ya, lo'o ndyca bsya, lyigaa cha' re nducua quiya' na lo'o ni, a cuinta siyana quinu tsu'hue tiee ni.

17 Cua' ndi'in ni bra nu ti lyiji tsaa' lyigaa loo na, lo lo'o cha' cuiya' 'in ni ti nguia quinan lyigaa lo'o cha'.

18 Cui' ni lca ni que 'in ta'an na nu lca laa 'in ni, cua lca ndi'in ni ti culo, ni nu ndun loo lati nu mdyo'o qui'u lja ne' ngujui, se'en nu ca tyca' siyana scati ni lca ni nu ndun loo lati,

19 can' cha' lca tiee Stina Ndiose siyana ca Sne' ni tsana'an lca ni yucui' ca ni,

20 lo lo'o ni caja na'an quinu tsu'hue lyigaa lo'o cha' tloo ni xiya', cha' nu ndyca loo chelyuu re lo'o la ni' cuaan, cua nga'ni chu'hue ni cha' can' lo'o tne Sne' ni nu nguilu la loo cursi.

21 Cui' ncuana'an 'huan, ti culo tijyu' ndyca huan sii' Ndiose, na'an ti'i huan 'in ni, nga'ni huan tnan a tsu'hue, una ri nii ngujui na'an nga'ni chu'huen huan cha' 'huan lo'o ni,

22 cui' lo'o cha' nu ngujui Sne' ni, siyana tiya lo'o ni 'huan tloo Ndiose luhui tloon huan, a sca cha' nducui ndyca'an 'huan, ni a nducui huan qui'ya,

23 si tsa quinan huan lo'o cha' nu nguiana'an rin' huan, tsa ndun huan lo a tyo'o tsun' huan lo'o cha' tsu'hue 'in Crixtu, cha' nu nducua tloon huan ti bra ngune 'huan, cui' cha' nu nda'an yucui' ne' sa tyucui chelyuu, lo'on na' Pablo nda'an yucuin' cha' re.

Tñan 'in Ndiose nga'ni Pablo lja ne' gentil

24 Tsu'hue ntsu'hui tieen ndijin ndi'i squi'yan huan, ncuana'an quita'a ndi'i nu ntsu'hui cha' tyijin tsana'an mdijin Crixtu, lo'o cha' 'in lyigaa nu nguiana'an ri' 'in ni nu lca laa 'in ni.

25 Cui' tnan can' ngui'nin ri nii, tsana'an tnan nu ndaa Ndiose 'yan nu cu'ni tsu'hue 'huan, siyana quilyo scua ylan cha' 'in ni,

26 cha' nu ntsu'hui catsi' 'in Ndiose ti s'ni la, a tucui nu ncuajlyo ri' cha' re, una ri nii ncuatyca' na lo'o lyigaa nu cua mdo'o hui 'in ni.

27 Lca tiee Ndiose quilyo scua yla ni cha' re lo'o ne', lo ca jlyo ri' snu na'an tsu'hue lo tlyu xaa nu cua ngujui 'in ne' gentil, cha' nu yu'hui catsi' can', cui' Crixtu nu ntsu'hui ni' carsya 'huan, lo nducua tloon huan caja xaa 'in ni 'huan.

28 Cui' cha' 'in ni lca nu nda'an yucui' hua lo nsu'hua tiyaa hua 'in lyigaa tucui, ndlu'u hua 'in ne' tsana'an cha' tiyaa 'in Ndiose, siyana tsa lo'o hua 'in lyigaa tucui tloo Ndiose lo'o sca cha' tiyaa nu tyucui lo'o Crixtu Jesus.

29 Can' cha' cu'ni cuintan huan tnan re tsana'an cha' cuiya' nu ndaa ni 'yan, lo lyee ngui'ni cha' re ni' carsya 'yan.

COLOSENSES 2

1 Ndyca ran' siyana ca jlyo rin' huan snu na'an cha' nu ndijin squi'yan huan, a cuinta lo'o nu ndi'in quichen Laodicea, tsatlyu lo'o lyigaa nu a lyiji na'an tloo 'yan,

2 siyana caja la cha' tnu tiee 'in ne', ca sca cha' ti 'in ne' lo'o cha' tsu'hue lca tiee ne', ncuana'an ca tyucui la cha' tiyaa 'in ne', lo qui'ya ne' cuinta snu na'an tlyu cha' nu yu'hui catsi' 'in Stina Ndiose lo'o Crixtu,

3 lo lo'o Crixtu quija lyoo lyigaa lo'o cha' tiyaa se'en nu qui'yan na cuinta lyigaa cha'.

4 Nde cha' ndyucuin' lo'on huan siyana a caja nu quinilyo'o 'huan lo'o xca lo'o cha', ta siyana tsu'hue ndyucui' ne' lo'on huan.

5 Nisiya a ndi'in lo'on huan una carsya 'yan ndyca na lo'on huan, tsu'hue ntsu'hui tieen siyana jlyo ran' cha' tsu'hue ndi'in huan, tsa ndun huan lo'o cha' 'in Crixtu nu nguiana'an rin' huan.

6 Can' cha' tsana'an nu ndyucuan xu'huen huan 'in Ni X'na na Jesucristo, cui' ncuana'an chu'huin huan chelyuu sca cha' ti 'huan lo'o ni,

7 tsa tyun huan lo tsa quinlan lan huan calun huan lo'o ni, a cuinta lo'o cha' nu nguiana'an rin' huan, xtyan huan 'huan lo'o cha' can' tsana'an nu cua nga'ni cha'an huan, lo tyaan huan xu'hue 'in Ndiose lyigaa braa.

Chelyuu nu cui ti lo'o Crixtu

8 Xni huan cuinta siyana a caja nu quinilyo'o 'huan lo'o scaxca cha' tiyaa 'in nten chelyuu, cha' nu a sca cuinta ntsu'hui, tsana'an ndyca ri' cha' nu cua ntsu'hui 'in ne', cha' nu ndyca loo chelyuu re, nu a ndyucua ta'a lo'o cha' 'in Crixtu.

9 Siyana Crixtu cui' na'an ndyca ri' Ndiose ndyca ri' ni,

10 can' cha' a sca cha' nlyiji 'huan lo'o Crixtu, ni nu lca que 'in lyigaa nu ndia cha' cuiya' 'in lo'o lyigaa nu ndyca bsya.

11 A cuinta lo'o cha' 'in ni ncuca circuncida 'huan, una tsi'i lo'o juersa 'in nten chelyuu, siyana lo'o cha' cuiya' 'in ni mscuan tloon huan lyigaa cha' a tsu'hue nu ntsu'hui ni' carsya 'huan, ncuana'an ncuca circuncida 'huan lo'o Crixtu.

12 Bra mducua tyan huan ngujuin huan tsatlyu lo'o ni, cui' ncuana'an bra mdyo'o qui'u ni, lo'on huan mdyo'o qui'un huan, siyana yana'an rin' huan siyana mdyo'o qui'u ni lo'o cha' cuiya' 'in Ndiose.

13 Nu ncu a ti culo a ndia chelyuu 'huan lo'o qui'ya nducuin huan, a lyiji xcuan tloon huan lyigaa cha' a tsu'hue nu ntsu'hui ni' carsya 'huan, una ndaa ni sca chelyuu 'huan lo'o Crixtu bra nga'ni ni cha' tlyu ri' 'huan lo'o lyigaa qui'ya 'huan,

14 ncuana'an msi'yu co' ni lyigaa cha' nu nguinu scua, siyana ndlo qui'ya na 'na, scaxca cha' nu nducui ndyca'an 'na, una ngatyen ni cha' can' bra mjiyi'in ca'an ni 'na loo cursi,

15 ngulaa ni cha' cuiya' 'in lyigaa nu ndlo tnan, ndaa ni cha' jyu'u 'in can' tloo lyigaa tucui, lo nga'ni ni cana 'in la loo cursi.

16 Can' cha' a cu'ni cuinta 'an huan si caja nu tyucui' lo'on huan lo'o na nu ndyucun huan, ta lo'o na nu ndi'yon huan, ta lo'o scaxca ta'a nu ngui'ni ne', bra ndyucui coo' cuine' ta tsan nu nxtnan' ne',

17 lyigaa cha' re ncu na sca xnii cha' nu ntsu'hui cha' caan, una cui' cha' 'in Crixtu ndyucui' na.

18 A taan huan ya' caja nu tyucui ndijin, ta tyucui' siyana a tyucuan huan cuinta cha' tsu'hue nu caja 'huan, siyana ndiyaa ri' ngui'ni rsuun 'in tloo nten lo ngui'ni tnu 'in angajle, nguiten yu'hui lo'o cha' nu a lyca na'an, tyucua cha' ti ngui'ni siye' 'in siyana cuu' cha' tiyaa 'in.

19 A ngui'ni cuinta 'in Crixtu nu lca Que 'na, ni nu nga'ni cha' ndlyun na tsana'an nu ndyca ri' Ndiose, naan seen ni 'na, ngui'ni sca ni 'na tsana'an ndyca ri' 'na lo'o se'en ndya cala na lo'o tyucuin na.

20 'Huan cua ngujuin huan tsatlyu lo'o Crixtu, cua ngujuui huan lo'o tsu' cha' nu ndyca loo chelyuu re. .Ni cha' ti nchu'hua se'en huan scaxca la cha' nu ntsu'hui 'in nten chelyuu?

21 Ndyucui' ne': A cala' na re, a cu 'in na, ni a ntsu'hui cha' qui'ni ca'an 'in na,

22 (lca na cha' tiyaa 'in nten chelyuu tsana'an nu ndlu'u ne' lo ndlo ne' tnan), xcui' cha' nu ntsu'hui cha' tsatii cua na'aan ndlyan' na 'in na.

23 Tsu'hue 'a cha' tiyaa lca na xque' rin' na tsana'an nu ndyucui' ne' lo'o na'an nu 'ni rsuun ne', ticuii' ne' ndaa ne' ndi'i 'in ne', una tsi'i can' cha' nguiatii cha' a tsu'hue lca tiee ne'.

COLOSENSES 3

1 Lo siyana cua mdyo'o qui'un huan tsatlyu lo'o Crixtu, quinan huan cha' nu ndyca la ni' cuaan se'en nducua Crixtu tsu' cueen 'in Ndiose.

2 Tyucua tloon huan cha' nu ndyca la ni' cuaan, lo tsi'i cha' nu ndyca loo chelyuu re.

3 Cu'ni huan cuinta siyana cua ngujuin huan, chelyuu 'huan cua ntsu'hui na yaa' Crixtu tsatlyu lo'o Ndiose.

4 Bra nu caan Crixtu, ni nu lca chelyuu 'huan, tsatlyu ca tyacan' huan loo xaa 'in ni.

Cha' 'in chelyuu nu cui ti lo'o chelyuu nu cula

5 Can' cha' cu'ni tyiin huan lyigaa cha' a tsu'hue nu ntsu'hui ni' carsya 'huan: Cha' nu nguiten yu'hui ne' lo'o cuilyo'o nten ta lo'o na'an nu ti, lyigaa lo'o cha' cuu', cha' nu nxcui ri' ne', cha' nu a tsu'hue nu lca tiee ne', a cuinta lo'o cha' nu nxcui ri' ne' cha' cuilyiya', lo stu'hua na'an ndi'in cha' re bra ngui'ni tnu ne' ngulucuin.

6 Lo'o cha' re Ndiose taa ni ndi'i 'in ne', lyigaa nu lye' ri',

7 lo nde chelyuu nu yu'huin huan ti culo bra mda'an ngui'ni huan cha' can'.

8 Una cha' re nguijlya rin' huan: Cha' nsin' ri', cha' nu ndyucuen tiquen' huan, cha' a tsu'hue, cha' nu nducua yuhue' ta'an huan, cha' nu a tsu'hue.

9 A tyucuin' 'an huan cha' cuini lo'o ta'an huan, siyana cua mscuan tloon huan chelyuu cula nu yu'huin huan ti culo,

10 lo cua ndyucuan huan sca chelyuu nu cui, cuinta sca tsan nguia ndyca cui la cha' tiyaa 'huan, ncuana'an ca chu'hui lyoon lan huan na'an cha' 'in Ndiose, ni nu ndaa chelyuu 'na.

11 lo'o cha' re scana'an ti ntsu'hui lyoo lyigaa tucui: Ne' Israel, ne' quita, nu ncuca circuncida 'in lo'o nu a ncuca na 'in, nu nga'ni cha'an lo'o nu a nga'ni cha'an, nu lca msu nu cua msi'i ne' 'in lo'o nu ngui'ni tnan cha' 'in ti, siyana Crixtu scati ni lca ni nu ndun loo, lo ndi'in ni lo'o lyigaa tucui.

12 chu'huin huan chelyuu tsana'an 'ni sca nu cua mdo'o hui 'in Ndiose, cua msuhui ni 'huan lo ndyu'hui cuiya' ri' ni 'huan, can' cha' ca 'tna ri' ta'an huan lo'o lyigaa tieen huan, cu'ni huan tsu'hue lo'o ta'an huan, lo'o rsuun na'an cu'ni huan, ndi'ya ti tyi'in cha' 'huan, a cuinta chu'hui cha' tlyu ri' 'huan.

13 si ntsu'hui nu nsu'hua qui'ya ta'a, ta loon huan 'in can' lo cu'ni huan cha' tlyu ri' 'in. Tsana'an nga'ni Crixtu cha' tlyu ri' 'huan, ncuana'an cu'ni huan cha' tlyu ri' 'in ta'an huan.

14 Cha' nu lye latu ndun loo chu'hui cha' tsu'hue 'huan lo'o ta'an huan, siyana can' cha' nu nda yaa' ndyca sca cha' ti 'huan.

15 Ndiose cu'ni ni cha' tyi'in tsu'huen huan lo taa huan ya' culo ni tnan 'huan, can' cha' msi'ya ni 'huan siyana tsatlyu ca sca cha' ti 'huan lo quinu tsu'hue tieen huan lo'o ni.

16 Tyaan huan ya' cha'an yu'hui squicha' Crixtu ni' carsya 'huan, culu'u huan 'in ta'an huan lo'o lyigaa lo'o cha' tiyaa, lo taan huan cha' tnu tiee 'in, cula lo'on huan

'in Ni X'na na lo'o lyigaa tieen huan, ncuana'an tyaan huan xu'hue 'in ni lo'o jyiin, lo'o salmo, himno, lo'o coro.

17 Lyigaa tnan nu cu'ni huan ta cha' nu tyucuin' huan, cu'ni huan 'in na lo'o cha' cuiya' 'in Ni X'na na Jesus, ncuana'an ntsu'hui cha' tyaan huan xu'hue 'in Stina Ndiose lo'o ni.

Tyi'in tsu'huen na lo'o lyigaa tucui

18 'Huan ne' cuna'an, tucua huan cha' 'in cuiyo'on huan siyana ncuana'an ndyca ri' Ni X'na na.

19 Cui' ncuana'an 'huan ne' qui'yu, chu'hui cha' tsu'hue 'huan lo'o nten 'huan, lo tsi'i la xnan cu'ni huan lo'o can'.

20 A cuinta 'huan nu ti suhue ti lo'o lyigaa loo cha' tucua huan 'in ne' cula 'huan, siyana ncuana'an ndyca ri' Ni X'na na.

21 'Huan nu lca nten cula, a su'hua huan cha' nsin' ri' tiee sne' huan siyana a nu'un ri' can'.

22 Cui' ncuana'an 'huan nu lca msu, tucuan tnan nu tyucui' x'na huan, tsi'i tsalja ndun ti can' tun rin' huan cu'ni huan tnan ta siyana quinu tsu'huen huan lo'o can', siyana lo'o lyigaa lca tieen huan cu'ni huan tnan siyana ntsu'hui sca cha' chen 'huan tloo Ndiose.

23 Lyigaa tnan nu cu'ni huan, cu'ni huan 'in na lo'o lyigaa tieen huan, siyana lo'o cha' 'in Ni X'na na ngui'ni huan 'in na, lo tsi'i lo'o cha' 'in nten chelyuu.

24 Siyana cua jlyo rin' huan Ni X'na na ntsu'hui cha' taa ni cha' tsu'hue nu caja 'huan, siyana lo'o cha' 'in Crixtu ni nu lca X'na huan ngui'ni huan tnan can'.

25 Una nu cu'ni cha' a tsu'hue ticui' cha' a tsu'hue ca squiya' can', siyana scana'an ti ntsu'hui cha' ca cuiya' cha' 'in lyigaa nten.

COLOSENSES 4

1 Cui' ncuana'an 'huan nu lca x'na msu, cu'ni huan tsu'hue lo'o msu 'huan tsana'an nu nga'an cha', siyana cua jlyo rin' huan lo'on huan ntsu'hui sca X'na huan la ni' cuaan.

2 Tsa quinan huan tyucuin' huan lo'o Ndiose, tyun tiyaan huan lo'o cha' can' lo tyaan huan xu'hue 'in ni.

3 A cuinta jnan huan 'in ni lo'o cha' 'hua, siyana taa Ni X'na na cha' cuiya' tyucui' hua squicha' ni, siyana chu'hui lyoo ne' cha' nu ntsu'hui ndyucun, cui' cha' 'in Crixtu, can cha' ntsu'huin na'an tyucuan,

4 siyana ca quilyo scua lan cha' re tsana'an nu nga'an cha' tyucuin'.

5 A cuinta lo'o cha' tiyaa chu'huin huan chelyuu tloo nten nu a nguiana'an ri', cuna huan na'an nu tyucuin' huan lo'o ne' lja nu ti ndijyi braa.

6 Lo'o cha' tiyaa na'an tyucuin' huan, tsana'an ndyca ri' sca na nu yu'hui teje' 'in, lo ncuana'an cuna huan na'an xcuen huan 'in ne' cuinta scaa ne'.

Msla' ta'a Pablo lo'o ne'

7 ta'an na Tiquico, nu ndyu'hui cuiya' rin' na 'in, quitsa' 'huan tsana'an ndi'in cha' 'yan, lca sca ta'a ngui'ni na tnan lo tsu'hue 'ni tnan 'in Ni X'na na.

8 Can' cha' msu'huan 'in tsa se'en ndi'in huan siyana ca jylo rin' huan na'an ndi'in cha' 'hua, lo taa la cha' tnu tiee 'huan,

9 a cuinta lo'o Onesimo nga'an tnan 'in, ticui' ta'a quichen tyin huan, nu ndyu'hui cuiya' ran' 'in, lca sca ta'an na nu lni ndi'in cha' 'in, cui' quitsa' 'huan lyigaa cha' nu ndyca nde re.

10 Aristarco nu ta'a ntsu'huin na'an tyucuan, ndyucui' cha' 'huan. Lo'o Marcu sne' ta'a ngula Bernabe ndyucui' cha' 'huan, cua yucuin' lo'on huan cha' 'in Marcu, si tsa se'en ndi'in huan tyucuan xu'huen huan 'in.

11 A cuinta Jesus, nu ndyucui' ne' lo'o lca Justo, ndyucui' cha' 'huan, lo tsalca nu nda yaa' 'yan lo'o tnan 'in Ndiose sna ne' Israel ca lca nu nda'an yucui' tsana'an ntsu'hui cha' culo ni tnan 'in nten, cui' lo'o ne' ndiji la cha' tnu tiee 'yan.

12 Lo'o Epafra nu lca msu 'in Crixtu ndyucui' cha' 'huan, ticui' ta'a quichen tyin huan. lo'o lyigaa tiee njnan 'in Ndiose lyigaa braa cha' huan, siyana tsa tyun huan lo ca tyucui la cha' tiyaa 'huan, tucuan huan lyigaa cha' nu ndyca ri' Ndiose.

13 Ndaan rsuun cha' 'in snu na'an lyee ntsu'hui yuhue ri' 'huan, tsatlyu lo'o nu ndi'in quichen Laodicea lo'o quichen Hierapolis.

14 A cuinta lo'o Lucas, nu 'ni rmiyu, ndyucui' cha' 'huan, nu ndyu'hui cuiya' rin' na 'in. Lo'o Demas ndyucui' cha' 'huan.

15 Cui' ncuana'an tyucui' chan' huan 'in nu ndi'in quichen Laodicea cuinta cha' 'hua, tyucui' chan' huan 'in Ninfas lo'o nu nguio' ti'in se'en ndi'in.

16 Bra tyi yucui' huan quityi re se'en nguio' ti'in huan, ca'an tnan huan 'in na quichen Laodicea siyana tyucui' ne' 'in na. Cui' ncuana'an quityi nu ndyucuan la quichen Laodicea, lo'on huan ntsu'hui cha' tyucuin' huan 'in na.

17 Tyucuin' huan lo'o Arquipo siyana cu'ni cuinta tnan 'in Ni X'na na nu cua ndaa ni 'in.

18 Na' Pablo, nde ndyucuin' chan' 'huan lo'o cha' nu nga'an lo'o yaan'. Xu'hua rin' huan 'yan se'en ntsu'huin na'an tyucuan. Cha' tsu'hue 'in Ndiose quinu lo'on huan. Amen.

1 TESALONICENSES

1 TESALONICENSES 1

Pablo ndyucui' cha' 'in ne' Tesalónica

¹ Na' Pablo, lo'o Silvano lo'o Timoteo, nga'an tnan hua quityi re 'huan, 'huan ta'an na nu ndi'in quichen Tesalónica, 'huan nu cua ndi'in lo'o cha' 'in Stina Ndiose lo'o Ni X'na na Jesucristo. Cui' Stina Ndiose lo'o Ni X'na na Jesucristo taa ni cha' tsu'hue nu chu'hui ni' carsya 'huan, lo cu'ni ni cha' tyi'in tsu'huen huan.

Yucui' Pablo cha' 'in ne' Tesalónica

² Lyigaa braa ndyaa hua xu'hue 'in Ndiose, njnan hua 'in ni lo'o cha' 'huan,

³ lo nxu'hua ri' hua 'huan lyigaa braa tloo Stina Ndiose lo'o na'an nu nguiana'an rin' huan 'in ni, siyana su'huan huan juersa lo'o tnan 'in Ndiose lo'o cha' tsu'hue lca tieen huan, lja nu nducua tloon huan 'in Ni X'na na Jesucristo.

⁴ 'Huan ta'an na nu ndyu'hui cuiya' ri' Ndiose 'in, cua jlyo ri' hua siyana cui' ni ngulosuhui ni 'huan,

⁵ siyana bra yucui' hua cha' tsu'hue 'in Ndiose lo'on huan, a lca na xcui' cha' ti, siyana lo'o cha' cuiya' 'in Espiritu nu Luhui 'in Ndiose mdiyaa na ni' carsya 'huan, tsana'an nu cua jlyo rin' huan na'an ncua lca tiee hua lo'on huan siyana ca tsu'hue 'huan.

⁶ Tsatlyu nga'ni cha'an huan 'hua na'an ndyca ri' Ni X'na na, lo nisiya ndijin huan scaxca ndi'i, una tsu'hue ntsu'hui tieen huan ndyucuan xu'huen huan cha' tsu'hue 'in ni lo'o Espiritu nu Luhui 'in ni.

⁷ Can' cha' nducua tloon 'huan, lyigaa nu cua yana'an ri' nu ndi'in se'en lyi'ya loo Macedonia lo'o Acaya.

⁸ Siyana ti la se'en ndi'in huan mdisnan ngune cueen cha' 'in Ni X'na na, tsi'i se'en lyi'ya loo Macedonia ti lo'o Acaya, siyana lyigaa se'en cua ngune cha' 'huan na'an nguiana'an rin' huan 'in Ndiose, lo ni a 'ni 'a cha' ti taa hua rsuun cha' re lo'o ne',

⁹ siyana ticuii' ne' ndyucui' ne' na'an ndyucuan xu'huen huan 'hua, na'an mscuan tloon huan ngulucuin bra yana'an rin' huan, cui' siyana tucuan huan cha' 'in scati Ndiose nu lu'u ca, ni nu chini ca lca Ndiose,

¹⁰ lo tyuhuitan huan 'in Sne' ni nu ntsu'hui cha' tyo'o la ni' cuaan, ni nu nga'ni Ndiose cha' mdyo'o qui'u, cui' Jesus, ni nu ndlo laa 'na siyana a tyijin an na ndi'i nu ntsu'hui cha' caan ttaa braa.

1 TESALONICENSES 2

Tñan 'in Ndiose nga'ni Pablo quichen Tesalónica

¹ 'Huan ta'an na, cua jlyo rin' huan siyana tsi'i tyucua cha' ti yaa hua se'en ndi'in huan,

- 2 nisiya mdijin hua ndi'i quichen Filipos bra nga'ni lyo'o ne' 'hua, na'an nu cua jlyo rin' huan, una Ndiose ndaa ni cha' tnu tiee 'hua ya yucui' hua cha' tsu'hue 'in ni lo'on huan lja yaan scaxca ndi'i 'hua.
- 3 Lo na'an cha' nu cua yucui' hua lo'on huan, a lca na cha' cuini ta lo'o sca cha' manan, ni a nilyo'o hua 'huan,
- 4 siyana ndyucui' hua tsana'an ndyucui' sca nu cua ngulosuhui Ndiose 'in nu ndyucuan cuinta siyana tyucui' cha' tsu'hue 'in ni, una tsi'i siyana quinu tsu'hue tiee ne' lo'o hua, siyana quinu tsu'hue tiee Ndiose, ni nu jlyo ri' na'an lca carsya 'hua.
- 5 Ni a ngani lyo'o hua 'huan na'an nu cua jlyo rin' huan, ni a mducua tloo hua na nu ndi'in 'huan, cui' Ndiose jlyo ri' ni lyigaa cha' re.
- 6 Ni a mducua tloo hua cu'ni tnu nten 'hua, ta cu'ni tnu huan 'hua, nisiya nga'an cha' 'hua tyucua tloo hua na nu ndi'in 'huan, siyana lca hua nu cua mdo'o hui ca 'in Crixtu nu tyucui' cha' tsu'hue 'in ni.
- 7 Siyana lyee nga'ni hua 'tna 'huan, tsana'an 'ni ne' cuna'an 'tna 'in sne' ne'.
- 8 Ncuana'an lyee 'a ncuca lca tiee hua 'huan, a nguinu tsu'hue tiee hua tsaloo ti cha' 'in Ndiose tyucui' hua lo'on huan, siyana lo'o carsya 'hua ncuca ri' hua tyaa hua siyana lyee nga'ni hua tna 'huan.
- 9 Xu'hua rin' huan, 'huan ta'an na, snu na'an mdijin hua, tla lo'o titsan nga'ni hua tnan siyana a ncuca ri' hua su'hua hua cha' nduhue ri' tieen huan lja nu yucui' hua cha' tsu'hue 'in Ndiose lo'on huan.
- 10 Cuin' huan jlyo rin' huan na'an nten lca hua, a cuinta jlyo ri' Ndiose siyana yu'hui hua sca chelyuu nu luhui, a cuinta lni ndi'in cha' 'hua, lo ni a tucui yucui' cua na'an ti cha' 'hua tyucui lja nu mdi'in hua lo'on huan, 'huan ta'an na.
- 11 Cuin' huan jlyo rin' huan na'an yucui' hua lo'on huan, tsana'an 'ni sti nu suhue ti lo'o sne', nda hua cueen 'huan lo ndaa hua cha' tnu tiee 'in cuinta scaan huan,
- 12 lo mxnu hua cuinta 'huan siyana tya'an lo'on huan sca chelyuu nu luhui tsana'an nu ndyca ri' Ndiose, ni nu msi'ya 'huan sten huan loo xaa 'in ni se'en ndlo ni tnan.
- 13 Can' cha' lo'o huare' a ndla ti hua ndyaa hua xu'hue 'in Ndiose, siyana ti bra nu yucui' hua cha' 'in Ndiose lo'on huan ndyucuan xu'huen huan 'in na, una tsi'i na'an ndyca ri' squicha' nten chelyuu, siyana tsana'an nu lca na squicha' Ndiose, lo nda yaa' na 'huan, 'huan nu nguiana'an ri' 'in ni.
- 14 'Huan ta'an na, scana'an ti yato'o 'huan lo'o nu yana'an ri' 'in Crixtu Jesus, nu nguio' ti'in scaxca se'en lyi'ya loo Judea nu cua ntsu'hui Ndiose cuinta 'in. Tsana'an mdijin huan ndi'i lo'o ta'a quichen tyin huan, cui' ncuana'an mdijin ne' ndi'i squi'ya ne' judio,

15 siyana yujui ne' 'in Ni X'na na Jesus, tsana'an nga'ni ne' lo'o ta'a quichen tyi ne' nu mxyucui' Ndiose 'in ti s'ni, lo ri nii mdi lyo'o ne' 'hua. Nten can' a nducua ne' cha' 'in Ndiose, nxcuan tloo ne' 'in lyigaa tucui,

16 ndyucui ndijin ne' siyana a tyucui' hua lo'o ne' gentil siyana tyo'o laa can', ncuana'an nguia nso' tucua ne' qui'ya chun' ne', una lo'o cha' can' lyee la taa Ndiose ndi'i 'in ne'.

Mdo'o tijyu Pablo sii' ta'an na

17 'Huan ta'an na, ti s'ni a ndyca na'an ta'an na lo'on huan, una ntsu'hui ri' hua 'huan lyigaa braa, lo lyee lca tiee hua na'an tloo hua 'huan,

18 can' cha' ngana hua na'an nu tsa hua se'en ndi'in huan, lo na' Pablo, tucua sna ya' ncu ran' tsa'an, una ngutucui ndijin Ne' xna'an.

19 .Ni na'an cha' nu nducua tloo hua, ca tsu'hue chu'hui tiee hua, ta cha' nu tyucuan hua cuinta? .Ta tsi'in 'huan lcan huan cha' can' tloo Ni X'na na Jesucristo bra nu quiaan ni xiya'?

20 Cuin' huan lcan huan cha' nu nducui' ri' 'hua, lo lo'on huan tsu'hue ntsu'hui tiee hua.

1 TESALONICENSES 3

1 Lo siyana a ncu tyuhuita hua lyee la, nga'ni cuiya' hua cha' quinu hua yucui' ti hua quichen Atenas,

2 lo ca'an tnan hua 'in ta'an na Timoteo tsa se'en ndi'in huan, nu lca msu 'in Ndiose, nu ta'a ngui'ni hua tnan nda'an yucui' hua cha' tsu'hue 'in Crixtu, siyana tyi'in xtya tsan 'huan cha' nu nguiana'an rin' huan, a cuinta taa cha' tnu tiee 'huan,

3 siyana ni scan huan a cu'ni na'an rin' huan lo'o cha' nu ndijin huan. Cua' jlyo rin' huan siyana la na'an ntsu'hui cha' tyijyin na ndi'i,

4 ti bra nu mdi'in hua lo'on huan msu'hua tiyaa hua 'huan siyana ntsu'hui cha' tyijyin na ndi'i, lo cui' ncuana'an yato'o na'an nu cua jlyo rin' huan.

5 Lo siyana lyee msu'huan cha' nduhue ri' tieen, can' cha' msu'huan 'in nu tsa yna rsuun cha' na'an ndi'in huan lo'o cha' nu nguiana'an rin' huan, chen cha' tsato'o xtyu Ne' xna'an 'huan loo qui'ya, lo tyucua cha' ti nga'ni hua tnan ljan huan rcan'.

6 Una bra mxtucui Timoteo, tsu'hue 'a rsuun ndaa lo'o hua tsana'an nu nguiana'an rin' huan 'in Ndiose, na'an ntsu'hui cha' tsu'hue 'huan lo'o ta'an huan, a cuinta lyigaa ya' nxu'hua rin' huan 'hua tsu'hue ntsu'hui tieen huan, lyee lca tieen huan na'an ta'an na lo'on huan, tsana'an nu lca tiee hua na'an hua 'huan.

7 Can' cha', 'huan ta'an na, nisiya lyee ndijin hua ndi'i, una ngujui cha' tnu tiee 'hua bra yna hua cha' na'an nguiana'an rin' huan 'in Ndiose,

- 8 una ri nii ndyca tsu'hue lca tiee hua siyana 'ni cuintan huan cha' 'in Ni X'na na.
- 9 Tsana'an nu tsu'hue ntsu'hui tiee hua tloo Ndiose squi'yan huan, ni a jlyo 'a ri' hua na'an ti tyaa hua xu'hue 'in ni lo'o cha' re.
- 10 Tla lo'o titsan ndyucui' hua lo'o Ndiose siyana ca na'an ta'an na lo'on huan xiya', lo ca tyucui la cha' 'huan lo'o cha' nu nguiana'an rin' huan.
- 11 Stina Ndiose lo'o Ni X'na na Jesucristo sla ni sca tucuiin siyana ca tiyaa hua se'en ndi'in huan.
- 12 Ni X'na na cu'ni ni cha' siyana lyee la calun huan lo chu'hui cha' tsu'hue 'huan lo'o ta'an huan, a cuinta lo'o lyigaa tucui tsana'an nu lca tiee hua lo'on huan,
- 13 siyana tyun tsan lan huan, lo cu'ni ni cha' ca luhui tloon huan tiyaan huan se'en nducua Stina Ndiose bra nu ntsu'hui cha' quiaan Ni X'na na Jesucristo tsatlyu lo'o lyigaa nu cua mdo'o hui 'in ni.

1 TESALONICENSES 4

Chelyuu nu ndyu'hui cuiya' ri' Ndiose

- 1 A cuinta xca cha', 'huan ta'an na, jnan hua cha' tsu'hue 'huan lo'o cha' 'in Ni X'na na Jesus, lo ta hua cueen 'huan siyana tsana'an nu cua nga'ni cha'an huan 'hua, ncuana'an cu'ni cuintan huan lo chu'hui huan sca chelyuu nu luhui, cuna huan na'an nu quinu tsu'hue tiee Ndiose lo'on huan.
- 2 Cua' jlyo rin' huan cha' nu cua ngulu'u hua 'huan lo'o cha' cuiya' 'in Ni X'na na Jesus,
- 3 siyana Ndiose ndyca ri' ni cu'ni cu'un huan 'huan luhui, lo tyo'o tsun' huan loo cha' nu nguiten yu'hui ne' lo'o cuilyo'o nten.
- 4 Can' cha' cuinta scaan huan cuna huan na'an nu tyi'in huan lo'o cuilyo'on huan lo'o cha' tiyaa, lo'o sca cha' tiyaa nu luhui,
- 5 tsi'i na'an ngui'ni ne' gentil nu a ntsu'hui lyoo 'in Ndiose, nu cua na'an ti ngui'ni lo'o cha' a tsu'hue nu ntsu'hui tiee ne'.
- 6 Xni huan cuinta siyana ni scan huan a cu'ni huan ti'i lo'o ta'a nguiana'an rin' huan, ta nde'en la cha' nu tsi'i cu'ni huan, siyana Ni X'na na cu'ni cuiya' ni cha' 'in nu ngui'ni ncuana'an, cui' cha' re cua msu'hua tiya hua 'huan ti culo.
- 7 Tsi'i can' cha' msi'ya Ndiose 'na siyana ti tya'an na lo'o cha' a tsu'hue, siyana ndyca ri' ni siyana chu'huin na sca chelyuu nu luhui tloo ni.
- 8 Can' cha' nu nxcuan tloo cha' re, a nxcuan tloo 'in nten chelyuu, siyana 'in Ndiose nxcuan tloo can', ni nu cua ndaa Espiritu nu Luhui chu'hui ni' carsya 'na.
- 9 Una tsana'an nu ntsu'hui cha' tsu'hue 'na lo'o ta'an na, a 'ni 'a cha' ti tyucui' hua lo'on huan loo quityi re, siyana yucui' can huan ngui'ni cha'an huan 'in Ndiose na'an ntsu'hui cha' tyo'o cha' tsu'hue tieen huan lo'o ta'an huan,

10 tsana'an ngui'ni huan lo'o lyigaa la na'an ta'an na nu ndi'in se'en lyi'ya loo Macedonia, lo jnan hua cha' tsu'hue 'huan, 'huan ta'an na, siyana nde lyee la cu'ni cuintan huan cha' re.

11 Cunan huan na'an tyi'in huan lo'o rsuun na'an, ndun ri' huan culosuhuin huan cha' nu 'ni 'huan, lo cu'ni huan tnan tsana'an nu cua yucui' hua lo'on huan,

12 siyana a caja nu tyucui' cua na'an ti cha' 'huan, ne' nu a nguiana'an ri' 'in Ndiose, ni a cuilyiji na nu cu'ni tsu'hue 'huan.

Bra quiaan Ni X'na na xiya'

13 A cuinta, 'huan ta'an na, ndyca ri' hua siyana ca jylo rin' huan na'an ndi'in cha' 'in ne' nu cua ngujui, lo a ca xni'in rin' huan tsana'an ndyca ri' 'in lyigaa la na'an nten nu a nducua tloo 'in ni.

14 Siyana si naa nguiana'an rin' na cha' ngujui Jesus lo mdyo'o qui'u ni, cui' ncuana'an Ndiose lo'o Jesus ntsu'hui cha' quian lo'o ni 'in lyigaa nu cua ngujui, nu cua yana'an ri' 'in ni.

15 Can' cha' tyucui' hua lo'on huan tsana'an nu nujuin Ni X'na na: Tsalca naa ne' nu lu'u bra quiaan Ni X'na na xiya', a ntsu'hui cha' tyucua loon na 'in nu cua ngujui,

16 siyana yucui' ca Ni X'na na tyo'o ni la ni' cuaan, cui' bra ndyucui' cueen ni lo'o cha' cuiya' nu tlyu 'in ni tsatlyu lo'o angajle nu ndun loo lati, cui' na'an braa quine cuhui 'in Ndiose, lo nu ngujui nu yana'an ri' 'in Crixtu, can' nu tyo'o qui'u la nducua la,

17 rcan' naa ne' nu lu'u nu ti ndi'in loo chelyuu re, cu'ni Ndiose cha' scuena, tsatlyu tya te'en na lo'o Ni X'na na la ni' coo, ncuana'an ntsu'hui cha' tyi'in na lo'o Ni X'na na sa tyucui braa.

18 Can' cha' scaxcan huan taa huan cha' tnu tiee 'in ta'an huan lo'o cha' re.

1 TESALONICENSES 5

1 Una tsana'an nu ntsu'hui cha' tsato'o cha' re, ni tsan lo ni braa, a 'ni 'a cha' ti tyucui' hua lo'on huan loo quityi re, 'huan ta'an na,

2 siyana jlyo tsu'hue rin' huan cha' re. Tsaan nu ntsu'hui cha' quiaan Ni X'na na tsato'o na sa ntsu'hui tsana'an ndyca ri' sca cuna nu ndya'an tla,

3 cui' bra nu nujuin nten: Tsu'hue 'a ndi'in na, lo a sca la cha', rcan' sa ntsu'hui caan sca ndi'i nu cuijlyo 'in ne' tsana'an ndyca ri' ti'i nu ndyijin ne' cuna'an nu ntsu'hui cha' tyi'in sne', lo a caja na'an tyo'o laa ne'.

4 Una 'huan ta'an na, a nda'an 'a huan se'en tla, ta xcutsen rin' huan bra nu sa ntsu'hui tiyaa tsan can' tsana'an ndyca ri' 'in sca ne' cuna.

- 5 Siyana lyigaan huan lcan huan sne' Ndiose nu cua nda'an loo xaa 'in ni, lo a nda'an 'a na se'en tla.
- 6 Can' cha' a taan na ya' qui'ya scalan na na'an ndyca ri' lyigaa la na'an nten, siyana tyi'in tiyaan na lo tyi'in na ndii rin' na.
- 7 tsalca nu a ndi'in ndii ri' ndijya' bra tla, lo nu ndi'yo tla ndyca cu'hui can'.
- 8 Una nare nu cua nda'an loo xaa, tyi'in na tyucui cha' tiyaa 'na, tsana'an ndyca ri' sca nten nu cua lcu' cha' nu nguiana'an ri' nu culaa 'in, nu cua ntsu'hui cha' tsu'hue 'in, nu ntsu'hui na que lo nducua tloo tyo'o laa.
- 9 Tsi'i can' cha' msi'ya Ndiose 'na siyana tyijyin na ndi'i tiaa braa, siyana tyo'o laan na lo'o Ni X'na na Jesucristo,
- 10 ni nu ngujui loon na, ncuana'an tsatlyu tyi'in na lo'o ni, nisiya cua ngujuin na ta ti lu'un na.
- 11 Can' cha' scaxcan huan taa huan cha' tnu tiee lo ta yaa' ta'an huan lo'o cha' re, tsana'an nu cua ngui'ni huan.

Ndaa Pablo cha' tnu tiee 'in ta'an na

- 12 Ri nii jnan hua cha' tsu'hue 'huan, 'huan ta'an na, siyana chu'hui yuhue rin' huan 'in nu ngui'ni tnan ljan huan, nu ntsu'hui cuinta 'huan lo'o cha' 'in Ni X'na na, siyana ndlu'u 'huan.
- 13 lo'o tnan nu ngui'ni, cu'ni cuintan huan 'in loo lyigaa tieen huan, lo ndi'ya ti tyi'in huan scaxcan huan.
- 14 Cui' ncuana'an xni huan cuinta 'huan, 'huan ta'an na, siyana taan huan cueen 'in nu nda'an ndaja, lo taan huan cha' tnu tiee 'in nu nu'un ri', a cuinta ta yaan' huan 'in nu na'an ri', chu'hui cha' tlyu ri' 'huan lo'o lyigaa tucui.
- 15 Xni huan cuinta siyana ni scan huan a cu'ni stu'huan huan 'huan lo'o nu ngui'ni ti'i lo'on huan, siyana lyigaa braa cu'ni huan tsu'hue lo'o ta'an huan, cui' ncuana'an lo'o lyigaa la tucui.
- 16 Ca tsu'hue chu'hui tieen huan lyigaa braa.
- 17 A cula' tin' huan tyucuin huan lo'o Ndiose.
- 18 Tyaan huan xu'hue 'in Ndiose lo'o lyigaa lo'o cha', siyana ncuana'an ndyca ri' Ndiose cu'ni huan lo'o Crixtu Jesus.
- 19 A suhuin' huan tnan nu ngui'ni Espiritu 'in Ndiose.
- 20 Ni a xcuan tloon huan cha' nu nxyucui' Ndiose 'in ne'.
- 21 Culosuhuin huan cuinta scaa lo'o cha', lo xu'hua se'en huan cha' nu tsu'hue.
- 22 Tyo'o tsun' huan loo lyigaa lo'o cha' a tsu'hue.

23 Lo Ndiose, ni nu 'ni cha' tyi'in tsu'huen na, cu'ni ni cha' quinu luhuin huan siya' ti: Espiritu 'huan, carsya 'huan, lo'o cuinan' huan. Cui' ni xni ni cuinta 'huan siyana luhui tloon huan bra nu quiaan Ni X'na na Jesucristo,

24 siyana lni ndi'in cha' 'in ni nu nsi'ya 'huan, lo cu'ni ni cha' nu cua mxtya ni.

Msla' ta'a Pablo lo'o ta'an na

25 'Huan ta'an na, tyucuin' huan lo'o Ndiose cha' 'hua.

26 Tyucuin' chan' huan 'in lyigaa ta'an na cuinta cha' 'hua lo'o sca cha' tiyaa nu luhui.

27 Culon tnan 'huan lo'o cha' cuiya' 'in Ni X'na na siyana tyucuin' huan quityi re tloo lyigaa ta'an na.

28 Cha' tsu'hue 'in Ni X'na na Jesucristo quinu lo'on huan. Amen.

2 TESALONICENSES

2 TESALONICENSES 1

Pablo ndyucui' cha' 'in ne' Tesalónica

¹ Na' Pablo, lo'o Silvano lo'o Timoteo, nga'an tnan hua sca quityi 'huan, 'huan ta'an na nu ndi'in quichen Tesalonica, 'huan nu cua ndi'in lo'o cha' 'in Stina Ndiose lo'o Ni X'na na Jesucristo.

² Cui' Stina Ndiose lo'o Ni X'na na Jesucristo taa ni cha' tsu'hue nu chu'hui ni carsya 'huan, lo cu'ni ni cha' tyi'in tsu'huen huan.

Ndiose cu'ni cuiya' ni cha' 'in nten bra quiaan Crixtu xiya'

³ Lyigaa braa ndyaa hua xu'hue 'in Ndiose siya cha' 'huan, 'huan ta'an na, siyana ncuana'an ntsu'hui cha' cu'ni hua, una lyee la siyana nguia nguilun huan lo'o cha' nu nguiana'an rin' huan, a cuinta siyana lyee la ntsu'hui cha' tsu'hue tieen huan cuinta scaan huan lo'o ta'an huan.

⁴ Can' cha' ndiyaa ri' hua ndaa hua rsuun na'an ndi'in cha' 'huan scaxca se'en nguio' ti'in sne' Ndiose, siyana lyee nguiana'an rin' huan lo ndaa loon huan scaxca ndi'i ndijin huan, lo a ngui'ni na'an rin' huan lo'o cha' can'.

⁵ Lo'o cha' re ca jylo rin' na snu na'an tsu'hue ngui'ni cuiya' Ndiose cha', siyana taa ni cha' cuiya' sten huan se'en ndlo ni tnan, lo lo'o cha' re ndijin huan ndi'i ri nii,

⁶ una nga'an cha' 'in Ndiose taa ni ndi'i 'in lyigaa nu ngui'ni cha' ndijin huan ndi'i.

⁷ Ticui' ncuana'an cu'ni ni cha' xtnan' na lo'on huan, 'huan nu ndijin ndi'i ri nii, bra nu tyo'o Ni X'na na Jesus la ni' cuaan tsatlyu lo'o angajle nu tla cha' 'in,

⁸ lo ljian ni na'an ndyca ri' sca quii' ndyiquin, taa ni ndi'i 'in nu a yu'hui lyoo 'in Ndiose, nu a mducua cha' nu ndyca ri' Ni X'na na Jesucristo,

⁹ can' nu tyijyin ndi'i sa tyucui braa, a ntsu'hui 'a xu'hue 'in can' tloo Ni X'na na ta sten can' loo xaa nu tlyu 'in ni,

¹⁰ bra nu quiaan ni xiya', lyigaa nu cua mdo'o hui 'in ni cu'ni tnu 'in ni, lo kuhue rin' na 'in ni, naa nu cua yana'an ri' 'in ni, (lo lja can' ntsu'huin huan siyana yana'an rin' huan cha' nu yucui' hua).

¹¹ Can' cha' lyigaa braa njnan hua 'in Stina Ndiose lo'o cha' 'huan, siyana cu'ni ni cha' tsu'hue lo'on huan tsana'an nu msi'ya ni 'huan, lo cu'ni huan lyigaa loo tnan tsu'hue nu lca tieen huan lo'o cha' cuiya' 'in ni, lo'o cha' nu nguiana'an rin' huan,

¹² siyana cu'ni tnu huan 'in Ni X'na na Jesucristo, lo ncuana'an ca tsu'hue chu'hui tieen ni lo'o huan, lo'o cha' tsu'hue 'in Stina Ndiose lo'o Ni X'na na Jesucristo.

2 TESALONICENSES 2

Cha' 'in ne' qui'yu nu lyee la 'ni qui'ya

- 1 Una tsana'an ntsu'hui cha' quiaan Ni X'na na Jesucristo, bra nu tsatlyu quio' ti'in na lo'o ni, jnan hua cha' tsu'hue 'huan, 'huan ta'an na,
- 2 siyana a taan huan ya' quina ti'in huan, ta caja nu su'hua cha' tieen huan, ta tyucui' siyana Ndiose mxyucui' 'in, ta ngujui nu nguitsa' 'in, ta tyucui' siyana cua nga'an tnan hua sca quityi 'huan siyana cua mdiyaa tsan quiaan Ni X'na na.
- 3 Ni scana'an lo a taan huan ya' caja nu quinilyo'o 'huan, siyana a tsato'o cha' re si tsi'i la nducua la tyo'o tsu' ne' sii' Ndiose, bra ca tyacan' ne' qui'yu nu lyee la ngui'ni qui'ya, nu ntsu'hui cha' tyucuna' carsya 'in.
- 4 Lo xtun na'an ti'i 'in lyigaa loo na nu ndlu'u naa ne' lca Ndiose, ta scaxca na nu 'ni tnu ne', hasta tiyaa ya' titucua ni' lyaa 'in Ndiose tsana'an ndyca ri' Ndiose, lo cu'ni 'in siyana lca Ndiose.
- 5 .Ta na a nxu'hua rin' huan siyana cua yucuin' cha' re bra mdi'in lo'on huan?
- 6 Cua' jlyo rin' huan ni na nsni ti'in 'in ne', siyana tyo'o scua yla cha' 'in ne' bra nu tiyaa tsan can'.
- 7 Siyana cha' a tsu'hue can' cua mdisnan ndyca buna na, una ntsu'hui sca nu nsni ti'in cha' can', ncuana'an tsa quinan na hasta bra nu a quine cueen nu nsni ti'in 'in na.
- 8 La rcan' tyo'o scua yla cha' 'in ne' lye' ri' can', una Ni X'na na cujui ni 'in lo'o cha' nu tyo'o tu'hua ni, lo cuijlyo ni 'in bra quiaan ni loo xaa 'in ni.
- 9 Nu lye' ri' can' caan lo'o cha' cuiya' 'in Ne' xna'an, cu'ni scaxca cha' nu tnu se'en nu kuhue ri' nten 'in lo'o cha' cuini can' 'in,
- 10 cu'ni lyigaa lo'o cha' a tsu'hue se'en nu quinilyo'o 'in tsalca nu ntsu'hui cha' tyucuna', siyana a tyucuan xu'hue ne' cha' nu lni 'in Ndiose nu ca culo laa 'in ne'.
- 11 Can' cha' Ndiose taa ni cha' cuiya' caja nu Quinilyo'o 'in ne', siyana tsana'an ri' ne' cha' cuini,
- 12 ncuana'an tsato'o tyucuna' lyigaa ne' nu a yana'an ri' cha' nu lni 'in Ndiose, siyana lyee la ncu lca tiee ne' cha' a tsu'hue.

Ngulosuhui Ndiose 'in ne' siyana tyo'o laa ne'

- 13 Una huare' lyigaa braa ntsu'hui cha' tyaa hua xu'hue 'in Ndiose cha' 'huan, 'huan ta'an na nu ndyu'hui cuiya' ri' Ni X'na na 'in, siyana ti lyiji tnan Ndiose chelyuu bra cua ngulosuhui ni 'huan siyana tyo'o laan huan, lo'o Espiritu nu nguia nsuhui 'huan, lo lo'o cha' nu lni nu nguiana'an rin' huan.
- 14 Cui' lo'o cha' re msi'ya ni 'huan lo ngune 'huan cha' tsu'hue nu yucui' hua, siyana caja na'an sten huan loo xaa 'in Ni X'na na Jesucristo.

15 Can' cha' 'huan ta'an na, tsa tyun huan 'huan lo xu'hua se'en huan cha' 'in Ndiose nu cua ngui'ni cha'an huan, lyigaa cha' nu cua yucui' hua, ta cha' nu nga'an hua loo quityi.

16 Cui' Ni X'na na Jesucristo lo'o Stina Ndiose, ni nu nga'ni 'tna 'na, ndaa ni cha' tnu tiee 'na sa tyucui braa, lo lo'o cha' tsu'hue can' 'in ni nducua tloon na cha' nu cua mxtya ni,

17 lo taa la ni cha' tnu tiee 'huan cu'ni huan scaxca tnan tsu'hue, cui' ncuana'an lo'o cha' nu tyucuin' huan.

2 TESALONICENSES 3

Cu'ni cuintan na cha' 'in Ndiose

1 Xca ti cha', 'huan ta'an na, tyucuin' huan lo'o Ndiose lo'o cha' 'hua siyana ndla la quitsa yu'hui cha' 'in Ni X'na na lyigaa se'en, lo caja nu tyucuan xu'hue 'in na tsana'an nu yato'o 'huan,

2 a cuinta jnan huan 'in ni siyana tyo'o laa hua yaa' ne' nducun', siyana tsi'i lyigaa ne' nguiana'an ri' ne'.

3 Una lni ndi'in cha' 'in Ni X'na na, cui' ni xtun lni 'huan siyana a tiun huan loo cha' a tsu'hue.

4 Lo'o cha' 'in Ni X'na na a ngui'ni tucua ri' hua lo'on huan, jlyo ri' hua siyana ngui'ni huan na'an cha' nu cua yucui' hua lo'on huan, lo ti tsa quinan la huan cu'ni huan 'in na.

5 Ni X'na na cu'ni ni cha' chu'hui cha' tsu'hue ni' carsya 'huan lo'o cha' tsu'hue 'in Ndiose, lo ta loon huan tsana'an mdijin Crixtu.

Nga'an cha' cu'ni na tñan

6 Culo hua tnan 'huan, 'huan ta'an na, lo'o cha' cuiya' 'in Ni X'na na Jesucristo, siyana tyo'o tsun' huan sii' lyigaa nu a cha' 'in, nu a xu'hua se'en na'an cha' nu cua ngulu'u hua.

7 Cuin' huan jlyo rin' huan na'an ntsu'hui cha' cu'ni cha'an huan 'hua, siyana a nda'an hua lo'o cha' a tsu'hue ljan huan,

8 a tucui nu yucu xu'hue hua na 'in, siyana msu'hua hua juersa nga'ni hua tnan tla lo titsan siyana a ncua ri' hua taa hua tnan 'huan lyee la.

9 Tsi'i siyana a nga'an cha' 'hua jnan hua na nu cu hua, siyana nga'ni hua tnan siyana ncua na'an cu'ni cha'an huan 'hua.

10 Nde cha' mxnu hua bra mdi'in na lo'on huan: Si ntsu'hui nu a cu'ni tnan, a najo'o cu can'.

11 Siyana yna hua cha' ntsu'hui nu a se'en na'an nda'an ljan huan, a ngui'ni tnan, siyana nda'an nguiten yu'hui lo'o na nu 'in xca tucui.

12 Culo hua tnan lo jnan hua cha' tsu'hue 'in can' lo'o cha' cuiya' 'in Ni X'na na Jesucristo, siyana cu'ni tnan, lo ncuana'an tyijyin yu'hui 'in.

13 Can' cha' 'huan ta'an na, a cula tin' huan cu'ni huan tnan tsu'hue.

14 si ntsu'hui nu a xlya cu'ni cha' nu ndyucui' hua loo quityi re, xni huan cuinta 'huan lo'o can', lo ni a cu'ni 'a huan cuinta 'in, lo ncuana'an ca jyu'u ri'.

15 Una tsi'i can' cha' na'an ti'i huan 'in, siyana su'hua tiyan huan 'in can' tsana'an ndyca ri' sca ta'an na.

Pablo msla' ta'a lo'o ta'an na

16 Cui' Ni X'na na Jesucristo nu 'ni cha' ndyi'in tsu'huen na lyigaa braa lo'o lyigaa cha' lo ni x'nan na chu'hui ni cuinta 'huan lyigaan huan.

17 Na' Pablo, cha' re nu nga'an lo'o yaan' can, ndena'an nsu'huan niin lyigaa quityi nu nga'an.

18 Cha' tsu'hue 'in Ni X'na na Jesucristo quinu lo'on huan lyigaan huan. Amen.

1 TIMOTEO

1 TIMOTEO 1

Pablo ndyucui' cha' 'in Timoteo

1 Na' Pablo, nu nga'an tnan Jesucristo 'in lo'o cha' cuiya' 'in Ndiose, Ni nu Ndlo laa 'na, tsatlyu lo'o cha' cuiya' 'in Ni X'na na Jesucristo, ni nu nducua tloon na 'in.

2 Nde nga'an tnan sca quityi 'in, Timoteo, nu chini ca lca na'an ndyca ri' sca snen' nu nguiana'an ri' 'in Ndiose. Ndyca ran' siyana Stina Ndiose lo'o Ni X'na na Crixtu Jesus taa ni cha' tsu'hue nu chu'hui ni' carsya 'in, ca 'tna ri' ni 'in, lo cu'ni ni cha' tyi'in tsu'hue.

Msu'hua tiyaa Pablo 'in lo'o cha' 'in nu cuiñi

3 Cui' tsana'an nu cua yucuin' lo'o bra nu mdo'on ngui'an se'en lyi'ya loo Macedonia, siyana quinu quichen Efeso, lo tyucu' lo'o cuinta sca ne' siyana a culu'u 'a ne' cha' nu a ndyucua ta'a lo'o na'an cha' nu ndlu'un na.

4 Ni a quine 'a 'in ne' scaxca cha' nu ndlo ri' que nten, cui' ncuana'an lo'o cha' nu yu'hui 'in nten cula 'na, siyana lca na cha' nu a tyacan' la nguia, ndyucui' lo'o ne' siya cha' can', ni a nda yaa' na calu cha' 'in Ndiose na'an nu ntsu'hui cha' tsana'an rin' na 'in ni, can' cha' quinu cuinta 'in cha' re.

5 Nde cha' ndyucuin' lo'o siyana chu'hui cha' tsu'hue 'na lo'o ta'an na lo'o sca carsya nu luhui, lo'o cha' tiyaa nu lni, tsana'an nu nguiana'an rin' na 'in Ndiose.

6 Siyana ntsu'hui nu cua mdo'o tsu' loo cha' re, lo nguia ndyca'an scaxca cha' nu a ntsu'hui lyoo,

7 ndyca ri' ca sca nu ndlu'u cha' 'in lee, una a ndi'ya cuinta na'an cha' nu nxyta lo ni cha' nu ndyucui'.

8 Lyigaan na cua jlyo rin' na siyana lee nu mxnu scua Ndiose tsu'hue 'a na, si tsa ndyca'an na 'na na'an nu ntsu'hui cha'.

9 Qui'yan na cuinta siyana lee can' a nguinu scua na cha' 'in nten nu tsu'hue, siyana cha' 'in nten nu lye' ri' nu nducun', nten qui'ya chelyuu nu a nguiana'an ri' 'in Ndiose, nu nxcuan tloo 'in ni lo ndyucui' ca'an 'in ni, nu ndujui nten, lo'o nu ndujui 'in sti lo'o jyi'an,

10 a cuinta lo'o cha' 'in nu nguiten yu'hui lo'o ne' cuna'an, ta lo'o ta'a qui'yu, lo'o nu ndi'ya buna 'in ta'a nten, lo'o nten cuini, lo'o nu ngui'ni ti'ya 'in Ndiose bra ndyucui' cha' cuini, lo'o scaxca la na'an cha' nu a ndyucua ta'a lo'o cha' nu lni nu ndlu'un na,

11 tsana'an ndyca ri' nu tsu'hue 'in Crixtu, cui' cha' nu tsu'hue lati 'in Ndiose, ni nu tlyu lati, lo mxnu ni cuinta 'yan siyana tyucuin' cha' re.

Tñan 'in Ndiose nga'ni Pablo

- 12 Ndyaan xu'hue 'in Ni X'na na Crixtu Jesus, ni nu ndaa juersa 'yan, siyana msi'ya ni 'yan cu'ni tnan re 'in ni,
- 13 nisiya yucuin' ca'an 'in ni ti culo, ngutucui ndyca'an 'in ni, cua na'an ti yucuin' lo'o ni. Una Ndiose 'tna ri' ni 'yan siyana a ngui'yan cuinta na'an nu nga'nin bra ti lyiji tsana'an ran' 'in ni.
- 14 Una ngutsa'an yu'hui carsya 'yan lo'o cha' tsu'hue 'in Ni X'na na, lo lo'o Crixtu Jesus ngujui na'an yana'an ran' 'in ni, nga'ni ni cha' siyana chu'hui cha' tsu'hue 'yan lo'o nten.
- 15 Nde sca cha' nu lni lo a ntsu'hui cha' cu'ni tucua rin' na lo'o na: Crixtu Jesus yaan ni loo chelyuu re siyana culo laa ni 'in nten qui'ya chelyuu, lo na' lcan nu lyee lati nducui qui'ya.
- 16 Can' cha' lyee la 'tna ri' Ndiose 'yan, siyana ca tyca' snu na'an tlyu cha' tsu'hue ntsu'hui 'in Jesucristo lo'on, can' tyucua tloo lyigaa nten nu ntsu'hui cha' tsana'an ri' 'in ni siyana caja chelyuu nu a tsatii 'a 'in ne'.
- 17 Can' nu chini lca Ree sa tyucui braa, ni nu a ntsu'hui 'a cha' tsa tij, ni a ca na'an tloon na, cui' Ndiose ni nu ndun loo lati lo tiyaa la ni, scati ni ntsu'hui cha' cu'ni tnu na sa tyucui braa. Amen.
- 18 Timoteo snen', cui' cha' re xnun cuinta 'in, su'hua juersa cu'ni tnan 'in Ndiose tsana'an cha' nu mxyucui' ni 'in nu mjnan cha' 'in ti culo,
- 19 cu'ni cuinta cha' nu nguiana'an ri', xni cuinta 'in lo'o sca cha' tiyaa nu luhui, siyana ntsu'hui nu cua mscuan tloo cha' nu yana'an ri' lo nde nguna' yu'hui can',
- 20 cui' na'an yato'o 'in Himeneo lo'o Jantru, una cua ndyaan 'in ne' yaa' Ne' xna'an, siyana qui'ya ne' cuinta lo a tyucui' ca'an 'a ne' 'in Ndiose.

1 TIMOTEO 2

Ña'an tyucui' ne' lo'o Ndiose

- 1 Ri nii tyucuin' lo'o sca cha' nu ndun loo lati, siyana a jlya ri' ne' jnan ne' 'in Ndiose, tyaa ne' xu'hue 'in ni, lo tyucui' ne' lo'o ni lo'o cha' 'in lyigaa tucui,
- 2 lo'o cha' 'in ree, lo'o lyigaa la na'an bsya nu ndlo tnan 'na, siyana ca tyi'in tsu'huen na, lo a sca la cha' caan 'na, lo chu'huin na sca chelyuu nu luhui na'an nu ndyca ri' Ndiose.
- 3 Siyana cha' re nu tsu'hue lo ndyu'hui cuiya' ri' Ndiose, ni nu Ndlo laa 'na:
- 4 Ndyca ri' ni siyana lyigaa nten tyo'o laa ne' lo qui'ya ne' cuinta na'an cha' nu lni 'in ni.
- 5 Siyana scati Ndiose ntsu'hui, lo scati nu ca tyo'o cha' 'in nten tloo Ndiose, can' nu lca Jesucristo.

- 6 Mdyaa ni 'in ni lo ncuana'an msu'hua lyiia' ni qui'ya 'in lyigaa nten, cui' cha' nu mdyo'o scua yla bra nu mdiyaa tsan can'.
- 7 Cui' cha' re ngulo tun Ndiose 'yan, siyana tyucuin' cha' tsu'hue 'in ni, lo can sca nu mdo'o hui ca 'in ni, (Cristu jlyo ri' ni siyana ndyucuin' cha' nu lni), a cuinta can sca nu culu'u 'in ne' gentil na'an nu ntsu'hui cha' tsana'an ri' ne' cha' nu lni.
- 8 Ndyca ran' siyana lyigaa ne' qui'yu tyucui' lo'o Ndiose lyigaa se'en, scuén yaa' lo'o sca carsya nu lni, lo tsi'i na scuén tique' ta nsuun.
- 9 Cui' ncuana'an ne' cuna'an xni cuinta na'an te' ntsu'hui cha' cuu' ne', tsi'i na cu'ni chu'hue ne' que ne' ndijyin ya', ta lo'o xcui' oro, ta lo'o na nu xaa, ta cuu' xcui' te' nu ntsu'hui lyoo.
- 10 siyana culu'u ne' tna tsu'hue ngui'ni ne', siyana ncuana'an nga'an cha' cu'ni ne' cuna'an nu nguiana'an ri' 'in Ndiose.
- 11 Lo'o rsuun na'an cu'ni ne' se'en nguio' ti'in lo tyucua seen ne'.
- 12 Siyana a taan cha' cuiya' culu'u ne' ta culo ne' tnan 'in ne' qui'yu, siyana tyucua seen ne'.
- 13 Siyana la nducua nganan Ndiose 'in Adan, chun' nde'en can' nganan ni 'in Eva.
- 14 Tsi'i 'in Adan ngujui nu nganilyo'o 'in, siyana 'in nu cuna'an can', lo nga'ni ne' qui'ya.
- 15 Una tyo'o laa ne' cuna'an bra nu tyi'in sne' chelyuu, si cu'ni cuinta ne' cha' nu nguiana'an ri' ne', si ntsu'hui cha' tsu'hue 'in ne' lo ntsu'hui ne' sca chelyuu nu luhui lo'o rsuun na'an.

1 TIMOTEO 3

Cha' 'in ne' nu ntsu'hui cuinta 'in ta'an na

- 1 Nde sca cha' nu lni, lo si ntsu'hui nu ndyca ri' chu'hui cuinta 'in ta'an na, sca tnan tsu'hue 'a lca tiee can' cu'ni.
- 2 Una nu chu'hui cuinta 'in ne' ndyca ri' sca nu ntsu'hui sca chelyuu nu luhui, a cuinta scati cuilyo'o, mxni cuinta 'in, lo'o cha' tiyaa 'ni scaa cha', rsuun ndi'in cha' 'in, ndyucuan xu'hue nten nu ndiyaa se'en ndi'in, lo ndlu'u cha' 'in Ndiose,
- 3 tsi'i sca nu cu'hui, ta ndi'in nsuun, ta tsi'i na'an 'ni lo'o tni, siyana tsu'hue nten lca, nan na'an nu tyi'in tsu'hue lo'o nten, lo a nducua tloo cha' cuilyiia'.
- 4 A cuinta tsu'hue 'ni cuinta se'en ndi'in, nducua sne' lyigaa cha' 'in,
- 5 (siyana si sca nu a ndyca 'in cu'ni cuinta se'en ndi'in, .ni na'an ra ca chu'hui can' cuinta 'in nu cua yana'an ri' 'in Ndiose?).
- 6 Tsi'i sca nu cuine' tucuiin 'in Ndiose, ti tsato'o cu'ni siye' lo tiuu loo qui'ya na'an mdiu ne' xna'an.

⁷ A cuinta lo'o nten nu a nguiana'an ri' ndyu'hui cuiya' ri' 'in, a ndijyi na'an tyucui' ne' cua na'an ti cha' 'in, ta tiuu loo can' 'in ne' xna'an.

Cha' 'in nu nda yaa' ni' lyaa

⁸ Ticui' ncuana'an nu ta yaa' ni' lyaa ndyca ri' sca nu mxni cuinta 'in, lni ndi'in cha' 'in, tsi'i sca nu cu'hui, ni a 'ni cua na'an ti lo'o tni,

⁹ si nchu'hua se'en cha' nu nguiana'an ri', luhui cha' tiyaa 'in.

¹⁰ Una la nducua la xni cuinta 'in si a sca cha' nducui ndyca'an 'in, la rcan' ca quinu ta yaa' 'in ne'.

¹¹ Ticui' ncuana'an lo'o ne' cuna'an nu ta yaa' ni' lyaa ndyca ri' sca nu lni ndi'in cha' 'in, tsi'i nu nda'an lo'o cha' ndyca ndyucui', xni cuinta 'in, lo nducua cha'in lyigaa lo cha' tsu'hue.

¹² A cuinta nu nda yaa' ni' lyaa scati cuilyo'o, tsu'hue 'ni cuinta se'en ndi'in lo'o sne' tsatlyu lo'o lyigaa nu ndi'in se'en ndi'in.

¹³ Nu tsu'hue 'ni cuinta ni' lyaa, nde lyee la chu'hui cuiya' ri' ne' 'in, lo caja la cha' tnu tiee 'in lo'o cha' nu nguiana'an ri' lo'o Crixtu Jesus.

Nde cha' tnu nu nguiaña'an rin' na

¹⁴ Nde nga'an tnan sca quityi 'in, siya lca tieen tsa'an se'en ndi'in ndla la,

¹⁵ una si ntsu'hui la na'an tiyan', nu'huin cua jlyo ri' na'an ntsu'hui cha' cu'ni cuinta cha' cha' re lo'o lyigaa ta'an na, siyana tsatlyu lcan na laa 'in Ndiose, ni nu lu'u ca, nda'an lo'on na cha' nu lni 'in ni, lo a caja nu culo ntan 'na.

¹⁶ Nu chini s'ni cha' re nu tlyu lati, nu nduhue rin' na, lo nguiana'an rin' na: Ndiose yaan ni tsana'an ndyca ri' sca nten, lo'o cha' cuiya' 'in Espiritu nga'ni ni cana lyigaa lo'o cha', na'an tloo angajle 'in ni, ngujui nu mda'an yucui' cha' tsu'hue 'in ni lo'o ne' gentil, lo ngujui nu yana'an ri' 'in ni loo chelyuu re, ndyucuen ni la ni' cuaan lo'o sca cha' cuiya' nu tlyu 'in ni.

1 TIMOTEO 4

Cha' 'in nten nu ndyo'o tsu' lo'o cha' 'in Ndiose

¹ Una Espiritu nguitsa' yla siyana tiaa braa ntsu'hui nu tyo'o tsu' lo'o cha' cha' tsu'hue 'in Ndiose, tsato'o quine 'in can' 'in cui'in nu cuini, a cuinta lo'o scaxca cha' nu ndlu'u cui'in xna'an,

² cui' lo'o cha' cuini nu nda'an yucui' scaxca nu a lni ndi'in cha' 'in, siyana cua ndyucun cha' tiyaa 'in ne'.

³ Ndyucui ndijin se'en caja cuilyo'o nten, ndyucui' siyana cua lca ti na ca cun na, cui' na nu ndaa Ndiose tyucuan xu'hue lyigaa nu nguiana'an ri' 'in ni, nu cua ngui'ya cuinta cha' nu lni.

4 Siyana lyigaa na nu msu'hua Ndiose, tsu'hue na, a nga'an cha' xcuan tloon na 'in na, siyana tyucuan xu'huen na 'in na lo'o lyigaa tieen na,

5 lo lo'o cha' 'in Ndiose bra ndyucuin' na lo'o ni, nxnu luhui ni in' na.

Cha' 'in nu tsu'hue 'ni tñan 'in Crixtu

6 Si culu'u cha' re 'in ta'an na, tsu'hue 'a nducua tnan na'an cha' 'in Jesucristo, lca sca nu ngutsa'an yu'hui lo'o cha' nu luhui 'in Ndiose, cui' cha' nu ndlu'un na nu cua nducui ndyca'an na.

7 A lyca cha' cu'ni cuinta scaxca cha' nu ndlo ri' que nten cula, cha' nu a ntsu'hui lyoo, siyana su'hua juersa chu'hui sca chelyuu nu luhui tloo Ndiose.

8 Siyana nu lsa lo'o scaxca cha' cuijya, chin' 'a na'an nda yaa' cha' can', una si su'huan na juersa chu'huin na sca chelyuu nu luhui, tsi'i loo chelyuu ti re ta yaa' na 'na, siyana cu'ni tsu'hue na 'na sa tyucui braa.

9 Nde sca cha' nu lni, lo ni sca tucui a ntsu'hui cha' cu'ni tucua ri' lo'o na.

10 lo'o cha' re nsu'huan na juersa, lo ndijin na ndi'i, siyana nducua tloon na 'in scati Ndiose nu lu'u ca, Ni nu Ndlo laa 'in lyigaa nten, tsalca nu nguiana'an ri' 'in ni.

11 Lyigaa cha' re ntsu'hui cha' tyucui' lo culu'u 'in nten.

12 A taa ya' caja nu xcuan tloo 'in nisiya lca nu suhue ti, siyana culu'u tnan ngui'ni tloo ta'an na lo'o na'an nu ndyucui', lo'o na'an nu 'ni, na'an nu ntsu'hui cha' tsu'hue 'in, a cuinta lo'o sca carsya nu lni, lo'o na'an nu nguiana'an ri' 'in Ndiose, lo'o sca cha' tiyaa nu luhui.

13 Lja nu ti lyiji tia'an se'en ndi'in, chu'hui yuhue ri' tyucui' quityi 'in Ndiose tloo ta'an na, ta cueen 'in ne' lo culu'u 'in ne'.

14 Cu'ni cuinta cha' tsu'hue nu cua ngujui 'in bra nu mxyucui' Espiritu 'in ne' nu ntsu'hui cuinta 'in bra mxtya yaa' ne' 'in.

15 Chu'hui yuhue ri' cha' re, tsa quinan cu'ni 'in na, siyana lyigaa tucui ca jylo ri' na'an nguia nguilu lo'o cha' 'in Ndiose.

16 Xni cuinta 'in, a cuinta lo'o cha' nu ndlu'u. Tsa tyun lo'o cha' re, si ncuana'an cu'ni, caja na'an tyo'o laa tsatlyu lo'o lyigaa nu quine 'in cha' nu ndyucui'.

1 TIMOTEO 5

Ña'an ntsu'hui cha' tyi'in na

1 A xun lo'o 'in nu lca nten cula, siyana tyucui' lo'o can' na'an ndyca ri' lo'o sca sti, lo nu suhue la, cu'ni lo'o can' na'an ndyca ri' sca ta'a ngula,

- 2 ne' cuna'an nu lca nten cula, tyucui' lo'o can' na'an ndyca ri' lo'o jyi'an, lo nu cuna'an ti cuine' ti, tyucui' lo'o can' tsana'an ndyca ri' ta'a ngula, lo'o sca cha' tiyaa nu luhui.
- 3 Cu'ni cuinta 'in ne' cuna'an nu chini ca nguinu cha' yucui' ti.
- 4 Una nu ti ndi'in sne' ta sne' ste', can' nu nga'an cha' cu'ni cuinta 'in ne' la nducua la, ncuana'an ca xitucui can' cha' tsu'hue lo'o nten cula 'in, siyana cha' re tsu'hue nu ndyu'hui cuiya' ri' Ndiose.
- 5 Ne' nu chini ca nguinu cha' yucui' ti nu ndi'in scati, can' nu nducua tloo 'in Ndiose, a ndla ti ne' njnan ne' lo ndyucui' ne' lo'o ni tla lo titsan.
- 6 Una si nda'an ne' na'an nu ndyca ri' ne', ni si lu'u ne' una cua ngujui ne'.
- 7 Lyigaa cha' re culu'u 'in ne', siyana a caja nu tyucui' cuana'an ti cha' 'in ne'.
- 8 Siyana nu a ntsu'hui cuinta 'in nu ndi'in se'en ndi'in, ni a 'ni cuinta 'in nu ndia se'en ndi'in, cua mscuan tloo can' cha' 'in Ndiose, nducua la 'ni can' que na'an ndyca ri' sca nten nu a nguiana'an ri'.
- 9 Una tsalca nu cua ntsu'hui sna yla yjan nu nguiaa nde loo, can' nu nga'an cha' tyucua nii loo quityi lo ta yaa' ne' 'in, si scati ne' qui'yu ta'a mdi'in,
- 10 Si ndlu'u can' tnan tsu'hue nu ngui'ni, si nga'ni cu'u can' sne', ta nga'ni cuinta can' 'in nu mdiyaa se'en ndi'in, ta mji'an can' quiya' ta'an na, ta ndaayaa' 'in nu ndijin scaxca ndi'i, si nga'ni can' lyigaa loo tnan tsu'hue.
- 11 Una tsalca nu ti cuine' la nu nguinu cha' yucui' ti, a lo'o can' tyucua nii loo quityi, siyana sa ntsu'hui ca ri' caja nten 'in xiya', lo tyo'o tsu' can' sii' Crixtu,
- 12 ncuana'an xo tucua can' qui'ya chun' siyana a mdo'o lni cha' 'in lo'o cha' nu cua mxtya.
- 13 A cuinta tisna tya'an scaxca na'an, lo tsi'i tsacan' ti, siyana lo'o cha' ndyca ndyucui', sten yu'hui lo'o scaxca lo'o cha', lo tyucui' cha' nu a nga'an cha' tyucui'.
- 14 Can' cha' ndyca ran' siyana tsalca nu ti cuine' ti, nu nguinu cha' yucui' ti, tsu'hue la si caja cuilyo'o can', tsu'hue ti cu'ni cu'u sne', cu'ni cuinta se'en ndi'in, rcan' a caja na'an tyucui' ta'a cusuun na cua na'an ti cha' 'in.
- 15 Siyana ntsu'hui nu cua mdo'o tsu' lo nducui ndyca'an can' 'in Ne' xna'an.
- 16 Ne' cuna'an nu nguinu cha' yucui' ti can', si ndi'in ta'a nu cua yana'an ri' 'in Ndiose, can' nu nga'an cha' chu'hui cuinta 'in ne', lo tsi'i cuinta 'in ta'an na tyi'in can', rcan' caja na'an ta yaa' ne' 'in ne' cuna'an nu chini ca cha' nguinu cha' yucui' ti.
- 17 Lo tsalca nu ntsu'hui cuinta 'in ta'an na, si na tsu'hue ngui'ni cuinta tnan ntsu'hui yaa', can' nu nga'an cha' tucua lta xni can' squiya', una lyee la ngui'ni ca'an cha' re 'in nu ndlu'u lo'o nu ndyucui' cha' 'in Ndiose.

- 18 Siyana quityi 'in Ndiose ndyucui' na: A su'hua huan quiso tu'hua bta bra ngui'ni 'in tnan. A cuinta ndyucui' na: Sca msu nga'an cha' 'in xni squiya'.
- 19 Si caja nu su'hua qui'ya 'in nu ntsu'hui cuinta 'in ta'an na, a cu'ni cuinta cha' can', Si na a lo'o tucua sna nu taa rsuun cha' can'.
- 20 Una tsalca nu ti ngui'ni qui'ya, tla cha' tyucui' lo'o can' tloo ta'an na, ncuana'an chu'hui sca cha' chen 'in ne' lyigaa ne'.
- 21 Tloo Ndiose lo'o Ni X'na na Jesucristo, lo'o tloo angajle nu mdo'o hui 'in ni, jnan cha' tsu'hue 'in siyana xu'hua se'en lyigaa cha' re na'an nu ntsu'hui cha', lo ndyca ri' siyana scana'an ti ca lca tiee lo'o lyigaa tucui.
- 22 A lyca cha' ndla ndsa xtya yaa' 'in sca tucui, xni cuinta siyana a tyo'o lo'o qui'ya 'in xca tucui. Chu'hui sca chelyuu nu luhui ti.
- 23 A co'o 'a xcui' tyi'a ti, una co'o chin' vinu siyana lyigaa braa ndyca ti'i tiee.
- 24 Ntsu'hui qui'ya nu cui' bra ndyca tyca' na'an na nisiya ti lyiji ca cuiya' cha' 'in na. Una ntsu'hui qui'ya nu ndyo'o scua yla na chun' nde'en.
- 25 Ticui' ncuana'an lo'o cha' tsu'hue, cui' bra ndyca tyca' na, lo si a tyo'o scua yla na cui' bra, una tiaa braa ca tyca' na siyana a ca chu'hui catsi' na.

1 TIMOTEO 6

- 1 Cui' ncuana'an lyigaa msu nu cua ntsu'hui x'na, ntsu'hui cha' tucua can' cha' 'in x'na lo'o lyigaa lo'o cha', rcan' a caja na'an tyucui' ca'an ne' 'in Ndiose ta lo'o cha' nu ndlu'un na.
- 2 Si x'na can' lca nu nguiana'an ri', tsi'i siyana lca can' sca ta'an na, ta can' cha' a caja nu tucua cha' 'in, siyana nde lyee la chu'hui yuhue ri' can' cu'ni tnan 'in x'na. Siyana nu ndyucuan cuinta tnan can' lca sca nu nguiana'an ri' lo ndyu'hui cuiya' ri' Ndiose 'in. Nde cha' nu culu'u lo ta cueen 'in ne'.

Quinu tsu'hue tieen na lo'o na nu ndi'in 'na

- 3 Si ntsu'hui nu ndlu'u xca lo'o cha' nu a ndyucua ta'a lo'o na'an cha' tsu'hue 'in Ni X'na na Jesucristo, ta lo'o na'an cha' nu luhui nu ndlu'un na,
- 4 can' nu ngutsa'an yu'hui lo'o cha' siye' lo a sca cha' jlyo ri', cua ngujui nu ndyucui' lo'o scaxca lo'o cha' nu a ntsu'hui cuinta, can' ndyucua suun lyigaa lo'o cha' a tsu'hue: Cha' cuita'an ri', cha' cusuun, cha' nu nducua yuhue' ta'a ne', a cuinta cha' nu 'ni tucua ri' ta'a ne',
- 5 ndyucui' lyo'o ta'a ne' scaxca ne' siyana a luhui cha' tiyaa 'in ne', ni a ntsu'hui lyoo ne' cha' nu lni, ndyca ri' ne' ca cuilyiya' ne' lo'o cha' 'in Ndiose, can' cha' tyo'o tsu' lo'o nten nu lca ncuana'an.
- 6 Siyana cha' nu luhui 'in Ndiose lca na cha' cuilyiya' 'na, Si tsu'hue ntsu'hui tieen na lo'o na nu cua ndi'in 'na,

7 siyana a sca na mdiyan lo'on na loo chelyuu re, ticui' ncuana'an bra cajan na, a sca na ca cui'yan na.

8 Si ndi'in na nu 'ni tsu'hue 'na, si ndia sten' na, quinu tsu'hue tieen na lo'o tsacan' ti.

9 Una nten nu nducua tloo cha' cuilyiya', tiuu can' loo qui'ya ta loo can', ngutsa'an yu'hui carsya 'in ne' lo'o cha' cuita'an ri' nu 'ni ti'i lo'o ne', lo ndya'an lo'o na 'in ne' se'en nu tyucuna' ne' siya' ti.

10 Siyana ti suun lyigaa lo'o cha' a tsu'hue lca cha' nu nchucui ri' ne' tni, lo'o cha' can' ntsu'hui nu cua mdo'o tsu' lo'o cha' tsu'hue 'in Ndiose, lo lyee 'a quina'an ndi'i mdijin ne'.

Cu'ni cuintan na cha' nu nguiaña'an rin' na

11 Una nu'huin, nu ngui'ni tnan 'in Ndiose, tyo'o tsu' loo lyigaa lo'o cha' a tsu'hue, lo tyucui ndyca'an cha' nu tsu'hue, cha' nu luhui, lo'o na'an cha' nu nguiana'an rin' na, chu'hui cha' tsu'hue 'in lo'o nten, chu'hui cha' tlyu ri' 'in, a cuinta lo'o rsuun cu'ni.

12 Taa juersa cu'ni cana lo'o cha' nu nguiana'an ri', cu'ni cuinta chelyuu nu a tsatii 'a, nu cua ngujui 'in ti bra msi'ya Ndiose 'in, cui' bra nu ndaa rsuun na'an yana'an ri' 'in ni tloo ta'an na.

13 Tloo Ndiose, ni nu ndaa chelyuu 'in lyigaa loo na, lo'o tloo Ni X'na na Jesucristo, ni nu tsu'hue yucui' lo ndaa ni rsuun tloo Poncio Pilato, can' cha' jnan cha' tsu'hue 'in:

14 Tsu'hue ti xu'hua se'en cha' re, xni cuinta siyana a tnan' cha' 'in hasta bra nu quiaan ni X'na na Jesucristo xiya'.

15 Ndiose cu'ni ni cha' tsato'o cha' re sca tsan nu cua mxtyaa ni, cui' ni nu tlyu lati cha' cuiya' ntsu'hui 'in, siyana scati ni lca ni Ree nu tlyu lati, lo lca ni X'na lyigaa tucui,

16 scati ni lca ni sa tyucui braa, ndi'in ni sca loo xaa se'en nu a as ten na'an nu ti, ni sca nten a lyiji na'an 'in ni, ni a ntsu'hui cha' na'an ne' 'in ni, scati ni cu'ni tnu na 'in ni lo culo ni tnan sa tyucui braa. Amen.

17 Tyucui' lo'o nten nu cuilyiya' siyana a cu'ni siye' ne', a tyucua tloo can' cha' cuilyiya' 'in, siyana lca na cha' cuini ti, una nde tyucua tloo can' 'in Ndiose, ni nu lu'u ca, ni nu ndaa lyigaa loo na nu 'ni tsu'hue 'na hasta nu quinu tsu'hue tieen na.

18 Tyucui' lo'o ne' siyana ca cuilyiya' ne', una lo'o lyigaa loo tnan tsu'hue nu cu'ni ne', a cuinta tyo'o cha' tsu'hue tiee ne' ta yaa' ne' 'in nu 'ni cha' 'in, lo a cu'ni tiji ne' lo'o na nu ndi'in 'in ne',

19 ncuana'an xu'hua se'en ne' cha' cuilyiya' nu ta yaa' 'in ne' sa tyucui braa, lo cu'ni cuinta ne' chelyuu nu a tsatii 'a.

Msla' ta'a Pablo lo'o Timoteo

20 Nu'hui Timoteo, xni cuinta tnan nu cua ntsu'hui yaa', a cu'ni cuinta scaxca cha' nu ndlo ri' que ne', cha' nu a sca cuinta ntsu'hui, cui' ncuana'an lo'o cha' nu ndlu'u ne' nu ljan lo'o cha' cuini,

21 ntsu'hui nu nguia ndyca'an cha' can', lo cua mdo'o tsu' lo'o cha' nu nguiana'an rin' na. Cha' tsu'hue 'in Ndiose quinu lo'o. Amen.

2 TIMOTEO

2 TIMOTEO 1

Pablo ndyucui' cha' 'in Timoteo

¹ Na' Pablo, lo'o cha' cuiya' 'in Ndiose nga'an tnan Jesucristo 'yan tsa yucuin' cha' tsu'hue 'in ni, na'an ntsu'hui cha' caja sca chelyuu 'na lo'o Crixtu Jesus.

² Nde nga'an tnan sca quityi 'in, Timoteo, nu'huin lca na'an ndyca ri' sca snen' nu tca'a lati 'yan, ndyca ran' siyana Stina Ndiose lo'o Ni X'na na Jesucristo taa ni cha' tsu'hue nu chu'hui ni' carsya 'in, ca 'tna ri' ni 'in, lo cu'ni ni cha' tyi'in tsu'hue.

Ntsu'hui cha' tyucuin' na cha' 'in Crixtu

³ Lyigaa ya' ndyucuin' lo'o Ndiose tla lo'o titsan, nxu'hua ran' 'in, lo ndyaan xu'hue 'in ni, cui' ni nu ca 'in tnan ngui'nin lo'o sca cha' tiyaa nu luhui, tsana'an nu nga'ni nten cula 'yan.

⁴ Bra nxu'hua ran' na'an nguilu tyi'a quilon, lca tieen siyana cua cuna'an 'in lo quinu tsu'hue lca tieen.

⁵ Nxu'hua ran' snu na'an nguiana'an ri' 'in Ndiose, una la nducua la yana'an ri' Loida nu lca jyi'an cula, cui' ncuana'an lo'o Eunice nu lca jyi'an, lo jlyo tsu'hue ran' siyana lo'o nu'huin nguia ndyca'an cha' re.

⁶ Can' cha' ri nii nxu'hua ri' siyana 'ni cuinta cha' tsu'hue 'in Ndiose nu cua ngujui 'in bra mxtyan yaan' 'in.

⁷ Siyana Ndiose a ndaa ni cha' tsu'hue can' 'na, ta siyana xcutsen rin' na, cui' nu nde cu'ni tnu tieen na, chu'hui cha' tsu'hue 'na lo xni na cuinta 'na.

⁸ Can' cha' a ca jyu'u ri' tyucui' cha' tsu'hue 'in Ni X'na na, ni a ca jyu'u ri' lo'on na'an nu ntsu'huin na'an tyucuan lo'o cha' 'in Ndiose, siyana ca sca cha' ti 'na tyijyin na ndi'i lo'o cha' tsu'hue 'in Crixtu nu ndyucuin' na, lo Ndiose ta yaa' ni 'na lo'o cha' re,

⁹ ni nu ngulo laa 'na lo msi'ya ni 'na siyana chu'huin na s

² Tlca chelyuu nu luhui, una tsi'i siyana nde'en la tnan tsu'hue cua nga'ni na, siyana lo'o cha' tsu'hue nu cua ngujui 'na lo'o Crixtu Jesus, cui' cha' re mxtya Ndiose bra nu ti lyiji tnan ni chelyuu.

¹⁰ Una cua mdyo'o scua yla cha' re bra nu yaan Jesucristo, Ni nu Ndlo laa 'na, lo msi'yu co' ni ndi'i nu ljian lo'o cha' ndija, nguilyo scua yla ni sca chelyuu nu a ntsu'hui 'a cha' tsa tii, lo'o cha' tsu'hue 'in Ndiose nu nguiana'an rin' na.

¹¹ Ngulo tun ni 'yan siyana tyucuin' cha' tsu'hue 'in ni lo'o ne' gentil, nga'an tnan ni 'yan lja ne' siyana culu'un 'in ne'.

- 12 lo'o cha' re ndijin ndi'i, una a jyu'u ran' siyana jlyo ran' ti ca 'in yana'an ran'. Jlyo tsu'hue ran' siyana ca 'in ni chu'hui ni cuinta tnan nu ndaa ni 'yan hasta braa tiyaa tsan nu mxtya ni.
- 13 Tyucui ndyca'an cha' nu lni tyucui na'an nu cua yucuin' lo'o, cha' nu nguiana'an rin' na, a cuinta chu'hui cha' tsu'hue 'in lo'o ta'an na lo'o Crixtu Jesus.
- 14 lo'o cha' cuiya' 'in Espiritu nu Luhui 'in Ndiose nu ntsu'hui ni' carsya 'na, xni cuinta 'in lo'o tnan nu cua ndaa ni cu'ni.
- 15 Cua' jlyo ri' siyana mdo'o se'en lca Asia ngala yaa' 'yan, cui' Figelo lo'o Hermogenes.
- 16 Una su'hua yaa' Ni X'na na 'in Onesiforo lo'o lyigaa nu ndi'in se'en ndi'in, siyana tyun 'a ya' ndaa cha' tnu tiee 'yan, a mju'u ri' lo'on nisiya ndycan' lo'o cadena,
- 17 siyana bra mdiyaa quichen Roma mda'an nan 'yan loo tnan hasta nguia lyoon 'in.
- 18 Can' cha' Ni X'na na cu'ni ni cha' caja cha' tsu'hue 'in tsan nu quiaan ni xiya'. Snu na'an nda yaa' 'na bra mdi'in na quichen Efeso.

2 TIMOTEO 2

Cha' 'in nu ndun tsu'hue cu'ni tñan 'in Crixtu

- 1 Can' cha' nu'huin snen', su'hua juersa lo'o cha' tsu'hue nu cua ndaa Crixtu Jesus 'in.
- 2 Lyigaa cha' nu cua ngune 'in yucuin' tloo nten quina'an can', cui' ncuana'an cu'ni cuinta 'in 'in ne' nu lni ndi'in cha' 'in, siyana lo'o can' ca culu'u 'in xca tucui.
- 3 Can' cha' ta loo tyijyin ndi'i tsana'an ndyca ri' sca sundaru nu tsu'hue ca 'in Jesucristo.
- 4 Ni sca nu ngui'ni tnan sundaru, a nguiten yu'hui lo'o scaxca tnan, siyana nan na'an nu quinu tsu'hue tiee x'na lo'o.
- 5 Ticui' ncuana'an lo'o sca nu ndijya, a ca cu'ni cana si a tijya na'an nu ntsu'hui cha'.
- 6 Cui' ncuana'an ndyca ri' sca ngui'ni tnan ni' quixin', la nducua la cu'ni tnan, la rcan' xo' na nu yta.
- 7 Culucua ri' cha' nu ndyucuin' lo'o, lo Ni X'na na sla la ni cha' tiyaa 'in lo'o lyigaa cha' re.
- 8 Xu'hua ri' 'in Jesucristo, nten cuityi 'in David, ni nu mdyo'o qui'u can', cui' cha' tsu'hue re ndyucuin' ri nii,

9 lo lo'o cha' re ndijin ndi'i, ntsu'hui na'an tyucuan tsana'an ndyca ri' sca nu nducun', una cha' 'in Ndiose a lo'o na ntsu'hui ndyucun na.

10 Can' cha' nda loon lo'o lyigaa ndi'i re, lo'o cha' 'in lyigaa nu cua ngulosuhui Ndiose, siyana lo'o can' tyo'o laa lo'o Crixtu Jesus, tyi'in can' loo xaa 'in ni sa tyucui braa.

11 Nde sca cha' nu lni: Si cua ngujuin na lo'o ni, ticui' ncuana'an ntsu'hui cha' tyi'in na lo'o ni.

12 Si tyijyin na ndi'i lo'o ni, ticui' ncuana'an ntsu'hui cha' culon na tnan lo'o ni. Si xcuan tloon na 'in ni, ticui' ncuana'an xcuan tloo ni 'na.

13 Si naa re a nducua na cha' nu ndyucuin' na, una nducua ni tnan cha' nu ndyucui' ni, lo a cha'an ni sca cha' nu cua mxtya ni.

Cha' 'in nu tsu'hue ngui'ni tñan 'in Ndiose

14 Can' cha' xu'hua ri' cha' re, lo ta cueen 'in ne' lo'o cha' cuiya' 'in Ni X'na na siyana a tyucui' scaxca cha' nu ndlo ri' que ne', siyana a la cu'ni tsu'hue, siyana nde cu'ni na ti'i lo'o nu quine 'in cha' can'.

15 Cunan na'an quinu tsu'hue tiee Ndiose lo'o, tsana'an ndyca ri' sca msu nu tsu'hue ngui'ni tnan, nu a sca cha' jyu'u ri', siyana mxni tsu'hue cuinta na'an ndyca ri' nu lni 'in Ndiose.

16 A cu'ni cuinta scaxca cha' nu ndlo ri' que ne', cha' nu a sca cuinta ntsu'hui, siyana nu ndyucui' cha' can' nde lyee la nguia nguiten yu'hui lo'o cha' a tsu'hue,

17 ncuana'an nguia ndyucu luu na tsana'an ndyca ri' sca quicha, na'an yato'o 'in Himeneo lo'o Fileto,

18 mdo'o tsu' lo'o cha' nu lni 'in Ndiose, nda'an yucui' siyana cua mdijin cha' nu tyo'o qui'u nten, lo ngui'ni tantu 'in tucua sna nu cua yana'an ri' 'in ni.

19 Una cha' nu mxtya Ndiose ngula ndi'in na, lo ndena'an nguinu scua cha' nu ndyucui' na: Ni X'na na ndyu'hui lyoo ni tsalca nu nguiaa tsu' 'in ni, lo nde xca cha' ndyucui' na: Lyigaa nu nguiana'an ri' 'in Crixtu tyo'o tsu' loo cha' a tsu'hue.

20 Na'an ndyca ri' sca na'an tlyu, tsi'i lyigaa loo na ndi'in can' nguiaa' lo'o oro ta lo'o plata, siyana ntsu'hui nu nguiaa' lo'o yca ta lo'o yuu, lo lja can' ntsu'hui nu tca'a lati 'in ne', lo ntsu'hui nu a cuinta ri' ne' lo'o.

21 Si ntsu'hui nu tyo'o tsu' lo'o lyigaa cha' a tsu'hue, ca can' na'an ndyca ri' sca nu tca'a lati 'in Ni X'na na, lo cu'ni tsu'hue can' 'in ni, lo ndun tiyaa cu'ni lyigaa loo tnan tsu'hue.

22 Cui' ncuana'an ntsu'hui cha' tyo'o tijyu' loo scaxca cha' tiyaa nguna' nu nda'an lo'o ti suhue ti, tyucui ndyca'an cha' tiyaa nu tsu'hue, cha' nu nguiana'an ri', chu'hui cha' tsu'hue 'in lo'o lyigaa tucui, lo tyi'in tsu'hue lo'o ne' tsatlyu lo'o lyigaa nu nguiana'an ri' 'in Ni X'na na lo'o sca carsya nu luhui.

²³ A cu'ni cuinta scaxca lo'o cha' nu ndlo ri' que nten, cha' nu a sca cuinta ntsu'hui, siyana cua jlyo ri' xcui' cha' cusuun lyiya na.

²⁴ Siyana sca msu 'in Ni X'na na, a ntsu'hui cha' tyi'in lo'o cha' cusuun, siyana nde cu'ni tsu'hue lo'o lyigaa tucui, a cuinta tsu'hue ti culu'u 'in nten, lo chu'hui cha' tlyu ri' 'in,

²⁵ ncuana'an lo'o cha' tiyaa tyucui' lo'o nu ti'i ri' 'in, tina'an taa Ndiose cha' cuiya' cha'an cha' tiyaa 'in can', lo chu'hui lyoo cha' nu lni,

²⁶ lo tyo'o can' se'en mxni su'hua ne' xna'an 'in.

2 TIMOTEO 3

Ña'an ntsu'hui cha' cu'ni nten tiaa braa

¹ A cuinta ca jlyo ri' siyana tiaa braa ntsu'hui cha' caan tsan nu chen ndyucui.

² Nten can' cha' 'in ti ne' tyucua tloo ne', xcui ri' ne' tni, tnu 'a cu'ni ne' 'in ne', cu'ni siye' ne', tucua yuhue' ta'a ne', a tucua ne' cha' 'in nten cula 'in ne', a sca 'a cha' ti tsu'hue 'in ne', lo ni a tsana'an 'a ri' ne' 'in Ndiose,

³ ni a chu'hui cha' tsu'hue 'in ne' lo'o ta'a ne', a cu'ni ne' cha' tlyu ri' lo'o siyana tla carsya 'in ne', su'hua ne' qui'ya 'in ta'a ne' lo'o cha' cuini, cu'ni ne' na'an nu ndyca ri' ne', tyucua yla ne', lo xcuan tloo ne' lyigaa cha' tsu'hue,

⁴ tnan' ne' ticui' ta'a tsu'hue ne', a cutsen ne' cu'ni ne' cua na'an ti, cha'an yu'hui cha' siye' 'in ne', lyee la cu'ni cuinta ne' cha' nu ndiyaa ri' ne' que cha' 'in Ndiose.

⁵ Cu'ni ne' 'in ne' siyana lyee nguiana'an ri' ne' 'in Ndiose, una lo'o na'an nu ngui'ni ne' nxcuan tloo ne' cha' cuiya' 'in ni. Can' cha' nu'huin ntsu'hui cha' tyo'o tsu' sii' ne' nu lca ncuana'an.

⁶ Siyana ne' re nan ne' na'an sten yu'hui ne' scaxca na'an, lo quinilyo'o ne' 'in ne' cuna'an nu chin' la cha' 'in, nu lyee 'a cua nga'ni qui'ya lo'o cha' a tsu'hue nu lca tiee.

⁷ Nisiya lyigaa braa ngui'ni cha'an, una a ndi'ya cuinta na'an cha' nu lni 'in Ndiose.

⁸ Tsana'an nu nga'ni Janes lo'o Jambres mscuan tloo 'in Moise, cui' ncuana'an nga'ni ne' re nxcuan tloo ne' cha' nu lni 'in Ndiose, siyana cuu' cha' tiyaa 'in ne', a cuinta mtan' ne' cha' 'in ne' lo'o cha' 'in Ndiose.

⁹ Una a tsa quinan ne' lyee la, siyana cha' tantu can' 'in ne' tyo'o scua yla na tsana'an yato'o 'in tyucuaa ne' can'.

¹⁰ Una nu'huin cua nguia ndyca'an cha' 'in Ndiose nu ndlu'un, chelyuu nu ntsu'huin, lo'o cha' nu nducua tloon, na'an nu nguiana'an ran', na'an nu ntsu'hui cha' tlyu ri' 'yan, na'an nu ntsu'hui cha' tsu'hue 'yan, tsana'an nda loon lyigaa lo'o cha',

- 11 lo jlyo ri' ni snu ndi'i mdijin lyigaa se'en mda'an, ngujui nu ngutucui ndyca'an 'yan quichen Antioquia, Iconio lo'o Listra, scaxca ndi'i mdijin, una Ni X'na na, a siya ngala yaa' ni 'yan.
- 12 Cui' ncuana'an lyigaa nu ndyca ri' chu'hui sca chelyuu nu luhui lo'o Crixtu Jesus, a ndijyin cha' tyijyin can' scaxca ndi'i.
- 13 Una tsalca nu nducun' lo'o nu nda'an nilyo'o 'in nten, nde lyee la nguia nducunan' yu'hui can', siyana tsana'an nu nilyo'o can' 'in nten, cui' ncuana'an ndijyi nu nilyo'o 'in.
- 14 Una nu'huin tsa quinan lo'o cha' nu cua nga'ni cha'an lo yana'an ri', a cu'ni tucua ri' siyana cua jlyo ri' ti ca ngulu'u 'in.
- 15 Siyana ti lyu' nu'huin yu'hui lyoo quityi 'in Ndiose, lo ndaa na cha' tiyaa na'an nu ntsu'hui cha' tyo'o laa si tsana'an ri' 'in Crixtu Jesus.
- 16 Lyigaa cha' nu nguinu scua loo quityi 'in Ndiose, cha' tiyaa 'in ni lca na lo cu'ni tsu'hue na 'na, ndlu'u na 'na, 'ni chu'hue na cha' tiyaa 'na, nda yaa' na 'na na'an ntsu'hui cha' tyun lni na, a cuinta ndlu'u na 'na na'an ntsu'hui cha' chu'huin na sca chelyuu nu luhui,
- 17 siyana ca tyucui cha' tiyaa 'in lyigaa sne' Ndiose, lo a sca cha' tsa lyiji 'in can' cu'ni lyigaa loo tnan tsu'hue.

2 TIMOTEO 4

Tsa quiñan tyucuin' na cha' tsu'hue 'in Ndiose

- 1 Jnan cha' tsu'hue 'in tloo Ndiose lo'o Ni X'na na Jesucristo, ni nu ntsu'hui cha' cu'ni cuiya' cha' 'in lyigaa nten tsatlyu lo'o ne' cua ngujui, bra nu quiaan ni xiya' lo culo ni tnan 'na.
- 2 Can' cha' tyun tiyaa lo tyucui' cha' tsu'hue 'in Ndiose lyigaa braa, cuna na'an nu qui'ya ne' cuinta lo'o cha' re, tla cha' tyucui' lo'o ne', a cuinta taa cha' tnu tiee 'in ne', cui' ncuana'an chu'hui cha' tlyu ri' 'in bra nu culu'u 'in ne'.
- 3 Siyana tiaa braa a cu'ni cuinta 'a ne' cha' nu lni 'in Ndiose, siyana nde cuna ne' scaxca nu culu'u 'in ne,' siyana quine 'in ne' cha' nu ndyu'hui cuiya' ri' ne',
- 4 tyo'o tsu' ne' lo'o cha' nu lni 'in Ndiose, lo tyucui ndyca'an ne' scaxca cha' nu ndlo ri' que nten.
- 5 Una nu'huin xni cuinta 'in lo'o lyigaa lo'o cha', ta loo tyijyin scaxca ndi'i, tyucui' cha' tsu'hue 'in Ndiose, lo tucua cha' nu cua ndaa ni 'in.
- 6 Siyana na' cua ndyaan 'yan, ndyuhui tan ni braa kujui ne' 'yan, cua ndyucui lucui' la tsan nu ntsu'hui cha' tyo'on loo chelyuu re.
- 7 Na' cua nga'nin cana lo'o tnan re, cua nga'ni tyin tnan nu ntsu'hui cha' cu'nin, lo mxu'hua se'en cha' nu yana'an ran'.

8 Ri nii ndyuhui tan cha' tsu'hue nu taa Ni X'na na 'yan tsan nu cua mxtya ni, ni nu lca bse nu lni ndi'in cha' 'in, una tsi'i 'yan na' ti, siyana lo'o lyigaa nu tsu'hue ntsu'hui tiee ndyuhui ta tsan nu quiaan ni xiya'.

Yucui' Pablo lo'o Timoteo sca cha'

9 Si ca caan se'en ndi'in nu ndla la,

10 siyana Demas ngala yaa' 'yan lo mxtucui nde quichen Tesalonica, siyana lyee la lca tiee lo'o cha' nu ndyca loo chelyuu re. Crescente nguiaa se'en lca Galacia, lo Tito nguiaa se'en lca Dalmacia.

11 Xca ti Luca nguinu lo'on. Can lo'o 'in Marcu siyana tsu'hue nda yaa' 'yan lo'o tnan 'in Ndiose.

12 Tiquico cua nga'an tnan 'in nguiaa quichen Efeso.

13 Bra caan, qui'ya te' ndycun' braa tlya', siyana mxnun 'in na quichen Troas na'an 'in Carpo, cui'ya lyigaa quityi can' lo'o nu ndun loo la can'.

14 Jantru cuityi tyucuan can', lyee 'a ndaa cha' nsin' ri' 'yan, una Ni X'na na su'hua lyiya' ni 'in cua na'aan tnan nga'ni.

15 Ncuana'an nu'huin xni cuinta 'in lo'o, siyana lyee 'a na'an ti'i 'na lo'o cha' nu ndlu'un na.

16 Bra culo ncu cuiya' cha' 'yan tloo bsya, a tucui nda yaa' 'yan, lyigaa tucui ngala yaa' 'yan, una jnan 'in Ndiose siyana a cu'ni cuinta ni cha' can'.

17 Una a ngala yaa' Ni X'na na 'yan, siyana ndaa ni juersa yucuin' na'an ndyca ri' nu tsu'hue 'in Ndiose, ncuana'an yato'o ngune 'in lyigaa ne' gentil. Cui' ni ngulo laa ni 'yan tu'hua cuichi.

18 Ticui' ncuana'an culo laa Ni X'na na 'yan lo'o lyigaa la na'an cha' nu ti llyan 'yan, lo cu'ni ni cuinta 'yan hasta nu tia'an la se'en nu ndlo ni tnan la ni' cuaan, scati ni cu'ni tnu na 'in ni sa tyucui braa. Amen.

Msla' ta'a Pablo lo'o Timoteo

19 Tyucui' cha' 'in Prisca lo'o Aquila cuinta cha' 'yan, a cuinta lo'o Onesiforo tsatlyu lo'o nu ndi'in se'en ndi'in ne'.

20 Erasto nguinu quichen Corinto, lo Trofimo mxnun 'in quichen Mileto siyana ti'i.

21 Si ca caan lja nu ti lyiji qui'ya ti'in tlya'. Eubulo ndyucui' cha' 'in, a cuinta lo'o Pudente, Lino, Claudia, lyigaa ndyucui' cha' 'in.

22 Ni X'na na Jesucristo tyi'in ni lo'o sa tyucui braa, cui' cha' tsu'hue 'in ni quinu lo'on huan cuinta scaan huan. Amen.

TITO

TITO 1

Pablo ndyucui' cha' 'in Tito

- 1 Na' Pablo nu lca msu 'in Ndiose, lo Jesucristo nga'an tnan ni 'yan tsa yucuin' cha' tsu'hue 'in ni, siyana tsana'an ri' lyigaa nu cua ngulosuhui Ndiose 'in, lo qui'ya can' cuinta na'an ntsu'hui cha' chu'hui sca chelyuu nu luhui,
- 2 lja tyucua tloo can' chelyuu nu a tsatii 'a, sca cha' nu cua mxtya Ndiose bra nu ti lyiji tnan ni chelyuu, lo a ca cuini ni.
- 3 Mdia tsan nguilyo scua yla ni cha' tsu'hue 'in ni, lo mxnu ni cuinta 'yan siyana tyucuin' cha' re lo'o nten. Cui' Ndiose, Ni nu ndlo laa 'na, lca nu ngulo tnan 'yan.
- 4 Ca'an tnan quityi re 'in nu'huin Tito, nu lca na'an ndyca ri' sca snen' can lo'o cha' nu nguiana'an rin' na. Ndyca ran' siyana Stina Ndiose lo'o Ni X'na na Jesucristo, Ni nu ndlo laa 'na, taa ni cha' tsu'hue nu chu'hui ni' carsya 'in, ca 'tna ri' ni 'in, lo cu'ni ni cha' tyi'in tsu'hue.

Cha' 'in ne' nu ntsu'hui cuinta 'in ta'an na

- 5 Nde cha' mxnun 'in se'en lca Creta siyana culo scua lyigaa la na'an cha' nu ti lyiji, lo cu'ni cha' tyo'o tun tucua sna nu chu'hui cuinta 'in ta'an na cuinta scaa quichen, tsana'an cha' nu cua yucuin' lo'o.
- 6 Una ndyca ri' sca nu ntsu'hui chelyuu nu luhui, a cuinta scati cuilyo'o, lo si lo'o sne' nguiana'an ri' 'in Ndiose, nu a sca cha' nducui ndyca'an 'in, lo ni a lye' ri'.
- 7 Can' cha' nu chu'hui cuinta 'in ne' 'ni cha' sca nu ntsu'hui chelyuu nu luhui, siyana tnan 'in Ndiose chu'hui cuinta, ndyca ri' sca nu a siye', tsi'i la xnan nguisin' ri', tsi'i na nda'an yo'o, ta ndi'in nsuun, a cuinta si a 'ni manan lo'o tni,
- 8 ngui'ni cuinta 'in lyigaa nu ndiyaa se'en ndi'in, nguia ndyca'an lyigaa cha' tsu'hue, nxni cuinta 'in ne', lni ndi'in cha' 'in, luhui cha' tiyaa 'in, lo tsi'i la xnan 'ni sca cha',
- 9 a cuinta tsa ndun lo'o cha' tsu'hue nu ngui'ni cha'an, la rcan' caja na'an tyucui' cha' nu lni 'in Ndiose lo'o xca tucui lo taa cha' tnu tiee 'in can', a cuinta lo'o nu ndyucui' ca'an cha' can', cuna na'an nu qui'ya can' cuinta.
- 10 Siyana quina'an 'a nu lye' ri' ntsu'hui, lo ndyucui' can' xcui' cha' nu a ntsu'hui cuinta, nda'an nilyo'o can' 'in nten, lo nu lye'e lati ngui'ni ncuana'an lca nten nu ncuca circuncida 'in,
- 11 can' nu 'ni cha' tucun tu'hua, siyana ngui'ni tantu na'aan sca na'an, ndlu'u can' cha' nu a sca cuinta ntsu'hui siyana cu'ni can' manan lo'o tni.

12 Ndena'an yucui' sca ne' Creta, nu 'ni cuinta nten ta'a quichen tyi cha' nu ndyucui': Ne' Creta, a ndijyin xcui' cha' cuini ndyucui' ne', lca ne' na'an ndyca ri' sca 'ni yla, tucun' ne' lo yuhue' ne'.

13 Chi ni na'an ndyucui' re, can' cha' tla cha' tyucui' lo'o can' siyana tyun lni can' lo'o cha' 'in Ndiose,

14 lo a cu'ni cuinta 'a can' cuintu nu ndlo ri' que ne' judio, ta cha' nu ndlu'u nten nu nxcuan tloo cha' nu lni.

15 Siyana tsalca nu luhui cha' tiyaa 'in, lyigaa cha' luhui 'in can', una nten nducun' nu a nguiana'an ri', ni sca cha' lo a luhui 'in can', hasta lo'o cha' tiyaa 'in lo'o carsya 'in cuu' na.

16 Ndyucui' can' siyana nguiana'an ri' 'in Ndiose, una a ndyucua ta'a cha' 'in lo'o na'an nu ngui'ni, lca can' sca nu nducun' lo lye' ri', a ca tnan can' cu'ni tnan tsu'hue.

TITO 2

Tsaña'an ndyca ri' nu lñi 'in Ndiose

1 Una nu'huin culu'u 'in ne' na'an ndyca ri' sca nu tsu'hue 'in Ndiose.

2 Tsalca ne' qui'yu nu lca nten cula, ndyca ri' siyana xni ne' cuinta 'in ne', lo'o rsuun na'an cu'ni ne', lo'o cha' tiyaa cu'ni ne' scaa cha', a cuinta tsa tyun ne' lo'o cha' nu nguiana'an ri' ne', lo chu'hui cha' tsu'hue 'in ne' lo'o nten, cui' ncuana'an lo'o lyigaa lo'o cha'.

3 Tsalca ne' cuna'an nu lca nten cula, ticui' ncuana'an lo'o suun na'an cu'ni ne', tsi'i na tya'an lo'o ne' cha' ndyca ndyucui' ta lo'o cha' cu'hui, siyana culu'u ne' cha' tsu'hue,

4 ncuana'an ca ta ne' cueen 'in lyigaa ne' cuna'an nu ti cuine' ti, siyana chu'hui cha' tsu'hue 'in lo'o cuilyo'o lo'o sne',

5 xni can' cuinta 'in lo'o cha' tiyaa nu luhui, lo chu'hui yuhue ri' se'en ndi'in, cu'ni can' lyigaa loo tnan tsu'hue, a cuinta tucua cha' 'in cuilyo'o, siyana a caja nu tyucui' cua na'an ti lo'o cha' tsu'hue 'in Ndiose.

6 Ticui' ncuana'an lo'o nu ti suhue ti, ta cueen 'in siyana xni cuinta 'in.

7 Nu'huin culu'u tnan 'in lo'o lyigaa lo'o cha' tsu'hue, cui' ncuana'an xni cuinta na'an culu'u 'in ne' lo'o sca carsya nu lni,

8 lo tyucui' tsana'an ndyca ri' nu tsu'hue 'in Ndiose, siyana a caja nu tyucui' ta tsi'i na'an na, hasta lo'o nu ti'i ri' 'na ca jyu'u ri', ni a caja 'a na'an ti tyucui' ca'an can' huan.

9 Tsalca nu lca msu, ta cueen 'in siyana tucua cha' 'in x'na, cuna na'an nu quinu tsu'hue lca tiee x'na, lo a xcuen 'in can' cua na'an ti,

10 ni a xni su'hua na 'in x'na, siyana ca lni cha' 'in lo'o lyigaa lo'o cha', siyana ncuana'an ca cu'ni lo'o cha' tsu'hue 'in Ndiose, Ni nu ndlo laa 'na.

11 Can' cha' ncu tyacan' cha' tsu'hue 'in Ndiose, siyana tyo'o laa lyigaa nten.

12 Cha' tsu'hue can' ndlu'u na 'na siyana xcuan tloon na lyigaa lo'o cha' a tsu'hue nu nxcui ri' nten, lo chu'huin na sca chelyuu nu luhui, xni na cuinta 'na tsana'an nu ndyca ri' Ndiose,

13 cui' siyana ndyuhui tan na cha' tsu'hue nu cua mxtya ni bra nu ca tyacan' cha' cuiya' 'in Jesucristo, Ni nu ndlo laa 'na lo lca ni Ndiose nu tlyu lati.

14 Ndyaa ni 'in ni squi'yan naa nten, cui' siyana ca tyo'o laan na se'en nda'an na lo'o cha' a tsu'hue, lo msuhui ni 'na siyana can na sca nten nu cu'ni tsu'hue 'in ni, nu cu'ni cuinta lyigaa tnan tsu'hue.

15 Cui' cha' re culu'u lo taa cha' tnu tiee 'in ne', a cuinta tla cha' xtya lo a caja nu xcuan tloo 'in.

TITO 3

Quinu luhuin na lo'o cha' tsu'hue 'in Ndiose

1 Xu'hua ri' 'in ne' siyana tucua ne' cha' 'in bsya tnu lo'o bsya nu suhue la, tucua ne' cha' nu tyucui' can', tsu'hue ntsu'huu tiee cu'ni lyigaa loo tnan tsu'hue.

2 A tucua yuhue' 'in ni sca tucui, a cuna cha' cusuun, siyana tsu'hue ti tyi'in cha' 'in, lo'o rsuun na'an culu'u tnan 'in lo'o lyigaa tucui.

3 Siyana ti culo lo'on nare ncuun na sca nu tantu', nga'ni lye' rin' na, mda'an nguna' yu'huin na, siya' ti ndyaan na 'na lo'o cha' a tsu'hue, lyigaa lo'o cha' nu nxcui ri' nten. Mda'an na na'an nu ncu rin' na, ngu'ni cuita'an rin' na, ngujui nu na'an ti'i 'na lo ncuana'an na'an ti'in na 'in can'.

4 Una ncu tyacan' cha' tsu'hue 'in Ndiose, Ni nu ndlo laa 'na, snu na'an 'tna ri' ni 'in nten,

5 ngulo laa ni 'na, una tsi'i siyana nde'en la tnan tsu'hue nu cua nga'ni na, siyana lo'o cha' tsu'hue 'in ni, a cuinta mji'an ni 'na lo nga'ni ni cha' lcan na sca nten nu cui, ncha'an ni cha' tiyaa 'na lo'o Espiritu nu Luhui 'in ni,

6 nu cua ndaa ni cha'an yu'huu ni' carsya 'na lo'o Jesucristo, Ni nu ndlo laa 'na.

7 lo'o cha' tsu'hue 'in ni cua nguinu luhuin na tloo ni, ncuana'an ca tyucuan na chelyuu nu a tsatii 'a 'na, cui' cha' nu nducua tloon na ri nii.

8 Nde cha' nu lni lo ndyca ran' siyana xtya tsa cha' re: Ne' nu nguiana'an ri' 'in Ndiose cu'ni cuinta lyigaa cha' tsu'hue. Nde cha' nu tsu'hue lo nda yaa' na 'in lyigaa tucui.

9 Una a sten yu'hui lo'o cha' tantu nu ndlo ri' que nten, cui' ncuana'an lo'o na'an nu nten cula 'na ndyucui', a sten lo'o cha' cusuun ta tyucui' lyo'o 'in ne' lo'o cha' 'in lee, siyana a ntsu'hui cuinta cha' can' lo a 'ni tsu'hue na.

10 Si ntsu'hui nu ndyca ri' su'hue ti'in 'in ta'an na, tyucui' lo'o can' tucua sna ya', lo si a cu'ni cuinta cha' can' siya' ti culo tsu' 'in,

11 lo ca jylo ri' siyana cua nguna' siyana nga'ni qui'ya, lo ticuii' nso' tucua qui'ya chun'.

Yucui' Pablo lo'o Tito sca cha'

12 Bra nu ca'an tnan 'in Artemas ta 'in Tiquico tsaa se'en ndi'in, cuna na'an tsaa nu ndla lati quichen Nicopolis, siyana can' ntsu'hui tieen ti'in tsan nu ca tlya'.

13 Zenas nu nga'ni cha'an cha' 'in lee, lo'o Apolo cuna na'an ta yaa' 'in ne' lo'o na nu cu'ni tsu'hue 'in ne' tucuiin tsaa ne', siyana a sca na cuilyiji 'in ne'.

14 Ncuana'an lo'o ta'an na, cu'ni cha'an la cu'ni lyigaa loo tnan tsu'hue lo ta yaa' 'in nu 'ni cha' 'in, siyana ca tyacan' tnan nu ngui'ni.

Msla' ta'a Pablo lo'o Tito

15 Lyigaa ta'a ndi'in hua re ndyucui' cha' 'in, cui' ncuana'an tyucui' cha' 'in ne' cuinta hua, lyigaa ta'a tsu'huen na ta'a nguiana'an ri' na. Cui' cha' tsu'hue 'in Ndiose quinu lo'on huan cuinta scaan huan. Amen.

FILEMÓN

FILEMÓN 1

Pablo ndyucui' cha' 'in Filemón

1 Na' Pablo nu ntsu'hui na'an tyucuan lo'o cha' 'in Jesucristo, tyucuaa hua lo'o ta'an na Timoteo ca'an tnan hua sca quityi re 'in, Filemon, nu'huin nu ndyu'hui cuiya' ri' hua 'in, sca ti tnan ngui'ni na lo'o.

2 Ndyucui' cha' hua 'in ta'an na Apia, ni nu ndyu'hui cuiya' ri' hua 'in, a cuinta lo'o Arquipo, nu ta'a nsu'huan na juersa lo'o tnan 'in Ndiose, lo'o lyigaa la na'an ta'an na nu ngui'ni ti'in na'an 'in.

3 Stina Ndiose lo'o Ni X'na na Jesucristo taa ni cha' tsu'hue nu chu'hui ni' carsya 'in, lo cu'ni ni cha' tyi'in tsu'hue.

Nga'ni cuinta Filemón cha' 'in Ndiose

4 Ndyaan xu'hue 'in Ndiose 'yan, lo lyigaa ya' ndyucuin' lo'o ni nxu'hua ran' 'in,

5 siyana nen cha' na'an ntsu'hui cha' tsu'hue 'in, lo'o na'an nu nguiana'an ri' 'in Ni X'na na Jesus, cui' ncuana'an lca tiee lo'o lyigaa la na'an ta'an na.

6 Njnan 'in Ndiose siyana lo'o na'an nu nguiana'an ri', ncuana'an qui'ya la cuinta snu na'an tlyu cha' tsu'hue nu cua ngujui 'in lo'o Crixtu Jesus.

7 Cui' lo'o cha' tsu'hue nu lca tiee, can' cha' tsu'hue ntsu'hui tiee hua, ndijyi la cha' tnu tiee 'hua, lo'o, nu'huin ta'an na, ngujui la cha' tnu tiee 'in lyigaa la na'an ta'an na.

Pablo yucui' cha' 'in Onésimo

8 Nisiya nga'an cha' 'yan culon tnan 'in lo'o cha' cuiya' 'in Crixtu,

9 una tsu'hue lati jnan cha' tsu'hue 'in tsana'an nten nu lca, na' Pablo cua culan, lo ntsu'huin na'an tyucuan lo'o cha' 'in Jesucristo.

10 Jnan cha' tsu'hue 'in lo'o cha' 'in Onesimo, nu lca na'an ndyca ri' sca snen' can, siyana se'en ntsu'huin na'an tyucuan yana'an ri' 'in Ndiose.

11 ncuca sca tsan ncuca sca nu a se'en na'an cha' 'in, una ri' nii tsatlyu nducua tloon na 'in.

12 Can' cha' nga'an tnan 'in se'en ndi'in, tyucuan xu'hue 'in tsana'an ndyucuan xu'hue 'yan na'.

13 Lca tien ti quinu la lo'on, lo ta yaa' 'yan lo'o cha' 'in se'en ntsu'huin na'an tyucuan lo'o cha' tsu'hue 'in Ndiose nu ndyucuin'.

14 Una a ncuca ran' cu'nin sca cha' bra nu ti lyiji quitsan' 'in, cui' siyana ndyca ran' cu'ni sca cha' tsu'hue loo lyigaa tiee, lo tsi'i lo'o juersa.

- 15 Tina'an lo'o cha' re mdo'o tsu' sii' sti'i ti, siyana xtucui lo tyucuan cuinta 'in sa tyucui braa,
- 16 una tsi'i na'an ndyca ri' sca msu ti, siyana lyee la cu'ni cuinta 'in tsana'an sca ta'an na nu ndyu'hui cuiya' rin' na 'in, siyana cha' nu 'yan lyee 'a tca'a 'yan, una nde lyee la cha' nu 'in, a cuinta lca ta'a nguiana'an ri' 'in Ni X'na na.
- 17 Si ndlucua ri' lcan ta'a nguiana'an ri', tyucuan xu'hue 'in tsana'an ndyucuan xu'hue 'yan na'.
- 18 Si ta nde'en la na nga'ni lo'o ta nducui 'in, quinu na cuinta 'yan.
- 19 Na' Pablo, cuin' nga'an cha' re, na' su'huan lyiyan' 'in na 'in. Nga'an cha' 'yan tyucuin' lo'o siyana hasta lo'o carsya 'in nducui 'yan.
- 20 Chini, ta'an na, ndyca ran' siyana cu'ni sca cha' tsu'hue lo'on lo'o cha' 'in Ni X'na na, lo taa cha' tnu tiee 'yan siyana sca cha' ti 'na lo'o ni.
- 21 A ngui'ni tucua ran' nga'an quityi re 'in siyana jlyo ran' lyee lati cu'ni que na'an nu ndyucuin' lo'o.
- 22 A cuinta cuna huan se'en quinun bra llyan se'en ndi'in, siyana nducua tloon na'an ta'an na lo'o tsana'an nu njnan 'in Ndiose.

Msla' ta'a Pablo lo'o Filemón

- 23 Ndyucui' cha' Epafra's 'in, nu ta'a ntsu'huin na'an tyucuan lo'o cha' 'in Crixtu Jesus.
- 24 Tsalca ta'a ngui'ni hua tnan ndyucui' cha' 'in. Marcu, Aristarco, Demas, lo'o Luca.
- 25 Cui' cha' tsu'hue 'in Ni X'na na Jesucristo quinu yu'hui ni' carsya 'in. Amen.

HEBREOS

HEBREOS 1

Ndyucui' Ndiose lo'on na cha' 'in Sñe' ni

- 1** Ndiose tyun 'a ya' yucui' ni ti s'ni, scaxca na'an yucui' ni lo'o nu ncu nten cula 'na tsana'an mxyucui' ni 'in ne' nu ncu msu 'in ni,
- 2** una mdiyaa tsan, lo cui' ri nii, Ndiose ndyucui' ni lo'on na lo'o cha' 'in Sne' ni, lyigaa lo'o cha' ndyaa ni cuinta 'in can', lo cui' lo'o ni nganan Ndiose chelyuu.
- 3** Lca ni xaa 'in Ndiose, lo tyucui na'an lca Ndiose lca ni, cui' ni lyi'ya ni cuinta lyigaa lo'o cha' siyana tlyu cha' cuiya' 'in ni lo'o cha' nu ndyucui' ni. Bra cua ngatyen ni qui'ya 'na ndi tucua ni tsu' cueen 'in Ndiose nu nducua ni' cuaan.
- 4** Yato'o ndun loo la cha' 'in ni que 'in angajle, siyana tlyu la cha' cuiya' ngujui 'in ni que 'in can'.

Ndun loo la Sñe' Ndiose que 'in angajle

- 5** Ni sca angajle lo a nujuin Ndiose 'in: Nu'huin lca Snen', lo na' lcan Sti ri nii, lo nde xca cha' nu a yucui' ni cha' 'in angajle: Na' ntsu'hui cha' can Sti ni, lo cui' ni ntsu'hui cha' ca ni snen' na'.
- 6** A cuinta bra ca'an tnan ni yucui' ca Sne' ni loo chelyuu re, ndena'an mxtya ni cha': Lyigaa angajle 'in Ndiose ntsu'hui cha' cu'ni tnu 'in can'.
- 7** Nde cha' nu ngu'ni ca'an 'in angajle can': Ngu'ni ni cha' siyana sca cui'in ti lca angajle 'in ni, lo nga'ni ni cha' siyana sca quii' ti lca msu can' 'in ni.
- 8** Una ndena'an nguinu scua cha' 'in Sne' ni: Se'en nu ndlo tnan, nu'huin ni nu lca Ndiose, a ntsu'hui cha' tyii cha' cuiya' 'in.

Tsaña'an nu ndlo tñan lca na sca cha' cuiya' nu lñi.

- 9** Cui' siyana 'ni cha' nu lni, lo nxcuan tloo cha' a tsu'hue, can' cha' ngulo tun Ndiose 'in, ni nu lca Ndiose 'in, lo nga'ni ni cha' siyana lyee la ca tsu'hue chu'hui tiee que 'in lyigaa la tucui.
- 10** Lo ti nujuin la ni: Nu'huin ni nu lca X'na hua, cui' mxtyae quiya' chelyuu re ti culo, lo ni' cuaan lca na nu nganan yaa'.
- 11** Na'aan na re tsatii cha' 'in na, una nu'huin ndi'in sa tyucui braa, lo na'aan na re ndyca cula na tsana'an ndyca ri' sca te',
- 12** ntsu'hui cha' scuin' 'in na tsana'an ndyca ri' sca te', lo cha'an na'an na, una nu'huin scana'an ti, ni a ntsu'hui cha' tsatii cha' 'in.
- 13** Siyana ni sca angajle lo a nujuin Ndiose 'in: Tyucua tsu' cueen 'yan lja cu'ni 'in cha' ta'a cusuun quinu nde tuquiya'.

14 .Ta tsi'i lyigaa angajle lca na'an ndyca ri' sca msu 'in Ndiose nu nga'an tnan ni ta yaa' 'in tsalca nu ntsu'hui cha' culo laa ni 'in?

HEBREOS 2

Sca cha' tnu lca cha' nu tyo'o laan na

1 Can' cha', 'ni cha' nde lyee la cu'ni cuintan na cha' nu cua ngune 'na, tsi'i na tyo'o tijyun' na lo'o cha' can'.

2 Si tsa nguinu scua cha' nu yucui' angajle nu hasta nga'ni cha' mdijin ndi'i lyigaa nu mxen quiya' lo a mducua cha' 'in na,

3 .ni xnu can nare, si a cu'ni cuintan na sca cha' nu tlyu nu ntsu'hui cha' culo laa 'na? Cui' cha' re lca na cha' nu yucui' Ni X'na na la nducua la, lo nten nu ngune 'in cha' re mxnu scua tsa ni cha' 'in na lo'on na.

4 Ndiose ndaa lni ni rsuun lo'o cha' nu mda'an yucui' can' lo'o scaxca cha' nu tnu nu nga'ni ni, cha' nu cuhue ri' ne', lo ncuca tyca' cha' cuiya' 'in ni, a cuinta Espiritu nu Luhui 'in ni nguitsa' scaxca cha' cuiya' 'in ni tsana'an nu ncuca ri' ni.

Ni nu mducua quiya' cha' tyo'o laan na

5 Ndiose a mxnu ni cha' cuiya' yaa' angajle nu culo tnan chelyuu tiaa braa, tsana'an cha' nu mdisnan ndyucuin' na ri nii.

6 Una ntsu'hui nu yucui' sca cha', lo ndena'an nguinu scua na: .Ti ca lca ne' qui'yu, siyana chu'hui yuhue ri' 'in ne', lo ti lca sne' siyana cu'ni cuinta 'in?

7 Chin braa nga'ni lyu' la 'in ne' que 'in angajle, una yato'o mscuen cuaan 'in ne' lo nga'ni cuinta 'in ne', ndaa cha' cuiya' 'in ne' siyana culo ne' tnan lyigaa na nu nganan,

8 a sca cha' ta a nguinu nde tuquiya' ne'. Si ncuana'an mxnu ni lyigaa lo'o cha' yaa' ne', a sca cha' ta a nguinu cuinta 'in ne' rcan', una ti lyiji ca tyca' cha' siyana culo ne' tnan lyigaa lo'o cha'.

9 Una cua na'an cui'yan na 'in Jesus, ni nu nga'ni lyu' la Ndiose 'in que 'in angajle, una ri nii mscuen cuaan ni 'in can', nga'ni cuinta ni 'in lo'o cha' nu mdijin ni ndi'i bra ngujui ni, lo lo'o cha' tsu'hue nu nga'ni Ndiose lo'o lyigaa nten nga'ni ni cha' ngujui can' loon na.

10 Ndiose ntsu'hui ni cuinta lyigaa lo'o cha', lo lo'o ni nguiaa' lyigaa loo na, lo lca tiee ni tsa lo'o ni quina'an 'a nten nu ca sne' ni la ni' cuaan, can' cha' nga'an cha' 'in ni ndaa ni cha' cuiya' mdijin Jesus ndi'i, lo ncuana'an cu'ni tyucui ni cha' 'in can', ni nu mducua quiya' cha' tyo'o laa nten.

11 Siyana ni nu nga'ni cha' nguinu luhui nten tloo Ndiose, lo nu cua mxnu luhui ni 'in can' sca sti lca ni lo'o, can' cha' a jyu'u ri' ni tyucui' ni lo'o can' lca ta'a ngula ni,

- 12 lo ndena'an nujuin ni: Tyucuin' lo'o ta'an ti ca lcan huan, lo lja se'en nguio' ti'in hua tya'an loon huan.
- 13 Nde xca cha' nu yucui' ni: Nan' xtyan tloon 'in Ndiose. Lo xiya' nujuin ni: Na'an huan, nde ndi'in na' lo'o sne' Ndiose nu ndaa ni 'yan.
- 14 Tsana'an lcan na cuinan' nten chelyuu, cui' ncuana'an ncu ni yucui' ni, lo ngujui ni siyana cuijlyo ni 'in ne' xna'an nu ndia cha' cuiya' 'in lo'o cha' ndija,
- 15 lo culo laa ni 'in lyigaa nu nsni su'hua cha' ndija 'in lja nu nda'an ytsen can' loo chelyuu re.
- 16 Cua' jlyo rin' na siyana a yu'hui yuhue ri' ni 'in angajle, siyana msu'hua yuhue ri' ni 'in sne' nten cuiti 'in Abraham.
- 17 Can' cha' nga'ni 'a cha' nga'ni ni 'in ni tsana'an ndi'in cha' 'in ta'a ni lo'o lyigaa lo'o cha', siyana ca 'tna ri' ni 'in nten lo ca ni sca nu ndun loo lati nu nga'ni cuinta tnan 'in Ndiose, lo ngatyen ni qui'ya 'na.
- 18 Siyana mdijin ni ndi'i, can' cha' ndyca 'in ni ta yaa' ni 'in lyigaa nu ndijin cha'.

HEBREOS 3

Ndun loo la Crixtu que 'in Moisé

- 1 Can' cha', 'huan ta'an na nu cua msuhui Ndiose 'in, 'huan nu cua msi'ya Ndiose 'in quiaa la ni' cuaan, cu'ni cuintan huan 'in Crixtu Jesus, ni nu nguiana'an rin' na, ni nu nga'an tnan Ndiose 'in, cui' ni nu ndun njnan ni cha' 'na tloo Ndiose.
- 2 Lni ndi'in cha' 'in ni lo'o Ndiose nu ngulo tun 'in ni, tsana'an lni ndi'in cha' 'in Moise lo'o lyigaa tnan nu ndaa Ndiose 'in lja lta nten 'in ni.
- 3 Una Jesus lyee la ndun lo'o cha' 'in ni que 'in Moise, siyana tsana'an ndi'in cha' 'in sca na'an, a ntsu'hui lyoo la na que nu nganan 'in na.
- 4 Lyigaa na'an ngujui nu nganan 'in na, una Ndiose lca nu mxtya quiya' lyigaa lo'o cha'.
- 5 Si siya Moise ncu sca msu 'in Ndiose, lo nga'ni cuinta lyigaa tnan nu ndaa ni 'in lja nten cuiti 'in ni, siyana taa rsuun na'an cha' nu cu'ni ni tiaa braa.
- 6 Una Crixtu Sne' Ndiose lca ni, ndlo ni tnan na'an 'in ni, lo na'an can' lcan nare, una si xni tun tsan na 'in na, lo a cu'ni na'an rin' na lo'o cha' nu ndyuhui tan na, tsu'hue ntsu'hui tieen na hasta tyo'on na loo chelyuu re.

Ndaa Ndiose sca se'en xtñan' quichen 'in ni

- 7 Can' cha' ndena'an ndyucui' Espiritu nu Luhui 'in Ndiose: Ri nii si quine 'huan cha' nu ndyucui' Ndiose,
- 8 ni a cu'ni tla carsya 'huan, tsana'an nga'ni lye' rin' huan lja mda'an huan se'en bityi can',

- 9 se'en ndaa nten cula 'huan cha' nsin' ri' 'yan, ngana ne' na'an scuén tique' ne' 'yan, lo ni siyana'an tloo ne' cha' nu tnu nga'nin tucua yla yjan can'.
- 10 lo'o cha' can' ngunu'un 'a ran' lo'o nten can', lo yucuin': Scana'an ti nga'ni tucua ri' carsya 'in ne', lo a nga'ni cuinta ne' tucuiin nu 'yan.
- 11 Can' cha' nguisin' ran' lo mxtyan sca cha' lo'o ne' siyana a sten ne' se'en ntsu'hui cha' xtnan' ne'.
- 12 'Huan ta'an na, xni huan cuinta siyana ni scan huan lo a sten cha' a tsu'hue ni' carsya 'huan ta cu'ni tucua rin' huan lo tyo'o tijyun' huan sii' Ndiose, ni nu lu'u ca,
- 13 taan huan cha' tnu tiee 'in ta'an huan cuinta scaa tsan, lja nu ti ndijyi braa na'an ndyca ri' ri nii, siyana ni scan huan a ca tla carsya 'huan lo'o cha' cuini nu ljian loo qui'ya.
- 14 Nare' cua ngu'ni ca'an cha' 'in Crixtu 'na, si xii tun tsan na 'na lo'o cha' nu yana'an rin' na ti culo, hasta tyo'on na loo chelyuu re,
- 15 tsana'an ndyucui' quityi 'in Ndiose: Si quine huan ri nii cha' nu ndyucui' Ndiose, ni a cu'ni tlan huan carsya 'huan, tsana'an nu cua nga'ni lye' rin' huan.
- 16 .Ti ca ngune 'in lo nga'ni lye' ri' cha' nu yucui' Ndiose? .Ta tsi'i lyigaa nten nu mdo'o lo'o Moise se'en lca Egipto?
- 17 .Ti ca lo'o nguiten cha' nguisin' ri' tiee Ndiose sa tucua yla yjan? .Ta tsi'i nu nga'ni qui'ya can', cui' tsalca nu ngujui se'en bityi can'?
- 18 .Ti ca lo'o mxtya ni cha' siyana a sten se'en ntsu'hui cha' xtnan' ni? .Ta tsi'i nten nu a ngutucua cha' can'?
- 19 Ndi'yan na cuinta ni cha' a ncuá sten ne', cui' siyana a yana'an ri' ne' 'in Ndiose.

HEBREOS 4

- 1 Can' cha' chu'hui sca cha' chen ni' carsya 'na, lja nu ti ndiyaa cha' nu cua mxtya Ndiose siyana tca sten na se'en ndaa ni xtnan' na, ti quee' tsato'o a tyucuan huan cha' tsu'hue can'.
- 2 Siyana lo'on nare ngujui nu yucui' cha' tsu'hue 'in Ndiose tsana'an yato'o 'in ne' can', una tyucua cha' ti ngune 'in ne' siyana a yana'an ri' ne'.
- 3 Una tsalca naa ne' nu nguiana'an ri', cua ngu'ni ca'an 'na se'en ndaa Ndiose xtnan' na, siyana cui' ni nga'ni tyi'ya ni se'en can' bra nujuin ni: Can' cha' nguisin' ran' lo mxtyan sca cha' lo'o ne' siyana a sten ne' se'en ntsu'hui cha' xtnan' ne'. Bra yucui' ni cha' re cua lca lyigaa tnan 'in ni ti bra nganan ni chelyuu.
- 4 Nde xca cha' nu yucui' ni cha' 'in tsan nu mxtnan' ni: Ndiose nga'ni tyii ni lyigaa tnan 'in ni, lo mxtnan' ni nu cua ndyca cati tsaan.

- 5 Lo xiya' nga'ni ti'ya ni se'en can' bra nujuin ni: A sten ne' se'en ntsu'hui cha' xtnan'.
- 6 Can' cha' ca jylo rin' na siyana ti lyiji sten nu ntsu'hui cha' sten se'en can', siyana nten nu ngune 'in cha' tsu'hue re ti culo, a nguiten ne' siyana nga'ni lye' ri' ne',
- 7 can' cha' xiya' mxtya ni xca tsan, na'an ndyca ri' ri nii, tsana'an mxyucui' ni 'in David, lo nujuin ni: Si quine 'huan ri nii cha' nu ndyucui' Ndiose, ni a cu'ni tlan huan carsya 'huan.
- 8 Si Josue nguiten lo'o nten can' se'en ntsu'hui cha' xtnan' ne', a xtya 'a ni xca tsan nde loo la.
- 9 Ca jylo rin' na siyana sne' Ndiose ti nducua tloo sten se'en nu ntsu'hui cha' xtnan'.
- 10 Tsalca nu cua nguiten se'en nu ndaa Ndiose xtnan', cui' siyana cua xtnan' lo'o tnan nga'ni, tsana'an mxtnan' Ndiose lo'o tnan nga'ni ni.
- 11 Can' cha' taan na juersa sten na se'en ntsu'hui cha' xtnan' na, lo a cu'ni lye' rin' na na'an nu nga'ni ne' can'.
- 12 Siyana squicha' Ndiose lu'u na lo tla cha' 'in na, lye la cha na que 'in espada nu tyucua tsu' cha, nguiten na la ni' carsya 'na lo nsla ti'in na cha' tiyaa 'na se'en nu qui'ni lati, lo ndlo suhui na na'an nu lca tiee na.
- 13 Ni sca na nu nganan Ndiose, a ca chu'hui catsi' na tloo ni, siyana lyigaa loo na ndi'in yla tloo ni siya' ti, ni nu ntsu'hui cha' tyaan na cuinta tloo tiaa braa.

Scati Jesús ndyucui' cha' 'na tloo Ndiose

- 14 Siyana cua nguiten sca nu ndun loo lati la tloo Ndiose lo'o cha' 'na, cui' Jesus nu lca Sne' Ndiose, can' cha' tyun tsan na lo'o cha' nu cua yana'an rin' na.
- 15 Siyana ni nu ndun tiyaa can', nu ndun loo lati ni nu ndyucui' cha' 'na tloo Ndiose, a lca ni sca nu a ndii ri' cha' nu ndijin na, siyana cua mdijin ni scaxca lo'o cha' tsana'an cha' nu ndijin na, una a nga'ni ni qui'ya.
- 16 Can' cha' cu'ni tnu tieen na tsaan na lucui' la se'en nducua ni, cui' ni nu ntsu'hui cha' tsu'hue 'in, siyana 'tna ri' ni 'na, lo ta yaa' ni 'na bra ndijin na cha'.

HEBREOS 5

- 1 Siyana sca nu ndlo ca tnan ni' lyaa, ndlo tun nten quichen 'in ne' siyana tyucui' cha' 'in ne' tloo Ndiose, xtya lomstan tloo ni, lo tiquin 'ni squi'ya qui'ya 'in ne'.
- 2 Ntsu'hui cha' tlyu ri' 'in ne' lo'o sca nu chin' cha' 'in ta lo'o sca nu a ntsu'hua se'en cha' 'in, siyana lo'o na'an ri'.
- 3 Can' cha' 'ni cha' tiquin 'ni tloo Ndiose squi'ya qui'ya 'in ne', a cuinta lo'o cha' 'in nten.

- 4 Ni sca tucui lo a ca tyun lo'o cha' cuiya' re lo'o cha' 'in ti, siyana Ndiose nxya 'in can', tsana'an nga'ni ni lo'o Aaron.
- 5 Cui' ncuana'an Crixtu a mxtya ni 'in ni ca ni sca nu ndun loo lati nu cu'ni tnan 'in Ndiose, siyana ndena'an nujuin Ndiose 'in ni: Nu'huin lca Snen', lo na' lcan Sti ri nii.
- 6 Ndena'an ndyucui' xca se'en loo quityi can': Nu'huin lca nu cu'ni tnan 'yan sa tyucui braa, tsana'an cha' cuiya' nu mda'an lo'o Melquisedec.
- 7 Bra mda'an Crixtu loo chelyuu re mjnan ni cha' tsu'hue 'in Ndiose, hasta lo'o tyi'a quiloo ni nguilu bra yucui' cueen ni lo'o nu ca culaa 'in ni lo'o cha' ndija, lo nga'ni cuinta Ndiose cha' nu yucui' ni siyana nga'ni rsuun ni 'in ni.
- 8 Nisiya lca ni Sne' Ndiose, una nga'ni cha'an ni lo'o scaxca cha' nu mdijin ni lo mducua ni cha' 'in Sti ni.
- 9 Bra cua nguita'a lyigaa tnan nu mdo'o 'in ni, mxtya quiya' ni cha' nu tyo'o laa nten sa tyucui braa, lyigaa nu tucua cha' 'in ni,
- 10 lo mxtya Ndiose 'in ni lca ni sca nu ndun loo lati nu cu'ni tnan 'in ni lo'o cha' cuiya' nu mda'an lo'o Melquisedec.

A tyo'o tsu' na sii' Crixtu

- 11 Chun' cha' re quina'an 'a cha' ca tyucuin' na, lo tucui 'a na'an tyo'o scua yla na, siyana que' 'a ndi'yan huan cuinta 'in na.
- 12 Ta tsi'i cua nga'an cha' culu'un huan 'in xca tucui, cua s'ni la ngui'ni cha'an huan cha' re, una nde nducua tloon huan caja nu culu'u 'huan cha' 'in Ndiose lo xiya' tisna cu'ni cha'an huan cha' nu ngui'ni cha'an sca nu cui, ti ndyca rin' huan co'on huan styi' siyana nga'an cha' cun huan na nu ngala la.
- 13 Tsalca nu ti ndi'yo styi' a ndi'ya cuinta cha' nu lni 'in Ndiose, siyana ti cuine' can'.
- 14 Una sca nten nu cua ngula, 'ni cha' 'in lo'o sca na nu cua ngula la, lca can' sca nu cua ndun tiyaa, lo ca culosuhui can' ni na'an cha' nu tsu'hue lo ni na'an cha' nu a tsu'hue.

HEBREOS 6

- 1 Cua' s'ni mdisanan na lo'o cha' 'in Crixtu, can' cha' taan na juersa tsaan na nde loo la hasta tyun tsan na, lo tsi'i na xtucuin na xiya' na'an ntsu'hui cha' xtun rin' na, ta tsana'an ri' na 'in Ndiose,
- 2 lo'o si tyucua tyan na, ta bra mxtya ne' yaa' ne' 'na, ta lo'o na'an nu ntsu'hui cha' tyo'o qui'u ne' ngujui, ta siyana ca cuiya' cha' 'in ne' lo tyijyin ne' ndi'i sa tyucui braa.
- 3 Tsa quinan na nde loo, una si Ndiose taa ni cha' cuiya'.

- 4 Siyana sca nu cua nga'ni cha'an, lo ndyucuan xu'hue cha' tsu'hue 'in Ndiose tsatlyu lo'o Espiritu nu Luhui 'in ni,
- 5 a cuinta cua ngui ri' can' snu na'an tsu'hue cha' 'in Ndiose, lo sa tyucui braa ndia cha' cuiya' 'in ni,
- 6 lo si tyo'o tsu' can', a caja nu xtun 'in lo cha'an cha' tiyaa 'in xiya', siyana xiya' jyi'in ca'an can' 'in Sne' Ndiose loo cursi, se'en nu tyo'o cha' jyu'u 'in ni tloo lyigaa nten.
- 7 Ndyca ri' can' tsana'an ndyca ri' sca yuu se'en nu tsu'hue ndi'ya quioo, tsu'hue 'a ndyca tnan na nu nguita 'in na, can' ndyca tyacan' cha' tsu'hue nu ndaa Ndiose.
- 8 Una sca loo yuu se'en nu ndi'in quiche', a sca cuinta ntsu'hui 'in na, chen ndyucui caan yuhue' 'in na lo tsato'o squin na.
- 9 Cuinta cha' nu 'huan, 'huan ta'an na nu ndyu'hui cuiya' ri' hua 'in, nisiya ncuana'an yucui' hua lo'on huan, una nducua tloo hua caja cha' tsu'hue nu taa Ndiose 'in nu ntsu'hui cha' tyo'o laa.
- 10 Siyana Ndiose lni ndi'in cha' 'in ni, lo a njlya ri' ni tnan nu ngui'ni huan lo'o cha' 'in ni, cui' cha' tsu'hue nu lca tieen huan tsana'an nda yaan' huan 'in ta'an na, lo ngui'ni huan 'in na hasta ri nii.
- 11 Una nducua tloo hua siyana cuinta scaa huan nde lyee la ca lca tieen huan lo'o cha' nu ndyuhui tan huan, hasta bra tyucuan huan cuinta 'in na bra tsatii cha' nu ndyca loo chelyuu re,
- 12 lo a taan huan ya' ca ndaja rin' huan, siyana cu'ni cha'an huan 'in scaxca nu ndyucuan cha' nu mxtya Ndiose lo'o cha' nu nguiana'an ri' lo a ngui'ni na'an ri'.
- 13 Bra mxtya Ndiose sca cha' 'in Abraham, a ngujui xca nu ndun loo la cu'ni ti'ya ni, siyana ticuii' 'in ni nga'ni ti'ya ni,
- 14 lo nujuin ni 'in ne': Nu chini na' cu'nin tsu'hue lo'o, lo cu'nin cha' ca quina'an sne'.
- 15 Siyana yu'hui cha' tlyu ri' 'in ne' ndyuhui ta cha' nu cua mxtyaa Ndiose, can' cha' ngu'ni ca'an cha' tsu'hue can' 'in ne'.
- 16 Nten chelyuu bra nxyta tsa ne' sca cha', 'ni cha' 'ni ti'ya ne' 'in xca tucui nu ndun loo la que 'in ne', lo nisiya lyee la ndyucui' ne', una cui' bra nxi'yu co' cha' nu ndyucui' ne' lo'o cha' nu nxyta tsa ne' can'.
- 17 Can' cha' Ndiose mxtya tsa ni cha' lo'o Abraham, siyana ncu ri' ni quilyo scua yla ni cha' nu yucui' ni, lo a cu'ni tucua ri' lyigaa nu ntsu'hui cha' caja cha' tsu'hue can' 'in.
- 18 Nde tucua cha' nu a caja nu cha'an: Tsana'an nga'ni ti'ya ni 'in ni ticuii' ni, lo'o cha' nu mxtya ni can'. Lo siyana Ndiose a ca quini ni, nde lyee la ndiji cha' tnu tiee

'na, tsalcan naa nu cua ngulo chun' cha' nu a tsu'hue, siyana ca tyucuan na cha' nu cua mxtya ni lo'on na.

19 Cha' re nda yaa' 'in carsya 'na siyana a tyo'o tsun' na, lo lo'o cha' re ca sten na la tloo ni,

20 cui' ni' cuaan se'en nguiten Jesus la nducua la que nare, ni nu ndun cu'ni tnan 'in Ndiose sa tyucui braa, tsana'an cha' cuiya' nu nda'an lo'o Melquisedec.

HEBREOS 7

Cha' 'in Melquisedec

1 Melquisedec ncuca Ree quichen Salem, lo nga'ni tnan 'in Ndiose, ni nu tlyu lati. Yato'o bra mxtucui Abraham nga'ni cana 'in xca lta ree can', Melquisedec can' ya te'en 'in Abraham, lo mjnan 'in Ndiose siyana ta yaa' ni 'in Abraham.

2 Rcan' Abraham sca se'en mxtya scaa lta loo mstan, na nu ngalaa se'en yaa cusuun, lo ndaa na 'in Melquisedec. Nii Melquisedec ndyca ri' na tyucui' na la nducua la: Ree nu lni ndi'in cha' 'in, a cuinta ndyca ri' na tyucui' na Ree 'in quichen Salem, Ree nu nga'ni cha ndi'in tsu'hue nten.

3 Melquisedec can' a mdi'in nten cula 'in, ni nten cuityi 'in, a tyacan' ni braa ngula ta ni braa ngujui, ncuca tsana'an ndyca ri' Sne' Ndiose, lo sa tyucui braa mducua tloo Ndiose 'in.

4 Can' cha' culucua tsu'hue rin' huan, snu na'an tlyu cha' cuiya' nda'an lo'o, hasta Abraham nu ncuca nten cula 'na lo ndaa lomstan 'in ne', cui' na nu tsu'hue lati nu ngalaa se'en yaa cusuun.

5 Tsalca nu nga'ni tnan 'in Ndiose, siyana lca nten cuityi 'in Levi, nga'an cha' 'in xni sca lomstan nu ndaa nten quichen 'in tsana'an cha' nu ndyucui' lee, cui' nten nu ti ndyca ta'a tsatlyu lo'o cha' 'in Abraham nu ncuca nten cula 'in ne'.

6 Una Melquisedec can', nisiya a tucui ndyca 'in nten cuityi 'in Levi, una mxni sca lomstan nu ndaa Abraham 'in, rcan' mjnan 'in Ndiose siyana ta yaa' ni 'in Abraham, nu cua ngu'ni ca'an cha' tsu'hue can' 'in.

7 Yla ndi'in cha' re siyana sca nu ndun loo lati ngulucuan 'in sca nu qui'ya la ndi'in cha' 'in.

8 Siyana chelyuu re ndyucuan ne' lomstan nu ndaa ticui' ta'a nten ne' nu ntsu'hui cha' tsatii cha' 'in, una Melquisedec nguinu scua cha' siyana lu'u ca.

9 Ta tyucuin' na siyana bra nu ndaa Abraham sca lomstan 'in Melquisedec, na'an cha' 'in Levi ndaa 'in na, nu nga'an cha' 'in tyucuan lomstan can',

10 siyana loo chelyuu 'in Abraham ca ntsu'hui cha' caan Levi, lo a lyiji tiyaan chelyuu bra ya ya te'en Melquisedec can' 'in Abraham.

- 11 Si tloo Ndiose nguinu scua tsa cha' 'in Levi tsana'an cha' cuiya' nu nda'an lo'o (siyana lo'o cha' 'in nga'ni cha'an cha' 'in lee), a 'ni 'a cha' ti tyo'o tun xca nu cu'ni tnan 'in Ndiose tsana'an tlyu cha' cuiya' nu mda'an lo'o Melquisedec, una tsi'i loo nten cuityi 'in Aaron ntsu'hui cha' tyo'o tun can'.
- 12 Siyana si tyo'o tun xca nu cu'ni tnan 'in Ndiose, 'ni cha' lo'o lee can' cha'an na rcan'.
- 13 Una ni nu ndyucuin' na cha' 'in re, loo xca lta ne' Israel yaan ni, lo a ngu'ni ca'an 'in nten can' lo'o tnan nu 'in Ndiose.
- 14 Lyigaan na jlyo rin' na siyana Ni X'na na yaan ni loo nten cuityi 'in Juda, lo a nisiya yucui' Moise cha' 'in nten can' siyana sten ne' loo tnan 'in Ndiose.
- 15 Yla 'a ndi'in cha' re, si ncuana'an mdo'o tun xca nu sten loo tnan 'in Ndiose, tsana'an ndi'in cha' 'in Melquisedec,
- 16 una tsi'i lo'o cha' 'in lee can' mdo'o tun ni, ta siyana lca ni nten nu ntsu'hui cha' tyucuan tnan can', siyana mdo'o tun ni lo'o sca cha' cuiya' nu tlyu nu a ntsu'hui cha' tsatii cha' 'in.
- 17 Siyana ndena'an ndaa Ndiose rsuun cha' 'in ni: Nu'huin lca nu cu'ni tnan 'yan sa tyucui braa, tsana'an cha' cuiya' nu mda'an lo'o Melquisedec.
- 18 Ndyca tycan' na'an siyana lyigaa cha' nu mxnu scua Ndiose ti culo cua mdo'o chun' na, siyana a juersa 'in na, ni a ncuca culo laa na 'na,
- 19 (siyana lee can' a ncuca 'in na cu'ni chu'hue na cha' 'na tloo Ndiose), una chun' cha' re cua mxtya ni sca cha' nu tsu'hue lati nu ca tsa lo'o 'na la tloo Ndiose.
- 20 Bra nu mxtya ni cha' re, nga'ni ti'ya ni 'in ni,
- 21 una lyigaa la na'an nu mdo'o tun nu cu'ni tnan 'in ni, a tucui nga'ni ti'ya 'in ni rcan'. Una bra mdo'o tun ni re, ndena'an nguinu scua cha' nu yucui' Ndiose: Ni X'na na nga'ni ti'ya ni 'in ni, lo a ntsu'hui cha' cha'an ni cha' nu cua mxtya ni, lo nujuin ni: Nu'huin lca sca nu cu'ni tnan 'yan sa tyucui braa, tsana'an cha' cuiya' nu mda'an lo'o Melquisedec.
- 22 Nde ndyca tycan' na'an siyana nguinu scua sca cha' nu tsu'hue lati 'na, lo Jesus lca ni cuiya' nu cua mxtya Ndiose siyana ca tyucuan na cha' tsu'hue can'.
- 23 Una lyigaa la na'an nu nga'ni tnan 'in Ndiose, cui' bra msyu'co tnan nu nga'ni lo'o cha' ndija can', can' cha' scaxca nguiten loo tnan can',
- 24 una Jesus siyana ndi'in ni sa tyucui braa, a ntsu'hui cha' xi'yu co' tnan nu ngui'ni ni,
- 25 can' cha' ndyca 'in ni culo laa ni 'in tsalca nu tiyaa tloo Ndiose lo'o cha' cuiya' 'in ni, ndi'in ni sa tyucui braa lo njnan ni 'in Ndiose cha' 'in can'.

²⁶ Sca ni nu ndun loo la nu ngui'ni tnan ncuana'an, 'ni cha' 'na lo'o ni siyana lca ni sca nu cua mdo'o hui 'in Ndiose, luhui cha' tiyaa 'in ni, a sca qui'ya nducui ndyca'an 'in ni, ni sca cuu', ni a nga'an 'in ni na'an nten qui'ya chelyuu, ndyucuan ni sca cha' cuiya' nu tlyu la ni' cuaan.

²⁷ Ni a ntsu'hui cha' tiquin ni 'ni tloo Ndiose cuinta scaa tsan tsana'an nga'ni lyigaa la na'an nu mdun loo can', la nducua la lo'o qui'ya 'in ne', rcan' lo'o qui'ya 'in nten quichen. Una Jesus bra ndyaa ni 'in ni, siya' ti ngatyen ni qui'ya 'na tloo Ndiose.

²⁸ Siyana cuinta cha' 'in lee xcui' nten nu na'an ndi'in cha' 'in nsni cuinta tnan 'in Ndiose, una nde loo la can' bra cua nga'ni ti'ya ni 'in ni, ngulo tun ni 'in Sne' ni, cui' sca nu nga'ni tyucui ni cha' 'in sa tyucui braa.

HEBREOS 8

Ndyucui' Jesús cha' 'na lo'o sca cha' nu cui'

¹ Cha' nu ndun loo lati nu llyan na ndyucuin' na, siyana cua mdo'o tun sca nu tyucui' cha' 'na tloo Ndiose, ni nu cua nditucua tsu' cueen se'en ndlo Ndiose tnan ni' cuaan,

² lo lca ni sca nu lyi'ya loo se'en luhui 'a 'in Ndiose, yucui' ca te' na'an nu mxtun Ni X'na na, lo tsi'i lo'o cha' 'in nten chelyuu.

³ Siyana lyigaa la na'an nu ndyucui' cha' 'in nten tloo Ndiose, ndyo'o tun siyana tsa lo'o lomstan lo tiquin 'ni tloo Ndiose, can' cha' lo'o Jesus nga'ni cha' ya lo'o ni sca lomstan tloo ni.

⁴ Si ti ndi'in Jesus loo chelyuu re, ni a cu'ni ni tnan re, siyana cua lca nu ndya'an lo'o lomstan tloo Ndiose tsana'an ndyucui' lee.

⁵ Tnan nu nga'ni can' lca na sca ngulucuin ta sca xnii cha' nu ndyca la ni' cuaan, siyana cha' re ngulu'u Ndiose 'in Moise bra ntsu'hui cha' tsaa' te' na'an can', lo nujuin ni 'in: Xni cuinta siyana tnan 'in na na'an ngulucuin nu na'an bra ndun loo qui'ya Sinai.

⁶ Una tnan nu ndyucuan Jesus, tsa la ntsucua cha' 'in na siyana cui' ni ndyucui' ni cha' 'na tloo Ndiose. Cha' nu mxnu scua ni re ndun loo la na, lo llyan lo'o na quina'an la cha' tsu'hue 'na.

⁷ Si mdo'o scua ne' lo'o cha' nu mxnu Ndiose ti culo, a ntsu'hui 'a cha' ti caan xca cha' nde loo la can'.

⁸ Siyana ndena'an ngusun lo'o Ndiose 'in ne': Na'an, cua llyan sca tsan, nujuin Ni X'na na, bra nu xtyan sca cha' nu cui ti lo'o ne' Israel, a cuinta lo'o Juda.

⁹ Una tsi'i na'an cha' mxtyan lo'o nu ncua nten cula 'in ne', bra msnin yaa' ne' lo ngulyoon 'in ne' se'en lca Egipto. Lo siyana a mxu'hua se'en ne' cha' nu xtyan, can' cha' a yu'hui yuhue 'a ran' 'in ne', nujuin Ni X'na na.

10 Can' cha' nde xtyan sca cha' lo'o ne' Israel, bra cua mdijin tsan can', nujuin Ni X'na na. Quinu yu'hui cha' nu ngulon tnan ni' cha' tiyaa 'in ne', a cuinta quinu scua na ni' carsya 'in ne'. Na' can Ndiose nu chu'hui cuinta 'in ne', lo ca ne' quichen 'yan.

11 Ni a 'ni 'a cha' ti caja nu culu'u 'in ta'a nten ne' ta 'in ta'a ngula ne' na'an ndi'in cha' 'in Ndiose, ta nujuin can': .Ta jlyo rin' huan cha' 'in Ni X'na na? Siyana lyigaa tucui chu'hui lyoo 'yan, ti nu suhue lati hasta lo'o nu cula.

12 Cuityen qui'ya 'in ne', lo a xu'hua 'a ran' qui'ya ngui'ni ne' lo'o cha' lye' ri' 'in ne'.

13 Bra nujuin ni siyana cua mxtya ni sca cha' nu cui, cui' siyana cua mdijin cha' nu mxnu scua ni ti culo, lo sca na nu cua nguiaa ndijin cha' 'in, ndyca cula na siyana cua ndyucui lucui' la cha' lyiji yu'hui na.

HEBREOS 9

1 Cha' nu cua mxtya Ndiose ti culo, cua lca na'an ntsu'hui cha' cu'ni tnu ne' 'in ni a cuinta nguiaa' sca te' na'an se'en nu luhui 'in ni.

2 Siyana ndena'an nguiaa' te' na'an can': Se'en can' ndlo naa ne' 'in na Sca Se'en nu Luhui, can' ndun se'en ndyucua quii' ndyiquin, lo'o misa se'en nducua quijaxtlya nu cua ngulucuan 'in Ndiose.

3 Ticui' ni' te' na'an can' nducui ndijin sca te' jlu'hue la can', lo nde chun' te' can' lca na Sca Se'en nu Luhui Lati.

4 Can' ndun sca se'en nguiaa' lo'o oro se'en nu ndyiquin na nu txi, a cuinta ntsucua quinan' nu luhui lati 'in Ndiose, na'aan na nguxen oro 'in na. Can' ntsu'hui sca quitun' nu xcui' oro se'en ntsu'hui mana, a cuinta lo'o yca scaan Aaron, ndyca ya'a can', a cuinta lo'o ca' quee se'en ngua'an lee 'in Ndiose.

5 Chun' quinan' can' ndun tucua ngulucuin angajle nu mdo'o loo xaa 'in Ndiose, jlyu'hue angajle can' ntsucua na chun' quinan' se'en nsuhui ni qui'ya 'in nten. Ri nii, a ca tyucuin' na cha' 'in quinan' can' lyee la.

6 Bra ti nducua te' na'an can', lyigaa braa nda'an scaxca ne' se'en nu ndiyaa culo na can', siyana cu'ni cuinta ne' tnan nu ntsu'hui yaa' ne' tloo Ndiose,

7 una se'en nu luhui lati can', scati nu ndun loo nguiten 'in na siya' ti sca yjan, una 'ni cha' sten lo'o tne 'ni se'en can' squi'ya qui'ya 'in ne', a cuinta lo'o qui'ya ngui'ni nten quichen lo'o cha' tantu 'in ne'.

8 Lo'o cha' re, Espiritu nu Luhui 'in Ndiose nditsa' ni 'na siyana lja nu mducua te' na'an can', a lyiji quila sca tucuiin nu tiyaa se'en nu luhui lati 'in Ndiose.

9 Lyigaa cha' re ndaa na cha' tiyaa 'na ri nii: Nisiya ndya'an lo'o ne' lomstan lo ndiquin ne' 'ni tloo Ndiose, una a ncua nsuhui na cha' tiyaa 'in nu nducui ndyca'an cha' can',

- 10 siyana lca na xcui' cha' ndyucu ta na nu ndi'yo ne', a cuinta scaxca na'an nsuhui ne' 'in ne' lo'o na nu nguila' ne', lo nguinu scua cha' re tsalja nu tiyaa tsan tyca cui na.
- 11 Cua' yaan Crixtu, ni nu ndun loo lati nu ndyucui' cha' 'na tloo Ndiose, lo yan lo'o ni cha' tsu'hue nu ntsu'hui cha' caja 'na, siyana cua nguiten ni ni' sca te' na'an nu tlyu la, nu luhui la, una a nducua na loo chelyuu re siyana tsi'i nten chelyuu nganan 'in na.
- 12 Siya' ti nguiten ni Se'en nu Luhui Lati 'in Ndiose, lo a ntsu'hui 'a cha' ti sten ni xiya', una a nguiten ni lo'o tne scaxca loo 'ni, siyana lo'o yucui' ca tne ni msuhui ni 'na sa tyucui braa.
- 13 Si ncuana'an nguinu luhui ne' lo'o tne scaxca 'ni, ta lo'o jyii 'in nu nscuin ne' squi'ya qui'ya ngui'ni ne',
- 14 ni xnu ca tne Crixtu, ni nu luhui lati nu ndyaa 'in tloo Ndiose lo'o cha' cuiya' 'in Espiritu nu ndi'in sa tyucui braa, ca nsuhui ni cha' tiyaa 'na lo'o cha' a tsu'hue nu nguiaa lo'on 'na lo'o cha' ndija, siyana tyucua tloon na 'in Ndiose, ni nu lu'u ca.
- 15 Can' cha' Jesus lca ni nu ndyucui' cha' 'na tloo Ndiose lo'o cha' nu cui mxnu scua ni, siyana ngujui ni ngatyen qui'ya 'in nu nga'ni cha'an cha' nu mxtya Ndiose ti culo, siyana lyigaa nu ngulosuhui ni ca caja cha' tsu'hue nu a ntsu'hui 'a cha' tsatii 'in.
- 16 Sca quityi cha' 'in yuu, a tucui nu ca tyucuan 'in na lja ti ndi'in x'na na,
- 17 siyana la cua ngujui can' ca tyucuan xca tucui 'in na, siyana a ntsu'hui lyoo na lja nu ti lu'u nu ca' 'in ca 'in na.
- 18 Can' cha' lo'o tne mxnu scua tsa Ndiose cha' nu colo can'.
- 19 Siyana Moise bra mdyi yucui' lo'o nten lyigaa cha' nu mxtyaa Ndiose 'in ne' loo lee can', mscan' sca yni quixin' nu naa hisopo lo'o sca syla' nga'a, rcan' msni se'en ntsu'hui tne scaxca 'ni lo mxtyaa' 'in na lo'o tyi'a, lo mscuin 'in na loo quityi can', a cuinta lo'o se'en ndi'in nten,
- 20 lo nujuin 'in ne': Lo'o tne re xnu scua tsa Ndiose sca cha' nu ngulo ni tnan 'na lo'on huan.
- 21 A cuinta mscuin tne can' 'in te' na'an tsatlyu lo'o lyigaa na nu 'ni tsu'hue 'in ne' se'en can'.
- 22 Cuinta cha' 'in lee, lyigaa ti na ngui na lo'o tne. si tsi'i lo'o tne nu nguilu can' a ca caten qui'ya 'in nten.

Ngatyen Crixtu qui'ya 'in nten

- 23 Si ncuana'an nguinu luhui lyigaa cha' can', na nu lca xnii cha' nu ndyca ni' cuaan, ni xnu ca cha' nu ndyca la cua, ta a lyee la 'ni cha' 'in na lo'o sca lomstan nu ntsu'hui lyoo lati.

- ²⁴ Siyana Crixtu a nguiten ni se'en nu nganan nten chelyuu, nu lca xnii sca cha' nu yucui' ca, siyana nguiten ni la ni' cuaan tloo Ndiose lo'o cha' 'na.
- ²⁵ Una a tyun ya' ndyaa ni 'in ni siyana caja ni, tsana'an ndi'in cha' 'in ne' nu ndun loo can' bra nguiten ne' lo'o tne lyigaa yjan Se'en nu Luhui can' 'in Ndiose, una tsi'i tne ne' lca na.
- ²⁶ Si ncuana'an ndi'in cha', Crixtu 'ni cha' caja ni lyigaa yjan ti bra nguiaa' chelyuu re, una mdiyaa tsan siya' ti nguiten ni la tloo Ndiose lo'o tne ni, siyana cuityen ni qui'ya 'in nten.
- ²⁷ Lo tsana'an nguinu scua cha' 'in lyigaa nten, siya' ti ntsu'hui cha' caja ne', rcan' ca cuiya' cha' 'in ne',
- ²⁸ cui' ncuana'an Crixtu, siya' ti ndyaa ni 'in ni loo lyigaa nten siyana cuityen ni qui'ya 'in ne', lo bra quiaan ni xiya', a tsi'i a lo'o cha' 'in qui'ya, siyana quian 'ya ni 'in tsalca nu ndyuhui ta 'in ni.

HEBREOS 10

- ¹ Lee can' lca na sca xnii ti cha' nu ntsu'hui cha' caan, una tsi'i yucui' ca cha' tsu'hue can' lca na, can' cha' a ndijyi na'an nxnu luhui na 'in nten nu nguina 'in Ndiose, lo'o na'an nu ndiquin ne' 'ni tloo ni cuinta scaa yjan.
- ² Si ncu 'in lee can' suhui na 'in ne' siya' ti, cui' bra si'yu co' ne' cha' nu ndiquin ne' 'ni can', siyana jlyo ri' ne' siyana a nducui 'a ne' qui'ya.
- ³ Siyana lo'o na'an nu ndiquin ne' 'ni can' lyigaa yjan, tsaloo ti nchu'hua ri' na qui'ya 'in ne',
- ⁴ siyana tne scaxca 'ni can' a ndyca 'in na cuityen na qui'ya 'in ne'.
- ⁵ Can' cha' ndena'an yucui' Crixtu bra yaan ni loo chelyuu re: A ndyca ri' scaxca lomstan ta tne 'ni, can' cha' nga'ni cha' ngulan na'an ndyca ri' sca nten.
- ⁶ A nguinu tsu'hue tiee lo'o 'ni nu mdiquin ne' tloo, ta lo'o lomstan nu ndaa ne' squi'ya qui'ya 'in ne'.
- ⁷ Can' cha' yucuin' lo'o: Nu'huin ni nu lca Ndiose, nde mdiyaan lo cu'nin na'an nu ndyca ri' siyana ca tsana'an cha' nu cua nguinu scua loo quityi lo'o cha' 'yan.
- ⁸ Qui'yan na cuinta cha' nu yucui' Crixtu ti culo bra nujuin ni: A ndyucuan xu'hue lomstan ni tne 'ni, lo ni a nguinu tsu'hue tiee lo'o 'ni nu mdiquin ne' tloo, ta lo'o scaxca lomstan nu ndaa ne' squi'ya qui'ya 'in ne', (lo nisiya lca na cha' nu ndyucui' lee can'),
- ⁹ lo ti nujuin la ni: Nu'huin ni nu lca Ndiose, nde mdiyaan lo cu'nin na'an nu ndyca ri'. lo'o cha' nu yucui' ni re ngatyen ni cha' nu mxtya ni ti culo, siyana xtya cui ni xca cha'.

- 10 Nguinu luhui na tloo Ndiose lo'o tne Jesucristo siyana ndyaa ni 'in ni siya' ti, lo cu'ni tsu'hue na 'na sa tyucui braa.
- 11 Chini siyana nu ndyucui' cha' 'in nten tloo Ndiose, scana'an ti ngui'ni ti cui' ti loo na'an ndiquin 'ni, lo ni a ndyca cuityen na qui'ya 'in ne'.
- 12 Una Crixtu siya' ti ndyaa ni 'in ni squi'ya lyigaa qui'ya 'na, rcan' nditucua ni tsu' cueen 'in Ndiose.
- 13 Ti' rcan' ndyuhui ta ni tsaya' quinu ta'a cusuun ni nde tuquiya' ni.
- 14 Siyana siya' ti ngujui ni lo msuhui ni 'in lyigaa nu cua mdo'o hui 'in ni, lo quinu luhui can' sa tyucui braa.
- 15 Espiritu nu Luhui 'in Ndiose ndaa rsuun lo'on na lo'o cha' re, siyana ndena'an nujuin ni la nducua la:
- 16 Nde cha' nu cui xtyan lo'o ne' tiaa braa, nujuin Ni X'na na: Quinu yu'hui lee 'yan ni' carsya 'in ne', lo quinu yu'hui na ni' cha' tiyaa 'in ne'.
- 17 Lo ti nujuin la ni: Ni xiya' lo a xu'hua 'a ran' qui'ya nducui ne' lo'o cha' a tsu'hue nu nga'ni ne'.
- 18 Sca qui'ya nu cua nguten, a 'ni 'a cha' ti caja nu su'hua lyiya' 'in na xiya'.
- 19 Can' cha', 'huan ta'an na, cua ngujui cha' cuiya' sten na Se'en nu Luhui Lati 'in Ndiose lo'o tne Jesucristo,
- 20 cua msla ni sca tucuiin nu cui ndaa chelyuu 'na, bra ngujui ni lo nguiten ni la ni' cuaan lo'o cha' 'in cuinan' ni.
- 21 Ri nii siyana cua ndi'in sca nu ndun loo lati nu tyucui' cha' 'na la tloo Ndiose,
- 22 can' cha' tsaan na lucui' la tloo Ndiose lo'o sca carsya nu luhui, lo a cu'ni tucua rin' na lo'o cha' nu nguiana'an rin' na, cua nguinu luhui carsya 'na lo jlyo rin' na siyana a nducuin 'an na qui'ya, cui' ncuana'an mji'an ni 'na lo'o tyi'a nu luhui lati.
- 23 Tyun tsan na lo'o cha' nu nguiana'an rin' na, lo a cu'ni tucua rin' na lo'o cha' nu ndyuhui tan na, siyana lni ndi'in cha' 'in ni nu cua mxtya cha' re.
- 24 Scaxcan na cu'ni cuintan na 'in ta'an na, siyana nde lyee la chu'hui cha' tsu'hue 'na, lo cu'ni na lyigaa loo tnan tsu'hue.
- 25 A cula' tin' na quio' ti'in na lo'o ta'an na, tsana'an ngui'ni scaxca la tucui, siyana taan na cha' tnu tiee 'in ta'an na, lo nde lyee lati siyana cua ndyucui lucui' la cha' quiaan ni.

Nu ngui'ni qui'ya lo'o cha' nu lca tiee

- 26 Si ti tsa quinan na cu'ni na qui'ya lo'o cha' nu lca tieen na, nisiya cua yu'hui lyoon na cha' nu lni 'in Ndiose, a ndia 'a xca tucui nu cuityen qui'ya 'na,

- 27 tsaloo ti lryan sca ndi'i tlyu nu cuijlyo 'in lyigaa ta'a cusuun Ndiose la loo quii' ndyiquin.
- 28 si ntsu'hui nu cuicha ti'in sca lee nu nga'an Moise, lo si ntsu'hui tucua sna nu taa rsuun cha' can', tsaloo caja ti nu nga'ni qui'ya can'.
- 29 Ni xnu ca lo'o nu lyo' su'hua 'in Sne' Ndiose, tlyu la ndi'i ntsu'hui cha' caan 'in can', lo si cu'ni siyana tne ni lca na sca na nu cuu', cui' cha' nu mxtya Ndiose nu nsuhui 'na, tsato'o xcuan tloo can' 'in Espiritu nu lryan lo'o cha' tsu'hue 'na.
- 30 Cua' ndyu'hui lyoon na 'in ni nu juin: Na' nga'an cha' 'yan cu'nin cuiyan' cha' 'in nten, lo na' su'huan lyiyan' 'in ne', nujuin Ni X'na na. Nde xca cha' nu nguinu scua: Ni X'na na cu'ni cuiya' ni cha' 'in quichen 'in ni.
- 31 !Tlyu cha' lca si tiun na tuyaa' Ndiose, ni nu lu'u ca!
- 32 Una xu'hua rin' huan bra nu ndyucuan xu'huen huan cha' tsu'hue 'in Ndiose, snu na'an nda loon huan lo'o scaxca ndi'i yaan 'huan.
- 33 Si nisiya ntsu'hui braa ngutucua ne' yuhue' 'huan, lo hasta tloo nten ndaa ne' ndi'i 'huan, a cuinta nda yaan' huan 'in nu ndijin ndi'i.
- 34 Cui' ncuana'an ndyca 'tna rin' huan 'in nu yu'hui na'an tyucuan, tsu'hue ntsu'hui tieen huan bra ngujui nu ngalaa na nu ndi'in 'huan, siyana jlyo rin' huan la ni' cuaan ndi'in cha' cuilyiya' nu tsu'hue lati nu a ntsu'hui 'a cha' tsatii.
- 35 Can' cha' a xcuan tloon huan cha' nu yana'an rin' huan, siyana lo'o cha' can' tyucuan huan sca cha' tsu'hue nu tlyu,
- 36 una 'ni 'a cha' ta loon huan lo'o cha' nu ndijin huan, lo bra cua mducua huan cha' nu ndyca ri' Ndiose, rcan' tyucuan huan cha' tsu'hue nu cua mxtya ni.
- 37 Una, cua' ndyucui lucui' la cha' caan ni nu ntsu'hui cha' caan, lo a tiya' 'a ni lyee la.
- 38 Sca nu luhui tloo caja chelyuu 'in si tsana'an ri' 'yan. Una nu tya'an chun' lo'o cha' re, a tsu'hue chu'hui tieen lo'o can'.
- 39 Una nare a lcan na nu xtucui nde chun' nu ntsu'hui cha' tyucuna', siyana lcan na sca nten nu nguiana'an ri' nu ntsu'hui cha' tyo'o laa.

HEBREOS 11

Cha' 'in nu nguiaña'an ri'

- 1 Bra nguiana'an rin' na, a ngui'ni tucua rin' na cha' nu ndyuhui tan na, tsaloo tyucuan tin na 'in na nisiya a tyacan' na.
- 2 Nu ncua nten cula 'na, yana'an ri' ne' lo yu'hui cuiya' ri' Ndiose 'in ne'.
- 3 Si nguiana'an rin' na 'in Ndiose, ca qui'yan na cuinta siyana lo'o cha' nu yucui' ti ni nguiaa' lyigaa loo na, nganan ni 'in na lo'o na nu a tyacan'.

- 4 Abel siyana yana'an ri' 'in Ndiose, ndaa sca lomstan nu ntsu'hui lyoo la que nu ndaa Cain, can' cha' Ndiose yu'hui cuiya' ri' ni 'in lo ndyucuan xu'hue ni 'in na, lo nisiya cua ngujui, una ti nxu'hua rin' na na'an yana'an ri' 'in ni.
- 5 Ticui' ncuana'an Enoc siyana yana'an ri' 'in Ndiose, nguia lo'o ni 'in siyana a na'an cha' ndija, a la 'a ncu tyca' siyana Ndiose nguiaa lo'o ni 'in la ni' cuaan, lo ti lyiji tsa lo'o ni 'in bra ngune cha' siyana yu'hui cuiya' ri' ni 'in.
- 6 Si a nguiana'an rin' na 'in Ndiose, a ndijyi na'an quinu tsu'hue tiee ni lo'on na, siyana nu quinan 'in Ndiose, 'ni cha' tsana'an ri' la nducua la siyana ntsu'hui ni, a cuinta siyana taa ni cha' tsu'hue 'in nu quinan 'in ni.
- 7 Noe siyana yana'an ri' 'in Ndiose, ngutucua cha' nu msu'hua tiyaa ni 'in, sca cha' nu a lyiji siya na'an nten, lo mdisnan nganan sca yca na'an se'en ntsu'hui cha' tyo'o laa lo'o lyigaa nu ndi'in se'en ndi'in. lo'o cha' nu yana'an ri' ndaa cha' jyu'u 'in nten chelyuu, yato'o ndyucuan cha' tsu'hue nu lca cha' caja 'in lyigaa nu tsana'an ri' 'in Ndiose.
- 8 Cui' ncuana'an siyana yana'an ri' Abraham 'in Ndiose, ngutucua cha' bra nujuin ni siyana tyo'o quichen se'en ndi'in, lo caja xca loo yuu 'in, nisiya a jlyo ri' la tiyaa bra mdo'o se'en can'.
- 9 Siyana yana'an ri' 'in Ndiose, mdi'in loo yuu se'en nu mxtya ni cha' tyi'in, mdiyaa se'en can' na'an ndyca ri' sca nu nda'an ti, lo mdi'in ni' te' na'an, cui' ncuana'an mdi'in Isaac lo'o Jacob, nu ntsu'hui cha' caja ticui' cha' tsu'hue nu cua mxtya Ndiose 'in Abraham,
- 10 cui' siyana nducua tloo sca quichen nu cua ndi'in ca, lo Ndiose ngulo cha' tiyaa na'an tsa' na lo nganan ni 'in na.
- 11 Lo Sara nisiya ncu ne' sca nu a ntsu'hui cha' tyi'in sne', una yato'o ngua tyca na'an ne' lo mdi'in sca sne' ne' nisiya lca ne' sca nten nu cua cula, siyana yana'an ri' ne' siyana lni ndi'in cha' 'in ni nu mxtya cha' can'.
- 12 Siyana sca ne' qui'yu nu cua cula, nu cua ndyuhui cha' caja, yato'o ngui'ni quina'an 'a nten tsana'an nducua cuila ni' cuaan, cui' tsana'an ndi'in ysin tu'hua tyi'a tujo'o.
- 13 Lyigaa ne' re yana'an ri' ne' lo ngujui ne', nisiya a ndyucuan ne' cha' nu cua mxtya Ndiose, una tijyu' ti na'an cui'ya ne' cha' can' lo a nga'ni tucua ri' ne', siyana tsu'hue ntsu'hui tiee ne' ndyucuan xu'hue ne' cha' can', lo ndyucui' ne' siyana lca ne' sca nu nda'an ti lo ndijin ti loo chelyuu re.
- 14 Tsalca nu ndyucui' ncuana'an, ndi'yan na cuinta siyana nda'an nan ne' se'en nu ntsu'hui cha' ca quichen tyi ne',
- 15 lo si ti ntsu'hui tiee ne' quichen se'en mdo'o ne', a tucui na'an xtucui ne' quiaa ne'.

- 16 Una siyana lca tiee ne' tiyaa ne' sca se'en nu tsu'hue la, cui' la ni' cuaan, can' cha' a mju'u ri' ni ngulo naa ne' 'in ni lca ni Ndiose 'in ne', siyana cua nga'ni chu'hue ni sca quichen se'en tyi'in ne'.
- 17 Cui' ncuana'an Abraham siyana yana'an ri' 'in Ndiose, mxtya 'in Isaac tloo Ndiose na'an ndyca ri' sca loo mstan, yato'o siyana ndyucuan xu'hue cha' nu mxtya Ndiose can', ndyaa 'in scati sne' siyana caja can',
- 18 lo Ndiose ca lca nujuin 'in: Loo Isaac nu lca sne' ntsu'hui cha' qui'ni nten 'in.
- 19 A nga'ni tucua ri' siyana Ndiose tla cha' 'in ni lo ca cu'ni ni cha' tyo'o qui'u Isaac. Siyana lo'o cha' ndija can' xiya' ndyucuan 'in sne'.
- 20 Ticui' ncuana'an Isaac siyana yana'an ri' 'in Ndiose, mjnan 'in ni siyana taa ni cha' tsu'hue nu caja 'in tyucuaa sne', Jacob lo'o Esau.
- 21 A cuinta Jacob siyana yana'an ri' 'in Ndiose, mjnan 'in ni lo'o cha' 'in cuinta scaa sne' See bra nu cua ndyucui lucui' la cha' caja, lo' xtyi lo'o juersa 'in yca scaan ti mditucua, lo nga'ni tnu 'in Ndiose.
- 22 Ticui' ncuana'an See bra nu cua ndyucui lucui' la cha' caja, siyana yana'an ri' 'in Ndiose, mxtya cha' siyana ntsu'hui cha' tyo'o lyigaa sne' ne' Israel se'en lca Egipto, lo mxnu cuinta 'in ne' siyana quilyoo ne' tijyan bra nu tyo'o ne' se'en can'.
- 23 Cui' ncuana'an Moise bra ncuca cuine', siyana yana'an ri' nten cula 'in 'in Ndiose, msu'hua catsi' 'in sna coo', na'an siyana tsu'hue 'a na'an, lo a ytsen tsana'an cha' nu mxtya ree can'.
- 24 Bra nu cua ylu Moise can', lo'o lca sne' ne' cuna'an sne' Faraon, una mscuan tloo cha' cuiya' can' siyana yana'an ri' 'in Ndiose,
- 25 siyana nde lca tiee tyijyin ndi'i tsatlyu lo'o quichen 'in Ndiose, lo tsi'i siyana cu'ni qui'ya sti'i ti tsu'hue chu'hui tiee loo chelyuu re.
- 26 Lyee la nga'ni cha' tyijyin ndi'i tsana'an mdijin Crixtu, lo tsi'i siyana xcui ri' cha' cuilyiya' nu ndi'in 'in ne' Egipto, siyana mxtya tloo cha' tsu'hue nu caja 'in ne' tiaa braa.
- 27 Siyana yana'an ri' 'in Ndiose, mdo'o se'en lca Egipto, lo a ytsen tloo ree can' nisiya scuen tique' lo'o, siyana nducua tloo 'in ni nu A Tyca'.
- 28 Siyana yana'an ri' 'in Ndiose, nga'ni tnu ta'a pascua lo mscuin tne 'ni can', siyana a caja sne' culo ne' Israel bra nu cuijlyo angajle can' 'in sne' ne' Egipto.
- 29 Siyana yana'an ri' ne' Israel 'in Ndiose, mdijin ne' Tujo'o Nga'a na'an ndyca ri' loo yuu bityi. Lo'o ne' Egipto ncuca ri' ne' tyijyin ne', una yato'o ngujui yu'hui ne' loo tyi'a can'.
- 30 Cui' ncuana'an siyana yana'an ri' ne' Israel 'in Ndiose, can' cha' nguten ti'in lo'o nu ntsu'hui ndyucun quichen Jerico, bra nguita'a cati tsan nu mda'an ne' ca tyi'iin tu'hua quichen can'.

- 31 Ne' cuna'an nducun' nu naa Rahab, siyana yana'an ri' ne' 'in Ndiose, mdo'o laa ne' bra ngujui lyigaa nten nducun' can', siyana ndyucuan xu'hue 'in ne' Israel nu ya nda quii quichen can'.
- 32 Ni lyiji la cha' ti tyucuin' lo'on huan, siyana si tisna tyucuin' na cha' 'in Gedeon, Barac, Sanson, Jefte, cha' 'in David, Samuel, ta lyigaa la na'an nu mxyucui' Ndiose 'in ti s'ni.
- 33 Siyana yana'an ri' ne' 'in Ndiose, nga'ni ne' cana 'in scaxca quichen tnu, nga'ni cuiya' ne' cha' 'in nten can' lo'o cha' 'in lee, ndyucuan ne' cuinta cha' nu mxytya Ndiose, lo' mducun ne' tu'hua cuichi,
- 34 lo nga'ni ne' cana 'in quii' tnu, a ngujui ne' lo'o tu'hua mxytyi, msu'hua ne' juersa nisiya na'an ri' ne', nga'ni ngula ri' ne' bra nga'ni ne' cusuun, lo mdi lyo'o ne' 'in sundaru nu mdo'o tijyu'.
- 35 A cuinta ntsu'hui ne' cuna'an nu ndyucuan sne' bra mdyo'o qui'u, una ntsu'hui nu mdijin ndi'i tnu yaa' nten nducun', nisiya ngujui na'an tyo'o laa ne' una mscuan tloo ne' cha' can', siyana nducua tloo ne' tyo'o qui'u ne' lo caja sca chelyuu nu tsu'hue lati 'in ne'.
- 36 Ntsu'hui nu cua na'an ti nga'ni lyo'o ne' 'in lo mji'in ne' 'in, a cuinta ntsu'hui nu mscan' ne' 'in lo'o cadena lo msu'hua ne' 'in na'an tyucuan.
- 37 Ntsu'hui nu yujui ne' 'in lo'o quee, msi'yu ne' 'in lo'o cierra, ndaa ne' ndi'i 'in snu na'an nda loo, ntsu'hui nu ngujui lo'o tu'hua mxytyi, la nde ti mda'an ne', yucu' ne' quiyyin 'ni, nguinu ti'i ne', mdijin ne' cha' xni'in, cua na'an ti ngujui nu nga'ni lyo'o 'in ne'.
- 38 Tsana'an nu nga'ni ne' re, a nga'an cha' 'in nten chelyuu tyucuan xu'hue 'in ne'. A cuinta mda'an sna yu'hui se'en bityi, loo qui'ya, tuquee, a cuinta la ni' tiuu.
- 39 Lyigaa re yana'an ri' 'in Ndiose, lo yu'hui cuiya' ri' ni 'in, nisiya ncuana'an a ngula na'an cha' nu mxytyaa ni lo'o.
- 40 Una Ndiose mxytya ni sca cha' nu tsu'hue lati nu caja 'nare, siyana tsatlyu ca tyucui cha' 'na lo'o ne'.

HEBREOS 12

Scati 'in Jesús tyucua quiloon na

- 1 Si ncuana'an quina'an nu ndi'in ca tyi'iin tsu', xcuan tloon na lyigaa lo'o cha' nu ndyucui ndijin loo chelyuu 'na ta qui'ya nu nsni tun 'na, lo su'hua na juersa tsaan na nde loo tucuiin nu cua nguiaan na.
- 2 Tyucua quiloon na 'in Jesus, ni nu mxytya quiya' cha' nu nguiana'an rin' na, lo lca ni sca cuiya' se'en ntsu'hui cha' tiyaan na, nisiya mdijin ni ndi'i loo cursi, una tsu'hue ntsu'hui tiee ni, a jyu'u ri' ni lo'o cha' can', lo nditucua ni tsu' cueen 'in Ndiose la ni' cuaan.

- 3 Culucua rin' huan snu na'an ndi'i mdijin Jesus yaa' nten qui'ya chelyuu lo nda loo ni, ncuana'an caja la cha' tnu tiee 'huan lo a cu'ni na'an rin' huan.
- 4 Siyana tsana'an nu nxcuan tloon huan scaxca loo qui'ya, a lyiji tiyaa ya' nu kujui ne' 'huan lo'o cha' can'.
- 5 .Ta cua nguijlya rin' huan na'an nda Ni X'na na cueen 'huan, 'huan nu lca sne' ni, bra nujuin ni: Snen', a xcuan tloon huan cha' nu culu'u Ni X'na na 'huan, lo a nu'un ri' huan bra nu xun lo'o ni 'huan,
- 6 siyana Ni X'na na nda ni cueen 'in tsalca nu ngui'ni ni 'tna 'in, lo jyi'in ni 'in nu lca sne' ni?
- 7 Si ta loon huan lyigaa cha' re, ndyca tyca' na'an siyana lcan huan sne' Ndiose. .Ta ntsu'hui nten nu a nxun lo'o 'in sne' bra nu tsi'i na'an ngui'ni?
- 8 A tucui ta a ndijyi nu nda cueen 'in, una si Ndiose cula yaa' ni 'na ncuati na'an, a lcan na yucui' ca sne' ni rcan'.
- 9 A cuinta nten cula 'na, lo'o can' nda cueen 'na lo ngutucuan na cha' yucui', .ta tsi'i lyee lati ndun lo'o cha' tucuan na cha' 'in Stina Ndiose lo caja chelyuu 'na?
- 10 Nisiya nten cula 'na nda cueen 'na sti'i ti tsana'an nu ncuca 'in, una cha' nu 'in Ndiose ndlu'u ni 'na siyana ca tsu'hue 'na, lo ca luhui cha' tiyaa 'na tsana'an nu lca ni.
- 11 Chini cha' a tucui tsu'hue ntsu'hui tiee bra ndijin scaxca lo'o cha', siyana nde nu'un ri' can', una tiaa braa ndyca tyca' cha' tsu'hue nu lryan lo'o na 'in nu nda lo'o cha' can'.

Nten nu nxcuan tloo cha' tsu'hue 'in Ndiose

- 12 Can' cha' scuen huan yaan' huan lo su'huan huan juersa titun huan xiya',
- 13 lo tya'an huan sca tucuiin nu lni ti, siyana nu na'an ri' a tyo'o tsu' can', siyana ca tyucui cha' tiyaa 'in.
- 14 A cuinta cuna huan na'an nu tyi'in tsu'huen huan lo'o lyigaa tucui lo chu'huin huan sca chelyuu nu luhui, siyana a tucui ca tiyaa tloo Ni X'na na si a luhui carsya 'in.
- 15 Xni huan cuinta siyana a tyo'o tsun' huan lo'o cha' tsu'hue 'in Ndiose, ta catsu sca cha' a tsu'hue ljan huan lo tisna cu'ni na tucui loo chelyuu 'huan, lo tsato'o quina'an nu cu'ni nu'un na chelyuu 'in.
- 16 A lyca cha' sten yu'huin huan lo'o scaxca tucui ta quixen quiyan' huan cha' 'in Ndiose, na'an ndyca ri' Esau bra yujui' na'aan cha' tsu'hue nu ntsu'hui cha' caja 'in lo'o sca qui'nan ti scua.
- 17 Jlyo rin' na siyana nde loo la ncuca ri' tyucuan cha' tsu'hue can', una ngujui nu mscuan tloo 'in, lo a ngujui 'a na'an nu cu'ni chu'hue cha' can' nisiya nguilu tyi'a quilloo.

- 18 Una 'huan bra yana'an rin' huan a yaan huan se'en nducua ca qui'ya Sinai, se'en mdo'o quii' loo qui'ya can', a cuinta tla na, ngo'o ti'in coo 'in na lo lyee ndyca cui'in.
- 19 Lo lja yucui' Ndiose lo'o ne' cueen 'a ngune na'an ndyca ri' sca cuhuii, nu hasta mjnan ne' cha' tsu'hue 'in ni siyana a tyucui' a ni,
- 20 siyana cua a ta loo 'a ne' lo'o cha' nu ngulo ni tnan: Siyana hasta 'ni si tsa ca'an 'in sii' qui'ya can', 'ni cha' caja 'in lo'o quee ta lo'o quilyaa tyucuan.
- 21 Ndyijyin ya' tlyu cha' nu ncuca can', nu hasta nujuin Moise: Ndyucuan siyana lyee nguitsen cha' re.
- 22 Una 'huan bra yana'an rin' huan mdiyaan huan se'en nducua qui'ya nu naa Sion, se'en lca quichen tyi Ndiose, ni nu lu'u ca, cui' Jerusalem la ni' cuaan se'en ndi'in tyun mii angajle,
- 23 can' nguio' ti'in tsalca nu cua mdo'o hui 'in Ndiose nu cua nga'an nii la ni' cuaan, can' nducua Ndiose, ni nu N'ni Cuiya' Cha' 'in nten, a cuinta can' ndi'in carsya 'in nu cua ngujui, lyigaa nu lni mdi'in cha' 'in nu cua nguinu luhui tloo ni.
- 24 Can' nducua Jesus, ni nu Nga'ni Cha' ndyca cui lyigaa cha' re, lo'o tne nu mscuin ni la ni' cuaan, lo tne can' a lca na na'an ndyca ri' tne Abel nu ntsu'hui cha' chu'hui lyiya', siyana lca na tne nu culo laa 'na.
- 25 Xni huan cuinta siyana a xcuan tloon huan 'in ni nu ndyucui' lo'on na. Si ncuana'an a mdo'o laa nten loo chelyuu re nisiya ngujui nu msu'hua tiyaa 'in ne', ni xnu can' nare, si xcuan tloon na 'in ni nu ndyucui' lo'on na ti la ni' cuaan.
- 26 Bra yucui' Ndiose loo qui'ya Sinai, hasta nguinan tucui chelyuu, una ri nii cua mxtya ni xca cha', lo nujuin ni: Xiya' ti ntsu'hui cha' xquinan tucuin chelyuu re, una cua lo'o la ni' cuaan rcan'.
- 27 Nde cha' nujuin ni xiya' ti can', siyana cu'ni tyii ni na nu tycan' loo chelyuu re, lo xnu scua tsa ni na nu a ntsu'hui 'a cha' tsatii.
- 28 Lo siyana cua ngujui sca chelyuu 'na nu a ntsu'hui 'a cha' tsatii se'en ndlo Ndiose tnan, can' cha' tsu'hue ntsu'hui tieen na cu'ni tnu na 'in ni tsana'an nu ndyca ri' ni, lo'o rsuun tiyaan na tloo ni lo'o sca cha' chen ni' carsya 'na,
- 29 siyana Stina Ndiose lca ni sca quii' nu cuijlyo lyigaa loo na.

HEBREOS 13

Cha' nu ntsu'hui cha' cu'ni na

- 1 Tsa quinan huan chu'hui cha' tsu'hue 'huan scaxcan huan.
- 2 A jlya rin' huan taan huan se'en quinu nu nda'an ti, siyana ntsu'hui nu ndaa na'an 'in se'en nguinu angajle, nisiya a nguajlyo ri' ti ca lca can'.

- 3 Xu'hua rin' huan 'in nu ntsu'hui na'an tyucuan, lo cu'ni huan cuinta siyana tsatlyu ntsu'hui huan lo'o can', ticui' ncuana'an lo'o nu ndaa en' ndi'i 'in, cu'ni huan cuinta siyana lo'on huan ndijin huan ndi'i.
- 4 Cunan huan na'an cu'ni cu'un huan 'huan luhui ti lo'o nten 'huan, una nu nguiten yu'hui lo'o scaxca ne' cuna'an, Ndiose cu'ni cuiya' ni cha' 'in can'.
- 5 A taan huan cha' ca lca tieen huan cha' cuilyiya', lo tsu'hue chu'hui tieen huan lo'o na nu ndi'in 'huan, siyana ndena'an nujuin Ndiose: A xnun 'in ncuati na'an, lo ni a cula yaan' 'in.
- 6 Can' cha' ca tyucuin' na lo'o lyigaa tieen na: Ni X'na na nda yaa' ni 'yan, lo a xcutsen ran' lo'o ti'i nu ca cu'ni nten lo'on.
- 7 Xu'hua rin' huan 'in tsalca nu ntsu'hui cuinta 'huan ni' lyaa, nu yucui' cha' 'in Ndiose lo'on huan, xni huan cuinta chelyuu nu yu'hui lo tyucui ndyca'an huan cha' nu yana'an ri'.
- 8 Jesucristo scana'an ti ni lyigaa braa: Lca, lo'o ri nii, lo cui' ni lca ni sa tyucui braa.
- 9 A taan huan ya' caja nu quinilyo'o 'huan lo'o scaxca cha' nu a ndyucua ta'a lo'o cha' nu 'in Ndiose. Lyee la ntsu'hui lyoo si cu'ni cuintan huan cha' tsu'hue 'in ni lo a tyucui ndyca'an huan scaxca lo'o cha' lo'o cha' ndyucu, nu a sca cha' tsu'hue ngujui 'in ne' lo'o.
- 10 Cua nguia' sca se'en 'ni tnu na 'in Ndiose la ni' cuaan, lo nu ti nguia ndyca'an cha' 'in te' na'an can', a ca cu na nu nducua can'.
- 11 Lo lo'o qui'ya 'in nten quichen, nguiten lo'o tne 'ni se'en nu luhui lati 'in Ndiose, una cuinan' 'ni can' ndiquin ti'in 'in na nde tu'hua quichen.
- 12 Cui' ncuana'an Jesus mdijin ni ndi'i nde tu'hua quichen, siyana suhui ni 'in nten lo'o tne ni.
- 13 Can' cha' lo'on nare tyo'on na nde tu'hua quichen lo quinan na 'in ni, lo ca sca cha' ti 'na lo'o ti'i nu mdijin ni.
- 14 Siyana loo chelyuu re a la quiija lyoo sca quichen se'en tyi'in na sa tyucui braa, siyana ndyuhui tan na sca quichen nu taa Ndiose 'na tiaa braa.
- 15 Can' cha' lo'o Jesus, cu'ni tnu na 'in Ndiose lyigaa braa, taan na sca lomstan 'in ni na'an nu ndla lo'on na 'in ni, lo'o cha' nu tyucuin' na taan na 'in ni.
- 16 A lyca cha' cula' tin' na cu'ni na tsu'hue, lo ta yaa' ta'an na scaxcan na, siyana ticui' sca lomstan nu ndyu'hui cuiya' ri' Ndiose lca na.
- 17 A cuinta tucuan huan cha' 'in scaxca nu ntsu'hui cuinta 'huan se'en nguio' ti'in huan, lo tucua huan cha' nu ndyucui' siyana cui' ntsu'hui yuhue ri' 'huan lo'o cha' nu 'in Ndiose, nu ntsu'hui cha' tyaa cuinta 'huan tiaa braa, siyana cu'ni tnan ndun ri', siyana a sca cha' tsu'hue ljian 'huan si ta nu'un ri' can'.

18 Jnan huan 'in Ndiose cha' 'hua, jlyo ri' hua siyana luhui cha' tiyaa 'hua, lo nducua tloo hua tyo'o tsu'hue lyigaa tnan nu cu'ni hua.

19 Jnan cha' tsu'hue 'huan siyana nde lyee la jnan huan 'in Ndiose, siyana taa ni cha' cuiya' xtucuin se'en ndi'in huan nu ndla la.

Bra msla' ta'a ne'

20 Ndiose, ni nu nga'ni cha' nxtnan' carsya 'na, ni nu nga'ni cha' mdyo'o qui'u Ni X'na na Jesucristo, ni nu ndun loo lati nu ntsu'hui cuinta 'in nu cua ngulosuhui Ndiose, lo'o tne ni nga'ni Ndiose cha' nguinu scua tsa cha' nu cua mxtya ni,

21 lo cu'ni ni cha' ca tyucui cha' tiyaa 'huan siyana ca cu'ni huan cha' nu ndyca ri' ni, lo lo'o Jesucristo cu'ni Ndiose cha' ca lca tieen huan cha' nu ndyu'hui cuiya' ri' ni, scati ni ntsu'hui cha' cu'ni tnu na 'in ni sa tyucui braa. Amen.

22 Mjnan cha' tsu'hue 'huan, 'huan ta'an na, siyana tyucuan xu'huen huan cha' nu yucuin' lo'o chin' cha' nu nga'an re.

23 Quitsan' 'huan siyana ta'an na Timoteo cua mdyo'o na'an tyucuan, lo si quila ndla la se'en ndi'in, lo'o ta'a tsa'an se'en ndi'in huan.

24 Tyucui' chan' huan 'in lyigaa nu ntsu'hui cuinta 'huan cuinta cha' 'yan, tsatlyu lo'o lyigaa la na'an ta'an na. Ticui' ncuana'an ta'an na Italia ndyucui' cha' 'huan.

25 Cha' tsu'hue 'in Ndiose quinu lo'on huan sa tyucui braa. Amen.

SANTIAGO

SANTIAGO 1

Santiago ndyucui' cha' 'in ta'an na

1 Na', Santiago nu lca msu 'in Ndiose lo'o Ni X'na na Jesucristo, ndyucuin' chan' 'huan, 'huan nu mdo'o loo tii tyucua ne' Israel nu ndi'in sa tyucui chelyuu.

Cha' tiaa nu ndaa Ndiose

2 'Huan ta'an na, nde lyee la ca tsu'hue chu'hui tieen huan braa ndijin huan scaxca ndi'i,

3 cua jlyo rin' huan bra ndijin huan ndi'i siya cha' nu nguiana'an rin' huan, ncuana'an caja la juersa 'huan ta loon huan lo'o cha' can'.

4 Una ta loon huan hasta bra ca tycan' tnan tsu'hue nu cu'ni cha' can', siyana ca tyun tsan huan lo ca tyucui la cha' tiaa 'huan, lo ni sca cha' a tsa lyiji 'huan.

5 Una si ntsu'huin huan nlyiji cha' tiaa 'huan, jnan huan na 'in Ndiose, lo taa ni na 'huan. Siyana Ndiose tsi'i na ndyu'hui cuiya' ti cha' tiaa nu ndaa ni 'in lyigaa tucui, ni a nxcuan tloo ni 'in can'.

6 Una 'in Ndiose xtya tlon huan bra jnan huan 'in na lo a cu'ni tucua rin' huan, siyana nu ngui'ni tucua ri' ndyca ri' can' tsana'an ndyca ri' tyi'a tujo'o bra nguitsa na, lo scaxca tsu' nguia lo'o cui'in 'in na.

7 Nu ngui'ni ncuana'an a nducua tloo can' cha' tsu'hue nu taa Ni X'na na.

8 Sca nten nu tucua cha' tiaa 'in, ncuana'an ndyca ri' ne' lo'o lyigaa lo'o cha'.

9 Una sca ta'an na nu ti'i, ca tsu'hue chu'hui tiee can' siyana Ndiose cua mscuen cuaan ni 'in.

10 Una nu cuilyiya', ca tsu'hue chu'hui tiee siyana Ndiose cua mdi'ya ti'in ni cha' 'in ne'. Tsana'an ndyijyin cha' 'in sca quee nu nducua ni' quixin', ncuana'an ntsu'hui cha' tyijyin cha' 'in ne',

11 siyana bra ndyo'o tucua cuicha lo ngui'ni tique' cuaan 'in na, quee can' nguinan' tucua na lo nguilu na, ndyijyin cha' tsu'hue na'an na, ncuana'an ndyca ri' ne' cuilyiya', tyucuna' chelyuu 'in ne' lo'o cha' cuilyiya' can' 'in ne'.

Ta loon na lo'o cha' nu ljian 'na

12 Tsu'hue ca xu'hue nu nda loo lo'o scaxca cha' nu ljian 'in, siyana bra nu cua mda loo can', caja cha' tsu'hue 'in can', cui' chelyuu nu cua mxtyaa Ndiose cha' taa ni 'in lyigaa nu tsu'hue ntsu'hui tiee lo'o ni.

13 Bra ljian sca cha' nu xtyu 'na loo qui'ya, a tyucuin' na siyana Ndiose ngala yaa' 'na, siyana cuinta cha' 'in Ndiose a ca xtyu ni 'na loo qui'ya, ni a ntsu'hui cha' xtyu ni 'in ni sca tucui lo'o cha' can'.

- 14 Cuinta scaan na ndiun na loo qui'ya lo'o cha' nu lca tieen na, lo ndaan na cha' cuiya' nguiato'o cha' can'.
- 15 Bra cua nguiten cha' a tsu'hue can' tieen na, a ndijyin cha' catsu lucuati loo qui'ya, lo bra nu ca tyacan na'an na tsa lo'o na 'na loo cha' ndija.
- 16 'Huan ta'an na nu ndyu'hui cuiya' ran' 'in, a taan huan cha' cuiya' quini lyo'on huan 'huan ticuiin' huan.
- 17 Lyigaa lo'o cha' tsu'hue lo'o cha' nu lni ndyo'o na la ni' cuaan, ljian na lo'o cha' 'in Stina Ndiose, ni nu nganan lyigaa loo xaa nu ntsu'hui ni' cuaan, ni nu scana'an ti cha' 'in, lo a ncha'an ni tsana'an ncha'an sca coo.
- 18 Lo'o cha' tsu'hue lca tiee ni ndaa ni chelyuu 'na lo'o cha' nu lni nu ngune 'na, siyana can na sne' ni nu mdo'o hui ca 'in ni.

Tucua ne' cha' nu ndyucui' Ndiose

- 19 Can' cha', 'huan ta'an na nu ndyu'hui cuiya' ran' 'in, tyun tiaan huan quine 'huan bra caja nu tyucui', lo a lyica cha' tyucuin' huan ndla ndsa, ta quisin' rin' huan cui' bra,
- 20 siyana sca nu ndyucuen tique' a xlya can' cu'ni tnan tsu'hue nu ndyca ri' Ndiose.
- 21 Can' cha' xcuan tloon huan lyigaa lo'o cha' cha' a tsu'hue, lo tyucuan xu'huen huan cha' nu yta ni ni' carsya 'huan, cui' cha' nu ca culo laa 'huan.
- 22 Una tsi'i tsaloo ti quine 'huan cha' 'in na, siyana tucuan huan cha' 'in na lo a quinilyo'on huan 'huan ticuiin' huan.
- 23 Siyana nu nee 'in cha' re, lo a nducua cha' 'in na, ndyca ri' can' tsana'an ndyca ri' sca nten nu naan cui'ya 'in loo cuna.
- 24 Bra nu cua na'an cui'ya can' 'in, lo tyo'o nguiaa, cui' bra njlya ri' na'an ndyun rcan.
- 25 Una nu nxni ca cuinta 'in lo'o cha' nu lni 'in Ndiose, cui' lee nu ndlo laa 'na, tsa ndyun lo'o cha' can', ni a njlya ri' cha' nu cua ngune 'in, siyana nde nducua can' cha' 'in na, can' nu tsu'hue xu'hue lo'o tnan nu cu'ni.
- 26 Si nde'en nu nxque' ri' siyana lyee nguiana'an ri', lo a nxni cuinta tu'hua, ticuii' can' nilyo'o 'in, lo tyucua cha' ti nguiana'an ri'.
- 27 Nde cha' nu luhui lati ca cu'ni na tloo Stina Ndiose nu a nxyi'aa' lo'o cha' a tsu'hue: Chu'hui yuhue rin' na 'in nu suhue nu a ndi'in nten cula 'in, cui' ncuana'an lo'o ne' cuna'an nu nguinu cha' yucui' ti, a cuinta xni na cuinta 'na lo'o cha' a tsu'hue nu ndyca loo chelyuu re.

SANTIAGO 2

Scaña'an ti ca lca tieen na lo'o lyigaa tucui

- 1 'Huan ta'an na nu nguiana'an ri' 'in Ni X'na na Jesucristo, ni nu nda'an lo'o sca cha' cuiya' nu tlyu, scana'an ti ca lca tieen huan lo'o lyigaa tucui.
- 2 Si se'en nguio' ti'in huan sten sca nu ntsu'hui cui' oro lo xni yaa' lo lcu sca te' tsu'hue na'an, a cuinta si sten sca nu ti'i nu lcu sca te' cusun,
- 3 si cu'ni cuintan huan 'in nu lcu te' tsu'hue can' lo nujuin huan 'in: Nde tyucua se'en tsu'hue la re, lo si nujuin huan 'in nu ti'i can': Nde ti tyun nu'huin, ta tyucua lyuu ti cua,
- 4 rcan', .ta tsi'i na cua ngui'ni huan lo'o ta'an huan siyana lca can' sca nu chin' cha' 'in? Ncuana'an cua ngui'ni cuiyan' huan cha' 'in ta'an huan lo'o cha' tiaa a tsu'hue.
- 5 'Huan ta'an na nu ndyu'hui cuiya' ran' 'in, quine 'huan sca cha' nu tyucuin': .Ta tsi'i Ndiose ngulosuhui 'in nu ti'i siyana ca cuilyiya' can', una lo'o cha' nu nguiana'an ri', lo caja se'en ndlo ni tnan 'in can', tsa na'an nu cua mxtyaa ni sca cha' lo'o lyigaa nu tsu'hue ntsu'hui tiee lo'o ni?
- 6 Una 'huan nde ndi'ya ti'in huan 'in nu ti'i. .Ta tsi'i nu cuilyiya' lca nu ndaa qui'ya 'huan tloo bsya?
- 7 .Ta tsi'i ndyucui' ca'an can' 'in ni nu tsu'hue lati, cui' cha' nu ntsu'huin huan?
- 8 Si chini nducua huan cha' 'in lee nu ndun loo lati, cu'ni huan na'an ndyucui' quityi 'in Ndiose: —Ca 'tna rin' huan 'in ta'a nten huan tsana'an ngui'ni huan 'tna huan ticuiin' huan—, tsu'hue ngui'ni huan rcan'.
- 9 Una si ndi'ya ti'in huan 'in xca tucui, qui'ya ngui'ni huan rcan, lo lee 'in Ndiose ndloo qui'ya na 'huan.
- 10 Siyana si ntsu'hui nu ndyca ri' xu'hua se'en na'aan lee can', una si tnan' nisiya' scati cha' can', na'an lee cua ngacha ti'in can' rcan'.
- 11 Siyana ticui' Ndiose ndlo tnan: —A sten yu'hui lo'o cuilyo'o nten, —ticui' ni nujuin ni: —A cuijui nten. —Si a nguiten yu'hui lo'o cuilyo'o nten, una ndujui nten, cua ngacha ti'in cha' 'in lee rcan'.
- 12 Xni huan cuinta cha' nu tyucuin' huan, a cuinta lo'o na'an nu cu'ni huan, siyana tsana'an ndyucui' lee nu ndlo laa 'huan, ncuana'an ntsu'hui cha' ca cuiya' cha' 'huan.
- 13 Siyana nu a 'tna ri' 'in ta'a nten, cui' ncuana'an a caja nu ca 'tna ri' 'in can' bra ca cuiya' cha' 'in, una nu 'tna ri' 'in ta'a nten, tnu tiee can' bra ntsu'hui cha' ca cuiya' cha' 'in.

Culu'u tin na cha' nu nguiaña'an rin' na

- 14 'Huan ta'an na, .ni cuinta ntsu'hui 'in nu ndyucui' siyana nguiana'an ri', si a ndlu'u tnan tsu'hue nu ngui'ni? .Ta ca tyo'o laa can' lo'o cha' nu nguiana'an ri'?
- 15 Sca ta'an na ta sca ne' cuna'an si a ndia ste' ne', lo'o na nu cu ne',

- 16 si nujuin huan 'in can': Quiaa lya, a sca cha' chu'hui tiee, Ndiose taa ni ste' lo'o na nu cu, .ni cuinta ntsu'hui tyucuin' huan ncuana'an si a ta yan huan 'in can'?
- 17 Cui' ncuana'an ndyca rin' na si a nguiana'an rin' na, si a ndlu'un na tnan tsu'hue ngui'ni na, a sca cuinta ntsu'hui 'na rcan.
- 18 Si ntsu'hui nu tyucui': Nu'huin nguiana'an ri' 'in Ndiose, lo na' ngui'ni scaxca cha' tsu'hue. .Ta ca tsana'an ri' 'in Ndiose, si a culu'u tnan tsu'hue nu ngui'ni? Siyana na' lo'o cha' tsu'hue nu 'nin ndyca tyacan' na'an cha' nu nguiana'an ran'.
- 19 Nu'huin nguiana'an ri' siyana scati Ndiose ntsu'hui, lo cui' na'an ndyucui', una lo'o cui'in xna'an nguiana'an ri' lo ndyucuan can' siyana ntsen.
- 20 Nu'huin nu a ndi'ya cuinta cha' re, .ta a jlyo ri' siyana tyucua cha' ti nguiana'an rin' na, si a ndlu'un na tnan tsu'hue nu ngui'ni na?
- 21 Abraham nu ncu nten cula 'na, .ta tsi'i siyana lo'o scaxca cha' tsu'hue nu nga'ni can' nguinu luhui tloo Ndiose, cui' bra nu mxtya can' 'in Isaac nu lca sne' se'en ntsu'hui cha' squin can' tloo Ndiose?
- 22 Ca jylo ri' siyana lo'o na'an nu nga'ni Abraham, ndyucua ta'an na lo'o cha' nu yana'an ri', lo siya cha' tsu'hue nu nga'ni ncu tyucui cha' nu yana'an ri'.
- 23 Lo mducua cha' nu ndyucui' quityi 'in Ndiose: —Abraham nguinu luhui tloo Ndiose siyana yana'an ri' 'in ni—, lo ngujui nu ngulo naa 'in siyana ncu ta'a tsu'hue Ndiose.
- 24 Ca jylo rin' huan rcan' siyana nten nguinu luhui ne' tloo Ndiose, tsi'i tsaloo ti lo'o cha' nu nguiana'an ri' ne', siyana lo'o scaxca cha' tsu'hue nu 'ni ne'.
- 25 Cui' ncuana'an Rahab ne' cuna'an nducun' can', .ta tsi'i lo'o cha' tsu'hue nu nga'ni ne' nguinu luhui ne' tloo Ndiose, bra ndyucuan xu'hue ne' 'in ne' nu mdiyaa se'en ndi'in ne' bra nga'an tnan 'in ne' xca tucuiin?
- 26 Ncuana'an ndi'in cha' 'na si a ntsu'hui carsya 'na, lcan na sca nu ngujui, cui' ncuana'an lo'o cha' nu nguiana'an rin' na, si a ndlu'un na tnan tsu'hue nu ngui'ni na, tyucua cha' ti nguiana'an rin' na rcan'.

SANTIAGO 3

Xni na cuinta cha' nu ndyucuin' na

- 1 'Huan ta'an na, a lyica cha' quina'an 'a huan can huan nu ndlu'u 'in, cua jlyo rin' na siyana quina'an la cha' nu ca cuiya' 'na.
- 2 Siyana lyigaan na ndyijyin cha' 'na scaxcan na. Una si ntsu'hui nu mxni cuinta 'in lo'o cha' nu ndyucui', lo a ntnan' ni sca cha', can' nu lni ndi'in cha' 'in, lo ndyca xni cuinta 'in lo'o lyigaa lo'o cha'.
- 3 Na'an huan, nare nsu'huan na frenu tu'hua cuiyu siyana xlya 'in tsa 'in tucuiin nu ndyca rin' na.

- 4 Cui' ncuana'an xni huan cuinta 'in yca na'an, nisiya lca na sca na nu tlyu lo ndya'an lo'o cui'in tnu 'in na lo'o juersa, una lo'o sca yca' lyu' ti nu ndyucui' ne' lo'o lca timon, can' cha' ndyca ndya'an lo'o ne' 'in na se'en nu ndyca ri' ne'.
- 5 Cui' ncuana'an ndi'in cha' 'in ltsen' na, lca na sca na lyu' ti, una snu na'an 'ni siyen' na lo'o cha' nu ndyucuin' na. Na'an huan, sca quii' lyu' ti lo ca tiquin na sca qui'ya tlyu.
- 6 Lo ltsen' na lca na na'an ndyca ri' quii', lca na sca chelyuu nguna' nu ngui'ni cuu' na'aan chelyuu 'na ti bra ngulan na, cua lcan na quii' lo'o cha' nu ndyucuin' na.
- 7 Siyana lyigaa loo 'ni, na'an ndyca ri' 'ni yla, quini, cuinaan, 'ni nu ntsu'hui loo tyi'a tujo'o, ndyca 'ni msu ne' 'in 'in.
- 8 una ni sca nten lo a ca cu'ni chu'hue ne' ltse' ne', lca na sca chelyuu nguna' nu a tucui ndyca 'in cu'ni chu'hue 'in na, siyana mtsa'an yu'hui yaan loo na.
- 9 Lo'o tu'huan na 'ni tnu na 'in Ndiose, ni nu lca Stina, lo ticui' lo'o tu'huan na nducuan na yuhue' 'in ta'a nten na, cui' nu nganan ni tsana'an ndyca ri' yucui' ca ni.
- 10 Ticui' lo'o tu'huan na re n'ni tnu na 'in Ndiose lo nducuan na yuhue' 'in nten. 'Huan ta'an na, a ndyo'o tnan cu'ni na nguana'an.
- 11 Xni na cuinta se'en nducua tyi'a, .ta ca tyucua tyi'a nu tlyaa' sca se'en ti lo'o tyi'a nu tsu'hue?
- 12 'Huan ta'an na, .ta ca tyo'o si'yu olivo loo yca higo? .Ta ca tyo'o si'yu higo loo ti uva? Ticui' ncuana'an a ca tyucua tyi'a tiyen' sca se'en ti lo'o tyi'a nu tsu'hue.

Cha' tiaa nu ndyo'o la ni' cuaan

- 13 .Ta ntsu'hui nu tiaa la ljan huan nu ndi'ya la cuinta? Can' nu ntsu'hui cha' culu'u cha' tsu'hue nu cu'ni, lo'o rsuun.
- 14 Una si ngutsa'an yu'hui carsya huan lo'o cha' cuita'an ri' lo'o cha' xlya, a cu'ni siyen huan 'huan, lo a su'huan huan cha' cuini loo cha' nu lni 'in Ndiose.
- 15 Siyana cha' tiaa re a ndyo'o na la ni' cuaan, cui' loo chelyuu re ndyo'o na, lca na cha' a tsu'hue, lo ljian na lo'o cha' 'in Ne' xna'an.
- 16 Siyana se'en ntsu'hui cha' cuita'an ri' lo'o cha' xlya, a ndijyin cha' nchu lucuati loo cha' a tsu'hue nu ngui'ni ti'i lo'o nten.
- 17 Una cha' tiaa nu ndaa Ndiose lca na xcui' cha' nu luhui, nda yaa' na 'na tyi'in tsu'huen na, 'ni na tnan tsu'hue, ndyca tycan' na'an na bra n'ni na 'tna 'in ta'a nten na, loo can' lyijyan lyigaa lo'o cha' tsu'hue, lni ndi'in cha' 'in na lo a lyijyan na lo'o cha' cuini.
- 18 Sca nten nu nguinan na'an tyi'in tsu'hue lo'o lyigaa tucui, xcui' cha' tsu'hue ngui'ni can' lo'o cha' can'.

SANTIAGO 4

A xcui rin' na cha' nu ndyca loo chelyuu

- 1 .La ya' ndyo'o cha' cusuun nu nguiten ljan huan, lo ndyucui' lyo'o ta'an huan scaxcan huan? .Ta tsi'i lo'o cha' a tsu'hue nu lca tieen huan?
- 2 Lca tieen huan sca na, lo a ndijyi na 'huan. Ti'i ntsu'hui tieen huan, lo ndujuin huan nten squi'ya cha' cuita'an rin' huan, a nguinu tsu'hue tieen huan, nisiya nii ru na'an ndi'in yi'ni huan lo nsuun huan, una a ndijyi na nu ndyca rin' huan siyana a njnan huan 'in na.
- 3 Njnan huan sca na, una a ndijyi na 'huan, siyana tsi'i na'an njnan huan 'in na, tsaloo ti ndyca rin' huan na nu lca tieen huan.
- 4 !'Tnan ca 'huan nu ndun tijyu' sii' Ndiose! .Ta a jlyo rin' huan siyana nu lyee lca tiee cha' nu ndyca loo chelyuu re, nde ndyca ta'a cusuun can' 'in Ndiose? Can' cha' na'an nu ti ca ta'a tsu'hue lo'o cha' nu ndyca loo chelyuu re, ndyca ta'a cusuun can' 'in Ndiose.
- 5 .Ta ndlucua rin' huan siyana tyucua cha' ti ndyucui' quityi 'in Ndiose: Espiritu nu cua ndaa Ndiose chu'hui ni' carsya 'na, lyee n'ni xlya ni 'na?
- 6 Una tlyu la cha' tsu'hue ndaa ni 'na, can' cha' ndena'an ndyucui' xca cha': — Ndiose nxcuan tloo ni 'in nten nu siye', una n'ni cuinta ni 'in nten nu rsuun—.
- 7 Can' cha' xnu huan cuinta 'huan tuyaa' Ndiose, tsa tyun huan lo a taan huan cha' cuiya' 'in ne' xna'an lo tyo'o tsu' siin' huan.
- 8 Lyee la quinan huan 'in Ndiose, lo ncuana'an lucui' la tyun ni siin' huan. 'Huan nu lca nten qui'ya chelyuu, tyaan huan cha' cuiya' tyuhui chelyuu 'huan, cui' ncuana'an 'huan nu ngui'ni tucua ri', suhuin huan carsya 'huan.
- 9 Su'hua yuhue rin' huan cha' re, qui'ya tucu'hua tieen huan, lo cuna huan. Cha' tsu'hue nu ntsu'hui tieen huan, tyca na cha' xni'in 'huan lo cuna huan.
- 10 Cu'ni rsuun huan 'huan tloo Ni X'na na, lo cui' ni scuen cuan ni 'huan.

A tyucui' ca'an na 'in ta'an na

- 11 'Huan ta'an na, a lyica cha' tyucui' ca'an ta'an huan, siyana nu ndyucui' ca'an ta'a lo ngui'ni cuiya' cha' 'in ta'a, lee 'in Ndiose ndijin lyyo can' lo ngui'ni cuiya' cha' 'in lee. Si nu'huin ngui'ni cuiya' cha' 'in lee, sca bse lca rcan, lo a nducua cha' 'in na.
- 12 Scati ni nu ndaa lee 'in nten chelyuu, lo scati ni ca culo laa ni 'na ta cuijlyo ni 'na. Una Nu'huin, .ti ca lca siyana ngui'ni cuiya' cha' 'in xca tucui?

A cu'ni siyen' na lo'o cha' nu cu'ni na la quiaa

- 13 Quine 'huan cha' re, 'huan nu ndyucui': Ri nii ta quiaa tsaan na xca quichen, la cua tyi'in na sca yjan, cu'ni na jyinsya lo caja tni 'na.

14 Una a jlyo rin' huan na'an lyijyan cha' 'huan tsan quiaa. Chelyuu 'huan, .ni na lca na? Ndyca ri' na tsana'an ndyca ri' coo, ri nii tyca' na, una ndi'a a la 'a quine cueen na.

15 Ndena'an tyucuin' huan: Si Ni X'na na taa ni cha' cuiya', chu'huin na chelyuu ta cu'ni na scaxca tnan.

16 Una 'huan nde nscuen cuaan huan 'huan lo'o cha' siye', lo lyigaa lo'o cha' siye' lca na qui'ya.

17 Nu cua jlyo ri' cu'ni cha' tsu'hue lo a si a cu'ni 'in na, ticui' qui'ya lca na 'in.

SANTIAGO 5

Cha' 'in ne' cuiiyi'a'

1 Na'an, 'huan nu cuiiyi'a', cuna huan lo xi'yan huan squi'ya ndi'i nu llyan 'huan,

2 siyana cha' cuiiyi'a' 'huan cua ndyucui ti'in na lo sten' huan cua nsta 'ni 'in na,

3 a cuinta na oro lo'o plata nu ndi'in 'huan cua nducua cuiya' na, lo cuiya' can' ntsu'hui cha' culo qui'ya na 'huan tsana'an nu ngui'ni huan, cuijlyo na 'huan tsana'an ndyca ri' sca na nu ntsu'hui loo quii', siyana quina'an 'a cha' cuiiyi'a' cua mxo' ti'in huan tichin' braa ti ndi'in huan re.

4 A cuinta squiya' msu ndlo qui'ya na huan, siyana a msu'hua lyiyan huan 'in ne'. Yta lo mxo' na 'huan, lo nde nganilyo'on huan 'in ne', una ri nii mdiyaa cha' re la tloo Ni X'na na, ni nu tla la cha' 'in.

5 Lja mdi'in huan loo chelyuu re a sca na nguilyiji 'huan, cui' nu nde nguinu na 'huan, ncuca tsu'hue na'an huan tsana'an ndyca ri' sca bta nu ntsu'hui cha' cuijui ne' 'in.

6 Msu'huan huan qui'ya chun' nten nu tsu'hue, yjui huan 'in ne', lo ni a mscuen yaa' ne' 'huan.

Tyucuin na lo'o Ni X'na na lo tyuhuitan na 'in ni

7 Can' cha' 'huan ta'an na taa lon huan hasta ra quian Ni X'na na xnin huan cuinta na'an ndi'in cha' 'in sca nten nu ntya jyaan, snu na'an ndyuhui ta ne' quila quioo, lo ncuana'an ntsu'hui cha' tyuhuita ne' hasta ra xo' ne' na nu yta ne', cua na'aan nguila quio.

8 Cui' ncuana'an 'huan ta loon huan, lo nde lyee la ca lni carsya 'huan siyana cua ndyucui lucui' la cha' quiaan Ni X'na na.

9 'Huan ta'an na, a lyica cha' su'hua qui'ya ta'an huan scaxcan huan, siyana cu'ni cuiya' ni cha' 'huan. Na'an huan, cua ndun ni nu lca bse la tuna'an.

10 'Huan ta'an na, xni huan cuinta snu na'an ndi'i mdijin nu mxyucui' Ni X'na na 'in ti s'ni, lo mda loo lo'o cha' can'.

- 11 Na'an huan, ndyucuin' na siyana tsu'hue ca xu'hue nu nda loo lo'o scaxca ndi'i. Cua yna huan cha' snu na'an mda loo Job, a cuinta tsana'an mda yaa' Ni X'na na 'in nde loo, cui' siyana ca tyca' cha' tsu'hue 'in Ni X'na na, snu na'an ngui'ni ni 'tna 'in nten.
- 12 'Huan ta'an na, tyucuin' sca cha' lo'on huan: A cu'ni ti'yan huan 'in Ndiose bra nu xtyan huan sca cha', ni a culo naa huan ni' cuaan ta chelyuu re, ni a cu'ni ti'yan huan xca la cha', siyana nujuin huan: Cui' na, ta tsi'i na, siyana cu'ni cuiya' ni cha' 'huan.
- 13 Si ntsu'hui nu ndijin scaxca lo'o cha', tyucui' can' lo'o Ndiose, si ntsu'hui nu tsu'hue ntsu'hui tiee, cula lo'o can' 'in ni.
- 14 A cuinta si ntsu'hui nu ti'i ljan huan, cu'ni can' cha' caan tucua sna nu ntsu'hui cuinta 'in ta'an na, lo tyucui' lo'o Ndiose siya cha' 'in can', lo su'hua ceite 'in can' lo'o cha' cuiya' 'in Ni X'na na.
- 15 Lo si nguiana'an ri' 'in Ndiose bra ndyucui' lo'o ni, cu'ni tyca Ni X'na na 'in nu ti'i can', lo si ntsu'hui la qui'ya nga'ni can' cu'ni ni cha' tlyu ri' 'in.
- 16 Si nde'en la qui'ya nga'ni huan scaxcan huan, quitsa' ylan huan 'in ta'an huan, ncuana'an jnan huan 'in Ndiose squi'ya cha' 'in ta'an huan, lo cui' ni xtun ni 'huan. Cu'ni cuinta ni cha' nu njnan sca nu lni ndi'in cha' 'in.
- 17 Elia ncu nten chelyuu tsana'an ndyca rin' naa, yucui' lo'o Ndiose lo'o lyigaa tiee siyana a qui'ya 'a quioo, lo a ngui'ya 'a na sna yjan jlu'hue.
- 18 Chun' nde'en can' mjnan 'in Ndiose xya' siyana qui'ya quioo, lo ndisna ngui'ya na, xya' ncu tnan na nu yta nten.
- 19 'Huan ta'an na, si nde'en nu ntsu'hui ljan huan cua mdo'o tsu' lo'o cha' nu lni, si ntsu'hui nu cu'ni cha' xtucui can',
- 20 ca jylo rin' huan siyana nu cu'ni cha' xtucui sca nu nda'an nguna', cua nga'ni can' cha' mdo'o laa sca nten lo'o cha' ndija, lo nguten na'an qui'ya 'in ne'.

1 PEDRO

1 PEDRO 1

Tyu ndyucui' cha' 'in ta'a na

1 Na' Tyu nu nga'an tnan Jesucristo 'in, nde ca'an tnan sca quityi re 'huan, 'huan nu nguitsa yu'hui scaxca quichen se'en lyi'ya loo Ponto, lo'o Galacia, Capadocia, lo'o se'en lca Asia lo'o Bitinia.

2 Stina Ndiose ngulosuhui ni 'huan tsana'an cha' nu cua mxtyaa ni ti culo, lo'o cha' cuiya' 'in Espiritu ngusuhui ni 'huan, siyana tucuan huan cha' 'in ni lo quinu luhuin huan lo'o tne Jesucristo. Taa la ni cha' tsu'hue nu chu'hui ni' carsya 'huan lo cu'ni ni cha' tyi'in tsu'huen huan.

Nducua tloon na sca na nu cui

3 Tlyu ca cha' tsu'hue ntsu'hui 'in Ndiose, Sti Ni X'na na Jesucristo, nga'ni ni 'tna 'na nga'ni ni cha' ndyca cui chelyuu 'na siyana tyucua tloon na sca na nu cui, cui' lo'o cha' nu mdyo'o qui'u Jesucristo,

4 a cuinta siyana tyucuan xu'huen na cha' tsu'hue nu cua ndi'in la ni' cuaan, na nu caja 'na lo'on huan, sca na nu a ntsu'hui 'a cha' tsatii, ni a ca cuu' a na,

5 Lo'o cha' nu nguiana'an rin' huan, Ndiose nsni ni cuinta 'huan lo'o cha' cuiya' 'in ni, ncuana'an caja na'an tyo'o laan huan, lo ca tycan' na'an cha' nu cua mxtya ni bra nu tsa tii cha' nu ndyca loo chelyuu re.

6 Lo tsu'hue ntsu'hui tieen huan, nisiya ndijin huan scaxca ndi'i laja nu ti ndi'in huan loo chelyuu re.

7 Siyana na'an ndyca ri' oro, nisiya ndyu'hui na lo'o quii' a nguia tii cha' 'in na, una lyee la ntsu'hui lyoo cha' nu nguiana'an rin' huan, lo bra cua mdijin huan scaxca ndi'i, caja nu cu'ni tnu 'in Ndiose lo tyaa xu'hue 'in ni tsan nu ntsu'hui cha' quian Jesucristo xiya'.

8 Nisiya a lyiji na'an tloon huan 'in ni, una lyee lca tieen huan ni, nisiya a tycan' ni ri nii una nguiana'an rin' huan 'in ni, tsu'hue 'a ntsu'hui tieen huan, lo ni a jlyo 'a rin' huan ni lyiji na'an ti tyucuin' huan siya cha' re,

9 cui' siyana cua tycan' cha' nu nguiana'an rin' huan tsana'an ntsu'hui cha' tyo'o laan huan.

10 Cui' cha' tsu'hue nu cua ndyucuan xu'huen huan re lca na cha' nu yucui' nu mxyucui' Ndiose 'in ti s'ni, lo yaa nga'ni qui'i cha' re tsana'an nu ntsu'hui cha' tyo'o laa nten,

11 lo'o cha' tiaa nguinan cha' re lja nu mxyucui' Espiritu 'in Crixtu 'in ne', tsana'an nu ntsu'hui cha' tyijyin Crixtu ndi'i, la rcan ca tycan na'an cha' cuiya' nu tlyu 'in ni.

12 Nguilyo scua yla ni cha' 'in ne' siyana tsi'i cha' 'in ne' lca na, siyana cha' nare lca na, una ri nii ngujui nu yucui' cha' re lo'on huan lo'o cha' cuiya' 'in Espiritu nu Luhui 'in Ndiose nu mdo'o la ni' cuaan, sca cha' nu hasta lo'o angajle ndyca ri' ca jylo ri'.

Chu'huin na sca chelyuu nu luhui

13 Can' cha' tya'an lo'on huan sca cha' tiaa nu tyucui, xni huan cuinta 'huan, lo tyi'in tiaan huan lo'o cha' tsu'hue nu caja 'huan bra nu quiaan Jesucristo xiya'.

14 Tsana'an ndyca ri' sne' Ndiose nu nducua cha' 'in ni, a tya'an huan lo'o cha' a tsu'hue tsana'an mda'an huan ti culo, bra nu ti ndyucun cha' tiaa 'huan,

15 siyana chu'huin huan sca chelyuu nu luhui tsana'an ndi'in cha' 'in ni nu msi'ya 'huan, lca ni sca nu luhui.

16 Siyana ndena'an nguinu scua sca cha' loo quityi 'in Ndiose: —Can huan sca nten nu luhui siyana na' lcan ni nu luhui—.

17 Si 'huan ndlo naa huan 'in Ndiose lca ni Sti huan, ni nu scana'an ti ngui'ni cuiya' cha' 'in nten cua na'aan tnan ngui'ni ne', can' cha' su'hua yuhue rin' huan na'an ntsu'hui cha' chu'huin huan chelyuu laja nu ti ndi'in huan loo chelyuu re,

18 siyana cua jlyo rin' huan na'an mdo'o laan huan lo'o cha' a tsu'hue, cui' cha' nu nga'ni cha'an huan 'in nten cula 'huan, una tsi'i lo'o na nu ntsu'hui cha' tsatii, ta lo'o oro ta lo'o plata,

19 siyana lo'o tne Crixtu nu ntsu'hui lyoo ca, tsana'an ndyca ri' slya' nu luhui lati, nu ni sca cuu' lo a mda'an 'in,

20 ni nu cua mdo'o hui bra ti lyiji tsa' chelyuu, cua mdiyaa tsan ncuca tyacan' na'an cha' tsu'hue nu lca tiee ni lo'on huan,

21 squi'ya ni can' cha' nguiana'an rin' huan 'in Ndiose, ni nu nga'ni cha' mdyo'o qui'u crixtu lo mscuen cuaan ni cha' 'in can', siyana ca tyuhuitan huan 'in Ndiose lo tsana'an rin' huan 'in ni.

22 Siyana cua nguhui carsya 'huan lo tucuan huan cha' nu lni, lo'o cha' cuiya' 'in Espiritu 'in ni ca chu'hui cha' tsu'hue 'huan lo'o ta'an huan, lo tsi'i tyucua cha' ti, lo'o lyigaa tieen huan chu'hui cha' tsu'hue 'huan scaxcan huan, lo luhui cha' tiaa 'huan,

23 siyana cua ndyca cui chelyuu 'huan, una tsi'i lo'o cha' 'in nten chelyuu, siyana lo'o cha' cuiya' nu nguinu scua sa tyucui braa, squi'ya squicha' Ndiose nu lu'u ca, nu a ntsu'hui cha' tsatii.

24 Siyana ndena'an ndyucui' quityi 'in Ndiose: —Lyigaa nten lca ne' na'an ndyca ri' quixin', cha' siye' 'in ne' ndyca ri' na tsana'an ndyca ri' sca quee, quixin' can' nguityi na, lo quee can' nguilu na,

25 una squicha' Ni X'na na a ntsu'hui 'a cha' tsatii na. Cui' cha' re lca na cha' tsu'hue nu cua ngune 'huan—.

1 PEDRO 2

1 Can' cha' xcuan tloon huan lyigaa lo'o cha' a tsu'hue, cha' cuini, cha' mayan, cha' cuita'an ri', lo'o cha' ndyca ndyucui'.

2 Tsana'an lca tiee cuhui' cuine' lo'o styi', ncuana'an ca lca tieen huan lo'o cha' nu luhui 'in Ndiose, siyana ca calun huan lo tyo'o laan huan,

3 si cua jylo rin' huan snu na'an tlyu cha' tsu'hue 'in Ni X'na na.

Jesús lca ni sca quee nu lu'u

4 Can' cha' quinan huan 'in ni, ni nu lca sca quee nu lu'u, cui' nu mscuan tloo nten chelyuu 'in, una lo'o cha' 'in Ndiose lca can' sca nu mdo'o hui ca nu ntsu'hui lyoo lati.

5 Cui' ncuana'an 'huan lcan huan sca quee nu lu'u, lo Ndiose cu'ni ni cha' tsatlyu calun huan na'an ndyca ri' sca laa, lo can huan sca msu nu luhui 'in ni, siyana ca tsa lo'on huan sca lomstan nu ndyu'hui cuiya' ri' ni squi'ya Jesucristo.

6 Siyana ndena'an nguinu scua xca cha' loo quityi 'in Ndiose: —Na'an huan, quichen Jerusalem xtyan sca quee nu nsni tun na'an, nu mdo'o hui lo nu ntsu'hui lyoo lati, lo nu tsana'an ri' 'in can', a tyo'o cha' jyu'u 'in—.

7 Lca ni sca nu ndun loo lati 'huan, 'huan nu nguiana'an ri' 'in ni, una nu a nguiana'an ri' 'in ni lca ni 'in can' tsana'an ndyucui' quityi 'in Ndiose: —Quee nu mscuan tloo cuityi na'an, ri nii lca na quee nu ndun lo la ti nu nsni tun na'an.—

8 A cuinta ndena'an ndyucui' xca se'en: —Quee nu tyucua quiya' ne' ca na quee nu xtlyu 'in ne'—. Ndyucua na quiya' ne' siyana a nducua ne' cha' 'in Ndiose, siyana ncuana'an tsan lo'o ne'.

Lcan na quichen 'in Ndiose

9 Una 'huan lcan huan —quichen nu cua mdo'o hui 'in ni, lcan huan sca nten nu 'ni tsu'hue 'in ni nu lca Ree, lcan huan sca quichen nu luhui 'in ni, nten nu ndyu'hui cuiya' ri' Ndiose 'in—, siyana tya'an yucuin' huan cha' tsu'hue 'in ni nu msi'ya 'huan, siyana tyo'o tsun' huan lo'o cha' tla, lo tya'an huan loo xaa nu tsu'hue na'an 'in ni.

10 Ti culoo a lcan huan quichen 'in Ndiose, una ri nii lca huan quichen 'in ni, siyana ti culoo tijyu' ndun huan lo'o cha' tsu'hue 'in ni, una ri nii cua nguju cha' tsu'hue can' 'huan.

Cu'ni tsu'huen na 'in Ndiose

11 'Huan ta'an na nu ndyu'hui cuiya' ran' 'in, jnan sca cha' tsu'hue 'huan tsana'an ndyca ri' sca nten nu mdo'o tijyu' nu nda'an yu'hui ti, siyana a sten yu'huin huan

lo'o cha' a tsu'hue nu ndyca loo chelyuu re, cui' cha' nu ndyucui ndijin ni' carsya 'na,

12 cuna huan na'an chu'hui huan sca chelyuu nu luhui lja ne' gentil, siya' ndaa ne' qui'ya 'huan siyana lcan huan nu nducun', una siya scaxca cha' tsu'hue nu ngui'ni huan tloo ne', cu'ni tnu ne' 'in Ndiose tsan nu cu'ni cuiya' ni cha' 'in nten chelyuu.

13 Cui' siya cha' 'in Ni X'na na, tucuan huan cha' 'in scaxca bsya nu ndlo tnan 'huan, cui' nu lca ree nu tlyu cha' cuiya' lyi'ya,

14 ta 'in lyigaa la na'an bsya, siyana can' nu mxtyaa Ndiose 'in siyana taa ndi'i 'in nten nu nducun', lo cu'ni tsu'hue lo'o nten nu ngui'ni tnan tsu'hue.

15 Siyana cha' re ndyca ri' Ndiose: Lo'o cha' tsu'hue nu cu'ni huan, tyucua seen tu'hua lyigaa nu ndyucui' cua na'an ti cha' 'huan.

16 Ca tsu'hue chu'hui tien huan tsana'an ndi'in cha' 'in sca nu cua mdo'o laa, una tsi'i can' cha' cu'ni huan cha' a tsu'hue, siyana cu'ni huan na'an 'ni sca msu 'in Ndiose.

17 Cu'ni rsuun huan 'huan tloo lyigaa nten, a cuinta chu'hui cha' tsu'hue 'huan lo'o ta'an na. Chu'hui sca cha' chen' 'huan tloo Ndiose. Cu'ni rsuun huan 'huan tloo ree.

18 'Huan nu lca msu, tucuan cha' ndyucui' x'na huan, una tsi'i tsalca nu tsu'hue nten lca lo cuti cha' 'in, siyana lo'o nu tla ndyucui' tucuan huan cha' 'in can'.

19 Nde cha' nu ntsu'hui lyoo tloo Ndiose, si ntsu'hui nu ndijin ndi'i nisiya a sca cha' a tsu'hue nga'ni, lo nda loo can' siyana ndyca ri' quinu tsu'hue tiee Ndiose lo'o.

20 Una, .a sca cuinta ntsu'hui si taa loon huan taa ne' ndi'i 'huan si ngui'ni huan cha' a tsu'hue? Una si ndaa loon huan ndijin huan ndi'i siyana ngui'ni huan tnan tsu'hue, cha' re ntsu'hui lyoo tloo Ndiose.

21 Cui' siya cha' re msi'ya Ndiose 'huan, siyana ticui' ncuana'an mdijin Crixtu ndi'i loon huan, lo mxnu ni cha' re siyana tyucui ndyca'an huan 'in ni.

22 —Una ni sca cha' a tsu'hue lo a nga'ni ni, ni sca cha' cuini lo a mdo'o tu'hua ni —,

23 bra ngutucua ne' yuhue' 'in ni, a lo'o ni ngutucua ni yuhue' 'in ne', cui' ncuana'an bra nda ne' ndi'i 'in ni, a mxcuen ni 'in ne' cua na'an ti, siya mxnu ni cuinta cha' can' yaa' ni nu tsu'hue 'ni cuiya' cha'.

24 Cui' ni nga'ya ni qui'ya 'na la loo cursi, siyana caja na'an tyo'o tsun' na loo cha' a tsu'hue lo chu'huin na sca chelyuu nu luhui, lo squi'ya ndi'i mdijin ni cua nguinu luhuin huan.

25 Siyana ti culoo mda'an huan tsana'an ndyca ri' sca slya' nu nguna' yu'hui, una ri nii mxtucuin huan lo'o Crixtu, ni nu na'an seen 'huan nu ntsu'hui cuinta carsya 'huan.

1 PEDRO 3

Tsaña'an ntsu'hui cha' tyi'in na lo'o cuilyo'on na

1 Cui' ncuana'an 'huan ne' cuna'an, tucua huan cha' ndyucui' cuilyo'on huan, lo si cuilyo'on huan a nguiana'an ri' cha' tsu'hue 'in Ndiose, una tyucuan xu'hue cha' can' lo'o na'an nu 'ni huan, nisiya a tyucuin' huan lo'o,

2 siyana nguia ndyca ca jylo ri' snu na'an ndi'ya chelyuu ntsu'huin huan, lo rsuun 'ni huan.

3 A lyica cha' cu'ni chu'huen huan quen huan lyee 'a, ta lo'o na oro, ta cun' huan xcui' te' nu ntsu'hui lyoo,

4 cu'ni chu'huen huan ni' carsya 'huan culu'un huan tnan tsu'hue nu ngui'ni huan nu a ntsu'hui cha' tsatii, lo'o rsuun na'an cu'ni huan, tsu'hue ti tyi'in cha' 'huan, siyana cha' re ntsu'hui lyoo tloo Ndiose.

5 Siyana cui' ncuana'an ne' cuna'an nu mdi'in ti s'ni yana'an ri' 'in Ndiose, ngulu'u ne' tnan tsu'hue nu nga'ni ne' lo ndyuhui ta ne' 'in ni, ngutucua ne' cha' 'in cuilyo'o ne',

6 tsana'an ngutucua Sara cha' 'in Abraham bra ndlo naa 'in cuilyo'o: Ni x'na hua. Can huan sne' Sara, si cu'ni huan tsu'hue lo a cutsen huan ni sca cha'.

7 Cui' ncuana'an 'huan ne' qui'yu, tsu'hue ti tyi'in huan lo'o cuilyo'on huan, rsuun tyi'in cha' 'huan lo'o ne', siyana tca ti la ndi'in cha' 'in ne', cu'ni cuintan huan 'in ne' siyana scana'an ti chelyuu ndaa Ndiose 'huan lo'o ne', lo bra tyucuin' lo'o ni a sca cha' tyucui ndijin ni' carsya 'huan rcan'.

Xñi na cuinta ña'an chu'huin na chelyuu

8 A cuinta ca sca cha' ti 'huan lyigaan huan, ca cuti carsya 'huan, chu'hui cha' tsu'hue 'huan scaxcan huan, lo ca 'tna ri' ta'an huan, lo rsuun cu'ni huan 'huan,

9 a cu'ni stu'huan huan 'huan lo'o nu ngui'ni ti'i lo'on huan, ni a tucuan huan yuhue' 'in nu nducua yuhue' 'huan, siyana jnan huan 'in Ndiose siyana culucuan ni 'in can'. Nde cha' msi'ya Ndiose 'huan, siyana cu'ni huan tnan tsu'hue lo tyucuan huan cha' tsu'hue nu taa ni 'huan.

10 Siyana, —nu ndyca ri' chu'hui sca chelyuu nu tsu'hue, tsu'hue ntsu'hui tiee lyigaa braa, 'ni cha' xni can' cuinta siyana a tyucui' cha' a tsu'hue lo'o cha' cuini.

11 tyo'o tsu' can' loo cha' a tsu'hue, cu'ni can' tnan tsu'hue, quinan can' na'an tyi'in tsu'hue, lo tyucui ndyca'an cha' can'.

- 12 Siyana Ni X'na na ntsu'hui ni cuinta 'in nten nu nducua cha' 'in ni, nee 'in ni cha' nu njnan can', una tsalca nu ngui'ni cha' a tsu'hue a ntsu'hui tiee Ni X'na na 'in can'—.
- 13 .Ta ntsu'hui nu ca cu'ni ti'i lo'on huan, si ngui'ni huan tnan tsu'hue?
- 14 Una si ndijin huan ndi'i squi'ya tnan tsu'hue nu ngui'ni huan, tsu'hue ca xu'huen huan rcan. Una a cutsen huan 'in nu ti'i ri' 'huan, ni a su'hua huan cha' tieen huan lo'o cha' can',
- 15 xna'an huan 'in Ndiose X'na na, tyun tiaan huan taan huan rsuun 'in nu cunicha' 'huan lo'o cha' nu nguiana'an rin' huan, una lo'o rsuun xcuen huan 'in can' lo tsu'hue ti tyi'in cha' 'huan lo'o.
- 16 Chu'huin huan sca chelyuu nu luhui ti, lo si caja nu tyucui' ca'an 'huan siyana ngui'ni huan tnan tsu'hue squi'ya Crixtu, ta tyucui' can' cha' ti'i 'huan, lo tyo'o cha' jyu'u 'in can'.
- 17 Siyana tsu'hue lati si tyijyin huan ndi'i si ngui'ni huan tnan tsu'hue, si ncuana'an ndyca ri' Ndiose, lo tsi'i nu ndyijin huan ndi'i squi'ya cha' a tsu'hue nu ngui'ni huan.
- 18 Siyana Crixtu siya' ti ngujui ni squi'ya qui'ya 'in nten chelyuu, ni nu luhui lati ngujui ni loo nten ngui'ni qui'ya, siyana tiya lo'o ni 'na tloo Ndiose, chini siyana ngujui ni lo'o cha' nu 'in cuina' ni, una mdyo'o qui'u ni xiya'.
- 19 Una lja rcan' ya yucui' ni cha' tsu'hue 'in Ndiose lo'o carsya 'in nten nu ntsu'hui ndyucun loo cha' ndija,
- 20 cui' nten nu lye' ri' nu mdi'in ti s'ni bra nganan Noe yca na'an can', ndyuhui ta Ndiose chin ni braa quinan ne' 'in ni, una chin' ti nten, cui' snu' ti lca mdo'o laa loo tyi'a can'.
- 21 Tyi'a can' lca na sca xnii tsana'an nu ndyucua tyan na ri nii lo tyo'o laan na, (una tsi'i siyana xnu luhui na 'na, siyana xtya na 'na yaa' Ndiose lo'o sca cha' tiaa nu luhui), cui' lo'o cha' nu mdyo'o qui'u Jesucristo.
- 22 Ndyucuen ni la ni' cuaan, nducua ni tsu' cueen 'in Stina Ndiose, ndlo ni tnan 'in lyigaa angajle, tsatlyu lo'o lyigaa la na'an bsya lo'o nu lyi'ya cha' cuiya' 'in ni.

1 PEDRO 4

Tsu'hue cu'ni na tñan 'in Ndiose

- 1 Siyana Crixtu mdijin ni ndi'i lo'o cha' 'in cuina' ni, ncuana'an 'huan cu'ni tnu tieen huan, su'hua yuhue rin' huan cha' re, siyana nu cua mdijin ndi'i lo'o cha' 'in cuina', cua mdo'o tsu' can' loo lyigaa loo qui'ya,
- 2 siyana a tya'an 'a can' lo'o cha' a tsu'hue tichin' braa nu ti tyi'in na loo chelyuu re, siyana cu'ni na tsana'an nu ndyca ri' Ndiose.

- ³ Blyaa tsacua ti na'an chu'huin huan chelyuu a tsu'hue, cha' nu ndyu'hui cuiya' ri' ne' gentil: Cha' nu nguiten yu'hui ne' lo'o na'an nu ti, cha' a tsu'hue nu lca tiee ne', cha' cu'hui, lyigaa lo'o cha' nu a tsu'hue nu 'ni ne' se'en ndyca ta'a bra lyee ndi'yo ne', cha' nu 'ni tnu ne' ngulucuin, cui' cha' nu nxcuan tloo Ndiose.
- ⁴ Nduhue 'a ri' ne' siyana a nda'an 'a huan lo'o cha' a tsu'hue lo'o ne', ndyucui' ca'an ne' 'huan siya cha' can',
- ⁵ una tiaa braa ntsu'hui cha' tyaa can' cuinta tloo ni nu cua ndun tiaa cu'ni cuiya' cha' 'in nten tsatlyu lo'o ne' cua ngujui.
- ⁶ Can' cha' hasta lo'o nu ngujui ngujui nu yucui' cha' tsu'hue 'in Ndiose lo'o, siyana lo'o can' cu'ni cuiya' Ndiose cha' 'in, una ca cuiya' cha' 'in lo'o cha' 'in cuina'.
- ⁷ Cua ndyucui lucui' cha' tsatii cha' nu ndyca loo chelyuu re, can' cha' nde lyee la xni huan cuinta 'huan, lo ca tyucui cha' tiaa 'huan tyucuin' huan lo'o Ndiose.
- ⁸ Cha' nu ndun loo lati, chu'hui cha' tsu'hue 'huan scaxcan huan, siyana nu ntsu'hui cha' tsu'hue 'in lo'o ta'a, ndyca 'ni can' cha' tlyu ri' scaxca loo qui'ya.
- ⁹ Cu'ni cuintan huan 'in lyigaa nu tiaa se'en ndi'in huan, lo a taan huan qui'ya siya cha' can'.
- ¹⁰ Cuinta scaan huan cua ndyucuan xu'huen huan cha' cuiya' nu ndaa Ndiose 'huan, cua na'aan cha' nu ndaa ni 'huan, cui' na cu'ni tsu'hue na 'huan ta yaa' ta'an huan, tsana'an 'ni sca nu cua ngui'ni ca tnan 'in Ndiose lo'o cha' tsu'hue nu cua ngujui 'in.
- ¹¹ Si nde'en nu tyucui' lo'o nten, tyucui' can' tsana'an cha' nu taa Ndiose 'in, si ntsu'hui nu ta yaa' 'in xca tucui, lo'o cha' cuiya' 'in Ndiose cu'ni 'in na, siyana lyigaa na'an nu ngui'ni huan 'ni tnu huan 'in Ndiose lo'o Jesucristo, ni nu nga'an cha' cu'ni tnu na 'in, lo scati ni culo ni tnan sa tyucui braa. Amen.

Ndijin na ndi'i lo'o cha' 'in Ndiose

- ¹² 'Huan ta'an na nu ndyu'hui cuiya' ran' 'in, a kuhue rin' huan siya cha' nu cua ndijin huan, ta siyana xque' rin' huan a nga'an cha' tyijyin huan ndi'i,
- ¹³ siyana nde ca tsu'hue chu'hui tieen huan, siyana sca cha' ti 'huan lo'o ndi'i nu mdijin Crixtu, una nde lyee la ca tsu'hue chu'hui tieen huan tsan nu ca tyacan' cha' cuiya' 'in ni.
- ¹⁴ Tsu'hue ca xu'huen huan bra ndijyi nu ndyucui' ca'an 'huan lo'o cha' 'in Crixtu, siyana yucui' ca Espiritu 'in Ndiose lca nu ntsu'hui ni' carsya 'huan. Ni siya nten can' nducua ne' yuhue' 'in ni, una 'huan nde ngui'ni tnu huan 'in ni.
- ¹⁵ Can' cha' xni huan cuinta siyana ni scan huan a tyijyin huan ndi'i, ta siyana yujuin huan nten, ta nga'ni huan cuna, ta siyana lcan huan sca nu nducun', ta nguiten yu'hui huan lo'o cha' nu a ngui'ni ca'an 'huan,

16 una si ndijin huan ndi'i lo'o cha' 'in Crixtu, a ca jyu'u rin' huan, tyaan huan xu'hue 'in Ndiose squi'ya cha' can'.

17 Siyana cua mdiyaa braa ca cuiya' cha' 'in sne' Ndiose, lo si la nducua la tisna cha' can' lo'on nare, .ni xnu ca na'an tsa to'o 'in nten nu a nguiana'an ri' Ndiose?

18 —Sca nten nu lni ndi'in cha' 'in, lo si tiseen ti tyo'o laa ne', .ni xnu ca tsato'o 'in nten nducun' lo'o nu ngui'ni qui'ya—?

19 Can' cha' nu ndijin ndi'i, si ncuana'an ndyca ri' Ndiose, xnu can' cuinta carsya 'in yaa' ni nu ndaa chelyuu, lo tsa quinan can' cu'ni tnan tsu'hue.

1 PEDRO 5

Cha' 'in ne' nu ntsu'hui cuinta 'in ta'an na

1 Ndyca ran' tyucuin' lo'o nu ntsu'hui cuinta 'huan, siyana lo'on na' lcan nu ntsu'hui cuinta 'in ne', lo na'an tloon na'an mdijin Crixtu ndi'i, a cuinta caja cha' cuiya' nu taa ni 'yan tiaa braa,

2 can' cha' jnan cha' tsu'hue 'huan siyana chu'huin huan cuinta 'in ta'an na nu cua ndaa Ndiose 'huan, una tsi'i lo'o juersa, lo'o cha' tsu'hue nu lca tieen huan, ni tsi'i na nducua tloon huan caja squiyan' huan, siyana cu'ni huan tnan can' lo'o lyigaa tieen huan.

3 A cu'ni huan 'huan na'an ndyca ri' sca x'na ne', siyana ndi'ya ti na'an cu'ni huan 'huan.

4 Lo bra ca tycan' Ni nu ntsu'hui ca cuinta 'in lyigaa ta'an na, tyucuan huan cuinta cha' tsu'hue nu taa Ndiose 'huan la ni' cuaan, na nu a ntsu'hui 'a cha' tsatii.

5 Ticui' ncuana'an 'huan nu ti suhue ti, tucuan huan cha' nu ndyucui' nu ntsu'hui cuinta 'huan, cui' ncuana'an scaxcan huan cu'ni lyun huan 'huan siyana: —Ndiose nxcuan tloo ni 'in nten nu siye', una nda yaa' ni 'in nten nu rsuun—.

6 Can' cha' cu'ni rsuun huan 'huan tloo Ndiose, ni nu tla la cha' cuiya' ndia 'in, siyana cui' ni scuén cuaan ni cha' 'huan tia bra.

7 A cuinta yaa' ni xnu huan lyigaa cha' nduhue ri' ntsu'hui tieen huan, siyana cui' ni ntsu'hui ni cuinta 'huan.

8 Xni huan cuinta 'huan lo tyi'in tiaan huan, siyana ne' xna'an nu lca ta'a cusuun na, nda'an ca tyi'iin tsana'an ndyca ri' sca cuichi nu yla, lo nan can' ti ca cu.

9 Can' cha' tyun tsan huan, lo'o cha' nu nguiana'an rin' huan, siyana cua jlyo rin' huan scana'an ti ndijin huan ndi'i lo'o ne' sa tyucui chelyuu.

10 Una Ndiose, ni nu ntsu'hui lyigaa lo'o cha' tsu'hue 'in, squi'ya Jesucristo nsi'ya ni 'na sten na loo xaa 'in ni sa tyucui braa, bra cua mdijin huan ndi'i, cui' ni cu'ni tyucui ni cha' 'huan, cu'ni ni cha' tyun tsan huan, taa la ni juersa 'huan, lo ncuana'an xtya tsa la ni 'huan.

11 Scati 'in ni cu'ni tnu na sa tyucui braa. Amen.

Msla' ta'a Tyu lo'o ta'an na

12 Ta'an na Silvano, nu ndyu'hui lyoon siyana lni ndi'in cha' 'in, ngua'an chin' cha' loo quityi re lo'o cuinta cha' 'yan, siyana taan cha' tnu tiee 'huan, taan rsuun lo'on huan siyana cha' tsu'hue re lca na cha' nu lni 'in Ndiose, cui' cha' nu cua ntsu'huin huan.

13 'Huan ta'an na nu nguio' ti'in quichen Babilonia ndyucui' cha' ne' 'huan, nu cua ngulosuhui Ndiose 'in tsatlyu lo'on na, a cuinta Marcu ndyucui' cha' 'huan, nu lca sca snen' na' lo'o cha' 'in Ndiose.

14 Cui' ncuana'an tyucui' cha' ta'an huan scaxcan huan lo'o lyigaa tieen huan. Ndiose cu'ni ni cha' siyana tyi'in tsu'huen huan lyigaan huan nu cua ndi'in lo'o cha' 'in Jesucristo. Amen.

2 PEDRO

2 PEDRO 1

Tyu ndyucui' cha' 'in ta'an na

1 Na' Simun Tyu nu lca msu 'in Jesucristo, ni nu nga'an tnan 'yan, ndyucuin' chan' 'huan, 'huan nu cua yana'an ri' cha' tsu'hue 'in Stina Ndiose lo'o Jesucristo, ni nu Ndlo laa 'na, scana'an ti ntsu'hui lyoo cha' nu nguiana'an rin' na lo'on huan.

2 Taa la ni cha' tsu'hue nu chu'hui ni' carsya 'huan, lo cu'ni ni cha' tyi'in tsu'huen huan, lo ncuana'an qui'yan lan huan cuinta cha' 'in Ndiose lo'o Ni X'na na Jesus.

Cha' tsu'hue 'in Ndiose nu caja 'na

3 Lo'o cha' cuiya' nu tlyu 'in ni ngujui lyigaa lo'o cha' nu 'ni 'na, tsana'an nu ntsu'hui cha' chu'hui na sca chelyuu nu luhui, siyana cua yu'hui lyoon na 'in ni nu msi'ya 'na, siyana caja xaa 'in ni 'na lo'o cha' tsu'hue 'in ni.

4 Cha' re mxtyaa ni scaxca lo'o cha' 'na, cha' nu ndun loo lo ntsu'hui lyoo, lo'o cha' re caja na'an ca sca cha' ti 'huan lo'o Ndiose, lo tyo'o tsun huan loo cha' a tsu'hue nu ndyca loo chelyuu re.

5 Can' cha' nde lyee la su'huan huan juersa lo'o cha' re, tsa quinan lan huan lo'o cha' nu nguiana'an rin' huan lo taan huan cha' cuiya' ca lni cha' 'huan, lo tsana'an nguia ndyca lni cha' 'huan ncuana'an qui'yan lan huan cuinta,

6 lo na'an nguia ndi'yan huan cuinta ncuana'an xni la huan cuinta 'huan, lo na'an nguia nsni huan cuinta 'huan ncuana'an chu'hui la cha' tlyu ri' 'huan, lo na'an ntsu'hui cha' tlyu ri' 'huan ncuana'an ca luhui la cha' 'huan tloo Ndiose,

7 lo na'an nguia ndyca luhui huan ncuana'an lyee la chu'hui yuhue rin' huan 'in ta'an huan, lo tsana'an ntsu'hui yuhue rin' huan 'in ta'an huan ncuana'an nde lyee la chu'hui cha' tsu'hue 'huan scaxcan huan.

8 Si cu'ni cuinta can huan lyigaa cha' re, tsi'i tyucua cha' ti ndyucuan xu'huen huan 'in na, siyana nde lyee la ca tyacan' na'an na loo chelyuu 'huan, lo ncuana'an qui'yan lan huan cuinta cha' 'in Ni X'na na Jesucristo.

9 Una nu a 'ni cuinta cha' re, chin' 'a se'en ndyucua tloo can', lca can' sca nu cuityin' siyana cua nguijlya ri' na'an nguten qui'ya 'in ti culoo.

10 Can' cha' 'huan ta'an na, nde lyee la cu'ni cuinta huan cha' nu nguiana'an rin' huan na'an msi'ya ni 'huan lo ngulosuhui ni 'huan, si cu'ni huan lyigaa cha' re a ntsu'hui 'a cha' tyo'o tsun' huan rcan.

11 Ncuana'an caja cha' cuiya' sten huan lo'o lyigaa tieen huan se'en ndlo Ni X'na na Jesucristo tnan sa tyucui braa, ni nu Ndlo laa 'na.

12 Can' cha' na' a cula tin' xu'huan ran' huan cha' re, nisiya cua jlyo rin' huan lo tsa ndun huan lo'o cha' nu lni re,

13 siyana nga'an cha' 'yan su'hua tiyaan 'huan lo'o cha' re lja nu ti ndi'in loo chelyuu.

14 Jlyo ran' siyana cua ndyucui lucui cha' tyo'on loo chelyuu re, tsana'an nu cua nguitsa' Ni X'na na Jesucristo 'yan.

15 Su'huan juersa tsana'an nu ca 'yan, siyana xu'hua rin' huan cha' re lyigaa braa chun' nde'en bra nu cua ngujuin.

Na'an tloo Tyu cha' cuiya' 'in Crixtu

16 Siyana cha' nu cua ngulu'u hua 'huan lo'o cha' cuiya' 'in Ni X'na na Jesucristo lo'o na'an nu ntsu'hui cha' quiaan ni xiya', tsi'i cha' ngulo ri' que hua lca na ta siyana quinilyo'o hua 'huan, siyana na'an tloo ca hua 'in ni lo'o cha' cuiya' 'in ni.

17 Bra nu msni ni cha' cuiya' nu ndaa Stina Ndiose 'in ni, ncu tyacan na'an ni lo'o sca xaa nu tsu'hue na'an, lo cui' cha' 'in ni ngujuin nu yucui' la ni' cuaan: Nde nu lca Snen' na' nu tca'a lati 'yan, ndyijyin ya' tsu'hue ntsu'hui tieen lo'o.

18 Ngune 'hua ngujuin nu yucui' la ni' cuaan bra nu ndun hua lo'o ni loo qui'ya nu mdo'o hui can' 'in ni.

19 A cuinta cua ndia quityi 'na se'en mxyucui' Ndiose msu 'in ni ti s'ni. Tsu'hue 'a cha' nga'ni cuinta huan cha' can', siyana lca na tsa na'an ndyca ri' sca quii' nu ndyu'hui xaa tyucui tla hasta xtyi xaa ni' carsya 'huan, na'an ndyca ri' sca cuila nu ndyucua bra tlya.

20 Nde cha' nu qui'yan na cuinta la nducua la, siyana ni sca cha' nu nguinu scua loo quityi 'in Ndiose, a lca na cha' tiaa 'in nten chelyuu,

21 siyana a yaan cha' can' lo'o cha' cuiya' 'in nten, siyana nu cua mdo'o hui 'in Ndiose nga'an scua cha' re tsana'an nu mxyucui' Espiritu nu Luhui 'in Ndiose 'in ne'.

2 PEDRO 2

Cha' 'in nten nu ndlu'u cha' cuiñi

1 Tsana'an ngujuin nu yucui' cha' cuini lja nten nu mdi'in ti s'ni, cui' ncuana'an caja nu culu'u cha' cuini se'en ndi'in huan, tuhue ti sten cha' cuini nu culo tsu' 'huan, lo tsato'o xcuan tloo can' 'in Ni X'na na, ni nu ngulo laa 'in, ncuana'an xo tucua can' yuhue' chun' nu cuijlyo 'in sa ntsu'hui.

2 Quina'an 'a nten tyucui ndyca'an cha' nu a tsu'hue nu cu'ni can', squi'ya cha' can' caja nu tucua yuhue' tucuiin nu lni 'in Ndiose,

3 lo siyana lyee lca 'in can' lo'o tni, cuna can' na'an nu cujuin na ndi'in 'huan lo'o cha' cuini can'. Una ti s'ni 'a nducui ndyca'an yuhue' 'in can' lo cua tyucua ti na 'in, a mdijyin cha' tyucuna' can'.

- 4 Siyana Ndiose a nga'ni ni cha' tlyu ri' 'in angajle nu nga'ni qui'ya, siyana msu'hua ni 'in can' loo quii', lo msu'hua ndyucun ni 'in sca se'en tla, can' quinu yu'hui hasta nu ca cuiya' cha' 'in.
- 5 Cui' ncuana'an nten nu mdi'in ti s'ni, a nga'ni ni cha' tlyu ri' 'in ne', siyana mdi'ya ni sca quio tnu nu nguijlyo 'in nten nducun' can', una ngulo laa ni 'in Noe lo'o cati nu ndi'in se'en ndi'in, cui' nu yucui' cha' tsu'hue 'in Ndiose.
- 6 A cuinta ngulo ni yuhue' 'in quichen Sodoma lo'o Gomorra, nguijlyo ni 'in quichen can' hasta nguinu na xtyi jyii ti, lo cha' re ca jylo ri' nten tsana'an ntsu'hui cha' tsato'o 'in nu nducun'.
- 7 Una ngulo laa ni 'in Lot, nu ngutucua cha' 'in Ndiose, lo ti'i 'a ntsu'hui tiee lo'o cha' nu a tsu'hue nu ngui'ni nten can',
- 8 (siyana can' yana'an ri' 'in Ndiose lo mdi'in lja nten can', ndyijyin ya' ti'i ntsu'hui tiee siyana lyigaa braa na'an cha' a tsu'hue nu ngui'ni ne' lo ne 'in cha' nu ndyucui' ne').
- 9 Una Ni X'na na jlyo ri' ni ni na'an culaa ni 'in nu nguiana'an ri' 'in ni bra lyan scaxca cha' 'in, lo jlyo ri' ni na'an taa ni ndi'i 'in nu a nguiana'an ri' 'in ni tsan nu cu'ni cuiya' ni cha' 'in can',
- 10 una lyee lati lo'o nu nda'an lo'o cha' a tsu'hue nu, nu nxcuan tloo 'in lyigaa nu ndia cha' cuiya' 'in, tnu tiee ne' cu'ni ne' cha' nu ndyca ri' ne', ni a ntsen ne' tyucui' ca'an ne' 'in nu ndaa Ndiose cha' cuiya' 'in la ni' cuaan.
- 11 Nisiya tlyu la cha' cuiya' ndia 'in angajle, una a nga'ni tiee tucua yuhue' 'in nu nda'an lo'o cha' cuiya' tloo Ni X'na na,
- 12 una ne' can' ndyucui' ca'an ne' cha' nu a lyiji qui'ya ne' cuinta, tsana'an ndyca ri' sca 'ni nu a ntsu'hui cha' tiaa 'in nu ngula siyana quinu lo caja, lo ncuana'an ntsu'hui cha' tnan' can' 'in ticuii'.
- 13 Can' cha' caja 'in ne' lo'o cha' a tsu'hue nu ngui'ni ne', lo ndia ri' ne' cu'ni ne' cha' nu ndyca ri' ne' cuinta scaa tsan. Cui' cha' tiaa 'in ne', a jyu'u ri' ne', lo a tsi'i na'an cha' 'in ne' bra ndyucu ne' lo'on huan stu'hua,
- 14 lyee lca tiee ne' sten yu'hui ne' lo'o na'an nu ti, a ndla ti ne' ngui'ni ne' qui'ya, nxytu ne' 'in nu na'an ti ndi'in cha' 'in loo qui'ya, siyana xcui' cha' a tsu'hue ntsu'hui ni' carsya 'in ne', lo lca ne' nu nducua yuhue' chun'.
- 15 Cua mdo'o tsu' ne' tucuiin nu lni, nda'an ngunan' yu'hui ne' lo nguiaa ne' tucuiin nu mda'an Balaam, sne' Beor, cui' nu lyee ncu lca tiee chu'hui cana 'in lo'o cha' a tsu'hue,
- 16 lo ngusun lo'o sca burra 'in ne' lo'o cha' a tsu'hue can' 'in ne', sca 'ni nu a ntsu'hui cha' ndyucui', una yucui' 'in lo'o tsana'an ndyucui' sca nten, lo ngutucui ndijin 'in lo'o cha' a tsu'hue can' 'in ne' nu nxyucui' Ndiose 'in can'.

- 17 Ndyca ri' ne' can' na'an ndyca ri' sca tyucu nu a ntsu'hui tyi'a, ta na'an ndyca ri' sca coo nu nguia lo'o cui'in 'in scaxca se'en, can' nu ntsu'hui cha' caja sca se'en nu lyee tla 'in, can' chu'hui can' sa tyucui braa.
- 18 Ndyucui' ne' cha' nu a ntsu'hui lyoo, una cha' siye' nu ndyucui' ne' nan ne' na'an nilyo'o ne' 'in xca tucui lo'o cha' a tsu'hue nu ntsu'hui tiee ne', cui' nu cua nguia ndo'o tsu' lo'o cha' a tsu'hue.
- 19 Ndyucui' ne' siyana a tucui nu culo tnan 'in can', siyana ticui' ne' ntsu'hui ndyucun ne' lo'o cha' a tsu'hue can'. Siyana caja nu quini lyo'o 'in siyana cua ntsu'hui can' tuyaa' xca tucui.
- 20 Ni si sca nu cua mdo'o tsu' lo'o cha' nu ndyca loo chelyuu re, nu cua yu'hui lyoo 'in Ni X'na na Jesucristo, ni nu Ndlo laa 'na, si xiya' xtucui can' lo'o cha' a tsu'hue, tsato'o chen la na'an cu'ni can' que na'an ti culoo.
- 21 Tsu'hue lati si a yu'hui lyoo can' tucuiin nu lni, lo tsi'i nu xtucui xiya' lo'o cha' a tsu'hue, lo xcuan tloo cha' nu luhui lati nu cua ndyucuan xu'hue.
- 22 Can' nu ca 'in tsana'an ndyucui' sca cha': Xni' nxtucui 'in ndyucu 'in na nu cua yucuen 'in, cui' ncuana'an cuhue', xiya' nguiten 'in loo ngutsu' nisiya cua mxcuta ne' 'in 'in.

2 PEDRO 3

Ntsu'hui cha' quiaan Ni X'na na xiya'

- 1 'Huan ta'an na nu ndyu'hui cuiya' ran' 'in, nde nu cua ndyca tucua quityi nga'an 'huan, tyucuaa quityi re scana'an ti nsu'hua tiaan 'huan siyana ca lni cha' tiaa 'huan,
- 2 lo xu'hua rin' huan cha' nu ngua'an nu mxyucui' Ndiose 'in ti s'ni, lo'o tnan nu ngulo Ni X'na na, ni nu Ndlo laa 'na, cui' cha' nu ngulu'u ta'a mda'an ni.
- 3 Ca jylo rin' huan cha' re la nducua lati, siyana tiaa braa ntsu'hui cha' caan scaxca nu xtyi lyo'o cha' tsu'hue 'in Ndiose, lo cu'ni can' na'an nu ndyca ri',
- 4 lo tyucui': .La ncu cha' nu cua mxtyaa ni siyana quiaan ni xiya'? Cua s'ni ngujui nten cula 'na, lo cui' na'an ti ndi'in chelyuu re ti bra nguiaa' na.
- 5 A ndyca ri' can' cu'ni cuinta cha' nu nguinu scua ti s'ni, siyana ni' cuaan nguiaa' na lo'o cha' nu yucui' Ndiose, cui' ncuana'an chelyuu re mdo'o na loo tyi'a lo ndi'in na squi'ya tyi'a,
- 6 cui' ncuana'an lo'o tyi'a nguijlyo chelyuu ti s'ni.
- 7 Una ni' cuaan lo'o chelyuu nu ndi'in ri nii, ticui' lo'o cha' cuiya' 'in Ndiose ndi'in na, lo tsato'o squin na tiaa braa tsan nu cu'ni cuiya' ni cha' 'in nten, bra nu tyucuna' lyigaa nu a nguiana'an ri' 'in ni.

- 8 'Huan ta'an na nu ndyu'hui cuiya' ran' 'in, a lyica cha' jlya rin' huan cha' re, siyana cha' 'in Ni X'na na sca tsan lca na sca mii yjan, lo sca mii yjan lca na sca tsan ti 'in ni.
- 9 Nisiya ndiya' Ni X'na na lo'o cha' nu cua mxtyaa ni, tsi'i can' cha' nguijlya ri' ni tsana'an ndyucui' nten, siyana ntsu'hui cha' tlyu ri' 'in ni a ndyca ri' ni tyucuna' ni sca tucui, siyana ndyca ri' ni siyana lyigaa tucui xtun ri' qui'ya ngui'ni.
- 10 Una tsan nu quiaan Ni X'na na xiya', tsato'o na tsa na'an ndyca ri' braa nguiten ne' cuna bra tla, ni' cuaan ntsu'hui cha' quine na cueen bra jlyo na, chelyuu re squin na lo'o lyigaa na nu ndi'in 'in na.
- 11 Si ncuana'an ntsu'hui cha' jlyo lyigaa na re, lyee la nga'an cha' chu'huin huan sca chelyuu nu luhui tloo Ndiose,
- 12 lja ndyuhui tan huan tsu'hue chu'huie tien huan tia tsan nu cua mxtya Ndiose, cui' bra nu ntsu'hui cha' squin ni' cuaan lo jlyo lyigaa na nu nducua 'in na, lo siya' ti tsatii cha' 'in na.
- 13 Una nare nducua tloon na cha' nu cua mxtyaa ni, sca chelyuu nu cui lo'o ni' cuaan se'en quinu scua sca cha' cuiya' nu lni.
- 14 Can' cha' 'huan ta'an na nu ndyu'hui cuiya' ran' 'in, si ncuana'an ndyuhui tan huan cha' re, su'hua huan juersa lo xni huan cuinta na'an tyi'in huan, siyana quija lyoo ni 'huan luhui ti bra nu quiaan ni xiya', ni sca cuu' lo ni sca cha' lo a nducui ndyca'an 'huan.
- 15 Qui'yan huan cuinta cha' re: Ni X'na na ndyca ri' ni siyana tyo'o laa nten, can' cha' ntsu'hui cha' tlyu ri' 'in ni. Cui' ncuana'an ta'an na Pablo, nu ndyu'hui cuiya' rin' na 'in, ticui' cha' re nga'an 'huan tsana'an cha' tiaa nu ndaa Ndiose 'in,
- 16 lyigaa quityi nga'an ticui' cha' re ndyucui' na, lo ntsu'hui cha' can' tucui na'an qui'yan na cuinta 'in na. Tsalca nu chin' cha' tiaa 'in ta na'an ndi'in cha' 'in, nde ncha'an ne' cha' can' tsana'an nga'ni ne' lo'o lyigaa la na'an quityi 'in Ndiose, lo yato'o ntnan' ne' 'in ne' lo'o cha' can'.
- 17 Can' cha' 'huan ta'an na nu ndyu'hui cuiya' ran' 'in, siyana cua ngujui nu msu'hua tiaa 'huan lo'o cha' re, xni huan cuinta 'huan lo'o ne' nducun', a taan huan cha' cuiya' culo lqui ne' 'huan lo'o cha' cuini, tique' tsato'o tyo'o tsun' huan lo'o cha' nu cua ntsu'huin huan.
- 18 Calun huan lo'o cha' tsu'hue 'in Ni X'na na Jesucristo, ni nu Ndlo laa 'na, lo su'huan huan juersa chu'huie lyoon lan huan 'in ni. 'In scati ni ntsu'hui cha' cu'ni tnu na, ti ri nii lo sa tyucui braa. Amen.

1 JUAN

1 JUAN 1

Cha' nu ndaa chelyuu 'na

- ¹ Nde cha' nu ndisna ti culoo, cha' nu cua ngune 'hua lo na'an tloo hua, ni nu yu'hui lyoo hua 'in, lo ngu'ni ca'an yaa' hua 'in, cui' ni nu ndaa chelyuu 'na.
- ² (Siyana ni nu ndaa chelyuu can' ncuca tyca' na'an cha' 'in ni na'an huan 'in ni lo ca ca jylo rin' huan na'an ndi'in cha' 'in ni, cui' ncuana'an ndaa hua rsuun siyana cui' ni ndaa ni chelyuu nu a tsatii 'a 'na, ni nu mdia se'en nducua Stina Ndiose, lo ngulu'u tloo ni 'hua).
- ³ Cha' nu na'an tloo hua lo ngune 'hua, can' cha' ndyucui' hua lo'on huan siyana ca sca cha' ti 'huan lo'o hua, siyana sca cha' ti 'na lo'o Stina Ndiose lo'o Jesucristo Sne' ni.
- ⁴ Nde cha' nga'an tnan hua quityi re 'huan, siyana lyee la ca tsu'hue chu'hui tien huan.

Ndiose lca ni xaa

- ⁵ Nde cha' nu ngune 'hua yucui' ni, lo ndyucui' hua lo'o huan ri nii siyana Ndiose lca ni xaa, lo a ntsu'hui tla 'in ni.
- ⁶ Si ndyucuin na siyana sca cha' ti 'na lo'o ni, lo ti nda'an na lo'o cha' a tsu'hue, cha' cuini ndyucui' na lo a nda'an na lo'o cha' nu lni.
- ⁷ Una si nda'an na loo xaa 'in ni tsana'an nu lca ni yucui' ni, lo'on nare sca cha' ti 'na rcan', lo tne Jesucristo Sne' Ndiose can' nu nsuhui 'na lo'o lyigaa qui'ya 'na.
- ⁸ Si ndyucuin na siyana a ngui'ni na qui'ya, ticuiin' na nilyo'on na 'na rcan lo a lni ndi'in cha' 'na.
- ⁹ Una si nee na qui'ya 'na tloo Ndiose, cu'ni ni cha' tlyu ri' 'na, lo suhui ni lyigaa qui'ya 'na, siyana lni ndi'in cha' 'in ni lo'o cha' tsu'hue nu 'ni ni.
- ¹⁰ Si ndyucuin' na siyana a ngui'ni na qui'ya, ngui'ni na 'in ni lca ni sca nu cuini, lo a lyiji tyucuan xu'huen na cha' nu ndyucui' ni.

1 JUAN 2

Crixtu ndyucui' ni cha' 'na

- ¹ 'Huan nu lca na'an ndyca ri' sca snen' na', nde ca'an sca quityi re 'huan siyana a cu'ni huan qui'ya. Una si nde'en nu cu'ni qui'ya, cua lca nu tyucui' cha' 'na tloo Stina Ndiose, cui' Jesucristo nu ngui'ni tnan tsu'hue.
- ² Cui' ni ngujui ni lo ngatyen ni qui'ya 'na, lo tsi'in naa re ti, siyana ngatyen ni qui'ya 'in nten sa tyucui chelyuu.

- 3 Nde ndyca tycan' na'an siyana ndyu'hui lyoon na 'in ni, si nxu'hua se'en na cha' nu ndlo ni tnan.
- 4 Nu ndyucui': Na' ndyu'hui lyoon 'in ni, lo a nxu'hua se'en cha' nu ndlo ni tnan, lca can' sca nu cuini lo a lni ndi'in cha' 'in.
- 5 Una nu nxu'hua se'en cha' nu ndyucui' ni, can' nu mtsa'an yu'hui lo'o cha' tsu'hue 'in Ndiose, ncuana'an ca jylo rin' na siyana sca cha' ti 'na lo'o ni.
- 6 Nu ndyucui' siyana sca cha' ti 'in lo'o ni, nga'an cha' chu'hui can' sca chelyuu tsana'an nu yu'hui ni.

Cha' nu cui ti ngulo Ndiose tñan

- 7 'Huan ta'an na, cha' nu ndlo ni tnan 'na tsi'i cha' cui ti lca na, cui' cha' nu ndyucuan xu'huen huan ti culoo. Cha' nu nga'an loo quityi re lca na yucui' ca cha' nu cua ngune 'huan ti bra ndisna huan.
- 8 Una nga'an sca cha' nu cui ti nu xu'hua se'en na, lo ndyca tycan' na'an cha' re loo chelyuu 'huan tsana'an ndi'in cha' 'in ni, siyana cha' tiaa a tsu'hue cua nguia ndo'o tijyu' na, lo ndyca tycan' na'an xaa 'in ni nu lca cha' nu lni.
- 9 Nu ndyucui' siyana nda'an loo xaa 'in ni, lo nxcuan tloo 'in ta'a nten, ti nda'an can' lo'o cha' tiaa nu a tsu'hue.
- 10 Nu ntsu'hui cha' tsu'hue 'in lo'o ta'a nten, can' nu nda'an loo xaa 'in ni lo a ntsu'hui cha' tyo'o tsu' can'.
- 11 Una nu nxcuan tloo 'in ta'a nten, ti nda'an can' lo'o cha' tla lo nda'an lo'o cha' a tsu'hue, ni a jlyo ri' la tucuin nguiaa, siyana cha' tla can' mducun na cha' tiaa 'in.
- 12 Nde nga'an quityi re 'huan, 'huan nu lca sne' Ndiose, siyana cua ngatyen ni qui'ya 'huan lo'o cha' cuiya' 'in Jesus.
- 13 Nga'an quityi re 'huan, 'huan nu lca nten cula, siyana cua ndyu'hui lyoon huan 'in ni nu ndi'in ti culoo. Nga'an quityi re 'huan, 'huan nu ti suhue ti, siyana cua nga'ni huan cana 'in ne' xna'an. Nga'an quityi re 'huan, 'huan nu lca snen', siyana cua ndyu'hui lyoon huan 'in Stina Ndiose.
- 14 Nga'an quityi re 'huan, 'huan nu lca nten cula, siyana cua ndyu'hui lyoon huan 'in ni nu ndi'in ti culoo. Nga'an quityi re 'huan, 'huan nu ti suhue ti, siyana tsa tyun huan lo'o cha' 'in Ndiose nu cua ntsu'hui ni' carsya 'huan, lo cua nga'ni huan cana 'in ne' xna'an nu ngui'ni cha' a tsu'hue.
- 15 A xcui rin' huan cha' nu ndyca loo chelyuu re lo'o na nu ndi'in 'in na. Si nde'en nu nxcui ri' cha' nu ndyca loo chelyuu re, cha' tsu'hue 'in Stina Ndiose a ntsu'hui ni' carsya 'in can'.
- 16 Siyana lyigaa cha' nu ndyca loo chelyuu re, na'an ndyca ri' cha' nu nxcui ri' cuina' na, cha' nu nxcui ri' quilloo ne', cha' siye', lyigaa cha' re a lyijyan na se'en nducua Stina Ndiose, siyana loo chelyuu re ndyo'o na.

17 Cha' nu ndyca loo chelyuu re tsatii cha' 'in na, cui' ncuana'an lo'o cha' nu nxcui ri' ne', una nu nducua cha' nu ndyca ri' Ndiose, a ntsu'hui a cha' tsatii chelyuu 'in can'.

Cha' 'in nu ti'i ri' 'in Crixtu

18 Snen', cua mdia tsan nu ntsu'hui cha' tsatii cha' nu ndyca loo chelyuu re, cui' cha' nu cua ngune 'huan siyana ntsu'hui cha' caan nu na'an ti'i 'in Crixtu, lo ri nii quina'an nu ti'i ri' 'in Crixtu cua nda'an, can' cha' ndyca jylo rin' na siyana cua mdia tsan can'.

19 Ljan na mdo'o can', una tsi'i sca cha' ti 'na lo'o, si sca cha' ti 'na lo'o tsatlyu ndi'in na lo'o, una mdo'o tsu' can' siyana ca tyacan' na'an siyana tsi'i sca cha' ti 'na lyigaan na.

20 Una 'huan cua ntsu'hui Espiritu nu Luhui 'in Ndiose ni' carsya 'huan, lo cua ndi'yan huan cuinta lyigaa lo'o cha'.

21 Nga'an quityi re 'huan, una tsi'i siyana a ntsu'hui lyoon huan cha' nu lni 'in Ndiose, siyana cua ndyu'hui lyoon huan 'in na, siyana ni sca cha' cuini lo a ljian lo'o cha' nu lni.

22 .Ti ca lca nu cuini can'? Cui' nu ndyucui' siyana tsi'i Jesus lca ni Crixtu. Can' nu ti'i ri' 'in ni, cui' nu ndyucui' siyana tsi'i sca cha' ti 'in Stina Ndiose lo'o Sne' ni.

23 Lyigaa nu nxcuan tloo 'in Sne' ni, a ntsu'hui Stina Ndiose ni' carsya 'in can'. Una nu nguiana'an ri' 'in Sne' ni, can' nu ntsu'hui Stina Ndiose ni' carsya 'in.

24 Xni huan cuinta 'huan lo'o cha' nu cua ngune 'huan ti culoo. siyana a tyo'o tsun huan lo'o cha' can' ca sca cha' ti 'huan lo'o Sne' ni lo'o Stina Ndiose.

25 Nde sca cha' nu cua mxtyaa ni 'na, cui' chelyuu nu a tsatii 'a 'na.

26 Nga'an quityi re 'huan si'ya cha' 'in nu ndyca ri' quinilyo'o 'huan.

27 Una Espiritu nu cua ndaa ni ntsu'hui ni' carsya 'huan, lo a 'ni 'a cha' ti culu'u xca tucui 'huan siyana yucui' ni ndlu'u ni 'huan lyigaa lo'o cha', ndyucui' ni cha' nu lni a lca na cha' cuini. Na'an cha' nu cua ngulu'u ni 'huan, a tyo'o tsun' huan sii' crixtu.

28 Can' cha' 'huan nu lca snen', a tyo'o tsun huan loo cha' nu ndyucui' ni, siyana bra ca tyacan' ni, cu'ni tnu tieen na, lo a tyo'o cha' jyu'u bra quiaan ni xiya'.

29 Si 'huan jlyo rin' huan siyana lca ni sca nu ngui'ni tnan tsu'hue, ca jylo rin' huan siyana lyigaa nu ngui'ni tnan tsu'hue lca can' sne' Ndiose.

1 JUAN 3

Sñe' Ndiose lcan na

- 1 Na'an huan, snu na'an lca tiee Stina Ndiose 'na nu hasta ndlo naa ni 'na lcan na sne' ni. Can' cha' nten chelyuu a ndyucua ta'a cha' 'in ne' lo'on na, siyana a nxlya ne' chu'hui lyoo ne' 'in ni.
- 2 'Huan ta'an na nu ndyu'hui cuiya' ran' 'in, cua lcan na sne' Ndiose, una a lyiji ca tyca' na'an na'an ntsu'hui cha' can na, una cua jlyo rin' na bra ca tyca' ni, ca stu'hua na'an na lo'o ni, siyana na'an tloon can na 'in ni.
- 3 Lyigaa nu nducua tloo 'in ni lo'o cha' re, xni can' cuinta 'in luhuiti tsana'an nu lca ni yucui' ni.
- 4 Lyigaa nu ngui'ni qui'ya ticui' lee 'in Ndiose ncha ti'in can', siyana qui'ya lca na si a tucuan na cha' nu ndyucui' lee can'.
- 5 Cua jlyo rin' huan siyana Crixtu yaan ni loo chelyuu re siyana cuityen ni qui'ya 'na, lo ni sca qui'ya a nducui ni.
- 6 Lyigaa nu tsa ndun loo cha' 'in ni, a tsa quinan 'a can' ti cu'ni qui'ya, una lyigaa nu ti ngui'ni qui'ya, a lyiji xna'an can' 'in ni, ni a ntsu'hui lyoo 'in ni.
- 7 Snen', a taan huan ya' caja nu quinilyo'o 'huan. Sca nten nu ngui'ni tnan tsu'hue, lni ndi'in cha' 'in ne' tsana'an nu lca ni yucui' ni.
- 8 Una nu ti ngui'ni qui'ya, tsu' 'in ne' xna'an nguiaa can', siyana ne' xna'an nga'ni qui'ya ti culoo. Can' cha' yaan Sne' Ndiose, siyana cuijlyo ni lyigaa tnan ngui'ni ne' xna'an.
- 9 Tsalca sne' Ndiose, a tsa quinan 'a can' ti cu'ni qui'ya, siyana cua nguinu yu'hui lo'o cha' tsu'hue 'in Ndiose ni' carsya 'in, ni a ca 'a ti cu'ni can' qui'ya siyana cua lca can' sne' Ndiose.
- 10 Nde ndyca tyca' na'an ti ca lca sne' Ndiose, lo ti ca lca sne' ne' xna'an: Lyigaa nu a ngui'ni tnan tsu'hue, ni a ntsu'hui cha' tsu'hue 'in lo'o ta'a nten, tsi'i sne' Ndiose lca can'.
- 11 Siyana cui' cha' re cua ngune 'huan ti culoo, siyana chu'hui cha' tsu'hue 'na lo'o ta'an na.
- 12 Tsi'i na'an nga'ni Cain nu nguiaa tsu' 'in ne' xna'an, yjui 'in ta'a ngula. .Ni cha' yujui 'in can'? Cui' siyana a nga'ni tnan tsu'hue, una ta'a, can' nu nga'ni tnan tsu'hue.
- 13 'Huan ta'an na, a cuhue rin' huan si xcuan tloo nten chelyuu 'huan.
- 14 Nare jlyo rin' na siyana cua mdo'o tsun' na loo cha' ndija, cua ngujui sca chelyuu nu a tsatii 'a 'na, cui' siyana ntsu'hui cha' tsu'hue 'na lo'o ta'an na. Nu a ntsu'hui cha' tsu'hue 'in lo'o ta'a nten, ti ndun can' loo cha' ndija.
- 15 Lyigaa nu nxcuan tloo 'in ta'a nten, lca can' nu ndujui nten, lo cua jlyo rin' huan siyana ni sca nu ndujui nten, a nda'an lo'o chelyuu nu a tsatii 'a.

- 16 Nde ncuana ndyca jylo rin' na ni na lca cha' tsu'hue, cui' siyana ngujui ni loon na, cui' ncuana'an nare ntsu'hui cha' tyan na chelyuu 'na squi'ya ta'an na.
- 17 Una sca nu cuiyiya' si jlyo ri' 'ni cha' 'in xca tucui, lo cu'ni tiji carsya 'in lo'o can', .a ntsu'hui cha' tsu'hue 'in Ndiose ni' carsya 'in can'?
- 18 Snen', tsi'i lo'o tu'huan ti na chu'hui cha' tsu'hue 'na lo'o ta'an na, ta siyana tsu'hue ndyucui' ti na, siyana lo'o lyigaa tieen na cu'ni na cha' tsu'hue lo'o can', lo'o sca carsya nu lni.
- 19 Can' cha' ndyca jylo rin' na siyana nguiaan na lo'o cha' nu lni, lo ni a cu'ni tucua rin' na tloo Ndiose.
- 20 Si carsya 'na ndlo qui'ya na 'na, cua jylo rin' na siyana lyee la ndun loo Ndiose que nare, lo ndyu'hui lyoo ni lyigaa lo'o cha'.
- 21 'Huan nu ndyu'hui cuiya' ran' 'in, si carsya 'na a ndlo qui'ya na 'na, tsu'hue ntsu'hui tieen na lo'o Ndiose,
- 22 lo lyigaa cha' nu njnan na 'in ni, taa ni 'in na, cui' siyana nxu'hua se'en na cha' nu ndlo ni tnan, lo ngui'ni na cha' nu ndyu'hui cuiya' ri' ni.
- 23 Nde cha' nu ndlo ni tnan: Tsana'an rin' na 'in Jesucristo Sne' ni, lo chu'hui cha' tsu'hue 'na lo'o ta'an na na'an nu ngulo ni tnan 'na.
- 24 Nu nxu'hua se'en cha' nu ndlo ni tnan, sca cha' ti 'in can' lo'o Ndiose, cui' ncuana'an Ndiose lo'o can'. Nde ndyca jylo rin' na siyana ntsu'hui ni ni' carsya 'na, lo'o Espiritu nu cua ndaa ni 'na.

1 JUAN 4

Espíritu 'in Ndiose lo'o espíritu nu cuiñi

- 1 'Huan nu ndyu'hui cuiya' ran' 'in, a tsana'an rin' huan 'in lyigaa loo espíritu nu nxyucui' 'in nten, siyana la nducua qui'yan' huan cuinta si ta llyan can' lo'o cha' 'in Ndiose, siyana quina'an 'a nu cuini nda'an loo chelyuu re, lo ndyucui' siyana Ndiose nxyucui' 'in.
- 2 Ndena'an ca jylo rin' na cha' ti ca nda'an lo'o Espiritu 'in Ndiose: Siyana lyigaa espíritu nu nguiaa tsu' 'in Ndiose, ndyucui' siyana Jesucristo yaan ni loo chelyuu re tsana'an ndyca ri' sca nten.
- 3 Lyigaa espíritu nu ndyucui' siyana a yaan Jesucristo loo chelyuu re tsana'an ndyca ri' sca nten, a nguiaa can' tsu' 'in Ndiose, can' espíritu nu na'an ti'i 'in Crixtu, nu cua yna huan cha' siyana ntsu'hui cha' caan, lo cua nda'an can' loo chelyuu re.
- 4 Snen', cua lcan huan sne' Ndiose, lo cua nga'ni huan cana 'in nu cuini can', siyana tlyu la cha' cuiya' 'in ni nu ntsu'hui ni' carsya 'na que na'an cha' 'in nu nda'an loo chelyuu re.

5 Sca cha' ti 'in nu cuini can' lo'o nten chelyuu, can' cha' ndyucui' can' cha' nu ndyca loo chelyuu re, lo nten chelyuu nee 'in cha' nu ndyucui' can'.

6 Nare cua lcan na sne' Ndiose, lo nu ndyu'hui lyoo 'in Ndiose ngui'ni cuinta cha' nu ndyucuin' na, lo nu a lca sne' Ndiose a 'ni cuinta cha' nu ndyucuin' na. Can' cha' ndyca jylo rin' na ni na'an espiritu nu lni lo ni na'an espiritu nu cuini.

Ndiose lca ni cha' tsu'hue

7 'Huan nu ndyu'hui cuiya' ran' 'in, chu'hui cha' tsu'hue 'na lo'o ta'an na, siyana cha' tsu'hue can' l'yan na lo'o cha' 'in Ndiose. Lyigaa nu ntsu'hui cha' tsu'hue 'in lo'o ta'a nten, cua lca can' sne' Ndiose, lo ndyu'hui lyoo can' 'in ni.

8 Nu a ntsu'hui cha' tsu'hue 'in lo'o ta'a nten, a lyiji chu'hui lyoo can' 'in Ndiose, siyana Ndiose lca ni cha' tsu'hue.

9 Nde ndyca tyca' na'an snu na'an tlyu cha' tsu'hue yu'hui 'in Ndiose lo'on na, siyana nga'an tnan ni 'in scati Sne' ni yaan loo chelyuu re, siyana chu'huin na chelyuu lo'o ni.

10 Ndena'an ndyca ri' cha' tsu'hue can': Tsi'i siyana cua lca ntsu'hui cha' tsu'hue 'na lo'o Ndiose, siyana la nducua la ni yu'hui cha' tsu'hue 'in ni lo'on na, nga'an tnan ni 'in Sne' ni, siyana caja lo cuityen qui'ya 'na.

11 'Huan nu ndyu'hui cuiya' ran' 'in, si Ndiose ncuana'an yu'hui cha' tsu'hue 'in ni lo'on na, ncuana'an nga'an cha' chu'hui cha' tsu'hue 'na scaxcan na.

12 A tucui nu cua na'an tloo 'in Ndiose, una si ntsu'hui cha' tsu'hue 'na lo'o ta'a na, sca cha' ti 'na lo'o Ndiose, lo nguinu yu'hui cha' tsu'hue 'in ni 'na rcan.

13 Nde ndyca jylo rin' na siyana sca cha' ti 'na lo'o ni, cui' ncuana'an sca cha' ti 'in ni lo'on na, siyana Espiritu 'in ni cua ndaa ni ntsu'hui ni' carsyaa 'na.

14 Huare cua na'an hua lo ndaa hua rsuun siyana Stina Ndiose nga'an tnan ni 'in Sne' ni, ni nu ndlo laa 'in nten chelyuu.

15 Lyigaa nu ndyucui' siyana Jesus lca ni Sne' Ndiose, Ndiose ndi'in ni lo'o can', cui' ncuana'an ndi'in can' lo'o Ndiose.

16 Huare cua ngui'ya hua cuinta lo nguiana'an ri' hua siyana Ndiose ntsu'hui cha' tsu'hue 'in ni lo'on na. Ndiose lca ni cha' tsu'hue, lo nu ntsu'hui cha' tsu'hue 'in, can' nu ndi'in lo'o Ndiose, cui' ncuana'an Ndiose lo'o can'.

17 Nde cha' ngutsa'an yu'hui cha' tsu'hue 'in ni 'na, siyana cu'ni tnu tieen na tsan nu cu'ni cuiya' ni cha' 'in nten. Tsana'an nu lca ni yucui' ca ni, ncuana'an ndi'in cha' 'na loo chelyuu re.

18 Nu ntsu'hui cha' tsu'hue 'in a ntsen can', siyana cha' tsu'hue nu ndaa ni ndlo tsu' na lyigaa cha' chen, siyana nu ti ntsen ndyuhui ta can' ni bra tyijyin ndi'i. Lo nu ti ntsen, cui' siyana a lyiji quinu yu'hui cha' tsu'hue can' 'in.

19 Nare ntsu'hui cha' tsu'hue 'na lo'o ni, siyana ti culoo cua yu'hui cha' tsu'hue 'in ni lo'on na.

20 Si ntsu'hui nu ndyucui': Na' ntsu'hui cha' tsu'hue 'yan lo'o Ndiose, lo nxcuan tloo 'in ta'a nten, lca can' sca nu cuini. Siya' na'an tloo can' 'in ta'a nten, lo a ntsu'hui cha' tsu'hue 'in lo'o can', ni cara chu'hui cha' tsu'hue 'in lo'o Ndiose, lo a na'an 'in ni.

21 Nde cha' nu cua ngulo ni tnan 'na: Nu ntsu'hui cha' tsu'hue 'in lo'o Ndiose, cui' ncuana'an chu'hui cha' tsu'hue 'in lo'o ta'a.

1 JUAN 5

Ngui'ni na cana lo'o cha' nu nguiaña'an rin' na

1 Lyigaa nu nguiana'an ri' siyana Jesus lca ni Crixtu, can' nu lca sne' Ndiose. Lyigaa nu ntsu'hui cha' tsu'hue 'in lo'o nu lca sti, cui' ncuana'an lca tiee can' lo'o sne'.

2 Nde ndyca jylo rin' na siyana ntsu'hui cha' tsu'hue 'na lo'o lyigaa sne' Ndiose, cui' bra ntsu'hui cha' tsu'hue 'na lo'o Ndiose, lo nxu'hua se'en na cha' nu ndlo ni tnan.

3 Ndena'an chu'hui cha' tsu'hue 'na lo'o Ndiose, lo xu'hua se'en na cha' nu ndlo ni tnan, lo a tucui na'an xu'hua se'en na 'in na.

4 Siyana lyigaa nu cua ntsu'hui cha' 'in Ndiose ngui'ni can' cana 'in cha' nu ndyca loo chelyuu re, lo cha' re nga'ni na cana, cui' siya cha' nu nguiana'an rin' na.

5 .Ti ca ngui'ni cana 'in cha' nu ndyca loo chelyuu re? Cui' tsalca nu nguiana'an ri' siyana Jesus lca ni Sne' Ndiose.

Espíritu ndaa rsuun cha' 'in Crixtu

6 Nde ni nu lca Jesucristo nu yaan loo chelyuu re, mducua tya ni lo'o tyi'a, a cuinta nguilu tne ni, lo tsi'i tsaloo ti cha' 'in tyi'a can', siyana cha' 'in tyi'a lo'o tne ni. Cui' Espiritu ndaa rsuun siyana lca na cha' nu lni, siyana Espiritu lca cha' nu lni.

7 La ni' cuaan sna lca nu ndaa rsuun siyana lca na cha' nu lni: Stina Ndiose, lo'o jesus, lo'o Espiritu nu Luhui 'in ni, lo scati lca can' quita'a sna.

8 Loo chelyuu re sna lca nu ndaa rsuun siyana lca na cha' nu lni: Espiritu, lo'o cha' 'in tyi'a, a cuinta lo'o tne, quita'a sna cha' re sca cha' ti 'in na.

9 Si naa nguiana'an rin' na cha' nu ndaa sca nten, lyee lati ndun loo cha' nu ndyucui' Ndiose, lo cui' cha' re lca nu cua ndaa Ndiose 'na lo'o cha' 'in Sne' ni.

10 Nu nguiana'an ri' 'in Sne' Ndiose ticui' cha' re ndyucui' can', lo nu a nguiana'an ri' 'in ni, ngui'ni can' 'in Ndiose lca ni sca nu cuini, siyana a nguiana'an ri' cha' nu cua yucui' Ndiose cha' 'in Sne' ni.

11 Nde cha' nu ntsu'hui cha' tsana'an rin' na: Siyana Ndiose ndaa ni chelyuu nu a tsatii 'a 'na, lo chelyuu can' nda'an lo'o Sne' ni.

12 Nu cua ndyucuan xu'hue 'in Sne' Ndiose, cua ngujui chelyuu nu a tsatii 'a 'in can', lo nu a lyiji tyucuan xu'hue 'in Sne' Ndiose, a ndia chelyuu 'in can'.

Cua ngujui sca chelyuu nu a tsatii 'a 'na

13 Nde cha' nga'an quityi re 'huan, 'huan nu nguiana'an ri' 'in Sne' Ndiose, siyana ca jylo rin' huan siyana cua ngujui chelyuu nu a tsatii 'a 'huan, lo tsa quinan la huan tsana'an ri' huan 'in Sne' Ndiose.

14 Nde cha' nu a ngui'ni tucua rin' na lo'o ni: Lyigaa cha' nu jnan na 'in ni, cua na'aan lca tiee ni, quine 'in ni cha' nu tyucuin' na.

15 Si jlyo rin' na siyana ne 'in ni cha' nu ndyucuin' na, cu'ni na cuinta siyana cua ngujui na 'na.

16 Si ntsu'hui nu na'an 'in sca ta'an na ngui'ni qui'ya, jnan can' 'in Ndiose siya cha' 'in can', lo cui' ni taa la ni chelyuu 'in, una si tsi'i qui'ya nu tsa lo'o 'in loo cha' ndija lca na. Siyana ntsu'hui qui'ya nu ndya'an lo'o 'in ne' loo cha' ndija, lo a tyucuin' lo'on huan siyana ti jnan huan 'in nisiya cha' 'in can'.

17 Lyigaa loo cha' a tsu'hue lca na qui'ya, una tsi'i lyigaa loo qui'ya ndya'an lo'o na 'na loo cha' ndija.

18 Cua jlyo rin' na siyana lyigaa nu lca sne' Ndiose, a tsa quinan 'a can' ti cu'ni qui'ya, siyana Sne' Ndiose nsni ni cuinta 'in can', lo a ca 'a 'in Ne' xna'an ti cu'ni ti'i lo'o.

19 Cua jlyo rin' na siyana cua lcan na sne' Ndiose, lo lyigaa la na'an nten ntsu'hui ne' yaa' ne' xna'an nu ngui'ni tnan a tsu'hue.

20 Cua jylo rin' na siyana cua yaan Sne' Ndiose loo chelyuu re, lo msla ni cha' tiaa 'na siyana chu'hui lyoon na 'in ni nu lu'u ca, sca cha' ti 'na lo'o ni nu lu'u ca, cui' Jesucristo Sne' ni. Nde ni nu lca Ndiose nu chini ca, lo lca ni chelyuu nu a tsatii 'a.

21 Snen', xni huan cuinta siyana a sten yu'huin huan lo'o scaxca na nu 'ni tnu ne'. Amen.

2 JUAN

2 JUAN 1

Xuhua ndyucui' cha' 'in ta'an na

¹ Na', nu ntsu'hui cuinta 'in ta'an na, ca'an sca quityi re 'in nu cuna'an ta'an na lo'o sne', nu cua mdo'o hui 'in Ndiose, lo ndyu'hui cuiya' ran' 'in siya cha' nu lni nguiana'an rin' na. Una tsi'i scan tin, siyana lo'o lyigaa la na'an nu cua ndyu'hui lyoo cha' nu lni, ndyu'hui cuiya' ri' 'in ne'.

² Cui' siya cha' nu lni nu cua ntsu'hui ni' carsya 'na, lo ntsu'hui na ni' carsya 'na sa tyucui braa.

³ Stina Ndiose lo'o Ni X'na na Jesucristo nu lca Sne' ni, taa ni cha' tsu'hue chu'hui ni' carsya 'huan, ca 'tna ri' ni 'huan, cu'ni ni cha' tyi'in tsu'huen huan, cui' ncuana'an tsa quinan lan huan lo'o cha' nu lni loo cha' tsu'hue 'in ni.

Tsa ndyca'an na cha' nu ngulu'u Crixtu

⁴ Ndyijin ya' tsu'hue yu'hui tieen bra yna cha' na'an nda'an tucua sna sne' lo'o cha' nu lni, tsana'an tnan nu ngulo Stina Ndiose 'na.

⁵ Jnan sca cha' tsu'hue 'in, nu'huin nu cuna'an ta'an na, una tsi'i cha' nu cui ti ndyucuin' lo'o na'an nu ndlo ni tnan 'na, cui' siyana lca na cha' nu cua ngune 'na ti culoo, siyana chu'hui cha' tsu'hue 'na lo'o ta'an na.

⁶ Ndena'an ndyca llyo rin' na cha' tsu'hue can'. Tyucui ndyca'an na cha' nu ndlo ni tnan. Lo nde cha' nu ndlo ni tnan: Siyana chu'hui cha' tsu'hue 'huan na'an nu cua ngune 'huan ti culoo.

⁷ Siyana quina'an 'a nu cuini nu cua nda'an loo chelyuu re, lo ndyucui' siyana a yaan Jesucristo na'an ndyca ri' sca nten. Nu ndyucui' ncuana'an lca can' nu cuini lo ti'i ri' 'in Crixtu.

⁸ Xni huan cuinta siyana a tyucuna' tnan ngui'ni huan, siyana tyucui xni huan cha' tsu'hue nu ntsu'hui cha' caja 'huan.

⁹ Una nu a 'ni cuinta cha' nu ndlu'u Crixtu, a ntsu'hui Ndiose ni' carsya 'in can'. Una nu 'ni cuinta cha' nu ndlu'u Crixtu, can' nu sca cha' ti 'in lo'o Stina Ndiose lo'o Sne' ni.

¹⁰ Si ntsu'hui nu caan se'en ndi'in huan, lo a ndlu'u na'an cha' nu nguiana'an rin' na, a taan huan se'en quinu can', ni a tyucuan xu'huen huan 'in.

¹¹ Siyana nu tyucuan xu'hue 'in can', sca cha' ti 'in lo'o cha' a tsu'hue nu ngui'ni can'.

Nducua tloon tsa'an se'en ndi'in huan

12 Quina'an 'a cha' ndyca ran' tyucuin' lo'on huan, una a ndyca ran' ca'an 'in na loo quityi ta lo'o tintya, siyana nducua tloon tsa'an se'en ndi'in huan, rcan' yucuin' can tyucuin' lo'on huan.

13 Tsalca sne' nu cuna'an ta'a, nu cua mdo'o hui 'in Ndiose, ndyucui' cha' 'in. Amen.

3 JUAN

3 JUAN 1

Xuhua ndyucui' cha' 'in ta'an na

- 1 Na', nu ntsu'hui cuinta 'in ta'an na, ca'an quityi re 'in ta'a tsu'hue ntsu'huin Gayo, nu ndyu'hui cuiya' ran' 'in lo'o cha' nu lni.
- 2 Nu'huin ta'an na nu ndyu'hui cuiya' ran' 'in, njnan 'in Ndiose siyana tyo'o tsu'hue lyigaa loo tnan ngui'ni, tsana'an nu cua nguia lo'o cha' 'in Ndiose, ncuana'an lo'o lyigaa la na'an cha'.
- 3 Ndyijin ya' tsu'hue ntsu'hui tieen bra mdiyaan tucua sna ta'an na, tsu'hue 'a ndaa rsuun cha' 'in, siyana tsu'hue nguia ndyca'an cha' nu lni.
- 4 Sca loo ti cha' nu tsu'hue la ntsu'hui tieen, bra yinan siyana snen' nguia ndyca'an cha' nu lni.

Nga'ni cuinta Xuhua cha' nu nga'ni Gayo

- 5 Nu'huin ta'an na nu ndyu'hui cuiya' ran' 'in, tsu'hue 'a na'an nu ngui'ni cuinta 'in ta'an na, nu hasta lo'o nu a ntsu'hui lyoo, lo ngui'ni cuinta 'in.
- 6 Ndaa can' rsuun tloo lyigaa ta'an na ndi'in re na'an ntsu'hui cha' tsu'hue 'in. Tsu'hue cha' ta yaa' 'in can' tucuiin nu ti tsaa, tsana'an nu nga'an cha' cu'ni na lo'o nu ngui'ni tnan 'in Ndiose.
- 7 Siyana can' ngui'ni tnan lo'o cha' 'in Jesus, lo a nducua tloo tayaa' ne' gentil 'in.
- 8 Can' cha' tyucuan xu'hue na 'in ne', siyana ca sca cha' ti 'na lo'o cha' nu lni nda'an yucui' ne'.

Diótrefes ngutucui ndijin

- 9 Na' cua nga'an tnan sca quityi 'in ta'an na siya cha' re, una Diotrefes siyana ndyun loo cha' nu 'in, a ngui'ni cuinta cha' nu ndyucui' hua.
- 10 Cui' siya cha' re lca tieen tsa'an se'en ndi'in, lo culo scuan ylan cha' nu ngui'ni, siyana cua na'an ti ndyucui' lo nducua yuhue' 'hua. Tsi'i tsacan' ti, siyana a ndyucuan xu'hue 'in ne' nu ndiyaa ti can', lo 'ni tucui 'in nu ndyca ri' tyucuan xu'hue 'in ne', lo hasta ndlo tucui 'in ne' se'en nguio' ti'in ne'.

Chelyuu nu luhui 'in Demetrio

- 11 Nu'huin ta'an na nu ndyu'hui cuiya' ran' 'in, a tsa ndyca'an cha' a tsu'hue, tyucui ndyca'an cha' nu tsu'hue. Siyana nu ngui'ni tnan tsu'hue, can' nu lca sne' Ndiose, lo nu ngui'ni tnan a tsu'hue, a lyiji chu'hui lyoo can' 'in Ndiose.
- 12 Lyigaa tucui tsu'hue 'a ndaa rsuun cha' 'in Demetrio, sca cha' ti 'in lo'o cha' nu lni, cui' ncuana'an huare' tsu'hue ndaa hua rsuun cha' 'in, lo jlyo ri' huan siyana rsuun nu ndaa hua lca na cha' nu lni.

Msla' ta'a Xuhua lo'o ta'an na

13 Quina'an 'a cha' ndyca ran' tyucuin' lo'o, una a ndyca ran' ca'an 'in na lo'o tintya,

14 siyana nducua tloon siyana ndla ti na'an ta'an na lo'o, rcan' tyucuin' can lo'o.

15 Tsu'hue ti chu'hui tiee. Ta'a tsu'hue nu ndi'in nde re ndyucui' cha' 'in, cui' ncuana'an tyucui' cha' 'in cuinta scaa nu ndi'in.

JUDAS

JUDAS 1

Juda ndyucui' cha' 'in ta'an na

1 Na' Juda nu lca msu 'in Jesucristo, ta'a ngula Jacobo, ca'an tnan quityi re 'huan, 'huan nu cua msi'ya Stina Ndiose 'in, nu cua ngusuhui ni, cui' nu cua ntsu'hui yaa' Jesucristo.

2 Ndiose ca 'tna ri' ni 'huan, cu'ni ni cha' tyi'in tsu'huen huan, lo chu'hui cha' tsu'hue 'huan scaxcan huan, ncuana'an nde lyee la taa ni cha' tsu'hue re 'huan.

Cha' 'in ne' nu nda'an yucui' cha' cuiñi

3 'Huan ta'an na nu ndyu'hui cuiya' ran' 'in, lyee 'a ncu lca tieen ca'an sca quityi 'huan tsana'an mdo'o laan na lo'on huan, una ri nii 'ni 'a cha' tyucuin' xca cha' lo'on huan, siyana a taan huan ya' caja nu cha'an cha' nu nguiana'an rin' na, cui' cha' nu cua ndyaa ni cuinta 'in lyigaa nu cua mdo'o hui 'in ni.

4 Siyana cua nguiten tucua sna nu cuna ljan huan, nu cua nga'an cuiya' 'in siyana tyucuna', nu nducun' nu a nguiana'an ri', lo ndyucui' siyana xeen 'a cha' tsu'hue 'in Ndiose lo ca cu'ni na na'an nu ndyca rin' na, a cuinta nxcuan tloo 'in scati Ndiose, ni nu ndlo tnan lyigaa lo'o cha', lo'o 'in Ni X'na na Jesucristo.

5 Ni siya' cua jlyo rin' huan cha' re, una ndyca ran' xu'huan ran' 'huan tsana'an nga'ni Ni X'na na bra nguilyo ni 'in ne' Israel se'en lca Egipto, lo chun' nde'en can' nguijlyo ni 'in nu a nguiana'an ri' can'.

6 A cuinta ntsu'hui angajle nu a tsu'hue ntsu'hui tiee lo'o cha' cuiya' nu ngujui 'in, mdo'o can' se'en ndi'in ca, una cua msu'hua ndyucun Ndiose 'in can' sa tyucui braa se'en tla, lo ndyuhui ta can' tsan nu ntsu'hui cha' cu'ni cuiya' Ndiose cha' 'in.

7 A cuinta quichen Sodoma lo'o Gomorra lo'o scaxca la quichen ndi'in lucui' ti can', ndyaa ne' 'in ne' siya' ti lo'o cha' a tsu'hue lo nguiten yu'hui ne' lo'o na'an nu ti, cui' ncuana'an ndlu'u cha' re 'na siyana Ndiose taa ni ndi'i 'in ne' loo quii' sa tyucui braa.

8 Cui' ncuana'an ngui'ni nu cuini can', nguia ndyca'an cha' nu ndyucui' scala ne', ngui'ni cuu' 'in ne' lo'o cha' a tsu'hue nu lca tiee, nxcuan tloo 'in lyigaa nu ndia cha' cuiya' 'in, lo nducua yuhue' 'in lyigaa angajle nu ndi'in la ni' cuaan.

9 Una angajle nu ndun loo lati 'in Ndiose nu lca Miguel, a nga'ni tiee tucua yuhue' 'in ne' xna'an ta tucua yuhue' 'in can' bra nu yucui' cha' 'in Moise bra ngujui, siyana ndena'an yucui' angajle can' lo'o ne' xna'an: Ni X'na na taan ni ndi'i 'in.

10 Una nu cuini can' nducua yuhue' cha' nu a ndi'ya cuinta, lo nisiya nda'an lo'o cha' ttaa nu ndaa Ndiose, una ticuii' ntnan' 'in tsana'an ndyca ri' sca 'ni nu a ntsu'hui cha' ttaa 'in.

- 11 Una 'tna ca nten can', siyana nguia ndyca'an ne' na'an cha' 'in Cain, lo nxque' 'in ne' lo'o cha' cuilyiya' tsana'an nga'ni Balaam, lo ngunan' ne' lo'o cha' lye' ri' 'in ne' tsana'an yato'o 'in Core.
- 12 Nten re ngui'ni cuu' ne' 'huan bra nguio' ti'in huan lo'o ne', lo ndyucu siin huan lo'o cha' 'in Ni X'na na, a ntsu'hui cha' jyu'u 'in ne' na'an nu ndyucu ne', cha' 'in ti ne' ntsu'hui yuhue' ri' ne'. Ndyca ri' ne' na'an ndyca ri' sca coo nu a li'ya quioo nu nguia lo'o cui'in 'in scaxca tsu', ta na'an ndyca ri' sca yca nu a ndyucua si'yu loo tsan 'in na, tucua ya' ngujui ne' na'an ndyca ri' yca nu quitun na'an lo'o ti suun.
- 13 Nguiaa cha' 'in ne' na'an ndyca ri' tyi'a tujo'o nu lye nguitsa, lo ngoo' nu ndyucua loo na lca na na'an ndyca ri' cha' jyu'u nu ndyucui' ne', lca ne' na'an ndyca ri' sca cuila nu la na'an nda'an ti, una cua lca se'en ntsu'hui cha' tiaa can' se'en tla, can' chu'hui can' sa tyucui braa.
- 14 Cha' 'in ne' re mxyucui' Ndiose 'in Enoc, nu cua ndyca cati nten cuityi nu yaan loo Adan, lo nujuin: Na'an huan, ntsu'hui cha' quiaan Ni X'na na tsatlyu lo'o tyun mii nu cua mdo'o hui 'in ni,
- 15 siyana cu'ni cuiya' ni cha' 'in nten chelyuu, lo culo qui'ya ni 'in nu nducun' lo'o lyigaa tnan a tsu'hue nu nga'ni, a cuinta lo'o cha' nu a tsu'hue nu yucui' nten qui'ya chelyuu cha' 'in ni.
- 16 Nten cuini can' lyigaa braa ndaa ne' qui'ya, a tsu'hue ntsu'hui tiee ne', ngui'ni ne' tsana'an nu ndyca ri' ne', siye' a cha' ndyucui' ne', lo nducua ne' cha' 'in xca tucui siyana nducua tloo ne' cu'ni can' tsu'hue lo'o ne'.

Msu'hua tiaa Juda 'in

- 17 'Huan ta'an na nu ndyu'hui cuiya' ran' 'in, xu'hua rin' huan cha' nu cua yucui' ta'a mda'an Ni X'na na Jesucristo,
- 18 lo nujuin 'huan: Tiaa braa tisna tyucui' ca'an ne' 'in Ndiose, lo tya'an ne' lo'o cha' a tsu'hue nu lca tiee ne'.
- 19 Cui' squi'ya nten can' su'hue ti'in ta'a ne' siyana xcui' cha' a tsu'hue nda'an lo'o ne', lo a ntsu'hui Espiritu 'in Ndiose ni' carsya 'in ne'.
- 20 Una 'huan ta'an na nu ndyu'hui cuiya' ran' 'in, su'huan huan juersa calun huan lo'o cha' nu luhui 'in Ndiose nu nguiana'an rin' huan, lo tyucuin' huan lo'o ni lo'o cha' cuiya' 'in Espiritu nu Luhui 'in ni.
- 21 Xni huan cuinta siyana a tyo'o tsun' huan lo'o cha' tsu'hue 'in Ndiose, lja ndyuhui tan huan chelyuu nu a tsatii 'a 'huan, siya cha' tsu'hue nu lca tiee Ni X'na na Jesucristo.
- 22 Si ntsu'hui nu ngui'ni tucua ri', cuna huan na'an tyucuin' huan lo'o can' siyana qui'ya cuinta.

23 Culo laan huan 'in nu cua ntsu'hui loo quii', cui' ncuana'an ca 'tna rin' huan 'in nten, una xni huan cuinta 'huan lo'o can', lo xcuan tloo huan cha' a tsu'hue nu ngui'ni can' lo lo'o ste' can'.

Ngui'ni tnu na 'in Ndiose

24 Scati ni nu tlyu la cha' 'in, ca xni ni cuinta 'huan siyana a tiun huan loo qui'ya, luhui tloo huan tiya lo'o ni 'huan loo xaa 'in Ndiose, lo ndyijyin ya' tsu'hue chu'hui tieen huan rcan',

25 cui' scati Ndiose nu tiaa la, Ni nu Ndlo Laa 'na, ntsu'hui cha' cu'ni tnu na 'in ni lo'o cha' cuiya' nu tlyu 'in ni, scati ni ndlo ni tnan lyigaa lo'o cha', ri nii lo sa tyucui braa. Amen.

APOCALIPSIS

APOCALIPSIS 1

Bra mdyo'o scua yla cha' 'in Jesucristo

1 Nde cha' nu nguilyo scua yla Ndiose cha' 'in Jesucristo, siyana ca jylo ri' lyigaa nu lca msu 'in ni cha' nu cua ndyucui cha' tsato'o, lo nga'an tnan ni angajle 'in ni nu ya nguitsa' cha' re 'in Xuhua nu lca msu 'in ni.

2 Lo cua yucui' tsana'an ndyca ri' Ndiose, a cuinta lo'o cha' nu yucui' Jesucristo, lyigaa cha' nu cua na'an tloo.

3 Tsu'hue ca xu'hue nu tyucui' quityi re lo'o nu quine 'in cha' nu ndyucui' Ndiose, lo xu'hua se'en lyigaa cha' nu nguinu scua loo quityi re, siyana cua ndyucui' lucui' cha' tsato'o na.

Xuhua ndyucui' cha' 'in sa cati laa

4 Na' Xuhua, nga'an tnan quityi re 'huan, cui' cati laa nu ndi'in se'en lyi'ya loo Asia. Ndiose, tsatlyu lo'o cati espiritu nu ndi'in se'en nducua ni, taa ni cha' tsu'hue nu chu'hui ni' carsya 'huan, ni nu ndi'in ti culoo, lo'o ri nii, lo ntsu'hui cha' quiaan ni, lo cu'ni ni cha' tyi'in tsu'huen huan.

5 A cuinta lo'o cha' cuiya' 'in Jesucristo, ni nu ndyucui' cha' nu lni, ni nu la nducua la mdyo'o qui'u lo a ntsu'hui 'a cha' caja, scati ni nu ndlo tnan 'in lyigaa ree nu ndi'in loo chelyuu re, cui' ni nu nga'ni 'tna 'na lo msuhui ni 'na lo'o tne ni squi'ya qui'ya 'na,

6 cui' siyana can na sca quichen 'in Ndiose, ni nu lca Sti Jesucristo, lo scati 'in ni cu'ni tnu na lo culo ni tnan sa tyucui braa, Amen.

7 —Na'an huan, cui' ni ntsu'hui cha' quiaan ni lo coo.—Lyigaa nten na'an tloo 'in ni, a cuinta lo'o nu yjo' tyucuan sii' ni, —na'aan nten chelyuu qui'ya tucu'hua tiee lo'o ni.— Cui' ncuana'an tsato'o na, Amen.

8 Nde cha' nu ndyucui' Ni X'na na: Na' lcan letra Alfa lo'o Omega, na' cua ndi'in ti culoo lo a ntsu'hui cha' tsatii cha' 'yan, ni nu ndi'in ti culoo, lo'o ri nii, ni nu ntsu'hui cha' quiaan, scati ni nu tlyu la cha' cuiya' ntsu'hui 'in.

Bra na'an xñii Xuhua 'in Jesucristo

9 Na' Xuhua, ta'a nguiana'an rin' huan, ta'a ndijin na ndi'i lo nducua tlon na sten na se'en ndlo ni tna, cui' jesucristo ngui'ni ni cha' siyana nda loon na lo'o lyigaa lo'o cha', lo cha' 'in Ndiose nda'an yucuin', a cuinta lo'o cha' 'in Jesucristo, ntsu'huin se'en lca Patmos, se'en su sca yuu jlu'hue tyi'a tujo'o.

10 Cui' tsan 'in Ni X'na na ngutsa'an yu'hui Espiritu 'yan, lo nde chun' ngune 'yan ngujui sca nu yucui' tsana'an ne sca cuhuii,

- 11 lo ndyucui': Na' lcan letra Alfa lo'o Omega, na' ndi'in ti culoo lo a ntsu'hui cha' tsatii cha' 'yan. Ca'an lyigaa cha' nu na'an, lo ca'an tnan 'in na 'in sa cati laa nu ndi'in se'en lyi'ya loo Asia: Quichen Efeso, lo'o Esmirna, Pergamo, Tiatira, Sardis, Filadelfia, lo'o Laodicea.
- 12 Rcan' mxna'an nde chun' cha' ti ca nu ndyucui' lo'on, lo na'an ndun cati se'en ndyucua quii' ndyiquin, nu nguiaa' lo'o xcui' oro,
- 13 lo jlu'hue la se'en ndyucua quii' can', na'an ndun — Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan,— lcu ni sca te' tucuin nu ndiyaa la yni quiya'ni, lo jyan tiee ni ntycan' na lo'o sca na oro,
- 14 na'aan quichan' que can' ngaten na na'an ndyca ri' slya', tsa na'an ndyca ri' cuique', lo quiloo can' na'an na tsana'an ndyca ri' quii' ndyiquin.
- 15 Quiya' can' xaa na tsana'an ndyca ri' tyucuan nu nsu'hua ne' loo quii', lo cueen ndyucui' can' tsana'an ne lryan tyi'a tlya.
- 16 Yaa' tsu' cueen nducua cati cuila, lo tu'hua can' ndyo'o sca na nu tyucuaa tsu' cha, tloo can' xaa na tsana'an ndyca ri' cuicha bra nu luhui.
- 17 Una bra na'an 'in ni cui' bra ndlyun tloo ni, lo ystin tsana'an ndyca ri' sca nu ngujui. Yaa' ni tsu' cueen mxtyaa ni 'yan, lo nujuin ni a cutsen, na' lcan ni nu ndi'in ti culoo lo a ntsu'hui cha' tsatii cha' 'yan.
- 18 Na' lcan ni nu lu'u ca, nisiya ngujuin ti culoo, una ri nii lu'un tsa tyucui braa, Amen. Ndyucuan cha' cuiya' 'in cha' ndija lo'o Hades se'en ntsu'hui carsya 'in ne' ngujui.
- 19 Ca'an lyigaa cha' nu cua na'an, cha' nu ndyca ri nii lo'o cha' nu ti lyiji ca.
- 20 Ndena'an ndyca ri' sa cati cuila nu na'an nducua yaan' tsu' cueen, lo'o cha' 'in cati se'en ndyucua quii' ndyiquin nu nguiaa' lo'o xcui' oro: Sa cati cuila can' lca angajle nu ntsu'hui cuinta 'in scaa laa can', lo cati se'en ndyucua quii' ndyiquin nu na'an can', lca cati laa.

APOCALIPSIS 2

Cha' nu yucui' Jesús lo'o ne' ndi'in Efeso

- 1 Nde cha' nu ca'an tnan 'in angajle nu ntsu'hui cuinta 'in laa nu ndi'in Efeso: Ndena'an ndyucui' ni nu nducua cati cuila yaa' tsu' cueen, ni nu nda'an jlu'hue la se'en nducua quii' ndyiquin nu nguiaa' lo'o xcui' oro:
- 2 Na' jlyo ran' na'an tnan ngui'ni, snu na'an nsu'hua juersa lo nda loo lo'o cha' nu ndijin, a cuinta siyana a ndyucuan xu'hue 'in nu nda'an lo'o cha' nu a tsu'hue, nsni cuinta 'in nu ndyucui' siyana nda'an lo'o cha' cuiya' 'in Ndiose, lo a tucui lca can', lo nguija lyoo 'in siyana lca sca nu cuini.
- 3 Lyee 'a cua mdijin ndi'i una nda loo, cui' siya cha' 'yan lyee msu'hua juersa, lo a ngui'ni na'an ri'.

4 Una ntsu'hui sca cha' nu a ndyu'hui cuiya' ran' 'in, siyana a ntsu'hui cha' tsu'hue 'in na'an ti culoo.

5 Can' cha' xu'hua ri' na'an ncuanga' yaa' cha' can', lo xtucui cu'ni na'an nu ndisna ti culoo. Si a cu'ni nguana'an, tsa'an se'en ndi'in, lo tyucuan se'en ndyucua quii' can' 'in, si a cha'an cha' tiaa 'in.

6 Una ntsu'hui xca cha' nu ti tsu'hue ntsu'hui tieen lo'o, siyana nxcuan tloo cha' nu ngui'ni lyigaa nu nguiaa tsu' 'in Nicolas, lo'on na' nxcuan tloon cha' can'.

7 Lyigaa nu ne 'in cha' re, cu'ni cuinta cha' nu ndyucui' Espiritu lo'o lyigaa laa. Nu cu'ni cana cha' re, can' nu taan cha' cuiya' cu si'yu nu ndyo'o loo yca nu ndaa chelyuu, cui' yca nu nducua jlu'hue la se'en nducua Ndiose.

Cha' nu yucui' Jesús lo'o ne' ndi'in Esmirna

8 Lo nde cha' ca'an tnan 'in angajle nu ntsu'hui cuinta 'in laa nu ndi'in Esmirna: Ndena'an ndyucui' ni nu cua ndi'in ti culoo, ni nu a ntsu'hui cha' tsatii cha' 'in, ni nu ngujui lo mdyo'o qui'u:

9 Na' jlyo ran' na'an tnan ngui'ni, snu na'an ndijin ndi'i, lo ti'i (siyana cuilyiya' lo'o cha' 'in Ndiose). Snu na'an nducua ne' yuhue' 'in, cui' nu ndyucui' siyana lca ne' judio, lo a lca, cui' nu sca cha' ti 'in lo'o ne' xna'an.

10 Una a xcutsen ri' lo'o lyigaa cha' nu llyan 'in. Na'an, ne' xna'an cu'ni cha' tsaan huan na'an tyucuan, una ta loon huan lo'o cha' can', lo tyijyin huan ndi'i tii tsan. Tyucui ndyca'an 'yan hasta ra tyo'o loo chelyuu re, lo na' taan cha' tsu'hue 'in, cui' sca chelyuu nu a tsatii 'a.

11 Lyigaa nu ne 'in cha' re, cu'ni cuinta cha' nu ndyucui' Espiritu lo'o lyigaa laa. Nu cu'ni cana cha' re, a caja a se'en nu cua ndyca tucua cha' ndija.

Cha' nu yucui' Jesús lo'o ne' ndi'in Pérgamo

12 Lo nde cha' ca'an tnan 'in angajle nu ntsu'hui cuinta 'in laa n nu ndi'in Pergamo: Ndena'an ndyucui' ni nu nda'an lo'o sca na nu tyucuaa tsu' cha:

13 Na' jlyo ran' na'an tnan ngui'ni, lo jlyo ran' la ndi'in, cui' quichen se'en nducua ne' xna'an, una nisiya ncuana'an nducui ndyca'an 'yan, a nxcuan tloo cha' nu nguiana'an ri', ni a ngui'ni na'an ri' bra yjui ne' 'in Antipas nu tsu'hue ndaa rsuun cha' 'yan, cui' quichen se'en ndi'in ne' xna'an can'.

14 Una ntsu'hui sca tucua cha' nu a ndiya ran' na'an ngui'ni: Siyana lja ntsu'hui nu nguia ndyca'an cha' tiaa 'in Balaam, nu ngulu'u 'in Balac siyana xtyu 'in ne' Israel loo qui'ya, lo cu ne' na nu cua yu'hui loo ngulucuin, lo sten yu'hui ne' lo'o na'an nu ti.

15 A cuinta siyana lja ntsu'hui nu nguia ndyca'an cha' nu ndlu'u Nicolas, cui' cha' nu nxcuan tloon.

16 Can' cha' xtun ri' lo'o cha' re, si a xtun ri' tsa'an se'en ndi'in, lo cu'ni cana 'in can' lo'o espada nu ndyo'o tu'huan.

17 Lyigaa nu ne 'in cha' re, cu'ni cuinta cha' nu ndyucui' Espiritu lo'o lyigaa laa. Nu cu'ni cana lo'o cha' re, taan cha' cuiya' 'in cu quijaxtlya nu ntsu'hui catsi' 'in Ndiose, lo taan sca quee lyu' ti nu ngaten 'in se'en nga'an sca nii nu cui ti nu a tucui ndyu'hui lyoo, lo scati nu ca 'in 'in na chu'hui lyoo nii can'.

Cha' nu yucui' Jesús lo'o ne' ndi'in Tiatira

18 Nde cha' ca'an tnan 'in angajle nu ntsu'hui cuinta 'in laa nu ndi'in Tiatira: Ndena'an ndyucui' Sne' Ndiose, ni nu na'an tloo na'an ndyca ri' quii' ndyiquin, lo quiya' ni xaa na tsana'an ndyca ri' tyucuan nu ntsu'hui loo quii':

19 Na' jlyo ran' tsana'an tnan ngui'ni, lo jlyo ran' siyana ntsu'hui cha' tsu'hue 'in, snu na'an nguiana'an ri', a cuinta nda loo lo'o lyigaa cha', lo tnan nu ngui'ni ri nii tsu'hue la na que na'an ti culoo.

20 Una ntsu'hui sca tucua cha' nu a ndiya ran' na'an ngui'ni: Cui' siyana ndaa loo ne' cuna'an Jezabel, nu ndyucui' siyana Ndiose nxyucui' 'in, ndlu'u ne' 'in msu 'yan lo nilyo'o ne' 'in siyana sten yu'hui lo'o na'an nu ti, lo cu na nu cua yu'hui loo ngulucuin.

21 Cua s'ni ndyuhui tan siyana xtun ri' ne' qui'ya ngui'ni ne', una a xlyaa ne' cula' ti ne' cha' nu nguiten yu'hui ne' lo'o na'an nu ti.

22 Na'an huan, na' cu'nin cha' xni quicha ne' lyee ya', lo taan ndi'i 'in lyigaa nu nguiten yu'hui lo'o ne', si na a xtun ri' can' cha' a tsu'hue nu ngui'ni.

23 A cuinta cu'nin cha' caja lyigaa sne' ne', lo ncuana'an ca jylo ri' lyigaa nu nguiana'an ri' 'yan, siyana ndyu'hui lyoon na'an lca carsya 'in nten lo'o cha' tiaa 'in ne', lo cuinta scaa ne' su'huan lyiyan' 'in ne' cua na'aan tnan ngui'ni ne'.

24 Una 'huan lo'o lyigaa la na'an nu ndi'in Tiatira, nu a nguia ndyca'an cha' nu ndlu'u ne', 'huan nu a lyiji chu'hui lyoo cha' nu ntsu'hui catsi' 'in Ne' xna'an, tyucuin' lo'on huan: A su'huan xca yu'hua chun' huan.

25 Una tsa ndyca'an huan cha' nu nguiana'an rin' huan hasta bra nu quiaan xiya'.

26 Nu cu'ni cana lo xu'hua se'en cha' nu ndyca ran' hasta bra tyo'o loo chelyuu re, —na' taan cha' cuiya' culo can' tnan 'in lyigaa nten chelyuu,

27 lo culoo can' tnan lo'o sca cha' cuiya' tsana'an cha' cuiya' nu ndaa stin 'yan cu'ni can' lo'o ne' tsa na'an nguita sca quitun' lo'o juersa,

28 A cuinta taan cuila nu ndyucua bra tlya 'in can'.

29 Lyigaa nu ne 'in cha' re, cu'ni cuinta cha' nu ndyucui' Espiritu lo'o lyigaa laa.

APOCALIPSIS 3

Cha' nu yucui' Jesús lo'o ne' ndi'in Sardis

- ¹ Nde cha' ca'an tnan 'in angajle nu ntsu'hui cuinta 'in laa nu ndi'in Sardis: Ndena'an ndyucui' ni nu nda'an lo'o cati espiritu 'in Ndiose, lo'o cati cuila: Na' jlyo ran' na'an tnan ngui'ni, lo ne cha' siyana lyee nguiana'an ri 'yan, una jlyo ran' siyana a ndia chelyuu 'in.
- ² Tyi'in tiaa lo xiya' xtya tsa cha' nu cua nguloo chun', siyana a tyacan na'an ngui'ni cha' nu ndyca ri' Ndiose.
- ³ Xu'hua ri' cha' nu cua ngune 'in, lo xu'hua se'en cha' can'. cha'an cha' tiaa 'in, siyana, llyan se'en ndi'in tsana'an ndyca ri' sca ne' cuna, ni a ca jlyo ri' ni braa caan chun'.
- ⁴ Una ntsu'hui tucua sna nu ndi'in Sardis nu a lyiji cu'ni cuu' chelyuu 'in, can' nu nga'an cha' 'in cuu' te' ngaten lo'on.
- ⁵ Nu cu'ni cana lo'o cha' re ntsu'hui cha' cuu' te' ngaten, lo a cuityen nii nu cua nga'an loo quityi 'in Ndiose, se'en nducua nii lyigaa nu cua ngujui chelyuu 'in, siyana tyan cuinta 'in can' la tloo Stin lo'o tloo angajle 'in ni.
- ⁶ Lyigaa nu ne 'in cha' re, cu'ni cuinta cha' nu ndyucui' Espiritu lo'o lyigaa laa.

Cha' nu yucui' Jesús lo'o ne' ndi'in Filadelfia

- ⁷ Nde cha' ca'an tnan 'in angajle nu ntsu'hui cuinta 'in laa nu ndi'in Filadelfia: Ndena'an ndyucui' ni nu Luhui ca, ni nu Lni ndi'in cha' 'in, —ni nu nda'an lo'o yaa' na'an 'in Ree David, ni nu nsla tuna'an lo a tucui nu ca tucun 'in na, a cuinta si tucun ni 'in na, lo a tucui nu ca sla 'in na—.
- ⁸ Na' jlyo ran' na'an tnan ngui'ni, na'an ni, tloo cua mxtyan sca tuna'an nu cua nducua yla nu a tucui ca tucun, siya' chin' cha' 'in, una ti nxu'hua se'en cha' nu ndyucuin', lo a nxcuan tloo 'yan tloo nten.
- ⁹ Na'an, lyigaa nu sca cha' ti 'in lo'o Ne' xna'an, nu ndyucui' siyana lca ne' judio, lo a lca, siyana ndyucui' ne' cha' cuini, na' cu'nin cha' siyana caan ne' lo ti'ya xtyin' ne' tloo, lo ca jylo ri' ne' siyana lca nu lyee lca tieen 'in.
- ¹⁰ siyana mxu'hua se'en cha' nu yucuin' tsana'an ntsu'hui cha' ta loo lyigaa lo cha', lo'on na' ntsu'hui cha' snin cuinta 'in bra caan ndi'i 'in nten sa tyucui chelyuu, siyana ca tyacan na'an cha' 'in ne'.
- ¹¹ Na'an, cua ndyucui' lucui' cha' llyan, can' cha' tyun tsa lo'o cha' nu nguiana'an ri', siyana a tucui tyucuan cha' tsu'hue nu caja 'in.
- ¹² Nu cu'ni cana lo'o cha' re, na' cu'nin cha' siyana ca can' tsana'an ndyca ri' sca cuiye nu ndun ni' lyaa 'in Ndiose 'yan, lo sa tyucui braa ntsu'hui cha' tyun can', lo sii' can' ca'an nii Ndiose 'yan lo'o nii quichen 'in Ndiose 'yan, cui' quichen Jerusalem nu cui ti nu mdo'o se'en nducua Ndiose 'yan la ni' cuaan, a cuinta lo'o niin nu cui ti 'yan ca'an sii' can'.
- ¹³ Lyigaa nu ne 'in cha' re, cu'ni cuinta cha' nu ndyucui' Espiritu lo'o lyigaa laa.

Cha' nu yucui' Jesús lo'o ne' ndi'in Laodicea

- 14 Nde cha' ca'an tnan 'in angajle nu ntsu'hui cuinta 'in laa nu ndi'in Laodicea: Ndena'an ndyucui' ni nu lca Amen, ni nu tsu'hue ndyucui' cha' nu lni, cui' ni nu culoo que lyigaa loo na nu nganan Ndiose:
- 15 Na' jlyo ran' na'an tnan ngui'ni, ni a tucu'hua lo ni a tique', tsu'hue si lca sca nu tucu'hua ta sca nu tique'.
- 16 Una siyana lca sca nu tsun ti, lo a lca sca nu tucu'hua ta sca nu tique', culoon 'in tu'huan.
- 17 Siyana nde na'an ndyucui': Na' lcan sca nu cuilyiya', lo quina'an na ndi'in 'yan, ni sca na a nlyiji 'yan. Una 'tna ca, .ta a jlyo ri' siyana lca sca nu nguna' lo'o cha' 'in Ndiose, sca nu ti'i, nu cuityin', sca nu cuina' ti?
- 18 Can' cha' taan sca cha' tiaa 'in siyana xi'i na oro ndi'in 'yan, nu cua ngui lo'o quii', lo ca cuilyiya', a cuinta xi'i te' ngaten nu cu', a taa cha' jyu'u 'in na'an nda'an cuina' ti, lo su'hua rmiyu quiloo siyana taa xaa 'in.
- 19 Na' tla cha' tyucuin' lo'o lyigaa nu ngui'ni 'tna 'in, lo ndjyi'in 'in bra nu tsi'i na'an ngui'ni, can' cha' taa juersa lo cha'an cha' tiaa 'in.
- 20 Na'an, na' ndun tuna'an lo ndyucuin', si ntsu'hui nu cu'ni cuinta cha' nu ndyucuin', lo sla tuna'an 'in, na' sten lo cu siin lo'o can'.
- 21 Nu cu'ni cana lo'o cha' re, can' nu taan cha' cuiya' tyucua sca se'en ti lo'on se'en ndlon tnan, tsana'an nu cua nga'nin cana lo nducuan sca se'en ti lo'o Stin se'en ndlo ni tnan.
- 22 Lyigaa nu ne 'in cha' re, cu'ni cuinta cha' nu ndyucui' Espiritu lo'o lyigaa laa.

APOCALIPSIS 4

Bra cu'ni tnu ne' 'in Ndiose la ni' cuaan

- 1 Rcan' mxna'an, lo na'an nducua yla sca tuna'an la ni' cuaan, lo culoo cha' nu yucui' can' ngune na tsana'an ne sca cuhui, lo nujuin 'yan: Scuen nde re, lo na' culu'un 'in lyigaa cha' nu ntsu'hui cha' tsato'o nu nguiaa nde loo re.
- 2 Cui' braa ti can' ngutsa'an yu'hui Espiritu 'yan, lo na'an ndun sca yca xlya se'en ndyca cuiya' cha' la ni' cuaan, loo yca xlya can' nducua sca nu nducua.
- 3 Tloo nu nducua can' na'an na tsana'an ndyca ri' sca quee nu naa jaspe lo'o cornalina, lo ca tyi'in se'en nducua can' ndun sca cuina taa nu na'an tsana'an ndyca ri' sca quee nu naa esmeralda.
- 4 Ca tyi'in se'en ndyca cuiya' cha' can' ndun sa cla nducua jacua yca xlya, loo can' nducua cla nducua jacua qui'yu cula nu lcu te' ngaten, lo nducua corona oro quee.
- 5 Se'en ndyca cuiya' cha' can' ndisna msti xaa lo ngune ti'yu, a cuinta ngune cueen, lo nde loo la can' nducua cati quii' ndyiquin, nu lca cati espiritu 'in Ndiose.

- 6 Cui' can' su sca se'en xeen, lo xaa na tsana'an ndyca ri' tyi'a tujo'o nu xcui' cuna, lo ca tyi'in sii' se'en ndyca cuiya' cha' can' ndun jacua nu lu'u ca, lo scana'an ti nducua quiloo nde loo lo'o nde chun'.
- 7 Culoo nu lu'u can' na'an tsana'an ndyca ri' cuichi, nu cua ndyca tucua can' na'an tsana'an ndyca ri' bta, nu cua ndyca sna can' na'an tloo na'an na'an tloo ne' qui'yu, lo nu cua ndyca jacua can' na'an tsana'an ndyca ri' cui'ya nu ndyucui.
- 8 Quita'a jacua nu lu'u can' nducua scua jlyu'hue quinta scaa, lo scana'an ti nducua quiloo jlyu'hue can' nde chun' lo'o nde ni', tla lo titsan a ndla ti can' ndyucui': — Ni nu Luhui la, ni nu Luhui la, ni nu Luhui la, scati Ndiose X'na na nu tlyu la cha' cuiya' ntsu'hui 'in—, ni nu cua ndi'in ti culoo, lo'o ri nii, lo ndi'in ni sa tyucui braa.
- 9 Lo jacua nu lu'u can', quinta scaa ya' bra ngui'ni tnu 'in ni nu nducua can', nlda lo'o 'in ni lo ndyaa xu'hue 'in ni nu lu'u ca sa tyucui braa,
- 10 lo'o quita'a cla nducua jacua qui'yu cula can' ndi'ya stin' tloo ni nu nducua can', lo ngui'ni tnu 'in ni nu lu'u ca sa tyucui braa, lo mxtyaa can' corona oro 'in se'en nducua ni, lo ndyucui':
- 11 Nu'huin Ni X'na hua, nga'an cha' 'in cu'ni tnu hua 'in, lo cula lo'o hua 'in, nga'an cha' 'in tyucuan lyigaa lo'o cha' cuiya', siyana cui' nganan lyigaa loo na, lo lo'o cha' nu lca tiee can' cha' ndi'in na lo nguiaa' na.

APOCALIPSIS 5

Slya' 'in Ndiose ntsu'hui cha' sla quityi can'

- 1 Ni nu nducua can' na'an nducua sca quityi yaa' ni tsu' cueen 'in ni, tyucuaa tsu' quityi can' ngua'an na, lo cati se'en ndyucun tsa na.
- 2 Na'an sca angajle nu ngula la ri', lo cueen ndyucui': .Ti ca nu ndia cha' cuiya' 'in sla quityi re lyigaa se'en ndyucun tsa na?
- 3 Ni sca tucui lo a ngujui cha' cuiya' 'in sla 'in na, ni la ni' cuaan lo ni loo chelyuu re, ni nde ni' chelyuu re, ni nu xna'an ti 'in na lo a ngujui.
- 4 Na' lyee 'a yna siyana a tucui ngujui cha' cuiya' 'in sla quityi can' lo tyucui' 'in na, ta xna'an 'in na.
- 5 Una sca qui'yu cula can' nujuin 'yan: A cuna 'a. Na'an, ni nu lca Cuichi nten cuityi 'in Juda, nu yaan loo nten cuityi 'in David, can' nu cua nga'ni cana lo ngujui cha' cuiya' 'in sla quityi cua, quita'a cati se'en ndyucun tsa na.
- 6 Mxna'an rcan, lo jlu'hue la se'en ndyca cuiya' cha' can', cui' jlu'hue la se'en ndun jacua nu lu'u ca can'. Jlu'hue la se'en nducua qui'yu cula can', na'an ndun tsana'an ndyca ri' sca Slya' nu cua ngujui, lo nducua cati yca que, lo nducua cati quiloo nu lca cati espiritu 'in Ndiose nu cua nga'an tnan ni sa tyucui chelyuu.
- 7 Can' nu yaan msni quityi nu nducua yaa' ni, tsu' cueen 'in ni nu nducua can'.

⁸ Bra nu cua msni quityi can', quita'a jacua nu lu'u ca can', tsatlyu lo'o cla nducua jacua qui'yu cula can', cui' bra mdi'ya xtyin' tloo ni nu lca Slya' can'. Lyigaa can' nducua cuhuii nu naa arpa yaa', lo'o copa oro se'en ntsu'hui na nu ndyiquin tloo Ndiose, lo cha' can' lca na cha' nu ndyucui' ne' lo'o Ndiose, lyigaa nu mdo'o hui 'in ni.

⁹ Lyigaa can' nguila tu'hua sca jyiin nu cui ti, lo ndyucui': Nu'huin nga'an cha' 'in xni quityi cua lo sla 'in na, siyana lo'o tne msi'i 'hua bra yjui ne' 'in, siyana ca hua sne' Ndiose, nu mdo'o loo lyigaa nten, lo'o nu ndyucui' xca lo'o cha', cui' nu mdo'o quichen suhue ti lo'o quichen tnu.

¹⁰ Nga'ni cha' siyana ca hua sca quichen nu tyi'in tloo Ndiose, lo tsatlyu culon na tnan lo'o ni sa tyucui braa.

¹¹ Bra mxna'an ngune 'yan yucui' quina'an angajle nu ndi'in ca tyi'in sii' ni nu nducua can', se'en ndi'in jacua nu lu'u ca can', cui' se'en nducua cla nducua jacua qui'yu cula can', lo millon angajle lca can',

¹² lo ndyucui' cueen: Cui' Slya' nu yjui ne' 'in nga'an cha' 'in tyucuan lyigaa lo'o cha' cuiya', scati ni lca ni nu cuilyiya' la, tiaa la ni, lo tla la cha' 'in ni, scati ni cuaan la ntsucua cha' 'in ni, nga'an cha' 'in ni caja nu cu'ni tnu 'in ni lo cula lo'o 'in ni.

¹³ A quinta ngune 'yan yucui' lyigaa nu ndi'in la ni' cuaan, lo'o loo chelyuu re, lo'o nde ni' chelyuu re, lo'o tyi'a tujo'o, tsatlyu lo'o lyigaa na nu nganan Ndiose, lo ndyucui' can': Scati ni nu nducua can' lo'o ni nu lca Slya', nga'an cha' 'in ni caja nu cula lo'o 'in ni, lo scuén cuaan 'in ni, cu'ni tnu 'in ni, lo scati ni tlyu la cha' cuiya' ntsu'hui 'in ni sa tyucui braa.

¹⁴ Lo jacua nu lu'u ca can' ndyucui': Amen. Quita'a cla nducua jacua qui'yu cula can' mdi'ya xtyin' hasta ngui'ya ti'in tloo la lyuu, lo nga'ni tnu 'in ni nu lu'u ca can' sa tyucui braa.

APOCALIPSIS 6

Cha' 'in quityi nu ndyucun tsa

¹ Na'an bra msla ni nu lca Slya' can' culoo se'en ndyucun tu'hua quityi can', lo jacua nu lu'u ca can', cui' sca can' ngune 'yan yucui' cueen tsana'an ne ti'yu, lo nu juin: Cuan lya nde re lo na'an.

² Rcan' mxna'an lo na'an sca cuiyu ngaten, lo nu nducua chun' 'in lyi'ya sca quilyaa, a quinta ngujui nu ndaa sca corona nducua que can', mdo'o nguiaa ngui'ni cana siyana cu'ni cana.

³ Bra msla ni nu cua ndyca tucua se'en ndyucun na, ngune 'yan yucui' nu cua ndyca tucua nu lu'u ca can', lo nujuin Cuan lya nde re lo na'an.

- 4 Mdo'o xca cuiyu nga'a, lo nu nducua chun' 'in ngujui nu ndaa cha' cuiya' 'in siyana xuun lo'o nten chelyuu siyana cuijui ta'a ne', lo ngujui nu ndaa sca espada tlyu nducua yaa' can'.
- 5 Bra msla ni nu cua ndyca sna se'en ndyucun na, ngune 'yan yucui' nu cua ndyca sna nu lu'u ca can', lo nujuin Cuan lya nde re lo na'an. Mxna'an, lo na'an sca cuiyu ngata, lo nu nducua chun' 'in lyi'ya sca na nu ndyu'hui cuiya' na.
- 6 Jlu'hue la se'en ndi'in jacua nu lu'u ca can', ngune 'yan ngujui nu yucui': Sca kilo trigo ntsu'hui lyoo na tsana'an squiya' msu sca tsan. Cui' tsacua ntsu'hui lyoo sna kilo cebada. Una a lyica cha' cu'ni nu'un ceite lo'o vinu.
- 7 Bra msla ni nu cua ndyca jacua se'en ndyucun na, ngune 'yan yucui' nu cua ndyca jacua nu lu'u ca can', lo nujuin Cuan lya nde re, lo na'an.
- 8 Mxna'an, lo na'an sca cuiyu catsi, nu nducua chun' 'in lyi'ya nii Cha' Ndiya, lo nducui ndyca'an se'en lca Hades 'in can'. Lo ngujui nu ndaa cha' cuiya' 'in siyana cuijui nten sca tsu' chelyuu lo'o espada, ta caja bj'nan ne', ta lo'o quicha, ta cuijui 'ni yla 'in ne'.
- 9 Bra msla ni nu cua ndyca ca'yu se'en ndyucun na, lo se'en 'ni tnu ne' 'in Ndiose, can' na'an carsya 'in lyigaa nu cua ngujui squi'ya cha' 'in Ndiose nu mda'an yucui' lo'o nten.
- 10 Ndyucui' cueen can': Ni X'na hua, nu'hui ni nu Luhui la, lo lni ndi'in cha' 'in, .ni braa cu'ni cuiya' cha' 'in nten chelyuu, lo su'hua lyiya' 'in ne' nu mslu tne hua?
- 11 Ngujui nu ndaa te' ngaten ycu' can', lo ngujui nu yucui' lo'o siyana tyuhuita lja nu quita'a lyigaa la na'an nu ntsu'hui cha' cuijui ne' 'in, ta'a yana'an ri' lo ta'a nga'ni tnan 'in Ndiose.
- 12 Mxna'an bra msla ni nu cua ndyca scua se'en ndyucun na, lo ndisna nguinan lyee ya', lo cuicha nguinu tla loo na tsana'an ndyca ri' sca te' ngata, lo coo' nguinu nga'a na tsana'an ndyca ri' tne.
- 13 Cuila nu nducua ni' cuaan nguilu na tsana'an ndyca ri' nguilu si'yu higo bra ndyca cui'in lo'o lyee ya'.
- 14 Ni' cuaan nguinan na tsana'an ndyca ri' sca quityi, lo a la 'a ncuca tyca' a na, a cuinta qui'ya ncha'an tucua na, cui' ncuana'an ncha'an ti'in yuu nu ndi'in jlu'hue la loo tyi'a.
- 15 Lyigaa nu lca ree nu ndi'in loo chelyuu re, lo'o nu lca tnan, nu cuilyiya', lyigaa que 'in sundaru, lo'o nu tnu cha' cuiya' ntsu'hui yaa', a cuinta lo'o msu nu cua msi'i ne' 'in lo'o nu ngui'ni tnan cha' 'in ti, yu'hui catsi' can' tuquee ta lja quee tnu nu nducua loo qui'ya.
- 16 Ndena'an ndyucui' can' lo'o qui'ya lo'o quee tnu can: —Tyco'o ti'in huan chun' hua—, siyana a na'an a hua 'in ni nu nducua loo yca xlya cua, lo ni a na'an a hua cha' nsin' ri' ntsu'hui tiee ni nu lca Sly'a' cua.

17 Siyana cua mdiyaa tsan nu quilyoo ni cha' nsin' ri' ntsu'hui tiee ni, .lo' ti ca nu tyun lo'o cha' re?

APOCALIPSIS 7

Cha' 'in 144,000 nu tyca'an cuiya' 'in

1 Chun' nde'en can' na'an ndun jacua angajle, cuinta scaa can' ndun scaa nscan chelyuu, lo a ndaa cha cuiya' ca cui'in loo chelyuu re, ni loo tyi'a tujo'o, ta se'en nducua yca tnu.

2 A cuinta na'an xca angajle nu nguia ndyucuen tsu' se'en ndyucua cuicha, lo lyi'ya can' cuiya' 'in Ndiose, ni nu lu'u ca, lo yucui' cueen lo'o jacua angajle nu ndun can', cui' nu cua ngujui cha' cuiya' 'in cu'ni ti'i loo chelyuu lo'o tyi'a tujo'o,

3 lo ndyucui': A cu'ni huan ti'i loo chelyuu ta loo tyi'a tujo'o lo ni lo'o yca, lja nu ti lyiji xtyaan na cuiya' tutyacan lyigaa nu lca msu 'in Ndiose 'na.

4 Ngune 'yan yucui' ni snu nu cua nga'an cuiya' 'in: Cui' sca cientu ntsu'hui tucua yla nducua jacua mii nten loo lyigaa nten cuityi 'in ne' Israel.

5 Lo'o nten cuityi 'in Juda mdo'o sa tityucua mii nu cua nga'an cuiya' 'in. Lo'o nten cuityi 'in Ruben mdo'o cha tityucua mii nu cua nga'an cuiya' 'in. Lo'o nten cuityi 'in Gad mdo'o cha tityucua mii nu cua nga'an cuiya' 'in.

6 Lo'o nten cuityi 'in Aser mdo'o cha tityucua mii nu cua nga'an cuiya' 'in. Lo'o nten cuityi 'in Neftali mdo'o cha tityucua mii nu cua nga'an cuiya' 'in. Lo'o nten cuityi 'in Manases mdo'o cha tityucua mii nu cua nga'an cuiya' 'in.

7 Lo'o nten cuityi 'in Simeon mdo'o cha tityucua mii nu cua nga'an cuiya' 'in. Lo'o nten cuityi 'in Levi mdo'o cha tityucua mii nu cua nga'an cuiya' 'in. Lo'o nten cuityi 'in Isacar mdo'o cha tityucua mii nu cua nga'an cuiya' 'in.

8 Lo'o nten cuityi 'in Zabulon mdo'o cha tityucua mii nu cua nga'an cuiya' 'in. Lo'o nten cuityi 'in See mdo'o cha tityucua mii nu cua nga'an cuiya' 'in. Lo'o nten cuityi 'in Benjamin mdo'o cha tityucua mii nu cua nga'an cuiya' 'in.

Cha' 'in nten quina'an nu lcu te' ngaten

9 Chun' nde'en can' na'an, quina'an a nten ndi'in nu a tucui 'a ti ca culucua 'in ne', nu mdo'o lyigaa quichen tnu lo'o quichen suhue ti, nu mdo'o loo lyigaa nten, nu ndyucui' xca lo'o cha', nguio' ti'in nde loo se'en ndyca cuiya' cha' can' tloo ni nu lca Slya', lo lcu te' ngaten lo yaa' nducua lca' quinan,

10 lo ndyucui' cueen: Ni nu nducua se'en ndyca cuiya' cha', scati Ndiose 'na lo'o ni nu lca Slya' ndia cha' cuiya' 'in ni culo laa ni 'in nten chelyuu.

11 Lyigaa angajle 'in Ndiose nguio' ti'in ca tyi'in se'en can', cui' se'en nducua qui'yu cula lo'o jacua nu lu'u ca can', lo mdi'ya xtin' angajle can' hasta ngui'ya ti'in tloo la lyuu, cui' se'en ndyca cuiya' cha' can', lo nga'ni tnu 'in Ndiose,

- 12** lo ndyucui': Amen. Nga'an cha' 'in Ndiose 'na caja nu cu'ni tnu 'in ni lo cula lo'o 'in ni, scati ni tiaa la ni, lo nga'an cha' 'in ni caja nu tyaa xu'hue 'in ni, scuén cuaan 'in ni, scati ni tla la cha' 'in ni, lo tlyu la cha' cuiya' ndia 'in ni sa tyucui braa.
- 13** Rcan' mdo'o yucui' sca qui'yu cula can', lo nujuin 'yan: Lyigaa nu lcu te' ngaten re, .ti ca lca lo la mdo'o re?
- 14** Mxcuen 'in can': Ni X'na hua, Nu'huin jlyo ri'. Lo nujuin 'yan: Nde nu mdo'o lja se'en ndyca cha' tnu, cua nguiten ste' re lo nguinu ngaten na 'in lo'o tne ni nu lca Slya'.
- 15** Can' cha' nguio' ti'in se'en nducua Ndiose, lo ngui'ni tsu'hue 'in ni tla lo titsan ni' lyaa 'in ni, lo ni nu nducua se'en ndyca cuiya' cha' can', xtya ni te' na'an 'in ni se'en ndi'in.
- 16** —Ni a ntsu'hui 'a cha' ti quite' ri' can', ni a quityi 'a ri', lo a quii 'a ri' can' tique' siyana a qui'ni 'a tique' cuaan 'in—,
- 17** siyana ni nu lca Slya' nu ndun jlu'hue la lja se'en ndyca cuiya' cha' can', — chu'hui ni cuinta 'in lo tsa lo'o ni 'in se'en nducua tyi'a nu ndaa chelyuu, lo Ndiose xtyi ni tyi'a quilloo can'—.

APOCALIPSIS 8

Bra nguila xca ti se'en ndyucun quityi

- 1** Bra msla ni nu lca Slya' can' nu cua ndyca cati se'en ndyucun quityi can', nguinu tiin ni' cuaan sa jlu'hue braa.
- 2** Rcan' na'an cui' cati angajle nu ndun tloo Ndiose, lo ngujui nu ndaa cati cuhiii 'in.
- 3** Na'an mdiyaan xca angajle nu nguiten se'en 'ni tnu ne' 'in Ndiose, lo yaa' can' nducua sca qui'nan nu xcui' oro se'en ndyu'hui na nu ndyiquin tloo Ndiose. Lo ngujui nu ndaa quina'an na nu squin ni' qui'nan can' siyana tya cala na lo'o cha' nu ndyucui' ne' lo'o Ndiose, lyigaa nu cua mdo'o hui 'in ni, lo squin na se'en nguiaa' lo'o xcui' oro se'en ngui'ni tnu ne' 'in Ndiose, cui' se'en ndyca cuiya' cha' can'.
- 4** Se'en nducua na can' yaa' angajle, mdo'o sni nu mdiyaa tloo Ndiose tsatlyu lo'o cha' nu ndyucui' ne' lo'o ni, lyigaa nu cua mdo'o hui 'in ni.
- 5** Angajle nga'ni cha'an na nu nducua yaa' lo'o quii' nu ndyiquin se'en 'ni tnu ne' 'in Ndiose, lo mslu 'in na loo chelyuu re, ndisna ytsu ti'yu lo ngune cueen, a cuinta ndyuhui lo lyee nguinan.

Cha' 'in cati cuhiii 'in Ndiose

- 6** Cati angajle nu nducua cuhiii yaa' can', cua ndun tiaa xcune 'in na.

- 7 Culoo angajle can' mxcune cuhiii 'in, lo ndisna ngui'ya quio quee lo'o quii' nu mxtiyaa' lo'o tne, nguilu na loo chelyuu re, lo tichin' ti a mdiyaa jlu'hue yca nducua loo chelyuu re ndyiquin na, a cuinta na'aan quixin' nga'a ndyiquin na.
- 8 Nu cua ndyca tucua angajle can' mxcune cuhiii 'in, cui' bra mdiu yu'hui sca na nu ndyiquin tsana'an ndyca ri' sca qui'ya loo tyi'a tujo'o, lo tichin' ti a mdiyaa jlu'hue tyi'a can' ndyca tne na.
- 9 Lo 'ni nu ntsu'hui can' tichin' ti a mdiyaa jlu'hue 'in ngujui 'in, a cuinta tichin' ti a mdiyaa jlu'hue na'aan yca na'an nu ndi'in can' nguijlyo na.
- 10 Nu cua ndyca sna angajle can' mxcune cuhiii 'in, lo la ni' cuaan mdiu sca cuila tlyu nu ndyiquin tsana'an ndyca ri' sca quii' tnu, lo tichin' ti a mdiyaa jlu'hue tyucu tlyu su loo chelyuu re ysti na, cui' ncuana'an yato'o lo'o lyigaa se'en nducua tyi'a,
- 11 lo cuila can' naa na Tlyaa'. Tichin' ti a mdiyaa jlu'hue tyi'a can' ncuu tlyaa' na, lo quina'an 'a nten ngujui ne' lo'o tyi'a can'.
- 12 Nu cua ndyca jacua angajle can' mxcune cuhiii 'in, lo ndisna ndyuhui' cuicha lo'o cuila lo'o coo', lo tichin' ti a mdiyaa jlu'hue la na nguinu tla na, ncuana'an ngui'ya tla loo cuicha.
- 13 Mxna'an, lo na'an llyan sca angajle nu nducui jlu'hue la ni' cuaan, lo ngune 'yan ndyucui' cueen can': 'Tnan ca, 'tna ca, 'tna ca nten ndi'in loo chelyuu, siyana cua xcune ti xnan angajle can' cuhiii 'in.

APOCALIPSIS 9

- 1 Nu cua ndyca ca'yu angajle can' mxcune cuhiii 'in, lo na'an sca cuila nu mdo'o la ni' cuaan mdiu loo chelyuu re, lo ngujui nu ndaa sca yaa' nu sla can' se'en qui'ni.
- 2 Bra msla 'in na, can' mdo'o sni tnu tsana'an ndyca ri' tu'hua hornu, a ncuu tyacan' 'a cuicha, ni ni' cuaan lo'o s'ni nu mdo'o se'en qui'ni can'.
- 3 Loo sni can' mdo'o tsana'an ndyca ri' tsucu', lo ngujui nu ndaa cha' cuiya' siyana cu'ni 'in ti'i loo chelyuu re tsana'an ndijyo' sca sne'en.
- 4 Lo ngujui nu ngulo tnan 'in siyana a cu'ni ti'i lo'o ni sca loo quixin' ta lo'o yca, siyana lo'o nten chelyuu ti cu'ni can' ti'i, tsalca nu a nga'an cuiya' 'in Ndiose tutyacan.
- 5 Una a ngujui cha' cuiya' cujui 'in ne', siyana taa ndi'i 'in ne' ca'yu coo', tsana'an ti'i ndijyo' sca sne'en.
- 6 Rcan' tya'an nan ne' cha' ndija, una a la quiija lyoo ne' 'in na, siya' lyee lca tiee ne' caja ne', una cha' ndija can' cua mdo'o tijyu' na 'in ne'.
- 7 Scu' can' na'an 'in na'an ndyca ri' cuiyu nu cua tsa cusuun, lo nducua na que 'in na'an ndyca ri' sca corona oro, lo tloo 'in na'an na na'an ndyca ri' tloo nten.

- 8 Quichan' que 'in na'an na na'an ndyca quichan' que ne' cuna'an, lo lyi'ya 'in na'an na na'an ndyca ri' lyi'ya cuichi.
- 9 Jyan tiee 'in nga'an sca na tsana'an ndyca ri' tyucuan xeen, lo cueen ne jlyu'hue 'in tsana'an ne nguiaa cuiyu quina'an lo'o carreta nu nguiaa cusuun.
- 10 Nducua jen'en 'in na'an ndyca ri' sne'en, lo loo can' nducua ltsu' 'in nu cu'ni ti'i lo'o nten ca'yu coo'.
- 11 Lo ree nu ndlo tnan 'in 'in lca ticui' angajle nu mdo'o se'en qui'ni can', lo naa can' Abadon lo'o cha' hebreo, Apolion lca cha' griego.
- 12 Nde culoo ndi'i nu cua mdijin can', una chun' nde'en ljian tyucua ndi'i can'.
- 13 Nu cua ndyca scua angajle can' mxcune cuhiii 'in, lo ngune 'yan ngujui nu yucui' lja se'en nducua jacua yca que se'en 'ni tnu ne' 'in Ndiose, se'en nguiaa' lo'o oro nu ndun tloo ni,
- 14 lo ndena'an ndyucui' lo'o angajle nu cua ndyca scua nu nducua cuhiii yaa' can': Xtin' 'in jacua angajle nu ntycan' tucua tu'hua tyucu tlyu Eufrates cua.
- 15 Rcan' nguiti' jacua angajle nu ndyuhui ta ti ni braa, ni tsan, ni coo', ni yjan ca cha' re, cui' siyana cuijui 'in nten sa tyucui chelyuu, lo tichin' ti a mdiyaa jlu'hue ne' ngujui ne'.
- 16 sundaru nu nducua cuiyu can' ndia tucua cientu millon, na' ngune 'yan cha' re.
- 17 Ncuana'an na'an xniin quina'an cuiyu can' lo'o nu nducua chun' 'in, lo ndyucun jyan tiee lo'o tyucuan xeen nu nga'a tsana'an ndyca ri' quii', a cuinta cuixi' na tsana'an ndyca ri' zafiro, lo catsi na tsana'an ndyca ri' azufre. Que cuiyu can' na'an na na'an ndyca ri' que cuichi, lo tu'hua 'in ndyo'o quii' lo'o sni lo'o azufre.
- 18 Cui' squi'ya sna cha' nu tnu can', chin' ti a ngujui jlu'hue nten ndi'in chelyuu re, squi'ya quii' can', lo'o sni, lo'o azufre nu ndyo'o tu'hua cuiyu can'.
- 19 Lo'o tu'hua 'in ca cu'ni 'in ti'i lo'o nten, cui' ncuana'an lo'o jen'en 'in, siyana lca na na'an ndyca ri' que cuinaan nu ca cu'ni ti'i lo'o nten chelyuu.
- 20 Lyigaa la na'an nten nu a ngujui lo'o cha' tnu can', ni ncuana'an a mscuan tloo ne' na nu nganan yaa' ne', ni a ngala ti ne' cu'ni tnu ne' 'in cui'in xna'an, lo'o ngulucuin oro, ngulucuin plata, ta na nu nguiaa' lo'o tyucuan, lo'o quee, lo'o yca, cui' na nu a tycan' 'in, ni a ne 'in, ni a ndya'an na.
- 21 Ni a ngala ti ne' cha' ndujui ta'a ne', ni cha' cuita'a, ni cha' nu nguiten yu'hui ne' lo'o na'an nu ti, ni cha' cuna.

APOCALIPSIS 10

Cha' 'in angajle nu nducua sca quityi lyu' ti yaa'

- 1 Rcan' na'an nguiaan xca angajle nu tla cha' 'in, nu mdo'o la ni' cuaan, lo yaan ni' coo. Que can' ndun sca cuina taa, lo tloo xaa na tsana'an ndyca ri' cuicha, quiya' can' lca na na'an ndyca ri' sca cuiye nu xcui' quii'.
- 2 Yaa' can' nguila tucua sca quityi lyu' ti, lo quiya' tsu' cueen 'in mxtyaa 'in na loo tyi'a tujo'o, lo tsu' cuica 'in xtyaa 'in na loo yuu bityi.
- 3 Msi'ya cueen na'an ndyca ri' nxi'ya sca cuichi, lo bra nu msi'ya cueen can' cui' bra ngune ytsu tsa cati ti'yu.
- 4 Bra nu nguilyijyi ne sa cati ti'yu can', ncuca ran' ca'an quityi can', una ngune 'yan ngujui nu yucui' la ni' cuaan, lo nujuin 'yan: A jlya ri' cha' nu ngune yucui' cati ti'yu can', una a ca'an 'in na.
- 5 Angajle nu na'an ndun sca tsu' quiya' loo tyi'a tujo'o lo xca tsu' na se'en bityi can', mscuen yaa' la ni' cuaan,
- 6 lo mxtya tsa sca cha' lo nga'ni ti'ya 'in Ndiose, cui' ni nu lu'u ca sa tyucui braa, — ni nu nganan ni' cuaan lo'o chelyuu re, lo'o tyi'a tujo'o lo'o lyigaa loo na nu ndi'in 'in na—, lo nu juin: Cua mdiyaa braa ca cha' re,
- 7 bra angajle nu cua ndyca cati can' tisna xcune cuhii 'in, rcan' ca tyca' cha' nu ntsu'hui catsi' 'in Ndiose, tsana'an cha' nu mxyucui' ni 'in msu 'in ni ti s'ni.
- 8 Nu ngune yucui' la ni' cuaan, xiya' yucui' lo'on lo nujuin Cuaan lya, lo xni quityi lyu' ti nu nguila tucua yaa' angajle re, cui' nu ndun sca tsu' quiya' loo tyi'a tujo'o lo xca tsu' na se'en bityi.
- 9 Ya'an se'en ndun angajle can', lo yucuin' lo'o si taa quityi lyu' ti can' 'yan. Lo nujuin rcan': Xni 'in na lo cu 'in na, bra nu tisna cu 'in na, txi na tsana'an ndyca ri' cuinan', una bra cua ycu 'in na, lo quii ri' tylaa' na.
- 10 Rcan' msnin quityi lyu' ti nu nducua yaa' angajle can', lo yucun' 'in na, tu'huan ngui ran' txi na tsana'an ndyca ri' cuinan', una a ngui ran' tlyaa' na.
- 11 Lo nujuin 'yan: 'Ni cha' tyucui' xiya' na'an ntsu'hui cha' tsato'o 'in nten nu ndi'in quichen tnu lo'o quichen suhue ti, lo'o nu ndyucui' xca lo'o cha', a cuinta lo'o ree.

APOCALIPSIS 11

Cha' 'in tucua ne' qui'yu nu tyucui' lo'o nten

- 1 Rcan' ngujui nu ndaa sca co' quii 'yan, tsana'an ndyca ri' sca yca nu nsu'hua cuiya' ne', lo nujuin 'yan: Yaa, lo su'hua cuiya' laa 'in Ndiose lo'o se'en 'ni tnu ne' 'in ni, lo nu nguio' ti'in can'.
- 2 Una a cu'ni cuinta nde chun' na'an can', ni a su'hua cuiya' 'in na, siyana can' cua nguinu cha' tya'an ne' gentil lja tyi'in ne' quichen nu cua mdo'o hui 'in Ndiose sa tucua yla nducua tucua coo'.

- 3 Na' taan 'in tucua msu 'yan siyana tyucui' sca mii ntsu'hui tucua cientu ntsu'hui sna yla tsan, lo tyucui lja rcan' cuu' sca te ngata.
- 4 Lca tsana'an ndyca ri' tucuaa yca olivo, lo'o tucuaa se'en nducua quii' ndyiquin nu ndun tloo Ndiose, ni nu ndlo tnan chelyuu re.
- 5 Si nde'en nu ndyca ri' cu'ni ti'i lo'o can', tyo'o quii' tu'hua lo cuijlyo 'in ta'a cusuun, lo ncuana'an caja lyigaa nu ndyca ri' cu'ni ti'i lo'o.
- 6 Ndia cha' cuiya' 'in tucun ni' cuaan, lo a qui'ya a quioo tsalja nu tya'an yucui' cha' nu taa Ndiose 'in, lo ndia cha' cuiya' 'in cu'ni cha' tyca tne tyi'a, a cuinta ca ca'an tnan quicha nu cu'ni ti'i loo chelyuu re ni lucua ya' ndyca ri'.
- 7 Bra nu tyii tyucui' tnan nu ljyaan, rcan' 'ni yla nu ntsu'hui se'en qui'ni can', tisna cu'ni cusuun lo'o, lo cu'ni cana kujui 'in ne'.
- 8 Quinu sti tyucuaa can' loquiya' quichen tnu can', cui' quichen se'en mjiyi'in ca'an ne' 'in Ni X'na na loo cursi, lo ndlo naa ne' quichen can' Sodoma lo'o Egipto siyana ncuana'an ndyca ri' na.
- 9 Scaxca quichen can', lo'o lyigaa nten, lo'o nu ndyucui' scaxca lo'o cha', lyigaa quichen tnu, na'an ne' su nu ngujui can' sa sna tsan jlu'hue, lo a tucui nu taa cha' cuiya' quitsi'.
- 10 Lyigaa nten chelyuu ca tsu'hue chu'hui tiee ne' siyana ngujui, siyana lyee ndiyaa ri' ne' ca'an tnan ne' na nu taa xu'hue ne' 'in ta'a ne', cui' siyana lyee ndaa ndi'i 'in nten.
- 11 Una bra nguida'a sna tsan jlu'hue can', Ndiose mxu'hua ni carsya 'in ne' lo mditun, ndyijyin ya' ytsen lyigaa nu na'an cha' can'.
- 12 Ngune 'in ne' ngujui sca nu yucui' cueen la ni' cuaan, lo nujuin Scuen huan nde re. Lo ndyucuen la ni' cuaan sca loo coo, lo lyigaa ta'a cusuun na'an cha' can'.
- 13 Rcan' ndisna nguinan lyee ya', lo nguijlyo sca tsu' quichen can', lo ngujui sa cati mii nten bra nu nguinan can'. Lyigaa la na'an nten can' ndi'in ytsen ne' lo nga'ni tnu ne' 'in Ndiose, ni nu nducua ni' cuaan.
- 14 Nde lca tucua ndi'i nu cua mdijin, una cua ljyan xca ndi'i nu cua tisna.

Cha' 'in cuhii nu cua ndyca cati

- 15 Nu cua ndyca cati angajle can' mxcune cuhii 'in, lo lyee ngune cueen la ni' cuaan, lo ndyucui': Lyigaa cha' cuiya' nu ndi'in loo chelyuu re cua msni Ni X'na na 'in na tsatlyu lo'o Crixtu 'in ni, lo culo ni tnan sa tyucui braa.
- 16 Lo cla nducua jacua qui'yu cula nu nducua cuinta scaa loo yca xlya la tloo Ndiose, cui' bra mdi'ya xtyin' hasta ngui'ya ti'in tloo la lyuu, lo nga'ni tnu 'in Ndiose,

17 lo ndyucui': Mtyaa hua xu'hue 'in Ndiose X'na hua, nu'huin ni nu tlyu la cha' cuiya' ntsu'huin 'in, nu'huin nu ndi'in ti culoo, lo'o ri nii, lo ndi'in sa tyucui braa, siyana cua msni cha' cuiya' nu tlyu can' 'in lo cua ndisna ndlo tnan.

18 Lyigaa nten chelyuu ndyucuen tique' ne', lo ngutsa'an yu'huin cha' nsin' ri' tiee ne', cua mdiyaa tsan cu'ni cuiya' cha' 'in lyigaa nu ngujui, cui' ncuana'an taa cha' tsu'hue nu caja 'in lyigaa msu nu mxyucui' 'in ti s'ni, lo'o nu mdo'o hui 'in nu nga'ni tnu 'in, nu suhue ti lo'o nu cula, a cuinta cuijlyo 'in lyigaa nu ngui'ni ndi'i loo chelyuu re.

19 Rcan' nguila tucua laa 'in Ndiose la ni' cuaan, lo ncu tyacan' ntsucua quinan' se'en yu'huin cha' nu mxyyaa Ndiose 'in ne' Israel ti s'ni, lo ndisna ndyuhui rcan, ngune cueen, ytsu ti'yu, ndisna nguinan lo ngui'ya quio quee nu tnu.

APOCALIPSIS 12

Cha' 'in ne' cuna'an lo'o cuinaan tlyu

1 Ni' cuaan ncu tyacan' sca cha' nu tnu, cha' 'in sca ne' cuna'an nu lcu sca te' xaa tsana'an ndyca ri' cuicha, ndun ne' loo coo', lo que ne' nducua sca corona nu nga'an sa tityucua cuila.

2 Ne' cuna'an can' cua ngua tyacan na'an ne', lo nsi'ya ne' siyana cua mdiyaa braa nu tyi'in sne ne'.

3 A cuinta ncu tyacan' xca cha' nu tnu ni' cuaan, cha' 'in sca cuinaan tlyu nu nga'a, lo nducua cati que 'in lo'o tii yca que 'in, cuinta scaa que 'in nducua scaa corona.

4 Tichin' ti a mdiyaa jlu'hue cuila nducua ni' cuaan ncu lqui jen'en 'in, lo mxytyu 'in 'in na loo chelyuu. Cuinaan tlyu can' cua ndun tiyaa lucui' ti se'en nducua ne' cuna'an nu cua tyijyin sne can', siyana cu sne' ne' na'aan tyi'in.

5 Sca cuhui' qui'yu mdi'in 'in ne' cuna'an can', nu culo tnan sa tyucui chelyuu lo'o cha' cuiya' nu tlyu, una ngujui nu nguijlyo sne' ne' cuna'an can' loo chelyuu re, lo mdiyaa can' tloo Ndiose se'en nducua ni.

6 Ne' cuna'an can' msnan yu'huin ne' sca se'en bityi, sca se'en nga'ni chu'hue Ndiose tyi'in ne', can' caja nu cu'ni cuinta 'in ne' sca mii ntsu'huin tucua cientu ntsu'huin sna yla tsan.

7 Chun' nde'en can' ndisna sca cusuun la ni' cuaan, lo sca angajle nu lca Miguel lo'o lyigaa angajle 'in, ngusuun lo'o 'in cuinaan tlyu can', lo cuinaan tlyu can' lo'o lyigaa angajle 'in cui' ncuana'an ngusuun.

8 Una a nga'ni cuinaan tlyu can' cana, ni a ngujui 'a se'en tyi'in can' la ni' cuaan lo'o angajle 'in.

9 Ngujui nu ngulo 'in cuinaan tlyu can' la ni' cuaan, cui' cuinaan nu ndi'in ti s'ni nu ndyucui' ne' lo'o lca ne' xna'an lo'o Satanas, nu nda'an nilyo'o 'in nten sa tyucui chelyuu, lo ti la ni' cuaan ngujui nu mxytyu 'in can' lo'o angajle 'in.

- 10 Rcan' ngune 'yan ngujui sca nu yucui' cueen la ni' cuaan: Ri nii ncuca tycaan' na'an na'an culo laa Ndiose 'in nten, lo snu na'an tlyu cha' cuiya' ndia 'in ni lo'o se'en ndlo ni tnan tsatlyu lo'o Crixtu, siyana cua ngujui nu ngulo tsu' 'in nu ntsu'hua qui'ya 'in ta'an na tloo Ndiose, tla lo titsan.
- 11 Cua nga'ni cana 'in can' lo'o tne ni nu lca Slya' 'in Ndiose, a cuinta lo'o cha' nu lni 'in Ndiose yucui' bra nu ndyaa 'in siya' ti lo'o cha' can'.
- 12 Can' cha' ni' cuaan, ca tsu'hue chu'hui tiee na tsatlyu lo'o lyigaa nu ndi'in la cua, una 'tna ca lyigaa nu ndi'in loo chelyuu re lo'o nu ntsu'hui loo tyi'a tujo'o, siyana cua mdiyaan ne' xna'an se'en ndi'in huan, lo lyee ndyucuen tique' siyana jlyo ri' cha' tichin' ti braa ti lyiji 'in.
- 13 Una cuinaan tlyu can' bra ncuca jlyo ri' siyana cua mdiyaan loo chelyuu re, ndisna ngutucui ndyca'an 'in ne' cuna'an nu mdi'in cuhui' qui'yu 'in can'.
- 14 Lo ngujui nu ndaa tucua jlyu'hue 'in ne' cuna'an can', cui' jlyu'hue cui'ya tnu siyana ca tyucui ne' lo tyo'o tijyu' ne' sii' cuinaan can', lo tiaa ne' se'en caju nu cu'ni cuinta 'in ne' sna yjan jlu'hue.
- 15 Tu'hua cuinaan can' mdo'o tyi'a tlya nu xlu'hua 'in ne' cuna'an can' se'en nguiaa ne'.
- 16 Una yuu can' mda yaa' na 'in ne' cuna'an can', lo cui' braa mxo'o yu'hui na tyi'a tlya nu mdo'o tu'hua cuinaan tlyu can'.
- 17 Rcan' lyee la ndyucuen tique' cuinaan tlyu can' lo'o ne' cuna'an can', mdo'o nguiaa ngui'ni cusuun lo'o lyigaa nten cuityi 'in ne', lyigaa nu nxu'hua se'en cha' nu ndlo Ndiose tnan, lo yucui' cha' 'in Jesucristo.

APOCALIPSIS 13

Cha' 'in tucua 'ni yla

- 1 Na' ndun tu'hua ysin tujo'o, loo tyi'a can' na'an mdo'o sca 'ni yla nu cati que lo tii yca que 'in, cuinta scaa yca que can' nducua scaa corona, cuinta scaa que can' nga'an sca nii nu nducua yuhue' 'in Ndiose.
- 2 Lo 'ni yla can' na'an 'in tsa na'an ndyca ri' cuichi leopardo, lo quiya' 'in na'an tsana'an quiya' oso, lo tu'hua 'in tsana'an tu'hua cuichi. Cuinaan tlyu can' ticui' cha' cuiya' nu nda'an lo'o ndaa 'in 'ni can', siyana tyucua culo tnan lo'o cha' cuiya' nu tlyu.
- 3 Na'an siyana sca que 'ni yla can' ngujui chaa na nu tichin' ti a ngujui 'in, una ndyca se'en ti'i can' 'in 'ni, lo sa tyucui chelyuu yuhue ri' ne' lo ngutucui ndyca'an ne' 'in 'ni yla can'.
- 4 Nga'ni tnu ne' 'in cuinaan tlyu can' nu ndaa cha' cuiya' 'in 'ni yla can', a cuinta lo'o 'ni yla can' ndisna nga'ni tnu ne' 'in 'in, lo ndyucui' ne': .Ti ca nu tyucua ta'a cha' 'in lo'o 'ni yla re, lo ti ca nu ca xuun lo'o 'in?

- 5 A cuinta mxyucui' cuinaan tlyu can' 'in 'ni yla can' siyana lo'o cha' siye' tyucui' cha' nu tnu lo tucua yuhue' 'in Ndiose, lo ngujui cha' cuiya' 'in siyana culo tnan tucua yla nducua tucua coo'.
- 6 Lo ncuana'an ndisna ngutucua ne' yuhue' 'in Ndiose, yucui' ca'an ne' 'in ni lo ngutucua ne' yuhue' 'in ni' cuaan se'en nducua ni lo'o lyigaa nu ndi'in can'.
- 7 Ngujui cha' cuiya' 'in can' siyana xuun lo'o nu cua mdo'o hui 'in Ndiose, lo cu'ni cana 'in ne'. A cuinta ngujui cha' cuiya' 'in siyana culo tnan 'in lyigaa nten, quichen tnu lo'o quichen suhue ti, lo'o nu ndyucui' scaxca lo'o cha'.
- 8 Na'aan nten chelyuu nga'ni tnu ne' 'in 'ni yla can', tsalca nu a nducua nii loo quityi 'in ni nu lca Slya' nu yjui ne' 'in, cui' quityi se'en nducua nii lyigaa nu cua ngujui chelyuu 'in bra ti lyiji tnan ni chelyuu re.
- 9 Si ntsu'hui nu ne 'in cha' re, cu'ni cuinta 'in na.
- 10 —Si ntsu'hui nu tsa lo'o ne' na'an tyucuan, tsa ru can' na'an tyucuan, si ntsu'hui nu kujui ne' 'in lo'o espada, caja ru can' lo'o espada—. Nde ca tycan' na'an snu na'an ta loo lyigaa nu cua mdo'o hui 'in Ndiose, lo snu na'an nguiana'an ri' 'in ni.
- 11 Chun' nde'en la can' na'an mdo'o tucua xca 'ni yla nde loo chelyuu re, lo nducua tucua yca que 'in tsana'an ndyca ri' yca que slya', una ndyucui' tsana'an ndyucui' sca cuinaan tlyu.
- 12 Nda'an lo'o can' cha' cuiya' 'in 'ni yla nu culoo can', lo ngui'ni siyana nten sa tyucui chelyuu siyana cu'ni tnu ne' 'in 'ni yla nu culoo can', cui' nu ngujui cha que lo ndyca.
- 13 A cuinta ngui'ni can' cha' nu tnu, lo ndyca ndi'ya quii' la ni' cuaan tloo na'an nten can'.
- 14 Lo'o scaxca cha' nu tnu can' nilyo'o 'in nten, cui' lo'o cha' cuiya' 'in 'ni yla nu culo can', lo ndlo can' tnan 'in nten siyana tnan ne' ngulucuin 'ni yla nu culoo can', cui' nu ngujui cha que lo'o espada lo ti ndyca.
- 15 Lo ngujui cha' cuiya' 'in su'hua carsya 'in ngulucuin 'ni yla can', siyana ca tyucui' ngulucuin can' lo cu'ni cha' caja lyigaa nu a xlya cu'ni tnu 'in 'in.
- 16 A cuinta ngui'ni siyana lyigaa tucui tyca'an cuiya' 'in, yaa' tsu' cueen ta tutycan ne', lyigaa nu suhue ti lo'o nu cula, lo'o nu cuilyiya' lo'o nu ti'i, nu lca msu nu msi'i ne' 'in lo'o nu ngui'ni tnan cha' 'in ti.
- 17 Lo a tucui 'a nu ti ca kujui' ta xi'i na, si a nga'an cuiya' can' 'in, cui' nii 'ni yla can', ta numero nu lyi'ya nii 'in can'.
- 18 Nde cu'ni tsu'hue cha' tiaa. Nu ndi'ya cuinta ca culucua numero 'in 'ni yla can', lo numero can' lca na numero 'in nten chelyuu, lo lca na scua cientu ntsu'hui sna yla nducua scua.

APOCALIPSIS 14

Nguila ne' sca jyiin nu cui ti

- 1** Rcan' mxna'an, lo na'an ndun ni nu lca Slya' sca loo qui'ya nu naa Sion, stu'hua lo'o sca cientu ntsu'hui tucua yla nducua jacua mii nu cua nga'an nii ni tutycan, a cuinta lo'o nii Sti ni.
- 2** Ngune 'yan ngujui nu yucui' la ni' cuaan, lo ngune na tsana'an ndyca ri' ljian tyi'a tlya, tsana'an ne bra ngula 'a nchu ti'yu, lo tyi'i nu ndyucui' can' ne na tsana'an ndyca ri' bra ndla ne' cuhuii nu naa arpa.
- 3** Nguila sca jyiin nu cui ti tloo ni nu nducua se'en ndyca cuiya' cha', lo'o tloo jacua nu lu'u ca can', lo'o qui'yu cula can'. Ni a tucui nu ncuca 'in cu'ni cha'an jyiin can', tsaloo ti sca cientu ntsu'hui tucua yla nducua jacua mii can', cui' nu cua ngulo laa ni 'in lja nten chelyuu.
- 4** Nde nu nsni cuinta 'in, nu a siya' ngu'ni ca'an 'in ne' cuna'an. Nducui ndyca'an 'in ni nu lca Slya' can' lyigaa se'en nguiaa ni. Nde nu mdo'o laa lja nten chelyuu siyana ca nu culoo 'in ni, lo Ndiose lo'o ni nu lca Slya' cu'ni tsu'hue ne' 'in ni.
- 5** Ni sca cha' cuini a mdo'o tu'hua can, lca sca nu luhui tloo Ndiose se'en nducua ni.

Cha' nu ndyucui' sna angajle

- 6** Rcan' na'an jlu'hue la ni' cuaan nducui xca angajle, lo ljian lo'o sca cha', cui' cha' tsu'hue 'in Ndiose nu a ntsu'hui cha' tsatii, siyana quine 'in lyigaa nten chelyuu, quichen tnu lo'o quichen suhue ti, lyigaa nten, lo'o nu ndyucui' xca lo'o cha'.
- 7** Ndyucui' cueen angajle can': Chu'hui sca cha' chen 'huan lo'o Ndiose lo cu'ni tnu huan 'in ni, siyana cua mdiyaa braa nu cu'ni cuiya' ni cha'. Cu'ni tnu huan 'in ni nu nganan ni' cuaan lo'o chelyuu, lo'o tyi'a tujo'o, lo'o lyigaa se'en nducua tyi'a.
- 8** Ti yucui' xca angajle nu yaan nde chun' can': —Cua nguijlyo, cua nguijlyo Babilonia, cui' quichen tlyu can'—, siyana cua nguna' yu'hui nten ndi'in sa tyucui chelyuu squi'ya cha' a tsu'hue nu ngui'ni.
- 9** Nu cua ndyca sna angajle nu yaan nde chun' can' yucui' cueen: Si ntsu'hui nu cu'ni tnu 'in 'ni yla can' ta ngulucuin 'in, lo si taa ndyca cuiya' 'in 'in tutycan ta yaa',
- 10** ticui' ncuana'an Ndiose lo'o cha' nsin' ri' ntsu'hui tiee ni taa ni ndi'i 'in can, siyana culoo ni cha' nsin' ri' nu nsu'hui ni' carsya 'in ni, lo tyijyin can' ndi'i loo quii' ndyiquin lo'o azufre, lo ca cha' re tloo lyigaa angajle nu luhui 'in Ndiose lo'o ni nu lca Slya'.
- 11** Sa tyucui braa ntsu'hui cha' tyo'o sni 'in nu ntsu'hui loo quii' can', scana'an ti ndijin can' ndi'i tla lo'o titsan, nu nga'ni tnu 'in 'ni yla can' ta lo'o ngulucuin 'in, cui' ncuana'an lo'o nu ngua'an cuiya' can' 'in.

12 Nde ndyca tyca' na'an snu na'an nda loo nu cua mdo'o hui 'in Ndiose, lyigaa nu nxu'hua se'en cha' nu ndyucui' ni lo nguiana'an ri' 'in Jesus.

13 Ngune 'yan ngujui nu yucui' la ni' cuaan: Ca'an sca cha' nu tyucuin' lo'o: Tsu'hue ca xu'hue nu caja ti ri nii tyucui nu nguiaa nde loo, tsalca nu nguiana'an ri' 'in Ni X'na na. Ndyucui' Espiritu: Cha' xtnan' can' lo'o lyigaa tnan nu nga'ni, siyana cua ncu tyca' tnan tsu'hue nu nga'ni can'.

Bra ca cuiya' cha' 'in nten

14 Mxna'an, lo na'an sca coo ngaten, can' nducua Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan, nducua sca corona oro quee ni, lo yaa' ni nducua sca na nu cha.

15 Ni' lyaa can' mdo'o xca angajle nu ndyucui' cueen lo'o ni nu nducua loo coo can': Mdisnan lya lo si'yu, cua mdiyaa braa quio' lyigaa na nu nducua loo chelyuu, siyana cua nguhuen na.

16 Ni nu nducua loo coo can' ndisna msi'yu ni 'in na, lo mxo' ni lyigaa na nu nducua loo chelyuu.

17 Mdo'o xca angajle ni' lyaa nu nducua ni' cuaan can', lo'o can' nducua sca na cha yaa'.

18 Se'en ngui'ni tnu ne' 'in Ndiose mdo'o xca angajle nu ntsu'hui cuinta 'in quii', lo cueen yucui' lo'o nu nducua na cha yaa' can': Si'yu lya lyigaa stya uva nu nducui loo chelyuu siyana cua nguhuen na.

19 Angajle can' ndisna msi'yu lyigaa stya uva nu nducui can', lo msu'hua 'in na se'en nu ntsu'hui cha' culo Ndiose cha' nsin' ri' tiee ni lo'o uva can'.

20 La tu'hua quichen can' ngulo' su'hua ni si'yu uva can', lo tlya tne nguilu 'na hasta mdiyaa na se'en ntsu'hui ti tu'hua cuiyu, a cuinta msnan na tsa na'an ntsu'hui lyoo sna cientu kilometro.

APOCALIPSIS 15

Cha' 'in angajle nu lryan lo'o cati ndi'i

1 Rcan' na'an xca cha' la ni' cuaan, cha' nu tnu, cha' nu cuhue rin' na, lo na'an ndun cati angajle nu lryan lo'o tycati loo ndi'i nu ntsu'hui cha' tyijyin nten chelyuu tiaa braa, siyana lo'o cha' can' tsatii cha' nsin' ri' nu ntsu'hui tiee Ndiose.

2 A cuinta na'an su na'an ndyca ri' tyi'a tujo'o nu xcui' cuna nu nducua quii' loo, lo loo tyi'a can' ndun nu cua nga'ni cana 'in 'ni yla can', siyana a nga'ni tnu can' 'in 'in ta ngulucuin 'in, ni a ndaa ya' tyca'an cuiya' 'in, lo nducua cuhii nu naa arpa yaa',

3 lo nguila can' jyiin nu yla Moise nu lca msu 'in Ndiose, a cuinta nguila jyiin 'in ni nu lca Slya' nu ndyucui': Ndiose X'na hua nu'huin ni nu tlyu la cha' cuiya' ndia 'in, snu na'an tnu tnan ngui'ni lo nduhue ri' hua, luhui cha' tiaa 'in lo lni ndi'in cha' 'in, nu'huin nu lca Ree 'in lyigaa nu mdo'o hui 'in.

- 4 Nu'hui Ni X'na hua, .ti ca nu a xcutsen ri' 'in, lo ti ca a cu'ni tnu 'in? Scati lca ni nu luhui lati, can' cha' na'aan nten chelyuu ntsu'hui cha' cu'ni tnu ne' 'in, siyana cua ncu tyacan' cha' cuiya' nu lni 'ni cuiya.
- 5 Chun' nde'en can' mxna'an, lo na'an la ni' cuaan se'en nguila tucua tulaa se'en ntsucua quee nu nga'an cha' nu mxtya Ndiose 'in Moise,
- 6 lo ni' lyaa can' mdo'o cati angajle nu lryan lo'o cati loo ndi'i, lcu can' te' nu tsu'hue na'an ngaten lo xaa, lo ntyacan' jyan tiee can' lo'o cintya nu xcui' oro.
- 7 Lo jacua nu lu'u ca can', sca can' ndaa cati copa oro 'in quita'a cati angajle can', lo ngutsa'an yu'hui copa can' lo'o cha' nsin' ri' nu ntsu'hui tiee Ndiose, ni nu ndi'in sa tyucui braa.
- 8 Ni' lya can' ngutsa'an yu'hui sni nu mdo'o loo xaa 'in ni lo'o cha' cuiya' nu tlyu 'in ni, ni a tucui 'a nu ti ncu sten ni' lyaa can', siyana la bra mdijin quita'a cati ndi'i nu yan lo'o cati angajle can'.

APOCALIPSIS 16

Cha' 'in copa nu ngutsa'an yu'hui lo'o cha' nsin' ri'

- 1 Ti la ni' lyaa can' ngune 'yan ngujui nu yucui' lo'o cati angajle can': Yaan lyan huan lo slu ti'in huan cha' nsin' ri' ntsu'hui tiee Ndiose loo chelyuu, nu ntsu'hui ni' cati copa cua.
- 2 Lo culo angajle nu yaa can' mslu copa 'in loo chelyuu, lo cui' bra mdo'o tucua quitso' 'in nten, lo ndisna ngu'hua na lo yu'hui cutse' na, cui' ne' nu nga'an cuiya' 'in 'ni yla can' 'in lo nga'ni tnu ngulucuin 'in.
- 3 Nu cua ndyca tucua angajle can' mslu copa 'in loo tyi'a tujo'o, lo ndyca tne tyia can' tsa na'an ndyca ri' tnen nten nu cua ngujui, lo ngujui lyigaa 'ni ntsu'hui loo tyi'a can'.
- 4 Nu cua ndyca sna angajle can' mslu copa 'in loo tyi'a tyucu tlyu, lo'o se'en nducua tyi'a, ticui' ncuana'an ndyca tne na.
- 5 Ngune 'yan yucui' angajle nu ntsu'hui cuinta 'in tyi'a can': Lni ndi'in cha' 'in, Ni X'na hua, Cui' ni nu cua ndi'in ti culoo, lo'o ri nii, Ni nu Luhui lati, siyana tsu'hue ngui'ni cuiya' cha' re.
- 6 Ri nii ndaa tne co'o ne', siyana mslu ne' tne 'in nu mdo'o hui 'in, lo'o nu mxyucui' 'in ti s'ni, can' cha' nga'an cha' 'in ne' tyijyin ne' ndi'i re.
- 7 A cuinta ngune 'yan ngujui xca nu yucui' la se'en 'ni tnu ne' 'in Ndiose ni' cuaan, lo ndyucui': Ndiose X'na hua, Ni nu tlyu la cha' cuiya' ndia 'in, chini siyana tsu'hue 'a 'ni cuiya' sca cha' nu lni.
- 8 Nu cua ndyca jacua angajle can' mslu copa 'in loo cuicha, lo ngujui cha' cuiya' siyana tiquin na 'in nten lo'o quii' 'in na.

- 9 Nten nu ndyiquin can' ndisna ngutucua ne' yuhue' 'in Ndiose, ni nu ndia cha' cuiya' 'in lo'o lyigaa loo ndi'i re, lo a mslyaa ne' xtun ri' ne' lo cu'ni tnu ne' 'in ni.
- 10 Nu cua ndyca ca'yu angajle can' mslu copa 'in la se'en nducua 'ni yla can', lo na'aan se'en ndlo can' tnan nguinu tla na. Nten can' lyee nducu'hua 'in ne' lo ndyucu ltse' ne',
- 11 lo ngutucua ne' yuhue' 'in Ndiose, ni nu nducua ni' cuaan, squi'ya ndi'i nu mdijin ne' lo'o se'en ntsu'hui cutse' can', ni ncuana'an a mslyaa ne' xtun ri' ne' qui'ya 'in ne'.
- 12 Nu cua ndyca scua angajle can' mslu copa 'in loo tyucu tlyu Eufrates, lo nguityi na siyana cua lca su tiaa na bra tyijyin ree nu tyo'o scaxca quichen tsu' se'en ndyucua cuicha.
- 13 Rcan' na'an mdo'o sna cui'in xna'an tsana'an ndyca ri' cuityi', sca can' mdo'o tu'hua cuinaan tlyu can', lo xca mdo'o tu'hua 'ni yla can', lo xca mdo'o tu'hua nu cuini nu ndyucui' siyana Ndiose nxyucui' 'in.
- 14 Cui'in can' nda'an lo'o cha' cuiya' 'in ne' xna'an lo ndyca 'ni cha' nu tnu, lo nda'an nxo' ti'in 'in lyigaa ree sa tyucui chelyuu siyana quio' ti'in cu'ni cusuun tsan nu cua mxtyaa Ndiose cha', ni nu tlyu la cha' cuiya' ndia 'in.
- 15 Na'an, na' lryan sa ntsu'hui na'an ndyca ri' sca ne' cuna. Tsu'hue ca xu'hue nu ndi'in tiaa lo'o te' nu ntsu'hui cha' cu', lo a quija lyoo cuina' ti lo a tyo'o cha' jyu'u 'in.
- 16 Cui'in can' mxo' ti'in 'in ree sca se'en ndlo naa ne' lo'o cha' hebreo, Armagedon.
- 17 Nu cua ndyca cati angajle can' mslu copa 'in loo cui'in ti, cui' na'an braa mdo'o yucui' cueen sca nu yucui' la ni' cuaan ni' lyaa 'in Ndiose, se'en ndyca cuiya' cha', lo ndyucui': Lyigaa cha' re cua lca na.
- 18 Rcan' ndisna ngusti xaa lo ngune cueen ytsu ti'yu, a cuinta lyee nguinan. Tsana'an nu nguinan can', ni siya' lo a lyiji quinan ti braa ndisna mdi'in nten loo chelyuu.
- 19 Quichen tlyu can' mdo'o na sna yu'hue, ncuana'an nguijlyo scaxca quichen nu ndi'in sa tyucui chelyuu. Ndiose mxu'hua ri' ni 'in quichen Babilonia nu tlyu can', lo ndaa ni ndi'i 'in ne' lo'o cha' nsin' ri' nu ngutsa'an yu'hui tiee ni.
- 20 Nguiyijyi yu'hui lyigaa yuu bityi nu ndi'in jlu'hue loo tyi'a tujo'o, cui' ncuana'an ni xca qui'ya a ncu tyacan' 'a na.
- 21 Mdisnan ngui'ya quio quee loo chelyuu re nu ti'in tucua yla kilo scaa na, lo nten can' ndisna ngutucua ne' yuhue' 'in Ndiose squi'ya ndi'i nu ndaa ni 'in ne'.

APOCALIPSIS 17

Yuhue' nu caan 'in ne' cuna'an nducun'

- 1 Se'en ndun yaan sca angajle nu ndyca cati can', cui' ta nu nda'an lo'o cati copa can', lo nujuin 'yan: Cuan lya lo ca jylo ri' ni snu ndi'i llyan chun' ne' cuna'an nu lyee la nducun' cua, cui' nu nducua loo tyi'a tlya cua,
- 2 cui' ne' cuna'an nu cua nguiten yu'hui lo'o lyigaa ree nu ndi'in loo chelyuu re, a cuinta na'aan nten chelyuu cua nguna' yu'hui ne' lo'o cha' a tsu'hue nu ngui'ni ne'.
- 3 Rcan' ngutsa'an yu'hui Espiritu 'yan lo ya lo'o angajle 'yan sca se'en bityi, lo na'aan nducua sca ne' cuna'an chun' sca 'ni yla nu nga'a, lo na'aan chun' 'in nga'an cha' nu yuhue' 'in Ndiose, lo nducua cati que 'in lo nducua tii yca que 'in.
- 4 Ne' cuna'an can' lcu ne' sca te' cuaa nu mxtyyaa' lo'o colo nga'a, lo ndyca tsu'hue ne' lo'o xcui' oro, lo'o quee xaa, a cuinta lo'o tyacan' quee nu ngaten. Nducua sca copa oro yaa' ne' nu ngutsa'an yu'hui lo'o cha' a tsu'hue 'in ne', cui' cha' nu a tsu'hue nu ngui'ni ne' lo'o nten chelyuu.
- 5 Tutyacan ne' nga'an sca nii, cui' cha' nu ntsu'hui ndyucun, lo ndyucui' na: Quichen Babilonia nu tlyu can', lca na jya'an lyigaa ne' cuna'an nducun', ti suun lyigaa cha' a tsu'hue nu ndyca loo chelyuu re.
- 6 Ne' cuna'an can' lyee cu'hui ne' lo'o tne nu mslu ne' 'in nu mdo'o hui 'in Ndiose, cui' tne nu nguilu squi'ya cha' 'in Jesus, lo bra na'aan cha' can' ndyijyin ya' yuhue ran'.
- 7 Angajle can' nujuin 'yan: .Ni cha' nduhue ri'? Na' quitsan' 'in lyigaa na'an ndi'in cha' 'in ne' cuna'an re, a cuinta lo'o na'an ndi'in cha' 'in 'ni yla nu llyan lo'o 'in ne', cui' 'ni nu nducua cati que lo nducua tii yca que 'in.
- 8 'Ni yla nu na'an can' mdi'in 'in sti'i ti, una ri nii a la 'a ne cueen 'in, una cua ndyucui lucui' cha' tyo'o 'in se'en ntsu'hui 'in se'en qui'ni can', lo tsa'a 'in se'en ntsu'hui cha' jlyo 'in. Nten nu a nga'an nii loo quityi 'in Ndiose, se'en nducua nii lyigaa nu cua ngujui chelyuu 'in bra nu ti lyiji tnan ni chelyuu, cuhue ri' ne' bra na'aan ne' 'ni yla can', cui' 'ni nu mdi'in sti'i ti, lo chun' nde'en a la 'a quine cueen 'in, una xiya' ntsu'hui cha' ca tyacan' 'in.
- 9 Nde cha' nu qui'ya cuinta nten nu tiyaa: Cati que can' lca na cati qui'ya se'en nducua ne' cuna'an can',
- 10 a cuinta lca na cha' 'in cati ree, ca'yu can' cua mdijin cha' 'in, lo xca can' ti ndlo tnan ri nii, una xca can' ti lyiji tyo'o tun, lo bra nu caan ntsu'hui cha' culo tnan sti'i ti.
- 11 Lo 'ni yla nu mdi'in sti'i ti, nu a la 'a ne cueen ri nii, lo'o can' lca nu cua ndyca snu', cui' loo cati ree tyo'o tun can', una tyucuna' can' siya' ti.
- 12 Tii yca que nu na'an can' lca tii ree nu ti lyiji caja cha' cuiya' 'in, una sa braa culo can' tnan stu'hua lo'o 'ni yla can'.

- 13 Sca cha' ti 'in quita'a tii ree can', lo taa cha' cuiya' 'in 'ni yla can' siyana culo 'in tnan.
- 14 Lo 'ni yla can' lo'o ree can' xuun lo'o ni nu lca Slya', una cu'ni ni cana siyana lca Ni X'na lyigaa tucui, lo lca ni Ree nu tlyu lati, lo tsalca nu msi'ya ni 'in, nu ngulosuhui ni 'in, lo lni ndi'in cha' 'in, can' nu tyi'in lo'o ni.
- 15 Ti yucui' la angajle lo'on: Tyi'a tlyu nu na'an se'en nducua ne' cuna'an nducun' can', lca na nten quina'an, quichen tnu lo'o quichen suhue ti, lo'o nu ndyucui' scaxca lo'o cha'.
- 16 Lo tii yca que nu na'an nducua 'in 'ni yla can', can' nu na'an ti'i 'in ne' cuna'an nducun' can', lo taa cha' jyu'u 'in ne', cuijlyo 'in ne' lo tiquin 'in ne'.
- 17 Ndiose mxtya ni cha' can' siyana cu'ni ni tsana'an nu ndyca ri' ni, lo sca cha' ti 'in lyigaa can' siyana taa cha' cuiya' culo 'ni yla can' tnan, lo ncuana'an tsa quinan hasta braa nu ca cha' nu cua mxtyaa Ndiose.
- 18 Ne' cuna'an nu na'an can' lca na cui' quichen tnu nu ndlo tnan 'in lyigaa ree sa tyucui chelyuu.

APOCALIPSIS 18

Bra ngüijlyo Babilonia

- 1 Chun' nde'en can' na'an mdo'o xca angajle la ni' cuaan nu nda'an lo'o sca cha' cuiya' nu tlyu, lo na'aan chelyuu msti xaa 'in.
- 2 Ndyucui' cueen can': —Cua ngüijlyo, cua ngüijlyo quichen Babilonia, cui' quichen nu tlyu can'—, xtyi cui'in xna'an ti ndun loo can' lo'o scaxca loo cui'in, lo ndyca na na'an tyi lucuati loo 'ni cuu', 'ni ndyucui, 'ni chen na'an.
- 3 Yato'o cha' re siyana na'aan nten chelyuu cua nguna' ne' lo'o cha' a tsu'hue nu ngui'ni can', a cuinta lyigaa ree cua nguiten yu'hui lo'o can', cui' ncuana'an ncuca cuilyiya' nu ngui'ni jyinsya loo chelyuu re, lo'o cha' siye' 'in quichen can'.
- 4 Ngune 'yan yucui' xca nu yucui' la ni' cuaan: tyo'on huan quichen cua, lyigaan 'huan nu cua mdo'o hui 'yan, siyana a ca ta'a lo'on huan qui'ya ngui'ni ne', ni a qui'ni ca'an yuhue' nu caan 'in ne' 'huan.
- 5 Siyana quina'an 'a qui'ya cua nducui ne' tloo Ndiose la ni' cuaan, lo a njlya ri' ni qui'ya ngui'ni can'.
- 6 Xu'hua lyiyan' huan 'in ne' tsana'an nu nga'ni ne' lo'on huan, xtucuin huan cha' can' 'in ne' tucua ya', lo na'an nu nga'ni lyo'o ne' xca tucui, ncuana'an tucua ya' xtucuin yuhue' can' 'in ne'.
- 7 Tsana'an siye' ne' lo ndyaa ne' 'in ne' lo'o cha' can', una ri nii taan huan ndi'i 'in ne' lyee ya', siyana ndena'an ndyucui' ne': Na' lcan nu ndlo tnan, lo a lcan nu nguinu cha' yucui' ti, ni a ntsu'hui cha' tyijin ndi'i.

- 8 Can' cha' sca tsan ti ntsu'hui cha' caan ndi'i 'in ne', cha' ndija, cha' nduhue ri', lo'o bj'nan, lo squin ne', siyana tlyu la cha' cuiya' 'in Ni X'na na nu cu'ni cuiya' cha' 'in ne'.
- 9 Lyigaa ree nu nguiten yu'hui lo'o ne' nu ta'a mda'an ne' lo'o cha' a tsu'hue, ntsu'hui cha' cuna, lo xi'ya yja cueen bra na'an xtyi sni ti ndo'o se'en ndyiquin ne'.
- 10 Lo siyana nguitsen, tijyu' ti ndun na'an se'en ndyiquin can', lo ndyucui': Ti'i ca xu'hue, ti'i ca xu'hue Babilonia, quichen tlyu nu tla 'a cha' 'in can', siyana sca braa ti nguijlyo na.
- 11 Cui' ncuana'an cuna lyigaa nu ngui'ni jyinsya loo chelyuu re, ti'i ntsu'hui tiee ne' squi'ya quichen can', siyana a caja 'a nu xi'i na nu ndyujui' ne',
- 12 cui' na oro, plata, quee xaa, tyacan' quee nu ngaten, a cuinta te' nu tsu'hue na'an, te' cuaa, te' seda, te' nga'a, a cuinta scaxca loo yca nu txii, lo'o na nu nguiaa' lo'o tijyan 'ni, ta lo'o yca nu tsu'hue na'an, tyucuan catsi, ta xcui' tyucuan, ta lo'o quee tsu'hue na'an nu ndyucui' ne' lo'o marmol,
- 13 a cuinta lo'o canela, lo'o na nu ncuca tsu'hue lo'o quixin' txii, lo'o na txii nu ndiquin ne' ni' lyaa, lo'o mirra, olibano, vinu, ceite, quita ndyo'o quijaxtlya, trigo, a cuinta lo'o bta lo'o slya', lo'o cuiyu, carreta, a cuinta lo'o msu.
- 14 Lyigaa na nu lyee la ncuca rin' huan 'in, cua yatii cha' 'in na, cui' ncuana'an lo'o lyigaa lo'o cha' cuilyiya' lo'o cha' nu ngutucui rin' huan cua yatii cha' 'in na, lo a sca 'a tsan ti na'an huan 'in na.
- 15 Nu ngui'ni jyinsya, cui' nu cua ncuca cuilyiya' lo'o quichen can', tijyu' ti ndun can' na' cui'ya na'an ndyiquin quichen can', nguinan ne' siyana ti'i ntsu'hui tiee ne'.
- 16 Lo ndyucui' ne': Ti'i ca xu'hue, ti'i ca xu'hue quichen tlyu cua, nu na'an lucuati lo'o cha' cuilyiya', te' tsu'hue na'an, te' cuaa nu mxtiyaa' lo'o colo nga'a, nu ncuca tsu'hue lo'o xcui' oro, quee xaa, lo'o tyacan' quee nu ngaten.
- 17 Siyana sca braa ti yatii lyigaa cha' cuilyiya' can'. A cuinta lyigaa nu nda'an lo'o yca na'an, lo'o nten nu nguiaa ni' can', a cuinta lyigaa nu ngui'ni tnan lo'o yca na'an can', lo'o lyigaa nu ndijin yu'hui 'in loo tyi'a can', lyigaa can' tijyu' ti ndun ne',
- 18 na'an ne' na'an ndo'o sni se'en ndyiquin can', lo nsi'ya yja cueen ne', lo ndyucui' ne': .Ta ti caja xca quichen nu tyucua ta'a tsana'an quichen re?
- 19 Msu'hua ne' yuu lta que ne' siyana ti'i ntsu'hui tiee ne', lo nsi'ya yja cueen ne': Ti'i ca xu'hue, ti'i ca xu'hue quichen tlyu cua, cui' nu nga'ni cuilyiya' 'in lyigaa nu nda'an lo'o yca na'an loo tyi'a can', siyana sca braa ti nguijlyo na'aan quichen can'.
- 20 Lyigaan 'huan nu ndi'in ni' cuaan, ca tsu'hue chu'hui tieen huan, cui' ncuana'an lyigaan 'huan nu nguiana'an ri' 'in Ndiöse, lo'on 'huan nu nga'an tnan ni 'in tsa

yucui' cha' tsu'hue 'in ni, lo'on 'huan nu mxyucui' ni 'in ti s'ni, siyana Ndiose cua nga'ni cuiya' ni cha' 'in quichen can', lo'o na'an nu nga'ni ne' lo'on huan.

²¹ Rcan' sca angajle nu tla cha' 'in msni sca quee tlyu, tsana'an ndyca ri' sca quee quichi, lo nguun 'in na loo tyi'a tujo'o, lo nujuin Ndena'an ntsu'hui cha' jlyo Babilonia, quichen tlyu can', ni xca tsan lo a 'a quine cueen a na.

²² Ni xca ti tyi'i lo a ntsu'hui 'a cha' ti quine se'en ndi'in, ni cuhiii, ni arpa, ta cuhiii quii, ni xca jyiin a quine 'a se'en ndi'in, ni xca tnan ngui'ni cuityi ta se'en ndiyo ne', lo a quine 'a na.

²³ Ni xca quii' lo a ca tyacan' 'a se'en ndi'in, ni a la 'a ti quine cha' caja cuilyo'o ne'. Sa tyucui chelyuu ngune cueen cha' 'in nu ngui'ni jyinsya lo'o, lo squi'ya cha' cuita'a can' 'in.

²⁴ Cui' squi'ya ngujui nu mslu tne nu mxyucui' Ndiose 'in ti s'ni, lo'o nu yana'an ri' 'in ni, lyigaa nu cua yujui sa tyucui chelyuu.

APOCALIPSIS 19

Bra cu'ni tnu ne' 'in Ndiose la ni' cuaan

¹ Chun' nde'en can' ngune 'yan la ni' cuaan, lo ndyucui' cueen nten quina'an can': !Aleluya! Scati Ndiose X'na na ca culo laa ni 'in nten, lo nga'an cha' 'in ni caja nu cu'ni tnu 'in ni, ndyucuen cuaan cha' 'in ni, scati ni tlyu la cha' cuiya' ndia 'in ni,

² siyana tsu'hue 'ni cuiya' ni cha' 'in nten lo'o cha' nu lni, cua nga'ni cuiya' cha' 'in ne' cuna'an nu lyee la nducun' can', ne' nu nga'ni cuu' 'in nten chelyuu lo'o cha' nu a tsu'hue can' 'in, lo cua ndaa Ndiose ndi'i 'in ne' squi'ya tne nu mslu ne' 'in nu lca msu 'in ni.

³ Xiya' yucui' nten can': !Aleluya! Sa tyucui braa ntsu'hui cha' tyo'o sni se'en ndyiquin ne' cuna'an can'.

⁴ Lo cla nducua jacua qui'yu cula can', lo'o jacua nu lu'u ca can', cui' bra mdi'ya xtyin' lo ngui'ya ti'in tloo la lyuu tloo Ndiose se'en ndyca cuiya' cha' can', nga'ni tnu 'in ni, lo ndyucui': !Amen! !Aleluya!

⁵ Se'en ndyca cuiya' cha' can' ngujui sca nu yucui': Cu'ni tnu huan 'in Stina Ndiose lyigaan 'huan nu lca msu 'in ni nu nducua cha' ndyucui' ni, nu suhue ti lo'o nu cula.

⁶ Ngune 'yan tsana'an ne se'en ndi'in nten quina'an, tsana'an ndyca ri' llyan tyi'a tlya, lo'o bra ngula 'a nchu ti'yu, lo ndyucui': !Aleluya, siyana Ndiose X'na na, ni nu tlyu la cha' cuiya' ndia 'in ndlo ni tnan!

⁷ Tsu'hue chu'hui tieen na, cu'ni tnu na 'in Ndiose, siyana cua mdiyaa braa caja cuilyo'o ni nu lca Slya', lo cua ndun tiaa nu ca cuilyo'o ni.

⁸ Cua nga'ni ni cha' siyana cuu' can' te' nu tsu'hue na'an ngaten, nu luhui lo xaa, lo te' can' lca tnan tsu'hue nu nga'ni lyigaa nu cua mdo'o hui 'in ni.

Bra cu siin ni nu lca Slya' lo'o cuiyo'o ni

⁹ Lo juin angajle can' 'yan: Ca'an cha' re: Tsu'hue ca xu'hue lyigaa nu tsa'a se'en caja cuiyo'o ni nu lca Slya', lo cu siin lo'o ni. Ti yucui' la angajle can': Nde cha' nu lni ca 'in Ndiose.

¹⁰ Na' mdi'ya xtyin' tloo angajle can' siyana cu'nin tnun 'in, una nujuin 'yan: a cu'ni nguana'an, lo'on na' ta'a lcan na msu 'in Ndiose, lo'o lyigaa la na'an nu ndyucui' cha' 'in Jesus. Can' cha' 'in Ndiose cu'ni tnu, siyana cha' nu ndyucui' Jesus mtsa'an yu'hui ni' carsya 'in lyigaa nu nxyucui' Ndiose 'in.

Ni nu nducua cuiyu ngaten

¹¹ Rcan' na'an nguila tucua ni' cuaan, lo na'an sca cuiyu ngaten, lo nu nducua chun' 'in can' naa: Lni ndi'in cha' 'in, lo Ndyucui' cha' nu lni. Tsu'hue 'ni cuiya' ni cha', a cuinta lni ndi'in cha' 'in ni bra nxun ni.

¹² Quiloo ni na'an na tsana'an ndyca ri' quii' ndyiquin, lo quina'an 'a corona nducua que ni, lo nga'an sca nii nu a tucui ntsu'hui lyoo, siyana scati ni jlyo ri' ni cha' can'.

¹³ Lcu' ni sca te' tucuin nu mda'an tne, lo naa ni: SQUICHA' NDILOSE.

¹⁴ Lyigaa nu ngui'ni cusuun nu mdo'o la ni' cuaan, nducui ndyca'an 'in ni lo nducua can' cuiyu ngaten, lcu can' te' nu tsu'hue 'a na'an ngaten lo luhui.

¹⁵ Tu'hua ni ndyo'o sca espada nu cha, nu cu'ni ti'i lo'o nten sa tyucui chelyuu, lo tla tnan culo ni 'in ne', cu'ni cuiya' ni cha' 'in ne' na'an ndyca ri' bra ndlo su'hua ne' si'yu uva se'en ndyo'o vinu, cui' cha' nsin' ri' nu ngutsa'an yu'hui tiee Ndiose, ni nu tlyu la cha' cuiya' ndia 'in.

¹⁶ Nga'an sca cha' loo ste' ni lo'o sii' ndan ni, lo ndyucui' na: SCATI REE NU TLYU LATI, SCATI X'NA LYIGAA TUCUI.

¹⁷ Rcan' na'an sca angajle nu ndun loo cuicha, lo yucui' cueen lo'o lyigaa 'ni nu ndyucui' ni' cuaan: Quiaan huan lo xo' ti'in ta'an huan, lo cu siin huan na nu cua mxtyaa Ndiose tloon huan:

¹⁸ Cuinan' ree, cuina' x'na sundaru, cuina' nu tla la cha' 'in, a cuinta lo'o cuina' cuiyu, cuina' nu nducua chun' 'in, cuina' lyigaa nten, lo'o nu lca msu nu cua msi'i ne' 'in, lo'o nu ngui'ni tnan cha' 'in ti, cuina' nu cula lo'o nu suhue ti.

¹⁹ Na'an nguio' ti'in 'ni yla can' lo'o lyigaa ree tsatlyu lo'o lyigaa sundaru 'in, siyana xuun lo'o ni nu nducua chun' cuiyu can' lo'o lyigaa sundaru 'in ni.

²⁰ Una 'ni yla can' nguinu 'in, a cuinta nguinu nu cuini nu ndyucui' siyana Ndiose nxyucui' 'in, nu nga'ni scaxca cha' nu tnu cuinta cha' 'in 'ni yla can', ncuana'an nganilyo'o 'in lyigaa nu nga'an cuiya' 'in, cui' nu nga'ni tnu ngulucuin 'ni yla can'. Tyucuaa can' na'an lu'u ngujui nu nguun 'in loo tiyu' quii' nu ndyiquin lo'o azufre.

21 Lyigaa la tucui can' ngujui lo'o espada nu mdo'o tu'hua ni nu nducua chun' cuiyu can', lo lyigaa 'ni nu ndyucui can' yucu cuina' ne' ngujui can'.

APOCALIPSIS 20

Cha 'in sca mii yjan

1 Rcan' na'an nguiaan sca angajle nu mdo'o la ni' cuaan, lo lyi'ya can' yaa' nu nsla se'en qui'ni can', a cuinta nducua sca cadena yaa'.

2 msni 'in cuinaan tlyu can', cui' cuinaan nu ndi'in ti s'ni nu ndyucui' ne' lo'o lca ne' xna'an lo'o Satanas, lo mscan' 'in cuinaan can' sca mii yjan,

3 lo nguun 'in 'in se'en qui'ni can', lo mducun tsa 'in na lo mji'in ca'an sca cuiya' 'in na, siyana a quinilyo'o 'a 'in nten chelyuu sca mii yjan, la rcan' qiti' 'in lo tya'an 'in tichin' braa.

4 Rcan' na'an tyun yca xlya se'en nducua nu cua ngujui cha' cuiya' 'in cu'ni cuiya' cha', a cuinta na'an lyigaa nu ngujui nu msi'yu ne' yni, siyana yana'an ri' 'in Jesus, lo siyana mda'an yucui' cha' tsu'hue 'in Ndiose, cui' nu a nga'ni tnu 'in 'ni yla can', ni ngulucuin 'in, ni a ngua'an cuiya' can' tutycan ta yaa'. Mdyo'o qui'u lo ngulo tnan lo'o Crixtu sca mii yjan.

5 Nde nu ngu'ni ca'an 'in mdyo'o qui'u la nducua la. Lyigaa la na'an nu ngujui can' mdyo'o qui'u la bra nu cua nguita'a sca mii yjan.

6 Una tsu'hue ca xu'hue lyigaa nu caja lo tyo'o qui'u la nducua la, siyana can' nu mdo'o hui 'in Ndiose, ni a caja 'a ne' lo'o nu cua ndyca tucua cha' ndija, siyana ca ne' nu cu'ni tsu'hue 'in Ndiose lo'o Crixtu lyigaa braa, lo stu'hua culo tnan lo'o ni sca mii yjan.

7 Bra nu quita'a sca mii yjan, ntsu'hui cha' lyaa nu lca ne' xna'an se'en ntsu'hui ndyucun,

8 lo quinilyo'o 'in lyigaa nten nu ndi'in sa tyucui chelyuu, cui' nu lca Gog lo'o Magog, siyana xo' ti'in ta'a can' lo cu'ni cusuun, lo nten nu quio' ti'in can' tyi'in ne' tsana'an ndi'in ysin tujo'o.

9 Na'aan xeen chelyuu mdo'o ne', lo msu'hua lo'o ne' se'en nguio' ti'in lyigaa nu mdo'o hui 'in Ndiose lo'o quichen nu tca'a la 'in ni, una Ndiose mdi'ya ni quii' nu nguijlyo 'in ne' siya' ti.

10 Lo Ne' xna'an nu nganilyo'o 'in ne', ngujui nu nguun 'in loo tiyu' quii' nu ndyiquin lo'o azufre, cui' se'en ntsu'hui 'ni yla lo'o nu ndyucui' cha' cuini can', can' tyijyin can' ndi'i tla lo titsan sa tyucui braa.

Bra ca cuiya' cha' 'in nten chelyuu

11 Na'an se'en ndun sca yca xlya tlyu nu ngaten, lo ni nu nducua can', nde loo se'en nducua ni nguilyijyi yu'hui ni' cuaan lo'o chelyuu re, lo a la 'a ngune cueen na.

12 Rcan' na'an lyigaa nu cua ngujui, nu cula lo'o nu suhue ti, ndun can' tloo Ndiose, lo nga'ni ni cha' nguila lyigaa quityi ntsucua tloo ni, a cuinta nguila xca quityi se'en nducua nii nten nu cua ngujui chelyuu 'in. Lo nu ngujui can' ncu cuiya' cha' 'in cua na'aan tnan nga'ni tsana'an cha' nu nducua loo quityi can'.

13 Tyi'a tujo'o ndyaa na 'in lyigaa nu ngujui loo na, a cuinta se'en ndya'an ne' ngujui, lo'o se'en lca Hades ndyaa can' 'in lyigaa nu ngujui, lo ncu cuiya' cha' 'in can' cuinta scaa cua na'aan tnan nga'ni.

14 Cha' ndija can' lo'o se'en lca Hades ngujui nu nguun 'in loo tiyu' quii'. Nde lca nu cua ndyca tucua cha' ndija.

15 Tsalca nu a nga'an nii loo quityi se'en nducua nii nu cua ngujui chelyuu 'in, ngujui nu nguun 'in loo tiyu' quii'.

APOCALIPSIS 21

Ni' cuaan nu cui lo'o chelyuu nu cui

1 Chun' nde'en na'an xca ni' cuaan lo'o xca chelyuu nu cui, siyana ni' cuaan lo'o chelyuu nu mdi'in ti culoo, a 'a ngune cueen a na, cui' ncuana'an lo'o tyi'a tujo'o.

2 Na' Xuhua, na'an nguiaan quichen nu mdo'o hui 'in Ndiose, cui' Jerusalen nu cui, nu mdo'o se'en nducua Ndiose la ni' cuaan, cua lca ncu tsu'hue na tsana'an ndyca ri' sca txen nu cua caja cuilyo'o.

3 Ngune 'yan ngujui nu yucui' cueen la ni' cuaan: Na'an, nde nu lca na'an 'in Ndiose —se'en tyi'in ni lo'o nten tsatlyu, nu ca quichen 'in ni, cui' Ndiose tyi'in lo'o lo ca ni Ndiose 'in —.

4 Xtyi ni tyi'a quiloo, lo a na'an 'a cha' ndija, ni a ntsu'hui 'a cha' ti qui'ya tucu'hua tiee ta cuna, ta tyijyin ndi'i, siyana cua mdijin lyigaa cha' nu ncu ti culoo.

5 Ni nu nducua se'en ndyca cuiya' cha' can', Nu juin ni: Na'an huan, Na' ngui'nin cuin lyigaa lo'o cha'. Lo nujuin ni 'yan: Ca'an cha' re, siyana lca na cha' nu lni lo a cu'ni tucua ri' lo'o na.

6 Ti yucui' la ni: Cua lca cha' re. Na' lcan letra Alfa lo'o Omega, na' lu'un ti culoo, lo a ntsu'hui cha' tsatii cha' 'yan. Si nde'en nu nguityi ri', na' taan tyi'a co'o can' xu'hue ti, se'en nducua tyi'a nu ndaa chelyuu.

7 Nu cu'ni cana, caja lyigaa loo cha' tsu'hue re 'in, lo na' can Ndiose 'in, lo ca can' snen' na'.

8 Una tsalca nu ntsen, nu a nguiana'an ri', nu nducun' lo'o nu ndujui nten, nu nguiten yu'hui lo'o na'an nu ti, a cuinta ne' cuita'a, nu ngui'ni tnu 'in ngulucuin, cui' ncuana'an lo'o lyigaa nu cuini, can' nu tsa loo tiyu' quii' nu ndyiquin lo'o azufre se'en cua ndyca tucua cha' ndija.

Cha' 'in Jerusalén nu cui

- 9 Se'en ndun yaan sca angajle nu ndyca cati can', cui' nu nda'an lo'o cati copa nu ngutsa'an yu'hui lo'o cati loo ndi'i, lo nujuin 'yan: Cuan lya lo culu'un 'in se'en ndun txen nu lca cuiyo'o ni nu lca Slya'.
- 10 Rcan' ngutsa'an yu'hui Espiritu 'yan, lo ya lo'o angajle 'yan sca loo qui'ya cuaan, lo ngulu'u 'yan se'en ndi'in sca quichen tlyu, cui' Jerusalem nu mdo'o hui 'in Ndiose, na'an nguiaan na lo mdo'o na la se'en nducua Ndiose la ni' cuaan.
- 11 Lo ngutsa'an yu'hui na lo'o xaa 'in Ndiose. Xaa na tsana'an ndyca ri' sca quee nu ndyijyin ya' tsu'hue na'an, tsana'an xaa quee jaspe nu ndyuhui xaa.
- 12 Tnu tu'hua na nu ntsu'hui ndyucun quichen can' lo cuaan na, tityucua tulo'o 'in na, cuinta scaa tulo'o can' ndun scaa angajle, lo quita'a tityucua lta nten Israel nga'an nii scaa tulo'o can'.
- 13 Snaan tulo'o can' nducua na quita'a jacua tsu' 'in quichen can'.
- 14 Tityucua quee ntsu'hui quiya' na, lo can' nga'an nii tityucua ta'a mda'an ni nu lca Slya' can'.
- 15 Angajle nu ndyucui' lo'on nducua yca cuiya' nu xcui' oro yaa', siyana su'hua cuiya' quichen can' na'aan se'en ntsu'hui ndyucun na lo'o lyigaa tulo'o 'in na.
- 16 Quichen can' stu'hua na quita'a jacua tsu' na, siyana tsana'an tucuin na ncuana'an nde xeen na. Angajle can' msu'hua cuiya' 'in na lo'o cuiya' nu nducua yaa', lo ndiyaa na tucua mii ntsu'hui tucua cientu kilometro, lo sca cuiya' ti na nde tucuin na, lo'o nde xeen na, lo'o nde cuaan na.
- 17 Rcan' msu'hua cuiya' angajle can' nde tu'hua na nu ntsu'hui ndyucun quichen can', lo ndiyaa na sna yla ntsu'hui ca'yu metro. Cuiya' nu yla' angajle can' lca na sca cuiya' nu ca qui'ya nten cuinta.
- 18 Na nu ntsu'hui ndyucun quichen can' nguiaa' na lo'o quee jaspe, una quichen can' lca na xcui' oro, tsana'an cuna nu ndyuhui xaa.
- 19 Lo quiya' quee nu lca lo'o can', nguia' cuityi na lo'o lucuati loo quee nu tsu'hue na'an: Nu culoo can' nguia' lo'o quee jaspe, nu cua ndyca tucua can' nguia' lo'o quee zafiro, nu cua ndyca sna can' nguia' lo'o quee agata, nu cua ndyca jacua can' nguia' lo'o quee esmeralda,
- 20 nu cua ndyca ca'yu can' nguia' lo'o quee onice, nu cua ndyca scua can' nguia' lo'o quee cornalina, nu cua ndyca cati can' nguia' lo'o quee crisolito, nu cua ndyca snu' can' nguia' lo'o quee berilo, nu cua ndyca caa can' nguia' lo'o quee topacio, nu cua ndyca tii can' nguia' lo'o quee crisopraso, nu cua ndyca tixca can' nguia' lo'o quee jacinto, lo nu cua ndyca tityucua can' nguia' lo'o quee amatista.
- 21 quita'a tityucua tulo'o can' lca na sa tityucua quee ngaten nu lca perla, cuinta scaa tulo'o can' nguia' na lo'o scaa quee can'. Tucuiin nu su loo quichen can' lca na xcui' oro, lo ndyuhui xaa na tsana'an ndyca ri' cuna.

- 22 Ni sca laa a na'an nducua loo quichen can', siyana Ndiose X'na na, ni nu tlyu la cha' cuiya' ndia 'in, lca ni laa lo'o ni nu lca Slya' can'.
- 23 Quichen can' a 'ni cha' 'in na lo'o xaa 'in cuicha ta xaa coo', siyana yucui' ca Ndiose lca ni xaa 'in na lo'o ni nu lca Slya' can.
- 24 Lyigaa quichen tnu nu ntsu'hui cha' tyo'o laa, tya'an can' lo'o xaa 'in quichen can', lo lyigaa ree ntsu'hui cha' tsa lo'o cha' tsu'hue 'in ni lo tyaa cha' cuilyiya' 'in ni.
- 25 A ntsu'hui cha scun tulo'o can', siyana a ntsu'hui cha' qui'ya tla quichen can'.
- 26 Cui' ncuana'an lyigaa quichen tnu ntsu'hui cha' tsa lo'o ne' cha' tsu'hue 'in ne', lo tyaa ne' cha' cuilyiya' 'in ne' 'in ni,
- 27 una ni sca cuu' a sten quichen can', cui' ncuana'an lo'o nu ngui'ni scaxca cha' a tsu'hue ta ndyucui' cha' cuini, siyana tsaloo ti sten nu cua nducua nii loo quityi 'in ni nu lca Slya' can', cui' nu cua ngujui chelyuu 'in.

APOCALIPSIS 22

- 1 Rcan' ngulu'u angajle 'yan se'en su sca tyucu tlyu nu luhui, tyi'a can' ndaa na chelyuu 'in nten, ndyu'hui xaa na tsana'an ndyca ri' sca cuna, lo tyi'a can' nducua na se'en nducua Ndiose lo'o ni nu lca Slya' can'.
- 2 Tyucu tlyu can' su na jlu'hue la tucuiin loo quichen can', scaa tsu' na nducua yca nu ndaa chelyuu 'in nten, sa tityucua loo si'yu ndyo'o loo na, scaa loo si'yu ndyo'o loo na cuinta scaa coo', lo lca' yca can' cu'ni tsu'hue na 'in nten ndi'in sa tyucui chelyuu cu'ni tyca na 'in ne'.
- 3 Ni xiya' lo a caan 'a yuhue' chun' nten ndi'in quichen can', siyana Ndiose lo'o ni nu lca Slya' ntsu'hui cha' culo ni tnan se'en can', lo nu lca msu 'in ni cu'ni tsu'hue ne' 'in ni,
- 4 rcan' na'an tloo ca ne' 'in ni, lo tyca'an nii ni tutycan ne'.
- 5 A ntsu'hui 'a cha' ti qui'ya tla can', ni a 'ni 'a cha' 'in ne' lo'o quii' nu ta xaa 'in ne', ta xaa cuicha, siyana Ndiose X'na na taa ni xaa can', lo taa ni cha' cuiya' culo ne' tnan sa tyucui braa.

Cua' ndyucui lucui' cha' quiaan Crixtu xiya'

- 6 Ti yucui' la angajle lo'on: A tucui nu cu'ni tucua ri' lo'o cha' re siyana lca na cha' nu lni. Ni X'na na, cui' Ndiose nu nxyucui' msu 'in, nga'an tnan ni angajle 'in ni siyana ca jylo ri' lyigaa la na'an nu lca msu 'in ni, cha' nu cua ndyucui lucui' cha' tsato'o.
- 7 !Na'an, na' cua llyan ndla ti! Tsu'hue ca xu'hue nu xu'hua se'en cha' nu ndyucui' Ndiose loo quityi re.

- 8 Na' Xuhua, na'an lo ngune 'yan lyigaa cha' re. Bra nu ngune 'yan lo na'an cha' re, mdi'ya xtyin' siyana cu'ni tnu 'in angajle nu ngulu'u 'yan lyigaa cha' re,
- 9 una nujuin 'yan: A cu'ni ncuana'an siyana lo'on na' lcan msu 'in Ndiose, lo'o lyigaa ta'an na nu nxyucui' Ndiose 'in, lo'o nu nxu'hua se'en cha' nu nducua loo quityi re. Can' cha' 'in Ndiose cu'ni tnu.
- 10 Ti yucui' la angajle can': A tucun ti'in cha' nu yucui' Ndiose nu nguinu scua loo quityi re, siyana cua ndyucui lucui' cha' tsato'o na.
- 11 Tsalca nten nu a ngui'ni tnan tsu'hue, tsa quinan ru' can' lo'o cha' a tsu'hue. Nu nducun', cu'ni ru' can' cha' nu a tsu'hue. Cui' ncuana'an nu ngui'ni tnan tsu'hue, taa can' juersa cu'ni la tnan tsu'hue, lo nu nda'an lo'o cha' tiaa nu luhui, tsa quinan can' chu'hui sca chelyuu nu luhui.
- 12 Na'an, na' cua lryan ndla ti, lo lyi'yan su'huan lyiyan' 'in cuinta scaa tucui cua na'aan tnan nga'ni.
- 13 Na' lcan letra Alfa lo'o Omega, na' ndi'in ti culoo lo a ntsu'hui cha' tsatii cha' 'yan, na' lcan ni nu cua ndi'in ti culoo, lo ndi'in sa tyucui braa.
- 14 Una tsu'hue ca xu'hue lyigaa nu nguiten ste', siyana caja yca nu ndaa chelyuu can' 'in, lo ncuana'an ca sten can' scaxca tulo'o 'in quichen can'.
- 15 Una xni' tyo'o tun nde chun' na'an, stu'hua lo'o nu cuita'a, lo'o nu nguiten yu'hui lo'o na'an nu ti, nu ndujui nten, nu ngui'ni tnu ngulucuin, lyigaa nu cuini lo'o nu ndiyaa ri' cha' cuini.
- 16 Na' lcan Jesus, lo nga'an tnan angajle 'yan siyana quitsa' 'huan lyigaa cha' re, cha' nu ntsu'hui cha' ca jylo ri' lyigaa laa. Na' lcan ticui' nten cuityi 'in David, lo lcan cuila nu ndyu'hui xaa bra tlya.
- 17 Ndena'an ndyucui' Espiritu lo'o Cuilyo'o ni nu lca Slya' can': Cuan lya. Cui' ncuana'an tyucui' nu quine 'in cha' re: Cuan lya. Si ntsu'hui nu nguityi ri' ca caan, lo nu ndyca ri' co'o tyi'a nu taa chelyuu 'in sa tyucui braa, ca co'o 'in na xu'hue ti.
- 18 Na' ntsu'hua tiyaan 'in lyigaa nu ne 'in cha' nu ndyucui' Ndiose loo quityi re: Si ntsu'hui nu tya cala cha' re, Ndiose taan ni ndi'i 'in can' tsana'an ndi'i nu nguinu scua loo quityi re.
- 19 Si ntsu'hui nu cuityen cha' nu ndyucui' Ndiose loo quityi re, cui' ncuana'an quilyaa ni cha' tsu'hue nu caja 'in can' nu nducua loo quityi nu ndaa chelyuu 'in nten, ni a caja cha' tsu'hue 'in can' nu ndi'in loo quichen nu cua mdo'o hui 'in Ndiose, cui' ncuana'an lo'o lyigaa la na'an cha' tsu'hue nu nducua loo quityi re.
- 20 Ni nu ndyucui' cha' re ndyucui' ni: Nu chni, cua lryan ndla ti. Amen, chni, Ni X'na hua Jesus, cuan lya.
- 21 Cui' cha' tsu'hue 'in Ni X'na na Jesucristo quinu lo'on huan lyigaan huan. Amen.

Esclarecimento

Trata-se de iniciativa particular, com os seguintes objetivos: (i) colaborar para divulgação dos diversos textos bíblicos disponíveis, e, (ii) facilitar o acesso a esses textos, inclusive por meio de download.

Todo esforço em tornar a Palavra de Deus acessível a todos, em quaisquer localidades e falantes das mais diversas línguas, precisa ser um objetivo de todos os que são guiados pelo Espírito Santo. Ele inspirou o profeta Jeremias a dizer “não ensinará jamais cada um ao seu próximo, nem cada um ao seu irmão, dizendo: Conhece ao SENHOR, porque todos me conhecerão, desde o menor até ao maior deles, diz o SENHOR” (Jer. 31:34).

Jesus, também, falou assim: “e será pregado este evangelho do reino por todo o mundo, para testemunho a todas as nações” (Mat. 24:14).

Muitas organizações foram constituídas com o propósito de fazer a Bíblia disponível nas diversas línguas. Não é uma tarefa simples. Anos de trabalho, dedicação e entrega são necessários para esta tão extraordinária missão.

O texto deste trabalho está disponível na internet, em páginas eletrônicas de organizações que produzem ou divulgam bíblias, sem acréscimos de notas ou comentários. Assim, reconhecendo e respeitando os direitos que possuem sobre seus trabalhos, incumbe a todos os que amam a Palavra de Deus, o esforço em contribuir para amplificar sua divulgação.

Se possível, faça download do texto, para que sejamos, também, guardiões da Bíblia, e, com isso, preservando-a para as futuras gerações.

Divulga a Palavra de Deus, ela mostra o Caminho e permite a todos, que se conheça Sua vontade, em todos os lugares e épocas.

Marcel da Glória Pereira
2021, Vitória/ES - Brasil